

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan

Chipaya New Testament

Contents

San Mateo	1
San Marcos	65
San Lucas	102
San Juan	174
Hechos de los Apóstoles	226
Carta a los Romanos	292
1 Corintios	321
Segunda Carta a los Corintios	350
Carta a los Gálatas	368
Carta a los Efesios	378
Carta a los Filipenses	388
Carta a los Colosenses	395
Primera Carta a los Tesalonicenses	402
Segunda Carta a los Tesalonicenses	408
Primera Carta a Timoteo	412
Segunda Carta a Timoteo	421
Carta a Tito	427
Carta a Filemón	431
Carta a los Hebreos	433
Carta de Santiago	455
Primera Carta de San Pedro	463
Segunda Carta de San Pedro	472
Primera Carta de San Juan	477
Segunda Carta de San Juan	484
Tercera Carta de San Juan	485
Carta de Judas	487
Apocalipsis O Revelacion a San Juan	490

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan

New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

Language: Chipaya

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

e7544594-4d3a-5bbc-b28f-0bfc4287f9d5

ISBN: 978-1-5313-0130-9

EL SANTO EVANGELIO SEGUN

SAN MATEO

1 Jesucristuqui Davidž majch-majtquiztan, nižaza Abrahamž majchmajtquiztan tjoñitača. Jesucristuž tuquita atchi ejpnacača tinacaqui.

² Abrahamqui Isaacž ejptača. Isaacqui Jacobž ejptača. Jacobqui Judaž ejptača, niiz jilanacžtanpacha. ³ Judaqui Fares ejptača, Zaratanpacha. Tamarqui Fares Zara maatača. Faresqui Esromž ejptača. Esromqui Aramž ejptača. ⁴ Aramqui Aminadabž ejptača. Aminadabqui Naasonž ejptača. Naasonqui Salmonž ejptača. ⁵ Salmonqui Booz ejptača. Rahabqui Booz maatača. Boozqui Obedž ejptača. Rutqui Obedž maatača. Obedqui Isafž ejptača. ⁶ Isafqui David cjita chawc jilirž ejptača. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptača.

⁷ Salomonqui Roboamž ejptača. Roboamqui Abías ejptača. Abiasqui Asaž ejptača. ⁸ Asaqui Josafatž ejptača. Josafatqui Joramž ejptača. Joramqui Uzías ejptača. ⁹ Uziasqui Jotamž ejptača. Jotamqui Acaž ejptača. Acazqui Ezequías ejptača. ¹⁰ Ezequiasqui Manasés ejptača. Manasesqui Amonž ejptača. Amonqui Josías ejptača. ¹¹ Josiasqui Jeconías ejptača, niiz jilanacžtanpacha. Nii timpuqui Israelit žoñinacaqui preso chjitztatača Babilonia cjita yokquin.

¹² Jalla nekztanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptača. Salatielqui Zorobabelž ejptača. ¹³ Zorobabelqui Abiudž ejptača. Abiudqui Eliaquimž ejptača. Eliaquimqui Azorž ejptača. ¹⁴ Azorqui Sadocž ejptača. Sadocqui Aquimž ejptača. Aquimqui Eliudž ejptača. ¹⁵ Eliudqui Eleazarž ejptača.

Eleazarqui Matanž ejptača. Matanqui Jacobž ejptača. ¹⁶ Jacobqui Josež ejptača. Josequi María lucutača. Mariiqui Jesús majtchinča. Nižaza Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristo cjitazakazza.

¹⁷ Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nasta tjuñicama.

JESUCRISTUŽ NASTA

¹⁸ Jalla tužuča Jesucristuž nastaqui. Niiž maa María cjitiqui Josižtan zalzjapa kazzintača. Ima lucžtan kamcan ica cjissinča Yooz Espíritu Santuž cjen. ¹⁹ Naaža lucu José cjitaqui Yooz kuzcama kamñitača. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissiča. Nekztan jamazit jaljtis pecatča. Kjanacama ultimu jaljtitasaz niiqui, Mariiqui žoñiž chjaawjkatta cjitasatča, ana honorchiz. ²⁰ Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin niizquiz tjonziča, tuž cjican:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'icziča. Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalzqui. ²¹ Nižaza majttanaqui, wawž tjuuqui Jesús cjitaž cjequiča. Jalla niiqui niiz wajtchiz žoñinaca ujnacquiztan liwriyaquiča. —Nuž cjichiča anjilaqui. ²²⁻²³ Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliri qui profetžquiz chiikatchiča, tuž cjican:

“Tsjaa tunsill turqui icaquiča. Nekztan lucmajch wawa mataquiča. Nii wawaqui Emanuel cjitaž cjequiča”.

Emanuelqui tuž cjiča: učhum-nacatanča Yoozqui. Nii profetž takucama cumplissiča Jesucristuž nastanaqui.

²⁴ Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkchiča. Mariatan zalziča. Nižaza persun tjunjapa ricujchiča. ²⁵ Naaža majtz tjuñicama Josequi Maríatan anapan ultimucutiñi paasiča. Jalla nižtiqiztan ana zalzi cjičucatača, pero chican kamñitača. Wawa majtan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchiča.

MAGONACA RISPITI TJONCHIČHA

2 Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majttatača. Nii nacionž chawjc jiliritača Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita timpuquiz jalla tužu watchitalkalča. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan tsjii kjaž žoñinacaqui irantižquichiča. Mago cjita žoñinacatača ninacaqui, warawar puntu istutiñi. ² Jerusalén wajtquiz irantižcu pewcpewcziča tuž cjican:

—Uzca nassiča judío žoñinacž chawjc jiliriqui. ¿Jakziquintaya? —jalla nuž cjican pecunchiča. Nižaza cjichiča, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niž nastiquiztan warawara cherchinča. Jalla nižtiqiztan nii rispiti tjonchinča, —jalla nuž cjican mazziča.

³ Herodes cjita jiliriqui magonacž quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu apazziča persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami ancha kuzquiz pinsatča. ⁴ Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqui timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrunaca kjawziča. Ninacžquiz pewcziča:

—¿Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjican pewcziča.

⁵ Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Belén wajtquinča, Judea yokquin. Tsjii profetaqui cjiřchiča, tuž cjican:

⁶ “Judá yokquinča Belén watjaqui. Jalla nii watjapanča chekanaqui, parti watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqui ulnaquiča. Jalla niiqui wejt Israel žoñinacž mantaquiča; nižaza cwitaquiča”.

⁷ Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqui magonaca jamazit kjawziča. Nekztanaqui zumpacha pewcziča, čjul timpuquiztan nii warawaraqui paristčhaja, jalla nii. ⁸ Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchiča Belén watja, jalla tuž cjican:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjurwiit'aquiča. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquiča. Wejrmi zakal ojkz pecuča, wawa rispiti.

⁹ Jalla nekztan Herodes jiliriž chiižinta taku nonžcu, magonacaqui ojkchiča. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilta okatča. Jakziquin nii wawa želatčhaja, jalla nii juntun tsijtsiča warawaraqui. ¹⁰ Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutača. ¹¹ Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherchiča Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quillziča wawa rispitsjapa. Paaz caja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchiča, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispitičiča. ¹² Jalla nekztanaqui wiquin Yoozqui magonacžquiz chiižinčiča, ana Herodes kjutñi quepajo. Jalla nižtiqiztan persun watja quejpchiča yekja jicz kjutñi.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSIČHA

¹³ Jalla nekztanaqui nii magonacž ojktan tsjii Yooz Jilirž anjilaqui wiquin

Josežquiz parisisquichiča. Nekztan tuž cjichiča:

—Žaazna, tii wawa chjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriui tii wawaž kjuraquiča conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquiča, čhjulorat wejrui amquiz wilta chiyačhaja, jalla niicama. —Jalla nuž wiiquin chiichiča anjilaui.

¹⁴ Jalla nuž anjilaž čhiitquiztan Josequi nii orapacha žaaziča. Nekztan wawžtan maatan chjitchiča. Nii weenpacha ulanchiča Egipto yok kjutni.

¹⁵ Jalla nicju kamchiča Herodes ticzama. Niiž tuquitanpacha Yooz Jiliriui profetžquiz chiikatchiča, tuž cjican: “Egipto yokquiztan wejt persun Maati kjawznacha”. Jalla nii profetž čhiita takuui cumplissiča.

HERODESQUI JESUSA CONKATZ PECATČHA

¹⁶ Herodesqui kuzquiz tantiyassiča, “Magonacaui wejttanž burlaskalak” cjican. Jalla nižtquiztan walja žawjziča. Jesucristo majtta timpu tantiichiča magonacaž maztquiztan. Jalla nuž tantižcu mantichiča Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucmajch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo. ¹⁷ Jalla nuž cumplissiča Jeremías cjita profetž cijjrta takuui.

¹⁸ Tuqui timpuui Jeremiasqui cijjrchiča, tuž cjican:

“Ramá cjita wajtquin wali chawc llaui želaquiča nižaza alto joržtan kaaquiča. Raquel cjitiqui ancha kaaquiča naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequiča. Nižaza naaža maatinacaui ticziž cjequiča”.

Jalla nuž cijjrchiča Jeremías cjita Yooz taku paljayni profetaui.

¹⁹ Wiruñauui Herodes cjita jiliriui ticziča. Jalla nekztanaui tsjii Yooz Jiliriž anjilaui Josežquin wilta pari-

sisquichiča wiiquin. Nii oraui Josequi Egiptuquin tira želatča. Anjilaui cijichiča:

²⁰ —Žaazna, tii am uza chjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecni Herodes jazic ticziča.

²¹ Jalla nuž cjen Josequi žažcu Israel yokquin nii uztan maatan chjitchiča.

²² Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritča mantiñiqui. Jalla niča Herodes majchui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitača. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchiča. Nekztan tsjii anjilaui wiiquin Josežquiz paljaychiča, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutni ojkchiča. ²³ Jalla nii yoka iran-tižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchiča. Tuqui timpuui Yooz cuntquiztan čhiini profetanacaui mazinchiča, Jesusaui “nazareno” cjitazakaz cjequiča, jalla nuž cjican mazinchiča. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž čhiita taku cumplissiča.

JUAN BAUTISTA YOOZ TAKU PALJAYNI

3 Niiž wiruñauui Juan Bautistaui Judea provinciquin želatča, ch'ekti yokquin. Yooz taku paljayatča, ² tuž cjican:

—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozui waj mantaquiča. Nii timpuui žcatžinžquiča.

³ Tuqui timpuui Isaías cjita profetaui Juanž puntuquiztan cijjrchiča, tuž cjican:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñž joraž nonžta cjequiča. Alto jorquiztan tuž cjican chiyaquiča: ‘Tsji chawjc Jiliriž tjonaquiča. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsji jicztakaz ančuca kuznaca zumpacha azquicha, nižaza zuma lijitumapanž cjee”.

Jalla nuž cijirtatača Juanž puntuquiztan.

⁴ Juanž zquitiqi camello cjita animalž chomquiztan watstatača. Niiž cinturonaqi zkizitača. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca lujñitača. Munti misq'uinaca lujñinakaztača. ⁵ Walja žoñinacaqi Juanž taku nonžni tjonñitača, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatirantan. Walja žoñinaca tjonñitača. ⁶ Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninacžquiz Juanqui bautissiča Jordán cjita pujquiz. ⁷ Nii tama žoñinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž chiižinchiča:

—Zkoražtakaz incallni žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonkaya? ⁸ Kuz campiichinčucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquiča, ančuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa. ⁹ Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquiča, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoniča, Yoozqui anaž wejrnaca casticasača”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisiča. Yoozqui tii maznacquiztan žoñiž cjisatasča, Abrahamž majchmaatinaca cjisjapa. ¹⁰ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookni muntiqui k'aatztaž cjequiča jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanaqi, ujtaž cjequiča. Jalla nižta irataž ančucaquiz wataquiča. Ana zuma kamañchiz žoñinaca casticta cjequiča. ¹¹ Wejrqui weraral chiyuča. Kjastankal bautisuča, ančuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui

wejt wirquin tjonča. Jalla niiqui Espiritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquiča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisuča, niiž čhjata jeržcu chjojkzinimi. Inakaztča wejrqui. ¹² Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquiča. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquiča. Nii zuma triguqi ricujtaž cjequiča. Niiž persun kjuyquin majtaž cjequiča. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequiča, ana wira tjesni ujquiz. Jalla nižta irataž ančucaquiz wataquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATAČHA

¹³ Niiž wiruñaqi Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkičiča, jakziquint Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkičiča. ¹⁴ Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatča. Jalla tuž cjichiča:

—Amž wejr bautis waquiziča. ¿Am wejtquiz tjonkaya? ¿Weriž bautista cjisjapaya? —Jalla nuž cjichiča Juanqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anzikam wejr bautisaquiča. Yooz mantitacama liwj cumplis waquiziča učhumqui. —Jalla nuž kjaaztiquiztan Juanqui “iyaw” cjichiča.

¹⁶ Nekztanaqi Juanqui Jesusa bautissiča. Kjazquiztan ulnan, nii orapacha arajpacha cjetziča. Nekztan Jesusaqui cherziča Yooz Espiritu Santo palomažtakaz chjiwžquini. Jalla niiž juntuñpacha Espiritu Santuqi irantižquichiča. ¹⁷ Nekztanaqi arajpachquiztan tsjii jora paljayžquini nonziča, jalla tuž cjiñi:

—Tiiča wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutča wejrqui. —Jalla nuž cjichiča nii tsewtan chi-ižquini joraqi.

JESUSAQUI DIABLUŽ YANŽTA

4 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjeta pujquiztan ojkchiča. Nuž okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchiča ch'ekti yokquin, Satanás diabluž yanžta cjisjapa. Satanasqui Jesusa ujquiz tjojskatz pecatča.

² Jalla nijwc žejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuñi pusi tunc arama ana čjeri lujlchiča. Jalla nii pusi tunc tjuñi wattiquiztan ancha čjeri eescskatchiča. ³ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz macjatchiča ujquiz tjojskatz yanzjapa. Jalla tuž cjichiča:

—Amqui ultim Yooz Maatimžlaj ni-
iqui, tii maznacquiztan t'anta tuckatalla.

⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñinacaqui anaž čjeržtan alaja žetasača. Yooz takuča chekanaqui, jalla niiča ultim čjerižtakazqui”. Jalla nuž kjaaziča Jesusaqui.

⁵ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchiča Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchiča. ⁶ Nekztan diabluqui cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Ejpqui niž anjilanaca mantaquiča am cwitajo. Ninacž persun kjaržtan am cwitaquiča, ana am kjojcha chjojričta cjeajo mazquizimi”.

Jazic, ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. — Jalla nuž cjichiča nii diabluqui.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjan:

—Cjijrta Yooz takuqui zakaz cjiča: “Žoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquiča”. Jalla nuž cjijrtača.

⁸ Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchiča pajk cur puntiquin. Jalla

niwjc chjitžcu, diabluqui tjapa tii muntuquiz žejlñi nacionanaca nižaza tjapa ninacž cusasanacžtanpacha, nižaza tjapa ninacž honoranacžtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusižquiz tjeeziča.

⁹ Nekztan nii diabluqui cjichiča:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasača, wejtquizim quillzaja, nižaza wejr rispitchaja, niiqui.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: Yooz Jiliržquinkaz rispita, nižaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz Jiliriqi.

¹¹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchiča. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchiča.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHIČHA

¹² Niiž wiruñiqui Jesusaqui quinto nonchiča, Juan carsilquiztača, jalla nii. Jalla nii quinto nonžcu, Galilea yokquin ojkchiča. ¹³ Pero Nazaret wajtquin ana kamchiča; antis Capernaum wajtquin kami ojkchiča. Capernaum watjaqui kot atquiztača, Zabulón yokquin nižaza Neftalí yokquintača.

¹⁴ Jalla nuž ojktiquiztan Isaías profetaž cjijrta taku cumplissiča.

¹⁵ Jalla tuž cjijrchiča Isaías profetaqui:

“Zabulón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinča. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacž kamča. ¹⁶ Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamča, ana zuma kamañquiz. Ninacaqui tsjii žoñi cheraquiča. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeeznaquiča, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacžtakaz kamča;

anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequiča.”

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichiča, tuž cjican: —Kuznaca campiya. Araj pach Yooz waj mantaquiča. Jalla nii timpuqui žcatžinžquiča. —Jalla nuž paljaychiča.

PAJKPIC CH'IZ TANŇI ŽOŇINACA JESUSIŽ KJAWŽTA

¹⁸ Jesusaqui Galilea cjita kot at tji- yaranž okatča. Jalla nuž ojkcان pucul- tan jilazullca žoŇinaca cherchiča. Tsjii- qui Simón cjitatača, nižaza Pedro cji- tazakaztača. Tsjiiqui Andrés cjitatača. Jalla ninacaqui ch'iz tanŇinacatača. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjazquiz tjojtsi želatča. ¹⁹ Jalla ninacžquiz Je- susaqui tuž cjican paljaychiča:

—Wejttan chica ojklayni cjee. Jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooztajapa žoŇinaca juntaquiča.

²⁰ Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultan žoŇinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii koloculla na- jwcjapa ojķzcu Jesusaqui tsjii pucul- tan jilazullca žoŇinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjitatača. Tsjiiqui Juan cjitatača. Zebedeož majčtača. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatča, ch'iz tanz azquichcan. Jalla nii cheržcu, Je- susaqui ninaca kjawziča. ²² Nekztan nii orapacha warcumi niiž ejpmi eccu, Jesu- sižtan chica ojklaychiča.

ŽOŇINACA JESUSA APŽA

²³ Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychiča, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjajincan. Nižaza paljaychiča, Yooziž mantita žoŇinacaž cjee, cji- can. Nižaza tjapaman laanaca čhjet- inchiča. ²⁴ Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojķchiča.

Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoŇinacami, nižaza tjapaman laa ay- iŇi žoŇinacami, nižaza zajraž tanta žoŇinacami, nižaza t'ucur žoŇinacami, nižaza ana ojklayi atŇi zuch žoŇi- nacami, tjapaman laanaca Jesusižquin chjitžtatača. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhjetinchiča. ²⁵ Galilea žoŇi- nacaqui nižžquin walja apžquichiča, nižaza Decápolis watjanacqiztan žoŇi- nacami, nižaza Jerusalén wajtquiztan žoŇinacami, nižaza Judea yokanacqiz- tan žoŇinacami, nižaza Jordán pujž tuwanchuctan žoŇinacami. Tjapa nii žoŇinacami jalla nuž Jesusa apziča.

JECTNACAT CUNTINTU ŽOŇINACA

5 Walja tama žoŇinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchiča. Jalla nekztan nii curullquin julziča. Nižaza niiž kjawžta žoŇinacaqui niiž muytata ajcziča. ² Jalla nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaaŇi kallantichiča, tuž cjican:

³ —Jecnacat “wejrqui ujchizpanča” cjican persun kuzquiz sint'ičhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoŇinaca cje- quiča. Nekztanqui cuntintuž cjequiča.

⁴ Jecnacat persun ujquiztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui kuz- naquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča ninacaqui.

⁵ Jecnacat humilde kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui irinsaž tjaaquiča, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁶ Jecnacat Yooz kuzcamakaz kamz an- cha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yoozpanž zuma kamzjapa yanapaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁷ Jecnacat parti žoŇinacžtajapa oksŇi kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui zakaz oksnaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁸ Jecnacat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz

cheraquiĉha. Nekztan cuntintuž cjequiĉha.

⁹Jecnacat pasinsis kuzziz kamñi cjeĉhaja, jalla ninacaqui Yooz maati cjitaž cjequiĉha. Nekztan cuntintuž cjequiĉha.

¹⁰Jecnacat Yooz kuzcama kamtiquiz-tan chjaawjta sufraĉhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiĉha. Nekztan cuntintuž cjequiĉha.

¹¹Jecnacat weriž cjen žoñinacaž chjaawjta cjeĉhaja, nižaza kijchta cjeĉhaja, nižaza tjapaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cjeĉhaja, jalla ninacami cuntintuž cjequiĉha.

¹²Jecnacat weriž cjen jalla nižtanaca sufrichi cjeĉhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquiĉha. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Anĉhucqui cjuñzna. Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui nižta zakaz sufrichiĉha tuqui timpuquiztanpacha.

CRICHINACŽ PUNTU

¹³Jesusaqui tjaaŋinchizakazza:

—Anĉhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti žoñinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž ni-iqui, ĵkažpant wilta walipan cjisnasajo? Anapanž cjesaĉha. Nekztan anaž ĉjul-japami sirwasაჃha; tjojtapanž cjesaĉha; nekztan žoñinacaž tjecžtaž cjequiĉha.

¹⁴Anĉhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoñinacžtajapa kjana cuntažtakaz cjesaĉha, zuma kamaña zizajo. Tsjii curquiz kjuyta watjaqui, ana chjojžta cjesaĉha. ¹⁵Tsjii lamparaqui tjeežtaž cjeĉhaj niiqui, anapanž cajón koztan nonžta cjesaĉha. Lamparaqui tjeežtaž cjeĉhaj niiqui, tsewc tsijptapanž cjesaĉha, tjapa nii kjuyquiz žejlñi žoñinacžtajapa kjanajo. ¹⁶Jalla nuž anĉhucqui lamparažtakaz cjee, žoñinacžtajapaqui. Kjanapacha zuma kamañchiz cjee. Nekztan žoñinacaqui anĉhuca zuma ka-

maña cheržcu, anĉhuca arajpach Yooz Ejpžquin honora tjaaquiĉha.

LII PUNTU

¹⁷Jesusaqui tjaaŋinchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinĉha Moisés lii tjatanskatzjapa, nižaza profetanacaž tjaaŋintanaca tjatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa anĉhucqui. Wejrqui ana tjonchinĉha nii tuquita Yooz tjaaŋintanaca tjañiqui; antis tjonchinĉha cumpliskatzjapa. ¹⁸Weraral chiižinuĉha. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi tjapa letrami anaž tjatanta cjequiĉha, tjappacha cumpliscama. Ima tii muntumi arajpachami tucužinžnan, nii liiqui anapanž tjatantaž cjequiĉha. ¹⁹Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita, kolta lii cjenami, ana pajz pecĉhaj niiqui, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaaŋinĉhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž ĉjul honorchiz cjequiĉha. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazaĉhaja, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaaŋinĉhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequiĉha. ²⁰Anĉhucaquiz wejr chiižinuĉha. Lii tjaaŋiñi maestruncami, nižaza fariseo žoñinacami žejlĉha. Pero anĉhucqui ninacžquiztan anaž juc'anti Yooz mantitacama kamaĉhaj niiqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasaĉha. Yooz mantitacama kamstanĉha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ŽAWJZ PUNTU

²¹Jesusaqui tjaaŋinchizakazza:

—Anĉhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinĉhucĉha. Ninacaqui cjiñitaĉha, tuž cjan: “Anaĉha žoñi conzqui. Jequit žoñi conaĉhaja, niiqui juzjitaž cjequiĉha”. ²²Pero wejr chiižinuĉha, jequit tsjii

jilžjapa žawjwačhaj niiqui, jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aačhaj niiqui, Junta Suprema cjita chawjc jilirinacaž jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zumamčha” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkattaž cjequičha.

²³ Nižaza tii puntu zakal cjeečha. Jequit niž ofrenda Yooz yujcquin chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niž jilžtan quintra tanasta cjušnačhaj niiqui, ²⁴ jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekztanaqui niž jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niižtan jilžtan walikaz cjila. Jalla nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasačha.

²⁵ Jequit am quintra quijchi cječhaj niiqui, nižaza jilirž kjuya chjichačhaj niiqui, jalla nii quijchi žoňžquiz pertunam mayizaquičha ana enenzcu, ima jilirž kjuya irantican. Pertunazta cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultim-pacha juez jiliržquin intirjita cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultim-pacha juez jiliržquin intirjita cjesaž niiqui, nii juez jiliriui am tsjii policiuquin zakaz intirjasačha; carsilquiz chawjcta cjesačha. ²⁶ Weraral chiižinučha. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam ulanasačha, liwj pacañcama.

ADULTERIO PUNTU

²⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha: “Anačha adulteriuquiz ojklazqu”. ²⁸ Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cjican pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjctanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquiziqui.

²⁹ Am žew latu čhujquiqui ujquiz tjojskatčhaj niiqui, nii čhujqui leczna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii čhujquiqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesačha.

Jalla nuž waliž cjesačha. ³⁰ Nižaza am žew kjaraqui ujquiz tjojskatčhaj niiqui, nii kjara pootzna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii kjaraqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesačha. Jalla nuž waliž cjesačha.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

³¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui tuž cjiñitačha: “Jecmiž niž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cijrta papel certificado tjaasa”. ³² Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, nižaza ana čhjul adulterio motivo želan, jalla niwjctanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjiskatasachha. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niiqui, adulterio ujp-anž paačha.

JURAMENTO PUNTU

³³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha: “Anačha toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquičha niiqui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquičha Yooz yujcquiziqui”. ³⁴ Pero wejrqui tuž chiižinučha, anaž čhjulquiztanami juramento paasačha, werara chiižpančha. Nižaza anačha “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapačha arajpachaqui. ³⁵ Nižaza anačha “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapačha tii yokaqui. Nižaza Jerusalén wajtž tjuu aynakcan anačha juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapačha nii watjaqui. ³⁶ Nižaza anačha “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasachha. Nižaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin

tuckatasach̃a. ³⁷ Jalla niŕtquiztan, “Jesalla” c̃jicanaqui, “Jesalla” c̃jisp̃añcha; niŕaza “Anaŕ” c̃jicanaqui, “Anaŕ” c̃jisp̃añcha. Zajra diabluz̃ c̃jen juramento paazqui ŕejl̃cha.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

³⁸ Jesusaqui t̃jaajinchizakazza:

—Añchucqui tuquita atchi ejpnac̃̃quiztan tuŕ nonziñchuc̃cha: “Ts̃jii ŕoñiqui yek̃ja ŕoñ̃ ŕh̃juiqui p̃jat̃ŕinasach̃a, nek̃ztan nii p̃jat̃ñi ŕoñ̃ ŕh̃juiqui p̃jat̃ŕintazakaz c̃jesach̃a. Niŕaza ts̃jii iŕke ch̃jatkat̃ŕinasaz̃ niiqui, nii ch̃jatkat̃ñi ŕoñ̃ iŕke ch̃jatkat̃ŕintazakaz c̃jesach̃a”. ³⁹ Pero wejr ch̃iiz̃inũcha, anãcha k̃ijtz̃ñi ŕoñiqui niŕtapacha k̃ijtz̃qui. Niŕaza am quintr̃a ts̃jii yujc̃ latu k̃ijch̃asaz̃ niiqui, k̃ijch̃ta c̃jiskazza, ts̃jii yujc̃ latuŕtanpachami. ⁴⁰ Niŕaza jakziltamiŕ am tañcu am almilla k̃jañz pec̃ch̃aj niiqui, k̃jañaj c̃jiskazza, ir̃ztanpachami. ⁴¹ Jakziltamiŕ niŕ kuzi ts̃jii tupucama, amquiz ch̃jitskatasaz̃ niiqui, juc'anti tupucama ch̃jich̃na. ⁴² Jakziltamiŕ amquiztan mayasaz̃ niiqui, t̃jaa amqui. Niŕaza jakziltamiŕ amquiztan tomz̃ñi t̃jonasaz̃ niiqui, onzna amqui.

QUINTRA ŽOÑINAC̃ŽTANAMI ZUMA MUNAZIZA

⁴³ Jesusaqui t̃jaajinchizakazza:

—Niŕaza añchucqui tuquita atchi ejpnac̃̃quiztan tuŕ nonziñchuc̃cha: “Mazinac̃̃žtan zuma munaziza. Niŕaza am quintr̃a ŕoñinac̃̃žtan ch̃jaawjkata”. ⁴⁴ Pero wejr ch̃iiz̃inũcha, am quintr̃a ŕoñinac̃̃žtanami zuma munaziza. Niŕaza am quintr̃a laykiñi ŕoñinac̃̃žtajapa zuma kuztan Yoozquiztan maynaquĩcha. Niŕaza am quintr̃a ch̃jaawjkat̃ñi ŕoñinac̃̃žquin zumapan paa. Niŕaza am quintr̃a ch̃aañinac̃̃žquinami kich̃ñinac̃̃žquinami zumapan Yoozquiztan mayt̃iŕizina. ⁴⁵ Jalla nuŕ

zuma kamcan añchucqui t̃jeeŕa, arajpach Yooz Ej̃p̃ŕ maatĩchuc̃cha, nii. Yoozqui zuma ŕoñinac̃̃žquizimi ana zuma ŕoñinac̃̃žquizimi liw̃j ts̃jiikaz niŕ paata t̃juñi tewkkat̃cha. Niŕaza niŕ kuzcama kamñinac̃̃žquizimi niŕaza ana niŕ kuzcama kamñinac̃̃žquizimi t̃japa ninac̃̃žquiz ch̃jñi apaỹžquĩcha. ⁴⁶ Añchucqui persun okz̃ñi ŕoñinac̃̃žquizkaz okznaquiŕ niiqui, jalla nuŕ paatiquiztan ŕ̃ch̃jul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla niŕtazakaz kam̃cha ana wali impuesto cobriñinacami. ⁴⁷ Niŕaza añchucqui persun jilanac̃̃žquizkaz tsaanaquiŕ niiqui, jalla nijwctan ŕ̃ch̃jul zumaŕ añchuc̃ paajo? Jalla niŕtazakaz paãcha ana Yooz pajñinacami. ⁴⁸ Añchucqui walja zuma kuzziz kama, jaknuŕt añchuc̃ arajpach Yooz Ej̃p̃ walja zuma kuzzizpañchalaja, jalla nuŕ.

ZUMA KAMZ PUNTU

6 Jesusaqui t̃jaajinchizakazza:

—Añchucqui anãcha persunpacha honorchizkaz c̃jis pec̃zqui. Anãcha ŕoñinac̃̃ž yujc̃quiz añchuca Yooz custurumpinaca paazqui, ŕoñinac̃̃žquiztan honorchiz c̃jisjapa. Añchuc̃ž jalla nuŕ persun honorchizkaz c̃jis pecaquiŕ niiqui, nii honorchiz kaz c̃jequĩcha. Añchuca arajpach Yooz Ej̃p̃qui ana iya honora t̃jaaquĩcha. ² Ana zum kuzziz ŕoñinac̃̃žquiz t'ak̃jir ŕoñinac̃̃žquiz onañžcu ŕoñi ŕoñinac̃̃žquin mazmaz̃ñĩcha, “onanchiñcha” nuŕ c̃jicanaqui. Ajcz k̃juyaranami calliranami jalla niŕta paañĩcha, ŕoñinac̃̃ž ninac̃̃žjapa zuma ch̃iyajo. Pero wejrqui weraral ch̃iiz̃inũcha. Jalla niŕta paañi ŕoñinac̃̃žquiz niŕ honorchizkaz c̃jequĩcha. Añchucqui anãcha niŕta iratapacha kama. ³ Añchuc̃t̃i t'ak̃jir ŕoñinac̃̃žquiz onañžcu, jalla nii añchuca onantaqui anaŕ jec̃̃žquizimi mazmaznaquĩcha,

“onanchinča”, cjicanaqui. ⁴Nižaza t'akjir žoñinacžquiz jamazit onaquiča. Aunquimi ančucaž jamazit paachiž cjenami, ančuca Yooz Ejpqui cherča. Jalla nuž cherčcu ančucaquiz kjanacama honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

⁵Nižaza nii ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž justazniča. Ajcz kjuyquizimi call isquinqizimi tsijtchi Yoozquin mayiziñiča, tjapa žoñinaca cherajo. Wejrqui weraral chiižinuča, jalla nuž paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequiča. Ančhucqui anača nižta irata mayizizqui. ⁶Ančhuczi Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquiziča, nižaza kjuy chawjcz waquiziča. Jalla nekztan ančuca Yooz Ejpžquin mayizasača. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequiča Yooz Ejpqui. Jalla nuž jamazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančucaquiz honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

⁷Yoozquin mayizcan, anača wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiči niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajni žoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayizitiquiztan “nonznaque-eka Yoozqui” cjican. ⁸Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaja, jalla nii. Ima ančucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui. ⁹Jaziqui ančhucqui jalla tuž mayizaquiča:

“Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlča. Am tjuu honorchiz aptitaj cijlalla. ¹⁰Nižaza am mantiz timpu tjonchej cijlalla. Nižaza tii muntuquiz žejlči žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin

žejlčinaca, jalla nižta. ¹¹Nižaza tonjiqui čheri tjaažcalla čheržtan kamzjapa. ¹²Nižaza wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintra paañi pertunučhaja, jalla nižaza. ¹³Nižaza anaž anawalinacžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amča wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amča wiñaya juc'ant azzizqui, nižaza amča wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén.”

¹⁴Ančuca quintra paañinacžquiz pertunaquiča. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančuca ujnaca pertunaquiča. ¹⁵Ančuca quintra paañinacžquiz ana pertunaquiči niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančuca ujnaca pertunaquiča.

AYUNAS PUNTU

¹⁶—Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasniča, žoñinaca ninaca ayunasni cherajo. Wejrqui weraral chiižinuča, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequiča. ¹⁷Ančhuczi ayunascanaqui zumpacha yujcmiž awjna, nižaza zumpacha achami čhjijczna, ¹⁸žoñinaca ančhuc ayunasni ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenacqui tjappacha cherča, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančucaquiz zuma honoraž tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

¹⁹Jesusaqui tjaačinchizakazza: —Tii muntuquiz kamcanaqui anača muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančuca juntita cusasanaca lulaquiča. Nižaza parti ančuca juntita cusasanaca inapankaz chjijtaquiča. Nižaza tjañiqui kjuyaž

luzasača, ančuca cusasanaca tjangzjapa. ²⁰ Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquiča. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlča. ²¹ Jakziquizt ančuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaača.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

²² Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Žoñž čhujquiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoñž čhujquiqui zuma cjequiz niiqui, zuma cheraquiča. Jalla nižtazakaz žoñž kuzqui zuma cjequiz niiqui, zuma kamaquiča. ²³ Žoñž čhujquizti ana zuma cjequiz niiqui, zumchiquiztakaz ojklayaquiča. Ančuca kamaña zumchiquiz panž cjequiz niiqui, juc'anti juc'anti zumchiquiz cjisnaquiča. Nekztan ĵaknužt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anaž jakziltami pizc patruna sirwasača. Pizc patrunchiz cjesaž niiqui, tsjii patrunžquiz ana pectaž cjesača. Tsjii patrunžquiz pectaž cjesača. Tsjii patrunžquizkaz zuma sirwasača. Jalla nižtiquiztan Yoozquiz sirwican anaž ancha paazquiz kuz tjaašača. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiz niiqui, anaž Yoozquin ancha kuzziz cjesača.

YOOZ EJPQUI NIŽ MAATINACA CWITIČHA

²⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančucaquiz tuž chiižinuča, žejtzjapaqui kjaz liczmi lujlz čherimi pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača kuzquizic čherquiztan llaquita cjisqui. Nižaza curpu wali cjisjapa zquiti pecča. Jalla nuž cjenami

ančhucqui anača zquitquiztan llaquita cjisqui. Čhjul čherquiztanami žoñž žetiž juc'anti importiča. Nižaza čhjul zquitquiztanami persun curpuž juc'anti importiča. ²⁶ Laylayni wežlanacaž cherna. Jalla nii wežlanacaqui ana zkalami čhjacača, nižaza ana zkalquiztanami ricujča, nižaza ana čheri yaaz zquitchizza. Jalla nuž cjenami ančuca arajpach Yooz Ejpqui wežlanacžquiz čheri tjaača. Yooz yujcquiziqui ančhucqui čhjul wežlanacquiztanami juc'antiž importiča. ²⁷ Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecni kuzziz cjenami.

²⁸ ĴKjažtiquiztan ančhucqui zquitquiztankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plantanacž pjajkjallaž cherna, jaknužt pajkčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž langza, nižaza anaž kawanča. ²⁹ Jalla nuž cjenami nii pjajkjallanacaqui ancha c'achjallača. Finu zquiti cujžcumu ricachu Salomón cjita jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pjajkjallanacžquiztanami. ³⁰ Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlča. Nekztanaqui jakatažu kattažu jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtača. Jalla nižta cjenami Yooz Ejppacha nii plantanaca cwitiča. Ančhucqui čhjul plantaquiztanami juc'antipanž importiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'ant cwitiča, Yoozquin ana tjapa kuzziz cjenami. ³¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača llaquita kuzziz cjisqui, čhjul čherquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čhjul zquitquiztanami. ³² Ana criichi žoñinacaqui tii muntu cucasanacžquin kuzziz ojklayača. Ančhuczi ana nižta kuzziz cjeella. Ančucača arajpach Yooz Ejpchizqui. Čhjułtakiča ančhucqui pecčhaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui. ³³ Jalla nižtiquiztan

Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui cawalikaz cjequičha čjulumi. ³⁴ Jakatan čjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa tonjiqui. Jakaqui čjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami wataquičha. Zapuru čjul anawalinacaqui žejlñipanča.

ŽOÑINACŽTAN ZUMA KAMA

7 Jesusaqui tjaajinchizakazza: —Ančhucalaqui anačha žoñinacž uj chii chiizqui. Jalla nuž žoñinacž uj chii chiyauiz niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui. ² Nižaza žoñinacžquizimi “Amqui Yooziž castictaj cjila”, cjan chiyauiz niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Žoñinacžtan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zumaž cjequičha. ³ Nižaza amqui am jilž čhujcquiz tsjii cjuchilla cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am persun čhujcquiz pajk cjuchchi ana cherjo? ⁴ Am persun čhujcquiz nii pajk cjuchchi ana cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am jilžquiz chijo, “Jila, am čhujcquiztan cjuchilla apakžinačha”, cjanajo? ⁵ Ana zum kuzziz žoñimčha amqui. Am persun čhujcquiztan pajk cjuchchi apakalla. Nekztan zuma cherasačha, y nižaza am jilž čhujcquiztan cjuchilla apakasačha.

⁶ Yoozquin criichi žoñinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacžtan Yooz puntu ana paljayaquičha. Ninacaqui pacunacažtakazza. Nižta žoñinacaqui ančhucaltan ch'atñi pacužtakaz cjesačha. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacaqui cuchinacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjčha.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yooz Ejpžquiztan mayaquiž niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquičha. Nižaza Yoozquin kjuraquiz niiqui, Yooz wachaquičha. Nižaza kjuy zankuiztan t'oc t'ocaquiz niiqui, cjetžintaž cjequičha. ⁸ Jequit mayačhaja, risiwaquičha. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquičha. Nižaza jequit kjuy zankuiztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequičha. Jalla nužučha Yoozquiz mayizizqui.

⁹ Anaž jakziltami ančhuca majch t'anta mayanaqui maz chjalznasačha. ¹⁰ Nižaza anaž jakziltami ančhuca majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasačha. ¹¹ Ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjayinčhucčha persun maatinacžquiz. Jaziqui ančhuca arajpach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasačha.

¹² Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma munaziz pecčhaj ni-iqui, jalla nižtapacha parti žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha ančhucqui. Jalla niipan Moisés liiquiz chiichičha, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijrtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

¹³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yoozquin ojcz pecčhaj niiqui, zkoz zankuiztan luzza. Infiernuquin ojknii jicz palačha, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojknii žoñinacaqui muzpačha. ¹⁴ Tsjiic zakaz žejlčha. Arajpachquin ojknii jicz zkozačha, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullačha arajpachquin ojknii jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui kolupkaz žoñi ojčha.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESAČHA ŽOÑINACAQUI

¹⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui zumpacha cwitasaquiča toscar taku chiichiñi žoñinacžquiztanami. Jalla ninacaqui “Yooziž tjaata taku chiyučha” cjiñizakazza. Ninacaqui ančhucquiztan pajtaž cjequiča, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsji ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesača. Nižaza tsji ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesača. Jalla nižtapanča ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesača. ¹⁷ Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñiča. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñiča. ¹⁸ Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesača. Nižaza ana zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesača. ¹⁹ Jakzilta muntit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequiča nižaza ujštaž cjequiča. ²⁰ Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajaquiča, ninacaž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKŇI ŽOŇI

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yekjap žoñinacaqui wejtquiz “wejt Jiliri, wejt Jiliri” paljayča. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquiž niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasača, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasača. ²² Ultim žoñi pjalz tjuñquiziqui wacchi žoñinacaqui wejtquiz paljayaquiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinča, nižaza am tjuu chiican zajranaca chjatkatchinča,

nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinča”. Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquiča. ²³ Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeeča, “Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucča ana zuma paañinacaqui”.

PIZC PUNTA ŽOÑINACAQUI

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi žoñinacača. Intintazñi žoñiqui jalla tužuča. Tsji maz lum juntun kjuya kjuyča. ²⁵ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchiča, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqi walja tjamchiča nii kjuya quintra. Pero nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntun kjuyta kjuyaqui pali atchiča. ²⁶ Jaziqui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu žoñiča. Zumzu žoñiqui jalla tužuča. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntun kjuya kjuychiča. ²⁷ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchiča, nižaza pjatzičha, nižaza walja tjamchiča nii kjuya quintra. Jalla nekztanaqui nii pjil yok juntun kjuyta kjuyaqui muzpa tsucchuca pajlziča.

²⁸ Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžñi žoñinacaqui walja ispantichiča niž tjaajintiquiztan. ²⁹ Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchičha. Lii tjaajñi maestrunacaqui ana niža tjaajñitača.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOŇI ČHJETINTA

8 Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chjiwžquichiča. Nižaza muzpa žoñinaca apziča. ² Tsji mojkchi janchichiz laa žoñiqui Jesusižquiz

macjatžquichiča. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii laaquiztanž čhjet-nalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj ni-iqui, wejr čhjetinzim atča.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichiča:

—Wejr am čhjetnasachiya. Čhjetintam cjissa.

Jesusaž jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz žoñiqui laaquiztan žejtchi quirchiča. ⁴ Nekztanaqui Jesusaqui niižquin chiižinchiča, tuž cjican:

—Wejr am tsjii cjesača. Jalla tii čhjet-intiquiztanaqui anam jecžquizimi maz-naquiča. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žejtchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquiča, tjapa žoñinaca zizajo, laaquiztan čhjetinta, jalla nii.

TSJII ČHJETINTAQUI

⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzziča. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliriqui niižquin macjatžquichiča. Nekztanaqui roct'ichiča, ⁶ tuž cjican:

—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpzquiz žejlča, ana tsijtñi. Nižaza walja ana wali ayińča.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nii čhjetñi okasača.

⁸ Nii sultat capitán jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasacha. Wejrqui amquiztan inakaztča. Jaziqui takukaz chiya čhjetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čhjetinta cjequiča. ⁹ Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želuča. Niiž mantitacama ojklayińča. Nižaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlča, čhjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen zultatunaca ojķča. Nižaza zultatu kjawznučhaja, za-

kaz tjonča. Nižaza wejt piyuna čhjulut paajumi mantučhaja, zakaz paača.

¹⁰ Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychiča. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niiž apžñi-nacžquiz cjichiča:

—Wejrqui weraral cjiwča. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami. ¹¹ Nižaza wejrqui cjiwča, tuiwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquiča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacžtan juntupacha cuntintuž cjequiča.

¹² Israel žoñinacazti arajpach Yooz wajtquin žejlchucatača. Pero Yooz wajt zawntan zumchiquiz chjatkattaž cjequiča. Jalla nicjuž kaaquiča, nižaza ižke joican želaquiča.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuž cjichiča:

—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan cričhaja, jalla nižtapachaž cjequiča.

Jalla nii orapacha niiž piyunaqui žejtchi quirchiča.

ŽOÑINACA ČHJETINTA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojķchiča. Jalla nicju ajpzquiz Pedruž ajmuž maa cherchiča ch'ujlñi conžtan laa cjichi. ¹⁵ Naaža kjara lanžinchiča. Nuž lanztiquiztan nii ch'ujlñi conquistan žejtchinča. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinča.

¹⁶ Nii čhjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zajraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zijctatača. Jesusaqui tsjii taku chiižcu zajranaca chjatkatchiča. Nižaza tjapa laanaca čhjetinchiča. ¹⁷ Nii čhjetintanacaqui Isaiás profetaž chiita taku cumplissiča. Isaiasi qui cijirchiča tuž cjican: “Tsji

žoniqúi učhum laa curpunaca tjupi cjiskataquičha, nižaza conanacquiztan učhum čhjetnaquičha”.

JESUCRISTUŽTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

¹⁸ Wiruñaqúi tsjii noojiqui muzpa žoninacacqui walja muytata Jesusižquiz ajczičha. Jalla nižta cheržcu, Jesusacqui mantichičha, kotž tsjii latuquiztan okajo. ¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii lli tjaajiñi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jakzitchum okachaja, amtan chicapachal ojklayasačha.

²⁰ Jesusacqui nižžquin kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzi anal kjuychizza, tjajzjapami.

²¹ Tsjiiqui nižžquiz apzñi žoninacžquiztan zakaz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasačha. Pero wejt ejpčha ticziqúi. Nekztan iyal wejt ejp tjatsñi okaž cjeella.

²² Jesusacqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejttan chicaka am ojklaya. Ticzižtakaz žoninacacqui, jalla ninacaj ticzinaca tjatžlani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIČHA

²³ Jalla nuž chiyžcu Jesusacqui warcuquiz luzzičha. Niiž tjaajinta žoninacacqui luzzizakazza. ²⁴ Ninacaž kotquiz okan, tjamiqui walja tjamchičha. Jalla nuž tjaman kjaz ljojkiqúi warcu tjtanz pecatčha. Jesusazti tjajatčha. ²⁵ Nii kjaz ljojkiž cjen tjaajinta žoninacacqui Jesusažinchičha, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmayachha. Ticznačhani učhumqui.

²⁶ Jesusacqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anačha wejtquin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusacqui žaažcu, tjamimi kjaz ljojkiqúi ujzičha. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkiqúi apaltichičha. ²⁷ Nii apaltini cheržcu nižtan ojklayñi žoninacacqui ispanitichičha, nižaza tuž cjichičha:

—¿Čhjul žoniit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkiqúiž tiž čičhi takukaz cazla.

ZAJRAŽ TANTA ŽOÑINACA

²⁸ Nii kotž nawjctuñtan irantižcu, Jesusacqui Gadara cjita yokquin ulanchičha. Ulantan pucultan žoninacacqui campu santuquiztan tjonchičha. Nii pucultan žoninacacqui zajraž tantatačha walja ana walinacatačha, žoninacžtan kichasñipanikaztačha. Jalla nižtiquiztan nii jiczquiz ana jecmi ojklayñitačha.

²⁹ Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoninacacqui kjawchičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacacqui mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamčha, wejrnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchičha.

³⁰ Nižaza nii nawjkchuc cuchinacacqui ojklayčha lujlcan. ³¹ Zajranacacqui Jesusižquiz rocchičha tuž cjican:

—Amqui wejrnaca chjatkataquiž niiqúi, nii cuchinacžžquin wejrnaca luzkatalla.

³² Jalla nekztanaqui Jesusacqui cjichičha:

—Nižtaqúi, oka. Cuchinacžžquin luzca.

Jalla nuž chiitiquiztan zajranacacqui žoninacžžquiztan ulanchičha; cuchinacžžquin luzzičha. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacacqui tsjii barranc k'awquin tjojtsičha, kotquizpachatačha.

Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticziča nii cuchinacaqui.

³³ Jalla nii cuchi itzninacaqui ancha tsucchi zajtchiča. Watja irantižcu, nii pucultan zajraž tanta žoninacž puntuquiztan quint'ichiča, nižaza tjapa nižta watchinacami. ³⁴ Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejlñi žoninacaqui ulanchiča, jakziquin Jesusa želatčaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchiča, ninacž yokquiztan okajo.

ZUCH ŽOŇI ČHJETINTA

9 Jalla niž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzziča. Nekztan kotž tsjii latuquiztan kajkchiča. Nižaza niž persun watja irantichiča. ² Jalla nijwc žoninacaqui Jesusižquin tsjii zuch žoñi čhjetintiča. Tjajz zquitinacžtanpacha ajpchi čhjetintiča. Ninacž tjapa kuz cjeciñi cheržcu, Jesusaqui laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Jila, ana llaquis; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntača.

³ Jalla nižta čhiñi nonžcu yekjap lii tjajañi maestrunacaqui kuzquiz tuž pinsichiča: “Yooz quintrala; tii žoñž takuqui anawalipanla”. ⁴ Pero Jesusaqui ninacž kuzquiz pinsita zizatča. Jalla nekztan ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo? ⁵ ¿Jakzilta takut pjasila čhiiz cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntača” čhiiz pjasila cjesaya? Už ¿“Tsijsna, oka”, jalla nuž čhiiz pjasila cjesaj? ⁶ Tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami. Razunal čhiyuča. Nuž zizjapa, ančhucui tiiz chera.

Jalla nekztanaqui nii zuch žoñžquiz cjichiča:

—Tsijsna, am tjajz zquiti apta; nižaza am kjuya oka.

⁷ Jalla nii orapacha tsijtsiča, nižaza niž kjuya ojkchiča. ⁸ Žoñinaca nii cheržcu, tsucchi quirchiča, nižaza “Yoozqui honorchiz cjlalla” cjan čhiichiča. Yoozqui žoninacžquiz nižta čhjetinñi azi tjaachiž cjen, nuž čhiichiča.

MATEO KJAWŽTA

⁹ Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita žoñi cherchiča. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatča. Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejttan čica ojklaya.

Jalla nekztan Mateoqui tsijtsu, Jesusižtan ojkchiča. ¹⁰ Niž wiruñ Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujhiz žoninacami irantichiča. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niž tjajinta žoninacžtan čica julziča tsjii mizquiz. ¹¹ Fariseo žoninacžti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjajinta žoninacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan ančuca tjajañi maestruqui impuesto cobriñinacžtan nižaza ujhiz žoninacžtan čhjeri lujljo?

¹² Jesusaqui jalla nižta pewcñi nonžcu ninacžquiz cjichiča:

—Zuma wiw žoninacaqui anaž medicu kullñimi pecča. Antiz laa žoninacž medicu kullñimi pecča. ¹³ Yooz takuqui tuž cjiča: “Oksñi kuzziz žoninaca juc'antil pecuča wilana jawkñi žoninacžquiztan”. Tantiya čjul puntut tii Yooz taku čhičhaja, nii zumpacha tintaza. Jaziqui wejrqui “Zuma kamuča” cjiñi žoninacžquiz anal kjawsñi tjonchinča. Antiz “Ujhizpanča” cjiñi žoninacžquiz kjawsñi tjonchinča, ninacž kuz campiata cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

¹⁴ Juan Bautistaž tjajinta žoninacaqui Jesusižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjan:

—Wejrnamci fariseo žoñinacami walja ayunasinča. Amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?

¹⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjowažtakaztča. Ninacaqui zalz pijstiquiz invittanacaztakazza. Zalz kazzi tjowaž želan, niž zalz pijstiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasača. Pero tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz zalzñi tjowa kjañtaž cjequiča; jalla nekztanž ayunasasača.

¹⁶ Anaž jakziltami tsjel zquiti ew rimintužtan rimintasacha. Ew rimintuqui jaljtapasacha, nižaza nii ach zquiti qui juc'anti wjajrčcu tsjelanznasacha. ¹⁷ Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasacha. Jalla nižtaž alznasaž niiqui, zkiz luuz panž wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasacha. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasacha. Jalla nuž zumpacha cjesacha vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUČHA LA ŽOŇI ČHJETINŇQUI

¹⁸ Jesusaž tjaajnan, tsjii judío žoñi-nacž jiliri qui irantichiča. Jesusiž yujc-quin quillziča, tuž cjican:

—Wejt majtqui ticžñil jitča. Amqui wejt kjuya okasaž niiqui, naaquiz am persun kjaržtan lanznasacha. Nekztan naaqui žetaquiča.

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu nii jiliržtan ojkchiča tjaajinta žoñinacž-tanpacha. ²⁰ Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquiztan macjatžquichinča. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t'akjiri želintača. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit pun-

tallquiz lanzinča. ²¹ Ima macjatcan pinsichinča, “Wejrqui niž zquitilla lanžcu žetaka wejrqui” cjican. ²² Jalla nuž lanztiquiztan Jesusaqui jalla naaža kjutñi kjutžcu naa maatak žoñ cherziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Cullaca, tjup kuzziz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjissamča.

Jalla nii orapacha žejtchin cjissinča.

²³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchiča. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchiča, nii jilirž majt tjatzjapa banda pjujñinacaqui listutakalča, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui anchaž kaacan aranchiča.

²⁴ Nuž cheržcu Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzqui anača ticzinqu, antiz tjajča.

Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui nižquin tjassiča. ²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulanskatchipanča. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza kjarcu tanžcu, žinziča; žejtchinpacha. ²⁶ Jalla nekztanaqui tjapa kjutñi nii yokquin nii milajru quintu ojkchiča.

ZUR ŽOŇINACA ČHJETINTA

²⁷ Jalla nijwctan ulanžquitiqiztan pucultan zur žoñinacaqui nižquin apžquichiča, kjawcan:

—Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrnaca okznalla, —cjican.

²⁸ Nekztan Jesusaž kjuya luztan nii zur žoñinacaqui nižquin macjatchiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz pewcz-iča, tuž cjican:

—Wejrqui ančhuc cherkatasacha, ¿jalla nii crii ančhucya?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, criyuča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhjujqui lanlanžinchiča. Nižaza cjichiča:

—Ančhucadž tjapa kuztan criitiquiztan cherni cjsna.

³⁰Nii orapacha ninacz čhjujquiqui cherni cjissiča. Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz zumpacha chiižinchiča, tuž cjan:

—Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi anaž jeczquizimi chiichiyaquiča.

³¹Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii čhjetinta quintu parlichiča.

ANA CHIIŇI ŽOŇI ČHJETINTA

³²Nii kjuyquiztan ulnan yekjap žoñinacaqui tsjii zajraž tanta žoñi zjičiča. Zajraž tantiquiztan ana chiiñi atatča. ³³Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra chjatkatchiča. Jalla nuž chjatkattiquiztan nii ana chiiñi žoñiqui chiyi kallantichiča. Žoñinacazti jalla nii cheržcu walja ispantichi cjissiča, tuž cjan:

—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtača wejrnacqui.

³⁴Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetča:

—Tiiqui zajranacz jilirž aztankaz zajranaca chjatkatniča.

³⁵Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklayčiča, judío ajcz kjuyquizimi tjajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu chiižinchiča. Nižaza tjapaman laanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami čhjetinchiča. ³⁶Žoñinaca cheržcu, ninaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacaztakaz želatča. ³⁷Žoñinaca okzcu, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinaczquiz paljayčiča, tuž cjan:

—Wereral cjiwčha. Zkalaqui walja željča. Pero zkala ajžni žoñinacača upaqui. ³⁸Yooz Ejpmi zkala Patrunača. Jalla nižtquiztan Yooz Patrunžquiztan mayiza, zkala ajžni žoñi cuchnajo.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta žoñinaca kjawziča. Nekztan ninaczquiz mantiz poder tjaachiča, zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami čhjetnajo.

²Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tiža tjuuchiznacatača: Primiriqui Simonatača, nižaza niž tsjii tjuuqu Pedro cjitazakaztača. Nekztan niž laktča, Andrés cjita. Nekztan Jacobotača, nižaza niž jila Juan. Nii pucultanaqui Zebedeož majchwichača. ³Nekztan Felipitača, Bartolometača, Tomastača, nižaza Mateotača. Nii Mateozti impuesto cobriñitača. Nekztan Jacobotača, Alfeož majchtača. Nekztan Lebeotača nižaza niž tsjii tjuuqu Tadeo cjitazakaztača. ⁴Nekztan Simonatača, niž cananista cjita partiquiztantača. Ultimquiziqui Judas Iscariotetača, jalla niž Jesusiž quintratarasunchiča.

ILLZTA ŽOŇINACA CUCHANTA

⁵Jesusaqui nii tuncapan illzta žoñinaca cuchanžquichiča, niž cuntiquiztan ojklajajo. Ima cuchanžcan tuž chiižinchiča:

—Judío yokquinpanž ojklayaquiča, Samaria yokquin nižaza yekja yokanacquin ana ojklayaquiča. ⁶Israel wajtchiz žoñinaczquinkaz okaquiča. Jalla ninacaqui katchi uuzinacaztakaz žejlča. ⁷Arjapach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatžinžquiča. Jalla nii paljaycan ojklajčquiča. ⁸Nižaza laanaca čhjetnaquiča. Nižaza ticzinaca jacatatskataquiča. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinaca čhjetnaquiča. Nižaza zajranaca chjatkataquiča. Tii mantiz poderaqui ančhucquiz nužukaz tjaatača. Jalla nižtquiztan tii

poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čjulumi mayaquiča pacajo.

⁹Paaz ana chjichaquiča, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi. ¹⁰Nižaza ana chjichaquiča žak quelzmi. Tsjii almilla alaja chjichaquiča. Nižaza ana iya čjulumi chjichasača, ana yekja čjhatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langžñinacžquiziqui čjheriqui tjaata cjis waquiziča.

¹¹Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquiča. Nuž zuma žoñi wachuqui, niiž kjuyquiz alujasaquiča, nii wajtquiztanami jochquiztanami ulancama. ¹²Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquiča, "Ančhuc walipaj cjila", cjan. ¹³Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequiča. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui čjulumi anawalikaz cjequiča. ¹⁴Jakziltat ančhuc ana risiwaquiž niiqui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiž niiqui, ninacžquiztan okaquiž ančhucqui. Nii kjuyquiztan ulnaquiča nižaza nii wajtquiztanaqui. Nekztan nii wajtquiztan kjojchquiz žcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquiča. Jalla nii tsajt tsajttaqui siñalaž cjequiča ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen. ¹⁵Weraral cjiwča. Casticz tjuñquiziqui nii ančhuc ana zuma risiwñi žoñinacžti juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtchiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATÑINACA ŽELAQUIČHA

¹⁶Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui ančhuc cuchnuča. Ančhucqui kitinacž taypiquiz ojklayaquiča, uuzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequiča žkoražtakaz, pero zuma

paazjapa. ¹⁷Ančhucqui persunpachaž walja cwitazaquiča. Ančhucqui jilirinacžquin intirjita cjequiča; nižaza ajcz kjuyquiz wjajttaž cjequiča. ¹⁸Nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan parlichiz cjen chjichtaž cjequiča prefectonacžquinami, nižaza tsjan chawjc jilirinacžquinami. Nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquiča, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judío wajtchiz žoñinacž yujcquizimi. ¹⁹Jilirinacžquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequiča, čjolut ančhuc kjaaznačhaja, nižaza jaknužt kjaaznačhaja, jalla nii. Jilirinacž yujcquiz prisintiz ora, Yoozqui ančuca kuzquiz chiiz taku tjaaquiča, jaknužt chiizalaj, nii. ²⁰Ančuca persun kuzquiztan anaž chiyaquiča. Antiz ančuca Yooz Ejpž Espíritu Santuqui ančhuc chiikataquiča.

²¹Nii timpuquiziqui žoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquiča persun jila konkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra aptjapznaquiča. Maatinacazti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapznaquiča, persun ejpnaca konkatzjapa. ²²Tjapa ana criichi žoñinacaqui ančucaquiz ch'aanaquiča wejt puntu parliñiz cjen. Pero jakziltat ticzama wali tjurt'ini kuzziz cječhaj niiqui, liwriitaž cjequiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²³Tsjii wajtchiz žoñinacaqui ančhuc chjatkataquiž niiqui, ninacžquiztan yekja wajtquin okaquiča. Weraral cjiwča, wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Žoñtča. Ima weriž tii muntuquiz wilta tjonan, ančhucqui tjapa Israel watjanacžquin anaž iranti atasača.

²⁴Tjaajinta žoñiqui niiz tjaajiñizquiztan anaž juc'anti cjesača. Nižaza piyunaqui niiz patrunžquiztan anaž juc'anti cjesača. ²⁵Tsjii tjaajinta žoñiqui niiz tjaajiñiz irata, jalla nižta tjaajiñiz cjis-

naquiz niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nižaza tsjii piyunaqui niž patrunž irata, jalla nižta patrunaž cjis-naquiz niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nonžna ančhucui, quintrā žoñinacaqui “Beelzebú” cjican zajra jilirž tjuužtan wejtquiz tjuuskataquiz niiqui, ančhucquiz juc'ant anawal tjuužtanž tjuuskataquiča. Wejrqui kjuychiz patrunžtakaztča, ančhuczi wejt kjuy familiažtakazza.

²⁶ ‘Jalla nižtiquiztan ančhucui anaž žoñi eksna. Tjapa chjozakuñ tjaajintami zuma kjana ziztaž cjequiča. Nižaza tjapa jamazit tjaajintami nižtakaz zuma kjana ziztapankaz cjequiča. ²⁷ Tjapa weriž chjozaka tjaajintanacami ančhucui žoñinacž yujcquiz kjanacama paljayaquiča. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaajintanacami ančhucui paljayaquiča, tjapa žoñinaca nonzjapa. ²⁸ Nonžna ančhucui, anača eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi. Ninacaqui animuqui anaž conasača. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla niiča curpumi animumi infieruquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.

²⁹ ‘Tsji paaztan pizc wežlanaca kjayasača. Jalla nuž koluc valorchiz kjayžcumi ančhucui Yooz Ejpqui ninaca cwičiča. Yooz Ejpž ana munan, tsjii wežlaqui anaž ticznasača. ³⁰ Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančhucui ach charanaca kanžintača. ³¹ Jalla nižtiquiztan anaž čjulquiztanami eksna. Wežlanacžquiztan ančhucčha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'anti cwitaquiča wežlanacžquiztan.

³² ‘Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora čiyača. ³³ Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui wejt araj-

pach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintrā ana pajñi zakal čiyača.

³⁴ ‘Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cjequiča; quintrāsni cjequiča. Nekztan aptjapz-naquiča. Ana criichinacaqui criichi žoñinacž quintrā cjequiča. ³⁵ Weriž tjontiquiztan tsjii maatiqui persun ejpž-japa quintrāž cjequiča. Nižaza tsjaa majtqui persun maajapa quintrā cjequiča. Nižaza tsjaa wazmi persun kjan maajapa quintrā cjequiča. ³⁶ Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninacporaz quintrāž cjequiča. ³⁷ Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁸ Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistanča. Sufrijsjapaqui listoj cjila, ticzcama. Ana nižta wejtquin tjapa kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁹ Jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui ul-timquiziqui ana liwriita cjesača. Nižaza jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan jaytačhaja, jalla niiqui ul-timquiziqui liwriitaž cjequiča; Yooztan wiñaya zuma kamaquiča.

⁴⁰ Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwčha. ⁴¹ Jequit tsjii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiz ni-iqui, jalla niiqui profetažtakaz honorchiz zakaz cjequiča. Nižaza jequit tsjii Yooz kuzcama kamñi žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamñiž premio, jalla nižtakaz honorchiz cjequiča. ⁴² Nižaza jequit tsjii wejtquin kuzziz žoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. Jequit wejtquin criichi žoñžquiz tsjii tasa kjaz onačhaja,

jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAŽ CUCHANŽQUITA ŽOŇI

11 Niiž tuncapan illzta žoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui ojkcichiča, yekja watjanac kjutñi. Wajtkuiztan watja ojklaychiča, žoñinacžquiz tjaajni, nižaza Yooz taku paljayi.

² Juanqui nii oraqi carsilquiztača. Jalla nicju Cristuž ojklaytanaca quintu nonchiča. Nekztanaqui Juanqui tsjii kjažt mazinaca Jesusa pewczñi cuchanžquichiča. Nekztan irantižcu Jesusižquiz ³ pewcziča, tuž cjican:

—Cristuqui tjoniz cjispacha; ¿Amj Yoozquiztan cuchanžquita Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappachaž Juanžquiz quint'izcaquiča ančhucqui. ⁵ Zur žoñinacac cherča, Zuch žoñinacaqui ojklayča. Mojkchi janchichiz žoñinacaqui čhetintača. Oñi žoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi žoñinacaqui jacatatskattača. Nižaza pobre žoñinacžquiz Yooz liwriñi taku paljaytapanča. ⁶ Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž chiitanaca nonžcu, ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequiča.

JUAN BAUTISTA PUNTU

⁷⁻⁸ Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui čhiyi kallantichiča Juanž puntuquiztan. Žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—Ch'ekti yokquin, ¿čhulu cherzñi ojkcinchuctaya? ¿Tjamiž tjizinta caña cherzñi ojkcinchuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi žoñi cherzñi ojkcinchuctajo? Čawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi žoñi žejlča.

Jalla nii zizza ančhucqui. ⁹ ¿Čhulu cherzñi ojkcinchuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan čhiñi profeta cherzñi ojkcinchuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkcinchucča. Juanqui tuqita profetanacžquiztan juc'ant chekanča. ¹⁰ Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquiča ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristu zuma tjewskataquiča”.

¹¹ Weraral cjiwča. Juan Bautistača parti žoñž maatinacžquiztan tsjan juc'antiqui. Pero čjul Yooz maatimi žoñž maatiqiztan tsjan juc'antiča. Arajpach Yoozquin kuzziz žoñinacača Yooz maatinacaqui.

¹² Juanž tjontiquiztan anzama muzpa žoñinacaqui ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pecča; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pecča.

¹³ Juanž tjonzcama, tjapa tuqita profetanacž čhiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanžquita puntuquiztan čhiča. ¹⁴ Elías cjića profetaqui wilta tjoniz cjispacha; nii Elias tjonz cuntiquiztanča Juan Bautistaqui. Jalla niic werarača. Nuž criž waquiziča. ¹⁵ Jakziltačhalaj nonžni cjunchiz, jalla niiqui tii čhiitaqui nonžna.

¹⁶ ¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jecnaca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacažtakazza tinacaqui. Yek-jap ocjalanacaqui palazquin julzi uz-inča, nižaza ninacž mazinaca kjawkw-awža, tuž cjican: ¹⁷ “Tsajtsjapa pin-callu pjuchinča. Ančhuczi ana tsajtch-inčhucča. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinča. Ančhuczi ana kaachinčhuc-ča”. Jalla nuž cjichiča ocjalanacaqui. Jalla nižta iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui. ¹⁸ Juan tjonchiča. Nii-iqui zumanaca ana lujlñiča, nižaza

ana licñiċha. Jalla niŋtiquiztan anċhucqui tuŋ cjiñċhucċha, “Juanqui zajraŋ tantaċha” cċican. ¹⁹Niŋ wiruñauqui wejrqui tjonchinċha, arajpach Yooz Ejpŋ cuchanŋquita Źoñi. Wejrqui zumanaca luluċha, niŋaza licuċha. Jalla niŋtiquiztan anċhucqui wejt puntuquiztan cċiċha: “Niċha ancha lujlñiqui, niŋaza licñiqui, niŋaza niċha ujchiz Źoñinacŋ maziqiu, niŋaza anawali impuesto cobriñinacŋ maziqiu”. Jalla nuŋ cjiñċhucċha wejt puntuquiztan. Tuŋ zakal cjiwċha: Yooz puntu zuma zizñi Źoñinacaqui Yooz tjaa-jintacama kamċha.

ANA YOOZQUIN KUZIZ ŹOÑINACA

²⁰Jalla nektanaqui Jesusaqui chiichiċha, chojru kuziz Źoñinacŋ puntu. Tsjii watjanacquiz ancha milajrunaca paachiċha. Pero nii wajtchiz Źoñinacazti persun uj ana pajchiċha; niŋaza kuznaca ana campichiċha. Jalla niŋtiquiztan Jesusaqui ninacŋquiz ayjatchiċha, tuŋ cċican:

²¹—Corazín wajtchiz Źoñinaca, anċhucaquiz ancha anawaliŋ wataquiċha. Niŋaza Betsaida wajtchiz Źoñinaca, anċhucaquiz ancha anawalizakaz wataquiċha. Anċhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paachinċha. Tiro cċita niŋaza Sidón cċita watjanacquiz nii milajrunaca paataŋ cċitasaf niċqui, nii ortanpacha nii wajtchiz Źoñinacaqui Yoozquin kuziz cċitasafha; niŋaza “ujchizpanċha wejrnacqui, pertunalla”, cċitasafha. Niŋaza uj zint’iŋcu nii wajtchiz Źoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjezñi cċitasafha, lutu zquiti cujtŋcu, niŋaza achquiz kpupŋtan tjalŋcu. ²²Jalla niŋtiquiztan anċhucqui juyzu casticz tjuñquiziqui juc’anti castictaf cjequiċha nii Tiro cċita niŋaza Sidón cċita watjanacchiz Źoñinacŋquiztan. ²³Capernaum wajtchiz Źoñinaca, ħkjaŋtiquiztan anċhucqui pinsejo, “Yoozqui uċhum

honorchiz cċizkataquiċha”, cċicanajo? Anaŋ nuŋ cċesafha. Pero anċhuczi kozzuc tjojttaŋ cjequiċha infernuquin sufrisjapa, ujchiz Źoñinacŋtan chica. Anċhuca wajtquiziqui walja milajrunaca paachinċha. Sodoma cċita wajtquiz nii milajrunaca paataŋ cċitasaf niċqui, nii watjaqui anz tii tjuñinaca Źejltasafha. ²⁴Jalla niŋtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquiziqui anċhucqui juc’anti castictaf cjequiċha, Sodoma wajtchiz Źoñinacŋquiztan.

YOOZQUIN KUZIZ ŹOÑINACA

²⁵Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichiċha:

—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cċilalla. Arajpachquin Źejlñinacami tii muntuquiz Źejlñinacami amċha mantiñamqui. Amqui humilde Źoñinacŋquiz chjozaka tjaajinta tjeezamċha. Zizñi Źoñinacŋquizimi intintazñi Źoñinacŋquizimi nii chjozaka tjaajintanacami ana zizkatchamċha. ²⁶Yooz Tata, amiŋ muntaqui nuŋuċha.

²⁷‘Yooz Tata, tjapa amiŋ ziztanacaqui wejtquiz tjaajinchamċha. Ultimquiziqui anaŋ jecmi wejr am Majch zumpacha pajċha. Am alaja wejr zumpacha pajċha. Niŋaza anaŋ jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajċha. Wejr alaja am zuma pajuċha. Niŋaza jakziltiŋquiz wejrqui zizkatz pecaċhaja, jalla ninacazakaz am zuma pajasafha. ²⁸Anċhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchiŋlaj niċqui, wejtquizza macjatŋca. Niŋaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchiŋlaj niċqui, wejtquizza macjatŋca. Weril anċhucaquiz jeejkataċha. ²⁹Wejrqui pasinsis kuzizitċha, niŋaza humilde kuzizitċha. Jalla niŋtiquiztan weriŋ tjaata kamaña catoka; niŋaza wejt puntuquiztan zizñi cjee. Nektan persun kuz jeejz wachaquiċha. ³⁰Weriŋ tjaata kamañaqui anaċha ch’ama, niŋaza wejt manta paazqui cjeŋakazza.

JEEJZ TJUŇI QUINTU

12 Tsji jeez tjuŇquiziqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoŇnacžtan čhjecta zkalanac taypiranž okatča. Tjaajinta žoŇnacaqui čheri eecskatchiča. Nekztan ninacaqui tric oz chjojlunaca kja-jpžcu, tricu lujlchiča. ²Fariseo žoŇnacaqui jalla nižta paaŇi cheržcu, Jesusižquiz cjichiča:

—Chera, tii amiž tjaajinta žoŇnacaqui trabajla. Jeez tjuŇquiziqui nižta trabajzqui učum lli quintrala. —Jalla nuž chiican ujchiz jwes pecatča. ³Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui tuž liichinčhucča, žanajaa? Čheri eecznanaqui David cjita žoŇiqui niiz mazinacžtan tižta paachiča. ⁴Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lujlchiča. Čhjul žoŇimi anapantača permitta nii t'antac lujlzqui. Lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasächa. Pero nii Davidzti lujlchipanča. Nižaza niiz mazinacaqui nii t'anta lujlchizakazza. ⁵Nižaza Moisés liiquiz tižta liichinčhucž, žana jaa? Jeez tjuŇquiziqui timplu jilirinacaqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninacžtajapa anaž ujchiz cjesächa. ⁶Ančhucaquiz cjiwča. Tekz tsjiča timpluquiztan juc'ant chekanaqui. ⁷Nižaza ančhucqui cjiirta Yooz taku ana intintazzinčhucča. Yooz taku tuž cjiča: “Wejrqui wilana jawkŇi žoŇinaca anal pecučha. OkžŇi kuzziz žoŇinacapan pecučha”. Tii Yooz taku intintaztasaz niiqui, anaž ančhucqui tii žoŇinaca ujchiz jwes pectasächa. Tii žoŇinacaqui jaziqui anaž uj paača. ⁸Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz žoŇtča. Wejrpanikal jeez tjuŇquizimi mantasächa.

KJARA KJONCHI ŽOŇI ČHJETINTA

⁹Jalla nekztanaqui najwcchuc ojkžcu judío ajcz kjuyquiz luzziča. ¹⁰Jalla nicju tsji žoŇi želatča kjara kjonchi. Tsjii quintra žoŇinacaqui uj jwesjapa Jesusižquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jeez tjuŇquiziqui žoŇi čhjetinz cjesaya, už anapan cjesaj? nuž cjican pewcziča.

¹¹Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Jeez tjuŇquiziqui uuzac tujquiz tjojtsiž cjesaž niiqui, ¿kjaža ančhuczti tujquiztan uua joožŇi ana okasajo?

¹²Pero žoŇiqui uuzižquiztan juc'antiž walča. Jalla nižtiquiztan jeez tjuŇquizimi anača lli quintra zuma paazqui.

¹³Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa žoŇžquiz cjichiča:

—Am kjara zjičja.

Nekztan žejtchi cjissiča, nii tsjii kjara wiwuž nižtapacha. ¹⁴Jalla nekztanaqui fariseo žoŇinacaqui ulanžcu, Jesusiž conzjapa kazziča.

¹⁵Jalla nii zizcu Jesusaqui najwcchuc ojkchiča. Nižaza muzpa žoŇinacaqui Jesusižquiz apziča. Jesusaqui tjapa nii apžŇi laanaca čhjetinčiča. ¹⁶Nekztan ninacžquiz mantichiča, ana jeczquizimi Jesusiž čhjetinŇi puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAŽ CHIITA TAKU CUMPLITA

¹⁷Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isaías profetaž cjiirta taku nužquiz cumplissiča. Yoozqui Isaiasquiz tuž cjiirckatchiča:

¹⁸“Jalla tiča weriž illzta žoŇiqui, weriž mantitacama ojklayŇi žoŇi. Jalla niizquin kayazt'učha. Niiž cjen cuntintutča wejrqui. Jalla nuž cjiča Yoozqui. Wejt Espíritu Santuqui niiz kuzquiz cjequiča. Niiqui yekja watjanacchiz žoŇinacžquin Yooz liwriŇi taku

paljayaquiča. ¹⁹Žoñinacžquizimi ana ch'aanaquiča, nižaza ana kjawaquiča. Calliran alto joržtan ana paljayaquiča. ²⁰Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquiča. Nižaza ch'aman asñi michami anaž tjesaquiča, niž ulimpacha legal mantiz tjuñicama. ²¹Niž cjen yekja watjanacchiz žoñinacaqui zuma liwriž tjuñi tjewznaquiča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuiztan Yooz takuqi cjiča.

JESUSIŽ QUINTRA CHIIČHA

²²Jalla nekztanaqui tsjii laa žoñiqui Jesusižquin chjichtatača. Nii žoñiqui zajraž tantaž cjen zuratača, nižaza ana chiiñitača. Jesusaqui nii žoñi čhetinchiča. Jalla nižtiquiztan cherñi chiñi cjišiča. ²³Jalla nuž čhetintiquiztan tjapa žoñinacaqui ispantichiča tuž cjican:

—¿Tiij Davidž majchmajtquiztan tjonñi cjesaya? ¿Tiipan Cristo cjesaya?

²⁴Nii nonžcu fariseo žoñinacaqui tuž cjichiča:

—Tiiqui ana wal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatcha.

²⁵Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizziča, jalla nižtiquiztan ninacžquiz cjichiča:

—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiz niiqui, nižaza t'aka t'aka kichasaquiz niiqui, k'ala t'atantaž cjequiča. Tsjii watjamiž nižaza tsjii kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjisnaquiz niiqui, anaž tjurasacha. ²⁶Jalla nižta irata Satanás diablui persun partira chjatkattasaž niiqui, niipacha t'akztasacha. Jalla nuž t'akžtiquiztan niž mantiz azi anaž tjurasacha. ²⁷Ančhucui wejt puntuiztan cjiñchucča, “Beelzebú diablui aztan zajranaca chjatkatcha”. Jalla nuž cjiñchucča. Jalla nužuzlaj niiqui, čject ančuca partira žoñinacžquiz

azi tjaazjo, zajranaca chjatkatzjapajo? Jalla nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuiztan tsjii kjutñi chiichinčhucča, nii. ²⁸Wejrzi Yooz Espiritu Santuž aztan zajranaca chjatkatiñča. Jalla nič cjiča, Yooz mantiz timpu ančucaquiz žcatžinžquiča, nii.

²⁹‘Tsjilla cjesacha. Anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiziqui luzi atasacha; nižaza anaž niž kinakunacami jwesi atasacha, ima čhejlcanaqui. Nii čhelžcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzasacha.

³⁰‘Jecčhalaj ana wejt fatora, niiqui wejt quintrača. Nižaza jequit wejt-tan chica Yooz kjutñi žoñinaca ana macjatskatčhaja, jalla niiqui žoñinacž Yoozquiztan tirkatcha.

³¹‘Jazic ančucaquiz chiyuča, tuž cjican: tjapa ujnacami nižaza tjapa ana zum takunacami pertuntaž cjesacha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyachaj niiqui, anaž pertuntaž cjesacha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča. ³²Jakzilta žoñit wejt quintra chiyachaj niiqui, pertuntaž cjesacha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyachaj niiqui, anaž pertuntaž cjequiča. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča; anawira pertuntaž cjequiča.

FRUTANAC PUNTU

³³Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjican:

—Zuma muntizlaj niiqui, zuma frutaž pookča. Nižaza ana zuma muntizlaj niiqui, ana zuma frutaž pookča. Jalla nižtiquiztan muntiqui niž frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii. ³⁴Zkoražtakaz ančhucui, ana zum žoñchucča. ¿Kjažža ančhucui zumanaca chiyasajo? Ančuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jaziqui ančhucča anazumanacapan chiiñinacaqui. ³⁵Tsjii zuma žoñiqui zuma chiiča, niž

zuma kuzquiztan. Nizaza tsjii ana zum žoñizti ana zumapaž chiičha, niiž ana zuma kuzquiztan. Jaknužt kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiičha žoñinacami. ³⁶ Ančhucaquiz cjiwčha, juyzu casticz tjuñquiziqui zapa mayni cwinta tjaastančha, tjapa ana zuma chiitanacami. ³⁷ Ančhucaž chiitiquiztan jama jusjitaž cjequičha, ujchiz cječhaja, ana ujchiz cječhaja, nuž.

ANA CRIICHI ŽOÑINACA

³⁸ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui lii tjaajiñi maestruncžtan Jesusižquiz cjichičha:

—Maestro, am milajru paañi cherez pecučha.

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Ana zum žoñinacčhucčha. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacčhucčha. ¿Kjažt tsjii milajru mayčha, zinalažtakaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz ančhucaquiz tjaata cjequičha.

⁴⁰ Jonasqui pajk ch'iz pjuchquiz žejlchičha čhjep majžtan čhjep aramžtan. Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamačha čhjep majžtan čhjep aramžtan. ⁴¹ Juyzu tjuñquiziqui, jalla nii casticz tjuñquiziqui Nñive wajtchiz žoñinacaqui jacatataquičha. Nekztan ninacaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaqui Yoozquin kuzziz cjissičha. Pero wejrtčha Jonasquiztan juc'ant chekanaqui. Tii timpuquiz kamñi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaachha.

⁴² Nižaza casticz tjuñquiziqui tsjaa waruta maatak jilirqui jacatataquičha. Nekztan naaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Naaqui najwkta yokquiztan tjonchinčha Salomonžtan zali, nižaza niiž zuma razunchiz taku nonžñi. Pero tejgz wejrtčha Salomonquiztan tsjan juc'ant

chekanaqui. Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pecčha.

ZAJRA PUNTU

⁴³ 'Tsjii zakal quint'asačha. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklayñitačha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: ⁴⁴ "Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučhaja, jalla nicju". Jalla nuž quejpžcu nii žoñžtan wilta zalchičha. Nii žoñiqui pewžta kjuyažtakaztačha, cuza žcayi, azquitžta, pero laachitačha. ⁴⁵ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojkičha. Zajranaca zjičžcu, tjappacha nii žoñž kuzquiz luzzičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant ana waliž cjissičha tuquita kamzquiztan. Jalla nižta irata tii ana zum žoñinacžquiz wataquičha. —Jalla nuž quint'ichičha Jesusaqui.

JESUSIŽ FAMILIA

⁴⁶ Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatčha. Jalla nuž chiyan niiž maaqui lajknacžtan irantižquichičha. Žoñinacž tjiiquin želan, nižtan parlis pecatčha. ⁴⁷ Tsjii žoñiqui Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:

—Am maa lajknacžtanpacha tii tji-iquiz žejlčha. Am kjawž, amtanž parlis pecčha.

⁴⁸ Jesusaqui mazñi žoñžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—¿Ject wejt maaya? ¿Ject wejt jilanacaya?

⁴⁹ Jalla nuž chižžcu tjaajinta žoñinacž kjutñi kjaržtan tjeezičha, nižaza cjichičha:

—Tinacačha wejt maami, wejt jilanacami. ⁵⁰ Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamčhaja, jalla ninacačha wejt jilanacami, wejt cul- laquinacami, wejt maami.

ZKALA ČHJACZ QUINTU

13 Nii noojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchičha. Kot kjutni ojkžcu kot atquiz julzičha. ²Jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju žoñinacaqui walja ajczičha. Jalla nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzzičha. Nekz julzičha. Tjappacha žoñinacaqui kot at tjiiquiz željchičha. ³Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz walja Yooz puntunaca tjaajinchičha, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichičha:

—Tsji žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha. ⁴Zkala čhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekztan wežlakaz nii simillac ilziqui. ⁵Parti simillazti maz yokaran tjojtsičha. Nekziqui anaž wacchi pjila želatčha. Nekztan koloculla pjila želan ratulla jeczičha. ⁶Jalla nuž jecžtiquiztan sii kjakiqui ujchičha; koluc sep'allchiztačha nekztan. Ratulla kjonchičha. ⁷Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsičha. Ch'apinacakazza ancha pajkchiqui, nižaza atipchiqui. ⁸Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan zuma pookchičha. Yekjap simillaqui patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; nižaza yekjap simillaqui sojta tuncan čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; yekjap simillaqui quinsa tuncan čhjerchiz pookchičha. ⁹Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁰Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, nižaza pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am nižta quintunacž-tankaz žoñinacžquiz tjaajinya?

¹¹Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazzuca quintunacžtan tjaajnučha. Ančucaquizkaz Yoozqui zizkatz munčha nii puntunacquiztanaqui.

Parti žoñinacžquiziqui Yoozqui ana zizkatz munčha. ¹²Jequit zizačhaja, jalla nižquiziqui juc'ant tjaajinz tjaataž cjequičha. Nekztan zumpacha zizniž cjequičha. Jequit ana zizačhaja, jalla niž kuzquiztan kjañtaž cjequičha nii ana intintaztanacaqui. ¹³Jalla nižtiquiztan wejrqui tižta quintunacžtan paljayučha. Parti žoñinacaqui weriž paata cheržcumi ana cherchižtakaz cjissa. Nižaza weriž chiita taku nonžcumi, ana nonžnižtakaz tucčha; ana intintazni žoñinacačha ninacaqui. ¹⁴Jalla nižta cjissiž cjen, Isaias profetž taku cumplissa. Jalla tuž Isaiasqui cjiirchičha:

“Ančhucqui nonznaquičha. Nonžcu, ana intintazaquičha. Nižazaž cheraquičha. Cheržcu, anaž tantiyasaquičha. ¹⁵Tii žoñinacž kuznacaqui chojru cjissičha; ana zumaž nonža. Nižaza čhjujecziz cjenami ana cheržni atčha, zur žoñižtakaz. Jalla nuž cjisnaquičha, ana cheržni cjisjapa, nižaza ana nonžni cjisjapa, nižaza ana kuzquiz intintiñi cjisjapa, nižaza ana wejtkuin macjatzjapa. Ana wejtkuin tjontiquiztan, ana liwriita cjesačha”.

¹⁶“Ančhucčha cuntintu. Ančhucqui cheržni žoñinacčhucčha. Nižaza nonžni žoñinacčhucčha. Ančhucčha Yooziž wintižtaqui. ¹⁷Weraral cjiwčha. Wacchi profetanacami nižaza zuma kuzziz žoñinacami ančucaž chertanaca cherz zakaz pecatčha. Pero ana cherchičha. Nižaza ančucaž nonžtanaca nonz zakaz pecatčha. Pero ana nonzičha. Ančhuczi cherchinčhucčha, nižaza nonzinčhucčha. ¹⁸Jazic ančhucž nonžnalla. Jalla tuž cjičha nii zkala čhjacz quintuqui. ¹⁹Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonžcanpacha,

ana intintazza. Diabluqui ninacž kuzquiz tjonžcu, ninacaž intintazta kjañča. ²⁰ Nižaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu nii ora cuntintuž nonža; cuntintuž catokča. ²¹ Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catoktiquiztan zkoluc zep'ichiz zkalažtakazza. Jalla nižtiquiztan ana tjuraquiča. Yooz taku criichiž cjen, sufraquiča; nižaza chjaawjkattaž cjequiča. Jalla nekztan orallaž quejpsnaquiča. ²² Nižaza nii ch'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, catokča. Pero nekztan juc'anti kuz tjaača tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanž pecča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža ninacž kuzquiz. Jaziqui ana zuma kamča; ana pookñi zkalažtakaz kamča. ²³ Nižaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, zuma tjapa kuz catokča; zuma intintiča. Jalla nižtiquiztan zuma kamañchiz cjissa, zuma pookchi zkalažtakaz. Nii zuma pookñi žoñinacaqui zuma kamañchizpanž cjissa, jaknužt tsjii simillaqui patac čhjerchiz, sojta tunc čhjerchiz, quinsa tunc čhjerchiz pookčhaja, jalla nižtača.

ANA WAL PASTU QUINTU

²⁴ Tsjii quintužtan quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

—Arajpach mantiñi Yooz puntuqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui zuma similla čhjaccchiča zkal yokquiz. ²⁵ Tjapa niž kjuychiz žoñinacž tjan, tsjii quintra žoñiqui tjonchiča. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjaccchiča. Jalla nuž ana wal čhjaczcu, ojkchiča. ²⁶ Nii tric zkala jecztan, chicapacha pajkchiča nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookchiča. ²⁷ Jalla nii cheržcu,

nii piyunanacaqui patrunžquin mazñi ojkchiča. Niižquin mazziča, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj niiqui, žjakziquiztan tii ana wal simillanaca pajkchitaya?” ²⁸ Patrunaqui kjaaziča, tuž cjican: “Tsjii quintra žoñiqui nižta paačhani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewczica tuž cjican: “čWejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?” ²⁹ Nii patrunaqui cjichiča: “Ana k'achaquiča. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricžtanpachaz k'achnasača. ³⁰ Antiz pizcpacha pajkla, kujich timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequiča. Ninacaqui anawal pastunaca ricujaquiča. Nekztan kojchquiz čhejlznaquiča ujjjapa. Jalla nekztanaqui tricuz ricujžcu, wejt tiric yaaz kjuyquiz majcznaquiča”.

³¹ Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii žoñiqui niž yokquiz mostas similla čhjaccchiča. ³² Mostas simillaqui parti simillquiztan juc'ant zkoltallača. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquiztan tsjan pakjiča. Pajk muntižtakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjačniž tjonča.

LIWATUR QUINTU

³³ Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužuča. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinča; nižaza t'ajzinča, tjapa nii t'anti maza tsjtkatzjapa.

³⁴ Tjapa tjaajintanacami quintunacžtan paljaytatača. Arajpach Yooz puntuquiztan tjaajincan, Jesusaqui quintunacžtankaz tjaajinchiča. ³⁵ Jalla nuž tjaajincan, Jesusaqui tuquita profetaž

chiita takuqui cumplissičha. Profetaqui jalla tuž cjiyrchiča:

“Quintunacžtankaz chiyučha. Tii muntu kallantitiquiztan weriž chiita tjaa-jintanaca ana intintazzucača. Jalla nii ana intintaztanaca paljajuča”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

³⁶ Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui žoñinacžquiztan ojkcichiča; kjuyquiz luzziča. Jalla nicju niž tjaa-jinta žoñinacaqui macjatchičha, tuž cjican:

—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquiztan wejtnacaquiz intintazkatalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchičha tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. Wejrtča zuma similla čhjaciñtqui. ³⁸ Nii zkal yokaqui tii muntuča. Nii zuma zkalanacaqui cjiča, arajpach Yooz mantuquiz kamñi žoñinacača nii. Ana zuma pastunacaqui diabluz mantuquiz kamñi žoñinacača. ³⁹ Nii ana wal pastu čhjaciñimi diablupachača. Zkala ajz timpuqui tii muntu tucužinz timpuča. Nii zkala ajzñi piyunanacaqui Yooz anjilanacača. ⁴⁰ Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujžcu, ujquin ujjjapa tjojttaž cječhaj niiqui, jalla nižta irataž wataquiča tii muntu tucužinzcan, ultim juyzuž nekz. ⁴¹ Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cuhanžcača, tii muntuquiztan tjapa ana wal žoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatñi žoñinacami, nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquiča. ⁴² Jalla nuž ricujžcu, infiernuquin tjojttaž cjequiča kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi anchaž kaaquiča, nižaza waljaž izke kjojznaquiča. ⁴³ Yooz kuzcama kamñi žoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquiča,

tjuñižtakaz kjančan. Jakziltat nonžni cjuñchizčhucžlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

⁴⁴ Arajpach Yooz mantuquiz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii yokquiz pajk paaz čhjojžtatača. Tsjii žoñiqui nii čhjojžta paaz wajtchiča. Nii wajtžcu, wila čhjojziča nekzpacha. Ancha cuntintutača. Nekztanaqui tjapa niž cusasanaca tuyi ojkcichiča. Niiž cusasanaca tjuyžcu, nii yoka kjaychiča. Jalla nužuča arajpach Yooz kamañauquiz luzqui. Nii kamañauqui čhjulquiztanami juc'anti valorchizza.

⁴⁵ Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañauqui tužuča. Tsjii tintichiz žoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkcichiča. ⁴⁶ Nekztan tsjii ancha zuma valorchiz perla wajtchiča. Jalla nekztanaqui tjapa niž cusasanaca tuychiča, nii perla kjayzjapa.

⁴⁷ Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii ch'iz tanñi žoñinacaqui niž ch'iz tanz pajk kotquiz tjojtziča. Jalla nuž tjojtžtiquiztan tjapaman ch'iznaca tanchičha.

⁴⁸ Nekztan ch'iz tanz chjiipztanaqui, kot at tjiiquin jwessiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjalziča. Zuma ch'iznaca canastiquiz yaaziča. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchiča. ⁴⁹ Jalla nižta irataž tii muntu tucužinztanaqui wataquiča. Anjilanacaqui ulanžcaquiča žoñinaca pjali, zuma žoñinaca ana zuma žoñinaca, nii. ⁵⁰ Nii ana zuma žoñinacaqui infiernuquin tjojttaž cjequiča tsjii kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquiča, nižaza izke kjojaquiča.

⁵¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican: —¿Ančhucqui tjapa tii weriž chiita quintunaca intintiya?

Nii žejlñi žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui intintasuča.

⁵² Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tsjii lii tjaajiñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjisnaquiž niiqui, tsjii kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjistiquiztan niiz ziztanacquiztan zuma tjaajintanaca zizkatasača, tuquita tjaajintami nižaza anza tjaajintami.

⁵³ Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntuquiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan Jesusaqui ojkičiča, niiz persun yoka. ⁵⁴ Jalla nicju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjaajñi kallantichiča. Nii nonžñi žoñinacaqui ispantichiča tuž cjican: —¿Jakziquin tii žoñizti ancha tižtanaca zizñi cjissitajo? ¿Kjažt ancha tižta milajrunaca paasajo? ⁵⁵ Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui Marja cjitiča. Nižaza tiiž lajknacaqui Jacoboča, Joseča, Simonača, nižaza Judassa. ⁵⁶ Nižaza tiiž cullaquinacaqui učumnacžtan kamča. Jalla nižtiquiztan, ¿jakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?

⁵⁷ Jalla nižta pinsitiquiztan ninacaqui Jesusižjapa quintra cjissiča. Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Persun wajtchiz žoñinacami, nižaza persun kjuychiz žoñinacami tsjii Yooz-iž uchta profetžquiz ana rispitiča. Parti žoñinacazti niizžquiz rispitiča.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachiča, nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusižquiz ana criichiž, nekztan.

JUAN BAUTISTA CONTA

14 Jalla nii oranaca Herodes cjita jiliriqui Jesusiž quintu nonchiča. ² Jalla nuž nonžcu, niiz piyunanacžquiz cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchila. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

³ Jalla nuž tsucchiča Herodes jiliriqui. Tuquiqui Herodesqui Juan tankatchiča. Čejlžcu carsilquin chjitchiča. Jalla nuž paachiča, niiz tjunaž cjen. Niiž tjunqui Herodías cjitiča. Tuquiqui naaqui niiz jilž tjuntača. Felipe cjitatača Herodes jilaqui. ⁴ Jalla nižta anawali zalziž cjen, Juanqui Herodižquiz chiižinchicha tuž cjican:

—Naa maatak žon anaž am tjun cjichuca. Felipiž tjunča naaqui.

⁵ Jalla nuž chiižintiquiztan Herodes Juan conz pecatiča. Pero žoñinaca ekscu ana atchiča. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchiča tuquita Yooz taku parliñi profetažtakaz. ⁶ Nii Herodesqui niiz persun cumpleañ tjuñquiziqui pijista paachiča. Jalla nuž pijista paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinča, invittaž žoñinacž yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassiča Herodesqui. ⁷ Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onziča, tuž cjican:

—Čhjulum mayčhaja, jalla nii tjaasača.

⁸ Ima mayan maaqui mataquiz mantichinča, Juanž acha mayzjapa. Jalla naaža maaž chiita takucama Herodesquiztan maychinča, tuž cjican:

—Tsjii chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.

⁹ Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azziča. Pero invittaž žoñinacž nonznan taku onziča. Jalla nižtiquiztan naaža maytacama mantichiča.

¹⁰ Juanqui carsilquiz želatča. Jalla nijwc cuchanchiča, Juanž acha pooti.

¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii chuwquiz acha zjiycžcu, naaquiz tjaatatača. Nekztan naaqui maaquinž tjaachinča.

¹² Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjichi tjonchiča. Nekztanaqui nuž chjichcu

niiž curpu tjatziča. Jalla nuž tjatžcu, Jesusižquin mazni ojkchiča.

LUJLZ ČHJERI TJAATA

¹³ Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkchiča, ana žoñi žejlž yokquin. Warcuquiz ojkchiča. Pero žoñinacaqui nuž ojkchi quintu nonchiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtnacquiztan ulanchiča. Jesusižquin wila zali kjojchin ojkchiča. ¹⁴ Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchiča. Jalla nuž cheržcu niiž kuzquiz sint'ichiča ninacžtajapa. Nekztan zjijcta laanaca čhjetinchiča. ¹⁵ Waj zezi cjsnan niiž illta žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča, tuž cjican:

—Waj zezilla. Čhjeri pecča. Tii yokquiziqui anaž čhjeri žejl-la. Jalla nižtiquiztan tii žoñinaca cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcumi lulačhani tinacacni.

¹⁶ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anaž cuchta cjesača. Ančucaž čhjeri tjaaquiča.

¹⁷ Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta ana lujlž čhjeri žejlča. Pjijska t'antalla pizc ch'iztankaz žejlča.

¹⁸ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Nii čhjeri wejtquiz zjijca.

¹⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquin mantichiča, pasturan julzna cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan tanzicha. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutni cherziča, nižaza Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaažinta žoñinacžquiz tojunchiča. Nekztan ninacaqui parti žoñinacžquin partir paychiča. ²⁰ T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpacha nii žoñinacaqui chjekchi cjissiča. Nižaza nii t'antiquiztan nii ch'iznacquiztan žejtchinacaqui tuncapan canasta chjijpi ricujtača. ²¹ Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi žoñi-

nacaqui pjijska warank luctakanacatača. Maatakanacami ocjalanacami ana kantatača nii oraqui.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŃ OJKČHA

²² Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaažintanaca warcuquiz luzkatchiča, niiž tuqui kota kakjajajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii žejlñi žoñinacžquiz persun kjuyquin okaj cjican nijwctan najwkchuc cuchanchiča. ²³ Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchiča, zinalla Yooz Ejpžtan parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissiča. Nicju zinatača Jesusaqui. ²⁴ Nii oraqui niiž tjaažinta žoñinacaqui kotž tayp-iquin okatča. Tjamiqi warcuž quintrawa tjamatča. Nižaza kjaz ljojki warcu waljaž aytinquiskatatča. ²⁵ Wali chawc kjantati Jesusaqui ninacžquin žcatžinchiča, kjaz juntun ojkcan. ²⁶ Niiž tjaažinta žoñinacaqui, Jesusa kjaz juntun tjoñi cheržcu, ancha tsucchiča, nižaza kjawchiča, tuž cjican:

—Cuntinažlani —cjican kjawchiča.

²⁷ Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninacžquiz paljayžquichiča, tuž cjican:

—Tjup kuzziz cjee. Wejrpanča. Anaž tsuca.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjaz juntun ojkzjapa am irantiscama.

²⁹ Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquiztan ulanžcu, kjaz juntun oki kallantichiča, Jesusa jakziquin tjenatčaja, jalla nicju. ³⁰ Nii walja tjamiž cjen tsucchiča. Tsucžcu, kjazquiz luzi kallantichiča. Nekztan kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žejtkatalla.

³¹ Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanzicha, nižaza nižquiz cjichiča:

—Ancha upa kuzzizamča amqui. ¿Kjažtiquiztan am kuz turwayskatchamtaya?

³² Ninacaz warcuquin luztan, tjamiqi zekchiča. ³³ Jalla nii cheržcu warcuquiz žejlñi žoñinacui Jesusiž yujc-quiz quillziča, tuž cjican:

—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA ČHJETINTA

³⁴ Jalla nuž kota kajžcu, Genesaret cjita yoka irantichiča. ³⁵ Nii yokchiz žoñinacui Jesusa pajchiča. Jalla nekztan “Jesusa tekz žejlča”, cjican liwj nii yokaran mazmazziča. Nii quintu maztiquiztan tjapa laanaca zjijcchiča, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju. ³⁶ Nii žoñinacui Jesusižquiz walja rocchiča, tuž cjican: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi žoñinacui žejtchi cjissiča.

UJ PUNTU

15 Jalla nekztanaui tsjii kjaž fariseo žoñinacui nižaza tsjii kjaž lii tjajjiñi maestruncžtanpacha Jesusižquiz macjatchiča. Ninacui Jerusalén wajtiquiztan tjonchiča. Jesusižquiz pecunchiča, tuž cjican:

² —¿Kjažtiquiztan amiž tjajjintanacui učum tuqita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.

³ Pero Jesusaui ninacžquiz pewcz-iča, tuž cjican:

—Ančuczti, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjen-pacha persun custurumpinacaz paala ančhucui. ⁴ Yoozqui tuž cjichiča: “Am maa ejpmi rispitauiča”. Nižaza cjichiča: “Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui contaj cjila”. ⁵ Pero ančuczti tuž tjajjinchucča: Žoñiqui persun maa

ejpžquin chiyasača, tuž cjican: “Am anal yanapasača. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatača nekztan”. ⁶ Jequit nižta chiyačhaj niiqui, niž persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesača. Jalla nuž tjajjincan ančhucui Yooz mantita ana walkatchinchucča, persun custurumpi jarukaz ojkzjapa. ⁷ Ana wal kuzziz žoñinaca. Isaías cjita profetaui ančhuca puntuquiztan zuma kjana cjiyrchiča, tuž cjican:

⁸ “Tii žoñinacui atžtankaz wejtquiz rispitiča. Pero tinacž ultim kuzziti wejtquiztan ažquinča. Nižaza wejr anaž rispitiča. ⁹ Tinacui inakaz wejtquin custurumpi paača. Tinacž tjajjintanacui žoñiž mantitakazza”.

¹⁰ Jalla nekztanaui Jesusaui žoñinaca kjawziča, nižaza tuž cjichiča:

—Nonžna, nižaza intintazñi kuzziz cjee. ¹¹ Anaž zawnctan kjuylchuc žoñž atquiz luzñiqui uj cjesača žoñžquiziqui. Antiz žoñž atquiztan ulanñi, jalla niž uj cjesača žoñžquiziqui.

¹² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjajjinta žoñinacui nižquin macjatchiča, nižaza cjichiča:

—Nii fariseo žoñinacui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana nychamjo?

¹³ Pero Jesusaui ninacžquiz kjaaz-iča, tuž cjican:

—Jakzilta zkalat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjecta cječhaja, jalla nii zkalaui zep'ižtanpacha kajlžtaž cje-quiča. ¹⁴ Ninacžquiz ana chjiqquiza. Ninacui zur žoñinacžtakazza. Yekja zuranacžquiz irpican, pucultanpacha wali ojtquiz tjojtšnasača.

¹⁵ Pedruui Jesusižquiz cjichiča:

—Tii puntuquiztan wejtnacuiquiz tjajjznalla.

¹⁶ Jesusaui cjichiča:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya?
¹⁷ Tjapa atquiz luzni čheriqui pjuchquiz luzza, nekztan wir kjutniž ulanča. ¿Jalla nii ana intintiya? ¹⁸ Pero atquiztan ulanči čhiitaqui kuzquiztan tjonča. Jalla nii žoňžquiziqui uj cjesača. ¹⁹ Kuzquiztanpanž ulanča tižtanaca, ana wali pinsisnacaqui, nižaza žoňi konzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlzqui, nižaza cusasanaca kjaňzqui, nižaza toscar taku čhiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui. ²⁰ Jalla nižtanaca uj cjesača žoňžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu, jalla nižta lujlžcu, anapan uj cjesača. Jalla niiqui žoňž custurumpikazza.

YOOZQUIN KUZZIZ MAATAKA

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkcichiča Tiro nižaza Sidón cjita yokquin. ²² Jalla nijwc želan tsjaa cananea yokchiz žoňqui Jesusižquiz tjonzinča, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidž majchmajtquiztan tjonči. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraž tantača. Jalla nižtiquiztan ana wira wali laača.

²³ Jesusaqui ana čhjulumi kjaaziča. Jalla nekztan niž tjaajinta žoňinacaqui roqui tjonchiča, tuž cjican:

—Tsjika oka cjee. Učhum wirquiz kjaw jawi apžquiča.

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča Israel wajtchiz žoňinacžquin, ninacžquinkaz. Nii Israel žoňinacaqui katchi uuzanacžtakazza.

²⁵ Pero naa maatak žoňqui macjatžquichinča, nižaza niž yujcquiz quillzinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

²⁶ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Maatinacž t'anta ana kjaňasača, pawcžquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesača.

²⁷ Jalla nuž čhižinta cjenami naaqui cjichinča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patruvaž mizquiztan tjawkzi čherilla lujlča.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla, walja Yoozquin kuzzizamča. Jaknužum am pecčhaja, nužoj cjila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui žejtchi cjissinča.

LAANACA ČHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchiča, Galilea cjita kot ata watchiča. Nekztan tsjii curulla yawžcu julziča. ³⁰ Tama žoňinacaqui irantizquichiča, jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju. Ninacaqui laanaca zjijcchiča, zuch žoňinaca, zur žoňinaca, ana čhiini žoňinaca, čhjojritžta žoňinaca, tjapaman laanaca, jalla ninaca zjijctatača, Jesusiž yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj čhjetinchiča. ³¹ Jalla nuž cheržcu, žoňinacaqui ancha ispantichiča. Ana čhiini žoňinacaqui čhiini cjissiča. Čhjojritžta žoňinacaqui žejtchi cjissiča. Zuch žoňinacaqui ojklayni cjissiča. Zur žoňinacaqui cherni cjissiča. Jalla nuž cheržcu žoňinacaqui walja Yooz honora waytichiča, “Israel žoňinacž Yooz ancha honorchiz cjilalla”, cjican.

JESUSAQUI ČHJERI TJAAČHA

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoňinaca kjawžcu, tuž cjichiča:

—Tii žoňinacžtajapa kuzquiz anchal sint'uča. Čhjep maj wejtta chica žejlča, nižaza ana čhjul čherchizza. Persun kjuyanacquin anal cutz pecuča ana lu-

ljchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiz niqui, jiczaranž tismayasača.

³³ Nekztan niiz tjaajinta žoñinacaqui cjichiča:

—¿Jaknužt čhjeri cunsicas, tii wacchi žoñinacžtajapajo? Tii yokquizic anaž kjayzmi žejlča.

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—¿Kjaž t'antichizt ančhucjo?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Pakallak t'antača, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.

³⁵ Jalla nekztan Jesusaqui nii žoñinacžquiz mantichiča, yokquiz julz-najo. ³⁶ Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpača tanzicha. Jalla nekztan Yoozquin gracias cij-can tjaachiča. Nekztan nii t'antanaca ch'iznaca kjolkjolziča. Nekztan niiz tjaajinta žoñinacžquiz toj tojziča. Nekztan ninacazti partir paychiča nii tama žoñinacžquiz. ³⁷ Tjapa nii tama žoñinacazti čhjeri lujlžcu chjekchi cjissiča. Nižaza žejtchinacaqui pakallak canasta chijipi ricujtatača. ³⁸ Pusi warank luctak žoñinacatača lujlchiqui. Nižaza nii oraqui maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatača. ³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz liwj cuchanchiča okajo. Niimi warcuquin luzziča. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkiča.

JESUSIŽ QUINTRA ŽOÑINACA

16 Fariseo žoñinacami, saduceo žoñinacami Jesusa cheržni ojkiča. Jesusiž quintra uj jwes pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiztan maychiča, arajpach milajru tjeeznajo, tsjii sinalažtakaz. ² Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, “Jakac zuma tjuñiz cjequiča” cjiñchucča. ³ Nižaza wentan tjuñi

tjewktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja tsjiri cjenaqui, “Tonjiqui ana zum tjuñiz cjequiča” cjiñchucča. Ana zum kuzziz žoñinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuñi ana zuma tjuñi cječhaja, jalla nii zumpacha zarayiñchucča. Pero ančhucqui weriž paata sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiñchucča. ⁴ Ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquiztan zarakchiž cjen, sinala sinala mayča. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siñalažtakaz žejlča. Ana iya tjeēža cjequiča. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča.

⁵ Niiz tjaajinta žoñinacaqui kotquin tsjii latu kajkiča. Nižaza t'anti žaka chjitz tjatstkalča. ⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tii taku nonžna. Fariseo žoñinacž liwaturžquiztanami nižaza saduceo žoñinacž liwaturžquiztanami zumpacha cwitasaquiča.

⁷ Jalla nii chiita nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui ninacpora parlasiča, tuž cjan:

—Učhumqui ana t'anta zjijetača, jalla nižtiquiztan niža chiiča.

⁸ Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychiča tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pinsejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizčhucča. ⁹ Anapanž ančhucqui wira intintas, žtižta ana cjuñzjo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ¿kjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?

¹⁰ Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ¿kjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya? ¹¹ Fariseo žoñinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoñinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur puntu chiichinča. Jalla nii chiitaqui anača ultim t'anti

puntuquiztanaqui. ¿Anaž nii intintas, ančhucya?

¹² Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintazziča. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu chiižinčiča. Pero fariseož tjaajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjaajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chiižinčiča, jalla nii tjaajintanacquiztan cwtiasaquiča, cjican.

¿JECT JESUSAQUI?

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipo cjita yokquin ojkchiča. Nii irantižcu, niž tjaajinta žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Žoñtča. Žoñinacaqui wejt puntuquiztan ĵkjažt cjeejo?

¹⁴ Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistača niiqui”. Yekjapanacaqui cjiča, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Tsjii yekja profetača niiqui”.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Ančhuczi wejt puntuquiztan ĵkjažzaž cjeejo? ¹⁶ Simón Pedruqui tuž cjichiča:

—Yooziž uchta Cristumča amqui, že-jtñi Yooz Maatimča.

¹⁷ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoñimi amquiz nii tjaajinchiqi. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui. ¹⁸ Amquiz cjiwča. Tekztan najwkhuc amqui Pedro cjitam cjequiča. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyača. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoñinacača. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasača. ¹⁹ Wejrqui

amquiz llawižtakaz poder tjaača žoñinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin luzkatta zakaz cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi maznaquiča, “Niiča Cristuqui” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ PUNTU CHIIČHA

²¹ Nekztan najwkhuc Jesusaqui tjaa-jinta žoñinacžquiz niž ticz puntuquiztan paljaji kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrqui Jerusalén watja ojkstanča. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami, nižaza timplu jilirinacami, nižaza lii tjaajiñi maestrunacami jalla ninacaqui wejr walja sufriskataquiča. Ultimquizi wejr conaquiča. Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan jacatatača.

²² Nekztanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu chjitchiča, chiižinzjapa. Chiižinž-can, tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejppqui anaj niic nuž munlalla. Amquiz anaj nižta watlalla.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutziča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjojtskatz pecča. Am kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoñiž pinsitakazza.

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

—Jequit wejtta chica kamz pecčhaj niiqui, primiruqui persun kamañ wiraqui tjatzla. Sufrisjapaqui listoј cjiła, ticzcama. Nekztan wejtta chicaž kamaquiča. ²⁵ Jakziltat persun kamañ

wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañauqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha. ²⁶ Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca kanasačha. Pero nekztan infiernuquin okaquič žoñiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, čhjuljapat sirwejo? Inakaz cjequičha. Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paasztanac kjayasačha. ²⁷ Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñičha. Tsjii noojiqui wejrqui wejt anjilanacžtan quejpžcačha; wejt Ejpž wali aztan quejpžcačha. Jalla nuž quejpžcu, wejrqui zapa maynižquiz tjaačha, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru tjaačha. ²⁸ Weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonacčha. Yekjap tekzi žejlñi žoñinacaqui nii noojcama ana ticznaquičha.

JESUSAQUI TSJEMATAŽ CJISSIČHA

17 Sojta tjuñquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, Jacobož lajk, jalla ninaca chjitchičha. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu, yawwčičha. ² Jalla nieju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissičha. Jesusiž yujcqui walja c'ajñi cjissičha tjuñžtakaz. Nižaza niž zquitimi muzpa llijñi cjissičha, nižaza ancha chiwi. ³ Nii orapacha Moiestan Eliastan parizichičha. Nii pucultan žoñiqui Jesusižtan parlican želatčha. ⁴ Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquič žoñiqui, čhjep chjujlli kjuyaž kjuyačha wejrnacqui, tsjiiqui amta, tsji-iqui Moiesta, tsjiiqui Eliasta.

⁵ Pedruž nuž chiyen, zuma kjañi tsjiriqui ninacžquiz urpuntichičha. Tsjirquiztan tsjii jora chiižquichičha, tuž cjican:

—Tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen anchal cuntintutčha. Jalla tiiž takunaca catoka.

⁶ Jalla nii chiižquita nonžcuqui, nii čh-jep tjaažinta žoñinacaqui yokquiz tuzi t'okzičha. Muzpa tsucchičha. ⁷ Jalla nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninacžquiz macjatžquichičha. Ninacžquiz kjaržtan lanlanžinchičha, tuž cjican:

—Tsijtsna. Anačha tsuca.

⁸ Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherzičha, ana iya jecmi cherchichha.

⁹ Nekztanaqui curquiztan chjiwžcan, Jesusaqui ninacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Anaž jeczquizimi nii ančhucaž cherta maznaquičha, weriž ticziquiztan jacatatta, jalla niicama.

¹⁰ Nekztanaqui niž tjaažinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczichha, tuž cjican:

—Lii tjaažini maestrunacaqui cjiñičha, primero Elías profetaqui tjonstančha, nii. Čkjažtiquiztan nii maestrunacaqui nižta chiiya?

¹¹ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ultimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchichha. Niiqui tjappachaž tjaczichha, wejr tjonzjapa. ¹² Wejrqui cjiwčha. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunacaqui nii Elías ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama nii Elías čhjulumi sufriskatchičha. Nižaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquičha.

¹³ Jalla nuž Jesusiž chiiťiquiztan nii tjaažinta žoñinacaqui tantiyazzičha, Juan Bautistačha Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAŽ TUCKATTA

¹⁴ Jalla nekztanaqui curquiztan chjiwžcu, parti žoñinacžquiz irantižquichičha. Nekztan tsjii žoñiqui Jesusižquiz macjatžcu, niž yujcquiz quillzičha. Nižaza tuž cjichičha:

¹⁵—Wejt Jiliri, wejt majchquiz okžnalla. Niiqui t'ucñipanča. Ancha sufriča. Avisac ujquiz tjojtša, nižaza kjazquiz zakaz tjojtša. ¹⁶Tekz zjičchinča am tjaajinta žoñinacžquiz. Ninacaqui ana čhjetñi atchiča.

¹⁷Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumača. ĆĤjulorcomat wejr ančhucatan želaqui? ĆĤjulorcomat ančhucaciz awantaqui? Wejtquin zjičca nii am majch.

¹⁸Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii majch tanñi zajra ujziča; nekztan chjatkatchiča. Jalla nii orapacha žejtchi cjissiča. ¹⁹Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz zinapora pewcziča, tuž cjican:

—ĆKjažtiquiztan wejrnaqui zajraž tanta žoñi ana čhjetñi atchintaya?

²⁰Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui anača Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla nižtiquiztan ana chjatkati atča. Weraral cjiwča. Tsjii mostasa cjita simillaqui koltallača. ĆĤjactiquiztan walja pakjiž pakčha. Yoozquin tjapa kuzzizčhuc cječhaj niiqui, jalla tuž paasača. Tii curumiž mantasača, tuž cjican: “Tekztan najwk oka”. Jalla nuž mantitiquiztan curuč okasača. Tjapacha ĆĤjulumi paasača ančhucqui, ul-timu Yoozquin tjapa kuztan cječhaj ni-iqui. ²¹Pero tii punta zajra chjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza ayunas waquiziča.

²²Galilea yokaran juntupacha ojklaycan, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz čhiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui žoñinacž kjarquin intirjital cjeeča. ²³Nižaza contal cjeeča. Nižaza čĥjep majquiztanzi jacatatača.

Jalla nuž čhiitiquiztanaqui ancha llaquisiskatchiča nii tjaajintanacžquiz.

TIMPLU IMPUESTO

²⁴Nekztan Jesusižtan niž tjaajintanacžtanpacha Capernaum watja irantichiča. Nekztan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedružquin cherzñi ojkchiča. Jalla nižquin zalžcu pewcziča tuž cjican:

—ĆAnčuca tjaajiñi maestruqui timplu impuesto ana pacñikaya?

²⁵Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Impuesto pacñipančhay.

Jalla nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz luzziča, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nieju. Ima Pedruž čhiyan, Jesusaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Simón, Ćtii tantiya? Tii muntuquiz žejlñi jilirinacaqui impuesto cobriñiča. ĆJakziltižquiztan cobriya? ĆPersun wajtchiz žoñinacžquiztankaya? už Ćyekja wajtchiz žoñinacžquiztan, ja'?

²⁶Pedruqui kjaaziča tuž cjican:

—Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanpanča.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Jalla nižtiquiztan nii jilirinacž persun wajtchiz žoñinacaqui impuestonaca ana pacasača. ²⁷Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učhum quintra iñiziñi cjiskatz pecučha. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquiz anzuelo tjojtznaquiča. Primiru tanzi ch'iz lecznaquiča. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquiča. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquiča. Nii paaz chjicha, učhum impuestonaca paczjapa.

ĆJECT TUCQUIN CJES?

18 Jalla nii orapacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžcu pewcziča, tuž cjican:

—Araj pach Yooz wajtquiz, Ćject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?

²Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawziča. Nii uza ninacž taypiquiz

tsijtskatchičha. ³ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwčha. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, nižta kuzziz pecčha. Ančhuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasača. ⁴ Jalla nižtiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla nižta humilde kuzziz cjis waquiziča. Jakziltat nižta kuzziz cjis-naquiz niiqui, jalla ničha arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizquui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjequičha. ⁵ Jequit weriž cjen tsjii ocjalažtakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwčha.

PAAZQUIZTAN CWITASA

⁶ Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla nižquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquiziča. Ujquiz tjojtskataquiz ni-iqui, nii ujquiz tjojtskatñi žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nii tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi žoñžtaqui. ⁷ Žoñinacajay! Ujquiz tjojtaquičha, nižaza ujquiz tjojtskataquičha. Pero nekztan ana walinaca tjonaquičha. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca panž želaquičha, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacžtajapa ana waliž cjequičha.

⁸ Jalla nižtiquiztan am kjaražlaj už kjojchažlaj ujquiz tjojtskatčhaja, nii uj paañi kjara cjicu už kjojcha cjicu pootzna, nižaza najwk tjojta. Jalla nuž tsjii kjara cjicu už tsjii kjojcha cjicu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtaž cjesača. Jalla nuž waliž cjesača. ⁹ Nižaza am čhujcquiqui ujquiz tjojtskatčhaja, jalla nii čhujcqui lecžna, nižaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii čhujquiqui pertissiž cjequiz niiqui, waliž cjequičha. Tjapa curpuqui infiernuquin tjojtaž cjequiz niiqui, ana waliž cjequičha.

ZARAKCHI UUAZ QUINTU

¹⁰ Humilde kuzziz žoñinacžtan ana chjaawjkata. Ančhucaquiz cjiwčha, ninacž anjilanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz žejlñipančha. ¹¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñčha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, ujquiz kamñi žoñinaca liwriizjapa.

¹² ¿Jalla tii tantiya? Tsjii žoñiqui patac uuzichiztača. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zaraktan, nii žoñiqui nii llatuntunc llatuncani uuzinaca curquin ecaquičha, zarakchi uua kjuržquizjapa. ¹³ Nižaza katchi uua wachaquiz niiqui, nekztan walja chipznaquičha ana zarakchi uuzanacžquiztan juc'anti. ¹⁴ Jalla nižta irata ančhuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz žoñinacžquiztan anapan jakziltami pertita cjis muncha.

UJ PERTUNZ PUNTU

¹⁵ Am jilaqui am quintra ana wali paaquiz niiqui, jalla nižtan zinapora palt'a, niž ana wali paata ujquiztan “ujchizpančha” cjican cjeequi. Jalla nuž amiž chiižintiquiztan catokaquiz niiqui, nii jilaqui ricujta cjequičha. ¹⁶ Zinapora chiižintiquiztan ana nonz pecaquiz ni-iqui, nii uj paañi jilžquiztan okaquičha. Nekztan iya pucultan jila kjawžcu, wilta nii uj paañi jilžquin okaquičha, niž paata uj tjeezjapa. Jalla nuž paažcu pucultan cjicu už čhjepultan cjicu testicž taypiquiz niž paata uj tjeežta cjequičha. ¹⁷ Nii uj paañiqui anapanž niž uj maz pecaquiz niiqui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilanacžquin maznaquičha. Anapan niž uj maz pecaquiz niiqui, ana Yoozquin criichi jilažtakaz čhejlinaquičha, nižaza impuesto cobriñi žoñžtakaz.

¹⁸ Ultim weraral cjiwčha. Tii muntuquiz jequit am čhelačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž čhejlta zakaz

cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit am cutznačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž cutžta zakaz cjequiča.

¹⁹Tii zakal chiižinuča. Tii muntuquiz pucultan ančhucui tsjiikaz Yoozquiztan mayaquiz niiqui, ančucaquiz tjaataž cjequiča. Wejt arajpach Yooz Ejpqui ančucaž mayta tjaaquiča. ²⁰Nižaza tsjii pucultanami čhjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcznaquiz niiqui, jalla ninacž taypiquiz wejrakaz želača.

²¹Wiruñauqui Pedruqui Jesusižquin pewczñi ojkchiča. Zalžcu, jalla tuž pewczyiča:

—Wejt Jiliri, ¿Kjaž wiltamiž wejt jilaqui wejt quintra uj paažcu pertuna mayisasaya? ¿Nižaza wejrqui kjaž wiltat pertunasaya? ¿Pakallak wila pertunasaya?

²²Jesusaqui niizquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Wejrqui cjiwča, anaž pakallak wila cjesača. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasacha.

KAJCHIZ ŽOŇI QUINTU

²³Arajpach Yooz mantiz puntuquiztan jalla tuzuča. Tsjii chawc jiliriui piyunanacžquiz kaja packatz pecatča.

²⁴Jalla nuž packatan tsjii kajchiz žoñiqui zjičtatača. Nii žoñiqui walja kajanacchiztača, tsjii kjaž millona.

²⁵Nii piyunžtaqui anaž pacz paaz želatča. Nekztan patruaqui jalla tuž mantichiča: “Tii žoñi tuya, paaz cunciczjapa. Nižaza niiz tjunmi, ocjalanacami, tjapa niiz cusasanacami liwj tuyła kaja pacz paaz cunciczjapa”.

²⁶Nekztanaui nii piyunaui patruž yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjan: “Wejt patrua, pertunalla. Tjappachal pacača”. ²⁷Nižtami patruaui ancha okziča; nižaza nii kaja ana cobrichiča. Jalla nižtiquiztan liwrii cjišiča nii kajquiztan. ²⁸Wajilla

nii piyunaui nijwctan ulanžcu tsjii piyun maztan zalchiča. Nii piyun maziui tsjii kjažtalla kajatača nii pertunta piyunžquiz. Nekztan nii pertunta piyunaui jor t'ullcu tanchiča, nii packatzjapa, tuž cjan: “Kajquiztan tjappacha paca”.

²⁹Jalla nekztanaui nii piyun maziui niiz yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjan: “Pasinsis kuzziz cjee. Nii kajallquiztan tjappachakal pacača”. ³⁰Nii kaja cobriñiti ana munchiča. Antiz carcilquin uchantichiča, jalla nii kaja paczcama.

³¹Parti piyunanacui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichiča. Nekztan patružquiz mazñi ojkchiča. Jalla nicju tjappacha quint'ichiča, jaknužt watčhaja, nii. ³²Jalla nekztanaui patruaui nii pertunta piyuna wila kjawžkatchiča. Nekztan cjichiča: “Ana zum kuzziz piyuna, wejrui tjapa am kajanaca pertunchinča, amiž roct'iñiž cjen. ³³Jaknužt wejrui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz amlaui am piyun mazquiz pertunstanča”. ³⁴Jalla nekztanaui patruaui juc'anti žawjziča. Nižaza mantichiča, nii piyuna casticzjapa, tjapa niiz kaja paczcama.

³⁵Jesusaui nii quintu quint'ican jalla tuž žerziča:

—Jakzilta ančucaquiztan niiz jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla nužuzakaz wejt arajpach Yooz Ejpqui ančucaquiz ana pertunauiča.

MAATAKŽTAN JALJTIZ PUNTU

19 Jalla nuž tjajinžcu Jesusaui Galilea yokquiztan ojkchiča. Judea yokquin irantichiča, Jordán cjeta puž tuwanchuc. ²Muzpa žoñinacui niizquiz apziča. Jalla nicju muzpa laanaca čhjetinčiča.

³Jalla nekztanaui yekjap fariseo žoñinacui Jesusižquiz macjatchiča,

ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewcziča:

—ĖĤjul uj paatiquiztanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasa?

⁴Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachiča. ĖCjijrta Yooz takuqui ana liichinčhucjo? ⁵Yooz takuqui tuž cjiča: “Jalla nižtiquiztan tsjii žoñiqui tjunatan zalzjapa, maa ejpžquiztan zarakstanča. Zalžcu pucultan tsjii lucutiñi cjiša”. ⁶Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. Jalla nižtiquiztan anaž jaljtasača. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan chjalziqui, tsjii lucutiñi cjisjapa. Yooz chjalžtaqui ana jaljta cjesača.

⁷Nekztanaqui pewcziča tuž cjican:

—Moisesqui jalla tuž mantichiča. Tsjii certificado de divorcio tjaaquiči ni-iqui, tjunatan jaljtasača. ĖKjažtiquiztan nižta mantichejo, ana jaljtiz želanajo?

⁸Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucadž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljtis lii tjaachiča. Primirquiztanpacha anataž nižta. ⁹Wejrqui ančhucaquiz chiižinuča. Adulteriuquiz ojklayniž cjenkaz am maatakžtan jaljtasača. Jequit ana adulterio paachiž cjenaqui niž persun maatakžtan jaljtačhaja, nižaza yekja maatakžtan zalz-načhaja, jalla niiqui adulterio uj paača. Nižaza jequit divorcita maatakžtan zalz-načhaja, nii zakaz adulterio paača.

¹⁰Tjaajinta žoñinacaqui nižquiz cjichiča:

—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cjesaž niiqui, anaž cumpinča zalzqui.

¹¹Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Tjapa žoñinacaqui tii tjaajinta anaž catokaquiča. Jakziltižquiz Yoozqui tjaajnačhaja, jalla niiqui tii tjaajintaqui

catokaquiča. ¹²Žoñinacaqui punta punta ana zalzi cjiča. Yekjapanacaqui nastiquiztanpacha ana zalzucacha. Yekjapanacazti capunapantača, jalla nižtiquiztan ana zalžni atasacha. Yekjapanacazti ana zalz pecča, arajpach Yooz Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaquiči niiqui, paj kamla.

OCJALANACŽ PUNTU

¹³Žoñinacaqui ocjаланaca Jesusižquiz zjiicchiča, ocjаланacžquiz kjaržtan lanznajo, nii ocjаланacžtajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaajinta žoñinacaqui zjiicni žoñinacžquiz atajchiča.

¹⁴Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tii ocjаланaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjаланacž kuz irata jalla nižta kuzzizza arajpach Yooz mantita kamañchiz žoñinacaqui.

¹⁵Nekztan Jesusaqui ocjаланacžquiz kjaržtan lanziča. Jalla nekztan nii yokquiztan ojkičiča.

RICACH TJOWAQUI TJONCHIČHA

¹⁶Wiruñauqui tsjii tjowaqui Jesusa cherzni ojkičiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Zuma Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa, ĖĤjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁷Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—ĖKjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajača zumaqui. Yoozkazza niiqui. Yooztan wiñaya kamz pecchaj niiqui, Yooz Epiž mantitanac jaru kama cjee.

¹⁸Nii tjowaqui jalla nekztan kjaaziča, tuž cjican:

—ĖĤjul mantitanacaya?

Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Anača žoñi konzqui. Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača tjangzqui. Anača toscara chiizqui, jeczquizimi. ¹⁹Am maa ejpmi rispi-

taquiĉha. Jaknuĉum persunpachquiz okzĉamĉlaja, jalla niĉta okzĉni kuzziz cjispanĉha Źoĉinacĉquizimi, lijitum maziĉtakazza.

²⁰ Nii tjowaqui nekztan cjichiĉha:

—Tjapa nii mantitanacami cumpliĉha koltiquiztanpacha. ĴJaziqui ĉhjulut wejtta pjaltasa?

²¹ Jesusaqui tuĉ cjichiĉha:

—Ancha wali cjissim pecĉhaj niiqui, oka, niĉaza amta ĵejlĉni cusasanaca tuyzna. Jalla nii tuyĉcu, porinacĉ ona. Jalla niĉtiquiztan arajpachquin cusasanacaĉtakaz zuma honora tjaatam cjequiĉha. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonaquiĉha wejtta chica ojklazjapa.

²² Jalla niĉta chiita nonĉcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkiĉha. Ancha ricachutaĉha.

²³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niĉ tjajinta Źoĉinacĉquin cjichiĉha:

—Weraral anĉhucaquiz cjiwĉha. Tsjii ricachu Źoĉni arajpach Yooz mantuquiz luzjapa ancha ch'amaĉ cjesaĉha. ²⁴ Tsjii camello cjita animala ĵejlĉha. Nii camel-luqui ch'aman acuj cjuĉ pjetquiz luzasaĉha. Jalla niĉtaĉ ricachunacaqui tsjan ch'amaĉha Yooz kamaĉ jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz Źoĉni cjisjapa.

²⁵ Jalla nuĉ nonĉcu, tjajinta Źoĉinacaqui walja ispantichiĉha. Nekztan ninacpora pewcsarassiĉha, tuĉ cjican:

—ĴJectpan liwriita cjesajo?

²⁶ Jesusaqui ninacĉ kjutĉni cherziĉha. Jalla nekztan cjichiĉha:

—Źoĉinacaqui anaĉ persunpacha liwrii atasaĉha. Yoozpankazza liwriiĉniqui. Yoozqui jecmi liwrii atasaĉha.

²⁷ Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesu-siĉquiz cjichiĉha:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjapa persun cusasanaca jaytichinĉha, amtan chica ojklazjapa. ĴJalla niĉtiquiztan wejrnacqui ĉhjulut canas?

²⁸ —Jesusaqui kjaaziĉha, tuĉ cjican:

—Weraral anĉhucaquiz cjiwĉha. Ew muntuquiz Źelan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzaĉha. Anĉhucazakaz poderchiz puestunacquiz luzaquiĉha, tuncapan Israel partira mantizjapa. ²⁹ Jakzilta Źoĉit weriĉ cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecaĉhaja, jalla ninacaĉ walja zuma kamaĉ wirchiz cjequiĉha. Niĉaza arajpachquin Yooztan wiĉaya kamaquiĉha. ³⁰ Arajpachquin Yoozqui wacĉi tii timpuquiz tucquin cjiĉni Źoĉinaca wirquin cjiskataquiĉha. Niĉaza Yoozqui wacĉi tii timpuquiz wirquin cjiĉni Źoĉinaca tucquin cjiskataquiĉha.

PIYUNANACĉ QUINTU

20 ¹Arjapach mantiĉni Yooz puntuquiztan jalla tuĉuĉha. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk patruaqui piyunanaca kjuri ulanchiĉha, uwas frut zkala ajzjapa. ² Piyunanacĉtan acuerduquiz luzziĉha, zita langĉtan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nekztanaqui langzĉni cuchanĉquichiĉha. ³ Nekztan wenzlaka wilta ulanchiĉha. Palazquin inakaz ĵejlĉni Źoĉinaca cherchiĉha. ⁴ Ninacĉquiz paljaychiĉha, tuĉ cjican: “Anĉhucqui wejt zkal yokquin langzĉni oka. Wejrkal zumpacha pacaĉha”. Nekztanaqui ninacaqui ojkiĉha. ⁵ Taypuru patruaqui wilta ulanchiĉha, iya piyunanaca kjuri, niĉaza langznajo. Niĉaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchiĉha, piyunanaca kjuri, niĉaza langznajo. ⁶ Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutĉni ulanchiĉha. Niĉaza palazquin inakaz ĵejlĉni Źoĉinacĉtan zalchiĉha. Ninacĉquiz paljaychiĉha tuĉ cjican: “ĴKjaĉtiquiztan anĉhucqui tonj zita ana langz ĵejljo?” ⁷ Ninacaqui patruĉquiz kjaaziĉha, tuĉ cjican: “Anaĉ jecmi wejrnac langznajo rocchiĉha”. Nekztanaqui patruaqui cjichiĉha:

“Ančhucqui wejt yokquin zakaz langzn̄i oka. Wejrkal jakniizlaj niil pacača”.

⁸Tjuñiž kattan nii yokchiz patrunaqui niiz langzkatni encargado mantichiča, tuž cjican: “Kjawžca langzn̄i piyunanaca, paczjapa. Primiruqui wiri tjonchi piyunanaczquiz pacaquiča; wirquin, tuqui tjonchi piyunanaczquiz pacaquiča”.

⁹Jalla nekztanaqui nii wiri luzzi piyunanacaqui langzkatnižquiz macjatchiča. Zapa mayni ninaczquiz pactača, tsjii nooj lantaz nižtapacha. Tsjii denario cjita paaz tanzicha. ¹⁰Jalla nekztanaqui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca kjawžtatača. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacaqui pinsichiča jila paca tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinaczquiztan. Jalla nekztanaqui pacchiča tsjii denario cjita paaz zakaz. ¹¹Jalla nii paca tanžcu patrunž quintra quijchiča, ¹²tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacaqui tsjii orakaz langziča. Wejrnaczi primirquiztanpacha langzinča, nižaza zita ancha sii kjakquiz otžcan langzinča. Ninaczquizimi wejtnacaquizimi tsjiikaz pacchamča”.

Jalla nuž cjican quijchiča. ¹³Nii patrunaqui tsjii ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican: “Jila, amquiz anal incallchinča. Jalla nuž tsjii acuerduquiz luztapanla, tsjii denario paaz paczjapa. ¹⁴Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinaczquiz nižazakaz pacz pecuča, amquiz pactala, jalla nuž zakaz.

¹⁵Wejt persun paaztan jaknužut wejr pinsučhaja, jalla nuž wejt munañpiquiz pacasača. Weriž zuma pacni kuzziz cjen amqui iniziñi kuzziz cjissamla”.

¹⁶Jalla nižta irataž wirquin cjiñinacaqui tucquinž cjequiča. Nižaza tucquin cjiñinacaqui wirquinž cjequiča. Kjawžta žoñinacaqui wacchiča. Illta žoñinacazti kolucullača.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZZIČHA

¹⁷Wiruñauqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacztan Jerusalén ojkchiča. Jalla nuž jiczquiz ojkan, Jesusaqui tsjii latu niiz tuncapan illta žoñinaca chjitchiča, nižaza ninaczquiz tuž cjichiča:

¹⁸—Ančhucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutñiž ojkča, nii. Jerusalén wajtquin wejrqui intirjital cjeeča timplu jilirinaczquizimi lii tjaajiñi maestruncaczquizimi. Jalla ninacaqui wejr conaquiča. Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. ¹⁹Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinaczquiz intirjital cjeeča, ana wali burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeeča. Ultimquiziqui cruzquiz ch'awcta contal cjeeča. Jalla nekztan čhjep majquiztanzi jatatatača.

TSJII FAVORA MAYTA

²⁰Jacobžtan Juanžtan ninacz maaqui Jesusižquiz macjatžquichinča. Jacobžtan Juanžtan ninacz ejpqui Zebedeo cji-tatača. Jalla naa maaqui maatinacztan-pacha Jesusižquin macjatchinča. Nekztanaqui naaqui Jesusiž yujcquiz quillzinča, tsjii favora mayzjapa. ²¹Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.

Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am latuquiz uchnalla, tsjiiqui žew latuquiz nižaza tsjiiqui zkar latuquiz.

²²Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančhucqui čhjulut mayčhaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tanča. ¿Nižtapacha ančhuc sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watača tsjii bautismožtakaz. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?

Ninacaqui tuž kjaaziča:

—Nii sufris watimi atasacha.

²³ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwča. Ančhucpacha sufris tanznaquiča, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquiča, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasača. Wejt Yooz Ejpkaz nii puestunaca tjaaquiča jecžtajapa tjacžtakazlani, jalla ninacžta.

²⁴ Parti nii tuncapan illzta žoñinacaqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintra žawjchiča. ²⁵ Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaa jintanaca kjawziča, nekztan tuž cjichiča:

—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacaqui patrunažtakaz mantičiča, nižaza chawc jilirinacaqui parti žoñinacžquiziqui ni- iž mantita cazkatñipankazza. ²⁶ Ančhuc- qui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutniča nii irat kuzqui. Ančhucaquiztan je- quit chawc jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizi- iča parti žoñinacžquiziqui. ²⁷ Nižaza jequit ančhucaquiztan tucquin man- tiči cjis pecčhaja, jalla niiqui wirquin cjis waquiziča, parti žoñinacž man- titacama cjisjapa. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrpacha tii muntuquiz ana tjonchinča, sir- wita cjisjapa. Antiz wejrča tjonchin- qui, žoñinacžquiz sirwisjapa, wejr ticz- cama. Jalla nuž ticžcu walja preciochiz- takal cjeeča, žoñinaca liwriizjapa. — Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

ZUR ŽOÑINACA ČHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiz- tan ulnan, muzpa žoñinacaqui Jesu- sižquiz apziča. ³⁰ Jicz latuquin pucul- tan zur žoñi julzi želatča. Ninacaqui Jesusaž watni nonžcu, kjawchiča tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiz- tan tjonni, wejrnacž okznalla.

³¹ Nekz žejlñi žoñinacaqui ninacžquiz ujziča, ch'uj cjejajo. Ninacazti juc'anti kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiz- tan tjonni, wejrnacž okznalla.

³² Jalla nekztan Jesusaqui tsijtscu, ni- naca kjawziča. Kjawžcu ninacžquiz tuž pewcziča:

—¿Čhjuluz werj paaj cjii ančhucya?

³³ Nii zur žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejtnaca čhjuquiz čhjetinžinalla.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz sint'izcu čhjuquiz lanlanžinchiča. Jalla nii orapacha cherñi cjissiča. Jalla nekz- tanaqui Jesusižquiz apziča.

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZIČHA

21 Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja irantichiča. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitača. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaa jinta žoñinaca cuchanchiča, tuž cjican:

²—Jalla nii najwka watja oka. Jalla nicju mokta ljat azni wachaquiča, nižaza pajk zjič maltum wawchizza naa azniqui. Mokta jeržcu wejtquin akžcaquiča. ³ Jakzilta žoñimiž atajasaž niiqui, nižquiz ančhucqui “Wejt Jiliriž pecča. Wajilla tjepunta cjequiča tii azniqui”, nuž cjican nii žoñžquiz cjequiča. —Jalla nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴ Jalla nii watchiqui profetaž cjiirta taku cumplissiča. Tuquitan nii profe- taqui tuž cjiirchiča:

⁵ “Sión wajtchiz žoñinacžquiz tuž chiya: Chera, ančhuca chawc Jiliri tjonča, humilde kuzziz. Nižaza zjič mal- tum aznuquiz yawchi tjonaquiča, nižaza nii zjič aznuž maatanpacha tjonaquiča. Jalla ninacaqui carga kuzni aznunacača”.

Jalla nuž cjiŕchiča nii profetaqui.

⁶Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchiča. Nižaza jaknužt Jesusaqui mantitčaja, jalla niicama paachiča.

⁷Ninacaqui ljat azni naaža pajk zijjctanpacha akžquichiča. Jalla nuž akžcu, zquitinaca aznunacz juntun caruntichiča. Nekztan Jesusaqui yawchiča. ⁸Niž ojk jicz latuquiz muzpa žoninaca želatča. Ninacz zquiti jicquiz chjinziča. Yekjapaqui ramuz čhañinaca murchiča jicquiz chjinzjapa. ⁹Tucquin ojkni žoninacami wirquin tjonni žoninacami chipcan walja wiwi kallantičiča, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoni!
¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonni! ¡Amqui rispittaj cjila!
¡Amquiz honora tjaataj cjila! ¡Yooz Ejžžquin zakaz honora tjaataj cjila! —
Jalla nuž wiwchiča.

¹⁰Jesusaž Jerusalén watja luztan, tjapa nii chawjc wajtchiz žoninacaqui walja ispantichi tjojknakchiča. Nižaza walja pewcpewczicha, tuž cjican:

—¿Jectpan teejo?

¹¹Žoninacaqui tuž kjaaziča:

—Tiiqui Jesusa cjita profetala.
Nazaret de Galilea, jalla najwktan tjonchiča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWŽIČA

¹²Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzziča. Jalla nicju tuyñinacami kjayñinacami timpluquiztan liwj tirkatchiča zancchuccama. Nižaza paaz campiñi žoninacz mizami pjoczinchichiča; paloma tuyñinacz sillami pjoczinchizakazza.

¹³Jalla nuž paažcu tuž cjichiča:

—Yooz Takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczi tjañinacz kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁴Jalla nicju tsjii kjaž zur žoninaca Jesusižquiz macjatžquichiča,

nižaza tsjii kjaž zuch žoninaca. Jesusaqui ninaca čhjetinchiča.

¹⁵Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestruncami jalla nii čhjetiñi milajru cheržcu, žawjchiča. Nižaza ocjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz tuž wiwchiča: “¡David cjita chawc jilirž majchmajtquiztan tjonni! ¡Rispittaj cjila!” Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestruncami ancha žawjchiča Jesusiž quintru. ¹⁶Nekztan Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Tinacz chiita taku ana nonžjo?

Jesusaqui ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Nonznuča. Nižaza nii puntu Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ocjalanacami piz itzñi wawanacami wejtajapa honora zumpachaž tjaaquiča. Jalla nuž paaquiča Yoozqui”.

¿Jalla nii cjiŕta Yooz taku liichinčhuck-aya; ana jaa?

¹⁷Jalla nekztanaqui ninaczquiztan ojkchiča. Betania watja ojkchiča. Jalla nicju alujassiča.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹⁸Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja quejpcan čheri eeskatchiča.

¹⁹Jicz latuquiz higo munti cherchiča. Jalla nii muntiquin macjatchiča, fruta apakžcu lujlžjapa. Pero fruta ana wajtchiča, čhañchiz alajatača. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichiča:

—Jazic anam iya fruta pookni cjequiča.

Jalla nii orapacha nii muntiqui kjonchiča. ²⁰Jalla nižta munti kjonni cheržcu, tjaajinta žoninacaqui ispantichiča, nižaza Jesusižquiz pewczicha, tuž cjican:

—¿Kjažtquiztan nii higo munti ratulla kjonya?

²¹Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztančucchalaj niiqui, nižaza ana payznakñi kuzzizčhucchalaj niiqui, tii irata zakaz paasača. Nižaza juc'ant pajk milajru paasača. Tii curumi mantasača, tuž cjican: “Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtsna”. Jalla nuž mantižcu nižta zakaz okasača. ²² Nižaza ančhucqui čhulumi tjapa kuztan Yoozquiztan mayachaja, jalla niit jama ančhucaquiz tjaataž cjequiča.

¿JEC JESUSIŽQUIZ MANTICHI?

²³ Jerusalén irantižcu Jesusaqui wilta timpluquin luzziča. Jalla nieju tjaajnan, timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami nižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Jec am mantichi tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

²⁴ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Wejrzal ančhucaquiz tsjii pewcznača. Ančhucqui wejtquiz kjaaznaquiz niiqui, wejrzakal ančhucaquiz maznača, jec wejr mantichi, nii. ²⁵ Wejtquiz kjaaznalla. ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapaya? ¿Yoozkaya, žoñinaca, ja?

Jalla nekztanaqui ninacpora parlatča, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? Učhumž “Yoozqui Juan mantichiča” cjicanž kjaaznaquiz niiqui, jalla tiicni učumnacaquiz kjaaznačan, cjican: “Nižtiquiztan ¿kjažtiquiztanž ančhucqui ana nii criichinčhucta?” ²⁶ Nižaza učumž “Žoñiqui Juan mantichiča” cjicanž kjaaznaquiz niiqui, žoñinacaqui učumnacaquiz ¿kjaž cjiqejjo? —Jalla nuž parlatča. Žoñinacaqui Juanž puntu cjiñiča, Yooz parti parliñi profetača niiqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui žoñinaca eksiča, “Učhum conačhani”, cjican.

²⁷ Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Ana zizuča wejrnacqui.

Jalla nižta kjaaztiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrmii ana zakal ančhucaquiz maznača, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

²⁸ Wiruñaquei Jesusaqui tsjii puntu chichiča, tuž cjican:

—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtača. Tsjižquiz cjichiča: “Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajžñi oka”. ²⁹ Nii mantita maati qui tuž kjaaziča: “Anača”. Jalla niž wiruñalla niž kuz campiichiča. Nekztan uwas frut langžñi ojkičiča. ³⁰ Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkičiča. Niižtan zalžcu, nižtakaz uwas frut ajžñi mantichiča. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Tata, okasača”. Ultimquiziqui nuž cjisquiqui ana ojkičiča. ³¹ Nii pucultanquiztan ¿jakzilta maati niž ejpž mantitacama paachiya?

Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Primiru mantitaž, jalla niiča.

Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča.

Impuesto cobriñinacami, nižaza ujchiz maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančhucž tuqui luzaquiča.

³² Juan Bautistaqui tjaajñi tjonchiča, jaknužt ančhucalaqui kamžtažlaja, jalla nii tjaajinchiča. Pero ančhucqui niž tjaajinta ana criichinčhucča. Impuesto cobriñinacazti nižaza ujchiz maatakanacazti niž tjaajinta criichiča. Jalla nii cherchinčhucča ančhucqui. Jalla nižtanaca cheržcumi, ančhucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiichinčhucča. Ančhucča niž taku ana criichinčhucqui.

ANA WAL PIYUNANACŽ QUINTU

³³ Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsjii yokchiz patrunaqui uwas zkala čhjacičiha. Nekztan uwas zkal muytata pírka pirkichičiha. Nižaza tsjii maz ojt paachičiha, uwas kjaz spijitzjapa. Nižaza tsjii campanturiž cherchi kjuychičiha, nii zkala itzjapa.

‘Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilchičiha piyunanacžquiz. Nekztan jicz ojkchičiha. ³⁴ Zkala ajz timpu irantižcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna cuchanžquichičiha, niž parti zkala ricujajo. ³⁵ Pero nii zkala alquilni žoninacazti nii cuchanžquita piyunanaca tanchičiha. Tsjiiqui kitžtačiha. Tsjiiqui contačiha. Tsjiiqui maztan čhajtačiha. ³⁶ Nekztanaqui patrunaqui wila piyunanaca cuchanžquichičiha, primirquiztan juc'anti. Pero nii zkala alquilni žoninacazti nižtapacha ana wali paachizakazza. ³⁷ Ultimquiziqui patrunaqui niž persun majch cuchanžquichičiha, tuž tantiican: “Wejt ultim maatiqui rispitzinaa” cijan. ³⁸ Niž majch cheržcu, nii alquilni žoninacaqui ninacpora palt'ichičiha, tuž cijan: “Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznačhani. Jalla nižtiquiztan ž-conla, učumnacaltajapa tii yok irinsa cjejajo”. ³⁹ Jalla nekztanaqui nii žoninacaqui majch tanchičiha; nekztan yokquiztan jwescu conchičiha.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcz-ičiha, tuž cijan:

—Jalla nii patrumpacha tjonžcu, čhjulukat nii alquilni žoninacžtajapa paáčhani?

⁴¹ Žoninacaqui kjaazičiha tuž cijan:

—Nii ana wal žoninacaqui contaž cjequičiha, ana importayžcu. Nekztan nii zkal yoka yekja piyunanacžquiz alquilaquičiha, zkala ajz timpu niž parti zkala ricujžcu nižquiz tjaata cjisjapa.

⁴² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjičiha:

—Yooz takuqui tuž cjičiha:

“Kjuy pirkišinacaqui tsjii maz tjojtchičiha. Nii tjojta mazqui isquinqiz cjissičiha. Juc'ant chekan mazqui cjissičiha. Yoozqui nuž utchičiha. Učumqui jalla nii cheržcu ispanichičiha”.

Jalla nuž cjičiha cijrta Yooz takuqui. Ančhucqui nii Yooz taku liich-inčhucčiha, žana jaa? ⁴³ Ančhucquiz chiižinučiha, ančhucqui nii ana wal alquilni žoninacaztakazza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kjuychiz famillquiztan chjatkattaž cjequičiha. Yekja žoninacaqui Yooz famillquiz luzaquičiha. Yooz kuzcama kamni žoninacaqui luzaquičiha. ⁴⁴ Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyučiha. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequičiha. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequičiha. Nii žoninacaqui k'ala akžtaž cjequičiha.

⁴⁵ Jalla nii Jesusiž chiita takunaca nonžcu, timplu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tantiichičiha, ninacž puntu chiiñi, nii. ⁴⁶ Jalla nuž tantižcu, Jesusa tanz pecatčiha. Pero ana atchičiha, parti žoninaca ekscu. Parti žoninacaqui Jesusiž puntu tantiyatčiha, Yooz taku parliñi profetačiha, nii.

YOOZ KJUYCHIZ FAMILIA

22 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wila tjaajinchizakazza. Jalla tuž cijan quint'ichičiha:

²—Arapach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužučiha. Tsjii chawjc jiliriui niž majchtajapa zalz pijsta paachičiha. ³ Niž piyunanaca cuchanchičiha, invitta žoninaca kjawžni. Nii kjawža žoninacaqui ana tjonz pecchičiha. ⁴ Nekztanaqui

yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjican: “Invitta žoñinacžquin mazca, ‘Chjeri lujlz tjacžtača. Wejt wacanaca conkatchinča, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listuča, jaziqui pijstiquin tjonla”.⁵ Jalla nuž chyanami nii invitta žoñinacaqui ana cazquichiča. Tsjiiqui zkal yoka ojkchiča. Tsjiiqui tuyžtan ojkchiča.⁶ Parti invitta žoñinacaqui kjawžni cuchanta piyunanaca tanziča. Nekztan kitchiča, conañcama.⁷ Jalla nekztanaqui nii chawc jiliri qui ninacž quintra žawjziča. Nekztan zultatunaca cuchanžquichiča, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacž watja ujžcajo.⁸ Jalla nižta paažcu chawc jiliri qui piyunanacžquiz cjichiča: “Tjappacha zalz pijstac listuča. Nii primir invitta žoñinacaqui ana tjonz waquiziča.⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklayža. Jecnacžtanami zalačhaja, jalla ninacžquiz tjonajum cjequiča tii zalz pijstiquin”.¹⁰ Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutni ulanchiča, nižaza tjapa niž zaltanaca kjuyquiz ajcskatžquichiča, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pijsta paaz kjuyaqui chjijsi cjissiča.

¹¹ Jalla nekztanaqui chawjc jiliri qui luzquichiča invitta žoñinaca cherni. Tsjii žejlñi žoñi naychiča, ana pijsta paaz zquti cutchi želatča.¹² Jalla nuž nayžcu nii chawjc jiliri qui nižquin paljaychiča tuž cjican: “Jila, kjažtiquiztan amqui ana pijsta paaz zquti cujtchi luzquichamtajo?” Nii žoñiqui ch’uj quirchiča.¹³ Nekztanaqui chawjc jiliri qui pijsta atintiñi žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Kjojchanacami kjaranacami čejlžina. Zawnc zumchiquiz tjojta, jalla nicju kaala, nižaza niž izke kjojla”.

¹⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Kjawžta žoñinacaqui tamača. Illzta žoñinacaqui kolucullača.

IMPUESTO PACZ PUNTU

¹⁵ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchiča. Ninacaqui acuerduquiz kazziča, Jesusiž quintra tsjii ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsjii ana wali chiikataquiča; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatča.¹⁶ Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichiča, Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, wejrnac zizuča, amqui werarapan chiiča, nižaza Yooz kamañ puntuquiztan weraram tjaajiñamča, kjažtami žoñiqui chiičhani, nižaza kjažta žoñimi želačhani.¹⁷ Jaziqui amqui tii tantiižinalla. ĆRoman chawc jiliržquin impuesto pacz wali cjesaya? už Ćanaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pecuča.

¹⁸ Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizziča. Jalla nižtiquiztan ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ana zum kuzziznaca, Ćkjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes pecjo?

¹⁹ Impuesto pacz paaz tjezna.

Jalla nekztan tsjii denario cjita paaz zjičchiča.²⁰ Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tii paazquiz Ćjecž yujctaya? Nižaza tii cjiirta tjuu, Ćjecž tjuutaya?

²¹ Nii quintranacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jiliržtača.

Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa. Nižaza čhjulut Yooz-taqui Yoozquinpan tjaasa.

²² Jalla nuž nonžcu, nii quintranacui ispančiči. Nekztan Jesusižquiztan zarakžcu ojkčiči.

JACATATZ PUNTU

²³ Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacui Jesusa cheri ojkčiči. Saduceo parti žoñinacui ana criñitača, ticziquiztan jacatatz, nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewcziča. Tii quintu quint'ican, pewcziča, tuž cjican:

²⁴ —Maestro, Moisesacui učumnacalta cijrtkalča, tuž cjican: “Tsji žoñi ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zalz waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁵ Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiči. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa žewatan zalsizakazza. ²⁶ Nii jilaqui ticzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir jilžtan nižtazakaz watchiči. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquizquiz nižta watchiči. ²⁷ Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzinzakazza. ²⁸ Jaziqui ticziquiztan jacatatžcu, naa žewqui žakziltiž tjun cjequejo? Tjappacha naatancama zalzitača.

²⁹ Jesusacui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucui tsji kjutni kiwkch-inčucča. Ančhucui Yooz takumi ana zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajča. ³⁰ Ticzi žoñinacž jacatattanaui zalzqui ana želaquiči. Žoñinacami žoñž maatinacami ana zalznaquiči. Nii timpuquiz žoñinacui arajpach Yooz anjilanacžtakaz cjequiči. ³¹ Pero nii ticziquiztan jacatatz puntu, ž Yooz tawquiz ana tuž liichinčucjo? Tii puntuiztan Yoozpachaž chiichiqui. Jalla tuž cjican Yoozqui cjichiča:

³² “Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž Yoozza”. Anača ticzi žoñž Yoozqui. Antiz žejtñi žoñž Yoozza.

³³ Jalla nuž chiita nonžcu, nekž žejlñi žoñinacui Jesusiž chiitiquiztan ispančiči.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

³⁴ Jalla nuž chiižcu Jesusacui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachiča. Jalla nuž ch'uj paatiquiztan fariseo parti žoñinacui wilta ajcziča. ³⁵ Tsji lii maestruqui nižaza fariseo partinacžquiztan uj jwesjapa yanz pecatča. Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

³⁶ —Maestro, učhum liiquiztanaui žčhjul mantitat juc'ant chekanaui?

³⁷ Nekztan Jesusacui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii mantitača juc'ant chekanaui. “Ančuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa, tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami”. ³⁸ Parti mantitanacuiquiztan cjenacui jalla niča chekanaui. ³⁹ Niiž jaru tii mantitaui žejlča. “Jaknužum persunpachquiz okžnamžlaja, jalla nižta okžni kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, liijitum mazižtakaz”. ⁴⁰ Jalla nii pizc mantitanacača chekanaui. Nižaza tjapa Moisés tjaata liimi, nižaza tjapa profetanacž tjaajintanacami nii pizc mantitanacž partiquiztan chiiča.

CRISTUŽ PUNTU

⁴¹ Fariseo žoñinacž ajczi želan, Jesusacui ninacžquiz pewcziča tuž cjican:

—Ančhucui Cristumž puntuquiztan tantiya. ž Cristuui jecž majch niiqui?

⁴² Nekztanaui ninacui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Davidž majchmajtquiztan tjonniča niiqui.

⁴³ Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusacui ninacžquiz cjichiča:

—David jiliriqui Cristuž puntuquiztan chiican, “Chawc Jiliri” cjichiča. Jalla nuž chiižcu, Yooz Espiritu Santuž chiikatchiqui.

⁴⁴ Davidaž cijirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichiča: ‘Wejrqui am kojch koztan am quintri žoñinaca tjeckat- ača. Nii oracama wejt žew latuquiz julzna’.”

⁴⁵ Jaziqui Davidaqui “chawjc Jiliri” cjichiča Cristuž puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan ĵaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž pewcziča Jesusaqui.

⁴⁶ Anaž jecmi kjaazni atchiča, ana zinta takumi. Jalla nužquiztanpacha ana čjulumi pewczni atchizakazza iya. Jalla nii orquiztanpacha pecunz ekspanča nii quintra žoñinacaqui.

ANA ZUM TJAAJININACŽ PUNTU

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui neksz žejlñi žoñinacžquizimi niž tjaa- jinta žoñinacžquizimi tuž cjichiča:

²—Lii tjaajiñi maestrunacami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiztan tuž tantiiča, tjaa- jinz puestuquiz uchtača Moisés liiquiztan punta punta tjaa- jinzjapa, nii. Jalla nuž tantiiča persun amtiquiziqui.

³ Ančhucqui ninacaž tjaa- jintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa. Pero ninacž kamz jaru, ana kama. Ninacaqui tjaa- jinča, pero persun tjaa- jinta jaru ana ojčka, ana cumpliča. ⁴ Ninacaqui walja mantitanaca paača, walja kuzižtakaz žoñinacžquiz jepča. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucača. Jalla nuž cjenami tjapa mantitanaca žoñinacžquiziqui tirapanž ijsi- jča. Pero ninacapacha anaž čjulquizimi yanapča nii cumplisjapa.

⁵ Ninacaqui čjulu paatami paača, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi

kjarquizimi cijirta Yooz taku jweranchiž ojklajča, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti lajch chjajlchiz zquiti cujtchiž ojklajča. Jalla nižtaž ojklajž jutztaza.

⁶ Pjijstiquiz cjen tucquin panž julz pecča. Nižaza ajcz kjuyquiz cjen tucquin panž julz pecča honorchiz cjisjapa. ⁷ Ninacaqui žoñinacž taypiziquiz cjen rispitztan tsaanta cjis pecča, nižaza “Maestro” cjita cjis pecča.

⁸ Ančhucqui anača žoñinacžquiz “maestro” cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičučča. Tsji Maestru- chizčuckazza. Cristuča nii Maestruqui. ⁹ Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž jeczquizimi “ejp” c- jican chiiz waquiziča. Tsji Ej- pchizčuckazza. Araj- pach Yooz Ej- pča niiqui. ¹⁰ Nižaza ančhucqui anača žoñinacžquiz “jiliri” cjita cjis peczqui. Tsji jilirchizčučča. Cristuča niiqui. ¹¹ Ančhucquiztan jequit jilirižtakaz cjis pecčaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquiziča parti žoñinacžquiziqui. ¹² Jequit persun honora waytiz pecčaja, ultimquiziqui ana honorchiz cjequiča. Nižaza jequit humilde kuzzizlaja, jalla niiqui ultimquiziqui honorchiz cjequiča.

¹³ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacžučča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča. Žoñinaca atajiñčučča, araj- pach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami parti žoñinacžquizimi ana luzkatiñčučča.

¹⁴ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacžučča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča. Žew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjañiñčučča. Jalla nuž paažcumi nii maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiñčučča ninacžtajapažtakaz. Jalla

nuž paatiquiztan ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha.

¹⁵ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui jaknužumi ančuca cuzturumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pecčha. Jalla nuž ojkkatžcuqui ančhucqui nii žoñinaca ančucaquiztan pizc wilta wilta juc'anti anawaliz cjskatčha, infernuquin casticta cjisjapa.

¹⁶ 'Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha, zur žoñiztakaz irpiñinaca. Ančhucqui cjiñčhucčha: "Jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat timplu kor paaz tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui walčha".

¹⁷ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlñi korinacakaya, už timplupanej? Timpluž cjen nii korinacaqui walčha.

¹⁸ Nižaza ančhucqui cjiñčhuczakazza: "Jakziltat timplu altar tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat altarquin uchta ofrenda tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui jalla nii juramintuqui walčha".

¹⁹ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walčha. ²⁰ Jakziltat altar tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza tjapa nii altar juntuñ žejlñinaca tistiwcchiz juramintu paačha. ²¹ Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza timpluž Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. ²² Nižaza jakziltat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. Yoozqui arajpachquin žejlčha, nižaza arajpachquiztan mantičha.

²³ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui diezmos tjaayiñčhucčha mentquiztan, anizquiztan, cominquiztan. Jalla nii kolta plantanacquiztan ančhucqui diezmos tjaayiñčhucčha. Pero ančhucqui liž chekan mantitanac jaru ana kamiñčhucčha. Yooz kuz jaru ana kamiñčhucčha, nižaza ana okzñi kuzzizčhucčha; nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucčha. Jalla nižta chekan lii jaru ana kamiñčhucčha. Jalla nižta jaru kamz waquizičha, diezmos tjaacanami. ²⁴ Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñčhucčha. Tsji žoñiqui kolta zmoyalla culchičha ana lujlžjapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala ana culžcu lujlchičha. Jalla nižta irata paayiñčhucčha.

²⁵ 'Liy tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Wazumi chuwami zawnc-tanaqui ajuntaž cjesačha. Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cjesačha. Jalla nižtaž ančhucqui. Zawnceta curpuqui walikaz chercherčha. Ančuca kuzquizti cjujchinacažtakaz žejlčha. Tjañi zaazmi anawali paazmi jalla nižta kuzzizčhucčha ančhucqui. ²⁶ Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequičha.

²⁷ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Chiw ljocžtan tjarta sipulturužtakazza ančhucqui. Ančuca tsi-tiqui walikazza. Ančuca kuzti ana walipančha. Sipultura ticzi žoñinacž tsjiñnacžtan chjijsi, nižta ana waličha. ²⁸ Jalla nižtaž ančhucqui. Žoñinacaqui ančhuc zuma žoñiztakaz nay-

čha. Pero ančuca persun kuzquizzti juc'ant anawalinaca žejlčha.

²⁹ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum žoñinacčhucčha. Anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui profetanacž sipulturunaca azquichiñchucčha, nižaza Yooz kuzcama kamñita žoñinacž monumentunaca c'achjalla cjskatiñchucčha. ³⁰ Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiñchucčha: “Učhum tuquita atchi ejpnacaqui anawali kamchičha. Wejrnacqui nii tuqui timpuquiz kamtasaz niiqui, anaž profetanaca conzjapa yanaptasačha”.

³¹ Jalla nuž chiican, ančhucpacha chiičha, profeta conñi žoñinacž majchmaatičhucčha, nii. ³² Jaknužt ančuca tuquita atchi ejpnacaqui anawali paatčhaja, jalla nižtazakaz payiñchucčha.

³³ Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Ančhucqui anapanž wira atipasačha infiernuquin casticzquiztanaqui. Castictapanž cjequičha. ³⁴ Ančhuc juc'ant casticta cjisjapa, ančucaquiz cuchanžcačha profetanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca. Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, ančhuczti tsjii yekjanaca conaquičha, yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquičha, yekjanaca ajcz kjuyquizpacha wjajtaquičha.

Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquičha. ³⁵ Jalla nuž paatiquiztan ančuca ujnacquiztanami nižaza ančuca tuquita atchi ejpnacž ujnacquiztanami caztictaž cjequičha. Ančuca atchi ejpnacaqui zuma žoñi conchičha, Abelquiztanpacha asta Berequías majch Zacarías, jalla niicama. Zacariasqui timpluquizpacha contatačha, altar žcati. ³⁶ Ančucaquiz weraral cjiwcha. Tjapa nii uj

paatanacquiztan casticta cjequičha tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Nekztan Jesusaqui chiichičha, tuž cjican: Jerusalén wajtchiz žoñinaca, Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca coničhucčha. Nižaza Yooz cuchanžquita profetanaca maztan čhaciñchucčha. Kjaž wila wejrqui tii žoñinaca juntis pecchinčha, cwtisjapa. Jaknužt wallpiquei kjar koztan ozmachanaca cwtičhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwtis pecchinčha. Tii žoñinacazti wira ana nuž cwtiskatz pecchičha. ³⁸ Tii taku nonžna. Ančuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequičha. ³⁹ Ančucaquiz cjiwčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, tuž cjican: “Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi, amqui honorchiz cjila”. Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wila cheraquičha.

JUDIO TIMPLU PUNTU

24 Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchičha. Nekztan niž tjaajinta žoñinacaqui nižquin macjatžcu, tuž cjichičha:

—Cherzna. Ancha c'achjačha tii timplu kjuyanacaqui.

² Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa tii timplu kjuyanaca zumpacha chernza. Ančucaquiz weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan ninacaqui Olivos cjita cullquin ojkičha. Nicju Jesusaž julzi želan, tjaajinta žoñinacaqui nižquiz jamazit tuž cjichičha:

—Maznalla. ĆĤjlorat nii amiž chiita wataqui? Nižaza am tjonz siñala, ĵjakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, ĵjakziltat cjeequiya?

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziĉha tuž cjican:

—Anĉhucž cwitzaza, ana jecmi anĉhucaquiz incallskata. ⁵ Muzpa žoñinacaqui wejt tjuužtan tjonaquiĉha, “Wejrtĉha Cristutqui” cjican. Jalla nuž chižžcu tama žoñinaca incalltaž cjequiĉha. ⁶ Nižaza anĉhucqui quira žejlž quintunaca zizaquiĉha; nižaza yekja quira quintunaca arawasaquiĉha. Jalla nuž cjenami anaž tsuca. Nuž watstanĉha. Imaziĉha tii muntu tucuzinzqui. ⁷ Nacionpora talznaquiĉha; nižaza quira paaquiĉha. Nižaza mach'a želaquiĉha, nižaza conanaca ojklayaquiĉha, nižaza walja yoka chekjincan terremotož wataquiĉha, wacchi yokaran. ⁸ Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiziz želaquiĉha.

⁹ Jalla nekztanaqui anĉhucqui jilirinacžquiz intirjitaž cjequiĉha sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequiĉha anĉhucqui. Nižaza anĉhucaž wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi žoñinacaqui anĉhuca quintraž cjequiĉha. ¹⁰ Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi žoñinacaqui quejpsnaquiĉha. Yoozquin criichi žoñinacž quintra cjisnaquiĉha, jilirinacžquin intirjizcama. Criichi žoñinacžquiz ancha chjaawjkataquiĉha nii quejpsñinacaqui. ¹¹ Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquiĉha, tuž cjican: “Yooziž tjaata takuĉha tiiqui”. Nii toscar takunacžtan muzpa žoñinacžquiz incallaquiĉha.

¹² Anawalinacaž miraquiĉha. Žoñinacpora ana zuma munasaquiĉha. ¹³ Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz želaĉhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequiĉha. ¹⁴ Yooziž liwriita žoñinacaĉha Yooz kjuychiz familiaqui.

Jalla nii zuma taku tjapa kjutñi tii muntuquiz parlitaž cjequiĉha, tjapa žoñinaca zizajo. Jalla nii wattanaqui tii muntuqui tucuzinznaquiĉha.

¹⁵ Tii zakal cjiwĉha. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjiyrĉiĉha: “Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi žoñi parizaquiĉha. Yooz chekan kjuyquinkaz luzaquiĉha”. (Tii taku liñiqui intintaza.) ¹⁶ Jalla nuž cheržcu Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui curunacžquin atipz waquiziĉha. ¹⁷ Nižaza nuž cheržcu kjuy juntun žejlñi žoñinacaqui chjužžcu ana kjuya luzla, cusasanaca chjitzjapa. ¹⁸ Nižaza pampiquin žejlñi žoñinacaqui persun zquiti apti ana quejpžquila. ¹⁹ Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri želaquiĉha. ²⁰ Yoozquinĉha mayiza anĉhucqui, anaj zac timpuquin nižtanaca watsjapa, nižaza anaj jeejz tjuñquiz nižtanaca watsjapa. ²¹ Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequiĉha yekja sufrisnacquiztanami. Yooz tii muntu paatiquiztan jecchuc anapanĉha tižta sufrisnacaqui watchiqui. Nižaza tekžtan najwecchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiĉha. ²² Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatašaž niiqui, tjapa žejlñi žoñinacaqui ticznasaĉha. Yoozqui niž illžta žoñinacž laycu nii sufrisnaca tucuskataquiĉha.

²³ Nižaza yekjap žoñinacaqui anĉhucaquiz chiyasaĉha, tuž cjican: “Tekziĉha Cristuqui”. Yekjapac chiyasaĉha, “Nii nacjuĉha Cristuqui” cjican. Jalla nuž chiyaname anapanĉha nii taku criyaquiĉha anĉhucqui. ²⁴ Incallñi žoñinacaž tjonaquiĉha. Yekjapaqui “Cristutĉha wejrqui” cjequiĉha. Yekjapaqui “Yooziž tjaata taku mazniñtĉha wejrqui” cjequiĉha. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquiĉha, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquiĉha,

asta Yooziž illzta žoñinacami. ²⁵ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz ultim weraral maznuča, ana incallta cjisjapa. ²⁶ Žoñinacaqui “Ch'ekti yokquin cheržquilalla, nicjuča Cristuqui” cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquiča. Nižaza “Tii kjuyquizza Cristuqui” cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUIČHA

²⁷ ‘Ančhucaquiz cjiwča. Jalla tižtal irata tjoñača wejrqui. Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. Jaknužt lliwjlliwjñi tuwantan tajachuc lliwjčhaja, jalla nuž tjoñača. ²⁸ Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkaranacaž ajcznaquiča.

²⁹ ‘Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča; kataquiča, ana iya kjanaquiča. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquiča. Warawaranacami pachquiztan tjojtsnaquiča. Nižaza tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča. ³⁰ Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisaquiča. Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana criichi žoñinacaqui kaaquiča. Ninacaqui wejt tjonz cheraquiča. Wejrqui tsjir taypiquiz tjoñača walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan. ³¹ Nižaza wejt anjilanaca cuhanžcača weriž illzta žoñinaca juntjapzjapa, trompeta tjawžcu. Illztanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntaptaž cjequiča.

³² ‘Ančhucqui higuera munti puntuquiztan zizza, jalla tuž. Higuera muntiqui ch'ojñantz kallantaquiž niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquiča. Jalla nii zizza ančhucqui. ³³ Jalla nižta irataž tjapa weriž chiita wattan, tii muntuqui

waj tucuzinznaquiča. Jalla nuž ančhucaquiz zizkatz pecučha. Jaknužt tsjii žoñiqui kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta irataž žcatžinčiča tii muntu tucuzinzqui. ³⁴ Ančhucaquiz weraral cjiwča. Ima tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznana, tjapa weriž chiitanaca wataquiča. ³⁵ Arajpachami tii yok muntumi liwj tucuznaquiča. Wejt taku-nacazti wiraž ana tucuznaquiča.

³⁶ ‘Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasacha, anaž arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³⁷ ‘Jaknužt Noež timpu watčhaja, jalla nuž wataquiča wejt tjonz tjuñquiziqui. ³⁸ Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen, žoñinacaqui tuž kamñitača, lujlcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaacan. Jalla nuž kamñitača Noež warcuquiz luz tjuñicama. ³⁹ Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana čjul tantiyassi žejlchiča. Nekztan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticziča. Jalla nižta irataž wataquiča wejt tjonž tjuñquiziqui. ⁴⁰ Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cječhani. Tsji-iqui arajpach kjutñi waytižcu chjitžtaž cjequiča. Tsji-iqui ectaž cjequiča. ⁴¹ Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želačhani. Tsja-iqui arajpach kjutñi waytižcu chjitžtaž cjequiča. Tsja-iqui ectaž cjequiča.

⁴² ‘Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja naynay želaquiča. Čhjulatorat wejr, am Yooz Jiliri, tjoñačhaja, jalla nii ora ana zizzuca. ⁴³ Ančhucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora ziztasaz niiqui, walja naynay žejltasacha, niiz kjuya ana tjañiž luzta cjisjapa. ⁴⁴ Jalla nižta irataž ančhucqui naynay želaquiča. Tiripintit, ana pinsita orquiz tjoñača. Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴⁵Tsjii kjuychiz žoñiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisiča, cwitisjapa, nižaza lujlž ora čhjeri tjaaazjapa. ĆJakzilta piyunat zuma cumpliñi, nižaza zuma cwitiñiya? Nii tantiya. ⁴⁶Jalla tižtaž piyunanacaqui. Kjuychiz žoñiž irantižcan tsjii piyunaqui cwitican žejlchiča, jaknužt cumpjiitažlaja, jalla nuž cumplican žejlchiča. Jalla niiča zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequiča. ⁴⁷Ančhucaquiz weraral cjiwča. Nii kjuychiz žoñiqui tjapa niž cusasanaca cumpjiyaquiča nii zuma piyunž kjarquiz. ⁴⁸Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasača jalla tuž: “Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka”, cjican cjequiča. ⁴⁹Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasacha. Nižaza ana zum žoñinacžtan cumpant'asača, lujlcanami liccanami. ⁵⁰Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonaquiča, tsjii ana zizta orquiz. ⁵¹Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictaž cjequiča. Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattaž cjequiča. Nižaza infieruquin žejlcan, kaaquiča, nižaza izke kjojaquiča.

TUNCA TURTKANACŽ QUINTU

25 ¹Tii zakal chiyuča. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužuča. Tunca turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalžni tjowžquin ojkcichiča. ²Pjijskaltanaqui ima ojkan ana zuma tantiichiča. Tsjii pjijskaltanaqui zuma listu tjaczitača. ³Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchiča, ana iya parafina chjitchiča, tsjiižtan camzjapaqui. ⁴Nii pjijskaltan zuma listu ojchinacaqui wilta camzjapami parafina chjitchiča. ⁵Nii zalžni tjowaqui ana uri tjonchiča.

Jalla nižtiquiztan tjaji tjonkatchiča tjappacha. Nižaza tjajchiča. ⁶Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonziča, tuž cjican: “Cherzna. Zalžni tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca”. ⁷Tjapa nii turtakanacaqui žaaziča, nižaza micha teezjapa tjacziča. ⁸Niiž upaquiztanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichiča, “Parafina tojnalla, wejtnaca parafina upziča. Nižaza wejtnaca micha tjessa”. ⁹Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaaziča: “Ana atchuca. Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasača. Jalla nižtiquiztan ančhucaž oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayžca”. ¹⁰Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalžni tjowaqui irantižquichiča. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalžni tjowžtan kjuyquiz luzziča, zalz pjijska paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya chawcziča. ¹¹Wiruñauqui nii kjayi ojkcichi turtakanacaqui quejpžquichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, Wejt Jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. ¹²Pero niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Ančhuc anal pajuča”.

¹³Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča tuž cjican:

—Anchucqui walja zuma listu tjacziz cjequiča. Wejt tjonz tjuñi orami ana zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

¹⁴Arajpach Yooz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui jiczquin ojkcijen, niž piyunanaca kjawziča. Piyunanacžquiz paaz tjiiziča.

¹⁵Tsjii tsjiižquiz pjijska warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquiz paa warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquizqui tsjii warank paaznaca tjaachiča. Zapa maynižquiz ninacž

negocio paaz atñi jama tjaachiċha. Jalla nekztanaqui ojċhiċha. ¹⁶Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiċha. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacžtan canchiċha. ¹⁷Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiċha. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacžtan canchizakazza. ¹⁸Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjojziċha. Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjojziċha.

¹⁹‘Ažktan niž wiruñ nii paaz kajžñi patrunaqui quejpžquichiċha. Jalla nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichiċha. ²⁰Primuruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchiċha. Jalla niiqui patrunžquiz paaznaca intirjichiċha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejtquiz pjijska warank paaznaca tjaachamċha. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk warank paaztan canchinċha. Jalla tiċha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²¹Patrunaqui nižquiz cjichiċha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamċha. Zuma trabajchamċha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc’anti paaznaca amquiz cumpjiyaċha”. Nižaza cjichiċha: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²²Jalla niž wiruñ nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiċha, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamċha. Iya tsjii paa warank paaztan canchinċha. Jalla tiċha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²³Niž patrunaqui nižquin cjichiċha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamċha. Zuma trabajchamċha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc’anti paaznaca amquiz cumpjiyaċha”. Nižaza cjichiċha: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²⁴Pero nekztan nii tsjii warank

paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiċha. Niiqui patrunžquiz cjichiċha: “Wejt Jiliri. Amqui c’ar patrunamċha. Jalla nii zizzatuċha. Amqui ana ċjulumi paažcumi canñamċha. Nižaza ana ċjacžcumi, ajžñamċha. ²⁵Jalla nižtiquiztan ekzinċha, nižaza ojċžcu am paaznaca yokquiz chjojchinċha. Pero tekziž am paazqui”. ²⁶Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaaziċha: “Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana ċjacžcu ajžñinpanċha, nižaza ana ċjulumi paažcu caniñpanċha. Jalla nižtapanim zizla amqui. ²⁷Jalla nižtiquiztan wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasajž niiqui, wejrqui quejpžcu bancuquiztan paaz majchtanpacha ricujtasamċha”. ²⁸Jalla nekztanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi žoñinacžquiz cjichiċha: “Tii piyunžquiztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa. ²⁹Jakziltat želinchizlaja, jalla nižquiz iya tjaataž cjequiċha, jilacama. Nižaza jakziltat zkoluc želinchizlaja, nižaza ana zuma trabajchizlaja, jalla nižquiztan tjappacha kjañtaž cjequiċha. ³⁰Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquiċha, nižaza ižke kjojaquiċha”.

ŽOÑINACA PJALŽTAŽ CJEQUIĊHA

³¹‘Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtċha. Tsjii noojiqui wejrqui wilta tjonaċha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeeċha. Tjapa wejt anjilanacžtanpacha tjonaċha. Poderchiz tjonaċha žoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritċha wejrqui. ³²Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi žoñinaca juntjaptaž cjequiċha. Jalla nekztanaqui wejrqui ninaca pjalznaċha, jaknužt tsjii awatiriqui uuza yekja nižaza cabra yekja pjalznaċhaja, jalla nuž. ³³Pjalžcu uuzanacaqui žew

latuquiz cjequiĉha, cabranacazti zkar latuquiz cjequiĉha. ³⁴ Wejrtĉha chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanacžquiz tuž cjeeĉha: “Wejt Epiž k’aachita žoĉinaca, pichalla anĉhucalta tjaczta kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwjctanpacha anĉhucalta nii kamaña tjacztaĉha, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz familia cjisjapa”. ³⁵ Nižaza cjeeĉha, “Anĉhucqui zumanaca paachinĉhucĉha. Weriz ĉjeri eecsiž cjen, anĉhucqui wejtquiz ĉjeri tjaachinĉhucĉha. Nižaza weriz kjaz pecan, anĉhucqui wejtquiz kjaz onanchinĉhucĉha. Nižaza yekja yokquin ojklayan, anĉhucqui wejtquiz tjaž kjuyquiz kjawzinĉhucĉha. ³⁶ Weriz ana zquitchiz cjen anĉhucqui zquiti onanchinĉhucĉha. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinĉhucĉha. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, anĉhucqui wejtquin chertzni tjonchinĉhucĉha”. ³⁷ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoĉinacqui wejtquin cjequiĉha: “Wejt Jiliri, ĉĉjulora am ĉjeri eecsi chercintaya? Nižaza ĉjeri lujlzjapa, ĉĉjulora onanchintaya? ĉĉjulora am kjaz pecan, onanchintaya? ³⁸ ĉĉjulora am yekja yokquin ojklayan tjaž kjuyquiz kjawzintaya? ĉĉjulora am ana zquitchiz cjen, zquiti onanchintaya? ³⁹ Nižaza ĉĉjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? ĉĉjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?” ⁴⁰ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoĉinacžquiz kjaaznaĉha, tuž cjican: “Anchucaquiz weraral cjiwĉha. Wejrtĉha chekan juez Jiliritqui. ĉĉjulora wejt jilanacžquiz yanapĉhaja, humilde jilanacaž cjenami, jalla niiqui wejtquitzakaz yanapchinĉhucĉha”. Nuž chiyaĉha pjalz tjuñquiz.

⁴¹ Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, nii zkar latu pjalžtanacžquiz cjeeĉha: “Anĉhucqui, Yoozqui anĉhuca quintrāĉha. Jaziqui

wejtquitzanž infiernuquin oka. Diablužtami niiz anjilanacžtami tjacztaĉha nii infiernuqui. Anĉhucqui zakaz nii infiernuquin wiñaya sufraquiĉha. ⁴² Weriz ĉjeriž eecsiž cjen, anĉhucqui ana wejtquiz ĉjeri onanchinĉhucĉha. Weriz kjaz pecan, anĉhucqui ana wejtquiz kjaz onanchinĉhucĉha. ⁴³ Weriz yekja yokquin ojklayan, ana tjaž kjuyquiz kjawzinĉhucĉha. Weriz ana zquitchiz cjen, ana zquiti onanchinĉhucĉha. Weriz laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, anĉhucqui ana wejr chertzni tjonzinĉhucĉha”. ⁴⁴ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjequiĉha: “Wejt Jiliri, ĉĉjulora am ĉjeri eecsi cjen, kjaz pecchi cjenami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, carsilquiz chawcta cjen, jalla ĉĉjulora am nižta chercintaya? Nižta chertuĉhaja, yanaptasaĉha”. ⁴⁵ Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninacžquiz kjaaznaĉha, tuž cjican: “Anchucaquiz weraral cjiwĉha. ĉĉjulora wejt jilanacžquiz humilde cjenami ana yanapchižlaja, wejtquitzakaz ana yanapchinĉhucĉha”. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui nii ana zuma kamañchiz žoĉinacqui infiernuquin cuchantaž cjequiĉha, wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz žoĉinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa okaquiĉha.

JESUSA TANZ TANTIITA

26 Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niiz tjaajinta žoĉinacžquiz cjichiĉha:

²—Anĉhucqui zizza, puc majĉha pas-cua pjijstaqui. Jalla nii pjijsta ora wejrqui intirjital cjeeĉha cruzquiz ch’awcta cjisjapa. —Jalla nuž cjichiĉha Jesusaqui.

³ Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami judío wajtchiz jilirinacami ajcziĉha, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cjitaqui

timplu jilirinacžquiztan chawc jiliritača. ⁴Jalla nieju ninacaqui palt'ichiča, nižaza kazziča mañžtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča. ⁵Nuž kazcu tuž cjichiča:

—Pijsta paan Jesusa tanz anaž cjichuca. Žoñinacaqui aptjapznasača.

JESUSIŽ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

⁶Jesusaqui Betania wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Niiž tuquiqui Simon-aqui janchi mojkchi laatača. ⁷Jalla nekc želan, tsjaa maatak žonqui Jesusižquiz macjatžquichinča. Naaqui tsjii putilla chjitchinča. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz asiiti želatča, ancha jila walurchiz. Nii putilltača zuma al-abastro cjita maztan paataqui. Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niiž achquiz zuma asiiti alžinchinča. ⁸Niž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjziča, naa žoña quintr. Jalla nekztan tuž cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan tii walurchiz asiiti pertejo? ⁹Jalla tiiqui antis tuychucatača walja jiluñ, nižaza pori žoñinacžquiz yanapzjapa.

¹⁰Jesusaqui nii chiiñi nonžcu tjaajintanacžquiz ujziča:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Jalla tuž taa žoñiž paataqui wejtquiztan walikazza. ¹¹Porinacžquiz yanapz pecaquiz niiqui, porinacaqui ančhucatan panž želaquiča. Wejrzi ančhucatan ana žejlztanpanča. ¹²Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt curpu tjaczinča, tjatta cjisjapa. ¹³Ančhucaquiz weraral cjiwča. Jakziquinami tii muntuquiziqui liwriñi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nižtazakaz taa maatak žonaž paataqui parlita zakaz cjequiča, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDASQUI JESUS TARAZUNACIČA

¹⁴Tuncapan illzta žoñinacžquiztan tsjiiqui Judas Iscariote cjitatača. Jalla niiqui ojkchiča timplu jilirinacžtan parli. ¹⁵Jalla nuž parlican cjichiča:

—Ančhucaquiz Jesusal intirjasaž ni-iqui, ančhucqui ¿kjaž paaz pacas?

Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchiča. ¹⁶Jalla nužquiz Judasquiz čjulorat Jesusa tankachuca cječhaja, jalla nii ora walja kjurchiča.

SANTA CENA PAACHIČA

¹⁷Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pijzta, jalla nii pijztaž primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewcziča:

—¿Jakziquin wejrnacqui tjaczni ojkz pecya, pascu čhjeri lujlzapaya?

¹⁸Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Watja oka. Tsjii žoñžtan zalaquiča. Niižquiz cjee, “Maestruqui ž-cjiča. ‘Wejt ticz ora wajillača. Am kjuyquiz pascua pijzta paacha wejt tjaajinta žoñinacžtan”.

¹⁹Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchiča. Nii tokinzt'ita kjuyquiz pascu čhjeri tjaczica.

²⁰Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julziča niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan. ²¹Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucaquiz weraral cjiwča. Tsjii tsjii ančhucqui wejt quintr paaquiča, nižaza tarazunaquiča.

²²Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissiča. Jalla nekztan ninacaqui tsjiiza tsjiiza pewcziča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, ¿wejr cjesajo?

²³Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Anziqui wejttañ chicaž tii chuwquiztan lujlča nii tarazunñi

žoniq̄ui. ²⁴ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñt̄cha. Jaknužt cjiṛta Yooz takuq̄ui cjičhaja, jalla niicama okačha. Nii tarazunñi žoñiq̄ui anaj maa pjuchquiztan nastčhaja, waliž cjitasačha niiztaq̄ui. Wejr tarazuntiquiztan wali chawc ujchiz cjequičha.

²⁵ Jalla nekztanaq̄ui Judasq̄ui, nii tarazunñi žoñiq̄ui, tuž cjichičha:

—Maestro, ¿wejr cjesajo?

Jesusaq̄ui tuž kjaazičha:

—Jesalla, amchiya.

²⁶ Jalla nuž pascua čhjeri lujlcan Jesusaq̄ui niiz persun kjaržtan t'anta tanz-ičha. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican tjaaz̄cu, t'anta kjolzičha. Jalla nuž kjolžcu, niiz tjaajinta žoñinacžquiz tjaachičha, tuž cjican:

—Lujlzna. Jalla tiičha wejt curpu cuntaq̄ui.

²⁷ Jalla nekztan persun kjaržtan tsjii wazu tanz-ičha. Yooz Epžquin gracias cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaajinta žoñinacžquin čhjalžcu zapa mayni lic-chičha. Jalla nuž čhjalžcu, tuž cjichičha:

—Tii wazquiztan tjapa ančhucq̄ui liczna. ²⁸ Wejt ljocquiztanž cjičha tiq̄ui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjułžtaž cje-quičha. Wacchi žoñinacž laycu wejt ljoc-qui tjawktaž cjequičha ninacž uj per-tunta cjisjapa. ²⁹ Wejr cjiwčha. Uwas kjaz ana iya licačha, čhjulorcama wejt Yooz Ejp tjapa mantačhaja, jalla nekztan ančhucatan wilta uwas kjaz licačha.

TJAAJINTA ŽOÑINACAQ̄UI WICHANZNAQ̄UIČHA

³⁰ Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkičha. ³¹ Jalla nekztanaq̄ui Jesusaq̄ui niiz tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jalla tii weenq̄ui tantal cjeečha. Nekztan tjapa ančhucq̄ui ana wejtquin kuzziz tucaq̄uičha. Jalla nuzpan cjiṛta Yooz takuq̄ui

cjičha: “Uuza awatiri contanaq̄ui uuzanacaq̄ui wichanznaq̄uičha”. ³² Wejr jacatatžcuq̄ui ančhuca tuq̄ui okayačha Galilea cjita yoka.

³³ Nekztanaq̄ui Pedruq̄ui cjichičha:

—Tjappacha ana amquin kuzziz tu-cačhani. Wejrzi ana wira nižta cjesačha.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaq̄ui tuž kjaazičha:

—Amquiz weraral cjiwčha. Jalla tii weenpacha čhjep wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaq̄uičha, ima wallpaž kjawan.

³⁵ Nekztan Pedruq̄ui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasačha. Anapan amquiztan k'otasachha.

Nižaza tjapa nii tjaajintanaq̄ui tsjika chiichičha.

JESUSAQ̄UI GETSEMANI CJITA YOKQUINČHA

³⁶ Jalla nekztan Jesusaq̄ui niiz tjaajintanacžtan Getsemaní cjita yoka irantichičha. Jalla niwjc irantižcu, ninacžquiz cjichičha:

—Tekz julzna ančhucq̄ui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okačha.

³⁷ Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacžtan chjitchičha. Nekztanaq̄ui Jesusaq̄ui kuzquiz walja llaquisatčha, nižaza ančaž llactazatčha. ³⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaq̄ui nii čhjepultan chjichta tjaajintanacžquiziqui cjichičha:

—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayačha. Ančhucq̄ui tekzi žela. Wilaq̄uičha, anačha tjajaq̄uičha.

³⁹ Jalla nekztanaq̄ui Jesusaq̄ui tsjii koluc nawjchuc ojkičha. Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin mayizichičha, tuž cjican:

—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufris timpu anal watz pecučha. Tii sufrisquiztan liwriichucažlaj niq̄ui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama

cjis pecučha. Antiz jaknužt am kuz amtičhaja, am munañpakaj cjila.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichičha. Tjajchi zalchičha. Jaziqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:

—¿Ančhucui anapanz wejtta tsjii orami wilasi atya? ⁴¹ Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquičha. Yoozquin mayizaquičha, ana ujquiz tjojtsjapa. Chekapan, ančhuca kuzqui wilasačha. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasačha.

⁴² Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkičha. Tuž cjican, mayizichičha:

—Wejt Yooz Ej, tii sufrisquiztan ana liwriita cjichucažlaj niiqui, am kuz munañpakaj cjila.

⁴³ Nekztan wilta tjaajintanacžquin quejpžcu tjajchi zalchičha. Ancha tjaji tjonatčha. ⁴⁴ Čhjepquiziqui wilta ninacžquiztan ojkičha, Yooz Ejžpžquin parli. Primiru jaknužt parličhaja, jalla nuž zakaz parličhičha.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpchičha. Ninacžquin paljaychičha, tuž cjican:

—Jaziqui tjajchinčhucčha ančhucui, nižaza jeežzinčhucčha. Nužukazza. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Anz nii ora irjatžquičha.

⁴⁶ Žaazna. Ojkl. Wejr tankatni žoñiqui nii najwčž tjončha.

JESUSA PRESO CHJICHTA

⁴⁷ Jesusa nuž chiyan, Judasqui irantižquichičha. Niitačha Jesusiž tuncapan illzta žoñinacžquiztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchičha pajk cuchillunacchiz, nižaza wajtz carotinacchiz. Timplu jilirinacami wajt jilirinacami ninaca cuhanžquichičha.

⁴⁸ Tarazunni Judasqui niž tuquilla nii žoñinacžtan kazzitačha, tuž cjican:

—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznačha. Jalla niž cjequičha nii žoñiqui. Jalla nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁹ Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz macjatchičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestru, ¿walikazkay?

Jalla nuž tsaanžcu, chjulzičha. ⁵⁰ Jesusaqui nižžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jila, ¿čhjulquin am tjonjo?

Jalla nekztanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichičha, nižaza preso chjichi tanchičha.

⁵¹ Jalla nuž paan, tsjii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu, quintri žoñž cjuñi čhjajrtžinchičha. Nii cjuñi chjajrtžinta žoñiqui timplu jilirž piyunatačha. ⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tuž cjichičha:

—Am pajk cuchillu čhjojzna, nii cuchill čhjojzquiz. Jakziltat pajk cuchillu joojoočhaja, jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cjequičha. ⁵³ Wejt Yooz Ejžpžquiztan mayasačha, wejtquiz yanapžjapa. Jalla nuž maytiquiztan wejt Yooz Ejžpžqui anzpachaž wacchi anjilanaca cuhanžcasačha, tuncapan walja tama ejércitonacacama. ¿Nii ana zizya? ⁵⁴ Pero jalla nižta anal mayačha. Jalla tižta watstančha, jaknužt cijirta Yooz taku chiičhaja, jalla nii cumplistančha.

⁵⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucui pajk cuchillunacžtan wajtz carotinacžtan wejr tani tjonchinčhucčha, wejr tjañi cjes, nižtažtakaz. ¿Kjažtiquiztan nižta tjonchinčhuctajo?

Zapurupan ančhucatan žejlchinčha, timpluquiz tjaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčhucčha. ⁵⁶ Tjapa tii watñinacaqui jaknužt tuqita profetanacaž cijirtčhaja, jalla niit jama cumplistančha.

Jalla nekztanaqui tjapa Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanzičha. Jesusa zinalla ecchičha.

CHAWC JILIRINACŽ YUJCQUIN CHJICHTA

⁵⁷ Jalla nii Jesusa tanñi žoñinacaqui Caifás cjita jiliržquin chjitchičha. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritačha. Caifás kjuyquin liy tjajañi maestrunacami wajt jilirinacami ajczitačha. ⁵⁸ Pedruqui nii chawc jilirž kjuy patiuacama apzičha ažquiztanalla. Nii patiuquin luzcu, julzi želatčha wijilni policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčhaja, jalla nii cherzjapa želatčha.

⁵⁹ Timplu jilirinacami, wajt jilirinacami, tjapa mantiñi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatčha, toscaraz cjenauki, conkatzjapa.

⁶⁰ Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintižquichičha Jesusiž quintra uj tjojtunzjapa. Pero ana čjul uj jwesi atchičha. Ultimquiziqui pucultan toscar tisticunacaqui apantižquichičha, ⁶¹ tuž cjican:

—Tii žoñiqui cjiñičha, “Yooz timplu t'ezinžu, čhjep majquiz wital tsijtsnasacha”.

⁶² Jalla nekztanaqui timplu chawc jiliriqui tsijtsičha. Jesusižquiz cjichičha:

¿Kjažtiquiztan am ana kjaazjo? ¿Kjaž cjican tii žoñinacaqui am quintra chiijo?

⁶³ Jalla nuž chiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlchičha. Jalla nekztanaqui nii timplu chawc jiliriqui nižquiz cjichizakazza:

—Žejtñi Yooz tjuuquiz am juramintu paakatačha, werara chiižjapa. Mazna. ¿Amqui Cristumkaya? ¿Nižaza Yooz Majchpanikaya?

⁶⁴ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrčhay. Amqui jaknužum chiičhaja, jalla nužučha. Wejr zakal ančhucquiz cjeečha. Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Tsji noojiqui ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz žew latuquiz julzi.

Nižaza arajpachquiztan tsjir taypikuiz wila tjonačha.

⁶⁵ Jalla nuž kjaaztiquiztan timplu chawc jiliriqui niž persun zquiti wjajržinchičha, žawjchi kjanapacha tjeezjapa. Nižaza cjichičha:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yooz quintra chiičhičha. ¿Kjažt iya tisticunaca pecznasajo? Ančhucpacha tiž ana wal takunaca nonzinčhucčha. ⁶⁶ ¿Kjažtat cjees?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiiqui ujchizpančha. Paj ticzla.

⁶⁷ Jalla nekztanaqui Jesusiž yujcquiz llawzižtan tjujti kallantichičha, nižaza wjajtchičha. Partinacaqui yujcquiz čhajczičha, ⁶⁸ tuž cjican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ¿jequit am čhajczjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHIČHA

⁶⁹ Nii ora Pedruqui zancu kjuy patiuquin julzi želatčha. Nekz želan tsjaa piyuniui nižquiz macjatžcu paljaychinčha, tuž cjican:

—Amqui ojklajñamla nii Galilea yokchiz Jesusižtan, ¿ana jaa?

⁷⁰ Pedruqui parti žoñinacž yujcquiz k'otchičha, tuž cjican:

—Čhjulquiztankam chiičhani, anal intintazučha.

⁷¹ Nekztanaqui Pedruqui zan kjutñi žcatžinchičha. Nekztan tsjaa piyuniui nii cheržcu parti žoñinacžquiz cjichinčha:

—Tii žoñipan ojklayatla tii Nazaret wajtchiz Jesusižtan chica.

⁷² Pedruqui wila k'otchičha. Juramintužtan tuž cjichičha:

—Nii žoñi anapan pajučha.

⁷³ Jalla niž upaquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz macjatžcu, cjichizakazza:

—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinacžtan chica ojklajñamla. Am takuqui kjanapachala, ninacaz takukam chiila.

⁷⁴ Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchiča, juramintu paacan.

—Anapal nii žoñi pajuča. Toscana chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačhani. —Nuž cjichiča Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁷⁵ Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñžiča. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, čhejp wilta amqui ana wejr pajni chiican k'otaquiča”. Jalla nuž cjuñžcu Pedruqui nekztan ulanchiča. Nižaza walja kuzquiz sint'ican kaachiča.

JESUSAQUI CHAWC JILIRIŽQUIN CHJICHTA

27 Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquiz luzziča Jesusa conkatzjapa. ² Jalla nekztan Jesusa chejlžcu chjitchiča Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gobernutača Pilatuqui.

JUDASQUI TICZIČHA

³ Jesusa tarazunñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sint'ichiča. Jalla nuž sint'ižcu nii quinsa tunc tjaata paaz tjepunchiča timplu jilirinacžquizimi wajtchiz jilirinacžquizimi. ⁴ Paaz tjepunžcu, tuž cjichiča:

—Wejr uj paachinča. Ana čhjul ujchiz žoñi tarazunchinča.

Ninacazti nižquiz tuž kjaaziča:

—Jalla niiqui, čhjul importejo wejt-nacaquiztanajo? Niiqui amtakazza.

⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchiča. Nekztan ojkchiča. Persunpacha jora mokžcu, tsjijscu ticziča.

⁶ Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichiča:

—Tii paazqui anaž učumqui ofrend cajquiz uchasača. Tiiča žoñž ljok kjayta paazqui.

⁷ Nekztanaqui ninacaqui kazziča nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztača. Yekja wajtchiz ticzi žoñinaca tjatzipatača nii yokaqui. ⁸ Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitazakaztača. ⁹ Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplissiča. Tuqui timpu Jeremiasqui cjiyrchiča, tuž cjan: “Israel žoñinacaqui nii žoñi tankatz precio utchiča, quinsa tunc paaznaca, jalla nii. ¹⁰ Nii quinsa tunc paaznacžtan Campo del Alfarero cjita yoka kjayaquiča, jaknužt Yooz Jiliriz mantičhaja, jalla nuž”.

JESUSAQUI CHAWC JILIRŽ YUJCQUIN ŽEJLČHA

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi chawc jiliržquin chjichtatača. Nii mantiñi jiliriqui Jesusižquiz tuž pewczyča:

—¿Amqui judionacž chawc jilirimkaya?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Am jaknužum chiičhaja, nužuča.

¹² Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacž uj tjojtuntan, Jesusaqui anaž čhjulumi kjaaziča. ¹³ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui tuž cjichiča:

—¿Anam am kjaaznaquiya tjapa tii am quintra chiyanauki?

¹⁴ Jesusazti jalla nuž chiyanami ana čhjulumi kjaaziča. Jalla nižtquiztan nii mantiñi chawc jiliriqui ispantichiča. Ana čhjul pinsimi atchiča.

¹⁵ Jalla nii pascu pjijztquiz Pilato chawc jiliriqui tsjii cuzturumpichiztača. Tsjii priz žoñiqui cutzpanikaztača žoñinacž chiitacama. ¹⁶ Tsjii ana wal žoñiqui Barrabás cjita prisu zakaztača. ¹⁷ Žoñinaca ajcziž cjen Pilatuqui ninacžquiz pewczyča, tuž cjan:

—¿Jakzilta tii tanta žoñinacat liwrii cuttža cjeequi? ¿Barrabás cjeequi? už ¿Jesús, Cristo cjita cjeeja?

¹⁸ Pilato jiliriqui zizziča, Jesusa ch-jaawjcu judío žoñinacaqui nii intir-jichiča, jalla nii.

¹⁹ Pilatuqui niž jusjiis mizquiz julzi želatča. Jalla nicju želan niž tjunqui tsjii žoñi mazni cuchanžquichinča. Nii mazni žoñiqui tuž chiichiča: “Am tjun cjiča: ‘Nii zuma žoñžquiz ana miti-saquiča. Nii žoñž cjen tižwan juc'ant ana wali čhuuzinča. Nii žoñžquiz ana mitis waquiziča’”.

²⁰ Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi žoñinacžquiz intintiskatchiča, Barrabás cutzna cjeajo, nižaza Jesusa contaj cjiła cjeajo. ²¹ Jalla nekztanaqui nii mantiñi jiliriqui wila žoñinacžquiz pewczyča, tuž cjican:

—¿Jakzilta pirit tii pucultan tantanac-quiztan liwrii cutznaqui?

Žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Barrabás cutzna.

²² Pilato jiliriqui wila ninacžquiz pewczyča, tuž cjican:

—Tii Cristo cjita Jesusižquiz, ¿čhjulut wejr paa-aqui?

Tjappacha nii žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

²³ Nekztanaqui Pilato jiliriqui cjichiča:

—¿Čhjul uj paachi teejo?

Nii žoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—¡Cruzquizka ch'awczna! —cjican.

²⁴ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui naychiča, nii žoñinaca ana intintiskatchuca. Nii žoñinacaqui walja žawjchiž ch'ajrapatča. Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui kjaz zjičkatchiča. Nii zjičeta kjazquiz kjara awjiča žoñinacž yuqquiz, tuž cjican:

—Tii zuma žoñž ticzqui anaž wejt uj cjequiča. Ančuca ujž cjequiča.

²⁵ Tjapa nii žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacaltazat uj cječhani, nižaza wejtnaca ocjalanacžtami.

²⁶ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui Barrabás liwrii cutziča. Nekztanaqui Jesusa wjajtzjapa mantichiča. Nižaza cruzquiz ch'awcta cjeajo, zultatunacžquiz intirjichiča.

²⁷ Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirž palacio kjuyquin Jesusa chjitchiča. Nekztanaqui tjapa nii zultatž tropanaca kjawsassiča, Jesusa muytata. ²⁸ Nekztanaqui Jesusa čhjo-jkchiča. Jalla nuž čhjojkžcu tsjii ljoc murat zquti tjutziča. ²⁹ Nekztan niž achquiz ch'ap pillužtakaz paažcu scaržinchiča, nižaza žew kjarquiz wara tanskatchiča. Jalla nuž paažcu niž yu-jcquiz quillziča, tuž cjican:

—¡Viva tii judío žoñinacž chawe jiliri!

—Jalla nuž chiican burla paachiča.

³⁰ Nižaza llawžižtan nižquiz tjujtchiča. Niiž kjarquiztan wara kjañcan, achquiz wjajtchiča. ³¹ Jalla nuž burla paažcu, nižquiztan ljoc murat zquti čhjojkchiča. Nekztan wila niž persun zquti tjutziča. Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczjapa Jesusa chjitchiča.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

³² Jalla nuž Jesusa chjichcan tsjii Cirene wajtchiz žoñi zalžquichiča. Simón cjitatača. Jalla nii žoñiqui Jesusiž cruza kuzkatchiča.

³³ Jalla nuž Gólgota cjita yokquin iran-tichiča. Nii yokaqui “Ach Tsjij yoka” cjitazakaztača.

³⁴ Jalla nicju tsjii vinžtan jaržtan t'ajžta lickatchiča. Pero nii mallžcu, ana licz pecchiča.

³⁵ Cruzquiz ch'awczcu, zultatunacaqui Jesusiž zquti tanzjapa surtiassiča. Jalla nuž paatan profetž takuqui cumplissiča. Nii tuquita profetaqui

tuž cjichiča: “Wejt zqiti tanzjapa surtiasaquiča”. ³⁶ Jalla nektanaqui nijwcpacha ninacaqui wilzjapa julziča. ³⁷ Kjažtiquiztan Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cjirtatača, tuž cjican, “Tiiča Jesusaqui, judío žoñinacž chawc jiliri”. Jalla nuž cjiržcu ach tsewctuñ nii tabla ch'awcžinchiča.

³⁸ Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatača, tsjiqui žew latu tsjiiqui zkar latu. ³⁹ Nekz watñi žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitača. ⁴⁰ Nižaza tuž cjichiča:

—Amqui cjiñamla, “Timplu t'ezinžcu čhjep majquiztan tsjitsnasacha”. Jalla nižta payi atasaz niqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj niqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžcalla.

⁴¹ Jalla nižta irata zakaz iñarchiča timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestruncami, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ninacaqui porapat parlassiča tuž cjican:

⁴² —Tiiqui yekja žoñinaca liwriichiča, pero persunpacha anaž liwrii atča. Israel žoñinacž chawc jilirižlaj niqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekztan nižquiz criyasača. ⁴³ “Tiiča cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzziztča. Wejrtča Yooz Maatiqui”, cjican. Yoozqui tii k'aachichižlaja, jaziqui anzpacha Yooz tij liwriila.

⁴⁴ Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquintra chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZIČHA

⁴⁵ Taypurquiztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjissiča.

⁴⁶ Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča, tuž cjican:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjiča: “Wejt Yooz, wejt Yooz, ¿kjažtiquiztan wejr jaytichamtajo?”

⁴⁷ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjichiča:

—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.

⁴⁸ Nekztan tsjii tsjiiqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchiča. Jar vinu ch'umkatžcu zjičchiča. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin chjalziča, liquinzjapa. ⁴⁹ Parti žoñinacaqui cjichiča:

—Žela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonachan.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wila kjawchiča. Jalla nuž kjawžcu ticziča. ⁵¹ Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wja-jrziča, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchiča. Nižaza cur akjinacaqui c'acchiča. ⁵² Nižaza sipulturanaqui cjetsi cjissiča. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchiča.

⁵³ Jesusaž jacatattiquiztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichiča. Jalla nicju muzpa žoñinacaqui ninaca cherchiča.

⁵⁴ Zultat capitanaqui nii Jesusa wi-jilñi zultatunacžtanpacha yoka chjek-iñi cheržcu, nižaza tjapa nii watñi cheržcu, walja tsucchiča. Jalla nektan cjichiča:

—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.

⁵⁵ Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatča, ažquiztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquiztanpacha Jesusa apziča, nii atintizjapa. ⁵⁶ Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztača: María Magdalenatača; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatača; nižaza Zebedeož tjun želatča. Naaqui majchwichchiztača.

JESUSIŽ CURPU TJATŽTA

⁵⁷ Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchiča. Arimatea wajtchiz žoñitača. Nižaza Jesusa cumpañiñi

žoñitača. ⁵⁸ Jalla nii žoñiqui Pilato jiliržquin zali ojkchiča. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychiča. Nekztan Pilato jiliriqi mantichiča nii curpu intirjajo. ⁵⁹ Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban pañžtan capziča. ⁶⁰ Nižta ew sipultura želatča, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchiča. Jalla nuž tjažcu, sipultur zana pajk maztan pjucziča. Nekztan ojkchiča. ⁶¹ Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatča, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCŽTA, NIŽAZA WIJILTA

⁶² Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczcu, timplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza. ⁶³ Jalla nuž zalžcu tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tuž cjuñznuča. Tii toscar chiiñi žoñiqui, žejtcanaqui, tuž cjichiča: “Čhjep maj ticziquiztan jacatatača wejrqi” cjican chiiñitača. ⁶⁴ Jalla nižtiquiztan mantižnalla čhjep majcama sipultura zumpacha wijilta cjila. Ana zuma wijilta cjequiz niiqui, niž tjaajinta žoñinacacqui ween niž curpu chjichi tjonasača. Jalla nekztanaqui žoñinacžquiz k'otasača: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchiča” cjican. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesača, primira toscara chiitiquiztan.

⁶⁵ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqi nincžquiz cjichiča:

—Jalla tekz zultatunaca žejlča wijilñijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjčza, jaknužt atčhaja, jalla nuž.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui ojkžcu, sipultura zumpacha chawjčquichiča. Nižaza nii chawjčža maz latuquiz sinalt'izcu ecchiča. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilñi zultatunacami ecchiča.

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

28 Kjantati jeejz tjuñi watžcu María Magdalena cjitiqui tsjaa Mariatan sepultura cheržni ojkchiča, primir siman tjuñi kallznan. ² Tsji Yooz anjilaqui arajpachquiztan chjijwžquichiča. Nekztan yoka walja chjekinchičha. Anjilaž nii sipultura pjucža maz cjewžinchiqui. Nekztan Yooz anjilaqui nii maz juntun julziča. ³ Anjilaqui ancha kjañchiča liwliwñižtakaz. Nižaza ancha chiwitača niž zquitiqui, kjatnižtakaz. ⁴ Jalla nuž cheržcu wijilñi zultatunacacqui walja tsucchiča chjekinzcama. Ticzi žoñižtakaz cjissiča. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanacžquiz cjichiča:

—Anaž ančhuc eksna. Wejrqui zizuča, ančhucqui Jesusaž kjurča, cruzquiz ch'awta Jesusa. ⁶ Anaž tekz žejlča. Niiqui jacatatchiča, jaknužt chiitčhaja, jalla nuž. Pichay, tii sipultura chernza. ⁷ Nekztanaqui apuraž oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquiz mazca, tuž cjican: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatkalča. Ančuca tuqui Galilea yokquin okaychiča. Jalla nicjuž ančhucqui Jesusa jacatatchi cheraquiča”. Wejrqui cuchanžquitača tii puntuquiztan ančucaquiz maznajo. —Nuž cjican paljaychiča anjilaqui.

⁸ Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacacqui apura ojkchiča, ispantichi nižaza walja cuntintu. Zati pariju ojkchiča tjaajintanacžquin mazni. ⁹ Jalla nuž okan Jesusaqui ninacžquiz parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha. Nii maatakanacacqui Jesusižquiz macjatžcu rispitan, quilljatchičha, Nekztan niž kjojcha žcojričiča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Anaž ančhucqui eksna. Wejt jilanacžquin mazca, Galilea yok kjutni ojkla ninacacqui. Jalla nicju

ninacaqui wejr cheraquičha. Jalla nii maznaquičha.

ZULTATŽ QUINTU

¹¹ Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilni zultatunacaqui watja ojkchičha. Nekztan timplu jilirinacžquin tjapa watchinaca quint'ichičha. ¹² Jalla nekztanaqui timplu jilirinacaqui wajtchiz jilirinacžquin parli ojkchičha. Nuž parližcu tsjii acuerduquiz luzzičha. Jalla nekztanaqui nii quint'ini zultatunacžquiz paaz tjaachičha, ¹³ tuž cjican:

—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinacžquiz cjequičha: “Ween wejtnacaž tjan, niž tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž curpu kjañžcu chjitchičha”. Jalla nužuz cjequičha. ¹⁴ Chawc jiliriqui ančucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui nižtan parlačha ančhucqui ana casticta cjisjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zultatunacaqui nii ch'iizinta paaz tanžcu, ojkchičha. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichičha. Jalla nižta toscar quintu judío žoñinacaqui chiichiiničha anz tii timpuquiziqui.

JESUSIŽ MANTITANACA

¹⁶ Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacaqui Galilea yoka ojkchičha, Jesusaž t'okinzt'ita curquin. ¹⁷ Jalla nicju Jesusa cheržcu, nižquiz rispitchičha. Yekjapa kuz turwaysi zelatčha, ultimu werara Jesucristo, už anaj Jesucristo. ¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin macjatžcu, tuž cjichičha:

—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatačha, arajpachquin žejlñinaca mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami. ¹⁹ Jaziqui ančhucqui cuchnučha. Tjapa tii muntu nacionanacžquin oka. Tjapaman nacionchiz žoñinacžquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjaajinžca. Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan criichi žoñinaca bautizaquičha. ²⁰ Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinacžquiz tjaajnaquičha ninaca cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeečha, tii muntu tucuzinžcama. Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquičha. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN

SAN MARCOS

1 Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan jalla tužuča. Jesucristuča Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

² Tuqui timpuqui tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta želatča, Isaías cjita. Nii profetaqui cjiirchiča tii takunaca:

“Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuhanžcaquiča, tjappacha tjaczna. ³ Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquiča, tuž cjican: ‘Tsji chawc jiliriqui tjonaquiča. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančuca kuznaca zuma tjaczna. Ančuca kamañanacaqui zuma liji-tumapanž cjee’”.

Nuž cjiirchiča Isaías cjita žoñiqui.

⁴ Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquichiča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nižaza paljaychiča, tuž cjican:

—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasacha.

⁵ Tama žoñinaca Juanžquin ojkchiča, Judea cjita yokquiztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquiztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquiztan “ujchizpanča” cjican kuzquiz zint'ičhaja, jalla niiqui bautistat-acha Jordán cjita puj kjazquiz.

⁶ Juanž zquitiqi camello chomquiztan watstatača. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztača. Niiž čhjeriqui tižtatača: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii luñlñitača. ⁷ Juanqui ojklaycan žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjiiqui wejt wirquin tjonča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz

atintisjapa anal waquisuča, niiž čhjata jeržcu chjojkinimi. Inakaztča wejrqui. ⁸ Kjastankal bautisuča. Nii tjonñi jilirizti Espiritu Santužtan bautisaquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATAČHA

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquiztan ojkchiča. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinciuintača. Jesusaqui Juanžquin ojkchiča, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautissiča. ¹⁰ Jesusaqui kjazquiztan ulancan arajpacha cjetzi cherchiča, nii orapacha. Yooz Espiritu Santo palomažtakaz chjiwžquini cherziča. Niižuntuñpacha irantižquichiča. ¹¹ Nekztan arajpachquiztan tsjii jora paljayžquini nonziča, tuž cjican:

—Amča wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen ancha cuntintutča wejrtqui.

JESUSIŽTAN DIABLUŽTAN

¹² Nekztanaqui Espiritu Santuqui ch'ekti yokquin Jesusa ojklayskatchiča.

¹³ Jalla nicjuž pusi tunc tjuñi kamchiča Jesusaqui. Nekziqui q'uit animalanaca zakaz želatča. Jaziqui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonziča; ujquiz tjojtskatz pecatča. Pusi tunc tjuñi ujquiz tjojtskatz yanznatča. Nekztan Yooz anjilanacaqui tjontjonžquiničhaja Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHIČHA

¹⁴ Wiruñauqui Juanqui carsilquiz chawjctatača. Nekztan Jesusaqui Galilea cjita yokquin ojkchiča. Nii yokquin Yooz liwriiñi taku paljaychiča, jaknužt žoñinaca Yooz wajtchiz žoñi cjissaja, nii. ¹⁵ Tuž cjican, paljaychiča:

—Tii timpumiž otča. Anzpacha žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñi cjesača. Kuznaca campiya, “ujchizpanča”, cji-

can. Nekztan tii liwriiñi takuž tjapa kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANŃI ZOŃI KJAWŽTA

¹⁶ Tsjii pajk kota želatča, Galilea cjita. Jesusaqui kot ataran ojklaycan pucultan jilazullca cherchiča; Simón, nižaza Andrés cjitatača. Ninacatača ch'iz tanñinacaqui. Nii ora ch'iz tanz kjazquiz tjojtznatča. ¹⁷ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča, tuž cjican: —Ančhucqui, wejttan chicaž ojklayñiž cjee. Anziqui ch'iz tanz langzzizza. Pero wejrqui ančhucakuiz yekja langzquin utznača, Yooztajapa žoñinaca kjawzqui, nii.

¹⁸ Nekztanaqui nii orapacha ninacaqui ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklayñi cjissiča.

¹⁹ Jesusaqui tsjii koloculla nawjcjapa ojķzcu, tsjii pucultan žoñinaca cherchizakazza; Jacobo, nižaza Juan cjitatača. Ninacž ejpqui Zebedeo cjitatača. Nii pucultan žoñinaca warcuquiz želatča, ch'iz tanz azquichcan. ²⁰ Jaziqui Jesusaqui ninaca kjawziča, niižtan chica ojklayñi cjisjapa. Ninacž ejp warcuquiz želatča, piyunanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp ecchiča, Jesusižtan ojklayzjapa.

ZAJRAŽ TANTA ŽOŃI

²¹ Nekztanaqui jeejz tjuñi Capernaum cjita watja luzziča Jesusižtan ninacžtan. Nekziqui judfo žoñinacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča. ²² Chawc jiliri irata tjaajnatča, zuma zizñi. Judiuž lii tjaajiñinacažtakaz ana nuž tjaajnatča. Jesusiž tjaajintiquiztan žoñinacaqui ispantichiča:

—¡Ancha cuzala! —cjican.

²³ Nii ajcz kjuyquizpacha tsjii zajaž tanta žoñi želatča. Nii žoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

²⁴ —Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimla. ĸKjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jaziqui am pajuča. Zuma Yooz Žoñimla. —Nuž cji-can, kjawchiča.

²⁵ Nekztan Jesusaqui zajrižquiz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! Tii žoñžquiztan ulna.

²⁶ Nekztan zajraqi nii tanta žoñi chekjinskatzcu, nižaza altu tawķžtan kjawžcu, ulanchiča. ²⁷ Nižta cheržcu, žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ninacpora parlasiča, tuž cjican:

—ĸĈhjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaajinla. Walja azziz tawķchizla. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiiž taku cazla. —Nuž ispantichi parlasiča.

²⁸ Oralla Jesusiž paataqui mazmaztat-ača tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUŽ AJMUZ MAA

²⁹ Nekztanaqui ajcz kjuyquiztan ulanžcu, Jesusaqui Simón, nižaza Andrés, jalla ninacž kjuyquiz luzziča, Jacobžtan Juanžtan, nuž. ³⁰ Simónž ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatča. Tjapa curpu walja kjakatča. Jaziqui Jesusižquiz mazziča. ³¹ Jesusaqui macjatžcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchiča. Nekztanaqui naaža kjakñi cona zarakchiča. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinča.

ANCHA ŽOŃINACA ĆHJETINTA

³² Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami, nižaza zajaž tanta žoñinacami zijjctatača. ³³ Nižaza Jesusaž alujta kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajcziča. ³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tjapaman laa žoñi ĉhjetinchiča. Žoñinacžquiztan muzpa zajranaca chjatkatchiča. Zajranacaqui Jesusa pajchiča; pero Jesusaqui ana chiikatchiča.

YOOZ TAKU PARLITA

³⁵ Jakawenz tažuqui ima kjanžcan Jesusaqui žaazičha, iya zumchi zumchi cijcan. Wajtkuiztan ulanžcu, ana žoňž žejlz yokuin ojkičha, Yooz Ejpžtan parli. ³⁶ Wiruñaqi Simonaqui nižž mazinacžtan Jesusa kjuri ojkičha. ³⁷ Jesusižquiz zalžu cjichičha:

—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewča.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichičha, tuž cijcan:

—Nacjuňž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljayquiztančha wejrqui. Jalla nijapa tii muntuquiz tjonchinčha.

³⁹ Nekztanaqui Galilea yokaran ojklaychičha, ajcz kjuyanacquin Yooz taku paljaycan, nižaza zajranaca chjatkatan.

MOJKCHI JANCHICHIZ ŽOŇI

⁴⁰ Tsii mojkchi janchichiz žoňi želatčha. Niiqui Jesusižquiz tjonchičha. Quillžcu, rocchičha, tuž cijcan:

—Wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha amqui.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui nii žoňi okžcu, nižžquiz lanzičha, tuž cijcan:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cijssa.

⁴² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjissičha, mojkchi janchi laa cjitiquiztan. ⁴³⁻⁴⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoňžquiz iwjt'ichičha, tuž cijcan:

—Jaziqui tii čhjul am chiichijay! Anačha jecžquizimi chiichiizqui. Timpluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tježca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquičha. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žejtchi zizaquičha. Jazic oka amqui. —Nuž mantichičha Jesusaqui.

⁴⁵ Nekztan nii žejtchi žoñiqui tjapa kjutni ojklaychičha, nii žejtta quintu parlican. Tjapa žoñinacžquin nii quint'ichičha. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui Jesusižtan zalz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi wajtkuizimi luzi atchičha, žoňiž zizan. Ana žoňž žejlz yokuñ ojklaychičha. Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui nižžquin tjonñitačha.

ZUCH ŽOŇI ČHJETINTA

2 ¹⁻² Tsii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpchičha, persun kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajczičha, kjuya chjiypscama. Nižaza anatačha campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinacžquiz Jesusaqui Yooz taku tjaaajinchičha. ³ Nuž tjaaajan, pakpaltan žoñinaca tjonchičha, tsii zuch žoňi kuzi. ⁴ Muzpa žoňi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchičha. Nekztanaqui tsewctan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoňi kjuylchuc chji-junžquichičha, nižž tjajz zquitquiziqui. ⁵ Ninacaqui Jesucristužquin tjapa kuztan tjonchičha. Nii nayžcu, Jesusaqui zuch žoňžquiz paljaychičha, tuž cijcan:

—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntačha.

⁶⁻⁷ Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatčha, judiuž lii tjaaajiñi žoñinaca. Ninacaqui kuzquiz pinsatčha, tuž cijcan:

—¿Kjažtiquiztan tiiqui nižta chiijo? Anawalipančha tiiž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pinsichičha lii tjaaajiñi žoñinacaqui.

⁸ Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizzičha. Nekztan ninacžquiz paljaychičha, tuž cijcan:

—¿Kjažtiquiztan ančhuca kuz nižta pinsejo? ⁹ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoňžquiz chiizinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaya? už “Tsijsna. Am tjajz zquiti

aptižcu oka”, ħnuž chiiz pjasila cjesaj?
¹⁰ Tsewtan cuchanzquita Yooz Žoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhuc-qui tiiz chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichiča:

¹¹ —Amquiz cjiwča, tsijtsna. Am tjaž zquitinaca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichiča Jesusaqui.

¹² Nekztanaqui nii zuch žoñiqui tsijtsiča. Tjaž zquiti aptichiča. Liw jtap-pačaž cheran, ulanchiča. Jalla niža cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispan-tichi quirchiča, tuž cjican:

—Tiža wira ana cheriñča.

Nekztanaqui Yoozquin honora waytichiča.

LEVI CJITA ŽOÑI

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui wajtquiztan ulanžcu, pajk kot ataran wila ojklayatča. Nuž ojklayan, žoñinacaqui niižquin macjatžquichiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajinchiča.

¹⁴ Wiruñauki nawjcjapa ojkchiča. Jiczquiz ojkan, Leví cjita žoñi cherchiča, aduanž kjuyquiz julžnan. Levíž ejpqui Alfeo cjitatača. Jesusaqui niižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejttan chica ojklayñim cjequiča.

Nekztan tsijtsu, Jesusižtan ojkchiča Leviqui. ¹⁵ Nižaza Levíž kjuya luli ojkchiča. Nicju Jesusižtan niiž tjaajintanacžtan nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan nekzizakaz lulatča. Muzpa žoñinacaqui Jesusižquin apzitača. ¹⁶ Tsii kjažt judiuž lii tjaajiñi žoñinaca zakaz želatča, fariseož partinacami. Jaziqui Jesusižtan anazum žoñinacžtan juntu lulan, naychiča. Nekztan pewcziča niiž tjaajinta žoñinacžquiz, tuž cjican:

—ĸJjažtquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan lujljo?

¹⁷ Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Zuma žejtchinacaqui anaž kullñi pecasača. Laa žoñinacž kullñic pec-ča. Wejrqui “Zuma kamuča” cjiñi žoñinacžquiziqui ana kjawzñi tjonch-inča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi žoñi-nacžquiz kjawzñi tjonchinča.

AYUNAS PUNTU

¹⁸ Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti žoñinacžtan, jalla ninacaqui ayunasñipantača. Jaziqui žoñinacaqui Jesusižquiz pewczñi tjonchiča, tuž cjican:

—ĸJjažtquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasñejo? Amiž tjaajintanacazti ana ayunasñipanla.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Zalz pijstiquiz impittaž cjenauki, ĸkjažt ayunasasajo? Zalsñi žoñžtan pij-jstaž paača. Zalsñi žoñi želanpacha, anaž ayunasasača. ²⁰ Tii jarquin nii zal-sñi žoñiž kjantaž cjequiča. Nekztanž ayunasasača.

²¹ Jesusaqui tii takuzakaz chiichiča:

—Anaž jakziltami zijzi zquitquiziqui ew rimintižtan rimintasacha. Niža rimintasaž niiqui, zijzi zquiti juc'anti wjajrskatasacha. Ewqui zijziquiztan jaljiznasacha. Nekztan juc'antiž tsjelanznasacha. ²² Nižaza anaž jakziltami zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasacha. Niža alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasacha. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasacha. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JEEJZ TJUÑI QUINTU

²³ Nekztanaqui tsii jeejz tjuñi Jesusaqui tirc zkal taypiran okatča tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkan tjaaj-

jinta žoñinacaqui tiric oza kjaipchiča. ²⁴Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Cherzna. ĆKjažtiquiztan nižta paajo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lii quintrala, Ćana jaa?

²⁵Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucča, Ćana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: učhum tuqita atchi ejp, David cjitaqui, niž mazinacžtan čheri eesckatchiča. Ana čjul čhjerchiz cjen, ²⁶Yooz timpluquiz luzziča. Nii ora timplu chawc jiliritača Abiatar cjitaqui. Timpluquin Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatča. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchiča David cjitaqui. Nižaza niž mazinacžquiz tojunchiča. Anapantača permitta nii t'anta lujlžqui ina žoñžlaqui. Nižta lujlžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacažtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

²⁷Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:

—Žoñž laycu jeejz tjuñiqui uchtača. Nii jeejz tjuñiquiztanaqui žoñiča juc'ant chekanaqui. ²⁸Wejrqui tsewc-tan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jeejz tjuñquizimi čhulu paaz cjenami weril mantasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

KJARA KJOŇCHI ŽOŇI

3 Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjujquiz luzziča. Nekz tsjii kjara kjoñchi žoñi želatča. ²Ujchiz jwesjapa quintri žoñinacaqui Jesusa awayt'atča, jeejz tjuñquiz čhjet-naquiya, už anaž čhjetnasaj.

³Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

⁴Nekztan parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—ĆJeejz tjuñquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? ĆŽoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja; žoñž wira li-wriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja? —Nuž pewcziča Jesusaqui.

⁵Ninacazti ch'ujukaz želatča. ⁵Nekztan Jesusaqui niž muytata žejlñi žoñinacž kjutñi chercherziča. Ninacžjapa žawjchiča; nižaza ninacž chojru kuzziz cjen, llaquitatača. Nekztan laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Am kjara chjinzna.

Nuž kjara chjinžcu, žejtchi quirchiča. ⁶Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanchiča. Ulanžcu Herodes partinacžtan Jesusiž quintraparličiča:

—ĆJaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJAAJINCHIČHA

⁷Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaa jintanacžtan ojklaychiča pajk kot ata. Muzpa tama žoñinacaqui apziča. ⁸Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchiča, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán pujž najwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquižtan Jesusižquin tjonchiča, niž ancha wali paatanaca cheri. ⁹Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaa jintanacžquiz chiižinchičha:

—Wejtta warcuž tjacžina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.

¹⁰Muzpa žoñinacaz čhjetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča. Niižquiz lanzjapa, ancha ts'acjassičha.

¹¹Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niž yujcquiz quillziča. Kjawcan, chiichiča:

—Yooz Matimča amqui, —cjican.

¹² Jalla nekztanaqui Jesusac ninacžquiz walja iwjt'ichiča, tuž cjan:

—Wejtquiztanac anača ančhucqui chiizqui, “Yooz Maatimča”, cjan.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchiča. Niiž kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawziča. Nekztan niižquin macjatchiča illzta žoñinacaqui. ¹⁴ Tuncapan žoñi utchiča niižtan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo. ¹⁵ Ninacžquiz poderchiz cjiskatchiča, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami chjatkatajo. ¹⁶ Nii illzta žoñinacaqui tinacatača; Simonatača; niiqui Pedro cjitazakaztača. ¹⁷ Jacobotača; Zebedeož majchtača niiqui. Juantača; Jacobož lajktacha niiqui. Jacobžtan Juanžtan altu jorchiz cjen Boanerges cjitazakaztača. ¹⁸ Andrestača. Felipitača. Bartolomitača. Mateotača. Tomastača. Yekja Jacobotača; Alfeož majchtača niiqui. Tadeotača. Yekja Simonatača; tsjii politicutača niiqui, cananiž partitača. ¹⁹ Judas Iscariotitača; Jesusiž quintra tarazunchiča niiqui. Jalla nužuča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkičiča niiž illzta tjaajintanacžtan. ²⁰ Nekziqi muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztača. Jesusaqui niiž tjaajintanacžtanaqui ana čhjeri luli atchiča, žoñinacž muzpa ajcziž cjen. ²¹ Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Lucurataž niiqui, —cjan.

Jaziqui žoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinacaqui tjonchiča Jesusa chjichi.

²² Nižaza Jerusalenquiztan judiuž lii tjaajiñinacaqui tjonchiča, tuž cjan:

—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantača. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatničiča tiiqui. —Nuž cjičiča.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritača.

²³ Nekztanaqui nižta chiiñi žoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljayčiča, tuž cjan:

—¿Jaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo? ²⁴ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaz niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaz niiqui, nii wajtaqui tjatantaž cjequiča. ²⁵ Nižaza tsjii kjuychiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaz niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaz niiqui, nii kjuychiz žoñinaca wichansnasasča. ²⁶ Satanasaqui persuna t'aksnasaz niiqui, ezasča. Niiž aziqi miransnasasča. Anaž azziz cjesača.

²⁷ Jaziqui anaž jecmi tsjii azziz žoñi kjuyquiziqui luzi atasasča, ima azziz žoñi čhejlcanacui. Anaž niiž kinakunacami jwesi atasasča. Čhejlžcu, nekztan kinakunaca jwesi luzasasča.

²⁸ Cheka ultimu werara chiyuča, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesača. ²⁹ Pero jakzilta žoñit Yooz Espirituž quintra chiičhaj niiqui, anaž pertunta cjesača. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča.

³⁰ Žoñiž “Zajraž tantamča amqui,” cjiñiž cjen, nuž paljayčiča Jesusaqui.

JESUSIŽ MAATAN LAJKNACŽTAN

³¹ Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjonchiča. Kjuy zanquiztan tsi-jtsu, Jesusa kjawskatchiča. ³² Kjuyltan žoñinacaqui Jesuižquiz muytata julzi želatča. Ninacaqui Jesusižquiz mazziča:

—Tekz am maa tjonchinča am lajknacžtan. Am kjawža, —cjan.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča:

—¿Ject wejt maajo, wejt jilanacajo?

³⁴Nii muytata julzi žoñinacž kjutñi cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tinacača wejt maaqui, wejt jilanacaqui. ³⁵Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niiča wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

ZKALA ČHJACZ QUINTU

4 Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchiča. Nekztanac muzpa žoñinacaqui nižquiz macjatžquichiča. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzziča kot kjutñi. Žoñinacazti kot atquiz žejlchiča. ²Nekztan nii walsiquiztan žoñinacžquiz muzpa tjaajinchiča, tuž cjican:

³—Nonžna ančhucqui. Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchiča. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čhjaccchiča. ⁴Nuž čhjacan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Nekzi wežlanacaqui tjonchiča nii semilla luli. ⁵Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Maz juntuñaqu ljawallatača yokaqui. Nekztan ratulla jecz-iča nii čhjactaqui. ⁶Pero sii kjakiqui nii čhjactaqui ujsiča. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchiča. ⁷Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nekztan ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tjabatchiča. Ana pookchiča. ⁸Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsiča. Nekztan cuza jecz-iča, pajkchiča, čhjerchiča. Jaziqui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchiča.

⁹Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča:

—Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

ČHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

¹⁰Wiruñaqu Jesusa zinalla želan, niž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan nekz žejlñinacžtan, ninacaqui Jesusa pecunchiča čhjacz quintu.

¹¹Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucacquiz Yooz tjaajnaquiča ančuca kuzquiz, niž mantita kamaña puntuquiztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii puntuquiztan chiyuča, ana criichi kuzziz cjen. ¹²Jalla nižta chiyuča, chercanpacha ana zizajo, nonzcanpacha ana intintajo, ana kuz campiizkatajo, ujquiztan ana pertunta cjisjapa.

¹³Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Anača tii zkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž chiita quintunaca zizasajo? ¹⁴Ančhucacquiz tjaajnuča. Zkala čhjacz quintuqui jalla tuž cjiča: Jakziltat Yooz taku paljayčhaja, jalla niiča nii zkala čhjacni žoñiqui. ¹⁵Tsjii semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Čhjulatorat tsjii žoñinacaqui Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaqui tjonča, kuzquiztan nonžta taku kjañzjapa. Jalla nižtača nii jicz latuquiz yokažtakaz žoñinacaqui.

¹⁶Nižaza tsjii semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Nii maz yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, oral-laž catokča. Pero tsjii upacamakaz Yooz tawk jaru kamča. ¹⁷Ana koz zep'ichiz zkalaztakazza ninacaqui. Yooz taku catoktiquiztan yekjap žoñinacaqui quintrassa, ninaca chjaawjča. Nižaza pruebanacac tjonča. Nekztan ratulla Yooz taku tjažta, quejpsa.

¹⁸Nižaza tsjii semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonža. ¹⁹Nekztanaqui čhjulquinami pinsiča. Wali jiru cjis pecča; čhjultakimiž pecča. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjabatniča. Ch'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atča. Jalla nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz takuqui anaž pookča.

²⁰ Tsji semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsičha. Nii zuma yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokčha. Nekztanaqui ninacž kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookčha. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž čhjerčha — quinsatunca, sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz. Jalla nižta Yooz takuqui pookčha zuma žoñinacž kuzquiziQUI.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjižžtan quint'ichičha, tuž cjican:

²¹ —Micha ana tjeeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, nižaza tjajz zquit koztan nonzjapa. ¿Jalla nižta cjesajo? Anaž cjesačha. Micha tjeezqui iztacž juntuñ nonznasačha, zuma kajajo. ²² Čhjulu čhjojtami wažtapanikaz cjequičha. Nižaza Yooz puntu ana ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha. ²³ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

²⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jaknužt ančhuc tjaačhaja, jalla nižtazakaz Yoozqui ančhucquiz tjaasačha; iya zakaz yapznasačha Yoozqui. ²⁵ Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž cjequičha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

²⁶ Nižaza Jesusaqui iya tjaajinchičha, tuž cjican:

—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužučha. Tsji žoñiqui zkala čhjacčha. ²⁷ Nekztan ween tjajčha, majiñ žaža. Jaknužt zkalaqui jecžaja, pajkčhaja, nii ana zizza žoñiqui. ²⁸ Zkal yokaqui

juyžtokaz pookčha. Primuruqui zkalaqui jecža, nekztan pjajkjallčha, nekztan ozziz cjissa, nekztan čhjerchizza. Nuž pookčha. ²⁹ Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz timpučha.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

³⁰ Jesusaqui tsji quintužtan tjaajinchičha.

—Yooz wajtchiz žoñinaca, ¿jalla nii puntu irata čjulut cjesajo? Ančhucquiz cjiwčha, tii quintu irata cjesačha, mostaz quintu. ³¹ Tsji semillaqui mostaza cjitačha. Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltallačha. ³² Pero čhjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkčha, čhjul zkalkuiztanami juc'anti. Pajk itzizziza. Layñi wežlanacami itzquiz julžcu, ziwžquiz jeejznasačha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

³³ Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaajinchičha, quintu nonžni otčañcama. ³⁴ Quintunacžtankaz tjaajinchičha. Nekztan niiž persun tjaajinta žoñinacžquiz zapa quintumi intintiskatchičha, parti žoñinacaž ana želan.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIČHA

³⁵ Tsji nooj tjuñiž kattan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tii kotž najwktuñtanž ojklaj, —cjican.

³⁶ Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsji walsiquiz ojkičha niž tjaajintanacžtan. Nižaza yekja walsanacaqui ninacžtan chica ojkičha. ³⁷ Nekztanaqui tsji wali pjursanti tjami zalchičha. Jaziqui juc'anti tjamiž cjen walsiquiz ancha kjaz luzzičha. Walsaquí jozipan kjaz chjijsičha. ³⁸ Jesusaqui walsa kjuyltan tsji azquiz tja-

jatĉha, wirquin. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žiñziĉha, tuž cjican:

—¡Tjaajiñi Maestro! ¡Ticzmayala učhumqui! ¿Anam llaquisya?

³⁹Wajtzcuqui Jesusaqui tjami mantichiĉha, apaltajo. Kjaz ljojki mantichizakazza:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljo-jkinacami apaltichiĉha. ⁴⁰Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiĉha:

—¿Kjažtiquiztan ancha tsucchinĉhuc-tajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizĉhuckaya?

⁴¹Tjaajinta žoñinacaqui ancha ispan-tichi cjissiĉha. Ninacpora parlasiĉha, tuž cjican:

—¿Ĉjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojki kazla.

ZAJRAŽ TANTA ŽOŇI

5 Nekztanaqui kotž najwetuñtan iran-tichiĉha Gadara cjita yokquin. ²⁻³Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchiĉha. Campu santuquin kamñitaĉha. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi ĉheli atatĉha, jir carinžtanami.

⁴Kjaž wilta kjojchami kjarami carinžtan ĉhejlžinzpantaĉha. Ĉhejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztaĉha; t'una kjolzñipankaztaĉha. Anaž jecmi nii žoñž azquiziqui alcansatĉha, nii atipzjapaqui.

⁵Ween majiñ campu santuran cururan ojklajñitaĉha kjawcan. Maztan persun janchi ĉjojritsñitaĉha. ⁶Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajtžquichiĉha, Jesusiž yujcquiz quillzlaki. ⁷Nekztan altu joržtan ĉiichiĉha, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ĉkjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uĉha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatala.

⁸Tuquiqui Jesusaqui mantichiĉha, tuž cjican:

—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.

Nuž mantitiquiztan zajraqui ĉiichiĉha. ⁹Nižaza Jesusaqui pewcziĉha:

—¿Ĉjul tjuuchizamta? —cjican.

Nii zajraqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamaĉha wejrnacqui.

¹⁰Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocĉiĉha, ana najwcuñ ojklayskatajo. ¹¹Nekziqui tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatĉha. ¹²Nižtaqui Jesusižquiz rocĉiĉha, tuž cjican:

—Cuchinacžquin wejrnac cuhnalla. Cuchinacžquizkaz luzkatalla.

¹³Nekztanac Jesusac cjichiĉha:

—Oka nižtaqui.

Ulanžcu zajranacami cuchinacžquiz luzziĉha. Tsjii pizc waranka cuchinaca želatĉha. Zajranacaž luztan cuchinacaqui ispan-tichiĉha. Kot kjutñi jira pariju ĉhujcuntichiĉha. Kjazquiz luzcu, ticziĉha.

¹⁴Nekztanaqui nii cuĉi itzñi žoñinacaqui tsucaña zajtĉiĉha. Wajtquinami jochquinami cwint'ichiĉha cuĉi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojĉiĉha, nii paatanaca cheržñi.

¹⁵⁻¹⁶Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtĉi cherĉiĉha. Julzi, zquitimi cujtzi, žejtĉi, nižta cherĉiĉha. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucĉiĉha. Ispan-tichiĉha. Nekztan nii cheržñi žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazziĉha. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watĉhaja, jaknužt nii cuchinacami watĉhaja, nii mazmazziĉha. ¹⁷Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatĉha:

—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.

¹⁸Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtĉi žoñiqui Jesusižquiz rocatĉha:

—Amtanpan tira žejlz pecučha, —
cjican.

¹⁹Jesusaqui ana munchičha, tuž
cjican:

—Am kjuya oka amqui, am jamil-
lanacžquin. Ninacžquiz mazca, “Wejr
okziča Yoozqui. Yooz čhetintitčha we-
jrqui”, cjican.

²⁰Nekztanaqui Tunca Wajtanaca
cjita yokaran ojklayčičha nii
žejtchi žoñiqui. Nicjuñ jaknuž
Jesusaqui nii čhetinchižlaja, jalla nii
mazmazquičičha. Jalla nekztanaqui
nii maztiquiztan tjapa žoñinacaqui
tsucchičha.

JESUCRISTUČHA LA ŽOŇI ČHJETINŇIQUI

²¹Nekztanaqui Jesusaqui kot
najwctuñtan quejpžquičičha walsiquiz.
Kot ataran želan, nekziqui muzpa tama
žoñinacaqui niiž muytata ajczičha.

²²Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui
tjonchičha. Judionacž ajcz kjuy
jiliritačha niiqui. Jesusa cheržcu niiž
yujcquiz ezlaki quillzičha. ²³Nekztan
Jesusižquiz ancha rocchičha, tuž cjican:

—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonž-
calla amqui. Wejt uzaquiz am persun
kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana
ticznajo.

²⁴Nekztanac Jesusaqui niižtan chica
nii žoñž kjuya ojkičičha. Okan tama
žoñinacaqui Jesusiž wirquiz apzičha,
ts'acjascan tejwc tejwvarascan.

²⁵Žoñinacž taypiquiz tsjaa laa žon
želatčha. Tuncapan wata ljoc okiñtačha.

²⁶Tsjii kjaž kullñi žoñinacžquin
ojkchinčha. Juc'anti sufriskatchičha
ninacaqui. Nužquiz inapankaz
tjappacha naaža cusasa castassinčha.
Naa žonqui juc'anti laa cjisnatčha;
ana wira žeti atatcha. ^{27–28}Jesusiž
paata quintunaca nonchinčha. Nekztan
Jesusiž wirquiztan macjatchinčha.

Tama žoñinacž taypiquiz želan, tuž
cjican pinsichinčha:

—Niiž zquitikaj lanžnučhaj niiqui,
žetaka.

Nekztan niiž zquti lanžinčha.
²⁹Lanžcu nii orapacha tsijtsičha
naaža ljoc ojknīqui. Žejtchinčha.
Persun janchiquiz naychinčha, nii
laaquiztan žejtchi. ³⁰Jesusaqui persun
kuzquiz naychičha, niiž aztan naa žon
čhetinchičha, nii. Nayžcu wir kjutñi
cherzičha. Nekztan pewczičha, tuž
cjican:

—¿Ject wejt zquti lanzejo?

³¹Nekztanac niiž tjaaajinta
žoñinacaqui cjichičha:

—Cherzna. Tama žoñinaca ancha
amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am
nuž pewczjo, “Ject wejr lanzejo?”
cjicanajo.

³²Nekztan Jesusac žoñinacž kjutñi
chercherzičha, jectčhalaj nii lanzi, nii
pajžjapa. ³³Nekztan naa žonqui per-
sun curpu žejtchi nayžcuqui, ekekscan
cjarcatcan macjatchinčha, Jesusiž yujc-
quiz quillzinčha. Nekztan naaqui tjapa
werara mazzinčha. ³⁴Nekztan Jesusaqui
cjichičha:

—Cullacalla. Tjapa kuztan criichiž
cjen, čhetinta cjissamčha. Jaziqui
žejtchipanim cjequičha. Cuntintum
okaquičha.

³⁵Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz
chiyan, tsjii žoñinacaqui tjonchičha;
Jairo cjita judio jilirž kjuyquiztan
tjonchičha. Nii jiliržquiz cjichičha:

—Am uzqui ticzinčha. Anam iya tii
maestružquiz molistis waquizičha.

³⁶Jesusazti nii žoñinacž chiita taku
ana catokchičha. Nekztan nii jiliržquiz
cjichičha:

—Ana am niic kuz turwayskata.
Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.

³⁷Nekztan Jesusaqui Pedružtan
Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk)
ninacakaz apskatchičha. Partinaca ana

apskatchiĉha Jesusaqui. ³⁸ Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichiĉha. Nekzi žoñinacaqui ancha kjawcanž kaatkālĉha. Nižta cherchiĉha Jesusaqui. Ancha arnatĉha nii kaañi žoñinacaqui.

³⁹ Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjiĉiĉha:

—ĴKjažtiquiztan ancha arano, nižaza kaajo? Taa uzqui anaĉha ticzin, tjajĉha.

⁴⁰ Nekztan nii žejlñi žoñinacaqui tjas-siĉha, nii nonžcu. Jesusazti zancuñ nii žoñinaca ulanskatchiĉha. Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan niž mazinacžtan luzziĉha, jakziquin naa uz želatĉhaja, nicju.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanzĉha. Nižaza altu tawkžtan chiĉiĉha:

—Talita cumi, —cjican.

Nii takuqui cjiĉha, “Usalli, žaazna”.

⁴² Nekztanac nii orapacha naa uzqui žaaziñĉha. Ojklaychiñĉha. Tuncapan watchiztaĉha naa uzqui. Nekztanaqui nii žoñinacaqui kuz kata tsucchiĉha. Ancha ispantichiĉha. ⁴³ Nekztan Jesusaqui zuma iwjt'ichiĉha, tuž cjican:

—Ana jeczquizimi tii ĉhetinta quintu chii chiyauquiĉha.

Nuž mantižcu, ninacžquiz mantichizakazza, naa uzaquiz ĉjeri tjaažo, nii.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHIĉHA

6 Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wajtquin ojkĉiĉha niž tjaažintanacžtan. ² Jeejz tjuñquiziqui judionacž ajcs kjuyquiz tjaažinĉiĉha. Nii nonžcuqui žoñinacaqui ispantichiĉha, tuž cjican:

—Ĵakziquin zizzit tii žoñi tii tjaažinzacaya? ĴJaknuž zizzit tii tjaažinzacaya? ĴJaknuž paachit tii milajrunacaya? ĴJaknužupan teežo? ³ Tiiqui carpintirukazla, María majĉĉha tiic, Ĵana jaa? Tiiž lajknacaqui Jacobo, José, Judas, Simón cjitaĉha. Ninacžtan tiž

cullaquinacžtan tii wajtquiz uĉhumnacžtan kamĉha. —Nuž cjiĉiĉha.

Nekztanaqui nii wajtĉhiz žoñinacaqui Jesusiž quintra muzpa žawjziĉha. ⁴ Nekztan Jesusac chiĉiĉha:

—Tjapa žoñinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispita. Pero persun wajtĉhiz žoñinacami persun parintinacami persun familianacami profetžquiz anaž rispitz pecñiĉha.

⁵ Nekziqii nii wajtquiz tsjii kjažultan žoñi ĉhjetinĉiĉha, kjaržtan lanžcu. Ana iya milajru paayi atĉiĉha. ⁶ Ana criñiž cjen Jesusaqui cjiĉiĉha:

—ĴKjažtiquiztan tii žoñinacaqui ana crijo? ĴKjažt cjisnaquejo?

Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visinunacž wajtquiztan wajta tjaažinñi ojklayĉiĉha Jesusaqui.

TJAAJINTA ŽOÑINACA CUCHANTA

⁷ Jesusaqui niž tuncapan tjaažinta žoñinaca kjawžcu, pucultan pucultan cuchanchiĉha:

—Anĉhucqui Yooz aztan zajranaca ĉhatkataquiĉha, —cjican.

⁸ Jalla nekztanac mantichiĉha, tuž cjican:

—Anĉhucqui anaž ĉhjulumi ĉhjiĉhaquiĉha jiczjapaqui, anaža žak quelzmi anaza ĉherimi anaza paazmi. Tsjii atskaz ĉhjiĉhaquiĉha. ⁹ Ĵhjata ĉhjatžcuĉha okaquiĉha. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquiĉha, ana pizc zquitĉhiz. ¹⁰ Anĉhucqui jakziquinž alujasaĉhaja, nekziž kamaquiĉha, ĉhjulorat nii wajtquiztan ulnaĉhaja, niicama. ¹¹ Jakzilta watjat anĉhuc ana ĉherz pecĉhaja, nižaza anĉhuca takumi ana nonz pecĉhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquiĉha. Nekztan nii yok pulpu anĉhuca kjoĉhquiztan tsajt tsajtsnaquiĉha, ninacž uj tjeezjapa. Ultim wereral cjiwĉha, juyzu tjuñquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watjanacĉhiz žoñinacaqui castictaž

cjequiča. Pero nii ana ančhuc pecni žoñinacazti juc'anti castictaž cjequiča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

¹² Jalla nekztanaqui niž tuncapan tjaajinta žoñinacaqui Yooz taku paljayi ulanchiča, tuž cjan:

—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančuca uj paaznacaqui eca.

¹³ Nekztanaqui zmali zajranaca ch-jatkatchiča. Nižaza asiitižtan achquiz tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinchiča.

JUAN BAUTISTA CONTA

¹⁴ Tjapa kjutni nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata milajrunaca zizziča. Herodes cjita nacionž chajwc jilirimi zizzizakaztača. Nii Jesusiž paata milajrunacz puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchižlani. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

¹⁵ Yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Elías cjita profetila tiiqui.

Yekjapaqui cjichiča:

—Tuquitan Yooz taku parliñi profetaž-takazla tiiqui.

¹⁶ Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqui cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiž acha pootkatchinča. Anziqiu jacatatchila tiiqui. —Nuž cjichiča Herodesaqui.

¹⁷ Tuquiqui tužu watchiča. Herodiy cjita žonqui Felipiž tjuntača. Felipitača Herodes jilaqui. Nekztan Herodesaqui Felipiž tjunatan zalsiča. Nekztan Herodiy cjita tjunqui Herodižquiz paljayichiča:

—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. —Nuž cjichinča naaqui.

¹⁸ Tuquitan Juanqui Herodes cjita jiliržquiz chiižinchiča, tuž cjan:

—Am persun jilž tjunatan zalsamča amqui. Nuž ana waquisiča. Jaziqui liy quintram kamča amqui.

¹⁹ Nekztanaqui naa Herodiiqui Juanž quintra ancha žawjchinča. Conkatzpan pecatča. Pero ana atchinča.

²⁰ Juanqui zuma kuzziztača, ana ujchiz žoñi. Nekztan Herodesaqui Juanžquiz eksiča. Nekztan Herodiyqui ana konkati atchinča. Herodesaqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchiča. Jalla nuž cjenami Juanž taku jutztazñipankaztača.

²¹ Wiruñauqui niž cumpliaños pijjztiquiz Herodesaqui cusa čherinaca luli kjawziča. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galiliquiztan ricach žoñinaca, ninaca kjawziča. Nii tjuñquiz naa Herodiyqui ancha kuz tjutzinča, Juan konkatzjapaqui. ²² Nii nooj jakziquin čheri lujlčhaja, nicju Herodiyž turqui tsati luzzinča. Nekztanaqui naa turaž ancha tsajtchinča. Nii cheržcu, jutztaz-iča Herodižtan niž invitta žoñinacz-tanaqui. Nekztan nii Herodes jiliriqui naa turaquiz paljayichiča, tuž cjan:

—Čhjulum pecchaj niiqui, wejtquiztan mayaquiča. Amquiz tjaača.

²³ Jaziqui Herodesac turaquiz jura-mentužtan chiichiča, tuž cjan:

—Čhjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz tjaašača.

²⁴ Nekztan ulanžcu naa turqui maa pewczinča:

—Ččhjulut wejr mayas, mama? —cjan. Maaqui kjaazinča:

—Juan Bautistiž acha maya.

²⁵ Nekztan apura jiliržquiz luzquichinča naa turqui. Maychinča maaž mantitacama, tuž cjan:

—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecuča.

²⁶ Nekztanaqui nii jiliriqui ancha llactazziča. Jura-mentužtan chiichiž cjen, nižaza niž mazinacaz nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchiča. ²⁷ Nekztan sultatu cuchanchiča Juanž acha zjiicajo. ²⁸ Carsila ojkchiča mantita sultatuqui. Nekztanaqui Juanž acha

pootžcu chuwquiz zjičchiča. Naa turaquiz acha tjaatatača. Nekztan naaqui maaquin acha tjaazquichinča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Juanž acha poota nonžcuqui, Juanž tjaajintanaqui ni-iz curpu mayi tjonchiča, chjitzjapa, yokquiz tjazjapa.

LULJZ ČHJERI TJAATA

³⁰ Wiruñauqui Jesusiž cuchanta žoñinacaqui quejpžquichiča. Jesusižquiz cwint'iichiča tjapa ojklaitanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

³¹ —Jakziquint ana žoñinaca žejlčhaja, nicju tjappachaž ojklalla. Nicju jeejžcaquiča. Ancha žoñinacaz tjontjonžtiquiztan wira ana čherimi luljucatača.

³² Nekztanaqui Jesusižtan niž tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacakaz ojkičiča; ana žejlz yokquin walsiquiz ojkičiča. ³³ Pero ecichi žoñinacaqui ninaca ojkiči cherchiča. Žoñinacaqui ninaca pajžcu tjapa wajtquiztan kjojchuñ zajtchiča. Jaziqui nii žoñinacaqui Jesusiž tuqui irantichiča.

³⁴ Jesusaqui nii yokquin irjatžcuqui walsiquiztan ulanchiča. Nekztan tama žoñinaca cherziča. Nii žoñinaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacaztakaz nii žoñinaca želatča. Nekztanac Jesusac walja tjaajinchiča. ³⁵ Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Ana žejlz yokquizla učumqui. Tjuñiqui wajillaž kataquiča. ³⁶ Jaziqui tii žoñinacaqui joch kjutñimi wajt kjutñimi cuchnalla, nicju čherimi kjajžcajo. Ninacžta čheri ana žejlča.

³⁷ Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucča tinacžquiz čheri tjaa.

Ninacaqui cjichiča:

—ČTinacžquiz čheri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjayi okas?

³⁸ Nekztan Jesusac kjaaziča:

—ČKjaž t'antat ančhucalta žejljo? Cheržca ančhucqui.

Nekztan cheržcu quejpžquichiča ninacaqui. Nekztan čhiichiča, tuž cjican: —Pjijska t'anta pizc ch'iz žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii žoñinaca tjulžna, ⁴⁰ patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan julziča žoñinacaqui. ⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui nii pjijska t'anta pizc ch'iz niž kjarquiz tanzcuqui, tsewcchuc cherziča. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican čhiichiča. Nekztan t'anta kjolziča. T'una t'una kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojziča, parti žoñinacžquiz onajo. Nižaza nii pizc ch'iz tojzizakazza žoñinaca lulajo. ⁴² Nekztan tjapa žoñinacaqui chjeki cjissiča. ⁴³ Nekztanaqui žejtchi t'anti t'unanacami ch'iz t'unanacami tuncapan canasta chjippi ricujchiča. ⁴⁴ Nii t'anta lulñi luctak žoñinacaqui pjijska warankatača.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŇ OJKCHIČHA

⁴⁵ Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanaca walsiquiz luzkatchiča, nii kota kakajo, Betsaida cjita wajtquin kotž najwcchaktan. Ninacž ojktan Jesusaqui parti žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucča kjuyaž okaquiča.

⁴⁶ Žoñinaca cuchanžcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchiča, Yooz Ejpžtan parlisjapa. ⁴⁷ Nii oraqui zumchitača. Curquin Jesusaqui zinallatača. Pajk kotquiziqui nii tjaajinta žoñinaca walsiquiz kjaz kot taypiquintača. ⁴⁸ Jesusaqui curquiztan walsa cherchiča. Tjamiqi pjursantitača. Nii tjaajinta žoñinacaqui tjapa aztan langznatča, najwcchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjan-tatiž cjen ninacžquin ojkičiča Je-

susaqui. Kjazuntuñ ojkchiča, tsjii latu watzjapa. ⁴⁹Nii tjaajintanacazti Jesusa kjazuntuñ ojkni cherchiča. Nekztanac kjawchiča:

—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.

⁵⁰Ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anača tsuca ančhucui. Wejrtča. Tjup kuzziz cjee.

⁵¹Nekztanaqui walsiquiz luzziča Jesusaqui. Nii oraqui tjamiui zekziča. Jalla nekztanaqui tjaajintanacacui ispantichiča. Inakaz cjissiča. ⁵²Ninacatača ana nii t'anta milajru intintazni-nacacui. Imazi ninacž kuznacatača zizni.

JESUSAQUI LA ŽOŇINACA ČHJETINCHIČHA

⁵³Nekztanaqui pajk kota kajžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichiča. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchiča. ⁵⁴Walsiquiztan ulnan žoŇinacacui Jesusa pajchiča. ⁵⁵Jalla nekztanac nii žoŇinacacui tjapa kjutni ojkchiča, laanaca zjijczjapa. Jakziquint Jesusa želatčaja, nicju laa žoŇinaca zjijcchiča zquitquiz callžcu. ⁵⁶Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatča Jesusaqui. Jakziquint ojklayatčaja, nekzi laa žoŇinaca zjijcni pankaztača. Nižaza žoŇinacacui Jesusa rocchiča, laa žoŇinaca Jesusiž zquti lanznajo. Jesusiž zquti lanžninaacui žejtchiča.

¿ČHJULUT UJ CJES ŽOŇŽQUIZUI?

7 Nekztanaqui fariseo žoŇinacacui Jesusižquiz macjatchiča, tsjii kjažt judiuz lii tjaajiŇinacžtan Jerusalen-quiztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčaja, jalla nicju ajcsiča. ²Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta žoŇinacacui čhjeri lulatča, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchiča parti žoŇinacacui.

Nekztan quintra chiichiča. ³Nii fariseo žoŇinacacui ana kjara awjžcu, wira ana lujlŇitača. Parti judio žoŇinacacui nižtazakaztača. Jaziqui tuquita žoŇinacž costumbre nužupan chjojŇitača. ⁴Nižaza čhjeri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlŇipantača. Nužupan ancha costumbre cumpliŇinacatača. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunŇipankaztača. ⁵Nuž cjen nii fariseo žoŇinacacui judiuz lii tjaajiŇinacžtan Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am tjaajintanacacui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujl-la.

⁶Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Anazum kuzziz žoŇinacčhucča ančhucui. Ultim werara ančhucapun-
tuquiztan chiichiča tuquita Isaías cjita žoŇiqui. Tuž cjican cijjrtkalča:

“Tii žoŇinacacui tawžžtankaz Yooz rispitča; juntuŇkazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitča. ⁷Inapankaz Yooz sirwiča tii žoŇinacacui. Tinacacui žoŇž taku tjaajiŇiča, “Tiiča Yooz takuqui”, cjican”.

—Nuž cijjrtkalča Isaías cjita žoŇiqui.

⁸Jesusaqui cjichizakazza:

—Nižtapan ančhucui Yooziž mantita ana cumpliŇčhucča. ŽoŇž cuzturumpi cumpliŇčhucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz nižta costumbrenaca cumpliŇčhucpankazza. ⁹Ančhucui Yooziž mantita tjatanča. Ančhucacostumbrekaz tucquin utča. ¹⁰Tuquita Moisés cjita žoŇiqui čhižinchiča:

“Am maa ejp rispita. Nižaza jakziltami niž maa ejpž quintra chjaawjkatačaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichiča Moisesaqui. ¹¹Ančhuczi tuž cjiŇčhucča: “Jakzilta žoŇit niž maa

ejpžquiz chiyasača, tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasacha. Tjapa wejt cusasanaca, Yoozquiz tjaatača’. ¹² Nuž chiyachaj niiqui, maa ejp yanapz anaž waquisiča”. Nuž cjiñchucča ančhucqui. ¹³ Nižtiquiztan ančuca costumbre ana tjatzníž cjen, Yooz mantitaqui tjatža. Jalla nižta paayiñchucpankazza ančhucqui. —Nuž chižinchiča Jesusaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kjawziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, tjappacha nonžna. Wejt taku intintazni cjee. ¹⁵ Anaž zawnctan kjuyłchuc luzniqui uj cjesača žoñžquiziqui. Žoñž kuzquiztan ulanñi niž uj cjesača žoñžquiziqui. ¹⁶ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁷ Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kjuya ojkičiča. Kjuya luzcu niž tjajjintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca pewcziča. ¹⁸ Jalla nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Ančhucqui nižtazakaz anaž naazy? ¿Anapanž intintiya? Tužuča niiqui. Anača zawnctan kjuyłchuc luzniqui uj cjesača žoñžquiziqui. ¹⁹ Nii lujltaqui kuzquiz ana luzasača; pjuchquizpanž luzza. Nekztan pjuchquiztan wir kjutni ulanča zawncchuc. Jalla nižtiquiztan čjul čheripankaz lulasača žoñinacaqui.

²⁰ Nekztan cjichizakazza:

—Kuzquiztan ulanñi niž uj cjesača žoñžquiziqui. ²¹ Žoñž kuzquiztan tižta ana walinaca ulanča: anawali pinsiz, adulteriuquiz ojklaz, yekja maatakžtan žejlz, žoñi konz, ²² tjañi cjis, wali jiru cjis pecz, uj paaz, incallz, anawali kamañchiz cjis, čhjultaki zmaz, anazum takunaca joojooz, mita cjis, anazum kuzziz cjis. ²³ Nižtanaca kuzquiztan ulanča. Jalla nižtanaca uj cjesača žoñžquiziqui.

JESUSIŽQUIN KUZZIZ MAATAKA

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsiča. Jakziquin Tiro Sidón cjita watjanaca žejlčhaja, nijcchuc ojkičiča. Nicju tsjii kjuyquiz alujassiča. Ana žoñiž pajta kamz pecatča. Pero ana pajta kamzqui anapantaž atchuca. ²⁵ Jesusiž tjonta zizcu nii orapacha tsjaa žonqui Jesusiž yujcquiz quillzlaki macjatžquichinča. Naaža uzqui zajraž tantatača. ²⁶ Sirofenicia cjita yokchiz žontača naaqui. Grecia cjita taku chiyiñtača. Jaziqui naa žonqui Jesusa roččinča:

—Wejt uzaquiztan zajra chjatkatžinalla, —cjican.

²⁷ Nekztan Jesusaqui kjaaziča:

—Primiru maatinaca čheri chjeki lujlsa. Maatinacž čheriqui kjañžcu pawcžquin tjojtanz anaž waquiziča.

²⁸ Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Nužupanzača. Weraram chiiča. Pero pacunacami mis koztan ocjalž tajwkta čherinaca lujlča.

²⁹ Nekztanac Jesusac chiichiča:

—Amiž zuma chiitiquiztan zajraqi ulanskatchinča am uzaquiztanaqui. Jaziqui am kjuya quepa.

³⁰ Nekztanaqui kjuya quejpchinča naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqi chekapanž ulantkalča.

OÑ ŽOÑI ČHJETINTA

³¹ Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichiča. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojklaychiča. ³² Nicju tsjii oñ žoñi Jesusižquiz zjičtatača. Cjacija chiiñizakaztača. Nekztan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Am kjaržtan tii žoñi lanžinalla, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi chjitchiča tsjii latu. Nekztan nii oñ

žonž cjuñquiz loc'anžtan čhjaŋziča. Nekztan llawsižtan tjujžcu nii žonž las lanziča. ³⁴ Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:

—Aayj, —cjican llactazziča.

Nekztan chiichiča,

—Efata, —cjican.

Nii tsjemat taku cjiča, “Cjetzi cjee”, nii.

³⁵ Nekztanac nii žonž cjuñnacaqui cjetzi cjissiča. Niiž lasqui žejtchizakazza. Cusa chiiñi cjissiča.

³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Tii anam jecžquizimi maznaquiča.

Nekztanaqui žoninacaqui nii taku ana cassiča. Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychiyajo mantichiča. Nekztan nii žoninacazti juc'anti mazmazziča tjapa kjutñi. ³⁷ Jaziqui walja ispantichiča nonžni žoninacaqui, tuž cjican:

—Tjapa niiž paatanacaqui ancha zumača. oñ žonimi nonskatñiča. Up žonimi chiikatñiča. Ancha cusača.

JESUSAQUI ČHJERI TJAACHIČHA

8 Tsji nooj muzpa žoninacaqui wilta ajcsiča. Čhjeri miranzcama žejlchiča. Nekztan Jesusaqui niiž tjajintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

² —Čhjep maj tii žoninacaqui wejt-tan kamchiča. Jaziqui tinacaqui ana čhjerchizza. Tinacžquiz okžnuča. ³ Ana čhjeri tjaažcu kjuya cuchnasaž niqiu, jiczquiz čhjerž kjara tismayasacha. Yek-jap žoninacaqui ažquiztan tjonchiča.

⁴ Jesusiž tjajintanacaqui kjaaziča:

—Wazquizza učumqui; anaž čhju-lumi žejlča tekziqiu. ¿Čhjul čhjeri tii žoninacžquiz tjasaajo, wejrnacjo?

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča:

—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejlya?

Tjaajintanacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

⁶ Jaziqui Jesusaqui nii žoninacžquiz chiichiča:

—Ančhucqui, yokquiz julzna.

Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejžžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niiž tjajintanacžquiz tjachiča, žoninacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychiča tjajinta žoninacaqui.

⁷ Nii tjajintanacaqui tsjii kjaž ch'iznacchiztača. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejžžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan tjajintanacžquiz chiichiča:

—Tii žoninacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucqui.

⁸ Nii žoninacaqui lujlchiča, chjekañ-cama. Nekztan žejtchi čhjerinaca tjappacha juntižcu, pakallaku canasta chjijsiča. ⁹ Nii lujlñi žoninacaqui tsjii pusi warankatača. Nekztan Jesusaqui žoninaca cuchanchiča, kjuya okajo. ¹⁰ Jesusaqui tjajintanacžtan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkchiča.

JESUSIŽ QUINTRA ŽONINACA

¹¹ Fariseo žoninacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichiča, tuž cjican:

—Amqui Yooztamčhalaj niqiu, milajru tekz paalla nižtaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsiča. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoninacajo? Weraral cjiwča, milajru ana paasača.

¹³ Nii žoninaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkchiča, wilta kot nawjktuñtan kajkžjapa.

¹⁴ Jesusiž tjajintanacaqui t'anta chjitz tjatsiča. Tsji t'antakaz želatča walsiquiz. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča:

—Cwitazaquiča fariseož
liwaturžquiztan nižaza Herodiž
liwaturžquiztan.

¹⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiižintiquiztan palt'ichiča, tuž cjan:

—Učhumqui ana t'anta zjičtala. ¿Kjaž cjeequejo?

¹⁷ Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewcziča:

—¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančucjo? ¿Ančuca kuzqui ana naazñipan, kjažtatajo? ¹⁸ ¿Ančuca čhujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančuca cjuñimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuñkaya? ¹⁹ Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoñinaca lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Tuncapani.

²⁰ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoñi lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

²¹ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Anapanž zuma intintas, ančucjo?

ZUR ŽOŇI ČHJETINTA

²² Nekztan Betsaida cjita yokquin iran-tichiča. Nekzi tsjii kjažu žoñinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoñi zjičchiča. Zjičču rocchiča:

—Tii lanžinalla, —cjan.

²³ Nekztan Jesusaqui nii zur žoñž kjarču tanžcu, wajtž tjiya chjitchiča. Nekztan niž čhujcquiz llawsižtan t'awziča. Kjaržtan lanžcu pewcziča:

—¿Jaziqui čhjultakinacam cherya?

²⁴ Zur žoñiqui acha waytižcu chercherziča. Nekztan kjaaziča:

—Žoñi cherchucha, ojklajni. Pero ana cusal cherucha; muntinacažtakaz nii žoñinaca cherucha.

²⁵ Jesusaqui nii žoñž čhujcquiz wila kjaržtan lanziča, zuma cherajo. Nekztan niž čhujqui zuma žejtchiča. Nii žoñiqui zuma calaru cherchiča ažkquin. ²⁶ Jesusaqui čhjetinžcu niž kjuya cuchanchiča, tuž cjan:

—Anam wajtquiz luzaquiča. Anaž jecžquizimi tii čhjetinta chiyaquiča.

¿JECT JESUSAQUI?

²⁷ Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkičiča, Cesarea de Filipo cjita yok jutni. Ojkan Jesusaqui pewcziča:

—¿Ject wejrjo? ¿Kjažt cjii žoñinaca wejt puntuquiztanajo?

²⁸ Niž tjaajinta žoñinacaqui kjaaziča:

—Yekjap žoñinaca, “Juan Bautistala”, cjiča. Yekjapac, “Eliasla”, cjiča. Yekjapac, “Tsji Yooz taku parliñi profetala”, cjiča.

²⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Ančuczi, jaknuž cjii wejt puntuquiztanajo?

Pedruqui kjaaziča:

—Yooziž cuchanžquita Cristumča amqui, —cjan.

³⁰ Nekztan Jesusaqui mantichiča:

—Anaž jecžquizimi nii maznaquiča.

JESUSAQUI MAZINCHIČA NIŽ TICZ

³¹ Nekztan niž tjaajinta žoñinacžquiz wila tjaajni kallantichiča, tuž cjan:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaziqui ancha t'akjisača. Wajt jilirinacami timlu jilirinacami judio tjaajiñinacami, ninacaqui wejtquiz chjaawjkataquiča. Wejrqui contal cjeeča. Nekztan čhjep majquiztan jacatatača.

³² Jesusaqui nuž kjanacama niž ticz mazinchiča. Tii mazintiquiztan Pedruqui tsjii latu Jesusa chjitchiča. Nekztan paljaychiča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Anapan nižta chiyalla amqui.

³³ Jesusaqui wir kjutñi parti tjaajinta žoñinacžquin cheržiča. Nekztan Jesusaqui Pedro ujžiča, tuž cjan:

—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita anača Yooziž pinsita, žoñiž pinsitakazza.

³⁴ Nekztan Jesusaqui nekz žejlñi žoñinaca kjawžcu, chiižinčiča, tuž cjan:

—Jequit wejttan chica ojklaz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wiraqui tjažla. Sufrijsapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejttan chicaž kamaquiča. ³⁵ Jakziltat persun kamañ wira ana tjaž pecčhaj niiqui, arajpach kamañ wira ana tjaataž cjequiča. Jakziltat tii muntuquiz Yooz tawk laycu nižaza wejt laycu persun kamañ wira tjažnačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča. ³⁶ Tsii žoñi tja tii muntuquiz žejlñi cusasanaca canasača. Pero nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tja tii canta cusasanaca, žčhjulpat sirwasajo? Inakaz cjequiča.

³⁷ Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paasztanac kjayasača. ³⁸ Wejrqui cjiwča, tii muntuquiz žoñinaca žejlča, ana Yooz kuzcama ojklayñi, persun kuzcama ojklayñi, ujchizza. Nii žoñinacžtan želan, jakziltat wejtquiztan nižaza wejt tawkquiztan asačhaja, nižaza ana pajñi čhiyačhaj niiqui, jalla nižquiztan wejrzal ana pajñi čhiyača. Tsii nooj wejrqui wejt Ejpž aztan tjonacha zuma arajpach Yooz anjilanacžtan. Nii ora wejtquiztan asñi ana pajñi žoñinacžquiztanaqui wejrzal ana pajñi čhiyača. Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

9 Jesusaqui cjichizakazza:

—Ultimu werara wejr cjiwča, tsii nooj Yoozqui aztan mantaquiča. Ima nii tjuñi tjonan yekjap tekzta žoñinacaqui anaž ticznaquiča.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSIČHA

² Sojta tjuñquiztan Jesusaqui čhjepultan tjaajinta žoñinaca čhjitchiča, Pedro, Jacobo, Juan, jalla ninacžtan. Pakpaltan tsii curu yawčiča. Nicju nii čhjepultanz yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercherčiž cjissiča. ³ Niiž zqitiqui anča llijatča. Anča čiw kjañiž-takaztača. Anaž jec žoñimi niža čiw zqiti cjiskati atča. ⁴ Nekztan pucultan žoñinaca jecžquichiča; Elías nižaza Moisés cjitatača ninacaqui. Jesusižtan parličiča. ⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljayčiča:

—Wejt Tjaajiñi. Walikazza tekz žejlzqui. Čhjep čhjujlli kjuya kjuyznasača, tsiiqui amta tsiiqui Moiesta, tsiiqui Eliasta. ⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui anča tsucchiča. Pedruqui čhjulut čiyi ana zuma tantiichucatača.

⁷⁻⁸ Nekztan ninacžquiz tsjiriqui urpuntichiča. tsewctan tsjirquiztan tsii joraqui chiižquichiča:

—Wejt k'ay Majčča tiiqui. Tiižquiz nonžna.

Nekztan tjaajinta žoñinacaqui tja kjutñi chercheržiča. Anazaka čhjulumi tjenčiča. Jesusapankaz želatča nii čhjepultan žoñinacžtan.

⁹ Jesusaqui nii curquiztan čhijwžquican ninacžquiz paljayčiča, tuž cjan:

—Ančucaž čerta ana jecžquizimi čiičhiyaquiča. Weriz jacatattan, nekztan čiičhiyaquiča ančhucqui. Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča.

¹⁰ Ninacpora pewcsarassiča:

—Ččhjulut tii jacatatz puntu cjeejo?

Nižtami Jesusiž čhiitacama ojkičiča.

¹¹ Nekztan Jesusižquiz pewcziča:

—Judiuž lii tjaajiñinacaqui cjiñiča, “Primirui Elías profetaqui tjonstanča”, nii. ČKjažtiquiztan niža čhiya?

¹² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjonchiča, tjappacha tjaczjapa. Nižaza cjiŕta Yooz takuqui tuž cjiča, wejr tsewtan cučanžquita Yooz Žoňž puntuiztan. Tekziqui ancha sufrača wejrqui. Čhjaawjtaza iňartaza cjeeča. ¹³ Jaziqui wejr cjiwča, Eliaaqui tjonchila. Nekztan žoňinacaqui Elías ninacž munanparu paachiča. Nužupan cjiŕta Yooz takuqui cjiča Elías puntuiztan. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

ZAJRAŽ TANTA UZA ČHJETINTA

¹⁴ Nekztan parti tjaajinta žoňinacžquiz irantichiča. Nekzi muzpa žoňinacaqui želatkalča. Parti tjaajintanacžtan judi-už lli tjaajiňinacžtan ch'aazatkalča.

¹⁵ Tjappacha Jesusa cheržcu ispanti ch'uj cjichiča. Nekztan tsaani zajtchiča.

¹⁶ Jesusaqui pewcziča, tuž cjan:

¿Ninacžtan čhjulut chiyas?

¹⁷ Tsji žoňiqui kjaaziča:

—Tjaajiňi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjičchinča. Zajraž luztan, upa cjissiča. ¹⁸ Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz luzza. Nekztan t'uckatča. Nekztan yokquiz tjojtsa. Atquiztan č'utukaž jup'okiča. Izkekaž jojča. Ljajtikaž cjissa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinča, zajra chjatkatajo. Ninacaqui ana chjatkatati atchiča.

¹⁹ Jaziqui Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui, ana criiňi žoňinacžhucpanča. ¿Čhjuloracamat ančhucatan kamac wejrjo? ¿Čjuloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza zjičžca.

²⁰ Nekztan nii uzac zjičžatača. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza t'uckatchiča. Nekztan nii uzaqui yokquiz tjojtsiča. Yokquizpacha zunt'ichiča, atquiztan č'utu jup'okcan. ²¹ Jesusaqui ejpžquiz pewcziča:

—Čhjulatoratanpacha am uza laacjichitajo?

Niiž ejpqui kjaaziča:

—Koltallquiztanpacha. ²² Tii zajrapan wila wila tjojt tjojtskatčhani ujquizimi kjazquizimi ticskatzjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnalla wejrnacqui.

²³ Nekztan Jesusaqui nii ejpžquiz chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjanajo? Yoozquin tjapa kuzziz žoňiqui čhjulumipankaz atasacha.

²⁴ Nii uz ejpqui altu joržtan chiichiča:

—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!

²⁵ Jesusaqui naychiča, muzpa žoňinaca ajcsquiňi. Nekztan zajra ujziča, tuž cjan:

—Zajra, amqui tii uza upa oňi cjiskatchamča. Wejrqui am mantuča. Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquiča.

²⁶ Nii zajraqui uza wila t'uckatchiča. Nekztan ancha kjawcan, ulanchiča. Nii uza ticzižtakaz cjissiča. Nekztan jila parti žoňinacaqui chiichiča:

—¡Ticzila tii uzaqui!

²⁷ Nekztan Jesusac kjarallcu tanžcu žinziča. Nekztan nii uzaqui tsijtsiča.

²⁸ Nekztanac tjaajinta žoňinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz pewcziča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui ana nii zajra chjatkatati atajo?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkatati atasacha.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZINCHIČHA

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan ojkchiča Galilea yoka nuž. Ana žoňiž zizan nekz žejlz pecatča, niiž tjaajinta žoňinacžquiz iya tjaajinzjapa.

³¹ Tuž cjan tjaajinchiča:

—Wejrqui tsewtan cučanžquita Yooz Žoňtča. Tsji žoňiqui wejr

tarazunaž paaquiča, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeeča. Contal cjeeča. Nekztan čhjep majquiztan jacatatača.

³² Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchiča. Nižaza Jesusa iya pewcz ekiča:

—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? — Nuž cjan, pewcz pecatča, pero.

¿JEC ŽOŇIT TUCQUINAQUI?

³³ Nekztan Capernaum cjita wajta irantichiča. Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiz tjaajintanaca pewczyča:

—¿Ojkcan ančhuc čhjuluča parliya?

³⁴ Nekztan anaž čhjulumi kjaaziča. Ojkcan tii puntu parlatča, “¿Ject tucquinaqui cjes?” cjan.

³⁵ Nekztan Jesusaqui julziča. Niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, paljaychiča:

—Jakziltat tucquinac cjis pecčhaj ni-iqui, wirquinpankaz cjis waquiziča. Mantapaazpankaz waquiziča.

³⁶ Jesusac tsjii uza kjawžcu, taypiquiz tsijtskatchiča. Nii uza žcojzriča, tuž cjan:

³⁷ —Jakzilta žoñit wejt laycu tsjii oc-jala sirwičhaja, jalla niiqui wejr sirwiča. Nižaza anaž wejr alaja sirwiča; wejrž cučanžquiñi nii zakaz sirwiča.

CRISTUŽ FAVORA PAAŇI ŽOŇI

³⁸ Nekztan Juanqui cjichiča:

—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii žoñiqui zajranaca chjatkatatča. Niiqui ana učumtan chica ojklayniča. Nekztan wejrnacqui ujinča, “Nižta anača paazqui”, cjan.

³⁹ Jesusaqui cjichiča:

—Ana nižta chiya. Jakzilta žoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintra ana pjazila chiyaquiča.

⁴⁰ Jakzilta žoñižlaja ana učum quintra niiqui, učumnaca partizakazza.

⁴¹ Wereral chiyuča, ančhucqui Cristuž

illzta žoñinacpančhucča. Jakzilta žoñit weriž cjen ančhucaquiz tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquiča arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjan:

—Wejtquiz criichi žoñinaca žejlča, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta žoñit nižta criichi žoñinaca ujquiz tjojtskat- ačhaja, jalla niiqui ana wali paača. Nii paañi žoñž jorquiz pajk tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nižta tsjan cusaž cjesača nii žoñžtaqui.

⁴³ Am kjarat ujquiz tjojtskatz pecčhaj ni-iqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarchiz ojkzqui, nii ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjarchizkaz arajpachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača.

⁴⁴ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui anaž wira tjesnaquiča.

⁴⁵ Nižaza am kjojchat ujquiz tjojtskatz pecčhaj niqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača.

⁴⁶ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča.

⁴⁷ Am čhjujquit ujquiz tjojtskatz pecčhaj ni-iqui, leczna. Infiernuquin pizc čhjujccchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii čhjujccchizkaz arajpachquin ojkzqui.

⁴⁸ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča.

⁴⁹ Tjapa žoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequiča. Zapa wilananacaqui yawcz-tan tjacžtapanča, jalla nižta.

⁵⁰ Yacuqui zumača. ¿Yacuž lak'anznasaž niiqui, kjažt wilta ch'uyi cjisnasa? Yawcchiz-

panž ančhuc želaquiča. Porapat zumaž kamaquiča.

JALJTIZ PUNTU

10 Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkcichiča; nižaza Jordán cjita pujž najwctuñtan ojkcichiča. Nicju muzpa žoñinacaqui wila ajcsiča. Nekztan Jesusaqui wila tjaajinchiča, jaknužt tjaajinižalaj, nii. ²Fariseo žoñinacaqui tjonchiča, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnalla.

³ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča:

—¿Moisés cjita žoñiqui, jaknužt ančhucaquiz mantichiya?

⁴ Nekztan ninacaqui kjaaziča:

—Moisesaqui tuž mantichiča, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasača tjunatan jaljtizjapa. Nekztan jaljtasača.”

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča:

—Ančhuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatača. ⁶Niž tuquiqui ana nižta mantitatača. Tuqui timpuqui Yoozqui tjappacha paacan, žoñi paachiča luctaka maataka. ⁷“Nižtiquiztan žoñiqui maa ejpžquiztan zarakaquiča, tjunatan kamzjapa. ⁸Nekztan nii lucutiñi žoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. ⁹Yoozqui tsjii lucutiñi cjiskatchiča. Nekztan lucutiñi žoñiqui anapan jaljtiz waquiziča.

¹⁰ Wiruñauqui niž tjaajinta žoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewcziča nii jaljtiz puntuquiztan.

¹¹ Jesusaqui kjaaziča:

—Jakzilta žoñit tjunatan jaljtizcu yekja maatakatan zalžaj niiqui, ujž paača, tuquita tjuna quintr. ¹²Nižaza

jakzilta žont persun luctakžtan jaljtizcu, yekja luctakžtan zalžaj niiqui, ujzakaz paača, tuquita lucž quintr.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHIČHA

¹³ Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjičchiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zjičcan Jesusiž tjaajintanacaqui nii ocjala chjaawjchiča. ¹⁴ Nižta chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchiča. Nekztan tjaajinta žoñinacžquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Tii ocjalanacaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaajwa. Tii ocjalanacž kuzziz irata, jalla nižta žoñinacača Yooz wajtchiz žoñinacaqui. ¹⁵ Ultim weraral chiyuča, ocjalanacaqui maa ejpž mantitanaca cazza. Jalla nižta irata žoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquiziča. Ana cazaquič žoñinaca cjequiča.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui ocjalanaca žcojrcu k'aachichiča. Zapa maynižquiz kjaržtan lanžcu:

—Yooz am wintijla, —cjichiča.

RICACH ŽOÑIŽ QUINTU

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacžquiztan Jesusaž zaraktan tsjii žoñiqui zati pariju tjonchiča, niž yujcquiz quillslaki. Nii žoñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zumamž amqui. Yooztan wiñaya kamzjapaqui, čhjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁸ Jesusaqui kjaaziča:

—¿Kjažtiquiztan, “Zumamž amqui”, cjeejo? Anaž jec žoñimi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ¹⁹ Amqui Yooz mantitanaca zizñamča: “Anača adulteriuquiz ojklazqu. Anača conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscara chiizqui. Anača incallzqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²⁰ Nii žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, koltal-
lquiztanpacha tjapa tinaca
caziñcha.

²¹ Jesusaqui nii žoñž kjutñi cherziča, k'aachtican. Nekztan cjichiča:

—Tsji cusasa pjaltiča amtaqui. Tjap-
pacha am čhjultaki žejlñinaca tuyzna.
Poris žoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jaz-
iqui. Nekztan am arajpachquin juc'anti
ricachum cjequiča. Nuž paažcu we-
jtquin tjona. Sufrisjapa listu cjee. Nekz-
tan wejttan chica ojklayñi cjequiča.

²² Walja ricachutača nii žoñiqui.
Nekztan nii chiitiquiztan ancha upa kuz
cjissiča. Llaquita ojkcichiča.

²³ Nekztan Jesusaqui tjapa
kjutñi chercherziča. Nekztan
tjaajintanacžquiz paljaychiča, tuž
cjican:

—¡Ricachunacžtaqui walja ch'amača
Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui!

²⁴ Niiž tjaajintanacaqui Jesusaž chii-
tiquiztan ancha tsucchiča. Nekztanaqui
Jesusaqui wilta paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca. ¡Jakzilta žoñit tii wir
cusasanacquiz kuz tjaačhaja, jalla ni-
nacžtaqui walja ch'amača Yooz wa-
jtchiz žoñinaca cjisqui! ²⁵ Tsjii camello
cjita animala žejlča. Nii camelluqui
ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ri-
cachunacazti tsjan ch'aman Yooz wa-
jtquiz luzasača, Yooz mantita žoñinaca
cjisjapa.

²⁶ Nii chiitiquiztan tjaajinta
žoñinacaqui juc'anti tsucchiča.

—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican,
pewcsassiča.

²⁷ Jesusaqui ninacžquiz cherziča.
Nekztanac cjichiča:

—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii
atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui.
Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz
paljaychiča:

—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha
ecchinča, amtan chica ojklayzjapaqui.

²⁹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančucaquiz cjiwča.
Jakzilta žoñit Yooz tawk laycu wejt
laycu kjuya, jilanaca, cullacanaca,
maa, ejp, maatinaca, zkananaca,
jalla ninaca ecačhaj niiqui, ³⁰ tii
muntuquiz kjuyanaca, jilanaca,
cullacanaca, maanaca, maatinaca,
zkananaca, nižtanaca patac wilaž
ninacžtajapa želaquiča. Pero
chjaawjta iñartazaž cjequiča. Jalla
nuž cjenami, arajpachquin wiñaya
Yooztan zuma kamaquiča. ³¹ Walja
anzic tucquin žoñinacaqui wirquin
cjisnaquiča ultimquiziqui. Nižaza
walja anzic wirquin žoñinacaqui
tucquin cjisnaquiča ultimquiziqui.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZINCHIČHA

³² Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita
wajtquin okatča tjaajintanacžtan. Je-
susača ninacž tuqui ojkciqui. Nii
tjaajinta žoñinacaqui tsucchi okatča.
Nii parti apžñinacaqui ekscan okatča.
Nekztanac Jesusac niiž tuncapan tjaajin-
tanaca kjawžcu, tsjii kjutñi chjitchiča.
Nekztan jaknužt niižquiz watačhaja jalla
nii mazinchiča. ³³ Jesusac cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui tsewtan
cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jerusalén
watjaž ojkcča učumqui. Jalla nii
wajtquin tarazuna paatal cjeeča.
Timlu jilirinacžquiz nižaza judfo
tjaajiñinacžquiz tantal cjeeča. Nekztan
ninacaqui, “Ticžla tiiqui”, cjequiča.
Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz
intirjital cjeeča. ³⁴ Nekztan wejr munu
paatal cjeeča. Llawsižtan tjujttal
cjeeča. Wjajttal cjeeča. Ultimquiziqui
contal cjeeča. Nekztan ticžcuqui čhjep
majquiztanac jacatatača.

JACOBŽTAN JUANŽTAN

³⁵ Nekztanaqui Zebedeož
majchnacaqui Jacobžtan Juanžtan
Jesusižquin macjatchiča tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čhjulut amquiztan pecučaj niiqui, tjaalla.

³⁶ Jesusaqui pewcziča:

—¿Čhjuluz pecya?

³⁷ Nii pucultan žoñiqui kjaaziča:

Čhjuloram am tjappacha mantačhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsjiiqui žew kjuttan, tsjiiqui zkar kjuttan.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Ančhucqui tii mayta ana intin-tichiñchucča. Wejrqui tsjii wasu licznacča. Nižaza tsjii bautismo bautista cjeeča. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufri atasajo?

³⁹ Ninacaqui kjaaziča:

—Atasačhay.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejr irata ančhucqui tsjii wasu licznacziča. Nižaza tsjii bautismo bautista cjequiča. ⁴⁰ Pero žewquiztan nižaza zkarquiztan julznaj cjičhaj niiqui, wejr ana nii atasacča. Jakziltižtažlaj nii julz tjacžta niiqui, ninacžtaž cjequiča.

⁴¹ Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuž nonžcu, žawjchiča Jacobuž nižaza Juanž kjutni. ⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinta žoñinaca kjawziča, tuž cjican:

—Ančhucqui zizza. Tsjii nacionž chawjc jiliriqui nacion nužpachaž cazkatča. Tsjii c'ari patrunažtakaz cjissa jilirinacaqui. Jilirinacaqui tjapa žoñinaca rispitskatča. ⁴³ Ančhuczi anača nižta cjisqui. Jakziltat ančhucaquiztan juc'ant chekan žoñi cjis pecčhaj niiqui, partinacž piyuna cjis waquiziča. ⁴⁴ Jakziltat ančhucaquiztan ancha tucquin cjis pecčhaj niiqui, tjapa žoñinacž mantuquizpanž cjis waquiziča. ⁴⁵ Jalla nižtijapa wejr tjonchinča. Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Pero ana žoñiž sirwita cjisjapa tjonchinča. Antiz žoñinaca sirwisjapa tjonchinča. Žoñinacž cuntiquiztan ticzjapami, žoñinaca

liwriizjapami, nijapa tjonchinča wejrqui.

ZUR ŽOŃI ČHJETINTA

⁴⁶ Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan ulanžquichiča tjaajinta žoñinacžtanami tama žoñinacžtanami. Jicz latuquiz tsjii zur žoñi julzi želatča, tomangžcan. Bartimeo cjitatača, Timeož majch. ⁴⁷ Nii Nazaret wajtchiz Jesusa macjatžquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

—¡Jesusa, Davidž Majchimča! ¡Wejr okžnalla!

⁴⁸ Nekztan žoñinacaqui nii zur žoñi ujsiča:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchiča:

—¡Davidž Majch, wejrpanž okžnalla!

⁴⁹ Nekztan Jesusaqui tsijtsiča.

—Nii žoñi kjawžca, —cjichiča. Žoñinacaqui nii zur žoñi kjawziča, tuž cjican:

—Tsijsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.

⁵⁰ Nekztan niž zquiti cujtžcu, tjojktichiča. Jesusižquin macjatchiča.

⁵¹ Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewcziča: —¿Čhjulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, ancha zurtča wejrqui. Cherz pecuča.

⁵² Jesusaqui cjichiča:

—Am tjapa kuztan cjen žejtchamča. Jazic oka.

Nii orapacha nii žoñž čhjujquiqui cjet-siča. Cherñi cjissiča. Nekztan Jesusaž okan nii žoñiqui apziča.

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZIČHA

11 Nekztanaqui pizc wajtquin iran-tichiča Tsjiiqui Betfagė cjitača, tsjiiqui Betania cjita. Jerusalėn wajtž ž-

catillatača, Olivos cjita cur zanquiz. Jesusaqui tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchiča, ² tuž cjican:

—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquiča. Nii aznuqui ana zinta žoñiž yawztača. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zjijcaquiča. ³ Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiquiztan nižta paa?” cjenaqui, ančhucqui tuž kjaaznaquiča, “Chawjc jiliriz pecča”, cjican. “Upaquiztan tii aznuc tjepuntaž cjequiča”.

⁴ Nekztan nii pucultanaqui ojckhiča. Tsjii aznu cherchiča, kjuy zanquiz mokžta; callquiztača. Nekztan ninacaqui aznu jwersiča. ⁵ Yekjap nekž žejlñi žoñinacaqui pewczčiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?

⁶ Jesusiž chiitacama kjaaziča. Nužquiz nii žoñinacaqui cutziča. ⁷ Jesusižquin nii aznu zjijcchiča. Nekztan zquitinaca carunsiča, Jesusiž yawzjapa. ⁸ Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jiczquiz chjinchiča. Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachiča rispitsjapa.

⁹ Jesusiž tucquin ojknī žoñinacami Jesusiž wirquin apzñi žoñinacami tjpapacha wiwchiča, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla! ¹⁰ ¡Tiiž mantaquiča, učhum tuquita žoñiča David cjita, jalla nižta! ¡Yooz wintijla! ¡Viva učhum Yooz!

¹¹ Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzziča. Nižaza timpluquiz luzziča. Tjapa kjutñi chercherchiča. Nekztan tjuñiž zeziz cjen Betania cjita wajtquin ojckhiča niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹² Jakatažuqui Jesusaqui Betania watjquiztan ulanžcan, čhjeri eecskatchiča.

¹³ Ažquiztan higer munti cherchiča,

ch'ojña chjañchiz. Nii munti cheržñi ojckhiča, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañkaz želatča. Anat-ača frut timpu. ¹⁴ Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintru chiichiča:

—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lulaquiča.

Niiž tjaajintanacaqui nii chiita nonziča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZIČA

¹⁵ Nekztan Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén watja irantižcu timpluquiz luzziča. Nekztan timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñi žoñinacami kjayñi žoñinacami tjirkatchiča. Paaz campiiñi žoñinacž mizami paloma tuyñiž zillami k'ala pjokžinchiča. ¹⁶ Jesusaqui nii timplu patiuran kužñi žoñinaca k'ala jarqu'uchiča. ¹⁷ Nekztanac chiižinchiča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyača Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasača tekziqi.” Ančhucqui tii timplu tjanzg kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁸ Nekztan timplu chawjc jilirinacaqui judio lii tjaajiñinacaqui nii quintu zizcu parlichiča:

—¿Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican. Tjapa žoñinacazti Jesusiž tjaajintiquiztan ispantichiča:

—Ancha cusala, —cjican.

Nižtiquiztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquiztan eksñitača. ¹⁹ Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquiztan ulanchiča niž tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOŇCHIČA

²⁰ Jakawenztažuqui nii higer cjita munti wilta watchiča. Waaa, kjoñchi cherchiča, žep'anacžquiztanpacha.

²¹ Pedruqui Jesusiž tuquita chiita taku cjuñžcu cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Amqui tii muntiz quintrā chiichamčha. Jaziqui kjoñchičha.

²² Jesusaqui kjaazičha:

—Yoozquiz tjapa kuztan cjee. ²³ Weraral cjiwčha, jakzilta žoñit nii najwc curquiz, “Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapachaž curu okasačha, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui. ²⁴ Jaziqui ančhucaquiz chiyučha, čhjulumi Yoozquiztan mayizaquiz niiqui, tjaataž cjequičha, Yoozquin tjapa kuztanž cjee. ²⁵ Nižaza ančhucqui čhjulatorat Yoozquiztan mayisaja, nii orac ančhuca quintrā žoñinacž uj pertunaquičha. Nekztan ančhuca Yooz Ejppui ančhuca ujmi zakaz pertunaquičha. ²⁶ Ančhucqui ana žoñž uj pertunasaz niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejppui ančhuca ujnaca anazakaz pertunasačha.

¿JECT JESUSIŽQUIZ MANTICHI?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta quejpchičha niž tjaajinta žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaajiñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninaquai Jesusižquin tjonchičha. ²⁸ Nekztan pewczičha:

—¿Ject jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz paazjapajo?

²⁹ Jesusac nekztan kjaazičha:

—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha. Ančhucaž kjaaztan, wejr zakal ančhucaž pewcžtac kjaaznačha, jec jilirit wejr utchi, nii. ³⁰ Tiil pewcznačha ančhucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo? Yoozkaya už žoñej. Jazicž kjaazna.

³¹ Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažum kjaaznaquejo? “Yooz mantitačha”, cjequiz niiqui, nekztan

“¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” nuž cječhan tiicni. ³² Učhumqui anapančha chiyi atasachha, “Žoñiž mantitacha”, cjican.

Žoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichičha:

—Werara Yooz taku parliñi profetačha Juanqui.

Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekskcu, ³³ ana kjaazni atchičha. Ninaquai chiichičha:

—¿Jaknužukazlan? Nekztanac Jesusac cjichičha:

—Nižaza wejr ana zakal maznasačha, jec jilirit wejr utchi, nii.

ANA ZUM PIYUNANACŽ QUINTU

12 Nekztan Jesusaqui tsjii quinto paljaychičha, tuž cjican:

—Tsji žoñi želatčha, patruuna. Nii žoñiqui uwas zkala čhjacchičha. Nekztan pajk uyu pirkichičha nii zkal muytata. Nižaza maz ojt paachičha, uwas kjaz spijitjzapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichičha, zkala itzjapa.

‘Nekztan nii patruunaqui zkala partira tjaachičha piyunanacžquiz. Nekztan ažkquin ojkičhičha. ² Nekztanaqui zkala ricujz timpuž tjontan nii patruunaqui tsjii piyuna cuchanžquichičha, niž partir zkala ricujzjapa. ³ Nii partira tanzni žoñinacaqui patruunaž cuchanžquita piyuna tanžcu kijtchičha. Wjajtchičha. Ana čhjulchiz cuchanchičha patrunžquin. ⁴ Nekztan nii patruunaqui tsjižtan wilta cuchanžquichičha. Nii partira tanzni žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhajcchičha. Achquiz chjojritchičha. Chjaawjkatchičha. ⁵ Nekztan nii patruunaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichičha. Čhjep wiltiquiziqui piyuna conchičha. Nižta anawali paachičha tsjii kjaž cuchanta piyunanacžquiz. Partiqui wjajttatačha. Partiqui contatačha.

⁶ Tya tsjii želatča nii patrunž k'ay majch. Ultimquiziqui nii patrunaqui k'ay majch cuchanžquichiča, “Wejt majch rispitta cjequiča”, cjican. ⁷ Nii partira tanzni žoninacazti ninacpora parlassiča tuž cjican, “Tsjii nooj tii majchqui ejpž irinsa tanznasača. Tii zkal yokanaca k'alaž ricujasača. Ojklay tiž conla. Nekztan tsjii nooj učumnacal-taž tjappacha tii zkal yokanaca cjequiž, jalla”. ⁸ Nekztanaqui nii majch tanžcu conchiča. Nekztan nii yokquiztan niž ticzi curpu jwescu, tjojtchiča.

⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziča:

— ĆNii uwas zkalchiz patrunaqui, ĉjulut paachaja? Wejr cjiwcha, nii patrunaqui tjonaquiča. Nekztan nii partira tanzni žoninaca conaquiča. Nekztan niž uwas zkal yokanaca yekjanaczquiz tjaaquiča.

¹⁰ ĆAnĉhucqui Yooz taku liichinĉhuc-ĉa, ĉana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiĉinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojta mazqui isquinqiz cjiŝiĉa. Ultimquiziqui tucquin cjiŝiĉa. ¹¹ Yoozqui nuž cjiskatchiĉa. Nii cheržcu ancha ispantichinĉumĉa”.

Nuž cjiĉa cjiŝta Yooz takuqui.

¹² Nekztanaqui nii quintri žoninacaqui Jesusa tanz pecatĉa:

— Tii quintu wejtnaca quintraž, — cjican.

Nekztan nii žejlĉi žoninaca ekskuc, quintri žoninacaqui Jesusa ecchiĉa, ana kjaž cjiscu. Nužquiz ojkiĉiĉa.

TASA TJAAZ PUNTU

¹³ Yekjap fariseo žoninacaqui Herodes žoninacžtan cuchanžquitataĉa, Jesusa pewcžni. Niž ĉiitiquiztan tsjii anazum taku jwes pecatĉa. ¹⁴ Jaziqui cjiĉiĉa:

— Tjaajiĉi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan ĉiĉiĉamĉa, žoninacž am quintra ĉiĉiĉi cjenami. Nižaza am

taku anaj tsjii tsjii ĉiĉiĉila žoninacž laycu. Yooztan kamz puntuquiztan werarapan tjaajiĉamĉa. Jazic tjaajžnalla tii puntu. Wejrnacqui Ćesar ĉjita jiliržquiztas paaz tjaayiĉiĉa. ĆNuž walikazkay už anaž wali ĉjesaj? ĆNii tas paaz tjaaz waquizasaya, už anaž waquizasaj, jaa?

¹⁵ Jesusaqui ninaca pizc kuzziz zizatĉa. Nekztan kjaaziĉa:

— ĆKjažtiquiztan anĉhucqui wejr ujĉiz jwes pecjo? Tsjii paaz zjiĉa, cherzjapa.

¹⁶ Tsjii paaz zijjĉiĉiĉa. Nekztan Jesusac pewcziĉa:

— ĆTii paazquiz, jecž yujctaya? ĆJecž tjuu cjiŝrtataya?

Ninacaqui kjaaziĉa:

— Ćesar ĉjita jilirž tjuuĉa. Niž yujĉiĉa niiqui.

¹⁷ Nekztan Jesusaqui ĉiĉiĉiĉa.

— Ćĉjulumi jiliržta cjenaui jiliržquiztjaa. Nižaza ĉĉjulumi Yoozta cjenaui Yoozquiztjaa.

Nuž ĉiitiquiztan ninacaqui ancha ispantichiĉa.

JACATATZ PUNTU

¹⁸ Nekztan yekjap saduceo žoninacaqui Jesusa cheržni ojkiĉiĉa. Jacatatp puntu ana ĉriĉipantaĉa. Jesusižquin macjatžcu pewcziĉa:

¹⁹ — Tjaajiĉi Maestro, Moisesaqui učumnacal-ta cjiŝrtkalĉa, tuž cjican: “Tsjii žoni ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz ĉjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žonž jilaqui naa žewatan zals waquiziĉa, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”.

²⁰ Jaziqui pakallak jilazullca želatĉa. Nii jilir jilaqui zalsiĉa. Nekztan ticziĉa ana ocjalchiz. ²¹ Nekztan tsjii taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. ²² Tjappach nii

pakallak jilazullcanacaqui naa žonatan zalsičha. Nekztan tjappacha ana ocjalchiz ticzičha. Ultimquiziqui naa žonqui ticzinčha. ²³ Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui wilta žeti tantanaqui ĵakzilta jilž tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan zalsičha.

²⁴ Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhuca takuqui tsjii kjutñi chiyiñchucpančha. Ančhucqui Yooz takumi Yooz azimi anapan zizza. ²⁵ Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui anaž zals želaquičha. Anaž tjtjowami turtakanacami zalznaquičha. Arajpach anjilanaca irataž kamaquičha. ²⁶ Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cijrtkalčha. Liichinčhucčha, ĵana jaa? Tsjii ujsñi kalquiztan Yoozqui Moisesquiz paljaychičha, tuž cjican: “Abrahamž Yooztčha wejrtčha. Nižaza Isaacž Yooztčha, nižaza Jacobž Yooztčha”. ²⁷ Yooz Ejpqui anačha ticzi žoñž Yoozqui, žejtñi žoñž Yoozqui. Nižtiquiztan ančhuca takuqui ancha tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

²⁸ Nekztanaqui žoñinacžtan Jesusižtan ch'aasñi nonžcu tsjii judiuž lii tjaa-jiñi žoñiqui macjatžquichičha. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii žoñiqui pewc-izakazza, tuž cjican:

—ĴJakzilta Yooz mantitat chekanaqui?

²⁹ Jesusaqui kjaazičha:

—Tii Yooz mantitačha chekanaqui: “Nonžna ančhucqui, Israeli wajtchiz žoñinaca. Tsjan chawjc jiliričha učhum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlčha. Yoozqui Jiliripančha. ³⁰ Ančhucqui tii ančhuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquičha, nižaza tjapa animužtanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami, nižaza tjapa aztanami”. Jalla nii Yooz mantitačha

chekanaqui. ³¹ Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlčha. Tuž cjičha: “Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz”. Tii pizc mantitanacačha juc'ant chekanaqui čjul mantitanacquiztanami.

³² Nekztan nii judfo tjaajiñiqui cjichičha:

—Tjajañi Maestro, werera chiichamčha. Am chiitaqui cusačha. Tsjii Yoozpankaz žejlčha; ana iya želasachha. ³³ Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa animužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami nižaza ofrenda tjaaž mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz mantitanacačha juc'ant chekanaqui.

³⁴ Nii judfo tjajañi žoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichičha. Nižta nayžcu Jesusaqui chiichičha:

—Amqui Yooztan kamz jicz cježul-lačha, Yooz mantita žoñi cjisjapa.

Nekztan žoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewczñi anaž atatčha.

¿CRISTUQUI JECŽ MAJCHTATA?

³⁵ Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaa-jincan, cjichičha:

—Nii judfo tjajañinacaqui tuž cjičha: “Davidž majchkazza Cristuqui”. ĴKjaž-tiquiztan nuž cjeejo? ³⁶ Arajpach Yooz Espirituqui David chiikatchičha, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichičha: ‘Tsji ora wejrqui am kjo-jch koztan am quintri žoñinaca t'okskatačha. Nii oracama wejt žew latu julzna’”.

³⁷ Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichiča: “Chawjc jiliriča tiiqui”. ĆNiztiquiztan jaknužt niiz chawjc jiliri niiz majchqui cjesajo? —Nuž cjichiča Jesusaqui.

Nii tama žejlñi žoñinacaqui Jesusiž taku nonz jutzazziča.

JUDIO LII TJAAJINAC

³⁸ Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichiča:

—Judío lii tjaajinacžquiztan cwitazaquiča. Ninacac tol zquitchiz ojklazj jutzazniča. Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika pecniča. ³⁹ Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecniča. Nižaza pjijstiquiz lujlcan ancha tucquin cjecjis pecniča. ⁴⁰ Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjiskatniča. Nižaza žoñinaca incallzjapa ažka Yooztan parlitažoka cjiñiča. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta cjequiča.

OFREND A PUNTU

⁴¹ Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yujcquin julziča. Nekzi žoñinaca paaz uchan cherchiča. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchiča. ⁴² Nekztan tsjaa poris žewqui tjonch-inča. Pizc paazalla utchinča, kolu-culla. ⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz kjawziča. Nekztan intintiskatchiča:

—Weraral chiyuča, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinča, tjapa nii parti žoñinacžquiztan cjen. ⁴⁴ Nii parti žoñinacaqui čhjetinta paaz utchiča. Naa poris žewzti tjappacha naatan kamñi paaz utchiniča.

JUDIO TIMPLUŽ PUNTU

13 Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tjaajini Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami ancha cusača.

² Jaziqui Jesusaqui niizquiz chiichiča:

—Tii pajk kjuyanaca cherča amqui. Wejrqui cjiwča, tsjii nooj ana zinta tii maznacaqui pirkita želaquiča. Tjap-pacha pajlžtaž cjequiča.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan Olivos cjita curu ojkcichiča, timpluž zanzquiz. Nekzi Jesusac julzi želatča; ana iya žoñi želatča. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan, Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewcz-iča, tuž cjican:

⁴ —Maznalla wejtnacaquiz. ĆChjulorat nii amiž chiita wataquejo? ĆIma amiž chiita watan, čhjulunacat wataquejo?

⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anača jeczquizimi incallskata. ⁶ Žoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquiča, tuž cjican: “Wejrtča Cristutqui”, Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquiča.

⁷ Ančhucqui quintunaca nonz-naquiča, quira žejlz quintunaca, ch'ajwa quintunaca. Nekztan anača tsucaquiča ančhucqui. Nižtapanž wataquiča. Tii muntu tucuzinzqui imaž irjatžquiča.

⁸ Nacionporož kichjasaquiča. Wajtporož kichjasaquiča. Tjapa kjutni yokac chjeknaquiča. Mach'anaca želaquiča. Žoñipora kichjasaquiča. Ancha žoñinaca t'akjisaquiča tjapa kjutni. Sufrisnaca uzcaž kallza. Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquiča.

⁹ Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquiča. Žoñinacaqui ančhuc tanžcu jilirinacžquin chjichaquiča. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajtažakaz cjequiča ančhucqui. Weriž cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi

apantitaž cjequiča. Nekztan wejt puntuquiztan ninacžquiz maznaquiča ančhucqui. ¹⁰Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin maz maztaž cjequiča. ¹¹Čhjulator ančhucqui jiliržquiz apantita cječhaja, jalla nii ora anača eksnaquiča, žkjažt wejr cjeequejo? —cjicanaqui. Nižaza anača anča čhjulu chiismi pinsaquiča ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančhucaquiz tjaajznaquiča, čhjul takut chiyačhaja, nii. Ančhuca persun pinsita inapankazza. Nii oraqui Yooz Espirituqui ančhucaquiz chiikataquiča. ¹²Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquiča conkatzjapa. Ejp-nacaqui persun maati tarasunaquiča conkatzjapa. Maatinacami maa ejpž quintra tsjitsnaquiča conkatzjapa. ¹³Ančhuc weriž cjen tjapa žoñinacaž chjaawjtaž cjequiča. Jakzilta žoñit ticzama wejtquiz tjurt'achaja jalla niiqui liwriitaž cjequiča.

¹⁴Daniel cjita Yooz taku parliñi profetaqui cjiirtkalča, tuž cjican: “Tsjii nooj tsjii juc'ant anawal akñi žoñi želaquiča”. Jakziquin niiqui ana žejl-salaja, nicjuñ želaquiča tii anawaliqi. Čhjulator ančhucqui nižta cheračhaja, nii ora curunacquin atipas waquiziča tjapa Judea yokquin žejlñinacaqui. Li-ñi žoñiqui intintazla. ¹⁵Nii kjuyuntuñ žejlñi žoñinacaqui chjiwžcu ana kjuya luzla, čhjulumi chjichi jwesjapa. ¹⁶Nii zkalquin žejlñi žoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquti apti. ¹⁷Nii timpuquizi-iqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami anča t'akjiri cjequiča. ¹⁸Yoozquinča mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanacac tjonla, nii. ¹⁹Tii sufris timpu yekja sufrisnacquiztan juc'anti sufris cjequiča. Tuqui timpuqui Yoozqui tii muntu paachiča. Nekztan jecchuc anapanž tižta sufrisnacac watchiqui. Tekztan najwecchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiča. ²⁰Yoozqui

anaž tii sufrisnaca tucuskataquiž niiqui, tjapa žoñinacaž ticznaquiča. Yoozqui niž illzta žoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquiča.

²¹Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyaquiča: “Chera. Ticjuča Cristuqui”. Yekjapac chiyaquiča: “Nacjuča Cristuqui” cjican. Nuž chiichiž cjenami, anapanča nii taku criyaquiča ančhucqui. ²²Incallñi žoñinacaž tjonaquiča. Tsjii incallñinacaqui: “Cristutča wejrqui”, cjequiča. Yekjapazti: “Yooz taku parliñtča wejrqui”, cjequiča. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquiča, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquiča, Yooz illzta žoñinacami. ²³Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz mazinchinča. Nižtiquiztan walja cwitazaquiča ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

¿JAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

²⁴Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča. Nižaza jiizmi anaž iya kjanaquiča. ²⁵Warawaranacami tsewctan tjojt-snaquiča. Tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča. ²⁶Jalla nekztanaqui žoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz žoñiž cheraquiča. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonača, walja aztan, anča ispantichuca. ²⁷Nekztanaqui tjapa kjutñi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta cjequiča, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjiyquiztanpacha tjapa arajpach tjiyquiztanpacha juntjapžtaž cjequiča.

²⁸Ančhucqui tii puntu zizaquiča higuera cjita muntiquiztan. Čhjulator nii muntiqui ch'oññantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatiča. Nužupanž zizza ančhucqui. ²⁹Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquiča; tii tsewctan cuchanžquita

Yooz Žoņiqi wajillaž tjonaučiha, nii. Nižaza tii muntu tucuzinzqui žcatillača. ³⁰ Weraral cjiwčha, tjapa tii timpuquiz žejlņi žoņinacaqui ana ticznaquiča, ima tii weriž chiita watan. ³¹ Arajpachami yokami tucuzaučiča. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzaučiča. Nužupanž cumplisnaquiča.

³² Wejt tjonz tjuņimi wejt tjonz orami anaž jecmi zizasāča, anaž nii arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³³ Ančhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Čhjulatorat nii tjuņi tjonāchaja, nii ora ana zizza ančhucqui. ³⁴ Jalla tii quintuž iratača wejt tjonz tjuņi. Tsjii žoņiqi ažkquin ojkz tantiichiča. Ima niž kjuyquiztan zarakcan zapa mayni niž piyunanacžquiz langz tjaača. Kjuy cwitiņi žoņžquiz zuma cwitajo mantiča. ³⁵ Nekztan ojkžcu, čhjulatorat nii kjuychiz žoņiqi quepačhaja, jalla nii ora, piyunanacaqui ana zizza, niit už zeztan tjonāchaja, niit už chica arama tjonāchaja, niit už kjantat ora tjonāchaja niit už wentan tjonāchaja. Čhjulatorat tjonāchaja, ninacaqui anaž zizza. Nižtiquiztan piyunanacaqui listuž cjila. ³⁶ Jalla nii irata ančhucqui listuž cjee. Tiripintit ančucaž tjajan tjonasača. ³⁷ Wejrqui ančhucquizimi tjapa žoņinacžquizimi chiyučha, listupanča cjee.

¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?

14 Puc majkaz pjaltiča pascu pjijztaqui kalltiznatča, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijzta. Jalla nii ora timplu jilirinacžtan judio tjaajiņinacžtan palt'ichiča, tuž cjican:

—¿Jaknužum Jesusa incallžcu tanas?

Nižaza nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča.

² Ninacaqui tantižcu, cjichiča:

—Pjijztiquiz anaž tanz waquizasača. Žoņinacaqui učhum quintraž cjisnasača.

JESUSIŽ ACHQUIZ ASIITI ALŽTA

³ Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Nii Simonaqui tuquitan mojkchi janchichiz žejlņitača. Nekzi lulan tsjaa maatak žonqui tsjii putillžtan tjonzinča. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti želatča, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro cjita maztan paatača. Nekztan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž achquiz asiiti alsinča. ⁴ Yekjap nekz žejlņi žoņinacaqui žawjziča. Ninacpora palt'ichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo? ⁵ Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuņ. Nekztan nii paazqui poris žoņinacžquiz onansalani.

Naaža quintra chutchiča. ⁶ Nekztan Jesusaqui chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Wejtquiziqui walika paachinča. ⁷ Poris žoņinacami panž žejlča. Čhjulatorami ninacžquiziqui yanapasača. Wejrqui anal ančhucatan tira želača. ⁸ Taa žonqui jaknužt payi atčhaja, nii paachinča. Ima wejt curpu tjatan asiitižtan alsinča. ⁹ Chekpacha weraral cjiwčha, jaksiquinami tjapa kjutņimi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nicju taaža paata parlita cjequiča, taa maatak žon cjuņznajo.

JUDASQUI JESUSA TANKATZ PINSICHIČHA

¹⁰ Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinacžquin palt'i ojkchiča. Jesusiž tuncapan tjaažinta žoņinacžquiztanča Judasqui. ¹¹ Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchiča:

—Paaz tjasača, —cjican.

Nekztanaqui Judasqui tantiichiča, čhjulator wali cječhaja, Jesusa tankatz-japa, nii.

PASCU ČHJERI LUJLCHIČHA

¹² Pjijzta kallni tjuňi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuňi judio wajtchiz žoňinacaqui pascu uuz conniča. Nii noojpacha tjaajinta žoňinacaqui Jesusižquiz pewcziča:

—¿Jakziquin wejrnacqui ojkz waquiziya, pascu čhjeri luli tjaczjapaya?

¹³ Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchiča, tuž cjican:

—Wajtquin oka. Nekzi tsjii žoňžtan zalaquiča kjaz luuz kužži. Nii žoňž wirquiz apznaquiča. ¹⁴ Jakziquin nii žoňiqui luzačhaja, jalla nicju nii kjuychiz žoňžquiz paljayaquiča, tuž cji-can: “Tjaajiňiqui cjichiča: ¿Jakziquin wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lulasaya? ¿Jaknit nii kjujajo?” ¹⁵ Nekztan nii kjuychiz žoňiqui tseweta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquiča ančhucacquiz. Nii kjuya listu tjacžta cjequiča. Jalla nicju učumqui čhjeri kisaquiča. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

¹⁶ Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchiča. Watja ojkchiča. Jesusiž chiitacama nižtapacha watchiča. Nekztanaqui pascu čhjeri kissiča.

¹⁷ Tjuňiž kattan Jesusaqui tjonchiča tuncapan tjaajintanacžtan. ¹⁸ Čhjeri lujlcan Jesusaqui chiichiča:

—Weraral cjiwčha, ančhucacquiztan tsjii wejtтан lujlñiqui wejr tarazunaquiča.

¹⁹ Ninacaqui nužquiz llaquita cjis-siča. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewcziča. Tsjiiqui:

—¿Wejrkay? —cjichiča.

Tsjic:

—¿Wejrkay? —cjichizakazza.

²⁰ Nekztanac Jesusac kjaaziča:

—Tuncapaniž ančhucqui tsjiiqui wejr tarazunaquiča. Anziqii niiča wejtтан chica čhjeri lujlchi. ²¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. Wejr okača, Yooz taku cjiirtacama. Jakziltat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequiča. Nii tarazuňi žoňiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cjitasacha.

²² Nekztanaqui čhjeri lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojziča, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antača wejt curpu cuntaqui.

²³ Nekztan tsjii wazu tanziča. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza. Nekztan ninacžquiz tjaatan, tjappacha ninacaqui nii wazquiztan licziča. ²⁴ Jesusaqui chiichiča:

—Wejt ljocquiztan cjiča tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjułžta cjequiča. Wejt ljocqui tjapa žoňinacž cuntiquiztan tjawktaž cjequiča. ²⁵ Weraral cjiwčha, uwas kjaz ana iya licača, čhjulator Yooz tjapa mantačhaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI TUCAQUIČHA

²⁶ Tsjii Yooz wirsu itscu ojkchiča Olivos cjita curullquin. ²⁷ Nekziqii Jesusaqui chiichiča:

—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquiča. Nižtapan cjiirta Yooz takuqui cjiča:

“Wejr arajpach Yoozqui awatiri conača. Nekztan uuzanacaqui wichansnaquiča”.

²⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nekztan jacatatžcuqui ančhucatuqui okjayača Galilea cjita yokquin

²⁹ Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira niža cjesača.

³⁰ Jesusaqui kjaaziča:

—Wereral cjiwča, tii weenpacha amqui ana wejr pajni tucaquiča, Ima wallpaž pizc wлтаž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajnim chiyaquiča.

³¹ Pedruqui juc'anti tjurt'ichiča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztanac zarakasača.

Tjapa nii tjaajintanacaqui nižtapacha tjurt'ichiča.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHİCHA

³² Nekztan Getsemanı cjita yokquin ojkiča. Nicju Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz chiichiča:

—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okača.

³³ Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchiča. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysiča. ³⁴ Niiž tjaajintanacžquiz paljaychiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucača. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquiča; anača tjajaquiča.

³⁵ Nekztan tsjii koluc tuquinalla ojkiča Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okziča. Yoozquiztan mayizichiča, tuž cjican:

—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecuča. Tii sufrisquiztan liwryichucažlaj niiqui, amquiž liwriyalla.

³⁶ Tira maycan cjichiča:

—Yooz Ejp, amqui čhjulumpankam atasacha. Tii sufrisnacquiztan liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama paaz pecuča. Jaknužt am kuz amtičhaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.

³⁷ Nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichiča. Tjajchi zalchiča. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—¿Simona, amquim tjajya?

³⁸ ¿Anam tsjii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquiztan mayiza, ana ujquiz tjojtžapa. Ančhucqui ancha

kuztanča. Pero ančuca curpuzti anaž awantasača.

³⁹ Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkiča. Tuquiqui jaknužt parličhaja, nižtazaka parličiča. ⁴⁰ Wilta tjaajintanacžquin quejpžquichiča. Wilta tjajchi zalchiča. Ancha tjaji atipskatchiča. Ninacaqui Jesusižquiz ana kjaazni atchiča. ⁴¹ Jalla nekztan Jesusac čhjep wilta ojžcu quejpžquichiča. Nekztan chiichiča:

—Jaziqui tjajchinčhucča, ančhucqui, nižaza jeejinčhucča. Nužukaz. Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz tankattal cjeeča. Nii ora anziqi irjatžquichiča. ⁴² Žaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuñi žoñiqui nii nacjuž tjonča.

JESUSAQUI TANTATAČHA

⁴³ Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiiqui tuncapan tjaajinta žoñinacžquiztan tjonchiča, Judas cjita. Tama žoñinacaqui Judastan tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž cuhanžquita tjonchiča. ⁴⁴ Tuquitan nii tankatni Judasqui kazziča Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu, cjichiča:

—Tsji žoñil chjulznača. Niiž niic cjequičha. Nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁵ Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchiča:

—Tjaajiñi Maestro, —cjican.

Nekztan nii chjulziča. ⁴⁶ Nekztan žoñinacaqui Jesusa tanchiča, preso chjitzjapa. ⁴⁷ Tsji nekz tsijtchi žoñiqui pajk cuchillu jwessiča. Jalla nekztan tsjan chawjc jilirž piyuna chjojritchiča. Tsji cjuñi pootžcu apakchiča. ⁴⁸ Nekztan Jesusac chiichiča:

—Ančhucui cuchillunacžtan carotinačžtan wejr tani tjonchinčhucča, tsjii tjañi cjes, nižtažtakaz. ⁴⁹ Zapuru ančhucaltan željchinča, timpluquiz tjaajincan. Wira ana wejr tanchinčhucča. Pero anziqúi jaknužt Yooz taku chiičhaja, nužupanž cumplita cjila.

⁵⁰ Nekztanaquí tjapa niž tjaajinta žoñinacaquí tsucaña wichanžiča. Jesusa zinalla eclichiča.

⁵¹ Tsjii tjowaquí Jesusa apzičha, tsjii zquiti irzi. Nii tjowac tantazakaztačha.

⁵² Nekztan nii zquiti cutžcu, k'alapacha tsucaña atipchičha.

JESUSA CHAWJC JILIRINACŽQUIN CHJICHTA

⁵³ Nekztanaquí Jesusaquí chjichtat- ačha timplu tsjan chawjc jilirž kjuya. Nekziquí timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan ajczitačha. ⁵⁴ Pedruquí ažquiztan apzičha, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii patiuquiz zultatunacžtan julzi želatčha, uj latuquiz kutuncan.

⁵⁵ Kjuyquiziquí timplu jilirinacaquí tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quintrachiini žoñi kjuratčha, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchičha. ⁵⁶ Muzpa tama žoñinacaquí Jesusiž quintratoscara chiichičha. Pero ninacž toscar takuquí anaž wira casatčha. ⁵⁷ Yekjap žoñinacaquí tsijtsu toscara chiichičha, tuž cjican:

⁵⁸ —Wejr nonziñčha, tii žoñi tuž chiini, “Tii žoñiž kjuyta timplu pajlznačha. Nekztan čhjep majquiztan yekja timplu kjuyačha, ana žoñiž kjuyta”. Nuž chiini nonzinčha wejrquí.

⁵⁹ Anaž nižtami žoñinacž takuc casatčha. ⁶⁰ Ultimquiziquí nii timplu chawjc jiliriquí tsijtsičha žoñinacž taypíquiz. Jesusižquiz pewczičha:

—¿Anam kjaazñi at, kjažtatajo? ¿Kjaž cjican am quintrachi tii žoñinacajo?

⁶¹ Jesusaquí ana čhjulu tawkžcu, želatčha, ana kjaazičha. Nekztan nii tsjan chawjc jiliriquí wilta pewczičha:

—¿Amquí Cristumkaya? ¿Arajpach Yooz Machimkaya?

⁶² Jesusaquí kjaazičha:

—Jesalla. Wejrtčha Cristutquí. Wejrquí tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtčha. Tsjii nooj ančhucuí wejrcheraquičha, juc'anti azziz Yooz latuquiz julzi. Nekztan arajpachquiztan tsjirquiz tjonačha.

⁶³ Nižta chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriquí niž zquiti wjajrz-inchičha, žawjchi tjeezjapa. Nekztan cjichičha:

—¿Kjažtíquiztan iya quintrachiini žoñi pecasajo? ⁶⁴ Ančhucuí nonzinčhucča. Tiiž takuquí Yooz quintracha. Ana walipančha. ¿Čhjulučhum paaquí, kjažum cjeequí? ¿Tantiyalla?

Nekztan tjappacha quintrachiichičha: —Tii žoñi contaj cjila, —cjican.

⁶⁵ Nekztan yekjapaquí Jesusižquiz llawsižtan tjujtchičha, wjajtchizakazza. Nekztan niž yujc pañžtan tjetžinžcu, cjichičha:

—¡Pajalla, jaziquí! ¿Ject am wjajtchejo?

Nižaza zultatunacaquí Jesusiž yujc-quiz čhajczičha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI TUCCHIČHA

⁶⁶ Nii ora Pedruquí kjuy patiuquiz želatčha. Nekzi tsjaa žonqui tjonchinčha. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitačha. ⁶⁷ Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinčha. Nekztan paljaychinčha:

—Amquí nii Nazaret wajtchiz žoñžtan chica ojklajñamla, nii Jesusižtan.

⁶⁸ Pedruquí Jesusa ana pajñi chiichičha:

—Nii žoñi anal pajuča. Am takumi anal intintuča.

Nuž chiižcu, zancu ulanchiča. ⁶⁹Nicju naa žonqui wilta cherch-inzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maazinča, tuž cjan:

—Tii žoñiča ninacžtan chica ojklayñi.

⁷⁰Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichiča. Nekztan tsjii upaquiztan nii žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz cjichizakazza:

—Chekapan amqui ninacžtan chica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wajtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž chiiñamla.

⁷¹Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichiča, tuž cjan:

—Wejr toscara chiichinžlaj niiqui, Yooziž castictal cjila. Tii amiž chiita žoñi ana wira pajuča.

⁷²Pizcquizic nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchiča. Nekztanaqui Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñziča. Tuž mazinchitača, “Ima wallpaž pizc wilaž kjawan, amqui čjep wilta wejr ana pajñim tucaquiča”. Nekztanaqui Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissiča. Nekztan ancha kaachiča.

JESUSA PILATUŽQUIN CHJICHTA

15 Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lli tjaajiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitača. Nekztan Jesusa čejlžcu Pilato jiliržquin chjitchiča. Nekztan nižquiz intirjichiča. ²Nekztan Pilatuqui pewcziča:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?

Jesusaqui kjaaziča:

—Nužupanzača, amiž chiitacama.

³Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra čhjultaki tjojtunchiča. ⁴Pilatuqui pewczizakazza:

—¿Kjažtiquiztan am ana kjaazñi atjo? Tjapamanaž am quintra chiila, pero.

⁵Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu želatča. Nužquiz Pilatuqui ana iya čhjulumi chiižini atchiča.

ŽOÑINACAQUI JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČA

⁶Pilatuqui pascu pijjztiquiz tsjii piriz žoñi cutžñipantača žoñinacž chiitacama. ⁷Carsilquiz tsjii kjažultan gobierno quintri žoñinacž chawjta želatča. Barrabás cjita ujchiz žoñi carsilquiz chawjctazakaztača. Revolucionquiz žoñi conchiča Barrabás cjita žoñiqui. ⁸Jaziqi žoñinacaqui Pilatu pewczñi tjonchiča, tuž cjan:

—Wejtnacalta tsjii žoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutžñampanla amqui.

⁹Pilatuqui kjaaziča:

—¿Ančhucqui pecya, tii judionacž chawjc jiliri cutžta cjisjapajo?

¹⁰Jesusa čhjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichiča; nii zizziča Pilatuqui. ¹¹Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra žoñinaca aptjapchiča. Nekztan žoñinacaqui maychiča, Barrabaspankaz cutžta cjisjapa. ¹²Pilatuqui wilta pewcziča:

—¿Tiizti? ¿Jaknužt wejr paaj cjii ančhucjo? Ančhucqui tii judionacž jiliriča cjinčucla.

¹³Nii žoñinacaqui kjawchiča:

—¿Tii žoñi conzna! ¿Cruzquiz ch'awczna!

¹⁴Nekztan Pilatuqui chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan, čhjul uj paachit teejo?

Nii žoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—¿Cruzquiz ch'awczna!

¹⁵Pilatuqui nužquiz žoñinacž kuz wali cjisjapa Barrabás cutziča. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunacžquiz intirjichiča, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

¹⁶ Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchičha. Nekzi parti zultatunaca ajcnažo kjawzičha.

¹⁷ Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquiti tjutzičha. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtižtan Jesusiž achquiz scarzinchičha.

¹⁸ Nekztan ararcan kjawchičha:

—¡Viva tii judfo nacionž chawjc jiliri! —cjican.

¹⁹ Nekztan tsjii paržtan Jesusiž achquiz t'etkatchičha; llawsižtan tjutzičha; rispittažoka quillsičha.

²⁰ Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquiti chjojkžinchičha. Niiž persun zquiti tjutzičha. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTATAČHA

²¹ Tsjii Cirene wajtchiz žoñi želatčha, Simón cjita. Pucultan žoñž ejptačha niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquiztan kajkžcatčha. Nekz watan mantichičha, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissičha.

²² Nekztan Jesusaqui Golgota yokuin chjichtatačha. Golgota cjitaqui tuž cjičha: “Ach Tsjiy Yokačha”.

²³ Nekztan Jesusižquiz vinu mirržtan t'ajžta tirinchičha. Jesusazti ana licz pecchičha. ²⁴ Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczcu, sultatunacaqui zurtiychičha niž zquitinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquiti tanznačhaja, nii zizjapa.

²⁵ Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatačha. ²⁶ Kjažtiquiztan tii žoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cjiyrchičha tsjii tawliquiz, tuž cjican: “Tiiqui judionacz chawjc jiliričha”.

²⁷ Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztačha, tsjiic žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan. ²⁸ Nužupan tuquitan cjijrta Yooz taku cjičha. Nii Yooz taku

tuž cjičha: “Ujchiz žoñinacztan chica uchtačha”. Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissičha.

²⁹ Žoñinacaqui nekz watcan acha wewczinchičha; ancha žawjchi, tuž cjican:

—¡Aaj! Amqui timplu pajltasačha. Nekztan čhjep majquiziqui wilta kjuy-tasačha, jalla nuž cjichamčha, ¿ana jaa?

³⁰ Jaziqui persunpacha am cruzquiztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla amqui.

³¹ Nižaza nii timplu chawjc jilirinacztan judfo tjaajiñinacztan parlasičha, Jesusa iñarcan, tuž cjican:

—Yekjapanaczquiz liwriichičha tiiqui. Persunpachazti anaž liwrii atčha.

³² Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jilirižlaj niiqui, persunpachaj cruzquiztan apakscu, chjiwžžquila. Nekz criyaquiz učhumqui.

Žoñinacaqui Jesusa iñarchičha. Niižtan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZIČHA

³³ Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjišsičha, majñakak oracama. ³⁴ Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjičha: “Wejt Yooz, wejt Yooz ¿kjažtiquiztan wejr ecchamtajo?”

³⁵ Yekjap nekz žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichičha:

—Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.

³⁶ Tsjiiqui ninaczquiztan zajtchičha. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz licñiquiz jar vinu licskatchičha. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz tsjiipchi Jesusižquiz macjatskatchičha nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui parti žoñinaczquiz chiichičha:

—Tjewžla učhumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonačhani, niž chekžla.

³⁷ Jesusaqui juc'anti kjawchiča. Nužquiz ticziča. ³⁸ Nii oraqui pajk timplu pañu juystokaz chicatquiz wjajrsiča, tsewctan kozzuc. ³⁹ Nii romanž sultatunacž jiliriqui Jesusiž yujc kjuttan želatča. Tjappacha niiz wattanaca cheržcu cjichiča:

—Chekapan Yooz Majchtakalča tii žoñiqui.

⁴⁰ Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekziča. Nii maatakanacaqui tinacatača: María cjititača, Magdalena wajtchiz žonqui. Nekztan María cjitizakaztača, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktača Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititača. ⁴¹ Nii maatakanacaqui Jesusa apzitača, nižaza yanapchitača, Jesusa Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusižtan chica Jerusalenquin tjonchiča. Nii cruzaz nekziqiu muzpa maatakanaca želatča.

JESUSAQUI TJATŽTATAČHA

⁴² Nii noojiqui pjijzta tjacz tjuñitača. Jeejz tjuñi ispirazakaztača.

⁴³ Nižtiqiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkičiča. Nekztan Jesusiž curpu maychiča. Walja rispitta jiliritača nii Josiqui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatča. ⁴⁴ Niiž tjontiquiztan, Pilatuqui ispantichiča, tuž cjican:

—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?

Nekztan zultatž jiliri kjawziča, nii pewczjapa. ⁴⁵ Nii zultatž jiliriqui kjaaziča:

—Jesalla, ticziča, —cjican.

Nekztan Pilatuqui Jesusiž curpu chjitzjapa permiso tjaachiča José cjita žoñžquiz:

—Nižtaqui niiz curpu chjichalla, —cjican.

⁴⁶ Nekztan Josiqui zuma chiw pañu kjaychiča. Jesusiž curpu chjijunžcu nii

pañquiz tejlziča. Nekztan tsjii sipul-turquiz majkziča. Nii sipulturaqui pajk mazquiz pjettatača. Nii sipulurž zana tsjii pajk maztan pjucziča. ⁴⁷ Pucul-tan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatni cherchiča. Tsjaac María Magdalena cjititača. Tsjaac María cjitizakaztača, yekja Josiž maa.

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

16 Judionacž jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenatan Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii čhjepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychiča, Jesusiž ticzi curpu tjaajlinzjapa. ² Ancha wentan ninacaqui sipultura cheržni ojkičiča tjuñiž tewctanalla. ³ Sipultura ojkan ninacpora parlassiča tuž cjican:

—¿Jequit učumtaqui cjetžinaquejo?
¿Nii pjucžta pajk mazjo?

⁴ Nekztan irantižcu, nii pajk pjucžta mazqui cjetžta cherziča. ⁵ Sipultura luzcu, žew latu kjuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cherchiča. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsucchiča. ⁶ Nii tjowaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurča, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jacatatchiča jaziqui. Anača tekzi. Cherznalla. Tii sipul-turquiz ana žejlča. ⁷ Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquiča: “Jesusaqui ančucaž tuqui okjayaquiča Galilea cjita yokquin. Nekzi Jesusižtan zalaquiča ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužuča”.

⁸ Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipuluržquiztan ulanžcu, zati pariju quejpchiča, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana čhjulumi chiyi atchiča jeczquizimi.

JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ PARIZICHIČHA

⁹Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichičha. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca chjatkatchitačha. ¹⁰Naa žonqui Jesusiž mazinacžquin mazñi ojkchinčha. Ninacaqui llaquita želatčha, kaacan. ¹¹Nekztan mazzinčha:

—Jesusaqui jacatatchičha. Wejrqui nii cherchinčha, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaajinta žoñinacaqui ana criichičha. Inapanka chiitažoka naychičha.

¹²Wiruñaquei pucultan tjaajinta žoñinacaž wajtquiztan okan, Jesusaqui parizichizakazza, tsjemata cjissi.

¹³Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaajintanacžquiz mazzičha. Nii mazta ana zakaz criichičha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHIČHA

¹⁴Wiruñaquei Jesusaqui nii tuncamani tjaajinta žoñinacžquiz parizichičha, čheri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichičha. Nekztan ninacž ana criiñi kuzziz cjen ninacžquiz iwjt'ichičha Jesusaqui. ¹⁵Nižaza Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:

—Jazic ančhucqui okaquičha tjapa kjutñi tii muntu intiru. Tjapa žoñinacžquizimi liwriiñi taku paljayaquičha. ¹⁶Jakziltat tii taku criichaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha; nižaza bautista cjequičha. Jakziltat tii taku ana criichaj niiqui, ancha castictaž cjequičha. ¹⁷Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquičha. Wejt tjuuquiz zajranaca chjatkataquičha. Yekja takunaca chiyaquičha. ¹⁸Zkora tanžcu zkoržquiz ana chjojrichtaž cjequičha. Tsjii veneno licžcu, ana ticznaquičha. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca čhjetnaquičha. Nižta paaquičha Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKCHIČHA

¹⁹Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkchičha. Nekzi Yooz žew latuquiz julzičha. ²⁰Nekztanaqui nii tjaajinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz liwriiñi taku paljaychičha. Chawjc jiliripančha Jesucristuqui. Jalla niičha ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjičha: “Tii Yooz takuqui werarapančha”. Nužupanž cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN

SAN LUCAS

1¹⁻² Ancha zuma Teófilo, tii cartal amquin cjiŕŕcuĉha, Jesucristuž puntuquiztan. Jesucristuž nasta tjuŋquiztanpacha jaknužt watĉhaja, jalla niiqui ana tŕatziĉha cherchi ŕoŋinacaqui. Nii cherchi ŕoŋinacaqui wejtnacaquiz tjaajinĉiĉha. Niŕaza yekja ŕoŋinacžquiz tjaajinchizakazza Jesucristuž puntuquiztan. Nekztan tsjii kjaž ŕoŋinacaqui Jesucristuž puntuquiztan cjiŕrĉiĉha niiž jaru niiž jaru.³ Niŕaza wejrqui zumpacha pewcpewczinĉha jaknužt Jesucristuž nasta tjuŋquiztanpacha watĉhaja, jalla nii. Jalla nuž pewcpewczcu wejrqui pinsichinĉha Jesucristuž puntuquiztan cjiŕŕzapazakaz niiž jaru niiž jaru. “Jalla niic waliž cjesaĉha”, cjican pinsichinĉha wejt kuzquiz. Jaziqui walja zuma Teófilo, amquin tii cartal cjiŕŕcuĉha,⁴ Jesucristuž puntu tjaajintanaca zumpacha zizajo.

JUAN BAUTISTAŽ NASTAQUI

⁵ Ima Juan Bautistaž nasan jalla tuž watĉiĉha. Judea yokquin Herodes cjita pajk jiliriqui mantiŋitaĉha. Niŕaza Zacarías cjita timplu cwitiŋi ŕoŋi ŕelatĉha. Niiqui Abías cjita t'akquiztantaĉha. Niiž tjun cjititaĉha Elisabet. Ninacaqui Aarón cjita tuquita atchi ejpžquiztan tjonŋitaĉha.⁶ Nii pucultan lucutiŋ ŕoŋiqui Yooz yujcquiziqui zuma kamaŋchiztaĉha. Yooz Epiž mantitacama kamŋitaĉha. Jalla nuž kaman ana ĉjul ujmi ninacž quintr tjeezŋi atasaĉha jecmi.⁷ Ninacaqui ana zinta majchchiztaĉha. Elisabet cjitiqui ana wira matiŋitaĉha. Nii oraqui pucultan lucutiŋi chawc chawcwataĉha.

⁸ Tsjii nooj Zacarías t'akquiztan turnuž tjonatĉha, Yooz sirwizjapa timpluquiz. Jalla nižtquiztan Zacariasqui Yooz sirwatĉha timpluquiz.⁹ Nii timplu cwitiŋi-nacaqui tsjii ŕoŋi inzinu tjaazŋi illzŋi-pantakalĉha. Nekztan Zacarižquiz ilzĉiĉha. Jalla nuž illztaž cjen Zacariasqui Yooz timpluquiz luzziĉha, inzinu tjaazŋi.¹⁰ Jalla nii inzinu tjaazŋi oraqui tama ŕoŋinacaqui Yoozquin mayizcan ŕelatĉha timplu zancu.¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii Yooz anjilaqui Zacarižquiz parisquichiĉha timpluquiz. Nii anjilaqui inzinu altarž ŕew latuquiz tsjitsiĉha.¹² Anjila cheržcu Zacariasqui kuz turwaysi cjiŕsiĉha, ancha tsucchiĉha.¹³ Anjilaqui cjiĉiĉha:

—Zacarías, ana am tsuca. Yoozqui amiž mayizitaqui nonziĉha. Jalla nižtquiztan Yoozqui am Elisabet cjiti tjunaquiz lucmajch wawaž majtkataquiĉha. Jalla nuž majttan am wawaqui Juan cjita tjuuchiz cjequiĉha.¹⁴⁻¹⁵ Jalla nii am majchqui walja pajk jiliriž cjequiĉha Yooz Ejpž yujcquiziqui. Jalla nii majttquiztanaqui, amqui cuntintum cjequiĉha, walja chipsnaquiĉha. Niŕaza walja ŕoŋinacami chipsnaquiĉha, am tjunaž majttquiztanaqui. Am majchqui vinumi awarintimi ana licaquiĉha. Ima maa pjuchquiztan ulnan Yooz Espóritu Santuqui am majch kuzquiz luzaquiĉha.¹⁶ Am majchqui walja Israel wajtchiz ŕoŋinaca Yooz Ejpžquin wila sirwizkataquiĉha.¹⁷ Niŕaza am majchqui ima Jesucristuž ojklayan ojklayaquiĉha, Yooz taku paljaycan. Cjuŋzna. Tuqui timpuqui tsjii Yooz puntu paljayŋi profeta ŕelatĉha, Elías cjita. Yooz Espóritu Santuqui nii Eliasquiz Yooziž tjaata taku paljayskatchiĉha. Jalla nii tjaata taku paljayĉiĉha Eliasqui, ana ekscu. Yoozquin tjurt'iŋi kuzziztaĉha. Jalla nižtapacha Yooz Espóritu Santuqui

am majchquiz Yooziž tjaata taku paljayskataquičha. Niiž paljaytiquiztan ejpžtanami maatinacžtanami wilta zumanskataquičha. Nižaza am majch paljaytiquiztan ana Yooz kuzcama kamni žoñinacami Yooz kuzcama kamni cjisnaquičha. Jalla nižtiquiztan Israel wajtchiz žoñinacqui Yooz Majch tjonz tjuñi tjewznaquičha. Zuma kamcan, ninacqui tjewznaquičha, Yooz Majch zuma risiwt'isjapa. —Jalla nuž Zacariizquiz paljaychičha nii Yooz anjilaqui.

¹⁸ Nekztan Zacariasqui anjilžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ultim werara amiž chiitajo? ¿Jaknužt zizasajo? Wejrqui walja chawc žoñtla pero. Wejt maatakami chawc žon zakazza.

¹⁹ Nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui Gabriel cjititčha. Yooz manta payiñtčha. Yoozqui wejr mantižquičha amquiz tii zuma takunaca maznajo. ²⁰ Amqui weriž chiita ana criitiquiztan, upam cjisnaquičha, am maati majtzcama. Yooziž pinsita tjuñquiz weriž chiita takuqui cumplisnaquičha. —Jalla nuž chiichičha anjilaqui.

²¹ Zacarias timplu kjuyltan ažka želatčha, ulanžquiz oraqui watatčha. Jalla nižtiquiztan tjewzn žoñinacqui kuzquiz pinsichičha, kjažtiquiztan ana ulanžquejo, jalla nii. Žoñinacqui zancu muzpa tjewznatčha, Zacarias ulanžquizcama.

²² Nekztanaqui Zacariasqui ažktanalla ulanžquichičha. Pero ana jaknužt chii atchičha. Jalla nižtiquiztan nii zawnc žejlñi žoñinacqui ispantichičha. “Timplu kjuyltan anjilžtan zalzižlani”, jalla nuž cjeyassičha. Upa cjissiž cjen Zacariasqui žoñinacžquiz kjaržtan paljaychičha.

²³ Tsjii kjaž majquiztan Zacariasqui timplu cwitis turnu cumplichičha. Nii tjuñinaca žeržcu, persun kjuya

ojkchičha. ²⁴ Wiruñacqui niiž Elisabet cjiti tjunqui ica cjissinčha. Nekztan Elisabet tsjii pjijska jiiz kjuyaran želatčha. Ana kjuyquiztan kjuya ojklaychinčha. Naaqui persun kuzquiz pinsichinčha tuž cjican: ²⁵ “Yooz Jiliriqui wejr cjuñžcu, wejtquiz ickatchičha. Jaziqui žoñinacqui anaž iya wejr inarasačha”.

JESUCRISTUŽ NASTAQUI MAZINTAČHA

²⁶ Nekztanaqui sojta jiizquiztan Elisabet ickattanaqui, Yoozqui Gabriel cjita anjila cuchanžquichičha Galilea cjita yokquin, Nazaret cjita wajtquiz.

²⁷ Nii wajtquiz tsjaa tunsill tur želatčha María cjiti. David cjita atchi ejpžquiztan tjoninčha. Mariiqui José cjita žoñžtan kazzintačha zalzjapa. Yoozqui naa Mariaquiz anjila cuchanžquichičha. ²⁸ Naaquiz tjonžcu, anjilaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Cullacalla, Yooz k'ayamčha amqui. Yooz kjarquizza. Nižaza Yoozqui amtan chicapachačha. Yoozqui tjapa maatakžquiztanam amquiz juc'ant wali favoraž paaquičha. —Jalla nuž tsaanchičha anjilaqui.

²⁹ Anjilž taku nonžcu Mariiqui ispantichinčha. Kuzquiz pinst'ichinčha, nii tsaantaqui anal intintasačha, cjican. ³⁰ Nekztanaqui anjilaqui naaquiz cjichičha:

—María, ana tsucaquič amqui. Yoozqui amquiz wali pajk favora paaquičha. ³¹ Jalla nižtiquiztan amqui icaquičha. Lucmajch wawchizim cjequičha. Nii wawaqui Jesús cjita tjuuchiz cjequičha. ³² Tsjii noojiqui nii am majchqui wali pajk jiliriž cjequičha. Arajpach Yooz Ejpž Majchpančha niiqui. Werar Yooz Ejpqui niiž Majchquiz pajk mantiñi cjiskataquičha, Israel wajtchiz žoñinacžjapa. Am David cjita atchi ejptačha tuquita

pajk mantiñiqui. Jalla nižta pajk mantiñi cjequiča am majchqui.
³³Israel wajtchiz žoñinaca wiñayaž mantaquiča. Niiž mantitaqui wiñayaž želaquiča. Anaž tucuzinznsača. —Nuž paljaychiča anjilaqui.

³⁴Nekztanaqui Mariiqui anjilžquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Jaknužt tii cjesaya? Wejrqui ana luctaka pajuča.

³⁵Nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz Espíritu Santuqui amquiz tjonznaquiča. Jalla nuž tjonan arajpach Yoozqui niiž aztan tsjirižtakaz wezcaquiča amuntuñ. Nii oraqui Yooz Espíritu Santuqui am t'icznaquiča. Jalla nižtiquiztan nii am maatiqui juc'ant zuma lijitum kamañchiz cjequiča. Yooz Majchpanča niiqui. ³⁶Nižaza amquiz maznuča tuž, am jamillquiztan Elisabet cjitiqui ickatchitača, chawc žon cjenami. Tuquiqui žoñinacaqui Elisabet puntuquiztan cjiñitača: “Naa žonča ana matiñiqui” cjicanaqui. Jaziqui sojta jiizkaz icchinča. ³⁷Yoozqui čhjulumpankaz paasača. —Jalla nuž chiichiča anjilaqui.

³⁸Nekztanaqui Mariiqui cjichinča:

—Wejrqui Yooz Jiliriž mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquizimi amiž chiitacama paaj cjila.

Jalla nuž Mariaž chiitan, anjilaqui ojkchiča.

MARIAŽ ELISABETAQUIN OJKTA

³⁹Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Mariiqui zati pariju ojkchinča Judea cjita kolta curunacchiz yokquin. ⁴⁰Jalla nicju Zacarías kjuya luzzinča. Kjuya luzcu Elisabetaquiz tsaanchinča. ⁴¹Nuž Mariaž tsaanan Elisabeta wawaqui pjuch kjuył cjenpacha kissiča. Nekztanaqui nii oraqui Espíritu Santuqui naa Elisabetaquiz luzziča nižaza chiikatchiča.

⁴²Jalla nekztan naaqui alto tawkžtan Mariaquiz paljaychinča, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz tjapa maatakžquiztanami wali pajk fatora paachiča. Nižaza nii am majchqui walja honorchiz cjesaž cjila. ⁴³¿Kjažtiquiztan taa arajpach Jiliriž maaqui wejtquin tjonžquejo? Wejrqui inakaztča. Anal waquisuča. ⁴⁴Amiž tsaanta taku nonžcu, wejt wawaqui pjuchquiz ancha cuntintu kis kissiča. ⁴⁵Yooziž apayžquita taku criichamča, nii Yooziž chiita takucama cumplisnaquiča, jalla nii criichamča. Jalla nižtiquiztan zuma cuntintum cjequiča. Nuž cjichinča Elisabetqui.

⁴⁶Nekztanaqui Mariiqui chiichinča, tuž cjican:

“Wejt Yooz Jiliriž honoral waytača.

⁴⁷Wejt Liwriñi Yooziž cjen, wejt kuzmi ančaž chipča.

^{48–49}Wejrqui inakaztča. Yooz mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquiz cjuñzquichiča. Jaziqui walja azziz Yooz Ejppqui wejtquiz t'icziča. Jalla nuž wejtquiz pajk obra paachiča. Tekztan nawjccchuc tjapa žoñinacaqui wejt puntuquiztan parlaquiča: ‘Yoozqui naaquiz zuma fatora paachiča’, cjican. Werar Yoozqui jecžquiztanami juc'anti zumapankazza. ⁵⁰Yoozqui tjapa nižquin rispiti žoñinacžquiz okžñipanča, watay wata okžñipanča. ⁵¹Yoozza walja pajk obranaca paañiqui. Mit kuzziz žoñinacaz pinsitanaca inakaz cjiissa. ⁵²Walja azziz jilirinaca jwessa ninacž puestuquiztan. Antiz humilde kuzziz žoñinaca honorchiz cjiskatča. ⁵³Nižaza jakziltat ana cusasanacchiz t'akjiri žejlčhaja, jalla nii t'akjirinacžquiz walja cusasanaca tjaaquiča Yoozqui. Antiz ricachunzcaczi laachi kjarquiz

ana čhjulchiz quejpkataquiča. 54–55 Nižaza Yoozqui učum tuqita atchi ejpnacžquizimi, Abrahamžquizimi, Abrahamž majchmaatinacžquizimi, jalla ninacžquizimi taku tjaachiča, ninaca tirapan okznajo. Jalla nuž okžcu Yoozqui walja yanapča Israel wajtchiz Yooz sirwiči žočinacžquin, ninaca ana tjatsniča”.

Jalla nuž čhičinča Mariiqui.

⁵⁶ Tsiji čhjep jiiz Mariiqui Elisabetatan kamčinča. Nekztan quejpchinča naaza persun kjuya.

JUAN BAUTISTAŽ NASTA

⁵⁷ Naa Elisabeta majtz tjuņiqui irantižquichiča. Nekztan lucmajch wawa majtchinča. ⁵⁸ Jalla nuž cjen, Yoozqui Elisabetaquiz ancha zuma favora paachiča. Jalla nii quintu zizcuqui, Elisabeta wisinunacami jamillanacami naaquin tjonžni ojkchiča. Nekztan ninacž tjonžtan, Elisabetaqui ancha cuntintutakalča. Ninacami cuntintuzakaztača. ⁵⁹ Jalla nekztan quinsakal tjuņquiztan Zacariastan Elisabetatan timplu ojkchiča wawa chimpus cuztrumpi paakatzjapa. Nii cuztrumpi paatan ejpž tjuužtan tjuuzkatz pecatča, Zacarías cjican. ⁶⁰ Wawž maaqui cjichinča:

—Anaž. Tii wejt maatiqui Juan cjita tjuuchizpanž cjequičha.

⁶¹ Partinacazti pewcziča:

—Ĳjažtiquiztan nižta tjuuskatz pecjo? Am jamillanacquiztan anaž nižta tjuuqui žejlča.

⁶² Jalla nekztanaqui wawž ejpžquiz kjaržtan pewcziča, čhjul tjuuchizim pecas, jalla nii. ⁶³ Ejpqui tsiji maychiča, tjuu cjiirzjapa. Nekztanaqui cjiirchiča, tuž cjican: “Wejt maatiqui Juan cjitaž cjequičha”. Nekztanaqui tjappacha ispantichiča

nii puntuquiztan. ⁶⁴ Nii orapacha Zacariasqui wilta čhiči cjišičha. Jalla nuž wilta čhi atcan, Yooz honora paljaychiča. ⁶⁵ Jalla nuž cjen wisin-unacami ispantichi quirchiča. Tjapa kjutni nii Judea yokaran nii quintu ojkchiča. ⁶⁶ Tjappacha nii quintu zizni žočinacaqui kuzquiz pinsičiča: “ĲTii uzaqui čhjulut cjisnaquejo?” cjican. Yooz kjarquizpantača nii wawaqui.

⁶⁷ Nekztanaqui Yooz Espiritu Santuqui Zacarižquiz čhiikatchičha. Jalla nižtiqiztan Zacariasqui Yooziž tjaata takucama paljaychiča, tuž cjican:

⁶⁸ “Yooz Jiliri honorchiz cjlalla.

Niiča Israel žočinacž Yoozqui. Učum Yoozqui niž mantitacama kamni žočinacžquin cjuņziča. Jaziqui liwriita cjequičha učumqui. ⁶⁹ Yoozqui walja azziz Liwriiči cuhanžquichiča, učumnacaquiz. Davidž majch maatinacžquiztanpacha majttača nii Liwriiņiqui. David cjitaqui Yooz mantitacama kamničača.

⁷⁰ Tuqui timpuquiztanpacha jalla nužupan Yoozqui taku tjaachiča. Yooz taku paljayni žočinacaqui niž jaru niž jaru nii Yooziž tjaata taku mazmazziča. ⁷¹ Nii maztaqui tužutača: ‘Liwriitačhumž cjequičha, učum quintrā žočinacžquiztanami, učum chjaawjkatni žočinacžquiztanami’.

⁷² Yooz Ejpqui učum tuqita atchi ejpnacžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: ‘Wejrqui ančuacaquiz tira okzniča. Weriz zuma tjaata taku anal tjatsnača’.

⁷³ Nižaza Yooz Ejpqui učum tuqita Abraham ejpžquiz taku juramintužtan tjaachiča, nijapami učumjapami. ⁷⁴ Učum quintrā žočinacžquiztanami liwriitanaqui, učumqui ana ekskū Yoozquin sirwasača. ⁷⁵ Nižaza učumqui

Yooz kuzcamakaz zuma lijituma kamaquičha. Jalla nuž kamcan učumqui Yooz sirwaquičha ticzcama”.⁷⁶⁻⁷⁷ Nižaza Zacariasqui tira paljaychiča, tuž cjican: “Juan, wejt maati, amqui Jesús Jilirž tjonz tuqui ojklayaquičha, Israel žoñinaca nii zuma tjewznajo. Amqui jaknužt žoñinacž ujnacami pertunta cječhaja, jalla nii intintiskataquičha. Žoñinacž ujnaca pertunta cjen, liwriitaž cjequičha. Jalla nuž intintiskattiquiztanaqui profeta cjitam cjequičha amqui, arajpach Yooziž tjaata taku paljayni profeta.”⁷⁸ Yoozqui učum ancha okzníž cjen učum liwriyaquičha. Tsewctanpacha tsjii Liwriiñi cuchanžquichiča, učum kuzquiz tjuñižtakaz kjanajo. Jalla nižtiquiztan ew timpužtakaz cjequičha.⁷⁹ Jalla nii Liwriiñiqui zuma kjanacamapanž Yooz zuma kamañ jicz tjeeznaquičha, zumchiquiztakaz kamñi žoñinacžquizimi, ticzquiztan eksñi žoñinacžquizimi. Nižaza nii Liwriiñiqui učum zuma irpaquičha, Yooz Ejpžtanami učumtanami zumanznajo”.

Jalla nuž cjichiča Zacariasqui.

⁸⁰ Nekztanaqui nii Juan cjita uzaqui pajkchiča. Zapuru juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziztača. Jalla nekztanaqui tsjii ch'ekti yokquin ojklayatča, Israel wajtchiz žoñinacžquiz niž obra tjeezcama.

JESUCRISTUŽ NASTA

2 Jalla nii timpuquiz tsjii walja chawc jiliri želatča, Augusto cjita. Nii chawc jiliriui mantichiča, tuž cjican:

—Tjappacha žoñinacaqui tjuu apuntiskataquičha.

² Nii timpuquiz Cirenio cjita jiliri želatča, Siria yokchiz žoñinaca

mantiñi. Jalla nii timpuquiz primir censuqui watchiča.³ Nekztanaqui tjapa žoñinacaqui persun watja ojkspantača, persun tjuu apuntiskati.⁴ Jalla nuž cjen José cjita žoñiqui Galilea cjita provinsiquiztan, Nazaret cjita wajtquiztan ulanžquichiča. Judea cjita provinsiquin, Belén cjita wajtquin ojkechiča. Jalla nicju David cjita tuquita atchi ejpqui nassitača. Davidž majchmaatquiztan tjonñitača Josequi.⁵ Jalla nuž cjen nicju ojkechiča, tjuu apuntiskati. María cjiti turatan zalzjapa kazzitača Josequi. Nii oraqui naa Mariiqui Espiritu Santuž t'icžtatača. Juztan Mariatan pucultan ojkechiča, tjuu apuntiskati.⁶ Belén wajtquin irantižcu, María majts oraqui tjonchiča.⁷ Jalla nicju Mariiqui primir wawa majtchinča, Belén wajtquiz, animalž tjajz kjuyquiz. Wawaqui pañ awallžtan capžtatača. Jalla nuž capžcu animalž tjajz kjuyquiz t'apžtatača. Anaž iya alujamintu wajtchucatača.

AWATIRINACAQUI JESUSIŽQUIZ RISPITI TJONCHIČHA

⁸ Belén wajt žcatiran uuzi itžñi awatirinaca želatča. Awatirinacaqui pakara uuzi itžñitača pamparanpacha.⁹ Jalla nuž želan tiripintit Yooz anjilaqui jecžquichiča. Tsewctan ninacž kjutñi walja kjanžquichiča. Nuž cheržcu ninacaqui ancha tsucchiča.¹⁰ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cjichiča:

—Ana tsuca ančhucqui. Zuma quintul zjičžcuča. Tsjii Liwriiñiqui tjapa žoñinacžtajapa cuchanžquitača. Jalla niž cjen žoñinacaqui zuma cuntintuž cjequičha.¹¹ Tii zeziqiu Davidž wajtquiziqui tsjii wawa majttača. Jalla niqiu Jesucristo Yoozza, ančhuc Liwriiñi.¹² Ančhucqui nii wawa wachaquičha pañ awallžtan capžta; nižaza animalž tjajz kjuyquiz t'apžta wachaquičha. Jalla nuž wažtaž cjen

siñala cuntažtakaz cjequiča. Jalla nuž cjenauqi ančucqui zizaquiča, chekapan weraraž chiitkalala, niiqui. —Nuž cjichiča anjilaqui.

¹³ Jalla nekztan anjilžtan chica tama Yooz anjilanacaqui tsewtan jecžquichizakazza. Yooz anjilanacaqui Yooz honora waytichiča, tuž cjican:

¹⁴ —Tsewcta arajpach Yooz honorchiz cjilalla. Nižaza tii yokquiziqui Yooz okžta žoñinaca zuma cuntintu kuzziz cjilalla.

¹⁵ Jalla nuž chiižcu, Yooz anjilanacaqui tsewc arajpacha quejpchiča. Nekztan nii awatirinacaqui porapat parlassiča, tuž cjican:

—Anjilaž maztaqui arajpach Yoozquiztan tjonchikalala. Tsjii Liwriiñi majttakalala. Jalla nii cheriž Belén watjaž ojklalla.

¹⁶ Jalla nekztanaqui awatirinacaqui zati pariju ojkičiča. Belén wajtquin animalž tjajz kjuyquiz luzziča. Nekzpacha awatirinacaqui zalchiča Mariatan Jutztan wawa t'apzi. ¹⁷ Ninacžtan zalžcu tjappacha Yooz anjilaž chiitanaca nii wawž puntuquiztan quint'ichiča.

¹⁸ Awatirinacaž nuž maztquiztan, tjappacha nonžni žoñinacaqui ispanchiča.

¹⁹ Mariizti persun kuzquiz nii mazta chjojchinča. Nii mazta puntuquiz pinsican walja pinsamintu aptazzinča.

²⁰ Awatirinacaqui uuzi ichi quejpchiča. Nižaza Yooz honora paljaychiča, tuž cjican:

—Yoozza chekanaqui. Ancha waliča učumž nonžtanaca, učumž chertanacami. Yooz anjilaž chiitacama nižtapacha cherchinčhumla. —Jalla nuž cjican Yooz honora waytissiča awatirinacaqui.

JESUSAQUI TIMPLUQUIN CHJICHTAČHA

²¹ Majttiquiztan quinsakal tjuñquiziqui jalla nekztan nii wawžquiz chimpuz

cuztrumpi paachiča. Ima Mariaž ican, Yooz anjilaqui Mariaquiz chiichiča, “Jesús cjita cjequicha amiž primir majtta wawaqui”. Jalla nižtquiztan nii anjilaž chiita tjuužtan tjuuzkatchiča.

²² Tuquitanpacha tsjii taku mantichiča Moisesqui, tuž cjican: “Majtžcu ima pusi tunc tjuñiž cjen, maatakanacaqui Yooz sirwiz cuztumpinaca ana payi atasacha. Pusi tunc tjuñiž tjonan, timpluquiz tsjii cuztrumpi paazpanča. Jalla nekztanaqui wilta Yooz sirwiz cuztrumpiž paasača”. Jalla nižtquiztan majtta tjuñquiztan pusi tunc tjuñi pjožkan Juztan Mariatan ninacž wawa chjitchiča Jerusalén cjita watja. Jalla nicju timpluquin ojkičiča wawa Yoozquin cumpjii. ²³ Tsjii Yooz liiqui tuž cjichiča, “Primir lucmajch wawa majtžcu, Yoozquin cumpjitaž cjequiča Yooz sirwajo”. Nuž Yooz lii ut'aysiž cjen lii jaru cumpliciča. ²⁴ Yooz mantita lii jaru nii lucutiñiqui ojkičiča. Yooz liiqui zakaz cjiča: “Tsjii pariza paluma uz tsjii pariza wežla palomažtakaz Yoozquin tjaaspanča”. Jaziqui nužupan Yoozquin tjaachiča.

²⁵ Nii timpuqui Jerusalequiz tsjii Simeón cjita žoñi želatča. Nii žoñiqui Yooz kuzcama kamñitača; Yooz lii jaru kamñitača. Nižaza Israel wajtchiz žoñinacž Liwriiñi tjewziča. Simeonqui Espíritu Santuž irpita žoñipantača. ²⁶ Espíritu Santuqui Simeonžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: “Ima ticzan, amqui Yooz cuchanžquita Liwriiñi Jiliri cheraquiča”. ²⁷ Jalla nuž taku tjaatiquiztanaqui Espíritu Santuqui Simeón irpichiča timplu kjutñi. Nii orauqi Jesusiž maa ejpqui nii timpluquin chjitchiča. Nekziqui Jesusižquiz mantita lii jaru cumpliciča. ²⁸ Jesusa cjita wawa cheržcu, Simeonqui kjaržtan kaaziča. Jalla nuž kaažcu, Yooz honorchiz cjejajo, tuž cjichiča:

²⁹—Yooz Tata, wejrqui amiž mantitacama kamiñ žoñtča. Tuquiqui wejtquiz taku tjaachamča. Anziqui amiž chiita taku cumplichamča. Jaziqui tižtiquiztanaqui cuntintul ticznasača. ³⁰Jaziqui wejt persun čhjučžtan tii amiž cuchanžquita Liwriiñi cherčinča. ³¹Tjappacha tii muntuquiz žejlñi žoñinacžtajapa tii Liwriiñi cuchanžquichamča. ³²Tii Liwriiñiž cjen, Israel žoñinacžquizimi parti žoñinacžquizimi Yooz kamañ jicz tježtaž cjequičha, liwriita cjejajo. Nižaza tii Liwriiñiž cjen, Israel wajtchiz žoñinacaqui zuma honorchiz cjisnaquičha. —Jalla nuž chiichiča Simeonaqui.

³³Simeonž chiitiquiztan Jesusiž maa ejpqui ninacž kuzquiz ispantichiča. ³⁴Nekztanaqui Simeonaqui ninacžta Yoozquin mayizichiča walikaz cjejajo. Nižaza Jesusiž maaquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Werarapančhay, tii wawaž cjen walja Israel wajtchiz žoñinaca liwriitapanž cjequičha. Nižaza tii wawaž cjen yekjapa Israel wajtchiz žoñinacazti ujquin tjojtznaquičha. Tiiqui walja chawc jiliripanž cjequičha. Pero walja žoñinacaqui nii anaž rispitaquičha, Yooziž cuchanžquita cjenami. ³⁵Tii wawaž cjen žoñinacž kuzquiz pinsitanacaqui pajtaž cjequičha. Nižaza María, amqui tii wawaž cjen ancha llaquitam cjequičha. —Jalla nuž mazziča Simeonaqui.

³⁶⁻³⁷Nii oraqi tsjaa Ana cjiti žon želatča, timpluquiz zakaz. Naatača Yooz taku paljayiñ profetqui. Jalla naaqui Fanuelž majttača, Aser cjita t'akquiztan. Pakallawk wata zalztiquiztan, naaža lucuqui ticziča. Anziqui walja chawc žontača. Quinsakalc tunca pusin watchiztača naa žewqui; timpluquiztan anapan ulniñtača. Ayunascan Yoozquin

mayizican, Yooz Ejpžquin sirwiñtača majiñami weenami. ³⁸Jesús cjita wata timpluquiz želan, nii orapacha Ana cjiti žonqui nii wawžtan zalčinča. Nuž zalžcu Yoozquin sparaquič cjičinča. Nekztan nii wawž puntu paljayi kalltichinča Jerusalén watja liwriiž tjuñi tjewžñinacžquiz.

JESUSAQUI PAJKCHIČHA

³⁹Tjapa Yooz mantita lii cumplizcuqui Jesusiž maa ejpqui Galilea yokquin quejpchiča. Niiž persun watja Nazaret cjita quejpchiča. ⁴⁰Jalla nii wajtquinaqui nii uzaqui pajkchiča. Tsjan tjupi y nižaza tsjan čhjultaki zizñi cjišsiča. Yooz Ejpqui nii walja cwtichiča, nižaza yanapchiča.

⁴¹Zapa wata niiž maa ejpqui Jerusalequin ojkchiča, pascua pijjsta payi. ⁴²Jesusaqui tuncapan wajtchiz cjen, niiž jamillžtan Jerusalequin ojkchiča pascua pijjsta cuztrumpi payi. ⁴³Jalla nekztan pijjsta žeržcuqui, quejpchiča ninacaqui. Jesús uzazti Jerusalén wajtquiz eclichiča. Niiž maa ejp ana eclini naychiča. ⁴⁴Niiž maa ejpqui pinsatča, “Niiž mazinacžtanž caa”, cjican. Jalla nuž cjen niiž maa ejpqui ojkchiča tsjii nooj intiru. Pero tjuñi kattan, Jesusa kjurchiča jamillanacžquin nižaza ocjalž maziran. ⁴⁵Maa ejpqui Jesusa ana wači atchiča. Jalla nekztanaqui Jerusalén watja quejpchiča, jalla nicju kjurzjapa.

⁴⁶Tsjii čhjep majquiztan, maa ejpqui Jesús watchiča timplu kjuyla. Timpluquiz Israel lii tjajjiñi maestruncžtan želatča. Maestruncž takunaca nonznatča. Y nižaza maestruncžquiz pewcznatča Jesusaqui. ⁴⁷Nii uzaž paljayta taku nonžcu tjapa žoñinacaqui ispantichiča, nii uzaž nuž čhjulumi zizñiž chiyan. ⁴⁸Jalla nekztanaqui nuž žejlñi cheržcu, ispantichi cjišsiča maa

ejpmi. Nekztanaqui niiž maaqui chiižinchinča:

—Aay, tii wejt uza jay. ¿Kjažtiquiztan am nižta eclichamta? Am ancha llaquita kjurchinča wejrnacqui. —Jalla nuž maaqui niižquiz chiižinchinča.

⁴⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui maaquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Wejr tjapa kjutni kjurchamkaya? Wejt persun Ejpž kjuyquiz žejlstanpantača wejtlaqui. ¿Jalla nii ana zizzat amya?

⁵⁰ Jalla nuž chiyani niiž maa ejpqui ana intintazziča.

⁵¹ Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan Nazaret cjita watja ojkičiča. Nicju irantižcu maa epiž mantitanaca cazni-panikaztača. Maaqui jalla niiž nuž wattanacquiztan kuzquiz chjojchinča.

⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tsjan pajkičiča. Nižaza tsjan zizni pinsam-intuchiztača. Yooz Ejpmi žoñinacami niiž cjen cuntintutača.

JUAN BAUTISTAQUI YOOZ TAKU PALJAYCHIČHA

3 Zacarías Juan cjita majchqui Yooz taku paljayi kallantichiča. Jalla nii timpuquiz tii jilirinaca želatča. Tsjiiqui Tiberio cjitatača, juc'ant chawc jiliritäča niiqui. Tunca pjijskan wata jiliri cjican mantichiča. Nižaza tira mantiñpantača. Tsjiizuñqui Poncio Pilato cjitatača. Niiqui mantichiča Judea cjita yokquin. Tsjiizuñqui Herodes cjitatača. Niiqui Galilea yokquin chawc jiliritäča. Niiž lajkqui Felipe cjitatača. Nii Felipiqui Iturea cjita yoka, Tracnite cjita yoka, jalla nii pizc yokquin mantiñitača. Tsjiizuñqui Lisnias cjitatača. Niiqui Abilinia cjita yokquin mantiñitača. Nii timpuqui ninacatača pajk jilirinacaqui. ² Nižaza nii timpuqui Anastan Caifastan timplu chawc jilirinacatača. Nii timpuqui Juanqui želatča tsjii ch'ekti yokquin. Jalla nuž že-

lan Yoozqui Juanžquiz takunaca paljaychiča. ³ Nekztan Juanqui tjapa kjutni Jordán puj yokaran ojklaychiča. Nicju žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui kuznacaž campiya; Yoozquin kuzziz cjisna. Nekztan ančuca ujnaca pertunta cjequiča. Jalla nekztanaqui bautistaž cjesača. —Jalla nuž paljaychiča Juanqui.

⁴ Tuquita tsjii Isaías cjita Yooz taku paljayni profeta želatča. Niiž cjiirta takucama watchiča. Jalla tuž cjican, cjiirchiča:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljayžcaquiča, tuž cjican: ‘Tsjii chawc jiliriž tjonaquiča. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii zuma jicztakaz ančuca kuznaca zumpacha tjaczna, y nižaza zuma lititumapanž cjee. ⁵ K'awanaca liwjtattjatzna. Curunacami lumanacami zumpachaž wjajržna, nii jicz zuma zok'o okajo. Nižaza nii t'ojonacaqui zumpacha kujjczatzna. Jalla nuž zuma kamañ jicz tjacznaquiča. ⁶ Nii chawc jiliriž tjontan, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami Yooz Epiž cuchanžquita Liwriñiž cheraquiča”.

Jalla nuž cjican cjiirchiča nii Isaías cjita žoñiqui.

JUAN BAUTISTAQUI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIŽINCHIČHA

⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui tjapa watjanacquiztan ulanžquichiča, Juanž bautista cjisjapa. Juanqui nii žoñinacžquiz cjichiča:

—Zkora irata incallni žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonya? ⁸ Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquiča, ančuca campiita kuz

kjana tjeezjapa. Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquiča, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoninča. Yoozqui anaž wejnaca casticasača”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisiča ančhucqui. Yoozqui tii maznacquiztan Abrahamž majchmaatinaca paasača. ⁹ Ančhucqui tsjii frut muntiztakazza. Ana zuma fruta pookni muntiqui k'aachtaz cjequiča jir ahtan. Jalla nuž k'aachtiquiztanaqui, ujtaz cjequiča. Jalla nižta irataž ančhucquiz wataquiča. Ana zuma kamañchiz žoninaca castictaz cjequiča. —Nuž cjican paljaychiča Juanqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui žoninacaqui Juanžquiz pwcziča:

—¿Jaziqui čjulut paaqui wejrnacjo?

¹¹ Nekztanaqui Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jequit pizc almillchiz cjechaj niiqui, tsjii almillaqui ana almillchiz žonžquin tjaasača. Tsjii wacchi čjherchiz žoniqui tsjii ana čjherchiz žonžquin niž čjeri tojnaquiča. —Nuž cjichiča Juanqui.

¹² Jalla nekztanaqui tsjii impuesto cobriñi žoninacaqui Juanžquin tjonchiča, bautista cjisjapa. Nekztanaqui Juanžquiz pwcziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi, ¿wejrnacqui čjulut paaquiya?

¹³ Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Lii jaruž cobraquiča. Anaž juc'anti cobraquiča ančhucqui.

¹⁴ Nižaza tsjii zultatunacaqui Juanžquiz pwcziča, tuž cjican:

—¿Wejrnaczi čjulut paaquiya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui žonžquiztan anaž čjulumi kjañasača. Nižaza anaž fuerziyasača. Nižaza žonžquizimi ana inapankaz tjojtñasacha, tsjii cusasa packatzjapami. Nižaza ančhuc persun

suelduchiz cuntintupanž cjee. —Jalla nuž cjican kaaziča Juanqui.

¹⁵ Tjapa žoninacaqui Yooziž cuchanžquita Cristuž tjonž ancha tjewznatča. Jalla nižtiquiztan žoninacaqui kuznacquiz pinsichiča: “Juanqui Cristužlani” cjican. ¹⁶ Pero Juanqui tjappacha nii žoninacžquiz cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui kjaztanka bautisača. Tsjiizuñ wejt wirquin tjonča. Jalla niiqui Espiritu Santužtanami arajpach ujžtanami bautisaquiča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Anal niž čhjata chjojkinimi atasača, nižquiz atintisjapa. Inakaztča wejrqui.

¹⁷ Juanqui tira paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquiča. Nekztan itsanacami zuma trigumi pjalznaquiča. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequiča. Niž persun kjuyquin majcžtaž cjequiča. Nii itsanacazti liwj ujžtaž cjequiča, ana tjesni ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucquiz wataquiča.

¹⁸ Jalla nuž žoninacžquiz chiižinchiča Juanqui. Nižaza yekja chiižintanacami paljaychiča, zuma Yooz taku paljaycan. ¹⁹ Nižaza wiruñauqui Juanqui Herodes cjita jiliržquiz iwjt'ichizakazza. Herodes cjita jiliriqui niž jilž tjunatan zalsiča. Felipe cjitatača niž jilaqui. Nižaza Herodesqui iya anawalinaca paachitakalča. Nekztan Juanqui Herodesquiz iwjt'ichiča tjapa niž anawali paatiquiztan. ²⁰ Herodeszti ana nonziča. Juc'anti anawalinaca paachiča, Juan carsilquiz chawjczcama.

JESUCRISTUŽ BAUTISTA

²¹ Juanqui ima carsilquiz chawcta želan, walja žoninaca bautissiča.

Nižaza Jesusa bautissizakazza. Jesusaqui baptista cjiscu Yooz Ejpžquin mayizatča. Nii orapacha arajpacha cjetziča. ²²Yooz Espíritu Santuqui tsjii palumažtakaz chjijwžquichiča Jesusiž juntuñ. Nižaza arajpachquiztan tsjii altu jora paljayžquiñi nonziča. Nii joraqui tuž cjican chiižquichiča:

—Amča wejt ultim k'ayi Maatimqui. Amiž cjen anchal cuntintutča wejrtqui.

JESUCRISTUŽ TUQUITA ATCHI EJPNACAČHA TINACAQUI

²³ Jesusaqui nii oraqui quinsatunc watchiztača. Jalla nekztanaqui niž Yooz Epiž tjaata trabajo kallantichiča. Jesusiž tuquita atchi ejpnacaqui tinacača. Primero Josež maati cjitažtakaztača. Josequi Eliž majchtača. ²⁴Eliqui Matatž majchtača. Matatqui Leviž majchtača. Leviqui Melquiž majchtača. Melquiqui Janaž majchtača. Janaqui Josež majchtača. ²⁵Josequi Matatías majchtača. Matatiasqui Amós majchtača. Amosqui Nahumž majchtača. Nahumqui Esliž majchtača. Esliqui Nagaiž majchtača. ²⁶Nagaiqui Maatž majchtača. Maatqui Matatías majchtača. Matatiasqui Semeiž majchtača. Semeiqui Josež majchtača. Josequi Judaž majchtača. ²⁷Judaqui Joanaž majchtača. Joanaqui Resaž majchtača. Resaqui Zorobabelž majchtača. Zorobabelqui Salatielž majchtača. Salatielqui Neriz majchtača. ²⁸Neriqui Melquiž majchtača. Melquiqui Adiž majchtača. Adiqui Cosamž majchtača. Cosamqui Elmodamž majchtača. Elmodamqui Erž majchtača. ²⁹Erqui Josuež majchtača. Josuequi Eliezerž majchtača. Eliezerqui Jorimž majchtača. Jorimqui Matatž majchtača. ³⁰Matatqui Leviž majchtača. Leviqui Simeonž majchtača. Simeonqui Judaž majchtača. Judaqui Josež majchtača.

Josequi Jonanž majchtača. Jonanqui Eliaquimž majchtača. ³¹Eliaquimqui Meleaž majchtača. Meleaqui Mainanž majchtača. Mainanqui Matataž majchtača. Matataqui Natanž majchtača. ³²Natanqui Davidž majchtača. Davidqui Isaiž majchtača. Isaiqui Obedž majchtača. Obedqui Booz majchtača. Boozqui Salmonž majchtača. Salmonqui Naasonž majchtača. ³³Naasonqui Aminadabž majchtača. Aminadabqui Aramž majchtača. Aramqui Esromž majchtača. Esromqui Fares majchtača. Faresqui Judaž majchtača. ³⁴Judaqui Jacobž majchtača. Jacobqui Isaacž majchtača. Isaacqui Abrahamž majchtača. Abrahamqui Tarež majchtača. Tarequi Nacorž majchtača. ³⁵Nacorqui Serugž majchtača. Serugqui Ragauž majchtača. Ragauqui Pelegž majchtača. Pelegqui Heberž majchtača. Heberqui Salaž majchtača. ³⁶Salaqui Cainanž majchtača. Cainanqui Arfaxadž majchtača. Arfaxadqui Semž majchtača. Semqui Noež majchtača. Noequi Lamecž majchtača. ³⁷Lamecqui Matusalenž majchtača. Matusalenqui Enocz majchtača. Enocqui Jaredž majchtača. Jaredqui Mahalaleelž majchtača. Mahalaleelqui Cainanž majchtača. ³⁸Cainanqui Enós majchtača. Enosqui Staž majchtača. Setqui Adanž majchtača. Adanqui Yooziž paatiquiztan Yooz maatitača.

SATANAS CJITA DIABLUQUI

JESUSA UJQUIZ

TJOJTSKATZJAPA PECATČHA

4 Jesusiž kuztan Yooz Espíritu Santuž kuztan tsjii kuzziztača. Jalla nuž cjen Jesusaž Jordán cjita pujquiztan okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchiča ch'ekti yokquin. ²Jalla nii ch'ekti yokquin žejlchiča pusi tunc

tjuñi. Jalla nuž želanaqui nii Satanás cjita diablui Jesusa ujquiz tjojskatzjapa pecatča. Jalla nii pusi tunc tjuñi Jesusaqui ana čheri lujlchiča. Jalla niž-tiquiztan pusi tunc tjuñquiztan ana lujlchiž cjen čheri eecskatchiča. ³ Jalla nekztanaqui nii diablui cjichiča:

—Ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, amqui tii mazquiztan t'anta tuckatalla. —Nuž diablui chiichiča.

⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñinacaqui anaž čheržtan alaja žetasača. Yooz takuča chekanaqui, jalla niiča ultim čherižtakazqui, Yooztan wiñaya žetjapaqui”.

⁵ Jalla nekztanaqui nii diablui Jesusa chjitchiča tsjii pajk cur puntiquin. Jalla nicju tjapa tii muntuquiz žejlñi yokanaca tjeziča tsjii ratukaz. ⁶⁻⁷ Nekztanaqui diablui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt yujquiz quillsnaquiz niiqui, nižaza wejr rispitaquiz niiqui, tjapa tii yokquiz žejlñinaca amquiz tjaataž cjequiča. Wejrqui tjapa tii yokanaca tjaača, am mantisjapa. Tii yokquiz žejlñinaca amtaž cjequiča tjappacha. Tii tjappacha wejtquiz tjaatatača. Jaziqui wejrqui jakziltižquiz tjaaz pecučaja, jalla nižquin tjaasača. —Jalla nuž cjichiča diablui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Ultim arajpach Yoozquinkaz rispita. Nižaza nii alaja sirwa. Niikazza Yooz Jiliriča”, nuž cjican cjijrtača.

⁹⁻¹¹ Nekztanaqui nii diablui Jesusa chjitchiča Jerusalén cjita watja. Nicju timplu pjurniquin chjitchiča. Nekztan cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Yooz Ejppui niž anjilanaca mantaquiča, am cwisjapa. Ninacž

kjaržtan am cwitaquiča, ana am kjojcha čhjoiritžta cjeajajo čhjul mazquiztanami”. Nuž cjijrtača. Jaziqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewtan kossuc tii yokquiz layžcalla.

¹² Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquiča”.

¹³ Jalla nekztanaqui diablui ana čhjulu iyas pinsiñi cjissiča, Jesusa ujquiz tjojskatzjapaqui. Nekztanaqui tsjii kjažtapacha nižquiztan zarakchiča. Wiruñ wila ujquiz tjojskatz yanznaquiča.

JESUCRISTUQUI YOOZ PUNTU PALJAYCAN OJKLAYCHIČHA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui quejpžquichiča Galilea cjita yokquin. Walja Espiritu Santuž azziztača. Tjapa yok kjutñi niž quintuqui ancha ojkchiča. ¹⁵ Galilea yokquin želan judío ajcz kjuyanacquizimi tjaajiñitača. Niiž tjaajintiquiztan tjapa žoñinacaqui niž honora waytichiča.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHIČHA

¹⁶ Nekztanaqui niž persun watja ojkchiča, Nazaret cjita. Jalla niitača niž pajkta watjaqui. Jeejz tjuñ nojiqui ajcz kjuyquin luzziča, niž cuztrumpi jaru. Jalla nii ajcz kjuyquin žejlcan, tsijsiča Yooz taku liizjapa. ¹⁷ Nekztanaqui Isaías cjita profetaž cjijrta Yooz taku, jalla nii libruqui chjalžtatača Jesusa liyajo. Nii libro cjetžcu wajtchiča tii cjijrta taku. Nekztan liichiča, tuž cjican:

¹⁸ “Yooz Espiritu Santuqui wejt kuzquiz žejlča. Wejrqui illztača, pori žoñinacžquiz zuma taku maznajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača llaquizñi žoñinaca

ana llaquiz llaquizajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača tanta žoñinacžquiz maznajo, ‘Liwriitaž cjequiča ančhucqui’ cjan. Nižaza wejrqui cuchanžquitača zur žoñinacž čhujqui čhjetnajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača ana zuma langzkatta žoñinaca liwriyajo. ¹⁹Yooz Ejpqui žoñinacžquiz zuma favora paaqiča. Jalla nuž nii zumanaca paazjapa Yooz Espiritu Santuqui wejttan chicapachača”.

Jalla nuž Yooz taku cjijrtača.

²⁰Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii li-bro pjuczcu ajcz kjuya atintiñi žoñžquiz intirjichiča. Nekztan nužquiz julziča. Tjappacha nekc žejlñi žoñinacaqui tira nižžquin chekznatča. ²¹Nekztanaqui paljayi kallantichiča, tuž cjan:

—Tonjpacha tii cjijrta Yooz taku cumplissiča ančhucadž nonžnan.

²²Nekztanaqui žoñinacaqui chiichiča, tuž cjan:

—Walikazza tii Jesusaqui.

Niž zuma chiita takunacquiztan ispantichiča. Ninacpora parlassiča, tuž cjan:

—¿Anaj tiic Juz maatiya?

²³Nekztan Jesusaqui tuž chiichiča:

—Ančhucacquiztan žoñi wejtquiz chiy-ačhani, “Am kullñi žoñimžlaj niiqui, ima wejr kullcan, am persunpacha kullalla”. Wejrqui Capernaum wajtquin milajrunaca paachinča, jalla nii quinto nonzinčhucča. Jaziqui ančhucqui wejtquiz tuž chiyachani: “Nižtapacha tii am persun wajtquin paažinalla”. Nuž wejtquiz chiyachani.

²⁴Jesusaqui tirapan paljayichiča, tuž cjan:

—Weraral chiyuča. Yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii Yooz taku paljayñi profeta zuma risiwasača. Persun wajtchiz žoñinacazti nii Yooz taku paljayñi profetžquiz anaž juyzu paača.

²⁵Tuquiqui tsjii Elías cjita Yooz taku

paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja žewžew maatakanaca želatča Israel wajtquinaqui. Čhjep wata sojta jizziz ana wira chijinchiča. Jalla nižtiquiztan walja mach'atača. Ana čheri želatča nii wajtquinaqui. ²⁶Israel wajtquin walja žewžew maatakanaca želanami, Eliasqui ninacžquin ana cuchantatača. Pero Sarepta cjita wajtquin tsjaa žew želatča, Sidón cjita wajtž žcati. Jalla naa yekja wajtchiz žewaquin cuchantatača Eliasqui. Jalla nužupan cjetča. ²⁷Nižaza tuqui timpuzakaz tsjii Eliseo cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja mojkchi janchichiz laa žoñinaca želatča; lepra cjita conača niiqui. Pero Eliseuqui persun wajtchiz laa žoñinacžquiz ana čhjulumi čhjetinchiča. Antiz tsjii Naamán cjita Siria wajtchiz žoñžquiz čhjetinchiča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

²⁸Jalla nuž chiita nonžcu, tjappacha nii ajczñi žoñinacaqui muzpa žawjchiča Jesusiž quintra. ²⁹Ninacaqui walja tsijtsiča. Nekztanaqui wajtquiztan Jesusa ulanskatchiča. Nii watjaqui pajk waranc k'aw žcati želatča. Jalla nuž k'aw kjutñi Jesusa chjitchiča, nii k'awquiztan kossuc tjojtsjapa. ³⁰Ultimquiziqui Jesusazti ninacž taypi watchiča. Ana čhjulumi kjaž cjita ojkchiča.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOÑI ČHJETINTA

³¹Nekztanaqui Jesusaqui ojkchiča Capernaum cjita watja Galilea cjita yokquin. Jalla nicjuqui jeejz tjuñ nooj Jesusaqui tjaajinchiča ajcz kjuyquin.

³²Niž tjaajintiquiztan žoñinacaqui walja ispantichiča. Jesusaqui pajk jilirž tawkžtan tjaajinchiča.

³³Jalla nii ajcz kjuyquiz tsjii zajraž tanta žoñi želatča. Nii žoñiqui kjawchiča, tuž cjan:

³⁴—¡Ay! Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimča. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? ¿Kjažtiquiztan wejrnac aki tjon amjo? Wejrqui am pajuča. Yooziž zuma cučanžquita Žoñimča amqui. —Jalla nuž cjichiča nii zajraqui.

³⁵Nekztanaqui Jesusaqui nii zajrižquiz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! ¡Tii žoñžquiztan zaraka!

Jalla nekztanaqui žoñi tjojtcu zajraqui ulanchiča žoñinacaž cheranpacha. Ana nii žoñi čhojritžcu, ecchiča. ³⁶Nekztan tjapa žoñinacaqui ispanitichiča. Jalla nekztan parlassiča, tuž cjican:

—¿Čhjul mantiñi takumekaz chiila tiiqui? Walja azziz tawkchizza. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Tiiž manti-tiquiztan zajramiž ulanla. —Nuž ispanitichi parlassiča.

³⁷Tjapa kjutñi nii yokaran Jesu-siž ispanitichuca paatanacquiztan walja parlasñitača.

SIMON PEDRUŽ AJMUŽ MAA ČHJETINTA

³⁸Nekztanaqui Jesusaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu ojkcichiča. Nekztan Simonž kjuyquin luzziča. Jalla nekz Simonž ajmuž maa ch'ujlñi cona laacjichi želatča. Tjapa curpu walja kjakchi želatča. Nii žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roct'ichiča:

—Čhjetinžinalla, —cjican.

³⁹Nekztanaqui Jesusaqui naa laa žona kjutñi chutjatchiča. Nekztan laa žon čhjetinchiča. Ch'ujlñi conaqui apaltichiča nužquiz. Nii orapacha naa žonqui žaazinča, nekztanaqui ninaca atinti kallantichinča.

TJAPAMAN LA ŽOÑINACA ČHJETINTA

⁴⁰Nekztanaqui tjuñiz kattan, žoñinacaqui tjapaman laa žoñinaca zjiččiča, Jesusa čhejtñajo. Nekztan

Jesusaqui zapa maynižquiz persun kjaržtan lanziča. Jalla nuž lanžcu čhjetinchiča. ⁴¹Nižaza tsjii kjaž laa žoñinacžquiztan zajranaca ulanskatchiča. Jalla nuž ulanskatan zajranacaqui kjawchiča:

—Yooz Maatimča amqui, —cjican.

Nii zajranacaqui zizatča, Yooziž cučanžquita Cristupankazza Jesusaqui, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Jesusazti zajranacžquiz ujziča, tuž cjican:

—Jalla wejt puntuquiztan anapanča chiichiisqui.

JESUSAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑ PUNTU PALJAYCHIČHA

⁴²Niiž jakakattaž wentan Jesusaqui wajtquiztan ulanchiča, ana žoñž žejlz yokquin. Pero nii wajtchiz žoñinacazti walja nii kjurchiča. Nižtami kjurni žoñinacaqui irantichiča jakziquin Jesusa želatčhaj, jalla nicju. Nii žoñinacaqui Jesusaž atajs pecatča, ana jakziquinami okajo. ⁴³Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Yekjap watjanacquin jaknužt žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz kamz waquzičhaja, jalla nii paljayzquiztanča wejrqui. Jalla nijapa wejrqui tii muntuquiz cučanžquitača.

⁴⁴Jalla nuž paljaycan Jesusaqui ojklaychiča Galilea yokaran. Jalla nuž ojklaycan ajcz kjuyquizimi paljayñitača.

JESUCRISTUQUI MILAJRU PAACHIČHA

5 Tsjii nooj Jesusaqui tsjii pajk kot atquin želatča. Genesaret cjitača nii pajk kotaqui. Jalla nekz želan walja žoñinacaqui niižquin tjonchiča. Yooz taku nonzjapa niiž muytata ancha ts'acjasatča. ²Jesusaqui pizc laachi warcu cherchiča kot atquiz. Tsjii ch'iz tanñi žoñinacaqui warcunaca ecchi-tača. Ninacaqui ch'iz tanz rednaca awjnatča. ³Jalla nekztanaqui Jesusaqui

Simón cjeta žoňž warcuquiz luzziča. Simonžquiz nii warcu koluc atskatchiča kot mor kjutni cheechi. Jesusaqui warcuquiz julžcu, žejlŋi žoňnacžquin tjaaŋni kallantichiča. ⁴Jalla nuž žoňnacžquiz tjaaŋni žeržcu, Simonžquiz cjichiča:

—Tii warcu am chjicha tsjan kos kjutni. Jalla nekztan am ch'iz tanz rednaca tjojtžna.

⁵ Simonaqui kjaaziča tuž cjican:

—Wejt Tjaajiŋi Maestro, zeziqwi wejrnaqui pakara langzinča, pero ana zinta ch'iz tanchinča. Nižtaqui amiž mantanaqui wejt ch'iz tanznaca tjojtžnača.

⁶ Nekztanaqui ch'iz tanz tjojtžcu, walja muzpa ch'iz tanchi jooziča, redmi wjajrzni kallantichiča.

⁷⁻⁸ Nii oraqui ninacž mazinaca yekja warcuquintača koluc ažkquinalla. Ch'iz tanz wjajrzni kallantiquiztan mazinaca kjaržtan wilžcu, kjawziča yanapi tjonajo. Nii mazinacaqui irantižcu, nii pizc warcuquiz ch'iztan chijjpsiča. Ch'iztan jos nii kotquiz kos julžni tjurchiča nuž wacchi ch'iz tanziž cjen. Nii cheržcu, Simón Pedruqui Jesusiž yujcquiz quillziča. Nekztan cjichiča:

—Wejt Yooz Jiliri, ancha ujchiz žoňtča wejrqui. Amtan chica ojklayzqui anal waquizuča.

⁹ Jalla nii wacchi ch'iz tanchiž cjen, Simonaqui walja ispantichiča, nižaza niž mazinacami. ¹⁰ Tsji pucultan mazinacaqui Jacobžtan Juanžtan cjitatača. Ninacaqui Zebedeož majchnacatača. Jacobžtan Juanžtan nižaza ispantichi cjiŋsiča. Jesusaqui Simonžquiz cjichiča:

—Ana am tsuca. Jalla tekztan nawjkchuc jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata amqui žoňnacam juntaquiča Yooztajapaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui warcunaca yokquin irantiskatžcu, ninacaqui

tjappacha ecchiča. Nižaza nii ch'iz tanz langz jaytichiča Jesusižtan chica ojklayzjapa.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOŇI ČHJETINTA

¹² Tsji noojiqui Jesusaž tsji wajtquiz želan, tsji mojkchi janchichiz laa žoňi tjonchiča. Jesusa cheržcuqui, niž yujcquiz puct'ichiča yokquizpacha. Jalla nekztanaqui rocchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niŋqui, wejr čhjetinzim atča amqui.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanziča, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjiŋsa.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoňiqui žejtchi cjiŋsiča mojkchi janchi laaquiztan. ¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoňi mantichiča ana jeczquizimi nuž nii čhjetinta puntu chichiyajo. Nižaza cjichiča:

—Timpluquin oka amqui. Timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquiča. Jalla nižtiquiztan žoňinaca am žejtchi zizaquiča. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

¹⁵ Jalla nuž ana chiyajo mantichiž cjenami, Jesusiž paata puntu juc'anti juc'anti parlita cjiŋsiča tjapa kjutni žoňnacžquin. Jalla nii quinto nonžcuqui, ju'anti žoňinacaqui ajcsquichiča Jesusiž taku nonzjapa. Nižaza laanacami ajczquichiča Jesusaž čhjetinta cjisjapa. ¹⁶ Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui nii žoňnacžquiztan zarakžcu ana žoňnacž žejlz yokquin ojkičiča. Jalla nii yokquin Yooz Ejpžquin mayizichiča.

ZUCH ŽOŇI ČHJETINTA

¹⁷ Tsji nooj niž wiruñ Jesusaqui tjaa-jnatčha. Jalla niiran fariseo cjita žoñinacaqui julzi želatčha, nižaza judiuž kamañ lii tjaažiñi žoñinaca želatčha. Jalla ninacaqui tjapa Galilea watjanac-quiztan tjonchičha, nižaza Judeaquiztan, nižaza Jerusalenquiztan. Nižaza Jesusaqui laa žoñinaca čhjetincan, Yooz azi tjeezičha. ¹⁸ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž žoñinacaqui tsjii zuch žoñi zjičhičha tjajz zquitquiz callžcu. Irantižcu kjuyquiz majcz pecatčha. Jesusiž yujc-quiz nonzinz pecatčha. ¹⁹ Pero muzpa žoñinacacaz ajcsiž cjen, ana Jesusižquin macjati atchičha. Nekztanaqui kjuya yawžcu, tsewctan kjuya pjetchičha, tejanaca apakžcu. Pjetquiztan nii zuch žoñi tsewctan kjuylichuc majcchičha tjajz zquitquiz callžcu. Kjuytlan žejlñi žoñinacž taypi nuž Jesusiž yujcquin apjatchičha. ²⁰ Ninaca tjapa kuztan tjonchi nayžcu Jesusaqui laa žoñžquiz cjichičha:

—Jilala, jaziqui am ujnacaqui pertuntačha.

²¹ Jalla nekztanaqui judiuž kamañ lii tjaažinacžtan fariseonacžtan kuzquiz pinsi kallantichičha, tuž cjican: “¿Ject tii žoñejo? ¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Yooz quintra anawalipanla tii žoñž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnacaqui pertunñiqui”. Jalla nuž pinsichičha nii žoñinacaqui.

²² Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita naychičha. Nekztan ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan anchuca kuz nižta pinsejo? ²³ ¿Jaksilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaj? už “Tsijsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? ²⁴ Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca

pertunzjapa. Razunal chiyučha. Jalla nii zizjapa ančhucqui tiž chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichičha:

—Amquiz cjiwčha, tsijsna. Am tjajz zquitinaca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichičha Jesusaqui.

²⁵ Nii orapacha nii zuch žoñiqui tsijsičha, žoñinacaz cheranpacha. Tjajz zquiti aptižcu, persun kjuya ojkičha. Yooz honora waytican ojkičha. ²⁶ Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchičha. Ekeksan ninacaqui Yooz honora waytichizakazza. Nižaza ninacpora parlassizakazza:

—Tonj tjuñiqui walja ispantichucanaca cherchinčhumčha.

LEVI CJITA ŽOŇIQUI JESUSIŽQUIN KUIZZIZ CJISSIČHA

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Jalla nuž ulanžcu tsjii Leví cjita žoñi cherchičha. Impuesto cobriñi žoñitačha niiqui. Impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatčha žoñinacžquiz cobrican. Jesusaqui nii žoñžquiz cjichičha:

—Wejttanž ojkla.

²⁸ Nekztanaqui Leví cjita žoñiqui tsijsičha. Impuesto cobriz langz apatatžcu, Jesusižtan chica ojkičha.

²⁹ Nekztanaqui Jesusižtan pijista paazjapa, Levíqui persun kjuyquiz zuma čhjeri tjaczičha. Čhjeri lujlcan Jesusaqui impuesto cobriñinacžtan nižaza yekja ujchiz žoñinacžtan chica julzi želatčha. ³⁰ Jalla nii cheržcu, fariseo žoñinaca nižaza judiuž lii tjaažiñi maestrunaca jalla ninacaqui Jesusiž tjajjinta žoñinacžquiz chuchi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan impuesto cobriñinacžtanami ujchiz žoñinacžtanami čhjeri lujl ančhucjo?

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui nuž nonžcu kjaazičha ninacžquiz, tuž cjican:

—Wiw žoñinacaqui kullñi žoñi anaž pecasača. Antiz laa žoñinacaž pecchiya. ³²Wejrqui “zumal kamuča” cjiñi žoñinacžquiziqui anal kjawzñi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawzñi tjonchinča, ninaca Yoozquin kuzziz cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

³³Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesu-sižquiz chiichiča, tuž cjican:

—Juanž tjaa jintanacami fariseož tjaa jintanacami walja ayunasñiča. Y nižaza ninacž cuzturumpi jaru walja Yoozquin mayiziñiča. Pero amiž tjaa jinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ĆKjažtiquiztan nižtajo? Čhjeriž lujlžla, nižaza mazk'a kjaz licžla, nižtakazla. —Nuž cjican uj tjojtunz pecchiča nii žoñinacaqui.

³⁴Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Zals pjižtiquiz žoñinacaz impittaž cjenauki, Ćkjažt zalsñi žoñi želanpacha anaž ayunasasača. ³⁵Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjañtaž cjen, jalla nekztanž ayunasasača.

³⁶Tsjii taku chiichizakazza, tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii ew zquitquiztan riminta apakasača, tsjelanzi zquiti rimintisjapa. Jalla nuž paaquiz niiqui, nii ew zquiti pertisnaquiča. Nižaza nii ew riminta apjattaqui tsjel zquitquiztan tsjemata cjequiča. ³⁷Nižaza anaž jecmi tsjii zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasača. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasača. ³⁸Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasača. Nekziqui zkiz luusmi vinumi zumapanž cjesača. ³⁹Y nižaza t'amchi vinu licžcu, anaž ew vinu pecasača. “Wejtta t'amchi vinuqui walikazza”, cjican cjequiča. Nižtazakaz

žoñinacaqui Yooziž tjaata ew kamaña ana pecasača.

TSJII JEEJZ TJUÑQUIZ WATTA

6 Tsjii jeejz tjuñ noojiqui Jesusaqui zkal taypiranž okatča niiž tjaa jinta žoñinacžtan. Jalla nuž ojkan niiž tjaa jinta žoñinacaqui tric oza kjajpchiča. Nuž kjajpžcu kjaržtan kjojchiča. Nekztan lujlchiča. ²Nii cheržcu tsjii kjažultan fariseo žoñinacazti ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—ĆKjažtiquiztan ančhucqui nižta paažo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lii quintrala, Ćana jaa?

³Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucpanča, Ćana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: učhum David cjita tuquita atchi ejpqui niiž mazinacžtan čhjeri eecskatchiča. ⁴Čhjeri eecznanauki arajpach Yooz timpluquin luzziča. Nicju Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatča. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchiča. Nižaza niiž mazinacžquiz tojunchiča. Anapantača permitta nii t'anta lujlsqui ina žoñžlaqui. Nižta lujlžcuqui, lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacžtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

⁵Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jeejz tjuñquizimi čhju lu paaz cjenami mantasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

KJARA KJOŇCHI ŽOŇI ČHJETINTA

⁶Niiž wiruñ jeejz tjuñquiziqui Jesusaqui luzziča judionacž ajcz kjuyquiz. Jalla nii ajcz kjuyquin tjaa jñi kallantichiča. Nicju tsjii žoñi želatča žew kjara kjoñchi. ⁷Nižaza judiuž lii

tjaajiñinacžtan, fariseonacžtan želatča. Nii žoñinacaqui Jesusaž awayt'atča, jeejz tjuñquiziqui čhjetnaqui anaž čhjetna, jaa, jalla nii. Jalla nuž awayt'atča, Jesusiž quintra nii jaru aptisjapa. ⁸ Pero Jesusaqui nižta ana wali pinsitanaca kuzquiz naychipanča. Jalla nekztanaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

Nuž čhiitiquiztanaqui nii žoñiqui nii taypiquin tsijsiča. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—Wejrqui ančhucaquiz tsjii pewcsnasacha. ¿Jeejz tjuñquiziqui učum liiqui kjažt cjeejo? žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja. Žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja. Ančhucqui zumpacha zizza, zuma paazqui učum lii jaruča jeejz tjuñquizimi. —Jalla nuž cjican, čhižinčiča Jesusaqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz muytata žejlñi žoñinacž kjutñi chercherziča. Nekztan kjara kjoñchi žoñžquiz cjichiča:

—Am kjara chjinzna.

Nii žoñiqui nuž kjara chjinžcu niiz kjara žejtchi quirchiča. ¹¹ Quintra žoñinacazti nii cheržcu walja žawjchiča Jesusiž quintra. Jalla nekztanaqui ninacpora pewcsarassiča, jaknužt Jesusiž quintra paa-as, jalla nii.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹² Niiž wiruñauqui Jesusaqui tsjii curullquin ojkičiča Yooz Ejpžquin mayizi. Ween pakara Yooz Ejpžquin mayizichiča. ¹³ Tjuñiž tjewctanalla, niiz tjaažinta žoñinaca kjawziča. Kjawžcu, Jesusaqui tuncapani illziča niiz mantita apostolonaca cjisjapa. ¹⁴ Nii illzta apostolonacaqui tuž cjita tjuunacchiztača: Simonatača; nižaza niiz tsjii tjuuqui Pedro cjitaza-

kaztača. Andrestača, Simonž lajk Jacobotača. Juantača. Felipetača. Bartolometača. ¹⁵ Mateotača.

Tomasatača. Jacobotača; niiqui Alfeo cjita žoñž majchtača. Simonatača, nižaza niiqui Canaan t'akquiztantača. ¹⁶ Judastača, Jacobž lajk; nižaza Judas Iscariotitača; jalla niiqui Jesusiž quintra tarazunchiča.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz illztanacžtan chjiwžquichiča curullquiztan. Pampiquin irantižcu, niiz tjaažinta žoñinacžtan tsijsiča. Nicju wacchi žoñinaca želatča, tjapa kjuttan Judea yokquiztan, nižaza Jerusalén wajtquiztan, nižaza Tiro yokquiztan, nižaza Sidón yokquiztan, jalla nii yokanacquiztan tjonchiča. Nii žoñinacaqui Jesusiž takunaca nonžni irantižquichiča. Yekjapanacaqui tjonchiča laanacquiztan čhjetinta cjisjapa. ¹⁸ Nižaza yekjapanacaqui tjonchiča zajranacaž tantiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca čhjetinčiča.

¹⁹ Jesucristuqui čhjetinz azziztača. Nižaza Jesusaqui tjapa nii žejlñi laanaca čhjetinčiča niiz aztan. Tjappacha laa žoñinacaqui Jesusa lanz pecatča, čhjetinta cjisjapa.

JESUSIŽ TJAAJINTANACA

²⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaažinta žoñinacž kjutñi cherziča. Nekztan paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui porinaca, Yooz mantita zuma kamañauqui ančhucaltajapača. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

²¹ Čhjeri eecsfīnaca, wiruñ Yoozqui ančhucaquiz wali cjiskataquiča, tsjii čhjeržtan chjekchižtakaz. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

‘Llaquitanaca, anzič ančhuc kaačan. Wiruñauqui ananiž chipchipaquiča. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

22-23 'Ančhucui, Yooz Majchquin sirwiñi žoñinacčhucča. Quintra žoñinacui ančhucaquiz chjaawjkatča. Nižaza jakurpayaučiča. Nižazaž ch'aanaquiča. Nižaza iñaraquiča. Ančhucaquiz ana zumapanž nayaquiča. Jalla nuž cjenami ancha cuntintuž cjee. Ančhuczi arajpachquin ojkžcu, wali kamañ wira tanznaquiča, tsjii chawc premiužtakaz. Nižtapan tuquitanpacha tii žoñinacž tuquita atchi ejpnacui Yooz sirwiñi profetanacžquiz chjaawjkatñipantača. Jalla nižtiquiztan anžiqui cuntintuž cjee.

24 'Ančhucui ricachunaca, cuntintukaz tii wirquiz kamchinčhucča. ¡Wiruñ anawalipanž ančhucaquiz wataquiča!

25 'Ančhucui zuma cusasanacchiz kamchinaca, poriztakaz cjisnaquiča. Yoozquin ana cjuñziž cjen t'akjiriž cjisnaquiča. Ana walinacquiztan chipchinaca tsjii noojiqui ananiž kaaquiča nižaza llaquitaž cjequiča.

26 'Ančhucui, Yooz taku chiitažoka cjiñi žoninacčhucča. Tjapa žoñinacui ančhuca honora waytaquiz niñiqui ančhucaquiz juc'ant anawaliž cjequiča. Tuquitanpacha tii žoñinacž tuquita atchi ejpnacui nižtapan honora waytichiča toscara chiichiñinacžquiz.

QUINTRA ŽOÑINACŽTANAMI ZUMA KUZZIZPANŽ CJEE

27 'Ančhucui, wejt taku nonžñinaca, ančhucaquiz tuž cjiwča: Ančhuca quintra žoñinacžtanami zuma kuzzizpanž cjee. Y nižaza zumapanž ninacžtan paa, nižaza ančhuca chjawjkatñinacžtanami zumapanž cjee. 28 Nižaza ančhuca quintra laykiñi žoñinacžquiz zuma tawkžtan paljaya ančhucui. Nižaza ančhuc iñariñi žoñinacžtajapa zuma tawkžtan Yoozquin mayt'izina. 29 Jakziltamiž am yujcquiz kichasaž niñiqui, ana nižta-

pacha amqui kicha. Anača cutjatzqui. Nižaza jakziltamiž am ira kjañasaž niñiqui, nii kjañaj cjee. 30 Nižaza jakziltamiž amquiztan mayi tjonasača, nuž tjaa. Jakziltamiž amquiztan kjañasača, nuž kjañaj cjee. Anam amqui quijasača. 31 Jaknužt ančhucui parti žoñinaca ančhucatan zuma kamz pecčhaj niñiqui, jalla nižtapacha ančhucui žoñinacžtan zuma kama.

32 'Yekjapanacui ančhucatan zumaž munaziča. Ančhucui ninacžtan alajapankaz zuma munazaquiz niñiqui, žkjažtiquiztan ančhucui "Zumal paa-uča" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. 33 Yekjapanacui

ančhucaquiz yanapča. Ančhucui ninacžtan alajapankaz yanapaquiz niñiqui, žkjažtiquiztan ančhucui "Zumal paa-uča" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. 34 Yekjapanacui ančhucaquiz onza. Ančhucui ninacžtan alajapankaz onznaquiz niñiqui, žkjažtiquiztan ančhucui "Zumal onznuča" cjican chiyasajo? Nižta irata zakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. Nekztan tsjii onžñizakaz tjewza. 35 Pero ančhucui quintra žoñinacžtanami zuma munazizpanž waquiziča. Nižaza ančhucui quintra žoñinacžquizimi yanapz panž waquiziča. Nižaza ančhucui onžcumi anaž tjewz waquiziča "Niimiž onz, jaa" cjicanaui. Jalla nuž kamtiquiztanaui Yoozqui ančhucaquiz tsjii pajk honora tjaaquiča. Nižaza nuž kamtiquiztan ančhucui tjeeža werar arajpach Yooz maatinacaž, nii. Nižaza nuž kamcanaui Yooz irataž kamča. Yoozqui okžñizakazza quintra žoñinacžquiziqui. 36 Yooz Ejpqui walja okžñipanča. Nižta irata ančhucui okžni kuzziz cjee.

ZUMA KAMAQUIĈHA

³⁷ Anĉucalaqui anaĉha ŝoĉinacĉ uj paatanaca chii chiizqui. Jalla nuĉ ŝoninacĉ uj paatanaca chii chiyauizĉ niiqui anĉhucqui juc'ant ujchiz cjequiĉha Yooz yujcquiziqui. Niĉaza ŝoĉinacĉquizimi “Amqui Yooziĉ castictaj cjila”, cjican chiyauizĉ niiqui anchucqui Yooziĉ casticta zakaz cjequiĉha. Niĉaza jakzilta ŝoĉit anĉhucquintra uj paaĉhaja, jalla niizquiz pertunz waquiziĉha. Nekztan Yoozqui anĉhucquiz ujnaca zakaz pertunaquiĉha. ³⁸ Anĉhucqui okzĉni kuzziz ŝoĉinacĉquizimi tjaa. Jalla nuĉ tjaa Yoozqui anĉhucquiz juc'anti tjaaquiĉha. Jalla tuĉ Yoozqui tjaaquiĉha. Anĉhucquin quelzquiz chijjpi tjaaquiĉha. Tsajtscu tsajtscu niĉaza walja kala ts'aczu tjaaquiĉha. Jakziltat tuptalla tjaaĉhaja, jalla niizquiz nuĉ tuptalla zakaz Yoozqui tjaaquiĉha. Niĉaza jakziltat ĉhuĉni kuzziz tjaaĉhaja, jalla niizquiz nuĉ ĉhuĉni zakaz Yoozqui tjaaquiĉha.

³⁹ Jesusaqui tsjii takunacĉtan chiichiĉha, tuĉ cjican:

—ĈJaknuĉt zur ŝoĉiqui yekja zur ŝoĉi irpiĉiĉtakaz zuma ĉhjichasajo? Pucultanpachaĉ ojtquiz tjojtsnasaĉha. Jalla niĉtaĉ ana zuma cjicjiĉni ŝoĉinacaqui. ⁴⁰ Tsjiilla cjesaĉha. Tsjii tjaaĉinta ŝoĉiqui niiz tjaaĉiĉniĉquiztan anaĉ juc'anti cjesaĉha, aunquimi istutiizcu tjaaĉiĉni maestrupanikaz cjequiĉha. —Jalla nuĉ tjaaĉinchiĉha Jesusaqui.

UJ PUNTUQUIZTAN

Niĉaza Jesusaqui tjaaĉinchiĉha, tuĉ cjican:

⁴¹ —Amqui am jilĉ ĉhujcquiz tsjii cjujchilla cherasaĉ niiqui, ĉkjaĉtquiztan am persun ĉhujcquiz pajk cjujchi ana ĉerjo? ⁴² Am persun ĉhujcquiz

nii pajk cjujchi ana cherasaĉ niiqui, ĉkjaĉtquiztan am jilĉquiz chiijo, “Jila, am ĉhujcquiztan nii cjujchilla apakĉinaĉha”, cjicanajo? Ana zum ŝoĉiĉha amqui. Primeruqui am persun ĉhujcquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasaĉha. Y niĉaza am jilĉ ĉhujcquiztan cjujchilla apakasaĉha. —Jalla nuĉ tjaaĉinchiĉha Jesusaqui uj puntuquiztan.

ŜOĉINACAQUI PAJTAĉ CJESAĉHA NINACĉ KAMTIQUIZTAN

⁴³ Niĉaza ŝoĉinacĉ kamaĉni puntuquiztan Jesusaqui tjaaĉinchiĉha tuĉ cjican:

—Tsjii zum muntiquiztan ana zum frutanaca anawira pookasaĉha. Niĉaza tsjii ana zum muntiquiztan zum frutanaca anazakaz pookasaĉha. ⁴⁴ Niĉaza zapa muntinaca niiz frutanacquiztan pajza. Jalla niĉtquiztan tsjii ĉh'ap muntiquiztan higo fruta anaĉ pooki atasaaĉha. Niĉaza tsjii ĉh'ap muntiquiztan uwas fruta anaĉ pooki atasaaĉha. ⁴⁵ Tsjii zuma kuzziz ŝoĉiqui zuma takunaca paljayĉniĉpanĉha. Tsjii ana zuma kuzziz ŝoĉiĉti ana zuma takunaca paljayĉniĉpanĉha. Jaknuĉt kuzquiz pinsiĉhaja, jalla nuĉ chiichiĉha ŝoĉinacami.

⁴⁶ Jesusaqui cjichizakazza:

—Anĉhucqui anaĉ weriĉ chiitacama kamĉha. Jaziqui, ĉkjaĉtquiztan anĉhucqui wejt tjuu aynakjo, wilta wiltajo, “Wejt Jiliri, wejt Jiliri”, cjicanajo? ⁴⁷ Yekjap ŝoĉinacaczi wejtquin tjonĉcu wejt takunaca tjapa kuz nonĉa Niĉaza weriĉ chiitacamaĉ kamĉha. Jalla tiĉtaĉ nii ŝoĉiqui. ⁴⁸ Jalla nii ŝoĉiqui kjuya kjuychiĉha. Primeraqui yoka jwetchiĉha, maz zalzjapa. Nii mazquin zalzcu, jalla nii mazuntuĉ ĉhucziĉha nii kjuy simintu. Nekztan kjuya pirkichiĉha. Wiruĉnaqui tsjii puju kjaz ĉhjijpi ojkiĉha, walja pjatsi. Nekztanaqui nii kjazqui ojkiĉha, kjuya t'eznata. Pero anapan

t'ezñi atchiča. Nii kjuyaqui maz juntun kjuytatača. ⁴⁹Yekjap žoninacazti wejt taku ana tjapa kuz nonža. Nižaza weriž chiitacama anaž kamča. Jalla tižtaž nii žoniqiu. Jalla nii žoniqiu kjuyazakaz kjuychiča, ana maz simintuchiz. Wiruñauki nižazakaz tsjii puju pjatzi, kjazqui kjuya t'ezinsjapa ojkchiča. Nekztanaqui nii kjuyaqui ezziča. K'ala kuztača. Jalla nižtaž nii ana weriž chiitacama kamni žoniqiu.

TSJII ČHJETINTAQUI

7 Jesusaqui nuž paljayz žeržcuqui, Capernaum cjita watja ojkchiča.

²Nicju tsjii romano zultat jiliri želatča. Niiž ancha zuma piyunaqui ancha laat-ača, ticzmayatača. ³Nii zultat jiliriqiu Jesusiž quintu zizcu, tsjii kjažultan judionacž jilirinaca cuhanžquichiča, Jesusižquiz rocžcajo niiž piyuna čhjetnajo. ⁴Jalla nekztanaqui mantita žoninacaqui Jesusižquiz macjatchiča. Nekztanac ancha roct'ichiča, tuž cjican:

—Tii zultat jiliriqiu ancha zumača. Jalla nižtiquiztan yanapchucapanča. ⁵Učhum watja walja rispitiča. Nižaza tsjii učhumž ajcz kjuya kjuykatchiča niqiu.

⁶⁻⁷Nekztanaqui Jesusaqui nii rocni-nacžtan ojkchiča. Kjuya žcati cjisnan, nii zultat jiliriqiu tsjii niž mazinaca cuhanžquichiča, Jesusižquiz chii, tuž cjican:

—Wejt jiliri, am yujcquizic anal waquizuča, am wejt kjuyquiz luzajo. Wejrqui persunpacha eksinča am kjuri ojkzjapa. Am ojkzqui ch'amaž cjesača. Tekztanpacha tsjii taku chiyalla. Nuž amiž chiitiquiztanac žetaquiča wejt piyunaqui. ⁸Wejrmi wejt jiliriž mantitacama ojklayiča. Nižaza wejt zultatunacaqui weriž mantitacama ojklayiča. Jaziqui tsjiimil mantuča, “Oka” cjican. Nekztan ojkča. Nižaza tsjiimil kjawznuča. Nekztanac tjonča.

Nižaza tsjiimil mantuča, “Tižta paa” cjican. Niimi zakaz paača. Nižtazakaz amqui mantasača, wejt piyuna žetajo.

⁹Jalla nižta taku nonžcu, Jesusaqui, chiichiča:

—Cusapachaž chiča nii žoniqiu, —cjican.

Nekztanaqui apsni žoninacž kjutni chersiča. Cheržcu tuž cjichiča:

—Chekapan tii žoniqiu juc'ant Yoozquin kuzzizza tjapa Israel wajtchiz žoninacžquiztanami.

¹⁰Nii jiliriž cuchanta žoninacaqui jiliriž kjuya irantižcu chekapan laa piyuna žejtchi zalchiča.

TSJII ŽOŇI JACATATCHI

¹¹Wiruñauki Jesusaqui tsjii Nañ cjita watja ojkchiča, niiž tjaajinta žoninacžtan nižaza tama žoninacžtan.

¹²Wajt žcati irantižcu, tsjii alma callni cherchiča. Jalla nii ticziqui zinta maatitača. Niiž maaqui žewtača. Walja nii wajtchiz žoninacaqui cumpaňtatča. ¹³Cheržcu, Jesucristu jiliriqiu naa maatak žonaquiz okziča, tuž cjican:

—Ana kaa amqui.

¹⁴Nekztanaqui Jesusaqui žcatžinchiča. Almiž cajuna lanziča. Alma callninacaqui nužquiz tsijtsiča. Nekztanaqui Jesusaqui ticzi žoňžquiz cjichiča:

—Jilala, amquiz cjiwča, “Žaažna”.

¹⁵Jalla nii chiitiquiztanaqui nii ticzi žoniqiu žaaziča. Nekztanac chii kallantichiča. Nekztanaqui Jesusaqui niiž maaquiz intirjichiča. ¹⁶Jalla nuž cheržcu, tjappacha tsucchiča. Nižaza tjappacha Yoozquin honora waytichiča, tuž cjican:

—Učhum wajtquizpacha tsjii chawc Yooziž cuhanžquita žoniqiu jecsila, oré. Yoozqui niiž wajtchiz žoninaca yanapi tjonchiča.

¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapa Judea yokaran nižaza nii yok tjiyaran Jesusiž zuma paata quintu ojkchiča.

JUAN BAUTISTAQUI JESUCRISTUŽ PUNTU ZIZ PECCHIČHA

¹⁸ Juan Bautistaž tjaaajinta žoñinacaqui nii žoñi jacatatchi quintu quint'ichiča Juanžquiz. Jalla nižtiqiztan Juanqui Jesusiž quintu zizzizakazza. Nekztanaqui pucultan niž tjaaajintanaca kjawziča. ¹⁹ Nekztan Jesusižquin cuchanžquichiča, nižquin pewcznajo, tuž cjican:

—Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui Yoozquiztan cuchanžquita Cristumpankaya; uz yekjaž tjonasaj?

²⁰ Juanž cuchanta žoñinacaqui Jesusižquin žcatžinchiča. Jalla nekztanaqui irantižcu, cjichiča:

—Juan Bautistaqui wejrnacž cuchanžquičha amquiz pewcznajo: “Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui nii Cristumkaya, uj yekjaž tjonasaj?”

²¹ Nii orapacha nuž irantitiquiztan Jesusaqui walja žejlñi laanaca čhjetinchiča. Nižaza zajraž tanta žoñinaca čhjetinchiča. Nižaza zur žoñinacž čhjujqui čhjetinchiča. ²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Juanžquin quepa. Amiž chertanaca nonžtanaca quint'ižca. Weriž paatanaca mazca. Zur žoñinaca cherni cjijsila. Nižaza coj žoñinaca zuma kjojchchiz ojklajni cjijsila. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinacami zuma janchichiz žejtchi cjijsila. Nižaza oñ žoñinacami nonžni cjijsila. Nižaza ticzi žoñinaca jacatatchi cjijsila. Nižaza pori žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapanča. ²³ Jakziltat weriž paatanaca, chiitanaca nonžcu ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

²⁴ Juanž cuchanžquita žoñinacaž ojektan, Jesusaqui Juanž puntuquiztan chiichiča. Tjapa žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—¿Čhjuulu ch'ekti yokquin cherni ojkchinčhuctaya? ¿Tsjii tjamiž tjizinta kalu cherni ojkchinčhuctaya? Anapanž jaz. ²⁵ ¿Tsjii finu zquitchiz žoñi cherni ojkchinčhuctaya? Anapanž, jaz. Finu zquitchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča. Nižaza wali jiru kamni cusasanacchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča. ²⁶ Nekztanac, ¿čhjuulu cherni ojkchinčhuctajo? Yooz taku paljayni profeta cherni ojkchinčhucta. Nužupancha. Juanqui Yooz yujcquiz juc'antiča parti Yooz taku paljayni profetanacžquiztanaqui. ²⁷ Juanž puntuquiztan Yooz tawk libruquiz cjijrtača tuž cjican:

“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristo zuma tjewskataquičha”.

²⁸ Juan Bautistača parti žoñž maatiquiztan tsjan juc'antiqui. Pero tjapa Yoozquin kuzziz žoñimi Yooz maati cjequičha. Čhjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjaa juc'antiča. —Jalla nuž cjichiča Jesucristuqui.

²⁹ Jalla nuž nonžcuqui tjapa Juanž bautistaž žoñinacami cjichiča:

—Zumapanča Yooz Ejpqui, —cjicanaqui. Nužuzakaz cjichiča impuesto cobriñi žoñinacami, Juanž bautista cjicanaqui. ³⁰ Pero fariseo žoñinacazti judiož lii tjaañinacžtanpacha Yoozquin kuzziz puntuquiztan chiižinta ana juyzu paachiča. Nižaza Yooziž cuchanžquita Juan Bautista ana rispitchicha. Nižtiquiztanaqui ana Juanž bautistatača.

³¹ Jesucristo Jiliriqui cjichiča:

—¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñi-nacajo? ¿Jectnaca iratatajo tinacajo? ³²Ocjala irataž tiinaca, ¿ana jaa? Oc-jalanacaqui palazquin uzincan niž maz-inacžquiz altu tawkžtan kjaw kjawčha, tuž cjican: “Wejrnacaž pincallu pjuj-tan, ana tsajtchinčhucčha ančhucqui. Wejrnacaž llaquita itsan, ana kaach-inčhucčha”. Jalla nižta ocjala iratačha tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui. ³³¿Kjaž-tiquiztan nižta iratajo? Juan Bautis-taqui tjonchičha. T'anta ana lujlñitačha. Vinumi ana licñitačha. Jalla nižtiquiz-tan ančhucqui chiichinčhucčha: “Zajriž tantačha niiqui”, cjican. ³⁴Wiruñauqui wejrqui tjonchinčha. Čhjulumi lujlch-inčha. Nižaza čhjulumi licchinčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt quintra chutčha: “Walja lujlñičha licñičha tiiqui. Jalla tiipančha ujchiz žoñinacž maz-iquiya, nižaza impuesto cobriñinacami”. Nuž chiyiñchucčha. ³⁵Tuž zakal cji-wčha: Yooz puntu zuma zizñi žoñi-nacaqui Yooz tjaažinta puntu tjeeža.

JESUSAQUI TSJII FARISEO ŽOŇŽ KJUYQUIN LUJLCHIČHA

³⁶Wiruñauqui tsjii fariseo žoñiqui Jesusa luli kjawzičha. Nekztanaqui niž kjuya ojkcchičha Jesusaqui. Niž kjuya irantižcu misquiz julzičha lujljzapa. ³⁷Nii wajtquizpacha tsjaa ancha ujchiz maatak žonqui želatčha. Jesusa luli ojkcchi quinto zizcu, fariseo žoñž kjuya irantižquichiñčha alabastro cjita maz putillžtan. Nii putillaqui zuma uluraz aceiti chjijpitačha. ³⁸Nižaza naaqui ancha kaacan Jesusiž kjojch latuquiz julzinčha. Jalla nekztanaqui naaža čhjujc kaj čhjojcan Jesusiž kjojcha awjzñi kallantichinčha. Nekztan naaža persun charžtan Jesusiž kjojcha chjujzinčinčha, zuma kjoñipacha. Nekztan Jesusiž kjojcha chjulsinčha. Nekztanaqui Jesusiž kjojchquiz nii zuma uluraz aceitižtan tjažlzinčinčha.

³⁹Jalla nuž cheržcuqui, fariseo impitñi žoñiqui persun kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Tii žoñiqui ultim werar Yooz taku paljayñi žoñižlaj niiqui, tiiqui zizkalal, taa maatak žoñ ancha uj payiñčha, jalla nii. Taa žoñzti tiž kjojcha zakal lanlanžla”.

¿JAKZILTAT JUC'ANTI YOOZQUIN K'AACHIŇI CJESAYA?

⁴⁰Jalla nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz cjichičha:

—Simona, amquiz tsjii taku chiyasačha.

Nekztan nii Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi, wejtquiz chiyalla.

⁴¹Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Tsji pucultan žoñiqui denario cjita paaz kajatačha. Tsji žoñiqui 500 denario cjita paaz kajatačha. Tsjižuñzti 50 denario kajatačha. ⁴²Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ana wira pjojki atchičha. Nižtami ana wira pjojki atchiž cjen nii kajñi žoñiqui nii pucultan žoñinacžquiz cjichičha: “Ančhucaž kajžta paazqui anal cobračha. Jaziqui nužquizpanikal pertunačha”.

Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jaziqui kjaaznalla amqui. ¿Jakziltat nii pucultan žoñžquiztan nii ana cobriñi žoñžquiz juc'anti k'aachiñi cjesaya?

⁴³Jalla nekztanaqui Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Nii pajk kaja ana cobrita žoñiqui juc'ant k'aachiñi cječhani.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Razunam chiičha.

⁴⁴Nekztanaqui naa maatak žona kjutñi cheržcu Jesusaqui Simonžquiz cjichičha:

—Wejrqui am kjuya luzquichinčha. Amqui anam kjaz onanchamčha, tii wejt kjojcha awjzjapa. ¿Taa maatak

žon cherkay? Taa maatak žonzti persun čhjujč kajlližtan wejt kjojcha awjzinča. Nekztanaqui persun charžtan chjujzinča. ⁴⁵ Amqui wejtquiz anam chjulzamča. Naazti nuž luzcu wejt kjojchami chjul chjulžinchinča. ⁴⁶ Amqui wejt achquiz ana aceitimi alžinchamča. Naazti wejt kjojchquizimi zuma uluraz aceite alzinča. ⁴⁷ Jalla nižtiquiztan amquiz chižinuča tužu. Walja naaža ujnaca pertuntiquiztan taa maatak žonqui juc'anti wejr k'ayachtičha. Jakziltat ujllicuiztan pertunta cječhaja, jalla niiqui anaž juc'anti k'ayachtičha.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:

—Am ujnacaqui pertuntača.

⁴⁹ Nekztan parti impitta žoñinacaqui nii nonžcu ninacpora parla kallantas- siča, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Wali ujnacamiž pertunla. Ujquiztan žoñinacamiž pertunča.

⁵⁰ Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:

—Amiž critiquiztan jaziqui amqui li- wriitača. Jaziqui cuntintum okaquičha.

MAATAKANACAQUI JESUSIŽQUIZ YANAPCHIČHA

8 Wiruñauqui Jesusaqui wacchi watjanacaran jochinacaran ojklaychiča. Jalla nuž ojklaycan Yooz mantita zuma kamaña, jalla nii puntu paljaychiča. Niiž tuncapan illzta apostolonaca nižtan chicapachatača. ² Nižaza tsjii kjažultan niž čhjetinta maatakanaca cumpañtichiča, ninacžtan chica. Niiž tuquiqui nii maatakanacaqui zajraž tantatača, y nižaza conanacchiztača. Jalla nii maataquiztan tsjaaqui María Magdalena cjititača. Jalla naaquiztan pakallak zajranaca ulanchitača. ³ Nižaza tsjaa žon želatča, Juana cjiti, Chuza cjita žoñž tjuntača. Naaža

lucuqui Herodes cjita jiliri yanapñi secretariotača. Nižaza tsjaa Susana cjiti žon želatča. Nižaza tsjii kjažultan iya maatakanacaqui apsñitača. Nii maatakanacaqui persun cusastan atintiñitača Jesusižquiz.

ČHJACZ QUINTU

⁴ Walja žoñinacaqui watjanacquiztan Jesusa cheri ulanžquichiča. Walja žoñinacaž nuž juntazziž cjen, Jesusaqui tsjii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

⁵ —Tsji zkala čhjacñi žoñiqui zkal čhjaqui ojckhiča. Nekztan zkal semilla wichcan wichcan čhjaccchiča. Čhjaccan, parti semillanacazti jiczaran tjojtsiča. Nii tjojtsi semillaqui tjecantatača, y nižaza wežlanacaž lujltatača. ⁶ Tsji parti zkal semillanacazti maz yokaran tjojtsiča. Nii tjojtsi semillanacaqui jeczcanpacha nužquiz kjoñchiča. Anaž umit yoka želatča. ⁷ Parti zkal semillanacazti ch'ap yokaran tjojtsiča. Nužuntu pakan ch'apinacakazza atipchiqui. ⁸ Parti zkal semillanacazti zum yokquiz tjojtsiča. Nekztan pajkchiča. Nuž pajkžcu, zuma čhjeri pookchiča, patac čhjerchiz zapa chjojlluquiz. —Nuž quint'izcu Jesusaqui altu tawkžtan cjichičha:

—Jecčhalaj cjuñchiz niiqui, ž-nonžna.

⁹ Jalla nekztanaqui niž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča:

—¿Jaknužt chii tii am takajo? —cjican pewcziča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Ančucaquiz Yoozpachaž tjaajnaquičha ančuca kuzquiz, niž mantita kamañ puntuquiztan, nii. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz chiyučha Yooz mantita kamaña puntuquiztan. Jalla nužquiz weriž chiita quintu nonžcuqui parti žoñinacaqui ana wira intintiñiž cjissa. Weriž

chiitiquiztanaqui ana wira tantiiniž cjissa.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

—Jalla tižta puntunacquiztanž chi- iča wejt zkala čhjacz quintuqui. Yooz takuča nii zkal semillanacaqui. ¹² Nii jiczarani žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonziča. Yooz taku nonžtanaqui, di- ablu cjeta zajraqi tjonza, ninacz kuz turwayžinzjapa. Jalla nuž paača dia- bluqui, nonžni žoñinacaž Yooz taku ana criyajo, y nižaza ninacaž ana liwriita cjeajo. ¹³ Nižaza nii maz yokaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonziča. Yooz taku nonžcupacha cuntintuž catokča. Pero Yoozquin tjapa kuzzizpan ana nonža. Tsjiipacamakaz catokča. Čhjul pruebaž tjonanami ratullaž quejpsa. ¹⁴ Nižaza nii ch'ap yokaran žejlñi žoñi- nacaqui Yooz taku nonziča. Yooz taku nonžcu anaž tjapa kuztan catokča. Cusasanacapankaz cherza; nižaza wali jiru kamspanž pecča; nižaza pjijs- tanacapankaz pecča. Jalla nižtiquiz- tan čhjul ana walinaca tjontan, ni- nacz kuznaca turwayskatča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža. Jalla nižtiquiztan ana zuma ka- masača. Ana pookñi zkalažtakaz kam- ča. ¹⁵ Nii zum yokquiz žejlñi žoñi- nacaqui Yooz taku nonziča. Tjapa kuz- tan Yooz taku nonža. Tjapa kuztanž catokča. Nižaza Yooz takucama zuma kamča Yoozquin tjurt'iñi kuzziz. Jalla nižtiquiztan zuma pookñi zkalažtakaz kamča, zumapankaz kamča.

MICHA TJEEZ QUINTU

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchiča tuž cjican:

—Anaž jecmi micha tjeeznasača cajun kjuyltan nonzjapa, už tjaž zquit koztan nonzjapa. Micha tjeez nonz juntuñpanž nekzipan tewznasača kjuyquiz luzñi žoñinacžquin kjanajo. ¹⁷ Čhjulu čhjojtami wažtapanikaz

cjequiča. Nižaza ana Yooz puntu ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequiča.

¹⁸ Weriz chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cje- quiča, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti tur- wayskattaž cjequiča. Jalla nižtiquiz- tan Yooz takuqui anapan intintiniž cjequiča, “intintuča wejrqui” chi- ichiž cjenami. —Jalla nuž tjaajinchiča Jesusaqui.

JESUCRISTUŽ FAMILIA PUNTU

¹⁹ Wiruñaquei Jesusiž maatan niiz lajk- nacžtan irantižquichiča, jakziquin Je- susac želatčhaja, jalla nicju. Pero ni- ižquin ana macjati atchiča. Kjuyquiz walja žoñinaca želatča. ²⁰ Jalla nekz- tanaqui tsjii žoñiquei Jesusižquiz mazz- iča, tuž cjican:

—Am maami am jilanacami kjuy zancu žejlča. Am cherz pecča.

²¹ Jesusaqui nekztan kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz taku nonžni žoñinacaqui y nižaza Yooz takucama kamñi žoñi- nacaqui, ninacapanča wejt familia cun- taqui, wejt maa cuntaqui, y nižaza wejt jilanaca cuntaqui.

JESUSAČHA TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIÑQUI

²² Tsjii nooj Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžtan luzziča tsjii warcuquiz. Nekztanaqui tuž cjichiča:

—Tii kotž nawjktuñtanž ojklaj.

²³ Jalla nuž ojkan Jesusaqui tja- jchiča. Nekztanaqui tiripintit wali pjur- santi tjami zalchiča. Jalla nii tjamiž cjen warcuqui kjaz ljojkižtan julzmayaž cjisnatča, kjaz chjiipi. ²⁴ Nekztanaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, Tjaajiñi Maestro, kotquiz julzmayaž cjis učhumqui. Ticznačan učumni. —Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui žaaziča. Nekztanaqui tjamžquiz nižaza kjaz ljojki mantichiča apaltajo. Jalla nuž mantitiquiztanaqui tjamimi kjaz ljojki apaltichiča. Ch'ujupan cjissiča. Nužquiz walikaztača. ²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz chižinčiča, tuž cjican:

—¿Ana wejtquin kuzziz cjissinčuck-aya? —Nuž pewcztiquiztan, nii tjaajinta žoñinacazti tsucchi ispantichi cjissiča. Nižtiquiztan ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Tjamimi kjazmi tiž mantitacamaž ojkča, tiž chiita takukaz cazza.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOŇI ČHJETINTA

²⁶ Nižtami Gadara cjita yokquin irantichiča, kotž nawjktuñtan, Galilea cjita yokž nawjktuñtan. ²⁷ Jesusa yokquiz chjijwžtan tsjii nii wajtchiz žoñiqui macjatžquichiča. Ažk watanaca zajraž tantapantakalča nii žoñiqui. Zajraž tantiquiztan ana zquti cutñitakalča. Nižaza ana kjuyquizimi kamñitakalča. Campu santuran kamñitakalča. ^{28–29} Jesusa cheržcu, niž yujcquiz tuzi t'okziča yokquizpacha; kjawcan puct'ichiča. Nekztanaqui Jesusaqui žoñi tanñi žajra mantichiča žoñžquiztan ulnajo. Nii chiitiquiztan zajraqi kjawchiča, tuž cjican:

—Jesusa, Araj pach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uča, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatala.

Tuquiqui wilta wilta zajraqi nii žoñi tanñitakalča. Nižaza nii wajtchiz žoñinacaqui zajraž tanta žoñi čejlñitakalča, y nižaza carinžtan mokñi-

takalča. Jalla nuž moktiquiztanami čejltiquiztanami carina kojžcu atipasñipankaztakalča. Jalla nekztan zajraqi nii žoñi ch'ekti yokaran zajt zajtskatchiča. ³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui nii pewcziča, tuž cjican:

—¿Čhjul tjuuchizzamta?

Nii zajraqi kjaaziča:

—Tama cjitaž wejrqui, —cjican.

Tama zajranacaqui nii žoñžquiz lusñitakalča. ^{31–32} Žcati cururan wacchi cuchinacaqui lujlcan žejlñitakalča. Jalla nižtiquiztan zajranacaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Anaž wejrnac casticta cjejajo mantalla. Nii cuchinacžquin luzkatalla. —Jalla nuž mantiskatz pecchiča zajranacaqui. Nekztanaqui Jesusaqui nuž mantichiča. ³³ Jalla nekztanaqui nuž mantitiquiztan zajranacaqui žoñžquiztan ulanžcu cuchinacžquin luzi ojkchiča. Cuchinacžquin luzcuqui cuchinaca tjiiranchiča tsjii k'aw kjutñi. Nekztanaqui nii cuchinacaqui kossucpacha tjojtsiča nii barranc k'awquiz. Nižaza kotquin tjojtsiča. Jalla nužquiz tjapa ticziča.

³⁴ Cuchi itžñinacaqui nii cheržcu walja tsucchi zajtchiča. Watjaran jochiran quintu quint'ican ojklaychiča.

³⁵ Nii quintu nonžcu walja žoñinacaqui ojkchiča nii paatanaca cheri. Jesusižquin irantižcu, nii zajraž tanta žoñi žejtchi cherchiča. Nii žoñiqui julzi želatča Jesusiž kjojch latuquiz, zquti cujtchi. Nižaza zuma tawkchiztača, ana lucuratžtakaztača. Jalla nuž cheržcu, nii cheri tjonchi žoñinacaqui nužquiz ispantichiča. ³⁶ Nii žoñi čhjetini cherchi žoñinacaqui quint'ichiča parti žoñinacžquiz, jaknužt Jesusaqui žoñi čhjetinčaja, jalla nii. ³⁷ Nii quintu nonžcu, tjapa Gadara cjita yokquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roqui kallantichiča nawjk

okajo. Nii žoñinacaqui cuchinacaž pertissiž cjen waljaž eksnatča. Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui tsjii warcuquiz luzziča, ojkszapa. ³⁸Nii zajriquiztan čhjetinta žoñiqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Amtan chical ojkkatalla.

Pero Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tekz am žela. ³⁹Am kjuya oka. Žoñinacžquizim amqui quint'aquiča jaknužt Yoozqui am čhjetintčaja, jalla nii.

Nekztanaqui nii žoñiqui ojkkhiča. Jalla nuž ojkcžcu tjapa kjutni watjaran quint'ichiča, jaknužt Jesusaqui nii čhjetintčaja, jalla nii.

JESUCRISTUČHA LA ŽOŇI ČHJETINŇI

⁴⁰Jalla nekztanaqui Jesusaž kotž nawjktuñtan quejpžquitan, žejlñi žoñinacaqui tjapa kuz risiwchiča. Tjappacha Jesusiž tjonz tjewsitača. Nekztanaqui niž tjontiquiztan cuntintutača.

⁴¹Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui irantižquichiča; ajcz kjuy jiliritača. Nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz puct'ichiča. Nekztanaqui rocchiča niž kjuya okajo. ⁴²Nii oraqui nii žoñž zinta majtqui ticzmayatača. Tuncapan watchiztača naa majtqui. Nekztan Jesusaqui jilirž kjuya ojkkhiča. Jesusaž okan, walja žoñinacaqui ts'acjascan apziča.

⁴³Jalla ninacžtan juntu tsjaa laa maatak žonqui okatča. Tuncapan wata inturu ljok ojknì laa t'akjisichintakalča. Nižaza medicunacžquiz kullkatjawi ancha castassinča, ana čhjulchiz cjissintača. Nuž kullkatžcumi ana wira žetatča. ⁴⁴Nekztanaqui naa laa žonqui Jesusiž wir kjuttan macjatchinča. Niž zquit tjiiquiz lanzinča. Nii orapacha nuž lanžcuqui žejtchinča. Nižaza ljok ojknìmi tsijtsiča.

⁴⁵Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcz- iča, tuž cjican:

—¿Ject wejr lanzejo?

Tjappacha ninacaqui ana zizñi chiichiča, nuž pewcztiquiztan. Jalla nuž cjen Pedruqui niž mazinacžtan cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, tii žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa, nižaza tjapa kjuttanž am tewjctewjčča. Jaziqui ¿kjaž- tiquiztan am nuž pewczjo, “¿Ject wejr lanzejo?” cjicanajo?

⁴⁶Nekztanac Jesusaqui cjichiča:

—Tsjii tsjiuqui wejr lanziča. Wejr per- sun kuzquiz naychinča wejt aziqui tsjii čhjetinchiča, jalla nii.

⁴⁷Naa maatak žonqui waj nuž Jesu- siž kuzquiz pajta ziztiquiztan, cjarcac- can macjatchinča. Nekztan Jesusiž kjo- jchquiz quillzinča. Tjapa žoñinaca želan naaqui mazzinča, nii orac lanzin- taž naaqui, jalla nii. Nižaza nii lanžcu nii orapacha žejtchi quirchinča naaqui. Jalla nuž cjican mazzinča Jesusižquiz.

⁴⁸Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla, tjapa kuztan criichiž cjen čhjetinta cjissamča. Jaziqui cuntintum am okaquiča.

⁴⁹Jesusaž ima naatan parla žerž- nan, tsjii žoñiqui tjonchiča Jairo cjita žoñž kjuyquiztan. Nii Jairuqui ajcz kjuy jiliritača. Tjonchi žoñiqui Jairužquiz cjichiča:

—Am majtqui ticzinpanča. Anam iya tii Maestružquiz molistis waquiziča.

⁵⁰Jalla nii takunaca nonžcuqui, Je- susaqui Jairužquiz cjichiča:

—Ana am nic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuzziz cjee. Nekztan am uzqui žetaquiča.

⁵¹Jairuž kjuya irantižcu, Jesusaqui anaž jecmi kjuyquiz luzkatchiča. Je- susižtan Pedružtan, Jacobžtan, Juanž- tan, naa uza maa ejpžtan jalla ni- nacakaz luzkatchiča. ⁵²Nii kjuyquiz žejlñi žoñinacaqui tjappachaž kaatkalča.

Nižaza naa uzaž ticziž cjen walja llaqui-tatakalča. Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anaž kaa. Taa uzqui anača ticzin, antiz taa uzqui tjačha.

⁵³ Nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žejlñi žoñinacaqui tjassiča nii nonžcu. Ticzinpanča nuž zizziča parti žoñinacaqui.

⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa uza kjara tanzinčiča, y nižaza altu tawkž-tan chiichiča, tuž cjican:

—Kolta cullacalla, žaazna.

⁵⁵ Nii orapacha wilta žejtchin cjissinča. Nižaza nii orapacha tsjitsinča. Nekztan Jesusaqui mantichiča naa uzaquiz čheri tjaaznajo. ⁵⁶ Naaza maa ejpqui nuž jacatatchiž cjen ancha is-pantichiča. Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz paljaychiča:

—Anaž jecžquizimi chiichiyaquiča tii čhetinta quintu, —nuž cjichiča Jesusaqui.

APOSTOLUNACA CUCHANTA

9 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta apostolonaca kjawziča. Nekztan ninacžquiz mantiz azi tjaachiča, tjapaman zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanaca čhetinzjapa. ² Nižaza Jesusaqui ninacžquiz mantichiča Yooz zuma kamañ puntuquiztan paljayajo, y nižaza laa žoñinaca čhetnajo. ³ Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquiča, jiczquin ojkan. Anaza ajtsmi, anaza žak quelsmi, anaza čherimi anaza paazmi. Nižaza zinta zquitikaz chjichaquiča. ⁴ Jakzi kjuyquinami irantižcuqui nii kjuyquin alujasaquiča. Jalla nicjuž kamaquiča, nii yokquiztan ojkcama. ⁵ Yekjap wajtchiz žoñinacaqui ančhuc anaž risiwz pecaquž niiqui, nii wajtquiztanž ulnaquiča. Nižaza ančuca kjojchquiz zcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquiča.

Jalla nii tsajt tsajtstaqui siñalaž cjequiča ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusiž nuž taku tjaatiquiztan apostolonacaqui niž mantitacama ojkičiča. Tjapa jochinacž kjutñi ojkičiča, liwriñi Yooz taku paljaycan, y nižaza laanaca čhetincan.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

⁷ Tsjii chawc jiliriqui Herodes cjita želatča. Jesusiž quintu zizcu, ana čhjulumi naazipanča nii oraqui. Inakaz želatča. Jesusiž quintu nonžcu yek-japanacazti cjichiča:

—Juanqui ticziquiztan jacatatchižlani.

⁸ Yekjapanacazti chiichiča tuž cjican:

—Tiila Eliasqui; jecžquichila.

Elías cjitaqui tuquita Yooz taku paljayñi profetatača. Yekjapanacazti Jesusiž puntu chiichiča, tuž cjican:

—Tiila tsjii tuquita Yooz taku paljayñi profetaqui, jacatatchila.

Jalla nuž cjenami Herodes cjita jiliriqui inakaz cjissiča. ⁹ Nii Herodesqui tuž cjichiča:

—Wejrpanča mantichintqui, Juanž acha muržcajo. Anziqwi wacchi milajru paata quintunaca nonznuča. ¿Jectpan nii milajrunaca paañejo? ¿Juanpan cjesajo?

Jalla nekztanaqui Herodesqui Jesusižtan walja zalz pecchiča.

ŽOÑINACŽQUIZ ČHJERI TJAAZ MILAJRU

¹⁰ Wiruñauqui Jesusiž illzta apostolonacaqui cutjatchiča. Nekztan Jesusižquiz quint'ichiča jaknužt kamtčhaja, jalla ninaca. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchiča tsjii ana žejlz yokquin, Betsaida cjita wajtž žcati. ¹¹ Nuž ojka zizcu, žoñinacaqui walja apziča. Nekztanaqui nuž apžtiquiztan

Jesusaqui zuma risiwchiča. Ninacžquiz paljaychiča Yooz mantita zuma kamañ puntu. Nižaza laanaca čhjetinchiča.

¹² Zezi cjee ora Jesusiž tuncapan illzta apostolonaca nižquin macjatchiča, tuž cjican:

—Tii žoñinaca cuchna joch kjutñi wajt kjutñi okaj cjee; tjaž kjuya kjuržcaj cjee; nižaza lujlž čhjeri kjuržcaj cjee. Tekziqi anaž čhjulumi žejlča. Jalla nuž cuch waquziča amqui.

¹³ Pero Jesusaqui niž illzta apostolonacžquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Ančhucž antiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž wejtnacalta čhjulumi žejlča. Pjijska t'antallžtan pizc ch'izlližtan, niž-tallakaz wejtnacalta žejlča. Tinacžquiz tjaazjapa anapan wacasača. Tinacžquiz tjaasjapa, čhjeri kjayi okasaya?

¹⁴ Nii žejlñi žoñinacaqui pjijska warank luctakatača. Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanacžquiz cjichiča:

—Tjulžna tii žoñinacaqui pjijska tunc-quiztan pjijska tunca jalla nuž t'aka t'aka tjulžna.

¹⁵ Jalla nuž niž mantitacama paachiča. Nekztan tjappacha julziča. ¹⁶ Nekztanaqui Jesusaqui persun kjarquiz nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz tanziča. Nuž tanžcu arajpach kjutñi cherziča. Nekztan

Yooz Ejpžquin sparaquiči cjichiča, jalla nii t'antiquiztan, ch'izquiztan. Jalla nekztanaqui t'unžcu niž tjaajintanacžquiz chjalziča, parti žoñinacžquiz tojnajo. ¹⁷ Nekztanaqui tjapa nii žoñinacaqui chjekañcama lujlchiča. Jalla nuž lujltanaqui žejtchi t'anta ch'iz t'unanaca tuncapan canasta chjiipi ricujchiča.

JESUSAČHA YOOZIŽ CUCHANŽQUITA CRISTUQUI

¹⁸ Tsji nooj ana žoñinaca želan, Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatča. Niiž tjaajinta žoñinacapantača nižtan chicapachaqui. Jesusaqui ninacžquiz pewcziča:

—¿Jaknužt pinsi žoñinacaqui wejt puntuquiztanajo?

¹⁹ Nekztanaqui nii tjaajintanacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjap žoñinacaqui cjiča, Juan Bautistaž amqui. Yekjapanacazti zakaz cjiča, Elías amqui. Yekjapanacazti cjiča, tuquita Yooz taku paljayñi profetažlani jacatatchini, —jalla nuž cjiča.

²⁰ Jaziqi nekztanaqui Jesusaqui wilta pewcziča, tuž cjican:

—Ančhucžti, ¿wejt puntuquiztan kjažzaž cjeejo?

Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooziž cuchanžquita Crustumča amqui.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zumpacha niž tjaajintanacžquiz iwjt'ichiča, ana jecžquizimi nižta maznajo.

JESUSAQUI NIŽ PERSUN TICZ MAZZIČHA

²² Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Yooz cuchanžquita žoñtča wejrqui. Pero walja sufristanča; nižaza wajt jilirinacami timplu chawc jilirinacami judiož lii tjaajiñinacami wejr ana jilirižtakaz nayaquiči. Nižaza wejr conta cjistanča. Nižaza čhjep majquiztan jacatatača.

²³ Wiruñauqui tjapa nii žejlñi žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wira tjažla. Nižaza čhjul pruebanaca watanami zapuru wejttan chicapacha cjee, aunquimi persun

wirami apt'ačhani. ²⁴ Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañaqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča. ²⁵ Arajpachquin wiñaya kamañ wira pertaquiž niiqui, ¿tii muntuquiz žejlñi cusasa čhjuljapat sirwasajo? ²⁶ Nižaza quintra žoñinacaž želan, jakziltat wejtquiztan wejt tawkuiztan ana pajñi chiyakuiz niiqui, wejrqui nižtazakal nižquiztan ana pajñi chiyacha wejt mantiz timpuquiz, nekziqui. Tsji nooiqui walja poderchiz quejpčaca wejt Yooz Ejpž aztan, nižaza wejt Yooz Ejpž anjilnacžtanpacha. Mantizjapa quejpčaca. ²⁷ Weraral cjiwča. Tsji žoñinaca tekz žejlcanpacha anaž ticznaquiča ima Yooz mantiz timpuquiz kallantan.

JESUSAQUI TSJEMATAŽ CJISSIČHA

²⁸ Tsjii quinsakal tjuñquiztan Jesusaqui curulla yawchiča Yooz Ejpžtan parli. Nižaza čhjepultan niž illzta žoñinaca chjitchiča, Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan; jalla ninacaqui Jesusižtan chica ojkchiča. ²⁹ Yooz Ejpžtan parlican, Jesusiž yujcni niž kujtta zquitimi walja llijñi kjanapanikaz cjissiča, chiwicamatača. ³⁰ Nii orapacha pucultan luctak žoñiqui parisizquichiča, Jesusižtan parlisjapa. Nii pucultanaqui Moiestan Eliastantača. ³¹ Nii pucultanaqui walja chiw kjana llijñi taypiquiz tjonatča. Jesusiž ticz puntu parlatča. Jerusalén wajtquiz jaknužt ticznačhaja jalla nii puntu. ³² Nii oraqui Pedružtan niž mazinacžtan ančaž tjaji tjonkatatča pero nii cheržcu ninacž tjjimi zajtchiča. Jesusiž tjeežta honora cherchiča nii pucultan žoñinacaž nižtan želan. Walja chiwi llijñi kjanñi cherchiča. ³³ Pucultan žoñinacaž

Jesusižquiztan zarakan, Pedruqui cjichiča:

—¡Wejt Tjaajiñi Maestro, tekz žejlquiz walipankazza! Jaziqui čhjep chjullji kjuya kjuysla, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moiesta, tsjiiqui Eliasta, jalla nuž.

Pedruqui ana zuma tantiižcu chichiča. ³⁴ Jalla nuž Pedruž chyan, tsjii tsjirižtakaz macjatžquichiča. Nekztan ninacžquiz urpunctiichiča. Jalla nuž urpunctiizquiztan nii čhjepultan illzta žoñinacaqui walja tsucchiča. ³⁵ Tsjirquiztan tsjii jora chiižquini nonziča, jalla tuž cjican:

—Jalla tiča wejt k'ayi Maatiqui. Jalla tiiž chiita taku nonžna.

³⁶ Jalla nuž nii joraž chiitan, Jesusaqui zinalla želatča. Nii čhjepultan illztanacaqui nužquiz ch'uju quirchiča. Ana jeczquizimi nii cherta puntu chiichiča.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOÑI ČHJETINTA

³⁷ Niiž jaka tažu curquiztan chji-jwžquichiča. Walja žoñinacaqui Jesusižtan zali tjonchiča. ³⁸ Nii tama žoñinacžquiztan tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt zinta majch cheržinžcalla. ³⁹ Wilta wilta zajraž tantača. Nii zajraqui ančaž kjaw kjawkatča. Nižazaž t'uckatča. Atquiztan ch'utuž jupokskatča. Persun janchiž čhjojriskatča. Niižquiztan ana zarakz pecča. ⁴⁰ Amiž tjaajinta žoñinacžquiz rocchinča, wejt majch čhetžinajo. Ana atchipanča.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii žoñinacajay ana criiñipanča. ¡Walja ujnacchizchucpanča ančhucjay! ¿Čhjul oracamat ančhucatan wejr želaquiya? ¿Čhjul oracamat ančuca ujquiztan wejr awantaquiya? Nižtaqui am majch zjičžcalla.

⁴²Nii žoňž laa majch Jesusizquiz macjatan, zajraqui yokquiz tjojtchiča. Wilta t'uckatchiča. Jalla nektanaqui Jesusaqui zajra ujziča. Nii žoňž majch čhjetinžcu, niiz persun ejpžquiz intirjichiča. ⁴³Nii Yooz aztan paata obra cheržcu tjapa žoňinacaqui isphantichiča. Žoňinacaž isphantichi želan, Jesusaqui niiz tjaažinta žoňinaczquiz paljaychiča, tuž cjican:

⁴⁴—Tjapa kuztanž tii weriž paljajta nonža ančhucui. Anaž tjatna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. Quintra žoňinaczquiz wejr intirjital tarazuntal cjeeča.

⁴⁵Jalla nuž chiyani niiz tjaažinta žoňinacaqui ana intintazziča. Nižaza nii chiitaqui ana kjanzt'itatača, ninaca intintajo. Ana intintazcumi, pewcz eksnatča niiz chiita taku kjana intintisjapa.

YOOZ YUJCQUIZ, ¿JECT TUCQUIN CJES?

⁴⁶Wiruñaque niiz tjaažinta žoňinacaqui ninacpora ch'aassi kallantichiča, jakziltat ninaczquiztan tucquin cjes, jalla nii. ⁴⁷Ninacz kuz pinsita zizcu Jesusaqui tsjii uza tsijtskatchiča niiz latuquiz. ⁴⁸Nektan ninaczquiz paljaychiča:

—Jequit wejt cuntiquiztan tsjii uza risiwčhaj niiqui, wejrpacha risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, nižaza risiwčha wejr cuchanžquini. Jakziltat ančucaquiztan wirquin nayta cjičjiyačhaja, jalla niicha tucquin zuma honorchizqui.

⁴⁹Wiruñaque Juanqui cjichiča:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, tsjii žoňiqui am tjuu chiican zajranaca chjatkatchiča. Nii cheržcu wejrnacqui ujinča, “Ana nižta paa”, cjican. Nii žoňiqui anača učumnacatan ojklajni.

⁵⁰Pero Jesusaqui cjichiča:

—Anaž nuž atajča, jalla. Nižta paañiqui anača učumnacatan quintra. Jakziltažlaja ana učumnacatan quintra, jalla niiqui učum favoraž paača.

TSJII OJKTA PUNTU

⁵¹Jalla nektanaqui Jesusiz arajpacha ojcz tjuñi žcatžinžcatča. Jalla niž-tiquiztan walja p'ektichiča Jerusalén watja ojczjapa. ⁵²Niiz tuqui žoňinaca cuchanchiča, alujamint kjuya kjuržcajo. Jalla nektanaqui nii cuchanta žoninacaqui Samaria cjita yokquin tsjii watja macjatchiča. ⁵³Nii Samaria wjthiz žoňinacazti ana kjuyquiz kjawz pecatča Jesusaž Jerusalén watja ojcz cjen. ⁵⁴Nii quintu nonžcu Jacobžtan Juanžtan Jesusizquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, ¿kjažt cjes? Wejrnacqui arajpachquiztan uj mantižquila, cjiwčha, ninaca tjabatnjapa. Jaknužt tuqui timpu Elías cjita Yooz taku paljayni profeta paatčhaja, jalla nuž. Jalla nuž waliž cjesaž, ¿ana jaa?

⁵⁵Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui ninacaž kjutni cherziča. Nektanaqui ujziča, tuž cjican:

—Ančuca kuzqui ana waliča. Anaž tantiyassa ančhucui. ⁵⁶Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. Wejrqui tsewctan tjonchinča, ujchiz žoňinaca liwriizjapa. Ana tjonchinča ujchiz žoňinaca tjabatnjapa.

Jalla nektanaqui yekja watja ojkiča.

JESUCRISTUŽTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

⁵⁷Jiczquiz okan, tsjii žoňiqui Jesusizquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, jakziquinam ojčhaja amqui, wejrqui chicapachal ojklajz pecuča.

⁵⁸Nektan Jesusaqui niizquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzi anal kjuychizza, tjajzjapami.

⁵⁹ Wiruñahui Jesusaqui yekja žoñžquiz tuž cjichiča:

—Wejtta chicaž ojklaya.

Nii žoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, primiraqui wejt ticzi ejp tjatznača.

⁶⁰ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ticzižtakaz ana zuma kamañchiz kamñi žoñinacahui, jalla ninacaj ticzinaca tjažla. Amqui ojkla, Yooz mantita zuma kamañ puntuquiztan paljayzjapa.

⁶¹ Wiruñahui yekja žoñiqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklaz pecuča. Pero primiraqui wejt familianacžquiz wejt ojklaz puntu mazinžquiz pecuča.

⁶² Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jakziltat Yooztajapa langžni kalltičhaja, jalla niiqui tirapan Yoozta langz waquiziča, ana wir kjutni cheržcu. Jakziltat wir kjutni chernasaž niiqui, nižaza tuquita kamañ wirquiz quejps pecasaž niiqui, jalla niiqui anaž Yooz mantita zuma kamaña tanznasača.

JESUSAQUI YOOZ LANGZQUIN ŽOÑINACA CUCHANCHIČHA

10 Jalla wiruñahui Jesusaqui pakallak tunc žoñinaca illziča. Jalla nuž illžcu Jesusaqui niž tuqui tjapa kjutni pucultan pucultan cuchanchiča, jakziquint okačhaja, jalla nii. ² Ima cuchancan ninacžquiz cjichiča:

—Tsji puntul chiižinasacha. Zkalaqui walja žejlča. Pero zkala ajžni žoñinacača upaqui. Yooz Ejpqui zkal Patrunača. Jalla nižtiqiztan

Yooz Ejpžquiztan mayiza, zkala ajžni žoñinaca cuchanžcajo.

—Jalla nuž paljaychiča Jesusaqui, žoñinacača zkalažtakaz. ³ Nižaza Jesusaqui niž cuchanžquita žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui uuzanacažtakaz cuchnuča. Tanñi kitinacaj cheechi žoñinacž taypiquin ojklayaquiča ančhucqui. Jaziqui persunpachaž cwitazaquiča. ⁴ Nižaza ana quelsmi chjichaquiča, anaza paaz pulсами. Ana enenžcu jiczquizic okaquiča. ⁵ Tsji kjuya luzcu, ančhucqui tsaanaquiča, tuž cjican: “Tii kjuychiz žoñinacahui walipankaj cjila”. ⁶ Nicju zuma kamñi žoñinaca želaquičž niiqui, walipankaz cjequičha nii kjuychiz žoñinacahui. Nižaza nii kjuyquiz zuma kamñi žoñinaca ana želaquičž niiqui, ančucaž tsaanta takuqui nužquizkaz cjequičha. ⁷ Kjuyquiztan kjuya ana ojklayaquiča. Tsji kjuya irantižcu, nekpachapan kamaquiča. Čhjulut nii kjuychiz žoñinacahui onačhaja jalla niicž lujlnaquiča. Langžni žoñinaca pacta cjis waquiziča. ⁸ Tsji watja irantižcu nii wajtquiz jakziltakat ančhuc kjawžnačhaj niiqui, jalla nekziqi lujlnaquiča čhulu onanami. ⁹ Nižaza nekž žejlñi laanaca čhjetnaquiča. Nižaza paljayaquiča, tuž cjican: “Yooz mantita zuma kamaña ančucaquiz žcatžinžquičha”. ¹⁰⁻¹¹ Nižaza tsji

wajtquiz irantižcuqui, jalla nii wajtquiz anaž ančhuc kjawznaquičž niiqui, calli kjutniž ulnaquiča, nii wajt žoñinacžquiz tuž cjican: “Tii wajt pulpu wejtnaca kjoichquiz zcatchipan cjen, jalla tii wajt pulpu tjappacha tsajt tsajtsnača. Jalla tii tsajtstaqui siñalaž cjequičha ančuca quintr. Pero ančhucqui tuž zizla, Yooz mantita zuma kamaña ančucaquiz žcatžinžquichitača”. Jalla nuž chiižcuqui, nii ana ančhuc kjawžni

wajtquiztan okaquiĉha. ¹² Wejr cjiwĉha anĉhucaquiz; casticz tjuŋquiziqui nii wajtchiz Źoŋinacaqui juc'anti castictaž cjequiĉha, nii tuquita Sodoma cjita wajtchiz Źoŋinacžquiztanaqui.

YOOZQUIN ANA JUYZU PAAŇI ŽOŇINACŽ PUNTU

¹³ ĴCorazín wajtchiz Źoŋinaca, anĉhucaquiz anawaliž wataquiĉha! ĴNižaza Betsaida wajtchiz Źoŋinaca, anĉhucaquiz anawaliž wataquiĉha! Anĉhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paatataĉha. Tiro Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, walipan nii wajtchiz Źoŋinacaqui werar Yoozquiz cjuŋžniž cjitasaĉha, “Ujchizpantĉha; pertunalla”, cjicanaqui. Nižaza ninacž uj sint'ižcu nii wajtchiz Źoŋinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeesni cjitasaĉha, lutu zquitchiz cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu, jalla nuž. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan anĉhucqui casticu tjaaz tjuŋquiziqui juc'anti castictaž cjequiĉha nii Tiro Sidón cjita watjanacchiz Źoŋinacžquiztanaqui. ¹⁵ Capernaum wajtchiz Źoŋinaca, Ĵkjažtiquiztan anĉhucqui pinsejo, “Yoozqui uĉhum honorchiz cjiskataquiĉha”, cjicanjo? Anaž nuž cjesaĉha. Pero anĉhuczi kozzuc tjojttaž cjequiĉha infernuquin sufrisjapa, parti ujchiz Źoŋinacžtan chica.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui niž tjaajinta Źoŋinacžquiz tuž cjichiĉha:

—Jakziltat anĉhuca taku nonžaj niiqui, nižaza wejt takumiž nonža. Nižaza jakziltat anĉhuca taku ana nonz pecĉhaj niiqui, nižaza wejt taku anaž nonz pecĉha. Nižaza jakziltat wejt taku ana nonz pecĉhaj niiqui, nižaza werj cuchanžquiŋi Yooz Ejp anaž nonz pecĉha.

CUCHANTA ŽOŇINACAQUI QUEJPŽQUICHIĉHA

¹⁷ Wiruŋaqui nii pakallak cuchanta Źoŋinacaqui ancha cuntintu quejpžquichiĉha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tjuu chiižcu, am aztan zajranacami ulanskatchinĉha.

¹⁸ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiĉha:

—Jesalla, tsjii rayužtakaz Satanás cjita diabluqui arajpachquiztan tjojtsiĉha. Jalla nuž cherchinĉha.

¹⁹ Wejrqui anĉhucaquiz wejt azi tjaazinĉha. Jalla nižtiquiztan anĉhucqui zkorami yek'achuncami tjecznaquž niiqui anaž kjaž cjisnasaĉha. Nižaza nii wejt aztan tjapa quintranaca atipaquiĉha. ²⁰ Zajranacaž ulantiquiztan anĉhucqui anaž ancha chipchipasaĉha. Antiz anĉhuca tjuunaca arajpachquin apuntitiquiztan, nekztanž anĉhucqui chipchipz waquiziĉha.

CUNTINTU ŽOŇINACA

²¹ Nii orapacha Jesusaqui ancha cuntintutaĉha Yooz Espiritu Santuž cjen. Nekztan cjichiĉha:

—Yooz Tata, arajpachquinami yokquizimi ampanĉha wali chawc jilirimqui. Am puntunaca humilde Źoŋinacžquiz tjeezamĉha, intintajo. Pero tii muntuquiz wali estudiantinacami zizŋinacami am puntunaca anaž intintazziĉha, ĉhojžtažtakaz ninacžquiziqui. Jalla nužupanĉha am munaŋpaqui, Yooz Tata. Jalla nižtiquiztan am honora waytuĉha.

²² Nižaza Jesusaqui cjichiĉha:

—Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacami wejtquiz tjaajinchamĉha. Anaž jecmi wejt kuz zizza. Yooz Tata, am panikaz wejt kuz zizza. Nižaza am kuz anaž jecmi zizza. Wejr panikal zizuĉha. Nižaza Yooz Tata, jakziltižquiz wejrqui am kuz

zizkatz pecučhaja, jalla ninacazakaz am kuz zizaquičha.

²³ Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžtan zina želatčha. Ninacžquiz cheržcu cjichičha:

—Anchucqui zuma paatanaca cherchinčhucčha. Jakziltat weriž paatanaca persun čhujcžtan cherchižlaja, cuntintuž cjesačha. ²⁴ Wacchi tuquita Yooz taku paljayñinaca nižaza tuquita chawc jilirinaca, jalla ninacaqui weriž zuma paatanaca cherz pecatčha. Pero ana cherchičha. Nižaza ninacaqui Yooz puntu takunaca nonz pecatčha. Pero ana nonzičha. Jaztankaz anchucqui tii cherchinčhucčha, nižaza nonzinčhucčha. Jaziqui cuntintuž cjee.

ZUMA KUZZIZ ŽOÑINACA

²⁵ Wiruñaquei tsjii judiož lii tjaajiñi žoñiquei tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusižquiz paljaychičha, Jesusa lii quintrachiikatzjapa. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa ħchjulut paaz waquizisaya?

²⁶ Nekztanaqui Jesusaqui niizquin kjaazičha, tuž cjican:

—ħKjaž cjiirtat učhum liiquiziya? ħJaknuž liichamtajo?

²⁷ Nii lii tjaajiñiquei kjaazičha, tuž cjican:

—Žoñinacžlaqui Yoozquin tjapa kuzziz cjistančha. Yoozquin tjapa animužtanami sirwistančha, nižaza tjapa aztanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami. Tjapa kuzziz Yoozquin cjistančha. Nižaza jaknužt persunpachquiz okžñamžlaja, jalla nižta okžni kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Walikam kjaaza. Jalla nuž amiž kjaaztacama kamaquiz niiquei, Yooztan wiñayam kamaquičha.

²⁹ Jesusiž chiitiquiztan nii lii tjaajiñiquei atipz pecatčha. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—ħJec žoñinacžquiz wejrlaqui okstankaya?

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž quintican:

—Tsji žoñiquei Jerusalén wajtquiztan okatčha, Jericó cjita wajt kjutñi. Nuž jiczquiz okan, tsjii kjažultan tjañinacžtan zalzičha. Tjañinacaqui nii žoñi kijtchičha, nižaza tjapa niž zquitinaca niž paaznaca kjañchičha. Nekztanaqui zuma chjojricama ana žaañipacha ecchičha. Nužquiz ticzmaya želatčha. ³¹ Nekztan tsjii icliz jiliriquei nii jiczinčpacha okatčha. Pero chjojrichta žoñi cheržcu, tsjii latu chjuužcu watchičha. ³² Niiž jarupachaqui tsjii timpluquiz sirwiñi žoñiquei nii jiczinčpacha ojkhizakazza. Nižaza nii chjojrichta žoñi cheržcu, nawcjuñ zakaz chjuuzičha. ³³ Jalla nekztanaqui tsjii Samaria wajtchiz žoñiquei nii jiczinčpacha tjonchizakazza. Jalla nuž nii kijchta chjojrichta žoñi cheržcu, ancha okzičha.

³⁴ Jalla nekztanaqui kijchta žoñžquiz macjatchičha. Chjojricama cheržcu kullzinchičha aceitižtan vinžtan. Nuž kullžcu chjojri jeržinchičha zumpacha. Nekztanaqui persun aznuquiz tewžcu chjitchičha, tsjii alujamintuquin. Jalla nicju cwitichičha. ³⁵ Jaka tažuqui ima wilta jicz ojkecan nii Samaria wajtchiz žoñiquei persun paaz jescu, pizc billete pacchičha alujamintuchiz žoñžquiz. Nekztan cjichičha, “Tii chjojrichta žoñi am cwitižinalla. Tii paaz ana alcansaquiz niiquei, wejrqui pjojkačha, quejpžcuqui”.

³⁶ Jaziqui, ħjakziltat nii čhjepultiquiztan chjojrichta žoñžquiz zuma okzikaya, lijitum mazižtakazy? ħJaknužum am tantii? Kjaaznalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui nii lii tjaajiñiqui kjaaziča, tuž cjan:

—Nii oksni žoñipanča zuma mazižtakazqui.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Jaziqui oka, nužuzakaz ammi paalla.

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkečiča. Ojkan tsjii wajtquin luzziča. Jalla nicju Marta cjiti žonqui naaža kjuyquiz Jesusa kjawzinča.

³⁹ Martiqui cullacchiztača, María cjititača. Mariiqui Jesusiž kjojch latuquiz julzinča, nii chiiñi nonzjapa.

⁴⁰ Martizti naaža kjuy lurañquiz kuz tjaatča. Nekztan Jesusižquiz macjatčinča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, taa cullaquiqui wejr zinallakal tii kjuya lurañanacquiz jakjurpayča. Ana wejr yanapča. ¿Anam wejtquiztan sint'iya? Am chiižinžinalla, wejr yanapajo.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Marta, Marta, kjuy lurañanacžquiz kuz tjaachiž cjen am kuzqui turwayzikalala. Jalla nižtiquiztan ancha llaquitamkalala amqui. ⁴² Tsjii zintallapanikaz žejlča chekanaqui. Mariiqui nii zuma illzinča. Naaqui kuz tjaacha wejt taku nonzjapa. Anaž jecmi taa cullaqui wejt taku nonžtiquiztan apaki atasacha.

YOOZ EJPŽQUIN MAYIZIZ PUNTU

11 Tsjii nooj tsjii yokquin Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatča. Nuž mayiziz žeržtanaqui niž tjaajintanacžquiztan tsjii tjaajinta žoñiqui pewcziča tuž cjan:

—Jaziqui wejt Jiliri, Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajznalla. Jaknužt Juanqui niž tjaajinta žoñinacžquiz Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajinchizlaja, jalla nuž.

² Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinčiča, tuž cjan:

—Yoozquin mayizizqui tužuča:

“Učhum arajpach Yooz Ejp, am tjuuqui zuma honorchiz cjlalla. Nižaza am mantiz timpu irantižquilalla. Nižaza am munañpaj cjlalla tii yokquizimi tsewc arajpachquinami.

³ Nižaza tonjtijapa nižaza zapurutijapa čjeriž tjaazcalla, azziz cjisjapa. ⁴ Wejrnacqui pertunchinča wejtnacaquiz ana zuma paañi žoñinaca. Jalla nižtiquiz amqui wejtnaca ujnacaž pertunalla. Nižaza čjul anawalinacami wejtnacaquiz ana wakatalla. Antiz čjul anawalinacquiztanami liwriyalla”.

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichizakazza:

—Tsji žoñiqui amiguchiztača. Nii amiguqui chica aramaž kjuyquiz tjončiča, tuž cjan: “Amigo, čjep t'antaž kajznalla. ⁶ Wejt kjuyquiz tsjii žoñi irantižquichiča jiczquiztan. Anaž wejttac čjulumi žejlča nižquiz tjaazjapa”. ⁷ Nekztanaqui nii žoñiqui kjaaziča kjuyltan, tuž cjan: “Anaž wejr chiižina. Kjuyami zuma chawjcztacha. Nižaza wejt ocjalanacaqui ajpžquiz wejttan chicaž tjačča. Anaž žaazni atasacha. Nekztan anal čjulumi tjaayi atasacha”. ⁸ Amiguž cjenami ana tjaayi žaaz pecchiča. Pero nižtami tjaayi žaaziča, ana iya molistita cjejajo. ⁹ Jaziqui cjiwča, Yooz Ejpžquiztan maya, nekztan Yooz Ejpqui ž-tjaaquiča. Nižaza zuma kamaña kjurzna, nekztan wačhaquiča. Nižaza kjuy chawjczquiztan t'oc t'ocžcaquiča, nekztan cjetžtaž cjequiča. ¹⁰ Mayni žoñinacami ninacž mayta tjaataž cjequiča. Nižaza kjurni žoñinacami nuž kjuržcu wachaquiča. Nižaza chawjczquiztan t'oc t'ocni žoñinacžquizimi cjetžtaž cjequiča. Jalla nužuča Yooz Ejpžquin mayizizqui.

¹¹ ¿Kjažt tsjii ejpqui ančhucporquiz t'anta mayñiž majchquiz “Tiž t'antaqui” cjican tsjii maz chjalznasajo? Anapanž nuž cjesača. Nižaza, ¿kjažt ejpqui ch'iz mayñi majchquiz “Tiž ch'izqui” cjican zkorakaz chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasača. ¹² Nižaza ¿kjažt ejpqui wallpi ziñi mayñi majchquiz “Tiž wallpi ziñiqui” cjican yek'achunca chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasača. ¹³ Jaziqui ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasapanikaz tjaasača persun maatinacžquiziqui. Ancha zuma kuzziz Yooz Ejppqui juc'ant zumanaca ančhucaquiz tjaasača. Jakziltat Espíritu Santo mayačhaja, jalla nižquiz arajpach Yooz Ejppqui Espíritu Santo cuchanžcaquicha, nii mayñinacž kuzquiz.

JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČHA

¹⁴ Wiruñaquí zajraqui tsjii žoñi upa cjiskatchičha. Nekztanaqui Jesusaž nii zajra ulanzkattan, nii upa ana chi-iñi žoñiqui chii kallantichičha. Nekztan nuž paatiquiztan neks žejlñi žoñinacaqui walja ispantichičha. ¹⁵ Yekjap žoñinacaqui Jesusiž quintra chutchiča, tuž cjican:

—Tiiqui anawal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatča.

¹⁶ Yekjap quintra žoñinacaqui yanz pecatča, arajpach Yooz aztan milajru paañi, ana arajpach Yooz aztan paañi, jalla nii. Yanzjapa pewcziča:

—Jaziqui arajpach milajru paala, —cjican.

¹⁷ Pero Jesusaqui ninacž kuz zizziča. Jalla nižtiquiztan paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjii nacionchiz žoñinacaqui t'aka t'aka cjisnaquič niiquei, ninacaž kichassiž cjen, nii nacionaqui tjabatadž cjequičha. Nižaza tsjii famillchiz

žoñinacaqui chaasaquič niiquei, ninacaž kichassiž cjen nii famillaqui tjabatadž cjequičha. ¹⁸ Nižaza Satanás cjita zajraž partimi t'aka t'aka cjesaž niiquei, ultimu tjabatadž cjesača. ¿Kjažt nii zajranacž azi tjurasajo? Anaž azziz cjesača. Anapanž tjurasacha. Jaziqui ančhucqui tuž cjiča, wejrqui zajranacž Beelzebú cjita jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatča, jalla nuž cjiča ančhucqui. ¹⁹ Pero wejrqui anaž nužu jalla. Nonžna. Ančhuca partinacami zajranaca chjatkatñizakazza. ¿Jecž aztan ninacaz chjatkatjo? ¿Beelzebú cjita zajriž aztan chjatkatjo? Anaž cjesača. Ančhuca parti žoñinacaz paatiquiztan intintiz waquiziča, zajriž aztan anapan zajranaca chjatkatasača, jalla nuž intintiz waquiziča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapachača ana zuma razunchizqui. ²⁰ Jaziqui ultim werara Yooz aztanpankal wejrqui zajranaca chjatkatučha. Yooz aztan chjatkatiquiztan, kjanapacha tjeeža, Yooz mantiz kamañ timpu irantižquičha, jalla nii.

²¹ Tsjiilla quint'asača. Tsjii walja armichiz žoñiqui persun kjuya walja tjurt'iñitača. Jalla nižtiquiztan kjuyquiz chjojtanača segurotača. ²² Nuž armichiz cjen cuntintu želatča. Nekztanaqui tsjii tsjan tjup žoñiqui tjonchiča. Armichiz žoñi atipžcu, tjapa niž armanaca kjañchiča. Nekztan tjapa niž chjojta cusasanaca kjañchizakazza. Nekztan tjup žoñiqui niž mazinacžquiz kjañta cusasanaca tojunchiča.

²³ Nonžna. Jakziltat ana wejt favora cječhaj niiquei, wejt quintrača. Nižaza jakziltat Yooztajapa žoñinaca ana jun-tjapi yanapčhaj niiquei, wejt quintra Yoozquiztan žoñinacaz wichanskatcha.

ZAJRIŽ PUNTU

²⁴ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Tsji zakal quint'asacha. Tsji zajraqui žoňžquiztan ulanžcu kjoň yokaran ojklajchiča, jeejzjapa kjurcan. Ana jeez watžcuqui, niž kuzquiz pinsichiča, tuž cjican: “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanžquitučhaja, jalla nicju”.²⁵ Jalla nuž quejpžcu niž ulanta žoňžquiz zalchiča. Nii žoňž kuzquiz tsjii zuma pewžta kjuyažtakaztakalča, nižaza zuma žcay azquitzta kjuyažtakaztakalča.²⁶ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojklaičiča. Ninaca zjijčcu, tjapa nii zajranacaqui žoňž kuzquiz luzziča. Jalla nižtiquiztan nii žoňiqui juc'ant anawaliž cjissiča tuquita kamzquiztan, tsjan ana zuma.

²⁷ Jesusaž nuž quint'an, tsjaa maatak žonqui nii žejlñi žoňinacžquiztan altu joržtan paljaychiča, tuž cjican:

—Honorchiz cjila am matiñ maaqui, am jwessinž cjen.

²⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Juc'ant honorchiz cjila Yooz taku nonžnina. Nižaza Yooz tawk jaru kamñinaca.

ŽOŇINACAQUI SIŇALA CHERKAZ PECATČHA

²⁹ Tsjan tsjan žoňinacaqui Jesusiž muytataž ajcizatčha. Nekztanaqui Jesusaqui paljayi kallantičiča, tuž cjican:

—Jazta timpu žoňinacaqui ana zum kuzzizza. Milajru siňala paañipankaz pecčha. Tuqui timpuqui Jonás cjita zoňiqui želatčha, Yooz taku paljayñi. Jalla nižta paljayzqui tsjii siňalažtakazza, Yooziž cuchanžquita cjican. Wejrzakal Yooz taku paljayučha. Anaž iya čjul siňalami želasacha tii žoňinacžtaqui.³⁰ Yooz Ejppui Nínive cjita wajtchiz žoňinacžquiz Jonás cjita žoňi cuchanžquichiča, casticu tjaaž tjuñi maznajo. Jalla niitačha siňalaqui,

nii timpuquiz kamñi žoňinacžtaqui. Nižaza Yooz Ejppui arajpachquiztan wejr cuchanžquichiča. Jalla wejrtčha siňalaqui, jazta timpuquiz kamñi žoňinacžtaqui. Anaž iya čjul siňalami tjaataž cjequiča.³¹ Pjalz tjuñquiziqui, jazta timpuquiz kamñi žoňinacaqui pjaltaz cjequiča, zuma, ana zuma, jalla nii. Ana zuma žoňinacaqui castictaž cjequiča. Nonžna. Tuqui timpuqui tsjaa maatak jilir želatčha, wartuñtan watja mantiñ. Pjalz tjuñquiziqui naaqui jakatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoňinacž uj kjana tjeeznaquiča, jazta žoňinaca casticta cjejažo. Naaqui muzpa ažkquiztanpacha tjonchinča Salomón cjita jiliržquiz zali, niž zuma razun taku nonžñi. Pero tekzi wejrqui želuča Salomonžquiztan tsjan chekan jiliriqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoňinacaqui wejt taku anaž nonz pecčha. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza, nižaza juc'ant castictaž cjequiča.³² Nižaza pjaltz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoňinacaqui jacatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoňinacž uj kjana tjeeznaquiča. Jonás cjita žoňiž Yooz taku paljaytiquiztan, nii Nínive wajtchiz žoňinacaqui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero tekzi wejrqui želuča Jonasquiztan tsjan chekan jiliriqui. Nižaza wejrtčha tsjan chekan Yooz taku parliñtqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoňinacžti anal Yoozquin kuzziz cjissicha, weriž paljayta Yooz taku nonžcu. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza. Nižaza juc'ant castictaž cjequiča.

KJANQUIZ KAMZ QUINTU

³³ Nekztanaqui Jesusaqui quint'ichiča tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii lámpara tjeezcu, chjojzakquiz nonznasacha, nižaza anaž tsjii cajon kjuylami nonznasacha. Nii lamparaqui tsecupanž tsjijsnasasacha, kjuyquiz luzni žoňinacžquiz kjanajo.

³⁴ Žoňž čhujquiqui persun kuz lamparažtakazza. Žoňž čhujqui zumažlaj niiqui nižaza žoňž kuzmi zumazakazza, zuma kjanquiztakaz kamča. Pero žoňž čhujqui ana zumažlaj niiqui, kuzmi ana zumazakazza, zumchiquiztakaz kamča. ³⁵ Zuma kjanquizim kamčhaj niiqui, persun kamaña zumaž cwitazaquičha, ana zumchi kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Tsji žoñiqui kjanquiztakaz zumapankaz kamčhaj niiqui, nižaza ana čjul ana waliquiz kamčhaj niiqui, liwj niž kamtanaca zumaž cjequičha, jaknužt tsji lámpara wali kjančhaja, jalla nuž.

ANA ZUM KUZIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Jesusaž chiyan, tsji fariseo žoñiqui Jesusa čheri luli kjawzičha, niž kjuyquin. Pucultanaqui kjuya irantižcu, kjuya luzičha. Nekztan mizquiz julzičha. ³⁸ Jesusaqui kjara awjz custurumpi ana cumplichičha ima lujlcan. Jalla nii cheržcu fariseo žoñiqui ispantichičha. Jesusaqui persun kuzquiz naychičha fariseo žoñiž ispantita. ³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz paljaychičha, tuž cjan:

—Tsji žoñiqui tasanaca chuanaca zawnctankaz awjza, nižaza chjujža. Niža iratačha ančhucqui fariseonaca. Ančhucqui zawnctankaz limpučha. Pero kjuyltanaqui ančuca kuzqui walja cjujchinacchizpančha. Ančuca kuzquiz tjangz zizza, nižaza čjul anawali paazmi zizza. ⁴⁰ Žumzu žoñinaca! Yoozqui curpumi kuzmi paachičha. ¿Jalla ančhucqui anaž nii zizjo? ⁴¹ Ančuca cusasanacquiztan žoñinacžquiz tjaaž waquizičha. Ančhucqui tjapa žoñinacžtan okžni kuzziz cjesaž niiqui, ančuca kuzmi zumapanž cjesačha Yooz Ejpž yujcquiziqui, ana kjara awjz cuzturumpi paažcumi.

⁴² ¡Ayii pori fariseonaca! Ančhucqui Yoozquin diezmos tjaañiñchucča, nižaza tjapa plantanacquiztanami diezmos tjaañiñchucča. Jalla nuž paacan walikazza. Pero nuž tjacanami ančhucqui ana lijituma zuma kamañquiz kamchinčhucča, nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucča. Zuma kamzqui, nižaza Yoozquin kuzzizqu, jalla ničha chekanaqui. Pero diezmos tjaažmi zakaz cumpliz waquizičha.

⁴³ ¡Ayii pori fariseonaca! Ajcz kjuyquiziqui tucquin julzkaž pecča, nižaza honorchizkaj cjiw cjičha ančhucqui. Nižaza ančhucqui jakzi calliranami zuma rispitchizkaž wejr tsaanja cjičha ančhucqui.

⁴⁴ ¡Ayii pori fariseonaca! Nižaza ¡ayii pori lii tjaañiñinaca! Ana lijitum kuzzizčhucča. Ančuca liiqui cjičha jakziltat tsji sipultur juntuñ ojkhaja jalla niiqui Yoozquin ana macjatasachha. Jalla niža irata ančhucqui žoñinacžquiz ana Yoozquin macjatskatčha. Pero žoñinacaqui ančucaž puntu cjiñčha, “Yooz žoñinacačha ninacaqui”. Ančhucqui ninaca incallčha, ana zuma kuzziz cjen. Ančhucqui ana pajta sipulturažtakazza.

⁴⁵ Jalla nuž chiitiquiztan tsji lii tjaañiñiqui kjaazičha, tuž cjan:

—Tjajañi Maestro, jalla nuž chiižcu, wejtnacaquiz ana zumam chiičha.

⁴⁶ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—¡Ayii pori lii tjaañiñinaca! Ančhucqui parti žoñinacžquin niž jaru niž jaru ch'ama cuzturumpinaca yapchinčhucča: kuzi cuntažtakaz jepzinčhucča. Ch'ama cuzturumpinaca yapchiž cjenami, ančhucqui anaž tsji loc'anžtanami yanapž pecča, žoñinaca nii cuzturumpinaca cumplajo.

⁴⁷ ¡Ayii! Ančhucqui ancha t'akjiričha. Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui Yooz taku paljayni profetanaca conchičha. Ančhucpacha nii paljayñinacž sipultur-

anaca kjuyñicha, niwjtanaqui ančhucqui rispittažokaz cjičha. Pero ančhucqui anaž ultimu rispitčha. ⁴⁸Tuquiqui ančuca ejpnacaqui nii Yooz taku paljayñinaca conchičha. Nuž conchi cjenami ančucaquiztan walikazza. Anzimi ančhucqui sipulturanaca kjuyčha, zuma žoñižtakazza. Pero ultimquiziqui ančhucqui ninacaž paljayta Yooz taku anazakaz nonz pecčha.

⁴⁹„Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančuca puntuquiztan zuma razun taku chiichičha, tuž cjican: „Wejrqui wejt taku paljayñi profetanacami apostolonacami cuchanžcačha. Nekztanaqui yekjapanaca nii Yooz taku paljayñinacžquiztan contaž cjequičha. Yekjapazti kijčtaž cjequičha”. ⁵⁰Tii muntu kalltiz, niwctanpacha Yooziž cuchanžquita žoñinaca conchičha ančuca tuquita atchi ejpnacaqui. Ančhucqui nižta ana wal kuzzizzakazza. Jaziqui Yoozqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz zakaz casticaquičha. ⁵¹Tsjii Zacarías cjita žoñiqui altaržtan timplužtan, jalla nii taypiquiz contatačha. Abel contiquiztanami Zacarías contiquiztanami nižaza tjappacha contanacquiztanami Yooz Ejpqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz casticaquičha.

⁵²„Ayii pori lii tjaajiñinaca! Liwriñi Yooz taku liižcu, zizcu, žoñinacžquiz ana nii tjaajinchinčhucčha. Yooz taku tsjii llave irata tanzinčhucčha. Nii llave tanžcanpacha ančhucmi liwriñi Yooz jiczquiz ana luzzinčhucčha. Y nižaza nii llave tanžcu, ana cjetžinčinčhucčha, liwriñi Yooz jiczquiz žoñinaca luzajo. ⁵³—Jalla nuž chiižinžcu Jesusaqui ojkičha.

Nii lii tjaajiñinacžtan nii fariseonacžtan, jalla ninacaqui muzpa žawjchi cjissičha Jesusiž quintru. Nižaza ninacaqui Jesusižquiz wiltan wiltan pewczicha, ⁵⁴Jesusiž quintru tsjii ujchiz

jwezjapa. Jesusiž kjaaztiquiztan uj tjojtunz pecatčha.

FARISEO ŽOÑINACA

12 Jesusaž nuž tjaajnan, zmali wacchi žoñinacaqui tjonchičha, waranka waranka. Nižaza zmali porapat tewksascan tewksascan tjonchičha. Primeraqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Fariseo žoñinacaqui anaž ultimu Yoozquin kuzzizza. Anaž lititum Yooz žoñinacačha, aunquimi lititum žoñižtakaz cjicjiñi cjenami. Ninacžquiztan zumpachaž cwiťazaquičha, ana ninaca irata cjisjapa. ²Tsjii noojiqui tjapa chjojkakuñ paatami tjeežtaž cjequičha. Nižaza tjapa chjojkakuñ pinsitami ziztaž cjequičha. Tsjii noojiqui žoñž ultim kuz tjeežtaž cjequičha. ³Nižaza jamazit chitanacami kjana ziztaž cjequičha. Chjojkakuñ chitanacami tjapa žoñinacaqui zizaquičha.

¿JECŽQUIN EKS WAQUIZIYA?

⁴„Jaziqui ančhucqui, wejt mazinaca, tuž wejr chiižinučha. Anačha eksqui tii curpu alaja conñižquiziqui. Curpu conžcu anaž iya čhjulumi payi atasacha. ⁵¿Jecžquin antiz ančhucqui eks waquiziya? Yooz Ejpžquin eks waquizičha. Yooz Ejpqui žoñž curpu žeti tucuzinskatžcu žoñž animumi infiernuquin tjojtjapa azzizza. Jalla niižquizza chekanaqui eksqui.

⁶„Tsjii pijska wežlaqui pizc paazkaz cwističha. Anačha juc'ant valorchiz cjen, Yooz Ejpqui zapa wežlallami cjuñčha. ⁷Pero zapa žoñžquiz juc'anti cjuñčha. Nižaza ančuca ach charami kanžintačha, zintallquiztan zintalla. Anaž ančhucqui tsuca. Nii wežlanacžquiztan ančhucčha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'ant cwitaquičha wežlanacžquiztan.

JESUCRISTUŽ FAVORA CJEE

⁸ Ančhucaquiz cjiwčha: Jakziltat parti žoňž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoňž favorazakal chiyačha. ⁹ Jakziltat parti žoňž yujcquiz wejr ana pajni nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoňž quintra ana pajni akal cjeečha.

¹⁰ Jakzilta žoňit Yooz Epiž cuchanžquita Žoňž quintra chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoňit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyačhaj niiqui, anapanž wira pertuntaž cjequičha.

¹¹ Wiruñaquí ančhucqui juezanacž yujcquin nižaza jilirinacž yujcquin chjichtaž cjequičha, ajcz kjuyquiz. Jalla nuž chjichtiquiztan ana kuz turwaysi cjequičha, jaknužt chiyačhaja, nižaza jaknužt tjurt'azalaja, jalla nii. ¹² Ančhuca chiiz ora Yooz Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz chiizjapa tjaajznaquičha, jaknužt chiizalaj, jalla nii.

CWITAZA, ZMAŽŇI KUZZIZ ANA CJSJAPA

¹³ Tsji žoňiqui Jesusižquiz paljay-čičha, tuž cjan:

—Wejt Tjaajni Maestro, wejt jilžquiz čhiinalla, wejt parti irinsa tjaa-ajo.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichičha:

—Jila, ¿kjažtiquiztan amqui wejr jiliriztakaz cheržjo? Anapanž wejr juez partirtqui, ančhuca quija azquitjapaqui.

¹⁵ Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Persun kuzquiz naazna, nižaza cwitaza ana zmazni kuzziz cjsjapa. Žoňž wira kamañaquí anaž niž wacchi cusasanacquiztan yatisinsa.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tii quintu quint'ichičha, tuž cjan:

—Tsji ricach žoňi želatčha. Nii žoňž yokquiziqui zkalanacaqui ancha cusa pookchičha. ¹⁷ Jalla nuž pooktiquiztan nii ricach žoňiqui kuzquiz pinsichičha, tuž cjan: “¿Kjažt wejr cjequejo? Wejt yaaz kjuyanacaqui tii ajza zkal čhjeri anaž wacasačha”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui pinsichičha, tuž cjan: “Aaaa. Tuž jazic cjeeka. Wejt zkala yaaz kjuyanaca pajlnaka. Nekztanaqui tsjan pajk kjuyanaca kjuysnaka. Jalla nekz tjappach zkal čhjeri yaaznaka, nižaza tjapa wejt cusasanaca”.

¹⁹ Jalla nekztanaqui nii ricach žoňiqui niž persun kuzquiz cjichičha: “Aaaa. Wejrqui zmali cusasanaca yaazinčha, nižaza zmali čhjerinaca yaazinčha, ažk wata tjurñipacha. Jeeznaka, nižaza cusa lujlnaka, licsnaka. Nižaza cuntintul cjeeka”.

²⁰ Pero Yoozqui nii žoňžquiz cjichičha, “Zumzu žoňimčha amqui. Tižwanpacha amqui ticznaquičha. Am zkal čhjerimi am cusasanacami nii yaaztanacami inamayaž cjequičha, ¿čhjuljapat cjeequi neejo? ¿Jecžtapan cjeequi neejo?”

²¹ Jaknužt nii ricach žoňžquiz watchižlaja, jalla nižta irataž wataquičha persunjapapankaz cusasa juntjapni žoňinacžquiziqui. Nižta žoňinacaqui Yooz yujcquiziqui poripanž cjisnaquičha.

YOOZ EJPQUI NIŽQUIN KUZZIZ ŽOŇINACA CWITIČHA

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoňinacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiz tuž cjiwčha. Žoňiqui žejtjapaqui lujlz čhjeri pecčha. Jalla nuž cjenami, ančhucqui anačha čhjerinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. Nižaza žoňiqui curpu wali cjsjapa zquiti pecčha. Jalla nuž cjenami ančhucqui anačha zquitinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. ²³ Žoňž žetiqui čhjerquiztan juc'anti importičha.

Nižaza persun curpumi zquitquiztan juc'anti importiča. ²⁴Wežlanacžquiz cherna. Anaž zkalami čhjaccħa. Nižaza anaž ajza. Nižaza ana čħjeri yaaz quetallchizza. Nižaza ana čħjeri yaaz kjuychizza. Jalla nuž cjenami nii wežlanacžtaqui lujlz čħjerinacami panž žejlčħa. Yooz Ejpkaz čħjeri tjaačħa. Pero ančħucqui Yooz yujcquiziqui wežlanacžquiztan juc'antiž importiča. Jaziqui ančħucaquiz zakaz Yoozqui lujlz čħjeri tjaaquičħa, žejtzjapaqu. ²⁵Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacħa, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami. ²⁶Jalla nižta ana atchucažlaj niiqui, čkjažtiquiztan lujlz čħjerinacžquizimi zquitinacžquizimi ančħuca kuzqui llaquizizkatjo?

²⁷Plantanačž pjajkallaž cherna. Anaž langza. Anaž kawančħa. Yoozqui nii pjajkallanacaž pajkkatčħa. Zmali finu zquiti cujtžcumi anaž jecmi pjajkallquiztanami juc'ant c'achalla cjesacħa. Nižaza finu zquiti cujtžcumi nii ancha ricachu Salomón jiliriqui anačħa pjajkallquiztan juc'ant c'achaqui. ²⁸Plantanačquui tsjii upacamakaz c'achallačħa. Nekztanaqui jakatažu kattažu tsjii jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtačħa. Jalla nuž cjenami Yooz Ejpkaz nii plantanacami nižta cwitičħa. Ančħucčħa Yoozquin ana tjapa kuzziz žoñinaca. Ančħuczti Yooz yujcquiziqui čħjul plantaquiztanami juc'antiž importiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančħuc juc'anti cwitičħa; zquitchiz panž cjequičħa. ²⁹Jalla nižtiquiztan ančħucqui ana ancha llaquiziñi kuzziz ojklaya, čħjul čħjeri kjurzquiztanami. ³⁰Tii muntuquiz ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ancha llaquiziñi kuzziz ojklayčħa nižta cusasanaca kjurcan. Ančħucqui anačħa nižta llaquiziñi kuzziz ojklayzqui. Werar Yooz Ejpchizčħucčħa. Yooz

Ejpqui zizza, čħjulut ančħuc pecčħaj, jalla nii. Ančħucqui čħjeri, zquiti, cusasanaca pecčħa, zejtzjapa, jalla nii zizza Yooz Ejpqui. ³¹Nižtiquiztan ančħucqui Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Nekztanaqui Yooz Ejpqui ančħucaquiz čħjulumi cawalikaz tjaaquičħa.

ARAJPACHQUIN CUSASANACCHIZ ŽOÑINACA

³²Nižaza Yooz Ejpqui ančħuca uchaquičħa mantiñi puestuquiz. Jalla nužučħa Yooz munañpaqui. Tii muntuquiz žejlcan anaž eksna, ančħucqui wejt uuzanacčħucčħa, aunqui kolucullami. ³³Ančħuca cusasa žejlñinaca tuysna. Nekztan t'akjiri kamñi žoñinacžquiz tojna. Tii muntuquiz žejlcan jaknužt ančħucaqui zuma žak quels tjaczaja, jalla nižta irata zuma munaziñi kuz tjacz waquizičħa wiñaya zuma kamzjapa. Arajpachquin zuma cuntintu kamzjapa, ančħuca kuz tjaczna, zuma azquicha. Tii muntuquiziqui tjañ žoñiqui ančħuca cusasanaca kjañasačħa. Arajpachquin tjañ žoñinaca ana luzasačħa. Nižaza tekziqui tjajtami cjurimi ančħuca zquitinaca lulasačħa. Arajpachquin tjajtami cjurimi ana želasačħa. ³⁴Jakziltat tii muntuquiz walja cusasanachizlaja, tii muntuquiz kamañ wirquiz kuz tjaačħa. Pero jakziltat arajpachquin kamañ wirquiz kuz tjaačħaja jalla niiqui arajpachquin walja cusasanacchiz cjequičħa.

KUZ TJACZI CJEE

³⁵Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičħa, tuž cjan:

—Arajpachquin ojkszjapa ančħucqui kuz zuma tjaczi tjewžna, tsjii tjeežta lamaparažtakaz. ³⁶Tižtažtakaz cjee. Tsjii patruaqui zalsñi pijjstiquin

ojkchiča. Piyunanacaqui patrunž cuttižquiz tjewža, niiz irantižquitan kjuy zan chawjcz cjetžinzjapa. Jalla nižta irata ančhucqui Yooz tjonz tjuñi zuma tjewžna. ³⁷Weraral cjiwča. Patrunaž tjonz oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewznačhaja, jalla ninacaqui cuntintuž cjee. Jalla nii piyunanacaqui patrunž misquiz julsattaž cjequiča. Nekztanaqui nii patrunapachaž čheri tjaaquiča, nižaza ninacžquiz atintaquiča. Jalla nižta irata Yoozqui paaquiča niiz tjonz tjewzninacžquiz. ³⁸Chica aramami, kjantatimi, čhjulorakat nii patrunaqui irantižquičhani. Nii oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewz tjewznačhaja, cuntintuž cjequiča. ³⁹Tsjiilla zakaz cjiwča, ančucaž zizjapa. Tsjii kjuychiz žoñiqui čhjulorak tjañi tjonačhaja, jalla nii ora zizaquiz niiqui, tjaji wajtsipan tjewznaquiča, nii tjañi ana luzkatzjapa, nižaza ana tjangskatzjapa. Tjañi tjonz ora zizcu, anapan niiz kjuya nužkaz ecasača. ⁴⁰Ančhucmi nižaza Yooz tjonz tjuñi walja listu tjacziz tjewžna. Tiripintit tsjii ana pinsita oraqui wejrqui quejpžcača. Wejrtča tsewtan cuhanžquita Yooz Žoñtqui.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴¹Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesu-sižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žtii quintu quint'ichamča wejtnacalta-japakazkaya? už žtjapa žoñinacžtajapa, jaa?

⁴²Jesús Jiliri qui kjaaziča, tuž cjican:

—Tsjii kjuy cwitiñi žoñi želatča zuma cumpliñi, nižaza zuma intintiñi. Nii kjuychiz tuyñuqui zuma žoñž kjarquiz niiz kjuya ecchiča, tjapa nii kjuyquiz žejlñinacžtan. Čheri tjaaž ora čheri tjaaž, jalla nuž zakaz ecchiča nii žoñž kjarquiz. ŽJect nii zuma cumpliñi

žoñejo? ⁴³Jalla tiiča nii žoñiqui. Kjuy tuyñu quejpsquizcama jakzilta žoñit niiz kjuya zuma cwitican žejlčhaja, jalla niiča zuma cumpliñi žoñiqui. Nižaza cuntintuž cjequiča nii zuma cwitiñi žoñiqui. ⁴⁴Wejrqui weraral cjiwča. Kjuya tuyñuqui cumpliñi žoñž kjarquiz tjapa kjuy cusasanaca ecasača. ⁴⁵Tsje-mata cwitiñi žoñi zakaz želatča. Nii žoñiqui kuzquiz pinsichiča, “Kjuychiz tuyñuqui anaž uri tjonasaž, jaz”, cjican pinsichiča. Jalla nekztanaqui nii kjuychiz luctaka cjiñi maataka cjiñi piyunanaca wjajtñitača. Nižaza nii žoñiqui persun lujlsquin licsquin kuz tjaachiča. ⁴⁶Tiripintit tsjii ana pinsita nooj kjuychiz tuyñuqui quejpžquichiča. Tsjii ana zizta ora quejpžquichiča. Jalla nižtiquiztan kjuychiz tuyñuqui nii ana zuma cwitiñi žoñžquiz juc'anti anawal-iz casticu tjaaquiča. Nii ana zuma žoñiqui jaknužt ujhiz žoñinacž castictaž cječhaja, jalla nižtapacha castictaž cjequiča.

⁴⁷Tsjii piyunaqui zumpacha niiz patrunaž pecta langz zizziča. Niiz patrunž langz zizcanpacha, ana langziča. Jalla nuž zizcanpacha, ana langztiquiztanaqui juc'anti castictaž wjajtzaž cjequiča.

⁴⁸Nižaza jakzilta piyunat ana niiz patrunaž pecta langz zizzaja, jalla nižta cjenpacha ana cumpličhaja, jalla niiqui upa casticta cjequiča. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo tjaatčhaja jalla nii žoñiqui tjapa nii cusasanac-quiztan quint'istanča. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo cumpjiita cječhaja, jalla nii žoñiqui cusasanacchiz tuyñužquiz quint'istanča tjapa cumpjiita cusasanacquiztan.

IYA TJAAJINTA

⁴⁹Tsjiilla zakaz quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

—Tekz werjqui tsjii uj peksñižtakaz tjonchinča. Nii uj peks oraqui wajiž

cjila. ⁵⁰Wejrqui tsjii wali pajk prueba watača bautismužtakaz. Nižaza nii watscama, ancha llaquital cjeeča. ⁵¹Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui anazumquin cjequiča; t'aka t'akaž cjequiča, wejtquiz criichinaca, ana wejtquiz criichinaca, jalla nuž. ⁵²Tii timpuquiztan nawjkchuc tsjii famillanacami t'aka t'akaž cjequiča. Tsjii famillquiz pjijskaltan cječhani, čhjepultanac quintraž cjequiča pucultan žoñžjapaqui. ⁵³Nižaza ejpžtan persun majchtan quintraž cjequiča. Nižaza majchžtan persun ejpžtan quintraž cjequiča. Nižaza maatan persun tjunmat matatan quintraž cjequiča. Nižaza naa tjunmat matatan persun maatan quintraž cjequiča. Nižaza kjan maatan wazatan quintraž cjequiča. Nižaza wazatan kjanatan quintraž cjequiča. Jalla nuž cjisnaquiča, wejtquiz criichinacžtan ana wejtquiz criichinacžtan.

KUZ CAMPIYA, ANA CASTICTA CJEYAJO

⁵⁴Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui cjiñčhucča, wacchi tsjirinaca tajatan ulanžcaquič niiqui, “chijnačhani”, nuž cjiñčhucča. Nekztan jalla nuž chijniž watča. ⁵⁵Nižaza wartan quera queržcaquič niiqui, “kjutniit cječhani”, nuž cjinčhucča. Nekztan jalla nuž kjutniž watča. ⁵⁶¡Hipócrita cheechi žoñi! Ančhucqui jana lijitum kuzziz žoñinaca! Tjamž puntu tsjirž puntu walja zizni chiiñčhucča. ¿Kjažtiquiztan Yooz siñalanaca ana tantiyasajo? Kuz campiya, ima casticz ora irantan.

⁵⁷Nižaza ¿kjažtiquiztan kamz puntu ana tantiyasajo, jaača zuma kamčhaja, jaača ana zuma kamčhaja, jalla nii? ⁵⁸Jakziltat am

quijžcu jiliržquin chjichačhaja, jalla niižquiztan pertunam mayizaquiča ana enenžcu, ima jiliržquin irantican. Am quija ana pertunazta cjenauqui, nii jiliriqui policiquiz am intirjasača. Nekztanaqui nii policiaqui am carsilquiz chawcwasača. ⁵⁹Nekztanaqui wejrqui cjiwča, carsilquiztanaqui anapanim ulnasača, liwj tjappacha paczcama. Anziqui kuz campiya; Yoozquiztan pertuna maya, ana casticta cjeayajo.

YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

13 Nii orapacha tsjii kjaž žoñinacaqui quintu zjijcchiča, Jesusižquiz mazni. Tuž cjican quint'ichiča. Pilato cjita jiliriqui tsjii Galilea wajtchiz žoñinaca conkatchiča. Nii conta žoñinacž ljocqui animal ljocnacžtan t'ajziča. Tuquiqui animala contkalča, Yoozquin ofrenda tjaažjapa. ²Jalla nuž nonžcu Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan Galilea wajtchiz žoñinacžquiz nuž anawali watchitajo? ¿Parti Galilea wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ³Ančhucqui anača nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquič niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasacha.

⁴Jesusaqui quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Tsji tunca quinsakalcuni žoñinacaqui ticziča Siloé cjita wajt campanturi jalla ninacž juntun pajlžtiquiztan. ¿Kjažtiquiztan nižta watchitajo? ¿Parti Jerusalén wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ⁵Ančhucqui anača nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquič niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasacha.

ISRAEL ŽOŇINACŽ PUNTUQUIZTAN

⁶Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii žoņiqui niiz yokquiz jiws muntinaca čhjaccchiča. Tsjii nooj ojkchiča “jiwsa pookchižcaa” cjican, ojkchiča. Irantižcu, muntinacquiz ana čjul jiws frutanaca watchiča. ⁷Jalla nižtiquiztan nii yoka cwtiņi žoņžquiz cjichiča: “Chera, čjep wata jiws frutanaca kjuri tjonchinča. Ana jiws frutanaca pookchikalča. Jaziqui tii muntinaca k'atzna. Inapanikaz žejlča.”

⁸Jalla nekztanaqui nii yoka cwtiņi žoņiqui patrunžquiz cjichiča: “Wejt patruna, tii watcamakaz žela cjee. Wejrqui yokal zumpacha kjullznača, nižaza wanžtan wanit'ača. ⁹Jalla nižtiquiztanaqui jiws frutanaca pookz atčhani. Anapan pookaquiz niiqui, nekztanaqui k'atžtaž cjequičha”. —Jalla nuž quint'ichiča Jesusaqui.

TSJAA MAATAK ŽONQUI ČHJETINTATAČHA

¹⁰Tsjii jeez tjuņquiziqui, Jesusaqui ajcz kjuyquiz tjaajnatča. ¹¹Jalla nekz želatča tsjaa laa maatak žon. Tunca quinsakalcun watanaca laatača. Tsjii zajraqui naa žon taj chutu paatkalča. Nižtiquiztanaqui anawira ts'iru tsijsniņtača, ana čjulu paazjapami. ¹²Jesusaqui naa žon cheržcu, kjawziča, nekztan tuž cjichiča:

—Cullacalla, am laaquiztan liwriita cjequičha.

¹³Nekztanaqui Jesusaqui niiz kjaržtan lanziča naa žonaquiz. Jalla nii orapacha naa žonqui ts'iru cjissinča. Nižtiquiztan Yooz Ejpžquin honora paljayčiniča. ¹⁴Nii ajcz kjuy jilirizti Jesusižjapa žawziča, nii jeez tjuņquiz čhjetintiquiztan. Nekztanaqui nii jiliriqui zoņinacžquiz cjichica:

—Sojta tjuņikaz langz waquiziča. Jalla nii langz tjuņiran laanacaqui tjonsa čhjetintaž cjisjapa. Anača jeez tjuņquiziqui tjonzqui.

¹⁵Jalla nekztanaqui Jesús Jiliriqui nii jiliržquiz cjichiča:

—Ana zum kuzziz žoņinaca. Jeez tjuņquiziqui tjapa ančhucanacaqui wacami aznumi cutzničhucča, kjaz liqui okajo, čana jaa? ¹⁶Taa maatak žonqui Abrahamž majch maatquiztan tjoninča. Tunca quinsakalcun wata chututača, Satanás cjita zajraž nuž chutu paaņiž cjen. ČKjažt tii jeez tjuņquiziqui taa laa žonqui ana čhjetinta cjesajo? Jeez tjuņquizmi čhjetinzpanikazza.

¹⁷Jesusiž nuž chiitiquiztanaqui tjapa niiz quintra žoņinacaqui azzi quirchiča. Parti žoņinacazti cuntintutača, Jesusaž nuž pajk milajrunaca paachiž cjen.

YOOZ MANTAPARU OJKŇI ŽOŇINACŽ PUNTU

¹⁸Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tižtača Yooz mantaparu ojkņi žoņinacž puntuqui. Jalla nii puntuqui intintazkatasacha, mostaz cjita semillž puntu chiitiquiztan. Jalla tužuča. ¹⁹Tsjii mostaza cjita semilla žejlča, ancha zkoltalla. Žoņiž čhjactan, walja pakjiž pajkča, tsjii pajk muntiž, nizta pakji. Nižaza nii mostaz muntiquiz wežlanacaqui tjuraž paasača. Jalla nužupan Yooz mantaparu ojkņi žoņinaca yapaquičha, mostaz munti pajkņila, jalla nižta irata.

²⁰Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Tii takunacžtanzakaz Yooz mantaparu ojkņi žoņinacž puntu intintazkatasacha. Jalla tužuča. ²¹Tsjaa maatak žonqui čhjep tupu jac'užtan levaturžtan t'ajzinča. Nekztanaqui tjappacha nii t'anti masaqi t'amchiča. Jalla nižta

iratača, tjapa kjutni tii muntuquiz žoñinacaqui Yooz mantita kamañchiz cjisnaquiča.

LIWRIITA ŽOÑŽ PUNTU

²² Wiruñacui Jerusalén jiczquiz ojkan, Jesusaqui tjaajinchiča. Jakziran watatčaja, jalla nii watjaran jochiran tjaajinchiča. ²³ Nuž tjaajnan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿koluckaz liwriita žoñinacajo?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

²⁴ —Ančhucui tjapa kuz cjee, arajpach ojčni zkoz jicz zanquiz luzjapa. Wejrqui ančucaquiz cjiwča. Casticz tjuñquiziqui tjapa žoñinacaqui luz pecaquiča. Nii oraqui anaž ataquiča. Jalla nižtiquiztan anziqiu liwriiñi zanquiz luzjapa, tjapa kuz cjee. ²⁵ Tsjii noojiqui arajpach kjuychiz tuyñuqui tsijtsnaquiča liwriiñi zana chawjczjapa. Ančhucui, zawnctan cjiñinaca, nii chawjcžta zanquiz t'ok t'okaquiča, tuž cjican: “Wejt jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. Kjuychiz žoñiqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Anal ančhuc pajuča. ¿Jecnactčhuckazlaj ančhucui?” ²⁶ Jalla nuž chiitiquiztan ančhuczi zakaz chiyachani, tuž cjican: “Amtan chica lujlchinča. Nižaza wejtnaca wajt calliran tjaajinchamča”. ²⁷ Pero nii arajpach kjuychiz tuyñuqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Ančhucui anapal pajuča, cjiwla. Wejtquiztan oka, tjapa ančhucui ana zuma kuzzizčhucča”. ²⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, tjapa Yooz taku paljayni profetanacžtan, tjappacha ninacaqui arajpach Yooz kjuyquiz želaquiča. Ančhuczi zawnctanpanikaz želaquiča. Jalla nuž zawnctan žejlcan ančhucui kaaquiča, nižaza

ižkež jojaquiča, ana luzzucaž cjen.

²⁹ Tjapa kjuttan criichi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquin luzauquiča, užatan, wartan, tajatan, tuwantan, nuž tjapa kjuttan. Nižaza nii luzzi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquiz cusa atintitaž cjequiča. Yooz čhjeri luli julznaquiča.

³⁰ Nižaza Yoozqui arajpachquin yekjap tii muntuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquiča. Nižaza yekjap tii muntuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquiča.

JERUSALEN CJITA

WAJTQUIN TICZ PUNTU

³¹ Jesusiž taku žeržtan, nii noojpacha, tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Tekztan am oka. Herodes cjita jiliriqui am konz pecča.

³² Jalla nekztanac Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucui nii mañus Herodesquin oka. Niižquin chiižca, tuž cjican: “Tsji kjaž tjuñi tirapal Yooz obranacal paaucha, zajranaca chjatkatan, laanaca čhjetincan. Nekztan tsjii kjaž tjuñquiztan wejt obra žerznača”. ³³ Pero wejrqui tsjii kjaž tjuñi tiral kamača, Jerusalén wajtquin ticzcama. Jerusalén wajtquin Yooz taku paljayni profetanacaqui ticstanča.

³⁴ „Jerusalén, Jerusalén wajtchiz žoñinaca! Ančhucui Yooz taku paljayniñaca coničhucča. Nižaza Yooziž cuchanžquita žoñinaca maztan čhjaquiničhucča. Wallpiqui persun ozmachanaca kjarž koztan juntini, jantey. Jalla nižta irata wejrqui tii wajtchiz žoñinaca juntiz pecuča. Ančhuczi ana wira wejtquin tjonz pequiničhucča. ³⁵ Jalla nižtiquiztan ančuca wajt yokaqui ana Yooz kjarquiz žejlča. Nižaza wejrqui cjiwča. Tsji noojiqui ančhucui wejt puntuquiztan chiyaquiča, “Honorchiz cjila, tii

Yooziž cuchanžquita žoñiqui”. Jalla nii oracama, ančhucqui wejr ana wilta cheraquiča.

TSJII CURPU TJUUCHI ŽOÑIQUI ČHJETINTATAČHA

14 Tsji jeez tjuñquiziqui Jesusaqui tsjii fariseo jilirž kjuya luli ojkchiča. Yekja fariseo žoñinacaqui Jesusa awayt'atča. ²Nižaza nii kjuyquiz želatča tsjii curpu tjuuchi žoñi. Jesús žcati želatča. ³Nii cheržcu Jesusaqui fariseo žoñinacžquiz lli tjaajiñinacžquiz, jalla ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Jeez tjuñquiziqui tsjii laa žoñi čh-jetnasay? už čana čhjetnasaj?

⁴Ninacazti ch'ujukaz cjišiča. Nekztanaqui Jesusaqui laa žoñi kjawžcu, čhjetinchiča. Nekztan laa žoñžquiz cjichiča:

—Oka amqui —cjicanaqui. ⁵Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—Jeez tjuñquiz cjenami aznumi wacami tujquiz tjojtsiž cjen okžcu, čanaž jooznasajo?

⁶Jalla nuž chiitiquiztanaqui ana jaknuž kjaazñi atchiča.

PJIJZTA PUNTU

⁷Nekztanaqui Jesusaqui nii kjuyquin lujlcan jalla tižta cherchiča. Kjawžta žoñinacaqui tucquin julz kjuratča, nižaza honorchiz cjis pecatča. Jalla nižta cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui, tuž cjichiča:

⁸—Amqui tsjii zalzñi pjijztiquiz kjawžta cjesaž niiqui, anača tucquinpan julzqui. Am jarupacha tsjii juc'ant jilir žoñiqui tjonasaž niiqui, am tucquin julzpantaž cjesača. ⁹Jecčhalaj pucultan ančhucqui kjawzi, jalla nii kjawzñi žoñiqui amquiz chiyasača, “Am julz tii juc'ant jiliržquin tjaa”, cjican. Jalla nižtiquiztanaqui amlaqui

azanpanti wirquin julz cjesača. Am aziž cjesača. ¹⁰Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Tsji zalzñi pjijztiquiz kjawžtaž cjesaž niiqui, wirquinpankaz julzqui. Nekztan nii kjawzñi žoñiqui irantižcuqui, amquin chiyasača, tuž cjican: “Wejt k'ayi jila, ticchuc watžca, tucquin julžca”. Jalla nuž kjawžcu tucquin tjułžtiquiztan parti žoñinacž čhjujcuiziqui honorchizim cjesača. ¹¹Jakzilta žoñit parti žoñinacžquiz persun honora chii chiyachaj niiqui, wiruñauqui nii žoñiqui ch'ujukaz cjesača. Pero humilde kuzziz žoñizti honorchiz cjiskattaž cjequiča.

¹²Nižaza Jesusaqui nii kjawzñi žoñžquiz cjichiča:

—Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, anam kjawznaquiž am persun mazinacžquiz, nižaza am persun jilanacžquiz, nižaza am persun famill parintinacžquiz, nižaza am ricach visinunacžquiz, jalla ninacžquiz alaja anam kjawznaquiča. Ninaca čhjeri luli kjawznasaž niiqui, ninacaqui am zakaz kjawznasača. Nižtiquiztan amzakam čhjeri tanznaquiča. Nižtiquiztan ana gastichim cjequiča. ¹³Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, kjawznaquiča pori žoñinaca, zuch žoñinaca, coj žoñinaca, zur žoñinaca, jalla ninacžquiz kjawznaquiča. ¹⁴Nuž paažcu cuntintum cjequiča. Ninacaqui anaž čhjulumi tjepñi atasacha. Yooz zuma kamañchiz žoñinacž jacatatž tjuñiž tjontan, jalla neksim amqui tjepuntam cjequiča.

¹⁵Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu, tsji julzi žejlñi žoñiqui Jesusižquiz cjichiča:

—Arajpach Yooz Ejpž kjuyquin lujlñinaca cuntintuž cjequiča.

¹⁶Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji nooj tsjii žoñiqui pajk pjijzta paachiča. Tuquiqui walja žoñinaca kjawskatchiča pjijztiquiz. ¹⁷ Pjijzta čhjeri lujlz ora piyunaqui kjawžta žoñinacžquiz cuchanžquitača, tuž cjejajo: “Tjappacha listu tjacžtača, jaziqui ž-tjona”. ¹⁸ Nekztanaqui kjawžta žoñinacaqui pasinza mayizichiča. Tsji žoñiqui cjichiča: “Anzilla yoka kjaychinča. Jalla nii cheržquistanča. Jalla nižtiquiztan amqui wejr pasinzta’alla”. ¹⁹ Tsjiizti cjichiča: “Anzilla tunca waca kjaychiča. Jalla nii waca yanstanača. Jalla nižtiquiztan zumaž pasinzta’alla”. ²⁰ Tsjiizti cjichiča: “Anzilla tjunatan zalzinča. Nižtiquiztan anal oki atasacha”. ²¹ Nii cuchanžquita piyunaqui quejpžcu patrunchquiz tjappacha quint’ichiča, jaknuž žoñinacat kjaaztčhaja, jalla nii. Nuž quint’itiquiztan nii patrunaqui walja žawjchi cjissiča. Nižaza piyunžquiz cjichiča: “Uri ojklajčca calliran nižaza wajt tjiyaran. Pori žoñinaca zjiyczna, nižaza zuch žoñinaca, cojonaca, zuranaca, jalla ninaca kjawžca”. ²² Wiruñauqui nii piyunaqui mazziča tuž cjican: “Wejt patruna, amiž mantitacama ojklajchinča. Nižaza iya julz campo žejlča”. ²³ Nekztanaqui patrunaqui cjichiča piyunžquiz: “Wilta ojklajčca callinacaran jicznacaran. Žoñinaca kjawkjawcan ojklajčca kjuyquiz chjijsnajo. Kjawžta žoñinacžquiz tjonkatčca”.

²⁴ Nekztan Jesusaqui cjichizakazza:

—Wejrqui cjiwčha. Weriž primira kjawžta žoñinacaqui anapan čhjeri lulasacha wejt arajpach pjijztiquiziqui. — Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUCRISTUŽQUIN KUZIZ PUNTU

²⁵ Walja žoñinacaqui Jesusa apziča. Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsu žoñinacž kujtni quejpchiča, tuž cjican:

²⁶ —Jakzilta žoñit wejtquin kuzziz cječhaj niiqui, niž persun ejpmi, maami, tjunmi, maatinacami, persun jilanacami, persun cullaquinacami, nižaza niž persun kamañ wirami, jalla ninacžquiztanami wejtquin juc’anti kuzziz cjistanača. Anaž wejtquin juc’anti kuzziz cjequiz niiqui, anaž wejt partir žoñi cjichuca cjesača. ²⁷ Jakzilta žoñit wejt partir žoñi cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistanača niž persun wira apt’iz cjenami. ²⁸ Tsjilla cjesača. Jequit tsji campanturi kjuyz pecčhaj niiqui, primiruqui gasto zumpacha tantiistanča, paaz wacata ana wacata, jaknuž nii campanturi tsajczjapa, jalla nii. ²⁹ Ana zumpacha tantižcu kallantaquiz niiqui, nekztan ana tsauki atchucaž cjesača. Jalla nuž ana tsajcni cheržcu parti žoñinacaqui nii žoñžquiz iñarasača, ³⁰ tuž cjican: “Nii žoñiqui campantur kjuyi kallantichiča. Nekztan ana tsauki atchiča. Ana zuma tantiichiča”. Jalla nuž tjasaquičha. ³¹ Nižaza jakzilta chawc jilirit quira zalz pecačhaj niiqui, primiruqui zumpacha tantiistanča, niž tunca warank zultatunaca tsjiizuž paatunc warank quintr zultatunacžquiz atipata, ana atipata, jalla nii. ³² Ana atipchucažlaj niiqui, quintr jiliržquin ažquin cjen cumisiuna cuchansa, nužquiz pasinza paajo, acuerdo luzjapa. ³³ Jalla nižta, ima wejtquiz kuzziz cjen, zumpacha tantiiz waquiziča. Jakzilta žoñit čhjultakquiztanami anaž wejtquiz juc’anti kuzziz cjequiz niiqui, anapanž wejt parti žoñi cjesača.

³⁴ Yacuqui zumača. Yacuqui lak’ansnasaz niiqui, ĵjaknužt wilta zuma cjesajo? ³⁵ Anapanž cjesača. Anaž yokjapa sirwasača, nižaza anaž yok kulljapa sirwasača. Jalla nuž ana sirwanami tjojtspanikazza. Jakziltažlaj cjuñchiz niiqui, zumpacha nonžna Yooz puntu intintisjapa.

KATCHI UUZU QUINTU

15 Impuesto cobriñi žoñinaca nižaza ujchiz žoñinaca Jesusižquiz mac-jatžquichiča, niž taku nonzjapa. ² Jalla nižtiquiztanaqui fariseo žoñinacžtan lii tjaajñinacžtan jalla ninacaqui Jesusiž quiztra chutchiča, tuž cjican:

—Tii žoñiqui ujchiz žoñinacami risi-wñipanikazza, nižaza ninacžtan chica čhjeri lujlñiča.

³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz quint'ichiča tuž cjican:

⁴ —Tsji žoñiqui patak uuzichiztača. Nekztanaqui tsjiilla katchiča. Jalla nekztanaqui parti uuzinaca ilakz yokquin ecchiča, katchi uuzi wajtzcama. ¿Jakziltat ančhucaquiztan ana niža paajo? ⁵ Nižaza katchi uuzi wajtžcuqui, azkar juntun tjojtžcu, awatiriqui tjonchiča, ancha cuntintu. ⁶ Nižaza kjuya irantižcuqui žcatinta visinunacžquiz nižaza mazinacžquiz kjawziča, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi uuziqui wajtchinča”. ⁷ Nižaza wejrqui cjiwča, jalla niža iratača arajpachquinaqui. Tsji ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjesaž niiqui, arajpachquin žejlñinacaqui ancha cuntintuž cjisnaquiča. Llatunc tunc llatuncani ana Yoozquin kuzziz žoñinaca želačhani: “Wejrnacqui zuma kamok”, cjicanaqui. Pero arajpachquinaqui ninacžquiztan juc'anti cuntintuž cjequiča nii zinta Yoozquin kuzziz žoñiž cjen.

KATCHI PAAZ QUINTU

⁸ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuz cjican:

—Nižaza tsjaa tunca paazziz žon želatča. Nekztanaqui tsji paaz tjatančinča. Paaz tjatanžcu, lámpara pekzinča. Nižaza kjuya pewchinča, zumpacha. Nuž zuma

pewcan, katchi paaz wajtchinča. ⁹ Nii paaz wajtžcu, mazinacžquiz nižaza žcatinta visinunacžquiz kjawzinča, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi paaz wajtchinča”. ¹⁰ Wejrqui cjiwča. Nižaza arajpachquinaqui Yooz anjilanacaqui cuntintuž cjequiča čhjulorami tsji ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjisnačhaja, jalla nii oraqui.

EJPŽQUIZTAN ZARAKCHI
MAJCH QUINTU

¹¹ Nižaza Jesucristuqui tii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji žoñi želatča, pucultan lucmajch ocjalchiz. ¹² Nii upaňažta majchqui ejpžquiz cjichiča: “Tata, irinsaž wejtquiz tjaall amqui”. Jalla nekztanaqui ejpqui irinsa t'akžinčiča pucultan majchnacžquiz. ¹³ Tsji kjaž majquiztan upaňažta majchqui irinsa tuychiča. Nekztan tjappacha niž cusasanaca juntjapžcu, ažkquin ojkchiča yekja nacionquin. Nekztan nii nacionquin tjappacha niž cusasanaca gastichiča, ana zuma kamcan. ¹⁴ Nužquiz tjappacha cusasanaca miržcuqui, upaňažta majchqui ana čhjulchiz cjissiča, žoñi maya. Nižaza nii nacionquiz čhjeri upsiča. Upaňažta majchqui čhjerž kjara passiča. ¹⁵ Nekztanac niiqui langz kjuri ojkchiča. Tsji žoñžquiz langz wajtchiča. Nii patrunaqui jochi mantichiča, cuchi ichajo. ¹⁶ Ancha čhjeri eeczatchiča nii ejpžquiztan zarakchi majchqui. Ana čhjulu lulimi onantaž niiqui. Jalla nekztanac cuch lulinacami chjajpinacami lujlnatakaztača. ¹⁷ Jalla nekztanaqui kuzquiz pinsiskatchiča, tuž cjican: “Tjappacha wejt ejpž piyunanacaqui cusa čhjerinaca lujlčhani. Nižaza žejtchinacami žejlčhani. Wejrzi tekzi t'akjiri želuča; čhjerž kjara pascu, ticz atučhani. ¹⁸ Quepaž wejrqui, tira wejt

ejpžquin. Nižaza wejt ejpžquin cjeeča: 'Wejt Tata, Yooz quintrā am quintrā uj paachinča. ¹⁹Wejrqui anam am maati cjichucača. Kjažllami tsjii am piyunažtakaz uywalla'". Jalla nuž cjican pinsichiča. ²⁰Nekztanaqui ejpžquin zarakchiča; ejpž kjuy kjutni ojkchiča. Ažkquin cjen ejpqui niž majch pajchiča. Kuzquiz ancha okziča, ancha k'aaztichiča. Nekztan majch zali zajtchiča. Majch žcojrčzu, chjulziča. ²¹Nekztanaqui majchqui ejpžquiz cjichiča: "Tatay, wejrqui Yooz quintrā, am quintrā uj paachinča. Jaziqui wejr am maati anaž cjichuca". ²²Jalla nekztanaqui ejpqui piyunanacžquiz cjichiča: "Uri, jila walurchiz zquiti jwesanzča. Nii zquitžtan wejt majch tjutžna. Niiž loc'anquiz zurtija majčžina. Nižaza zapato tjutžna. ²³Nekztanac ančhucqui walipunt cjew wacaž zjičča conzjapa. Pjijztaž paaquiča. Zuma čhjeriž lulaquiča. ²⁴Wejt majch ticzižtakaz katchitača. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchiča. Nižtami nižtan zalchinča". Jalla nekztanaqui pjijzta payi kallantichiča.

²⁵Jalla nuž upažažta majch tjonz ora, niž jilaqui joch yokquintača. Kjuy žcati irantižcan, pjijzta nonziča, tsajtni wayliž jora. ²⁶Jalla nižtiquiztanaqui jilir majchqui tsjii tsjii piyuna kjawziča. Nuž kjawžcu, "čChjulut wat?" cjican, pewcziča. ²⁷Piyunaqui kjaaziča, tuž cjican: "Am lajkqui tjonchila. Wiwusa anazak kjaž cjissi tjonchiča. Nižtiquiztan am ejpqui walipunt cjew wac conkatchiča, pjijzta paazjapa". ²⁸Jalla nii quintu zizcu, jilir majchqui walja žawjchiča. Pjijztiquiz ana luz pecatča. Nuž cjen ejpzakazza nii roqui ulanžquichi luzcajo. ²⁹Nekztanaqui jilir majchqui ejpžquiz cjichiča: "Kjaž watanaca wejrqui am sirwichinča. Nižaza am mantitacama okintača. Jalla nuž

cjenami ana wira tsjii cabrallami onanñamtača, wejt mazinacžtan pjijzta paazjapami. ³⁰Anziqui tii am ana cazni majchqui tjonchiča. Tiiqui ana zuma kamcan am paaz gastichila, ana zum maatakanacžtan zejlcan. Nuž paata cjenami, nižtajapa tsjii walipunt cjew waca conchamča". ³¹Jalla nekztanaqui niž ejpqui kjaaziča, tuž cjican: "Wejt maati, amqui wejt chicaž kamñampanla. Tjapaž wejtac žejl-la, niic amtacamača. ³²Tii am lajkqui ticzižtakaztača. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchiča. Nižaza katchitača. Jaziqui wažtača. Jalla nižtiquiztan ancha cuntintuž cjen pjijzta paaz waquiziča".

CUSASANACA CWITIŃI PIYUNA QUINTU

16 Nižaza Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz tsjii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji ricach žoñi želatča. Niiž kjuy cusasanaca cwitajo tsjii piyuna utchiča. Wiruñauqui yekja žoñinacaqui nii patrunžquiz mazziča, tuž cjican: "Tii am piyunaqui am cusasanaca ancha anawali gastiñiča". ²Jalla nekztanaqui patrunaqui piyunžquiz kjawziča, tuž cjican: "čChjul quintut am puntuquiztan nonojo? Jaziqui jaknužum amqui wejt cusasa cwitižinčhaja, jalla nii wejtquiz quint'alla. Amiž ana zuma cwitichiž cjen anam iya wejt cusasa cwitasacha". ³Nekztanaqui nii piyunaqui pinsichiča, tuž cjican: "čJaziqui kjažt wejr cjis-naquejo? Wejt patrunaqui wejrž jakjur-payla nii wejt langzquiztanaqui. Jaziqui ana ancha langziž cjisnula wejrqui. Wejtta azi ana žejlča, zkal yokquiz langz-japa. Nižaza žoñžquiztan tomangz eksnuča, azuča. ⁴čJalla nuž ana langžni atchiž cjen, čhjulut paa-as?" Nekztan piyunaqui cjichiča: "Aaaa. Čhjulut paa-as, nii zizuča wejrqui. Nekz-

tan žoninaca wejr atintiñiž želačan. Wejr kjawznačan ninacž kjuyquizimi".⁵ Jalla niiz pinsita jaru piyunaqui zina zina patrunž kajchi žoninaca kjawziča. Tsjii primira kajchi žonžquiz pewcz- iča, tuž cjican: "¿Kjažum wejt patrun- žquiz kajchamta?"⁶ Kajni žoniqi kjaaz- iča, tuž cjican: "Patac turril aceite ka- jchinča". Jalla nekztanaqui piyunaqui cjichiča: "Tiž am factura. Uri julzna. Yekja factura paa. Pjijska tunca tur- ril aceitekaz cjiirzna".⁷ Wiruñauqi tsji- izuñ kajchi žonžquiz pewcziča, tuž cjican: "Am, ¿kjažum kajchamta wejt patrunžquiz?" Kajni žoniqi kjaaziča, tuž cjican: "Patac quintal tiricu". Nii piyunaqui cjichiča: "Tiž am factura. Nižaza yekja factura paa, quinsakal tunca quintal tiricukaz cjiirzna".⁸ Jalla nii piyunaž nuž paan patruaqui nii anawal piyuna c'uñchi pajchiča, ni- iž cusasanaca cwtiñi. Jalla nižtaž- takaz anawali kamni žoninacaqui tii muntuquiz cusasquin kuzziz kamča. Jalla nuž kamcan ninacaqui c'uñchi tjo- jknakniča zuma kamni žoninacžquiz- tan juc'anti.

⁹ Wejrqui cjiwča. Tii ujchiz muntuquiz kamcanaqui žejlñi cusasanaca gatis waquiziča, zuma paacan tsjii zuma amigo tanzjapa. Jalla nekztan ticžcu ančhucqui kjawztaž cjequiča niiz arajpach kjuyquin.

¹⁰ Jakzilta žonit koluc cusasanaca zumpacha cwt'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca zumpachazakaz cwt'aquiča. Nižaza jakzilta žonit koluc cusasanaca ana zuma cwt'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca ana zuma cwt'ichiž cjequiča.¹¹ Nižaza jakzilta žonit tii ujchiz muntuquiz žejlñi cusasanaca ana zumpacha cwt'asačhaj niiqui, jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui werar arajpach cusasanaca nii cwtiñijapa ana tjaasača.¹² Jakzilta žonit Yooziž tjaata

cusasanaca ana zuma cwt'ačhaj niiqui jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui arajpach cusasanaca tjaaz cjen pacha ana tjaasača.

¹³ Anaž jakzilta piyunami pizc patrua sirwi atasacha. Piyunaqui tsjii patrunžquizkaz kuz tjaasača. Tsjiižu patruaž jaytaquiča. Nižaza nii piyunaqui tsjii patrunžquizkaz zumpacha sirwaquiča. Nii tsjii patrunžquiz anapan zuma sirwi atasacha. Yoozmi paazmi žejlča pucultan patruažtakaz. Pero žoninacaqui pucultižquiz kuz ana tjaasača. Tsjii patrunžquizpankaz zuma sirwasacha.

¹⁴ Ancha paaz pecni fariseo žoninacaqui tjapa Jesusiž chiita taku nonziča. Jalla nuž nonžcu Jesusa iñarchiča.¹⁵ Jesusaqui nižtiquiztan cjichizakazza:

—Ančhucqui cusa žonižtakaz ojklay- iñchucča žonž yujcquiziqui. Yoozti ančuca kuz zizza. Tii muntuquiz žejlñi žoninacaqui ana zuma kuzziz žoninacž honorakaz waytiča. Yooz Ejpti nii ana zuma kuzziz žoninaca chjaawjñipanča.

LII PUNTU

¹⁶ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Juan Bautistaž tjonzcama, Moisés mantita lii azziztača. Nižaza Yooz taku paljayni profetž tjaajintanacami azziz- tača, Juan Bautistaž tjonzcama. Nii timpuqui jalla nii mantita takunaca azziz- tača. Pero Juan Bautistaž tjontiquiz- tan, liwriiñi Yooz taku nižaza Yooz man- tita kamañ puntu paljayzqui, jalla niiča tsjan chekanaqui. Jaziqui walja žoni- nacaqui Yooz mantita kamañquiz luz- japa tjapa kuz tjaacha.

¹⁷ Jalla nuž cjenami tjuñimi warawarami yokami katasacha. Pero tjapa nii arajpach Yooz liizti anaž wira katasacha.

JAKJURPAYZ PUNTU

¹⁸ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Jakzilta žoñit niiz maataka jakjurpayzcu yekja maatakžtan zalsnačhaj ni-
iqui, jalla nuž cjenauqui adulterio uj
paača. Nižaza jakzilta žoñit jakjurpayta
maatakžtan zalsnačhaj niiqui, adulterio
uj zakaz paača.

RICACH ŽOŇŽTAN PORI ŽOŇŽTAN QUINTU

¹⁹ Nižaza Jesusaqui tsjii quintu zakaz
quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii wali jiru ricach žoñiqui
želatča. Zuma finu zquti cujtñitača.
Nižaza zapuru pijjztakaz ancha cusa
čheri lujlchiča. ²⁰ Nii oraqui tsjii
pori žoñi želatča Lázaro cjita. Niiž
janchiqui walja zkira cijjtchitača.
Zapuru ricach žoñž kjuy zanzuiz
julzi žejlñitača. ²¹ Nii ricachuqui
žejtchi čherinaca tjojtñitacha. Nii
pori žoñizti tjojtta žejtchi čherinaca
lujlz pecñitača. Pacunacuqui pori
žoñžquiz macjatžcu niiz zkiranaca
issañitača. ²² Tsjii noojiqui nii pori
žoñiqui ticziča. Nekztanaqui Yooz
anjilanacuqui nii chjitchiča Yooz
illzta zuma yokquin, Abraham cjita
žoñžtan chica želajo. Wiruñacuqui
nii ricachu žoñiqui ticzizakazza.
Nekztanaqui yokquiz tjažtatača.
²³ Nii ricachu žoñiqui infernuquin
sufrican želatča. Nicju sufrican,
tsewc kjuťni cherchiča. Ažquiztan
cherchiča Abrahamžtan Lazaružtan.
²⁴ Jalla nuž cheržcu, kjawchiča,
tuž cjican: “Abraham tatay, wejr
okznalla. Lázaro cuchanžca, niiz loc'ana
kjaztan t'awžcu, wejt lasquiz lanznajo,
ch'uñkatajo. Tii asñi ujquiz anchal
sufručħa”. ²⁵ Abrahamzti cjichiča:
“Jila, cjuñznalla, muntuquiz kamcan,
ancha cusa kamchamča. Lazaruzti
t'akjiri kamchiča. Jaziqui anziqiu

Lazaruqui kuztača, ancha cuntintučħa.
Amzti ancha sufriča. ²⁶ Nižazakaz
Yoozqui pajk pal k'awa utchipanča
wejtnacquiztanami amquiztanami.
Jaziqui tekztan nawjkchuc ojcz
pecñinacuqui anaž okasača. Nižaza
nawjktan tjonz pecñinacuqui anaž
tjonasača”. ²⁷⁻²⁸ Jalla nekztanaqui
nii ricuqui cjichiča: “Abraham tatay,
wejtta pjijskaltan jilanaca žejlča.
Jaziqui am rocuča, wejt ejpž kjuyquin
Lázaro cuchanžinžcalla, ninaczquiz
paljayajo, nižaza tii infernuquiz ana
tjonajo”. ²⁹ Pero Abrahamqui niizquiz
kjaaziča, tuž cjican: “Ninaczta žejl-la
Moisés cijjrtami nižaza Yooz taku
paljayñi profetanacz cijjrtami. Nii
cijjrtanacquiz cazla, kuz tjaala”. ³⁰ Jalla
nekztanaqui nii ricuqui kjaaziča tuž
cjican: “Razunam chiiča, Abraham
tatay. Pero tsjii žoñiqui ticziquiztan
ninaczquin okačhaj niiqui, Yoozquin
kuzziz cjiskatačħani”.

³¹ Nekztanaqui Abrahamqui cjichiča:
“Ninacuqui Moisés mantita taku nižaza
Yooz taku paljayñinacz taku ana cri-
ačhaj niiqui, tsjii ticziquiztan jacatatchi
žoñž takumi ana zakat criyačħani”. —
Nuž quint'ichiča Jesusaqui.

UJQUIZ TJOJTТА PUNTU

17 Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaa-
jinta žoñinaczquiz cjichiča:

—Ujquiz tjojtstatñi žoñinaca
žejlñipantača. Pero Yoozqui nii
ujquiz tjojtstatñi žoñinacuqui
anawaliž watkataquičħa. ² Jakzilta
žoñit Yoozquin kuzziz žoñi ujquiz
tjojtskatačħaj niiqui, nižta ana zum
žoñinacuqui koz kot kjazquin tjojttaž
waquiziča, tsjii pajk taj maztan jorquiz
mokžinta. Jalla nuž tsjan cusaž cjesača
nii ujquiz tjojtstatñi žoñžtaqui.

³ Nižta žoñinaczquiztan ančucqui
walja cwitassa, ana ujquiz tjojtsjapa.
Tsjii am jilanaczquiztan am quintra uj

paačhaj niiqui, jalla niižquiz žumpacha chiižina, niiž kuz campiita cjeýajo. Nekztan niiž kuz campiita cječhaja, jalla nii uj paañi žoñžquiz pertunaquičha amqui. ⁴Zapa wiltami nii am quintra uj paañi žoñiqui pertuna mayizičhaj niiqui, amqui pertunaquičha, tsjii nooj pakallawk wлта am quintra uj paanami.

YOOZQUIN KUZZIZ PUNTU

⁵Wiruñaquí Jesúsiz illzta žoñinacaquí Jesús a jiliržquiz paljaychičha tuž cjican: —Juc'anti Yoozquin kuzziz cjisjapa yanapalla.

⁶Nuž maytiquiztan Jesúsauquí kjaaz-ičha, tuž cjican:

—Tsjii mostaz semillaquí aunquí koltallami wali pakji pakñičha. Jalla nižta iratačha ančhucquí. Yoozquin walja kuzzizčhucčhalaj niiqui, milajrunacami zakaz paasačha. Walja Yoozquin kuzziz želanaquí, tii sicómore cjita muntiquiz cjesačha, tuž cjican, “Tekztan pajlta cjee, nižaza kotquin tjojtta cjee”. Jalla nuž chiitiquiztan nižtapachaž cjesačha.

PIYUNŽ PUNTU

⁷Jesusaquí cjichizakazza:

—Tsjiilla chiyasačha. Ančhucaquiztan piyunchiz žoñi želasačha. Piyunaquí joch yokquiztan tjonasačha, uywanaca itzcu, nižaza zkala yoka kjullžcu. Jalla nuž langzquiztan tjontanaquí, anapanž ančhucquí cjesačha, “Watžca, julzna, tiičha lujlzna” cjicanaquí. ⁸Ančhucquí antiz piyunžquiz cjesačha, “Čhjeriž apura kisna. Nižaza wejr atintisjapa, zumpacha tjaczna. Wejrui lulačha, licačha. Nekztanž amqui lulaquičha, nižaza licaquičha”. Jalla nuž tsjii piyunžquiz cjesačha. ⁹Jakzilta piyunat niiž patrunž mantitanaca paačhaj niiqui, patruaquí sparaquíž cjesajo?

¹⁰Ančhucquí Yooz piyunažtakazza. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooz mantitacama

kamcan, ančhucalaquí chiiz waquizičha, tuž cjican, “Wejrnacquí am piyunitčha. Inakztčha wejrnacquí. Jaknužt paaz waquizičhaja, jalla niikaz paayinčha”.

MOJKCHI JANCHICHIZ ŽOÑINACA ČHJETINTATAČHA

¹¹Jalla nekztanaquí Jesúsauquí Jerusalén watja ojkan, Samaria cjita yoka Galilea cjita yoka nii taypiquin watchičha. ¹²Nekztanaquí tsjii watjallquiz, waj irantawc cjen, tuncaltan mojkchi janchichiz žoñinacaquí Jesúsizžquin zali tjonchičha. Ažkquiztan Jesúsizžquiz chiižinchičha. ¹³Altu tawkžtan tuž cjichičha:

—Jesusa, Jiliri, wejtnacaquiz okznalla!

¹⁴Jalla nii laanaca cheržcu, Jesúsauquí cjichičha:

—Icliz jiliržquin persun janchi tjeežni oka.

Jalla nuž ojkan, laanacaquí žejtchi quirchičha. ¹⁵Tsjii tsjiiqui persun janchi žejtchi cheržcu cuttichičha, Jesúsiz kjutñi, altu joržtan Yooz honora waytican quejpčičha. ¹⁶Jalla nuž Jesúsizžquin wлта zalžcu, niiž yujcquiz quillzičha, nižaza tuzi t'okzičha yoka iranta. Jesúsizžquiz ancha sparaquíž cjichičha. Nii žoñiqui Samaria wajtchiz žoñitačha. ¹⁷Nekztanaquí Jesúsauquí cjichičha:

—¿Ančhucquí anataj tuncaltanpacha žejtchinčhucjo, tii laaquiztanajo? ¿Jakziquint tsjii partinacajo? ¹⁸Amqui anaž tii wajtchiz žoñila. Am zinakaz quejpžquila Yoozquin honora wayticanaquí.

¹⁹Nekztan Jesúsauquí nii žoñžquiz cjichičha:

—Tsijsna, oka. Amiž tjapa kuz criitiquiztan, jaziqui čhjetintamčha.

YOOZ MANTIZ TJUŇI PUNTU

²⁰Nekztanaquí fariseo žoñinacaquí Jesúsizžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ĉhjulorat Yooz Epiž mantiz tjuŋi irantižcaquiya?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—Yooz Epiž mantiz tjuŋiqui anaĉha cherchuca. ²¹ Anaĉha “tekzipan” cjican nii tjuŋi tjeznasaĉha. Nižaza anaĉha “nii nawjk” cjican nii tjuŋi tjeznasaĉha. Yooz mantizqui žoŋinacž kuzquizpachaĉha. Jalla nižtiquiztanac Yooz mantizqui anaž cherchuca cjesaĉha.

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanacžquiz cjichiĉha:

—Tsjii sufris timpuqui irantižcaquiĉha anĉucaquiz. Jalla nekztanac anĉucqui wejr arajpachquiztan quejpsquiŋi cherz pecaquiĉha, tsjii noojillami. Pero weriž arajpachquin želan, anaž wejr cheri atasaĉha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoŋtĉha. ²³ Nižaza nii sufris timpuquiziqui žoŋiqui Cristuž puntuquiztan parlaquiĉha, tuz cjican: “Arajpachquiztan chjiwžquichiĉha. Tekzi žejlĉha”. Tsjiizti zakaz chiyaquiĉha, “Nii nacjuĉha Cristuqui” cjican. Pero anĉucqui anaž nicju okaquiĉha, nižaza nii chiita taku anaž criyaquiĉha.

²⁴ Tsjii liwjlwiŋi rayu cjita tjonŋila, jantey, jalla nuz liwjtayžcaquiĉha, liwjpacha irantaž kjanžnaquiĉha. Jalla nižta irata wejrqui arajpachquiztan wila tjonacĉha. Weriž tjonan, tjappacha zizasacĉha. Jalla nižtaž wejt tjonz tjuŋiž cjequiĉha. ²⁵ Anziqui primiraqui wejrqui walja sufristanĉha. Nižaza tii timpuquiz kamŋi žoŋinacžquiztan anapan criital cjeeĉha. Ana werj cherz pecaquiĉha. ²⁶ Jaknužt Noež kamta timpuquiz watĉhaja, jalla nižtazakaz wataquiĉha ima weriž tjonan. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoŋtĉha. ²⁷ Noež timpuquiz jalla tuž kamŋitaĉha žoŋinacaqui. Zuma ĉheri lujlŋitaĉha, nižaza licŋitaĉha. Nižaza zalžnitaĉha,

nižaza zalzjapa tjaaŋitaĉha. Jalla nuž žoŋinacaqui kamĉiĉha asta Noež pajk warcu kjuyquiz luzcama. Yooz kamaŋquiz kamzqui ana importayŋitaĉha. Jalla nekztanaqui kjaz juyzuqui tjonchicha. Jalla nii juyzuquiziqui tjappacha anawali kamŋi žoŋinacaqui ticziĉha. ²⁸ Nižaza jaknužt Lot cjita žoŋž timpuquiziqui watĉhaja, jalla nižtazakaz wataquiĉha ima weriž tjonan. Lujlŋitaĉha, licŋitaĉha, kjayŋitaĉha, tuyŋitaĉha, ĉhjacŋitaĉha, y nižaza kjuya kjuyŋitaĉha. Yooz kamaŋquiz kamzqui ana importayŋitaĉha. ²⁹ Jalla Lotž Sodoma cjita wajtquiztan ulantan, tiripintit uj azupri ĉijiŋi tjonchiĉha. Nuž ĉijintiquiztan tjappacha ujžcu ticziĉha. ³⁰ Wejt tjonz tjuŋquiziqui nižta iratazakaz wataquiĉha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoŋtĉha.

³¹ ‘Nii wejt tjonz tjuŋquiziqui jakziltat kjuy zawncu želaĉhaja, anaž kjuy cusasanaca aptiŋi luz waquiziĉha. Nižaza jakziltat joch yokquin želaĉhaja, anaž wajt kjuya cuttis waquiziĉha. ³² Lotž tjuna puntuquiztan cjuŋzna. ³³ Jakziltat persun kamaŋquiztan ana jaytaĉhaja, jalla niiqui anaž arajpachquin kamaquiĉha. Nižaza jakziltat persun kamaŋ wira jaytiĉhaja, jalla niiqui arajpachquin wiŋaya kamaquiĉha.

³⁴ ‘Nižaza wejrqui cjiwĉha. Weriž tjonan nii arama pucultan tsjii kjuyquiz tjajaquiĉha. Jalla nuž tjajan, tsjiiqui arajpach kjutŋi waytižcu ĉjichitaž cjequiĉha, tsjiizti pachpiquiz nii kjuyquiz ectaž cjequiĉha. ³⁵ Nižaza pucultan maatakanaca ĉica jawuncan, tsjaaqui arajpach kjutŋi waytižcu ĉjichitaž cjequiĉha. Tsjaazuŋzti pachpiquiz ectaž cjequiĉha. ³⁶ Nižaza pucultan luctakanaca joch yokquin želan, tsjiiqui arajpach kjutŋi waytižcu

chjichtaž cjequiča, tsjiizuñzti nii joch yokquinpacha ectaž cjequiča.

³⁷ Jalla nižta tjaajinta takunaca nonžcu, niž tjaajinta žoñinacaqui pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žakziquin tižtanaca wataquiya?

Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaz- iča, tuž cjican:

—Jakziquin ticzi janchi žejlčhaja, jalla nicju cunturinacaqui muzpa ajcsniča. Jalla nižta irata jakziquin ana wali paañinacaqui žejlčhaja, jalla nicju ana walinaca wataquiča.

ŽEW ŽONATAN JUEZ JILIRŽTAN QUINTU

18 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinčiča, žoñinacžlaqui Yoozquin mayizizpanča, ana upa kuzcan, jalla nuž tjaajinčiča. ² Tjaajincan jalla tuž quint'ichiča:

—Tsjii juez jiliri tsjii wajtquiz želatča. Yooz ana rispitičiča, nižaza ana čjul žoñimi rispitičiča. ³ Nii wajtquizpacha želatča tsjaa žew maatak žon. Tsjii nooj naa žonqui juez jiliržquin ojkchinča, tsjii quija quijsquizjapa, nižaza naaža quintrižtan naa zumpacha azquichajo. ⁴⁻⁵ Ažkapan juez jiliriqui ana naaža quija nonz pecchiča. Niž wiruñ nižtami pinsichiča, tuž cjican: “Taa žew žonqui tirapanikal quijžtan wejr molističa. Yoozmi žoñimi wejtta anaž importiča. Jalla nuž cjenami taaža quija nonznača, wejtquiz ana tira molistajo tii quijžtan. Wejrqui ana azquichačhaj niiqui, naaž tjontjonaanaqui wejt žawjwat zjičnacha”.

⁶⁻⁷ Nekztanaqui Jesús Jiliriqui cjichiča:

—Jalla nuž chiichiča nii anawal juez jiliriqui. Nižaza Yooz Ejpqui niž illzta žoñinacž quijanaca azquichaquiča. Ninacaqui majiñami weenami Yoozquinkaz mayiziča.

Ninacž mayizitiqiztan Yoozqui ana enenžcu ninacž quintranaca azquichaquiča. ⁸ Wejrqui cjiwča, tsjii noojiqui Yooz Ejpqui niž illztanacž quija apuraž atintaquiča. Yooziž tsewctan cuchanžquita Žoñi tjontan, Yoozqui ultimupan niž illztamiž quija azquichaquiča. Nii tjonz tjuñquiziqui, žtii yokquiz žejlñi žoñinacaqui Yoozquin kuzziz želasaya?

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

⁹ Tsjii žoñinacaqui želatča, persun honora waytican, nižaza parti žoñinaca iñarcen. Jalla nii žoñinacžquiz tii quinto quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

¹⁰ —Pucultan žoñinacaqui timpluquin ojkchiča, Yoozquin mayiza. Tsjiiqui fariseo partiquiztantača. Tsjiizuñqui impuesto cobriñi žoñitača. ¹¹ Fariseo žoñiqui tsijtchi mayiziñitača, tuž cjican: “Yooz Tata, amquiz sparaquiz cjiwča. Wejrqui anača nii yekja žoñinaca iratitqui. Ninacača tjañinacaqui, nižaza ninacača ñejonacaqui, nižaza ninacača adulteriuquiz ojklayñinacaqui. Nižaza wejrqui anača tii impuesto cobriñi iratitqui.

¹² Wejrqui pizc wilta simanquiz ayunasiñča. Nižaza tjapa weriž cantiquiztan tsjii tunca parti tjayiñča”. ¹³ Jalla nii impuesto cobriñi žoñizti wirquin acha colzi želatča. Ana tsewcchuc cherzipanž želatča. Jalla nuž persun ujchiz cjen persun tuzi čhajccan želatča. Nižaza cjichiča: “Yooz Tatay, wejr ujchizpantača. Wejr okznalla”. ¹⁴ Jaziqui ančucaquiz cjiwča. Nii impuesto cobriñi žoñiqui Yooz Epiž yujcquiziqui niž ujquiztan liwriitača. Niž kjuya pertunta ojkchiča. Nii fariseo žoñizti Yooz Epiž yujcquiziqui tira ujchizpantača. Ana pertunta cjissiča. Persun honora waytiñi žoñinacaqui ul-timquiziqui azipanž cjesača. Nižaza ul-

timquiziqui humilde kuzziz žoñinacazti honorchiz cjiskattaz cjequiča.

OCJALANACŽ KUZ PUNTU

¹⁵ Tsji nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjiččiča, kjaržtan lannajo. Nuž zjičcan, Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui ocjala zjičči žoñinaca ujziča. ¹⁶ Nuž nonžcuqui Jesusaqui kjawziča, tuž cjičan:

—Ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana chiižina. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza Yooz Epiž mantita kamañchiz žoñinacaqui. ¹⁷ Tii razunazakal chiyučha. Ana tii ocjalanacž kuz irata Yoozquin kuzzizzalaj niiqui, ana Yooz Ejpž arajpach watja luzasača.

LIWRIITA CJIS PUNTU

¹⁸ Wiruñaquei tsjii jiliriquire Jesusižquiz pewczičha, tuž cjičan:

—Tjaajiñi Maestro, zumača amqui. Arajpach wajtquin wiñaya kamzjapa, žčhjulut paasaya?

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjičan:

—ŽKjažtiquiztan amqui wejtquiz “zumačham” cjeejo? Anaž jecmi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ²⁰ Amqui Yooz mantitanaca zizza: “Anača adulteriuquiz ojklazyqui. Anača žoñimi conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscarami chiizqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²¹ Nekztanaqui nii jiliriquire cjichiča:

—Wejrqui koltallquiztanpacha tjapa nii lii jaru cumpliñča.

²² Jalla nuž nii žoñiž čhiita nonžcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tsjiillakaz pjaltičha amtaqui. Tjappacha am čhjultak cusasanaca tuysna. Nekztan porinacžquiz nii paaz ona. Jalla nuž onanžcuqui tsewcta arajpachquin juc'ant ricachum cjequiča. Jaziqui nekztan wejtčan chica ojklayñi cjesača.

²³ Nii oraqui walja ricachutača nii žoñiqui. Jalla nuž Jesusiž čhiitquiztan nonžcu, walja llactazziča. ²⁴ Nii žoñi llaquita cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui. ²⁵ Tsjii camello cjita pajk animalaqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ricachunacžtaqui tsjan ch'amača Yooz jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.

²⁶ Jalla nii nonžcu, nonžni žoñinacaqui cjichiča:

—ŽJequit liwriita cjesajo?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjappacha ecčinča, amtan chica ojklazyjapa.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjičan:

—Weraral chiyučha. Jakzilta žoñimi kjuya, maa ejp, jilanaca, cullaquinaca, tjun, maatinaca, jalla ninaca ecčhaj niiqui, Yooz mantita kamañquiz ojklazyjapa, ³⁰ tii muntuquiz žejlcan juc'anti tjaataž cjequiča. Y nižaza arajpachquin ojžcu, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquiča.

JESUSAQUI NIIŽ PERSUN TICZ ORA MAZZIČHA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui niž tunčapan tjaajintanaca tsjii latu kjawziča, tuž cjičan:

—Jaziqui Jerusalén watjaž ojkla. Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča. Tuquitanpacha Yooz taku paljayñi profetanacaqui wejt puntuquiztan mazincan cjiyrchiča. Jalla nii Jerusalén wajtquin ninacž mazinta taku tjappacha cumplisnaquiča. ³² Yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeeča. Nižaza

ancha inartal cjeeča; arartal cjeeča. Nižaza llawzižtan tjujtal cjeeča. ³³Nižaza wjajtal cjeeča. Nekztanaqui contal cjeeča. Pero ticžcuqui čhjep majquiztan jacatatača.

³⁴Jalla nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiita ana zinta intintazatča, čjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii. Nii takuqui ana intintichuc takužtakaztača.

ZUR ŽOŇI ČHJETINTA

³⁵Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jericó cjita wajt žcati irantatča. Jalla nuž iran-tan tsjii zur žoñi jicz latuquiz julzi želatča, niiqui kjaraz čhinchjinatča on-ajo. ³⁶Walja žoñinaca watwatni nonžcu, zur žoñiqui pewcziča, tuž cjican:

—ǰKjažtiquiztan tama tama žoñinaca watwat?

³⁷Nekztanaqui žoñinaca kjaaziča, tuž cjican:

—Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñiqui watča tii jiczquiz.

³⁸Jalla nii zizcu, zur žoñiqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—ǰJesusa, Davidž maati, wejr okznalla! Ana wali želuča.

³⁹Nii Jesusiž tuqui ojknii žoñinacaqui nii zur žoñi ujziča, ch'uj želajo. Zur žoñizti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—ǰDavidž majch, wejr okznalla!

⁴⁰Nekztanaqui altu joržtan chiini nonžcu, Jesusaqui tsijtsiča. Zur žoñi zjijqui cuchanchiča. Zur žoñi žcatžinžcu Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

⁴¹—ǰČhjulut amta wejr paaquiya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—ǰWejt Jiliri, čhjujcuquiz cjetžinalla!

⁴²Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Am čhjujcu cjetžtaj cjisla. Amiž tjapa kuz criitiquiztanaqui, čhjetintamča.

⁴³Nii orapacha zur žoñiqui chernii cijissiča. Nekztanaqui Jesusižtan chica ojklayatča, Yoozquin honora waytican. Jalla nižta paata cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yoozquin honora waytichizakazza.

JESUSIŽTAN ZaqueoŽTAN

19 Jalla nekztanaqui Jerusalén wajt kjuťni ojkan Jesusaqui Jericó cjita watja luzziča; nekztan nii wajt taypikuiz watchiča.

²Nicju tsjii ricach žoñi želatča Zaqueo cjita. Nii žoñiqui impuesto cobriñiž jiliritatča, ancha ricachutača. ³Nižaza nii žoñiqui Jesusa pajz pecatča. Kolta žoñitača. Jalla nižtiquiztan wacchi žoñinacž taypikuiz cjen, Jesusižquin anatača cherchuca. ⁴Nekztan Zaqueoqui tucquin žajtžcu tsjii sicómoro cjita munti yawchiča, Jesusa cherzjapa. Nii munti, jicz latuquiz želatča, Jesusiž watz žcatipan. ⁵Nii munti nuž watcan, Jesusaqui tsewcchuc cherziča. Nuž cheržcu cjichiča:

—Zaqueo, apura chjijwžca. Tonj tjuñi am kjuyquiz kamstanča.

⁶Jalla nuž chiitiquiztan Zaqueoqui apura chjijwžquichiča. Ancha cuntintu Jesusa risiwchiča. ⁷Jalla nii cheržcu, tjappacha nii žoñinacaqui Jesusiž quinta chuchchiča, tuž cjican:

—Jesusaqui nii ujchiz žoñž kjuya kami ojčka.

⁸Jalla nekztanaqui Zaqueoqui tsijtsicu, Jesusa Jiliržquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii zizza. Porinacžquiz tjaa-ača chicata wejt cusasa žejlñinaca. Nižaza jakzilta žoñžquiztan wejr incalltučhaja, jalla nii žoñžquiz wejr tjepnača pajkpic wiltiquiztan juc'anti.

⁹Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tonj tjuñi tii kjuychiz žoñinacaqui liwriitača, Yooz kamañquiz luzjapa. Tii žoñiqui Abraham cjita majchmaatiquiztanpacha tjonniča. ¹⁰Wejrqui tsewcetan

cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, ujchiz žoñinaca kjawzñi, nižaza ninaca liwrii.

PIYUNANACŽQUIZ PAAZ INTIRJITA QUINTU

¹¹ Jerusalén wajtž žcati želan, žejlñi žoñinacaqui pinsichiča, tuž cijican: “Anzilla Yooz mantiz tjuñiqui tjonachani”. Jalla nuž pinsitiquiztan, nižaza nii žejlñi žoñinaca niž chiita taku nonznan, Jesusaqui tii quintu paljaychiča, ¹² tuž cijican:

—Tsjii žoñi želatča rispitta familliquiztan. Nii žoñiqui ažkquin yekja wajtquin ojkičiča, chawc jilir nombamiento tanzjapa. Nuž tanžcu quejpžcaquiča. ¹³ Ima ojkan, nii žoñiqui tunca niž piyunanaca kjawziča. Kjawžcu zapa maynižquiz tsjii pajk valorchiz paaz intirjichiča. Nižaza ninacžquiz cjichiča: “Tii paaztan negociož paaquiča, wejt quejpsquizcama”. ¹⁴ Nii žoñž persun wajtchiz žoñinacaqui nii walja chjaawjkatchiča. Jalla nižtiquiztan niž wirquin tsjii cumizuna mantichiča, tuž cjejajo: “Tii žoñi anaž pecča učhum chawc jiliri cjisjapa”. ¹⁵ Nižtami chawc jiliri nombritatača. Nekztan niž yoka quejpchiča, mantizjapa. Niiž irantižcuqui, kjawzñi cuchanchiča niž paaz intirjita žoñinacžquin, jaknužt zapa mayni paaztan cančhaja, jalla nii zizjapa. ¹⁶ Primir piyunaqui prisintichiča, tuž cijican: “Wejt patruna, am paaztan canchinča tunca wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁷ Nii chawc jiliriqui nii piyunž honora paljaychiča, tuž cijican: “Ancha waliča. Zuma piyunamča amqui. Nii zkoluc paaztan zumpacha trabajchamča. Jaziqui amqui jilirim cjequiča, tunca watja mantiñim cjequiča”. ¹⁸ Tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cijican: “Wejt

patruna, am paaztan canchinča pjijska wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁹ Nii chawc jiliriqui paljaychiča, tuž cijican: “Jaziqui jilirim cjequiča. Pjijska wajtquiztan mantiñim cjequiča”. ²⁰ Nekztanaqui tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cijican: “Wejt patruna, tiž am paazqui. Tsjii pañquiz žcucžcu chjojchinča. ²¹ Amqui walja cumpliskatñi patrunamča. Jalla niztiquiztan am eksinča. Ricujñamča ana amiž nonztaqui. Nižaza ajžñamča ana amiž čhjectaqui”. ²² Nekztanaqui nii chawc jiliriqui chiižinchiča, tuž cijican: “Ana zum piyunamča amqui. Am persun chiita takuqui am uj tjeeža. Amqui zizzamča, wejrqui kjanapanžlani cumpliskatiñ žoñtni, jalla nii. Ana weriž nonztaqui ricujiñchalani. Ana weriž čhjectaqui ajžniñchalani. ²³ Nižtiquiztanaqui, ĺkjažtiquiztanam amqui wejt paaz ana bancuquiz majcžinjo? Bancuquiz majcžintiquiztan wejrqui paaz machtanpacha ricujtasača, tekz quejpžcu”. ²⁴ Nekztanaqui nii patrun jiliriqui parti žoñinacžquiz mantichiča, tuž cijican: “Intirjita paaz kjañzna. Nii tunca paazziz žoñžquiz tjaa”. ²⁵ Žoñinacaqui cjichiča: “iWejt Jiliri! Tunca paazzizza nii žoñiqui”. ²⁶ Patrun jiliriqui kjaaziča, tuž cijican: “Ančhucaquiz tii razunal cjiwča. Jakzilta žoñit niž wacchi tjaata cusasa zuma cwitača, jalla nižquiz juc'anti tjaata cjequiča. Nižaza jakzilta žoñit niž koloculla tjaata cusasa ana zuma cwitačhaja, jalla nižquiztan asta nii zkolocullami kjañtaž cjequiča”. ²⁷ Nižaza nii jiliriqui mantichiča, tuž cijican: “Nii wejt quintr žoñinacaqui ana wejr pecchiča ninacž chawc jiliri cjisjapa. Jaziqui zjiyczna tieju. iZjiycžcu wejt yujcquiz conzna!” Jalla nuž mantichiča nii jiliriqui.

JESUSAQUI JERUSALENQUIN LUZZIČHA

²⁸ Jalla nuž quint'izcu, Jesusaqui Jerusalén watja tira ojkchiča. ²⁹ Betfagé cjita nižaza Betania cjita watjanaca žcatžincan, nižaza Olivos cjita curulla žcati želan, jalla nektzan pucultan niž tjaajinta žoñinaca cuchanchiča, ³⁰ tuž cjican:

—Nii nawjka watja oka. Jalla nicju ančhucqui mokta aznu wačhaquičha. Anaž jecmi nii aznuqui yawchi. Jalla nektzanaqui moktikuiztan jweržcu, tekz zjijca. ³¹ Jalla nuž jweržcu zjijcawc cjen cunamit žoñimiž pewcznačhan, “¿Kjaž-tiquiztan tii aznu jwerjo?” cjicanaqui. Jalla nii puntu pewcztiquiztan ančhucqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Jesusa Jiliriž tii aznu pecča”.

³² Nektzanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui ojkchiča. Jaknužt Jesusa chitčaja, jalla nuž cjitacama watchiča. Jalla nuž tsjii mokta aznu watchiča. ³³ Jalla nuž jweran, nii aznuž tuyñunacaqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii aznu jwer ančhucjo?

³⁴ Tjaajintanacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesusa Jiliriž tii aznuž pecča.

³⁵ Nektzanaqui Jesusižquiz chjitchiča. Nektzan zquitinaca jepžcu ninacaqui Jesusižquiz yawkatchiča. ³⁶ Nii aznuquiz Jesusaž jiczquiz okan, žoñinacaqui zqiti chjinchičha, zquitinac juntun okajo chawc jilirižtakaz. ³⁷ Olivos cjita curulla watan, Jerusalén watja tjenziča. Jalla nektzanaqui tjapa niž tjaajinta žoñinacaqui altu joržtan Yooz honora wayti kallantichiča. Chipchipcan Yooz honora waytichiča, tjapa Jesusiž paata milajrunaca cherčiz cjen. ³⁸ Nižaza cjichiča:

—¡Chawc Jiliri! ¡Yooz tjuuquiz tjonchi jiliri! ¡Honorchiz cjila! ¡Arajpacha žejlñinaca cuntintuž cjee! ¡Arajpach Yoozquin wali honorchiz cjila!

³⁹ Jalla nuž Jesusižquiz honora waytiquiztan tsjii žejlñi fariseo žoñinacaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, tii am apžni žoñinaca ujzna ch'uj želajo.

⁴⁰ Nektzan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančucaquiz cjiwčha, tii žoñinacaž ch'uj cjisnaquila niiqui, tii maznacamiž altu joržtan chiyasača, wejt honora waytizjapa.

⁴¹ Jerusalén watja žcatžincan, jalla nii watja cheržcu, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacaž cjen kaachiča, ⁴² tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz žoñinaca, tonj tjuñquiziqui wejt puntuquiztan intintaztasaz niiqui, zuma cuntintuž cjitasača. Walipankaz kamtasača. Ančuca kuznaca jeejskatz pecučha. Pero wejt puntuquiztan ančucaquiztan čhjojžtača. Jaziqui ančhucqui Yooz zumanaca anaž cherasača. ⁴³ Wejt puntu ana intintazziž cjen walja anawali tjuñinacaž tjonaquičha. Nii tjuñinacquiziqui ančuca quintr žoñinacaqui tii wajtž tjiya tsjii pirka quintr paaquičha. Tjapa kjuttanž ančuca wajt muytata quintrarionacaqui želaquičha. ⁴⁴ Nižaza ančuca wajt pirkami k'ala pajltaž cjequičha. Tii wajtchiz žoñinaca ocjalanacžtanpacha contaž cjequičha. Nižaza tjappacha k'ala pampa nonžtaž cjequičha, anaž maz tawkitami želaquičha. Yoozqui anchucaquiz tsjii liwriiñi cuchanžquichiča; ančhuczi tii liwriiñiqui ana pajchinčhucča. Jalla nižtiquiztan tii wataquičha. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZIČHA

⁴⁵ Jerusalen watja irantižcu, Jesusaqui timpluquiz luzziča. Timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñinacami kjayñinacami tjirkatchiča. ⁴⁶ Ninaczquiz cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczi tii wejt kjuya tjañi žoñinacz kjuyažtakaz paachinčhucča.

⁴⁷ Jalla nekztanaqui zapuru Jesusaqui tjaajnatcha timpluquiz. Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestruncami wajt jilirinacami, jalla ninacazti jaknužt Jesusa coni atas, jalla nii kaznatča. ⁴⁸ Pero tjappacha nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiz taku nonzjapa kuz tjaatča. Jalla nižtiquiztan ana jaknužquiztanami nii conz puntuqui asiptiskatz atatča.

¿JECT JESUSIZQUIŽ MANTICHI?

20 Zapuru Jesusaqui timpluquiz žoñinaczquiz tjaajnatcha, y nižaza liwriñi Yooz taku paljayatča. Jalla nuž tjaajnan, tsjii nooj timplu jilirinaca, lii tjaajiñi jilirinaca, wajt jilirinaca, jalla ninacaqui Jesusizquiz macjatchiča. ² Nuž macjatžcu Jesusizquiz paljaychiča:

—Jaziqui am chiyaquiča. ¿Jec am mantichi tii paazjapajo? Nižaza ¿jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznača. ⁴ ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapajo? ¿Yoozkaya uz žoñinaca, ja? Kjaazna.

⁵ Jalla nuž chiitiquiztanaqui ninacpora ch'aasi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? “Yooz mantiča” cjican učhum kjaaznaquiž ni-
iqui, “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” jalla nuž cječhan tiicni. ⁶ “Žoñiž mantitacha Juanqui” cji-

can učhum kjaaznaquiž niiqui, tjapa žoñinacaqui učhum conačhani maztan čhjaczawi. Tii žoñinacaqui Juanž puntuquiztan cjiñiča, niiqui werarapanča Yooz taku paljayñi profetaqui, jalla nii.

⁷ Nuž palt'izcu nii jilirinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrnacqui anal zizuča, jequit Juanqui bautisajo mantižquitčhaja, nii.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nižaza wejrcui ana zakal mazača, jec jiliriž mantita paa-učhaja wejrcui, nii.

ANA WAL PIYUNANACA QUINTU

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui žoñinaczquiz paljayi kallantichiča. Paljaycan tii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii patrun žoñiqui uwasanac zkala čhjaczčiča. Nekztan nii zkala partira tjaachiča piyunanaczquiz. Nekztanaqui ažkquin ojkičiča ažk tjuñi kami. ¹⁰ Uwasa ajz cujicha timpu tjontan patrunaqui piyuna cučanžquichiča niž partir zkala ricu-
jzjapa. Nii pachpiquez partira langžni žoñinacazti patrunaž cučanžquita piyuna kijchcu chjatkatchiča. Ana čhjulchiz cučančiča. ¹¹ Nekztanaqui patrunaqui wilta tsjižtan piyuna cučanžquichiča. Nekztan partir yokquiz kamñi žoñinacaqui patrunaž cučanžquita piyuna ch'aančiča, nižaza kijtčiča, nižaza ana čhjulchiz cučančiča patrunžquin. ¹² Nekztanaqui patrunaqui tsjižtan cučanžquichiča. Nii partira žoñinacaqui cučanžquita piyuna chjojritchiča, nižaza chjatkatchiča.

¹³ Nižtami nii yokchiz patrunaqui pinsichiča, tuž cjican: “¿Čhjulut wejrcui paas? Wejt k'ayi majch cučnača. Jalla nuž cheržcuqui nii partira žoñinacaqui rispitačhani”. ¹⁴ Pero partira zkala langžni žoñinacazti cučanžquita majch cheržcu, ninacpora

parlassiċha, tuż cjican: “Tiiqui tjappacha tii irinsa tanznaċhani. Jaziqui ticż conżla. Nekztan uċhumż tii zkal yokac tanznaquiċha”.¹⁵ Nuż pinsitiquiztan partira langżni žoñinacaqui cuchanżquita majch yok tjiya jwescu conchiċha.

‘Jaziqui pewcznuċha:

—Nii zkal yokchiz patrunaqui ċĥjulukat nii žoñinacżtanac paaċhani? ¹⁶ Wejrqui cjiwċha. Tjonżcu zkal yokchiz patrunaqui partira langżni žoñinaca conaquiċha. Nekztanaqui patrunaqui ni- iż zkal yoka yejkżquin tjaaznaquiċha.

Jalla nuż nii quintu nonżcu, žoñinacaqui cjichiċha:

—Yooz munañpaqui anaj nii cjila!

¹⁷ Jesusaqui ninacż kjutni cherżcu cjichiċha:

—Wejt puntuquiztanaqui cijjrta Yooz takuqui tuż cjicha:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiċha. Nekztanaqui tjojtta mazqui isquinqiz cjissiċha. Ultimquiziqui tucquin cjissiċha”.

¹⁸ Nii maz cjen jakziltat ujquiz tjojtsnaċhaja, jalla niiqui pirasużtakaz t'okuntaż cjequiċha. Niżaza jakziltiż juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiż niiqui, pulpużtakaz t'oknaquiċha.

—Jalla nuż cjichiċha Jesusaqui.

TASA PACZ PUNTU

¹⁹ Jesusaqui nii quintu chiyatċha quintr žoñinacż puntu. Jalla niżtiquiztan timplu jilirinaca, niżaza lii tjaajiñi maestrunaca, jalla ninacaqui Jesusaqui tanz pecatċha nii orapacha. Pero parti žejlñi žoñinaca ekscu, ana tani atchiċha. ²⁰ Pero nii quintranacaqui Jesusiżquiz tiraż awayt'atċha. Niżaza tsjii kjażt awayt'ini žoñinaca mantichiċha, Jesusiżtan ojklajajo zuma žoñiżtakaz. Nuż chica ojklajcan Jesusiżquiztan ana zuma taku jwes pecatċha, uj tjojtunzjapa. Jalla nuż uj jwezanżcu nii wajt chawc

jilirżquiz intirjiz pecatċha. ²¹ Jalla nuż awayt'ican Jesusiżquiz pewcziċha tuż cjican:

—Tjaajiñi Maestro, zizuż wejrnacqui, am werarapan tjaajiñamċha. Kjażtam parti žoñinacac chiyaj cjee, amqui werarapankaz chiiñamċha Yooz kamañ puntuqui. ²² Jaziqui tjaajznalla tii puntuquiztan. Wejrnacqui César cjita chawc jilirżquiz tas paaz tjaayinċha. ĆJalla nuż tas paaz tjaazqui wali cjesaya, uz anaż wali cjesaj?

²³ Pero nuż pewcztiquiztan nonżcu Jesusaqui ninacż pizc kuzziz naychiċha. Nekztanaqui cjichiċha:

—ĆKjażtiquiztan anċhucqui chawc ujquin wejr tjojtskatz pecjo? ²⁴ Tsjii paaz zjijca, cherzjapa.

Paaz zjijċcu, Jesusaqui cjichiċha:

—ĆTii paazquiz jecż yujcta? ĆNiżaza tii paazquiz jecż tjuu cijjrtata?

Ninacaqui kjaaziċha:

—César cjita jilirż yujcċha, niiz tjuuzakazza.

²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacżquiz cjichiċha:

—Ćĥjulumi jilirżta cjenaqui jilirżquiz tjaa. Niżaza Ćĥjulumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.

²⁶ Anaż jecmi Jesusiżquiztan ana wal taku jwesi atasāċha nii žejlñi žoñinacż yujcquiz cjicanpachaqui. Jalla nuż Jesusiż kjaaztiquiztanaqui ninacaqui ispan- tichiċha; ch'uju cjissiċha.

ŽOÑINACA JACATATZ PUNTU

²⁷ Wiruñaquei tsjii kjażt saduceo cjita žoñinacaqui Jesusiżtan zali ojkcichiċha. Nii saduceo žoñinacaqui tjaajiñitaċha, ticzi žoñiqui anapan jacatatasāċha, nuż cjiñitaċha. Jalla nii jacatatz puntuquiztan Jesusiżquiz paljaychiċha, ²⁸ tuż cjican:

—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui uċhumnacalta cijjrkalċha, tuż cjican: “Tsji žoñi ticznasaż niiqui, niiz tjun

ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoňž jilaqui naa žew žon tjunatan zals waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”.²⁹ Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz.³⁰ Nekztanaqui tsjii taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Nekztan ticzizakazza ana ocjalchiz.³¹ Nekztanaqui yekja taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Nižž jaru nižž jaru naa tjunatan zalsiča tjapa nii pakallak jilazullcanacaqui. Nižaza tjappacha ticziča jilazullcanacaqui. Ana ocjala ecchipanča.³² Ultimquiziqui naa maatak žonqui ticzinča.³³ Jaziqui žoňinaca jacatattanaqui, ĵjakzilta jilž tjunt cjequejo naa žonjo? Tjappacha nii pakallak jilazullaqui naa žonatan zalsiča. —Jalla nuž pewcziča saduceo quintra žoňinacaqui.

³⁴ Jalla nižta puntuquiztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii muntuquiz žejlcanaqui luctakami maatakami zalza; nižaza maatinaca zalsjapa tjaača.³⁵ Jakziltat Yoozquin kuzzizlaj niiqui ticziquiztan jacatatžcu, arajpach wajtquin želaquiča. Nicju žejlcan ana zalznaquiča. Nižaza anaž zalzmi želasača.³⁶ Arajpachquin žejlcan, žoňinacaqui anjilažtakaz cjequiča; ana ticznasača. Nižaza jalla nuž jacatattiquiztanaqui Yooz žejtñi maatinacapanča.³⁷ Yooz tawk libruquiz tsjii ujsñi kal quintu žejlča. Nii quintu quint'ican Moisespachača učhum zizkatchi, žoňinaca ticziquiztan jacatatñi, jalla nii. Nii Yooz tawk libruquiz Moisesqui cjiyrchiča, tuž cjican: “Yooz jiliriqui Abrahamž Yoozza. Nižaza Isaacž Yoozza. Nižaza Jacobuž Yoozza”.³⁸ Nii žoňinacž curpu ticziž cjenami, žejtča. Yoozqui anača ticzi žoňž Yoozqui. Niiča žejtñi

žoňž Yoozqui. Tjapa Yoozquin kuzziz žoňinacaqui žejtchipan žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž lii tjaa-jiñi maestrunacaqui cjichiča:

—Zuma Tjaajiñi Maestro, walim chiichamča.

⁴⁰ Jesusiž walja zizñi zizñi chiican quintra žoňinacaqui eksiča iya pewc-
japaqui. Panž atiptatača ninacaqui.

JESUSAQUI TSJII PEWCZIČHA

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Žoňinacaqui tuž cjiñiča: “Cristučha Davidž Majchqui”. ĵKjažtquiztan nuž cjeejo? ^{42–43} Davidpachača cjichi Salmos cjita libruquiz, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjiñiča: ‘Am kjojch koztan am quintri žoňinaca t'okснаča, jalla nii t'okscama wejt žew latuquiz julzi žela amqui’”.

⁴⁴ Davidpachača Cristuž puntuquiztan “Wejt chawjc jiliriča” cjican chiichiča. Jalla nižtquiztan, ĵjaknužt Cristo chawjc jiliri cjicanpacha Davidž majch cjesajo?

JUDIO LII TJAAJIŇI MAESTRUNACŽ PUNTU

⁴⁵ Tjapa žoňinacž nonznan, Jesusaqui nižž tjaažinta žoňinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

⁴⁶ —Lii tjaažiñi maestrunacžquiztan cwitaza. Ninacaqui tol zquitchiz ojklayz justasñiča, walja honorchiz cjisjapa. Nižaza palazquiz ojklaycan zuma rispitchiž tsaanskatz pecñiča. Nižaza ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñiča. Nižaza pjijstiquiz lujlcan ancha tucquin julžcu honorchiz cjiskaz pecñiča.⁴⁷ Nižaza ninacapacha žew maatakž cusasanaca tanzjapa, incallča. Žoňinaca incallzjapa Yooztan ažka ažka parlitazoka cjiñiča. Yoozquin tjapa kuzziz žoňinacžtakaz tjeez pecča. Jalla niž-

tiquiztan ninacaqui juc'ant tsjan anawal-iž castictaž cjequiča.

OFREND A PUNTU

21 Tsji nooj timpluquiz žejlcan, Jesusaqui wali jiru ricach žoñinaca cherchiča ofrend cajquiz paaz uchñi. ²Nižaza tsjaa poris žew maataka cherchiča. Naa žewqui pizc paazalla utchińča. ³Jalla nii cheržcu Jesusaqui cjichiča:

—Tii razunal cjiwča. Taa poris žew žonqui ofrend cajquiz juc'ant jila utchińča, tjapa parti žoñinacžquiztan. ⁴Parti žoñinacaqui žejtchi paaz utchiča. Naa poris žewzti tjappacha naaža paaz utchińča; ana iya žejlča, čhjeri kjayzjapa.

JUDIÜŽ TIMPLU PUNTU

⁵Yekjap žoñinacaqui timplu puntuquiztan parlatča, nižaza nii timpluquiz žejlñi c'achja maznac puntuquiztan parlatča, nižaza nii Yoozquiz ofrenda tjaata puntuquiztan parlatča. Jalla nuž nonžcu timplu puntuquiztan Jesusaqui chiichiča, tuž cjican:

⁶—Tsji nooj tjapa tii timplu pajltaž cjequiča. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquiča.

III MUNTU TUCUZINZ PUNTUQUI

⁷Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewcz-iča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, ččhjlorat tii amiž chiita wataquejo? Ima amiž chiita takunaca watan, ččhjolut siñalažtakaz cjequejo?

⁸Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anača incallskata. Walja žoñinacaqui wejt tjuu aynakanž tjonaquiča, tuž cjican: “Wejrtča Cristutqui”. Nižaza “Wajllaž Cristuž tjonaquiča”. Nuž cjicanž ojklayaquiča. Jalla nuž chiyamani an-

čhucqui anača criya, nižaza anaž ninačžtan apznaquiča. ⁹Čhjlorat quira zalz quintumi nižaza kichas zalz quintumi želačhaj niiqui ančhucqui wiraž ana tsucaquiča. Nuž: watanami imaž tii muntu tucuzinzqui irjatžcaquiča. Jalla nižta ana walinacača primiraqui watstanqui.

¹⁰Jesusaqui tira paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjii nacionžtan tsjii nacionžtan kichasaquiča nacionpora. Nacionanacquižtan quiranaca zalassaquiča. ¹¹Nižaza pajk terremotonacaž wataquiča, yokaž chjekinskatcan. Nižaza parti yokaran wali chawc mach'a želaquiča. Nižaza parti yokaran anawal cona želaquiča. Nižaza arajpachquin anawali ispantichucanacaž parizaquiča, pajk siñalažtakaz wataquiča.

¹²Pero ima tižtanaca watcan ančhucqui tantaž cjequiča, nižaza kijčtaž cjequiča. Nižaza ajcz kjuyquin chjichtaž cjequiča uj jwesanzjapa. Nižaza carsilquiz chawctaž cjequiča. Nižaza wali chawjc jilirž yujcquin chjichtaž cjequiča. Jalla nižtanacaž ančhucquiz wataquiča, ančhucadž wejtquin kuzziz cjen. ¹³Jilirž yujcquiz chjichta cjen, ančhucqui wejt favoraž tjurt'aquiča. ¹⁴Ima jilirž yujcquiz tjurt'ican ančhucqui ančhuc kuzquiz ana tantiiz waquiziča, jaknužt tjurt'ačhaja, jalla nii. ¹⁵Tjurt'iñi chiiz oraqi weril zizñi taku tjaajžcača ančhuc kuzquiz. Nii ančhucadž zizñi taku chiitiquiztan anaž jecmi ančhuc quintra kjaazñi atasacha. Inakaz cjisnaquiča. ¹⁶Ančhucqui tarasuntaž cjequiča. Maa ejp, jilanaca, famillanaca, mazinaca, jalla ninacžquiztanami tarasuntaž cjequiča ančhucqui. Nekztan yekjap ančhucquiztan contaž cjequiča. ¹⁷Nižaza wacchi tii muntuquiz

kamñi žoñinacaqui ančucaquiz chjaawjkataquiča, weriž cjen.¹⁸ Jalla nuž cjenami anaž zinta ančuca ach charami pertiskatta cjequiča.¹⁹ Nižaza sufrichiž cjenami jakziltat zumpacha Yoozquin tjurt'ichi cječhaja, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquiča.

²⁰ Jesusaqui cjichizakazza:

—Jerusalén watja zultatuž muyuntita cjen, ančhucqui naaznaquiča, ultimuni watjaqui t'ezintaž cjeekalaka, jalla nuž cjequiča ančhucqui.²¹ Jalla nuž naazcan, Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui cur kjutñi zajtcu atipz waquiziča. Nižaza Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui wajtquiztan ulanz waquiziča. Nižaza joch yokquin žejlñi žoñinacaqui ana wajtquin quejpsquiz waquiziča, atipz waquiziča.²² Nii noojiqui Yoozqui Israel žoñinaca casticaquiča. Casticz puntuquiztan tjapa Yooz tawk libruquiz cjijrtaqui cumplisnaquiča.²³ ¡Ic maatakanacajay! ¡Wawa t'ichiñi maatakanacajay! Ancha ana wali sufraquiča. ¡Tjapa tii yokquiz žejlñi žoñinacajay! Anchaž llact'azaquiča, castictaž cjequiča.²⁴ Žoñinacaqui quirquiz ticziž cjequiča. Yekjap žoñinacacazti tanžcu chjichtaž cjequiča yekja nacionquin. Nižaza yekja wajtchiz žoñinacaqui tii wajtchiz žoñinaca mantaquiča, nii yekjanacž timpu tucuzinžcama, nižaza Yooz munañpa timpucama.

²⁵ 'Jalla nekztanaqui tjuñquizimi jiizquizimi warawarquizimi, jalla ninacžquiz siñalanaca wataquiča. Nižaza pajk kot ljojkiž kjawaquiča. Jalla nižtiquiztan tii yokquiz žejlñi žoñinacaqui walja tsucchi kuzziz cjequiča, nižaza turwayžinta kuzziz cjequiča.²⁶ Arajpachquin žejlñi kjananacami čhjekinskattaž cjequiča. Jalla nii cheržcu žoñinacaqui pinsaquiča, tii muntu kjažt

wataquejo, jalla nii. Tii muntu tucuzinz tjewznaquiča. Jalla nižta watan žoñinacaqui tsucscukaz tismayaquiča.²⁷ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui wejr, nii tsewtan cuchanžquita Yooz Zoñi, quejpžquiñi cheraquiča. Walja kjancan wejt azi tjeežcan tsjir taypikiz tjonača.²⁸ Jalla nižta anawalinaca wati kallantan, ančhucqui walja Yoozquin kuzziz cjee. Achamiž wayta, tsewcchucča chernza. Wajillaž ančuca ultim liwriiz tjuñi tjonaquiča.

²⁹ Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichiča tuž cjican:

—Higo muntiquiztan naazna; čhjul muntimi naazna.³⁰ Ančhucmi tsjii munti ch'ojñapachaž c'ajan tuž zizza, kjutunz timpu žcatžinča, jalla nii.³¹ Jalla nižta irataž tii weriž chiitanaca watan, ančhucqui tuž zizaquiča, Yooz mantiz tjuñi žcatžinča, jalla nii.

³² 'Tii razunal cjiwča. Ima tjapa tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznana, tjapa weriž chiitanaca wataquiča.³³ Arajpachami yokami tucuzinžnaquiča. Wejt takuzti anapanž tucuzinžnaquiča, panž cumplisnaquiča.

³⁴ 'Ančhucqui persunpachquiz cwitaza. Ančhucqui anaž turpi kuzziz cjee. Ana wali kamz cjen, nižaza licz cjen, nižaza tii wir cusasanacžquiz kuz tjaaž cjen, jalla nuž cjen žoñinacaqui turpi kuzzizza. Ana zuma kaman Yooz tjonz tjuñi tiripintit ančhuc tanaquiča³⁵ tsjii trapaqui tiripintitž tanža, jalla nižta irataž Yoozqui tii muntuquiz ana wali kamñi žoñinaca tiripintit tanaquiča, casticzjapa.³⁶ Ančhuczi listu tjaczi tjewžñi cjee. Zapuru ančhucqui Yoozquiztan azziz cjisjapa mayiza, tjapa watñi anawalinacquiztan atipzjapa, nižaza tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñž yujcquiz zuma prisintizjapa.

³⁷ Jalla nuž tjaajinčiča Jesusaqui. Majiñqui Jesusaqui timpluquiz tjaaj-

natčha zapuru. Weenqui Olivos cjita curullquin želi okatčha. ³⁸Tjapa žoñinacaqui wentan timpluquiz tjonatčha Jesusiž taku nonzñi.

JESUSA TANZ TANTIITA

22 Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjsta irantižcatčha. Nii pijjstaqui pascua cjitatačha. ²Nii oraqui timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestruncami, “¿Jaknužt Jesusa conas?” cjican kazzičha. Pero ninacaqui parti žoñinaca walja ekskcu, ana coni atchičha.

³Jalla nekztanaqui Satanás cjita zagraqui Judas kuzquiz luzzičha. Judasqui Iscariote cjitazakaztačha. Judasqui parti tuncapan illzta žoñinacžquiztan nekztantačha. ⁴Judasqui timplu chawc jilirinacžtanami, timplu zultatž jilirinacžtanami parli ojkchičha. Ninacžtan zalžcu, parlichičha, jaknužt ninacž kjarquiz Jesusa intirjas, jalla nii. ⁵Jalla nuž Judas parlitiquiztan quintr žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Paaz tjaaz compromitchičha. ⁶Jalla nižtiquiztan Judasqui asiptichičha, “Way” cjican. Nekztanaqui tantiya kallantichičha, jaknužt ana tama žoñi želan Jesusa intirjas, jalla nii.

SANTA CENA PAACHIČHA

⁷Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjstaqui irantižquichičha. Nii pijjstiquiz tsjii uuzi wilana conspanatčha, pascua pijjsta paazjapa. ⁸Nekztanaqui Jesusaqui pucultan niž tjaajintanaca cuchanchičha. Pedružtan Juanžtan ninacatačha. Ima cuchancan ninacžquiz tuž cjichičha:

—Ančhucquič oka, učumnacaž pascua čhjeri lujlzjapa, tjaczca.

⁹Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jakziquin wejrnacqui čhjeri tjacznaquiya?

¹⁰Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui watja luzcu, tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kuzzi. Nii žoñžwirquiz apznaquičha, jakziquin luzačhaja, jalla nekz. ¹¹Jalla nekz luzcu nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Tjaajiñi cjičha: ¿Jakziquin visitz kjuya žejlya, wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lujlzjapaya?” ¹²Nekztanaqui tsewcta pisuquiz tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequičha. Jalla nekz čhjeri lujlz tjacznaquičha.

¹³Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchičha. Nekztan Jesusiž chitacama watchičha. Jaziqui nekziqui pascu čhjeri kissičha.

¹⁴Pascu čhjeri lujlz ora cjen, Jesusaqui niž illzta žoñinacžtan misquiz julzičha.

¹⁵Jalla nuž julžcu Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui ančhucatan tii pascu pijjsta čhjeri lujlzjapa ancha pecchinpančha, ima ticzcan. ¹⁶Ančhucaquiz cjiwčha, ančhucatan ana iya tii pijjsta paačha, čhjuloracamat Yooz ultimu tjapa mantačhaja, jalla nii oracama. Nekztan tii pijjsta wilta paa-ačha.

¹⁷Jalla nekztanaqui Jesusaqui persun kjaržtan wasu tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquič cjichičha. Nekztanaqui niž illztanacžquiz cjichičha:

—Tii wasu tanžna. Ančhuccama tojžcuqui liczna. ¹⁸Tekztan nawjkchuc wejrqui uwas kjazqui anal iya licačha, čhjuloracamat Yooz tjapa mantačhaja, niicama.

¹⁹Jalla nii licžcuqui, Jesusaqui persun kjaržtan t'anta tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquič cjichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu niž illztanacžquiz tjaachičha, tuž cjican:

—Tiičha wejt curpuž cuntaqui. Tii wejt curpuqui intirjitaž cjequičha an-

čuca laycu. Nižaza wejr cjuñzcu, tii lujlnaquiča.

²⁰ Nekztan čhjeri lujlžcu, wasu tanz- iča. Nekztan niiž tuqui chiita taku irata chiichizakazza, tuž cjican:

—Wejt ljocqui ančuca laycu tjawk- taž cjequiča. Wejt ljocžtan ew žejtz ka- maña ut'aytaž cjequiča. Tii wazuquiz- tan liczqui wejt ljoc cuntiquiztanča.

²¹ Wejt quintra tarasunñi žoñiqui wejttan chicapachača tii misquiz.

²² Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui Yooz Epiž munañpi jaru jalla nii kamañ jiczquiz okača. Wejt quintra tarasunñi žoñžquizzti anawaliž cjisnaquiča.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan tjaaajinta žoñinacaqui ninacpora pewcsassiča:

—Jequit wejrnacquiztan nii tara- sunñi žoñi cjes? —Nuž cjican ninacpora pewcsassiča.

JEQUIT TUCQUIN CJEEQUI?

²⁴ Jalla niiž wiruñaqi nii tjaaajin- tanacaqui ch'aassiča, ject tucquin naazi cjeequi, jalla nii. ²⁵ Pero Jesusaqui ni- nacžquiz cjichiča:

—Chawc jilirinacaqui persun wajtchiz žoñinaca mantiñiča anawal patrunažtakaz. Nižaza nii jilirinacaqui mantita žoñinacžquiz jilirž honorakaz waytiskatča, “walipan paača tii jiliriqui”, cjican. ²⁶ Ančhuczi anaž nižta paaz waquiziča. Antiz ančhucqui tižta paaz waquiziča. Jakziltat tsjan chawc jilirizlaj niiqui, tjowažtakaz cjis waquiziča. Nižaza jakziltat mantiñizlaj niiqui, piyunažtakaz cjis waquiziča.

²⁷ Jeجت tucquin chekan žoñejo? Jeجت misquiz julžni žoñej chekanaqui? Už žnii misquiz atintiñi žoñej, jaa? Tii razunal cjiwča: Misquiz julžni žoñiča tucquin chekanaqui. Jalla nuž cjenami wejrqui ančhucaporquiz atintiñi žoñižtakaztča.

²⁸ Ančhucqui wejttan chica žejlchinčhucpanča wejtquiz anawali watanami. Wejtquiztan ana zarakchinčhucča. ²⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc uchača, mantiñi jilirinaca cjisjapa. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiñi jiliri cjisjapa wejr utčhaja, jalla nižta. ³⁰ Jalla nuž cjen ančhucqui arajpach wajtquin wejttan chica želaquiča, nižaza wejttan chica lujlnaquiča. Nižaza nekziqi wejttan chica jilirž sillquiz julznaquiča tuncapan Israel t'akquiz žoninaca pjalzjapa.

SIMON PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI CHIYAQUIČHA

³¹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Simona, Simona, tiim zizaquiča amqui. Satanasqui am pecča, niiž parti cjiskatzjapa. Trigožtakaz layinz pec- čha, ujquiz tjojtskatzjapa. ³² Simona, am laycu tjurt'izinchinča ana juc'anti upa kuzziz cjejajo. Amqui Yoozquin tjapa kuztan quejpžcu am jilanaca yana- paquiča tjup kuzziz tjurt'ajo.

³³ Nekztanaqui Simonaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrqui listučha amtan chica ojkszjapa; carsilquizimi lusasača; nizaza amtan chicapachami ticsnasača.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Pedro, amquiz chiyučha, ima wall- paž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquiča. Čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquiča.

JESUSIŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui paljay- chiča, tuž cjican:

—Tuquiqui wejrqui ančhuc cuchanch- inča ana quelzziz, nižaza ana paazziz, nižaza ana yekjat čhjatchiz. Jalla nuž okan žančucaquiz čhjulut pjaltichiya?

Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča:

—Anaž čhjulumi pjaltichiča, —cjican.

³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anziqui jakziltat quelzziz cječhaja, nii quelzqui chjicha. Nižaza jakziltat paazziz cječhaja, nii paazqui chjicha. Jakziltat ana armichiz žejlčhaja, persun chaquita tuyžla, arma kjayžjapa. ³⁷ Ančhucaquiz chiyučha. Wejt puntuquiz-tanaqui Yooz takuqui tuž cjiča: “Castictaž cjequičha anawal žoñinacžtan chica”. Wejt persunquiz cumplistančha nii cijirta Yooz takuqui. Nižaza tjapa cijirta Yooz takuqui wejt puntuquiztan cumplistančha.

³⁸ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, tekzi pizc arma žejlčha.

Jesusaqui kjaazičha:

—Nužquizka cjila, —cjican.

JESUSAQUI YOOZ EJPŽQUIN MAYIZIČIČHA

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchiča. Olivos cjita curullquin ojkičiča, jalla nicju ojknipantačha. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz apziča. ⁴⁰ Olivos cjita curulla irantižcu, Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Ejpžquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanacžquiztan žoñiž maz čhjacta, jalla nužullquin ojkičiča. Jalla nicju quillsiča Yooz Ejpžquin mayizizjapa.

⁴² Mayizican cjichiča:

—Yooz Tata, amqui munaquiz niiqui, wejr liwriyalla tii sufrisquiztan. Pero anal wejt kuzcama ojcz pecučha. Jaknuž am kuz munčhaja, jalla niicama ojcz pecučha.

⁴³ Jalla nii oraqui arajpachquiztan tsjii Yooz Epiž cuchanžquita anjilaqui jeczquichiča, Jesusa azi tjaaazjapa.

⁴⁴ Jesusaqui jalla nuž ancha llact'azcan,

tjapa aztan Yoozquin mayizatčha. Jalla nuž mayizan ancha pjalni pjatziča ljocžtakaz čhjujatčha yok kjutni.

⁴⁵ Yoozquin mayiziz žeržcu, tsijtsiča Jesusaqui. Nekztanaqui niž tjaajintanacžquiz quejpchiča. Ninaca llaquizinpantiž tjajatčha. Nuž cjen Jesusaqui tjajni zalchiča. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui kjažtiquiztan tjaj-jo? Žaazna, Yoozquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

JESUSA PRESO TANTA

⁴⁷ Jesusaž ima parla žeržnan, walja žoñinaca tjonchiča. Judas cjita žoñiqui tucquinpan tjonchiča. Judasqui nii tuncapan illzta žoñinacž partiquiztantačha. Nekztan Jesusižquin macjatchiča chjulzjapa. ⁴⁸ Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Judas, ¿wejr tsjii chjulžcum amqui tarazunaquiya? Wejrtčha Yooz cuchanžquita žoñtqui.

⁴⁹ Jesusižtan žejlni žoñinacaqui jalla nižta cheržcu, pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿cuchillu armižtan tjurt'auquiya?

⁵⁰ Tsjii nii tjaajintanacžquiztan timplu jilirž piyuna čhjojritchiča, žew cjuñi chajtžinchiča. ⁵¹ Pero Jesusaqui cjichiča:

—Nužquizkaz cjee. Armižtan ana iya tjurt'aučiča.

Nekztanaqui nii orapacha Jesusaqui nii piyunž cjuñi lanžcu čhjetinchiča.

⁵² Timplu chawc jilirinacami nižaza timplu zultatž jilirinacami, nižaza wajt jilirinacami, jalla ninacami Jesusa preso chjichi tjonchiča. Ninacžquiz paljay-chiča Jesusaqui, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui cuchillu armižtan, nižaza tuñžtan tjonchinčhucta, wejr tanzjapaya? ¿Wejrqui tjañ žoñtkaya? ⁵³ Zapuru timpluquiz kamchinča ančhucatan

chica. Nii oraqui wejr ana kjaž cjichinčhucča. Pero anziča ančhucatanz oraqui. Tii orakaz zumchiquiz kamñinacaqui mantasača.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI CHIICHIČHA

⁵⁴ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusa preso tanchiča. Tanžcu timplu chawc jilirž kjuya chjitchiča. Pedruqui ažkquiztanalla apziča. ⁵⁵ Jalla nii jilirž kjuy patio taypiquiz tsjii uj luminaru taaziča. Žoñinacaqui uj muytata julzi želatča. Nižaza Pedruqui ninacžtan chica julzi želatča. ⁵⁶ Jalla nuž uj kjanquiz julzi želan, tsjaa piyun žonqui Pedro žejlŇi cherchinča. Nekztan naaqui cjichinča:

—Tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklayñitala, niž tiic, ¿ana jaa?

⁵⁷ Pedruzti nuž cjitiquiztan nicchiča, tuž cjican:

—Cullaca, nii žoñi anal pajuča.

⁵⁸ Jalla niž wiruñpacha, tsjiizuñ Pedro cherchizakazza. Jalla nuž cheržcu, cjichiča:

—Amqui nii parti žoñimla.

Nekztanaqui Pedruqui kjaaziča; tuž cjican:

—Anapanča wejrqui.

⁵⁹ Tsjii orquiztanaqui yekja žoñiqui paljaychizakazza, tuž cjican:

—Ultim werara, tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklayñipantala. Tiiqui Galilea wajtchiz žoñizakazla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Jila, čjulukam nižta chiičhani, anal zizuča.

Jalla nuž chiyani nii orapachaqui tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁶¹ Jalla nuž wallpi jora kjawan, Jesusaqui Pedruž kjutŇi kjutžcu cheržquichiča. Jalla nižtiquiztan Pedruqui, Jesús Jilirž tuqui čiita cjuñziča. Tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž

kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquiča. Čhjep wila wejr ana pajŇim chiyaquiča”. ⁶² Jalla nuž watžcu, Pedruqui ulanchiča. Nuž ulanžcu ancha kaachiča, Jesusa ana pajŇi chiižcu.

⁶³ Jesusa itzŇi žoñinacaqui walja iñarchiča. Nižaza Jesusa wjajtchiča. ⁶⁴ Nižaza Jesusiž čhujcqui chawjčžinžcu yujcquiz kijtchiča, tuž cjican:

—¡Tantiyalla! ¿Ject am kijchjo?

⁶⁵ Nižaza niž quintra čjul anawalinacami chiichiča, nuž iñarchiča.

JESUSA JILIRINACŽ YUJQUIZ CHJICHTA

⁶⁶ Tjuñiž tjewctanalla, tjapa judío jilirinacaqui juntassiča, wajt jilirinacami, timplu jilirinacami, lii tjaajiñinacami, jalla ninacami. Jalla nekztanaqui Jesusa chawjc parliz kjuya chjitchiča. Nicju ajczi jilirinacžquin apantichiča. Nekztan jilirinacaqui nižquiz pecunchiča, tuž cjican:

⁶⁷ —Jaziqui am chiya, ¿ampanim Cristumpanikaya?

Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui “jesalla” cjež niiqui, anaž wejr criyaquiz ančhucqui. ⁶⁸ Nižaza wejrqui ančhucquiz pewcznaž niiqui, anaž wejr werara kjaazta cjeeča. Nižaza wejr anaž cujtznaquiča ⁶⁹ Wejrqui tsewctan cuhanžquita Yooz Žoñtča. Tekztanpacha wejrqui tjapa azziz Yooz Ejpž žew latuquiz julzil cjeeča. —Jalla nuž kjaaziča Jesusaqui.

⁷⁰ Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlŇi žoñinacaqui pecunchiča, tuž cjican:

—¿Am Yooz Majchimpanikaya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrpanča, ančhucž pecunča, jalla nužupanča.

⁷¹ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—¿Ĉjul juc'antiž tisticu tumpasajo? Uĉumpachala niiz persun ata chiini nonztaqui, ana wali chiichiĉa, “Yooz Majĉĉa wejrqui” cjican.

JESUSIŽTAN PILATO CJITA JILIRŽTAN

23 Jalla nekztanaqui tjapa nii že-
jlŋi jilirinacaqui tsijtsiĉa. Nekz-
tanaqui Jesusa ĉjitchiĉa Pilato cjita
jiliržquin. ²Jalla nicju uj tjojtŋi kalla-
tichiĉa, tuž cjican:

—Wejrnacqui tii žoŋi wajtĉinĉa, tii
wajtĉiz žoŋinacžquiz anawaliž aptjap-
can zelatĉa. Jalla nuž wajtĉinĉa. Tii
žoŋizakaz cjiĉa: “Uĉumqui Romanž
jilirž tasa ana tjaaz waquiziĉa” jalla nuž
cjiĉa tiiqui. Nižaza cjiĉa, “Wejrtĉa
Yooz cuĉanžquita Cristutqui”. Nuž cji-
can, cjiĉa, “Wejrtĉa ĉawc jiliritqui”.

³Jalla nekztanaqui Pilato cjita jiliri-
qui tuž pewcziĉa:

—¿Judío wajtĉiz žoŋinacž ĉawc
jilirim amya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziĉa, tuž
cjican:

—Jalla nužupanĉa, am nuž chiita,
jalla nii.

⁴Nekztanaqui Pilatuqui timplu ĉawc
jilirinacžquiz, nižaza žejlŋi žoŋinacžquiz
cjichiĉa:

—Anal tii žoŋžquiz ĉjul ujmi
waĉhuĉa.

⁵Nii žoŋinacazi anĉa ujquiz
tjojtskatz pecatĉa. Jalla nižtiquiztan
cjichiĉa:

—Tii žoŋiqui niiz tjaajintižtan waljaž
tjojktila tjapa Judea yokquin žejlŋi žoŋi-
nacaqui. Primiraqui Galilea yokquinž
nižta paatĉa tiiqui. Jaziqui tekzi niž-
tazakaz paatĉa.

JESUSA HERODIŽQUIZ ĈJICHTA

⁶Jalla nuž nonžcu, Pilatuqui pewcz-
iĉa, tuž cjican:

—¿Tiiqui Galilea yokĉiz žoŋikaya?

⁷“Jesalla” cjican kjaaztan, Pilatuqui
Herodes cjita Galilea ĉawc jiliržquin
nii Jesusa cuĉanchiĉa. Herodesqui
Jerusalén wajtquiz želatĉa nii ora.
⁸Jesusa ĉeržcuqui Herodesaqui anĉa
cuntintutaĉa. Walja niiz puntuquiztan
quintunaca nonĉiĉa. Jalla

nižtiquiztan ažkanaca Jesusižtan zalz
pecatĉa. Jesusa milajru paaŋi ĉerz
pecatĉa. ⁹Herodesaqui walja pewcŋi
kallantichiĉa. Pero Jesusazti ana
kjaazŋi žejlĉiĉa. ¹⁰Jalla nicju zakaz
timplu jilirinacami lii tjaajiŋinacami
ĉicapacha želatĉa. Ninacaqui
walja Jesusiž quintrā ĉiichiĉa,
uj tjojtunzjapa. ¹¹Herodesaqui

zultatunacžtan Jesusa iŋarchiĉa. Burla
paachiĉa. Zultatunacaqui Jesusižquiz
ĉawc jilirž punchu tjutziĉa. Jalla
nekztanaqui Herodesaqui wilta
Pilatužquin cuĉanžquichiĉa.

¹²Nii oraqui Herodestan Pilatužtan
amigo pajassitaĉa. Niiž tuquiqui
quintrataĉa.

JESUSA PILATUŽQUIN CUĤANTA

¹³Jalla nekztanaqui Pilatuqui junt-
japĉiĉa timplu jilirinacami wajt jiliri-
nacami, nižaza žoŋinacami. ¹⁴Junt-
japžcu, cjichiĉa:

—Anĉucqui wejtquiz tii žoŋi
zjiĉĉinĉucĉa, tuž cjican: “Tii žoŋiqui
žoŋinacž aptjapŋiĉa”. Nekztanaqui
anĉuca yujcquiz tižquiz pecunchinla.
Jalla nuž pecuntiquiztan tii žoŋž
ujqui ana watchinpanla, anĉucaž
tii žoŋžquiz uj tjojtuntiquiztanaqui.
¹⁵Herodesaqui nižazakaz ana ĉjul
ujmi watchiĉa. Jalla nižtiquiztan
wilta wejtquin cuĉanžquitaĉa.
Ziza anĉucqui, tii žoŋiqui anapanž
ticz waquiziĉa. ¹⁶Jaziqui cunkal
casticaĉa, nekztanaqui cutsnaĉa.

¹⁷Nii pjiĉstiquiz cjenauqui Pilat jiliri-
qui cuzturumpiĉiztaĉa, tsji pres žoŋi li-
wrii cuts, jalla nii. Nii cuzturumpi paaŋi-

tačha žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁸ Jalla nuž Pilatuž chiitiquiztanaqui tjappacha nii žoñinacaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—¡Panž chjichla tiiqui! ¡Antiz Barrabás cutsla!

¹⁹ Jalla nii Barrabasqui carsilquiz chawctatačha, nii wajtquin jilirž quintra žoñinaca aptjaptkalčha, y nižaza žoñiž contkalčha. Jalla nižtiquiztan carsilquiz chawjctatačha. ²⁰ Pilatuqui Jesusa cuts peccan žoñinacžquiz wila paljaychiča. ²¹ Nii žoñinacazti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—¡Cruzquiz ch'awczna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

²² Čhjep wiltiquiz Pilatuqui paljaychiča tuž cjican.

—Tii žoñi, čhjul anawali paachejo? ¡Wejrqui tii žoñž uj ana wachula! ¡Anaž ticz waquiziča tiiqui! ¡Jaziqui cunkal casticačha, nekztanac cutsnačha!

²³ Pero nii žoñinacazti juc'anti kjawchiča, “Cruzquiz ch'awczna” cjican. Timplu jilirinacami žoñinacami ancha kjawchiča, Pilatuž kuz atipscama. ²⁴ Jalla nuž kjawtiquiztan Pilatuqui ninacž kuzcama paachiča. Jesusa cruzquiz ch'awczcajo mantichiča. ²⁵ Nižaza Pilatuqui Barrabás cjita žoñi cutziča žoñinacž kuzcama. Nii Barrabasqui carsilquiztačha, jilirž quintra žoñinaca aptjaptiquiztan, nižaza žoñi contiquiztan. Pilatuqui Jesusa intirjichiča nii žoñinacž kuzcama wali cjejajo.

JESUSA CRUZQUIZ CH'AWCTA

²⁶ Jalla nekztanaqui zultatunacaqui Jesusa chjitchiča, cruzquiz ch'awczjapa. Jalla nuž chjichan tsjii žoñi tanzičha cruza tjuzjapa. Nii žoñiqui Cirene wajtchiztačha, Simona cjitatačha. Jochquiztan tjonatčha. Jalla nuž Simona tanžcu zultatunacaqui

Jesusiž cruza tjuzzičha. Nekztan Jesusiž wirquiz ojkkatchiča.

²⁷ Walja žoñinacaqui apznatčha. Walja maatakanaca kaacan kjawcan ancha llaquita apzicha. ²⁸ Pero Jesusaqui maatakanacžquiz cheržcu paljaychiča, tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz maatakanaca, wejtquiztan ana kaa. Ančuca persunjapa nižaza ančuca maatinacžquiztan kaa. ²⁹ Tsjii ora tjonaučiča. Nii oraqui žoñinacaqui sufris cjen chiyaučiča, “Ana majtñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž icchi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž piz t'ichiñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča”. ³⁰ Nii ora zakaz žoñinacaqui walja sufris cjen curunacžquiz paljayaquiča, tuž cjican: “Wejtnac juntun tjojtžca”. Nižaza lumanacžquiz cjequiča, “Wejrnacž chjojsna, tsjii tjatta cunta”. ³¹ Tsjii ch'ojñi muntiquiz tižta paaquiz niiqui, kjoñ muntiquiz juc'ant ana wali paaquiča. —Jalla nuž paljaychiča Jesusaqui.

³² Zultatunacaqui pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awczjapa chjitchiča Jesusižtan chica. ³³ Calavera cjita yoka irantižcu, Jesusa cruzquiz ch'awcchiča. Nižaza nii pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctazakaztačha, tsjii tjañizti žew latuquiztan, tsjii tjañizti zkar latuquiztan. ³⁴ Cruzquiz ch'awctan, Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Tatay, tii žoñinaca pertuna, čhjulut paačhaja, anaž intintiča ninacaqui.

Nii ora zultatunacaqui Jesusiž zquiti tanzjapa, zurtiyassičha. ³⁵ Jalla nekzi žoñinacaqui walja chekznatčha. Jilirinacami ancha burla paachiča, tuž cjican:

—Tiiqui yekjanaca liwriichiča. Ultim werar Cristumčhalaj niiqui, Yooziž

illztamčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁶ Nižaza zultatunacaqui burla paachiča. Macjatžcu jar vinu tirinchiča. ³⁷ Nižaza cjichiča:

—Amqui judionacž chawc jilirimčhalaj, niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁸ Nižaza cruzquiz Jesusiž ach juntun litranaca cjiirtatača. Čhjep tawkquiztan cjiirtatača, griego taku, latfn taku, hebreo taku. Jalla tuž cjiirtatača: “Tičha judionacž chawc jiliriqui”.

³⁹ Tsjii ch'awcta tjañi žoniqiu Jesusižquiz ana wal taku chiichiča, tuž cjican:

—Amqui Cristumčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla. Nižaza wejrnacmiž liwriya.

⁴⁰ Tsjii ch'awcta tjañizti nii tjañ mazquiz ujziča, tuž cjican:

—Amqui cruzquiz ch'awctazakazza. ¿Am anam Yooz eks, kjažtatajo?

⁴¹ Učhumqui ujquiztan sufristanča. Cruzquiz ch'awcta cjispanz waquiziča. Tii žonizti ana čjul ujchizza.

⁴² Nekztan nii tsjii tjañ žoniqiu Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jesusa, čjulorat amqui mantiz kallantačhaja, jalla nii ora wejr cjuñznalla.

⁴³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Weraral amquiz cjiwčha, tonjtanpacha amqui wejttan chica cjequiča, Paraíso cjita zuma yokquinaqui.

JESUSAQUI TICZIČHA

⁴⁴ Nii oraqui taypuruž cjisnatča. Tjapa nii yokaqui zumchi cjissiča, majñakak oracama. ⁴⁵ Tjuñiqui zumchi cjissizakazza. Nižaza pajk timplu cortina chicata wjajrziča. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—Yooz Tatay, am kjarquiz wejt animu cumpjiyuča.

Jalla nuž chiižcu, ticziča.

⁴⁷ Jalla nuž watchi cheržcu tsjii romanž zultat jiliriqui Yooz honora paljaychiča, tuž cjican:

—Ultim weraratakalča, tiiqui lijtum žonitakalča! Ana ujchiztakalča.

⁴⁸ Nižaza nuž watchi cheržcu tjapa nii cherni žoninacaqui ancha llaquita ojkičiča. ⁴⁹ Jesusiž mazinacami nižaza nii Jesusa Galilea wajtquiztan apzi maatakanacami ažkquiztan chekzcan quirchiča. Tsijsucakaz cheksiča nii watniqui.

JESUSIŽ CURPU SIPULTURQUIZ TJATŽTA

⁵⁰ Tsjii zuma žoni želatča José cjita. Yooz mantitacama kamñitača. Judea yokquin Arimatea wajtchiz žonitača. Judiuž jilirinacž partitača.

⁵¹ Nii zuma Josequi Yooz mantiz tjuñiž tjewsñipantača. Nižaza niiqui anatača Jesusa konz kuzzizqui parti jilirinacžtanaqui. ⁵² Nekztan Pilatužquin ojkičiča Jesusiž curpu mayi.

⁵³ Nekztanaqui Josequi Jesusiž curpu cruzquiztan apakžcu tsjii wali pajk pañužtan capziča. Nekztanaqui sipulturquiz tjatziča. Nii sipulturuqui wali pajk mazquiz pjettatakalča. Anatakalča yekja almami tjatta niiqui. ⁵⁴ Jeejz tjuñi žcatžintiquiztan, žoninacaqui tjacznatča jeejz tjuñquiz žejlžjapa. ⁵⁵ Nii Galilea yokquiztan Jesusižtan chica tjonchi maatakaqui Juzquiz apziča, Jesusiž sipulturu cheri, jaknužt tjatžtažlaja, nii cheri. ⁵⁶ Jalla nekztanaqui persun kjuya quejpžcu, zuma ulurchiz aceitenaca nižaza tjajlinz cremanaca jalla nii tjacziča. Nekztanaqui jeejz tjuñquiziqui jeejičiča, judiuž lii jaru.

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

24 Tumincuqui simana kalltiznan maatakanacaqui Jesusiž sipul-

tura ojckhičha walja wentan. Tjaczta ulurchiz aceitenaca chjitchičha, Jesusiž curpu tjajlinzjapa. Jalla nuž okan yekja maatakanacaqui cumpant'ichizakazza. ²Jalla nicju irantižcu nii sipulturu pjucžta mazqui cjetžta cherzičha. ³Nekztanaqui sipulturquiz luzzičha. Pero Jesusiž curpuqui ana wajtchičha. ⁴Jalla nižtiquiztan ninacž kuz turwayskatatčha. Ana jaknužquin zizi atchičha, čhulu paachuca, jalla nii. Nuž želan pucultan luctak žonižtakaz tsjtsi cherzičha. Ninacž zquiti walja llijatčha. Maatakanacžtan chica cjissičha. ⁵Jalla nuž cheržcu walja tsucchičha maatakanacaqui. Tuzi t'okzičha. Jalla nuž cjen pucultan luctakaztakaz anjilaqui chiižinchičha maatakžquiz, tuž cjican:

—Ķjažtiquiztam ančhucqui ticzinacporquiz žejtni žoni kjurjo? ⁶Anaž tekž žejlčha niiqui. Jacatatchičha niiqui. Ančhucž cjuñzna, Galilea yokquiz ojcklayan Jesusaqui nižta mazinchipanla, jalla nii. ⁷Nicju Jesusaqui mazinchičha, “Yooz Epiž cuchanžquita Žoñtčha wejrqui. Ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Nižaza cruzquiz ch'awcžcu contal cjeečha. Pero čhjep majquiztanaqui jacatatačha”. Jalla nuž Jesusaqui mazinchičha.

⁸Jalla nuž chiyan maatakanacaqui cjuñzičha Jesusiž mazintanaca. ⁹Jalla nekztanaqui sipulturquiztan quejpžcu, tjappacha quint'ichičha niž tuncamani illzta žoñinacžquiz, nižaza tjapa nekž žejlñi žoñinacžquiz. ¹⁰Jalla nii quint'iñi maatakanacaqui tižta tjuuchiztačha: Marija Magdalenatačha, Juanatačha, Jacobuž maatačha Mariiqui, nižaza tsjii kjaž yekja maatakanacatačha. Jalla ninacaqui Jesusiž illzta žoñinacžquiz quint'ichičha, jaknužt watchi, jalla nii. ¹¹Jalla nii maatakanacž quint'ita anapan criichičha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

—Ķčhjulukat lucuratažtakaz chiičhani nii maatakanacaqui? —jalla nuž cjichičha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

¹²Jalla nuž ana criižcumi Pedruqui ulanžcu sipulturu cherzñi zajtchičha. Colžcu sipulturu kjuylchuc cherzičha. Nii capžta pañunaca tsjii latu chjojčkžta želatčha. Jalla nii cheržcu, walja kuzquiz pinsican ojckhičha, čhjulut watčhaja, jalla nii.

EMAUS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹³Nii noojpacha pucultan Jesusiž tjajaan žoñinacaqui Emaús cjita watjaž okatčha. Emaús watjaqui tsjii tunca-man kilometrotačha Jerusalén wajtquiztan. ¹⁴Jiczquiz ojckan, ninacpora parlassatčha, tjapa Jesusiž puntu watchinaca, jalla nii. ¹⁵Nuž parlasan, Jesusapachačha žcatžinžquichi. Nekztan ninacžtan chica ojckhičha. ¹⁶Jesusižtan chica ojckanami, nii pucultanaqui anapan pajñi cjissičha. ¹⁷Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jiczquiz ojckan, Ķčhjul puntu ančhucqui parlasjo? Ķjažtiquiztan llaquita ančhuc ojckjo?

¹⁸Tsjiižunqui Cleofás cjitatačha. Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz wajtchi quintu zizza. Am nekž žejlcan, žnii watchinaca anam ziz, jaa?

¹⁹Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ķčhulu watchitaya?

Nekztanaqui nii pucultanaqui cjichičha:

—Tii quintu žejlčha. Tsjii Jesusa cjita žoñi želatčha, Nazaret wajtchiz žoñi. Yooz taku paljayñi profetatačha niiqui. Yooz Ejpž yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi walja Yooz aztan milajrunaca paachičha. Nižaza Yooz taku zumapan parličhičha. ²⁰Jalla nekztanaqui učhum timplu

jilirinacami učum wajt jilirinacami nii Jesusa intirjichiča cruzquiz ch'awczjapa, conzjapa. ²¹ Wejrnacqui cjetučha, “Niiqui Israel wajtchiz žoñinaca liwriyaa” cjichintača. Nižaza tonjtanpacha čhjep majča, tižta watchiqui. ²²⁻²³ Wejtnacaquiztan tsjii kjaž maatakanacqui wentan Jesusiž sipulturu cherržni ojkchiča. Jalla nekztanac “Jesusiž curpu ana žejlča” cjican tjonchiča. Tjonžcu quint'ichiča, tižta. Sipulturquin anjilanaca chertkalča. Anjilanacqui cjitkalča “Jesusaqui vivo žejtchiča” cjican. Jalla nuž quint'itkalča maatakanacqui. Jalla nuž quint'itiquiztan tsucchinča wejrnacqui. ²⁴ Jalla nii quintu nonžcu tsjii kjažt wejtnaca mazinacqui sipulturu cherržni ojkchiča. Nii maatakaž quint'ita, jalla nižtapacha cherziča. Pero Jesusa ana cherchiča.

²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ancha ana intintiñi ančhucqui. ¿Kjažtatajo? ¡Ancha ch'aman criichinčhucča tjapa Yooz taku paljayñi profetanacž cijjrtaqui! ²⁶ Ima honorchiz mantican, Cristuqui nuž sufrispantaž niic, ¿ana jaa?

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichiča, tjapa cijjrta Yooz takunaca niž puntuquiztan, jalla nii. Tjaajincan, Moisés cijjrta libruquiztan kallantichiča. Nižaza tjappacha Yooz taku paljayñi profetanacž libruquiztan tjaajinchiča niž persun puntuquiztan.

²⁸ Jalla nekztanaqui jakziquin ojk-tčhaja, jalla nicju irantitan, Jesusaqui tira wajtz cjichitača. ²⁹ Nii pucultan žoñinacacqui Jesusižquiz rocatča, tuž cjican:

—Wejtnacatan žela. Tjuñi zezillaž cjissa, joz zumča.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan chica tsjii kjuyquiz želi luzziča.

³⁰ Nekztanaqui tjapa ninacacqui misquiz julziča. Nuž julžcu Jesusaqui t'anta tanziča niž kjaržtan. Nekztanaqui Yooz Ejpžquin sparaquiz cjichiča. Nekztan ninacžquiz tojziča. ³¹ Nuž paan nii pucultan žoñinacacqui Jesusa pajñiž cjissiča, čhjuiqui cjetžintažtakaz. Pero nii orapacha Jesusaqui liwj katchiča. ³² Nii pucultanaqui ninacpora parlasiča, tuž cjican:

—Učumnacatan jiczquiz okan nižaza Yooz taku tjaajnan, učumnaca kuzqui ancha zint'atča. Jalla nižtataž, ¿ana jaa?

³³ Jalla nekztanaqui ana tjewžcu Jerusalén watja quejpchiča. Jalla nicju Jesusiž tuncaman illzta žoñinacžtan zalchiča, yekja mazinacžtan juntazzi.

³⁴ Ninacacqui cjichiča:

—Ultim werara jacatatchipanča Jesusa Jiliriui. Simonaqui zakaz cherchiča.

³⁵ Nekztanaqui nii pucultanaqui zakaz quint'ichiča, jaknužt jiczquiz okan, ninacžquiz watčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesusižquiz pajtčhaja t'anta tojznan, nii quint'ichizakazza.

JESUSAQUI TIRIPINTIT PARIZIČIČA

³⁶ Jalla nuž parlan, Jesusapachača ninacž taypiquiz tsijtsiqui. Jesusaqui ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—¡Zuma kuzziz cjee!

³⁷ Ninacacqui ancha ispantichi cjissiča, ancha tsucchiča. Pinsichiča, “Almaž caa” cjican. ³⁸ Pero Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui tsucchinčhucta? ¿Kjažtiquiztam wejt puntuquiztan ančuca kuzquiz turwaysita? ³⁹ Wejt kjaraz cherrzna. Wejt kjojchaž cherrzna. Wejrpachača. Lanzna. Chera. Tsjii alma animuqui ana janchichizza, nižaza ana tsjjichizza.

Ančhucqui cherča, wejrtča janchichizmi tsijichizmi.

⁴⁰ Jalla nuž chiican, Jesusaqui kjaranaca kjochanaca tjeeziča. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii žejlñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichiča, “Jesusaqui žejlča werara, ana werara”, nii. Nižtami cuntintutača. Ispantichi želan, Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucalta ¿čhjulut lujlžapa žejl?

⁴² Nekztanaqui Jesusižquiz tjaachiča ch'iz canca, nižaza mazk'a. ⁴³ Jesusaqui nii čjeri tanžcu lujlchiča ninacaž cheran. ⁴⁴ Nekztanac cjichiča:

—Tuquiqui ančhucaltan žejlcan ančhucaquiz mazinčintača, jaknužt wejtquiz watstantažlaja, jalla nii. Jaziqui cumplispantača tjapa wejt puntuquiztan cijirta Yooz takunaca. Moisesqui wejt puntuquiztan cijirchiča, nižaza tuquita Yooz taku paljayñi profetanacaqui cijirchizakazza wejt puntuquiztan. Nižaza salmos cjita liwruquiz cijirta zakaztača wejt puntuquiztan. Jalla nii tjapa cumplispantača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Yooz taku tjaaajincan zumpacha intintiskatchiča.

⁴⁶ Nižaza cjichiča:

—Jalla tuž cijirtatača. Cristuqui ticspantača. Nižaza čhjep majquiztan jacatatspantača. ⁴⁷ Nekztan Cristuž mantita kamañquiz kamcan žoñinacaqui tjapa kjutñi nacionanacaran

liwriiñi taku paljajstanča. Jerusalén wajtquiztan liwriiñi taku paljayi kallantistanča. Jalla tuž cjican, paljayaquiča, “Yoozquin kuzziz cjee, nižaza kuznaca campiya, ujnaca pertunta cjisjapa”. ⁴⁸ Ančhucqui jalla nižtapacha paljayaquiča. Tisticunacača ančhucqui. ⁴⁹ Yooz Ejpqui ančhucaquiz taku compromitchiča ančhuca kuzquiz Espiritu Santu cuchanzjapa. Wejrqui ančhucaquiz wajilla cuchanžcača nii wejt Yooz Epiž compromitta Espiritu Santo, jalla nii. Nižaza tii Jerusalén wajtquizpachaž kamla, tsewctan cuchanžquita Espiritu Santuž azi tanzcama.

JESUSA ARAJPACHQUIN CHJICHTA

⁵⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchiča wajtž tjiya, Betania cjita watjacama. Jalla nicju kjara waytižcu, ninacžquiz cjichiča:

—Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma yanapla.

⁵¹ Jalla nuž chiižcuqui, Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča. Tsewcchucpacha waytiscu chjichtatača. ⁵² Nii ecta žoñinacaqui Jesucristuž honora paljayžcu Jerusalén cjita watja ancha cuntintuž cuttižquichiča. ⁵³ Jalla nicju ninacaqui timpluquiz pan žejlchiča, Yooztajapa honora waytican. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN

SAN JUAN

YOOZ TAKU CJITAČHA
JESUCRISTUQUI

1 Ima tii muntu želan Jesucristo želatčha. Jalla niičha Yooz Taku cjita. Nižaza Yooz Ejpžtančha. Niimi Yoozzakazza. ²Primirquiztanpacha niiqui Yooz Ejpžtanpančha. ³Jalla niž cjen Yoozqui tjappacha paachičha. Tjapa niž paatacamačha. Anaž yekjaž paataqui žejlčha. ⁴Jalla niizakazza žeti tjaachiqui. Nižaza žejtcen žoñinacaqui persun kuzquiz zuma kamaña zizasačha. Tsjii kjanažtakaz Jesucristuqui Yooz zuma kamaña žoñž kuzquiz zizkatničha. ⁵Jaknužt tsjii kjanaqui zumchiquiz kjančhaja, jalla nižta Jesucristuqui zumchiquiz ojklayni žoñinacž kuzquiz zuma kamaña zizkatčha. Nii zumchiquiz ojklayni žoñinacačha ana zuma kamañchizqui. Pero Jesucristuž cjenpankaz Yooz zuma kamaña zizasačha.

⁶Tsjii Yooziž cuchanžquita žoñi želatčha, Juan cjita. ⁷Nižaza Jesucristučha zuma kamaña zizkatniqui. Juanqui Jesucristuž puntuquiztan mazni tjonchičha, tsjii kjanažtakaz. Nižaza testicu cunta Jesucristuž puntu werara mazzinchičha. Tjapa žoñinacžquiz nuž mazzinchičha, Jesucristužquiz criyajo. ⁸Juanqui anačha ultim Yooz zuma kamaña zizkatniqui. Antiz tsjii testicu cunta tjonchičha, nii Yooz zuma kamaña zizkatniž puntuquiztan mazzinzjapa. ⁹Jesucristučha ultimu Yooz zuma kamaña zizkatniqui. Jalla niičha zapa žoñinacž kuzquiz Yooz zuma kamaña zizkatniqui. Nižaza Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchičha.

¹⁰Jalla nuž tjonžcu tii muntuquiz kamchičha. Nižaza niičha tjapa tii muntuquiz žejlñinaca paañiqui. Niiž paataž cjenami tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui Jesucristo ana pajz pecchičha. ¹¹Jesucristo Yooz Majchqui niž persun wajtchiz žoñinacžquiz tjonchičha. Pero nii žoñinacazti Jesucristo ana pajz pecchičha. ¹²Pero jakziltami nii Jesucristo pajz pecčhaja, nižaza nižquin tjapa kuztan criiçhaja, jalla ninacaqui ultim Yooz maatinacapanž cjissa. ¹³Jalla nuž muñchičha Yoozqui. Anaž persun maa ejpž kuzcama, nižaza anaž persun kuzcama, nižaza anaž žoñiž pinsitacama, antiz Yooziž pinsitacama žoñinacaqui Yooz maatinaca cjissa.

¹⁴Yooz Taku cjita Jesucristuqui tii muntuquiz tjonžcu, žoñž curpuchiz wejtnacatan juntu kamchičha. Jalla tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz zuma okzni kuz tjeezičha. Nižaza Yooz lijitum kamañ puntunacami werara tjeezičha. Tii muntuquiz kaman, wejrnacqui niž ancha zuma arajpach kamaña cherchinčha. Niičha Yooz Ejpž zinta Majchqui. Jalla nižtiquiztan niž tjeežta arajpach kamañaqui niž kamañapankalčha. ¹⁵Juanqui nii Yooz Majch puntu mazzinchičha, tuž cjican:

—Jalla tiž puntuquiztan tuqui chichinčha, tuž cjican: “Tsjiiqui tjončha wejt jarupacha. Jalla niičha wejtquiztan juc'ant chekanaqui. Ima weriž nasan pan želatkalčha niiqui”.

¹⁶Nii Yooz Majchqui tsjan juc'ant zuma kuzziz cjen ućhumnacaquiz zuma arajpach kamañchiz cjiskatchičha juc'anti juc'anti. ¹⁷Tuqui timpu Moisesqui lii mantitanaca žoñinacžquiz tjaachičha. Jaziqui Jesucristuqui Yooz zuma okzni kuz žoñinacžquiz tjeeža. Nižaza žoñinacžquiz Yooz zuma kamañchiz cjiskatcha, nižaza Yooz puntunaca zizkatčha. ¹⁸Jesucristučha

Yooz Majchqui. Anapanž jec žoñimi Yooz cherchiqui. Niiz zinta Majch alajakazza Yooz cherchiqui. Nii Yooz Majchqui Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizpankazza. Jalla nižtiquiztan niiča Yooz puntunacami werara zizkatñiqui.

JUAN BAUTISTAŽ CHIITA TAKU

¹⁹ Juanž mazzintauqui Jesucristuž puntuquiztan jalla tužuča. Jerusalén wajtchiz judío žoñinacauqui Juanž puntuquiztan iya ziz pecatča. Nekztan timplu jilirinacami timpluquiz sirwiñinacami Juanžquin pewczñi cuhanžquitatača. Ninaca pewcziča, tuž cjican:

—¿Amqui jequimtayaya?

²⁰ Juanqui zumpacha mazzinchiča. Nii pewczñi žoñžquiz ana nicchiča. Mazzincan tuž cjichiča:

—Wejrqui anača Cristutqui, anču-caž tjewžtaqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii pewczñi žoñinacauqui wilta pewcziča tuž cjican:

—¿Jequimt amjo? ¿Elías cjita profetamkaya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anača Eliastqui.

Nekztanaqui ninacauqui pewcziča, tuž cjican:

—Nii profeta tjoniz cjizpacha, žniimi amya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejr anača niitqui.

²² Jalla nekztanaqui ninacauqui cjichiča:

—¿Jecpant amjo? Wejrnacqui quintu chjitstanča wejrnac cuhanžquiñinacžquin. Am persun puntuquiztan ¿kjažum cji?

²³ Nekztan Juanqui tuž kjaaziča:

—Wejrtča alto joržtan ch'ekti yokquin paljayiñtqui. Tuž paljayiñča: “Yooz Jiliržtajapa zuma kamañ jicz tjaczna”. Jaknužt Isafas cjita profeta chiitčaja, jalla nuž paljayiñča.

²⁴ Nii pewczñinacauqui fariseo žoñinacaz cuhanžquitatača, Juanžquin.

²⁵ Ninacauqui pewczizakazza tuž cjican:

—Nižtaqui amqui anaž Cristumni, nižaza anaž Eliasni, nižaza anaž nii tjonni profetamni. Ana nižta žoñimžlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan am judio žoñinaca bautisjo?

²⁶ Juanqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Wejrqui kjaztankaz bautisiñča. Judío žoñinacžquiztan tsjiui žejlča, jalla niiqui ančhucqui anaž pajča.

²⁷ Jalla niiqui wejt jaruž tjonča. Jalla nuž cjenami niiča wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Jalla nii atintizjapa wejrqui anal waquizuča, niž zapat chiqui jwerzinimi, anaž cjichuca.

²⁸ Betábara cjita yokquin nuž Juanžquiz pecuntatača. Betábara cjita yokaqui Jordán cjita puž tuunača. Jalla nicju Juanqui bautisatča.

UUI WILANAŽTAKAZZA JESUCRISTUQUI

²⁹ Jakatažuqui Juanqui Jesusa tjonni cherchiča. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichiča:

—Cherzna. Tiiča Yoozquiztan cuhanžquita žoñi, uuzi wilanažtakaz. Jalla tiui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž cuntiquiztan ticznaquiča. Ujchiz žoñinacž laycu ticznaquiča, ninacaz ujnacquiztan ana casticta cjeyajo. ³⁰ Wejrqui tiiz puntuquiztan mazzinčinča tuž cjican: “Wejt wirquin tjonča tsjiui. Jalla niiča wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Ima weriž nasan, niiqui želatkalča”.

³¹ Wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytuča, jecčhalaj, jalla nii. Wejrqui Yooz mantita jaru kjaztan bautisiñča, Israel wajtchiz žoñinacžquiz nii pajkatta cjisjapa.

³² Nižaza Juanqui Jesusiž puntuquiztan tuž chiichizakazza:

—Wejrqui arajpachquiztan Yooz Espíritu Santo palumažtakaz chijwžquini cherchinča. Nekztan nii palumaqui Jesusiž juntunpacha cjisquichiča. ³³ Tuquiqui wejrqui persunpacha tii žoni anal zizaytuča, jecchalaj, jalla nii. Pero Yoozqui wejr mantichiča kjaztan bautisajo. Nižaza wejtquiz tuž cjichiča: “Espíritu Santuqui jeczquiz chijwžcačhaja, nižaza nižquiz želačhaja, jalla niča Espíritu Santužtan bautisiqui. Jalla nii cheržcu nižquiz pajaquiča”. ³⁴ Jaziqui nižtapan cherchinča, jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz maznuča, tiča werar Yooz Maatiqui, cjican.

ANDRESTAN PEDRUŽTAN

³⁵ Jakatažuqui Juanqui pucultan niž tjaajinta žoninacžtan tsijtsi želatča.

³⁶ Jesusaž nijechuc ojklayan, Juanqui nižquin cheržcu tuž cjichiča:

—Cherzna. Tiiča Yoozquiztan cuchanžquitaqui. Uuzi wilanažtakaz cjequiča.

³⁷ Nii pucultan Juanž tjaajintanacaqui jalla nuž chiiči nonžcu Jesusižquiz apziča. ³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wir kjutni cheržcu, ninaca apzquini naychiča. Ninacžquiz cjichiča:

—¿Chjuluz ančhuc kjurya?

Nii apžni žoninacaqui tuž kjaaziča:

—Rabbí. (Rabbí cjita takuqui Tjaajini Maestro cjiča ninacž tawkuiztan.)
¿Jakziquinam am kamyay?

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Picha. Wejttan oka, cherzjapa.

Jalla nekztanaqui tjonžni ojkcichiča, jakziquin kamchitažlaja, jalla nicju. Tjuči zezi cjen nii pucultanaqui Jesusižtan kamchiča nii zeztan ween pakara.

⁴⁰ Tsiji pucultiquiztan Andrés cjitat- ača, Simón Pedruž lajktacha. Jalla ni- iqui Juanž chiita nonžcu Jesusa apziča.

⁴¹ Pero Andresqui ima Jesusižtan ojklay-

can niž Simón cjita jila kjuri ojkcichiča. Jalla nižtan zalžcu, tuž mazziča:

—Wejrqui Mesiastan zalchinča. (Ni- nacž tawkuiztan Mesías cjita tjuuqui Cristuž cjiča. Cristo cjita tjuuqui “Yooz illzta” cjiča.)

⁴² Jalla nekztanaqui Andresqui niž jila Jesusižquiz zijicchiča. Jesusaqui nii cheržcu, tuž cjichiča:

—Amqui Simona cjitamča, Jonás majch. Tekztan najwchuc Cefas cjita cjequiča. (Cefas cjita tjuuqui Pedro cjiča, ninacž tawkuiztan. Pedro cjita tjuuqui “maz” cjiča.)

FELIPŽTAN NATANAELŽTAN

⁴³ Jakatažuqui Jesusaqui Galilea yokquin ojcz pinsichiča. Jalla nuž okawk cjen, Felipe cjita žonžtan zalchiča. Nižquiz tuž cjichiča:

—Wejttanpanim chica ojklayaquiča.

⁴⁴ Nii Felipiqui Betsaida wajtchiz žonitača. Andrestan Pedružtan nii wajtchiz žoninacazakaztača. ⁴⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui Natanael kjuri ojkcichiča. Jalla nižtan zalžcu cjichiča:

—Tsiji žonžtan zalchinča. Niž puntuquiztan Moisesqui cijirchipantala Yooziž tjaata liy librunacquiz. Nižaza niž puntu profetanacaqui cijirchizakaztača. Niiqui Jesusa cjitača, Josež majch. Nazaret wajtchiz žoniča nii Jesusaqui.

⁴⁶ Jalla nuž nonžcu Natanaelqui tuž cjichiča:

—¿Nazaret wajtquiztan zuma žoni že- lasajo? Anaž jaz.

Felipiqui nižquiz tuž kjaaziča:

—Cheržquilai.

⁴⁷ Jesusaqui Natanael cjita žoni mac- jatžquini cheržcu, tuž cjichiča:

—Cheržca. Nii žoniča lijitum Israel wajtchiz žoniqui, ana incallniqui, nižaza zuma kuzzizza.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Natanaelqui Jesu- sižquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jaknužum am wejr pajjo?

Jesusaqui niizquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ima Felipe am kjawznan, wejrqui am cherchinča, higo munti koztan.

⁴⁹ Natanaelqui tuž cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, am Yooz Maatimkalala, Israel žoñinacž chawc Jilirimkalala.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejrqui chiichinča, am higo munti koztan žejlñi cherchinča, nii. Jalla nižta chiitiquiztan alaja wejtquizim kuzziz cjissamča. Pero wiruñauqui juc'ant pajk obranaca cheraquiča amqui.

⁵¹ Nižaza Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančucaquiz weraral cjiwča. Ančhucqui arajpacha cjetsi cheraquiča, nižaza Yooz anjilanaquai wejtuntuñ chjiwžquini yawžquini cheraquiča. Wejrtča tsewtan cuhanžquita Yooz Žoñtqui.

ZALZ PJIJZTA

2 Čhjep majquiztan tsjii zalz pji-jzta želatča Caná wajtquin, Galilea yokuin. Jesusiž maa nicju želatča. ² Nižaza Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžtanpacha nii zalz pjiiztquiz kjawž-tatača. ³ Jalla nuž pjiizta paan vino upzitača. Jalla nekztanaqui Jesusiž maaquai niizquiz cjichinča:

—Vino upziča.

⁴ Jesusaqui naaquiz tuž kjaaziča:

—Maataka, ¿kjažtquiztan nii puntu wejtquiz chiijo? Wejt langz ora imaziča.

⁵ Pero naaquai neks atintiñi sirwizunacžquiz cjichinča:

—Tiiž mantitacama ančhucž paaquiča.

⁶ Jalla nicju sojta pajk maz luznaca želatča. Judío žoñinacaquai ajunz cuzturuupi paazjapa luznaca joojooñitača.

Zapa luuzquiz quinzakal tunc litro, patac litro, nuž kjaz luzñitača. ⁷ Nekztan Jesusaqui nii pjiizta paañi sirwizunacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Tii luuznacquiz ančhucqui kjaz chjiipznaquiča.

Nekztanaqui luuz joracama kjaznaca chjiipziča. ⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Jaziqui tsjii zkoluculla coožna. Nekztan pjiizta paañi patrunžquiz chjicha.

Jalla nuž niiz chiitacama chjitchiča.

⁹ Nii pjiizta paañi patrunaqui mallziča nii kjazquiztan vino tucchi. Jakziquiztan tjonchi nii vino, jalla nii ana zizatča. Sirwizunacakaz zizatča. Ninacaž kjazqui cootkalča. Jalla nuž nii vino mallžcu pjiizta paañi patrunaqui nii zalzñi tjowa kjawziča. ¹⁰ Nekztan tuž cjichiča:

—Čhjul žoñimi zuma vino panž tjaača primiraqui. Nekztan kjawžta žoñinacaž zuma vino lictan nii jaru ana zuti zuma vino zakaz tjaača. Amzti tii oracama tii ancha zuma vino čhjojcham, ¿kjažtatajo?

¹¹ Jalla niitača Jesusaž primer paata milajruqui. Caná de Galilea wajtquiz paachiča. Jesusaqui nii milajru paacan, niiz arajpach kamañami azimi tjeeziča. Jalla nižtquiztan nižtan chica ojklayñi žoñinacaquai nižquizimi tjapa kuz cjis-siča, nižaza criichiča.

¹² Jalla niiz wiruñ Capernaum wajtquin ojkcichiča. Niiz maatan, niiz lajknacžtan, niiz tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacaquai nižtan chica ojkcichiča. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchiča.

TIMPLU PEWŽA JESUCRISTUQUI

¹³ Judío žoñinacž pascua pjiizta wajillatača. Jalla nižtquiztan Jesusaqui Jerusalén watja ojkcichiča.

¹⁴ Jalla nicju timplu patiuquiz luzcu, animala tuyñinaca cherchiča.

Vacanaca, uuzinaca, nižaza palumanaca jalla nižtanaca timplu patiuquiz tuyñi cherchiča. Nižaza paaz campiñinaca ninacž puestuquiz julzi cherchizakazza. ¹⁵ Jalla nižtanaca cheržcu Jesusaqui poota zkizquiztan lazú paachiča. Jalla nekztanaqui nii laztan zancchuc liwj tirkatchiča vacanacami, uuzinacami tjapa nii tuyñinacžtanpacha. Nii paaz campiñi žoñinacž paazmi k'ala witzinchiča, nižaza ninacž mizanacami pjokžinchiča. ¹⁶ Nekztan paluma tuyñi žoñinacžquiz ujziča tuž cjican:

—Tjapa tinaca jwesa. Wejt Yooz Ejpž kjuya anača tuyz kjuya tjaczqui.

¹⁷ Jalla nekztanaqui niž tjaajinta žoñinacaqui cijjrta Yooz taku cjuñziča. Yooz tawk libruquiz tuž cijjrtkalča: “Am kjuya rispitta cjskatz pecuča. Nuž pectiquiztan akztal cjeeča”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui judfo žoñinacaqui nižquiz pewcziča tuž cjican:

—Jalla nižtanaca paazjapa, ¿ject am mantichejo? Yoozqui am mantichižlaj niiqui, tsjii siñala milajruž tjeežna.

¹⁹ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Tii timplu pajlžta cjequiča. Nekztan čjep majquiz wilta tsijtsnača.

²⁰ Jalla nižta chiiñi nonžcu judfo žoñinacaqui cjichiča:

—Tii timplu kjuycanaqui pusi tunc sojtan wata kjuytala pero. ¿Amqui čjep majquizkaz tii timplu tsijtsnasajo? Anapan niim atasacha amqui.

²¹ Jalla nuž nii timplu puntuquiztan chiican Jesusaqui niž persun curpu puntuquiztanž chiyatča. ²² Jesusaž ticziquiztan jacatattan niž tjaajinta žoñinacaqui nii chiita cjuñziča. Nekztan Yooz takumi criichiča, Jesusaž jacatatz punto cijjrta. Nižaza Jesusiž chiitanacami criichizakazza.

²³ Pascua pijjztiquiz Jesusaqui Jerusalén wajtquiz želatča. Jalla nicju želan walja žoñinacaqui nižquin criichiča. Niž paata milajrunacami

siñalanacami, nii cheržcu criichiča. ²⁴ Jesusaqui niž persun kuzquiz žoñinacž kuz, jaknužt cječhaja, jalla nii zizatča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii juntuñ criichi žoñinacžquiz ana juyzu paachiča. ²⁵ Jesusaqui persunpacha žoñinacž kuz jaknužt cječhaja jalla nii zizatča. Jalla nižtiquiztan niiqui anaž jec tjaajžñimi pecatča žoñinacž kuz puntuquiztanacui.

JESUSIŽTAN NICODEMUŽTAN

3 Tsjii fariseo žoñi želatča, Nicodemo cjita, judfo žoñinacž jiliritača. ² Jalla nii Nicodemuqui tsjii ween Jesusižquin tjonžñi ojkičiča. Nekztan Jesusižquin paljaychiča, tuž cjican:

—Tjaajñi Maestro, žoñiqui ana Yooz poderžtanžlaj niiqui, nekztan ana milajrunaca paasacha, amiž paata milajru, nižtanacami. Jalla nižtiquiztan wejrqui zizuča, Yoozquiztan tjonchamča, Yooz obra tjeežni nižaza Yooz puntu tjaajñi.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Amquiz weraral cjeeča. Jequit ana pizc wilta nassi cječhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana kamasacha.

⁴ Jalla nižta chiitiquiztan nii Nicodemo cjita žoñiqui tuž pewcziča:

—Pero, ¿kjaž tsjii žoñiqui wilta majtta cjesajo? Wilta majtta cjisjapa, ¿maa iczquiz wiltaž luzasajo?

⁵ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ultimu werarapal cjiwča. Jequit kjazquiztanami Espiritu Santužquiztanami ana nassi cječhaja jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana luzasacha. ⁶ Jequit maa ejpžquiztankaz nassaja, jalla niiqui žoñž kamañchizkazza. Pero jequit Yooz Espiritu Santužquiztan zakaz nassaja, jalla niiqui Yooz Espiritu Santuž kamañchizza. ⁷ Weriž chiitiquiztan

anam am ispantaquiĉha. Tjapa ŝoĉinacaqui pizc wilta nastanpanĉha cjiwĉha. ⁸Nicjumi ticjumi tjamiqui tjamĉha. Nii tjamŝ jora nonŝcanami jakziquiztan tjamŝquiĉhaja, jakzitchuc ojkĉhaja, jalla nii ana zizzuca. Jalla niŝta irataŝ Yooz Espĉritu Santuqui jecŝ kuzquizimiŝ luzasaĉha. Niŝaza ana Yoozquin criichi ŝoĉinacaqui criichi ŝoĉinacŝ kamaĉa cherĉha. Pero nii Espĉritu Santuŝ tjaata kamaĉa ana intintazucaĉha.

⁹Jalla nekztanaqui Nicodemuqui wilta pewcziĉha, tuŝ cjan:

—Ĵaknuŝupan cjes teejo?

¹⁰Jesusaqui niŝŝquin tuŝ kjaaziĉha:

—Amqui Israel ŝoĉinacŝquiz tjaajni maestrumla. Ĵjalla tii weriŝ chiita ana intintazzucakaya? ¹¹Ultimupan wejr cjiwĉha. Wejrqui tii puntuquiztan intintazcu chiyuĉha. Weraraŝ chiyuĉha, tii weriŝ zizta niŝaza cherta puntunacami. Jalla nuŝ cjenami amqui weriŝ chiita anam catokĉha. ¹²Tii muntuquiz watni puntuquiztan chijan ana intintazza amqui. Jaziqui juc'ant altu razunŝtan arajpach Yooz puntuquiztan chijanami, Ĵjaknuŝt am intintasasajo?

¹³Anaŝ jecmi arajpachquin yawchiqui. Wejrpankal arajpach Yooz puntuquiztan zumpacha zizuĉha. Wejrqui arajpachquiztan chjiwŝŝquichinĉha. Wejrqui arajpachquiztan cuchanŝquita Yooz ŝoĉntĉha. ¹⁴Niŝaza wejrqui cruzquiz waytital cjistanĉha. Jaknuŝt Moisesqui tsji korquiztan paata zkora pajk tuŝquiz waytitĉhaja, jalla niŝta wejrqui waytital cjistanĉha, ¹⁵wejtquin criichi ŝoĉinacŝquiz ew kamaĉa tjaazjapa, ninaca Yooztan wiĉaya kamajo, ana infiernuquin sufrajo.

YOOZ EJPĉHA ŝOĉINACŝQUIZ OKŝNIQUI

¹⁶Yooz Ejpqui tii muntuquiz ŝejlŝni ŝoĉinacŝquiz ancha okŝŝquichipanĉha. Jalla niŝtiquiztan niŝŝ zinta Majch cuchanŝŝquichiĉha, ŝoĉinacŝquiz ew kamaĉchiz cjiskatzjapa. Jakziltat niŝŝ zinta Majchquiz criyaĉhaja, ew kamaĉchiz cjequiĉha Yooztan wiĉaya kamzjapa ana infiernuquin sufrajo. ¹⁷Yooz Ejpqui niŝŝ Majch tii muntuquiz cuchanŝŝquichiĉha. Niŝŝ cjen ŝoĉinaca liwriita cjesaĉha infiernuquin ana casticta cjisjapa.

¹⁸Jakziltat Yooz Majchquiz criyaĉhaja, jalla niiqui ana infiernuquin castictaŝ cjequiĉha. Pero jakziltat Yooz Majchquiz ana criyaĉhaja, jalla niiqui infiernuquin castictapanŝ cjequiĉha, Yooz zinta Majchquiz ana criitiquiztan. ¹⁹Yooz zinta Majchĉha Yooz kamaĉa tjeezŝniqui zuma kjanaŝtakaz. Jalla nuŝ cjenauki tii muntuquiz tjontan, ŝoĉinacaqui ana wali kamaĉchiz kamzpanŝ pecatĉha, zumchiquiz kamzpanŝ pecatĉha. Niŝaza ninacaŝ ana wali kamtanacaŝ cjen Yooz kamaĉchiz cjis ana pecchipanĉha. Jalla niŝtiquiztan castictapanŝ cjequiĉha. ²⁰Tjapa ana wali kamŝinacaqui Yooz kamaĉa tjeezŝniŝjapa quintraĉha. Niŝaza Yooz kamaĉa tjeezŝniŝquiz anaŝ cherz pecĉha, ninacŝ ana wali kamtanaca ana tjeezta cjisjapa. ²¹Pero jakziltat werar Yooz kamaĉ jaru kamz pecĉhaja, jalla niiqui Yooz kamaĉa tjeezŝniŝquiz macjatŝŝquiĉha kjanapacha tjeezjapa, niŝŝ zuma kamtanaca Yooz aztan kamtaĉha, nii. —Jalla nuŝ cjichiĉha Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAŝ CHIITA

²²Jalla nuŝ Nicodemuŝtan parliŝcu, Jesusaqui tjaajintanacŝtan Judea yokquin ojkchiĉha. Jalla nicju niŝŝ

tjaajintanacaqui bautiscan žejlchiča. ²³Nižaza Juan bautiscan zakaz želatča. Salim cjita wajt žcati Enón cjita wajtquin želatča. Jalla nicju wacchi kjaz želatča. Nekztan žoñinacaž tjonatča bautista cjisjapa. ²⁴Jalla nižtanaca watchiča, ima Juanqui carsilquin chawcta cjen.

²⁵Jalla nekztanacaqui Juanž tjaajinta žoñinacžtan tsjii kjaž judío žoñinacžtan ch'aassiča, ajunz cuzturumpi puntuquiztan. ²⁶Juanž tjaajintanacaqui nižquin mazni tjonchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi maestro, tsjiiqui amtan chica želatča Jordán puž tuuna. Amqui niž puntuquiztan mazzinchamča. Jalla niiqui tekz žejlča bautiscan. Nižaza tjapa žoñinacaqui nižtan ojkzpanž cjissa.

²⁷Juanqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejtquiz tsjii kamaña tjaachiča; nižaza tsjii puestuquiz wejr utchiča. Jaknužt Yoozqui žoñžquiz kamaña tjaatčaja, jalla nii jaru žoñiqui kamz waquiziča. ²⁸Ančhucpacha weriž chiita nonzinčucča. Wejr cjichinča: Anača wejr Cristutqui. Wejrzi niž tuqui cuhanžquita žoñtča. ²⁹Tsjii zalz pjijztiquiz zalzni tjowaqui yanapni mazinacžquiztan tsjan importantiča. Nii zalzni tjowaqui tjunchizza. Yanapni mazinacaqui jalla nii nonžcu cuntintuča, nižaza chipchipča. Jalla nižta iratča anziqi. Wejrqui Jesusiž quintu nonžcu ancha cuntintutča. ³⁰Niiqui juc'anti juc'anti tucquin cjistanča. Wejrzi nižquiztan juc'anti juc'anti wirquin cjistanča.

JESUSAČHA TSEWCTAN TJONCHI ŽOŇI

³¹Nii tsewctan tjonchi žoñiča tjapa žoñinacžquiztan juc'anti chekanaqui. Tii yok muntuquiz kamni žoñinacaqui tii yokjapakaz kamañchizza. Nižaza tii yokjapa kamaña puntuquiztankaz parliča.

Nii tsewctan tjonchi žoñizti tjapa žoñinacžquiztan juc'antiča. ³²Nii tsewctan tjonchi žoñiqui arajpachquin čhjulut chertčaja, nonžtčaja, jalla nii žoñinacžquiz mazziča. Jalla nii zamanaca maztiquiztanami žoñinacaqui anaž wira criiz pecča. ³³Jakziltat niž mazta criičaja, niiqui tjurt'aquiča, Yooziž chiita takuqui werarapankalala, cjican. ³⁴Yooziž cuhanžquita žoñiqui Yooz takupanž parliča. Yooz Espiritu Santuča niž kuzquiz žejlñipan, yanapzjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz takupanž parliča. ³⁵Yooz Ejpqui niž Majch k'aachiča. Jalla nižtiquiztan tjappacha tjaachiča niž Majch kjarquiz. ³⁶Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majchquiz crijačaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza jakziltat ana Yooz Majchquiz crijačaja nižaza ana cazačaja, jalla niiqui anapanž Yooztan kamasacha. Nižaza Yooz Ejpqui cjiča, nii žoñiqui castictaž cjequiča.

JESUSIŽTAN SAMARIA WAJTCHIZ MAATAKŽTAN

4 Žoñinacaqui Jesusižquiz walja tjonchiča nižtan chica ojklayzjapa, Juanžquiztan juc'antama. Nižaza Juanžquiztan juc'anti žoñinaca bautissiča. Jalla nii quintu ojklayan, fariseo žoñinacaqui nii quintu nonchiča. Nekztan Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Nii zizziča Jesusaqui. ²Jalla nuž nii Jesusiž bautis quintu ojklaychiž cjenami, Jesusaqui anaž bautissiča. Antiz niž tjaajinta žoñinacakaz bautisatča. ³Pero fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntuquiztan nonžcu, Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Judea yokquiztan zarakchiča, Galilea yokquin quejpžquizjapa.

⁴Jalla nii jiczquiz ojkan, Samaria yoka nuž watstantača. ⁵Jalla nuž Samaria yokquin ojkan Sicar cjita wa-

jtquin irantichiča. Tuqui timpu Jacob cjita žoñiqui niž José cjita majchquiz tsjii yoka tjaachitača. Nii yok žcati Sicar cjita watja želatča. ⁶Jalla nicju tsjii kjas tuj želatča, Jacobž tuj cjitatača. Jesusaqui jiczquiz ojktiquiztan otchiča. Nekztan tuj latuquiz julziča. Nii oraqi taypur wajitača. ⁷⁻⁸Nekztanaqui niž tjaajinta žoñinacaqui watja luzziča lujlž čjeri kjajzjapa. Jesusaž nuž zinalla želan, tsjaa Samaria wajtchiz maatakuqi nii tujquin kjas cooyi tjonchinča. Jesusaqui naaquiz paljaychiča:

—Kjas onalla, —cjican.

⁹Jalla nuž kjas tomangztiquiztan naa Samaria wajtchiz maatak žonqui cjichinča:

—Amqui judío žoñimla. Wejrqui Samaria wajtchiz žontča. ¿Kjažtiquiztan amqui wejtquiztan kjas mayjo?

(Judío žoñinacžtan Samaria wajtchiz žoñinacžtan porapat ana parliñipanla, pero.) ¹⁰Jalla nekztanaqui naa maatakaž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui amquiztan kjas maychinča. Pero amžti wejt puntuquiztanami nižaza Yooziž tjaaz puntuquiztanami intintitasaž niiqui, jalla nekztan wejtquiztan žejtñi kjas maytasacha. Nižaza nii žejtñi kjas tjaatam cjitasača.

¹¹Jalla nekztanaqui naa maatakuqi tuž cjichinča:

—Señor, am anaj kjas coozizzamla. Tii tuj koziča. ¿Jakzictanam nii žejtñi kjas tjaasajo? ¹²Učhum Jacob cjita tuquita ejpqui tii tuj ecanchiča. Nižaza tii tujquiztan kjas licñitača, nižaza niž maatinacami, nižaza niž animalanacami. ¿Amqui nižquiztan juc'antim cjes, kjažtatajo?

¹³Jalla nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Jakziltat tii tuj kjasquiztan licħhaja, jalla niiqui wiltaz kjas pecaquiča.

¹⁴Pero jakziltat weriž tjaata kjas licħhaja, jalla niiqui anaž iya kjas pecñiž cjequiča. Weriž tjaata kjasquiz niž persun kuzquiz tsjii jalzurižtakaz cjisnaquiča wiñaya žejtjapa.

¹⁵Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui nižquiz cjichinča:

—Señor, nii kjas tjaalla, ana iya kjas peczjapa, nižaza tii tujquiz ana iya kjas cooyi tjonzjapa.

¹⁶Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Oka, am luctaka kjawžca. Nekztan wiltam wejtquin tjonaquiča.

¹⁷Naa maatak žonqui tuž kjaaziča:

—Ana luctakchiztča.

Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui tuž cjichiča:

—Amqui weraram chiiča, “Ana luctakchiztča” cjicanaqui. ¹⁸Amqui pjijjska luctakchiztakalala amqui. Jalla nižtiquiztan anziqiu am lucum cjiħhaja, jalla niiqui anaž am ultim lucuqui. Jaziqui weraram chiiča. ¹⁹Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesusižquiz tuž cjichinča:

—Señor, amħa profetaqui, nuž tiantiyuħa. ²⁰Wejtnaca tuquita ejpnacaqui tii curquiz Yooz rispitiħitaħa. Anħuc judío žoñinacazti cjiħnucħa, Jerusalén wajtquin Yooz rispitsa, nii.

²¹Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž kjaaziča:

—Maataka, weriž chiita taku criya. Tsjii tjuñi tjonħa. Jalla nii tjuñquiziqui anaž tii curquizimi nizaza anaž Jerusalén wajtquizimi Yooz Ejp rispitaquiča. ²²Anħucqui Yooz ana zuma pajžcu rispitiħa. Wejrnacžti Yooz lijituma pajžcu rispituħa. Judío partiquiztanž Yooziž cuħanžquita Liwriñiqui tjonħa. ²³Nii tjonz tjuñquiziqui, nižaza anzimi, werar Yooz Ejp rispitiħinacaqui kuztanami animužtanami Yooz rispitaquiča. Nižaza Yooz Ejpž kuzcama weraraž

rispitaquiĉha. Jalla niĉta rispitiĉnacaĉ Yooz Ejpqui pecĉha. ²⁴Yoozza ana janchichizqui, animuĉtakaz. Jalla niĉtiquiztan niĉzquin rispitiĉnacaqui kuztanami animuĉtanami nii rispitanĉha. Niĉaza Yooz kuzcama werara rispitanĉha.

²⁵Jalla nektanaqui naa maatak ŝonqui Jesusiĉquiz cjichinĉha:

—Tsĉii noojiqui tsĉii Yoozquiztan cuĉhanĉquita cjitaqui tjonaquiĉha. (Mesías, niĉaza Cristo cĉitazakazza niĉqui.) Jalla nii tjonĉcu wejtnacaquiz tjapa Yooz puntuquiztan tjaajnaquiĉha.

²⁶Nektanaqui Jesusaqui naaquiz tuĉ cjichiĉha:

—Werjtĉha niitqui, amquiz paljayuĉha.

²⁷Jalla nuĉ parlan Jesusiĉ tjaajinta ŝoniĉnacaqui quejpĉquichiĉha. Nuĉ Jesusaĉ tsjaa Samaria wajtchiz ŝonatan parliĉni cherĉcu, ispantichiĉha. Anĉha ispantiĉcu tjapa nii tjaajintanacaqui ana pewcĉni atchiĉha, “Naaquiztan ĉĉjulul pec?” cjican, uĉ “ĉKjaĉtiquiztan naa ŝonatan parli?” cjican ana pewcĉni atchiĉha. ²⁸Nektanaqui naa maatak ŝonqui kĉaz luuz eccu, watja ojĉchinĉha. Nektan ŝoniĉnacĉquin tuĉ quint’ichinĉha:

²⁹—Oĉklay, tsĉii ŝoniĉ cherĉquilay. Niĉqui tjapa weriĉ kamta puntu zizza. Wejtquiz nii puntu chiichiĉha. ĉAnaj tii Yooz cuĉhanĉquita Cristo cĉesaya?

³⁰Nektanaqui ŝoniĉnacaqui wajtquiztan ulanĉquichiĉha, ĉakziĉquin Jesusa ĉelatĉhaja, jalla niĉju. ³¹Ima nii ŝoniĉnacaĉ irantiĉcan, niĉz tjaajintanacaqui Jesusiĉquiz chiiĉzinĉha, tuĉ cjican:

—Tjaajiĉni Maestro, ĉĉjululla mekaz lujlĉnalla.

³²Jesusazti ninacĉquiz cjichiĉha:

—Wejttac yekja lujl ĉejlĉha. Jalla nii lujlĉqui anĉhucqui anaĉ pajĉha.

³³Jalla nuĉ chiitiquiztan niĉz tjaajintanacaqui ninacpora pewcsassiĉha, tuĉ cjican:

—ĉJequit tiĉzquiz lujlĉ ĉĉjeri zĉijcanchi cĉesajo?

³⁴Jesusaqui ninacĉquiz cjichiĉha:

—Wejrqui wejt cuĉhanĉzquiĉniĉ kuzcama kamuĉha. Niĉaza niĉz pecta langz cumpluĉha. Jalla niĉha wejtta lujlĉ ĉĉjeri cuntaqui. ³⁵Anĉhucqui cĉinĉhucĉha, “Zkala ajzquinaqui pajĉpic ĉiiz pjaltiĉha”, jalla nuĉ cĉinĉhucĉha. Pero wejr anĉhucquiz cĉiwĉha, “Nii ŝoniĉnacĉquin cherzna. Pookĉhi zĉalanacaĉtakaz ninacaqui. Ricujz pecĉha. ³⁶Jakziltat nii pookĉhi zĉalanaca ricujaĉhaja, jalla niĉqui pactaĉ cĉequiĉha. Niĉaza nii ricujta ŝoniĉnacaqui Yooztan wiĉaya kamaquiĉha. Jalla niĉtiquiztan zĉala ĉĉĉacĉimi ajzĉimi nuĉ ĉicapacha cuntintuĉ cĉequiĉha. ³⁷Tii zĉala puntuquiztan chiitaqui werarapanĉha. Jalla tuĉ cĉiĉha: “Zkala ĉĉĉacĉiĉqui tsĉiĉha. Niĉaza zĉala ajzĉiĉqui yekĉaĉha”. ³⁸Wejrqui anĉhuc cuĉhanĉquichinĉha, ana amiĉ trabajta zĉala ricujzjapa. Yekĉanacaĉha nii zĉalac trabajĉhi Yooz taku paljaycan. Anĉhucqui nii trabajtiquiz yapzinĉhucĉha, ultimquiziqui Yooztajapa ricujta cĉisjapa.

³⁹Jalla nektanaqui wacĉhi Samaria wajtchiz ŝoniĉnacaqui niĉzquiz criichiĉha, naa maatak ŝonaĉ maztaĉ cĉen. “Niĉqui tjapa weriĉ kamta puntu zizza”, jalla nuĉ cjican mazzinĉha naaqui. ⁴⁰Niĉaza Jesusiĉquiz tjonĉcu, nii Samaria wajtchiz ŝoniĉnacaqui Jesusiĉquiz rocĉiĉha, tuĉ cjican:

—Wejtnacatan kamt’alla.

Nektanaqui Jesusaqui ninacĉtan puc maj kamĉiĉha. ⁴¹Jalla nuĉ niĉz persuna tjaajintiquiztan iya ĉuc’anti nii ŝoniĉnacaqui niĉzquiz criichiĉha. ⁴²Ninacaqui naa maatak ŝonaquiz tuĉ cjichiĉha:

—Wejrnacqui criyuča. Anaž amiž maztiquiztankaz criyuča. Antiz niž taku persuna nonžcupan criyuča. Chekapan, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristukalča, žoñinacžquiz liwriiñiqui. Anzil nii zizuča wejrnacqui, niž tjaajinta taku nonžcu.

TSJII ČHJETINTAQUI

⁴³ Puc majquiztan Jesusaqui Galilea yokquin ojkičiča.

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž chiichiča:

—Tsji Yooz cuntiquiztan chiini profetaqui niž persun wajtchiz žoñinacžquiz ana rispittača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Galilea irantitan, nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča. Nii žoñinacaqui Jerusalén ojkhizakaztača, pascua pjijzta payi. Jalla nicju žejlcan tjapa Jesusaž paatanaca cherchiča. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča.

⁴⁶ Galilea yokquin žejlcan, Jesusaqui Caná cjita watja wilta ojkičiča. Tuquiqui nii wajtquiz kjazquiztan vino tuckatchiča. Tsjii pajk jilirž secretariuqui Capernaum wajtquiz želatča. Nii secretariuž majchqui laatača. ⁴⁷ Jesusaž Judea yokquiztan Galilea tjonchi quintu zizcu, nii secretariuqui Jesusa roqui ojkičiča niž kjuyquin tjonžcajo, nižaza niž majch čhjetnajo. Niiž majchqui ticzmayatača. ⁴⁸ Jalla nekztan Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Ančhucqui sinalanacami milajrunacami ana cheraquič niiqui, ana criyasača.

⁴⁹ Nekztan nii secretariuqui cjichiča:

—Señor, ima wejt majch ticznan wejt kjuyquin tjonžcalla.

⁵⁰ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Am kjuya quepa, am majchqui žetaquiča.

Nekztan nii secretariuqui jalla nuž Jesusaž chiitan nii criichiča. Jalla nekztan kjuya quejpchiča. ⁵¹ Jalla nuž niž kjuya okan, niž piyunanacaqui nižquin zalžquichiča, tuž cjan:

—Am majchqui žejtchiča.

⁵² Jalla nuž chiitiquiztan nii secretariuqui pewcziča, čjulora niž majch žeti kallantichi, jalla nii. Niiž piyunanacaqui cjichiča:

—Zezcu taypuruž paztanalla nii kjakni ch'ujlñiqui apaltichiča.

⁵³ Nii ejpqui cjuñziča, nii orapacha Jesusaqui cjichiča, “Am majchqui žetaquiča”. Jalla nižtiquiztan nii ejpqui tjapa kuztan Jesusižquiz criichiča, tjapa niž kjuychiz žoñinacžtanpacha.

⁵⁴ Judea yokquiztan Galilea quejpžcu, Jesusaqui nii milajru paachiča. Jalla nižtanaqui pizc wilta milajru paachiča.

LAA ŽOŇI ČHJETINTA

5 Wiruñauqui judío žoñinacaqui pjijzta paatča. Jalla nuž paan, Jesusaqui Jerusalén watja quejpžquichiča. ² Jerusalén wajtquiz tsjii pajk zana želatča, uuzi zana cjita. Jalla nii žcati tsjii žoñiž paata cocha kjazjapa želatča. Nii cochaqui Betesda cjitatača Hebreo tawkquiztan. Nii coch muytata pjijska kjuyallanaca želatča. ³ Jalla nekzi wacchi laanaca želatča, zuranaca, zuch žoñinaca, ana tsijtñinaca. Nii laa žoñinacaqui kjaz kizkiz tjewznatča. ⁴ Awiz awizaqui tsjii anjilaqui nii cochquiz tjoñiča kjaz tjarñi. Jalla nuž nii kjaz tjarnan, primera kjazquiz luzzi žoñiqui žejtchi cjisñitača, čjul laaquiztanami. ⁵ Tsjii laa žoñiqui quinsa tunc quinsakalcun wata laa želatča. ⁶ Jesusaqui nii laa žoñi cherchiča. Nekztan Jesusaqui zizzi cjissiča, nii žoñi ažk watanaca laachitača, nii. Jalla nuž zizcu nii laa žoñžquiz pewcziča tuž cjan:

—¿Žejtchi cjissim pecya?

⁷Nii laa žoñiqui kjaazičha tuž cjican:

—Señor, anaž jecmi tii kjaz tjar-nan wejr luzkatñi žejlčha. Luz pecučha, pero yekjakaz wejt tuqui luzza, tii kjazquizqui.

⁸Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichičha:

—Žaazna, am tjaž zquiti apta, ojklaya.

⁹Jalla nii orapacha žejtchi cjissičha. Niiž tjaž zquiti aptiču ojkičha. Jeež tjuñquiz nii čhetintaqui watchičha.

¹⁰Jalla nižtiquiztan judfo žoñinacaqui nii čhetinta žoñžquiz tuž chiižinchičha:

—Jeež tjuñquiziqui, anačha tjaž zquiti joojooz cjitaqui. Lii quintrala niiqui.

¹¹Nii čhetinta žoñiqui tuž kjaazičha:

—Jalla nii wejr čhjetin žoñiqui wejr mantichičha, tuž cjican: “Tjaž zquiti aptiču, oka”. Jalla nuž cjichičha.

¹²Nii judfo žoñinacaqui pewczyčha tuž cjican:

—¿Ject amquiz nuž cjichejo, “Tjaž zquiti aptiču oka”, cjicanajo?

¹³Jesusaqui nii oraqui walja neks žejlñi žoñinacž taypiquiztan katchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui ana pajchičha, ject nii čhetinčhaja, jalla nii.

¹⁴Niž wiruñ Jesusaqui nii laaquiztan žejtchi žoñžtan zalchičha timpluquin. Nekztan nižquiz cjichičha:

—Jila, amqui žejtchamčha. Jaziqui ana wila uj paaquičha. Uj paaquž niqui, amquiz juc'ant anawalim cjisnasačha.

¹⁵Jalla nekztanaqui nii žoñiqui judfo žoñinacžquin mazñi ojkičha, Jesusačha nii čhjetin žoñiqui, jalla nii mazzičha. ¹⁶Nii Jesusaž nižta jeež tjuñquiz čhetintiquiztan judfo žoñinacaqui Jesusiž quintra cjissičha; konz pecatčha. ¹⁷Ninacžquiz Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejt Yooz Ejpqui tiraž langža, wejrmi nižtapachal langznučha.

¹⁸Jalla nižta chiitiquiztan nii judfo žoñinacaqui juc'ant žawjchičha, nižaza juc'anti konz pecatčha. Jesusaqui jeež tjuñquiz ana permitta langz mantichičha, judfo žoñinacž lii quintra. Nižaza “Yooz Ejpčha wejt persun Ejpqui” cjican chiichičha. Nuž cjican “Wejrmi Yoozžakaztčha” cjichičha. Jalla nižtiquiztan nii judfo žoñinacaqui Jesusiž quintra juc'anti aptichičha, konzjapa.

JESUCRISTUČHA YOOZ MAJCHQUI

¹⁹Nižaza Jesusaqui tuž cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha Yooz Majchqui. Pero persun kuzcama anal paasačha. Yooz Epiž tjaata obranacal paa-učha. Jaknužt Yooz Ejpqui obra paačhaja, jalla nužuzakaz wejr Yooz Majchqui obra paa-učha. ²⁰Yooz Ejpqui wejr k'aachičha, nižaza tjapa niž paata obranacami wejtquiz tjeeža. Nižaza Yooz Ejpqui juc'anti pajk obranacaz tjeznaquičha, ančhuc ispan-tichi cjeajo. ²¹Jaknužt Yooz Ejpqui ticzinaca jacatatskatčhaja, nižaza wila žeti tjaachaja, jalla nižta zakaz wejrqui žeti tjaachaja, wejt munañpicama. ²²Yooz Ejpqui persunpacha ana casticu tjaachaja. Pero wejtquiz tjapa niž mantiz poder intirjichičha castictu tjaazjapa. ²³Jalla nuž intirjichičha, tjapa žoñinaca wejtquiz rispitažo, jaknužt Yooz Ejpžquin rispitchaja, jalla nuž. Jakziltat wejtquiz ana rispitchaja, jalla niqui wejr cuchanžquini Yooz Ejpžquin ana zakaz rispitcha.

²⁴Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž chiita taku nonžcu tjapa kuztan catokčhaja, nižaza wejr cuchanžquinižquiz kuz tjaachaja, jalla niqui Yooztan wiñaya kamčha. Nižaza ana casticta cjequičha. Infiernuquin ojkiñi jiczquiz eccu, arajpach ojkiñi

jicquiz kamča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²⁵ Ančucaquiz weraral chiyuča. Tsjii timpu tjonča, nižaza anzimi nii timpuča. Anziqui ticzižtakaz kamni žoñinacauqi wejt taku nonznaquiča. Jakziltat wejt taku nonžcu tjapa kuztan catokačhaja, jalla niiqui ew kamañchiz kamaquiča. Yooz Majchtča wejrqui. ²⁶ Yooz Ejpqui persunpacha žejtkatz poderchizza. Nižaza wejt Yooz Ejpqui nii poder wejtquiz intirjichiča. ²⁷ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pjalz puestuquiz wejr utchiča. Jaziqui arajpachquin kamzmi nižaza infiernuquin casticzmi jalla nii mantiznaca wejtquiz intirjichiča. ²⁸ Tii weriž chiitiquiztan ana ispanta. Tsjii timpu tjonča. Jalla nii timpuquiz tjapa ticzinacauqi wejt joraž nonznaquiča. Nekztan sipulturniquiztanž žaaznaquiča. ²⁹ Zuma kamchinacauqi jacatataquiča Yooztan wiñaya kamzjapa. Ana zuma kamchinacazti jacatataquiča infiernuquin casticta cjisjapa.

YOOZ EJPŽTAN YOOZ MAJCHTAN

³⁰ Wejrqui persun kuzquiztanac anal pjalznasača. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantičhaja, jalla niicamal pjalznuča. Anal wejt kuzquiztan pjalz pecuča. Antiz wejr cuchanžquiniž kuzcama pjalz pecuča. Jalla nižtiquiztan weriž pjaltaqui lijitumača. ³¹ Wejrkal persunpacha wejt fatora chiyasaž niiqui, weriž chiita taku anaž walasača. ³² Pero yekja tisticu wejt fatora žejlča. Jalla niča Yooz Ejpqui. Niiž wejt puntuquiztan chiita takuqi werarapanča. Jalla nii zizuča. ³³ Ančhucqui Juanžquin pewczni cuchanžquichinčhucča wejt puntuquiztan. Niiž kjaaztaqui werarapanča. ³⁴ Žoñiž wejt fatora werara chiiniž cjenami, wejtquiz anaž anča importiča. Yooz Ejpča wejt fatora ul-

tim werara chiiñiqui. Nuž cjiwča, ančhuc wejtquiz criyajo, ančhuc liwrita cjisjapa. ³⁵ Juanqui tsjii tjeezta lamparažtakaz kjanatča. Jalla nuž kjancan nii Juanqui wejt puntu kjanzt'ichiča. Nižaza tsjii upacamakaz niiž kjanquiz ančhucqui cuntintu kamchiča. ³⁶ Juanqui wejt fatora chiičiča. Pero tsjiiqui žejlča Juanžquiztan juc'anti. Jalla niča Yooz Ejpqui. Niiqui wejt fatora zakaz chiiča. Nižaza wejt Yooz Ejpqui wejr mantichiča obranaca cumplizjapa. Tii obranacquiztan wejr pajtapan cjesača, Yoozquiztan tjonchin, ana Yoozquiztan tjonchin, nii. Tii weriž paata obranaca kjanapacha tjeēža, Yooz Epiž wejr cuchanžquita, jalla nii. ³⁷ Wejr cuchanžquini Yooz Ejppacha wejt fatora chiiča. Ančhucqui niiž persun jora ana nonznasača nižaza niiž tsiti ana cherasača. ³⁸ Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. Pero ančhucqui wejtquiz ana criiča. Jalla nižtiquiztan niž takumi ančuca kuzquiz ana zakaz catokča. ³⁹ Ančhucqui cjiirta Yooz taku ančaž istutiiča. Nekztan ančhucqui tantiiča, "Yooz taku istutiichiž cjen wejrnacqui Yooztan wiñaya kamaka," cji-can. Pero nii cjiirta Yooz takunacauqi wejt puntuquiztanž chiiča. ⁴⁰ Jalla nuž istutižcupacha, ančhuczi anaž wejtquiz macjat pecča, Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapaqui.

⁴¹ Žoñinacaž tjaata honora wejtquiz anaž importiča. ⁴² Ultimu ančhucqui ana Yoozquin kuzzizčhucča. Nii zizuča. ⁴³ Wejt Yooz Ejpž cuntiquiztan tjonchi cjenami, ančhucqui anaž wejr criiča. Pero yekja žoñiqui persun kuzcama ančucaquiz tjonasaž niiqui, niižquiz criyasaž, jaz. ⁴⁴ Ančhucqui ančhucporaž honorchiz cjeyas pecča. Ančhucqui Yooziž tjaata honorchiz cjisjapa anaž importiča. Jaziqui, jaknužt ančhuc wejr criyasažo? ⁴⁵ Ančhucqui Moisés liquiz kuz tjaachiž

cjen, pinsaquiĉha, Yooztan wiñaya kamaka, jalla nii. Pero nii Moisespacha anĉuca ujnacaž tjeeznaquiĉha, Yooz Ejpž yujcquiziqui. Anaĉha wejrqui Yooz Ejpž yujcquiz anĉuca ujnaca tjeezniñtqui.⁴⁶ Moisesqui wejt puntuquiztan cjiyrchiĉha. Jalla nižtiquiztan anĉucqui Moisés cjiyrta criitasaž niiqui, wejtquiz zakaz criitasaĉha.⁴⁷ Anĉucqui nii Moisés cjiyrtanaca ana criiĉhaj niiqui, ĉjaknuž weriž chiitanaca criyasajo?

JESUSAQUI ČHJERI TJAAČHA

6 Jalla nuž chiizcu Jesusaqui Galilea cjita kotž nawjctuñtan ojkchiĉha. Nii kotaqui Tiberias, cjitazakaztaĉha.² Walja žoñinacauqui niizquin apziĉha, milajrunaca paañi cheržcu nižaza laanaca ĉhjetinchi cheržcu.³ Pero Jesusaqui tsjii curu yawchiĉha niiz tjaajintanacžtan. Jalla nicju julziĉha.⁴ Nii oraqui judío žoñinacž pascua pjijzta žcatitaĉha.⁵ Acha waytižcu, Jesusaqui walja žoñinaca apžquiñi cherchiĉha. Nekztanaqui Felipžquiz paljaychiĉha, tuž cjican:

—ĉJakziquiztan lujlz ĉhjerinaca kjayžcaqui, tii tama žoñinacžquiz luli tjaazjapaya?

⁶ Jesusaqui nuž chiichiĉha Felipe yanzjapa, jaknužt kjaazñi, jalla nii. Nii ora Jesusa persun kuzquiz zizatĉha, jaknužt nii žoñinaca luli tjaaĉhaja, jalla nii.⁷ Nekztanaqui Filipiqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—Paa patac pajk paaz walurchiz t'anta anaž alcansasaĉha, zapa mayni zkoluc-cama lujlz cjenami.⁸ Tsjii tjaajintaqui, Andrés, cjitataĉha, Simón Pedruž lajk. Jalla niiqui tuž cjichiĉha:

⁹—Tekz tsjii uza žejlĉha, pjijska siwat t'antichiz, pizc ch'izziz. Pero ĉtama žoñinacžquiz wacas teejo?

¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiĉha:

—Tjappacha nii žoñinaca, julznajo.

Jalla nii yokaqui walja pastu yokataĉha. Nekziqui tsjii pjijska warank luctak žoñinaca julziĉha.¹¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii t'anta tanžcu, Yoozquin gracias cjian cjichiĉha. Nekztanaqui tjaajintanacžquin tjaachiĉha. Jalla nii tjaajintanacaqui partir paychiĉha nii julzi žoñinacžquiz. Nužuzakaz nii pizc ch'iztan tojžcu, lujlkatchiĉha, jaknužt zapa mayni pecatĉhaja, jalla nuž.¹² Jalla nuž nii žoñinacaž ĉhjekchiž cjen, Jesusaqui niiz tjaajintanaca mantichiĉha, tuž cjian:

—Nii žejtchi t'unanaca ricuja, ana ĉhjulumi pertita cjeyajo.

¹³ Nekztanaqui žoñinacaž lujlz žeržtan, niiz tjaajintanacaqui nii pjijska siwat t'antiquiztan žejtchinaca ricujchiĉha. Tuncapan canasta ĉhijpi ricujchiĉha.¹⁴ Nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž paata milajru cheržcu, tuž cjichiĉha:

—Chekapani, tiikalala nii tjonñi profetaqui.

¹⁵ Jesusaqui ninacž kuzquiz naychiĉha. Ninacaqui Jesusa pporzaž majkz pecatĉha, ninacž chawc jiliri cjeyajo. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiztan zarakžcu cur punt kjutñi yawchiĉha, zina žejljapa.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŃ OJKČHA

¹⁶ Tjuñiž kattan niiz tjaajinta žoñinacaqui kot atquin ĉhijjwžquichiĉha.

¹⁷ Nii curquiztan ĉhijjwžcu warcuquiz luzziĉha, Capernaum watja irantizjapa. Jalla nekztanaqui kotquiz oki kallantichiĉha. Ween zumchitaĉha. Jesusaqui imapanž ninacžquin tjonatĉha.¹⁸ Kotquiz okan tsjii pjursant tjamiqui tjamžquichiĉha. Jalla nižtiquiztan kjaz ljojkjinacaqui waljaž ljojkinižquichiĉha.¹⁹ Tsjii tupu zkoluc jilalla ojkchiž cjen, ninacaqui Jesusaž warcuquin žcatžinižquini cherchiĉha.

Jesusaqui kjaz juntun tjonatča. Pero Jesusizquiz ana pajatča nii zumchiquiz cjen. Jalla nektan ninacaqui ancha tsucchiča. ²⁰Nekztan Jesusaqui ninaczquiz tuž cjichiča:

—Werjtča. Anača tsuca.

²¹Jalla nuž chiitiquiztan ninacaqui Jesusa warcuquiz cuntintu luzkatchiča. Kot taypiquiztača. Pero nii ratupacha kot atquin cjissiča, jakzi wajtquin okatčhaja, jalla nicju.

ŽOŇINACAQUI JESUSA KJURČHA

²²Jakatažuqui nii kotž nawjctuñtan ecta žoñinacaqui Jesusa ana cherchiča. Zeczu zeztan tsjii warcukaz želatča. Jesusaqui warcuquiz ana luzziča. Niiž tjaajinta žoñinacakaz warcuquiz ojkchiča. Pero jakziquin Jesusaqui želatčhaja, ana zizziča nii ecta žoñinacaqui. ²³Nekztan yekja warcunacaqui irantižquichiča Tiberias cjita wajtquiztan. Jakziquin nii žoñinaca t'anta lujlchižlaja, jalla nicju irantižquichiča. Ima lujlkatcan, Jesús Jiliriqui Yoozquin parličiča gracias cjican. ²⁴Nekzi ecta žoñinacaqui Jesusami niiž tjaajintanacami ana nekz cheržcu warcunacquiz luzziča. Capernaum watja ojkchiča Jesusa kjuri.

JESUCRISTUŽ CHIITA TAKU

²⁵Kot tsjii latuquin irantižcu, žoñinacaqui Jesusiztan zalchiča. Jalla nuž zalžcu niižquiz pewcziča tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, žčjulora tekz irantižquichamtajo?

²⁶Jesusaqui ninaczquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucaquiz ultim weralar chiižinuča. Zeczu ančhucui t'anta lujlchinčhucča chjekjañcama. Jalla nižtiquiztanž ančhucui wejr kjurča. Weriz paata milajru anaž intintazza ančhucui. Jalla niiž intintaztasaz niiqui anaž wejr kjurtasača čheri

lujlžpakaz. Antiz wejr kjurtasača, Yooz puntu tsjan zizjapa. ²⁷Anača miranzni čherquinaqui kuz tjaazqui. Tsjii ratujapakazza niiqui. Antis ana miranzni Yooz čherquiñča kuz tjaa. Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapača niiqui. Nii Yooz čheriqui wejrqui ančhucaquiz tjaasača. Yooz Ejpqui nijapa wejr utchipanča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča.

²⁸Jalla nektanaqui nii žoñinacaqui pewcziča tuž cjican:

—Čhjulu obranacat paaz waquisasaya, Yooz munañpa cumplisjapaya?

²⁹Jesusaqui ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz cuchanžquita Žoñžquiz kuz tjaa; niižquiz criya. Jalla niiča Yooz munañpaqui.

³⁰Nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—¿Amqui čjul milajrum tjeeznas, wejrnac cherzjapajo? Nekztan amquin criyasača. Ččjul obram paa-as?

³¹Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita čheri lujlchiča. Nižaza nii puntuquiztan Yooz tawk libruquiz tuž cijirtača: “Moisesqui ninaczquiz arajpachquiztan tjonni čheri tjaachiča”.

³²Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančhucaquiz ultim weralar chiižinuča. Moisesqui ančhuca atchi ejpnaczquiz čheri tjaachiča. Pero Moisesqui anača tjaachiqui ultim werar arajpach t'anta čheriqui. Wejt Yooz Ejpča ultim werar arajpach t'anta čheri tjaachiqui. ³³Jalla nii Yooziž tjaata t'antaqui arajpachquiztan chjiwžquichiča. Jalla niiča tii muntuquiz žejlñi žoñinaczquiz arajpach žeti tjaañiqui.

³⁴Nekztanaqui ninacaqui Jesusizquiz cjichiča:

—Señor, nii t'anta čheri panž tjaalla.

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:

—Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. Jequit wejtquin tjonachaja jalla niiqui ana wira čheri eeczñiz cjequiča; nižaza jequit wejtquiz criyachaja, jalla niiqui ana wira kjar kjar pasñiz cjequiča. ³⁶ Tuqui wejrqui ančucaquiz chiichinča, “Ančhucqui wejr cheržcumi wejtquiz ana criichinčuča”. ³⁷ Yooz Ejpqui wejt mantuquiz cjisjapa žoñinaca intirjichiča. Tjapa nii intirjita žoñinacaqui wejtquiz tjonauichiča. Nižaza jakziltat wejtquiz tjonachaja, jalla niiqui ana weriž čjatkattaž cjequiča. ³⁸ Wejrqui arajpachquiztan ana wejt persun kuzcama payi tjonchinča. Antiz wejrqui wejr cuhanžquini Yooz Ejpž kuzcama payi tjonchinča. ³⁹ Jalla tiča wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž pecča, wejr ana zinta niiž intirjita žoñinaca pertiskatajo, nižaza ninaca jacatatskatajo. ⁴⁰ Nižaza tiča wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž zakaz pecča, jequit wejr pajachaja, nižaza wejtquin criyachaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza wejrqui ninaca ticziqiztan jacatatskatača ultim juyzu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nužuča wejt Yooz Ejpž kuzqui.

⁴¹ Tuqui Jesusaqui chiichiča, tuž cjican:

—Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla nii chiitiquiztan judío žoñinacaqui niiž quintr chutchiča.

⁴² Ninacaqui cjichiča:

—¿Anaj tii Jesusac Jus maatejo? Učhumqui niiž maa ejpžquiz pajla. ¿Kjaž tiizti “Araypachquiztan tjonchinča” cji-can chiyasajo?

⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui anaž nuž wejt quintr chucha.

⁴⁴ Yooz Ejpqui wejr cuhanžquichiča. Nižaza ni- iča wejtquiz macjatskatñiqui. Jakziltat wejt Epiž macjatskatta cječhaj niiqui jalla ninacakaz wejtquiz tjonasača. Anažlaj wejt Epiž macjatskatžquitaqui, wejtquiz anaž tjonasača. Nižaza jacatatz tjuñquiziqui wejtquiz criichinacaqui jacatatskatača, ninaca Yooztan wiñaya kamzjapa. ⁴⁵ Profetanacaqui tuquitan tuž cjiirchiča: “Yoozqui tjapa niiž partir žoñinacžquiz tjajnaquiča”. Jalla nižtiquiztan jequit wejt Epiž tjajinta nonžaja, nižaza catokčhaja, jalla niiqui wejtquiz tjonča, nižazaž criča.

⁴⁶ ‘Jalla nuž wejt Yooz Epiž tjajinta cjenami, anaž jecmi persun čhjučžtan Yooz Ejp cherchiqui. Wejr alajača Yooz Ejp cherchintqui. Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchinča.

⁴⁷ Ančucaquiz ultim weraral chiyuča. Jequit wejtquiz criyachaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamča; nižaza arajpachquin žejtñiž cjequiča.

⁴⁸ Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. ⁴⁹ Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita t'anta lujlchiča. Pero nii t'anta lujlchiž cjenami, ninacaqui ticzizakazza.

⁵⁰ Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jequit wejt t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča; arajpachquin žejtñiž cjequiča. ⁵¹ Wejrqui arajpachquiztan tjonchinča. Jaziqui wejrpanča žeti tjaañi t'antitqui. Jequit tii t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan chica wiñaya kamaquiča. Tii wejt curpuqui t'anta cuntača. Wejt curpuqui tjaa-ača, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca Yooztan wiñaya kamajo. ⁵² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii judío žoñinacaqui

ninacpora ch'aazi kallantichiča, tuž cjan:

—¿Kjaž tiž persun curpu učum lula lajo tjaasajo?

⁵³ Jesusaqui nekztanaqui cjichiča:

—Ančucaquiz wereral chiyuča. Jequit ančucaquiztan wejt curpu ana lulačhaj niique, nižaza wejt ljoc ana licačhaj niique, jalla niique anapanž ultimu arajpach žejtz wirschiz cjesača. Anapan Yooztan wiñaya kamasacha. ⁵⁴ Jequit wejt curpu lulačhaj niique, nižaza wejt ljoc licačhaj niique, jalla niča Yooztan chica wiñaya kamniique. Nižaza nii žoñinacaqui tsjii tjonz tjuñquiziqui weriž jacatatskattaž cjequiča, Yooztan wiñaya kamzjapa.

⁵⁵ Wejt curpuqui ultimu arajpachquin žejtkatni čheriča. Nižaza wejt ljocča ultimu arajpachquin žejtzjapa liczqui.

⁵⁶ Jequit wejt žejtkatni curpu lujlčaja, nižaza wejt žejtkatni ljoc licčaja, jalla ninacača wejtta tsjii kuzzizqui. Nižaza wejrtča ninacžtan tsjii kuzzizqui. ⁵⁷ Wejr cuchanžquini Yooz Ejpča arajpach žejtni kamañchizqui. Wejrmi niž cjen arajpach žejtni kamañchiztča. Nižaza jequit wejtquiztan lujlčaja, jalla niča weriž cjen arajpach žejtni kamañchizqui.

⁵⁸ Wejrtča nii arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla tii t'antaqui anača nii maná cjita t'anta irataqui. Nii maná t'anta lujlchiž cjenami, ančuca tuquita atchi ejpnacaqui ticziča. Jequit tii wejt t'anta lulačaja, jalla niique arajpachquin wiñaya žetaquiča.

⁵⁹ Jalla nuž Jesusaqui tjaajinchiča Capernaum wajtquiz ajcz kjuyquiz.

TSJII ŽOÑINACAQUI ANAŽ CRIIČA

⁶⁰ Jalla niža tjaajinta nonžcu walja nižquiz apžñinacaqui tuž cjichiča:

—Tii chiitaqui ch'amača intintazqui. ¿Jequit tiž tjaajintizquiz criyasajo?

⁶¹ Jesusaqui persun kuzquiz zizziča, tsjii apžni žoñinacaqui niž chiitquiztan chutchiča jalla nii. Jalla nižtquiztan tuž cjichiča:

—¿Tii chiitquiztan chuchya, wejtquiztan zarakz pecya? ⁶² Tuquiqui arajpachquin wejr želatča. Ančucqui wejr wila arajpachquin ojknī cheraquiz niique, nekztan ¿jaknužt ančuc cjeequi? ⁶³ Tsjii žoñiqui animuž cjen žejtča. Niiž curpuqui curpukazza, ana wiñaya žejtniča. Nižaza weriž chiita takuqui ančuca animunaca arajpachquin žetni cjiskatasacha, Yooztan wiñaya kamajo.

⁶⁴ Yekjapanacaqui ančucaquiztan wejtquiz ana criiča.

Jesusaqui primirquiztanpacha zizziča, jequit nižquin ana criichi cječhaja, jalla nii Nižaza zizziča, jequit niž quintra tarazuna paačhaja, jalla nii. ⁶⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:

—Wejrqui cjichinpanča, “Yooz Ejppankazza žoñinaca wejtquiz macjatskatniique, wejtquiz criizjapa. Jequit wejtquiz macjatžquichi cječhaja, jalla niique wejtquiz tjonča, nižaza criiča. Pero jequit ana macjatžquichi cječhaja, jalla niique anapan wejtquiz tjonasača, criizjapa”.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui walja nii apžñinacaqui Jesusižquiztan zarakchiča. Niižtan chica ana iya ojklaychiča. ⁶⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan tjaajintanacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—¿Ančuczakaz zarakz pecya?

⁶⁸ Nekztanaqui Simón Pedruqui kjaaz-iča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, ¿jecžquin wejrnac okasajo? ¿Yooz puntu tjaajinta cjisjapajo? Am takunacakazza werara tjaajintaqui, jaknužt Yooztan wiñaya kamčhaja, nii. ⁶⁹ Wejrnacqui amquiz criichinča. Nižaza zizni

cjissinča, amqui Yooz cuhanžquita Cristumpança; wiñaya žejtni Yooz Ejpž Maatimča.

⁷⁰ Jesusaqui nekztan tuž cjichiča:

—Wejrqui ančhuc illzinča, tuncapani. Jalla nižta cjenami tsjii ančhuc quiztan diabluž mantuquiz žejlča.

⁷¹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Judas Iscariote, niž puntuquiztan chiichiča. Simonž majchtača niiqui. Judasqui tuncapan illta žoñinacžquiztanpachača. Niiqui tarasunažcu, Jesusa intirjaquiča quintra žoñinacž kjarquiz.

JESUSIŽ LAJKNACAQUI NIIŽQUIN ANA CRIIČHA

7 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Galilea yokaran ojklaychiča. Judea yokquin ana ojklayz pecatča. Jalla nicju judío žoñinacaqui Jesusa konz pecatča. ²Nii timpuqui tsjii judío žoñinacž pijjztaqui žcatitača. Nii pijjzta paazjapa chjujlla kjuyanaca kjuychiča. ³Jalla nižtiquiztan Jesusiž lajknacaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ana tekz žela amqui. Judea yokquin oka. Jalla nicju am apžñinaca žejlča. Jalla ninacžquiz amiž paata obranaca cherskata. ⁴Jakziltami žoñinacžquiz persun poder cherskatz pecčhaja, jalla niiqui anaž chjojzacuñ obranaca paača. Jaziqui amqui obranaca paaz poderchizzamžlaj niiqui, kjanapacham žoñinacžquiz tjeznaquiča.

⁵Jesusiž lajknacami ana nižquin criichiča. ⁶Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui čhjulorami pijjzta okasača. Wejt ojkz oraqi imaziča. ⁷Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ančhucatan ana chjaawjkatasacha. Wejttanztii chjaawjkatcha. Wejrqui kjanapacha tjeznuča ninacaž ana wali paatanaca. Jalla nižtiquiztan wejttan quintrača. ⁸Ančhuckaz pijjzta

oka. Wejrqui anal okasača. Wejt ojkz oraqi imaziča.

⁹Jalla nuž chiižcu, nii Galilea yokquin eclichiča.

JESUSAQUI PIJIZTA OJKCHIČHA

¹⁰Niiž lajknacaž pijjzta ojektanaqui Jesusaqui chjojzacuñ ojkchizakazza, žoñinaca ana cherajo. ¹¹Judío žoñinacazti Jesusa kjurchiča nii pijjzta paañi žoñinacžporquiz, tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñi želasaya?

¹²Wacchi nii pijjztiquin žejlñi žoñinacaqui Jesusiž puntu parlatča. Yekjap žoñinacaqui cjetča: “Niiča zuma žoñiqui”. Yekjap žoñinacazti cjetča: “Niiča ana zuma žoñiqui. Žoñinacžquiz tsjii kjetni tjaajincan incallniča”.

¹³Pero judío jilirinaca ekskcu, anaž jecmi Jesusiž favaora cuza kjana parlatča, antiz jamazitž parlatča.

¹⁴Pijjzta taypi cjisnan, Jesusaqui timpluquin luzcu tjaajinchiča. ¹⁵Jesusaž nuž tjaajnan judío žoñinacaqui ispanitichiča, tuž cjican:

—¿Kjaž tii žoñiqui zizni zizni tjaajnasajo, ana instutižcojo?

¹⁶Jalla nuž nii judío žoñinacaž parlitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weriž tjaajintaqui anača wejt kuzquiztan jwesta. Antiz wejr cuhanžquiniž kuzquiztan tjonča.

¹⁷Jakziltat Yooz kuzcama kamz pecčhaj niiqui, nii žoñiqui zizaquiča, weriž tjaajintaqui Yoozquiztan tjonchiča, nii. Anača wejt persun kuzquiztan tjonchiqui. ¹⁸Jakziltat persun kuzcama tjaajinčhaja, jalla niiqui persun honorakaz waytiz pecča. Pero wejrqui Yooz kuzcama tjaajnuča. Yooz Ejpqui wejr cuhanžquichiča. Jaziqui Yooz honora waytiz pecuča. Weriž tjaajintami kamtami Yooz kuzcamapankazza. Werarapanča. Ana zinta toscara chiyasača.

¹⁹ Moisesqui ančhucaltajapa lii ecchiča, ¿ana jaa? Jalla nuž ecchiž cjenpacha, anaž jecmi ančhucakuiztan nii lii jaru kamchinčhucča. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr conz pecjo, ančhuc lii quintrajo?

²⁰ Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui kjaaziča tuž cjan:

—Amqui zajraž tantamča. ¿Ject am conz pecjo?

²¹ Jesusaqui ninaczquiz kjaaziča tuž cjan:

—Tsjii pajk obra paachinča jeejz tjuñquiz. Jalla nižta paatiquiztan ančhucqui ispantichinčhucča. Pero weriž paata obra ana intintazzinčhucča. ²² Nonžna. Moisesqui janchiquiz chimpuz cuzturumpi ančhucakuiz mantichiča. Primirquiztanpacha ančhuc achi ejpnacatača nuž mantichiqui. Wiruñauqui Moisés zakaz nuž mantichiča, nii jaru. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii lii jaru žoñž janchiquiz chimputa cjiskatinčhucča, jeejz tjuñquizimi. ²³ Moisés lii rispittapanž cjisjapa, ančhucqui jeejz tjuñquiz cjenami žoñž janchiquiz chimputa cjisiñchucča. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra žawj-jo, weriž jeejz tjuñquiz žoñž curpu čhetintiquiztanajo? ²⁴ Ančhucqui, Yooz kuzmi nižaza žoñž kuzmi ana zizcuqui, anača uj jwez peczqui. Ujchiz jwez peccuqui zuma ujchiz jwezpanča.

¿JAKZQUIZTAN TJONCHI JESUSAJO?

²⁵ Jalla nekztanaqui yekjap Jerusalén žejlñi žoñinacaqui pewcziča, tuž cjan:

—Tiiča nii conz pecta žoñi, ¿ana jaa? ²⁶ Pero tekz žejl-la, anaž chjojzacuñ tjaajinla; kjanaž tjaajinla. Niiž quintra žoñinacaqui ana kjažmi cjila. Jaziqui, ¿jilirinacami pajkay, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristokay? Anapanž cje-

sača. ²⁷ Wejrnaqui zizuča, jakziquiztan tii žoñi tjonchižlaja, jalla nii. Pero Cristuž tjonžcuqui anaž jecmi zizaquiča jakziquiztan tjončaja, jalla nii.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui timpluquin tjaajincan, alto tawkžtan tuž cjichiča:

—Ančhucqui cjiñchucča, nii žoñi pajuča, nižaza jakziquiztan tjonchižlaja, nii. Ultimu ančhucqui wejr ana pajča. Wejrqui persun kuzquiztan ana tjonchinča. Antiz cuchanžquita tjonchinča. Nii wejr cuchanžquiniqui zuma lujitumača. Nižaza ančhucqui nii ana pajča. ²⁹ Pero wejrqui nižquiztan tjonuča. Nižaza niiqui wejr cuchanžquichiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui nii pajuča.

³⁰ Jalla nižta chiitiquiztan ninacaqui preso tanz pecatča. Jesusiž preso tanta cjis oraqui imazitača. Jalla nižtiquiztan ana jakziltami tanzñi atchiča. ³¹ Jalla nuž tanz pecñi žoñinaca želanami walja žoñinacaqui Jesusižquin criichiča. Nii criichinacaqui tuž cjichiča:

—Yooz cuchanžquita Cristo tjonžcuqui, ¿tii žoñžquiztan juc'ant cuza milajrunaca paasajo?

ZULTATUNACA CUCHANTA

³² Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntu chiitanaca nonžcu, ninacaqui timplu jilirinacžtanpacha Jesusa preso tani zultatunaca cuchanžquichiča. ³³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsjii kjaž jiizkal ančhucatan želača, jalla nekztan wejr cuchanžquinižquin quepača. ³⁴ Jalla nekztan ančhucqui wejr kjuraquiča. Jalla nuž kjurcan anaž wejr wachi atasiča, jakziquint wejr želačaja, jalla nicju.

³⁵ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora pewcsassiča, tuž cjan:

—¿Jakziquint tii okas, ana watžta cjisjapajo? ¿Yekja yokquin kamñi judío žoñinacžquin nižaza nekz žejlñi žoñinacžquin okas teejo, ninacžquin tjaajinzjapajo? ³⁶ ¿Čhjulut tiiž chiitac cjes? “Ančhucqui wejr kjuraquiča, pero wejr ana wachi ataquiča”, cjican. Nižaza “Ančhucqui anaž oki atasača, jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju” cjican. Jalla nuž chiyanaqui, ¿čhjulut cjes?

³⁷ Jalla nekztanaqui pijizta tucuziž tjuñquiziqui wali chawc tjuñitača. Jalla nii tjuñquiziqui Jesusaqui tsijtsu, alto tawkžtan paljaychiča:

—Jakziltat kjaz kjara passaja, jalla ni-
iqui wejtquiz macjatžca, wejt wiñaya že-
jtkatñi kjaz liczjapa. ³⁸ Jequit wejtquiz
criyačhaja, jalla niž kuzquiztan walja
zumanaca ulnaquiča jaknužt tsjii zuma
jalzurquiztan zuma kjaznaca ulančhaja,
jalla nižta. Jalla nuž Yooz tawk libruquiz
cjijrtača.

³⁹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Es-
píritu Santuž puntuquiztan chiichiča.
Wiruñauqui Yooz Espíritu Santuqui Jesu-
sižquiz criichinacž kuzquiz luzaquiča.
Pero Jesusaqui imaž ticznatča, nižaza
imaž tsewc arajpacha okatča. Jalla
nižtiquiztan imazitača Espíritu Santo
tjaataqui.

CRISTUŽ PUNTU PARLITA

⁴⁰ Jalla nuž Jesusaž chiita nonžcu yek-
jap žoñinacaqui cjichiča:

—Chekapan tiiča nii tjonñi
profetaqui.

⁴¹ Yekjapazti tuž cjichiča:

—Tiičha Yooziž cuchanžquita
Cristuqui.

Yekjapanacaqui cjichiča:

—¿Kjaž Galilea žoñinacžquiztan
Cristuc nasasajo? Anaž cjesača.
⁴² “Cristuqui Davidž majchmajtquiztan
naspanča, nižaza Belén cjita wajtquin
nasaquiča. Nii watjaqui Davidž watja
cjitača”. Jalla nuž cjiča Yooz takuqui.

⁴³ Jalla nuž parližcu nii žoñinacaqui
t'aka t'aka cjišičha, Cristuž puntuquiz-
tan ch'aazcu. ⁴⁴ Yekjapanacaqui Jesusa
preso tanz pecatča. Jalla nuž pecca-
nami, ana jaknužumi payi atchiča.

⁴⁵ Timplu zultatunacaqui timplu jiliri-
nacžquinami fariseonacžquinami que-
jpchiča, ana Jesusa preso tani atžcu. Nii
jilirinacaqui zultatunacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii ana
zjijcjo?

⁴⁶ Nii žultatunacaqui kjaaziča, tuž
cjican:

—Anaž jecmi chiiča, jaknužt nii
žoni chiyatčhaja, jalla nužuqui. ¿Yooziž
cuchanžquita nii žonejo?

⁴⁷ Jalla nekztanaqui fariseo
žoñinacaqui tuž cjichiča:

—¿Ančhuczakaz incallskatchinčhucž,
jaz? ⁴⁸ Tjapa učhum jilirinacami nižaza
tjapa fariseo žoñinacami nižquinaqui
ana criichipanla. ⁴⁹ Tii ana lii pajñi žoñi-
nacaqui, jalla ninacakazza nižquin cri-
ichiqui. Ninacaqui Yooziž castictapanž
cjequiča.

⁵⁰ Nicodemo cjitatača tsjiiqui ni-
nacžquiztan. Tuquiqui ween chjojzacuñ
Jesusižquin zina ojkičiča. Jalla niiqui
ninacžquiz cjichiča:

⁵¹ —Učhum liiqui tuž cjiča, “Tsji
žoni qui ima casticta cjican, primero
kjawžta cjequiča, niž persun razuna
nonžta cjisjapa”. Nuž cjiča učhum li-
iqui, ¿ana jaa?

⁵² Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča
tuž cjican:

—¿Am zakaz Galileaquiztanajo?
Yooz taku istutiya. Anaž jec profetaqui
Galileaquiztan tjonasacha. Jazim
zizaquž, jaz.

⁵³ Jalla nekztanaqui tjappacha persun
kjuya ojkičiča.

ADULTERIUQUIZ OJKLAYÑI ŽON

8 Jesusaqui Olivos cjita curulla
ojkičiča. ² Jakatažuqui kjantati

timpluquin quejpžquichiča. Tjapa neks željñi žoñinacaqui niizquin tjonchiča. Jesusaqui julžcu wilta tjajinchiča. ³ Jalla nuž julzi tjajnan, lii tjajjñinacami fariseonacami tsjaa maatak žon zjijcchiča. Jalla naa maatak žonqui adulterio paachiž cjen tanstkalča. Žoñinacaqui jalla nuž tanžcu naa maatak žon Jesusiž yujcquiz zjijcchiča. Nižaza nii željñi žoñinacž taypikiz tsijtskatchiča naa žonqui. ⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz tuž paljaychiča:

—Tjaajñi Maestro, taa maatak žonqui adulterio paañpacha tanassinča. ⁵ Moisés liiquiz tuž mantitača, “Tižta adulteriuquiz cjićjñi žoñinacaqui čhajc jawi conz cjićača”. Am, ¿kjažum cjiy?

⁶ Jalla ninacaqui nuž paljaychiča, Jesusa kjas cjiñit cjes, jalla nii zizjapa. Nižaza Jesusiž chiitiquiztan ujchiz jwez pecatča, niiz quintr tsjii uj tjojtunzjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui pachpikiz colžcu yokquiz cjićjri kallantichiča, niiz loc'anžtan. ⁷ Pero ninacaqui tirapanž Jesusižquiz pewcnatča, “Am, ¿kjažum cjiy?” cjićan. Jalla nekztan Jesusaqui zumpacha acha waytižcu, ninacžquiz cjićhiča:

—Ančucaquiztan jakziltapirižlaj ana ujchiz, niiqui primiru taa maatak žonquiz maztan čhajczkazza.

⁸ Jalla nuž chiižcu wilta colžcu yokquiz tira cjićjratča. ⁹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žoñinacaqui persun ujquiztan sint'ichiča. Nekztanaqui mayat mayat ch'uju ulñi kallantichiča. Chawc žoñinacž primiraqui ulanchiqui. Nekztan tjappacha nii žoñinacž ulantan, Jesusaqui naa maatak žonatan, nuž pucultankaz, eclichiča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta acha waytichiča. Anaž jecmi želatča. Naa maataka alajakzatača. Nekztan naaquiz cjićhiča:

—Cullaca. ¿Jakziquin amquiz uj tjojtunñi žoñinacajo? ¿Ana jakziltami am castiqui atchikaya?

¹¹ Naa maatak žonqui cjićhinča:

—Wejt Jiliri, anaž jakziltami wejr castiqui atchiča.

Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjićhiča:

—Wejrmi anal am ujquiztan casticača. Jaziqui oka amqui, anam iya uj paaquićha. —Nuž pertunchiča Jesusaqui.

KJANAŽTAKAZ JESUCRISTO

¹² Wiruñaquí Jesusaqui žoñinacžquiz wilta paljaychiča, tuž cjićan:

—Wejrqui tii muntuquiz željñi žoñinacžquiz zuma kamaña tjeeznuča, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejt kamañ jaru kamačhaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz anaž kamaquićha. Nižaza nii zuma kamañchiz žoñinacača wiñaya Yooztan kamñinacaqui.

¹³ Jalla nekztanaqui nii fariseo žoñinacaqui cjićhiča:

—Am alaja am persunjapa chiiča. Jalla nižtiquiztan anaž walča.

¹⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjićan:

—Tii weriž chiitaqui wejt persunjapa cjenami walča. Wejrqui zizuča jakziquiztan tjontučhaja, nižaza jakzit wejr okačhaja, jalla nii. Anchuczi anaž nii zizza. ¹⁵ Ančhucqui žoñiž pinsita jarukaz wejtquiz uj tjojt pecča. Pero wejt kuz ana zizza. Wejrzi anal nižta uj tjojtñiča. ¹⁶ Pero weril tsjii žoñžquiz “Uj paachamča” cjeež niiqui, wejrqui weraral chiyučha nii žoñiž uj paañiž cjen. Anal wejt kuzquiztankaz chiyučha. Wejr cuchanžquñi Yooz Ejpž kuzcamakal wejrmi chiyučha. Wejrmi wejt Yooz Ejpmi tsjikaz chiyučha. ¹⁷ Ančhuca liiquiz tuž cjićjratča: “Pucultan tistic žoñinacaqui tsjikaz chiyauiz niiqui ninacž chiitaqui walča”. ¹⁸ Wejrqui persun puntuquiztan chiyučha. Nižaza wejr cuchanžquñi

Yooz Ejpqui wejt puntuquiztan zakaz chiiċha. Jaziqui weriż chiitaqui panż walċha.

¹⁹ Jalla nektanaqui ninacaqui Jesu-siżquin cjichiċha:

—ĠJakziqunt am Ejpjo?

Jesusaqui tuż kjaaziċha:

—Anċhucqui wejr anaż ultimu pajċha, niżaza wejt Ejpmi anaż pajċha. Wejr ultim pajċhaj niiqui, wejt Ejp zakaz pajasaċha.

²⁰ Nuż tjaajincan Jesusaqui timpluquiz żelatċha. Jakziquin ofrenda utz ca-janaca żelatċhaja, jalla neks żelatċha. Nuż żelan, anaż jecmi Jesusa preso tanchiċha. Jesusa preso tanta cjis oraqui imazitaċha.

JESUSA OJKZ PUNTU

²¹ Jalla nektanaqui Jesusaqui wila tinacżquiz cjichiċha:

—Wejr okaċha. Jalla nektanaqui anċhucqui wejr kjuraquiċha. Pero jakziqunt wejr okaċhaja, jalla nicju anċhucqui anaż oki atasāċha. Anċhucqui ticznaquiċha persun ujquiztan ana pertunta.

²² Nektanaqui nii judío żoñinacaqui cjichiċha:

—Tiiqui chiiċha, “Jakziqunt wejr okaċhaja, jalla nicju anċhucqui ana oki atasāċha”, cjicanż chiiċha. ĠTiiqui persunpacha curpu conasaya?

²³ Nektanaqui Jesusaqui tuż cjichiċha:

—Anċhucqui tii kozta yokchiz żoñchuckazza. Wejrzi tsewta yokchiz żoñtċha. Anċhucqui tii yokquiz żejlñi żoñż kuzcama kamiñhucċha. Wejrzi ana tii yokquiz żejlñi żoñż kuzcama kamiñċha. ²⁴ Jalla niżtiquiztan wejrqui anċhucaquiz chiichinċha, anċhucqui ticznaquiċha, persun ujquiztan ana pertunta. Ultimupan anċhucqui weriż chiitaqui ana catokaquię niiqui, ticznaquiċha, persun ujquiztan ana pertunta.

²⁵ Jalla nektanaqui ninacaqui pewcziċha, tuż cjican:

—ĠJequimt amjo?

Jesusaqui tuż kjaaziċha:

—Jaknużt wejt persun puntuquiztan chiintċhalaja, jalla niżta żoñtpanċha wejrqui. ²⁶ Anċhuca puntuquiztan wejtta walja chiiz żejlċha, anċhuca uj tjeezjapa. Pero wejt chiizqui anaċha wejt kuzquiztanqui. Antiz wejr cuhanżquiniż kuzcamapankazza. Wejr cuhanżquiniżqui werara chiinpanċha. Wejrqui niżtiquiztan nonżtanaca maznuċha tii muntuquiz żejlñi żoñinacżquiz. Jalla niżtiquiztan weriż chiitaqui anċhuca puntuquiztan ultim weraraċha. —Jalla nuż chiichiċha Jesusaqui.

²⁷ Jalla nuż Yooz Ejpż puntuquiztan chiyan, nii judío żoñinacaqui ana intintazziċha. ²⁸ Jalla nektan Jesusaqui cjichiċha:

—Wejrqui tsewctan cuhanżquita Yooz Żoñtċha. Ġhjulator anċhucqui wejr tsewcchuc waytita cheraċhaja, jalla nii ora anċhucqui zizaquiċha, weraraċha wejt persun puntuquiztan chiitaqui, nii. Wejrqui anal wejt persun kuzquiztan kamuċha. Antiz wejt Yooz Epiż kuzcama kamuċha. Wejt waytiz oraqui jalla niżzakaz zizaquiċha. ²⁹ Wejr cuhanżquiniżqui wejtta chicaż żejlċha. Wejrqui niż kuzcamapan kamuċha. Jalla niżtiquiztan wejt Ejpqui anaż wejr zina ecċha.

³⁰ Jalla nuż Jesusiż chiitiquiztan muzpa żoñinacaqui niżquin criichiċha.

LIWRIIZ PUNTU

³¹ Jalla nektanaqui Jesusaqui niżquiz criichi judío żoñinacżquiz cjichiċha:

—Anċhucqui weriż chiita tawquiz tjapa kuztan tjurt'auię niiqui, ultim werara wejt partir żoñinaca cjequiċha. ³² Niżaza Yooz takuċha ultim weraraqui,

nii zizaquičha. Jalla nuž werara zizcu liwriitaž cjequičha.

³³ Nii ana criichi judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjan:

—Wejrnacqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniñčha. Jaziqui Yooz wajtchiz žoñinactčha wejrnacqui. Yekjaž mantuquiz anaž wira žejlchinčha. Amzti, kjažtiquiztan chiichamta, “Ančhucqui liwriitaž cjequičha” cjanajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uj paacan kamčhaja, jalla niiqui ujž mantuquiz kamčha. ³⁵ Tsii mantita piyunaqui patrunž kjuyquiz kamchi cjenami ultimu anaž nii kjuychiz famillž partiquiz želasachha. Antiz nii famillž majchqui jalla niičha famillž partiquiz žejlñipančha. ³⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz Majchiž liwriita cjequičha, Yooz kjuychiz famillquiz cjisjapaqui. ³⁷ Wejr zizučha, ančhucqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniñchucčha, nii. Pero jalla nuž cjenami, ančhucqui weriž chiitanaca anapan catokčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejr konz pecčha. ³⁸ Wejrqui chiyučha, wejt Yooz Epiž chiitanaca, jalla nii. Ančhuczti ančhuca epiž chiita jaru paachha.

³⁹ Ninacaqui tuž kjaazičha:

—Wejtnaca atchi ejpčha Abrahamqui.

Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui ultimu Abrahamž majchmajtchuc cjičhaj niiqui, niž kamta irataž kamčhani. ⁴⁰ Yoozquiztan nonžtanac jaru werara chiichinčha. Jalla nuž werara chiitiquiztan ančhuczti wejr konz pecčha. Abrahamqui ana nižta paachičha. ⁴¹ Ančhucqui persun epiž kamta irataž kamčha.

Nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—Wejrnacqui anačha adulteriuquiz kamni maa ejpžquiztan tjoniñqui. Wejtnaca maa ejpnaca zizučha. Nižaza

wejrnacqui tsjii arajpach Ejpchizkazza. Yoozza niiqui.

⁴² Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Ančhuca ejpqui Yoozzalaj niiqui, ančhucqui wejttan zuma munazitasachha. Wejrqui Yooz Ejpžquiztančha; nižquiztan tjonučha. Niiž pinsitiquiztan tekz tii muntuquiz želučha. Anal wejt kuzcamakaz tjonchinčha. Wejt Yooz Ejpqui wejr cučanžquichičha. ⁴³ ¿Kjažtiquiztan ančhucqui weriž chiitanaca ana intintazasajo? Ančhucqui weriž chiitanaca anapanž kuztan nonz pecčha, nekztan. ⁴⁴ Ančhuca ultim ejpqui diabluchha. Niiž kuzcama kamz pequiñchucčha. Primirquiztanpacha niičha žoñi conñiqui. Nižaza diabluiqui werara chizquiztan ana juyzu paañičha. Anapančha werar taku chiiñi niiqui. Niž ana zum kuzcamapan toscar takunaca chiičha. Niipankazza toscara chiiñiqui. Nižaza niičha toscar chiiñinacž ejpqui. ⁴⁵ Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Ančhuca diablu ejpchiz cjen, weriž werara chiitanaca ana criiñchucčha. ⁴⁶ ¿Ject ančhucaquiztan tsjii weriž paata uj tjeesnasajo? Wejrqui Yooz taku werarapan chiyučha. ¿Kjažtiquiztan wira ana wejtquiz crii ančhucjo? ⁴⁷ Yooz partir žoñinacaqui Yooz takuž nonža. Ančhuczti anapančha Yooz partira. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz taku ana nonz pecčha.

IMA ABRAHAM ŽELAN, JESUCRISTUQUI ŽELATČHA

⁴⁸ Nekztan judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaazičha tuž cjan:

—Amqui anawal Samaria wajtchiz žoñimžlani. Zajraž tanta žoñimžlani. Nužupančha.

⁴⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Wejrqui anačha zajraž tantitqui. Wejt Yooz Ejpž honora waytučha. Ančhuczti wejr iñarcan wejtquiz anaž honora tjaačha. ⁵⁰ Wejrqui persun

honora ana waytiz pecučha. Tsjiiqui žejlčha. Jalla niičha wejt honora waytiz pecñiqui. Jalla niičha lijituma pjalzñiqui. ⁵¹Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit weriž chiitacama kamčhaja, jalla niiqui ana ticzníž cjequičha; Yooztan wiñaya kamaquičha.

⁵²Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacauki tuž kjaazičha:

—Jalla nuž amiž chiitiquiztan wejrñacauki zizzinčha, zajraž tantapanimkalal amqui. Abraham ticzičha; profetanacami ticzizakazza. Amzti cjičha, “Jequit weriž chiitacama kamčhaja, ana ticzníž cjequičha”, nii. ⁵³Amqui wejtnacaž ticzi Abraham ejpžquiztan tsjan jilirim cjes, ¿kjažtatajo? Yooztajapa chiñi profet zoñinacami ticzičha. ¿Chjul zoñipanim amzt cjesajo?

⁵⁴Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejt persun honora waytaž niiqui, jalla nuž waytita honoraqui anaž walčha. Wejt Yooz Ejpčha wejt honora waytiñiqui. Jalla niiz puntu ančhucqui “Wejtnaca Yoozza” cjinčhucčha. ⁵⁵Ančhucqui nii Yoozqui anapan pajčha. Wejrkal nii pajučha. “Wejrqui Yooz Ej anal pajučha”, cjesaž niiqui, wejrqui toscaral cjesačha, ančhuc irata. Yooz Ej pajučha; nižaza niiz chiitacama kamučha. ⁵⁶Tuquita atchi Abraham ejpqui wejt tjonž tjuñi nonžcu, walja cuntintutačha. Nižaza wejt tjonž tjuñi zizcu, walja chipchičha.

⁵⁷Jalla nuž chiitiquiztan nii judío zoñinacauki Jesusižquiz cjichičha:

—Amqui imazi pjijzka tunc watchizam pero. ¿Jaknužt amzti Abraham pajcham cjesajo?

⁵⁸Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz ultim weraral cjiwčha. Ima Abraham želan, wejrqui žejlchinčha.

⁵⁹Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacauki maznaca aptichičha. Jesusa

maztan čhajcz pecatčha. Jesusazti chjojzičha. Nekztan timpluquiztan ulanchičha. Nekz žejlñi zoñinacž tapyiquiztan atipassičha.

ZUR ŽOŇI ČHJETINTA

9 Jalla nekztanaqui Jesusaqui jiczquiz ojkchičha. Nii jicz latuquiz tsjii zur žoñi želatčha. Majttiquiztanpacha zuratačha. ²Jalla nii žoñi cheržcu Jesusiž tjaajinta zoñinacauki pewczičha, tuž cjican:

—Tjaajini Maestro, ¿kjažtiquiztan zurapan majttata? ¿Niiž maa ejpž ujquiztan nižta zura majtta cjesaya? Už ¿persunž ujquiztan cjesaj?

³Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Anaž niiz persun ujquiztanami, nižaza anaž niiz maa ejpž ujquiztanami zura majttatačha. Antiz zura žejlčha, niiz zuržquiz Yooz obra tjeežta cjisjapa. ⁴Jaknužt zoñinaca majiñ langžaja, jalla nižta irata wejrñacqui tii muntuquiz žejlcan langstančha. Wejt cuchanžquiniž tjaata obranaca langstančha. Zumz timpu wajillačha. Zumchi cjenauki anaž jecmi langzuca. ⁵Tii muntuquiz žejlcan wejrqui zoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz.

⁶Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui yokquiz tjujzičha. Nekztan nii tjujžta llawsa yok pjilžtan tjarzičha. Jalla nii aptižcu nii zur žoñž čhujcquiz tjajlžinchičha. ⁷Nekztanaqui nii zur žoñžquiz cjichičha:

—Siloé cjita coch paata kjazquin oka. Jalla nicju čhujqui awjžca.

Siloé cjita tjuuqui “Cuchanžquita” cjičha ninacž tawkquiz. Jalla nekztanaqui nii zur žoñiqui ojkžcu čhujqui awjzičha. Nekztan cherni cjissičha. Cherni quejpžquichičha. ⁸Jalla nekztan niiz žcati kamni zoñinacami nižaza niizquiz pajni zoñinacami nii žejtchi cheržcu, tuž cjichičha:

—¿Anaj tiiqui nii paaz tomtomangznĩ žoñiya? Tuquiqui julzi žejlñitala.

⁹ Yekjapanacaqui cjetča:

—Niipansala.

Yekjapac cjetča:

—Anapanž nii tiiqui. Nižtažtakazla, pero.

Pero nii žejtchi žoñipachača cjičiqui:

—Wejrpantča.

¹⁰ Jalla nekztanaqui niizquiz pewcunchiča:

—¿Kjažum am jazic cher, kjažtatajo?

¹¹ Niiqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Nii Jesusa cjita žoñiqui llawsižtan yok pjilžtan tjarziča. Jalla nuž tjaržcu wejt čhujcquiz tjalžinčiča, tuž cjican: “Siloé cjita kjazquin oka. Jalla nicju ajunžca”. Jalla nekztanaqui ojkh-inča wejrqui. Čhujqui ajunžcu cherni cjissinča.

¹² Jalla nekztanaqui nii žejtchi žoñžquiz pewczizakazza tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñiya?

Niiqui tuž kjaaziča:

—Anal zizuča.

¹³ Jalla nekztanaqui jakatažuqui nii zurquiztan čhjetinta žoñiqui fariseo partinacžquin chjichtatača. ¹⁴ Jeejz tjuñquiz Jesusaqui nii milajru paachiča. ¹⁵ Fariseo žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz wilta pecunchiča, tuž cjican:

—¿Anziqui kjažtam cherya?

Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Llawsižtan pjilžtan tjaržcu, wejt čhujqui tjalžinčiča. Jalla nekztan wejt čhujqui ajunžcu, cherni cjissinča. Jaziqui cheruča.

¹⁶ Tsjii fariseo žoñinacaqui nii Jesusiž-japa quintra chiichiča, tuž cjican:

—Nii žoñiqui anaž Yooz partiquiztan cjesača. Niiqui ana jeejz tjuñimi rispitchila.

Yekjapazti cjetča:

—¿Kjažt ujchiz žoñiqui nižta milajrunaca paasajo? Anaž cjesača.

Jalla nižtiquiztan Jesusiž puntuquiztan t'aka t'aka cjiissiča. ¹⁷ Jalla nuž t'aka t'aka cjisicu, wilta nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz pecunchiča, tuž cjican:

—¿Amqui kjažum cjii, am čhujqui čhjetini žoñž puntu?

Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui cjiwča, jalla niicha Yooz cuntiquiztan chiiñi profet žoñipanqui.

¹⁸ Tuquiqui nii žoñiqui zuratača, jaziqui cherni cjiissiča. Pero nii judfo žoñinacaqui nii milajru ana criiz pecatča. Jalla nekztan nii žoñž maa ejp kjawziča, pewczjapa. ¹⁹ Jalla tuž pewcziča:

—¿Tiic am majchkaya? ¿Tiic zurapan majttatakaya? ¿Kjažt tiizti cherni cjesajo?

²⁰ Nii maa ejpqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tiipanča wejtnaca majchqui. Nižaza zurapan majttatača. Jalla niikal chiyasača. ²¹ Anziqui cherni cjiissižlani, jalla nii puntuquiztanaqui anal zizuča. Nižaza jecčhalaj tiiz čhujqui čhjetinchi anal zizuča. Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui. Tiipachaž razunaqui tjaasača.

²² Nii judfo žoñinacaqui tsjii acuerduquiz parlassitača, jakziltat Jesusiž puntuquiztan “Tiicha Cristuqui” cjican chiyachaja, jalla niiqui ajcz kjuyquiztan chjatkattaž cjistanča. Jalla nii acuerduquiz parlassitača. Jalla nižtiquiztan nii zur žoñž maa ejpmi ekziča; ana kjanacama chiiz pecatča. ²³ Jalla nižtiquiztan ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui.

²⁴ Jalla nekztanaqui nii judfo žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñi wilta kjawziča. Nekztan tuž cjiichiča:

—Yooz honora wayta. Anača Jesusiž honora waytizqui. Wejrnaca zizuča, nii čhjetinñi cjita žoñiqui walja uj paañipanča.

²⁵ Jalla nekztan nii zurquiztan čhjetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui anal zizuča, uj paañi ana uj paañi, nii. Pero wejrqui zurat-ača. Jaziqui cheruča. Jalla nužupan zizuča.

²⁶ Wilta nižquin pecunchiča, tuž cjican:

—¿Jaknužt paachitajo? ¿Jaknužt am čhjujqui čhjetintajo?

²⁷ Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Ančhucaquiz chiichinsala. Weriz chiita ana nonz pecča. ¿Kjažtiquiztan wilta wilta wejr chiijaj cjeejo? ¿Ančhucazakaz nižtan chica ojklayñi cjis pecjo?

²⁸ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz ch'aanichiča tuž cjican:

—Amqui nii žoñž jaru ojčča. Wejr-naczi Moisés jaru okuča. ²⁹ Yoozqui Moisesquiz chiichiča. Jalla nii zizuča. Tii žoñžquiztanaqui anal zizuča, jakz-iquiztan tjončhaja, jalla niimi.

³⁰ Jalla nekztanaqui nii čhjetinta žoñiqui tuž cjichiča:

—Tiiča ispantichuca. Ančhucqui jakziquiztan tjončhaja, nii ana zizza. Wejtquiz pero čhjujqui čhjetinžinčiča. ³¹ Učhumqui zizla. Yoozqui ujchiz žoñinacž mayiztaqui anaž nonznasača cjiča. Yooz rispiti žoñinacžquizimi nižaza Yooz kuzcama kamni žoñinacžquizimi, jalla ninacžquiz nonznasača Yoozqui cjiča. ³² Anwira tsjii zur žoñž čhjujqui čhjetinta quinto žejlñitala, tuquitapachami. ³³ Nii žoñiqui ana Yooz partiquiztanžlaj niiqui, ana čhjul pajk obrami paačhani.

³⁴ Jalla nekztanaqui nii judíonacaqui tuž cjichiča:

—Amqui ujchizpan majttamtača. ¿Jaziqui wejtnacaquiz tjaajinzim pec, kjažtatajo?

Jalla nekztan nii zurquiztan čhjetinta žoñi ajcz kjuyquiztan chjatkatchiča.

ZURANŽ PUNTUQUIZTAN

³⁵ Jalla nuž chjatkattiquiztan Jesusaqui zizziča. Jalla nekztan nii žoñžtan wilta zalžcu, tuž cjichiča:

—¿Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñžquizim criya?

³⁶ Nii čhjujqui čhjetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Señor, maznalla, ¿ject niiqui? Wejrqui nižquin criyasača.

³⁷ Jesusaqui nižquin kjaaziča, tuž cjican:

—Anziqui werim cherča. Niiča wejrtqui, amtan parliñtqui.

³⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz rispitan quillziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri. Amquiz criyuča.

³⁹ Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejrqui tii muntuquiz tjončiča, žoñinaca pjalzjapa. Tsjii žoñinaca žejl-ča ana zuma kamañchiz. Pero ninacž ujquiztan kuz zint'iča, “ujchizpanča wejrqui” cjican. Wejrqui tjonchinča ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča. Jalla ninacaqui ana zuma kamañchizzakazza. Pero “Yooz puntu zuma zizuča” cjiñiča. Jalla nuž chiichiyamani ninacača zur žoñinacž-takaz. Jalla nii tjeezjapa, tii muntuquiz tjonchinča.

⁴⁰ Jesusaž nuž chiyan yekjap fariseo žoñinacaqui niž žcati želatča. Ninacaqui nii chiita nonžcu, pewcziča tuž cjican:

—¿Wejrnacmi zur žoñinacžtakaz cjesajo? Anaž cjesača.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Ančhucqui persun kuzquiz zur žoñžtakaz naytasaj niiqui, ančhucqui anaž ančhuca ujquiztan casticta cjitasača. Pero “Wejrnacqui Yooz puntu zuma zizuča” cjicanž chiila.

Jalla nižtiquiztan ančuca ujquiztan casticta cjequičha.

UUZANACŽ QUINTU

10 Jesusaqui zakaz cjichiča: —Ančucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uuzi uyquiz ana zan kjutan luzzaja, yekja latuquiztan chjojzacuñ luzzaja, jalla ničha ana wal tjañiqui. Uuzanaca kjañzjapa luzza. ²Pero jakziltat uuzi uy zanguiztanpan luzzaja, jalla ničha uuzi itzñi awatiriqui. ³Nižaza uy zana cwtiñi žoñiqui uy zana cjetžiñi nii uuzawatiri luzjapa. Nižaza nii uuzanacaqui awatirž jora pajčha. Nii awatiriqui uuzatjuucu tjuucu kjawža, nižaza uyquiztan jwessa. ⁴Jalla nuž tjapa niž uuzanacajwescu, niž uuzanacž tucquinž ojkčha. Nižaza nii uuzanaca niž wirquiz apža, jora pajžcu. ⁵Tsjii ana pajta žoñžwirquiziqui anaž apža, antiz nii ana pajta žoñžquiztan zajtčha, niž jora ana pajžcu.

⁶Jalla nuž Jesusaqui quint'ichiča. Pero nonžñi žoñinacazti ana wira intintazzičha, čjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii.

ZUMA AWATIRI

⁷Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninačžquiz chiičhiča, tuž cjan:

—Ančucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha uuzi uy zantqui. ⁸Ima weriž tjonan, žoñinacaqui tjonchičha, “Yoozquiztan tjonučha”, cjicanaqui. Pero tjañicamačha tjapa nii tjonchi žoñinacaqui. Uuza tjangžñinacačha ninacaqui. Pero ninacž wirquiziqui wejt uuzanacaqui ana apzičha. ⁹Wejrtčha uuzi uy zantqui. Jakziltat weriž cjen Yooz jambilquiz luzzaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Jalla niiqui Yooz uuza cuntaž cjequičha. Uuza uyquiz luznaquičha, zaž ulnaquičha, zuma pastu watzjapa. Liwritapaž cjequičha.

¹⁰‘Tjañi cjicjiñi žoñinacaqui tjončha, cjišñi, coní, nižaza tirkati, jalla nii alaja tjončha. Wejrtzi tjonchinčha, zuma kamaña tjaazjapa, ančhuc ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa. ¹¹Wejrtčha zuma awatirtqui. Tsjii zuma awatiriqui niž uuzanacž laycu ticznasačha. ¹²Pero yekjapanacaqui paca tanzjapakaz uuza ichñičha. Jalla ninacaqui tsjii uuzi tanñi animalaž tjonan uuzi eccu zatasachha. Nii uuzaquí anačha persun uuzanaca. Jalla nuž uuzanaca ectan nii anawal animala tjonchiqui uuzanacž tančha, nižaza witčha. Anačha nižta zuma awatiriqui. ¹³Nii anawal awatiriqui paca tanzjapakaz uuzi ichñičha. Ana nii uuzanacžjapa juyzu paañičha, čjulunacat watačhaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan uuzanaca eccu, anawal animalquiztan zatasachha.

¹⁴⁻¹⁵‘Wejrtčha zuma awatirtqui. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejtquiz pajčhaja, nižaza wejrmi wejt Ejpžquiz pajučhaja, jalla nižtačha wejrqui wejt uuzanacžquiz pajučha, nižaza wejt uuzanacaqui wejtquiz pajčha. Wejrqui wejt uuzanacž laycu ticznačha. ¹⁶Wejtta zakaz žejlčha yekja uuzanaca ana tii uyquiz cjiñiqui. Wejrqui nii uuzanaca ricujzquiztan zakaztčha. Jalla ninacaqui wejt taku cazaquičha. Tjapa wejt uuzanacaqui tsjii tamaž cjequičha, nižaza tsjii awatirchiz.

¹⁷Wejt uuzanacž laycu ticznačha, nižaza jacatatačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejr k'aachičha. ¹⁸Anaž jecmi wejr ticzkatasachha. Antiz wejrqui persun kuzquiztan ticznačha. Nižaza poderchiztčha jacatatzjapa. Jalla nii poder wejt Yooz Ejpqui wejtquiz tjaachičha.

¹⁹Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu judío žoñinacaqui wilta t'aka t'aka cjisichha. ²⁰Tsjii žoñinacaqui cjichiča:

—Zajraž tantala. Lucuratala tiiqui. ¿Kjažtiquiztan tiiz chiita ančhucqui nonžjo?

²¹ Yekjapac cjichiča:

—Tiiqui anaž zajraž tanta žoñižta chiča. ¿Nižaza zajraž tanta žoñiqui tsjii zur žoñi čhjetnasajo? Anaž cjesača.

TSJII ŽOÑINACAQUI JESUSA ANA NONZ PECČHA

²² Zac timputača. Nižaza Jerusalén wajtquin timplu cumpleañ pjijzta paatča. ²³ Jalla nii oraqui Jesusaqui timpluquin ojklayatča, Salomón cjita kjuy patiuran. ²⁴ Jalla nuž ojklayan judío žoñinacaqui Jesusiž muytata ajcziča, tuž cjican:

—¿Čhjulorcama amqui wejtnaca kuz turwayskataquejo? Amčhalaj Cristumž niiqui, tsjiika kjanacama chiizna.

²⁵ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucaquiz nuž cjichinča. Pero weriž chiitami ana criichinčhucča. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantačhaja, jalla nii mantita jaru zuma obranacal paa-uča. Jalla nii obranacaž cjen, ančhucqui zizasacha, werjtča Cristo už anažlaj Cristo, nii. ²⁶ Ančhuczi ana wejtquiz criinčhucča. Ančhucqui anača wejt uuzažtakazi, jaknužt tuquiqui chiituchaja, jalla nii. ²⁷ Wejt uuzanacaqui wejt jora pajča, nižaza wejrqui wejt uuzanaca pajuča. Nižaza nii wejt uuzanacaqui wejtquiz apžquiñipanča. ²⁸ Wejrqui ninacžquiz zuma kamaña tjaa-uča, Yooztan wiñaya kamzjapa. Anapan infernuquin okasača. Nižaza anaž jecmi wejt kjarquiztan ninaca kjañasača. ²⁹ Wejt Yooz Ejpqui wejt kjarquiz tjaachiča. Jalla niiqui tjappachquiztanami juc'ant azzizza. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi Yooz Ejpžquiztan wejt uuzanaca kjañasača. ³⁰ Wejttan wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzziztča.

³¹ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui maztan aptižcu wilta Jesusižquiz čhajcz pecatča. ³² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui Yooz Ejpž aztan zuma obranacal ančhucaquiz tjeezinča. Nii zuma obranaca Yooz kuzcama paachinča. ¿Jakziltat nii zuma obranacquiztan wejr maztan čhajcz pecjo?

³³ Nii judío žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Anal am čhacača, zuma obriquiztan. Yooz quintru chiitiquiztan am čhacača. Amqui žoñimkazza. Pero Yooz takam cjiicjiča.

³⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Ančhuca liiquizpacha tuž cjiirtapanča: “Yoozqui cjiča: ‘Ančhucqui Yooztakazza.’” ³⁵ Cjiirta Yooz takuqui anaž niiqui atasacha. Jalla nii zizza učhumqui. Yoozqui niž taku catokñi žoñinacž puntuquiztan cjichiča, “Ančhucqui Yooztakazza”, cjicanaqui. ³⁶ Yoozqui wejr ut'aychiča tii muntuquiz cuchanžquizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinča, “Wejrtča Yooz Majchtqui”. Jalla nuž chiitiquiztan, ¿kjažt ančhucqui Yooz quintru chiiñi cjeejo? ³⁷ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita obranaca ana paayin cjitasaž niiqui, wejtquiz criiz ana waquiziča. ³⁸ Pero wejt Yooz Epiž mantita obranaca paayinča. Jalla nižtiquiztan wejtquin criya. Weriž chiitiquiztan anača wejtquiz criyačhaj niiqui, weriž paata obranacquiztan mekaž wejtquiz criyalla. Wejtquin criyaquiz niiqui, ančhucqui intintazaquiča, wejttan Yooz Ejpžtan tsjiikazza, jalla nii. Wejt Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlča, nižaza wejrqui wejt Yooz Ejpž kuzquiz želuča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

³⁹ Nekztanaqui wilta Jesusa preso chjitz pecatča. Pero Jesusaqui ninacžquiztan atipassiča.

⁴⁰ Jalla nektanaqui Jesusaqui Jordán pujž tuuna ojkchiča. Jakziquin Juanqui primero bautistčhaja, jalla nicju želatča. ⁴¹ Walja žoñinacaqui nižtan zali ojkchiča. Ninacaqui tuž cjichiča:

—Chekapan, tjapa Juanž chiita tiž puntuquiztan werarapanča. Ana čjul milajru paachi cjenami, Juanqui tiž puntuquiztan werarapan chiiñitakalala.

⁴² Jalla nicju želan walja nekt žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz criichiča.

LAZARO TICZIČHA

11 Tsji laa žoñi želatča, Lázaro cjita. Betania wajtchiz žoñitača. María, nižaza naaža cullaqui, Marta, jalla nii pucultanaqui Betania wajtchiz-zakaztača. ² Mariiqui nii laa Lazaruž cullaquitača. Nižaza Mariiqui Jesusa Jilirž kjojchquiz zuma ulurchiz asiiti alžinchintača. Nektzan naaža persun ach charžtan Jesusiž kjojchanaca chju-jžinchintača. ³ Jalla nuž nii pucultan maatakanacaqui Jesusižquiz mazñi cučanžquichiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amiž pecta k'aachita amigo laa cjichiča.

⁴ Jesusaqui nii mazta nonžcu, cjichiča:

—Niiž laacjiquiztan ana ticznaquiča. Antiz niiž laacjiquiztan Yooz azi tjeežtaž cjequiča. Nižaza Yoozqui honorchiz cjequiča. Nižaza Yooz Majchqui honorchiz zakaz cjequiča.

⁵ Jesusaqui Martaquiz, naaža cullaqui Mariaquiz, nižaza ninacž jila Lazaružquiz, jalla ninacžquiz anchaž k'aachichiča. ⁶ Jalla nuž cjenami Lazaruž laa quintu nonžcu, Jesusaqui iya puc majžtan kamchiča, jakziquin kamatchaja, jalla nicju. ⁷ Jalla nii puc majquiztan niiž tjaaajintanacžquiz cjichiča:

—Wiltaž Judea yokquin okla.

⁸ Nektanaqui niiž tjaaajintanacaqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, ažk tsjii kjaž majkaz nektza žoñinacaqui am maztan čhajcz pecatla, conzjapaqui. ¿Wilta am nicju ojkz pecya?

⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Tsji noojiqui tuncapan orchizza, majiñqui. Jakziltat kjanquiz ojkčhaja, anaž ezasača. Jalla nižta iratača wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ima niž ticz ora irantižcan, walikaz cjequiča.

¹⁰ Jakziltat ween zumchiquiz ojkčhaja, jalla niiqui ezasača, kjanaž ana želanaqui. Jalla nižtača ana wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ana Yooz kuzcama kamtiquiztan anawalquiz tjojtsnasača.

¹¹ Nektanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Učhum Lázaro amiguqui tjajča. Pero wejrqui Lázaro tjajil wajtskatača.

¹² Jalla nektanaqui niiž tjaaajintanacaqui cjichiča:

—Jiliri, tjajčhaj niiqui, nuž cjenauki upallat cjissani; žetaquiž, jaz.

¹³ Niiž tjaaajintanacaqui tsjii kjutñi intintazziča. Jesusaqui Lázaro ticz puntuquiztan chiichiča. Niiž tjaaajintanacaqui ultimu tjajz puntuquiztan intintazziča. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjanapacha chiichiča tuž cjican:

—Lazaruqui ticziča. ¹⁵ Ana nicju željchiž cjen wejrqui cuntintučha. Jalla nuž cjenča ančhucaltajapaqui waliqui, wejtquiz juc'anti criichi cjsjapa. Jazic nii cheriž ojkla.

¹⁶ Nektanqui Tomasauki, niiž mazinacžquiz cjichiča:

—Učhumnac zakaz ojkla, tižtan chica ticzñi.

Tomasauki “Pacha” cjita žoñizakaztača.

JESUSAČHA JACATATSKATŇIQUI

¹⁷ Betania watja irantižcu, Jesusaqui zizziča, Lazaruž ticžtaqui nižaza tjattaqui pajkpic tjuñitača. ¹⁸ Betania watjaqui Jerusalén wajtquiztan pizc kilómetro jilallatača. ¹⁹ Jalla nii žcati želan walja žoñinacaqui Martaquiz nižaza Mariyaquiz kuzñi tjonzitača, ninacž jila ticziž cjen. ²⁰ Martiqui Jesusaž waj irantižquiñi quintu nonžcu, Jesusižquin zali ojkcchinča. Mariiqui kjuyquin eclichintača. ²¹ Jesusižtan zalžcu, Martiqui paljaychinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tekz žejtasaž niiqui, wejt jilaqui ana ticzi cjitasacha. ²² Jalla nuž cjenami wejrqui zizuča, čhjululu amiž Yoozquiztan mayiztami tjaataž cje-quiča. —Jalla nuž Jesusižquiz chiichinča Martiqui.

²³ Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Am jilaqui jacatataquiča.

²⁴ Martiqui cjichinča:

—Wejrqui zizuča, tii muntu tucužinžtan, jacatatž tjuñquiziqui jacatataquiča.

²⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejrtča jacatatskatintqui, nižaza arajpach žeti tjayintqui. Jakziltat wejtquiz criyačhaja, ticzi cjenami, wilta žetaquiča. ²⁶ Nižaza jakzilta žejtñi žoñimi wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui anaž wira ultimu ticznasača. Arajpachquin wiñaya žetaquiča. ¿Jalla nii crii amya?

²⁷ Naaqui tuž kjaazinča:

—Criyuča, wejt Jiliri. Nižaza criyuča, amqui Cristumča; nižaza Yooz Maatimča tii muntuquiz tjonchiqui. Jalla niiqui criyuča.

MARIAQUI JESUSIŽTAN ZALI ULANCHINČHA

²⁸ Jalla nuž chiižcu, Martiqui naaža Marii cullaqui kjawzñi ojkcchinča.

Nekztan Mariaquiz jamazit chiichinča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestruqui tekz tjonchiča. Am kjawžca cjiča.

²⁹ Jalla nuž nonžcu Mariiqui apura žaazinča. Jesusižquin zali ojkcchinča. ³⁰ Jesusaqui imaž watja irantižcatča, jakziquin Marti nižtan zalčhaja, jalla niiranž želatča. ³¹ Lázaro jilaž ticziž cjen, Mariaquiz kuzcan žoñinaca kjuyquin želatča. Jalla ninacaqui María apura žaazcu ulanñi cheržcu wirquizpacha apziča. Ninacaqui cjichiča, “Lázaro jilž sipulturni kayit ojkcchani” cjican.

³² Jesusižtan zalžcu Mariiqui niž yujquiz quillzinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekzim cjitčhaj amqui, wejt jilaqui anaž ticzi cjitasacha.

³³ Jesusaqui naa María kaañi cheržcu, nižaza naatan tjonñi judío žoñinaca kaañi zakaž cheržcu, persun kuzquiz ancha sint'ichiča, nižaza ancha llaquita cjissiča. ³⁴ Jalla nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Jakziquin tjatchinčhuctaya?

Ninacaqui cjichiča:

—Jiliri, niž cheržinžcalla.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kaachiča.

³⁶ Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui cjichiča:

—Cherzna. Lázaro jila ančaž k'aachichiča.

³⁷ Yekjapa ninacazti cjichiča:

—Tiiqui zur žoñž čhjujqui čhjetinchiča. ¿Anaj tiic Lázaro jila čhjetnasaya, ana ticzi cjisjapaya?

LAZARO JACATATSKATTA

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ancha kuzquiz sint'ican, sipulturni macjatchiča. Sipulturaqui pajk mazquiz pjetatača. Nižaza pajk maztan pjucžtatača, nii sipulturni zana. ³⁹ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Nii maz cjewžna.

Martiqui, nii ticzi jilž cullaquiqui, cjichinča:

—Wejt Jiliri, pajkpic tjuñi tiž ticztaqui. Jalla nižtiquiztan tiiqui chjonanchižlani.

⁴⁰ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Amqui wejtquiz criyaquiz niiqui, Yooz azi tjeežtam cheraquiča. ¿Anaj werj nuž amquiz chiichinpanejo?

⁴¹ Jalla nekztanaqui nii sipultura mazqui cjewžtatača. Nekztanaqui Jesusaqui arajpach kjutñi cheržcu, tuž cjichiča:

—Yooz Ejp, weriž mayizta nonzníž cjen gracias amquin cjiwča. ⁴² Wer- iž mayiztaqui nonznāmpañča amqui. Jalla nii zizuča. Tekz tsijtchi žoñi- nacžtajapa nuž chiyuča, amča wejr cuchanžquichi, jalla nii criyajo.

⁴³ Jalla nuž mayizizcu, Jesusaqui alto tawkžtan mantichiča tuž cjican:

—Lázaro, nekztan ulanžca, ticchuc tjona.

⁴⁴ Nii ticziqui ulanžquichiča, kjarami kjojchami jweržintapacha, nižaza niž yujcni tsjii pañžtan ch'okžinta. Nekz- tanaqui Jesusaqui nekz žejlñi žoñi- nacžquiz mantichiča:

—Nii jweržina. Nekztan ojklajaj cjee.

JESUSA CONZJAPA KAZZIČHA

⁴⁵ Jalla nižtiquiztan muzpa judío žoñinacaqui Jesusižquin criichiča. Ninacaqui Mariaquiz cumpantižcu Jesusiž paata milajru cherchiča. ⁴⁶ Yekjap nekz žejlñi žoñinacazti fariseo žoñinacžquin mazñi ojkcichiča. Nicju tjapa Jesusiž paatanaca quint'ižquichiča. ⁴⁷ Jalla nuž nonžcu fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami tjapa jilirinaca ajeskatchiča. Nekztan jilirinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Nii žoñiqui ančaž milajrunaca paača. ¿Učumnacqui kjaža cjeequi

nii žoñžtan? ⁴⁸ Jalla nužkaž milajrunaca tira paañižlaj niiqui, tjapa žoñinacaqui nižquincama criyačani. Jalla nuž cjenacqui roman jilirinacaqui zultatunaca cuchanžcačani, učum timplu pajlžjapani, nižaza učum naciona akzjapani.

⁴⁹ Nii wataqui Caifás cjitaqui uchtat- ača timplu chawc jiliri. Jalla niiqui pal- jaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui ana zizñi žoñinacaž- takaz, ¿kjažtatajo? ⁵⁰ Učum wajtchiz žoñinacžtajapa nii Jesusac ticstanča, tjapa učumnaca ticz cjenquiztanpacha. Jalla nuž waquiziča. Tjapa tii naciona akžinasaz niiqui, jalla niž ana wali cje- sača. Nuž ana waquiziča.

⁵¹ Nii timplu chawc jiliričiqi anača persun kuzquiztan chiichiqui. Timplu chawc jilirič cjen, Yoozza nuž chi- ikatchi. Jalla nuž chiican, Jesusiž puntu mazinčiča, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacžtajapa ticznaquiča. ⁵² Anazaž nii wajtchiz žoñinacžtajapakaz ticznaquiča. Tjapa žoñinacžtajapa ticznaquiča. Yooz partiquiz kamñi žoñinacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz wichanžiča. Jalla ninacaqui Jesusaqui tjapa nacionquiztan ricujaquiča. Tsjii Yooz jamillajapa ricujaquiča. ⁵³ Jalla nuž palt'ižcu nii noojtanpacha judío jilirinacaqui Jesusa conzjapa kazziča.

⁵⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui chjojza- cuñ ana kjanacama ojklaychiča Judea cjita yokquiz. Jerusalén žcati yokquiztan ojkcichiča Efraín wajtquin. Efraín wat- jaqui ch'ekti yok žcatitača. Jalla nicju niž tjaajintanacžtan kamchiča.

⁵⁵ Judío žoñinacž pascua pjijzta wajillatača. Jalla nižtiquiztan walja žoñinacaqui jochinacquiztanami zkolta watjanacquiztanami Jerusalén watja ojkcichiča ima pascua pjijzta tjonan. Ajunz cuzturumpi payi ojkcichiča. Ana nii cuzturumpi paaquiz niiqui, ana pascua pjijzta paasača. ⁵⁶ Nii

tjonchi žoñinacqui Jesusa kjuratča. Timpluquin tsijitchi žejlcan ninacpora Jesusiž puntu pewcassičha, tuž cjan:

—¿Am jaknužum tantii? ¿Tii pjijz-tiquiz Jesusac tjonasaya?

⁵⁷ Nižaza fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami ordena tjaachiča, jequit Jesusa cheračhaja, jalla niiqui ninacžquiz maztanča, Jesusa preso tanta cjisjapa.

ASIITI TJAJLŽINTA QUINTU

12 Pascua pjijzta wajilla sojta tjuñiž cjen Jesusaqui Betania watja ojkcichča, Lazaruž kjuya. Niiž tuquiqui Jesusaqui ticziqiztan nii Lázaro jila jacatatskatchitača. ² Jalla nicju Jesusižquiz rispitan zuma čhjeri tjacz-inchiča. Martiqui čhjeri atintichinča. Lazaruzti mizquiz želatča, Jesusižtan chica lujlcan nii parti žoñinacžtanpacha. ³ Jalla nuž lulan Mariiqui medio litro zuma ulurchiz asiiti zjijechinča. Nii asiitiqui zuma legal nardo cjita asiititača, wali preciuchiztača. Jalla nii asiitižtan Jesusiž kjojchquiz alžcu tjajlžinchinča. Nekztan naaža persun ach charžtan chju-jžinchinča. Walja zuma ulurchiztača. Tjapa nii kjuyquiziqui nii zuma ulura chjijsitača. ⁴ Jalla nuž asiiti alžinni cheržcu, Judas Iscariote cjita Simonž majchqui chutchiča. Jalla niiqui Jesusiž tjaajinta žoñinacž partiquiztantača. Nižaza niipacha niiž wiruñ Jesusiž quintratarasunaž paaquičha. Jalla nii Judasqui naa Mariaquiz paljaychiča, tuž cjan:

⁵ —¿Kjažtiquiztan tii aceite ana 300 paazuñ tuytata, pori žoñinacžquiz yanapzjapajo?

⁶ Judaszi anaž porinaca importayatča. Tjañi zaañitača. Niiž kjarquiztača paaz pulsaqui. Nižaza nii utžta paaznacquiztan tjangñitača. Jalla nižtiquiztan nuž chiichiča. ⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Ana naaquiz nuž cjee. Ima wejtticiz tjuñi tjonan, naaqui wejttajapa tii aceite čhjojchinča, wejr zuma tjatta cjisjapa. ⁸ Tii muntuquiz porisanacac panž žejlča. Wejrzi ančhucatan ana tira želača, tii muntuquiz.

LAZARUZAKAZ CONZ PECČHA

⁹ Walja judío žoñinacqui Jesusiž quinto zizziča, Betania wajtquin žejlñi, jalla nii. Jalla nekztan nicju ojkcichča, Jesusa cheržni, nižaza Lázaro cheržni. Jesusaqui Lázaro ticziqiztan jacatatskatchiča. ¹⁰ Jalla nuž Lázaro jacatatskatta quinto nonžcu timplu jilirinacqui Lazaruzakaz konz kazziča. ¹¹ Jalla nii Lazaruž jacatattaž cjen, walja judío žoñinacqui nii jilirinacž chiitanaca ana cazziča. Nekztan zarakžcu, Jesusižquiz apoychiča. Nižaza niižquin criichiča.

JERUSALEN WAJTQUIN LUZTA QUINTU

¹² Walja žoñinacqui Jerusalén watja tjonžcu, nekz želatča pascua pjijzta paazjapa. Jakatažuqui žoñinacqui zizziča, Jesusaqui wajtquin wajillaž irantižquičha, jalla nii. ¹³ Jalla nekztan chjañinacžtanpacha ramuza cjita munti itsa kjajpchiča. Jalla nuž nii ramuz itsanac manžcu, wajtž tjiya Jesusa risiwi ulanchiča, tuž kjawcan:

—¡Yoozqui honorchiz cjila! ¡Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi žoñi rispittaj cjila! ¡Israel chawjc jiliri rispittaj cjila!

¹⁴ Jesusaqui tsjii aznu cunsicžcu, yawchiča, jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjiirtčhaja, jalla nuž.

¹⁵ Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

—Sión wajtchiz žoñinaca, anaž eksna. Cherna. Aznuquiz yawchi am chawjc jiliriz tjonča.

¹⁶ Jalla nuž watan nii ora niiž tjaajintanacqui anaž intintazatča, kjažtiquiztan nižta wat, jalla nii. Jesusa arajpacha

ojktan, jalla nekztan ninacaqui intintazzi cjissičha. Jalla nii ora cjuñzičha, tuquitan cijirta Yooz takuqui tjapa nii watchinaca mazinchičha, nii. Nii cijjrtanac jaru, nužcama watchičha.

¹⁷ Niiž tuquiqui Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jatatatskatchičha. Nekztan kjawžcu sipulturniztan ulanskatžquichičha. Jalla nii cherni žoñinacaqui parti žoñinacžquiz walja parličičha tjapa nii milajru paatiquiztan.

¹⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaž paata milajru zizcu, walja žoñinacaqui Jesusižquin zali ojkičičha. ¹⁹ Jalla nuž cheržcu fariseo žoñinacaqui ninacpora tuž cjichičha:

—Wejrnacqui jazicž cheručha. Tjapa žoñinacaqui nižžquin ojzpanž cjiskalala. Nižaza wejrnacqui anaž čjulumi kjaž cjiyi atchuca cjesaž, jaz.

GRIEGO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

²⁰ Nii pijjzta ojki žoñinacžporquiz tsjii kjaž griego wajtchiz žoñinaca želatčha. Ninacaqui Jerusalén watja ojkhizakazza, Yooz rispiti. ²¹ Ninacaqui Felipižquin tjonchičha. Felipiqui Betsaida wajtchiztačha, nižaza Galilea yokchiztačha. Felipižquiz rocchičha tuž cjican:

—Señor, wejrnacqui Jesusižtan zalz pecučha.

²² Nekztanaqui Felipiqui Andrežquiz mazni ojkičičha. Nekztanaqui pucultanaqui Jesusižquiz mazni ojkičičha. ²³ Jalla nuž maztiquiztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Jaziqui wejt ticz ora wajičha. Jalla nekztanaqui wejrqui honorchiz cjeečha. ²⁴ Ančhucaquiz wereral chiyučha. Tsjii čhjacta trigo semillaqui yokquiz tjažta, katčha. Jalla nižta čhjacta cjen, ew zkala jecža, nižaza pookčha. Ana nižta čhjacta

cjequičha niiqui, nužquizkaz žejlčha semillaqui. ²⁵ Jalla nižta iratačha tii chiitaqui. Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui ultim zuma kamaña pertaquičha. Pero jakziltat tii muntuquiz žejlcan persun kuzcama ana kamz pecčhaja, nižaza Yooz kuzcama kamz pecčhaja, jalla niiqui wiñayjapa zuma kamañchiz cjequičha. ²⁶ Jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niiqui wejtcan chica ojklaysa čjul sufriquiztanami. Nekztan jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju wejtcan chica wejt sirwiñinaca zakaz cjequičha. Nižaza jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla nižquiz wejt Yooz Ejpqui honoraž tjaaquičha.

JESUSIŽ TICZ MAZINTA

²⁷ ‘Anziqui wejt kuzqui ancha turwaysičha. ¿Kjaž cjisnaqui? Yooz Ejp, tii sufriquiztanž liwriyalla. ¿Nuž cjis wali cjesaya? Anačha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinpančha, sufrijsapaqui. ²⁸ Yooz Ejp, am munañpaj cjila; ampacha rispittaj cjila. —Nuž cjichičha Jesusaqui. Jalla nii orapacha arajpachquiztan tsjii joraqui paljayžquichičha, tuž cjican:

—Wejrqui rispittičha, nižaza rispittapan cjeečha, amiž cjen.

²⁹ Nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii chiñi jora nonžcu, cjichičha:

—Tsji jorjorni želatčha —nuž cjichičha.

Yekjapanacaqui tuž cjichičha:

—Tsji anjilaž paljayžquichila.

³⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Anaž wejtajapa nii jora chiñižquichičha, antiz ančhucaltajapačha.

³¹ Weriz ticztaž cjen tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui pjalžtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz mantiñi diablui atiptaž cjequičha, chjatkattaž cjequičha.

³² Yooz Žoñtčha wejrqui. Jaziqui tii yokquiztan cruzquiz waytital cjeečha. Nekztan tjapa wejt partir žoñinacžquiz

wejtquin macjatskatača, wejtquin criizjapa.

³³ Jalla nuž chiican Jesusaqui jaknužt ticznačhaja, jalla nii chiichiča. ³⁴ Nekz željni žoñinacaqui tuž cjichiča:

—Učhumnacqui učhum liiquiztan zizziča, Cristuqui wiñaya žetaquiča. ¿Kjaž amqui chiyasajo, Yooz Žoñi cruzquiz waytita cjequiča, cjicanajo? ¿Ject tii Yooz Žoñejo?

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsjii upacamakal ančhucatan želača Yooz kamaña tjeežcan, tsjii kjanažtakaz. Jalla nuž wejt kjana želan, ančhucqui zuma kamañchiz kama. Zumchi cjis wajillača. Nii zumchi cjen, ana tsucaquiča. Jakziltat anawal zumchiquiz kamčhaja, jalla niiqui jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizza. ³⁶ Jaziqui tsjii kjanažtakaz weriž želan, wejtquiz criya, zuma Yooz kamaña tjeežñinaca cjisjapa.

Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ojkchiča. Nekztan ninacžquiztan čhjojziča.

ISAIAS CJJRITA TAKU CUMPLISSICHA

³⁷ Ninacaž cheran walja milajrunaca paachiča Jesusaqui. Jalla nuž paachiž cjenami parti žoñinacaqui ana nižquin criichiča. ³⁸ Jalla nuž ana critiquiztan Isaías cjita profetž takunaca cumplissiča. Isaías cjita Yooz cuntiquiztan chiini profetaqui tuž cjichiča:

“Yooz Jiliri, ¿ject wejtnacaž chiita taku criijo? Nižaza am azi tjeeznan, žoñinacaqui anapaž tintazza”.

³⁹ ¿Kjažt žoñinacaqui criyasajo? Isaíasqui tuž cjichiča:

⁴⁰ “Yoozqui tii žoñinaca zur žoñižtakaz cjiskatchiča, ana cherni žoñinacažtakaz cjeajo. Nižaza chojru kuzziz cjiskatchiča, ana tintazni kuzziz cjeajo. Jalla nuž cjen ana wejtquin macjatžcaquiča, liwriita cjeajo”.

Nuž cjjirchiča Isaiasqui, ⁴¹ tuquitan Jesusaž tjeežta honora puntu zizcu.

⁴² Jila parti ana criichiž cjenami, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz criichiča, nižaza jilirinacami. Pero fariseo žoñinaca ekskcu ana kjanacama cjiicjiichiča. Jamazit criichiča, ana ajcz kjuyquiztan chjatkatta cjeajo. ⁴³ Žoñinacaž rispitta cjis pecatča, Yoozquiztan cjen juc'anti. Jalla nižtiquiztan jamazit criichiča Jesusižquiz.

JESUSIŽ CHIITA TAKU

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan chiichiča tuž cjican:

—Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui wejr cuhanžquinižquiz nužuzakaz criiča. ⁴⁵ Nižaza jakziltat wejr cherčhaja, jalla niiqui wejr cuhanžquinižquiz nužuzakaz cherča.

⁴⁶ Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, Yooz kamaña tjeezjapa, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz ana tira kamaquiča.

⁴⁷ Jakziltat weriž chiita nonžcu ana catokačhaja, jalla niž quintr tii ora anal chiyuča. Wejrqui žoñinacž quintr chiižjapa ana tjonchinča. Antiz žoñinaca liwriizjapa tjonchinča.

⁴⁸ Jakziltat wejtquiz ana criichaja, nižaza werj ana cherz pecčhaja, nižaza weriž chiita taku ana catokčhaja, jalla ničha persun quintr cjiicjiiniqui. Pjalz tjuñquiziqui weriž chiita taku ana catoktiquiztan jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ultimquiz ninaca casticaquiča.

⁴⁹ Wejrqui anal persun kuzquiztan chiiñča. Antiz wejr cuhanžquini Yooz Ejpž mantita jaru chiiñča, nižaza niž mantitacama tjaajniñča.

⁵⁰ Wejt Yooz Epiž mantitacama kamzqui arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapapanča. Jaziqui weriž

chiitaqui Yooz Epiž mantitacama chiichinča.

JESUSAQUI PIYUNAŽTAKAZ KJOJCHANACA AWJZIČHA

13 Ima pascua pijizta tjonan, Jesusaqui zizziča niž ticz ora wajiča, jalla nii. Nižaza zizziča, tii muntu eccu niž Ejpžquinž okaquiča, nii. Tii muntuquiz žejlcan Jesusaqui niž pecta mazinaca walja k'aachichiča, ultim werarapan. Ticzcama k'aachichiča.

² Pascua pijizta paacan, Jesusaqui niž tjaajintanacžtan čhjeri lujlčiča. Judas Iscariote cjita Simonž majch chicapacha nekz želatča. Judas kuzqui diabluž mantuquiz cjiskatchiča. Diabluž mantitaž cjen Judasqui tarzuna paaz pinsichiča, Jesusa tankatzjapa. ³ Jesusaqui zizziča, Yooz Ejpqui tjapa mantiznaca niž kjarquiz tjaachiča. Nižaza niž iqui Yooz Ejpžquiztan tjonchiča, nižaza Yooz Ejpžquin quepaquiča. Jalla nii zizziča Jesusaqui. ⁴ Jalla nuž zizziž cjenami, piyunažtakaz cjissiča. Misquiztan tsijtscu, niž juntunža zquiti chjojk-siča. Nekztanaqui toalla aptižcu, nižtan tsjaasiča. ⁵ Jalla nekztanaqui tsjii purinquiz kjaz alžcu, niž tjaajintanacž kjojcha awjžiči kallantichiča. Nekztan nii tsjaazta toallžtan kjojchanaca chjujžinčiča.

⁶ Nižaza Jesusaqui Simón Pedro cjita žoňžquiz niž kjojcha awjžiči macjatchiča. Nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, čamqui wejt kjojcha awjžinz pecya? Ana wejt kjojcha awjžinz waquiziča.

⁷ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Tii weriž paataqui amqui ana intintazza anziqúi. Tii jarquinam intintazaquiča.

⁸ Pero Pedruqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, amqui wejt kjojcha anapanim awjžinasacha.

Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjičan:

—Wejrqui am kjojcha anal awjžinaž niž iqui, anam wejt partiquiz cjesača.

⁹ Jalla nekztanaqui Simón Pedro cji-taqui tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, ana wejt kjojcha alajakaz awjnasača, wejt kjarami achami awjžinalla.

¹⁰ Jesusaqui nižquiz tuž cjichiča:

—Tsjii ajunta žoňiqui anaž wilta wila ajunz pecča, antiz kjojchakaz ajunz pecča. Nekztan limpuž niž iqui tjap-pacha. Ančhucqui limpuča, pero tsji-iqui ana limpuča ančhucqui.

¹¹ Jesusaqui zizziča, jakziltat tarsuna paazcu nii tankatačhaja, nii. Jalla nižtiquiztan nuž chiichiča Jesusaqui, “Tsjiiqui ana limpuča ančhucqui” cjičanaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui ninacž kjojchanaca awjawjžinžcu, niž juntunža chjojka zquiti aptichiča. Zquiti cujtžcu wila misquiz julziča. Nekztan ninacžquiz cjichiča:

—ČTii weriž paata ančhucqui intintaziňchuckaya?

¹³ Ančhucqui wejr “Tjaajiči Maestruž” cjiča, nižaza “Jiliriž” cjiča. Jalla nužupanča wejrqui. Jalla nižtiquiztan nužpan chiž waquiziča. ¹⁴ Wejrtča werara ančuca Jiliritqui nižaza Tjaajiči Maestrutqui. Jaziqui wejrqui ančuca kjojcha ajunžinčinča. Jalla nižta irata ančhucmi piyunanacžtakaz, porapat yanaparassa, nižta kjojchanaca ajunz tjepi. ¹⁵ Jazic nižta paachinča, ančhuc nižtapacha paajo. ¹⁶ Ančucaquiz ultim weraral chiyuča. Tsjii piyunaqui niž jiliržquiztan anača juc'anti Nižaza tsjii cučanžquitaqui niž cučanžquinižquiztan anača juc'anti. ¹⁷ Ančhucqui tii puntu intintazzaj

niiqui, jalla nii jaru kamz waquiziča. Nekztan cuntintuž cjequiča ančhucqui.

¹⁸ Wejrqui weriž illztanaca pajuča. Nižaza tsjiizuñ pajuča. Niiž puntuquiztan cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsjii wejtta chica lujlñiqui wejt quintraz cjisnaquiča”. Jalla nii cjiirta Yooz takuqui cumplisnaquiča. Tjapa ančuca puntuquiztan anal chiyuča. ¹⁹ Pero anziqiu ima tankatan ančucaquiz chiyuča jaknužt wejr tanta cječhaja, nii puntu kjanzt'uča. Jalla nižtiquiztan wejr tantanaqui, ančhucqui wejtquiz criyaquiča, wejrtča Yoozquiztan cuhanžquitaqui, jalla nii. ²⁰ Ančucaquiz weraral chiyuča. Jakziltat weriž cuhanžquita žoñinaca risiwčhaja, jalla niiqui wejr zakaz risiwčha. Nižaza jakziltat wejr risiwčhaja, jalla niiqui wejr cuhanžquinižquiz risiwtazakaz cjequiča.

JESUSAQUI TARAZUNTAŽ CJEQUIČHA

²¹ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui persun kuzquiz ancha llaquita sint'ichiča. Jalla nekztan tuž kjanapacha cjichiča:

—Ančucaquiz weraral chiyuča. Tsjii ančucaquiztan wejr tankataquiča.

²² Jalla nuž chiitiquiztan niiž tjaajintanacaqui porapat chersassiča, kuzquiz pinsican, “¿Jakziltižjapa chiičhaja?” jalla nii. ²³ Tsjii ancha k'aayi tjaajinta žoñi Jesusiž latuquiz žcati julzi želatča. ²⁴ Jalla nekztan Simón Pedruqui nii žcati žejlñižquiz kjaržtan paljaychiča. “¿Jecžquiztanpan chii? Maznalla”, cjicanaqui. ²⁵ Jalla nižtiquiztan nii žcati žejlñi žoñiqui Jesusižquiz pewcziča tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ĵject am tankatñi žoñiqui?

²⁶ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jecžquizkat wejrqui čhjer mazquiquiz t'awžcu tii t'anta tjaachaja, jalla niiž cjequiča niiqui.

Jalla nekztanaqui nii t'anta t'awžcu, Judas Iscariotiquiz tjaachiča. Niiqui Simonž majchtača. ²⁷ Jalla nii t'awžta t'anta tanžtanaqui, Satanás cjita diablui Judas kuzquiz luzziča. Nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Čhjulom paačhaja, apura paa.

²⁸ Nii parti mizquiz julzi žoñinacaqui ana intintichiča, nii Jesusiž chiita. ²⁹ Yekjapanacaqui tantiyačha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui niižquiz mantichižlani pjižta paazjapa čhjulunaca kjayžjapani. Yekjapanacazti zakaz tantiyačha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui mantichižlani, pori žoñinacžquiz paaz onanzjapani. ³⁰ Judasqui nii t'anta tanžcu nii orapacha ulanchiča. Nii oraqui weentača.

EW MANTITAQUI

³¹ Jalla nuž Judas ulantanaqui, Jesusaqui cjichiča:

—Wejrtča Yooz cuhanžquita Žoñtqui. Jaziqui wejrqui wejt Yooz tjaata kamaña tjeeznuča, honorchiz cjisjapa. Nižaza weriž cjen Yooz Ejpqui honorchiz cjequiča. ³² Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejtquiz zakaz honorchiz cjiskataquiča. Jalla niiqui wajillaž wataquiča. ³³ Weriž pecta jilanaca, tsjii upacamakaz ančhucatan želača. Nekztan ančhucqui wejr kjuraquiča. Pero jaknužt tuquiqui žoñinacžquiz chiitučhaja, jalla nižtapachal anziqiu ančucaquiz tuž chiyuča: Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasacha. ³⁴ Wejrqui tsjii ew mantita ortina ančucaquiz tjaa-uča: “Porapat zuma munazizpanča, jalla nii. Jaknužt wejrqui ančhucatan zuma

munazitučhaja, jalla nižta ančhucqui porapat zuma munazaquičha”.
³⁵ Ančhucaž nii ortina mantita jaruž kaman, tjapa žoñinacaqui zizaquičha, ančhucčha weriž tjaažinta žoñinacapan.

PEDRUQUI K'OTAQUIČHA

³⁶ Jalla nekztanaqui Simón Pedruqui niizquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, ¿am jakzim okaquiya?

Jesusaqui niizquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju anaž apžñi atasacha anziqwi. Tii jarquinaqui amqui wejtquin tjonaquičha.

³⁷ Pedruqui cjichizakazza:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan anzič ana am apžñi atasajo? Anzimi amquiztanami weril ticznasacha.

³⁸ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—¿Wejtquiztan ticznasaya? Ultim weralar amquiz cjiwčha: Ima quer wallpaž klawan, amqui čhjep wila wejr ana pajñim toscara chiyaquičha.

ARAJPACHA OJKZ PUNTU

14 Wejt tjaažinta žoñinaca, Yooz Ejpžquin criyiñchucčha nižaza wejtquiz zakaz criya. Ana turwayzi kuzziz cjee. ² Wejt Ejpž arajpach kjuyquin wacchi campu žejlčha, kamzjapa. Ana nižta žejltasaž niiqui wejrqui ančhucaquiz maztasacha. Jaziqui wejrqui okačha ančhucaltajapa campu tjaczquizjapa. ³ Jalla nuž campu tjaczñi ojkžcu, wital quejpžcačha ančhuc chjichi, wejtta kamzjapa. Jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju ančhuc zakaz želaquičha, weriž chjichtaž cjen. ⁴ Ančhucqui jakziquint wejr okačhaja, niiqui zizza. Nižaza wejt ojkz jicz zizza.

⁵ Nekztanaqui Tomasqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, jakziquinam am okačhaja, anal zizučha wejrnaqui. ¿Kjažt am ojkz jicz zizasaya?

⁶ Jesusaqui niizquiz tuž kjaazičha:

—Wejrtčha jicz cuntitqui, arajpachquin irantizjapaqui. Nižaza wejrtčha werarapankaztqui. Weriž cjen werar Yooz kamaña zizasacha. Nižaza wejrtčha žeti tjaažiñtqui, Yooztan winaya kamzjapa. Weriž cjenpankaz Yooz Ejpžquin iranti atasacha. ⁷ Ančhucqui wejr ultimu pajtasaz niiqui, ančhucqui wejt Yooz Ejp zakaz pajtasacha. Jaztanpacha weriž cjen ančhucqui wejt Yooz Ejp pajčha, nižaza weriž cjen ančhucqui Yooz Ejp cherčha.

⁸ Nekztanaqui Felipiqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, Yooz Ejp cherkatalla, nužquiz niimi bastakal cjeečha.

⁹ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Felipe, ančhucatan ažkpacha žejlchinzala. ¿Anapanim wejr pajjo? Jakziltat wejr cherčhaja, nižaza Yooz Ejp cherčha. ¿Kjažt am nuž cjeejo, “Yooz Ejp cherkata”, cjicanajo?

¹⁰ Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. ¿Jalla nii anam crii amya? Weriž ančhucaquiz chiitaqui anaž persun kuzquiztan chiyučha, antiz Yooz Ejpž cuntiquiztan chiyučha. Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlčha. Jalla nižtquiztan niiz cjen obranacal paa-učha. ¹¹ Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. Jalla nii criyaquičha, jaziqui. Weriž chitiquiztan ana criyasaz niiqui, weriž paata obranaca cheržcu mekaz criyalla. ¹² Werarapan ančhucaquiz chiyučha. Jakziltat wejtquiz criican tjapa kuzziz cječhaja, jalla niiqui weriž paata obranaca irataž zakaz paaquičha, nižaza weriž paata obranacquiztan juc'ant pajk obranaca paaquičha, weriž Yooz Ejpžquin ojktiquiztan. ¹³ Wejtquiz tjapa kuzziz cjen, ančhucqui čhjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaj niiqui, jalla nii mayiztiquiztan wejrkal čhjulumi tjaa-ačha. Jalla nuž tjaa-ačha, weriž cjen Yooz Ejp juc'ant honorchiz cjisjapa. Wejrtčha Yooz Majchqui.

¹⁴ Ančhucui wejtquiz tjapa kuzziz cjen čjul mayiztami mayačhaja, jalla nii mayiztiquiztan wejr tjaa-ača.

ESPIRITU SANTUŽ PUNTU

¹⁵ Ančhucui wejttan tjapa kuztan munazaquiz̃ niiqui, weriž tjaata ortinanaca cazaquiča. ¹⁶ Wejrqui Yoozquiztan mayača, tsjii tjurt'ižiñi cučanžquizjapa. Nii tjurt'ižiñi ančuca kuzquiz wiñayaž kamaquiča. Yooz Espiritu Santuča niiqui. ¹⁷ Nii tjurt'ižiñi werara intintazkataquiča. Ana criichi žoñinacž kuzquiz anaž luzasača. Ninacaui nii tjurt'ižiñi ana cherasača, nižaza ana pajasacha. Nii tjurt'ižiñi ančuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan nii pajča ančhucui. Nižaza wiñaya ančuca kuzquizpacha želaquiča. ¹⁸ Wejrqui ančhuc anal ecača maa ejp wajchallažtakaz. Ančucaquin wila tjonacha. ¹⁹ Tsjii upacamakaz, nekztan ana criichi žoñinacaui ana iya wejr cheraquiča. Anchuczi wejr wila cheraquiča. Nižaza jacatatžcu wiñayjapa žetača. Weriž žejtchiž cjen, ančhuc zakaz wiñaya žetaquiča Yooztan kamcan. ²⁰ Jacatatžtanaui ančhucui zizaquicha, wejrqui wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizza. Nižaza ančhucui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzzizza. ²¹ Jakziltat weriž mantita ortinanaca catokčhaja, nižaza cumpličhaja, jalla niiqui ultimuz wejttanž munaziča. Nižaza jakziltat wejttan munazičhaja, jalla nižtan zakaz wejt Yooz Ejpqui munaziča. Nižaza wejrzakal nižtan munazuča. Nižaza wejrqui nii žoñžquiz kjanacama wejt puntu zizkatača.

²² Nekztan Judas (anača Iscariotiqui) tuž pewcziča:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan amqui wejtnacaquizkaz pajkataquiya, am pun-tuquiztan zuma zizjapaya? Nižaza ¿kjaž-

tiquiztan parti žoñinacžquin am persuna ana pajkataquiya? ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?

²³ Jesusaui tuž kjaaziča:

—Jakziltat wejttanpan munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku cazza, nižaza wejt Yooz Ejpqui nižtan munaziča, nižaza wejrnacui nižquin tjonuča, niž kuzquiz kamzjapa. ²⁴ Jakziltat wejttan ana munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku ana cazza. Weriž chiita takuui anača wejt persun kuzquiztan. Antiz wejr cučanžquini Yooz Ejpž kuzquiztanpanča weriž chiita takuui.

²⁵ Ančhucatan iya žejlcan ančucaquiz tii puntunaca chiyuča. ²⁶ Wejt wiruñ weriž cjen Yooz Ejpqui tsjii tjurt'ižiñi cučanžcaquiča. Yooz Espiritu Santuča nii tjurt'ižiñi. Jalla niiqui wejt cuntiquiztanž cjequiča. Niiqui ančucaquiz tjapa Yooz puntunaca tjaajnaquiča, nižaza tjapa weriž chiita takunaca cjuñkataquiča.

²⁷ Wejrqui ančuca kuznaca jeejzkatuča. Ančuca kuznaca jeejzkatžcuqui okača. Žoñinacaui anapanž žoñž kuz nižta jeejzkatasača. Ančuca kuznacaui anača turwaysi cjee, nižaza anača eksna. ²⁸ Ančhucui weriž chiita nonzinčhucča: Okača, nižazal ančucaquiz wital tjonacha, jalla nii. Ančhucui wejttan zuma munaztasaz̃ niiqui, chipchiž cjitasača, nii weriž chiitaž cjen. Wejrqui wejt Yooz Ejpžquin okača. Wejt Yooz Ejpqui wejtquiztan juc'antiča. ²⁹ Ima ojkean ančucaquiz anziui mazinčinča, jalla nuž wattan wejtquiz tjapa kuztan criyajo.

³⁰ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacž mantiñiui tjonča. Jalla nii anawal mantiñi diabluqui Judasquiz cučanžquiča, wejr tankatzjapa. Jalla nižtiquiztan tsjii upacamakaz ančhucatan parluča. Pero nii anawal

mantiñiqui wejtquiztan anača juc'ant azzizqui. Jazic niiqui wejr anaž mantasača. ³¹Wejrqui wejt Yooz Epiž mantitacama okača. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñi žoñinacacui zizaquiča, wejrqui Yooz Ejpžtan zuma munaziča, jalla nii. Jaziqui žaažna. Tekžtan ojkla.

UWAS MUNTI PUNTU

15 ¹Wejrtča chekan lijitumtqui, tsjii zuma uwas muntiztakaz. Wejt Yooz Ejpqui nii munti cwtiñiča. ²Nii uwas muntiquiztan skoz uwas piz itzanacaž pajkča. Jakzilta uwas piz itzat ana čherchiz pajkčaja, nii ana čherñi itzaqui c'utžtaž cjequiča. Nižaza nii munti cwtiñiqui čherñi itzanaca zumpachaž azquichaquiča, juc'ant čheri pookajo. Yooz Ejpča nii munti cwtiñiqui. ³Weriž chiitiquiztan ančhucui zuma kuzziz cjissinčhucča. ⁴Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzziztča. Jalla nižta ančhucui wejttan tsjii kuzziz cjee. Tsjii muntiquiztan ojknii piz itzaqui nii muntiquiztan apakta cjequiz niiqui, ana čherchiz cjisnasača. Antiz nii zuma muntuquiz pajknii itzanacakaz čherasača. Jalla nižta nii munti itzanaca irataž ančhucui. Ančhucui wejttan ana tsjii kuzziz cječhaj niiqui, ana zuma kami atasacha. Antiz wejttan tsjii kuzziz cječhaj niiqui, nekzipanž zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeeznasača.

⁵Wejrtča nii zuma uwas muntiztakaztqui. Ančhuczi nii uwas piz pajknii itzanacažtakazza. Jakziltat wejttan ultimu tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza wejrmi nižtan tsjii kuzziz cjesaž niiqui, jalla niča ancha zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeezñiqui. Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yooz yujcquiz ana čjul zum obranacami tjeeznasača. ⁶Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj ni-

iqui, Yoozquiztan chjatkattaž cjequiča. Nekztanacui ana zuma kamañchiz cjen kjoñchi itsanacažtakaz cjequiča. Jalla nižtiquiztan nii kjoñchi itsanacažtakaz ricujtaž cjequiča ujqin ujjapa.

⁷Ančhucui wejttan tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza weriž tjaajinta takunaca catokaquiz niiqui, nekztan wejtquiztan čjulumiz mayasača. Nekztanacui amiz mayiztiquiztan tjaataž cjequiča. ⁸Ančhucui walja zuma obranaca tjeezñiž cjen, Yooz Ejpqui honorchiz cjequiča. Nižaza ančuca zuma obranacchiz cjen ančhucui weriž tjaajinta žoñinacčhucča, jalla nii kjanapachaž tjeeznaquiča. ⁹Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejttan zuma munazičaja, jalla nižtapacha wejr ančhucatan zuma munazuča. Weriž ančhucatan munazñiž cjen, jalla niipanž cjuñzna. ¹⁰Ančhucui weriž mantita ortinanaca cumplaquiča. Jalla nekztan wejrqui ančhucatan tirapan munaziñil cjeeča. Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita ortinanaca cazzinča. Jalla nižtiquiztan niiqui wejttan tirapanž munaziča. Jalla nižta irata ančhucatan wejttan cjequiča.

¹¹Jalla nii puntunaca ančucaquiz chiyuča, wejttan chica cuntintuž cjisjapa, nižaza ančuca kuznacami ancha cuntintu cjisjapa. ¹²Weriž mantita ortinacui tužuča, jaknužt wejr amtan zuma munazitučaja, jalla nižta irata ančhucui porapat munazaquiča. ¹³Jakziltat persunpacha niž mazinacž laycu ticžaja, jalla niiqui, ancha munaziñi kuz tjeēja. Jalla nižta žoñžquiztan anaž juc'anti munaziñi kuzziz žoñic želasača. ¹⁴Ančhucui weriž mantitacama kamaquiz niiqui, nekzipanča ančhucui wejttan munaziñiqui. ¹⁵Tekztan najwcchuc anal ančucaquiz “wejt piyunanacača” cji-can cjesača. Tsjii piyunaqui čjulut patruna paačaja, ana zizza. Wejrqui tjapa wejt Yooz Epiž chiitacui ančucaquiz

zizkatchinča. Jalla nižtiquiztan tekztan najwcchuc ančucaquiz “wejt mazinacapanča” cjeeča. ¹⁶ Ančucui ana wejr illzinčucča. Wejrzi ančuc illzinča, nižaza apóstol puestuquiz utchinča, Yooz taku parli okajo, nižaza walja žoñinaca wejtquiz criiskatajo. Nižaza nii wejtquiz criichi žoñinacui wejtquiz tiraž tjurt'acuiča. Wejtquiz kuzziz cjen, čjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaja, jalla nii mayiztaqui tjaataž cjequičha.

¹⁷ Wilit ančucaquiz mantuča:

Porapat zuma munazaquičha.

CRİİCHİ ŽOÑINACAQUI CHJAAWJKATTA CJEQUIČHA

¹⁸ Ana criichi žoñinacž ančucatan chjaawjkatan, cjuñzna, jalla nižta ninacui wejttan chjaawjkatchiča.

¹⁹ Ana criichi žoñinacž partiraž cjitasaž niiqui, ančucui ninacžquiz munazita cjitasača. Pero wejrui ančuc illzinča. Jalla nižtiquiztan anača ana criichi žoñinacž partira ančucui. Nižaza nižtiquiztan ančucui ana criichi žoñinacžquiz ana munazita cjequičha, nižaza chjaawjtaž cjequičha.

²⁰ Weriž chiitac cjuñzna. Wejrui cjichinča, “Tsji piyunaqui niž patrunžquiztan anača juc'anti”. Ana criichi žoñinacui wejtquiz sufriskatchiča. Nižaza ninacui ančucaquiz zakaz sufriskataquičha. Weriž tjaajinta taku ana catokchiča. Jaziqui ančucaž tjaajinta taku ana zakaz catokaquičha. ²¹ Pero ana criichi žoñinacui ančuca quintrā cjequičha, ančucaž wejtquiz kuzziz cjen. Nii quintrānacuui wejr cuhanžquini anaž pajča. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz quintrāzza.

²² Wejrui ninacžquiz Yooz taku mazni ana tjontasaž niiqui, ninacui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero wejrui wejt puntuquiztan kjanapacha ninacžquiz chiichinča. Jalla

nižtiquiztan ninacui ana čjulumi chiyi atasāča, casticz tjuñquiziqui. Nižaza ninacžquiziqui anaž pertunac želasāča. ²³ Jakziltat wejtquiz

chjaawjkatchaja, jalla niiqui wejt Yooz Ejpžquiz zakaz chjaawjkatcha. ²⁴ Wejrui ninacž yujcquiz walja milajru obranaca paachinča, jakzilta wali žoñžquiztanami juc'anti. Pero anapanča wejtquiz criiz pecchiča. Jaziqui pajk ujchiz cjissiča. Jalla nižta obranaca anal paatasāž niiqui, ninacui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero nižta obranaca paachinča. Nižaza ninacui weriž paata milajrunaca cherchiča. Jalla nuž cherzcumi, wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi chjaawjchapanča. ²⁵ Jalla nuž ninacž chjaawjtaqui cjiirta Yooz taku cumplissiča. Ninacž liiquizpacha cjiirta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Wejtquiz chjaawjchiča ana čjul razunžtan”.

²⁶ Wejrui Yooz Ejpžquiztan ančucaquiz Yooz Espiritu Santo cuhanžcača. Jalla nii Yooz Ejpžquiztan tjonchi Espiritu Santuui wejt puntuquiztan weraraž intintazkataquičha, nižaza ančucaltajapa tjurt'ižinaquičha. Jalla nii Espiritu Santuui tjonžcu wejt puntuquiztan zizkataquičha.

²⁷ Primirquiztanpacha ančucui wejttan chica ojklaychinčucpanča. Jalla nižtiquiztan ančuczakaz wejt puntuquiztan zizkataquičha.

PRUEBANACAŽ TJONAQUIČHA

16 ¹ Tjapa weriž chiitanacuui ančucaquiz chiichinča, čjul sufrisquiztanami tirapan wejtquin kuzziz cjisjapa, nižaza ana wejtquiztan zarakzjapa. ² Jazta timpuquiz ančucui ajcz kjuyanacquiztan chjatkattaž cjequičha. Nižaza tsjii sufris ora tjonaquičha. Jalla nii orauui jecmit ančuc conačhaja, jalla nii conni

žoñiqui cjequiča, “Wejrtča Yooz sirwintqui. Jalla nižtiquiztan nii žoñi conchinča”, nuž cjequiča. ³Nii ančhuc conñi žoñinacami wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi anapan pajča. Jalla nižtiquiztan ančhuc conasača. ⁴Tjapa weriž chiitanacaqui ančhucaquiz chiichinča, ančhucaquiz yanapzjapa. Nii sufris ora tjontanaqui jalla tii weriž chiitanaca cjuñznaquiča. Primirquiztanpacha tii sufris puntuquiztan ančhucaquiz kjanacama ana chiichinča. Ančhucatan kamiñtača. Jalla nižtiquiztan tii sufris puntu ana chiiz pecchintača.

ESPIRITU SANTUŽ PUNTU

⁵Pero anz wajilla wejr cuhanžquinižquin okača. Ančhucaquiztan anaž jakziltami wejr pewcža, “¿Jakzit okačhaja?” jalla nii. ⁶Anchucqui ancha llaquita cjissinčhucča, jalla nuž weriž chiiñiž cjen. ⁷Pero wejrqui werara takunaca chiyuča. Weriž ojktanaqui waliž cjequiča ančhucaltaqui. Wejrqui anal okasaž niiqui, tjurt'ižiñi Espiritu Santuqui anaž tjonasača. Pero wejr ojčkcuqui nii Tjurt'ižiñi cuhanžcača. ⁸Jalla niiqui tjonžcuqui, ana criichi žoñinacž kuzquiz ninacž persun uj tantiyaskataquiča. Nižaza Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, nižaza nii Espiritu Santuqui Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča. ⁹Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz persun uj tantiyaskataquiča, wejtquiz ana criichiž cjen. ¹⁰Nižaza nii Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, weriž Yooz Ejpžquin ojchiz cjen. Jalla nižtiquiztan ančhuc zakaz wejr ana iya cheraquiča. ¹¹Tii muntuquiz mantiñi diablui Yooziž yatisinžtača, ana walipanča, nii. Jazic niiqui

castictaž cjequiča ultim juyzuquiz. Jalla nižtiquiztan Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacžquiz Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča.

¹²Iya juc'anti kjažumi ančhucaquiz chiižinznača žejlča wejttaqui. Pero anziqi ančhucqui anaž nii intintazasača. ¹³Werar intintazkatñi Espiritu Santuqui tjonžcu, ančhucaquiz tjaajnaquiča tjapa weraranaca. Anaž persun kuzquiztan tjaajnaquiča, antiz Yoozquiztan nonžtanaca tjaajnaquiča. Nižaza tekztan najwcchuc čjulut watačhaja, jalla nii zakaz tjaajnaquiča. ¹⁴Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquiča. Jalla nuž tjaajiniž cjen wejrqui honorchiz cjeeča. ¹⁵Tjapa Yooz Epiž chiitaqui wejrpankazza chiiñtqui. Tsjiikaztča wejrnacqui. Jalla nižtiquiztan wejrqui chiichinča, Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquiča, nii.

CUNTINTUŽ CJEQUIČA

¹⁶Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča.

¹⁷Nekztanaqui yekjap tjaajintanacaqui porapat pewcsassiča, tuž cijcan:

—¿Kjažt cij tjeejo, tuž cijcanaajo? “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča”. Nižaza ti iqui “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača”, cijča. Jalla nuž cijcan, ¿kjažt cij tteejo? ¿Čjul puntut chii tteejo?

¹⁸Ninacaqui cijchizakazza:

—“Upaquižtancama” chiicanaqui, ¿kjažt cij tteejo? Anača intintazzuca tiž chiitaqui.

¹⁹Jesusaqui persun kuzquiz zizatča, ninacaqui nižquin tsjii pewcz pecatča, jalla nii. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cijichiča:

—Wejrqui chiichincha, tuž cjan: “Upaquiztancama ančucui wejr ana cheraquicha, nekztanaui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquicha”. Jalla nuž chiican, kjažt cji? Jalla niicha ziz pecya? ²⁰ Ultim weraral ančucaquiz cjiwcha. Ančucui llaquita cjequicha, nižaza kaaquicha. Ana criichi žoñinacazti cuntintuž cjequicha. Ančucui llaquita kuzziz cjenami, tsjii kjaž majquiztan ancha chipchipcan cuntintuzkaz cjisnaquicha. ²¹ Nonžna. Majtz ora irantižcan tsjaa maatak žonqui janchinaca walja mizkatiñcha. Nekztan wawa majtzcui, naa maatak žonqui wawchiz cjen ana janchi mizkattami cjuñiñcha. Wawchiz cjen, ancha cuntintucha naaui. ²² Jalla niža irataž ančucui anziui llaquita kuzzizza. Pero wejrqui am wilta cherača. Jalla nii oraui ančuca kuznaca cuntintuž cjequicha. Nižaza nii ančuca cuntintu cjis kuzqui anaž jecmi wilta niža llaquita cjiskatasacha.

²³ Nii orquiztan najwcchuc ančucui zizni cjisui wejr anaž iya pewcnaquicha. Ančucaquiz weraral chiyucha. Wejquiz tjapa kuztan cjen, ančucui Yooz Ejpžquiztan čjulumi mayačhaja, jalla nekztan weriž cjen nii mayiztaui tjaataž cjequicha. ²⁴ Tii oracama ančucui anaž čjulumi maychinčuccha wejt tjuuquiz. Mayiza, nekztanaui tjaataž cjequicha, ančuca kuz juc'anti cuntintu cjisjapa.

JESUSIŽ CHIITANACA

²⁵ Tii oracama wejrqui ančucaquiz ch'aman intintazzuc takunaca chiichincha. Tsjii tjuñiqui tjonča. Jalla nii tjuñquiztan niža ch'aman intintazzuc takunacami anal iya chiyača. Antiz Yooz Ejpž puntuquiztan jalla niil kjanacama chiyača. ²⁶ Nii oraui ančucui wejt tjuuquiz čjulquiztanamiž mayizaquicha.

Nekztan wejrqui ančucaltajapa anal iya maynača wejt Yooz Ejpžquiztanui. ²⁷ Ančucui wejtan munazichinčuccha. Nižaza wejquiz criichinčuccha, wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchi, jalla nii. Jalla nižtquiztan Yooz Ejppacha ančucatan munaziča. ²⁸ Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tii muntuquiz tjonchinča. Nižaza tii muntuquiztan, wejt Yooz Ejpžquin quepača.

²⁹ Jalla nekztanaui niž tjaajintanacaui cjichiča:

—Jaziqui ultimu kjanacama chiichamča, ana ch'aman intintazzuc takunacžtan. ³⁰ Jaziqui zizuča, amqui tjapa čjulumi zizñampanča, nii. Ampankam wejtnaca kuzmi zizza. Jalla nižtquiztan wejrnacui anal iya pewcnasača. Nižaza wejrnacui ultim chekpacha criyuča, amqui Yooz Ejpžquiztan tjonchamča, jalla nii.

³¹ Jesusaui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Jaziqui ančucui ultim chekpacha criichinčucjo? ³² Tsjii ora wajiča. Anzpachača nii oraui. Nii oraui ančucui wichanziž cjequicha, nižaza zina zina wichanziž cjequicha. Wejrqui zinalla ectal cjeeča. Pero wejr zina ecta cjenami, wejrqui ana zina cjeeča. Wejt Yooz Ejpž wejtan chica cjequicha. ³³ Jaziqui tjappacha tii takunaca ančucaquiz chiichinča, wejquiz kuzziz cjen, cuntintu cjisjapa. Tii muntuquiz žejlcan ančucui sufraquicha. Walja tjup kuzzizpan cjee. Wejrqui tjapa liju atipchinča.

JESUSIŽ YOOZ EJPŽTAN PARLITA

17 Jalla nuž chižcu Jesusaui tsewcchuc arajpach kjutni cherziča. Nekztan Yooz Ejpžtan parličiča, tuž cjan:

—Yooz Tatay. Wejt sufris ora tjonča. Wejrtča am Majchtui. Wejquiz honorchiz cjiskatalla. Nekztan wejrqui

amquiz juc'ant honorchiz cjiskatača. ²Tjapa žoñinaca mantizjapa, jalla nii poder wejtquiz tjaachamča. Jakziltami amqui wejtquiz intirjičhaja wejt parti cjisjapa, jalla ninacžquiz arajpachquin wiñaya kamkatača wejrqui. ³Amča zinta werara Yoozqui. Nižaza wejrtča Jesucristutqui; amiž cučanžquita Žoñtča. Wejt parti žoñinacaqui amquizimi wejtquizimi pajča. Jalla nižtiquiztan arajpachquin učumtan wiñaya kamaquičha.

⁴Tii muntuquiz kamcan amquiz honorchiz cjiskatchinča. Nižaza amiž mantita obranaca žerzinča. ⁵Jaziqui, Yooz Tatay, amquin wilta quejpžcu, arajpachquin amtan chica želaquičha. Nekztan wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Ima tii muntu želan, wejrqui amtan chica honorchiztala. Jalla nižta tuquita honorchiz irata wilta wejtquiz honorchiz cjiskatalla.

⁶Amqui žoñinaca illzamča, wejt partiquiz cjisjapa. Jalla nii žoñinacžquiz intintazkatchinča am puntuiztan. Ninacaqui amtača. Nižaza wejt parti cjisjapa wejtquiz tjaachamča. Nižaza ninacaqui am takunac jaru kamča. ⁷Jaziqui wejt partir žoñinacaqui zizza, tjapa weriž chiitaqui amquiztan tjonñicamača, jalla nii. ⁸Amiž chiita takunacacama ninacžquiz tjaajinchinča. Jalla nekztan ninacaqui weriž tjaajinta catokchiča. Nižaza weriž tjaajinta žoñinacača zizñipanqui, wejrqui amquiztan tjonchinča, jalla nii. Nižaza criichipanča, amqui tii muntuquiz wejr cučanžquichamča, nii.

⁹Jaziqui ninacžtajapa amquiz mayizuča. Ana criichi žoñinacžtajapa anal mayizuča. Antiz wejt partir žoñinacžtajapakaz mayizuča, amiž illžniž cjen. ¹⁰Amtača tjapa wejt partir žoñinacaqui. Nižaza wejttača

ninacaqui. Jalla ninacaž cjen wejrqui honorchizza.

¹¹Wajilla ana iya tii muntuquiz kamača. Nii wejt partir žoñinacž eclaquičha. Tii muntuquiz tira želaquičha ninacaqui. Wejrzi amquin quejpžcača. Zuma arajpach Yooz Tatay, tii žoñinaca wejtquiz tjaachamča. Jaziqui am aztan tinaca tirapan cwitalla, tsjii kuzziz cjeajo, jaknuž učumqui tsjii kuzzizlaja, jalla nižta. ¹²Tii muntuquiz tinacžtan kamcan, tii žoñinaca cwitichinča, am aztan. Nižaza tinacžquiztan tsijtsinchinča čhjulquiztanami ana kjaž cjisnajo. Tsjiiki pertissipanča. Jalla nuž pertisjapa nii Judas Iscariotiqui žejltkalča. Jalla nuž cjen tuquita cjiirta Yooz taku cumplissičha.

¹³Anziqui wejrqui amquin quejpžcača. Iya tsjii zkolučtan tii muntuquiz kamcan wejrqui tinacžquiz chiižinuča, wejtquiz criichi žoñinacž wejržtapacha cuntintu cjeajo. ¹⁴Wejrqui tinacžquiz am taku tjaajinchinča. Jaknuž wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejtquiz criichi žoñinacaqui ana žejlča ana criichi žoñinacž partiquiz. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ninacžquiz chjaawjča. ¹⁵Amquiztan ana mayizuča, wejt žoñinacž tii muntuquiztan chjich-taž cjisjapa. Antiz amquiztan mayizuča, ana wal diablūžquiztan wejt žoñinaca tsijtsinta cjisjapa. ¹⁶Jaknuž wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejt žoñinacaqui ana žejlča, ana criichi žoñinacž partiquiz. ¹⁷Amiž chiitaqui ultim werarača. Am takuž cjen wejtquiz criichi žoñinaca zuma kamañchiz cjiskata. Čhjul ana zuma kamañquiztanami zarakskata. ¹⁸Jaknuž amqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejr cučanžquičhaja, jalla nižaza wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejt

žoŋinaca cuchnuča. ¹⁹ Wejtquiz criichi žoŋinacžtajapa ancha kuztanča wejrqui ticzjapa. Nižaza am werar tawk jaru kamtiquiztan tii žoŋinaca t'akžinuča amta cjeajo.

²⁰ Wejrqui tii tekžta žoŋinacžtajapa alaja anal mayizuča, antiz tjapa wejtquiz anzimi wiruŋami criichi žoŋinacžtajapa mayizuča. Tii tekžta žoŋinacaž Yooz taku paljaytiquiztan yekjapanacaqui wejtquiz criyaquiča. Jalla ninacžtajapa zakaz mayizuča.

²¹ Jalla tjapa ninacžtajapa mayizuča tsjii kuzziz cjisjapa. Yooz Tatay, amqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui amtan tsjii kuzziztča. Jalla nižta irata ninacaqui uĉumnacaquiz tsjii kuzziz cjila. Jalla nuž mayizuča, tii muntuquiz žejlŋi žoŋinaca criyajo, am wejr cuhanžquichi, jalla nii.

²² Amiž wejtquiz tjaata arajpach kamaña, jalla nii kamaña ninacžquiz cjiskatchinzakazza, tsjii kuzziz cjeajo, jaknuž uĉumqui tsjii kuzzizzalaja, jalla nižta. ²³ Jaknužt amqui wejttan žejlĉhaja, jalla nižtača wejrqui ninacžtan želača, ninaca tsjii kuzzizpan cjeajo. Jalla nižtiquiztan žoŋinacaqui zizaquiča, amqui wejr cuhanžquichiča, jalla nii. Nižaza žoŋinacaqui zakaz zizaquiča, amqui ninacžtan munaziča, jaknužt amqui wejttan munaziĉhaja, jalla nižta.

²⁴ Yooz Tatay, amqui wejtquiz tii žoŋinaca tjaachamča, wejtquiz criyajo. Jalla tinacaqui wejttan chica kamŋijapa pecuča, jakziquin wejr želaĉhaja, jalla nicju. Jalla nužuntu žejlcan tinacaqui wejt arajpach kamaña kjana cheraquiča. Ima tii muntu želan, wejttan munaziŋiž cjen amqui wejtquiz nii arajpach kamaña tjaachamča. Jalla nii kamaña cheraquiča wejt partir žoŋinacaqui. ²⁵ Ultim lijitum Tatayi ana criichi žoŋnacaqui am anaž pajĉha. Wejrzti am pajuča. Nižaza

jalla tinacaqui zizza, amqui wejr cuhanžquichamča, jalla nii. ²⁶ Am puntuquiztan tinacžquiz zumpacha intintazkatchinča. Nižaza wejrqui tiral intintazkatuča, ninacaž zuma munazizjapa, jaknužt uĉumqui zuma munaziĉhaja, jalla nižta. Nižaza am puntuquiztan ninacžquiz intintazkatuča, wejr ninacžtan tsjii kuzziz cjisjapa.

JESUSAQUI TARAZUNTAČHA

18 Jesusaqui nuž chiižcu niž tjaajintanacžtan ojĉkĉiĉha. Cedron cjita k'awž tsjii latuquin ojĉkĉiĉha. Jalla nicju ch'ojŋi muntinaca želatĉha. Nijcchuc luzziĉha. ² Jesusaqui nii yokquin kjaž wilta ajcžŋipantakalĉha niž tjaajintanacžtan. Tarazunŋi Judasqui nii yoka pajĉiĉha. ³ Jalla nicju Judasqui zultatunacami, nižaza timplu wijilŋi zultatunacami, jalla ninaca ĉjĉtĉiĉha. Timplu jilirinacami, fariseo žoŋinacami jalla ninacaĉha nii timplu wijilŋi zultatunaca cuhanchiqui. Ninacaqui iranĉiĉha michanacžtan teyanacžtan pajĉ cuĉillunacžtan, nižaza wjajtz carotinacžtan. Jalla nižtanacžtan irantĉiĉha. ⁴ Jesusaqui ĉjĉlulut wataĉhaja, jalla nii tjapa zizatĉha. Nii tjonĉi žoŋinacžquiz macjatžcu, pewcziĉha, tuž cjican:

—ĉJectĉha kjur anĉhucjo?

⁵ Jalla ninacaqui kjaaziĉha, tuž cjican: —Wejrnacqui kjuruĉha Jesusa, nii Nazaret wajtĉiz žoŋi.

Jesusaqui tuž kjaaziĉha:

—Wejrtĉha niitqui.

Judas, nii tarazuŋi žoŋiĉi ninacžtan chica tsjĉtĉi želatĉha. ⁶ Jesusaž “Wejrtĉha niitqui” cjĉtiquiztan nii tanŋi žoŋinacaqui wir ĉjutŋi atžcu porapat tewksarasu yokquiz tjojtassiĉha. ⁷ Jesusaqui wilta pewcziĉha:

—ĉJectpan anĉhuc kjurjo? —cjican.

Ninacaqui wilta kjaaziĉha, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuruča Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoňi.

⁸ Jesusaqui nekztan zakaz cjichiča:

—Wejrtča cjichinsala. Ančhucqui wejr kjurča. Jaziqui tii parti žoňinaca cutznaquiča.

⁹ Jalla nekztan Jesusaž tuqui chita taku cumplissiča. Tuquiqui Jesusača chiichiqui, jalla tuž: “Yooz Epiž wejtquiz tjaata žoňinacauki ana tsjimi pertichinča”. ¹⁰ Simón Pedruqui pajk cuchillchiztača. Jalla nii cuchillu jwescu, Pedruqui timplu jilirž piyunž žew cjuňi pootžcu chjajtžinchiča. Jalla nii cjuňi chjajtžinta žoňiqui Malco cjitatača. ¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—Am cuchillu cuchillž žejlžquiz quijtžna. Wejt Yooz Ejpž pinsita kuz jaru wejtlaqui sufristanča. ¿Anaj wejr tii sufrasajo?

JESUSAQUI CHJICHTAČHA

¹² Jalla nekztanaqui zultatunacami, zultatž comandantimi, nižaza judío timplu wijilňi zultatunacami, jalla ninacauki Jesusa tanžcu kjara jweržinchiča. ¹³ Nekztan Anás cjita jilirž kjuyquiz chjitchiča. Anasqui Caifás ajmuž ejptača. Jalla nii wata Caifasqui timplu chawjc jiliritača. ¹⁴ Nii Caifasqui tuquiqui tuž cjitkalča: “Učhumnacaltajapa tsjii žoňi ticstanča, tjapa žoňinaca ana conta cjeyajo”.

¹⁵ Jesusa chjichan, Simón Pedružtan tsjii tjaažinta žoňžtan Jesusa apžiča. Nii tsjii Jesusiž tjaažinta žoňiqui timplu jilirž pajtatača. Jalla nižtiqiztan Jesusižquiz apžcu nii timplu jilirž patiuquin luzziča. ¹⁶ Pedruqui ana pajtaž cjen zancu eclichiča. Nekztan nii tsjii luzzi tjaažinta žoňiqui ulanžquichiča, naa ulanz zanquiz cwtiňi žonaquin paljayzjapa. Jalla nuž paljayžcu patiuquiz Pedro

luzkatchiča. ¹⁷ Nekztan naa cwtiňi žonqui Pedružquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Anaj am zakaz nii žoňžtan chica ojklajňamtajo?

Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Anaž wejr, —cjican.

¹⁸ Ch'uňuriž cjen piyunanacami timplu zultatunacami uj taaziča carpunžtan. Nekztan nii uj parazquiz tsijtchi kutnatča. Ninacžtan chica Pedruqui tsijtchi zakaz želatča, kutuncan.

TIMPLU CHAWJC JILIRŽQUIN APANTITA

¹⁹ Jalla nekztanaqui timplu chawjc jiliriqui Jesusa pecunchiča, niž tjaažinta žoňinacž puntuqiztanami nižaza niž persun tjaažintami. ²⁰ Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa žoňinacž yujcquiz tjaažinčinča. Učhum ajcz kjuyquizimi timpluquizimi tjaažinčinča. Timpluquiz tjapa žoňinaca ajczniča. Ana chjožzaka tjaažinčinča. ²¹ ¿Kjažtiqiztan nuž wejr pecunjo? Weriž tjaažinta nonžni žoňinacžquiz pewczna, čjulut tjaažintučaja, jalla nii. Jalla ninacauki weriž tjaažintanaca zizza.

²² Jalla nuž chiitan, tsjii nekz tsijtchi žejlňi zultatuqui Jesusa yujcquiz kjaržtan tsjajpchiča, tuž cjican:

—¿Jalla nuž timplu jiliržquiz kjaazkaya?

²³ Jesusaqui nii zultatžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejr ana zuma chiitučaj niiqui, ¿jaknužt cjican ana zuma chiichintajo? Zumal chiyuča. ¿Kjažtiqiztan am wejr tsjajppo?

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusa kjara jweržintapacha cuchanchiča Caifás timplu chawjc jiliržquin.

PEDRUQUI K'OTCHIĈHA

²⁵ Jalla nii oraqui Simón Pedruqui tsijtchi želatĉha nii ujquiz kutuncan. Tsijii tsjii nekz žejlñi žoñiqui Pedružquiz cjichiĉha:

—Amqui nii žoñžtan chica ojklajñam-ĉha, ¿ana jaa?

Pedruqui toscara chiichiĉha:

—Anaĉha wejrqui, —cjican.

²⁶ Jalla nekztanaqui tsjii timplu jilirž piyunaqui Pedružquiz pewczizakazza. Nii piyunaqui nii cjuñi chjajtžinta piyunž familiataĉha. Jalla tuž cjican pewcziĉha:

—Nii munti yokquin nii žoñžtan chica am cherchinla, ¿ana jaa?

²⁷ Pedruqui wilta toscara chiichiĉha. Jalla nuž wilta toscara chiyan, nii ora-pacha tsjii querwallpi jora kjawchiĉha.

PILATUŽQUIN CHJICHTA

²⁸ Jalla nekztanaqui Caifás cjita žoñžquiztan Jesusaqui chjichtaĉha pajk mantiñiž kjuyquin. Waj kjantatitaĉha. Nii judío žoñinacapacha nii pajk mantiñiž kjuyquin ana luzziĉha, ninacž cuzturumpi cjen. Jalla nuž luztasaz niiquei, pascua pjijzta ĉjjeri ana lujltasaĉha. ²⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui ninacžquiz paljayi ulanžquichiĉha, tuž cjican:

—Anĉhucqui, ĉĉjul ujž tii žoñž quintra jwes pecya?

³⁰ Žoñinacaqui tuž kjaaziĉha:

—Tii žoñiqui ana ĉĉjul pajk ujnacami paatasaz niiquei, anal wejrnacqui tii intirjitasāĉha.

³¹ Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichiĉha:

—Anĉhuckaz ĉjjecha, anĉhuca lii jaruž justicia paažca.

Nii žoñinacaqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—Wejtnacalta žoñi conzqui lii quintraĉha.

³² Niiž tuquiqui Jesusaqui chiitkalĉha, persun ticz puntuquiztan, jaknužt ticz-naĉhaja, jalla nii. Nižaza niiž chiitaqui cumplisnaquiĉha. ³³ Pilatuqui wilta niiž kjuyquin luzquichiĉha. Jesusa kjawžcu, niižquiz pewcziĉha, tuž cjican:

—¿Judío žoñinacž chawc jilirimkaya?

³⁴ Jesusaqui niižquiz kjaaziĉha, tuž cjican:

—¿Amqui jalla nuž persun kuzquiztan wejr pewcžya? Už ¿yekja žoñinaca amquiz nuž pewczna cjichi jaa?

³⁵ Pilatuqui tuž kjaaziĉha:

—Wejrqui judío žoñt, ¿jaa? Am persun wajtchiz žoñinacami nižaza am persun timplu jilirinacami, jalla nii žoñinacaĉha wejtquin am intirjichiiquei. ĉĉjul uj paachamt, amjo?

³⁶ Jesusaqui nekztan cjichiĉha:

—Wejtla mantizqui anaĉha tii muntuquiztan. Tii muntuquiztan wejtla mantiz cjesaz niiquei, wejt piyunanaca kichaskatasāĉha wejt quintrā žoñinacžquiz, ana wejr intirjita cjisjapa. Pero wejtla mantizqui anaĉha tii muntuquiztanaqui.

³⁷ Nekztan Pilatuqui cjichiĉha:

—¿Nižtaqui amĉhalani mantiñi jiliriniqui?

Jesusaqui cjichiĉha:

—Jesalla, wejr mantiñi jilirtchiya, am chiĉha jalla nuž. Tii muntuquiz tjonžcu nassinĉha, werara puntu tjaajinzjapa. Jakziltat nii werara tjaajinta jaru kam-ĉhaja, jalla niiquei weriž chiita taku nonža.

³⁸ Jalla nuž chiitiquiztan Pilatuqui cjichiĉha:

—Werara puntuqui, ĉĉjulut neejo?

Jalla nuž pewcžcu Pilatuqui wilta ulanchiĉha judío žoñinacžquin parli. Ni-nacžquiz cjichiĉha:

—Wejrqui tii žoñžquiz ana ĉĉjul ujmi jwesi atuĉha. ³⁹ Pascu pjijztiquiz anĉhu-calta tsjii custurumpi žejlĉha, wejtla tsjii preso tanta žoñi cutzqui. ¿Tii judío wa-

jitchiz chawjc jiliri cutznaquiya? ¿Jalla nuž cutskatz pecya?

⁴⁰ Judío žoñinacaqui kjawchiča:

—¡Tii žoñi ana cutzna! ¡Barrabás cutzna! —cjican. Barrabasqui tsjii anawal tjañi žoñitača.

PILATUQUI JESUSA CUTZ PECČHA

19 Jalla nekztanaqui Pilatuqui wilta kjuylchuc Jesusa majcchiča. Nekztanaqui Jesusižquiz wjajtao mantichiča. ² Nekztan zultatunacaqui ch'apquiztan tsjii pillužtakaz paachiča. Jalla nii paatižtan Jesusiž achquiz tewžinchiča. Nižaza jilirž murat zquiti tjutziča. ³ Jalla nuž paažcu nižquin macjatchiča,

—¡Viva, judío žoñinacž chawjc jiliri! —cjican.

Nižaza Jesusiž yujcquiz kjaržtan tsjajpchiča.

⁴ Nekztan Pilatuqui judío žoñinacžquin wilta ulanžquichiča. Nekztan ninacžquiz cjichiča:

—Cherzna. Ančhucaž intirjita žoñi ticju jwescača, ančhuc zumpacha intintazajo. Wejrqui tii žoñžquiz anal čjul ujmi jwesi atuča.

⁵ Jalla nekztan Jesusaqui ulanzkatžquichiča. Ch'apquiztan paataqui achquiz tewžinta, nižaza jilirž murat zquiti tjutžta. Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Tiiča ančhucaž intirjita žoñiqui.

⁶ Timplu jilirinacami, nižaza timplu wijilni zultatunacami nii cheržcu, alto joržtan kjawcan, chiichiča:

—¡Cruzquizkaz ch'awczna! ¡Cruzquizkaz ch'awczna! —cjican.

Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Way, nižtacž chjicha ančhucqui, nižaza cruzquiz ch'awczca. Pero wejrqui ana čjul ujmi tižžquiz jwesi atchinča.

⁷ Nekž žejlñi judionacaqui tuž kjaaziča:

—Wejrnacqui liichiztča. Wejtnaca lii jaru tii žoñic ticstanča, tiiqui “Wejrtča Yooz Majch” cjican ojklaychiž cjen.

⁸ Jalla nii chiita taku nonžcu, Pilatuqui tsjan eksiča Jesusižquiztan. ⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui niž kjuya wilta luzziča Jesusižquin pewczjapa. Jalla tuž pewziča:

—¿Jakziquiztan žoñipant amya?

Jesusazti ana čjulumi kjaaziča.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui nižžquiz wilta paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am ana wejtquiz kjaazjo? Wejrqui mantasača, am cutzjapa. Nižaza mantasača cruzquiz ch'awczjapa, ¿Jalla nii ana ziz amjo?

¹¹ Jesusaqui nižžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz mantiz poder ana tjaatasaz niiqui, amtaqui mantiz poder ana žejltasača. Yooz amquiz mantiz poder tjaachiž cjenkaz wejr mantasača. Jalla nižtiquiztan jecčhalaj amquiz wejr intirjichi, jalla ninacača amquiztan juc'ant ujchizqui.

¹² Jalla nuž nonžcu Pilatuqui Jesusa ančaž jaknužumi cutz pecatča pero nii judío žoñinacazti kjawžcan chiichiča, tuž cjican:

—Tii žoñi cutznaquič niiqui, am zakaz César tsjan chawjc jilirž quintrapaachiča. Jakziltat “Wejrtča chawjc jiliritqui” cjican chečhaj niiqui, César chawjc jilirž quintraz paača.

¹³ Pilatuqui jalla nuž nonžcu, zultatu mantichiča, Jesusa zancchuc jwescajo. Zancchuc jwesquichiča Gabata cjita patiuquin. Gabata tuž cjiča, maznacžtan curta, jalla nii. Jalla nicju Pilatuqui jusjiiz julžquiz julziča. ¹⁴ Jalla nii tjuñiqui tjacz tjuñitača jaka pas-cua pijjztaž cjen. Nižaza taypurutača. Nekztanaqui Pilatuqui nii judío žoñinacžquiz cjichiča:

—Tiiča ančhuca chawjc jiliriui.

¹⁵ Ninacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—¡Ticžla tiiqui! ¡Ticžla tiiqui!
¡Cruzquiz ch'awcžla!

Nekztan Pilatuqui ninacžquiz
cjichiča:

—¿Kjažt ančhuca tsjan chawjc jiliri
ch'awcnas?

Nii timplu jilirinacaqui tuž kjaaziča:

—Wejtnacaltaqui zinta tsjan chawjc
jiliri žejlča, César cjitača.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pilatuqui ninacž
kuzcama Jesusa intirjichiča cruzquiz
ch'awcta cjisjapa.

CRUZQUIZ CH'AWCTAČHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui
chjichtatača. Persuna cruza kuzi
ojkkatchiča Ach Tsijj cjita tjuuchiz
yokquin. Nii yokaqui hebreo tawkquiz
Gólgota cjitatača. ¹⁸ Jalla nicju
cruzquiz ch'awctatača, nižaza niižtan
chica tsjii pucultan žoñinaca yekja
cruzanacquiz ch'awctazakaztača,
Jesusiž porap kjuttan, Jesusazti ninacž
taypiz. ¹⁹ Nižaza Pilatuqui tsjii
letrero paakatchiča, tuž cjican: “Jesusa
Nazaret wajtchiz žoñi. Judionacž tsjan
chawjc jiliri”. Jalla nii paažcu Jesusiž
ach juntuñ cruzquiz ch'awcžinchiča.
²⁰ Chawc wajt žcati Jesusaqui cruzquiz
ch'awctatača. Jalla nižtiquiztan walja
judío žoñinacaqui niž letrero liichiča.
Nii leteruqui čhjep tawkquiztan
cijirtatača, hebreo tawkquiztanami,
griego tawkquiztanami, nižaza latín
tawkquiztanami. ²¹ Nii letrero cheržcu
timplu jilirinacaqui Pilatužquiz
cjichiča:

—Ana cijira, “Judionacž tsjan chawjc
jiliri” cjicanaqui. Antiz cijira, “Tii
žoñiqui cjiča, ‘Wejrtča judionacž
tsjan chawjc jiliritqui’”. Jalla nuž cijira.

²² Pilatuqui tuž kjaaziča:

—Jaknužt cijjrčinžlaja, nužupanikaz
cjequiča.

²³ Zultatunacaqui Jesusa cruzquiz
ch'awcžcu niž zquiti ricujchiča.

Nižaza pajkpic partiquiz tojziča, nii
pajkpaltan zultatunacaqui. Tsjii pajk tol
zquitiqui ana ch'ucuchiz watzatača,
tsewcchuc kozzuc pakjipacha. ²⁴ Jalla
nižtiquiztan nii zultatunacaqui porapat
kazassiča, tuž cjican:

—Anačhum wjajrla. Antiz surtiila. Tii
zquitiqui jecžquizkat surti cayačhani ni-
ižtaž cjequiča.

Jalla nuž paatan cijjrta Yooz takuqui
cumplissiča. Cijjrta Yooz taku tuž
cjiča: “Ninacžpora wejť zquiti tojziča,
nižaza parti zquitquiztan surtiyassiča”.
Jalla nuž paachiča nii zultatunacaqui.

²⁵ Jalla nekz Jesusiž cruz žcati ts-
jtsiñ želatča, Jesusiž maa; nižaza ni-
iž maa cullaqui; nižaza María (Cleofas
tjuntača); nižaza María Magdalena;
nii pajkpaltan želatča. ²⁶ Jesusaqui ni-
iž maa cherchiča. Nižaza niž pecta
tjaajinta žoñi naaža žcati tsijtchi že-
latča. Jalla nuž cheržcu Jesusaqui niž
maaquiz cjichiča:

—Maataka, tiiča am maati cunta.

²⁷ Nekztanaqui nii tjaajinta žoñžquiz
cjichizakazza:

—Taača am maaqui.

Jalla nekztanpacha nii tjaajinta
žoñiqui Jesusiž maa ricujžcu persun
kjuya chjitchiča.

JESUSAQUI TICZA

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui
zizziča, tjapa Yooz Epiž tjaata
langznaca liwj žeržtapantača, jalla nii.
Nekztan cjichiča:

—Kjaz kjaral paznuča.

Jalla nuž cjican, cijjrta Yooz takuqui
cumplissiča.

²⁹ Jalla nekzi tsjii ojch želatča jar
vinchiz. Jalla nekztanaqui kjaz ch'umñi
esponja t'awziča nii vinqiz. Nekztan
hisopo cjita munti parquiz chjapžcu, Je-
susiž atquin ch'ižinchiča. ³⁰ Jesusaqui
nii jar vinu licžcu, nekztan cjichiča:

—Tjapaž cumplissay. —Jalla nuž chi-
ižcu Jesusaqui acha colžcu ticziča.

³¹Pascua pijjzta tjacz tjuñitača. Niiž jakatažu jeejz tjuñitača, nižaza chawc pijjzti tjuñitača. Jalla nižtiquiztan judfo žoñinacaqui nii cruzquiz ticziž curpunaca anaž nuž tsjiptapacha čhjelinz pecatča. Jalla nižtiquiztan nii judionacaqui Pilatužquin maychiča, cruzquiz ch'awcta žoñinacž lis tsjij kjolkjolžinažo, apura ticskatsjapa. Nekztan ticžtan cruzquiztan apakznasača. ³²Nekztan Pilatuqui zultatunaca mantichiča, nii cruzquiz ch'awctanacž lis kjolžjapa. Primir tjañž lismi kjolžinchiča. Nižaza tsjii tjañž lizmi kjolžinchizakazza. ³³Nekztanaqui Jesusižquiz macjatžcu, nii zultatunacaqui cherziča, ticzi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiž lismi ana kjolkjolžinchiča.

³⁴Pero tsjii zultatuqui Jesusiž ch'ill kjuttan chjapžinchiča pajk cuchillžtan. Jalla nuž chjaptan ljocmi kjazmi lewchiča. ³⁵Wejrpacha jalla nii cherchinča. Jalla nižtiquiztan werara ticlarchinča nii puntuquiztan, ančuczakaz criyajo. Weriž ticlarta takuqui werarapanča. ³⁶Jalla tii watchi puntunacquiztan cjijrta Yooz takuqui cumplissiča. Cjijrta Yooz takuqui jalla tuž cjiča: “Anaž jakzilta niiž tsjijmi kjoltaž cjequiča”. ³⁷Nižaza tsjii cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Ninacaqui ninacaž chjapta žoñiqui cheraquiča”.

JESUSAQUI TJATŽTAČHA

³⁸Jalla nekztanaqui tsjii Arimatea wajthiz žoñiqui, José cjita, Pilatužquin mayi ojkičiča. Josequi Jesusiž curpu maychiča tjatzjapa. Josequi chjožzaka Jesusiž chiita tjaažintanaca catokchiča, ana jecžquizimi mazcu. Parti judfo jilirinacžquiztan eksiča. Jalla nuž maytan Pilatuqui permiso tjaačiča. Jalla nekztanaqui Josequi ojkičiča Jesusiž

curpu chjichi. ³⁹Nižaza Nicodemo cjita žoñiqui Jesusiž curpu tjaczni tjonchiča. Jalla nuž Jesusiž curpu tjaczjapa zji-jcchiča, tsjii quintala zuma ulurchiz miržtan aloestan t'ajžta. Niiž tuquiqui Nicodemuqui Jesusižquin ween tjonžitača. ⁴⁰Josežtan Nicodemžtan Jesusiž curpu tjacziča. Nižaza nii miržtan aloestan jalla ninacžtan zuma pañunacžtan Jesusiž curpu capziča, jaknužutažlaj nii judfo žoñinacž cuzturumpi, jalla nuž. ⁴¹Jesusiž cruzquiz ch'awcta yokquin muntinaca želatča. Nii muntinac yokquiz tsjii ew sepul-turu želatča, ana jec ticzimi tjažtat-ača nii ew sepulsturquiz. ⁴²Judionacž jeejz tjuñimi pascua pijjzta tjuñimi wajillatača. Pero nii ew sepulsturuqui ž-catillatača. Jalla nižtiquiztan nii sepulsturuquin Jesusiž curpu tjatčiča.

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

20 Semana kalltiznan nii tuming wenz chawjc kjantati María Magdalena sepulsturquin ojkičinča. Nekztan cherchinča sepultura pjucžta maz, cjetžtatača. ²Jalla nekztan María Magdalenqui zati pariju ojkičinča, Simón Pedružquin, nižaza nii Jesusiž pecta tjaa-jinta zoñžquin. (Jalla niiča tii liwru cji-jrni Juan cjitaqui.) Jalla naa Mariiqui ninacžquiz paljaychinča, tuž cjican:

—Jesús Jilirž curpu sepulsturquiztan chjichtača. Nižaza jakziquin chjichcu tjažtakazlani anača zizzuca.

³Jalla nekztanaqui Pedružtan nii tsjii pecta tjaažinta žoñžtan ulanžcu sepultura cheržni ojkičiča. ⁴Ninacac pucultan juntu zatatača. Nii tsjiiqui tsjan apura zajtčiča Pedružquiztan. Jalla nuž zajtžcu Pedruž tuqui sepulsturquin irantichiča. ⁵Irantižcu sepulsturquiz colžcu chercherziča, nii Jesusiž curpu tejlžta pañunaca nekzikaz cherziča. Pero ana luzziča. ⁶Niiž wiruñ Simón Pedruqui irantichizakazza.

Jalla niiqui sepulturquiz luzziča. Nižaza niiqui Jesusiž curpu tejlžta pañunaca cherziča. ⁷ Jesusiž acha jeržinta pañu morokpachalla tsjii latu nonžtatača. Parti pañunacžtan anatača juntu. ⁸ Jalla nekztanaqui nii tuqui irantiñi žoñiqui sepulturquiz luzzizakazza. Jalla nii pañunaca cheržcu, criichiča, Jesusa jacatatchi, jalla nii. ⁹ Cjijrta Yooz takuqui Jesusaž ticziquiztan jacatatz puntuquiztan chiiča. Pero Jesusiž tjaajintanacaqui nii cjijrta Yooz taku imaž intintazatča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan, jalla nii pucultanaqui kjuya quejpciča.

MARIA MAGDALENAŽ QUINTU

¹¹ Maria Magdalena cjitiqui sepultur zancu želatča, kaacan. Jalla nuž kaacan sepultur kjutñi colžcu cherzinča.

¹² Nekz sepulturquiz pucultan anjilanaca chiw zquiti cutchi želatča. Jakziquiz Jesusa tjažtatažlaja, jalla nekz julzi želatča. Tsjiiqui ach kjuttantača, tsjiiqui kjojch kjuttantača. ¹³ Nii anjilanacaqui naaquiz pewcziča:

—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? —cjican.

Naaqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jilirž curpu chjitchiča. Jakz-iquin chjitžtakazlani, anal zizi atuča.

¹⁴ Jalla nuž chiižcu, kjutzquichinča. Jalla nuž kjutžcu Jesusa tsijtsi cherziñča. Pero Jesusa ana pajchinča nii ratu. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz pewcziča, tuž cjican:

—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? ¿Jequim kjurya?

Mariiqui persun kuzquiz pinsichinča: “Munti yoka cwiñi žoñiž caa”, cjican. Jalla nižtiquiztan nižquiz cjichinča:

—Señor, amqui Jesusiž curpu chjitchamžlaj niiqui, maznalla, jakziquin nii curpu cjichamta. Nekztan wejrqui niž curpu chjichasača.

¹⁶ Jesusaqui nekztan naaquiz cjichiča:

—¡María!

Mariiqui nuž chiiñi nonžcu zumpacha kjutzinča. Nekztan Jesusižquiz chiičinča:

—¡Raboni! —cjican. Nii takuqui hebreo tawkquiz “Maestro” cjiča.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejr cutzna. Wejrqui imazil Yooz Ejpžquin okuča. JaziQUI mazñi okaquiča weriž tjaajinta jilanacžquin. Tuž cjican maznaquiča: “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača. Jalla niiqui wejt Ejpča, nižaza ančhuca Ejpzakazza. Nižaza niiča wejt Yoozqui, nižaza ančhuca Yoozqui”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui Marí Magdalenaqui Jesusiž tjaajintanacžquin mazñi ojkchinča, tuž cjican:

—Jesusa Jiliri cherchinča.

Nekztan ninacžquin Jesusiž chiitanaca mazzinča.

JESUSAQUI WILTA PARIZIČIČA

¹⁹ Tumincuqui jalla nii nooj ween niž tjaajintanacaqui tsjii kjuyquiz želatča. Kjuya zuma chawjccchitača, quintr žoñinaca eksu. Jalla nuž cjen Jesusaqui tsijtsi ninacž taypiqueiz parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁰ Jalla nuž tsaanzcu, Jesusaqui ninacžquiz tjeeziča niž pjetta kjaranacaž, nižaza niž chjapta ch'illa. Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesús Jiliri cheržcu, ancha chipchi cuntintutača.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz tuž chiičiča:

—Walikaz cjee. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuchanzquichiča, jalla nižta zakaz wejrqui ančhucaquiz cuchanzcača.

²² Jalla nuž chiican, Jesusaqui ninacž kjutñiž pjuziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, Yooz Espíritu Santuž tanzna. ²³ Jakzilta žoňž ujnaca ančhucqui pertunaquiz niiqui, Yooz Epiž pertuntaž cjequičha. Nižaza jakzilta žoňž ujnaca ančhucqui ana pertunaquiz niiqui, ana pertuntaž cjequičha.

WILTA PARIZIČIČHA, TOMAS ŽELAN

²⁴ Nii oraqui nii tuncapan illzta žoňnacžquiztan tsjiiqui ana želatčha, Tomás cjita. Niiž tsjii tjuuqui “Pacha” cjitat- ačha. Jesusa tjonz, nii ora ana želatčha. ²⁵ Wiruňauqui parti tuncapan tjaa- jintanacaqui Tomasquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Jesús Jiliri wejrnac cherchinčha.

Pero Tomaszti tuž cjichičha:

—Anal criyasačha. Wejrqui Jesusiž clawžtan pjetta kjarami ana cheraž ni- iqui, nižaza nii pjetquiz ana wejt kjar loc'ana chjapznaž niiqui, nižaza niiž ch'ill pjetquiz wejt kjara ana chjapznaž niiqui, jalla nižtiquiztan anal criyasačha.

²⁶ Quinsakal tjuňquiztan nii tjaa- jintanacaqui wilta kjuyquin želatčha, Tomastanpacha. Kjuy chajwcchiž cjenami, Jesusaqui ninacž taypiquiz tsjitsi parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁷ Jalla nekztanaqui Tomasquiz pal- jaychičha, tuž cjican:

—Wejt kjara chernza. Am kjar loc'ana tekz chjapzna. Nižaza am kjara zjijca, wejt ch'illquiz chjapzna. Anapan tira ana criiňi kuzziz cjee. Antiz criya, wejtquiz kuzziz cjee.

²⁸ Tomasqui tuž kjaazičha:

—¡Wejt Jiliri! ¡Wejt Yooz!

²⁹ Jesusaqui nekztan niižquiz cjichičha:

—Jaziqui Tomás, amqui wejr cheržcu criichamčha. Ana wejr cheržcu criichi- nacaqui, juc'ant waliž cjequičha.

³⁰ Jesusaqui niiž tjaa- jintanacaž cheran walja milajrunaca paachičha. Parti mi- lajrunacakaz tii libruquiz cjiirtatačha.

³¹ Jalla tekz cjiirta milajrunacaqui we- jrqui cjiirchinčha ančhucqui criyajo, Je- susaqui Cristučha, nižaza Yooz Ma- jchčha, jalla nii. Nižaza cjiirchinčha, an- čhuc Cristužquin kuzziz cjisjapa, araj- pachquin wiňaya kamzjapa.

JESUSAQUI WILTA PARIZIČIČHA

21 Niiž wiruň Jesusaqui niiž tjaa- jintanacžquiz wilta parizichičha, Tiberias kot atquin. Jalla tuž watchičha. ² Nekz želatčha, Simón Pedružtan, “Pacha” cjita Tomastan, Caná de Galilea wajtchiz Natanaelžtan, Zebedeož majchnacžtan, nižaza tsjii pucultan iya tjaa- jintanacžtan. Jalla ninacauntu želatčha. ³ Nekztan Simón Pedruqui cjichičha:

—Wejrqui ch'iz tani okučha.

Nii partinacaqui cjichičha:

—Wejrnacmi amtan chical okačha.

Jalla nekztan kotquin ojkchičha. Nicju tsjii warcuquin luzzičha. Pakara langzcanami ana čhjul ch'izmi tani atchičha. ⁴ Kjanžcanalla, Jesusaqui kot atquin parizizquichičha. Nii tjaa- jintanacaqui ana zizatčha, nii Jesusažlaj, jalla nii. ⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Jilanaca, žana čhjul ch'izmi tanchinčhuckaya?

Ninacaqui kjaazičha:

—Ana čhjul, —cjican.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Nii warcuž žew latuquiz ch'iz tanz tjojtzna. Jalla nekz ch'iznaca tanznaquičha.

Jalla nuž tjojtžtquiztan wacchi ch'iznaca tanzičha. Wacchi ch'iznaca tanchiž cjen, wirataž ana warcuquin joozuca. ⁷ Nii Jesusaž ancha k'aachita žoňiqui Pedružquiz cjichičha:

—Niiča Jesús Jiliriqi.

Nuž chiitiquiztan nii orapachalla Pedruqui niiz chjojka zquti cutžcu, kot kjazquin luzziča, kjazuntuñ nancan Jesusižquin ojkzjapa. Warcuquiz langzcan, ana zquitchiztača, calzunsillo alaja. ⁸ Parti tjaajintanacaqui warcuquiz ojkchiča ch'iz tanzquiz ch'iznaca joocan. Nii ch'iz tanzqui ch'iznacžtan chijjppachatača. Nii joocan kot atquin macjatžquichiča. Ninacaqui kot atquiztan patac metruž jalla nužquinkaztača. ⁹ Nekztanaqui kot atquin irantižcu, warcuquiztan ulanchiča. Nižaza uj paraza cherchiča, ch'iz tjucta. Nižaza t'anta želatča. ¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tsjii kjaž ančhucaž tanta ch'iznaca zjijca.

¹¹ Jalla nuž maytiquiztan Simón Pedruqui warcuquiz luzcu nii ch'iznaca kot atquin joožquichiča. Nii ch'iz tanzqui pajk ch'iznacžtan chijjpitäča, patac pjijska tunca quinsani ch'iznacchiztača. Jalla nuž wacchi tanchiž cjenami, nii ch'iz tanzqui ana wjajrzyča. ¹² Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Picha. Čhjeriž lujl-lay.

Ana ultimu pajžcumi anaž jecmi nii tjaajintanacžquiztan pewczñi atatča, “¿Ject amya?” cjicanaqui. Ninacaqui “Jesús Jilirižlani” nuž kuzquiz pinsichiča. ¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin žcatžinžquichiča. T'anta tanžcu, ninacžquiz tjaachiča, nižaza ch'iz zakaz ninacžquiz tjaachiča.

¹⁴ Ticziquiztan jacatatžcu, tii čhjep wiltiquiziqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz parizichiča.

SIMON PEDRUŽQUIZ CHIICHIČHA

¹⁵ Jalla nuž čhjeri lujltiquiztan, Jesusaqui Simón Pedružquiz pewcziča, tuž cjican

—Simón, Jonás maati, čamqui tii žoñinacžquiztan wejttan juc'anti munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui Pedružquiz wilta pewcziča, tuž cjican:

—Simón, Jonás maati, čamqui wejttan zuma munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Jesaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinaca cwita. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui čhjep wiltiquiziqui Pedružquiz pewcziča:

—Simón, Jonás maati, čamqui wejr peckaya? —cjican.

Pedruqui jalla nuž čhjep wilta pewczitiquiztan llaquita cjissiča. Jalla nekztanaqui Pedruqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jiliri, amqui tjapa zizñampanča. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa. ¹⁸ Ultim weraral amquiz chiyuča. Amqui tjowa cjicanaqui zquti cujtžcu jakziquinam ojkz pecčhaja, ojkñamtača. Pero chawczcuzti, amqui kjaram waaznaquiča. Yekja žoñiqui am zquti tjutznaquiča, nižaza ana amiž ojkz pecta, jalla nijcchuc chjichta cjequiča.

¹⁹ Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui maz-inchiča, jaknužt Pedro ticstančhalaja, nižaza jaknužt Pedruž cjen Yoozquin honora tjaataž cječhaja, jalla nii. Nekztan nuž chiižcu, Jesusaqui Pedružquiz tuž cjichiča:

—Wejt kamañquizka kama.

TJAAJINTA K'AYI ŽOŇI

²⁰ Nekztanaqui Pedruqui wir kjutñi kjutžcu, Jesusiž tjaajinta k'ayi žoňž kjutñi cherziča. Nii tjaajinta k'ayi žoňiqui pascu pijztiquiz čhjeri lulan, Jesusiž latuquiz želatča. Niiqui Jesusižquiz pewczitača, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject am tankataquiya?”

²¹ Jalla nii tjaajinta žoňž kjutñi cheržcu, Pedruqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjicha:

—Wejt Jiliri, ¿tii žoňžquiz čhjulut wataquiya?

²² Jesusaqui Pedružquiz tuž kjaaziča:

—Wejt tjonzcama tii žoňž žejtz munaž niiqui, ¿čhjulut amquiz importiya? Wejt kamañquizka kama amqui.

²³ Jalla nuž Jesusaž chiitiquiztan, tii quintu ojkchiča, nii tjaajinta k'ayi

žoňiqui ana ticznaquiča, jalla nii. Pero Jesusaqui ana nižta chiichiča, “Amqui ana ticznaquiča” cjican. Pero Jesusaqui cjichiča, “Wejt tjonzcama tii žoňž žejtz munaž niiqui, ¿čhjulut amquiz importiya?” Jalla nužkaz cjichiča.

²⁴ Wejrpachača nii tjaajinta k'ayi žoňiqui. Wejrqui tii cartiquiz cijjrtanaca maznuča. Nižaza tii liwruquiz cijjruča. Nižaza criichi žoňinacaqui zizza, weriž mazta taku werarapanča.

²⁵ Nižaza iya juc'anti Jesusaž paatanaca žejlča. Tjapa niž paatanaca cijjrt cjesaž niiqui, nii cijjrta liwrunaca tjapa tii muntuquiz chjijpsnasača. Nižaza iya juc'anti želaquiča. Nužukazza. Amén.

LOS HECHOS

DE LOS APOSTOLES

1 Zuma Teófilo, tuqui wejrqui tsjii libro cjiŕchinča tjapa Jesucristuž puntuquiztan. Jesusiž ojklaytanacami tjaajintanacami cjiŕchinča, nasta tjuñquiztan, ²arajpacha quejpsquiz tjuñicama. Ima arajpacha quejpžcan Jesusižtan Espiritu Santužtan apostolonacžquin mantichiča, jaknužt kamz waquizičhaja, jalla nii. ³Jesusaqui ticziquiztan jacatatžcu tii yokquiz iya pusi tunc tjuñi žejlchiča niž apostolonacžquiz persuna tjon tjonžjapa. Tjon tjonžcan, kjanapacha tjeeziča, “Jacatatchinča”, cjan. Nižaza jaknužt Yooz mantuquiz kamz waquizičhaja, jalla nii tjaajinchiča.

⁴Tsjii nooj niž apostolonacžtan juntjapžcu, Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča, tuž cjan:

—Anača tii Jerusalén wajtquiztan ulnaquičha. Tekziča tjewznaquičha ančhucqui, wejt Yooz Epiž chiita taku cumpliscama. Niiqui Espiritu Santo cuhanžcaquičha; jalla niicamaž tjewznaquičha. Tuquitan wejrqui anchucaquiz nii puntu paljaychinpantača. ⁵Juan Bautistaqui kjaztan bautissipanča. Anziqii tsjii kjaž majquiztan ančhucqui Espiritu Santužtan bautistaž cjequičha. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUCRISTUQUI ARAJPACHQUIN QUEJPCHIČHA

⁶Apostolonacaqui Jesusižtan juntjapsi cjen, pewcziča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, žanzpacha amqui tii Israel wajtchiz žoñinaca ninacž quintranacžquiztan liwriyaquiya? ¿Tii žoñinaca persuna mantisjapaya?

⁷Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Yooz Ejppankazza timpunacaqui mantiñiqui, čhjulatorat tii tii watačhaja, jalla nii. Nižaza Yoozquiz ančhucaquiz ana zizkatž munča, čhjulatorat tii Israel žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii. ⁸Pero Espiritu Santuž ančhucakuzquiz luztan, ančhucqui tjup kuzziz cjequičha. Jalla nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan paljayñi ojklayaquičha Jerusalén wajt yokaran, nižaza Judea yokaran, nižaza Samaria yokaran, nižaza tjapa kjutni. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

⁹Nekztan apostolonacaž cheran Jesusaqui ninacž taypiquiztan tsewcchuc waytissiča. Yooz Epiž chjichtatača arajpacha. Nužquiz tsjir taypiquiz katchiča Jesusaqui. Ana iya tjenchiča. ¹⁰Nekztanaqui tsewcchuc cheksnan, pucultan chiw zquitchiz žoñinacažtakaz jeczquichiča ninacž žcati. ¹¹Nii pucultan anjilanacaqui tuž cjichiča:

—Galilea žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui tsewcchuc chekžqui? Jesusaqui ančhucaquiztan arajpacha chjichtača. Pero tsjii nooj nii Jesusapacha wilta tii muntuquiz quejpžcaquičha, jaknužt tsjir taypiquiz katchhaja, jalla nuž tsjir taypiquizzakaz jeczcaquičha. Nuž tjonquičha. —Nuž cjichiča anjilanacaqui.

MATIASQUI ILLZTA APOSTOL CJISSIČHA

¹²Jalla nekztanaqui apostolonacaqui Olivos cjeta curullquiztan chjijwžquiču, Jerusalén watja quejpchiča. Jerusalén watjaqui nii curullquiztan žcatitača, jeejz tjuñquiz jaknužt judiuž lii jaru ojcz waquizičhaja, jalla nužullquin ojztača. ¹³Jerusalén watja irantižcu apostolonacaqui alujta kjuya luzziča; tsewcta altu pisuquin alujtatača. Nii apostolonacaqui tinacatača:

Pedrotača, Jacobotača, Juantača, Andrestača, Felipitača, Tomastača, Bartolomitača, Mateotača, Jacobo cjita Alfeož majchtača, Simonatača (niiqui cananista cjita partir žoñitača), nižaza Judas cjita Jacobož majchtača. Jalla ninacatača apostolonacaqui.¹⁴ Tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizizjapa ajcajcñipantača. Ninacžtan chica želatča Jesusiž lajknacžtan, Jesusiž maatan, nižaza yekja maatakanacžtan. Tjappacha Yoozquin mayizican želatča.

¹⁵ Tsjii noojiqui jalla nuž chicapacha želan Pedruqui tsijtsiča, nii Yoozquin criichi žoñinacž taypiqueiz. Nii oraqui tsjii patac paatuncani nužquintakalča nii criichi žoñinacaqui. Pedruqui ninacžquiz cjichiča:

¹⁶ —Jilanaca, cullaquinaca, Judasqui Jesusa tanñi žoñinaca irpichiča. Tuquitan jalla nii Judas puntuquiztan Espiritu Santuqui Davidžquiz mazinchiča, Yooz tawk liwruquiz cjiirta cjisjapa. Nižaza nii Espiritu Santuž mazintaqui cumplispantača. Jaziqui cumplissiča.¹⁷ Judasqui učhum partiquiztantača. Nižaza Yoozta langžñiqueiz uchtatača.¹⁸ Nii anawali paañi Judasqui Jesusa tarasunta paaztan tsjii yoka kjaychiča. Nekztan, kozzuc achchiz tjojtscu, walu pjatsi ticziča.¹⁹ Tjapa Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui nii Judas quintu zizza. Jalla nii quintu nonžcu, Judas kjayta yoka tjuuskatchiča, Acéldama cjican. Acéldama tjuuqui ninacž tawkquiztan “Ljoc Yoka” cjiča.²⁰ Judas puntuquiztan Salmos cjita liwruquiz tuž cjiirtača: “Niiž kjuyaqui jaytitaj cjila. Nižaza ana jecmi nii kjuyquiz kamla”. Salmos cjita liwruquiz tuž zakaz cjiirtača: “Niiž pues-tuquiz yekja uchtaj cjila”.

²¹ Pedruqui tira chiichiča, tuž cjican: —Jalla nii Yooz takuž cjen učhumnacquiztan tsjiiqui illza, Judas puesto tanzñijapa. Jaziqui nii

puesto tanzñi žoñiqui tjapa wejrnacaž Jesusižtan ojklayta timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan illzta cjistanča.²² Juanž bautis timpu jalla nijetanpacha Jesusa arajpacha ojkcama, jalla nii timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan nii žoñiqui illzta cjistanča. Nekztan nii žoñiqui wejtnacatan chicapacha cjequiča, Jesusaž jacatatta puntu paljayzjapa. —Nuž cjichiča Pedruqui.

²³ Nekztanaqui pucultan žoñi illsiča, tsjiiqui Judas puesto tanzñijapa. Tsjiiqui José cjitatača, nižaza Josiqui Barsabás cjitazakaztača. Nižaza Josiqui Justo tjuuchizzakaztača. Tsjiizuñqui Matías cjitatača.²⁴ Nekztan nii ajcžñi žoñinacaqui mayizichiča, tuž cjican:

—Jesús Jiliri, amqui tjapa žoñinacž kuz zizza. Jaziqui tii pucultiquiztan amiž illzta apóstol tjeeznalla.²⁵ Niiqui Judas puestuquiz uchtaž cjequiča, amquin sirwiñiž ojklayzjapa. Judasqui nii puestuqui pertichiča anawali uj paažcu. Jaziqui infiernuquin ojkcichiča. Jalla nuž niižtaqui waquizichiča. —Jalla nuž mayizichiča.

²⁶ Nekztanaqui ject Jesusiž illzta, jalla nii zizjapa, zurtiassiča, nii pucultiquiztan jakziltižquiz nii zurti cayačhaja, jalla nii. Jalla nuž zurtiascu, nii zurtiqui Matiasquiz caychiča. Jalla nekztan Matiasqui nii parti tuncaman illzta apostolonacžtan juntu cjissiča. Lijitum apóstol nužquiz cjissiča.

YOOZ ESPIRITU SANTUQUI TJONČHA

2 Pentecostés cjita pijista tjuñquiz tjapa Jerusalén žejlñi criichi žoñinacaqui juntassiča tsjii kjuyquizkaz.² Tiripintit tsewctan tsjii chawc tjamž joražtakaz nonziča. Tjapa nii kjuya zmali kjaazkatchiča.³ Jalla nekztanaqui uj lastakaz jecžquichiča zapa mayni ninacž juntučama t'akžta, yekja yekja. Jalla nuž zapa maynižquiz nii ujnacaqui želatča.

⁴Jalla nuž tjonžcu Espíritu Santuqui tjapa ninacžquiz luzziča. Nekztan ninacqui parijunaca yekja yekja taku chiichiichiča, jaknužt nii Espíritu Santuž chiikatčaja, jalla nii.

⁵Nii timpunacqui Jerusalén wajtquin wacchi judfo žoñinaca kamni želatča, ninacž cuzturumpi jarupan paañi. Nii judfo žoñinacqui tjapa kjuttan ajczquichitača. ⁶Jalla nii suyniñi jora nonžcu, žoñinacqui juntassiča. Zapa mayni nii žoñinacqui persun taku nonziča. Nekztan ana tantiichuca, čjulut wat-ačhaja, nii. ⁷Jalla nižtquiztan ninaca ancha kuz turwaysi cjissiča. Ispantichi ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—ČTjapa nižta chiichiinacacqui anaj Galilea wajtchiz žoñinacajo? ⁸Zapa mayni učum persun takuž nonža. ČJaknužupan teejo? —Jalla nuž cjichiča.

⁹Nekz želatča Partia žoñinaca, nižaza Media žoñinaca, nižaza Elam žoñinaca, nižaza Mesopotamia žoñinaca, nižaza Judea žoñinaca, nižaza Capadocia žoñinaca, nižaza Ponto žoñinaca, nižaza Asia yokchiz žoñinaca, ¹⁰nižaza Frigia žoñinaca, nižaza Panfilia žoñinaca, nižaza Egipto žoñinaca, nižaza Africa žoñinaca, nii Afric yokaqui Cirene yokž nawjktuñtan. Nižaza Roma wajtquiztan tjonni žoñinaca želatča. Yekjapanacacqui judfo maa ejpchiz žoñinacatača. Yekjapanacacqui ana judfo maa ejpchiz cjenami judionacž cuzturumpi paañi žoñinacapantača. ¹¹Nižaza želatča Creta wajtchiz žoñinaca, nižaza Arabia žoñinaca. Nii žoñinacqui parlassiča, tuž cjican:

—Wacchi watjanacchiz žoñinacala učumtanaqui. Pero zapa mayni učum persun takunacž nonžla. ¡Nii tjapa takunacžtan chiiñinacacqui Yooziž ispanichuca paatanaca quint'ila!

¹²Jalla nuž chiichiini nonžcu tjap-pacha ispanitichiča. Kuz turwaysi cjissiča. Nekztan pewcsassiča, tuž cjican: —Nii puntuquiztanac, čkjažt cjeejo?

¹³Yekjapanacacqui iñarchiča, tuž cjican:

—Aaaa, ninacacqui licchikazza.

PEDRUQUI ŽOÑINACŽQUIZ PALJAYCHIČHA

¹⁴Nekzpacha tsijtsi želatča nii tun-capan illzta apostolonaca. Jaziqui Pedruqui altu joržtan paljaychiča, tuž cjican:

—Judea yokquiz kamni žoñinaca, nižaza Jerusalén wajtquiz žejlñi žoñinaca, wejt taku zumpachaž nonžna. Čhjulužlaja, jalla niil kjanzt'ača. ¹⁵An-čhucqui “Tii žoñinaca licchikaz” cjican pinsiča. Pero tii žoñinacacqui anača licchi. Anzic wenzlakača. ¹⁶Anziqui Joelž cjiřta Yooz taku cumplissa. Nii Joelqui Yooz cuntquiztan mazinchiča, tuž cjican:

¹⁷“Yoozqui tuž cjiča, Tii timpu tucuzinžtan wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz wejt Espiritul tjaača. Wejt Espíritu Santuž kuzquiz luzziz cjen, ančhuca maatinacacqui lucmajch cjiñi tjunmata cjiñi wejt takuž parlaquiča. Nižaza Espíritu Santuž cjen tjtjowaqui visionanaca cheraquiča. Nižaza chawc chawcwanacacqui wiyquin chjuuznaquiča. ¹⁸Jalla nii timpuquiz wejt sirwiñinacžquiz luctaka cjiñi maataka cjiñi wejt Espíritu cuchanžcača. Nii Espirituž cjen, ninacacqui wejt takuž parlaquiča. ¹⁹Tsewc arajpachquinami tii yokquizimi wejrqui ispanichuca siñalanaca tjeeznača, ljocnaca, ujnaca, tsokchi tsjirinaca, uj žketižtakaz, jalla nuž. ²⁰Ima Jesucristo

Jiliriž tjonan, tjuñiqui zumchi cjisnaquiča. Nižaza jiizmi ljocžtakaz cjisnaquiča. Jalla nižtanaca watan, wajillaž Yooz chawc tjuñiqui tjonaquiča, Yooz wali azi tjeezni tjuñi. ²¹Nii timpuquiziqui jakziltat liwriita cjisjapa Yooz Jiliržquin mayižičaja, jalla niiqui liwriitaž cjequiča”.

Jalla nuž cijrchiča Joelqui.

²²Israel wajtchiz žoñinaca, wejt taku nonžna. Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitača. Ančuca watjanacquiz ojklaycan Jesusaqui Yooz aztan ispantichucanacami, milajrunacami, siñalanacami, jalla ninaca tjeeziča. Nii tjeežta obranaca ančhucqui zizza. Jalla nii obranacacqui kjanapacha tjeeziča, Jesusaqui Yooz Epiž cuchanžquita žoñipankazza, jalla nii. ²³Jalla nuž pajk obranaca paachiž cjenami ančhucqui Jesusa conkatchinčhucča. Nekztanaqui ančhucqui uj paani žoñinacžquiz Jesusa intirjichinčhucča cruzquiz ch'awczjapa. Tuquitanpacha Yooz Ejpqui jalla tižtanaca watzpan zizatča. Nižaza niž muntacama tii watzjapa mantichiča. ²⁴Ančhucqui Jesusa conkatchinčhucča. Yooz Ejpzi Jesusa jacatatskatchiča. Anawal ticzquiztan liwriichiča. Nii ticzqui Jesusižquiztanacqui anapantača atipchuca. ²⁵Tuqui ažk watanaca David cjita jiliriqui Jesusiž puntu cijrchiča tuž cjican:

“Yooz Jiliri wejttan chica željñipanča.

Jalla nuž wejt kuzquiz Yoozquin zint'iñpanča. Yoozqui wejt žew latuquiz žejlča, wejr yanapzjapa, nižaza wejr ana čjulquiztanami eksnajo. ²⁶Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui wali cuntintutča. Chipchipcan wejt tawkžtan Yoozquin honorat tja-uča. Ticz cjenami, Yoozquin

kuzziztča, Yooz Ejpqui wejr jacatatskataquiča. ²⁷Yooz Tata, amqui ticzi žoñinacžtan wejt alma anam ecaquiča. Wejrqui am lijitum sirwiñi žoñtqui. Jaziqui wejt curpuqui anam ecaquiča sipulturquiz mokajo. ²⁸Nižaza wejtquiz arajpach kamaña tjaajinchamča. Tii muntuquiz amtan chica kamcan ancha cuntintul cjeeča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan cijrchiča Davidqui.

²⁹Jilanaca, učum David cjita tuquita atchi ejpž puntuquiztan kjanapacha intintiskats pecuča. David jiliriqui ticziča. Nižaza tjattatača. Anzcama niž sipulturuqui učum yokquiz žejlča. ³⁰Davidqui illztatača Yooz taku chiiñjapa. Yooz Ejpqui nižquiz juramintužtan compromitalča tuž cjican: “David, tsjiqui am majchmaatquiztan (Cristo cjita) pajk jiliri cjequiča. Niiqui mantiz puestuquiz uchtaž cjequiča, tii wajtchiz žoñinaca mantizjapa.” Jalla nuž Yoozqui Davidžquiz compromitchiča. ³¹Jalla nii zizcu, Davidqui tuquitanpacha Cristuž jacatatz puntuquiztan chiichiča, tuž cjican: “Cristuž almaqui ticzi žoñinacžtan anaž ecta cjequiča. Nižaza Jesucristuž curpumi anaž mokaquiča.” Jalla nuž Cristuž puntuquiztan chiichiča. ³²Jaziqui Yooz Ejpqui nii Jesucristo jacatatskatchiča. Jacatattan, wejrnapachača Jesucristo cherchintqui. Jaziqui tisticu cjican, nii puntu wereral chiyasača. ³³Jesucristuqui jacatatzcu, Yooz Ejpž žew latuquiz walja honorchiz cjissiča, Yooz Ejpžtan chica mantiñi. Nižaza Yooz Epiž tuquita čhiita tawk jaru Jesucristuqui Espiritu Santo žoñinacžquiz cuchanžquichiča arajpachquiztan. Nii Espiritu Santuž

tjonchiž cjen tii ančhucaž chertanacami nonztanacami watchiča. ³⁴ Davidqui persun puntuquiztan ana chiichiča. Davidča tsewc arajpachquin ana ojčkiqui, Yooztan mantizjapa. Davidpachača tuž cjichiqui:

“Wejt Yooz Ejp Jiliriqui wejt Yooz Majch Jiliržquiz chiichiča: ‘Honorchiz cjisjapa, wejt žew latuquiz julzna wejtjan chica mantizjapa. ³⁵ Tsji noojiqui am quintra žoñinaca k'ala atipžtaž cjequiča. Am kjojch koztan tjecžtažtakaz cjequiča. Jalla nii oracama wejt žew latuquiz julzna’”.

³⁶ ‘Ančhucqui Jesucristo cruzquiz ch'awecchinčhucča. Pero anziqiu Yooz Ejppui tii Jesusa tsjan chawc jiliri utchiča žoñinaca liwriizjapa. Jalla nuž intintiñi waquizila tjapa Israel wajtchiz žoñinacau. Ultim werarača tii takuqui. —Nuž cjican Pedruqui paljaychiča.

³⁷ Jalla nuž nonžcu nii žoñinacau persun kuzquiz ancha zint'ichiča. Jalla nižtiquiztan Pedružquizimi parti apostolonacžquizimi pewcziča, tuž cjican:

—Jilanaca, ¿kjažt cjisnaui? ¿Čhjulut wejrnac paaui?

³⁸ Nekztanaqui Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui persun uj pajžcu, kuz campiya. Nekztanaqui Jesucristuž tjuuquiz bautistaž cjee. Jalla nekztanaqui ančhuca ujnaca pertuntaž cjequiča. Nižaza Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz nužukaz luzauiča. ³⁹ Nii compromitta Espíritu Santuqui tjaataž cjequiča ančhucaquizimi ančhuca maatinacžquizimi, ažkquin wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza tjapa učhum Yooz Jiliriž kjawžta žoñinacžquizimi. Jalla ninacžquizimi Yooz Espíritu Santo tjaataž cjequiča. —Jalla nuž kjaaziča Pedruqui.

⁴⁰ Wacchi takunacžtan Pedruqui ninacžquiz chižinchiča, tuž cjican:

—Liwriita cjis waquiziča, Cristuž quintra uj paañi žoñinacžtan ana casticta cjisjapa.

⁴¹ Jalla nekztanaqui walja žoñinacau Pedruž chiita taku tjapa kuztan catokchiča. Jalla nuž catoktiquiztan tjapa ninaca bautistaž cjissiča. Nii noojiqui tsjii čhjep warank žoñinacau yapžquichiča parti Yoozquin criichi žoñinacžquin. Jalla nuž mirchiča. ⁴² Tjapa nii criichi žoñinacau apostolonacž tjaajintanacžquiz walja tjapa kuztača. Ninacau tsjii kuzzizpan cjissiča. Chica juntasñitača Yoozquin mayizizjapa, nižaza čhjeri lujljjapa.

CRICHI ŽOÑINACŽ KAMTA

⁴³ Apostolonacau walja milajrunacami siñalanacami paachiča. Jalla nuž paatiquiztan tjapa žoñinacau ispantichiča. ⁴⁴ Tjapa Yoozquin criichinacauuntu kamchiča. Nižaza tjapa ninacž cusasami tsjiuquiz juntjapñitača, zapa maynižquiz tojunzjapa. ⁴⁵ Parti cusasa tuyžcu, nii paaz tojunñitača, ana želinchiz žoñinacžquiz. ⁴⁶ Zapuru timpluquiz ajczñipantača Yoozquin sirwizjapa. Nižaza criichi žoñinacž kjuyquiztan kjuya okatča,untu chjeri lujljjapa. Humilde kuzziz zuma cuntintu lujlñipantača. ⁴⁷ Nižaza Yoozquin honora tjaañipantača. Jalla nuž nii criichinacau zuma kamtiquiztan parti žoñinacau ninaca zuma rispitiñitača. Zapuru žoñinacau criichiča, liwriita cjisjapa. Nekztan parti criichi žoñinacžquiz juntassiča. Jaziqui Jesucristo Jiliriqui criichi žoñinaca mirkatchiča.

ZUCH ŽOÑI ČHJETINTA

3 Tsji noojiqui majñakak ora, Pedružtan Juanžtan pucultan timplu kjutñi yawchiča. Nii oraui Yoozquin may-

iziz oratača. ²Nicju tsjii zuch žoñi želatča. Zucha nassipantača. Zapuru timpluquin chjitzatača. Hermosa cjita timplu zanquiz žejlñitača, timplu luzñi žoñinacžquiztan paaz tomangzjapa. ³Nii zuch žoñiqui Pedružtan Juanžtan timplu luzñi cheržcu, paaz tomangziča. ⁴Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan nii zuch žoñž kjutñi cherziča. Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnaca kjutñi cheržca.

⁵Jalla nuž chitiquiztan nii zuch žoñiqui “Paaz onaá” cjican cherziča.

⁶Pedruqui cjichiča nekztanaqui:

—Anaž wejta paaz žejlča. Antis wejta Jesucristuž azi žejlča, jalla niižtan yanapasača. Jesucristo cjita Nazaret wajtchiz žoñž aztan amquiz cjiwča, tsijsna. Oka.

⁷Nižaza Pedruqui nii zuch žoñž žew kjarcu tanžcu, tsijtskatchiča. Nii tsijtskatan nii orapacha niž kjojchanacaqui tsijtsñi cjissiča. ⁸Jalla nekztanaqui nii zuch žoñiqui layžcu tsijtsiča, nižaza ojklayñi cjissiča. Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan chica timplu luzziča, ojkan, laylaycan, nižaza Yooz tjuu alawazcan. ⁹Tjapa timpluquiz žejlñi žoñinacaqui nii zuch žoñi ojklayñi cherchiča, nižaza Yooz tjuu alawazñi nonziča. ¹⁰Nekz žejlñi žoñinacaqui nii žoñi pajchiča. Nii žoñipacha zapuru Hermosa cjita timplu zanquiz žejlñitača, paaz tomtomangžcan. Nii čhetinta žoñi cheržcu ispantichi cjissiča.

PEDRUŽ PALJAYTA

¹¹Nii čhetinta žoñiqui Pedružquiztan Juanžquiztan anaž eclawk cjetča. Ninaca Portal de Salomón cjita timplu kjuyquiz želatča. Jalla nijechuc tjapa nii timpluquiz žejlñi žoñinacaqui zati pariju juntassiča. Ispantichiča. ¹²Nekztanaqui Pedruqui nii juntasquiñi žoñinaca cheržcu, ninacžquiz paljayčiča, tuž cjican:

—Israel wajtquiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui ispantiya? ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejnaca chekžjo? Wejrnacpacha anača tii žoñi čhetinchintqui. Anal wejtnaca aztan ojklayskati atchinča. Nižaza wejrnacaž persuna zuma kamtiquiztan anal tii žoñi čhetinchinča. ¹³Antiz Yoozkaz tii žoñi čhetinchiqui. Nii Yoozqui učhum tuqita ejpnacž Yoozza, Abraham, Isaac, Jacobo, ninacž Yoozza. Jalla nii Yoozpacha niž Majch Jesusižquiz pajk honorchiz cjiskatchiča. Nii Jesusaž cjen, tii žoñic žejtchiča. Ančhuczti jilirinacžquiz nii Jesusa intirjichinčhucča. Nekztanaqui Pilatuž cutz tantiižtan, ančhucqui ana cutskatz pecchinčhucča. “Tiiqui anapanča Yooziž cuchanžquitaqui” cjican chiichinčhucča. ¹⁴Jesusaqui ana čjul ujchizza. Yooz Ejpž kuzcama kamñiča. Nii Jesusa cuts cjenpacha, ančhucqui tsjii pajk ujchiz žoñi cutskatz pecchinčhucča. ¹⁵Jalla nuž nii žeti tjaañi Jesucristo conchinčhucča ančhucqui. Yooz Ejpzi Jesusa ticztiquiztan jacatatskatchiča. Jalla nii puntuquiztanaqui wejrnacpachača cherchintqui. Jaziqui nii puntu zuma werara chiyasača. ¹⁶Tii Jesucristuča azzizqui. Jesucristužquiz tjapa kuztan cjican, wejrnacqui Jesucristuž aztan tii ančucaž pajta žoñi čhetinchinča. Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tii žoñiqui zumpacha žejtchiča. Jalla nuž ančhucqui tjappachaž cheržcu, nayaquiča.

¹⁷Jaziqui jilanaca, ančhucmi ančuca jilirinacami Jesusa conchinčhucča. Jalla nii ora ančhucqui čjulut paatčhaja anaž zizatča. ¹⁸Jalla nuž cjenami Yoozqui niž persun taku cumpliskatchiča. Tuquiqui Yoozqui tjapa niž taku chiiñi profetanacžquiz chiikatchiča, tuž cjican, “Yooz cuchanžquita Cristuqui

sufriſtančha”. Nii takuqui cumpliſſiſčha.
¹⁹ Jaziqui ančhucqui Yoozquin kuzziz cjee, persun uj pajžcu. Yoozquin quejpžca, ančuca ujnaca pertunta cjiſjapa. Jalla nekztanaqui Yooz Jiliriqui ančuca kuznaca cuntintu cjiſkataquičha. ²⁰ Nižaza Yooz Jiliriqui wilta cučanžcaquičha Jeſucristo ančhucalta uchta liwriiñiqui. ²¹ Ima Jeſucristuž wilta tjonan Yooz Ejppui tjappacha azquichaquičha, jaknužt tuquita zuma kuzziz Yooz taku chiiñi žoñinacaž mazinčhaja, jalla niicama cumpliſkataquičha. Jalla nii cumplis oracama Jeſucristužlaqui tſewc arajpachquin kamspančha. ²² Moieſequi učhum tuquita ejpnacžquiz cjičhičha: “Yooz Jiliriqui ančucaquiz tſjii Yooz taku chiiñi profeta cučanžcaquičha. Nii žoñiqui ančuca wajtchiz žoñinacžquiztanpacha ulnaquičha. Jaknužt Yooz Ejppui wejr cučanžquitčhaja, jalla nužuzakaz tſjii cučanžcaquičha. Ančhucqui nii Yooz Epiž cučanžquita žoñž taku tjapa kuztan nonžna, čhjulut chiyachaja, jalla nii. ²³ Jakziltat ana niiz taku nonznawk cječhaj niiqui, Iſrael wajtchiz žoñinacžquiztan pjaltaž cjequičha. Nižaza walja caſtictaž cjequičha”. Nuž cjičha Moieſequi. ²⁴ Nižaza tii timpu puntuquiztan tjapa Yooz taku chiiñi profetanacqui parlichipančha Samuelžquiztanpacha jecchuc. ²⁵ Nii profetanacž taku Yooz Ejppui ančhucaltajapa chiikatchičha. Ančhucaltazakaz Yooz Ejppui tſjii zuma taku tjaachičha učhum tuquita ejpnacžquiz. Jalla tuž cjican, Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha: “Am majchmaatiz cjen, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžtajapa favora paa-ačha wejrui”. ²⁶ Yooz Ejppui niiz Majch jacatatskatžcu, ančucaquiz primira cučanžquichičha, favora paacan.

Jazic tjapa ančhuc anawali paaznaca apatatspančha.

PEDRUŽTAN JUANŽTAN

4 Pedružtan Juanžtan jalla nuž parlan, timplu jilirinacacqui, timplu zultatž jiliržtan ſaduceo parti žoñinacžtan tjonchičha. ² Pedružtan Juanžtan žoñinaca tjaajnatčha, tuž cjican:

—Jeſusaqui ticziqiztan jacatatchičha. Jalla nuž kjanapacha tjeeža, tjapa ticzi žoñinacacqui jacatataquičha, jalla nuž. —Jalla nižta chiitiquiztan ancha žawjchičha nii jilirinacacqui. ³ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan preſo chjitztatačha. Nižaza carſilquiz majtatačha, jakatažcama. Nii oraqui zeziqueyatačha. ⁴ Jalla nuž Pedružtan Juanžtan Yooz puntu chiichičhičž cjen, tama nonžni žoñinacacqui tjapa kuztan Yoozquin criichičha. Luctak criichi žoñinacakaz tſjii pjijska warankatačha.

⁵ Jakatažuqui Jeruſalén wajtquin ajczitačha wajt jilirinacami, timplu jilirinacami lii tjaajiñinacami. ⁶ Nii oraqui timplu chawc jiliritatčha Anaſqui. Nimi ajczitačha, nižaza Caiſtaſtan, Juanžtan, Alejandružtan. Nižaza tjapa timplu chawc jilirinacž famillanacami ajczitačha. ⁷ Jalla nuž ajcziz cjen Pedružtan Juanžtan zjičkatchičha. Nekztanaqui nii jilirinacž taypiquiz apantiskatžcu pewczičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, žjakzilta jiliriz mantitaž cjen nižta ančhuc paajo?

⁸ Jalla nekztanaqui Eſpíritu Santuqui Pedružquiz tuž chiikatchičha:

—Iſrael wajtchiz jilirinaca, timplu jilirinaca, ⁹ wejrnacqui ančucaž yujcquiz zjičtačha, tſjii wali paata zumpacha zizajo. Jaknužt tii zuch žoñi žejtchižlaja, jalla nii ziz pecaquiz niiqui, niil quint'asačha. ¹⁰ Wejrnacqui ančuca yujcquiz weraral chiyachaja, ančhuc nii quinto zumpacha zizajo;

nižaza tjapa Israel wajtchiz žoñinaca zumpacha zizajo. Jesucristuž aztan tii žoñi čhjetinta žejlča tjapa ančuca yujcquiz tsijtchi. Ančhucqui nii Nazaret wajtchiz Jesucristo cruzquiz ch'awcchinčhucča. Nekztanaqui

Yoozqui niipacha ticziquiztan jacatatskatchičha. ¹¹ Ančhucqui kjuy pirkiñinacaztakaz nii zuma maz tjojtchiča, “Ana cusa” cjan. Jalla nii tjojtta mazqui Jesusapanča. Nii tjojtta maztti ancha cusala, isquinqiz nonžta maz irata cjissičha. Yoozqui cjichičha, “Tii mazza tsjan juc'ant chekanaqui”.

¹² Jesucristupankazza Liwriiñiqui. Yooz Ejpqui anaž iya jakziltami utchiča liwriiñi cjisjapa. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiztan ana iya liwriiñi žoñi žejlča. Jesucristupankaz učhum liwriiñi atasacha.

¹³ Jalla nuž Pedruqui chiichičha Juanžtan. Nii pucultanaqui ana istutiñitača, campuquin kamñi žoñikazza. Jalla nuž cjenami Pedružtan Juanžtan tjup kuzziz chiichičha, ana ekscan. Jalla nii nayžcu nii jilirinacaqui ispantichičha. Nižaza pajchipan cjissičha, nii pucultanaqui Jesusižtan chica ojklaychitača, jalla nii. ¹⁴ Nekz chica nii čhjetinta žoñimi tsijtchi želatča. Jalla nižtiquiztan ana čhjul quintrami chii atchiča. ¹⁵ Jalla nekztanaqui nii čhjepultan žoñinaca ajczquiztan ulanskatchičha. Ninacaž ulantan, nii jilirinacaqui ninacpora zmali parlasičha, ¹⁶ tuž cjan:

—Čhjul učhum tii žoñinacžtan paaquejo? Tjapa Jerusalén žoñinacaqui tinacaž paata milajru zizkalala. Tinacaqui pajk siñala tjeeziča. Anača nicchuca učhumqui. ¹⁷ Tii chiitaqui ana iya zizta cjisjapa, učhumqui ninacžquiz mantiz waquiziča, ana iya Jesusiž puntu parlajo. “Nižta parlaquiz niiqui, ančhucqui casticta cjequičha” jalla nuž chiizinz waquiziča.

¹⁸ Nekztanaqui nuž parli žeržcu, nii jilirinacaqui Pedružtan Juanžtan kjawziča. Nekztan tuž chiižinchiča:

—Jaziqui ančhucqui anaž iya parlaquičha nii Jesusiž tjuužtan. Nižaza anaž jeczquizimi tjaajnaquičha Jesusiž puntuquiztan. —Jalla nuž mantichiča.

¹⁹ Jalla nuž mantitiquiztan Pedružtan Juanžtan kjaaziča, tuž cjan:

—Ančhucpachaž tантиyasa. Čhjulut walikaz Yooz yujcquiziya? ČAnčucaž mantita caz wali cjesaya? už ČYooz mantita caz wali cjesaja? ²⁰ Wejrnacqui anal weriž chertanacami nonžtanacami parlis jaytasacha. Jalla nuž parlispanča wejrnacqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui Pedružquiz Juanžquiz zuma ch'aanchičha. Pero nižtami ninacaqui cutztatača. Jalla nužquiz nii jilirinacaqui ana castiqui atchiča. Parti žoñinacami Yoozquin alawazziča, nižaza Yoozquin honora tjaachiča jalla nii milajru paatiquiztan. ²² Nii čhjetinta žoñiqui pusi tunc wata jilchiztača.

CRİIČI ŽOÑINACAQUI MAYIZIČIČHA

²³ Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan carsilquiztan cutztiquiztan niž mazinacžquin ojkičha. Tjapa ninacž ojklaytanaca quint'ichiča, jaknužt nii timplu jilirinacami wajt jilirinacami chiitčhaja, jalla nii liwj quint'ichiča. ²⁴ Jalla nuž quint'itiquiztan, tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizichiča, tuž cjan:

—Yooz Jiliri, tjapa mantiñi Jiliri. Amqui arajpachami yokami, kot kjazmi, nižaza tjappacha paachamča. ²⁵ Amtan Espíritu Santužtan am David cjita sirwiñi tuž chiikatchamča:

“ČKjažtiquiztan Yooz quintra žawjchi chiichii nacionanacchiz žoñinacaqui? ČKjažtiquiztan tii muntu žoñinaca ana zuma tantii?

²⁶Nižaza tii muntuquiz chawc jilirinacaqui Yooz quintr tsijtsa, nižaza chawc jilirinacaqui Yooz Jilirž quintr nižaza niiz uchta Jesucristuž quintr parlizjapa juntassa”.

Nuž cjan cjiyrchiča Davidqui. ²⁷Jalla tižta werarača. Herodestan, Poncio Pilatužtan, Israel wajtchiz žoñinacžtan, yekja wajtchiz žoñinacžtan, jalla tjapa ninacaqui tii wajtquin juntassiča wali zuma Jesusiž quintr paazjapa. Pero am Majch utchamča, tsjan chawc jiliri cjisjapa. ²⁸Jalla nuž juntascu ninacaqui am kuzquiz pinsitacama cumplissiča. Nužquiz cjiissiča. Amiž tuquitan pinsita jaru, jalla nužpacha watchiča. ²⁹Anziqui, Yooz Jiliri, wejtnaca quintr ch'aanita taku am zizza. Jaziqui wejtnacaquiz, amiž mantita ojkni žoñinacžquiz, zuma tjup kuz tjaažcalla, ana ekscan am taku parlajo. ³⁰Nižaza am azi tjaažcalla, laa žoñinaca čhjetinzjapa, nižaza zuma obranacami, nižaza siñalanacami, nižaza milajrunacami paazjapa, am zuma Majch aztan. —Jalla nuž chiican Yoozquin mayizichiča.

³¹Jalla nekztanaqui Yoozquin mayiziz žeržtan jakziquin ajczitažlaja, jalla nii kjuya čhekjinchiča. Nižaza tjapa ninacaqui Espiritu Santuž azi tanziča ninacž kuzquiz. Jalla nižtiquiztan walja tjurt'iñi kuzziz Yooz taku parličiča.

CRİICI ŽOÑINACŽ KAMTA

³²Tjapa nii wacchi criichinacaqui tsjii kuzziztača. Nižaza ninacž pinsamintuqui tsjiipanikaztača. Jakzilta žoñit cusasanacchiz želatčaja, nii žoñinacaqui ana cusasquiztan chiiñitača, “Wejt cusasaž tiic” cjicanaqui. Antis tjapa ninacž cusasanacaqui tsjiiztakaz želatča, tjapa criichi žoñinacžtajapa. ³³Nii Jesusiž illzta apostolonacaqui Jesús Jiliriz jacatatz

puntuquiztan tirapan paljayñitača, zuma atipni tawkžtan. Zuma wali azziz tawkžtan atipnipantača. Nižaza Yoozqui ninaca walja yanapchiča.

³⁴Ninacžquiztan anaž tsjii t'akjir žoñi želatča. Jakzilta criichi žoñižlaja yokchizimi kjuychizimi, jalla ninacaqui nii tuyžcu paaz zjičnipanikazza.

³⁵Nii paaz zjičcu apostolonacžquin intirjiñipanikaztača. Nižaza ninacaqui nii paazqui chicata tojzñitača ana želinchiz žoñinacžquiz. ³⁶Nižaza tsjii José cjita levita t'akquiztan žoñi želatča, Chipre cjita isla yokchiz žoñi.

Nii José cjita criichi žoñiqui yekja tjuuchizakaztača Bernabé cjita. Jalla nuž tjuuskatchiča apostolonacaqui. Nii Bernabé tjuuqui tuž cjiča, “Zuma Kuzni”, jalla nii. ³⁷Nii Bernabé cjita žoñiqui tsjii yokchiztača. Nekztanaqui nii yoka tuychiča. Nii yoka tuyžcu, paaz zjičchiča. Nekztanaqui apostolonacžquin nii paaz intirjichiča.

ANANIAS, NIŽAZA SAFIRA UJ PAACHIČA

5 Yekja žoñi želatča, Ananías cjita. Safira cjiti tjunchiztača. Ninacaqui persun yoka tuychizakazza. ²Nii yok tuyta paazqui t'ecžcu, persunaltajapa parti čhojchiča. Partillakaz čhjtichiča apostolonacžquin, jalla nužun yoka tuychižtakaz. Niiž tjunqui nii t'ecžta paaz zizatča. ³Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Ananías, ¿kjažtiquiztan am kuzquiz Satanás luzzita? ¿Espiritu Santužquiz tižta k'otsjapaqui? Nii yok tuyta paazqui t'ecsamča. ⁴Ima tuycan nii yokaqui amtapantakaya, ¿ana jaa? Tuyžcu, nii yoka tuyta paazqui amtazakaztaž, ¿ana jaa? ¿Kjažtiquiztan tižta ana wali pinsichamtajo? Amqui Yoozquiz k'otchamča; ana žoñžquiz k'otchamča.

⁵Pedruž nuž čhiitiquiztan, Ananiasqui ticzi tjojtsiča. Jalla nižtiquiztan nii

quintu nonchi žoñinacaqui ancha eksñi cjissiča. ⁶Jalla nuž ticstan, tsjii kjažt tjojtowanacaqui macjatchiča, Ananías ticzi curpu murtajzjapa. Nekztan nii tjojtowanacaqui tjati chjitchiča.

⁷Tsjii čhjep orquiztan, Ananías tjunqui tjonchinča. Naaža lucu ticzi quintu ana zizatča. ⁸Nekztanaqui Pedruqui naaquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejtquiz maznalla. ¿Ančuca yoka tuyta paaz nužullakazkaya?

Nekztanaqui naaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla, nužullapanča.

⁹Nekztanaqui Pedruqui naaquiz cjichiča:

—Ančhucqui Yooz Espíritu Santo incallz pecatča. ¿Kjažtquiztan ančhucqui pucultan nuž kaasjo? Nii zancuč tjonča nii am lucu tjažtžuiñinacaqui. Nižaza anziqiu amzakaz chjichaquiča.

¹⁰Nii orapacha Pedruž kjojchquiz tjojtžcu ticzinča. Nii tjojtowanacaqui kjuya luzcu naa ticzin cherchiča. Nižaza jwezcu tjati chjitchiča naaža lucž latuquin. ¹¹Jalla nižtquiztan tjapa nii iclizziz žoñinacami, nižaza nii quintu nonchi žoñinacami ancha eksñi cjissiča.

MILAJRUNACA PAATA

¹²Nii tjuñinacquiz apostolonacaqui walja siñalanacami milajrunacami paañitača žoñinacž cheran. Nižaza tjapa criichinacaqui Portal de Salomón cjita kjuyquiz ajcžñitača. ¹³Ana jakzilta ana criichi žoñinacami criichinacžtan mazi pajas, ancha eksnatča. Jalla nuž cjenami žoñinacaqui walja rispitchiča criichinacžquiz. ¹⁴Nižaza tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz Jiliržquin kuzziz cjissiča, luctaka cjiñi maataka cjiñi. Walja žoñinacaqui Yoozquin criichiča. ¹⁵Nižaza laa žoñinacami callquin jweztatača. Callquin tjažzqiti chjinžcu, t'apžtatača. Nižaza

camillquiz zakaz nonžtatača. Jalla nuž nonžta žejlcan Pedruž tjonz tjewziča, tsjii kjažta čhjetinta cjeyajo. Pedruž siwsallamekaj laa žoñinacž juntuñ wat jaa, cjiñitača. ¹⁶Nižaza nii wajt vicin watjanacquiztan walja žoñinacaqui tjonjonatča Jerusalenquin. Laanacami zajraž tantanacami zjič zjičatča. Nižaza tjapa laa žoñinacaqui čhjetintatača.

PEDRUŽTAN JUANŽTAN CARSILQUIZ CHAWJCTA

¹⁷Jalla nižtquiztanaqui timplu chawc jiliriqui saduceo parti žoñinacžtan ancha iñizichiča. ¹⁸Jalla nuž iñizžcu, apostolonaca preso tanchiča, carsilquiz chawjczjapa. ¹⁹Jalla nuž carsilquiz chawjctaz cjen ween tsjii Yooz Jilirž anjilaqui tjonchiča. Nižaza carsil zan chawjcz cjetsiča. Cjetžcu, apostolonaca jwessiča tuž cjican:

²⁰—Timpluquin oka. Jalla nicju tsijsna. Jesucristuž kamaña puntuquiztan tjapa žoñinacžquiz paljayaquiča.

²¹Jalla nii anjilaž chiita jaru, jakatažuqui wentanalla timplu ojkchiča. Timpluquin luzcu, tjaajñi kallantichiča. Jalla nii orazakaz timplu chawc jiliriqui niž mazinacžtan parliz kjuyquiz ajcziča. Tjapa Israel wajtchiz jilirinaca kjawziča. Nižaza zultatunaca mantichiča, nii chawjcta apostolonaca zjičajo. ²²Jalla nuž carsilquin irantižcu, nii cuchanta zultatunacaqui ana čhjulumi wajtchiča. Quejpžcu quint'ichiča, ²³tuž cjican:

—Wejrnacqui carsilquin irantižcu, zuma chawjcta zalchinča. Nižaza ichñi zultatunacaqui želatča carsil zawnctan. Nekztanaqui carsila cjetžcu, luzzinča. Nii kjuyltanaqui cherassinča anaž zinta pres žoñi želatča.

²⁴Jalla nii quintu nonžcu timplu chawc jilirimi timplu zultatž jilirimi

nižaza parti timplu jilirinacami, jalla tjappacha ninacaqui zuma kuz turwayzi cjissičha, ¿Kjažt cjequejo? cjican.²⁵ Jalla nii orazakaz tsjii žoñiqui iran-tižquichiča, tuž cjican:

—Ančucaž carsilquiz chawjcta žoñinacaqui timpluquin žoñinacžquiz tjajinča. —Nuž cjican quint'ichiča.

²⁶ Nekztanaqui nii guardiñi zultatž jiliriqui ojkcichiča zultatunacžtan. Nekztan apostolonaca zjijcichiča, ana chjojritžcu. “Chjojritžtaž cjesaž niiqui, parti žoñinacaqui wejrnacž maztan čhjasaka”, jalla nuž pinsichiča nii zultatunacaqui.²⁷ Jalla nuž zjijcžcu, nii parliz kjuyquin tsijtskatchiča chawc jilirinacž yujcquiz. Jalla nuž želan nii timplu chawc jiliriqui chiižinchiča, tuž cjican:

²⁸ —Wejrnacqui ančucaquiz ana iya parlaž cjichintala. Nižaza nii žoñž pun-tuquiztanaqui ana iya tjajnaj cjichintala. Jaziqui, ¿čhju lu paachinčhuctajo? Ančhucqui tjapa tii Jerusalén watja chjijpchinčhucča ančuca tjajintižtan. Nižaza nii žoñi contiquiztan wejnacaquiz uj tjojtunz pecchinčhucča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Pedružtan parti apostolonacžtan kjaaziča, tuž cjican:

—Primiraqui wejrnacqui Yooz castanča. Niiž jarukaz žoñimi cazasača.³⁰ Ančhucqui cruzquiz ch'awcžcu Jesusa conchinčhucča. Nekztan učhum tuquita atchi ejpž Yooz tii Jesusa jacatatskatchiča.

³¹ Jacatatskatžcu Yoozqui nii Jesusa pajk honorchiz cjiskatchiča. Niiž žew latuquiz želan, Yooz Ejpqui mantis poder tjachiča, Jesusa tsjan chawc jiliri cjisjapa. Nižaza Jesusača Liwriñiqui, tii Israel wajtchiz žoñinaca kuz campiiskatajo, ninacž uj pertunta cjeyajo.³² Jalla tii puntunacquiztan wejrnacqui zizuča. Nižaza tisticu cjican wejrnacqui nii chiyučha Espíritu Santužtanpacha. Yoozqui nii Espíritu

Santo tjaača niiž kuzcama kamñi žoñinacžquiz. —Nuž cjican cjichiča Pedruqui.

³³ Jalla nii nonžcuqui, nii jilirinacaqui apostolonacžjapa ancha žawjchiča. Conz pecatča.³⁴ Pero nii jilirinacžquiztan tsjii Gamaliel cjita fariseo želatča. Nižaza lii tjajini maestrutača niiqui. Tjapa žoñinacaqui nižquiz walja rispitiñtača. Jalla nii Gamaliel cjita žoñiqui tsijtsiča. Nuž tsijtsu mantichiča apostolonaca zancu jwescajo tsjii ratu.³⁵ Nekztan parti jilirinacžquiz tuž cjichiča:

—Israel wajtchiz žoñinaca, ančhucqui tii žoñinacžquiztan cwitazaquiča. Anaž čhjulumi paaz waquiziča.³⁶ Ančhucž cjuñzna, tsjii tuquiqui Teudas cjita žoñiqui jeczquichiča. Nii žoñiqui “Wejrtča chekan žoñtqui”, tuž cjican ojklaychiča. Jalla nekztanaqui pajcpic patač žoñinacaqui nii apziča. Pero nii Teudasqui contatača. Nekztanaqui nii apžni žoñinacaqui wichanziča. Nužquiz niž tjajintaqui tjabatatača.³⁷ Niiž wiruñ censo tjuñinacžquiz tsjii Judas cjita žoñiqui jeczquichiča. Galilea wajtchiztača. Žoñinacaqui nii apzquichiča. Ultimquiziqui contazakaztača. Nekztanaqui niž apžninacaqui wichanzi cjissičha.³⁸ Jalla nižtiquiztan nižta wattanaca cjuñžcu, tii žoñinacž quintra anača čhjulumi paa. Ana tinacžquiz mitis waquiziča. Tii žoñinacaqui persun kuzcamakat paačhaja, nuž cjenacqui anaž tjurasacha. Orallaž kataquiča.³⁹ Yooz kuzcamat tii žoñinacaqui paačhaja, jalla nekziqi tinacaqui anaž tjabatanchuca cjesača. Tinacaqui Yooz parti žoñinacžlaja, jalla nii quintra paasaž niiqui, Yooz quintraž cjesača. Jalla nižtiquiztan tii žoñinacž quintra anaj paala. —Jalla nuž cjican nii žoñinacžquin chiižinchiča Gamaliel cjita žoñiqui.

⁴⁰ Nižtiqiztanaqui tjapa jilirinacaqui naazi cjissiča. Jalla nekztanaqui kjawziča apostolonaca. Kjawžcu, ninaca wjajtchiča. Nižaza chiižinchiča ana iya parlajo nii Jesusiž puntuqiztan. Nekztan ninacaqui cutztatača. ⁴¹ Jalla nuž cutztan, jilirinacž yujcquiztan ulanchiča. Yoozqui jalla nuž munchiča, Jesusiž laycu sufrichi ninacaqui, jalla nuž. Jalla nuž cjenauki ancha cuntintutača apostolonacaqui. ⁴² Nekztanaqui zapuru Jesucristuž puntuqiztan tira tjaajnatča, nižaza tiraž paljayatča timpluquinami kjuyquinami, “Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristuča” cjiñitača.

PAKALLAK CRIICHI JILANACA ILLZTA

6 Nii timpuquiz Yoozquin criichinacaqui waljaž yapatča. Nuž yaptiquiztan tsjii quija žejlchiča. Griego taku chiiñi judionacaqui hebreo taku chiiñi judionacž quintru quijziča, tuž cjican:

—Wejtnaca žew maatakanaca ana cusa atintitača. Zapuru čhjeri tojzquiz upa čhjeri onantača.

² Jalla nuž quijtiqiztan nii tuncapan apostolonacaqui tjapa Yoozquin criichinaca kjawziča. Nekztanaqui tjappacha juntjapžcu ninacžquiz cjichiča:

—Wejrnacqui Yooz taku parli apatat-squi anaž waquiziča, čhjerikaz atintisjapaqui. ³ Jilanača, pakallak žoñinaca ančhucaquiztan kjurzna. Zuma kuzziz žoñi, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita žoñi, jalla nižaza zuma intintazzi žoñi, nižta žoñinaca kjurzna. Nekztan ninacaqui tii čhjeri atintiz puestuquin uchta cjequiča. ⁴ Wejrnaczi Yoozquin mayiziz, nižaza Yooz taku tjaajinz tiral atintača. Nii langzquiz tiral kuz tjaa-ča.

⁵ Jalla nii parlita jaru tjappacha asiptichiča. Nekztanaqui pakallak zuma žoñinaca illztatača, čhjeri atintisjapa. Primeruqui Esteban illztatača. Estebanaqui Yoozquin tjapa kuzziztača, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita kamñitača. Nižaza illztatača Felipižtan, Procoružtan, Nicanoržtan, Timonžtan, Parmenastan, nižaza Nicolastan. Nicolasqui Antioquía wajtchiz žoñitača. Ima Jesucristužquiz kuzziz cjican Nicolasqui judío cuzturumpichiztača, ana judío žoñi cjenami. ⁶ Jalla nuž illzcu nii pakallak žoñinaca apostolonacžquin chjichtatača. Nekztanaqui apostolonacaqui ninacžta mayizichiča, nižaza ninacž achquiz kjaržtan lanziča, nii puestuquiz cjejajo.

⁷ Jalla nekztanaqui Yooz taku paljayta cjen, Jerusalén wajtquin criichi žoñinacaqui anchaž miratča. Nižaza wacchi judiuž timplu jilirinacami tjapa kuztan Yooz taku catokchiča.

ESTEBAN PRESO TANTA

⁸ Estebanaqui walja Yooz aztantača, nižaza Yooziž yanaptatača. Jalla nižtiqiztan walja milajrunacami siñalanacami paachiča žoñinacž cheran. ⁹ Tsji nooj tsjii kjaž judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui Estebanžtan ch'aasi kallantichiča. Nii judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui “Liwriita žoñi” cjitatača. Ninacžtan, tsjii kjažt Cirene wajtchiz žoñinacžtan, nižaza Alejandría wajtchiz žoñinacžtan, nižaza Cilicia wajtchiz žoñinacžtan, nižaza Asia yokquin kamñi žoñinacžtan, jalla nii žoñinacaqui Estebanžtan ch'aassiča. ¹⁰ Jalla nuž ch'aascan, Estebanžquiz ana atipi atchiča. Estebanqui Espiritu Santuž tjaajinta taku chiiñipantača. ¹¹ Jalla nižtiqiztan nii quintru žoñinacaqui

toscar tisticunacaž taku kjaychiča, tuž chiican k'otajo:

—Tii Estebanqui ana wali tawkžtan Moisés quintrami nižaza Yooz quintrami chiichiča. Wejrnacqui nuž chiyanaqui nonzinpanča. —Jalla nii takunacžtan tisticunacžquiz tjaajziča.

¹²Jalla nekztanaqui nii Estebanž quintr žoñinacqui parti žoñinacžquiz walja žawjkatchiča. Žoñinacami, wajt jilirinacami, nižaza judfo lii tjaajiñi maestrunacami, tjapa ninacqui žawjchi cjissiča. Nuž žawjchi cjiscu Esteban tanchiča. Nekztanaqui Esteban tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ¹³Nižaza toscar tisticunaca apantižquichiča. Nii toscar tisticunacaqui tuž cjichiča:

—Tii žoñiqui tirapan tii Yooz timplu quintr chiiñiča, nižaza Yooz lii quintr chiiñiča. Nužupanž parliñiča. ¹⁴Nižaza wejrnacqui nonzinča, “Nii Jesús cjita Nazaret wajtchiz žoñiqui tii timplu pajlznaquiča”, nuž cjican tiiqui chiiñiča. Nižaza tiiqui cjiñiča, “Nii Jesusaqui Moisés tjaata cuzturumpinaca campiyaquiča”. Nuž cjiñiča tiiqui.

¹⁵Jalla nekztanaqui tjapa nii julzi jilirinacami Estebanž kjutñi cherziča. Nii oraqui Estebanž yujcqui anjilž yujč-takaz cherziča.

ESTEBANQUI TJURT'ICHIČA

7 Nekztanaqui timplu chawc jiliriqi Estebanžquiz pewcziča, tuž cjican: —¿Ultimu nužupanza amya?

²Nekztanaqui Estebanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt jilanaca, ejpnaca, jilirinaca, nonžna. Učhum zuma honorchiz Yoozqui učhum tuquita atchi ejp Abraham cjita žoñžquiz persuna tjeeziča. Nii oraqui Abrahamqui Mesopotamia yokquin kamñitača. Imaž Harán yokquin kami okatča. ³Nii oraqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: “Am yoka eca, nižaza am

parintinacami eca. Jakzi yokquinam okačhaja, jalla nicju am tjaajznača”.

⁴Jalla nižtiquiztan Abrahamqui Caldea yokquiztan ulanchiča, Harán yokquin kami ojkchiča. Nekz kaman Abrahamž ejpqui ticziča. Nekztanaqui tekzi tii učhumž kamz yokquiz Abraham tjonchiča. Yoozza nii irpichiqi. ⁵Jalla tekz kaman, Yoozqui ana čjul yok irinsami tjaachiča. Abrahamžtajapa persun yoka ana želatča. Jalla nuž cjenami Yoozqui taku ecchiča, tuž cjican: “Tii yoka amtapanž cjequiča. Nižaza am ticžtanaqui tii yokaqui am maatinacaž tanznaquiča”. Jalla nuž cjican Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča. Nii oraqui Abraham ana ocjalchiz cjenami, Yoozqui nuž chiichiča. ⁶Nižaza Yoozqui nižžquiz cjichiča, “Wiruñauki am majchmaatinacaqui yekja yokquin kamaquiča, nacjuñta žoñinacažtakaz. Nekziqi pusi patac wata kamaquiča. Jalla nii yokquin am majchmaatinacaqui yekja žoñž mantakaz paaquiča. Nižaza sufrican kamaquiča”. ⁷Nižaza Yoozqui cjichiča: “Am majchmaatinaca sufriskatchiž cjenauki, wejrqui nii sufriskatñi žoñinaca casticača. Nekztanaqui am majchmaatinacaqui nii yokquiztan ulanžcaquiča. Ulanžcu tii yokquiz wejr sirwaquiča”. ⁸Nižaza Yooz Ejpqui tsjii compromiso paachiča Abrahamžtan. Nii compromis jaru Abrahamqui persun janchiquiz chimpuskatchiča. Nižaza quinsakal tjuñquiztan Isaac majch nistan, Abrahamqui nižž persun majchquiz chimpuchiča. Wiruñauki Isaacqui nižž majch Jacobžquiz chimpuchiča. Wiruñauki nižazakaz Jacobqui nižž tuncapan lucmajch maatinacžquiz chimpuchiča. Jacobž lucmajch maatinacžquiztan tjonchiča učhum tuncapan t'akanaca.

⁹Nii Jacobž majchnacaqui ućhum tuquita atchi ejpnacataćha. Ninacaqui José cĵita lajkž quintra ińizińińtaćha. Jalla niźtiquiztan ninacž lajk tuyćhićha. Nekztanaqui nii tuyta lajkqui Egipto yokquin chjichtaćha. Pero Yooz Ejpqui Josižtan chicapachataćha nii oraqui. ¹⁰Nekztan sufrichi želan Yoozqui José liwriićehićha. Niźaza walja zizńi cĵissićha. Jalla nuž cjen Farań cħawc jiliriqui Josižtan cuntintutaćha. Nekztanaqui Faraonqui José utćhićha, Egipto wajtchiz žońinaca mantińijapa, niźaza Faraonž kĵuychiz žońinaca mantińijapa.

¹¹Wiruń tsĵii kĵaž watquiztan tsĵii mach'a žejlćhićha, ancha sufrichićha tĵapa Egipto yokquin kamńi žońinacami, niźaza tĵapa Canań yokquin kamńi žońinacami. Jalla nuž cjen ućhum tuquita ejpnacaqui ana ćhĵulu lujlsmi nii timpunacac wataćha. ¹²Pero Jacobqui tsĵii quintu nonćhićha, Egipto yokquin trigo žejlćhi. Nuž nonžcu niĩž majchnaca cuchanćhićha. Niiž majchnacaqui ućhum tuquita ejpnacataćha. Jalla nińtaćha primer ojkaqui Egipto yokquinaqui. ¹³Nekztanaqui pizc wila ojķzcu, Josequi niĩž jilanacžquiz pajkatchićha. Jalla niźtiquiztan Egipto cħawc jiliriqui Josiž familia pajćhićha. ¹⁴Jalla nekztanaqui Josequi mantićhićha niĩž ejp Jacobo zĵijcaĵo, niźaza tĵapa familianacžtanpacha. Ninacaqui pakallak tunca pĵijskani žońitaćha. ¹⁵Jalla nekztanaqui Jacobqui kami ojķćhićha Egipto yokquin. Nekzi ticzićha Jacobqui. Nii yokquin ticzizakazza ućhum tuquita atchi ejpnacaqui. ¹⁶Wiruńaqui nii atchi ejpnacž tsĵijnaca chjichtataćha Siquem cĵita yokquin. Nicĵu tĵattataćha Abrahamž kĵayta yokquin. Abrahamqui nii Siquem yoka paaztan kĵayćhićha Hamor cĵita maatinacžquiztan.

¹⁷Tuquitan juramintužtan Yoozqui Abrahamžquiz taku tĵaachićha, tuž cĵican: “Am majchmaatinacžquiz tii yoka tĵaaćha”. Nii tĵaata taku cumplis ora ž-catžinžcan Israel wajtchiz žońinacaqui waljaž miratćha Egipto yokquinaqui. ¹⁸Nii oranaca Egipto yokquinaqui tsĵii cħawc jiliriqui mantiz kallantićhićha, ana José pajńi. ¹⁹Nii jiliriqui ućhum wajtchiz žońž quintra pinsićhićha. Nekztan anawal quintra paachićha ućhum tuquita atchi ejpnacžquiz. Nii jiliriqui mantićhićha, Israel lucmajch maatinaca majttan zawnc uchla, ticzi cĵisjapa. ²⁰Jalla nii timpu Moisesqui majttataćha. Ancha c'achĵa wawataćha niĵiqui. Yoozqui nii wawžtan wali cuntintutaćha. Niiž maa ejpqui ćhĵep ĵiiz kĵuyquiz mantińćhićha. ²¹Ana iĵa nii wawa ćhĵoj ćhĵoji atžcu, kĵuyquiztan chjitchićha. Nekztanaqui Egipto cħawc jilirž persun majtqui nii Moisés wawa wajtćhinćha. Jalla nuž wajtžcu, persun maatižtakaz uywazzinćha. ²²Jalla niźtiquiztan Moisesqui tĵapa nii Egipto žońinacž tĵaajintanaca zizńi cĵissićha. Niźaza zuma paatiquiztanami niźaza zuma chiiťiquiztanami walja rispittataćha Moisesqui.

²³Niiž pusi tunc watchiz cĵican Moisesqui parti Israel žońinacžquin tsĵii tĵonzńi ojķz pecćhićha. ²⁴Jalla nuž tĵonzńi ojķzcu cherćhićha, tsĵii Egipto žońiqui tsĵii Israel žońi wĵajtatćha, jalla nii cherćhićha. Nii Israel žońžtan cĵatžcu kĵtćhićha. Nekztan nii Egipto wĵajtńi žońžquiz ayni tĵepuncan conćhićha. ²⁵Nekztanaqui Moisesqui kuzquiz zizzićha, Yoozqui nii utćhićha, Israel žońinaca Egipto žońinacž mantuquiztan liwriizjapa, jalla nii. Niźaza Moisesqui pinsićhićha, Israel žońinacaqui niźtazakaz zizzićha. Pero nii Israel žońinacazti ana niźta naazićha, Moisesqui Yooz uchta liwriińi, jalla nii. ²⁶Jaka tažuqui

Moisesqui tsjii pucultan Israel žoñinacžtan ch'aasñi zalchiča. Jalla nuž zalžcu, pertunaskats pecchiča, tuž cjican: “Jilanaca, pucultan ančhucqui Israel žoñinacčhucča. ¿Kjažtiquiztan ančhucpora ch'aasjo?”²⁷ Nekztanaqui ana wal uj paañi žoñiqui Moisés tewkziča, tuž cjican: “¿Ject am jiliri utchejo, wejrnac mantiñijapajo?”²⁸ Zeczu Egipto žoñi conchamča. ¿Jazic wejzram konz pecjo?”²⁹ Jalla nii nonžcu Moisesqui atipassiča Madián yokquin. Jalla nicju kamchiča nacjuñta žoñi cjenauqui. Nicju tjunatan zalžcu, pucultan ocjalchiz cjissiča, nii yokquin kaman.

³⁰ ‘Pusi tunc watquiztan nekztan tsjii ch'ekti yokquintača Moisesqui, Sinaí cjita cur žcati. Jalla neks želan, tsjii anjilaqui nižžquin jeczquichiča, tsjii kalu ujžtan taaztažtakaz, nii taypiquiz.³¹ Jalla nii cheržcu, Moisesqui ispantichiča. Jalla nii uj cheri macjatcan, nonziča Yooz Jilirž jora. Nii joraqui tuž cjichiča: ³² “Wejrqui am tuquita atchi ejpnacž Yooztča. Abrahamž Yooztča, nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča”. Nekztanaqui Moisesqui tsucchi kjarcati kallantichiča. Iya ana cheržñi atchiča. ³³ Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichiča: “Am čhjata chjojkzna. Tii amiž tecžta yokaqui wejt yokača. ³⁴ Wejrqui weriž illzta žoñinacaž sufrini cherchinča nii Egipto yokquin kamñi. Nižaza ninacaž llaquizan ninaca kjawñi nonzinča. Jalla nižtiquiztan ninaca liwrii chjiwžquichinča. Picha, ninaca liwriizjapa am cuchnača Egipto yokquin”.

³⁵ “Tuqui Israel wajtchiz žoñinacaqui Moisesquiz ana rispitchiča. Nižquiz cjichiča: “¿Ject am jiliri utchejo, wejrnaca mantiñijapajo?” Jalla nuž cjenami Yoozqui nii Moisespacha jiliri utchiča, Israel žoñinaca liwriyajo.

Israel žoñinaca liwriizjapa, nii taazta kalquiz jeczquichi anjilaqui Moisesquiz yanapaquichiča. ³⁶ Jalla nekztanaqui Moisesqui učhum tuquita atchi ejpnaca jwessiča nii Egipto yokquiztan. Ima nii yokquiztan ulanskatan milajrunacami Yooz siñalanacami paachiča, nižaza Ljoc cjita kot taypiquiz tjakziča, jalla nuž milajru paachiča. Nekztan pusi tunc wata ch'ekti yokquin ojklaycan milajrunacami Yooz siñalanacami paachiča. ³⁷ Jalla tii Moisespacha Israel wajtchiz žoñinacžquiz cjichiča: “Yoozqui wejr cuchanžquichiča ančhuc liwriizjapa. Jalla nižta irata Yoozqui Israel žoñinacžquiztan yekja liwriiñi profeta cuchanžcaquichiča. Jalla niž tjontan ančhucqui nižžquiz caza”. Jalla nuž cjichiča Moisesqui. ³⁸ Nižaza Moisesqui Israel žoñinacžtan ch'ekti yokquin žejlchiča, Sinaí cjita cur latuquiz. Jalla neks tsjii anjilžtan parliciča. Nižaza učhum tuquita atchi ejpnacžquiz palt'izinchinča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku tanzinča, tjurni Yooz taku. Učhumnacaltajapa nii tanzinča. Nižaza učhumnacaquiz nii taku tjaažinčinča.

³⁹ ‘Učhum tuquita ejpnacaqui Moisesquiz ana caz pecchiča. Ana pajz pecatča, Yooziž uchta jiliri, jalla nii. Egipto yokquinpanž quejps pecatča. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui učhum tuquita ejpnacaqui Aaronžquiz paljaychiča, tuž cjican: “Yooznaca paažinalla, wejtnaca tucquin chjichñijapa. Nii Moisesaqui wejrnaca ulanskatchiča Egipto yokquiztan. Pero anziqi anal zizi atuča, čhjulukat nižžquiz watčhani. Cunamit curquiztan ana quejpžcačhani”. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui korquiztan tsjii wac chul turu paakatchiča ninacžtajapa, tsjii yooz cjisjapa. Nekztan nii paata yoozquiz wilana conchiča. Nižaza ninacaž paata yoozquiztan ancha

cuntintutača. ⁴²Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichiča, ninacž persun kuzcamakaz kamajo. Jalla nižtiquiztan persun kuzcama cjecjican arajpach tjuñimi, jiizimi, warawaranacami sirwichiča. Jalla nii puntuquiztan Yooz taku chiiñi profetanacž cjiirta liwruquiz tuž cjiirtatača:

“Israel žoñinaca, ančhucqui pusi tunc wata ch'ekti yokquin kamcan, wilana conchinčhucča. ¿Wejtquin sirwisjapa nižta paachinčhucjo? ⁴³Anapanča. Antis Moloc cjita žoñiž paata yoozquin jawkchinčhucča nii wilananaca. Nižaza Renfán cjita warawara yooztakaz cherchinčhucča. Jalla nii warawar yoozquin rispitchinčhucča wilana tjaacan. Nižaza ančuca tuqui nii žoñiž paata yooznaca chjitskatiñchuctača. Ančhucpachaz nižta yooznaca paachinčhucqui, nekz sirwisjapa. Jalla nižtiquiztan ančhuc jwesacha ančuca kamz yokquiztan. Jalla nuž jwescu Babilonia cjita yokquiztan nawjctunčan chjichača”.

Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cjiirtatača.

⁴⁴Ch'ekti yokquin ojklaycan učum tuquita ejpnacaqui zkiz timpluchiztača. Yoozqui Moisesquiz nii timplu plano tjeeziča. Nekztanaqui Yooz mantita plan jaru, nii timpluqui paatatača. Nekziqui Yoozqui sirwitat- ača. ⁴⁵Nii zkiz timplu učum tuquita ejpnacaqui tanziča irinsažtakaz. Josuež irpita, učum tuquita ejpnacaqui nii timplu chjitchiča, Canaán yokquin luzcan. Nekz žejlñi žoñinacžquiztan nii yoka tanziča. Yooz pacha nii žoñinaca chjatkatchiča, učum tuquita ejpnacžquiz tjaazjapa. Nii yoka tanžcu jalla nekz kamchiča

Davidž kamtacama. ⁴⁶David cjita jiliriqui Yooziž ancha okžtatača. Jalla nižtiquiztan Davidqui tsjii timplu kjuya kjuyz pecatča Yooz sirwizjapa. Niiž tuquita ejp Jacobqui nii Yooz sirwichizakazza. ⁴⁷Pero ultimquiziqui Salomón cjita Davidž majch, niiča Yooz timplu cjican kjuychiqui. ⁴⁸Jalla nuž timplu kjuyta cjenami, werar Yoozqui anaž žoñiž kjuyta kjuyquiz želasača. Jalla nuž cjichizakazza tsjii Yooz taku chiiñi profet žoñiqui. Yooz puntuquiztan jalla tuž cjiirchiča nii profet žoñiqui:

⁴⁹“Wejt mantis julzza arajpachaqui. Tii yokaqui wejt kjojcha jeejzkatzjapaž- takazza. ¿Chjuluž cheechi kjuya an- čhucqui wejttajapa kjuyasajo? Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui. ¿Jakz- iquint wejt jeejz yoka žejljo? ⁵⁰We- jrtča tjappacha paachintqui”.

Jalla nuž Yooz puntuquiztan cjiirtatača.

⁵¹Nižaza Estebanqui tira chiichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui ancha chojru kuzzizčhucpanča, ana Yoozquin kuzzizčhucča. Cjuñchizčhucča pero ana Yooz taku nonzinčhucča. Nižaza ančhucqui Yooz Espíritu Santužquiz anapan caziñchucča. Tuquita ejpž nižtakazza ančhucqui. ⁵²Ančuca tuquita ejpnacaqui Yooz taku chiiñi profetanacžquiz ana rispitchipanča. Antis sufriskatchipanča. Nii profetanacaqui tsjii tsjan zuma žoñiž tjonz mazinchiča. Ančuca tuquita ejpnacazti ninaca conchiča. Jaziqui nii zuma žoñiqui tjonchiča. Ančhuczti nii žoñi preso tankatchinčhucča, y nižaza conkatchinčhucča. ⁵³Anjilanacaqui ančucaquiz Yooz lii tjaachiča. Jalla nii tjaata lii ana cazziñchucča. —Jalla nuž Estebanqui paljaychiča.

ESTEBAN CONTA

⁵⁴ Estebanž chiita taku nonžcu, ancha žawjchiča. Nižaza Estebanž quintra ižke jojchiča, ninacaž žawjchi tjeezjapa. ⁵⁵ Estebanžti Espíritu Santuž irpitapankaztača. Nekztanaqui Estebanqui arajpach kjutni cherziča. Nekztan Yoozquiztan walja c'ajžquini cherchiča. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz Jesusa tsijtsi cherchizakazza. ⁵⁶ Nekztan Estebanqui cjichiča:

—¡Arajpach kjutni cheržna! Arajpacha cjetzil cheruča. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz tsijtsi žejlča Jesusa Yooz Maatiqui.

⁵⁷ Ninacazti ana nonžni yujcchiča. Cjuŋi chawcziča. Nižaza altu joržtan kjawcan apura zalchiča tanzjapa. ⁵⁸ Jalla nuž tanžcu, wajtquiztan jwes-siča. Nekztan wajtž tjiiquin, maztan čajcchiča. Nii maz čajcni žoŋinacaqui tsjii Saulo cjita tjowžquiz ninacž zquiti cwtižinažo ecchiča. ⁵⁹ Jalla nuž maztan čajcan, Estebanqui Yoozquin mayizichiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jesús Jiliri, wejt animu chjichalla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Estebanqui quillz-iča. Altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jiliri, tii žoŋinaca tii ujquiztan pertunalla amqui.

Jalla nuž kjawžcu, ticziča.

CRIICHI ŽOŊINACA WICHANZI

8 Nekztanaqui nii Saulo cjita tjowaqui Esteban conzjapaqui tjapa kuztača. Jalla nii noojpacha Yoozquin criichinacž quintra juc'anti juc'anti sufriskati kallantichiča Jerusalén wajtquiz. Jalla nižtquiztanaqui tjapa criichi žoŋinacaqui wichanziča tjapa Judea yokaran nižaza Samaria yokaran. Nii Jesusiž apostolonacazti ana wichanziča. ² Tsjii kjažultan Yoozquin zuma sirwiŋinacaqui Estebanž curpu

tjatziča. Nižaza ancha kaachiča niižquiztan. ³ Nekztan nii Saulo cjita žoŋiqui criichinacž quintra ancha anawali paachiča. K'ala tjabatanz pecchiča. Nižaza kjuyquiztan kjuya ojklaychiča luctaka cjiŋi maataka cjiŋi tanzjapa, nižaza carsilquiz chawjckatsjapa.

SAMARIA WAJTQUIN YOOZ TAKU PALJAYTA

⁴ Jakziquin nii wichanzi criichinacaqui ojktčhaja, jalla nicju liwriiŋi Yooz taku paljayŋitača. ⁵ Tsjii wichanzi žoŋiqui Felipe cjitatača. Jalla nii žoŋiqui tsjii Samaria yokquiz žejlŋi watja ojkcchiča. Jalla nicju Cristuž puntuquiztan paljayi kallantichizakazza. ⁶ Jalla nuž paljayan žoŋinacaqui walja ajcziča. Tjapa nii žoŋinacaqui Felipež paljayta taku tjapa kuztan nonznatča. Nižaza Felipež paata milajrunaca cheržcu, niiž chiita taku tjapa kuztan catokchiča. ⁷ Walja zajraž tanta žoŋinacaqui čjetintatača. Nii laa žoŋinacžquiztan zajraqui kjawcan ulanchiča. Nižaza walja zuch žoŋimi cojumi čjetintazakaztača. ⁸ Jalla nižtquiztan tjapa nii wajtchiz žoŋinacaqui cuntintutača.

⁹ Jalla nii wajtquiz tsjii Simón cjita wayt'ir žoŋi želatča. Tuquitapacha wayt'iri ojklayŋi žoŋitača, nii Samaria wajtchiz žoŋinaca incallcan.

—Wejrtča chekan žoŋtqui —cjican ojklayŋitača.

¹⁰ Jalla niiž taku walja nonz pecni-tača. Nižaza kolta cjiŋimi pakji cjiŋimi tuž cjiŋitača:

—Tii žoŋiča walja Yooz aztanaqui. Yooztakazza tiiqui. —Nuž cjican cjiŋitača.

¹¹ Ažk watanaca nii wayt'ir žoŋiqui žoŋinaca incallžcu, walja cazkatŋitača.

¹² Jalla nekztanaqui Felipequi tjonchiča Yooz taku paljayi. Yooz Epiž mantiz

puntuquiztan nižaza Jesucristuž puntuquiztan jalla nuž paljaychiča. Jalla nuž paljaytiquiztan walja luctaka cjiñi maataka cjiñi tjapa kuztan criichiča Yooz Ejpžquin. Nekztan criitiquiztan bautistatača. ¹³ Nižaza Simonpachača criichiqui, nižaza bautistatača. Jalla nekztanaqui Felipžquiz cumpanti kallantichiča. Felipž milajrunaca paan, walja ispantichiča nii Simonaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jerusalequin žejlñi apostolonacaqui quintu nonchiča, Samaria wajtchiz žoñinaca Yooz taku catokchiča, jalla nii. Jalla nuž nonžcu nicju tsjii pucultan cuchanžquichiča, Pedružtan Juanžtan. ¹⁵ Jalla nuž irantižcuqui, nii pucultanaqui Samaria wajtchiz criichinacžtajapa Yoozquin mayizichiča, Espóritu Santu tanznajo. ¹⁶ Tuquiqui anaž jakziltižquizimi Espóritu Santuqui luztkalča. Jesucristuž tjuužtan alajakaz bautistatakalča. ¹⁷ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan ninacž juntuñ kjaržtan lanziča. Jalla nižtiquiztan Espóritu Santuqui ninacžquiz luzziča.

¹⁸ Jalla nuž kjaržtan lanztiquiztan Espóritu Santuž luzñi cheržcu, Simonaqui paaz tirziča, ¹⁹ tuž cjican:

—Wejtquin zakaz nii am azi tjaalla. Jalla nekztanaqui wejrzakaz kjaržtan lanžcu žoñinacžquiz Espóritu Santo luzkatača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui Simonžquiz cjichiča:

—Am paazmi amtanpacha k'ala katžla. Yooz onanta Espóritu Santo anaž kjayasača paaztan. ¿Kjažtiquiztan nižta am pinsejo? ²¹ Amqui tii langzquiz anaž mitisiz waquiziča. Tii Yooztajapa langzquiz anaž amta cjesača. Yooz yujcquiziqui am kuzqui anača zuma. ²² Jalla nii am anawali pinsinaca jayta, nižaza apatata. “Wejrqui anawali pinsichinpanča” cjican Yoozquin rocaza, am kuz pinsitanaca pertunta

cjisjapa. Nekztan cunami pertunta cjis atčhani. ²³ Amqui ana zuma kuzzizzamča. Anawali pinsiskaz am kuzquiz tjonča. Wejrqui am ana wali int'iskatča.

²⁴ Jalla nekztanaqui Simonaqui kjaaz-iča, tuž cjican:

—Wejtajapa Yooz Jiliržquin mayiz-iñalla, ana čjulumi tii amiž chiita taku-nacquiztan wejtquiz watajo.

²⁵ Nekztanaqui nii apóstol žoñinacaqui Jesucristo Jilirž puntuquiztan zuma chiichiča, nižaza Yooz taku zuma parliciča. Jalla nekztanaqui Samaria yokquiz wacchi kolta watjatan liwriiñi Yooz taku paljayñi ojklaychiča. Jalla nuž ojklayžcu quejpchiča Jerusalén watja.

FELIPŽTAN ETIOPIA WAJTCHIZ ŽOŇŽTAN

²⁶ Niiž wiruñ tsjii Yooz anjilaqui Felipžquiz cjichiča:

—Žaazna. Jerusalén wajtquiztan warchuc oka, Gaza ojknj jiczquin.

Ch'ekti yoka nuž watča nii jiczqui.

²⁷ Nekztanaqui Felipiqui žaažcu, ojkičiča. Nii jiczquiz ojkan tsjii Etiopía wajtchiz žoñžtan zalchiča. Nii žoñiqui eunucutača. Nižaza jilirž cusasanaca cwitiñi žoñitača. Candace cjita žonqui tsjan chawc jiliritača Etiopía wajtquin. Jalla naa chawc jilirž mantuquiztača nii cusasanaca cwitiñi žoñiqui. Nii žoñiqui Jerusalén watja ojkhitača werar Yooz rispitsjapa. ²⁸ Jaziqui persun watja quepi ojkičiča. Niiž persun cawall autuquiz julzi želatča, Isaiás cijirta Yooz taku liican. Isaiastača tuqita Yooz taku chiñi profetaqui. ²⁹ Jalla nekztanaqui Espóritu Santuqui Felipžquiz cjichiča:

—Nii cawall autuquiz macjata.

³⁰ Jalla nuž macjatžcu Felipiqui nonz-iča, nii žoñiqui Isaiás cijirta Yooz taku

liiñi, jalla nii. Jalla nuž nonžcu Felipiqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Nii Yooz taku am intintiya?

³¹ Nii žoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž wejtzquiz jec tjaajñimi žejlča. ¿Jaknužt wejr intintasajo?

Nekztanaqui nii žoñiqui Felipe kjawz- iča, nii autu juntun yawzcajo, nižquiz julžinžcajo.

³² Jalla nii cijirta Yooz taku tuž cjetča:

“Uzažtakaz coni chjichtaž cjequičha.

Uuzaqui ch'ujukaz žejlpanča tsjii čhjipñi žoñžquiziqui, jalla nižta conz oraqui ch'ujuž cjequičha niiqui. Anaž chiyauquičha.

³³ Zuma kamañchiz cjenami ombrawillta cjequičha. Ana čjul justiciami wataquičha. Niiž majchmaatquiztan, ¿jequit tii puntu watchinaca quint'izjapa želas? Tii muntuquiz niž kamz wira tucuzinžnaquičha”.

³⁴ Jalla nii ližcu nii jiliriqui Felipžquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jecž puntuquiztan tii profetaž cji- jrta chiijo? ¿Niiž persun puntuquiz- tankaya? už ¿yekja žoñž puntuquiztan, jaa?

³⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui nii liita Yooz taku puntuquiztan tjaajñi kallan- tichiča. Jesucristuž puntuquiztan ni- iqui chiyatča. Jalla nii zuma liwriñi taku tjaajziča. ³⁶ Jalla nekztanaqui tsjii wiñiña macjatcan, nii jiliriqui cjichiča:

—Tekz kjaz žejlča. ¿Anaj tii kjazquiz bautista cjesaya?

³⁷ Felipiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Am persun tjapa kuztan criyaquiz niiqui, bautistam cjesača.

Nii jiliriqui kjaaziča tuž cjican:

—Jesucristuqui Yooz Majchča, jalla nii tjapa kuztan criyuča.

FEIPIQUI YOOZ TAKU KJANZT'ICHIČHA

³⁸ Jalla nekztanaqui nii cawall autu tsijtskatchiča. Nekztanaqui pucultan chjiwžquichiča kjaz kjutñi. Nekztanaqui Felipiqui nii jiliri bautissiča. ³⁹ Kjazquiztan ulnan, Yooz Espiritu Santuqui Felipe chjitchiča. Felipiqui ana iya tjenčiča nii jiliržquiz. Jalla nuž cjenami nii jiliriqui tira ojkičiča cuntintu. ⁴⁰ Felipizti Azoto cjita wajtquin chjichtatača. Nižaza wajtquiztan watja ojklaycan, liwriñi Yooz taku paljayñi ojkičiča, Cesarea cjita watja irantiscama.

SAULO JESUCRISTUŽTAN ZALCHIČHA

9 Jalla nuž Felipe ojklayanaqui Sauluqui Yoozquin criichi žoñinaca tanzjapa nižaza conzjapa tirapan kuz tjaatča. Anapanž jaytiz pecatča. Nekztanaqui timplu chawc jiliri chertzni ojkičiča. ² Nii chawc jiliržquiztan ortina maychiča. Damasco cjita watja ojcz pecatča. Jalla nicju ajcz kjuyaran ojklaz pecatča, Yooz jiczquiz luzni žoñinaca kjurzjapa, criichi luctaka cjiñi maataka cjiñi kjurzjapa. Nii criichinaca wajtžcu preso tanz pecatča, Jerusalenquin chjitzjapa. Jalla nižta ojklazjapa ortina maychiča. ³ Ortina jwescu, ojkičiča Damasco cjita wajt kjutñi. Damasco žcatilla cjen, tiripintit tsjii wali pajk kjanaqui muzpa kjanžquichiča niž muytata. ⁴ Sauluqui yokquiz tjojtsiča. Jalla nuž tjojtzc u tsjii jora nonziča, tuž cjiñi:

—Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejtz quintramjo?

⁵ Nekztanaqui Sauluqui pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿ject amya?

Nii tsewtcan chiiñi joraqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrtča Jesusitqui. Amqui wejt quintram paača. Nuž paacan, ampacham quintra paača. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun janchiž quintraž paača. Jalla nižta irata am persun quintram paača.

⁶Nekztanaqui Sauluqui tsucžcu cjat-inzka tjonziča niž curpuqui. Nekztanaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, ěhju lu wejr paajum cjee amya?

Yooz Jiliriqui cjichiča:

—Žaažna. Watja luzna. Jalla nicju amquiz kjana chiita cjequiča ěhjulut paasalaja, jalla nii.

⁷Saulužtan chicapacha ojklayni žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ninacaqui nonzizakazza nii jora chiižquiñi. Pero ana cherchiča jecmi. ⁸Jalla nekztanaqui Sauluqui žaaziča yokquiztan. Jalla nuž žaažcu ěhjujquiqui cjetziča, pero ana wira cheri atchiča. Jalla nižtiquiztan Sauluž kjarcu tanžcu Damasco watja ěhjtichiča nižtan chica ojklayni žoñinacaqui. ⁹Jalla nii wajtquin ěhjep maj ana cherni žejlchiča. Nižaza ana ěhjeri lujlñi anaza kjaz licni žejlchiča.

¹⁰Jalla Damasco wajtquin tsjii Ananías cjita Yoozquin criichi žoñi želatča. Nii Ananiasquiz Yooz Jiliriqui jecžquichiča wiiquin, tuž cjican:

—jAnanías!

Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekziča wejrqui.

¹¹Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichiča:

—Žaažna. Sok'o cjita call kjutni oka. Nekztan Judas kjuyquiz pewczna, tuž cjican: “ěSaulo, Tarso wajtchiz žoñi anaj žejlya?” Jalla nuž pewcznaquiča. Nii Sauluqui Yoozquin mayizican želaquiča. ¹²Tsjii wiiquin ějuužcan, tižta cherchiča Sauluqui. Tsjii Ananías cjita žoñiqui nižquiz luzziča. Jalla nuž luzcu kjaržtan niž juntun lanziča wilta

cherajo. ějuužcan Sauluqui jalla nuž cherchiča.

¹³Jalla nuž nonžcu, Ananías cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii žoñžquiztan wacchi quintunaca nonchinča. Jerusalén wajtquiz juc'anti anawali paachiča amquin criichinacžquiz. ¹⁴Anziqui tekzpacha tjonzizakazza. Timplu chawc jiliriž tjaata ortinchiz tjonchiča, tjapa amquin rispitiñi žoñinaca tanžcu preso ěhjtisjapa.

¹⁵Pero Jesucristo Jiliriqui cjichiča:

—Oka amqui. Wejrqui tii žoñi illzinča, wejt puntuquiztan parlajo. Yekja nacionchiz žoñinacžquizimi nižaza ninacž jilirinacžquizimi nižaza Israel nacionchiz žoñinacžquizimi, jalla nuž wejt puntuquiztan parlaquiča tiiqui. ¹⁶Jalla niiqui wejt puntuquiztan parliñiž cjen ancha sufraquiča. Wejrqui nižquiz intintiskatača jalla niž sufris puntuquiztan.

¹⁷Jalla nekztanaqui Ananiasqui ojkiča jakziquin Saulo želatčaja, jalla nicju. Saulužquin luzcu, kjaržtan niž juntun lanziča, tuž cjican:

—Saulo, jila, amiž jiczquiz tekz tjonan Jesusa Jiliriqui amtan zalchiča. Jalla nii Jesusa Jiliriqui wejtquin mantižquiča, am wilta cherkatajo, nižaza Espiritu Santuž am kuzquiz luzajo.

¹⁸Nii orapacha Sauluž ěhjujquiztan ch'iz cjaipažtakaz tjojtsiča. Nekztan wilta cherni cjissiča. Nekztanaqui Sauluqui žaaziča, nižaza bautista cjissiča. ¹⁹Jalla nekztanaqui ěhjeri lujlžcu, wilta azi tanzica. Nekztan tsjii kjaž maj Damasco cjita wajtquin kamchiča Yoozquin criichinacžtan.

SAULUQUI JESUSIŽ

PUNTUQUIZTAN PALJAYCHIČHA

²⁰Jalla nuž kamcan Sauluqui ajcz kjuyanacquiziqui Jesusiž puntuquiztan paljaji kallantichiča tuž cjican:

—Jesusaqui werar Yooz Majchpanča.

²¹ Nii nonzñi žoñinacaqui ispantichiča, tuž cjan:

—Tii žoñiqui Jerusalén wajtquin ojklaychiča Jesucristužquin rispitñi žoñinaca tani. Tekzizakaz tjonchiča Jesucristužquin criichinaca tanažlani. Nižaza preso chjichažlani, timplu jilirinacžquin intirjizjapa. Jalla nii žoñipanča, čana jaa?

²² Pero Sauluzti juc'anti tjup kuzziz Yooz taku parličiča. Juc'anti juc'anti atipñi takunacžtan parličiča. Zuma kjana intintiskatchiča, Jesusa Yooziž cuchanžquita Cristuča, jalla nii. Jalla nuž intintiskatan, nii Damasco wajtquin kamñi judionacami kuz inakaz turwaysi quirchiča.

SAULUQUI ATIPCHIČHA

²³ Tsjii kjaž majquiztan nii žejlñi judío žoñinacaqui palt'ichiča Saulo conzjapa.

²⁴ Nii žoñinacaz conz palt'ita zizziča Sauluqui. Majiñami weenami wajtž zana tjewsnatcha, čjulorat wajtquiztan ulnachaja, jalla nii ora Saulo conzjapa.

²⁵ Pero tsjii ween nii wajtchiz criichinacaqui tsjii pajk canastiquiz yaažcu, Saulo chjijunžquichiča. Tsjii pajk alto murallaž muyuntitatača nii watjaqui. Jalla nii juntun chjijunchiča zawncchuc. Jalla nuž atipassiča Sauluqui.

SAULUQUI JERUSALENQUIN QUEJPCHIČHA

²⁶ Sauluqui Jerusalén watja quejpžcu Yoozquin criichi žoñinacžtan ajcz pecatča. Nii criichinacazti Saulužtan ajcz eksiča. “Ana ultimu Yoozquin criichižcaa” cjan kuzquiz pinsichiča.

²⁷ Jalla nuž cjenami Bernabé cjita jilaqui Saulo chjitchiča, apostolonacžtan zalzjapa. Nekztanaqui Bernabequi apostolunacžquin mazziča, jaknužt Saulo jiczquiz ojkan Jesucristo Jiliržtan zaltčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesucristo Jiliriqi Saulužquiz

paljaychičhalaja, nii mazñi. Nižaza jaknužt Damascuquin Sauluqui Jesucristo puntuquiztan tjup kuzziz parličhaja, jalla nii mazzizakazza. ²⁸ Nekztanaqui Sauluqui Jerusalén wajtquin ojklaychiča; nižaza hermanonacžtan kamchiča. ²⁹ Jalla nuž žejlcan Sauluqui Jesucristuž puntuquiztan tjup kuzziz paljaychiča. Nižaza griego taku čiiñi judionacžtan ch'ascan parličiča. Nii žoñinacaqui Saulo conz pecatča. ³⁰ Jalla nii quintu zizcu, nii parti criichinacaqui Saulo chjitchiča Cesarea cjita wajtquin. Jalla niwjctan Tarso cjita watja cuchanchiča.

³¹ Jalla nekztanaqui nii timpuqui walikaz želatča iclizanacami, Judea yokquin žejlñi iclizanacami, Galilea yokquin žejlñi iclizanacami, Samaria yokquin žejlñi iclizanacami. Jalla nuž tjappacha walipantača. Yoozquin criichinacami Yooz Jiliri walja tjapa kuzziz cjisnatcha. Rispitñi kuzziztača. Nižaza Espiritu Santuqui ninaca kuzñitača, cuntintu kamajo. Jalla nižtiquiztan walja yapchiča Yoozquin criichinacaqui.

ENEAS ČHJETINTA

³² Nižaza Pedruqui criichi žoñžquiztan žoñi tjontjonžcan ojklayatča. Nižaza Lida wajtchiz Yooz parti žoñinacžquiz tjonžñi ojkiča. ³³ Jalla nicju Eneas cjita žoñžtan zalchiča. Eneasqui quinsakal wata laa zuchu želatča, tjajz ajpžquiz želatča. ³⁴ Nekztanaqui Pedruqui nižžquiz cjichiča:

—Eneas, Jesucristuqui am čhjetnaquiča. Žažžna. Am tjajz zqiti zumpacha chjinžna.

Nii orapacha Eneasqui žaaziča. ³⁵ Nekztanaqui nii Lida wajtquiz kamñi žoñinacami nižaza Sarón wajtquiz kamñi žoñinacami nii zuch žoñi čhjetinta cherchiča. Nekztanaqui niž

tuquita ejpnacž cuzturumpinaca eccu, Yooz Ejp Jiliržquin criichiča. Nižaza Yooz kamañchiz cjissiča.

DORCAS CJITI ŽON JACATATSKATTA

³⁶ Jalla nii timpuzakaz Jope cjita wajtquin tsjaa Yoozquin criichi žon želatča, Tabita cjiti. Griego tawkquiz Dorcas cjiti tjuuchiztača. Naa maatak žon zuma paatanaca paacan zuma kaminpantača, nižaza t'akjir žoñinaca okzniñtača. ³⁷ Jalla nii timpu Dorcas cjiti žonqui laa cjiscu, ticzinča. Ima tjatcan naaža curpu awjžcu, tsjii kjuyquiz tsewcta pisuquin chjichtatača. ³⁸ Jope watjaqui Lida žcatillatača. Jalla nii Lida wajtquin Pedruqui želatča. Jalla nuž zizcu nii Jope wajtchiz hermanonacaqui pucultan žoñinaca cuchanchiča Pedružquin rocajo, tuž cjican:

—Apuraj tjonla, ana enenžcu.

³⁹ Nekztanaqui Pedruqui tsijtsctu ninacžtan ojkchiča. Jalla nieju irantižcu nekztan Pedruqui chjichtatača, Dorcas curpu majčta kjuyquin. Nii kjuyquin Pedružtan chica žejlcan žew maatakanacaqui kaatča. Nižaza ninacaqui Pedružquiz tjeeziča Dorcas paata zquitinaca, nii. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui tjappacha nii parti žoñinaca ulanskatchiča. Ninacaž ulantiquiztan quillžcu Yoozquin mayizichiča. Naa ticzin žona curpu kjutñi cheržcu chiichiča, tuž cjican:

—Tabita, žaažna.

Jalla nižtiquiztanaqui naa ticzin žonqui čhujcqui cjetzinča. Nekztanaqui Pedro cheržcu, julzinča. ⁴¹ Pedruqui naaža kjarcu tanziča, nekztan tsijtskatchiča. Nuž tsijtskatzcu Pedruqui parti jilanacami nižaza žew maatakanacami kjawziča. Nekztan Dorcas žejtchin tjeeziča. ⁴² Tjapa nii Jope wajtchiz žoñinacaqui nii quintu zizziča. Jalla nižtiquiztan walja

Yoozquin criichiča. ⁴³ Pedruqui tsjii kjaž maj nii wajtquiz kamchiča, Simón cjita žoñž kjuyquiz. Nii Simonaqui zkizinaca koñž langžñitača.

PEDRUŽTAN CORNELIUŽTAN

10 Cesarea wajtquiz tsjii Cornelio cjita žoñi želatča. Niiqui zultatž jiliritača, Italian cjita regimientquiztan. ² Jalla nii jiliriqui niž familianacžtanpacha arajpach Yooz rispitiñtača. Nižaza Yoozquin mayiziñtača. Nižaza porí judfo žoñinacžquiz walja paaztan yanapt'ichiča. ³ Tsjii noojiqui majñakak ora chjuužtažokaz tsjii Yooz anjila cherziča, kjanapacha. Nii anjilaqui nižquin tjonžquichiča tuž cjican:

—¡Cornelio!

⁴ Corneliuzti tsucchi anjilž kjutñi cherziča. Nekztan pewcziča:

—Wejt Jiliri, čhjulutaya? —cjican.

Nekztanaqui nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Amqui Yooz Ejpžquin mayiziñamča. Nuž naychiča Yooz Ejpqui. Nižaza am t'akjir žoñinacžquiz yanaptanaca naychiča. Jalla nuž nayžcu, Yooz Ejpqui cuntintuča. Nižaza am cjuñža. ⁵ Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuhanžca, Simona kjawzjapa. Nii Simonaqui Pedro cjitazakazza. ⁶ Pedruqui yekja Simonžtan alujtača. Nii yekja Simonaqui zkizi koñž langžñi žoñiča. Niiž kjuya pajk kot žcati žejlča. Nii Pedruž amquiz chiyaquiča, čhjulut am paas cječhaja, jalla nii. —Jalla nuž chiichiča nii anjilaqui.

⁷ Nii anjilaž ojtanaqui, Corneliuqui pucultan piyunanaca kjawziča. Nižaza atintiñi zultatunacžquiztan tsjii zuma cumpliñi zultatu kjawziča. Nii zultatuqui Yoozquin kuzzizzakaztača. ⁸ Nekztanaqui Corneliuqui nii kjawžta žoñinacžquiz tjapa quint'ichiča. Jalla nekztan Jope wajtquin cuchanchiča.

⁹Niiz jaka tažuqui nii čhjepultan cuchanta žoñinaca Jope kjutñi ojkchiča. Jope watja žcatiž cjen, nii oraqui Pedruqui kjuyuntuña patiuquin yawchiča Yoozquin mayizi. Nii oraqui taypurutača. ¹⁰Jaziqui Pedruqui ancha čjeri eecskatatča, lujlz pecatča. Jalla nuž čjeri kisan, Pedruqui nii tsewcta patiuquin tsjii chjuužtažokaz cherziča. ¹¹Jalla tuž cherziča: arajpacha cjetzi tsjii pajk mantilažtakaz chjiwžquichiča yokquin. Nii mantilaqui pajkpic punta žcucžintača. ¹²Jalla nii mantiliquiz tjapaman pajkpic kjojanacchiz animalanacami, zkoranacami, wežlanacami želatča. ¹³Nekztanaqui Pedruqui tsjii jora nonziča, tuž cjican:

—Pedru, tsijtsna. Conžna. Lujlzna.

¹⁴Pedruzti kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animalanaca ana lulasacha. Lii quintracha. Jaziqui nižta anal lulasacha wejrqui.

¹⁵Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wilta chiižquichiča, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz chiichiča, “Zumača niiqui, lujljzapa” cjican. Jalla nii Yooziž chiita taku anam amqui nicasača, “Ana zumača lujljzapa. Lii quintracha” cjicanaqui.

¹⁶Jalla tižta čhjep wilta watchiča. Nekztanaqui nii mantilaqui arajpach kjutñi waytitatača. ¹⁷Nekztanaqui Pedruž kuzquiz pinsichiča, tuž cjican: “Nii chjuužtakaz cherta čjaknužt cji? Čhjulut Yoozqui wejtquiz intintiskatž pec?” Nii orapacha Simonž kjuya pewcpewcziča Corneliuž cuchanžquita žoñinacaqui. Nekztanaqui Simonž kjuyzanquin irantichiča. ¹⁸Irantižcu, nii žoñinacaqui altu joržtan pewcziča, tuž cjican:

—¿Simón anaj tekz alujya? Simonž tsjii tjuuqui Pedro cjitača.

¹⁹Pedruqui tirapanž pinsatča nii chjuužta puntuquiztan. Jalla nuž pinsan, Espíritu Santuqui niž kuzquiz cjichiča:

—Cheržca, Pedro. Čhjepultan žoñinaca am kjurča. ²⁰Tsijtsna. Chjiwžca. Ana paysnakcan ninacžtan oka. Wejrtča ninaca cuchanžquichintqui.

²¹Jalla nekztanaqui Pedruqui chjiwžquichiča, nii Corneliuž cuchanžquita žoñinacžtan zali. Ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui tsjii žoñi kjurča. Wejrtča niitqui. Čhjulquin ančhucqui tjonchinčhuctay?

²²Nekztan ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cornelio cjita zultatž jiliriž cuchanžquita tjonuča wejrmacqui. Niiqui walja rispitta žoñiča. Nižaza niiqui Yooz rispitičiča. Tjapa judío žoñinacaqui niž zuma kamañ wira quintičiča. Tsjii Yooz anjilaqui nižquin mantichiča, tuž cjican: “Žoñinaca cuchna, Pedro cjitaqui tekz am kjuyquiz kjawzjapa. Pedruž chiita taku nonžna amqui”. Jalla nuž Corneliužquiz cjichiča nii Yooz anjilaqui.

²³Nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz kjawziča atintita cjisjapa. Tsjii arama neks tjajžinčiča. Jaka tažuqui Pedruqui ninacžtan ojkchiča. Nižaza tsjii kjaž Jope wajtchiz hermanonacaqui nižtan chica ojkchiča.

²⁴Niž kat tažu Cesarea watja irantichiča, Corneliuž kjuyquin. Jalla nicju Corneliuqui tjewznatča niž parintinacžtan, nižaza tsjii zuma mazinacžtan. Corneliuqui ninaca kjawziča, ninacazakaz Pedruž taku nonzjapa. ²⁵Pedruž kjuyquin luztan Corneliuqui nižtan zalchiča. Nekztan Pedruž yujcquiz quillziča, nii amzjapa. ²⁶Pedruzti tsijtskatchiča, tuž cjican:

—Tsijtsna amqui. Wejrmi am irat žoñizakatča. Anača Yooztakatča.

²⁷ Jalla pucultan parlican, luzziča. Nii kjuyquin walja ajczi žoñinaca zalchiča. ²⁸ Pedruqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui zizza. Tsjii judío žoñiqui yekja wajtchiz žoñžtan anaž mazi cjisnasača, anaž ninacžtan ajcznasača. Nižaza yekja wajtchiz žoñž kjuyquin anaž tjonznasača. Jalla nuž judiož lii cjiča. Pero Yoozqui wejr intintiskatchiča. Anziqui čjul žoñimi Yooz partiquiz cjesača, nii. Jalla nižtquiztan wejrqui anal chiiz waquizuča, “Nii žoñiqui ana Yooz partiquiz cjesača” cji-canaqui. ²⁹ Nekztan amiž kjawžtquiztan wejrqui ana kjaž chižcu tjonchinča; judionacž lii quintra cjenami ana nicchinča. Pero ziz pecuča, kjažtquiztan wejr kjawzinčhucta ančhucqui?

³⁰ Jalla nekztanaqui Corneliuqui kjaaziča tuž cjican:

—Ažk pajkpic tjuñi wattan tii majñakak ora wejrqui kjuyquiz želatuča, Yoozquin mayizican, nižaza ayunazcan. Jalla nuž želan, tsjii walja lliñi zquitchiz žoñiqui wejtquiz jecžquichiča. ³¹ Nižaza wejtquiz cjichiča: “Cornelio, Yoozqui am mayizita nonziča. Nižaza amiž t'akjir žoñinacžquiz okztanaca cjuñziča. ³² Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchna, Simona zjijcajo. Nižaza niž tsjii tjuuqui Pedro cjitača. Yekja Simonž kjuyquiz alujazi žejlpachača, pajk kot žcati. Nii yekja Simonaqui zkizi koñž langžni žoñiča. Nii Pedruqui tjonžcu, amtanž parlaquiča”. Jalla nuž wejtquiz chiichiča nii anjilaqui. ³³ Jalla nuž nii chiita tawk jaru, apura cuchanchinča am kjuri. Walim tjonchamča. Jaziqui tekzi tjappacha wejrnacqui Yooz Ejpž yujcquiz žejlča. Jaknužt Yoozqui wejrnacalta amquiz cjitčaja, jalla nii tjappacha nonz pecasuča wejrnacqui.

PEDRUŽ PALJAYTA TAKUNACA

³⁴ Jalla nekztanaqui Pedruqui paljayi kallantichiča, tuž cjican:

—Jaziqui intintazuča. Ultim weraraž, Yoozqui tii muntuquiz žejlñi žoñinaca anaž yekja yekja illillza. ³⁵ Yoozquin rispitznaquič niiqui, nižaza Yooz kuzcama kamaquič niiqui, Yoozqui jakzilta čjul wajtchiz žoñžquizimi asiptasača. Anziqui jalla nuž intintazuča. ³⁶ Yooz Ejpqui Israel žoñinacžquiz amigo pajassiča. Nekztan niž zuma kamañ puntu zizkatchiča. Jesucristuž cjen zuma cuntintu kuzziz cjisni atasacha, jalla nii. Jesucristuča čjulquiztanami chekan Jiliriqui, wali azziz. ³⁷ Ančhucqui zumapanž zizza, jaknužt judío yokquiz watčaja, jalla nii. Primero Juanqui Yooz taku mazmazziča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nekztanaqui Jesucristuqui niž persun Galilea yokquiz obranaca tjeežni kallantichiča. ³⁸ Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitača. Yooz Ejpqui nižžquiz walja Espiritu Santuž azi tjaachiča. Jalla nižtquiztan ojklaychiča, walinaca paacan, nižaza zajraž tanta žoñinaca liwriican. Jalla nuž paachiča, Yooz Ejpžtan nižtan chicapachaž nuž cjen. ³⁹ Tjapa Jesusaž ojklaytanacami paatanacami cheržcu, jalla nii maznasača wejrnacqui, Judea yokaran ojklaytanacami, nižaza Jerusalén watjaran ojklaytanacami. Wiruñauqui Jesusaqui cruzquiz ch'awctiquiztan conta ticziča. ⁴⁰ Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan Yooz Ejpqui Jesusa jacatatskatchiča. Jacatatskatžcu Yoozqui wejtnacaquiz parizizkatchiča. ⁴¹ Jesusaqui parti žoñinacžquiziqui ana parizichiča. Antiz wejtnacaquiz alaja parizichiča. Nižaza jecnacat Yooz Ejp illztčaja, jalla ninacžquiz parizichiča Jesusaqui. Nižaza wejrnacmi Jesusaž

jacatattiquiztan niižtan juntu lulassinča, nižaza kjazmi juntu licassinča. ⁴² Nekztanaqui Yooz Ejpqui tii Jesusapacha wali Juez Jiliržquin utchiča. Juez cjen nii Jesús chawc Jiliriqui žejtñi žoñimi ticzi žoñimi juzizaquiča. Jalla nii mazmazñijapa wejrnac cučanžquichiča Jesusaqui. ⁴³ Nižaza tuquitanpacha Yooz taku parliñinacaqui Jesusiž puntuquiztan parlichipanča, tuž cjican: “Jakziltat nii Jesusižquiz tjapa kuztan criyačhaj niiqui ujnacquiztan pertuntaž cjequičha”.

ESPIRITU SANTUŽ LUZTA

⁴⁴ Jalla nuž Pedruž chiyen, Espiritu Santuqui tjapa niiž chiita taku nonžni žoñinacžquiz luzziča. ⁴⁵ Jalla nuž cjen nii Pedružtan tjonchi judío žoñinacaqui ispančichi quirchiča, Espiritu Santuqui tjaatazakaztača ana judío žoñinacžquiziqui. ⁴⁶ Espiritu Santo tanžcu, nii žoñinacaqui yekja ana pajta taku chiichiyatča. Nižaza Yoozquin waljaž alawatča. Jalla nižtiquiztan ispančichi cjissiča nii žejlñi judionacaqui. ⁴⁷ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnacaquiz Espiritu Santo tjaatača. Nižaza tinacžquiz Espiritu Santo tjaatazakazza. Jaziqui tinaca bautista cjisjapa, ĵec žoñit atajas?

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Pedruqui mantichiča, Jesucristuž tjuuquiz tinaca bautista cjeyajo. Nekztanaqui nii žoñinacaqui Pedružquiz rocchiča tsjii kjaž maj ninacžquiz kam'tajo.

PEDRUŽ JUDIO ŽOÑINACŽQUIZ MAZTA

11 Nii Judea yokaran žejlñi illzta apostolonacami, jilanacami, jalla ninacaqui quintu nonchiča, yekja wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku catokchiča, jalla nii. ² Pedruqui

Jerusalén watja quejpžquichiča. Jalla nuž quejptan parti judío criichinacaqui Pedruž quintra chuchchiča, ³ tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan učum lii quintra amqui yekja wajtchiz žoñinacžquin tjonžni ojkchamtajo? ¿Kjažtiquiztan učum lii quintra ninacžtan lujlchamtajo?

⁴ Nekztanaqui Pedruqui nii parti judionacžquiz quint'ichiča, jaknužt watčhaja primerquiztanpacha Corneliuž puntu, jalla nii. Tuž cjican, quint'ichiča:

⁵ —Wejrqui Jope wajtquin želatučha. Yoozquin mayizican, tsjii chjuužtažoka cherchinča, jalla tižta. Tsjii pajk mantilažtakaz tsewctan chjijwžquichiča. Niiž pajkpic puntuquiztan žcucžintatača. Jakziquiztažlaj wejrqui, jalla nekz wejr tirichuc irantižquichiča. ⁶ Jalla nuž irantižquitanaqui zumpacha cherzinča, čhjulut nii kjuyltan žejl, cjican. Jalla nuž wejrqui cherchinča tjpaman pajkpic kjojchchiz animalanaca, k'it animalanacami, zkoranacami, wežlanacami, jalla nuž cherchinča.

⁷ Nii orazakaz tsewctan tsjii žoñž joražtakaz nonzinča. Wejtquin chiižquichiča tuž cjican: “Pedro, tsijtsna. Conžna. Nižaza lujlzna”.

⁸ Wejrzi kjaazinča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animala ana luli atasača, am lii quintrača. Jaziqui nižta anal paasača wejrqui”. ⁹ Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wiltazakaz chiižquichiča, tuž cjican: “Yoozqui chiichiča, ‘Zumaž tiiqui lujlžjapa’ cjican. Nii Yooz zuma cjitaqui ana amqui ‘Ana lulasaz’ cjeella. Yooziž chiita taku anam nicz waquiziča, ‘Ana lulasaz. Lii quintrača’ cjicanaqui”. ¹⁰ Jalla nuž čhjep wila watchiča, nekztanaqui nii mantilaqui waytitatača tsewcchucpacha.

¹¹ Nekztanaqui čhjepultan žoñinacaqui weriž alujta kjuyquiz irantižquichiča. Cesarea wajtquiztan cuchantatača wejr kjuri. ¹² Nižaza Espíritu Santuqui wejr mantichiča ninacžtan ana paysnakcan okajo. Nižaza sojtaltan jilanacaqui wejttan chica ojkičiča. Jalla nicju irantižcu, tjappacha wejrnacqui tsjii žoñž kjuyquiz luzazzinča. ¹³ Nižaza nii kjuychiz žoñiqui wejtnacquiz quint'ichiča, jaknužt nižž kjuyquiz tsjii anjila chertčhaja, jalla nii. Nii anjila tsijtsi cherchiquičiča. Nižaza nii anjilaqui nižžquiz tuž cjichiquičiča: “Jope wajtquin žoñinaca cuchanžca, Simona kjawznajo. Niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitača. ¹⁴ Jalla niiqui amquiz chiyaquičiča, jaknužt ammi nižaza tjapa am familianacami liwrii cječhaja, jalla nuž”. ¹⁵ Nekztanaqui wejrqui ninacžquiz parli kallantitan, Espíritu Santuqui ninacžquiz luzzičiča, jaknužt tuquiqui učumnacquiz lutzčhaja, jalla nuž. ¹⁶ Jalla nekztanaqui wejrqui Jesusaž nižž tuqui chiita taku cjuñzinča. Jesucristo Jiliriqui cjichiča, “Juanqui kjaztan bautisñipantača. Ančhucqui antis Espíritu Santužtan bautistaž cjequičiča”. ¹⁷ Jesucristo Jiliržquiz criichiž cjen Yoozqui učumnacquiz Espíritu Santo tjaachiča. Nižta iratapacha Yoozqui ninacžquiz Espíritu Santo tjaachiča. Jaziqui wejrqui anal Yooz quintr cjesača. —Nuž quint'ichiča Pedruqui.

¹⁸ Jalla nii quintu nonztiquiztan nii Jerusalén wajtchiz criichinacaqui ana iya chutchiča. Nužquiz ch'ujquichiča. Yoozquin alawazziča, tuž cjan:

—Nižazakaz yekja wajtchiz žoñinacaqui persun ujnaca pajžcu, nižaza persun kuznaca campiižcu, jalla nekztan ninacaqui persun ujnacquiztan pertuntazakaz cjequičiča. Nižaza wiñaya Yooztan kamaquiča.

CRIICHI ŽOÑINACA WICHANZI

¹⁹ Esteban conžcuqui, yekja Yoozquin criichinaca zakaz walja tanzquin cjišičiča. Jalla nuž cjen criichinacaqui yekja watjanacquin atipassiča. Fenicia, Chipre, Antioquía, jalla nii yokanac kjutni wichanziča. Jalla nicju liwriiñi Yooz takunaca parličičiča. Judío žoñinacžquiz alaja parličičiča, ana yekja žoñinacžquiziqui. ²⁰ Yekjapa criichi jilanacaqui Chipre yokquiztan nižaza Cirene yokquiztan ojkičiča. Nekztanaqui nii yokanacquiztan Antioquía watja irantichiča. Nekztan Antioquía wajtquin yekjapa criichinacaqui ana judío žoñinacžquiz parlichizakazza Liwriiñi Jesucristo Jilirž puntu takunacquiztan. ²¹ Jesucristo Jilirž aziqui ninacžquiztača. Nižaza nii parlitiquiztanaqui walja žoñinacaqui tuquita cuzturumpinaca jaytižcu, Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criichiča.

²² Nekztanaqui Jerusalén iclizziz criichinacaqui nii quintu nonchiča. Jalla nii quintu nonžcu, Bernabé cjita žoñi cuchanchiča Antioquía watja. ²³ Jalla nicju irantižcu, Bernabequi cherchiča, jaknužt Yoozqui neks žejlñi criichinacžquiz okztčhaja, jalla nii. Nii criichinacaqui walja cuntintutača. Jaziqui Bernabequi tjappachquiz chiižinchiča, tuž cjan:

—Yoozquin criichinaca, zuma tjapa kuztan Yooz jiczquiz kamaquičiča.

²⁴ Nižaza Bernabequi wali zuma žoñitača. Niiqui Espíritu Santužtan tsjii kuzziztača. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziztača. Jalla nuž zuma kamcan walja žoñinaca Yoozquin macjatskatžquichiča Bernabequi.

²⁵ Jalla nekztanaqui Bernabequi Tarso watja ojkičiča Saulo kjuri. Saulo wajtžcu Antioquía chjitchiča. ²⁶ Jalla nicju tsjii wata intiru criichinacžtan

željchiča. Tama žoñinaczquiz Yooz taku tjaajinchiča. Antioquía wajtquiziqui criichinacaqui cristiano tjuuchiz cjissiča. Tuquiqui nižta tjuuchiz ana želatča.

²⁷ Jalla nii timpuquui tsjii kjažultan Yooz taku parliñi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiztan Antioquía ojkchiča. ²⁸ Tsji-iqui Agabo cjitatača. Niiqui nii ajczñi criichinacz taypiquiz tsijtsiča. Tsijtsan Yooz Espíritu Santuquui nii Agabo chikatchiča, tuž cjican:

—Tjapa tii yokquiz wali čher mach'a želaquiča.

Jalla tižta watchiča, Claudio cjita chawc jiliriž mantiz timpuquui. ²⁹ Jalla nižtiquiztan nii Antioquía wajtchiz criichinacaqui acuerdo luzziča Judea wajtchiz jilanaczquin tsjii yanapñi cuchanzjapa. Zapa mayniqui jaknužt onanchucažlaja jalla nuž onanchiča, nii Judea wajtchiz criichi jilanaczquin yanapzjapa. ³⁰ Nižaza nii onantanaca apaychiča Judea wajtchiz icliz jilirinaczquin. Bernabežtan Saulužtan nii apayanacaqui chjitchiča.

JACOBO CJITA APOSTOL CONTAČHA

12 Jalla nii timpu Herodes cjita chawc jiliriqui yekjap Yoozquin criichi žoñinaca tanchiča. ² Nižaza Herodesqui Jacobo conkatchiča pajk cuchillžtan. Jacobqui Juanž jilatača. ³ Jalla nuž contiquiztanaqui judfo žoñinacaqui muzpa chipchipchiča. Jalla nuž nayžcu Herodesqui Pedro preso tanchizakazza. Jalla nii oraqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjstatača. ⁴ Pedro preso tantiquiztan, carsilquiz chawctatača. Carsilquiz pajkpic t'ak zultatunaca wijilñi uchtatača. Zapa t'akaqui pajkpic zultatuchiztača. Pascua pijjsta pastanalla Herodesqui Pedro jwes pinsichiča, nii Jerusalén wajtchiz žoñinaczquiz tjeezjapa. ⁵ Nuž Pedruqui tirakaz carsilquiz chawcta

želatča, zultatuž cwitita. Nii parti Yoozquin criichi jilanaca cullaquinaca niižtajapa walja tjapa kuztan Yoozquin mayizatča.

PEDRO CARSILQUIZTAN LIWRIITA

⁶ Jaka tažuqui Herodesqui Pedro jwes pecatča žoñinaczquiz tjeezjapa. Ima jwesan nii ween Pedruqui tjajatča, carinžtan čejlta pucultan zultatž taypiquiz. Yekja zultatunacaqui carsil zanquiz wijilatča. ⁷ Jalla nii weenpacha tiripintit Yooz anjilaqui tjonchiča. Nižaza nii carsil kjuyltan muzpa waljaž kjanchiča. Nekztanaqui nii anjilaqui Pedruž latuquiztan lanziča. Nuž lanžcu tjaji wajtskatchiča. Nekztanaqui Pedružquiz paljaychiča:

—Uri žaažna, —cjican.

Jalla nii orapacha Pedruž kjara čejlta carinaqui justoka tjojtsiča. ⁸ Nižaza nii anjilaqui cjichiča:

—Cinturuna zumpacha yajkzna. Nižaza am čjata čhjatzna.

Jalla nuž Pedruž paan, nii anjilaqui cjichiča:

—Am irs irsna. Wejt wirquiz apžca.

⁹ Nekztanaqui Pedruqui anjilž wirquizpacha ulanchiča carsilquiztan. Nii ora Pedruqui werara ana werara, ana zuma zizi atchiča. “Chjuuznoka wejrqui” cjican pinsatča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui primera wijilñi zultatu watchiča. Nekztanaqui nii jaru wijilñi zultatu watchizakazza. Nekztanaqui carsil zanquin irantichiča. Nekztan carsil jir chawjczqui justoka cjetsiča. Jalla nekztanaqui callquinpacha ulanchiča, nižaza ojkchiča. Jalla nuž cjen yekja callquin zina ectača. Anjilaqui nužquiz justokaz katchiča. ¹¹ Pedruqui nekztan zumpacha naaziča, carsilquiztan liwriita, nii. Nekztanaqui cjichiča:

—Ultim werara liwriitaž wejrqui. Anal chjuuznukalala. Wejt Yooz Ejp Jiliriqui niiž anjila cuchanžquichiča wejr liwriizjapa Herodes kjarquiztan, nižaza nii anawali paaz pecni judio žoñinacž kjarquiztan.

¹² Jalla nuž pinsican, Pedruqui María kjuya ojkchiča. Naa Mariiqui Juanž maatača. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztača. Jalla naaža kjuyquin walja Yoozquin criichi žoñinacqui ajc-itača, nii ora Yoozquin mayizatča.

¹³ Pedruž kjuy patio zana t'okt'okan, tsjaa tur cullaqui Rode cjiti ulanžquichinča, ject tjonchi, cjican. ¹⁴ Pedruž jora čhajzcu, ancha cuntintu zajtchinča partinacžquin mazni, Pedruča tjonchi, cjican. Tjatzintača, nii patio zana cjetzinz. ¹⁵ Nii quintu nonžcu, criichi žoñinacqui cjichiča:

—¡Amqui lucurutamča!

Jalla nuž chiyan, naaqui werarapanča cjichinča. Nii partinacazti cjichiča:

—Anaž nii cjesača. Niiž animužlani anjilažlaj.

¹⁶ Pedruzti tira zanquiz t'okžinchiča. Nekztan chawjcz cjetžinchiča. Pedro cheržcu, walja tsucchi cjissiča. ¹⁷ Pero Pedruqui kjaržtan siñala utchiča nii ajczi žoñinaca ch'uj cjejačo. Jalla nekztanaqui Pedruqui quint'ichiča, jaknužt Yoozqui nii carsilquiztan liwriitčaja, jalla nii. Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui nužuzakaz quint'aquiča Jacob jilžquin nižaza parti criichinacžquin. Wejr okaž, —cjichiča.

Jalla nekztanaqui Pedruqui ulanchiča, yekja kjutni ojkzjapa.

¹⁸ Tjuñiž tewjctanalla, Pedro ana žejlñi cheržcuqui, nii wijilñi zultatunacqui ancha tsucchiča, nižaza kuz turwayskatchiča. Pedruqui jaknužt ulantčaja, jalla nii ana wira jaknuž zizi atchiča. ¹⁹ Nekztanaqui

Herodesqui Pedro kjuri cuchanchiča. Ana wachi atchiča. Jalla nekztanaqui Herodesqui nii wijilñi zultatunacžquiz zumpacha pewcpewcziča. Jalla nuž pewc pewcžcu, nii zultatunaca conajo mantichiča. Jalla niiž wiruñ Herodesqui Judea yokquiztan ojkchiča, Cesarea wajtquin želi.

HERODES TICZIČA

²⁰ Herodesqui žawjchiča Tiro Sidón wajtchiz žoñinacž quintra. Jalla nižtiquiztanaqui ninacqui acuerdo palt'ichiča Herodes yujcquiz prisintisjapa. Nii Tiro Sidón watjanacchiz žoñinacqui Herodes tjaata čheržtan kamñitakalča. Nižaza tsjii Blasto cjita žoñi želatča. Niiqui Herodes secretariotača. Jalla nii žoñinacqui Blasto cjita secretario roct'ichiča ninacžta favora tjurt'ižinajo, Herodes ana quintra cjejačo. ²¹ Herodesqui tsjii tjuñi citchiča ninaca nekzi prisinti cjejačo. Jalla nii cita tjuñquiziqui Herodesqui niiž wali jilir zquti cujtsiča audiencia watzjapa. Jalla nuž zquti cujtžcu, niiž mantiñi sillquin julziča. Nekztanaqui tsjii kjaž takunaca chiichiča. ²² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii nonžni žoñinacqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—Tii chiñi žoñiqui anača ina žoñi.

¡Antis yoozpanča!

²³ Jalla nuž kjawtiquiztan Herodesqui cuntintutača, nii žoñinacž kjawta taku ana nicz pecatča, “Anača wejrqui Yooztqui” cjicanaqui. Ana werar Yooz Ejpžquin honora tjaachiča. Jalla nižtiquiztan nii orapacha Yooz Ejp Jiliriqui niiž anjila cuchanžquichiča, Herodes chawc laa cjisnajo. Jalla nekztanaqui nuž laacjizcu Herodesqui lak'už liwj mirta ticziča.

²⁴ Pero nii liwriiñi Yooz takuqui tjapa kjutni parlita cjissiča. Nekztanaqui ts-

jan tsjan žoñinacaqui tjapa kuztan nii parlita Yooz taku criichiča.

²⁵ Bernabežtan Saulužtan nii pucultanaqui apayta onantanaca intirjičcu, Jerusalén wajtquiztan Antioquía quejpchiča. Nižaza Juan chjichcu ojkičiča. Juanqui niž tsjii tjuuqui Marcos cjitzakaztača.

BERNABEŽTAN SAULUŽTAN CUCHANTA

13 Antioquía wajtchiz Yoozquin criichi žoñinacžquiztan Yooz puntu tjaajiñinaca, nižaza Yooz taku chiiñi profetanaca želatča. Jalla tinacatača: Bernabé, Saulo, Simón (Negro cjitzakaztača), Lucio (Cirene wajtchiz žoñitača), nižaza Manaén (niiqui junto pajkchiča Herodestan. Herodesqui Galilea kjuttan mantiñitača). ² Tsjii nooj Yoozquin alawazjapa ajczitača, nižaza nii ora ayunasatkalča. Jalla nuž cjen Espiritu Santuqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui Bernabé nižaza Saulo yekja t'akžina, weriž munta trabajo paañijapa.

³ Jalla nekztanaqui Yoozquin mayizcu, nižaza ayunascu, nii Yoozquin criichinacaqui Bernabežtan Saulužtan ninacž juntun kjaržtan lanziča. Nekztanaqui nii pucultanaqui cuchanchiča, Yooz trabajo trabajčajo.

BERNABEŽTAN SAULUŽTAN CHIPRE YOKQUIN OJKTA

⁴ Nekztanaqui Espiritu Santuž cuchanžquitan Bernabežtan Saulužtan ojkičiča Seleucia cjita watja. Jalla nicju warcu zalchiča Chipre cjita yoka ojczjapa. ⁵ Jalla nicju irantičcu Salamina cjita watja luzziča. Jalla nicju judionacž ajcz kjuyanacquiz Yooz taku parli kallantichiča. Juan Marcos ojkhizakazza ninaca yanapi. ⁶ Tjapa nii Chipre cjita yokaran ojklaychiča.

Nižtami Pafos cjita watja irantichiča. Jalla nicju tsjii judío žoñžtan zalchiča. Nii žoñiqui Barjesús cjitatača. Nii žoñiqui laykatalča. Nižaza toscara chiiñitakalča, “Wejrqui Yooz taku chiičiyuča” cjiñitakalča. ⁷ Jalla nii layka žoñiqui chawc jiliri Sergio Paulo cjita nižtan chicatakalča. Jalla nii jiliriqui cusa zizñi žoñitača. Nii žoñiqui Yooz taku nonz pecatča. Jalla nižtquiztan Bernabežtan Saulužtan kjawskati cuchanchiča. ⁸ Nii layka žoñiqui ninacž quintra chiičiča, nii jiliriqui ana Yooz taku nonznajo, nižaza Yoozquin ana kuzziz cjeyajo. Nii layka žoñž tsjii tjuuqui Elimas cjitzakaztača. ⁹ Nižaza Sauluž tsjii tjuuqui Pablo cjitzakaztača. Nii Pabluqui Espiritu Santuž irpitapantača. Nii layka žoñž Yooz tawk quintra chiiitquiztan, Pabluqui nii žoñž kjutñi zumpacha cherziča, ¹⁰ tuž cjican:

—Amqui anawalimča. Incallñamča. Amqui zajriž maetimča. Nižaza Yooz kuz quintramča. Amqui Yooz Ejpž taku tsjii kjutñi intintiskatz pecñampanča. ¿Kjažtquiztan nižta amjo? ¹¹ Jaziqui Yooz Ejp Jiliriqui am casticaquiča. Zura cjequiča. Tsjii kjaž maj tii tjuñ sii anam cheraquiča.

Jalla nii orapacha zura cjissiča, zumchiquizpan. Ana zinta cheri atžcu, nii layka žoñiqui tsjii žoñi kjurchiča niž kjarcu tanžcu chjichñijapa. ¹² Jalla nižta cheržcu, nii chawc jiliriqui Yoozquin criichiča. Yooz taku puntu tjaajintiquiztan walja ispantichi quirchiča nii jiliriqui.

ANTIOQUIA OJKTA

¹³ Jalla nekztanaqui Pabluqui niž mazinacžtan warcu zalchiča Pafos wajtquiztan ojczjapa. Nekztan Perge cjita watja irantichiča. Perge watjaqui Panfilia yokquintača. Nekztan Juanqui

ninaca ecchiča, Jerusalén watja quejpžquichiča.

¹⁴Nekztanaqui ninacaqui Pergequiztan watchiča Antioquí watja. Antioquí watjaqui Pisidia yokquintača. Jalla nicju tsjii jeejz tjuñquiz luzziča tsjii judionacž ajcz kjuyquiz. Nekztanaqui luzcu, julziča. ¹⁵Jalla nuž želan cjiirta Yooz tawk liwruqui liitatača, Moisés cjiirta Yooz takumi, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacž cjiirta takumi, jalla nii liitatača. Jalla nuž ližcu ajcz kjuy jilirinacaqui Bernabežquiz Pablužquiz chiyajo nuž cjichiča, tuž cjican:

—Jilanaca, ančhucalta tsjii zuma taku želanaqui, anzpachaž chiya.

¹⁶Nekztanaqui Pabluqui tsijtsiča. Nižaza kjara waytižcu ch'uj cjiskatchiča. Jalla nuž ch'uju želan, paljaychiča tuž cjican:

—Israel wajtchiz žoñinaca, nonžna. Nižaza werar Yooz rispiti žoñinaca, nonžna. ¹⁷Israel wajtchiz žoñinacž Yoozza werar Yoozqui. Jalla nii Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnaca illziča niižquin sirwajo. Nii timpuquin Egipto yokquin tirapan kamchiča yekja wajtchiz žoñinacažtakaz. Jalla nižta želanami Yoozqui walja mirkatchiča. Wiruñauqui Yooz Ejpqui niž azi tjeezcan jwezquichiča nii yokquiztan.

¹⁸Pusi tunc watanaca ch'ekti yokaran ojklayan, Yoozqui ninacž anawali kamzquiztan awantichiča. ¹⁹Nii timpupacha pakallak nacionanacaqui Canaán yokquin žejlñitača. Jalla tjappacha nii yokquiz žejlñinaca tjatanchiča Yoozqui, nižaza ninacž yoka tjaachiča učhum tuquita atchi ejpnacžquiz, tsjii irinsažtakaz. ²⁰Nekztanaqui pusi patac pjijska tuncan watanaca juezanaca utchiča učhum ejpnacžquiz mantiñjapa, Samuelž timpu irantisquizcama. Samuelqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetatača. ²¹Jalla nii Samuelž

timpuquiz učhum ejpnacaqui tsjii pajk jiliri maychiča ninaca irpiñjapa. Jalla nuž maytiquiztan Yoozqui Saúl illziča ninaca mantiñjapa. Nii Saúlqui Cis majchtača, nižaza Benjamín t'akquiztantača. Nii Saúlqui pusi tunc watajapa mantiñitača. ²²Nekztanaqui Yoozqui niž puestuquiztan Saúl jwessiča. Jalla nekztanaqui nii rey puestuquin David utchiča. Davidž puntuquiztan Yoozpachača tuž cjichiqui: “Wejrqui tii David cjita žoñi nayuča Isafž majchča. Tii žoñiž cjen ancha cuntintutča. Wejt kuzcamapanikaz kamñipanča tiiqui”. Jalla nuž cjichiča Yoozqui. ²³Tsjii Davidžquiztan majchmaati ojkniqui Jesusa cjitača. Tuquiqui Yoozqui taku ecchiča Israel wajtchiz žoñinaca liwriizjapa. Jalla nii taku cumplisjapa, Yoozqui tii Jesusa cuchanzquichiča Israel žoñinacžquiz. ²⁴Ima Jesusaž Yooz langz kalltan, Juanqui tjapa Israel žoñinacžquiz parliñitača, tuž cjican: “Ančhucqui persun ujnaca pajžcu, kuznacaž campiya, nekztan bautistaž cjesača”. ²⁵Juanž ticz tjuñi žcatžinzcan, Juanqui cjichiča: “Ančhucqui jaknužt wejt puntuquiztan pinsičhaja, niiqui anača niit wejrqui. Wejt wirquin tjonča tsjiiqui, wejtquiztan juc'ant jiliriča. Nii atintizjapa, anal waquizuča, nižaza wejrqui inakaztča.”

²⁶Jilanaca, Abrahamž majchmaati-naca, nižaza Yooz rispitsñinaca, ančhucqui nonžna. Ančhucaltajapaž tii liwriiñi Yooz taku žejlča. ²⁷Jalla nii Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami, nižaza niž jilirinacami, jecčhalaja Jesusaqui, nii ana zizatača. Zapa jeejz tjuñquiz judionacž ajcz kjuyquin tuquita profetanacž cjiirta taku liiñipanča. Jalla nuž liyanami nii taku anaž intintazñipantača. Nii žoñinacapachača tuquita Yooz

taku cumpliskatchiqui, Jesusa conta cjiskatchiĉha, nuŝ. ²⁸ Nii Jesusiŝquiz ana ĉjul ujmi watchiĉha, nii conzjapaqui. Jalla nuŝ cjenami ninacaqui Pilato chawc jilirŝquiztan maychiĉha, nii Jesusa conzjapa. ²⁹ Nekztanaqui Jesusiŝ puntuquiztan jaknuŝt tuquitanpacha Yooz tawk liwruquiz cjijrtataŝlaja, jalla tjapa nii cjijrta takunaca complissiĉha. Nii taku cumplistiquiztan Jesusiŝ curpu cruzquiztan apakchiĉha. Nekztanaqui niŝ curpu tjattataĉha. ³⁰ Yooz Ejptzi Jesusa ticziquiztan jacatatskatchiĉha. ³¹ Nekztanaqui tsjii kjaŝ majquiztan Jesusaqui niŝ mazinacŝquiz tjontjonziĉha. Niiŝ mazinacaqui niŝtan chica ojkiĉha Galilea yokquiztan Jerusalén watja. Niŝaza ninacaqui anziqui ŝoinacŝquiz niŝ puntuquiztan tiraŝ parliĉha.

³² Jaziqui Yoozqui uĉhum tuquita atchi ejpnacŝquiz taku ecchiĉha. Wejrnacqui nii cumplista takunaca zjiŝcchinĉha anĉhucaquiz mazjapa. Jalla nii zuma mazta anĉhucaquiz paruĉha. Yoozqui uĉhum ejpnacŝquiz taku ecchiĉha. ³³ Uĉhumqui nii tuquita atchi ejpnacŝquiztan tjonchinĉha. Uĉhumnalcata Yoozqui niŝ ecta taku complissiĉha, Jesusa jacatatskatchiqui, nii. Niŝaza niŝtapacha segundo salmuquiz cjijrtataĉha tuŝ cjican: “Amqui wejt maatiĉha. Tonj tjuŝi ŝejtkatchinĉha”. ³⁴ Niŝaza Yooz Ejptzi niŝ jacatatŝ puntuquiztan chiichiĉha, tuŝ cjican: “Ticziquiztan am curpu jacatatskataĉha, ana wira sipulurquiz mojkzjapa”. Jalla nii puntuquiztan chiĉha cjijrta Yooz takuqui, tuŝ cjican: “Yoozqui Davidŝquiz taku ecchiĉha, jalla nii tawk jaru anĉhucaquiz zuma favora paasaĉha Yoozqui”. ³⁵ Jalla nuŝpan chiĉha tsjii salmuquiziqui, tuŝ cjican: “Am zuma sirwiŝniŝ curpu ana ecta cjesaĉha mokajo”. ³⁶ Jalla nuŝ weraraĉha. Davidqui niŝ timpu ŝejlŝni

ŝoinacŝquiz yanapchiĉha, jaknuŝt Yooz mantiĉhaja, jalla niicama. Nekztanaqui Davidqui ticziĉha niŝ ejpnaca irata. Nekztan niŝ ticzi curpu tjattiquiztan mojkchiĉha. ³⁷ Jesucristuzti Yooziŝ jacatatskatchiĉha. Niiŝ curpuŝti ana mojkchiĉha. ³⁸ Jilanaca, anĉhucqui tuŝ ziz waquiziĉha. Jesusiŝ cjen ujnaca pertuntaŝ cjesaĉha. Jalla nii zuma taku anĉhucaquiz paruĉha. ³⁹ Moisés mantia lii jaru kamcanami, ana pertunta cjisŝi atĉha. Jesusiŝquiz macjatchi cjenacqui jalla niŝtakaz tjapa ujnacami pertuntaŝ cjesaĉha. ⁴⁰ Jaziqui anĉhucqui cwiŝt'aza, ana nii tuquita cjijrta casticu sufrisjapa. Tuquitan Yooz taku parliŝi profetanacaqui cjijrchiĉha, tuŝ cjican:

⁴¹ “Nonŝna, Yooztan quintrazŝninaca, azzucaŝ anĉhucqui, niŝaza ĉjatkatchucaŝ anĉhucqui. Wejrqui Yooz Ejptĉha. Anĉhuca kamz timpuquiz wali pajk obranaca paachinĉha. Jalla nuŝ anĉhucaquiz quint'ichi cjenami anĉhucqui ana criyasaĉha. Jalla niŝtiquiztan ispantichi cjisna, niŝaza casticta cjequiĉha, anĉhucqui Yooz quintratjaŝninaca”.

⁴² Nuŝ ĉiŝiŝcu Pabluqui niŝ mazinacŝtan judionacŝ ajcz kjuyquiztan ulanchiĉha. Yekjap ana judionacŝ ejpĉiz ŝoinaca ŝelatĉha. Jalla ninacaqui roct'azziĉha, tuŝ cjican:

—Tii jar jeejz tjuŝquiz tii puntunacquiztan wejtnacaquiz wila tjaaŝnalla.

⁴³ Nii ajcz kjuyquiz nii cultu ŝerŝcu walja judío ŝoinaca, niŝaza judioŝ cuzturumpi paaŝninaca, jalla ninacaqui Pabluŝtan Bernabeŝtan chica apziĉha. Nii pucultanaqui zuma taku tjaachiĉha, tuŝ cjican:

—Anĉhucqui Yoozquin tjapa kuztanŝ cjee. Niŝaza tjurt'iŝi kuzziz cjee.

⁴⁴ Jalla nii wiruŝta jeejz tjuŝquiziqui joz tjapa nii wajtĉiz ŝoinacaqui

ajcziča Yooz taku nonzjapa. ⁴⁵ Jalla nuž ajczi cheržcu, nii judío žoñinacaqui iñizichiča. Nekztanaqui Pabluž quintrachiichiča, niž taku ana walkatzjapa. Nižaza Pablo iñarchiča. ⁴⁶ Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ana ekskuchiichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui judío žoñinacchucča. Nižtiquiztan ančhucaquiz primeraqui tii liwriiñi Yooz taku chiistanča. Ančhuczi tii Yooz taku anaž nonz pecča. Nižaza Yooziž tjaata wiñaya žeti anaž risiwz pecča, jalla nuž tantiichinčhucča ančhucqui. Jalla nižtiquiztan anžiqui ana judío ejpchiz žoñinacžquiz tii Yooz taku paljayača. ⁴⁷ Jalla nuž mantičiča Yooz Ej JiliriQUI, tuž cjican:

“Wejrqui ančhucaquiz utchinča, tjapa nacionanacquin žoñinacžquiz wejt puntu kjanzt'ajo. Ančhucaž cjen tjapa kjuttan tii muntuquiz yok tji-iquin kamñi žoñinacami liwriitaž cjequiča”.

⁴⁸ Jalla nuž nonžcu, nii ana judío ejpchiz žoñinacaqui ancha chipchiča. Nižaza Yooz tawk puntuquiztan, tuž cjichiča: “Tii Yooz takuqui zumapanča”. Jakzilat arajpachquin wiñaya kamzjapa Yoozqui illzaja, tjapa ninacaqui nii parlita Yooz taku criichiča. ⁴⁹ Tjapa yokaran Jesucristo Jilirž puntuqui parlitatača. ⁵⁰ Judío žoñinacazti quintraptazziča. Nekztan ninacaqui tsjii kjaž rispitta judío cuzturumpi paañi maatakanacžtan, nižaza tsjii kjaž wali zuma rispitta wajt jilirinacžtan palt'ichiča. Nii judío žoñinacaz cjen ninacaqui Pabluž nižaza Bernabež quintraptazizakazza, nii yokquiztan chjatkatzcama. ⁵¹ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ninacž kjojchquiztan zcatchi pulpu tsajtsiča. Jalla nii tsajtstaqui tsjii siñalažtakaztača nii wajtchiz žoñinacž quintrajapa. Nii yokquiztan ulanžcu, Iconio cjita watja ojkcichiča. ⁵² Pero nii

Yooz taku catokñi žoñinacaqui ancha cuntintutača. Nižaza Espiritu Santuž irpitapanž cjiissiča.

ICONIO WATJA OJKTA

14 Iconio cjita wajtquin kamcan Pablužtan Bernabežtan luzziča nii judionacž ajcz kjuyquin. Nekztan Jesucristuž puntuquiztan parlitiquiztan, walja judío žoñinacžtan, nižaza ana judío žoñinacžtan, walja ninacaqui Yoozquin criichiča. ² Pero nii ana criichi judío žoñinacazti ana criiz pecchipantača. Nekztan ninacaqui parti žoñinaca Yoozquin criichinacž quintraptazziča, nižaza criichinacž quintrapinsiskatchiča, “Nii Yoozquin criichi žoñinacaqui anawalipanča” cjicanaqui. ³ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ažk tjuñi kamchiča nii wajtquin. Nižaza zuma tjurt'iñi kuzziz paljaychiča. Nižaza Jesucristo Jiliržquin tjapa kuzziztača. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui azi tjaachiča, siñalanacami milajrunacami paajo. Jalla nuž paatiquiztan kjanapacha tjeežtatača, Yooz okžñi takuqui werarača, jalla nii. ⁴ Nii wajtchiz žoñinacaqui pizc partiquin t'akziča. Parti žoñinacazti judío žoñinacžquin apuychiča. Parti žoñinacazti apostolonacžquin apuychiča. ⁵ Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui parti žoñinacžtan, nižaza nii wajt jilirinacžtan, tsjii parla asiptichiča Pablo Bernabé ch'aanizjapa, nižaza ninaca maztan čhajczjapa. ⁶ Pablužtan Bernabežtan jalla nii quintu zizcu, atipassiča. Listra wajt kjutñi ojkcichiča. Nižaza Derbe wajt kjutñi ojkcizakazza. Nii pizc watjanacaqui Licaonia cjita yokquintača. ⁷ Tjapa nii Licaonia yokaran zuma liwriiñi Yooz taku parliciča.

PABLO MAZTAN ČHAJCTA

⁸Nii Listra wajtquin tsjii zuch žoñi želatča. Majttiquiztanpacha nižtapan-tača, wira ana ojklayñitača. Jalla nicju julzi želatča. ⁹Nii zuch žoñiqui Pabluž chiita taku nonziča. Nii žoñiqui “Pabluqui wejr čhjetnasaž jaz” cji-can pinsičiča. Nižaza Pabluqui ni-iž kuzquiz naychiča, Yoozquin tjapa kuzziz cjeta, jalla nii. ¹⁰Jalla nižtiquiz-tan Pabluqui nižquiz zuma chekžcu, altu joržtan chiižinchiča, tuž cjican:

—Sok'opacha tsijtsna, am persun kjojchtan.

Jalla nižta chiitiquiztanaqui nii zuch žoñiqui tsjii layzcu tsijtsiča, nekz-tan ojklayi kallantichiča. ¹¹Jalla nii Pabluž paata cheržcu, žoñinacaqui walja kjawi kallantichiča. Licaonia tawkquiz-tan kjawchiča tuž cjican:

—Yooznacaqui žoñižtakaz tsewtan chjiwžquichiča učumnacaquiz.

¹²Nii žoñinacaqui cjetča, Bernabequi Júpiter cjita yoozza. Pabluqui parliñipantača, jalla nuž cjen nii žoñinacaqui cjichiča, Pabluqui Mercurio cjita yoozza. ¹³Wajt tjiiquin Júpiter yooz timpluquiz želatča. Nii timplu fabriqueruqui wac turunaca nižaza pjajkjallanaca zjijcchiča, wajt zanquiz, jalla nekz. Nii fabriqueržtan nii wajtchiz žoñinacžtan Pablužquiz Bernabežquiz sirwiz pecatča Yooztakaz. Wac turunacžtan wilana ljokt'iz pecatča. ¹⁴Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan jalla ninacaqui nižta paa-awc cjen naaziča. Jalla nuž naažcu persun zquti wjajrsiča, anal nii pecuča cjican. Nižaza nii žoñinacž tayıpıquin kjawcan luzcu, altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

¹⁵—Žoñinaca, ĸkjažtiquiztan wejtnacaltajapa tižta paajo? Wejrnacqui ančhuc irata žoñizakaztča. Ančhucqui jalla tižta paaz cuzturumpinaca jaytiz

waquiziča. Inapanikazza tii ančhuc cuzturumpinacaqui. Werar žejtñi Yoozza tjapa kuztanqui sirwizqui. Jalla nuž cjican ančhucacquiz mazñi tjonch-inča. Nii werar Yoozqui paachiča arajpacha, yokanaca, kotanaca, nižaza tjapa žejlñinaca paachiča. ¹⁶Tuqui timpuqui žoñinacaqui persun kuzcama ojklayñitača. Jalla nuž ojklayan Yoozqui ana kjaž cjiniča. ¹⁷Yoozqui chijñi apayžquiča, zuma zkala pookajo. Nižaza Yooz cjen wali čhjeri žejlča, učumnaca lujlžjapami, nižaza cuntintu kamzjapami. Jalla nuž zumanaca tjaača Yoozqui. Nižtiquiztan žoñinacaqui Yooz pajz waquiziča.

¹⁸Jalla nuž chiyanami nii wajtchiz žoñinacaqui tira wilana conawkkaz cjetča, Pablužquiz Bernabežquiz sirwizjapa. Ch'aman tii cuzturumpinac-quiztan apatatskatchiča. Ultimquiziqui nižtami ana wilana conchiča.

¹⁹Jalla nekztanaqui tsjii kjaž ju-dionacaqui tjonchiča Antioquía wa-jtquiztan, nižaza Iconio wajtquiztan. Jalla nii tjonchi žoñinacaqui nii wajtchiz žoñinacžquiz kazzinchiča Pabluž quin-tra. Nekztanaqui maztan Pablo muzpa čhajcchiča. Nekztan nii čhajcñi žoñi-nacaqui, “Ticziča” cjican Pablo wa-jtž tjiya joochiča. ²⁰Wajtž tjiiquin ec-taž cjen jalla nekzi criichinacaqui ajcz-iča Pabluž muytata. Jalla nuž želan, Pabluqui žaaziča. Nekztan wajtquin wila luzziča. Nekztanaqui jaka tažquı Bernabežtan Pablužtan ojkcchiča Derbe cjita wajt kjutñi.

²¹Jalla nicju zuma liwriñi Yooz taku paljaychiča. Jalla nuž paljayan walja žoñinacaqui Yooz taku criichiča. Nekz-tanaqui Listra Iconio Antioquía nii watjanac kjutñi quejpchiča. ²²Jalla nii watjanacquin Pablužtan Bernabež-tan Yoozquin criichi žoñinaca tjurt'iñi kuzziz cjisjapa walja chiižinchiča, tuž cjican:

—Yoozquin kuzzizpankaz tira kamaquiča. Yooz mantuquiz kamchiž cjen, tii muntuquiz ancha sufrispanča učumnacaqui.

²³ Nižaza zapa iclizquin jilirinaca nombrichiča. Nekztanaqui Yoozquin mayizizcu ayunazcu Pabluqui nii nombritanaca Yoozquin cumpjiichiča. Nii nombrita jilirinacaqui Yoozquin tjapa kuzziztača.

PABLUŽTAN BERNABEŽTAN ANTIOQUIA QUEJPCHIČHA

²⁴ Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan Pisidia cjita yokaran watchiča. Nekztanaqui Panfilia cjita yokquin irantichiča. ²⁵ Jalla nicju Perge wajtquin Yooz taku paljaychiča. Nekztanaqui Atalia cjita wajt kjutni ojkchiča. ²⁶ Jalla nicju warcu zalchiča, Antioquía ojkzjapa. Tuquiqui ima okan, Antioquía wajtchiz criichinacaqui Pablužtan Bernabežtan, nii pucultan Yoozquin cumpjiichiča Yooz taku paljayajo. Jalla nuž Yooz taku paljayz trabajo žeržcu, Antioquía watja quejpchiča. ²⁷ Jalla nicju irantižcu, Pabluqui Bernabežtan nii wajtchiz criichinaca juntaskatchiča. Nekztan nii criichinacžquiz quint'ichiča, tjapa Yooz aztan paatanaca. Nižaza quint'ichiča, jaknužt yekja wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin criichiča; nižaza Yooz jiczquiz luzziča. ²⁸ Nižaza ažk tjuñinaca Pablužtan Bernabežtan nicju željchiča criichinacžtan.

JERUSALENQUIN AJCZTA PUNTU

15 Jalla nii timpuqui tsjii kjaž žoñinacaqui Judeaquiztan Antioquía ojkchiča. Jalla nicju ninacaqui Yoozquin criichinacžquin tjaañi kallantichiča, tuž cjican:

—Moisés mantita cuzturumpinaca paastanča, liwriita cjisjapa.

² Pablužtan Bernabežtan nižta tjaañi žoñinacžtan walja ch'ayi ch'ayi par-

ličiča nii cuzturumpi paaz puntuquiztan. Ultimquiziqui Pablužtan Bernabežtan yekjap criichinacžtan nombrita cjisčiča, Jerusalén watja ojkzjapa. Jalla nicju nii parlita puntuquiztan wilta parlachiča apostolonacžtan nižaza icliz jilirinacžtan.

³ Jalla nijjapa nii Antioquía criichinacaqui ninaca cuchanchiča. Jalla nuž ojkcan, Fenicia yokaran Samaria yokaran watchiča. Jalla nuž wajtcan Pablužtan Bernabežtan quint'ichiča, jaknužt yekja nacionchiz žoñinacaqui ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytičhaja, nižaza jaknužt Yoozquin kuzziz cjistčhaja, jalla nii quint'ichiča. Jalla nii quintu nonžcu žoñinacaqui “Ancha cuzala” cjican cjichiča.

⁴ Pablužtan Bernabežtan Jerusalén watja irantitan, nii wajtchiz criichinacami apostolonacami nii icliz jilirinacami tjapauntu Pablužtan Bernabežtan risiwchiča. Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan quint'ichiča jaknužt ninacaqui Yooz aztan paatčhaja, jalla nii. ⁵ Nekztanaqui yekjap fariseo partiquiztan criichinacaqui tsijtsiča, tuž cjican:

—Nii yekja nacionchiz criichinacaqui judionacž chimpuz custurumpi jalla nii paastanča. Nižaza Moisés mantita licama kamla.

⁶ Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacami ajcziča jalla nii puntu parlizjapa. ⁷ Jalla nuž ažkpacha ch'ayi ch'ayi parližcu, Pedruqui tsijtsiča, tuž cjican:

—Jilanaca, ančhucqui tižta zizza. Tuquiqui Yoozqui ančhucaciztan wejr illzipanla, yekja nacionchiz žoñinacžquiz nii zuma liwriiñi Yooz taku paljayajo, ninaca nii liwriiñi taku criyajo. ⁸ Nižaza Yooz Ejppui tjapa žoñinacž kuz zuma zizza. Nii yekja nacionchiz žoñinaca criiñi kuzziz cjen, Yoozqui ninacžquiz Espiritu Santo

luzkatchiĉha. Jaknužt uĉumnacaquiz Espíritu Santo luzkattĉhaja jalla nužuzakaz. Nižaza Espíritu Santo tjaacan, Yoozqui tjeeziĉha, yekja nacionchiz criichinaca persun maati cunta ricujchizakazza, jalla nii.⁹ Yoozqui ninacžtan uĉumnacatan ana pjalpjalziĉha. Yoozquin tjapa kuz cjen ninacaqui kuz campiichiĉha. Nižaza Yoozqui ninaca pertunchiĉha, zuma kuzziz cjeajo.¹⁰ Jaziqui Yooz Ejpmqui nižta munchiĉha. Anĉhucqui Yooz quintra cjequiz niiqui, casticta cjequiĉha. Anĉhucqui nii yekja wajtchiz criichinaca uĉum cuzturumpi tjuz pecĉha, tsjii liczi kuzižtakaz. Uĉumpachaž nii cuzturumpinaca ana tjapa payi atchiĉha, nižaza uĉum tuquita atchi ejpnacžquiztanpacha ana tjapa payi atchiĉha. Jaziqui, ģkjažtiquiztan nižta ninaca paakat pecjo?¹¹ Nii cuzturumpi paañiž cjen anaž jakziltami ujnacquiztan liwriita cjesaĉha. Jesucristo Jiliriqui okžni kuzziz cjen žoñinacž laycu ticziĉha. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin criichiž cjen uĉumnacami ninacami ujnacquiztan liwriita cjesaĉha.

¹² Jalla nuž Pedruž chiitiquiztan tjappacha ch'uju cjiŝiĉha. Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ninaca quint'ichiĉha, jaknužt yekja nacionanacaran ojklaycan Yooz aztan siñalanacami milajrunacami paatĉhaja, jalla nii.¹³ Jalla nuž quint'i žeržtan, Jacoboqui cjichiĉha:

—Jılanaca, nonžna.¹⁴ Simón Pedruqui uĉumnacaquiz quint'ichiĉha jaknužt tuquiqui Yoozqui persun maati cunta ana judfo žoñinaca ricujchizlaja, jalla nii.¹⁵ Nižaza Yooz taku parliñi profetanacž cijjrta tawk jaruĉha niiqui. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjiĉha:

¹⁶ “Tii wattanaqui quejpžcaĉha. Davidž kjuyquiztan ojknĭ žoñinacaqui pajlzi kjuyažtakaz žejlĉha. Jaziqui

Davidž pajlzi kjuyaqui wital kjuyaĉha. Wital waytaĉha, ew žoñinaca cjisjapa.¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapaman nacionchiz žoñinacaqui Yooz Ejp Jilirž kamaña pecaquiĉha. Jakziltat Yooz kjawztažlaja, jalla nii žoñinacaqui Yoozquin tjonaquiĉha.¹⁸ Jalla nuž cjichiĉha Yooz Jiliriqui tuqui timpuquiztanpacha, žoñinacaž zizajo”.

¹⁹ “Jalla nižtiquiztan wejr cjiwĉha. Nii ana judfo žoñinacaqui ana molistis waquiziĉha. Ninacaqui ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytichiĉha, Yooz kuzcama kamzjapa. Jalla nuž cjenacqui ana kjaž cjis waquiziĉha, nii uĉum cuzturumpinaca paaz puntuquiztan.²⁰ Tikaz uĉumqui ninacžquin cijjrasaĉha, tuž cjan: “Žoñiž paata yoozquin wilana jawkta chjizwi anaĉha lujlsqui. Nižaza anaĉha adulteriuquiz ojklayzqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anaĉha lujlsqui. Nižaza ĉjul animal ljocmi anaĉha lujlsqui”. Jalla niikaz cumplistanĉha nii yekja wajtchiz criichinacaqui.²¹ Tuquitanpacha zapa wajtquiziqui Moisés liiqui parlitataĉha. Nižaza zapa ajcz kjuyquiz liitataĉha zapa jeejz tjuñquiziqui.

²² Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacžtan nižaza tjapa criichinacžtan pal'tichiĉha, tsjii tsjii ninacžquiztan illzjapa. Nekztan Judas illztataĉha, niž tsjii tjuuqui Barsabás cjitazakaztaĉha. Nižaza Silas illztazakaztaĉha. Jalla nii pucultanaqui walja zuma jılanaca cjitataĉha niž mazi jılanacžquiztan. Nekztanaqui nii illzta žoñinacaqui Pablužtan Bernabežtan cuchantataĉha Antioquía wajtquin, nii cuzturumpi paaz parlita puntu mazjapa.²³ Jalla ninacžtan tsjii carta apaychiĉha. Nii cartiquiz tuž cjichiĉha:

“Wejtnaca jılanaca, wejrnacqui Jesusiž illzta apostolonactĉha, nižaza

icliz jilirinactĥa, niĥaza Yoozquin criichinactĥa. Wejrnacqui anĥucaquin tsaanznuĥa. Anĥucqui ana judĥo ŝoninacĥucĥa. Antioquĥa wajtchiz ŝonĥucĥa, niĥaza Siria yokquin kaminĥucĥa, niĥaza Cilicia yokquin kaminĥuczakazza. ²⁴ Wejrnacqui tsjii quintu zizzinĥa. Tekztan tsjii kjaĝ ŝoninacqui anĥucaquin ojktkalĥa, ana jec jiliriz mantita ojkiĥiĥa. Jalla ninacāĝ chiita taku anĥuca kuz turwayskatĥani. Ninacqui cijĥhani, “Judionacĝ chimpuz cuzturumpi paastanĥa. Niĥaza tjapa Moisés liiqui cumplistanĥa”. Jalla nuĝ chiiĝcu, paysnakĥi kuzziz cjissinĥucĝlani. ²⁵ Jalla nii quintu zizcu, nii puntuquiztan wejrnacqui zuma palt'ichinĥa. Nekztanaqui wejrnacqui kazzinĥa, tsjii pucultan wejtnacaquiztan illzjapa. Nii pucultanaqui illztataĥa anĥuc cherzĥi okajo. Ninacqui Pabluĝtan Bernabeĝtan chica okaquiĥa. Nii Pablo Bernabé, jalla ninacqui ancha zuma pecta jilanacaĥa. ²⁶ Nii Pabluĝtan Bernabeĝtan Jesucristo Jiliriz mantita ojklaycan joz conkatchiĥa. ²⁷ Niĝtiquiztan wejrnacqui Judastan niĥaza Silĝtan cuchanchinĥa, anĥucatan tii puntu parlizjapa. Niĥaza anĥucaquiz tjapa tii puntuquiztan paljayaquiĥa. ²⁸ Wejtnacquizimi Espĥritu Santuĝquizimi walikaztaĥa tinacqui. Wejrnacqui anĥucaquiz anaĝ tsjii liczi kuzi tjuz waquizasacĥa, anaĝ wejtnac liczi cuzturumpi paakatiz waquizasacĥa. Jalla tiikaz paakatiz waquiziĥa. ²⁹ Ŝoniĝ paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anaĥa lujlsqui. Niĥaza ĥjul animal ljocmi anaĥa lujlsqui. Niĥaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anaĥa lujlsqui. Anaĥa adulteriuquiz ojklayzqui, luctaka cjiĥimi maataka cjiĥimi. Zuma lucutiĥipan kamsa. Jalla nuĝ kamaquiz niiqui, walikaz cjequiĥa

anĥucqui. ¡Zumakaz ojklaya!” Jalla nuĝ cijjrtataĥa nii cartaqui.

³⁰ Nekztanaqui nii cuchanta ŝoninacqui cartiĝtan ojkiĥiĥa Antioquĥa watja. Jalla nicju irantiĝcu, tjapa nii wajtchiz criichi ŝoninaca juntazziĥa. Nekztan nii carta intirjichiĥa. ³¹ Jalla nii carta liiĝcu, nii jilanacqui walja chipĥiĥa, nii zuma takunaca cijjrzquitaĝ cjen. ³² Niĥaza nii Judastan Silĝtan Yooz taku paljayĥitaĥa. Jalla nuĝ paljaycan walja ŝoninacĝquiz kuzziĥa. Niĥaza nii criichinacqui tjurt'iĥi kuzziz cjiskatchiĥa ninacĝ tawkĝtan. ³³ Jalla tsjii kjaĝ tjuĥinaca nicju kamĥiĥa, Judastan Silĝtan. Nekztanaqui ninaca cuchanĝquiĥi jilanacĝquin quejpsz pecatĥa. Jalla nuĝ peccan parti criichinacqui cjiĥiĥa:

—Yooz Ejpsztan anĥucqui zumakaz okalla.

³⁴ Jalla nekztanaqui Judasqui ojkiĥiĥa. Ultimquiziqui Silasqui eclis tantiichiĥa. ³⁵ Niĥaza Pabluqui Bernabeĝtan Antioquĥa wajtquin eclichizakazza. Nekztanaqui parti jilanacĝtan Yooz taku walja tjaajnatĥa ana criichi ŝoninacĝquiz, niĥaza liwriiĥi Yooz taku paljayatĥa.

PABLUQUI WILTA YOOZ TAKU PALJAYI OJKĥA

³⁶ Jalla niiĝ wiruĥ Pabluqui Bernabeĝquiz paljaychiĥa, tuĝ cjican:

—Wiltaĝ jaziqui ojklalla. Jakzi watjanacquin uĥumqui liwriiĥi Yooz taku parlitaĝlaja, jalla nii jilanacĝquin tjon-tjonĝquilalla. Jaknuĝt kamĥaja jalla niĥum cherĝquilalla.

³⁷ Bernabequi Juan ĥjitz pecatĥa. Juanĝ tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztaĥa. ³⁸ Niiĝ tuquiqui Panfilia wajtquin ĝejlcan, Marcosaqui Pabluĝquiztan Bernabeĝquiztan quepi zarakĥiĥa. Ana iya chica ojklaychiĥa

Yooz taku parlican. Jaziqui Pabluqui Marcos ana chjitz pecatča. ³⁹Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ch'aassiča. Nekztanaqui jaljtichiča. Bernabequi Marcos chjitzcu tsjii warcu luzziča Chipre kjutni ojkszapa. ⁴⁰Pabluzti Silas cjita žoñi illziča nižtan chica ojknijapa. Nii žejlñi jilanacaqui Pablužtan Silžtan Yoozquin cumpjiichiča, Yooz zuma yanapajo. ⁴¹Nekztan ninaca Siria yok kjutni ojkičiča. Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojklayčiča, iclizquiztan icliza ojklayčiča, criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjeajajo.

TIMOTEOQUI PABLO CUMPANT'ICHIČHA

16 Nekztanaqui Pablužtan Silžtan irantizquichiča Derbe Listra cjita watjanacquiz. Jalla nicju tsjii Yoozquin criichi žoñžquiz zalčiča, Timoteo cjita. Niiž maaqui judfo žontača, Yoozquin criiñtača. Niiž ejpqui griego žoñitača. ²Nižaza Listra wajtchiz criichi žoñinacami Timoteo rispitchiča. Iconio wajtchiz žoñinacaqui Timoteo rispitchizakazza. ³Nekztanaqui Pabluqui Timoteo kjutzni pecatča. Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacž cutzturumpi jaru Timoteo chimpuskatchiča, nii yokaran kamni judionacaž ana quintra chiyajo. Timoteož ejpqui griego žoñitača, anatača judfo. Jalla nuž cjen Timoteoqui ana chimpuchiztača, judionacaž irata. Jalla nii zizziča nii yokaran kamni judionacaqui. ⁴Nekztanaqui tjapa watjanaca ojklaycan, Pabluqui niž mazinacžtan Jerusalén parlita quintu mazziča. Apostolonacami Jerusalén icliz jilirinacami, jalla ninacaž chiita taku quint'ichiča tjapa Yoozquin criichi jilanacžquiz. ⁵Jalla nižtiquiztanaqui niiran žejlñi criichinacaqui Yoozquin

walja tjapa kuzziz cjissiča. Nižaza zapuru Yooz jiczquiz luzatča iya žoñinacaqui. Jalla nižtiquiztan tsjanž yapatča Yoozquin criichi jilanacaqui.

PABLUŽ CHJUUŽTA

⁶Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Pablužquizimi niž mazinacžquizimi atajčiča, ana Asia yokaran Yooz taku parliñi ojklajajo. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Frigia, nižaza Galacia cjita yokanacaran ojklayčiča. ⁷Jalla nuž ojklajžcu, Misia cjita lintiquin irantichiča. Jalla niwjtcan Bitinia yokquin luzquiz pecatača. Jalla nuž pinsan Jesucristužtan Espiritu Santužtan nii yoka luz ana munchiča. ⁸Jalla nižtiquiztan Bitinia yokquin ana luzziča. Antis Misia yokquin watžcu, Troas cjita watja irantichiča. Jalla nii watjaqui pajk kot tji-quiz želatča. ⁹Jalla nicju tsjii ween Yoozqui Pablo chjuuzkatchiča. Chjuuzcan jalla tuž Pabluqui cherchiča, tsjii Macedonia wajtchiz žoñi cherchiča. Tsijsi želatča. Nižaza rocatča, tuž cji-can: "Macedonia yok kjutni kajkžcalla amqui. Yanapt'alla". ¹⁰Jalla nuž wiiquin chjuužcuqui Pabluqui tjacziča Macedonia ojkszapa. Nižazakaz wejrnacmi tjaczinča Pablužtan ojkszapa. Ultimupanž Yoozqui wejrnaca kjawziča, nawjk ojklajajo liwriñi taku paljayajo.

PABLUŽTAN SILŽTAN FILIPOS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹¹Jalla nekztanaqui Troas wajtquin tsjii warcu zalazzinča. Nekz luzcu ojkinča. Nii pajk kot taypiquiz tsjii kolta yoka želatča, Samotracia cjita. Jalla nii tirichuc ojkinča. Niiž jaka tažuqui Neápolis cjita watja irantichinča. ¹²Jalla nekztan ojkinča Filipos cjita watja. Nii watjaqui tuquitanpacha romano cjita wajtchiz žoñinacaž julžtatača. Jalla Macedonia yokquin nii watjaqui

tsjan chekan pakjitača yekja watjanacquiztanaqui. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchinča. ¹³ Tsjii jeejz tjuñquiz wajtquiztan ulanchinča, nižaza puǵ atquin. Jalla nicju žoñinacaqui ajczñitača, Yoozquin mayizi. Jalla nuž žejlcan wejrnacqui julzinča. Nekztanaqui liwriiñi Yooz taku palt'ican, nii ajczi maatakanacžquiz paljaychinča. ¹⁴ Tsjaa maatakui Lidia cjititača. Naaqui Tiatira cjita wajtchiz žontača. Nižaza naaqui fin murat telanaca tuiñtača. Naa žonqui Yoozquin walja kuz tjaachintača. Jalla nuž cjen, Yoozqui naaža kuzquiz Pabluž chiita taku catokskatchiča. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan naa žonqui bautistatača naaža familianacžtanpacha. Nekztanaqui wejtnacaquiz roct'ichinča, tuž cjican:

—Ančhucqui ultimupan wejrqui Jesu-cristužquin criichinčhataqui cjičhaj ni-iqui, wejt kjuyquin tjonžcalla alujazjapa. —Nuž roctiquiztan naaža kjuyquiz wejrnacqui alujazzinča.

¹⁶ Tsjii noojiqui wilta Yoozquin mayiziz yokquin ojkan, wejrnacqui tsjaa zajriž tanti turatan zalchinča. Naa turqui ariwiñi zizzintača. Naaqui patruiž manta payiñtača. Jalla nižtiquiztan walja paaz ganiñtača naaža patruižjapa. ¹⁷ Naa turqui Pablužquiz nižaza wejtnacaquiz apžñi kallantichinča. Jalla nuž apžcan kjawiñtača, tuž cjican:

—Tii žoñinacaqui arajpach Yooz sirwiñiča. Nižaza ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljayñiča. —Jalla nuž kjawcan chiichinča.

¹⁸ Zapuru nižta kjawcan wejtnacaquiz apžniñtača. Jalla nižtiquiztan Pabluqui naažajapa tsjii zkoluc žawjznawcž cjetča. Jalla nuž cjen naaža kjutñi quejpžcu cherziča. Nižaza naa tanñi zajrižquiz chiichiča, tuž cjican:

—Zajra, Jesucristuž tjuuquiz am ulna cjiwčha taa turaquiztan.

Jalla nii orapacha nii zajraqui naa turaquiztan ulanchiča.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan naa tura patrulanacaqui naaža ariwiñiquiztan ana iya paaz gani atchiča. Jalla nuž cjetča nii patrulanacaqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Pablužtan Silžtan tanchiča. Nekztanaqui pajk plazquin chjitchiča nii wajt pajk jilirinacž yujcquin. ²⁰ Juez jilirinacžquin prisintiskatchiča, tuž cjican:

—Tii judfo žoñinacaqui učhum žoñinaca aptjapča. ²¹ Nižaza ninacž tsjemat cuzturumpinaca tjaajinča. Jalla nii cuzturumpinaca učhumqui anaž catokz waquiziča. Nižaza ana niicama kamz waquiziča. Lii quintracha. Učhumnacaqui roman žoñinacžhumča.

²² Jalla nuž chiitiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Pabluž nižaza Silž quintr tjojtichiča. Nižaza nii juez jilirinacaqui mantichiča, ninacž cujta zquiti chjojkžinajo, nekztan paržtan wjajta. ²³ Jalla nuž walja wjajtžcu, carsilquiz chawjcečiča. Nižaza nii carsila itžñi žoñi mantichiča, ninaca zuma wijlajo. ²⁴ Jalla nuž mantitiquiztan, nii carsila itžñi žoñiqui ninaca carsil kjuył majcchiča, nawjk c'utžjati. Jalla nekzi pajk mazu madera želatča, niiqui žoñi castics maderapantača. Nii maderquiz ninacž kjojcha majcžinchiča.

²⁵ Jalla nuž cjenami chica arama Pablužtan Silžtanaqui Yoozquin mayizican želatča. Nižaza Yooz wirsu itscan želatča. Jalla nuž mayizan, nuž it-san, nii parti carsilquiz chawjcta žoñinacaqui nonziča. ²⁶ Jalla nekztanaqui tiripintit tsjii tembloraž tjonchi. Nekztan nii carsil yokanacami pirkanacami liwj chekjinskatchiča. Jalla nuž chekjintiquiztanaqui tjapa nii carsil zananacami justokaz cjetsiča. Nižaza nii preso žoñinacž čejlta carinanacami justokaz

gersiĉha. ²⁷ Jalla niŝta watŝcu, carsil itzŋi ŝoŋiqui tjaji wajtsiĉha. Nii carsil zananaca cjetsi cherŝcu, “Pris ŝoŋinacaqui atipchiŝ caa” nuŝ cjican pinsiĉiĉha. Jalla nuŝ pinsiscu, niŝ pajk cuchillu jwessiĉha, cuchillŝtan persuna conzjapa. ²⁸ Nekztanaqui Pabluqui kjawĉiĉha, tuŝ cjican:

—Anam persunpacha ĉhjojrĉhaquiĉha. Tjapa chawjĉta pris ŝoŋinacami tekz ŝejlĉha.

²⁹ Jalla nekztanaqui nii carsila itzŋi ŝoŋiqui micha tjesnaj cjichiĉha. Nekztanaqui carsil kjutŋi zati pariĵu luzziĉha, walja tsucchi chekjincan. Nekztan Pabluŝ Silŝ kjoĵchquiz tuzi t'oksiĉha. ³⁰ Nekztanaqui zancu jwescu, pewcziĉha, tuŝ cjican:

—Jilanaca, wejr liwriita cjisjapa, ĉĉjulut wejr paaz waquizasaya?

³¹ Pabluŝtan Silŝtanaqui kjaaziĉha, tuŝ cjican:

—Jesucristo Jilirŝquiz tjapa kuztan criya. Jalla nuŝ cjenauqui liwriita cjequiĉha am familianacŝtanpacha.

³² Jalla nekztanaqui Pablo Silasqui niŝŝquizimi niŝ kjuy familianacŝquizimi Yooz taku paljayĉiĉha. ³³ Nii weenpacha nii carsila itzŋi ŝoŋiqui ninacŝ ĉhjoĵri awjŝinĉiĉha. Jalla nekztanaqui niimi tjapa familianacami bautista cjissiĉha. ³⁴ Nekztanaqui nii carsila itzŋi ŝoŋiqui Pabluŝtan Silŝtan jalla ninaca ĉjitchiĉha persun kjuya. Niiŝ kjuyquin ĉhjeri tjaachiĉha. Nii ŝoŋiqui familianacŝtanpacha walja cuntintutaĉha Yoozquin criŝcu.

³⁵ Nii wenziqui juez jilirinacaqui zultat policianaca mantichiĉha carsilquin, Pabluŝtan Silŝtan cutz ortinŝtan cuchanchiĉha. ³⁶ Ninacŝ carsilquin irantitan, nii carsila itzŋi ŝoŋiqui Pabluŝquiz cjichiĉha:

—Nii juez jilirinacaqui wejtquin ortina apayŝquichiĉha, anĉhuc cutznajo.

Niŝtiquiztan anĉhucqui jazic liwriiŝ okaquiĉha.

³⁷ Pabluzti nii zultat policianacŝquiz paljayĉiĉha, tuŝ cjican:

—Wejrnacqui roman parti ŝoŋinacĉha. Tjapa tii wajtquiz ŝejlŋinacŝ yujcquiz wejrnaca wjajtĉiĉha, ana wejtnacaquiz zumpacha pewcŝcu. Nekztanaqui inapacha wejrnac carsilquiz majcĉiĉha. ĴJaziqui anĉhucqui wejrnaca ĉhjoĵzaka cuts pecya? ĴAnaŝ ĉjesaĉha! Antiz ninacaj persuna wejrnac tii carsilquiztan jwesi tjonla.

³⁸ Nekztanaqui nii policianacaqui ojĵŝcu nii juez jilirinacŝquiz tjapa nii puntuquiztan quint'ichiĉha. Pabluŝtan Silŝtan roman parti ŝoŋinacquiztan, jalla nii quintu zizcu, ancha tsucchi cjissiĉha. ³⁹ Jalla niŝtiquiztan pertuna mayizi ojĵĉiĉha. Nekztanaqui nii jilirinacaqui tjonŝcu jwessiĉha. Nekztan Pabluŝquizimi Silŝquizimi rocĉiĉha, tuŝ cjican:

—Tii wajtquiztanŝ ulna.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui carsilquiztan ulanŝcu Pabluŝtan Silŝtan Lidia kjuya ojĵĉiĉha. Jalla nekztanaqui criĉhi jilanaca cherŝcu, “Tjurt'iŋi kuzziz cjee anĉhucqui” cjican ĉhiŝinĉiĉha. Nekztanaqui ojĵĉiĉha.

ŝOŊINACAŝ APTJAPŝTA TESALONICA WAJTQUIN

17 Jalla nekztanaqui wilta ojĵĉiĉha, Pabluŝtan Silŝtanaqui. Anfŝpolis niŝaza Apolonia jalla nii yokanaca watchiĉha. Nekztanaqui Tesalŝnica cjita pajk watja irantĉiĉha. Jalla nekzi tsjii judionacŝ ajcz kjuya ŝelatĉha. ² Nii wajtquin Pabluqui nii acz kjuyquin ojĵĉiĉha, niŝ cuzturumpi jaru. Tsjii ĉĉjep jeejz tjuŋinacquiziqui Pabluqui nii ajczŋi ŝoŋinacŝquiz paljayĉiĉha, nii tuquitan ĉjijrta Yooz tawk jaru. ³ Yooz

tawquiztan tjaajinchiča Jesucristuž puntuquiztan, tuž cjan:

—Jesucristuqui sufrispantača, niž ticzcama. Niž ticziquiztan jecataspantača. Nii Jesusapachača Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jalla nuž ančucaquiz paljajuča.

⁴Jalla nii paljaytiquiztan yekjap judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui Pablužtan Silžtan juntu cjissiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui Jesucristužquiz criichizakazza. Tuquiqui Yooz Ejpkaz sirwichiča. Nižaza walja rispitta maatakanacaqui Jesucristužquin criichizakazza. ⁵Jalla nuž cjen ana criiñi judionacaqui ancha iniziñi cjissiča. Nekztanaqui nii ana criiñinacaqui yekjap ñejo kuzziz žoñinaca juntjapchiča, Pabluž Silž quintra parlizjapa. Nekztanaqui ninacaqui juc'anti žoñinaca juntichiča. Nii žoñinaca junižcu, žoñinaca aptjapchiča Pabluž Silž quintra. Nekztanaqui tjapa nii quintra aptjapzñi žoñinacaqui Jasonž kjuya ojkičiča. Jalla nuž ojžcu, nii kjuya muyuntichiča, Pablo Silas kjurcan. Nii pucultan žoñinaca jwes pecatča, parti žoñinacžquiz intirjizjapa. ⁶Pero Jasonž kjuyquiz Pablo Silas ana watchiča. Nižtiquiztanaqui nii quintra žoñinaca Jasón tanchiča, nižaza yekjap neks žejlñi jilanacžtan. Nekztanaqui nii criichinacaqui chjichtatača wajt jilirinacž yujcquin. Nii jilirinacž yujcquiz želan, nii quintra žoñinacaqui altu joržtan chiichiča, tuž cjan:

—Tii žoñinacaqui jakziquin ojktčhaja, neks žejlñi žoñinacž kuz turwayskatča. Jalla tinacaqui tekz tjonchizakazza, ana wal kamaña quejpskatzjapa. ⁷Jasonqui niž kjuyquiz Pablo Silas alujchitakalča. Nižaza tinacaqui cjiča, yekja chawc jiliri žejlča, Jesusa cjita. Nužukaz cjiča tinacaqui. Jalla nuž cje-

naqui niiqui ancha učum lii quintrača, nižaza učum roman chawc jilirž quintrača. —Nuž cjanquintra chiichiča.

⁸Jalla nuž nonžcu, tjapa nii wajtchiz žoñinacami jilirinacami walja žawjchiča. ⁹Ultimquiziqui Jasonqui niž mazinacžtanpacha tsjii wali printa tjaachiča, ninaca cutta cjejajo.

PABLUŽTAN SILŽTAN KAMTA BEREA CJITA WAJTQUIN

¹⁰Jalla nii nooj weenpacha criichi jilanacaqui Pablužquiz Silžquiz nii wajtquiztan ulanskatchiča. Nekztan Berea cjita watja ojkičiča. Jalla nicju irantižcu, judionacž ajcz kjuya luzziča.

¹¹Jalla nii judionacaqui tsjan zuma kuzziztača nii Tesalonic wajtchiz judionacžquiztan. Tjapa kuztan Yooz taku catokñitača. Nižaza zapuru ninacaqui tuquita cjirta Yooz taku liižcu liižcu zumpacha tantiichiča, nii Pabluž Silas chiita taku, werara ana werara, jalla nii zizjapa. ¹²Jalla nižtiquiztan walja nii judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui criichizakazza, rispitta luctakanacami maatakanacami criichizakazza. ¹³Jalla nekztanaqui nii Tesalónica wajtchiz judionacaqui nonziča, Pabluqui Berea wajtquin Yooz taku paljayñi ojkičiča. Jalla nii quintu zizcu, Berea watja ojkičiča. Jalla nicju ninacaqui žoñinaca žawjwaž zjiycančiča, Pabluž quintra. ¹⁴Jalla nuž cjen nii criichi jilanacaqui ana enenskatžcu Pablo cuchanžquichiča pajk kot kjutñi. Silžtan Timoteožtan, jalla ninacazti Berea wajtquiz eclichitača. ¹⁵Nekztanaqui Pablužtan cumpant'iñi žoñinacaqui Pablo chjitchiča Atenas cjita watja. Jalla nekztanaqui quejpžquichiča tii takunacžtan: “Silžtan Timoteožtan, jalla ninacaqui Pablužquin apura irantiz waquiziča”, cjan.

PABLUŽ KAMTA ATENAS CJITA WAJTQUIN

¹⁶ Nekztan Pabluqui Silas Timoteo tjewsnatča. Atenas cjita wajtquiz žejłcan, wacchi žoniž paata yooznaca cherchiča. Nii wajtquiziqui jakzimi žoniž paata yooznacapanikaz želatča. Jalla nuž cheržcu niiz kuzquiz ancha sint'ichiča. ¹⁷ Jalla nižtiqiztan Pabluqui judionacž ajcz kjuyquin paljaychiča. Judionacžquizimi Yooz rispiti žonižacžquizimi paljaychiča. Nižaza zapuru pajk plazquin paljaychiča, ojklayni žonižacžquiz. ¹⁸ Jalla nii plazquiz tsjii istutiinacaz želatča. Parti nii istutiinacazqui Epicúreos t'akquiztantača. Parti nii istutiinacazti Estoicos cjita t'akquiztantača. Jalla ninacazqui Pablužquiz paljaychiča. Nekztanaqui yekjap istutiinacazti cjichiča:

—¿Jaknužkat tii žonič chiičhani, wal-jaž chiiča pero? ¿Čhjulut intintiskatz pecjo?

Yekjap istutiinacazti cjichiča:

—Niiča yekja yooznacž puntuquiztan paljayniqui.

Pabluqui Jesusiž puntuquiztan nižaza ticzquiztan jacatatz puntuquiztan chiičiča. Jalla nuž chiičquiztan nii istutiinacazqui nižta chiičiča. ¹⁹ Nekztanaqui nii istutiinacazqui Pablo chjitchiča tsjii Areópago cjita yokquin. Jalla nicju ajczničača parlizjapa. Nekztan Pablužquiz chiičiča tuž cjican:

—Nawjctan amqui tsjii ew tjaajintanaca zjijcchamča. Jalla nii ew taku ziz pecuča wejrnacqui. ²⁰ Amqui tsjemat istrañchuc takunaca chiičiča. Kjažt cjii nii takunacaya, jalla nii intintaz pecuča wejrnacqui.

²¹ Nii Atenas wajtchiz žonižacazqui nižaza nii parti wajtquin kamni žonižacazqui čhjul ew takunacami nonzkaz

pecatča. Nižaza čhjul ew takunacami chiiž kaz pecatča. Jalla nii ew takunac-quizkaz ninacž kuz tjaaničača.

²² Jalla nii Areópago yokquin Pabluqui ninacž taypiquin tsijtsiča. Jalla nuž tsijtsu, tuž cjichiča:

—Atenas wajtchiz žonižacaz, ančhuc-qui wacchi yooznaca rispitičhucča, jalla niil cheruča. ²³ Tii wajtquiz ojklaycan, wejrqui ančuca silunaca cherčinča. Nižaza tsjii silquin cherčinča tuž cjiirta: “Tii siluqui ana pajta Yooz sirwizjapača”. Nii ana pajta Yooz ančhuc-qui rispitiča, ana pajčcupacha. Jalla nii ana pajta Yooz puntuquiztan chiyuča.

²⁴ Nii Yoozqui tii muntu paachiča, nižaza tjapa tii muntuquiz žejłni cusasanaca. Jaziqui arajpachquinami yokquizimiž mantiča. Nii Yoozqui žonižacž kjuyta timplunacquiz ana kamča. ²⁵ Anaž čhjulumi pecča, žoniž sirwita paataqui. Niipachaž zapa maynižquiz žeti tjaača, nižaza quera atquiztan jeejsjapa tjaača, nižaza tjappacha tjaača žonižacžquiz.

²⁶ “Tsjii lucuti žonižquiztan tjapa tii muntuquiz žejłni žonižacaz tjonkatchiča Yoozqui, tjapa kjutni tii muntuquiz kamajo. Nižaza žonižacž žejtž timpumi ticz timpumi, jalla nii Yoozpachaž mantiča. Nižaza jakziquin tsjii žonižquiz kamslaja, jalla niimi zakaz mantiča Yoozqui.

²⁷ Jalla nuž mantichiča Yoozqui, žonižacaz nii kjurajo, nižaza wachajo. Ultimupanča Yoozqui učhumnacazquiztan anaž ažkquin žejłča. ²⁸ Yooziž cjen učhumqui žejtča, nižaza ojklayča. Jalla nižtazakaz yekjap ančucaquiztan cjiirchiča, tuž cjican: “Yooziž paatača učhumqui”. ²⁹ Nekztanaqui učhumqui Yooz paatiquiztan, učhumlaqui anaž pinsis waquiziča, tuž cjican: “Ultim Yoozza žoniž paataqui, korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, jalla nižta žoniž paataqui”. ³⁰ Tuqui timpuqui žonižacazqui Yooz puntuquiztan

ana zumpacha zizziča. Jalla nuž cjen Yoozqui žoñinacž uj awantichiča. Anz-iqui tjapa tii jazta žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Persun uj pajžcu, kuzza campiya”. ³¹ Nekztanaqui Yoozqui tsjii tjuñi utchiča, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca werara pjalzjapa. Tsjii Yooziž illzta žoñiqui tjapa žoñinaca pjalaquiča, Yooz Ejpž cun- tiquiztan. Yoozqui nii illzta žoñi tic- iquiztan jacatatskatchiča. Jalla niž- tiquiztan Yoozqui kjanapacha tjeeziča, nii žoñiqui illztatača pjalñijapa, jalla nii. Jaziqui nižquin criya. —Nuž paljay- chiča Pabluqui.

³² Jalla nii ticziquiztan jacatatchi quintu nonžcu, yekjapanacaqui tjassiča. Yekjapanacazti cjichiča:

—Tii jarquin tii amiž chiita puntuquiz- tan wilta nonznačhani.

³³ Jalla nekztanaqui Pabluqui ninacžquiztan ojkchiča. ³⁴ Yek- japanacazti Pablužquiz apziča, niž taku criižcu. Ninacžquiztan tinaca želatča: Dionisiotača tsjiiqui, nižaza niiqui Areópago cjita t'akquiztantača. Nižaza Dámaris cjiti tsjaa maatak žonqui criichintača. Nižaza tsjii kjaž iya žoñinacaqui criichiča.

PABLUŽ KAMTA CORINTO CJITA WAJTQUIN

18 Wiruñauqui Pabluqui Atenas wajtquiztan ulanchiča. Corinto cjita watja ojkchiča. ² Jalla nicju tsjii judío žoñžtan zalchiča. Nii žoñiqui Aquila cjitatača. Ponto yokquiztan tjonchitača. Niiž tuquiqui Claudio cjita chawc jiliriqui mantichiča tjapa judío žoñinaca Roma wajtquiztan ulnajo. Jalla nižtiquiztan Aquilaqui Italia yokquiztan ulanspantača, niž tjunatanpacha, Priscila cjiti. Ninacžquin Pabluqui tjonžñi ojkchiča. ³ Pablužtan ninacžtan tsjii oficiuchiztača, tultu kjuya paañitača. Jalla nižtiquiztan

Pabluqui ninacžtan kamchiča junto nii tultu kjuya langzjapa. ⁴ Zapa jeejz tjuñquiz Pabluqui judionacž acjz kjuya ojkñitača. Jalla nicju judionacžquiz Yooz taku paljayñitača, nižaza ana judío žoñinacžquizimi. Zuma razunchiz tawkžtan paljaychipanča ninacž zumpacha intintazñi cjisnajo.

⁵ Nekztan Silžtan Timoteožtan Macedonia yokquiztan irantižquichiča. Nekztanaqui Pabluqui Yooz takupanž paljayatča. Yekja langžñijapa timpu ana želatča. Nižaza Pabluqui judío žoñinacžquiz kjanacama intintiskatchiča, Jesusaqui ninacž tjewžta Cristuča, jalla nii. ⁶ Nii judío žoñinacazti quintru cjissiča Pablužjapa. Nižaza niž quintra anawalinaca chiichiča. Jalla nižta niž quintra chiitiquiztan Pabluqui niž zquiti tsajttsajtsinchiča, ninacž quintru tsjii siñala cjeyajo. Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui infiernuquinž tjojttaž cjequiča, liwriiñi Yooz taku ana nonzinčucča, nekztan. Jalla nuž castictaž cjen, ana wejtquiz uj tjojtnsača. Ančhucqui kuzinpan Yooz taku ana criiz pecča. Tonjtan nawjcchuc wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquin okača, ninacžquin liwriiñi Yooz taku paljayžčača.

⁷ Nekztanaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu tsjii Justo cjita žoñž kjuya ojkchiča. Nii žoñiqui Yooz sirwiñi- tača, nižaza ajcz kjuy latuquiz kjuy- chiztača. Jalla nekz žejlñitača. ⁸ Nii ajcz kjuy jiliriqui Crispo cjitatača. Niiqui niž familianacžtanpacha Jesu- cristužquin criichiča. Nižaza walja Cor- into wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu criichiča. Nekztanaqui bautista cjissiča. ⁹ Jalla nekztanaqui tsjii ween Yooz Jiliriqui Pablo chjuuzkatchiča. Nii chjuužtiquiztan Yoozqui Pablužquiz cjichiča:

—Ana eksna amqui. Tirapan Yooz taku parla. Yooz taku paljayñi langzquiztan ana jayta. ¹⁰Wejrqui amtan chicapachača. Anaž jakziltami amquiz tani atasacha, ana wali paazjapaqui. Nižaza tii chawc wajtquiz muzpa žoñinacaqui wejtquin criyaquiča.

¹¹Jalla nuž chjuuzcu Pabluqui nii Corinto wajtquiz tsjii wata tizuchiz kamchiča, Yooz taku tjajincan.

¹²Jalla niž wiruñ judío žoñinacaqui Pabluž quintra tsjii kuzziz ajcziča. Nekztanaqui Pablo tanžcu, chawc jilirž yujcquin chjitchiča. Galión cjitatača nii Acay yok jiliriqui. ¹³Jalla nuž chjichcu, nii chawc jiliržquiz cjichiča:

—Tii žoñiqui učumnaca lii quintraž ojklajča. Tiiqui žoñinacžquiz ana wal tawkžtan intintiskatča, niž Yooz sirwizjapa. Pero niž Yooz sirwizqui učumnaca lii quintrača.

¹⁴Pabluž chiyawc cjen Galión cjita jiliriqui judionacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Judío žoñinaca, tii žoñiqui ana wejtnaca lii quintra paachiča. Nižaza ana chawc uj paachiča. Tsjii anawali paatasacha, nekztan ančucaž quijta razuna nonžtasacha. ¹⁵Tii asuntuqui ančuca takucamakazla; nižaza žoñž tjuu puntuquiztan parlakazla; nižaza ančuca liiquiztankazla. Jaziqui ančucporaž parlasa; nižaza ančucporaž kjažmi arreglasa. Wejrqui anal tii ančuca lii puntuquiztan arreglis želuča.

¹⁶Jalla nekztanaqui nii jiliriqui nii žoñinaca tjirkatchiča niž oficinquiztan. ¹⁷Nii ajcz kjuya jiliriqui Sóstenes cjitatača. Jalla ničha quijchiqui. Jalla nuž nii jilirž tjirkattiquiztan, tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui nii quijñi žoñžtan kichi tansiča, jalla nekzpacha, nii jilirž yujcquizpacha. Nii Galión cjita jilirizti nuž kichjasanami ana importichiča.

PABLUQUI ANTIOQUIA QUEJPCHIČHA

¹⁸Nekztanaqui Pabluqui iyapan kamchiča. Nekztan nii criichi jilanacžquiz “Okučha” cjican ulanchiča. Nekztanaqui tsjii warcu zali ojkičiča, Siria yoka ojczjapa. Priscilatan Aquilžtan chica ojkičiča. Cencrea cjita wajtquiz, ima warcuquiz luzcan, Pabluqui niž ach chara k'ala murchiča, tsjii compromitta cuzturumpi cumplisjapa. ¹⁹Nekztanaqui warcuquiz ojkcžcu, Efeso cjita watja irantichiča. Jalla nicju Pabluqui Priscilatan Aquilžtan, jalla ninaca ecchiča. Nekztan Pabluqui judionacž ajcz kjuya ojkičiča. Jalla nicju nii ajczñi judionacžtan parlichiča. ²⁰Nekztanaqui nii judionacaqui Pablo roct'ichiča, iya tsjii kjaž majžtan kam'tajo. Pabluzti ana munchiča. ²¹Jalla nekztan ima ninacžquiztan ojkan, Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja irantistanča, pji-jsta paazjapa. Pero Yooz munanaqui wejrqui quejpčacača ančucatan wilta zali.

Jalla nuž chiižcu, warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Efeso wajtquiztan ojkičiča. ²²Nekztanaqui Cesarea cjita watja irantižcu, Pabluqui warcuquiztan ulanchiča. Jalla nuž ulanžcu Jerusalén watja ojkičiča, criichi jilanacžquin zalzjapa. Nekztan Antioquía wajt kjutñi ojkičiča. ²³Jalla nekz tsjii kjaž tjuñi kamžcu, wilta ojkičiča. Galacia nižaza Frigia yokanacaran ojklajchiča. Jalla niiran iclizquiztan icliza ojklajchiča, criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatzjapa.

APOLOS CJITA YOOZ TAKU PALJAYÑI

²⁴Jalla nii timpuqui tsjii judío žoñiqui Efeso cjita watja irantichiča. Apolos cjita tjuuchiztača. Niiqui Alejandría

pajk wajtchiz žoñitača. Nižaza niiqui Yooz taku walja zuma paljayñitača. Nižaza cijirta Yooz taku zumaž zizatča. ²⁵Nii Apoložquiz Yooz kamañ puntu walja tjaajintatača. Jaziqui walja tjapa kuztan Yooz taku parliñitača. Juanž bautistakaz cjenami Jesucristuž puntuquiztan walja kjana tjaajinchiča. ²⁶Nekztanaqui Efeso wajtquiz žejlcan, Apolosqui ajcz kjuyquiz tjurt'iñi kuzziz tsijtsiča, Yooz taku paljayzjapa. Niiž paljayta taku nonžcu, Priscilatan Aquilžtan jalla ninacaqui tsjii latu Apolos chjitchiča, Yooz kamaña puntu tsjan kjana tjaajinzjapa. ²⁷Jalla nekztanaqui Apoložquiz Acaya cjita yokaran ojklaz pecatča. Jalla nuž cjen jilanacaqui walja apoychiča, nižaza tsjii carta credencial apaychiča nii yokquin žejlñi jilanacžquiz, ninaca zuma risiwajo. Nii yokchiz jilanacaqui Yooz okzñiž cjen criichiča. Acaya irantiscuqui Apolosqui nii criichi jilanacžquiz zuma tjaajinchiča. ²⁸Nižaza zuma razunquiztan chiican, tjapa žoñinacž yujcquiz nii quintra judionacž pinsitanaca tjeeziča, anapan zumaž ninacž razunaqui. Ninaca atipchiča. Nii quintra judío žoñinacaqui ana kjaž cjii atchiča. Cjijrta Yooz taww jaru intintiskatchiča, Jesusaqui ninacž tjewzta Cristuča, nižaza Yoozquiztan cuchanžquita Cristuča, jalla nii.

PABLUŽ KAMTA EFESO CJITA WAJTQUIN

19 Acayquiztan quejpžcu, Apolosqui Corinto wajtquiz želatča. Pabluzti curunac yoka watžcu, Efeso watja irantichiča. Jalla nicju tsjii kjaž Yoozquin criichi žoñinacžtan zalchiča. ²Jalla nuž zalžcu, Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Ančhuc criiz oraqui Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzikay?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž. Nii Espíritu Santo puntuquiztan anawira nonzinča.

³Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿čjul bautismo tanzinčhuctaya?

Ninacaqui kjaaziča:

—Juanž bautismo tanzinča —cjican.

⁴Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Walikazza. Juanqui kuz campiñi žoñinacžquiz bautisñitača. Pero nii Juanž wirquin tsjiiqui tjonchiča. Jalla niiča Jesusaqui. Niiqui Yooz Ejpžquiztan cuchanžquita Cristuča. Jalla nižquin criiz waquiziča. Jalla nižtazakaz Juanqui žoñinacžquiz chiižiniča.

⁵Jalla nii taku catokžcu, nii žoñinacaqui Jesucristo Jilirž tjuuquiz bautistatača. ⁶Nekztanaqui Pabluqui ninacž juntuñ kjaržtan lanchiča. Jalla nuž lanznan Espíritu Santuqui tjonchiča. Jalla nižtiquiztan yekja takunacžtan parli kallantichiča. Nižaza Yooziž zizkatta puntunaca parličiča. ⁷Jalla ninacaqui tsjii tuncapan žoñinacatakalča.

⁸Čhjep jiiz Pabluqui jalla nicju kamchiča. Jalla nuž kamcan ajcz kjuya ojknipantača. Nii ajcz kjuyquin zuma tjurt'iñi kuzziz paljayñipantača, Yooz mantita kamañ puntuquiztan intintiskatcan. ⁹Yekjap žoñinacazti wira ana criichipanča. Ninacaqui chojru kuzziz cjissiča. Yooz kamañ quintra parličiča. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninacžquiztan zarakchiča. Nižaza criichi žoñinaca chjitchiča tsjii escuel kjuyquin. Nii escuelchiz žoñiqui Tiranno cjita tjuuchiztača. Jalla nicju Pabluqui tjaajinchiča zapuru. ¹⁰Jalla nuž tjaajincanaqui pizc wata kamchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa nii Asia provincia yokquin kamñinacaqui Jesusa Jilirž liwriñi quinto nonchiča. Judío žoñinacami, nižaza ana judío

žoñinacami nii quintu nonchiča. ¹¹Nižaza Yooz aztan Pabluqui wali pajk milajrunaca paachiča. ¹²Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui pañumi zquitimi Pablužquiz lanskatchiča. Jalla nuž lanskatzcu, nii pañumi zquitimi chjitchiča, laa žoñinaczquin. Jalla nižtiquiztan nii laanacaqui chjetintatača, nižaza nii žoñinaca tanñi zajranacami ulanskatchiča.

¹³Tsjii kjaž judío žoñinacaqui ojklayatča, zajranaca chjatkatan. Jalla nuž chjatkatan, nii žoñinacaqui Jesusa Jilirž tjuužtan ojklayz pecatča. Nekztanaqui zajranaczquiz cjichiča:

—Zajranaca, ančuc ulnaj cjiwča, Pabluž parlita Jesús tjuuquiz.

¹⁴Jalla nižta paachiča pakallawk judío jilazullcaqui. Ninacz ejpqui Esceva cjita tjuuchiztača. Niiqui judiuž timplu chawc jiliritača. ¹⁵Nii pakallawk jilazullca nižta paan, tsjii žoñi tanñi zajraqui ninaczquiz cjichiča:

—Jesús pajuča. Nižaza Pablo pajuča. Ančhucqui jectchuctajo?

¹⁶Jalla nižtiquiztan nii zajra tanta žoñiqui tsjii layžcu ninaczquiz tanzicha, kijchjapa. Nii zajraž tanta žoñiqui walja azziztača. Jalla nii aztan ninaca atipchiča. Nižaza k'alapacha chjo-jritchipanča. Nižtami chjojrichta ana zquitichiz atipassiča nii pakallawk žoñinacaqui. ¹⁷Jalla nekztanaqui tjapa nii Efeso wajtchiz žejlñi žoñinacaqui nii quintu zizziča, judionacami, ana judionacami. Jalla nekztan walja eksnatča. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuu walja alawazziča.

¹⁸Nižaza walja criichi žoñinacaqui ninacz tuquita persun uj paatanaca pajžcu, kjanacama mazziča. ¹⁹Nižaza yekjap žoñinacaqui ima Yoozquin crican, laykican ojklayñitača. Jalla ninacaqui ninacz layka ojklayz liwrunaca zjičchiča. Nekztan k'ala nii liwrunaca ujkatchiča tjapa žoñinacz cheran. Pji-

jska tunc waranka pajk ultimu paaz, nuž valorchiztača nii liwrunacaqui. ²⁰Jalla nekztan nii criichi žoñinacaqui tjapa kjutñi Yooz taku paljayi ojklaychiča. Nekztan tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz taku catokchiča.

²¹Jalla niž wiruñ Pabluqui niž kuzquiz Macedonia nižaza Acaya yokanacquin tjonzpanž tantiichiča. Jalla nuž wattan Jerusalén watja irantipanž tantiichiča. Nižaza Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja ojkcucuqui, wejlaqui Roma watja irantistanča.

²²Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pucultan yanapñinaca cuchanchiča Macedonia. Nii pucultanaqui Timoteotača, nižaza tsjiiqui Erastotača. Pabluzti tsjii kjaž majjapa eclichiča Asia yokquin.

ŽOÑINACA APTJAPŽTA EFESO WAJTQUIN

²³Jalla nii timpuqui walja žoñinaca aptjapziča, Yooz kamañ jicz puntuquiztan paljaytaž cjen. ²⁴Nii aptjapñi achaqui Demetrio cjitatača. Jalla ni-iqui paazquiztan yooznaca paañitača. Jalla nuž paatiquiztan walja paaz canchiča, nižaza parti nižta paañinacaqui. Diana cjiti žoñiž paata yooz timplu irata jalla nii paachiča ninacaqui. ²⁵Nekztan Demetrio cjita žoñiqui tjapa nii yooznaca paañi žoñinaca juntichiča, nižaza niž langzñi mazinaca juntichizakazza. Nekztanaqui tuž cjichiča:

—Jilanaca, ančhucqui zizza. Tii oficiuquiz langzcan, zuma paaz canča učhumnacaqui, zuma kamzjapa.

²⁶Tii Pabluqui ojklayča, “Žoñiž paata yooznacaqui anača ultim yoozqui”, cjican. Jalla nuž chiyan, walja žoñinacaqui niž taku criiča, tii Efeso wajtquinami, nižaza tjapa tii Asia provincia yokquinami. Niž taku criiču, učhum yooznacquiztan zarakchiča. Jalla nii quintu nonchinčucča, nižaza

cherchinčucča. ²⁷ Jalla nižtiquiztan tii učum langznacauqui anat cusa cjisnačhani. Nižaza učumž cansmi pertisnačhani. Anziqui tjapa tii Asia provincia yokquin žejlñi žoñinacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami naa yooz siñuri sirwiñiča. Pero Pabluž cjen, Diana cjiti pajk yooz siñuri tiplumi ana rispittat cječhani.

²⁸ Jalla nuž Demetriuž chiita taku nonžcu, walja žawjchi cjišiča. Jalla nuž žawjžcu, kjawchiča tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz! —nuž cjican kjawchiča.

²⁹ Nekztan tjapa nii wajtchiz žoñinacž kuz turwayskatchiča. Nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacauqui Gayžtan Aristarcužtan, jalla ninaca kichi tanziča. Nii pucultanaqui Macedonia yokquiztan Pablužtan chica ojkchitača. Jalla nii pucultan tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ³⁰ Nižaza Pabluqui nii kjuya luz pecatča, žoñinacžquiz paljayzjapa. Criichi žoñinacazti Pablo atajchiča, ana luzkatajo. ³¹ Nižaza yekjap Asia jilirinaca želatča, Pabluž amigonacatakalča. Jalla ninacauqui tsjii žoñi cuchanžquichiča Pablužquin rocžinajo, nii parliz kjuyquiz ana luzajo. ³² Tampachquiztan juntazcu žoñinacauqui kjawchiča tjapaman razunanaca chiican. Aptjapziž cjen nekztan nižta kjawchiča žoñinacauqui. Ancha pajk ch'awjwa paatča. Jila manka žoñinacauqui čjul puntu ajcztažlaja ana zizziča. ³³ Yekjap žoñinacauqui nii ajczta puntu zumpacha intintiskatchiča Alejandružquiz. Nekztan niiqui tucquin tsjtskatchiča, nii judionacžquiztan tjurt'ižinajo. Nekztanaqui Alejandruqui kjara waytižcu ch'uj cjeej cjichiča. Nekztanaqui niiqui tjapa žoñinacž yujcquiz tjurt'ižiniž tawkžtan chiiz pecatča. ³⁴ Parti žoñinacazti Alejandro

judío žoñi cjican zizcu, wila kjawchiča tsjii pizc ora. Tsjii joržtan tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz!

³⁵ Jalla nekztanaqui nii wajt secretariuqui žoñinaca ch'uj cjiskatžcu, paljaychiča tuž cjican:

—Efeso jilanaca, tii pajk yooz Diana siñura tiplu tii Efeso wajtchiz žoñinacžquiz cumpjiitača. Nižaza arajpachquiztan tjojtžquichinča taa yooz siñuriqui. Tsjii maz cheechi tjonžquichinča. ³⁶ Jalla nii puntuquiztanaqui anaž jecmi nicasača. Jaziqui ch'ujčha cjee. Ima zuma tantiyazcan anača čjulumi paa. ³⁷ Tii ančhuca zjijeta žoñinacauqui ana čjulumi chiichiča naa Diana siñurijapaqui, anazaž naa quintra čjulumi paachiča. ³⁸ Demetriužtan niiž langžni mazinacžtan quijz pecčhaj niiqui, nijapa juez jilirinaca žejlča. Nii jilirinacžquinkaz ojkla, nii quija arreglisjapaqui. ³⁹ Tsjii yekja puntu parliz pecčhaj niiqui, zumpachaž ajczcuž parla. ⁴⁰ Tii aptjapzi puntuquiztan učum chiiz razunanacauqui ana žejlča. Jaziqui učum gobiernuqui učumnac quintra uj tjojtñasacha, tii nooj aptjapztiquiztan. ⁴¹ Tii parlaqui žeržta cjila, —nuž cjichiča nii secretariuqui.

Nekztanaqui žoñinaca liwj cuchanchiča, persun kjuya okajo.

PABLUŽ OJKTA MACEDONIA NIŽAZA GRECIA

20 Jalla nekztanaqui nii aptjapzta žoñinacž ojktan, Pabluqui criichi žoñinaca kjawziča, ninacžquiz tjaajinzjapa. Nekztanaqui Pabluqui “Okaz” cjichiča, Macedonia yoka ojczjapa. ² Jalla nii yokquin ojklaycan, criichi jilanacžquin zuma tawkžtan ancha p'ekinchaychiča, tjurt'iñi kuzziz cjeyajo. Nekztanaqui Grecia

yoka irantichiča. ³Jalla nicju čhjep jiiz željchiča. Nekztan warcu zalz pecatča, Siria yoka ojkzjapa. Warcu tanawc cjen, Pabluqui quintu zizziča, judionacaqui niiz quintr parlassitaquiča, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiz warcuquiz ojkz cjitaqui nužquiz tijsiča. Yokaranpacha ojkchiča. Nekztan Macedonia yoka irantichiča. ⁴Nižaza Pablužtan chica ojkchiqui tinacatača: Sopatertača (niiqui Berea wajtchiztača), nižaza Aristarcutača, nižaza Segundutača (niiqui Tesalónica wajtchiztača), nižaza Gayutača (niiqui Derbe wajtchiztača), nižaza Timoteotača, nižaza Tiquicutača, nižaza Trofimu-tača. (Jalla Tiquicužtan Trofimužtan Asia provinciiztantača). ⁵Jalla nii jilanacaqui wejtnaca tuqui okjaychiča. Jalla nuž okjayčzu Troas cjita wajtquin wejrnac tjewziča. ⁶Wejrnacqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjsta paztan, Filipo cjita wajtquiztan zarakchinča tsjii warcuquiz. Tsjii pijjska tjuñquiztan Troas watja irantichinča. Jalla nicju kamchinča tsjii simana.

PABLUŽ KAMTA TROAS WAJTQUIN

⁷Dominguqui wejrnacqui ajczinča, Santa Cena paazjapa. Jalla nuž ajczcu Pabluqui tjaajinchiča criichi jilanaczquiz. Jaka tažu zarakz cjen, chica aramacama tjaajinchiča. ⁸Wejrnacqui tsewcta pisuquin ajczintača tsjii kjuyquiz. Kjanzjapa wacchi michanaca tjeestatača. ⁹Nižaza Eutico cjita tjowa ventanquiz julzi želatča. Pabluž ažkapacha chiyan, nii tjowaqui ancha tjaji tjonkatchiča. Nekztan nii ventanquiztan kossuc tjojtsiča, čhjep pisu kjuyquiztan. Ticzi waytitatača nii tjowaqui. ¹⁰Nekztanaqui Pabluqui chjijwžquichiča. Nii tjowž juntuñ chutjatčzu žcojrziča. Nekztanaqui parti jilanaczquin cjichiča:

—Anača tsucaquiča. Žejtča tiiqui.

¹¹Jalla nekztanaqui Pabluqui wilta yawchiča tsewcta pisuquin. Nekztan Santa Cena paachiča. Jalla nuž paažcu, Pabluqui tirapan parlichinča kjantatscama. Nekztan ojkchiča. ¹²Partinacazti zuma kuzta eclichiča. Nii tjowa vivož cjen, cuntintu nii tjowa chjitchiča.

¹³Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz okjaychinča Asón yokacama. Pablužti kjojchuñ ojkz pecatča. Asón wajtquiztan Pablo zakaz warcuquiz ojkz tantiichiča. Jalla nuž cjican kaztatača.

¹⁴Nekztanaqui Asón wajtquin Pablužtan zalzinča. Nekztanaqui Pabluqui wejtnacatan chica warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Mitilene kjutni ojkchinča.

¹⁵Mitilenequiztan ojkcan, jaka tažuqui Quío latuquin watchinča. Kat tažuqui Samos cjita watja irantichinča. Nekztanaqui Trogilio cjita wajtquin jeejsassinča. Niiž jaka tažuqui Mileto cjita watja irantichinča. ¹⁶Jalla nuž ojkchinča, Asia yokquin ana wacchi tjuñi željzjapa. Efeso wajtquin ana ojkz pecatča. Antiz Jerusalén watja apura ojkz pecatča Pabluqui. Jalla nicju irantis pecatča ima Pentecostés tjuñi tjonan. Jaknužquiztanami irantisquizpanž pecatča.

EFESO ICLIZ JILIRINACŽQUIN CHIIŽINTA

¹⁷Mileto wajtquiz željcan, Pabluqui Efeso icliz jilirinaca kjawžquini cuchanchiča. ¹⁸Jalla nii jilirinacz tjonan, Pabluqui ninaczquiz tuž chiižinchiča:

—Weriž Asia yokquiz tjonan, nii tjuñquiztanpacha jaknužt ančhucatan chica kamtučhaja, jalla nii ančhucqui zizza. ¹⁹Jalla nuž ančhucatan kamcan, humilde kuzziz Yooz Jiliržquiz sirwichinča. Nižaza criichi žoñinaczquiztan wejt kuzquiz sint'itiquiztan

ancha kaachinča, nižaza ancha pruebanacami sufrichinča. ²⁰ Tsjan zuma kamañchiz cjisjapa ančucaquiz tjapa zumanaca tjaajinchinča, tjup kuzziz. Plazquinami callquinami tjaajinchinča, nižaza ančuca persun kjuyquiztan kjuya tjaajinchinča. ²¹ Nižaza judionacžquizimi ana judionacžquizimi paljaychinča wejrqui, tuž cjican: “Ančhucqui persun uj pajžcu, kuznaca campiya. Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criya”. ²² Anziqui wejrqui Jerusalén watjal okača. Espíritu Santuž mantital okača. Jalla nicju čhjulut watačhaja, anal zizuča. ²³ Jalla tii puntukal zizuča. Tjapa watjaran weriž ojklayan Espíritu Santuqui wejtquiz chiichiča, tuž cjican: “Amqui carsilquiz chawctam cjequiča. Nižaza ancham sufraquiča”. ²⁴ Pero nii mazintiquiztanaqui wejr anal turwasnuča. Tii muntuquiz žejtzjapa anaž importiča wejrqui. Wejt wiraqui anaž chekanaqui. Jesucristo Jiliriž tjaata apóstol cargo, jalla nii cumplistanča chekanaqui. Yooziž tjaata kamañ jaru ojklayz pecuča, ticzcama. Liwriiñi Yooz taku parliz pecuča, Yooz zuma okžniča cjican.

²⁵ Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ančucaquiz mazzinča. Anziqui ančhucqui wejttan anaž iya zalaquiča tekztan nawjcchuc. ²⁶ Jalla nižtiquiztan ančucaquiz chiyuča, tuž cjican: Anaž jecmi ančucaquiztan wejtquin uj tjojtasača, tuž cjican: ²⁷ “Pabluqui anaž tjapa Yooziž tjaata taku tjaajinchiča” cjicanaqui. Wejrqui tjapa Yooziž tjaata takunaca ančucaquiz mazzinča. ²⁸ Jalla nižtiquiztanaqui ančhucqui persunpachquiz cwitaza, nižaza parti ančuca iclizziz jilanaca cwitaquiča ančhucqui. Espíritu Santuqui ančhuc jilirižtakaz utchiča Yoozquin criichinaca cwitajo, nižaza

Yooz tawk čhjeri tjaajo. Nii criichi jilanacž laycu Jesucristo Yoozqui niž persun ljoc tawkchiča, cruzquiz ch'awcžcu. Jaziqui criichi žoñinacača Jesucristužtaqui. ²⁹ Tsjii zakal zizuča. Weriž ojktan, yekja žoñinacaqui ančucaquin tjonaquiča ančhuc wichanzjapa, nižaza ančuca icliza akskatzjapa. Ninacaqui uuzi tanñi kitižtakaz luzcaquiča. ³⁰ Nižaza ančucaquiztan toscara chiiñinaca želaquiča tsjii kjutñi criichi jilanaca chjitzjapa toscar tawkžtan. ³¹ Jaziqui ančhucqui zumpacha cwitaza. Wejrqui čhjep wata intiru majiñami weenami zapa mayni ančucaquiz tjaajinchinča. Nižaza ančucaquiz chiichiižincan, ancha kaachinča.

³² Jaziqui jilanaca, ančhucqui Yoozquin cumpjiyuča. Nižaza Yooz zuma taku zumpachaž catoka. Jalla nuž cjen ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nekztan Yoozquiztan irinsa tanznaquiča tjapa Yooziž t'akžta žoñinacžtan. ³³ Wejrpachača paazmi zquitimi anapan pecchintqui jecžquiztanami. ³⁴ Antiz wejrtča persun kjaržtan langziñtqui, čhjulut pecatučhaja, jalla nijapa, nižaza wejttan chica ojklayñi žoñinacžjapami. Jalla nii puntuquiztanaqui ančhucqui zumpachaž zizza. ³⁵ Jalla nužupan ančhucqui langz waquiziča, t'akjir žoñinacžquiz yanapzjapa. Jalla nuž kjana tjezinča persuna langzcan. Nižaza Jesús Jiliriž chiita taku cjuñzna. Jalla tuž cjiča nii chiitaqui: “Onanñi žoñinacaqui juc'ant cuntintuča tanzñi žoñinacžquiztanaqui”.

³⁶ Jalla nuž chiižcu, Pabluqui quil-lziča, tjapa nii žejlñi hermanonacžtan, Yoozquin mayizizjapa. ³⁷ Jalla nektanaqui tjapa nii jilanacaqui kaachiča Pabluž ojcz cjen. Pablo žcojzriča, nižaza chjulziča. ³⁸ Pabluqui cjichiča:

—Wejrqui okača, jaziqui anaž iya wejr cheraquičha. —Jalla nižtiquiztan nii jilanacaqui ancha llaquita cjissičha.

Jalla nektzanaqui warcu luzcama chica ojkcichča.

PABLUQUI JERUSALEN WATJA OJKCHICHČA

21 Jilanaca eccu, warcuquiz luzzinča. Nekztan Cos cjita yok tirichuc ojkcichča. Jaka tažuqui Rodas cjita yokquin ojkcichča. Jalla niwjctan Pátara cjita watja ojkcichča. ²Jalla nii Pátara wajtquiztan tsjii Fenicia kjutni ojčni warcu zalchinča. Nekztan nii warcuquiz luzcu ojkcichča. ³Jalla nuž ojkan Chipre cjita yoka ažkquin cherchinča. Chipre yokaqui zkar latuquintača. Tira ojkcichča Siria yoka irantizcama. Tiro cjita wajtquiz kuzi ecz želan, nekztan Tiro watja luzziča. ⁴Jalla nicju criichi jilanaca kjurchinča, zalañcama. Nekztanaqui ninacžtan kamchinča tsjii simana. Ninacaqui Espíritu Santuž cjen chiikatchičha Pablužquiz, tuž cjican:

—Amqui anatača ojzquí Jerusalén watja.

⁵Simanaž wattan, Tiro wajtquiztan ulanchinča. Nižaza tjapa nii wajtchiz criichi žoninacaqui maatakanacžtanami ocjalanacžtanami wejtnacaquiz cumpant'ichiča wajtž tjiya. Jalla nicju tsjii k'ara želatča, kot atquin. Nii k'arquiz quillžcu Yoozquin mayizassinča.

⁶Nekztanaqui zumpacha kjara tansascu, jaljtassinča “Kjažllami okall” cjican. Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz luzzinča. Ninacazti kjuya quejpchiča.

⁷Nekztanaqui Tiro wajtquiztan zarakchinča, Tolemaida cjita watja irantiscama. Jalla nicju criichi jilanacžquin tsaani ojkcichča. Jalla nektzanaqui tsjii nooj kamchinča nii jilanacžtan. ⁸Niž jaka tažuqui Pabluž-

tan wejtnacatan ulanchinča. Nekztan Cesarea cjita watja irantichinča. Jalla nii wajtquiz irantižcu Felipž kjuya ojkcichča. Jalla niitača liwriiñi Yooz taku parliñiqui jalla nii oficiuchiztača. Niž tuqui Jerusalenquin pakallawk jilanaca illztatača, Yooztajapa langzjapa. Tsjiiqui nii Felipitača. Jalla niž kjuyquin kamchinča. ⁹Nii Felipiqui pajkpaltan ana zalzi tjunmatanacchiztača. Nižaza

ninacaqui Yoozquiztan zizta taku parliñi profetanacatača. ¹⁰Jalla ninacž kjuyquin tsjii kjaž maj kamžcu, tsjii Agabo cjita žoniqui tjonchiča Judea cjita yokquiztan. Nii žoniqui Yooz taku parliñi profetatača. ¹¹Jalla nii žoniqui wejrnac tjonžni tjonchiča. Nekztanaqui Pabluž jweranta kojch aptichiča. Nii kojchtan persun kojcha kjara jwersičha tuž cjican:

—Espíritu Santuqui tuž cjiča: “Jalla nižtapacha Jerusalén wajtquin judío žoninacaqui tii kojch tuyñi žoni jwer-naquičha. Jalla nuž jweržcu, yekja wajtchiz žoninacžquiz intirjaquičha”. —Nuž cjichiča Agabo cjita profetaqui.

¹²Jalla nuž nonžcu, wejrnacmi nižaza nii Cesarea wajtchiz criichinacami tjappacha Pablužquiz rocassinča ana Jerusalén watja okajo. ¹³Pabluzti kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc kaajo? ¿Kjaž-tiquiztan ančhuc wejr llaquizkatjo? Wejrqui Jesucristuž cjen listučha čhejlta cjisjapami nižaza Jerusalén wajtquin ticzjapami.

¹⁴Jaziqui wejtnaca razunžtan Pabluž taku ana atipi atchinča. Jalla nuž cjen ana tira chiichinča. Tiikazza cjichinča:

—Yooz Jilirž munañpaj cjila.

¹⁵Jalla nektzanaqui ojczjapa tjaczinča. Nekztan Jerusalén wajt kjutni ojkcichča. ¹⁶Nižaza yekjap Yoozquin criichi jilanacaqui

wejtnacaquiz cumpant'ichiča. Tsjii ninacžquiztan Mnasón cjita žoñi želatča. Niiqui Chipre cjita wajtchiz žoñitača. Ažk wata Yoozquin criichipantača. Niiž kjuyquin alujazjapatača Jerusalén wajtquin.

PABLUQUI JACOBŽQUIZ TJONZIČHA

¹⁷ Jerusalén watja irantižcu, Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnac ancha cuntintu risiwt'ichiča. ¹⁸ Niiž jaka tažu Pabluqui wejtnacatan Jacobžquin tjonžni ojkičiča. Jalla nicju tjapa nii Jerusalén icliz jilirinacaqui želatča. ¹⁹ Pabluqui jilanacžquiz tsaanžcu, tjappacha niiž ojklajta quint'ichiča. Yoozqui Pablužquiz wali pajk obranaca paakatchiča ana judfo žoñinacž yokaran ojklayan. Jalla nii quint'ichiča Pabluqui. ²⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Yooz honora chiichiča. Nižaza Pablužquiz cjichiča:

—Jila, walikazza niiqui. Nižaza tekzi tsjii kjaž warank judionacaqui Jesucristužquin criichizakazza. Jalla nii zizzamča. Nižaza tjapa ninacaqui cjichipanča, “Moisés lii jaru ojkanča” jalla nii. ²¹ Nižaza ninacaqui nonziča tii quintu: Amqui yekja yokquin kamni judionacžquiz tjaajinñamča, “Moisés mantita lii ana cumplis waquiziča”, jalla nii. Nižaza ninacaqui am puntuquiztan tuž nonziča: Amqui “Lucmajch wawanaca ana chimpata cjis waquiziča”, cjican tjaajinñamča. Nižaza amqui “Učhum judfo cuzturumpinac jaru ana paaz waquiziča” cjican tjaajinñamča. Jalla nuž am puntuquiztan nonziča tekz žejlñi hermanonacaqui. ²² Anziqui nii hermanonacaqui am tjonchi zizcu ajcznaquiča. Jaziqui, ĵaknužum cjeequi? ²³ Amqui jalla tužum paačhaj. Tii Jerusalén wajtquiz pajkpaltan žoñinaca žejlča. Ninacaqui compromitta taku cumplistanča.

²⁴ Amtan chica ninaca chjiča. Nekztan ninacžtan chica am učhum cuzturumpi paa. Nižaza ninacž gasto pacna, ninaca persun ach chara k'ala murta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan tjappacha intintiskataquiča, amqui učhumnaca cuzturumpi ana quintrača, jalla nii. Jalla nuž chiichiñinacaqui toscara cjitaž cjequiča. Ampachazakazim učhum lii jaru paača. Jalla nuž intintaquiča tjappachaqui. ²⁵ Nižaza wejtnacqui nacjuñta wajtchiz ana judfo criichinacžquiz cjiyrčinča, tuž cjican: “Žoñiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Nižaza luctakžtanami maatakžtanami anača adulteriuquiz ojklayzqui”. —Jalla nuž Pablužquiz chiichiča nii icliz jilirinacaqui.

PABLUQUI PRESO TANTATAČHA

²⁶ Jalla nekztanaqui Pabluqui nii pajkpaltan žoñinaca chjitchiča. Niiž jaka tažuqui ninacžtan chica cuzturumpi paachiča. Nekztanaqui timpluquin luzziča čjulorat nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerznačhaja, jalla nii mazjapa. Nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerztan, Pabluqui persunjapami ninacžtajapami ofrenda tjaastanča. Nii puntu zakaz timpluquin mazni luzziča.

²⁷ Nii pakallawk cuzturumpi paaz tjuñinaca žeržmayatača. Jalla nii ora tsjii kjažt judionacaqui želatča Asia provinciquiztan tjonchi. Ninacaqui Pablo cherchiča timpluquiz žejlñi. Jalla nuž cheržcu, ninacaqui tjapa žoñinaca aptjapchiča Pabluž quintra. Nižaza Pablo tanzjapa jirchiča. ²⁸ Nekztan kjawchiča tuž cjican:

—Israel wajtchiz žoñinaca. Yanapt'alla. Tiiča anawal žoñiqui. Tiiqui tjapa kjutni ojklajcan, žoñinacžquiz tjaajinča učhum nación

quintrami, nižaza Moisés lii quintrami, nižaza tii timplu quintrami. Nižaza anziqúi tii timpluquíz ana judío žoñinaca chjitchiċha. Jalla nižtiquíztan tii Yooz timplu quintraž paaċha. Uċhum alajakazza tii arajpach Yooz timpluquíz luzpanqui. Ana judío žoñinacaqui ana luztanċha. —Jalla nuž kjawchiċha Pabluž quintra.

²⁹ Niiž tuquilla Pabluqui Trófimo ċjita žoñžtan želatċha. Trofimuqui Efeso wajtchiz žoñitaċha. Niiž pucultan chica cheržcu, nii judío žoñinacaqui tuž pin-satċha, Pabluqui timpluquin nii Trófimo chjitchižlani, ċjican. Jalla nižtiquíztan Pabluž quintra kjawchiċha.

³⁰ Tjapa žoñinacaqui Pabluž quintra žawjchi tjojk-tichiċha. Zati pariju tjonchiċha timplu kjutñi. Nekztanaqui Pablo tanchiċha. Timplu kjuyltan tanžcu zawncchuc joochiċha. Nekztanaqui nii timplu zanami chawjċziċha. ³¹ Ninacaqui Pablo conzmayaċha. Nekztan žoñinaca walja aptjapzi ċjen, zultatž jiliržquin maztataċha. ³² Jalla nii quintu zizcu, walja apura zultatunaca juntassiċha ninacž sargentunacžtan. Nekztan zati pariju jirchiċha jakziquin tama žoñinaca želatċhaja, jalla niċju. Nekztanaqui žoñinacaqui nii zultatunaca sargentunacžtanpacha cherchiċha. Nuž cheržcu Pablo kijtž ċjen nužquíz apatatiċha. ³³ Jalla nekztanaqui nii zultatž jiliriqui macjatžcu Pablo preso tanchiċha. Nižaza mantichiċha, pizc carinžtan chelajo. Nekztanaqui žoñinacžquíz pewċziċha:

—ċJect teejo? ċĈjulu paachita tii žoñejo?

³⁴ Nii žoñinacazti tjapaman puntunaca ċhiican kjawchiċha. Ancha altu joržtan arnan, nii zultatž jiliriqui ana intin-tasi atatiċha. Jalla nižtiquíztan mantichiċha, cuartilquin ċhjicha, ċjican. ³⁵ Zultatž cuartil guardanacžquíz mac-

jatžcan, zultatunacaqui Pablo waytižcu ċhjitchiċha, ana nii žoñinacžquíz ki-jchkatzjapa. ³⁶ Niiž wirquíz tama žoñinacaqui apzquichiċha, kjaw jawi:

—ċTiczla tiiqui! ċPanj ticzla! —ċjican.

PABLUQUI PERSUNA TJURT'ICHIĊHA

³⁷ Nekztanaqui Pabluqui cuartilquíz makawc ċjen zultatž jiliržquíz paljay-ċhiċha, tuž ċjican:

—Wejrqui tsjii ċhiiz pecuċha. ċWejr ċhiyasaya?

Nekztanaqui nii zultatž jiliriqui kjaaz-iċha tuž ċjican:

—ċAmqui griego taku ċhiinam jaa?

³⁸ Jaziqui amqui anaž nii anawal egipt wajtchiz žoñimċha. Niiqui ažk tjuñi-naca gobiernuž quintra žoñinaca tjojk-tiskatchiċha. Ĉh'ekti yokquin tsjii pajkpic warank guerrillero juntichiċha go-bierno niiž puestuquíztan ċjhatkatzjapa. ċAna nii egipto žoñimya?

³⁹ Nekztanaqui Pabluqui kjaaziċha, tuž ċjican:

—Wejrqui judío žoñtċha. Cilicia ċjita yokquin Tarso ċjita wajtquin nassinċha wejrqui. Nii pajk wajtchiz žoñtċha wejrqui. Jalla nižtiquíztan tii žoñinacžquíz paljayskatalla. —Nuž permiso mayċhiċha.

⁴⁰ Nekztanaqui zultatž jiliriqui permiso tjaachiċha, žoñinacžquíz paljayajo. Nekztanaqui Pabluqui tsijtsiċha nii gradanac juntuñ. Nižaza kjara waytižcu žoñinaca ċh'ujquizkatchiċha. Jalla nuž žoñinaca ċh'ujquizkatžcu, Pabluqui hebreo tawkquíztan paljayċhiċha, tuž ċjican:

22 —Jilanaca, ejpnaca, wejrqui persunal tjurt'aċha. Wejt takuž nonžna.

² Jalla nuž hebreo tawkžtan paljayan, walja ċh'uj žejlċhiċha nii žoñinacaqui. Nekztanaqui Pabluqui paljayċhiċha, tuž ċjican:

³—Wejrqui judío žoñtča. Nawjc Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinča. Pero tekzi tii Jerusalén wajtquiz pajkchinča. Gamaliel cjita maestruqui wejr tjaajinchičha, učum atchi ejpnacž tuqita lii jarupanča tjaajinchiqui. Nižaza wejrqui tjapa kuztan Yoozquin sirwiñpanča, jaknužt ančhucqui tjapa kuztan učum cuzturumpi jaru paačhaja, jalla nuž. ⁴Tuquiqui wejrqui Yooz jiczquiz ojklayñi žoñinaca taniñtača, conañcama. Nižaza Yoozquin criichi luctaka cjiñimi maataka cjiñimi preso tanžcu, cheliñtača carsilquiz chawjckatzjapa. ⁵Nižaza timplu jilirinacami tjapa wajt jilirinacami zizza, weralar chiyučha, nii. Ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachiča, Damasco wajtquin učum judío jilanacžquiz tjeezjapa. Nekztan nicju ojckchinča, Yoozquin criichi žoñinaca tanzjapa. Tekzi Jerusalén wajtquiz zjičžcu, casticz pecchinča. Jalla tii weriž ojklayta puntuquiztanaqui tii Jerusalén jilirinacaqui kjanacama declarasača.

PABLUQUI JESUCRISTUŽTAN ZALCHIČHA

⁶Carta credencial tanžcu, wejrqui Damasco watjal ojckchinča. Nižaza tay-pur ora irantiz cjen, tiripintit araj-pachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichiča wejt muytata. ⁷Wejrqui yokquin tjojtzinča. Jalla nuž tjojtžcu tsjii jora nonziča, tuž cjican: “Saulo, Saulo, žkjažtquiztan am wejt quin-tramjo?” ⁸Jalla nekztanaqui wejrqui pewczinča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, žject amya?” Jalla nekztanaqui wejtquiz kjaaziča, tuž cjican: “Wejrtča Jesusitqui. Nazaret wajtchiz žoñtča. Amqui wejt quintram paača”. ⁹Wejt-tan chica cumpant’iñi žoñinacaqui walja tsucchiča. Nižaza nii kjanžquini cher-

chizakazza. Pero nii wejtquiz chiizquini jora ana nonziča. ¹⁰Nekztanaqui wejrqui cjichinča: “Wejt Jiliri, žčhulu wejr paajum cjii amya?” Nekztanaqui wejt Yooz Jiliriqui kjaaziča, tuž cjican: “Žaažna. Tiraka amqui Damasco watja oka. Jalla nekz amquiz mazinta cjequiča čhjulut paasalaj, jalla nii”. ¹¹Jalla nii kjanaž cjen zuranzinča. Jalla nekztanaqui wejt cumpant’iñi žoñinacaqui wejt kjaru tanžcu Damasco watja irantizcama chjitchičha.

¹²Jalla nii wajtquin tsjii Ananías cjita žoñi želatča. Jalla niiqui Moisés lii jaru walja cumpliñtača. Nižaza tjapa nii Damasco wajtquin kamñi judionacami nii žoñž puntuquiztan “Zumapanča nii žoñiqui” cjiñitača. ¹³Nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz tjonžni tjonchiča. Jalla nuž tjonžcu wejt latuquiz tsjitsičha. Nekztan wejtquiz cjichiča: “Saulo jila, wila chernim cjequiča”. Jalla nii orapacha wejrqui cherni cjissinča. Nekztan Ananías kjutni cherzinča. ¹⁴Jalla nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz cjichiča: “Tuquitanpacha učum ejpnacž Yoozqui am illziča, niž pinsita zizajo, nižaza niž ancha zuma Majch cherajo, nižaza niž jora nonžnajo. ¹⁵Nižaza amqui niž puntuquiztan paljayaquiča tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz. Nižaza ninacžquiz amiž chertanaca, nižaza amiž nonztanaca declaraquiča. ¹⁶Jaziqui apura žaažna, Yooz Jiliržquin tjapa kuztan cjee, am ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza bautista cjee”.

¹⁷Wiruñauqui Jerusalén watja quejpchinča. Jalla nuž quejpžcu, timpluquin ojckchinča Yoozquin mayizizjapa. Jalla nuž mayizican Yoozqui tsjii chjuužtažokaz wejt kuzquiz tjonskatchičha. ¹⁸Nekztan Yooz Jiliri cherchinča. Nižaza Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichiča: “Tii

Jerusalén wajtquiztan apura ulna. Amiž wejt puntuquiztan chiita takunaca anaž nonz pecča”. ¹⁹ Nekztanaqui wejrqui cjichinča: “Wejt Jiliri, ninacaqui zizza weriž ojklaytanacaqui. Tjapa ajcz kjuyaran ojklayiñtača, amquin criichinaca kjurcan. Jalla nii criichinaca wachtiquiztan, wejrqui ninaca wjajtkatchinča. ²⁰ Nižaza am puntu declarñi Esteban conan, wejrqui nicju tsijtsi želatuča. Nižaza wejt kuzmi tjapa kuztača nii conan. Nižaza nii conñi žoñinacž zquitinaca cwtichinča”. ²¹ Pero Yooz Jiliriqui wejtquiz chiižinchiča, tuž cjican: “Oka amqui. Ažkquin nacjuñta wajtchiz žoñinacžquin am cuchnača”.

PABLUŽTAN COMANDANTI JILIRŽTAN

²² Jalla niicama žoñinacaqui Pabluž paljayta taku nonziča. Nekztanaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—¡Ticzla tii žoñiqui! ¡Ana žejtz waquiziča!

²³ Jalla nuž tirapan kjawcan, persun zquitinaca wewcwewczinchiča, polvo žketinchizakazza. ²⁴ Jalla nižtiquiztan zultatž jiliriqui mantichiča, Pablo cuar-telquin majkžnajo. Nižaza mantichiča, Pablo wjajtzcu mazkatzjapa, “¿Kjaž-tiquiztan nii žoñinacaqui niž quintra nižta kjaw?” jalla nii puntuquiztan ziz-japa. ²⁵ Pablo wjajtzjapa čejlžtaž cjen, Pabluqui nekž žejlñi tenientžquiz pal-jaychiča, tuž cjican:

—Ima zumpacha zizcan, žtsjii ro-man žoñi wjajtz waquiziya? Anapaž waquiziča.

²⁶ Jalla nii taku nonžcu, nii tenien-tiqui niž comandantižquiz ojkcichiča, nii puntu mazjapa. Jalla nekztanaqui tuž cjichiča:

—Tii žoñiqui roman žoñipanzača. Anaž čjulumi nižtaqui kjaž cjila.

²⁷ Nekztanaqui nii comandante jiliriqui Pablužquin macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Roman žoñim panj amya?

Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla.

²⁸ Nekztan nii comandantiqui cjichiča:

—Wacchi paaz wejrqui pacch-inpanča roman wajtchiz žoñi cjisjapaqui.

Nekztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui nastiquiztanpacha roman wajtchiz žoñtča.

²⁹ Jalla nuž Pabluž taku nonžcu, nii Pablo wjajtajo mantita zultatunacaqui nužquiz wir kjutñi atziča. Nižaza Pablo roman žoñi zizcu, nii comandantiqui nii wjajtzjapa čejlchiž cjen, tsucchi quirchiča.

PABLUQUI JUDIO JILIRINACŽQUIZ PRISINTISKATCHIČHA

³⁰ Niiž jaka tažuqui nii coman-dantiqui ancha ziz pecatča Pabluž puntuquiztan. Ultimu, ¿kjažtiquiztan nii judío žoñinacaqui Pablo conkatz pecatjo? Jalla nekztan Pablo čejlta carina apakžinchiča. Nižaza timplu chawc jilirinacami wajt jilirinacami juntjapznajo mantichiča. Jalla nuž juntjapztiquiztan nii comandantiqui Pablo ninacž yujcquin prisintisjapa chjitchiča.

23 Nekztanaqui Pabluqui nii ajczi jilirinacž kjutñi cherziča. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichiča:

—Jilanaca, wejt kuzquiz zizuča, tii noojcama wejrqui Yooz yujcquiziqui wa-lika kamchinča, nii.

² Nuž chiitiquiztan, Ananías cjita chawc jiliriqui Pabluž žcati žejlñi žoñžquiz mantichiča Pabluž atquiz kijchnajo.

³ Pabluzti kjaaziča, tuž cjican:

—Pizc kuzziz žoñi, Yoozqui am casti-caquiča. Amqui tekz julzamča, učum lii jaru wejr jusjizjapa. Jaziqui, kjaž-tiquiztan amqui učum lii quintra wejr kijchnajo mantichamtajo?

⁴ Jalla nii žejlñi žoñinacaqui kjaaz-ičha, tuž cjican:

—¿Jalla nuž Yooz chawc jiliriqui chayskazkaya?

⁵ Nekztan Pabluqui cjichiča:

—Jilanaca, anal wejrqui zizatuča ti-iqui Yooz chawc jilirizlaja, jalla nii. Cji-jrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsjii wajt jilirž quintraqui anača chiziqui”.

⁶ Jalla nekztanaqui Pabluqui naaz-ičha, parti ajczñi žoñinacaqui saduceo partiquiztantača, nižaza parti ajczñi žoñinacazti fariseo partiquiztantača. Jalla nižtiquiztan altu joržtan nii žoñi-naczquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca, fariseo parti žoñtča we-jrqui. Wejt familiaqui fariseo partiza-kazza. Tsjii noojiqui ticzi žoñinacaqui jacatataquiča. Jalla nii tjuñi wejrzakal tjewznuča. Jalla nii puntuquiztan an-čhucqui wejr jusjiča.

⁷ Jalla nuž chiitiquiztan fariseo partinacžtan saduceo partinacžtan porapat aptjapziča. Nekztanaqui nii ajczñi žoñinacaqui t'akziča.

⁸ Nii saduceo žoñinacazti cjiñitača, “Ticziquiztanaqui anaž wira jacatatašača. Nižaza anaž anjilanacami zajranacami želasača”, nuž cjiñitača. Nii fariseo žoñinacazti jacatatz puntumi anjilanacž puntumi, zajranacž puntumi, tjapa nii puntunaca criñitača. ⁹ Jalla nižtiquiztan altu joržtan ch'aasi kallantichiča. Nekztan tsjii kjaž lii tjaajiñi maestronacaqui tsijtsiča. Ninacaqui fariseo partiquiztantača. Ninacaqui paljaychiča tuž cjican:

—Tii žoñžquiz ana čjul ujmi wachuča wejrnacqui. Cunamit tsjii anjilača Pablužquiz chiižinchini, už ispiritužlaj tižquiz chiižinchi.

¹⁰ Juc'ant juc'ant ch'aascan aptjapsiča. Jalla nuž cjen comandante jiliriqui eksnatča Pablo chjojritžta cječhaj, jalla nii. Nekztan nii comandantiqui zultatunacžquiz mantichiča nii judionacž tayıpquiztan Pablo jwescu wilta cuartilquin chjichajo.

¹¹ Niiž jaka zeztažu nii arama Yooz Jiliriqui Pablužquiz jeczquichiča, tuž cjican:

—Pablo, tjup kuzziz cjee. Jaknuž tii Jerusalén wajtquiz wejt puntuquiztan paljayčhamžlaja, nižaza Rom wajtquin wejt puntuquiztan paljaystanča.

PABLO CONZ KAZTA

¹² Jalla niiž jaka tažuqui tsjii kjaž judío žoñinacaqui Pablo conzjapa ju-ramentužtan tsjii acuerduquiz asiptas-siča. “Pablo ana ticznaquiž niiqui, we-jrnac contal cjeeča”. Nuž cjican asiptas-siča. Nižaza ninacaqui palt'assiča ni-nacpora, tuž cjican:

—Anaž čjul čherimi lujls, Pablo conańcama, —jalla nii.

¹³ Jalla nii parla asiptiñi žoñinacaqui pusi tunc jilatača. ¹⁴ Nižaza ninacaqui mazñi ojkcichiča timplu chawc jilirinacžquinami nižaza wajt jilirinacžquinami. Ninacžquiz mazziča tuž cjican:

—Tsjii acuerduquiz asiptassinča tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza palt'assinča wejrnacpora, tuž cjican: “Anaž jecmi čjul čherimi lujls, Pablo conańcama”, jalla nii. ¹⁵ Jaziqui ančhucqui parti jilirinacžtanami nii comandante jiliržquiztan nii Pablo mayaquiča, tuž cjican: “Wilta Pablo cuchanžcalla wejtnacaquin. Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican Pablo mayaquiča. Wejrnacqui listuž cjeeča Pablo conzjapa. Ima

ančucaquiz irantižcan, wejrnacqui nii Pablo conača. —Jalla nuž cjichiča.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pabluž cullaca majchqui Pablo konz puntuquiztan nonziča. Jalla nii nonžcuqui cuartilquin ojkchiča Pablužquiz mazni.

¹⁷ Nekztanaqui Pabluqui tsjii zultatž teniente kjawziča, tuž cjican:

—Tii tjowa chjicha comandantižquin. Tiiqui quintuchizza.

¹⁸ Nekztanaqui nii teniente nii tjowa chjitchiča tuž cjican:

—Nii Pablo prisita žoni qui wejr kjawziča. Nekztan wejtquiz chiichiča tii tjowa amquin chjichajo. Tiiqui amquiz quint'iz pecča.

¹⁹ Nekztan nii comandantiqui kjarcu tanžcu nii tjowa tsjii latu chjitchiča. Jalla nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Čhjulūm amqui wejtquiz chiiz pecya?

²⁰ Jalla nekztanaqui tjowaqui kjaaz- iča tuž cjican:

—Judío žoinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassiča. Jaka wenz amquiztan mayaquiča Pablo chjitzjapa judío jilirinacž yujcquin. Jalla tuž mañžtan mayaquiča, “Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican mayaquiča. ²¹ Amzti ana ninacžquiz juyzu paaz waquiziča. Tsjii pusi tunc jil žoinacaqui juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassiča, tuž cjican: “Pablo ana ticznaquž niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza ninacpora palt'assiča, tuž cjican: “Anača čhjeri lujls Pablo conañcama”. Nii žoinacaqui čhjojziž tjewža Pablo irantisquizcama. Anzpacha listuča, amiž asiptita takukaz tjewža.

²² Jalla nii quinto nonžcu nii comandantiqui nii tjowa cuchanchiča. Nižaza mantichiča:

—Anaž jecžquizimi amiž quint'itaqui chiichiyaquiča, —jalla nuž cjican cuchanchiča.

PABLUQUI FELIX CJITA JILIRŽQUIN CUCHANTA

²³ Jalla nekztanaqui nii comandantiqui pucultan teniente kjawziča. Jalla nuž kjawžcu tsjii ortina mantichiča, tuž cjican:

—Zultatunaca tuž tjaczna, paa patac zultatu kjojchiñ ojkñijapa, nižaza pakallawk tunca zultatu cawallquiz yawchi ojkñijapa, nižaza paa patac zultatu lanzižtan ojkñijapa. Ispir ora listu tjaczta cjequiča Cesarea watja ojkzjapa. ²⁴ Nižaza tsjii cawallu tjaczinaquiča Pablo yawchi chjitzjapa. Nižaza Pablo chjichaquiča ana čhju lu kjaž cjižcu. Nekztanaqui Félix cjita chawc jiliržquiz intirjaquiča. —Jalla nuž mantichiča nii comandantiqui.

²⁵ Nižaza nii Pablo chjichni zultatunacžtan tsjii carta apaychiča, tuž cjican:

²⁶ “Al señor excelentísimo chawc jiliri Félix: Wejrqui amquin tsaanuča; Claudio Lisias wejrtča. ²⁷ Judío žoinacaqui tii žoni preso tanchiča. Nižaza konz cji-chitakalča. Jalla tiiqui roman žoniča. Jalla nii zizcu, wejrqui zultatunacžtan ojkchinča, tii liwrii. Wejr irantan, judío žoinacaqui tii konzmayatača. ²⁸ Wejrqui ziz pecatuča, ultimu kjažtiquiztan nii judío žoinacaqui tii conkatž pecatjo, jalla nii. Nižtiquiztan judío jilirinacž yujcquin chjitchinča. ²⁹ Nekztanaqui zizzinča nii judionacž lii puntuquiztankaz tii quintra uj tjojtunchiča. Anaž konz razunami nižaza ana carsilquiz chawjcz razunami želatča tii judionacžquiztanaqui. ³⁰ Jalla nekztanaqui nii judío žoinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassitakalča tii Pablo konzjapa. Jalla nii zizcu, nekztan wejrqui amquin apura

cuchanžcuča. Nižaza niižta quintra žoñinacžquiz mantichinča, am yujcquiz parlajo, čhjul puntuquiztan quintra aptazaja, jalla nii. Jalla nužukazza”.

³¹Jalla nekztanaqui ortin jaru zultatunacaqui ween Pablo chjitchiča, Antípatris cjita watjacama. ³²Niž jaka tažuqui kjojchiñ ojkñi zultatunacaqui cuartilquin quejpžquichiča. Cawallquiz ojkñi zultatunacakaz tira Pablužtan ojkchiča. ³³Cesarea watja irantizcu, carta tjaachiča chawc jiliržquiz. Nižaza nii jiliržquiz Pablo intirjichiča. ³⁴Carta ližcu, nii chawc jiliriqui Pablo pewcziča, jakzi wajtchiz žoñitazlaja, jalla nii. Cilicia wajtchiz žoñi, nii zizcu, ³⁵tuž cjichiča:

—Am quintra aptazñi žoñinacaž tjonchiž cjen, am puntuquiztanaqui wejrqui atintača.

Nekztanaqui nii jiliriqui mantichiča Herodes pajk kjuyquiz Pablo zuma wi-jilta želajo.

PABLUQUI FELIX YUJCQUIZ PRISINTIČIČA

24 Nekztan pjijška tjuñquiztan, Ananías cjita timplu chawc jiliriqui Cesarea watja irantichiča Jerusalén wajt jilirinacžtanami nižaza tsjii Tértulo cjita tjurt'ižini awjatžtan. Jalla ninacaqui chawc jilirž yujcquin prisintichiča Pabluž quintra chawc uj tjojtunzjapa. ²Tsjii audiencia cjetžtanaqui jilirž yujcquiz Pablo chjichtatača. Nekztan nii Tértulo tjurt'ižini awjatuqui Pabluž quintra chii kallantichiča tuž cjican:

—Wejt excelentísimo chawc jiliri: Walikazza wejt watjaqui, nižaza cuntintu kamasuča. Sparaquiča amquin. Am walja zizñiž cjen zuma irpiñamča wejtnacaquiz. Čhjul necesidad žejlčhaja, jalla nii atintichamča. ³Tjapa watjanacquin amiž uchta obranacquiztan ancha

sparaquiž cjiwča, zuma excelentísimo Félix. Nižaza tjapa žoñinacaqui nuž amquiz sparaquiča cjiñipanča. ⁴Wejrqui am ana ancha molistis pecuča, tii puntuquiztankaz am atintalla. Nižaza tsjii ratu wejt taku nonžnalla. ⁵Nuc ažka kamcan, wejrnacqui zizzinča, tii žoñiqui wira anawalipanča. Nižaza tjapa kjutñi judío žoñinacaž aptjapča, t'aka t'aka. Nižaza tiiqui walja achacha nii nazaren cjita t'akquiztan. ⁶Nižaza wejtnaca timpluquin yekja wajtchiz žoñi luskatz yanchiča. Jalla nižta anawalipanča. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui tii preso tanchinča. Nižaza wejtnac lii jaru tii žoñi casticskatz pecatuča. ⁷Nii Lisias cjita comandantizti fuerzižcu wejtnacaquiz mitissiča. Tama zultatunacžtan tii kjañchiča. ⁸Nekztanaqui nii comandantiqui wejrnacqui tii žoñž uj tjeezjapa tekzi am yujcquiz tjonkatča. Jazic amza tii pewczna. Jalla nekztanaqui tiižquiztanpacha zizaquiča wejrnaca ultim werara chiichinča, wejtnacaž tjojunta uj puntuquiztan zumpacha zizaquiča. Tii žoñiqui walja ujchizza.

⁹Nii žejlñi judío žoñinacaqui cjichizakazza:

—Tiiž chiita takunaca werarača.

¹⁰Nekztanaqui nii chawc jiliriqui kjara waytižcu Pablo chiikatchiča. Jalla nuž cjen Pablo paljaychiča, tuž cjican:

—Nuc ažk wata tekz tii nacionquiz amqui jiliri tsijtsamča. Jaziquiz wejrqui ancha cuntintuča am yujcquiz tjurt'izjapaqui wejt puntuquiztan. ¹¹Ampacham wejt puntuquiztan averiguasača. Tuncapan tjuñikaz weriž irantisquitaqui, nii Jerusalén wajtquin Yoozquin sirwizjapa tjonchintača. ¹²Anaž jec žoñimi wejr žoñžtan ch'assni cherchiqui, nižaza wejrqui ana žoñinaca aptjapchinča, Jerusalén wajtquizimi.

¹³Tii wejt quintrā žoñinacaqui anaž čjul ujmi amquiz tjeezñi atča.

¹⁴Jalla tiicha ultim weraraqui. Wejrqui wejtnac ejpnacž Yoozpacha sirwuča Yooziž tježta kamaña jaru. Jalla nii Yooz kamañaqui yekjaž t'aka cjiča tinacaqui. Nižaza wejrqui criyuča tjapa Moisés cijirta liimi, nižaza tjapa profetž cijirta Yooz takunacami.

¹⁵Nižaza criyuča Yoozqui ticziqiztan jacatatskataquiča zuma kamñi žoñimi ana zuma kamñi žoñimi. Jalla nii jacatatž tjuñi tjewznuča, tinacami nižazakaž tjewža. ¹⁶Jalla nuž tjewžcan, Yooz yujcquizimi žoñž yujcquizimi wejt kuz zuma iwt'ican persunpacha cwitasuča, ana ujchiz cjisjapa.

¹⁷Tsjii kjaž watanaca yekja nacionaran wejr cjklayžquichinča. Jalla nuž ojklayžcu wejrqui wejt persun yoka quejpcchinča, limosnami ofrendanacami timpluquin uchjapa.

¹⁸Jalla nuž paan, tsjii kjaž Asia provinciaquiztan tjonchi judionacaqui wejttan zalchiča. Timpluquin žejlchinča judiož cuzturumpi jaru paacan. Timpluquin žoñinacaqui anatača wacchi, nižaza anatača čjulumu aptazzi. ¹⁹Jalla nii Asiaquiztan tjonchi judionacaqui jalla ninacžla tekziqi am yujcquiz prisintisquizlani wejt quintrāqui, čjul uj paatučhaja, jalla nii. Ninacaqui tsjii uj tjeeznačhaj niiqui, tekz am yujcquiz tježla. ²⁰Jalla nii ana atčucažlaj niiqui, tii žejlñi žoñinacaj weriž paata uj kjanacama chiilalla. Wejr judío jilirinacž yujcquiz želan, uj paachinžlaj niiqui kjanaj chiilalla. ²¹Judío jilirinacž yujcquiz žejlcan, tiikaz altu joržtan chiichinča: “Ticziquiztan jacatatž tjuñi tjewznuča. Jalla nižtiquiztan tonj ančhucqui wejr jusjiča”. Jalla niikazza weriž chiitaqui. —Nuž ejican Pabluqui chiichiča.

²²Jalla nuž nonžcu, Félix chawc jiliriqui nii cjetžta audiencia nužquiz

suspintiskatchiča. Nii jiliriqui Yooz jicz puntuquiztan zuma zizziča. Jalla niž-tiquiztan Pabluž quintrā žoñinacžquiz-iqui ana juyzu paachiča. Nekztan cjichiča:

—Čhjulatorat Lisias comandante tjonachaja, jalla nekztanž tii ančuca quijaqui wilta atintita cjequiča. Nii nooj azqitžta cjequiča.

²³Nekztanaqui Félix chawc jiliriqui teniente capitanžquin mantichiča Pablo tira kjuyquiz chawjeta cwitajo. Pero Pabluž amigonacžquiz permiso tjaachiča, Pablo atintizjapa.

²⁴Tsjii kjaž majquiztan Félix chawc jiliriqui Drusila cjiti tjunatan tjonžquichiča Pabluž taku nonzjapa. Jalla naaqui judioquiztan žontača. Nekztanaqui Pablo kjawzñi mantichiča. Niiž yujcquiz prisintižcu, Pabluqui Jesucristužquin kuzziz puntuquiztan paljaychiča. ²⁵Nii jiliriž nonznan, Pabluqui parličiča tii čhjep puntuquiztan: Yooz zuma kamaña puntuquiztan, nižaza persun kuz zuma irpiz puntuquiztan, nižaza Yooz casticz tjuñi puntuquiztan. Jalla nii parlita nonžcu Félix chawc jiliriqui muzpa tsucchiča. Nekztanaqui cjichiča:

—Oka amqui. Wejttaž timpu želan, wilta am kjawznača.

²⁶Félix chawc jiliriqui “paaz pac jaa” ejican jalla nuž Pablužquiztan pecatča. Paaz pactiquiztan Pabluqui cuctaž cji-tasača. Jalla nižtiquiztan nii jiliriqui kjaž wilta Pablo kjaw kjawatča, “Cunamiz paaz pacasa jaa” ejican. Pablo kjawžcu, nižtan parličiča. ²⁷Félix jiliriqui judionacž kuz wali cjskats pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablo preso ecchiča. Pizc wata nuž watchiča. Jalla nekztanaqui Félix chawc jiliriqui ni-iž puestuquiztan ulanchiča. Nii puestuquiz tsjiizuñ luzziča, Porcio Festo ejita tjuuchiztača.

PABLUQUI FESTUŽ YUJCQUIZ PRISINTIČIČHA

25 Festuqui chawc jilirž puestuquiz luzcu, niž čhjep majquiztan Cesarea wajtquiztan Jerusalén watja ojkcichiča. ²Jalla nicju timplu chawc jilirinacami walja acha wajt jilirinacami, jalla ninacaqui Pabluž quintra quijchiča. ³Nižaza rocchiča:

—Tsjii fatora paalla —cjican. —Tii Jerusalén watja Pablo cuchančalla.

Nii oraqin ninacž kuzquiz pinsichiča, Pablo jiczquiz tjonan conzapa. ⁴Nekztanaqui Festo chawc jiliriqi kjaaziča, tuž cjican:

—Pabluqui Cesarea wajtquin preso žejlča. Tsjii kjaž majquiztan wejr-pachal quepača nicju. ⁵Jaziqui ančuca jilirinacaqui wejttan chica Cesarea ojkla. Jalla nicju nii žoñiqui ujchizpanžlaj niiqui, jalla niž uj tjeezpanikazza ančucalaqui.

⁶Nii Festo jiliriqi quinsakal tjuñižlaj už tunca tjuñižlaj, jalla nuž žejlchiča Jerusalén wajtquiz. Jalla nekztanaqui Cesarea watja quejpchiča. Niiž jaka tažuqui niž jusjiz oficinquiz luzziča. Jalla nekztan Pablo zjijcajo mantichiča. ⁷Pablo zjijctiquiztan Jerusalén wajtquiztan tjonchi judionacaqui jusjiz oficinquiz luzzizakazza. Pabluž muytata tsijtscu, wali chawc ujnaca tjojtunchiča. Pero ana čhjul uj tjeezni atchiča. ⁸Jalla nekztanaqui Pabluqui persuna tjurt'ican takunaca chiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui ana čhjul ujmi paachinpanča, ana judionacž lii quintrami, nižaza ana timplu quintrami, nižaza ana roman chawc jilirž quintrami. Anapan uj paachinča.

⁹Nekztanaqui Festo jiliriqi judionacž kuz wali cjiskatzjapa tsjii fatora paaz pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Jerusalén watjam okasaya? Jalla nicju am quintra quijta puntuquiztan atintasacha.

¹⁰Jalla nižtiquiztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jilirž jusjiz oficinquiz želuča. Tekzpacha wejrqui jusjita cjistanča. Amqui zumpacham zizza wejt puntuquiztan. Wejrqui ana čhjul ujmi paachinča tii judionacž quintrami. ¹¹Jaziqui wejrqui ujchizpančhalaj ni-iqui, casticta cjis anal jiwjatuča. Nižaza uj paachiž cjen ticz waquizičhaj ni-iqui, ticzmi anal jiwjatuča. Pero wejt quintra tjojtunta ujnacami ultimu ana tjeezkattača. Nižtiquiztan anaž nii judionacž kjarquiz wejr intirjita cjesača. Jaziqui roman chawc jiliržquinpan watz mayučha wejt puntuquiztan zumpacha arreglita cjisjapa.

¹²Jalla nekztanaqui Festo jiliriqi niž tantiiñinacžtan palt'ichiča. Jalla nuž palt'izcu, Pablužquiz chiichiča, tuž cjican:

—Amqui roman chawc jiliržquinpan watz maychamča. Jaziqui jalla nii jiliržquinpanikam watačhani.

PABLUQUI AGRIPŽ YUJCQUIZ PRISINTIČIČHA

¹³Jalla tsjii kjaž majquiztan tsjii Agripa cjita chawc jiliriqi Cesarea watja tjonchiča Berenice cjeti tjunatan. Jalla ninacaqui tjonchiča Festo tsaanzjapa. ¹⁴Jalla nicju tsjii kjaž maj kaman Festo jiliriqi ninacžquiz quint'ichiča Pabluž puntuquiztan, tuž cjican:

—Tekz tsjii pres žoñi žejlča, Félix jiliržquiztanpacha. ¹⁵Wejrqui Jerusalén wajtquiz želan, timplu jilirinacami wajt jilirinacami jalla ninacaqui tii žoñž quintra quijchiča. Ninacaqui wejtquiz tii žoñi conkatz pecatča. ¹⁶Jalla nižtiquiztan wejrqui kjaazinča tuž cjican: “Romanž liiqui tuž cjiča: Quijta žoñžtan quijni žoñžtan pucultan declarskatz-

panikazza, ĉhjulut watĉhaja, jalla nii. Nekztan nii quijta ŝoniĉui persun takunacĉtan tjurt'asaĉa werarquiztanaui. Nekztan chawc ujchizlaj niĉui, contaĉ ĉjesaĉa". ¹⁷ Jalla niĉtiquiztan ninacaĉ tiwc tjonchiĉ cjen, ana timpu pertiĉcu, niĉz jaka taĉuĉui quija atintichinĉa wejt jusjiz oficinĉiz. Nii quijta ŝoniĉ zjiĉcajo mantiĉcu zuma atintichinĉa. ¹⁸ Nii quijni ŝoninacaui prisintichizakazza. Wejrqui pinsichintaĉa, ninacac chawc ujpan nii ŝoniĉquiz tjeeznaa, ĉjican. Ultimu ninacasti ana ĉjul chawc ujmi tjezkati atchiĉa. ¹⁹ Nii ŝoniĉ quintra ĉiichiĉa religiĉn puntuquiztankaz. Tsjii Jesusa ĉjita ŝoniĉui ticziĉa. Pabluzti "Ĵejtĉa niĉui" ĉjiĉitakalĉa. ²⁰ Wejrqui niĉta quija atintizjapa anal zuma zizatuĉa. Jalla niĉtiquiztan Pabluzquiz pewczinĉa, tuĉ ĉjican: "ĴJerusalĉn watja okasay? Jalla niĉju tii am quintra quij puntuquiztan atintasaĉa". Jalla nuĉ ĉiichinĉa wejrqui. ²¹ Jalla nekztanaui niĉui maychiĉa roman chawc jilirĉquin watzjapa. Jalla niĉtiquiztan Augusto ĉjita chawc jilirĉquin watajo mantichinĉa. Niĉaza tirapan preso ŝelajo mantichinĉa, ĉjulorat chawc jilirĉquin mantichuca ĉjeĉhaja, jalla niĉcama.

²² Jalla nekztanaui Agripa jiliriqui Festo jilirĉquiz ĉjichiĉa:

—Wejrzakal nii ŝoniĉ razuna nonz pecuĉa.

Festo jiliriqui kjaaziĉa, tuĉ ĉjican:

—Jakapacham nonznauiĉa.

²³ Niiĉz jaka taĉuĉui Agripa ĉjita jiliriqui Berenice ĉjiti tjunatan pajk audiencia kjuyquin luzquichiĉa, anĉa zuma honorĉiz. Zultatĉ jilirinacĉtanami wajt jilirinacĉtanami luzzizakazza. Nekztanaui Festo jiliriqui Pablo zjiĉcajo mantichinĉa. ²⁴ Pablo zjiĉtiquiztan Festo jiliriqui tuĉ paljayĉiĉa:

—Agripa chawc jiliri, niĉaza tekz ajĉzi zuma ŝoninaca. Tekziĉa tii ŝoniĉui. Walja judionacaui tii ŝoniĉ quintra ĉiichiĉa Jerusalĉn wajtquinami tii Cesarea wajtquizimi. Jalla ninacaui wejr rocrocchiĉa tii ŝoniĉ conzjapa, "Tii ŝoniĉui ana ŝejtz waquiziĉa" ĉjican. ²⁵ Wejrpacha tii zuma pewcpewczcu, anapan ĉjul uj waĉi atchinĉa, ticzkatajo. Niĉaza tiĉui roman chawc jilirĉquin watz maychiĉa jusjita ĉjeyajo. Jalla nuĉ maytiquiztan tantiiĉcu, watajo mantichinĉa. ²⁶ Wejrqui roman chawc jilirĉquin ĉĉjul puntut tii ŝoniĉ puntuquiztanaui ĉjiĉras? Anal zizuĉa. Jalla niĉtiquiztan am yujcquiz prisintiskatuĉa, seĉnor Agripa, wejt chawc jiliri. Niĉaza tjapa anĉucaquiz prisintiskatuĉa. Jaziqui anĉucui tii ŝoniĉ zumpachaĉz pewczina. Nekztan wejrqui aptaĉhani ĉjul puntut ĉjiĉras, nii. ²⁷ Tii pres ŝoniĉ quintra puntuquiztan kjanapacha ĉjiĉrz waquiziĉa. Ana niĉta ĉjiĉrauiĉz niĉui, anapal cuĉniĉi atasaĉa. —Jalla nuĉ paljayĉiĉa Festo jiliriqui.

PABLUQUI TJURTIŬI TAKUNACA WILTA CHIICHIĉA

26 Jalla nekztanaui Agripa jiliriqui Pabluzquiz tuĉ ĉjichiĉa:

—Amqui am persunquiztan zuma tjurt'iz taku ĉiya.

Jalla nekztanaui Pablui kĉara ĉjinĉcu paljayi kallantichiĉa, tuĉ ĉjican:

²—Excelentisimo Agripa, chawc jiliri, anĉa cuntintuĉa wejrqui, am yujcquiz wejt puntunaca werara ĉiizjapa. Judio ŝoninacaui wejt quintra ujnaca tjojtunchiĉa. Jakniĉlaj nii werara ĉiyasaĉa. ³ Amqui tjappacha uĉhum judionacĉ cuzturumpinaca zumam zizza. Niĉaza uĉhumpora ĉjul puntu ĉh'asaj, nii ĉh'aastanacami zizza amqui. Jalla niĉtiquiztanaui wejrqui anĉa cuntin-

tučha, am yujcquiz tjurt'izjapaqui. Zuma pasinsistanž nonžnalla.

⁴Tjapa judionacaqui weriž kamta zizza. Wejt yokquiz ojklaytami nižaza Jerusalén wajtquiz ojklaytami jaknuž ocjalquiztanpacha kamiñtažlaja, nii zizza tjapa judionacaqui. Ninacžtan kamiñtačha. ⁵Tjowanstiquiztanpacha fariseo t'akquiz žejlčinčha. Nii fariseo t'akaqui učum judionacž lii jarupan walja estricto kamñičha yekja judionacž t'akanacquiztan cjenami. Jalla nii ažktan zizza nii wejt quintra judionacaqui. Jaziqui ninacakaj declarla, declarz pecčhaj niiqui. ⁶Tuquiqui Yoozqui učum tuquita ejpnacžquiz taku ecchičha, ticziquiztan jacatatz puntu, jalla nii. Jalla nii jacatatzpan tjewznučha. Jalla nuž weriž tjewztiquiztan, judionacaqui wejt quintra quijchičha.

⁷Pero Israel wajtquiziqui wejtnac tuncapan t'akanacaqui Yooziž ecta taku cumplis zakaz tjewža. Jalla nižtiquiztan Yoozquin rispitičha, nižaza majiñami weenami nižquin sirwičha. Wejt chawc jiliri, jalla niipan tjewzníž cjen judionacaqui wejt quintra tjojktichičha. ⁸Ančhucmi zakaz criičhani, Yoozqui ticziquiztan žoñinaca jacatatzquičha, nii.

⁹Tuquiqui wejrqui pinsiñtačha, nii Nazaret wajtchiz Jesusižquin criichi žoñinacž quintra čhjul anawalinacami paaz waquizičha. ¹⁰Jalla nuž wejrqui criichinacž quintra anawalinaca paachinčha Jerusalén wajtquin. Učum timplu jilirinacž mantita jaru walja criichinaca carsilquiz chawjcskatchinčha. Nižaza criichinaca conajo, wejr zakal taku utčinčha. ¹¹Nižaza kjaž wila criichi žoñinaca sufriskatchinčha, Jesucristuž quintra chiikatzjapa, nižaza Jesucristužquiztan quejpskatzjapa. Wejrqui nižtapacha paachinčha judionacž ajcz kjuyquizimi. Nižaza walja žawjwiñtačha

nii criichinacž kjutñi. Jalla nuž žawjžcu wejrqui criichinaca tani ojklayiñtačha yekja watjaranamami.

¹²Jalla nijapa Damasco watja ojkcchinčha, timplu chawc jilirinacž mantita jaru. Nižaza ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachičha, nii criichi žoñinaca tanzjapa. ¹³Jiczquiz okan, taypur ora tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichičha, tjuñ siiquiztan juc'anti. Wejt muytatami wejt cumpant'iñi žoñinacž muytatami kjanchičha. ¹⁴Niž cjen, wejrnacqui yokquiz tsucaña tjojtsinčha. Nekztanaqui wejrqui tsjii jora nonzinčha. Hebreo tawkquiztan wejtquiz paljayžquichičha, tuž cjican: "Saulo, Saulo, ģkjažtiquiztan am wejt quintramjo? Ampacha persun quintra paačha. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun janchiž quintra paačha, jalla nižta irata am persun quintra paačha". Jalla nuž paljayžquichičha nii tsewctan chiiñi joraqui. ¹⁵Nekztanaqui wejrqui pewczinčha, tuž cjican: "Wejt Jiliri, ģject amya?" Nekztan Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichičha: "Wejrtčha Jesusitqui. Amqui wejt quintram paačha. Wejrtčha niitqui. ¹⁶Žaažna. Tsijsna. Amqui wejr sirwaquičha. Nižaza tii amiž chertanacami declaraquičha muzpa žoñinacžquiziqui. Wiruñauki iyam cheraquičha wejt puntuquiztan. Jalla nekztan tjapa wejt puntuquiztan parlaquičha. Jalla nižtajapa am illzinčha. Jalla nuž cjen amquiz pariscučha. ¹⁷Jaziqui am cuchnačha ana judío žoñinacžquin wejt puntuquiztan parližcajo. Nekztanaqui amiž parlan, wejrqui am cwitačha, judionacžquiztanami, nižaza nacjuñta žoñinacžquiztanami. ¹⁸Nacjuñta žoñinacžquiz am cuchnačha, wejt puntuquiztan parlajo. Jalla nuž amiž parlitiquiztan nii žoñinacž kuzqui

cjetžintaž cjequiča wejt puntu intintazajo, nižaza ana zumchiquiz kamajo, antiz zuma kamañquiz kamzjapa. Nižaza amiž parlitiquiztan ninacaqui liwriita cjequiča, Satanás cjita diabluž mantita jaru ana ojklajajo, antiz Yooz mantita jaru ojklajajo. Nižaza wejtquin criyaquiča, ninacž ujnaca pertunta cjisjapa, nižaza Yooz kamaña tanzjapa parti Yooz illzta žoñinacžtan”.

¹⁹ Nekztanaqui, Agripa chawc jiliri, nii arajpachquiztan paljayta takunaca catokchinča, nii jaru kamzjapa. ²⁰ Primiraqui Damasco wajtquin žejlñi žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku parli kallantichinča. Nekztanaqui Jerusalén wajtquin nii Yooz taku parlichinzakazza. Niiž jaru Judea yokaran parlichinča. Niiž jaru nacjuñta žoñinacžquin Yooz taku parlichinča. Judío žoñinacžquizimi ana judío žoñinacžquizimi tjappachquiz parlichinča, ninacž kuznaca campijajo, Yooz sirwiz quejpznajo, nižaza Yoozquin quejpztiquiztan zuma kamaña tjeežnajo. ²¹ Jalla nižta Yooz takunaca parlitiquiztan judío žoñinacaqui wejr preso tanchiča timpluquiz, wejr conajo. ²² Anzcama Yoozqui wejr yanapča. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjurt'iñi kuzziz tii zuma Yooz taku parluča humilde žoñinacžquizimi pajk jilirinacžquizimi. Tuquitan Yooz taku parliñi profetž chiita tawk jaru nižaza Moisés chiita tawk jaru, jalla niicama parluča. Jalla ninacaqui mazinchiča, tuž cjican: ²³ “Cristuqui sufristanča ticzcama. Nekztan ticziquiztan jacatatstanča. Jalla niiqui primer ticziquiztan jacatatchi žoñiča. Jalla nii Jesucristuž cjen tii zuma liwriiñi Yooz takuqui parlitapantača učhum wajtchiz žoñinacžquizimi yekja wajtchiz

žoñinacžquizimi”. Jalla nii liwriiñi taku zaka wejr parluča.

PABLUQUI AGRIPŽQUIZ CHIIŽINCHIČA

²⁴ Pablo jalla nuž tjurt'iñi taku paljayan, Festo jiliriqui altu tawkžtan cjichiča:

—Pablo, ¡lucuratažtakazza amqui! Zmali istutiižcu, jalla nižtiquiztan lucurata cjissamčhalani amqui.

²⁵ Pabluqui kjaaziča, tuz cjican:

—Festo, zuma chawc jiliri. ¡Wejrqui anača lucuratqui! Antiz weriž paljayta takunacača razunaqui, nižaza werarača. ²⁶ Tekzimi Agripa chawc jilirimi žejlča. Niimi zumaž tii puntuquiztan zizza. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuztan tiiž yujcquiz chiižinuča. Tii Agripa chawc jiliriqui tjapa weriž paljayta puntunacaqui zizzipanča. Nižaza tii puntunacaqui watchiča tjapa žoñinacaž zizan, anača tsjii chjojzak watchi quintu. ²⁷ Señor Agripa, chawc jiliri, ¿profetaž parlita takum criya? Amqui criiž caa kal cjiwchiya.

²⁸ Agripa chawc jiliriqui Pablužquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Tsji kolut takunacžtankam wejr cristiano cjiskatz pecya?

²⁹ Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Tsji kjaž takunacžtan už wacchi takunacžtan wejrqui ančhuc tuž cristiano cjiskatz pecuča. Ammi nižaza tjapa tonj nonžni žoñinacami wejr irataj cjisla. Jalla nuž Yooz munañpaj cjeequi. Wejr irata Yoozquin criichej cjisla, pero ana tižta carinžtan mokta.

³⁰ Jalla nuž Pabluž chiitan, tjappacha nii julzi žejlñi jilirinacaqui tsijtsiča, Agripa chawc jilirimi, nižaza Festo jilirimi, nižaza Berenice cjiti tjunmi.

³¹ Nekztanaqui ninacaqui Pabluž puntuquiztan parlizjapa tsjii latu ojkičiča ninaccama palt'i. Jalla nekztanaqui ninaccama kazziča:

—Tii žoñiqui ana čhjul ujmi paachiča, conkatajo. Anaž conta cjesača. Nižaza anaž carsilquizimi chawjcta cjesača.

³² Nižaza Agripa chawc jiliriqui Festo jiliržquiz cjichiča:

—Tii žoñiqui ana roman jiliržquin watz maytasaz niiqui, cutztaž cjitasača.

PABLUŽ QUIJAQUI ROMA TJATŽTAČHA

27 Jalla nektanaqui nii jilirinacaqui tantiichiča, Pabluž quija roman chawc jiliržquin tjatzjapa. Jalla nižtiquiztan Pablumi parti presonacami intirjitatača tsjii Julio cjita capitanžquiz, Italia watja chjitzjapa. Nii capitanaqui Augusto cjita batalionquiztan jiliritača. Wejrqui Pablužquiz cumpant'ichinča. ² Adramitio cjita wajtquiz tsjii warcu želatča. Nii oraqui nii warcuqui ojksz pachatača Asia kjutni. Jalla nuž cjen nii warcuquiz luzzinča. Nižaza wejtnacatan Aristarco cjita žoñitača. Niiqui Tesalónica wajtchiz žoñitača. Tesalónica watjaqui Macedonia yokquintača. ³ Jaka tažuqui Sidón cjita wajtquin irantichinča. Jalla nicju Julio capitanaqui Pablužquiz tsjii favora paachiča, Pablužquiz permiso tjaachiča niž mazinacžquin tjonznajo atintita cjisjapa. ⁴ Nekztanaqui Sidón wajtquiztan ulanžcu Chipre cjita zkolta yoka watchinča. Zkar latu watchinča tjamiž cjen. ⁵ Jalla nektanaqui Cilicia nižaza Panfiliaž niž waruñ chawc kota kajkchinča Mira cjita watjacama. Mira watjaqui Licia cjita yokquintača.

⁶ Jalla nicju zultatž capitanaqui tsjii Italia ojknii warcu zalchiča. Nii warcuqui Alejandria wajtquiztan ulnatča. Jalla nii warcuquiz capitanaqui wejrnac luzkatchiča tira ojkszjapa. ⁷ Nekztanaqui tsjii kjaž maj ojkinča zumat. Ancha tjamiž cjen ch'aman irantichinča

Gnido cjita yokž wartuñtan žcati. Nižaza nii ancha tjamiž cjen Salmón cjita yok žcati watchinča. Nekztanaqui Creta yok žcati irantican tajachuc muytižcu ojkinča. ⁸ Tjamiž cjen, ch'aman ojkan Creta cjita yok žcati ojkinča. Nižtami wejrnacqui irantichinča Buenos Puer-tos cjita watja, Lasea wajtž žcati.

⁹ Jalla nicju irantizjapaqui walja timpuqui pertitača. Auti timpu irantisquiz cjen, tjamiž tirapan tjamchiča. Jalla nižtiquiztan anawaličača chawc kotquiz ojzquzi. Jalla nižtiquiztan Pabluqui chiižinchiča, ¹⁰ tuž cjan:

—Jilanaca, wila ojzquzi anawaliž cje-quiča. Warcumi cargami pertisnačani nižaza učummiž ticznasača.

¹¹ Nii zultatž capitanazti Pabluž chi-ita ana cazziča. Warcuchiz tuyñumi, nižaza warcuž capitanami, jalla ninacž takukaz nonziča. ¹² Nii wajtquiz auti timpu watzjapa, warcužtaqui anatača cuza. Jalla nižtiquiztan jos tjappacha ninacaqui pinsatča nawjctan ojksz tsjan cusa, nii. Fenice cjita wajtquin iran-tis pecatča jaknužumi. Fenice watjaqui Creta yokquinzakaztača. Nii wajtquiztan cheržtaqui pajk kota tjenča warutuñtan, užatuñtan. Jalla nicjuñtača waliqui auti timpu watzquzi.

PAJK KOTQUIZ ANAWALI WATCHIČHA

¹³ Jalla nektanaqui warutan zuma queržcan ninacaqui pinsichiča, tira ojkszjapa. Jalla nektan ninacaqui zarakchiča. Creta yok tjiyaranpan ojkičiča. ¹⁴ Tsjii kjaž majquiztan tsjii walja pjursanti tjamiqi tjonchiča užatan tuwantan cheechi. ¹⁵ Nekztanaqui tjamiqi warcu chjitchiča chawc kot mor kjutni. Tjamž kjutniqi anataž wira ojkuču. Jalla nižtiquiztan jakzichuckat tjamiqi učum chjichačani, jalla nicjupankaz okačani. ¹⁶ Jalla nektanaqui Clauda

cjita kolta yokž waruñ watchinča. Jalla nicjuñ watan tjamiqi anatača ancha pjursanti. Tsii kolta warcuqui pajk warcuž wirquiz mojkžtatača. Ana ancha tjamiž cjen nii kolta warcuqui pajk warcuquiz tewziča ch'aman. ¹⁷Jalla nuž tewžcu, nii pajk warcu kojchnacžtan zumpacha t'ejžtatača, ana cjacsnajo. Jalla niiran yok pjila želatča Sirte cjita. Tjamiž cjen nii yok pjilquiz julz eksnatča. Jalla nižtiquiztan nii pajk pañuz cherchi pajk tultu apakchiča warcu tsewctan. Nekztanaqui tjamžquiz warcu chjitskatchiča. ¹⁸Niiž jaka tažuqui nii tjam queraqui tira walja pjursantitatača. Jalla nižtiquiztan nii warcuquiz žejlñi kuzinacaqui pajk kotquiz tjojtatača. ¹⁹Jalla niipa tažuqui warcuž cusasanaca kot kjazquiz tjojtchinča wejtnaca kjaržtan. ²⁰Tsjii kjaž majquiztan ancha ch'orawitatača. Jalla nuž ch'orawiž cjen anaž tjuñimi warawarami tjenatča. Nižaza nuž ch'orawiž cjen wejrnacqui "Ticznačani. Anaž jaknužumi liwriyasacha", nuž cjican chiichinča.

²¹Tsjii kjaž maj ana čheri lulchi cjen Pabluqui ninacž taypiqueiz tsijtsiča, tuž cjican:

—Jilanaca, anatača učumqui Cretquiztan ulansquiz, wejt taku cazpantača ančhucalaqui. Nižaza anaž carginacami pertitasacha, nižaza učumqui anaž tižta sufritasacha. ²²Anziqui ančhucqui tjup kuzziz cjisna, anača llaquiza. Tii warcuž katanami, anaž jakžiltami ticznaquiča. ²³Wejrqui Yooz sirwuča, nižaza Yooz partitča. Zez ween Yoozqui tsii anjila wejtquiz cuchanžquichiča. Nii anjilaqui wejtquiz jecžquichiča, ²⁴tuž cjican: "Pablo, ana eksna amqui. Roman chawc jilirž yujcquiz prisintistanča amqui. Jaziqui amiž cjen tjapa amtan chica ojknī žoñinaca žetaquiča". ²⁵Jilanaca, anača llaquiza. Wejrqui

Yoozquin tjapa kuztanča. Jaknuž nii anjilaqui chiitčaja, jalla niicamaž cumplisnaquiča. ²⁶Kot taypiqueiz tsii kolta yoka žejlča. Jalla nii yoka irantiž cjen warcuqui yokquiz čhjakžcu, tsijtsnaquiča kjazquizpacha. —Jalla nuž paljaychiča Pabluqui.

²⁷Jalla nekztanaqui pizc simana ojktiquiztan, Adria cjita kot kjazquiz želan, tjamiqi warcu chjichatča. Jalla nii ween chica arama warcu joojooñinacaqui pinsichiča, yokquin irantičani, cjican. ²⁸Jalla nižtiquiztan kjazquiztan kozzuc yokquin tupžcu, zizziča quinsa tunc sojtan metro. Nižaza tsii kjažtapacha ojžcu wilta tupzizakazza. Jalla nuž tupžcu, zizziča paatunc pakallakun metro. ²⁹Kjaz kosten maz akji želačani cjican pinsichiča. Nekztan warcu wirquiztan tsii pajkpic pajk jirunaca quijtsiča ana nii maz ajkquin čhjakajo. Ekscan tjuñi tjewks tjewznatča. ³⁰Jalla nuž tjewžcan, nii warcu joojooñinacaqui pinsichiča, warcuquiztan atipasjapa. Jalla nuž pinsižcu, nii tewžta kolta warcu kjazquiz chjijwnatča. Jalla nuž chjijuncan nii pajk jirunaca quijžtažokaž cjetča nii warcuž yujcquiztan. ³¹Jalla nuž cheržcu, Pabluqui zultatž capitanžquiz paljaychiča nižaza zultatunacžquizimi, tuž cjican:

—Nii warcu joojooñinacaqui ana tii warcuquiz eclaquiz niiqui, ančhucqui ticznasacha.

³²Nuž nonžcuqui zultatunacaqui nii kolta warcu mojkta kojchnaca pootžinchiča kolta warcu kjazquin tjojtsnajo.

³³Jalla nii kjantati Pabluqui taku tjaachiča čheri lulajo, tuž cjican:

—Pizc simana tjontača ančhucmi kuz turwayzi ana tjačhi nižaza ana lulchi. ³⁴Nižtiquiztan ančhucqui čhjulul-lamekaz luljznalla, azi tanzjapa. Anaž

jecmi wira apt'isnasača. Nižaza ana zinta čhjojricta cjequičha.

³⁵ Jalla nuž chiižcu Pabluqui tsjii t'anta tanzičha. Nižaza Yooz Ejpžquin sparaquič cjičičha tjapa nii žejlñi žoñinacž yujcquiz. Jalla nekztanaqui nii t'anta kjolžcu lujlchiča. ³⁶ Jalla nižtiquiztan tjapa nii žoñinacaqui lujlsquin kuzziz cjissiča. Nekztan lujlchizakazza. ³⁷ Nii warcuquiz paa patac pakallaw tunca sojtan žoñinacatača. ³⁸ Jaknužt zapa mayni pecčhaja jalla nuž lujlchiča. Jalla nuž lujlžcu nii parti trig kuzinaca kjaz kotquin tjojtchiča nii warcu cježu cjejajo.

WARCU KJAZQUIZ KATCHIČHA

³⁹ Tjuñi tjewktanalla, warcu joojooñinacaqui nii yoka cheržcu ana pajatča. Pero tsjii puj atquin pjila inžta k'ar yoka želatča. Nii yokquin warcu tsijtskatz pecatča. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui nii pajk quijtžta jirunacžquiz mojka kojchmi pootchiča. Kjazquizpacha cutziča. Nižaza kohnaca jweržcu, warcu irpiñi maderanaca cutsiča. Nekztan pajk tultu, warcu juntun tucquin tsjijsiča tjami tanzjapa. Jalla nižtiquiztan warcuqui puju inžta yoka žcatžinčiča. ⁴¹ Jalla nuž žcatžincan, pizc curinti ojknii kjaz jalla nekz cjissiča. Jalla nižtiquiztan nii warcuqui kjaz koztan yokquiz quijtsiča. Warcu tucquiztanaqui pjilquiz luzzitača. Ana jaknužquin kissiča. Nižaza warcu wirquiztanaqui kjaz ljojkičaž warcu kjolatča. ⁴² Jalla nuž cjen preso itžni zultatunacaqui preso žoñinaca konz pecatča, ana atipskatzjapa kjazquiz naran. ⁴³ Zultatž capitanazti Pablo liwriiz pecatča. Jalla nižtiquiztan presonaca conawc cjen atajichiča. Nekztan mantichiča, tuž cjican:

—Kjazquiz narñi zizñi žoñinaca, ančhucqui primiraqui kjazquiz luzna, yokquin irantizjapa. ⁴⁴ Parti žoñinaca,

ančhucqui tabla tanžcu kjazquiz zakaz luzna. —Jalla nuž mantichiča nii capitanaqui.

Jalla nuž tjappacha yokquin iran-tichiča. Ana zinta ticziča.

PABLUŽ MALTA YOKQUIN KAMTA

28 Jalla nuž yokquin ulanžcu, nii kolta yokž tjuu zizzinča Malta cjitatakalča. ² Jalla nii yokquin žejlñi žoñinacaqui wejnaca ancha wali atintichiča. Nižaza tsjii pajk uj taazinčiča wejrnac kutnajo. Chijniz cjen zaquič cjen wejtnacaltajapa uj taazinčiča. ³ Nekztanaqui Pabluqui kjoñ žup aptichiča. Nii žup ujqin tjojtan, tsjii zkoraqui uj kjakiž cjen ulanžquichiča Pabluž kjarquin ch'atzi chejchipacha. ⁴ Jalla nuž cheržcu nii yokchiz žoñinacaqui tuž cjejassiča:

—Tii žoñiqui žoñi conñizlani. Kot kjazquiztan liwriitaž cjenami Yoozqui anat munčhani, tiiz žejtzm.

⁵ Pabluqui kjarquiztan zkora tsajtsajtsiča ujqiz. Zkoraž ch'attaž cjenami anapan kjaž cjissiča Pabluqui. ⁶ Tjapa nii žoñinacaqui Pabluž kjarat tjuwačhani cjican chekznatča. Nižaza tsjii ratuquiztan ticzit cjee tiiqui, jalla nuž pinsatča nii žoñinacaqui. Jalla nuž ažk tjewžcu, Pablo ana kjaž cjissi cherziča. Jalla nižtiquiztan pinsita campiižcu, nii žoñinacaqui cjičičha:

—Tii Pabluqui cheka Yoozzalani — cjican.

⁷ Ulanta yok žcati nii yokchiz jilirž yokanaca želatča. Nii jiliriqi Publio cjitatača. Jalla niiqui wejnaca zuma risiwchiča. Čjep maj wejrnac zuma atintichiča. ⁸ Publiož ejpqui laa želatča, tsjii ch'ujlñi conžtan, nižaza jawžtan. Pabluqui nižquin tjonžni ojkičiča. Nekztanaqui Pabluqui nii laa žoñžta Yoozquin mayizichiča, čhjetinzjapa. Nekztanaqui niž juntun kjaržtan lanžcu, čhjetinčiča. ⁹ Jalla

nižtiquiztan parti nii yokquiz žejlñi laanacaqui tjonchizakazza, jalla ninacami čhetintatača. ¹⁰ Nuž čhetintiquiztan nii žoñinacaqui wejtnacquiz walja rispitchiča. Čhjep jiizquiztan wila tsjii warcuquiz luzzinča. Ima nii warcu luzan, nii žoñinacaqui walja zuma žaka cjižinčiča, wejrnaca ojkzjapa.

PABLUQUI ROMA WAJTQUIN IRANTICHIČHA

¹¹ Warcuqui nii yokquiz auti timpu watchiča. Alejandría wajtquiztan tjonchitača. Nii warcuž tucquin pizc yooznacchiztača. Cástor y Pólux cjitatača nii pizc yooznacaqui. ¹² Nekztanaqui warcuquiz ojkcan, Siracusa wajtquin irantichinča. Jalla nicju čhjep maj kamchinča. ¹³ Jalla nekztan warcuquiztan tira ojkchinča. Nekztan yok žcatiran ojkcan, Regio cjita wajtquin irantichinča. Niiž jaka tažuqui wartan queržquichiča. Jalla nuž queržcan pucmajquiz irantichinča Puteoli wajtquin. ¹⁴ Jalla nicju tsjii kjažultan Yoozquin criichi jilanacžtan zalchinča. Jalla ninacaqui wejtnacaquiz invitchiča ninacžtan tsjii simana kamajo. Jalla nekztanaqui Roma wajt kjutñi zarakchinča. ¹⁵ Roma wajtchiz Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaž tjonz quintu zizzitakalča. Jalla nekztan wejtnacatan zali ulanžquichiča. Jalla ninacaž nuž zalzquichiquiztan, Pabluqui Yoozquin sparaquiz cjichiča. Nižaza juc'ant tjup kuzziz cjissiča. Wejrnacqui ninacžtan zalchinča Foro de Apio cjita yokquin, nižaza Tres Tabernas cjitazakaztača. ¹⁶ Jalla nekztanaqui Rom watja irantitanaqui nii capitanaqui preso žoñinaca intirjichiča roman zultatž jiliržquiz. Pero nii capitanaqui Pablo kamkatchiča yejkquin tsjii guardiñi zultatžtan.

PABLUŽ KAMTA ROMA WAJTQUIN

¹⁷ Čhjep majquiztan nuž irantižcu, Pabluqui kjawzkatchiča Roma žejlñi judío jilirinaca. Jalla nuž Pablužquin tjontan, Pabluqui ninacžquin paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca, wejrqui roman zultatžquiz preso intirjitatača Jerusalén wajtquin, ana čhjulumi judionacž quintra paachi cjenami. Nižaza ana čhjulumi učhum tuquita ejpnacž cuzturumpi quintra paachi cjenami. ¹⁸ Wejr zumpacha pecunžcu, ninacaqui wejr cuts pecatča. Wejt quintra ana čhjul ujmi watchiča, wejr conzjapaqui. ¹⁹ Judío partinacazti ana munchiča. Jalla niztiquiztan roman chawc jiliržquin wejt quija tjatznajo maychinča. Jalla nuž cjenami, wejrqui wejt wajtchiz žoñinacž quintra ana čhjul uj tjeeskatz pecuča. ²⁰ Jalla nižtiquiztan ančhuc kjawzkatuča ančuca cherzjapa, nižaza ančhucatan parlizjapa. Učhumqui Israel wajtchiz žoñinacčhumča. Jalla učhumqui Yooziž cuchanžquita žoñi tjewža. Jalla nii tjewžta žoñi sirwiñiž cjen wejrqui tii carinžtan čhejlta želuča.

²¹ Jalla nekztanaqui nii judionacaqui cjichiča:

—Wejrnacqui am puntuquiztan ana čhjul cartami risiwchinča Judea wajtquiztan. Nižaza nii nawjctan tjonchi judío jilanacami anaž am quintra chiča. ²² Wejrnacqui amiž pinsita takunaca nonz pecuča. Tjapa wajtquizimi tii ew yekja t'akž quintra chiiča. Jalla nuž zizuča.

²³ Jalla nekztanaqui tsjii tjuñi citchiča. Jalla nii citta tjuñquiziqui walja žoñinacaqui tjonchiča jakziquin Pablo alujassi želatčhaja, jalla nicju. Jalla nuž žoñinacaž tjonžcu Pabluqui ninacžquiz paljaychiča wenstanpacha zezicama Yooz mantita

kamañ puntuquiztan. Pabluqui ninaca zumpacha intintiskatz pecatča Jesucristuž puntuquiztan. Moisés liiquiztanami nižaza profetanacaž cjiirta liwrunacžquiztanami punta punta chiižinchiča, ninaca zuma intintazajo Jesusiž puntuquiztan. ²⁴Yekjapanacaku Pabluž nuž chiita takunaca catokchiča. Yekjapanacazi niiž takunaca ana nonziča. ²⁵Jalla ninacpora Jesucristuž puntuquiztan ch'aascan, nužquiz ninacaku wichanzi kallantichiča. Ima okan, Pabluqui cjichiča:

—Espíritu Santuqui Isaías cjita profet-žquiz paljaychiča učum tuquita ejp-nacžjapa. Ančuca puntuquiztan wer-arapan chiichiča, tuž cjican:

²⁶“Oka, tii žoñinacžquiz paljayžca, tuž cjican: Ančhucqui nonžneeka nonz-naquiča, pero ana intintazasača. Nižaza chekžneeka chekznaquiča, pero ana cumprintasasača. ²⁷Jalla nuž cjequiča. Tii žoñinacž kuznacaku walja tjupiča, ana

Yooz taku intintizjapa. Nižaza oñižtakazza ninacaku, Yooz taku ana nonzjapa. Nižaza zuražtakazza Yooz paatanaca ana chertzjapaqui. Jalla nižtakaz žejlča ana intintiñi kuzziz cjisjapa. Nižaza ana wejtquin cut'iscaquiča, liwriita cjisjapa”.

²⁸‘Jalla tekztan nawjchuc tii liwriiñi Yooz takuqui parlitaž cjequiča ana judío žoñinacžquin. Jalla nii ziza an-čhucqui. Nii yekja wajtchiz žoñinacaku tii liwriiñi Yooz taku nonznaquiča.

²⁹Jalla nuž Pabluž chiitiquiztan, ju-dionacaku ojkchiča, ninacpora ancha ch'aascan.

³⁰Pabluqui pizc wata intiru nii aquilta kjuyquiz kamchiča. Jakzilta nižquin tjonžñi žoñimi zuma risiwñipanikaztača. ³¹Jalla ninacžquin parličiča Yooz mantita kamañ puntuquiztan, nižaza Jesucristo Jilirž puntuquiztan. Tjapa kuztan kjana tjaažnatča. Nižaza anaž jecmi Pablo atajchiča, Yooz taku ana paljayajo.

LA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS

ROMANOS

1 Wejr Pabluqui ančhucaquin tii car-
tal cjiŕŕŕcučha. Jesucristuž mantita-
cama okiñ žoñtčha. Yooz Ejpqui wejr
kjawžcu apóstol puestuquin utchičha, li-
wriiñi Yooz taku parlaŕo.

² Tuqitanpacha Yoozqui tsjii liwri-
iñi žoñi cuchanžquiz compromitchičha.
Jalla nii compromittauqui Yooz cun-
tiquiztan chiiñi profetanacaqui maz-
inchičha zuma Yooz tawk libruquiz.
³ Nii liwriiñi žoñiqui Jesucristo Jiliričha.
Yooz Majchčha niiqui. Jesucristuqui
žoñi cjicanaqui Davidž majch maati-
nacquiztan tjonñitačha. ⁴ Nižaza Je-
sucristuqui ticziquiztan jacatatchičha;
nižaza zuma Yooz Espirituchizza. Jalla
nii kjanapacha tjeeža, niičha walja azziz
Yooz Majchqui, nii. Jesucristo Yooz
Majchčha učhum Jiliriqui. ⁵ Jesucristuž
cjen wejrqui zuma Yooz kamaña tanz-
inčha. Nižaza Jesucristuž cjen Yooz
Ejpqui wejr apóstol puestuquiz utchičha,
tjapa wajtchiz žoñinaca Jesucristužquin
kuzziz cjeyajo, nižaza nižquiz cazajo.
Jalla nuž apóstol kamañquiz kamcan, Je-
sucristužtajapa langznučha. ⁶ Ančhuc za-
kaz Jesucristužquiz kuzziz cjissinčhuc-
čha. Yooz Epiž ančhuca kuzquiz kjawž-
tan Jesucristuž partiquiz cjissinčhucčha.

⁷ Wejrqui tjapa ančhucaquin
cjiŕŕŕcučha, Roma wajtquin žejlñi
žoñinacčhucčha. Yooz k'ayi žoñinacaž
cjen, Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha,
Yooz zuma kamañchiz cjeyajo. Učhum
Yooz Ejpmi, nižaza Jesucristo Jilirimi
ančhucaquiz zumaj yanapt'ila; nižaza
cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLO ROMA WAJTQUIN
TJONZ PECČHA

⁸ Jaziqui ančhucaž zuma kamtiquiz-
tan Yooz Ejpžquin ancha gracias cjican
chiyučha. Tjapa wajtchiz žoñinacaqui
ančhuc puntu chiičha, ančhucqui an-
cha Jesucristužquin kuzzizza, nii. Je-
sucristuž cjen Yoozquin gracias cjican
chiyučha. ⁹ Wejrqui tjapa kuz Yooz sir-
wučha, Yooz Majch liwriiñi puntu par-
lican. Jaziqui Yooz zizza, oracionžtan
ančhucaquiz tirapan yanapučha, nii.
¹⁰ Nižaza Yoozquin mayizučha. Yooz
munan, ultimu ančhucaquin jaknužquiz-
tanami tjonzquiz atučhani. Ažka ančhu-
caquin tjonzquiz pecatučha. ¹¹ Ančhu-
catan ancha zalz pecučha, Yooz ka-
mañquiz ančhucaquiz tsjan zuma kami
yanapzjapa, nižaza Yooz tjup kuzziz-
pan cjiñi yanapzjapa. ¹² Ančhucmi we-
jrmi Jesucristužquinkaz kuzzizčhumčha.
Jalla nižtiquiztan zalžcu porapat chiiži-
nascu, Yoozquin juc'ant kuzziz cjesačha
učhumqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, ančhu-
caquiz zizkatz pecučha, kjaž wiltami
wejrqui ančhucaquin tjonz pecatučha.
Pero tii orcama ana atchinčha. Ančhucaquin
tjonz pecatučha, Rom wajtquiz zakaz
Yooztajapa obranaca payi. Rom wajtquizi-
mi, nižaza yekja watjanacquizimi Je-
sucristužtajapa langz pecučha, žoñinaca
niižquin kuzziz cjeyajo. ¹⁴ Wejrqui liwriiñi
Jesucristuž puntu parlistančha, k'ar
žoñinacžquizimi campuquiz žejlñi
žoñinacžquizimi, zizñi žoñinacžquizimi,
ana zizñi žoñinacžquizimi. Jalla tjapa
žoñinacžquizimi liwriiñi Jesucristuž
puntu parlistančha. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan
wejrqui ančhucaquiz zakaz nii puntu
parliz anchal pecučha.

ANCHA AZZIZZA LIWRIIŃI TAKUQUI

¹⁶ Jakziltat liwriiŃi Yooz taku catokačhaj niiqui, liwriita cjequičha. Tuquiqui judío žoŃinacžquiz nii liwriiz puntu parlitatačha. Nekztan yekja wajtchiz žoŃinacžquiz parlitazakaztačha. Jakziltat nii liwriiz puntu catokačhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Nižta azzizza liwriiŃi Yooz takuqui. Jalla nižtiquiztan nii Yooz taku parlizjapa anal azučha; nii ancha zuma taku parlizjapa ancha jutzaznučha. ¹⁷ LiwriiŃi takuqui tuž cjičha; Yoozqui ancha zumačha; nižaza žoŃinacžquiz nižta zuma nižaza ana ujhiz cjiskatasachha. Jalla nuž cjičha nii liwriiŃi Yooz takuqui. Jaknužt žoŃinaca Yooz yujcquiz ana ujhiz, nižaza zuma cjechaja, jalla nii zizkatučha, nii liwriiŃi taku chiican. Jesucristužquiz kuzziz cjen, jalla nii alajakaz Yooz yujcquiz ana ujhiz, nižaza zuma kuzziz cjesachha. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat Yoozquin kuzziz cjechaja, jalla niičha Yooz yujcquiz ana ujhizqui, nižaza zuma kuzzizqui. Nekztan Yooztan wiňaya kamaquičha”.

**YOOZ JAYTIŽCU ŽOŃINACAQUI
UJPAN PAAČHA**

¹⁸ Arajpachquiztan Yooz casticuqui tjončha tjapa ana Yooz kuzcama kamŃinacž quintra, nižaza anawali paaŃinacž quintra. Jalla nii anazum kamaŃchiz žoŃinacaqui anawali paažnacapan pecčha, Yooz zuma kamaŃa anaž importičha. Nekztan Yooz kuzcama ana kamčha. Yooz puntu werara zizawc cjen, atajčha. ¹⁹ Pero ninacž kuzquiz Yooz puntu zizasachha. Yoozqui žoŃinacžquiz kjanapacha tjeezičha, niiž puntu. ²⁰ Ana Yooz cheržcumi tii mundo paatiquiztanpacha Yooz puntu zizta cjesachha. Niiž paatanaca cheržcu, tjapa žoŃinacaqui

Yooz puntu zizasachha, Yoozqui wiňaya azzizza, nižaza werar Yoozpankazza, tii mundo paachi Yoozqui. Jalla nii kjana zizta cjesachha. Jalla nižtiquiztan Yooz kuzcama ana kamcanaqui anazuma kamaŃchiz žoŃinacaqui ana razunchizza. ²¹ ŽoŃinacaqui Yooz puntu persun kuznacquiz zizza. Jalla nuž zizcumi, Yooz ana rispitchha, nižaza ana čjulquiztanami “Gracias, wejt Yooz” cjanan chiičha. Nekztan žoŃinacaqui ina kaz pinsitanacchiz cjissičha. Nižaza ninacž chojru kuzziz cjen ana wali zumchiquiztakaz kamčha. ²² ŽoŃinacaqui “Wejrnacčha ziziŃtqui” cjicanami, zumzužtakaz cjissičha. ²³ Ancha zumapankazza Yoozqui. Pero žoŃinacaqui nii wiňaya žejtŃi Yoozquiz rispitz jaytichičha. Nekztan žoŃinacaqui žoŃiž paata yoozquizkaz rispitiŃi cjissičha. Nii žoŃiž paata yooznacaqui ticžŃi curpuchiz žoŃinacž irata paatačha, nižaza wežlanacž irata paatačha, nižaza pajkpic kojchchiz animalanacž irata paatačha, nižaza zkoranacž irata paatačha. Jalla nižta paatanacquiz rispitchha.

²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ninacžquiz jaytichičha. Nekztan ninacž anazuma pecŃi kuzcama čjul ujmi paaŃičha. ŽoŃinacpora azzucanaca paachičha. ²⁵ Ninacaqui Yooz puntuquiztan werar razunanaca criichi ecchičha. Nekztan toscar razunanaca criichičha. Jalla nekztan ninacaqui Yoozquin ana rispitchičha. Yooziž paata obranacquizkaz rispitchičha, nižaza sirwichičha. Pero Yoozqui tjappacha paachičha. Jalla nii tjapa paaŃi Yoozqui wiňaya honorchizza. Jalla nužoj cjila. Amén.

²⁶ Jalla nižta anawali kuzziz cjen Yoozqui ninaca jaytichičha, ninacž anazum kuzcama azzucanaca paajo. Jalla nuž azzucanaca paacan maatakanacaqui porapat želassičha,

jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. ²⁷Luctakanacaqui nižaza porapat ana wali želassiča, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. Ninacpora ancha peccu, azzuca ujnaca paachiča. Ancha akñi ujnacquiz tjojtsiča. Jalla nižtiquiztan ninacž persun curpuquizpacha casticu sufriča, nii ana wali paatiquiztan. Nižaza nižta sufris waquiziča ninacaqui.

²⁸Werar Yooz zizzucatača, pero ninacaqui Yooz ana pajz pecatča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichiča, ninaca ana zuma pinsiñi kuzziz cjisjapa, nižaza ana zuma cjujchi kamañchiz cjisjapa. ²⁹Ninacž kuzquiz walja tjapaman ana zumanaca želatča, chjiipi-pacha. Jalla tižta ana zumanaca želatča; ana Yooz kuzcama kamz, adulteriuquiz ojklaz, žoñž quintra ana wali paaz, yekja žoñžquiztan zmaz, nižaza tjapa ana walimi paaz pecñi kuz želatča. Nižaza ninacž kuznaca tižtača: iñiziñi kuz, žoñi coñi kuz, žoñžtan quija ojklaz kuz, incallñi kuz, ana wal paaz pecñi kuz, nižaza ana wal quintu joojooñi kuz. Jalla nižta anawali kuzziz žoñi žejlča. ³⁰Ninacaqui žoñž quintra chiiñinacača. Yooz quintra chjaawjkatñiča. Nižaza žoñi iñarñiča, nižaza mitarazi kuzzizza, persunpacha honora waytisñiča. Nižaza ana zuma paazjapa tantiñiča, nižaza maa ejp ana cazñiča. ³¹Nižaza Yooz puntu ana intintiz pecñiča, nižaza chiižcupacha niž taku ana cumpliñiča. Nižaza ana jec žoñžtanami munaziñiča. Nižaza ana pertunñiča. Nižaza ana jec žoñžquizimi okzñi kuzzizza. ³²Yoozqui mantichiča, jalla nižta žoñinacaqui ticzpan waquiziča. Jalla nuž Yooz mantita zizcumipacha, nii ana wali žoñinacaqui nižta ana wali paazkaz pecñiča, nižaza yekjaž nižta ana wali paanami, “Walikazza” cjiñiča.

YOOZZA LIJITUMA PJALZÑIQUI

2 Jakzilta žoñit tsjii uj paachi žoñžquiztan “Yooz nii casticla” cjican chiičhaja, jalla nii žoñiqui ana nižta ujpacha paaz waquiziča. Jalla nižta ujpacha paaquizñi, persun casticu chiiča. Nižaza Yooz yujcquiziqui anaž razunchiz cjesača niž persun paata ujqiztan. ²Yoozqui uj paañinaca lijituma pjalznaquiča, casticzjapa. Jalla nii učhum zizza. ³Jequit yekja uj paañi žoñž quintra chiičhaja, nižaza nižta uzbekaz persuna paačhaja, jalla niiqui anapanž atipasača Yoozquiztan. Panž castictazakaz cjequiča. Uj paažcu, anapan pinsa, “Ana Yooziž casticta cjeeka” cjican. ⁴Jalla nižta pinsiñi žoñinacaqui Yooz puntu ana zuma intintiča. Yoozqui ancha zumača, nižaza tsjan juc'anti okzñi kuzzizza, nižaza tsjan juc'anti pasinsis kuzzizza. Jalla nii werar razunača. Pero jalla nižta kuzziz cjen, Yoozqui žoñinacžquiz persun uj sint'iskatz pecča. Nuž sint'iskatzcu ujnaca paazqui eca. Jalla nuž pecča Yoozqui. Jalla nii zizza ančhuc, ¿ana jaa? ⁵Ančhucqui ana persun uj sint'iñiž cjen, nižaza chojrju kuzziz cjen, juc'anti castictaž cjequiča Yooziž ultimu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui žoñinacž paata ujnaca tjeeznaquiča; nekztan ultimuz casticaquiča. ⁶Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui tjapa žoñinaca pjalznaquiča ninacž paatiquiztan jama. ⁷Jequit pasinsis kuzziz zuma kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Jalla nii zuma kamñinacaqui Yooziž tjaata honorchiz cjis pecča, nižaza Yooziž rispitta cjis pecča, nižaza Yooztan wiñaya kamz pecča. ⁸Pero yekjapanacaqui persun kuzcamakaz kamz pecča, werar Yooz kamaña anaž pecča.

Anawalinacž mantuquizpanž žejlča. Jalla ninacž quintr Yoozqui juc'anti žawjžcu casticaquičha. ⁹Tjapa anawali paañinacžtami sufris želaquičha, nižaza wali llaqui želaquičha. Anawali paañi judío žoñinacaqui juc'anti sufraquičha. Pero tjapa anawali paañi žoñinacaqui zakaz sufraquičha, infiernuquinaqui. ¹⁰Tjapa zuma kamñinacazti Yooziž tjaata honorchiz cjequičha, nižaza Yooziž rispittaž cjequičha, nižaza llan kuzziz cuntintu cjequičha. Nii zuma kamñi judío žoñinacaqui juc'ant waliž cjequičha. Pero tjapa zuma kamñi žoñinacaqui zakaz waliž cjequičha, arajpachquinaqui.

¹¹Yoozqui žoñinaca ana illillžcu ljiituma pjalznaquičha. ¹²Yekjapanacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii jaru ana casticaquičha; persun uj paatiquiztanjama casticaquičha. Yekjapanacaqui Moisés lii zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii ana cumplitiquiztan jama casticaquičha. ¹³Jakzilta žoñinacat Moisés lii nonžcu, ana nii lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizza. Pero jakzilta žoñinacat Moisés lii cazzaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchizza. ¹⁴Ana judío žoñinacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nuž ana zizcumi, ninacpacha persun kuzquiz zuma paaz zint'asačha, jaknužt Moisés lii zuma paaz mantičhaja, jalla nuž. Nekztan nii kuzquiz zint'ita jaru zuma kamcan, ninacžtaqui liižtakazza nii kuzquiz zint'itaqui. ¹⁵Jalla nuž zuma kamcan kjanapacha tjeēja, Yoozqui ninacž kuzquizpacha niž mantitanaca zizkatcha, nii. Nii Yooziž zizkattacama ana kamtiquiztan casticta cjequičha. Nižaza nii zizkattacama kamchižlaja, nekztan ana casticta cjequičha. Yooz pjalz tjuñquiziqui ninacž kamtanacquiztan jama pjaltaž

cjequičha. ¹⁶Yoozqui Jesucristužquiz žoñinaca pjalzkataquičha, chjojzaka paatiquiztanami, nižaza pinsitaquiztanami. Wejrqui niipan chiichinča liwriiñi Yooz puntu parlican.

JUDIO ŽOÑINACAQUI MOISES LIICHIZZA

¹⁷Yekjap ančhucaquiztan judío žoñinacčucčha. Ančhucqui Moisés liichiz cjen “Walikaztčha wejrqui” cjiñchucčha. Nižaza mitarazi kuzziz cjiñchucčha, “Werar Yoozza wejt Yoozqui”, cjičanaqui. ¹⁸Ančhucqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla nii zizza. Ančhucqui Moisés lii tjaajintaž cjen Yooz zuma kamaña panž zizza. ¹⁹Yooz puntu ana zizñi žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, “Nii zuražtakaz žoñinacžquiz tjaajznasak” cjičan. Nižaza ana wal zumchiquiztakaz kamñi žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, “Nii ana wal kamñi žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjaajznasak” kaž cjičha; “Werjtčha ninacžtaqui kjanažtakaz” cjičan. ²⁰Nižaza ančhucqui cjičha: “Zumzu kamñi žoñinacžquiz Yooz kamaña sok'o tjaajznasak, ana tsjii kjutñi kamajo”, kaž cjičha. Nižaza ančhucqui cjičha: “Yooz puntu koloculla zizñi žoñinacžquiz tjaajznasak”, kaž cjičha. Yooz puntu razunanacaqui Moisés liiquiz kjana žejlča. Jakziltat Moisés lii zuma zizaja, niiqui Yooz puntuquiztan zuma zizñi zizñi cjequičha. ²¹Jaziqui ančhucqui yekjžquiz tjaajznasaž niiqui, žkjažtiquiztan amiž tjaajinta jaru ana kamjo? Nižaza yekjap ančhucaquiztan chiižiniñchucčha, tuž cjičan: “Anačha tjañi zaazqui”. Jalla nuž chiižcu, žkjažtiquiztan ančhucpacha tjañi zaajo? ²²Nižaza ančhucqui cjiñchucčha; “Anačha adulteriuquiz ojklayzqui”. Jalla nuž chiižcu, žkjažtiquiztan ančhucpacha adulteriuquiz ojklajjo? Ančhucqui žoñiž paata yooznaca chjaawjčha. Jaziqui, žkjažtiquiztan ančhucqui timplu cusasanaca cjižjo? ²³An-

čhucqui mit kuzziz cjiñčhucča: “We-jrnacqui Moisés liichiztča”. Jalla nuž chiizcu, ¿kjažtiquiztan ančhucqui nii lii ana cazjo? Ančhucqui nižta ana cazziz cjen Yoozquiz ana rispitcha. ²⁴ Cjijrta Yooz takuqui razunapanž chiiča. Yooz takuqui tuž cjiča: “Ančucaž uj paachiž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui ultim werar Yooz quintraž chiiča”.

²⁵ Tsjii chiižinuča. Ančhuc judío jilanaacqui Moisés lii jaru janchiquiz chimputa cjissinčhucča. Moisés lii jaru kamchiž cječhaj niiqui, ančhucžtaqui nii chimputa walča. Pero Moisés lii jaru ana kamchiž cječhaj niiqui, nii chimputaqui anaž walča. ²⁶ Jaziqui tsjii ana chimputa žoñiqui Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui chimputažtakaz cjequičha, niž janchiquiz ana chimputa cjenami. ²⁷ Nižaza jakzilta ana chimputa žoñit Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niiqui ančuca uj tjeeža. Ančhucqui chimputaž cjenami nižaza Moisés cjijrta liichiz cjenami, jalla nii lii ana cazza. ²⁸ Jakziltat juntunkaz lii jaru paačhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. Nižaza jakziltat janchiquiz alaja chimputa cječhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. ²⁹ Pero jakziltat tjapa kuztan Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niiča ultimu Yooz maatiqui. Nižaza niiqui persun kuzquiz ultimu Yooziž chimputača. Tsjii cjijrta lii jaru juntunkaz kamz anača chekanaqui. Žoñž kuzquiztanča kamz chekanaqui, lijituma Yoozquin kuzziz, už ana lijituma Yoozquin kuzziz, nii. Jalla nižta lijitum kuzziz žoñiqui Yooziž tjaata honorchizza. Žoñž tjaata honora anaž importičha.

3 Yooz yujcquiziqui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžquiztan tsjan walasaž niiqui, ¿čhjuljapat waljo? Nižaza janchiquiz chimputaqui, ¿čhjuljapat waljo? ² Judío wajtchiz žoñinacaž

cjican, zuma walča. Tužuča primer razunaqui. Judío žoñinacžquiz Yoozqui niž cjijrta taku cumpjiichiča. ³ Nii Yooziž tjaata lii jaru yekjap judío žoñinacaqui ana lijituma kamchiča. Jalla nuž ana lijituma kamchiž cjen, ninacaž compromitta taku ana cumplissiča. Jalla nuž cjenami Yoozqui niž persun compromitta taku cumpliča. ⁴ Nužupanča. Yoozqui taku chiižcu panž cumpliča, tjapa žoñinacaž chiita taku ana cumplichiž cjenami. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz, amiž chiitaqui lijitumača. Jalla nii ziztaj cjila. Žoñinacaž am quintra uj tjojtunchiž cjenami amqui lijitumapankaz tjeežtaj cjila”.

⁵ Žoñinacaž toscara chiitaqui juc'ant tjeeža, Yoozza lijitumaqui, nii. Jaziqui, ¿kjaž cjeequi? Yoozqui nii toscara chiini žoñinaca ana casticz waquiziča. ¿Nuž chiyasajo? ⁶ Anapanča. Yoozqui lijitumapanča. Nižaza Yoozqui uj paañi žoñinaca ana casticaquič niiqui, inakaz jusjasača.

⁷ Yekjapanacaqui tuž cjiñičha: “Wejt toscara chiitaqui, Yooz lijitumaž, nii tjeeznaquič niiqui, ¿kjažtiquiztan wejrqui casticta cjesajo? Weriž toscar chiitiquiztan Yoozqui juc'anti rispitta cjesača”. ¿Jalla nuž pinsichinčhucjo? Jalla nii razunaqui ancha zumzuča. ⁸ Nižaza yekjapanacaqui cjiñičha: “Anazuma paatiquiztan zuma paaznaca tsjan kjana tjeežta cjesača. Nekztan nii anazumanaca paaz waquiziča”. Nižaza cjiñičha: “Pablo zakaz nuž tjaajñičha”. Jalla nuž cjican, yekjap žoñinacaqui wejtnac quintra chiiča, wejrnacaž ana rispitta cjeajajo. Jalla nižta chiiñi žoñinacaqui casticta cjis waquiziča.

TJAPA ŽOÑINACAQUI UJ PAAČHA

⁹ Nekztan, ¿kjaž cji? ¿Učhum judío žoñinacaqui parti žoñinacžquiztan tsjan wali žoñinacajo? Anapanž cjesača. We-

jrqui kjanapacha tjeezinča, judío wa-
jtchiz žoñinacami nižaza yekja wajtchiz
žoñinacami tjappacha ujž mantuquiz žē-
jlča, nii. Tjapa žoñinacami uj paazquin
kuz tjaača. ¹⁰ Jalla nižtapacha cjiŕta
Yooz takuqui cjiča:

“Anaž jec lijitum kamañchiz žoñimi žējl-
ča, ana zintallami. ¹¹ Anaž jec Yooz
kamaña intintiñimi žējlča, anaž
jecmi Yoozta kamzquin uz tjaača.

¹² Tjapa žoñinacauqui Yoozquiztan
tsjii kjutñi zarakča, nižaza ana
zum kuzziz cjissa. Anaž jakziltami
zuma paañic žējlča, ana zinta.

¹³ Ninacž joranacquiztan anazuma
chiitanaca ulanča, ticzinacž sipul-
tura cjetžtažokaz. Chiican, žoñi-
naca incallča. Zkorž atquiz žē-
jlñi venenožtakazza ninacaž atquiz-
tan chiitaqui. ¹⁴ Ninacaž chiitaqui
žonž quintrapanča, nižaza žonžtan
chjaawjkatča. ¹⁵ Ninacž kojchaqui
apura zajtča, žoñi conzjapa. ¹⁶ Ni-
nacaqui žoñi akz pecča, nižaza
žonžquiz llaquit kuzziz cjiskatča.

¹⁷ Nižaza llan kuzziz kamaña ana-
pan zizza. ¹⁸ Nižaza werar Yooz
rispits puntuquiztan anaž pinsiča”.

¹⁹ Jakziltat tuquita Moisés lii man-
tuquiz žējlčhaja, jalla niiqui nii lii
jaru kamstanča. Pero tjapa nii liichiz
žoñinacauqui ana nii lii jaru kamča.
Jalla nižtquiztan ch'uju cjissiča. Ana
chiyasača, “Wejrqui ana ujchiztča”
cjicanaqui. Tjapa žoñinacauqui, jaknužt
kamčhaja, jalla nii cuenta Yoozquin
tjaastanča. Tjapa žoñinacauqui Yooziž
casticta cjis waquiziča. ²⁰ Anaž jakzil-
tami Moisés lii jaru zumpacha lijituma
kamča. Jalla nižtquiztan Yooz yujc-
quiziqui anaž jakziltami ana ujchizza.
Moisés lii zizcumi uj paaspanča. Jalla
nižtquiztan nii lii jaru ana kamtquiztan
tjapa žoñinacauqui zizza, panž ujchizza,
nii.

¿ŽOÑINACAQUI, JAKNUŽT ANA UJCHIZ CJESAJO?

²¹ Moisés liiquiztan Yoozqui yekjat lii
jaru žoñinacžquiz ana ujchiz nižaza
zuma cjiskatča. Pero nii puntu
Moisés liimi nižaza profetanacž cjiŕta
takumi zakaz chiiča. ²² ¿Jaknužt
žoñinacauqui ana ujchiz cjesajo? Jalla
tužuča. Jakziltat Jesucristužquiz
kuz tjaačhaja, jalla niiqui Yooz
yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma
cjequičha. Yoozqui žoñinaca ana
illillza. ²³ Tjapa žoñinacauqui tsjii pariju
ujchizza. Jalla nižta ujchiz cjenauqui
Yoozqui ana jecžquizimi honorchiz
cjiskatasacha. ²⁴ Pero Jesucristuqui
ujchiz žoñinacžta persun wiržtan
pacchiča, ninaca ana casticta cjejaŕo,
nižaza Yooz yujcquiz zuma cjejaŕo.
Yoozqui Jesucristo cuchanžquichiž cjen
žoñinacžquiz pajk fava paachiča.
Jalla nuž cjen Yoozqui inat žoñinaca
liwriyasača, ninaca ana čjulu
paažcu. ²⁵ Yooz Ejppqui Jesucristo
cuchanžquichiča ujchiz žoñinacž
laycu ticzjapa. Niiž ticziž cjen jakziltat
Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla
niiqui persun uŕquiztan ana castictaž
cjequičha. Tuquitan ima Jesucristuž
ticznar Yoozqui nižquin kuzziz
žoñinacžtajapa pasinsis kuzziztača;
ninaca ana casticchiča. Pero Yoozqui
uj paañinaca casticstanča. Jalla nuž
cjenami Jesucristuž cjen Yoozqui
ujchiz žoñinaca pertunasacha. Jalla
nižtquiztan Jesucristo cuchanžquichiž
cjen Yoozqui, persun kuz zuma
lijitumaž, jalla nii tjeeziča. ²⁶ Uj paañi
žoñinaca ana castictaž cjenami, Yoozqui
lijitumača. Uj paañi žoñinacauqui
Jesucristuž ticziž cjen ana castictača.
Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja,
jalla niiqui Yooz yujcquiziqui zuma
cjissa, ana ujchiz, Jesucristuž cjen.

²⁷ Jaziqui žoñinacaqui anapanž mitarazi kuzziz cjis waquiziča, “Yooz yujcquin walikaztča wejrqui” cjicanaqui. ¿Kjažtiquiztan mit kuzziz ana nuž chiyas? Anaž jecmi Moisés lii jaru zuma kamchucaqui. Jalla nižtiquiztan ana lii jaru kamchiž cjen tjapa žoñinacaqui Yooz yujcquiz ujchizza. Jesucristužquin kuz tjaachiquiztan, jalla nužquizekaz Yooz yujcquiz zuma cjesača, ana ujchiz. Jalla nižtiquiztan žoñinaca ana mitaraz kuzziz cjis waquiziča. ²⁸ Wejrqui kjanapacha tjaajinchinča, Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjesača, jalla nii. Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz anapanča zuma kuzziz cjichuca.

²⁹ ¿Yoozqui judío žoñinacž Yooz alaja cjesajo? Anapanča. Yoozqui parti žoñinacž Yoozzakazza. ³⁰ Zinta Yoozqui žejlča. Jalla niiž yujcquiziqui chimputa judío žoñinacami ana chimputa yekja wajtchiz žoñinacami Jesucristužquin kuz tjaachiž cjenkaz zuma cjesača, ana ujchiz. ³¹ Jalla nižtiquiztan nuž tjaajincan wejrqui, “Moisés liiqui anaž walča”, ¿nuž cjican tjaajnojo? Anazal nižta tjaajnuča. Liiqui panž walča, cjiwča.

ABRAHAMŽ PUNTU

4 Wejrnacqui Abrahamž majch maatinacquistan tjoninčhumča. Tuquita atchi Abraham ejpž puntuquiztan, ¿kjaž cjii? ² Abrahamqui Moisés lii jaru kamtasaz niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjitasača. Nižaza “Wejrtča Yooz yujcquiz zumtqui” cjican chii attasača. Pero ana nuž chii atatča Yooz yujcquiziqui. ³ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiča. Jalla nižta kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zumaž cjissiča, ana ujchiz”. ⁴ Tsji zakal chiyuča. Jakziltat langznachaja, jalla

niiqui paca tanznaquiča. Nii pactaqui anača onanta, pero langztiquiztan nižta pacta cjis waquiziča. ⁵ Pero jakzilta ujchiz žoñinacat ana čhulu paažcu, Yoozquin kuz tjaachaja, jalla niiž kuz tjaatiquiztankazza Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz. Ujchiz cjicanpacha kuz tjaatiquiztan Yoozqui cjiča, “Nii žoñž uj pertunuča. Wejt yujcquiz ana ujchizza”. ⁶ Ana čhulu paažcu nii kuz tjaani žoñiqui ana ujchiz cjissa. Jalla nižta kuz tjaani žoñž puntu David cjita tuquita ejpqui ⁷ tuž cjičiča: “Jakzilta žoñinacž ujnacat Yooziž pertunta cječhaja, nižaza ninacž ujnacat Yooziž ana iya tjeežta cječhaja cuntintuž cjiča.

⁸ Nižaza jakzilta žoñinacat ujnacquistan Yooz Jiliriž ana casticta cječhaja, jalla nii žoñiqui cuntintuž cjiča”.

⁹ Nii Davidž chiitaqui ¿jec žoñž puntuquiztantajo? ¿Chimputa žoñinacž puntuquiztan alajakazkaya? ¿Už yekja wajtchiz ana chimputa žoñinacž puntuquiztan jaa? Wejrqui cjiwča pizcquistanpachača. Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča. ¹⁰ ¿Čhjulorquiztanpacha ana ujchiz cjissitaya? ¿Ima chimpuchiz cjen? už ¿chimpuchiz cjen jaa? Wejrqui cjiwča, anača chimpuchiz cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiqui, pero ima chimpuchiz cjen. ¹¹⁻¹² Ima chimputa cjican Abrahamqui Yoozquin tjapa kuz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. Jalla niiž wiruñ Yoozqui nii chimputa lii mantichiča tjeezjapa kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza, jalla nii tjeezjapa. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui tjapa Yoozquin kuz tjaaniacžta ejpžtakazza, ana chimputa žoñinacžtami, nižaza chimputa žoñinacžtami. Jalla nuž pinsichiča

Yoozqui. Jakziltat kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjisnačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Učhum Abraham ejpqui ima chimputa cjican Yoozquin kuz tjaachičha. Jakzilta chimputa žoñinacat Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequičha. Chimputakaz ana walčha, Yooz yujcquiz zuma cjejajo.

YOOZIŽ TJAATA TAKU

¹³ Yoozqui Abrahamžquizimi niž majchmaatinacžquizimi compromitcan taku tjaachičha, tii muntuquiz cuntintuž cjequičha, jalla nii. Abrahamž lii jaru kamtiquiztan Yoozqui ana nižta taku tjaachičha. Pero Yoozquin kuz tjaachiž cjen nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui nižta taku tjaachipančha.

¹⁴ Moisés liichiz kamñi žoñinacaqui tii muntu irinsa tanznačhaj niiqui, jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaazqui inakazza. Nižaza Yooziž tjaata taku anaž walkatčha. Pero anačha nižta. Anaž jecmi nii lii jaru zuma kamasacha.

¹⁵ Jaziqui lii jaru ana kamtiquiztan žoñinacaqui casticta cjistančha. Lii ana žejltasačha, nekztan lii quintrana kamtasačha.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaatiquiztankaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesačha. Nižaza Yoozqui žoñinacžquiz okziž cjen žoñinaca ana ujchiz cjiskatčha. Jalla nii wali pajk favora paachičha Yoozqui. Jalla nuž cjen Yooziž tjaata takuqui tirapanž walčha tjapa Abrahamž majchmaatinacžtaqui, Moisés liichiz žoñinacžtami, ana Moisés liichiz žoñinacžtami. Yooziž tjaata takuqui walčha tjapa Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachinacžtaqui. Abrahamqui tjapa učhum Yoozquin

kuz tjaachi žoñinacž ejpžtakazza. ¹⁷ Jalla nužupanž cijjrta Yooz takuqui chiičha, tuž cjican: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequičha”. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui učhum ejpžtakazza, Yooz yujcquiziqui. Abrahammi učhumnacami nii zinta Yoozquin kuz tjaachinčhumčha. Nii zinta Yoozqui ticzinacami jacatatskatčha, nižaza ana žejlñinaca žejlžkatčha.

¹⁸ Abrahamžquiz Yoozqui cjichičha: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequičha”. Jalla nii puntuquiztan zakaz Yoozqui Abrahamžquiz cjichičha: “Jalla nuž amqui wacchi majchmaatinacchiz cjequičha”. Yooz taku criichiž cjen Abrahamqui wacchi majchmaatinaca tjew tjewzičha, chawcwacama. Tsjii žoñinacž “Amiž tjaata Yooz taku ana cumplita cjesačha” nuž chiiñi cjenami Abrahamzti tira tjewzičha, Yooz taku cumplispanž cjican. ¹⁹ Abrahamqui jos patac watchiz cjen ticz orquiztačha. Ana majchchizpan cjichucatačha. Nižaza niž maatakaqui ana zinta majtchucatačha. Jalla nuž pucultan ana majtchuca cjicanami, Abrahamqui Yoozquin anačha upa kuzziz. ²⁰ Nižaza ana kuz turwayskatchičha. Yooziž compromitta taku cumplis ora tirapan tjewzičha, cumpliscama. Tirapantačha Yoozquin kuzziz. Nižaza Yooz honora waytican, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissičha. ²¹ Abrahamqui zizzičha, Yoozqui niž compromitta taku ultimupan cumpli atasacha. Jaziqui tirapan tjewznatčha, ana kuz paysnakžcu. ²² Jalla nižtiquiztan nižta Yoozquin kuz tjaatiquiztan Abrahamqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha, nižaza ancha zuma kuzziz. ²³ Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cijjrtatačha. Nii cijjrtaqui anatačha Abrahamž cjen alajakaz, ²⁴ učhumnacaltajapa

zakaz cijrtatača. Jakziltat Yoozquin kuz tjaachaj niiqui, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisnasača. Nii Yoozqui ućhum Jesucristo Jiliri ticziquiztan jacatatchiča. ²⁵ Jesucristuqui ućhum ujquiztan contatača; nižaza niž jacatatchiž cjen ućhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisinćhumča, nižquin kuz tjaachiž cjen.

YOOZQUIN KUZZIZ ŽOŃINACA

5 Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui anača ućhum quintrā. Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza nižquiz kuzziz cjen ućhumtan Yooztan walikazza. ² Jesucristužquin kuzziz cjen ućhumqui Yooz partiquiz luzzinćhumča. Jalla nii partiquiz ućhumnacaqui panž žejlča. Jalla nuž žejlcan cuntintuž tjewža, Yooziž tjaata honora tanz ora, Yooztan honorchiz cjisjapa. ³ Nii Yooz zumanaca tjewžcan, ućhumqui cuntintućhumča. Nižaza sufris želanaqui cuntintuzakazza. Sufrisquiztan pasinziz kuzziz cjissa. Jalla niiqui ućhumqui zizza. ⁴ Nižaza pasinziz kuzziz žejltiquiztan Yoozquin tjurtiini kuzzizpan yatisinsa. Jalla nekztan zumquin yatisinžcu, Yooz honora tjaaz ora tjewža. ⁵ Yoozqui niž Espíritu Santo ućhumnaca kuzquiz luzkatchiča. Nii Espíritu Santuqui ućhum kuzquiz luzcu, Yooz ancha zuma munaziini kuz ućhumquiz intintiskatča. Jalla nižtiquiztan Yooziž tjaata honora tjewžcan ućhumqui zizza, ultimquiziqui panž tanznaquiča, nii. Ana inakaz tjewznaquiča.

⁶ Ućhumpacha ujquiztan anatača liwriizuca. Jalla nižtiquiztan Yooziž pinsita timpuquiz Cristuqui ujchiz žoŃinacž laycu ticziča. ⁷ Anaž jakzilta žoŃimi tsjii žoŃžtajapa pjasila ticznasača, zuma žoŃi cjenami.

Cunamit tsjii ancha zuma kuzziz žoŃžtajapa ticz pecačhani. ⁸ Yooztti niž zuma okžni kuz tjeeziča, jalla tižta. Ućhumnaca ujchiz cjenami Yoozqui niž Majch Jesucristo cučanžquichiča, ućhumnacaltajapa ticzjapa. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Majch ticziž cjen anziqui ućhumqui Yooz Ejpž yujcquiz ana ujchizza, nižaza zuma kuzzizza. Jalla niic zuma razunača. Jaziqui ućhumqui zuma kuzzizza. Jalla nižtiquiztan tiizakaz zuma razunača: Jesucristuž ticziž cjen ućhumqui ultim casticz tjuŃquiziqui liwriitaž cjequiča Yooz casticzquiztan. ¹⁰ Tuquitan ućhumnacaqui Yooz quintratača. Jalla nuž Yooz quintrā želanami, Yoozqui niž Majch cučanžquichiča, žoŃinacž laycu ticzjapa, žoŃinacž pertunta cjeyajo. Jalla niiqui razunača. Nižaza anziqui ućhumqui Yooz pertuntača. Jalla nižtiquiztan ućhumtan Yooztan walikazza. Nižaza Yooz Majch jacatat-tiquiztan ućhumqui ultimquiziqui tjapa anawalinacquiztan liwriitapanž cjequiča, Yooztan wiŃaya kamzjapa. Jalla niiqui zuma razunazakazza. ¹¹ Ultimquiziqui liwriitaž cjequiča. Nižaza anzimi liwriitazakaz ućhumqui. Jalla nižtiquiztan ućhumqui Yooztan tsjii kuzziz cjican, cuntintuča, Jesucristo Jiliriž cjen. Jesucristuž cjen ućhumqui Yooziž pertunta cjissiča. Jalla nižtiquiztan ućhumtan Yooztan walikazza.

ADANŽTAN JESUCRISTUŽTAN

¹² Tsjiilla cjesača. Tsjii žoŃiž cjen uj žejlča tii muntuquiz. Nižaza nii ujquiztan ticz žejlča. Nižaza tjapa žoŃinacami uj paača. Jalla nuž uj paažcu, ticža. ¹³ Moisés liiž tuquiqui uj paazqui želatča tii muntuquiz. Pero ana liichizlaj niiqui, žoŃinacaqui nii lii quintrā paata ujquiztan ana castictatača. ¹⁴ Adanž timpuquiztanpacha Moisés timpucama

žoninacauqui ticziča uj paatiquiztan. Jaknužt Adán primera uj paatčhaja, jalla nii ujpacha ana paachiča parti žoninacauqui. Jalla nuž cjenami yekja ujnaca paachiča. Adanqui tjonni Jesucristužtakaz tjapa tii muntuquiz željni žoninacžquiz contajichiča. Jalla nii puntuquiztan Adanžtan Jesucristužtan cassa.

¹⁵ Pero tii puntuquiztan anaž cassa. Adanž uj paatiquiztan anawalinaca željča. Cristuž ticztiquiztanzti zumanaca zejlča. Tsji žoniqui uj paachiž cjen tjapa žoninacžquiz ticskatča. Jalla niča Adanqui. Nižaza tsjii žoniž cjenkaz walja žoninacauqui ujquiztan liwriitača. Jalla niča Jesucristuqui. Jesucristuž cjen Yoozqui žoninaca okziča. Žoninacž ana okžta cjichuca cjenami, Yoozqui žoninacžquiz okziča. Jalla nuž okztiquiztan Yoozqui Jesucristuž cjen žoninaca liwriichiča niž yujcquiz ujchiz ana cjisjapa. Nužupanča. ¹⁶ Adanž uj paatižtan Jesucristuž liwriiñižtan anaž cassa. Punta puntaž žoninacžquiz contajiča. Adanž zinta ujquiztan tjapa žoninacauqui pjalžtača, casticta cjisjapa. Pero Jesucristuž liwriitiquiztan walja žoninacauqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissa, walja ujnaca paachiž cjenami. Jesucristuž cjenkaz nižta cjissa. ¹⁷ Tsjii žoniž ujquiztan tjapa žoninacauqui ticstanča. Jalla niic razunača. Tiiqui tsjan zuma razunača. Jakziltat Jesucristuž cjen ujquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjequičha. Nižaza ujquiztan ticziž cjenpacha, Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza honorchiz cjequičha.

¹⁸ Jaziqui tsjii žoniž ujquiztan tjapa žoninacauqui pjalžtača casticta cjisjapa. Nižaza tsjii žoniž ticztiquiztan tjapa žoninacauqui ninacž ujquiztan pertunta cjesača, ninacž ujquiztan ana casticta

cjeyajo, nižaza Yooztan wiñaya kamajo. ¹⁹ Yooz mantita ana cumplichiz cjen Adanqui tjapa žoninacžquiz ujchiz cjiskatča. Jesucristužti Yooz kuz cumplichiz cjen walja žoninacžquiz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatča.

²⁰ Yoozqui Moisesquiz tsjii lii tjaachiča, žoninacžquiz persun ujnaca kjanapacha tjeezjapa. Nii lii zizcuqui žoninacauqui lii quintru juc'anti uj paachiča. Jalla nuž juc'anti uj paachiž cjenami, Yoozqui niž okžni kuz žoninacžquiz juc'anti tjeeziča Jesucristuž cjen. ²¹ Uj paažcu žoninacauqui ticstanča, nižaza casticta cjistanča. Pero žoninacž ujnacquiztan infiernuquin castictaž cjenpacha Yoozqui žoninaca liwriichiča Jesucristo Jiliriz cjen. Žoninacauqui Jesucristuž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjisnasača, Yooztan wiñaya kamzjapa.

EW KAMAÑA PUNTU

6 Uj puntuquiztan yekjapanacauqui chiiñiča. Učhumqui tira uj paaz waquiziča, Yooz okžni kuz juc'anti tjeežta cjisjapa. ² Pero wejr cjiwča, anapanž uj paaz waquiziča. Tuquitan ticzi žoninacžtakaztača učhumqui, anazum kamañchiz kamcan. Pero učhumž tuquitan anazuma uj paañi kamañquiztan jaytichinčhumča. Jalla nižtiquiztan uj paañi kamañchiz anapanž kamz waquiziča. ³ Tjapa učhumnacaui, Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissinčhumča. Bautistaž cjen nekz tjeezinčhumča. Jesucristuqui ticžcu, tjatztatača. Jalla nižta irata učhumqui anazum uj paaznaca tjatz waquiziča. Jalla nii učhumnacaui panž zizza. ⁴ Bautista cjiscu, nižaza Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu, učhumnacaui uj paañi kamañquiztan jaytichinčhumča. Nekztan zuma ew

kamañchiz cjissinčhumčha. Yooz Ejpqui persun aztan Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nižta irata Yoozqui učumnaca anazuma kamañquiztan liwriichičha, zuma ew kamañchiz cjeajo.

⁵ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan ticzičha, anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisjapa. Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan jacatatchičha, ew zuma kamañchiz cjisjapa. ⁶ Jaknužt Jesucristuqui cruzquiz ch'awcta ticzižlaja, jalla nižta irata učumqui ticzižtakaz cjissičha uj paaz pecñi kuzquiztan. Jalla nižtiquiztan učum anazum uj paaz pecñi kuzqui nužquiz ana azziz cjissičha. Nižaza nii uj paaz pecñi kuzqui ana iya mantasačha učum kuzquizpacha. Jalla nii učumqui panž zizza. ⁷ Jakziltat uj paaz pecñi kuzquiztan ticzi cječhaja, jalla niiqui uj paañi kamañquiztan liwriita cjequičha. ⁸ Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissiž cjen uj paañi kamañquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui ew kamañchiz cjequičha, Jesucristužtakaz. Nižaza Jesucristužtan chica kamaquičha. Jalla nii razuna cričinčhumčha. ⁹ Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha. Jalla nižtiquiztan ana wilta ticznaquičha, niižtaqui ana iya ticz žejlčha. ¹⁰ Jesucristuqui žoñinacž ujquiztan ticzičha, tsjii wilta. Ana wilta ticznaquičha. Jaziqui žejtčha, nižaza Yooztajapa kamčha. ¹¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui cjuñzna, uj paañi kamañquiz liwriitaž, nii. Jaziqui Jesucristo Jiliriž cjen Yooztajapa ew kamañchiz kamla.

¹² Uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata, anazumanaca paajo. ¹³ Nii uj paaz pecñi kuzqui curpu mantis pecčhaj niiqui, panž ewjasa. Pero ančuca curpu zuma paazjapa, nižaza Yooz sirwizjapa kuz tjaa. Ančhucqui anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisicu ew zuma ka-

mañchiz cjissinčhucčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kuzcama kamajo Yooz mantuquiz cjee, tjapa curpumi, nižaza kuzmi. ¹⁴ Ančhucqui anačha iya Moisés lii mantuquiz. Okzñi Yooz mantuquizza ančhucqui. Jalla nižtiquiztan nii uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata.

YOOZ MANTUQUIZPANKAZ CJEE

¹⁵ ¿Kjaž cjesajo? Moisés lii mantuquiz ana žejlcan, nižaza okzñi Yooz mantuquiz žejlcan, ¿uj paañi kamañchiz želasajo? Anapanž cjesačha. ¹⁶ Jakziltat tsjii žoñž mantuquiz žejlčhaja, jalla nii patrunž mantitanaca caspanikazza. Jalla nižta irata jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlčhaja, ujnaca paasačha; jalla nekztan Yooziž castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat Yooz mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama cumplis waquizičha. Jalla nekztan tsjan tsjan zuma kamañchiz cjequičha. ¿Nii ana ziz ančhucjo? ¹⁷ Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlñitačha. Nekztan Yooz puntu zuma werar razunanacaqui ančucaquiz tjaajintatačha. Jaziqui jalla nii tjaajintanac jaru tjapa kuztan kamčha. Jalla nižta ančuca zuma kamañchiz cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan nii uj paazquiztan liwriitačha ančhucqui. Nižaza zumanaca paazjapa tjapa kuz tjaachinčhucčha. Yooz manta paaz cjissinčhucčha. ¹⁹ Žoñž wirquiztan punta punta chiyučha, Yooz puntu intintatzatzjapa. Ana nižta chiitasaž niiqui, ančhucqui anaž intintaztasachha. Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz želatčha, ujnaca paacan. Jalla nuž žejlcan juc'anti juc'anti uj paachinčhuctačha. Jazizti Yooz mantuquiz tsjan tjapa kuztan žela, tsjan zumanaca paazjapa. Jalla nuž žejlcan Yooztakaz tsjan tsjan zuma kuzziz cjisnaquičha.

²⁰ Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecni kuz mantuquiz žejlcan, zumanaca paazjapa ana importiča. ²¹ Jalla nuž kamcan, ančhucaltajapa čhjul walitajo? Jaziqui ančucaž tuqita paatanacquiztan ančhucaltacqui azipanča. Jalla nižta anazum kamchi žoninacacqui wiñayjapa Yooziž castictapanž cjequiča. ²² Pero ančhuczi nii anazum uj paañi kamañquiztan liwriitača. Yooz mantuquiz cjissinčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjan tsjan zuma kamañchizza. Nižaza Yooztan wiñayaž kamaquiča. ²³ Jakziltat anazum uj paañi kamañquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooziž castictaž cjistanča. Nuž waquiziča. Pero Yoozqui žoninacztajapa tsjii pajk favora paachiča, žoninacaz ana waquizan. Nužukaz paachiča niž zuma okzni kuzziz cjen. Jaziqui jakziltat Yooziž liwriita cječhaja, jalla niiqui Jesucristo Jiliriz cjen Yooztan wiñayaž kamaquiča.

LII PUNTU

7 Moisés lii zizni jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza, ima ticzcan, žoninacacqui Moisés lii mantuquiz žejlča. ² Nižaza tsjaa maatakqui zalz kamz lii mantuquiz žejlča, naaža lucu ticzcama. Naaža lucuž ticznaquiz niiqui, nekztan naaqui nii lucutiñi kamañ liiquiztan liwriitača. ³ Jaziqui naaža persun lucu žetan, naaqui yekja luctakžtan želaquiz niiqui, jalla naaqui adulterio paača. Naaža lucu ticznaquiz niiqui, jalla nekz lucutiñ kamañ liiquiztan liwriitača. Jalla nižtiquiztan yekja lucžtan zalžnanami, anaž adulterio cjesača.

⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta iratača Moisés lii puntuquiztanaqui. Jesucristuqui ančuca ujnac-

quiztan ticziča. Niiž cjen ančhucqui Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza. Moisés lii mantuquiz žejlcan, anapan zuma kuzziz cjisni atchucatača. Jaziqui ančhucqui ticzi žonižtakazza nii lii puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan yekjaž mantuquiz žejlča, Jesucristuž mantuquiz, tsjii yekja lucžtan zalzižtakaz. Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiča, ančucaž Yooztajapa zumanaca paajo. ⁵ Tuquiqui učum persun kuzcama kamcan, učum uj paaz pecni kuzqui učumnacacqui mantiñitača, ujnaca paajo. Jalla nižta ujnaca paatiquiztan infernuquin Yooziž casticta cjhucatača. Moisés liiquiz “Anača uj paazqui” cji-can cjenami učum uj paaz pecni kuzqui juc'anti uj paazquin učum chjitchiča. ⁶ Ima Jesucristužquin kuz tjaacan, jalla nižta kamchinčhumča. Pero jaziqui učumqui Moisés liiquiztan liwriitača. Tuqita nii liiž mantuquiz učum želatča, preso tanta žonižtakaz. Anziqui Espiritu Santuž mantuquiz žejlča. Niiqui učumnacacqui ew kamaña tjaachiča.

¿JECT WEJR YANAPASAJO, ZUMA PAAZJAPAJO?

⁷ Jaziqui čkjažu cjeequi? ¿Moisés liiqui anawalejo? Anapanž cjesača. Moisés lii mantuquiz ana kamtasaz niiqui, wejrqui wejt ujnaca anal pajkattasača. Moisés liiquiz “Anača zmazni kuzziz cjee” cjiča. Nekztan wejt zmazni kuz zuma pajchinča. ⁸ Moisés liiquiz nižta mantita cjen, wejt uj paaz pecni kuzqui tjapamana zmaz pinsichiča. Nii lii quintra ancha paaz pecatča. Pero nii liiqui ana žejltasaž niiqui, jalla nižtiquiztan nii zmazqui anaž pajta cjitasakalča. ⁹ Ima Moisés lii pajcan, cuntintul kamchinča. Nekztan Moisés lii mantitanaca pajtiquiztan wejt ujnaca pajchinča, nižaza juc'anti uj paachinča. Jalla

nižtiquiztan persun kuzquiz weriž paata uj zint'ican, llaquita žejlchintača. Wejt persun uj paatiquiztan Yooz castictal cjis waquizuča. ¹⁰Wejrqui Moisés lii jaru zumpacha kamtučhaja, jalla nekztan Yooztan cuntintu kamtasača. Pero nii Moisés lii jaru ana zuma kami atchinča. Jalla nižtiquiztan nii liiž cjen wejtquiz tjeežtača, wejr castictal cjis waquizuča, jalla nii. ¹¹Moisés liiquiz mantitanaca žejlča. Nii mantitanacqui zizcuqui wejt uj paaz pecni kuzqui juc'ant uj paaz pecchiča. Anapan nii lii jaru kami atatuča. Incallta cjissinča. Nii lii jaru ana kamtiquiztan, Yooz casticta cjichucatača.

¹²Moisés liiqui Yooziž mantitatača. Jalla nižtiquiztan ancha zumača nii liiqui. Nižaza nii liiquiz mantitami ancha zumapanča, nižaza Yooz kuzcamača, nižaza wejtta waliča. ¹³Nii liiqui wejtta wali zumažlaj niiqui, ħkjažtiquiztan nii liiž cjen Yooz casticta cjis waquiza-sajo? Nii liiqui zumača. Pero nii zuma lii zizcuqui, wejt uj paaz pecni kuzqui juc'anti ana wal uj paaz pecchiča. Jalla nekztan wejt quintra Yooz casticz žejlča. Jalla nižtiquiztan tjeežtača, wejt uj paaz pecni kuzqui ana zumapanča, nii. Nižaza Moisés lii quintra paatiquiztan ts-jan juc'ant anazumaž cjissa wejt uj paaz pecni kuzqui.

¹⁴Učhumqui zizza, Moisés liiqui Yooz Espíritu Santuž kuzcamača. Wejrzi persun kuzcama kamz pecuča. Jalla nižta kamcan wejt uj paaz pecni kuz mantuquiz želuča. ¹⁵ħKjažtiquiztan nižta ana zuma paatojo? Anal intintazuča. Jesucristužquin kuz tjaažcu, jalla nekztanpacha zuma paaz pecni kuzziz cjissinča. Jalla nižta kuzziz cjenami, uj paaz pecni kuzzizpanča. Zuma paaz peccumi, anal zuma payi atuča. Ana pecta

uj paaznaca, jalla niikal wila wila paa-uča. ¹⁶Jalla nižta paachiž cjenaqui, wejrqui pajuča, Moisés liiqui zumača, jalla nii. ¹⁷Ana zuma paacanami wejt kuzquiz zuma paaz pecuča. Jalla nižtiquiztan wejrpacha nii anazuma paatanaca anal iyal paaz pecuča. Pero wejt uj paaz pecni kuzqui nii ana zuma paatanaca paakatča. ¹⁸Wejt uj paaz pecni kuzqui ana zumapanča. Yooz aztankaz zuma payi atasacha. Wejrqui zuma paaz pecanami, wejt persun aztan nii zuma paazqui anal atuča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissinča. ¹⁹Wejrqui weriž zuma paaz pectanacqui anal paa-uča. Antiz weriž ana paaz pectanacqui, nii ana zumanacal paa-uča. ²⁰Jalla nižta ana weriž pectanaca paacan, wejrpacha ana nižta paa-uča. Pero wejt uj paaz pecni kuzqui nižta anazuma paakatča.

²¹Jalla nižtiquiztan wejtquiz nižta-pan žejlča. Zuma paaz pecanami, wejt uj paaz pecni kuzkaz mantiz pecča. ²²Wejt kuzquizpacha Yooz kuzcamapan paaz ancha pecuča. ²³Jalla nuž cjenami uj paaz pecni kuzziztča. Wejt curpu mantiz pecča. Jalla nižtiquiztan wejt uj paaz pecni kuzqui wejt zuma paaz pecni kuz quintrača. Wejrqui anazuma paacan wejt uj paaz pecni kuz mantuquiz želuča. Nižaza nii uj paaz pecni kuzqui wejt curpu mantiča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissinča.

²⁴Ana waliča wejrqui. Jalla nižtiquiztan ħjequit tii ana zuma paañi curpuquiztan wejr liwriyaquiya? ħTii casticzkatni curpuquiztanya? ²⁵Yoozquin gracias cjican, chiyuča, učhum Jesucristo Jiliriča wejt liwriñiqui. Wejrpacha tjapa wejt zuma paaz pecni kuztan Yooz kuzcama kamuča, wejt uj paaz pecni kuz uj paaz pecanami.

ESPIRITU SANTO KUZQUIZ ŽEJLČHA

8 Jesucristuž partiquiz žejlŋi žoñinacui ana Yooziž casticta cjequičha. Ninacui Yooz Espiritu Santuž kuzcama kamčha; uj paaz pecŋi kuzcama ana kamčha. ²Jesucristuž cjen wejrui Espiritu Santuž mantuquiz želučha. Espiritu Santuž cjen ew kamañchiz kamučha. Nii Espiritu Santuquij uj paaz pecŋi kuz mantuquiztan wejr liwriičha. Uj paaz pecŋi kuz mantuquiz tira žejltasaž niiquij, Yooziž wiñaya casticta cjtasačha. ³Žoñinacaj uj paaz pecŋi kuz mantuquiz žejlcan, Moisés lii jaru ana kami atchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozquij nijiž persun Majch cuchanžquichičha. Ujchiz žoñižtakaz curpuchiz kamchičha. Pero ana ujchizza niiquij. Žoñž curpuchiz cjican, ujchiz žoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž cjen Jesucristuquij ujchiz žoñinacž cuntiquiztan casticta cjissičha, Jesucristužquin kuzziz žoñinaca ana casticta cjejajo. ⁴Moisés liiquiz Yooz kuzcama kamzquij mantitačha. Jakziltat uj paaz pecŋi kuz mantuquiz kamčhaja, jalla niiquij Yooz kuzcama ana kamčha, nižaza Moisés liicama ana kamčha. Pero jakziltat Yooz Espiritu Santuž mantuquiz kamčhaja, jalla niiquij Yooz kuzcama kamčha.

⁵Jakziltat persun uj paaz pecŋi kuzcama kamčhaja, jalla niiquij persun pinsitanacžquizkaz kuz tjaačha. Pero jakziltat Espiritu Santuž kuzcama kamčhaja, jalla niiquij Yooz Espiritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačha. ⁶Jakziltat uj paaz pecŋi kuz pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiquij, Yooziz wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espiritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiquij, Yooz kamañchiz kamaquičha, nižaza Yooztan nijižtan walikaz cjequičha. ⁷Jakziltat persun

anazum kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiquij Yooz quintracha. Yooz kuzcama anapanž kamz pecčha, nižaza anapanž atčha. ⁸Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla nuž kantiquiztan Yoozquij anapančha cuntintu.

⁹Ančhuczi persun kuzcamakaz anaž kamčha. Yooz Espiritu Santuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen, ančhucquij Espiritu Santuž kuzcama kamčha. Jakziltat ana Jesucristuž Espirituchizlaja, anačha Jesucristuž partichiz žoñiquij. ¹⁰Jesucristuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizčhucčha, nizaza zuma kuzzizčhucčha. Nižaza ančuca animunacui ew zuma kamañchizza. Uj paachiž cjen ančuca curpunacui ticznaquičha. Jalla nuž cjenami ančuca animunacui Yooztan wiñaya kamčha. ¹¹Yooz Ejpuquij nijiž Espiritu Santuž cjen Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Nii Yooz Espiritu Santuquij ančuca kuzquiz žejlčha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpuquij nijiž Espiritu Santuž cjen ančuca ticzi curpunaca zakaz jacatatskataquičha.

¹²Jilanaca, cullaquinaca, tsjii mantuquiz kamspančha učhumquij. Anačha uj paaz pecŋi kuz mantuquiz kamzquij, persun kuzcamakaz paazjapa. Pero Yooz Espiritu Santuž mantuquiz kamsa. ¹³Jakziltat persun kuzcamakaz kamchiž cječhaja, jalla niiquij Yooziž wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espiritu Santuž mantuquiz žejlčhaja, jalla niiquij uj paaznaca jaytičha. Jalla nuž ujnaca jaytichiž cjen, Yooz kamañchiz kamaquičha.

¹⁴Jakziltat Yooz Espiritu Santuž irpita cječhaja, jalla niiquij Yooz maatičha. ¹⁵Ančhucquij Yooz maatinacčhucčha. Jaziquij Espiritu Santuquij ančuca kuznacquiz luzziž cjen, ana Yoozquiztan eksŋi kuzzizza. Espiritu Santuž cjen, “Učhum Yooz Tata”, ¹⁶jalla nuž cjican

uĉum kuznacaqui chiiĉa. Nižaza kuzquiz sint'iskatĉa, uĉumĉa Yooz maatinacaqui, jalla nii. ¹⁷Nižaza Yooz maatinacaĉ cjen Yooziž tjaata zuma irinsa tanznaquiĉa, jalla nii irinsaĉa Yooztan wiŋaya kamzqui, Jesucristužtan chica. Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui sufrichiĉa. Uĉumqui Jesucristužquiz sirwichiž cjen zakaz sufraquiž niiqui, nekztan arajpachquin nižtan chica honorchiz cjequiĉa.

¹⁸Tii timpuquiz sufrisnacaqui anaĉa ancha. Cjuŋzna, Yooziž tjaata honoraĉa ancha zuma. Jalla nuž cjuŋznucha wejrqui. Jesucristuž tjonz tjuŋquiziqui uĉumnacaqui zuma honorchiz cjequiĉa. Jalla nii tjeežtaž cjequiĉa. ¹⁹Tjapa tii muntuquiz žejlŋinacaqui anchaž tjewža, Yooz maatinacž honora tjeez tjuŋi. ²⁰Adanž uj paatiquiztan tjapa tii muntuquiz ĉjultakimi inakaz cjissiĉa. Yooz munan jalla nuž cjissiĉa. Anaĉa juyztokaz inakaz cjissiĉa. Pero tsjii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlŋinacami anawalinacquitant liwriitaž cjequiĉa. Jalla nii tjuŋi tjewža. ²¹Jalla nii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlŋinacami tjapa ana walinacquitantami liwriitaž cjequiĉa. Ticzmi anawali watŋinacami ana želaquiĉa. Liwritiquiztan tii muntumi tii muntuquiz žejlŋinacami liwj zumacama cjiskattaž cjequiĉa, jaknužt Yooz maatinacaqui zumapan cjiskattaž cjeĉhaja, jalla nižta irata. ²²Adanž timpuquiztanpacha tii timpucama tjapa tii muntuquiz žejlŋinacaqui sufriĉa jaknužt tsjaa ic maataka majtz ora sufriĉhaja, jalla nižta ancha ayincan žejlĉa. ²³Uĉum kuzquiz zakaz ancha sufriĉa, Espiritu Santuchiz cjenami. Nii Espiritu Santuqui tsjii zuma adelanto uĉum kuzquiz žejlĉa. Jalla nuž cjen uĉumqui ancha tjewža, juc'ant tsjan

zuma kamaŋchiz cjisjapa. Uĉumqui Yooz maatinacaž cjitiquiztan nii zuma kamaŋchiz cjisnaquiĉa. Nižaza uĉum Yooz maatinaca cjan, ew curpuchiz cjisnaquiĉa. ²⁴Jalla nuž uĉumnacaqui tjewža liwriitaž cjen. Ĉjulunacat chertĉhaja, jalla nii chertanaca ana tjewžta cjequiĉa. ĴJec žoŋit chertanaca tjewznasajo? ²⁵Uĉumnacaqui ana chertanaca tjewža. Yoozquiztan tjonŋi zumanaca tjewža. Jalla nižtiquiztan pasinziz kuztan tjewstanĉa.

²⁶Jaknužt uĉum zuma tjewzqui sufris awantizjapa yanapĉhaja, jalla nižta irata Yooz Espiritu Santuqui uĉum yanapĉa tjurt'iŋi kuzziz cjisjapa. Uĉumqui Yoozquiztan jaknužt mayiziz waquiziĉhaja, ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Espiritu Santupacha uĉumnacalta ancha mayižinŋiĉa, nižaza niipachaž ancha sint'iĉa uĉumnacalta. Nii Espiritu Santuž mayižintauki žoŋž tawkžtan ana chiita cjesaĉa. ²⁷Espiritu Santuqui criichi žoŋinacžta mayižinŋiĉa Yooz Ejpž kuzcamakaz. Jalla nuž mayižinan kuzquiz zizŋi Yooz Ejpqui nii Espiritu Santuž kuzquiz pinsitanaca zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Yooz Espiritu Santuž uĉumnacalta mayižintanaca zizza.

YOOZ EJPQUI NIIŽ MAATINACŽTAN ANCHA MUNAZIĉA

²⁸Yoozqui niž pinsitacama žoŋinaca kjawziĉa, niž maati cjiskatajo. Jalla nii kjawžta žoŋinacaqui Yooztan zuma munaziĉa. Jalla nii munazita žoŋinacžta Yoozqui ĉhjulu cjenami mantiĉa ninacžta zuma cjisjapa. Uĉumqui nii zizza. ²⁹Yoozqui tuquitanpacha zizziĉa, jecnacat niž maatinaca cjisnaĉhaja, jalla nii. Nižaza tuquitanpacha Yoozqui niž maatinaca utĉiĉa, niž zinta Majch irata cjisjapa, jalla nižta zuma cjisjapa.

Jalla nuž Yoozqui pinsichiča, niiž zinta Majchqui jilir jila cjisjapa, tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiztan juc'ant honorchiz cjisjapa. ³⁰Yooz Ejpqui jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, nii pinsichiča. Ninaca kjawzizakazza. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawztčhaja, jalla ninaca ana ujchiz cjiskatčha. Nižaza Yoozqui jecnacat ana ujchiz cjistčhaja, jalla ninaca juc'ant zuma kamañchiz cjiskatčha.

³¹Tjapa nii puntuquiztan učumqui, ĵkjaž iya cjequejo? Yoozqui učumnacaltajapanča. Jalla nižtiquiztan ĵject učum atipasajo? Anaž čjulumi. ³²Yoozqui niiž zinta Majch ana chjojchiča, antiz učumnacaltajapa utchiča, učum laycu ticzjapa. Jalla nuž niiž zinta Majch utchiž cjen učumnacaquiz tjapa niiž zumanaca zakaz tjaaquičha, juc'ant zuma kamañchiz kamajo.

³³Nižaza Yooz illzta žoñinacžjapa anaž jecmi uj tjojtasača. Yoozpacha ninaca ana ujchiz cjiskatchiča.

³⁴Jalla nižtiquiztan ĵject Yooz illzta žoñinacžquiz “Casticta cjistanča” cjican chiyasajo? Anaž jecmi. Jesucristučha ninacž laycu ticziqi. Nekztan ticziquiztan jacatatchiča. Anziqui Yooz Ejpž žew kjarquiz žejlčha, tjapa mantican. Jalla nii Jesucristupachača učumnacalta tjurt'ižinñiqui.

³⁵Čjulunacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan munaziča: sufris watanami, llaquinaca watanami, chjaawjkatñi watanami, mach'a watanami, ana zquiti žejlž watanami, ana waliž tjonanami, ana wali ticz watanami, čjulunacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan munaziča. ³⁶Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz partiquiz žejlčhiž cjen učumnacaqui sufrican sufrican zapuru ticzmayažtakaz žejlčha.

Učum quintra žoñinacaqui tantiiča, criichi žoñinacaž contaj cjila, cjican. Conz uuzanacažtakaz učumnacaquiz nayčha”.

³⁷Pero čjulunacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan panž munaziča. Nižaza čjulunacaž watanami učumnacaqui Jesucristuž cjen tjapa nii anawalinacžquiztan atipaquičha. ³⁸Anaž čjulumi Yooz učumnacatan ana munazizkati atasacha: anaž ticzmi, anaž žetimi, anaž anjilanacami, anaž mantinñinacami, anaž poderchiznacami, anaž anztan žejlñinacami, anaž jaztan žejlñinacami, ³⁹anaž tsewcta poderanacami, anaž tii yokquiz žejlñi poderanacami, anaž čjul paatanacami Yooz učumnacatan ana munazizkati atasacha. Yoozqui učumnacatan panž munaziča, učumnacatan Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjen.

JUDIO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

9 Tsjilla cjesača. Jalla tii puntuquiztan wejrqui zuma razunapal cjiwčha. Jesucristužquiz kuzziz cjen razunal chiyučha, anal toscara chiyučha. Espíritu Santuqui wejt kuz zizza. Lijituma cjiwčha. ²Ancha llaquizučha, nižaza wejt kuzquiz anchal cjuñznučha wejt judío wajtchiz žoñinacžquiz. ³Wejt judío žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz cjiskattasaž niiqui, wejrqui Jesucristužquiztan t'akžtacama cjis pectasača. Nižaza wejrqui ninacž laycu infernuquin castictacama cjitasača. Ninacaqui wejt parti žoñinacača. ⁴Israel majchmaatinacquiztan tjonchiž cjen, ninacaqui Yooz illzta žoñinacača. Yoozqui judío žoñinacžquiz persun honora tjeeziča. Nižaza Yoozqui judío žoñinacžtan acuerdunacquiz luzziča. Nižaza Yoozqui Moisesquiz lii tjaachiča ninacžtajapa. Nižaza

Yoozqui, jaknužt niizquiz sirwiz waquizichaja, jalla nii cuzturumpinaca ninaczquiz tjaachiha. Nižaza tuqui timpuquiz Yoozqui ninaczquiz takunaca tjaachiha, jastanaqui tsjii Liwriini tjonaquicha, nii. ⁵ Učhum judío žoñinacz tuquita atchi ejpnacaqui Yooziž illztatača. Jaziqui učhum judío žoñinacz majchmaatinacquiztan tjonñitača Cristuqui. Nekztan žoñž curpuchiz cjissiča. Cristučha tjapa mantiñi Yoozpachaqui. Nižaza wiñaya honorchiz cjila. Nužoj cjila. Amén.

⁶ Tjapa Israel cjita tuquita ejpž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum Israel wajtchiz žoñinaca, nižaza anača Yooz wajtchiz žoñinaca. Tjapa judío žoñinacami ana Yooz maatinacž cjenami, Yooz takuqui cumplissiča. ⁷ Nižaza tjapa Abrahamž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum Abrahamž familiaqui. Cjijrta Yooz takuqui Abrahamž puntuquiztan tuž cjiča: “Am ultim majchmaatinacaqui am majch Isaacžquiztan okaquicha”. ⁸⁻⁹ Jaziqui wejrqui cjiwča, tjapa Abrahamžquiztan ojknī majchmaatinacaqui anača ultimu Yooz maatinaca, nii. Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiha, tuž cjican: “Weriž chiita timpuquiz quejpžcača, wejt taku cumplizjapa. Jalla nii weriž quejpžquizcama am Sara cjiti tjunqui tsjii majch mataquicha”. Nekztan Abrahamqui nii taku catokchiča. Nižaza Yoozqui tjapa niiz taku catokñi žoñinaczquiz nayča, ninacaqui ultim lijituma Abrahamž majchmaatinacača, nii.

¹⁰ Tsjilla cjesača nii puntuquiztan. Učhum Isaac tuquita atchi ejpqui Rebeca cjiti tjunchizza. Nii lucutiñiqui pucultan majchnacchiztača. ¹¹⁻¹³ Nii pucultan ocjalaž ima matan, nižaza ima zuma ana zuma paan, Yoozqui Rebecaquiz cjichiča, tuž cjican: “Am jilir majchqui

niiž majchmaatinacztanpacha niiz lajkžquiz piyunanaca cjequicha niiz lajkž majchmaatinaczquizpacha”. Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jacob pecchinča. Esau ana pecchinča”. Jaknužt Yooz pinsitčaja, jalla nuž illziča. Paatanacquiztan jama ana illziča Yoozqui. Pero niiz pectacama illziča, nižaza kjawziča niiz partiquiz cjisjapa.

¹⁴ Jalla nii puntuquiztan žkjaž iya cjequejo? ¿Yooz ana lijituma paajo? Anaž cjesača. Yoozqui lijituma panž paača.

¹⁵ Yoozqui Moisesquiz cjichiča, tuž cjican: “Wejt munañpacama wejt okžni kuz tjeeznuča, nižaza wejt munañpacama favora paaznuča”. ¹⁶ Ana žoñž munañpacama, nižaza ana žoñiž langžtacama Yoozqui okža. Pero Yoozqui persun kuz munañpacama okža. ¹⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: Yoozqui Egipto nación chawc jiliržquiz cjichiča: “Wejrqui am utchinča chawc jiliri cjisjapa. Jalla nuž am utchinča, am quinta wejt azi tjeezjapa, nižaza tjapa tii žoñinaczquiz weriž paata quinto mazta cjisjapa”. Jalla nuž cjichiča Yoozqui. ¹⁸ Yoozqui persun kuz munañpacama okža, nižaza persun kuz munañpacama žoñinacz kuz chojruzakaz cjiskatča. Jalla nižta kjanapachača.

¹⁹ Cunamit tsjiiqui cječhani, tuž cjican:

—Jalla nižta cjen, žkjažtiquiztan Yoozqui žoñinacz ujquiztan casticaquejo? ¿Jec žoñit Yooz pinsita quintra kamasajo?

²⁰ Jalla nižta chiñižquiz pewcznača, žject amjo Yooz quintra ch'aazjapajo? ¿Tsjii ojchqui niiz paañižquiz chuchasajo, “žKjažtiquiztan wejr nižta paajo?” cjicana? ²¹ Tsjii ojch paañiqui čhjulumi paasača ljocquiztanaqui. Ljocquiztan paasača tsjii ancha c'achja ojchlla pijiztanaczquiz joojoota cjisjapa. Nižaza ana zuma cheechi ojch paasača, zapuru joojoota cjisjapa.

²² Jalla nižta iratačha Yoozqui. Yoozqui tsjii žoñinaca utchičha, casticta cjisjapa. Jalla nuž utchičha, niž azi tjeezjapa, nižaza niž uj quintr žawjz tjeezjapa. Jalla nuž tjeezni peccanami Yoozqui pasinziz kuztan nii ana wal žoñinaca awantičha, casticz tjuñicama. ²³ Nižaza Yoozqui yekjap žoñinaca utchičha, niž okžta cjisjapa. Tuquitanpacha nii žoñinaca tjaczičha, arajpachquin zuma honorchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui nii žoñinacžtan okžni kuztan žejlčha, niž juc'ant okžni kuz tjeezjapa. ²⁴ Učhum zakaz Yoozqui kjawzičha, niž okžta žoñinaca cjisjapa. Judío wajtchiz žoñinacami ana judío wajtchiz žoñinacami, tjapa učhumqui Yooz okžta žoñinacčhumčha. ²⁵ Jalla nii puntuzakaz Yoozqui Oseas cijjrta liwruquiz tuž cjičha:

“Ana Yooziž illzta žoñinacaqui Yooziž illzta žoñinaca cjequičha. Nižaza tuqui ana pecta žoñinacaqui anziqúi Yooziž pecta cjequičha”.

²⁶ Nižaza tuquiqui judío žoñinacaqui cjichičha: “Ančhucčha anaž Yooz wajtchiz žoñinacaqui”. Pero tii timpuquiz nii iñarta žoñinacaqui “zejtñi Yooz maatinacaž cjequičha”. ²⁷ Israel žoñinacž puntuquiztan Isaiás profetaqui tuž cjichičha: “Israelž majchmaatinacaqui ancha tama želaquičha, kot at pjilažtakaz, jalla nižta miraquičha. Jalla nuž mirchi cjenami, tsjii kjaž žoñinacakaz liwriitaž cjequičha. ²⁸ Yooz Jiliriqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz niž chita taku cumplaquičha, panž apura cumplaquičha”. ²⁹ Jalla nii puntuzakaz Isaiás profetaqui mazinchičha tuž cjan: “Walja azziz Yooz Jiliriqui tsjii učhum majchmaatinaca ana liwriitasaz niqúi, tjappacha ticztasačha Sodoma wajtchiz žoñinacažtakaz, nižaza Gomorra wajtchiz žoñinacažtakaz”.

JUDIO ŽOÑINACAQUI UJQUIZ TJOJTSA

³⁰ ¿Kjaž cjequejo nekztanajo? Tuquiqui ana judío žoñinacaqui ana importichičha Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Jaziqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissičha. ³¹ Nižaza judío žoñinacaqui Moisés lii jaru kamz pecatčha, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Pero nii lii jaru ana zumpacha kami atchičha. ³² ¿Kjažtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisni atatjo? Ninaca persunpacha lii jaru kamtiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjis pecchičha. Pero ana atchičha. Nižaza nii lii jaru kamz peccan, juc'ant ujchiz cjissičha, Jesucristužquin ana kuz tjaachiž cjen. Jaknužt tsjii mazquiz tejžcu tjojtsaja, jalla nižta irata Jesucristužquiztan ujquiz tjojtsičha. ³³ Jalla nužpacha cijjrta Yooz takuqui cjičha:

“Žoñinaca nonžna; wejrqui Sión cjita wajtquiz tsjii utčha. Jalla nižquiztan žoñinaca ujquiz tjojtsnaquičha. Tsjii maztakaz nižquiztan žoñinaca t'eznaquičha. Pero jakziltat nižquiz kuz tjaačhaja, jalla niqúi ana inakaz kuz tjaaquičha. Ana incallta cjequičha”.

10 Jilanaca, cullaquinaca, judío žoñinaca liwriitaj cjila, jalla nužučha weriž kuzquiz pectaqui. Nižaza jalla nužučha weriž Yoozquin mayiztaqui. ² Ninacž puntuquiztan wejrqui ticlaračha, ninacaqui Yooz sirwiz pecčha, nii. Pero Yooz sirwiz puntu ana zuma tintazza. ³ Jaknužt Yoozqui žoñinaca ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčhaja, jalla nii Yooz pinsita ana zizza. Ninacaqui persun kuzquiz pinsitacamakaz Yooz yujcquiz zuma cjis pecčha. Jalla nižtiquiztan Yooz pinsitiquiz ana importichičha; nižaza Yooz taku ana nonža. ⁴ Jesucristuqui

Moisés lii nužquiz apatatskatchiċha. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaaċhaja, jalla niikaz Yooz yujcquiz zuma cjisnaquiċha, ana ujchiz.

⁵Yooz yujcquiz zuma cjis puntuquiztan Moisesqui tuž cjiŕrchiċha: “Jakziltat wejt lii jaru kamċhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquiċha, lii jaru kamchiž cjen”. Pero žoñinacaqui nuž kami anapan atċha. ⁶Jaziqui Jesucristužquiz kuz tjaaċhiž cjenkaz Yooz yujcquiz zuma cjesaċha. Jalla nii puntuquiztan tužuċha. Anċhuca kuzquiz ana pinsaquiċha, tuž cjican: “¿Ject arajpacha yawasay?” (Jalla nuž cjican, Jesucristo ċhjiŕkwatz pecċha.) Ana ċhjul žoñimi nižta paasaċha. ⁷Nižaza anċhuca kuzquiz ana pinsaquiċha, tuž cjican: “¿Ject ticzi žoñinacžquin okaqui?” (Jalla nuž cjican, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatz pecċha.) Ana ċhjul žoñimi nižta paasaċha. ⁸Pero ċhjul žoñimi Yoozquin kuz tjaaċhiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasaċha. Yooz yujcquiz zuma cjisqui jalla tužuċha. Liwriiñi taku anċhucalta žejlċha, Yoozquin kuzziz cjisjapa. Nii taku anċhuca atžtan parlasaċha, nižaza anċhuca kuztan catokasaċha. Jalla nii liwriiñi takuqui tužuċha: Jesucristužquiz kuz tjaaquiž niiqui, liwriita cjequiċha, nii. Jalla niipacha wejrnacqui paljajuċha. ⁹Anċhucqui ticlarstanċha, Jiliripanċha Jesucristuqui, cjicanaqui. Nižaza anċhuca kuzquiz criistanċha, Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatchiċha, jalla nii. Jalla nekztan liwriita cjequiċha. ¹⁰Žoñinacaqui tjapa kuztan criistanċha, nekztan Yooz yujcquiz zuma cjequiċha, ana ujchiz. Nižaza persun tawkžtan “Jesucristužquiz kuz tjaa-uċha” cjican ticlarstanċha, nekztan liwriita cjequiċha.

¹¹Cjiŕrta Yooz takuqui tuž cjiċha: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaaċhaja, jalla

niiqui ana inakaz kuz tjaaquiċha”.

¹²Judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami Yooz yujcquiziqui tsjii parijukazza. Yooz Jiliriċha tjapa žoñinacžta Jiliriċui. Jakziltat liwriita cjisjapa Yoozquiz mayiziċhaja, jalla nižquiz Yoozqui okznaquiċha; nižaza liwriyaquiċha. ¹³Jalla nužpacha cjiŕrta Yooz takuqui cjiċha: “Jakziltat Yooz Jiliržquiz mayiziċhaja, jalla niiqui liwriita cjequiċha”. ¹⁴Pero žoñinacaqui Yoozquin ana criyaquiž niiqui, ċkjažt nii žoñinacaqui Yoozquin mayizasajo? Nižaza Yooz puntuquiztan ana nonzitažlaj niiqui, ċkjažt Yoozquiz criyasajo? Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñi ana želaquiž niiqui, ċkjažt nonžni cjesajo? ¹⁵Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñinaca ana cuchanžquitažlaj niiqui, ċkjažt Yooz puntu paljayta cjesajo? Cjiŕrta Yooz takuqui tuž cjiċha: “Ancha zumaċha Yooz puntu paljayñi žoñinacaqui. Paljayta Yooz taku catokžcu, Yooztan žoñinacžtan wali ċjiskatasasċha”.

¹⁶Pero wacchi žoñinacaqui paljayta Yooz taku ana juyzu paaċha. Jalla nužupan Isaiasqui ċjichiċha: “Yooz Jiliri, ċject wejrnacaž paljayta takunaca crijo? Tsjii kjažukazza criichiċui”. ¹⁷Jaziqui Jesucristuž puntu paljaytažlaja, nii puntu nonžta cjesaċha. Nižaza Jesucristuž puntu nonžcu, žoñinacaqui nižquin kuz tjasaċha.

¹⁸Wejŕ pewcznuċha, ¿Judío žoñinacaqui ana nonzejo? Nonzipanċha. Yooz takuqui cjiċha:

“Tjapa kjutñi tii yokchiz žoñinacžquiziqui nii liwriiñi taku mazmaztaċha. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui nii taku nonža”.

¹⁹Tsjiižtan wilta pewcznuċha, ¿Israel wajtchiz žoñinacaqui ana intintazzikaya? Tuquiqui judío žoñinacž puntuquiztan Moisesqui ċjichiċha:

“Yoozqui ančhucaquiz iniziskataquiča, yekja wajtchiz žoñinacžquiztan. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz žawjkataquiča tuquita ana Yooz pajni wajtchiz žoñinacžquiztan”.

²⁰ Nekztanaqui Isaiasqui ana eksu, tuž chiichiča:

“Ana werar Yooz pecñinacaqui ultimiquiziqui Yooz pajchiča. Nižaza Yoozqui persunpacha tjeeziča tuquita ana nižquiz pecñinacžquiz”.

²¹ Yooz Ejpqui Israel wajtchiz žoñinacž puntuquiztan tuž cjiča:

“Zita zita wejrqui ančhuc kjawznatuča wejtquin tjonajo. Ančhuczi anaž wejt kjawža cazza, antiz wejt quintrakazza”.

CRICHI JUDIO ŽOÑINACA ŽEJLČHA

11 Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznuča, ¿Yoozqui niž tuquita illzta žoñinaca chjatkato? Anapanž cjesača. Wejrpacha Israel wajtchiztča, Abrahamž majchmaatitča, nižaza Benjaminž parti žoñtča. ² Tuquitanpacha Yoozqui Israel žoñinaca illziča. Jalla nižtiquiztan anaž chjatkatasacha. ¿Jalla Elías puntuquiztan ana cjuño? Elías puntuquiztan cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: Eliasqui Israel žoñinacž ujnaca Yoozquiz tjeeziča, tuž cjan: ³ “Yooz Jiliri, ninacaqui amiž cuchanžquita profetanaca conchiča. Nižaza am sirwiz altaranaca pajlchiča. Wejrqui am sirwiñi zinalla želuča. Ninacaqui wejr zakaz konz pecča”. Jalla nuž cjichiča Eliasqui. ⁴ Nekztan Yoozqui Eliasquiz tuž kjaaziča: “Wejtajapa pakallawk warank žoñinaca čhjetzinča. Ninacaqui Baal cjita žoñiž paata yooz yujcquiz anapan quillziča”. ⁵ Jalla niža irata tii timpuquiz zakaz tsjii kjaž judío žoñinacaqui Yooz partiquiz žejlča.

Yoozqui ninacžquiz okžcu, illziča. ⁶ Nii criichi judío žoñinacaqui Yooziž okziž cjenkaz illztača. Jalla nižtiquiztan ana ninacaž kamtiquiztan illztača. Ninacaž kamtiquiztan illzta cjtasaž niiqui, Yooz okzqui inakaz cjtasača.

⁷ ¿Jazic kjaž cji? Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiztan liwriita cjis pecatča. Pero ana liwriitatača. Yooziž illztanacaqui ninaca alajakaz liwriitatača. Parti Israel žoñinaczi chojru kuzziz cjissiča. ⁸ Jalla nii chojru kuzziz žoñinacž puntuquiztan cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui Israel žoñinacžquiz niž puntu ana intintiñi kuzziz cjiskatchiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Yooz puntu chercanpacha ana cherñiž-takaz cjiskatchiča, nižaza Yooz puntu nonzcanpacha ana nonzñiž-takaz cjiskatchiča. Anzta tii timpucamaž niža žejlča”.

⁹ Nižaza Davidqui Yooz tawk liwruquiz tuž cijjrchiča:

“Yoozquin ana kuzziz žoñinaca žejlča. Yooziž tjaatanacaqui ninacžquiz ujquiz tjojtskatla. Tsjii trampažtakaz cjila, ujquiz tjojtskatzjapa. Nižaza ninaca t'ezinla, ninacž uj paatiquiztan jama casticta cjisjapa. ¹⁰ Zur žoñinacažtakaz žejlcan Yooz puntu ana cherñi cjila. Nižaza ninacž tajqui chutunzižtakaz cjila, ana walinacaž tjonchiž cjen”.

YEKJA WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

¹¹ Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznuča, Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiz tjojtsiž cjen, ¿wiñaya chjatkatta cjesajo? Anapanž cjesača. Israel wajtchiz žoñinacaž liwriiñi tawkuiz ana juyzu paachiž cjen, nii liwriiñi takuqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljaytača, Israel žoñinacžquiz p'ekinchayzjapa, Yoozquin

kuz tjaajo. ¹²Israel žoñinacaž liwriiñi taku ana juyzu paachiž cjen parti žoñinacžtajapa zuma cjissiča. Nižaza ninacaž Yoozquiztan jaytitiqiztan yekja wajtchiz žoñinacžtajapa wali cjissiča. Jalla nižtiquiztan Israel žoñinaca wilta Yooz partiquiz cjisnan tsjan juc'ant zumaž cjisnaquiča yekja wajtchiz žoñinacžtajapa.

¹³Anziqui ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz chiyuča. Wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz cuchanžquita apostoltča. Jalla nižtiquiztan wejt apóstol kamaña anchal importayuča, ¹⁴wejt judío sarchiz žoñinaca p'ekinchayzjapa, nižaza tsjii kjažu liwriita cjisjapa. ¹⁵Judío žoñinacaž chjatkattaž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui pertunta cjissiča, Yooztan wali cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñinacaž wilta Yooz partiquiz risiwta cjis cjen, žoñinacaqui ticziquiztan jacatatchi cjisnaquiča. ¹⁶Judío žoñinacž tuqita atchi ejpnacaqui Yooz partiquiz želatča. Jalla nižtiquiztan tsjii tjonñi timpuquiz judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta cjisnaquiča. Jaknužt primir paata t'antaqui zumažlaja, jalla nekztan tjapa nii t'anti mazaqui zuma zakazza. Nižaza tsjii munti sep'aqui zumažlaj niiqui, nii tsijtñi muntiqui zuma zakazza.

¹⁷Tsjii judío žoñinacaqui munti itzanacažtakaz ts'ojrtača. Nižaza ančhuc yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii ana pecta munti itzažtakazza. Pero ančhucqui judío žoñinacž cjenpacha apjattača, nii zuma muntiž cjen wali zakaz cjeয়ো. Nii zuma muntiqui Yooz partiča. ¹⁸Ančhucqui jalla nuž apjattiquiztan, anaž judío žoñinaca iñaraquiča. Jakziltat iñaračhaja, jalla niiqui tuž cjuñž waquiziča, ančhucqui nii sep'až cjen žetiñčhucča. Ana ančhucča cjen nii sep'a žejtča. Nii sep'ača judío žoñinacaqui. Cristuča

tsjii judío žoñiqui. Jalla niiž cjen ančhucqui ew žeti tanzinčhucča.

¹⁹Yekjapanacaqui cunamit cječhani, “Nii itsanacaqui ts'ojrtača wejnaca apjatžta cjisjapa”. ²⁰Razunaž niiqui. Ana Yoozquin kuz tjaachiž cjen judío žoñinacaqui chjatkattača. Ančhuczi Yoozquin kuz tjaachiž cjen jalla nii alajakaz Yooz partiquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan anača mitarazi kuzziz cjeella. Antiz humilde kuzziz cjee, Yooz rispitan. ²¹Yoozqui ana kuz tjaani judío žoñinacžjapa quintra cjissizlaj niiqui, ančhucajapa zakaz quintra cjisnaquiča ana niižquiz kuzzizlaj niiqui. ²²Yoozza okžñimi nižaza casticñimi, jalla niiž tantiya. Yoozquiztan zarakñi žoñinacžjapa casticñipanča. Nižaza niižquin kuz tjaañinacžjapa okžñipanča. Ančhucqui tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhuc tira okznaquiča. Ančhucqui ana tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhucquiz zakaz chjatkataquiča. ²³Nii chjatkatta judío žoñinacaqui wilta Yoozquin kuz tjaaquiz niiqui, wilta Yoozqui ninaca ricujaquiča. Yoozqui ricujzmi atča, Yooz partiquiz cjisjapa. ²⁴Ančhucqui yekja wajtchiz žoñinacača, ana pecta munti itzanacažtakaz. Ana Yooz partiquiz želan Yoozqui ančhuc niiž partiquiz apjatchiča, yekja wajtchiz žoñinacaž cjenami. Jalla nižta watan, judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta apjatžqui tsjan pjasilača, tuquiqui Yooz partiquiz žejlchiž cjen.

JUDIO ŽOÑINACAQUI YOOZQUIN KUZ TJAAQUIČA

²⁵Jilanaca, cullaquinaca, tsjii tuqita ana zizta taku ančhucquiz zizkatz pecuča, ana mitaraz kuzziz cjisjapa, “Wejrnacqui ziziñ žoñtča” cjicanaqui. Jalla tuž zizkatz pecuča: Yoozqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz niiž partiquiz cjiskatz pecča. Jakziltanacžquiz

Yoozqui niiž partiquiz luzkatz pec-
čhaja, jalla ninacaqui luzaquičha. Tjapa
nii Yooziž pecta žoñinaca Yooz par-
tiquiz luzcama, jalla niicama Israel žoñi-
nacaqui chojrū ana intintiñi kuzziz cje-
quičha. ²⁶ Jalla nekztanaqui tjapa nii
timpuquiz žejlñi Israel žoñinacaqui li-
wriita cjequičha. Jalla nuž cjiyrta Yooz
takuqui cjičha:

“Sión wajtquiztan tsjii Liwriiñiqui
tjonaquičha. Jacobž majchmaati-
nacquiztan ana zum kamañanaca
jaytiskataquičha. ²⁷ Jalla
nekztanaqui wejrqui ninacžtan
compromitačha, ninacž ujnaca
pertunačha, nii”.

²⁸ Tii timpuquiziqui Israel
žoñinacaqui Yooz liwriiñi tawk
quintračha, nižaza Yooz quintračha,
ančhucalta wali cjisjapa. Jalla ninaca
Yooz quintraž cjenami Yoozqui
ninacžtan munazičha, ninacž tuquita
atchi ejpnaca illziž cjen. ²⁹ Yoozqui
tjaacanpacha anaž niiž tjaataqui
kjañasačha. Nižaza Yoozqui illžcupacha,
ana chjatkatasačha. ³⁰ Tuquiqui
ančhucqui Yooz ana cazziñčhucčha.
Anziqui ančhucqui Yooziž pertuntačha,
ninacaž ana Yooz cazziž cjen. ³¹ Tii
timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz
ana cazza. Jalla nuž cjenami tii jarquin
ninacaqui Yooziž pertuntaž cjequičha,
jaknužt ančhucqui pertunta cjistčhaja,
jalla nižta. Jalla nižta Yoozqui niiž
okzñi kuz tjeeznaquičha. ³² Yoozqui tsjii
pariju tjapa žoñinacž ujnaca tjeezičha,
niižquiz ana cažta, jalla nii. Jalla nuž
tjeezičha tjapa žoñinacžquiz tsjii pariju
niiž okzñi kuz tjeezjapa.

³³ Ancha juc’anti zumačha Yoozqui!
Ancha zuma pinsitanacchizza. Nižaza
Yoozqui tjapa intintazza. Nižaza Yooz-
iž pinsitanaca anaž jecmi zuma intin-
tasačha. Yooz pjalan anaž jecmi niižquiz
mitisasačha. ³⁴ Ject Yooz Jilirž pinsi-
tanaca intintasajo? Ject Yooz Jiliržquiz

tjaajnasajo? ³⁵ Ject Yooz Jiliržquiz ayñi
cjisjapa tjaasajo? Anaž jecmi. ³⁶ Tjapa
Yoozquiztan tjončha. Nižaza tjapa ni-
iž cjen žejlčha. Nižaza tjapa niižtaca-
mačha. Yoozqui wiñaya honorchiz cjila.
Jalla nužoj cjila. Amén.

YOOZ KUZCAMA KAMZ PUNTU

12 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz
ančhuc okziž cjen ančhucquiz
chiižinučha, ančhuca persun curpu
Yoozquin tjaa, tsjii žejtñi wilanažtakaz.
Ančhuca persun curpu Yooztajapakaz
cjee, ana zinta uj paacan. Nuž
cjen Yoozqui cuntintuž cjequičha.
Jalla nižtačha Yooz ultim ljiytuma
sirwizqui. ² Jaknužt tii muntuquiz
ana criichi žoñinaca kamčhaja, jalla
nižta ančhucqui ana kama. Antiz
ančhucaz pinsitanacaž campiita cjee,
Yooz pinsitanacaž irata cjejajo. Tjapa
ančhuca kamaña zuma cjee. Jalla
nekztan Yooz kuz zizñiž cjisnaquičha.
Yooz kuzqui zumapančha, nižaza Yooz
kuzcama kamzqui Yoozquiz cuntintu
cjiskatčha, nižaza Yooz kuzcama
kamcan ančhucqui zumapan cjequičha.

³ Yoozqui wejr okžcu apóstol
puestuquiz wejr utchičha. Jalla
nižtiquiztan tjapa ančhucquiz
chiižinučha, persun puntuquiztan
anačha pinzizqui, “Wejrqui tsjan
zumtčha” cjicanaqui. Jalla nuž
pinziz anaž waquizičha. Antiz zapa
mayni persun kamañ puntuquiztan
zuma razunchiz pinziz waquizičha.
Cjuñzna, Yoozqui zapa maynižquiz tsjii
kamaña tjaachičha, Yoozquin kuzziz
cjitiquiztan jama. Jaziqui ana mitarazi
kuzziz cjee. ⁴ Tsjii curpuquiz wacchi
partinaca žejlčha. Punta punta žejlčha,
cherni, nonznñi, lanzñi jalla nižta.
⁵ Jalla nižta irata Cristuž partiquiz
žejlčha. Učhumqui tamaž cjen tsjii
pariju Cristuž partiquizkaz žejlčha,
tsjii curpužtakazza. Cristuž partiquiz

žejlcan, učumnacaqui tsjii kuzziz uniru žejlča.

⁶Yoozqui zapa maynižquiz yekja yekja kamaña tjaachiča, jaknužt munchaja, jalla nuž. Jalla nii tjaata kamañ jaru kama. Yooziž tjaata taku parliñi kamañchižlaj niiqui, jalla nii kamañquiz zuma kama, Yoozquiz tjapa kuzquiztan jama.

⁷Iclizquiz yanapñi kamañchižlaj niiqui, zuma yanapz waquiziča. Yooz puntu tjaajiñi kamañchižlaj niiqui, zumapan tjaajinz waquiziča.

⁸Yoozquin kamzjapa p'ekinchayñi kamañchižlaj niiqui, zumapan p'ekinchayz waquiziča. Yoozquin cusasanaca tjaañi kamañchižlaj niiqui, tjapa kuztan tjaaz waquiziča. Icliza irpiñi kamañchižlaj niiqui, zumapan irpiz waquiziča. T'akjir žoñinacžquin okzñi kamañchižlaj niiqui, zuma cuntintu yanapz waquiziča.

ZUMAPAN KAMAQUIČHA

⁹Tjapa kuztan porapat lititum zuma munaziñi cjee. Ana zuma paaznaca anapan peca. Pero zuma paaznaca tjapa kuztanpan paa. ¹⁰Porapat oksaspanča. Zuma kuztan parti hermanonacžquiz rispitaquiča, anača tsjiž rispitskaz tjewzqui.

¹¹Ana jayrazñi kuzziz cjee, pero c'unchi kuzziz cjee Yooz sirwizjapa. Nižaza tjapa kuztanpan Yooz sirwa.

¹²Arajpach zumanaca tjewžcan, cuntintuž kama. Llaquinacaž tjonanami pasinziz kuzziz kama. Yoozquin parlicanpan žela.

¹³Criichi žoñinacaž t'akjiri želan, panž yanapa. Tjonzñinaca tjonan, panž kjawžna.

¹⁴Ančuca quintra žoñinacžtajapa Yoozquiztan mayižinaquiča, ninaca zuma cjisjapa. Anaž quintra chiichiyaquiča. Antiz mayižinaquiča.

¹⁵Cuntintu žejlñi žoñinacžtan cuntintuza cjee. Kaañi žoñinacžtan chicazaž kaazna.

¹⁶Porapat zuma munazican kama. Anača mitarazi kuzziz tucquin cjis pecsqui. Pero humilde kuzziz wirquin cjian cuntintuž cjee. Anača “Wejrqui zuma ziziñ žoñtča” cjee.

¹⁷Tsjiiqui ančuca quintra paachiž cjen, ančhucqui anača nižtapacha quintra tjepunzqui. Zumapanž paazjapa tjapa kuz tja. ¹⁸Nižaza ančhucqui tjapa žoñinacžtan zuma kama, attacama.

¹⁹Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucpacha anača quintra tanassa. Yoozpachaž ančuca quintranaca casticaquiča. Jalla nuž cjiirta Yooz takuqui cjiča: “Yooz Jiliriui tuž cjiča, ‘Wejrtča quintra žoñinaca castiquiñtqui. Wejr casticača’”.

²⁰Nižaza Yooz takuqui cjiča: “Ančuca quintra žoñinacaž čhjeri eecziž cjen, čhjeri ona. Nižaza kjaz kjara passiž cjen, kjaz ona. Jalla nuž paažcuqui nii žoñinacžquiz azkataquiča”. ²¹Tsjii žoñiui ančuca quintra paasača. Ančhuczi ana nižtapacha tjepna. Pero nii quintra žoñžquiz zumžtanž paacan jalla nuž atipa.

13 Tjapa žoñinacaqui gobiernuž mantitanaca caz waquiziča. Yoozqui mantiz poder tjaacha tižquizimi nižquizimi. Yoozqui jilirinacžquiz poder tjaachiča mantizjapa. ²Jalla nižtquiztan jakziltat jilirž quintra cječhaja, jalla niiqui Yooziž utžta žoñž quintrača. Nižaza nii quintra žoñinacaqui casticta cjequiča. ³Zuma paañi žoñinacaqui anaž jilirinacžquiz eksnasača. Antiz ana zuma paañi žoñinacaqui jilirinacžquiz eksnasača. ¿Ančhucqui jilirinacžquiz ana eksan kamz pecya? Zumapan kama. Nekztan nii jilirinacaqui ančucaquiz walikaz cjian cjequiča. ⁴Jilirinacaqui zizcumi ana zizcumi Yooz sirwiča, ančhucalta

wali žejlžjapa. Pero ančhucqui ana zuma paaquiz̃ niiqui, eksnasačha. Jilirinacaqui casticz poderchizza, anačha inakaz nii mantiz puestu tanža. Ninacaqui Yooz sirwičha, nižaza Yooz cuntiquiztan ana zuma paañi žoñinaca casticčha. ⁵Jalla nižtiquiztan jilirinacž mantuquiz cjee, Yooz ana casticta cjisjapa, nižaza jilirinacžquiz tjapa kuztan cazpančha. ⁶Jalla nijjapa zakaz ančhucqui impuestonaca pjojcz waquizičha. Mantiñi gobiernuqui Yooz sirwican impuestonaca packatčha.

⁷Tjapa jilirinacžtan zumapan cjee. Tsjii tasa tjaaslay niiqui, panž tjaa. Tsjii impuesto pacz waquiziž niiqui, panž paca. Jakziltižquiz rispitz waquiziž niiqui, nižquiz panž rispita. Jakziltižquiz honora waytižinz waquiziž niiqui, nižquiz honora waytižina. ⁸Ana jecžtanami kajchiz žela. Pero porapat zuma munaziz waquizičha. Jakziltat žoñinacžtan zuma munazačhaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cumpličha. ⁹Yooz mantita ortinanacaqui tuž cjičha: “Anačha adulteriuquiz žejlžqui. Anačha žoñi konzqui. Anačha tjañi zaazqui. Anačha toscara chiizqui. Anačha yekja žoñžta cusasa zmazqui”. Jalla nii mantita ortinanacami nižaza tjapa mantitanacami cumplitaž cjequičha, tuž kamcan: “Jaknužta am persun kuztan zuma munazičhaja, jalla nuž žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha”. ¹⁰Jakziltat nižta zuma munazičhaja, jalla niiqui žoñinacž quintra anapan paaquičha. Jalla nižtiquiztan zuma munazican Yooz mantita ortinanaca cumpličha.

¹¹Jalla nuž kamcan, tii timpu naya. Nii nii žela. Tuquiqui Jesucristužquiz kuz tjaachinčhumčha. Anziqui ultimu liwriiz tjuñiqui tsjan žcatžinzquičha. ¹²Tii kamz timpuqui waj tucuzin-naquičha. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinzquičha. Jalla nižtiquiztan ana

zuma paaz kamañquiztan zarakzpan waquizičha. Zuma paaz kamañchiz kamz waquizičha, tsjii zuma armichiz zultatužtakaz. ¹³Zuma kamcan zuma žoñižta ojklaya, kjanquiztakaz ojklaycan. Anaž pijistanaca paacan, kama. Nižaza ana licchi kama. Nižaza ana adulteriuquiz žejlcan kama. Nižaza ana zuma kamañchiz ana kama. Nižaza žoñinacžtan ch'aascan ana kama. Nižaza žoñinacžtan inisican ana kama. ¹⁴Tsjii zuma armichiz zultatužtakaz Jesucristo Jilirž kuzcama kama. Uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz ana kuz tjaa, nii jaru kamzjapa.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI PUNTA PUNTA PINSAQUIČHA

14 Tsjii llajlli kuzziz criichi žoñiqui želan, nižquiz zuma risiwaquičha, pero nižtan ana payznakkatñi puntunaca ch'aas waquizičha. ²Tsjii criichi žoñiqui tantiičha, čjulumiž lulasachha, nii. Yekja criichi žoñiqui tantiičha, čjizwi ana lulasachha, nii. ³Nii čjulumi lujlñi žoñiqui nii yekja žoñžquiz ana inarz waquizičha. Nižaza nii ana čjizwi lujlñi žoñiqui nii čjulumi lujlñi žoñžquiz anaž uj tjojtunz waquizičha. Yoozqui nii čjulumi lujlñiqui risiwchičha, nižquiz kuzziz cjen. ⁴Jalla nižtiquiztan nii Yooz sirwiñi žoñžquiz ana uj tjojtunz waquizičha. Niž persun Yooz Patrunaqui niž uj jwesnaquičha, ana zuma paachižlay niiqui. Yoozquiz kuzziz cjenaqui ultimquiziqui walikaz cjesachha. Yooz Patrunaqui nii žoñžquiz wali cjiskatz atčha niž aztanaqui.

⁵Tsjii puntužtan chiižinučha. Tsjii criichi žoñiqui “Tsjii tjuñinacaqui chawc tjuñinacačha” cjičha. Yekja criichi žoñizti cjičha, “Tsjii parijučha tjuñinacaqui”. Zapa mayni persun kuzquiz zumpacha tantižcuqui, jalla nii tantiita jaru kama. ⁶Tsjii criichi

žoniqúi tsjii chawc tjuńi wartaquíz niíqúi, Yooz honora waytita cjisjapa wartiyaquičha. Tsjii criichi žonizti nii tjuńi ana wartčhaja, jalla niíqúi Yooz honora waytita cjisjapa nižta ana wartčha. Nižaza tsjii čhjulumi lujlńi žoniqúi Yoozquin gracias cjižcu jalla nuž lulaquíz niíqúi, Yooz honora waytita cjisjapa lulaquičha. Nižaza yekja criichi žoniqúi ana chjizwi lulaquíz niíqúi, Yooz honora waytita cjisjapa ana lujlčha. Nižaza ana lujlchiž cjen niíqúi Yoozquin gracias cjican chiiz waquizičha.

⁷ Anaž žoninacaqui inakaz kamčha, nižaza anaž inakaz ticža. ⁸ Učhumqui tii muntuquiz kamcan Yooz Jiliržta-japapanž kamčha. Nižaza ticžcan Yooz Jiliržtajapapanž ticža. Jalla nižtiquiztan žejtcanami ticžcanami Yooz Jiliržtajapapančhumčha. ⁹ Jalla nijapa Jesucristuqui ticzičha, nižaza jacatatchičha, žejtńi žonžtami, ticzi žonžtami tjapa žoninacžta Jiliri cjisjapa.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan žkjažtiquiztan am criichi jilžquíz uj tjojtunjo? Nižaza žkjažtiquiztan am jilž quintra ińarjo? Tjapa učhumqui Yooz yujcquiz prisin-tistančha, niž pjalžtaž cjisjapa. ¹¹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yoozqui ultimupanž cjičha, ‘Wejt yujcquiz zapa mayni žoniqúi quil-lznaquičha. Nižaza zapa mayniqúi wejtquin rispitaquičha; nižaza wejt honora chiyaquičha’”.

¹² Jalla nižtiquiztan tjapa učhumqui Yoozqui quinta tjaastančha.

UJQUIZ ANA TJOJTSKATA

¹³ Jalla nižtiquiztan učhumqui porapat ana iya ujnaca tjojtনারস waquizičha. Pero tjapa učhumqui tuž tantiiz waquizičha, yekja jilžquíz anapanž ujquíz tjojtskatz munzquí. ¹⁴ Čhjul cusasami tsjii criichi žonžquíz ana ujchiz cjiskatasachha. Jalla nii

razuna zizučha, Jesucristo Jiliržquíz kuzziz cjen. Jalla niic nužupančha. Jakziltat “Tii cusasaqui ujchiz cjiskatčha” cjican tantiyačhaja, jalla nižquíz nii cusasaqui ujchiz cjiskatasachha. ¹⁵ Ančhuca lujltiquiztan tsjii criichi žonž kuz payznakaquíz niíqúi, nii čheriqui anaž lujlz waquizičha. Jalla nii čheri tira lulaquíz niíqúi, amqui nii payznakskatńi žonžtan ana zuma munazičha. Yekja criichi žonžquíz ana ujquíz tjojtskata, castica cjeyajo. Jesucristuqui nižtajapa zakaz ticzičha. ¹⁶ Tsjii žonžtaqui čhjul lujlmi walikaz cjesachha. Pero nii lujltaž cjen parti žoninacaqui, “Ana zuma kamańchizza nii criichi žoniqúi” cječhaj niíqúi, nekztan ana lujlz waquizičha. ¹⁷ Yooz mantuquiz kamcan, čherimi liczmi ana importičha. Pero Espíritu Santuž cjen ana ujchiz cjee; nižaza Yooztan ančhucatan walikaz cjee; nižaza cuntintu kuzziz cjee. Jalla nužučha chekan zuma kamańaqui. ¹⁸ Jakziltat jalla nuž kamcan Cristužquíz sirwachaja, jalla niž cjen Yoozqui cuntintuž cjequičha. Nižaza parti žoninacaqui “Nii žoniqúi walikaz kamčha” cjican chiyaquičha.

¹⁹ Učhumnacžtan parti žoninacžtan zumapanž kamzjapa kuz tjaa. Nižaza parti criichinacžquíz juc’ant zuma kamańchiz cjeyajo, jalla nii kamzquíz kuz tjaa. ²⁰ Ančhucaž čhjulumi lujltiquiztan anačha yekja criichi žonžquíz Yooz zuma kamańquíztan jaytiskatzquí. Ana čhjul čherimi ujchiz cjiskatasachha. Pero nuž čhjulumi lujlžcu yekja criichi žonžquíz ujquíz tjojtskataquíz niíqúi, jalla nižtiquiztan anaž čhjulumi lujlz waquizičha. ²¹ Tsjii criichi žoniqúi ančhucaž chjizwi lujltiquiztan, nižaza vinu lictiquiztan, nižaza čhjulumi paa-tiquiztan ujquíz tjojtskatasazaž niíqúi, jalla nižtanaca paazquí ana waquizičha. ²² Jesucristužquíz tjapa kuzziz cjen čhjul ka-

mañchizlaja, jalla nii kamañ jaru Yooz yujcquiz kamz waquiziča. Yoozquizkaz quinta tjaastanča. Jalla nuž zuma kamcan persun kuzquiz uj ana sint'aquiča. Persun kuzquiz ana zinta uj sint'ican zuma kamaquič nīqui cuntintuž cjequiča. ²³ Pero jakziltat paysnakñi kuztan lujlčhaja, jalla nii paysnakžcu lujltiquiztan persun kuzquiz uj sint'aquiča, “Ujžcaa nii lujlžqui” cjan. Yoozquin ana tjapa kuztanžlaj nīqui, čhjulumi ujž cjesača. Yoozquin kuzzizpan cjee.

PORAPAT YANAPARASACQUIČA

15 Yekjap učhumqui tjapa kuztanpan Yoozquinča. Yekjapanacaqui Yooztan kamcan llajlla kuzzizza. Učhum kuzquiz pecta jarukaz anaž kamz waquiziča. Nii llajlla kuzziz criichi žoñinacaž pinsitanaca panž cjuñzna, zuma kami yanapajo. ² Zapa mayni criichi žoñiqui parti criichi žoñinacžtajapa kamz waquiziča, ninaca tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. ³ Jesucristuqui nižta kamčiča, anača persun kuz wali cjisjapa kamchiqui. Cjijrta Yooz takuqui Jesucristuž puntuquiztan tuž cjiča: “Yooz quintrā iñarñi žoñinacaqui wejt quintrā iñarchiča”. ⁴ Yooz takuqui učhumnacalta cjijrtkalča, učhumnacaquiz tjaajinzjapa. Jalla tuž učhumnacaquiz tjaajinča, zuma tjurt'iñi kuztan, pasinsis kuztan, nižaza p'ekinchayta kuztan, Yoozquin arajpachquin ojcz tjewzjapa. ⁵ Yoozqui učhumnacžtan pasinsis kuzzizza; nižaza učhumnacaquiz p'ekinchayča. Nii Yoozpacha učhumnacaquiz yanapt'ila, tsjii kuzziz cjeyajo, nižaza zuma kamajo Jesucristuž munañpacama. ⁶ Jalla nuž tsjii kuzziz kamcan, učhumqui tsjii kuzziz Yooz honora waytaquiča. Yoozqui učhum Jesucristo Jilirž Ejpcħa. Jalla niž honora waytaquiča.

CRISTUŽ PUNTU

⁷ Jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi zumaž risiwžcu munazaquiča, jaknužt Cristuqui učumnacatan zuma munazičhaja, jalla nuž, Yooz honora waytita cjisjapa. ⁸ Ančhucaquiz cjiwča. Jesucristuqui judfo žoñinaca liwrii nižaza yanapñi tjončiča. Nuž tjontiquiztan Yooz niž taku lijituma cumpliñpan, jalla nii tjeeziča. Yoozqui tuquitanpacha judfo žoñinacž atchi ejpnacžquiz taku tjaachiča. Jalla nii taku cumpliciča, Jesucristuž tjončiž cjen. ⁹ Nižaza Jesucristuqui tjončiča, yekja wajtchiz žoñinacžquiz Yooz honora waytiskatzjapa. Yooz ancha okzñi kuzziz cjen niž honora waytitača. Jalla nužupan cjijrta Yooz takuqui čiiča, tuž cjan:

“Jalla nižtiquiztan wejrqui yekja nacionchiz žoñinacžtan žejlcā, am honora waytača. Nižaza am honora waytican, itsnača”.

¹⁰ Yooz tawc liwruquiz tuž cjijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, Yooz parti žoñinacžtan čica cuntintuž cjee”.

¹¹ Yooz tawc liwruquiz tuž cjijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, tjapa ančhucqui Yooz Jilirž honora wayta. Tjapa žoñinacaqui Yooz zuma paatanacquiztan nižquin honora tjaala”.

¹² Nižaza Yooz tawc liwruquiz Isaiasqui tuž cjijrchiča:

“Isaž majchmaatinacquiztan tsjiiqui tjonaučiča. Jalla nii tjonžcu yekja nacionchiz žoñinacaž mantaquiča. Nižaza niž cjen ninacaqui liwriiñiž tjewznaquiča”.

¹³ Yoozza liwriiñi tjewzkatñiqui. Nii Yoozqui ančhuca kuz ancha cuntintu cjisatla. Nižaza Jesucristužquiz kuzziz cjen walikaz cjisatla. Nekztan an-

čhucqui Yooz Espíritu Santuž aztan zumpacha liwriiñiž ancha tjewznasača.

¹⁴Wejt jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui ancha zuma kamañchizza, nižaza Yooz puntu zuma zizza, nižaza tsjiižquizimi tsjiižquizimi Yooz puntu zuma intintiskatča. Jalla nužupanča ančuca kuzqui. Jalla niiqui zumpachal zizuča. ¹⁵Jalla nuž cjenami ana jiwjatžcu tsjii kjaž puntunaca cjijržčuča, ančucaquiz cjuñkatzjapa. Yoozqui wejtquiz fava paacan apóstol puestuquiz utchiča, tii puestuquiz Jesucristo sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz cjijržčuča. ¹⁶Jesucristo sirwican, yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayuča. Jalla nuž Yooztajapa langznuča, nii yekja wajtchiz žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Ninaca tsjii zuma ofrendažtakaz Yoozquiz prisintis pecuča. Nižaza Espíritu Santuž ninacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchiž cjen, Yoozqui ninacžquiztan cuntintuž cjequiča.

¹⁷Jesucristo sirwican wejt Yooztajapa langžtiquiztan cuntintutča wejrqui, tama žoñinaca niižquin kuz tjaachiž cjen. ¹⁸Jesucristuž puntuquiztankaz wejrqui chiiz pecuča. Jesucristuqui wejtquiz wacchi zuma obranaca paakatchiča, yekja wajtchiz žoñinaca niižquin kuz tjaakatzjapa. Jesucristuž cjen, wejrqui milajru paatanacami Yooz puntu chiitanacami nii yekja wajtchiz žoñinaca Yooz kuzcama cazkatchinča. ¹⁹Espíritu Santuž aztan ninaca cazkatchinča wacchi milajrunaca paacan. Jalla nuž paacan, nižaza tjapa Jesucristuž puntuquiztan parlican, wejrqui tjapa kjutñi ojklaychinča, Jerusalenquiztan Ilírico yokaran. ²⁰Wejrqui kuzquiz tantiichinča, jakziquin Yooz puntu parlitažlaja, jalla nicju ana ojkz pecchinča. Pero jakziquin Jesucristuž puntu ana parlitažlaja, jalla nicjuñ liwriiñi

Jesucristuž puntuquiztan parlican ojklayača, yekja žoñž iclizanaca ana mitiscu. ²¹Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Tuquiqui Yooz puntu ana nonziča. Jaziqui nii žoñinacaquiqui Yooz puntu nonžcu catokaquiča. Nižaza ninacaquiqui Yooz puntu intintazaquiča”.

PABLUQUI ROMA CJITA WAJTQUIN OJKZ PECČHA

²²Jalla nuž ojklaycan wejrqui ančucaquiz ana tjonzñi atchinča. Walja tjonz pecaytuča, pero anal atchinča. ²³Ažk watanacquiztanpacha wejrqui ančhucatan zalz pecaytuča. Anziqui tii yokaran ojklayzqui žerzinča. ²⁴Jalla nižtiquiztan ančucaquin ojkz cjisnuča; España ojkan tjonznača. Tsjii kjaž maj ančhucatan cuntintu kaman, ančhucqui wejr yanapasača, wilta jiczquiz ojkzjapa España irantajo. ²⁵Pero anzpacha wejrqui Jerusalén watja okača, ofrendanaca chjichača nicju žejlñi criichinaca yanapzjapa. ²⁶Macedonia wajtchiz žoñinacami Acaya wajtchiz žoñinacami kazziča ofrendanaca utzjapa, Jerusalén pori criichinacžquiz yanapzjapa. ²⁷Jalla nuž ofrendanaca tjaaz puntuquiztan ninacapachača “Waliča niiqui” cjichiqui. Nižaza ninacaquiqui judfo žoñinacžquiz kajažtakazza. Judfo žoñinacaquiqui ninacžquiz Yooz zuma tjaajintanaca tojunchiča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii yekja wajtchiz žoñinacaquiqui judfo wajtchiz žoñinacžquiz ninacž cusasanaca tojunz waquiziča. ²⁸Primiraquiqui tii ojkz cumplistanča ofrendanaca intirizjapa. Jalla nuž ojktazu ančucaquiz tjonznača, España ojkan. ²⁹Nekztan liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan zumpacha

ančhucatan parliz pecučha. Jalla nekztanaqui Jesucristuž cjen wejtquizimi ančhucaquizimi wali cjequičha. Nužupanž cjequičha.

³⁰ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocučha učhum Jesucristo Jiliriz cjen, nižaza munaziñi kuz cjiskatñi Espíritu Santuž cjen, oracionžtan yanapalla. Wejrqui ancha Yoozquiztan mayučha, ³¹ Judea wajtchiz quintra žoñinacžquiztan anapan tanta cjisjapa. Nižaza oracionžtan yanapalla, tii weriž chjitžta ofrendanaca wali risiwtu cjisjapa. Pecučha, judío criichi žoñinacaqui tii ofrendanaca zuma risiwčhaja, nii. ³² Jalla nuž zuma wataquiz niqui, ančhucaquin tjonžcačha Yooz munan. Wejr cuntintu irantižquizjapa, mayižinaquičha. Nižaza ančhucatan tjonžcu porapat cuntintu kuzziz yanaparasjapa mayižinaquičha. Jalla nijapa oracionžtan yanapalla. ³³ Yoozqui ančhuc walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

PABLUŽ TSAANTANACA

16 Tsjaa criichi cullaquiqui žejlčha, Febe cjiti, jalla naa cullaquiqui ancha zumčha cjiwčha. Naaqui Cencia iclizquiz Yooztajapa sirwičha. ² Yooz Jiliriz cjen naa cullaqui zuma risiwaquičha. Jalla nuž waquizičha Jesucristužquiz kuzziz jilanacaqui. Jalla naa cullaquiz yanapaquičha čhulu pecanami. Naaqui wacchi criichi žoñinacžquiz yanapch-inčha, nižaza wejtquizimi.

³ Priscilaquizimi Aquilžquizimi tsaanžinalla. Ninacaqui Jesucristužquin sirwiñi mazinacačha. ⁴ Wejr ticznawc cjen ninacaqui wejr liwriiskatchičha. Jalla nuž liwriiskatcan ninacaqui joz ticizakazza. Jalla nižtiquiztan ninacaž cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha. Nižaza tjapa nacjuñta jilanacaqui ninacaž cjen Yoozquin gracias cjičha. ⁵ Nižaza Priscila Aquilž kjuyquiz ajczñi

jilanacžquiz tsaanžinaquičha. Nižaza weriž pecta Epeneto tsaanžinaquičha. Acaya wajtchiz žoñinacžquiztan primirpacha niqui Cristužquin kuz tjaachičha. ⁶ Nižaza Mariaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui ančhucatan žejlcan ancha langzinčha. ⁷ Nižaza wejt wajtchiz žoñinacžquiz, Andrónico, nižaza Junias, tsaanžinaquičha. Ninacaqui wejttaan chica carsilquiz žejlchi compañerunacatačha. Apostolunacazakaz ninaca rispitčha. Weriž ima Jesucristužquiz kuz tjaan, ninacaqui Jesucristužquiz kuz tjaachičha.

⁸ Nižaza Ampliasquiz tsaanžinaquičha. Jalla niičha weriž pecta maziqiu. Niqui Jesucristo Jiliržquin kuz tjaachizakazza. ⁹ Nižaza Urbanžquiz tsaanžinaquičha. Niqui Jesucristužquiz sirwiñi mazičha. Nižaza weriž pecta Estaquizquiz tsaanžinaquičha. ¹⁰ Nižaza Apelesquiz tsaanžinaquičha. Jalla niqui Jesucristužquiz kuz tjaažcu, Yooz kamaña pankaz kamčha. Nižaza Aristóbuluž kjuychiz žoñinacžquiz tsaanžinaquičha.

¹¹ Wejt wajtchiz žoñžquiz, Herodión, tsaanžinaquičha. Nižaza Narcisož kjuychiz Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinaquičha. ¹² Nižaza Trifenaquiz, nižaza Trifosaquiz tsaanžinaquičha. Ninacaqui Yooz Jiliržtajapa sirwičha. Nižaza učhum pecta Persidaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui Jesucristo Jiliržtajapa juc'anti langzinčha. ¹³ Nižaza Rufžquiz tsaanžinaquičha. Niqui Jesucristužquiz tjapa kuz tjaažcu, parti hermanonacžquiz rispitta cjissičha. Nižaza niž maaquiz tsaanžinaquičha. Naaqui wejt maa cuntitačha. ¹⁴ Nižaza tsaanžinaquičha tinacžquiz, Asincritužquiz, Flegon-tižquiz, Hermasquiz, Patrobasquiz, Hermesquiz, nižaza ninacžtan chica kamñi jilanacžquiz. ¹⁵ Nižaza

tsaanžinaquiča Filologužquiz, nižaza Juliaquiz, nižaza Nereožquiz, nižaza niž cullacaquiz, nižaza Olimpasquiz, nižaza tjapa ninacžtan kamni criichi žoñinacžquiz.

¹⁶ Nižaza porapat zuma tsaanas-saquiča, tjapa kuztan. Nižaza tjapa Jesucristužquiz kuz tjaañi žoñinacaqui ančucaquiz tsaanz apayžquiča.

¹⁷ Jilana, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča, zumapanž ančhucqui cwitazaquiča, nii t'akt'aksni žoñinacžquiztan. Nižaza zumpacha cwitazaquiča tsjii kjutni tjajini žoñinacžquiztan. Nii žoñinacaqui, jaknužt ančucaquiz Yooz puntu tjajinta cječhaja, jalla nii tjajinta quintra tjajinča. Ninacžquiztan ančhucqui zaraka. ¹⁸ Ninacaqui Jesucristužtajapa ultimu ana sirwiča. Antiz ninacaqui persun kuzcamaž sirwiča. Ninacaqui humilde criichinacžquiz incallča, zuma chiican, žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁹ Tjapa žoñinacaqui ančuca puntu zizza, jaknužt ančhucqui Yoozquin cazzaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui chipznuča. Nižaza zumanaca paazjapa zizni zizni cjee. Ana zumanaca paachucaž cjen, ana mitisa. ²⁰ Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucaltajapa Satanás diablužquiz tjecžu, atipaquiča. Yoozza ančhuc walikaz cjiskatni. Nižaza učhum Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz yanapt'ila. Amén.

²¹ Timoteuqui ančucaquin tsaanz apayžquiča. Niiqui wejt compańeruča, wejr Yooztajapa langnan. Nižaza wejt wajtchiz žoñinaca, Lucio, Jasón, Sosípater, jalla

ninacaqui ančucaquin tsaanz zakaz apayžquiča.

²² Nižaza wejrqui, Tercio cjita žoñtča ančucaquin tsaanz zakaz apayžcuča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. Wejrqui Pabluž chiitiquiztan tii cartal cijiruča.

²³ Nižaza Gayuqui ančucaquin tsaanz apayžquiča. Niiž kjuyquiz alujassinča. Nižaza niiqui čjul criichi žoñimi kjawžniipanikazza, niž kjuyquiz alujazjapa. Nižaza Erastuqui ančucaquin tsaanz apayžquiča. Jalla niiča wajt paaz tanzni tesoreruqui. Nižaza učhum jila Cuarto cjitaqui ančucaquin zakaz tsaanz apayžquiča.

²⁴ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumaj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ŽERZ TAKUNACA

²⁵ Ima žerzcan Yooz honora waytuča. Yoozqui ančhuc tjurt'ini kuzziz cjis-nasača. Nii liwriini Yooz puntumi, Jesucristuž puntumi parluča. Jalla nii parlita puntunacaqui Yoozqui anču-caquiz zizkatchiča. Tuquitan nii puntunaca ana ziztača. ²⁶ Tii timpuquizkaz Yoozqui nii puntunaca zizkatchiča. Nižaza profetanacaqui nii puntunaca cijirčiča Yooz tawk liwruquiz. Tii timpuquiz wińay žejtni Yoozqui mantichiča, tjapa žoñinacžquiz nii puntunaca zizajo. Jalla nuž mantichiča, žoñinaca Jesucristužquiz kuz tjajajo, nižaza casajo.

²⁷ Yoozkazza zizni zizni. Jesucristuž cjen Yooz honoraqui wińaya waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

*PRIMERA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

CORINTIOS

1 Wejrqui Pablutča. Jesucristuž cučanžquita apostoltča. Jalla nuž Yoozqui munchičha, wejr apóstol puestuquiz uchi. Wejrqui Sóstenes cjita jilžtan tii cartal cjiyržcuča ančhuc criichi žoñinacžquin. ² Ančhucqui Corinto wajtchiz criichi jilanacčhucča. Werar Yooz iclizziz žoñinacčhucča. Jesucristuž cjen Yoozqui ančhuc t'akziča niž zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nijapaqui Yoozqui ančhuc kjawziča. Nižaza Yoozqui tjapa criichi žoñinaca kjawziča niž zuma kamañchiz cjisjapa. Ančhucatan parti criichi žoñinacžtan Jesucristo Jiliržquin sirwiča. Jesucristo Jilirž mantuquizza ninacami, nižaza učummi. ³ Učum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumaj yanapla. Nižaza ančhucžtajapa walikaj kamkatla.

**YOOZQUI ŽOÑINACŽQUIZ
YANAPCHIČHA**

⁴ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz ancha okziča. Ančhucaž okžtaž cjen tirapan Yoozquin gracias cjican chiyučha. ⁵ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz zumpacha yanapchiča, Yooz puntu zuma zizajo, nižaza Yooz taku zuma paljayajo. ⁶ Wejrnačž Jesucristuž puntuquiztan paljaytan ančhucqui persun kuzquiz zumpacha catokchinčhucča. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui tjapaman Yooziž tjaata kamañchizza. Jalla nuž kamcan, Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewža ančhucqui. ⁸ Jesucristo Jiliripacha ančhucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataquiča niž tjonz tjuñicama. Tjurt'iñi kuzziz tjewznan,

Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui ančhuca quintra anaž jecmi kjaž cjesača. Yoozqui ančhuca ujnaca pertunchičha Jesucristuž cjen. ⁹ Nižaza ančhuc kjawziča niž Majch Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjeajo. Nižaza Yoozza niž kjawža taku cumpliñiqui. Niž tawkcama ančhucaquiz cwitaquiča Jesucristuž tjonz tjuñicama.

T'AKA T'AKA CH'AASSIČHA

¹⁰ Jilanaca cullaquinaca, učum Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz rocuča, porapat tsjii kuzziz cjeajo, nižaza ana pjali cjeajo. Tsjii kuzziz cjen tsjii pinsamintuchiz cjis waquiziča. ¹¹ Wejt jilanaca cullaquinaca, tsjii kjaž žoñinacaqui Cloé famill žoñinacžquiztan wejtquiz quint'ichiča, ančhucpora ch'aasiñchucquiča, jalla nii. ¹² Ch'aascan, t'aka t'aka chiichiñchucquiča, tuž cjican: “Wejrtča Pabluž t'akquiztanqui”. Tsjiizti cjiñizakazquiča: “Wejrtča Apolos t'akquiztanqui”. Tsjiizti cjiñizakazquiča: “Wejrtča Pedruž t'akquiztanqui”. Yekjapanacazti cjiñizakazquiča: “Wejrtča Cristuž t'akquiztanqui”. Jalla nužupan ančhucqui ch'aasiñchucquiča.

¹³ Nonžna ančhucqui. Cristuqui anača t'aka t'aka. Ančhuca laycu wejrqui anača cruzquiz ch'awctauqui. Nižaza wejt tjuuquiz anača bautistaqui, wejt t'akquiz cjisjapa. ¹⁴ Crispo, nižaza Gayo, jalla ninaca bautissinča. Walizat ana iya bautistučhaja. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyučha. ¹⁵ Nižaza wejt tjuu ana waytasacha, “Pabluqui wejr bautissiča”, cjicanaqui. ¹⁶ Aaa, tsjiilla wejr tjatzinča; Estéfanos familia zakaz bautissinča. Anal iya jec bautistac cjuñučha. ¹⁷ Cristuqui anača wejr bautisajo mantizquichi.

Antis liwriiñi Yooz taku paljayajo mantižquichiča. Jalla nuž Yooz taku paljaycan wejrqui anača chawjc takunaca chiichintqui. Chawjc takunaca chiitasaz niiqui, wejtquiz kuz tjaatasacha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž učhum laycu conta Jesucristužquin tjapa kuztan cjitasača. Nižaza Jesucristužquin tjapa kuz ana criitasacha.

JESUCRISTO CRUZQUIZ CH'AWCTA PUNTU

¹⁸ Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Jalla nii puntu paljaytiquiztan infiernuquin ojknī žoñinacacqui zumzu takunacaztakaz nayča. Liwriita, arajpachquin ojknī žoñinacaczi Yooz takupanž nayča. Nii Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui niž azi tjeeža. ¹⁹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui tjeeznaquiča, ana criichi žoñinacaz ziztaqui inakazza, jalla nii. Nižaza Yoozqui tjeeznaquiča, ana criichi žoñinacaz intintitaqui tsjii kjutñiča, jalla nii”.

²⁰ Nonžna. Chawjc taku chiiñi žoñinacami, judío cuzturumpinac puntu tjaajiñi žoñinacami, nižaza partir puntu parliñi žoñinacami, jalla ninacacqui inakazza; Yooz puntuquiztan ana zizñinacacha. Jalla nuž tjeeziča Yoozqui; ninacž takunacami pinsitanacami zumzukazza.

²¹ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacacqui persun kuzquiz pinsican anapan Yooz pajasacha. Jalla nuž Yoozqui munchiča. ¿Jaknužt žoñinacacqui Yooz pajasajo? Jalla tižtača. Wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan paljayuča. Nii paljayta taku catokžcu žoñinacacqui werar Yooz pajasacha. Nižaza liwriita cjesača. Ana criichi žoñinacacqui nii liwriiñi taku zumzu takužtakaz nayča. Jalla nuž ninacaz zumzu taku

nayanami, Yoozqui munča, paljayta Yooz taku crižcu, žoñinacacqui liwriita cjequiča, nii.

²² Judío wajtchiz ana criichi žoñinacacqui milajrunacakaz pecča. Griego wajtchiz ana criichi žoñinacaczi ninacaz pinsita jarukaz liwriita cjis pecča. ²³ Ana walipanča niža kuzziz žoñinacacqui. Jesucristuqui ticziča, žoñinaca ujquiztan liwriizjapa. Jalla nii Jesucristuž puntuquiztan wejrnacqui paljayuča, žoñinaca liwriita cjejajo. Pero wejrnacaz Jesucristuž ticža puntu paljaytiquiztan, Judío wajtchiz žoñinacacqui ana criiz pecča, “¿Kjažt niiča liwriiñi cjesajo?” cjicanacqui. Parti žoñinacaczi wejrnacaz paljayta takunaca nonžcu zumzu takužtakaz nayča. Pero litum liwriiñi takupanča. ²⁴ Jakzilta Judío wajtchiz žoñinacami yekja wajtchiz žoñinacami Yooziž kjawžta nonžaja, jalla ninacacqui Jesucristuž puntu takunaca zumaž nayča. Nižaza Yooz taku nayča, walja zizñiž taku, nii. Nižaza Jesucristuž cjen liwriiñi Yooz aziž pajcha nii Yooziž kjawžta nonžni žoñinacacqui. ²⁵ Ana criichi žoñinacaczi Yooz taku zumzu takužtakaz nayča. Pero Yooz takuqui tsjan zumača tjapa zizñi žoñinacž tawkuiztanami. Nižaza Yoozqui žoñinaca ujquiztan liwriizjapa juc'ant azzizza čhjul žoñinacžkuiztanami.

Cruzquiz ch'awctaž cjen Cristo ana azziztakaz nayča ana criichi žoñinacacqui. Pero cruzquiz ch'awctiquiztan Cristuqui žoñinaca ujquiztan liwriyasacha. Ana criichi žoñinacacqui persun aztan anaž liwriyasacha. Cristupankazza liwriiñi azzizza.

YOOZIŽ KJAWŽTA ŽOÑINACA

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucž cjuñzna. Yoozqui ančhuc kjawziča. Jalla nii kjawžta oraqui jila parti

ančucaquiztan ana zizni žoninacatača tii muntuquiz žejlñi žoninacž yujcquiziqui. Nižaza ana mantiñi žoninacatača. Nižaza zuma rispitta familianacquiztan anatača jila parti ančhucui. ²⁷Yoozqui ančhuc illziča ana zizni žoninaca cjenami. Nuž munča ana criichi zizni žoninaca azkatsjapa ultimquiziqui. Nižaza Yoozqui ančhuc illziča ana mantiñi žoninaca cjenami. Nuž munča ana criichi mantiñi žoninaca azkatsjapa. ²⁸Nižaza Yoozqui ana rispitta nižaza iñarta žoninaca illziča, liwriizjapa. Nii žoninacž puntuquiztan tii muntuquiz ana criichi žoninacui cjiñiča, “Ana čjuljapa sirwiča”, cjian cjiñiča. Pero ultimquiziqui iñarta žoninacž liwriitiquiztan ana criichi rispitta žoninacui inakaz cjiskattaž cjequiča. ²⁹Jalla nuž Yoozqui žoninaca illz munchiča, niiž yujcquiz anaž jecmi mitarasi kuzziz cjeyajo. ³⁰Yoozqui Jesucristuž cjen ančucaquiz tsjii ew kamañchiz cjiskatchiča. Nižaza Jesucristuqui učumnacquiz Yooz zuma pinsitanaca tjeeziča. Jesucristuž cjen učumqui zuma cjissiča Yooz yujcquiziqui. Nižaza Jesucristuž cjen učumqui Yooz kuzcama kamča. Nižaza ultimquiziqui tjapa ana walinaquiztanami liwriitaž cjequiča učumqui. Jalla nužuča Yooz zuma pinsitanacui učumnacaltajapaui. ³¹Jalla nižtiquiztan cijrta Yooz takuui tuž cjiča: “Jakziltat honora waytiz pecčhaja, persunpachquiziqui honora anaj waytila, antis mañtiñi Yoozquizkaz honoraj waytila”.

YOOZ TAKU PALJAYZ PUNTU

2 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančucaquiz liwriñi Yooz taku paljayi tjonchinča. Jalla nuž paljaycan ana chawjc tawkžtan paljaychinča, tsjii walja zizni žonižtakaz. ²Ančhucatan

želan, Jesucristuž puntuquiztan nižaza Jesucristuž ticžta puntuquiztan jalla ni-ipanikazza weriž paljaytaui. Jalla nuž wejrqui persun kuzquiz tantiichinča, ima ančucaquiz tjoncan. ³Ančhucatan žejlcan, wejrqui humilde kuzziztača, nižaza Yooz eksni kuzziztača. ⁴Ančucaquiz Yooz taku paljaycan ana chawjc tawkžtan atips pequiñtača, tsjii walja zizni žonižtakaz. Pero paljayan, Espiritu Santuča niž astan ančuca kuznaca atipchiqui, Jesucristužquin criyajo. ⁵Yooz aziž tjeetiquiztan ančucaquiz criiskatz pecatuča. Ana chawjc taku paljaytiquiztan ančucaquiz criiskatz pecatuča.

YOOZ PUNTUQUIZTAN INTINTAZ PUNTU

⁶Pero tsjii tsjii Yooz puntunacui ch'amača intintazqui. Jalla nii puntunacazakaz tjajinz pecuča. Pero walja Yooz kuzcama kamni criichi žoninacaz nii puntunaca intintazasača. Jalla nii Yooz puntunacui anaž tii muntuquiz kamni žoninacž kuzquiz pinsitiquiztan tjonča. Nižaza anaž tii muntuquiz mantiñi jilirnacžquiztan tjonča. Jalla ninacui kataquiča, ninacž pinsitanacžtanpacha. ⁷Ima tii muntu paacan Yoozqui persun kuzquiz pinsichiča, jaknužt žoninaca liwriyačhaja, jalla nii. Ažk watanaca Yoozqui nii liwriñi puntu ana kjanapacha intintazkatchiča žoninacžquiz. Jaziqui tii timpuquizkaz Yoozqui intintazkatča, učum nižtan wiñaya kamzjapa. Yoozpachača liwriñi puntuquiztan tjajinchiqui wejtquiziqui. Jalla nii tjajinta kjanzt'uča. ⁸Tii timpuquiz mantiñi žoninacžquiztan anaž jecmi liwriñi Yooz pinsita intintazziča. Intintaztasaž niiqui zuma honorchiz Jesucristo Jiliri anaž cruzquiz ch'awctasača ninacui. ⁹Cjijrta Yooz takuui tuž cjiča:

“Yoozqui zumanaca tjaczinchiča ni-
ižquin sirwiñi žoñinacžtajapa. Nii
Yooz tjaczinta zumanacača anaž
jecmi cherchi, nižaza anaž jecmi
nonzi, nižaza anaž jecmi persun
kuzquiz tantiyi atchiqui”.

¹⁰ Anzimi Yoozqui niž zumanaca
Espíritu Santuž cjen učumnacaquiz
intintazkatchiča. Espiritu Santuqui
Yooz puntuquiztan zumpacha
intintazza, tjapa Yooz puntumi.
Jalla nižtiquiztan učumnacaquiz
intintazkatasacha.

¹¹ Žoñinacaqui persun kuzquiz per-
sun pinsitanacami zizza. Yekja žoñiqui
ultimu ana zizza. Jalla nižta irata
Yooz Espiritu Santuqui Yooz Ejpž pinsi-
tanacami zizza. Ana čjul žoñimi Yooz
pinsitanaca zizi atasacha, ¹² Yoozqui
učum kuznacquiz niiž persun Espiritu
Santo luzkatchiča, niiž persun pinsita
intintazkatajo. Ana criichi žoñž kuzqui
Yooz pinsitanaca anapan intintazkati
atasacha. Jalla nižta kuz učumnacal-
taqui ana žejlča. ¹³ Wejrnacqui Yooz
puntu intintazcu, ančhucaquiz Yooz pin-
sitanaca tjaažinčinča. Žoñž tjaažinta
jaru nižaza zizñi žoñž chawjc tawk jaru
anal tjaažnuča. Pero Yooz Espiritu San-
tuž tjaažinta jaru, jalla niil tjaažnuča.
Jaziqui Yooz pinsitanaca tjaažnuča Es-
píritu Santuž irpita criichinacžquin.

¹⁴ Jakzilta žoñit ana Yooz Espiritu
Santuž irpitažlaj niiqui, Espiritu San-
tuž tjaažintanaca anaž catokča. Zumzu
tjaažintanacažtakaz nayča. Jalla niž-
tiquiztan ana Espiritu Santuchiz žoñi-
nacaqui anapanž Yooz tjaažintanaca
intintazasacha. Yooz Espiritu Santuž ir-
pita žoñinacapankaz Yooz puntu tjaažin-
tanaca intintazasacha. ¹⁵ Espiritu Santuž
irpita žoñinacaqui tjapa tjaažintanaca
tantiyasacha, Yoozquiztan tjonñi taku
cjicu, už žoñžquiztan tjonñi taku cjicu,
jalla nii. ¿Pero ana Espiritu Santuž
irpita žoñinacaqui Espiritu Santuž ir-

pita žoñž taku ana tantiyasacha, nižaza
criichi žoñinacžquiz Yooz puntu ana
tjaažnasacha? ¿Kjažtiquiztan nižta cje-
sajo? ¹⁶ Yoozqui niž Espiritu Santuž cjen
učumnacaquiz Cristuž pinsitanaca tjaa-
žja. Jaziqui zizza. Cjijrta Yooz takuqui,
tuž cjiča: “Anaž jecmi persun kuzquiz-
tan Yooz pinsitanaca zizasacha. Jaziqui
anaž jecmi Yoozquiz tjaažnasacha”.

ANA CRIICHI ŽOÑINACAŽTAKAZ ANAČHA KAMZQUI

3 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui an-
čhucaquiz tjapa Yooz puntu imazil
tjaažñi atuča. Ančhucqui imazi zuma
intintazasacha. Cristužquiz criichi cje-
nami Yooz Espiritu Santuž tjaažinta
jaru ana zuma kaminčhucča. Per-
sun kuzcama kaminčhucča, kolta oc-
jalanacažtakaz. ² Jalla nižtiquiztan we-
jrqui Cristuž puntuquiztan tsjii kjaž
tjaažintanacakaz ančhucaquiz tjaažinč-
inča. Jaknužt tsjii wawaqui lich lic-
ča, nižaza anaž čhjeriqui luli atča,
jalla nižta irataž ančhucqui. Imazi Yooz
tawk čhjeri intintazasacha. Imaziča
Yooz tawk čhjeri lujlzuinaqui ančhuc-
qui. ³ ¿Kjažtiquiztan nižtajo? Ančhucča
ana criichi žoñinacažtakazqui. Ančhuc-
pora quintras pequiñchucča, nižaza
ch'aas pequiñchucča, nižaza pjali cjicjiz
pequiñchucča. Jalla nuž anawali kam-
can iyaziča Yoozquin zuma sirwiñinac-
čhucqui. Nuž anawali kamcan, ana cri-
ichi žoñinacažtakazza. ⁴ Yekjapanacaqui
ančhucaquiztan cjiča, “Wejrqui Pabluž
t'akquiztanča”. Yekjapanacazti cjiča,
“Wejrqui Apolos t'akquiztanča”. Jalla
nuž chiichiican ana criichi žoñinacaž-
takaz kamča.

YOOZ TAKU TJAAJINACŽ PUNTU

⁵ ¿Ject Apolosjo? ¿Ject Pablojo?
Wejrnacaz Yooz taku paljaychiž
cjen ančhucqui Jesucristužquin
criichinčhucča. Wejrnacqui Yoozquin

sirwiñkaztča. Yoozqui zapa mayniž wejtnacaquiz sirwiz langz tjaachiča. ⁶Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaychinča, tsjii zkal čhjaqui kalltažokazzi. Wiruñaqi Apolosqui ančucaquiz iya Yooz taku paljaychizakazza, jaknužt zkalquiz kjaztan jawiyaz, jalla nižta. Ultimquiziqui Yoozpachača zuma kamañchiz ančucaquiz cjskatchiqui, tsjii zuma zkalažtakaz. ⁷Jalla nižtiquiztan nii čhjaciñimi nii jawiñimi anaž čjulumi. Yoozpanča chekanaqui. Yoozqui žoñinacž kuzquiz langža, tsjii čhjacta žkalažtakaz zuma pakzjapa. ⁸Čhjaciñimi jawiñimi tsjiikazza ninacaqui. Yoozqui zapa maynižquiz pacaquiča niiž langztiquiztan jama. ⁹Wejrnacqui Yooztajapa langžni mazinactča. Ančhucqui Yooz langžta yok cuntiçhucča. Nižaza ančhucqui Yooz kjuyta kjuya cuntiçhucča.

YOOZTAJAPA LANGZ PUNTU

¹⁰Yoozqui niiž kuzcama wejr apóstol puestuquiz utchiča. Jalla nekztan Yooz taku paljaychinča, žoñinaca Jesucristužquin criyajo. Wejrqui kjuya kjuyñi maestružtakaztča. Yooz kjuy simintu langzinča. Nekztan Yooziž tjaata langzquiztan jama yekjapaqui Yooz kjuya pirkichiča. Weriž kalltita kjuy simintuntuñ jakziltat pirkachaja, zumpachaž pirkiz waquiziča. ¹¹Wejrqui Jesucristuž puntuquiztanpankaz tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintaqui Yooz kjuy simintužtakazza. Tsjemat simintuqui anača Yooz kjuyjapaqui. ¹²Nii Yooz kjuy simintuntuñ punta punta pirkitamiz cjesača. Koržtan, paaztan, zuma maznacžtan, jalla ninacžtan pirkitaž cjesača. Nižaza pirkitaž zakaz cjesača tabližtan, cañtan, pjitžtan jalla ninacžtan. ¹³Pero zapa mayniž langžtaqui kjanapacha tjeežtaž cjequiča Yooz pjalz tjuñquiziqui.

Yoozqui ujžtanžtakaz tankataquiča. Nii ujžtan zapa mayniž langžta yatizinskataquiča, zuma langžta, ana zuma langžta, jalla nii. ¹⁴Jakziltiž langžtat ujžtan tankattiquiztan tjuračhaja, jalla niiqui zuma pactaž cjequiča. ¹⁵Jakziltiž langžtat ujsnačhaja, jalla niiqui ana pactaž cjequiča. Pero nii žoñž wirakaz infiernuquiztan liwriita cjequiča, niž langžta pertissi cjenami.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI YOOZ TIMPLU CUNTAČHA

¹⁶Ančhucqui Yooz timplu cuntača. Yooz Espiritu Santuqui ančuca kuznacquiz kamča. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? ¹⁷Yooz timpluqui Yooztajapanča. Ančhucpachača Yooz timpluħhucqui. Jalla nižtiquiztan jakziltat ančhuc akačhaja, nii ančhuc akñi žoñiqui zakaz akta cjequiča; Yooziž castictaž cjequiča.

ANA CRIICHI ŽOÑINACŽ ZIZTAQUI

¹⁸Ančhucqui anaž jecžquizmi incallskata. Jakziltat ančucaquiztan žoñinacž tjaajintanaca zuma ziznižlaja, jalla niiqui nii tjaajintanacžquiz anača kuz tjaazqui. Pero Yooz puntuquiztan tjaajintanacžquizkaz kuz tjaaz waquiziča, nekztan lijitum zizni žoñi cjequiča. ¹⁹Žoñž kuzquiztan ziztaqui zumzu ziztažtakazza Yooz yujcquiziqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakzilta žoñit žoñiž pinsita jarukaz kamčhaj niiqui, jalla nižta kamtiquiztan Yooziž tantaž cjequiča, casticta cjsjapa”. ²⁰Nižaza cjijrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Tjapa ana criichi žoñinacž pinsitanaca inakazza. Jalla nii zizza Yooz Jiliriqui”. ²¹Jaziqui anača žoñž kuzquiztan tjaajintaqui kuzquiz sint'izqui, “Jalla nii žoñiqui zumaž tjaajinča”, cjicanaqui. Yoozqui tjapa ančucaquiz tjapa zumanaca tjaacha. ²²Tjappachača anču-

caltaqui, Pablumi, Apolosmi, Pedrumi, tii muntuquiz žejlñimi, žetimi, ticzmi, tii anzta žejlñimi, tii jazta žejlñimi, tjappacha ančucaltača, Yoozquin sirwiz yanapzjapa. ²³ Nižaza ančucča Cristužtajapaqui. Nižaza Cristuča Yooz Ejžtajapaqui.

YOOZ SIRWIZ PUNTU

4 Wejrnacui Yooz sirwiñi žoñinacakaztča. Wejrnacaz Yooz sirwan, Yoozqui wejtnacaquiz niž tuqita chjojzaka pinsitanaca tjaajinchičha, parti žoñinacžquiz tjaajnao. Jalla nuž ančucqui wejtnaca puntuquiztan pinsiz waquiziča. ² Jakziltžquiz Yoozqui tjaajinchaja, jalla nii tjaajintacama parti žoñinacžquiz tjaajinstanča nii žoñiqui. Jalla nužupan waquiziča. ³ Weriz tjaajintaqui yatisinžtaž cjequiča. Pero ančucqui weriz tjaajinta yatisinžnaquiz niiqui, čjul žoñimi weriz tjaajinta yatisinžnaquiz niiqui, wejtquiz anaž importičha. Werjpachami ultimu ana yatisinžnasača. Yoozkazza ultimu yatisinžkatñiqui. ⁴ Wejrqui persun kuzquiz ana čjul uj wachučhaj niimi, Yooz yujcquiziqui cunamizłani wejr ujchiztni. Ultimquiziqui Yooz Jiliriqui wejr yatisinžkataquičha. ⁵ Jalla nižtiquiztan ančucqui Yooztakaz anaž yekjapanacžquiz tantiiz waquiziča, ima pjalz tjuñi tjonanaqui, nižaza ima Jesucristo Jiliriz tjonanaqui. Ultimquiziqui Jesucristo Jiliriqui chjojta anawalinaca kjanapacha tjeeznaquičha. Nižaza tjapa žoñinacž kuzquiz pinsitanaca tjeeznaquičha, zumpacha pjalzjapa. Jakziltami zuma lijituma ulnačhaja, jalla niiqui honorchiz cjequiča; Yooziž tjaata honoržtan.

MITARAZI KUZZIZ ŽOÑINACA

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, Apolužtan wejttan jalla nii wejtnaca puntuquiztan chiyučha, ančucaquiz tjaajznajo. Wejtnacaz tjaajintami nižaza kamtami Yooz tawk jaručha. Jalla nuž nayžcu, ančucmi Yooz tawk jaru kamñi kuzziz cjee. Anača mitarazi kuzziz cjiicjiisqui, “Wejt Yooz taku tjaajiniqui juc’ant zumača; am Yooz taku tjaajiniqui anal pecučha”, cjicanaqui. ⁷ Ject ančuca t’aka parti žoñinacžquiztan tucquin uchjo? Ančuca t’akaž juc’ant waližłaj niiqui, Yoozpankaz juc’ant wali cjişkatchičha. Ančucqui anača persunpacha wali cjisnasača. Jalla nižtiquiztan anača atinaru kuzziz chiichiizqui, “Juc’ant waliča wejt t’akaqui”, cjicanaqui.

⁸ Ančucqui wejrnac wirquin ecchinčucjo? Ančucqui tjapa Yooz puntunaca zizjo? Wali chawje jilirinacaztakaz ančucqui kuzquiz sint’ejo? Wejrnac wirquin ecchinčucjo? Ultimquiziqui ančucqui anača nižta. Jalla nižta cjenauqui walipanž cjesača. Neesaj wejrnacmi ančuca partiquiz cjiwčhani, ančucatan chica jilirinaca cjisjapa. ⁹ Ančucqui nayča, Yoozqui wejrnac apostolonaca wirquin ectača, conta cjisjapa utžta žoñižtakaz, jalla nii. Žoñinacami anjilanacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacami wejtnacaquiz chekža. Ana wali žoñinacaztakaz wejtnacaquiz chekža. ¹⁰ Wejrnacaz Jesucristuž puntuquiztan paljayan ana criichi žoñinacaqui cjiñičha, “Zumzu žoñinacčhucča”. Nuž cjicanž wejtnacaquiz iñarča. Ančuczti persun puntuquiztan pinsinčhucča, “Cristuž cjen zuma zizñi žoñinactča wejrnacqui”, cjicanaqui. Wejrnac apostolanacaqui humilde kuzziztča. Ančuczti persun puntuquiztan pinsinčhucča, “Tjup

kuzzizt'cha", c'jicanaqui. Wejrnacqui iñarta'cha. An'chuc'zti rispitta žoñižtakazza. Ultimquiziqui an'chucqui ana'cha nižta. ¹¹ Anzcama wejrnac apostolanacacqui an'cha sufru'cha č'herquiztanami k'jazquiztanami, nižaza zquitquiztanami. Nižaza wejrnacqui kichta'cha. Nižaza ana'cha wejrnacqui žejlž k'juchiztqui. ¹² Nižaza persun k'jaržtan o'chañcama langznu'cha. Žoñinacaž wejtnacaquiz iñaranami zuma tawkžtan k'jaaznu'cha. Nižaza žoñinacaž wejtnacaquiz ana wali paanami, zuma tjurt'iñi kuzziz awantu'cha. ¹³ Žoñinacacqui wejtnaca puntuquiztan quintra chii'cha. Jalla nuž quintra chianami, wejrnacqui zuma pazinziz kuzziz chiižinu'cha. Nižaza žoñinacacqui wejtnacaquiz tsjii c'juch'irataž cher'cha, nižaza wirquinpanž tewjčza tsjii juc'ant ana zuma kamñi žoñižtakaz. Jalla nuž wejtnacaquiz wat'cha.

¹⁴ Jalla nuž c'jiržcu'cha ana an'chuc azkat'zjapa, antiz an'chucaquiz chiižinžcu'cha wejt k'ayi maatinacaž cjen. ¹⁵ Weriž Jesucristuž puntuquiztan paljaytiquiztan, an'chucqui Jesucristužquin criichin'chuc'cha. Jaziqui wejrqui an'chuca ejp cuntit'cha. K'jažtamit an'chucaquiz wacchi t'jaajiñinaca, nižaza irpiñinaca želačhani, tsjii ejpchizčuckazza. ¹⁶ Jalla nižtiquiztan jaknužt wejr zuma kamučhaja, jalla nižta an'chucqui zuma kamw waquizi'cha.

¹⁷ Jalla nižtiquiztan wejt k'ayi Timoteo cuchañzcu'cha, an'chucaquiz c'juñkat'zjapa, jaknužt wejrqui Jesucristo sirwican kamtučhaja, jalla nii. Nižaza tjapa k'jutñi tjapa iclizziz žoñinacžquizimi t'jaajnu'cha, jaknužt žoñinacžlaqui Cristuž kamañchiz kamzłaja, jalla nii. Jalla nuž Timoteoqui an'chucaquiz c'juñkataqui'cha. Timoteoqui zuma cumpliñi žoñi'cha.

Timoteoqui weriž cjen Jesucristužquin criichi'cha. ¹⁸ Yekjapanacacqui an'chucaquiztan mitarazi kuzziz c'jissin'chuc'cha. Tuz pinsichin'chuc'cha, "Pabluqui anapanž tjonžni tjonasaka", c'jican. ¹⁹ Yooz munan, wejrqui wajillaž tjon'cha. Nekztan wejrqui nii mitarazi kuzziz žoñinacaž langžta obra paja'cha, nižaza jaknižta kamañchizłaja, jalla nii. Nii žoñinacaž chii'tami wejtquiz anaž importi'cha. ²⁰ Yooz mantuquiz kamcan, Yooz aztan zuma kamstan'cha. Jalla nii'cha chekanaqui; chii'ta takunacakazza anaž chekanaqui. ²¹ ¿Jaknužt an'chuc pecjo? ¿An'chuc castic'zjapa, wejrqui tjonž waquiziya? ¿Už humilde kuzziz k'ayachtican tjonž waquiza ja? ¿Weriž tjontanaqui k'jaž c'jiñiž pec an'chucjo?

ANA WALI KAMTA QUINTU

5 Jilanaca, cullaquinaca, wejtquin tsjii ana wal quinto tjonchi'cha, an'chucaquiztan tsjiiqui niiž wiri maa persun tjun t'jacsiqui'cha. Jalla niiqui juc'ant anawali'cha. Ana criichi žoñinacami ana nuž paa'cha. ² Jalla nuž cjenami an'chucqui tirapan mitarazi kuzziz'chuc'cha. Pero an'chucalaqui llaquit kuzziz c'jis waquizi'cha. Jalla nižta ana wali paañi žoñiqui an'chucaquiztan jaytitaj c'jila. ³ Wejrqui an'chucatan ana chica želu'cha. Jalla nuž cjenami, kuzquiz llaquita sint'ižcu'cha. Nuž sint'ižcu wejrqui nii uj paañi žoñž puntuquiztan tantiichin'cha, ana wali paa'cha, jalla niiqui. ⁴ An'chuc'zti wejt llaquita kuz c'juñžcan, Jesucristo Jilirž t'juuquiz ajcznaqui'cha nii uj paañi žoñž puntu tantiizjapa. Jalla nuž ajčzu, Jesucristo Jiliri'qui niiž aztan an'chucatan chicaž c'jequi'cha. ⁵ Nekztanaqui an'chucqui nii uj paañiqui Satanasquiz intirjaqui'cha, niiž curpu t'akjisajo. Niž curpu t'akjistiquiztan cunamit niiž kuzqui azquichta c'ječhani. Jalla nekz-

tanaqui Jesucristuž tjontanaqui niiz ani-muqui liwriita cječhani.

⁶ Ančuca mita kuzziz cjisqui anawaliča. Jalla tii chiita taku cjuñzna, “Koloculla liwraturaqui tjapa t'anti maza t'amcha”. Jalla nižta iratača nii anawal žoniqi ančucatan chica kamcan parti žoninacžquiz anawali cjisatasacha. ⁷ Tjapa ančuca anawali kamañanaca eca, zuma kamañchizpan cjisjapa. Jesucristuqui učhum cuntiquiztan tsjii wilanažtakaz ticziča, učhum ujquiztan ana casticta cjeajajo. Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ujchizza Yooz yujcquiziqui. Tsjii zuma t'anti maza cuntiħucča.

⁸ Jaknužt pascua pijista paañinaca zuma kamañchiz cjis pecħhaja, jalla nižta irata učhumqui zuma kuzziz cjis waquiziča, nižaza Yooz kuzcama lijituma kamz waquiziča. Anazuma kuzziz, nižaza anazuma kamañchiz, jalla nižta kamz ana waquiziča.

⁹ Tuquiqui cartiquiz cjiyržquichinča tuž cjican: “Adulterio paañinacžquiztan jaytaquiča, nižaza nižta paañinacžtan anaž cumpant'iz waquiziča”. ¹⁰ Jalla nuž cjiyržcu wejrqui ultimupan anal cjiwča, tjapa ana criichi adulterio paañinacžtan ana želajo. Ana criichi žoninacaqui anawaliž paača, adulteriuquiz ojklayča, nižaza cusanačžquiz kuz tjaača, nižaza tjañi zaača, nižaza žoniž paata yooznaca sirwiča. Tii muntuquiz nižta anawali paañi žoninaca panž žejlča. ¹¹ Yekjapanacazti “Yoozquin criyuča” cjican, anawali paača; adulteriuquiz ojklayča, nižaza cusanačžquiz kuz tjaača, nižaza žoniž paata yooznaca sirwiča, nižaza anawal takunaca joojooča, nižaza licħa, nižaza tjañi zaača. Jalla nižta anawali paacan jakziltat Yoozquin criyuča” cječhaj niiqui, jalla nižta žoninacžtan ana ojklayaquiča. Nižaza anača nižta

paañinacžtanaqui ċherimi lujlsqui. Panž ana cumpant'auqiča.

¹² Wejrqui ana criichi žoninaca anača wejtlaqui tantiistanqui. Antiz učhumqui icliz žoninaca tantiistanča, ujchiz ana ujchiz, jalla nii. ¹³ Nii uj paañi žoni jayti-taj cjila. Pero Yoozqui nii ana criichi žoninaca tantiyaquiča, casticjapa.

QUIJZ PUNTU

6 Jakziltat tsjii jilž quintra quijačhaja, jalla niiqui ana criichi juez yujcquiz-iqui anaž quijz waquiziča. Pero criichi jilanacžquin quijspanča. ² Jesucristuž tjontan criichi jilanacaqui tjapa ana criichi žoninacž puntu jusjisaquiča. ¿Nii ana ziz ančhucjo? ¿Tjapa ana criichi žoninacž puntu jusjisaquiz niiqui, kjažt tsjii quija ana azquichi atasajo? ³ Criichi žoninacaqui anjilanacž puntu zakaz jusjisaquiča. ¿Nii ana ziz ančhucjo? Jaziqui anjilanacž puntu jusjisaquiz ni-iqui, ¿kjažt tii muntuquiz žejlñi quija ana azquichi atasajo? ⁴ Ančucaquiz quijanaca želaquiz niiqui, ¿kjažt ančhuc-qui ana criichi žonžquin quijjo? Criichinacžquiztanaqui anaž ċħjulumi nina-caqui. ⁵ Jalla nuž tii puntuquiztan chiižinuča ančhuc azajo. Ančucaquiz quijanacača anaž cjichuca. ¿Tsji quija želan, ančucaquiztan anaj azquichi atñi žoni žejl, kjažtatajo? ⁶ Ana criichi jilirž yujcquiz quijas, ¿kjažtatajo?

⁷ Quija želanaqui, kjanapacha tježa, ančucaquiz ana waliča, jalla nii. Nii criichi jilaž uj paatiquiztanaqui nuž pas-inza paachucakazza. Nižaza awantichu-cakazza. ⁸ Pero ančhucpachača persun criichi jilanacž quintra payiñhucqui, ana walinaca paacan nižaza tjañi zaa-can, jalla nuž.

ARAJPACHQUIN KAMZ PUNTU

⁹ Ana wali kamañchiz žoninacaqui anaž arajpach wajtquin Yooztan chica kamasacha. ¿Jalla nii ana

ziz ančhucjo? Jaziqui ančhucqui anača incallta cjisqui. Arajpachquin anaž okaquiča tii žoñinacaqui: adulteriuquiz ojklayñinaca, nižaza žoñiž paata yooz sirwiñinaca, nižaza pampa cjićjini zultirunaca, nižaza luctakpora tsjii luctakžtan tsjii maatakžtantakaz cjejasñinaca. ¹⁰ Nižaza tjañinaca, nižaza cusasanacquin kuz tjaañinaca, nižaza licchinaca, nižaza quintrachiichiñinaca, nižaza žoñinacžquiztan kjañž pecñinaca. Jalla tjapa nižta žoñinacaqui arajpachquin anapan okasača Yooztan wiñaya kamzjapa. ¹¹ Ima Yoozquin criicanaqui yekjap ančhucqui nižtatača. Anziqui Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza Yooz Espíritu Santuž cjen ančuca ujnacaqui pertuntača. Jalla nižtiqiztan ančhucqui Yooz partiquiz cjissiča, nižaza Yooz yujcquiziqui walikaz ana ujchiz cjissiča ančuca ujquiztan liwriita.

YOOZTAJAPAČHA UČHUMQUI

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesača. Yekjapa ančhucqui chiičhani, criichi žoñiqui liwriitaž cjen čhulu paazmi paasača. Pero čhulu paazmi zuma kamañchiz kamzjapa anaž yanapča. Čhulu paazmi paasača, pero čhul paazami ana wejt kuz atipskatz pecuča. ¹³ Tužuča razunaqui. Čheriqui pjuchjapača. Nižaza pjuchqui čherijapača. Ultimquiziqui Yoozqui piscpacha liwj tucuzinzkataquiča. Tužuzakazza razunaqui, učhum persun curpuqui anača adulterio paazjapaqui. Antiz učhum curpuqui Jesucristo Jiliržquiz sirwiñijapača. Nižaza Jesucristo Jiliriča učhum curpuž mantiñiqui. ¹⁴ Yooz Ejpqui Jesucristo Jiliri jcatatskatchiča. Nižaza Yoozqui niž persun aztan učhum curpunaca jcatatskataquiča.

¹⁵ Učhum curpunacaqui Jesucristužta-japača. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Jalla nižtiqiztan ¿kjažt criichi žoñž curpuqui putirii maatakžquin tjaata cjesajo? Anapanž cjichuca. ¹⁶ Jakzilta žoñit putirii maatakžtan adulterio paačhaj ni-iqui, nuž pucultan tsjii curpuchiztakaz cjissa. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Luctakžtan maatakžtan lucutiñi cjequiz niiqui, tsjii curpuchiztakaz cjisnaquiča”. ¿Jalla nii Yooz taku ana ziz ančhucjo? ¹⁷ Nižaza jakzilta žoñit persun kuz Jesucristo Jiliržquin tjaquiz niiqui, nuž pucultan tsjii kuzziz cjissa.

¹⁸ Adulterio cjićjisqui anapanž pecalla. Jalla nižta paaquiz niiqui, persunažtajapa quintraz paača. Parti paata ujnacaqui, anaž nii adulterio ujžtapachaqui. ¹⁹ Ančuca curpuqui Yooziž tjaata Espíritu Santuž kjuya timpluča. Jalla nižtiqiztan Espíritu Santuqui ančucaquizpacha žejlča. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Ančhucqui patrunchizpanča. ²⁰ Yoozqui ančhuc kjaychiča, wali preciužtan, Jesucristuž ljocžtan. Jalla nižtiqiztan ančuca curpuquiztanami kuzquiztanami Yooztajapa honora waytiz waquiziča. Jalla nuž pizcpacha Yooztajapapanča. Jilanaca, anača uj paazqui.

ZALZ PUNTU

7 Jaziqui amiž cjićrta pewcžtanacquiz kjaaznasača. Jaziqui tii chiižinuča. Ana zalzqui walikazza. ² Jalla nuž cjenami tii timpuquiz zalz waquiziča, ana adulterio ujquiz tjojtsjapa. Jalla nižtiqiztan zapa luctaka tsjaa maatakžtan zalz waquiziča. Nižaza zapa maataka tsjii luctakžtan zalz waquiziča. ³ Tsjii lucuqui zuma lucužta cjispanča persun maatakžtanaqui. Nižaza tsjaa tjunqui zuma tjunažta cjispanča persun luctakžtanaqui. ⁴ Tjuna curpuqui persun lucžtajapapanča. Nižaza lucž curpuqui

persun tjunaltajapapanča. ⁵ Nižaza porapat lucutiñi curpu tjaa-asaquičha. Porapat tsjii acuerduquiz luzasaquičha, tsjii kjažtallaž nicasasača, Yoozquin mayizizquin kuz tjaaazjapa. Nii acuerduquiz luzta timpu wattan, nii lucutiñiqui ana iya nicz waquiziča. Tira nicaquičha niiqui persun curpu ana ewjazñi atačani, nekztan Satanás diabluiqui nii ana ewjazñi attiquiztan nižaza nictiquiztan adulteriuquiz tjojtskatasacha.

⁶ Nekztan jalla tuž chiižinuča, pero anal ultimu mantuča. ⁷ Wejrui ana zalzničha. Jalla nižta kamñiž cjičhaj tjapa ančhucui, jalla nižtal pecuča wejrui. Pero Yoozqui zalz kamaña, nižaza ana zalz kamaña tjaača. Jalla nižtiqiztan zapa mayni niž persun Yooziž tjaata kamañ jaru kamstanča. Jalla niiqui walikazza.

⁸ Zultiržquizimi, žew luctakžquizimi žew maatakžquizimi tuž chiižinuča ančhucui. Wejr irataž cjičhaj ančhucui, ana zalzñi. Jalla niiqui waliž cjesacha. ⁹ Anchapanž zalz pecčhaj niiqui, zalzna cjičhucacha. Ana zalzcanpacha nižaza ancha maataka peccan želasaz ni-iqui, ujquiz tjojtnasacha. Jalla nuž cjenauqui zalzla cjičhucapanikazza.

JALJTIZ PUNTU

¹⁰⁻¹¹ Zalzi žoñinaca, ančhucuiquiz wejr mantuča, jalla tuž. Tsjaa tjunqui naaža persun luctakžtan ana jaljtiz waquiziča. Nižaza tsjii lucuqui niž persun tjunatan ana jaljtiz waquiziča. Jaljtaquičha, ana iya yejkžtan zalznasacha. Pero nii lucutiñ žoñiqui porapat pertunas waquiziča. Jalla tii mantitaqui anača weriž mantitakazzi, Yooz Jiliriz mantitapanča.

¹² Parti žoñinacžquiz chiižinuča, tii chiižintauqui ana Yooziž mantitača. Tsjii criichi žoñiqui ana Yoozquin criichiñ tjunchizlaj niiqui, nižaza naa tjunqui lu-

cutiñipan kamz pecčhaj niiqui, nii criichi lucuqui ana jaljtiz waquiziča. ¹³ Nižaza tsjii criichi maatakaui ana criichi lucchizlaj niiqui, nižaza naaža lucuqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, naa criichiñ tjunqui ana jaljtiz waquiziča. ¹⁴ Naaža cjen Yoozqui naaža ana criichi lucu cwičiča. Nižaza Yoozqui ana criichiñ tjun cwičiča naaža Yoozquin criichi lucchiz cjen. Ana nižta cjequičha niiqui, nii lucutiñ maatinacaui ana criichi žoñinacž maatinacžtakaz cjesacha. Pero Yoozqui nii lucutiñ maatinaca cwičiča. ¹⁵ Pero tsjii ana Yoozquin criichi lucumi už tjunmi jaljtizpanž pecčhaj ni-iqui, tsjiikaj jaljtila cjičhucacha. Jalla nižta wataquičha niiqui nii Yoozquin criichi lucu cjicu už tjun cjicu jaljtasača, porapat zuma kamasajo, ana wali kamchuca cjenauqui. Yoozqui učhum criichinaca kjawzicha, zuma kamajo. ¹⁶ ¿Criichi lucuqui niž ana criichiñ tjun ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucača. ¿Nižaza criichiñ tjunqui naaža ana criichi lucu ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucača.

YOOZIŽ TJAATA KAMAÑ JARU KAMZ WAQUIZIČHA

¹⁷ Zapa mayniqui Yooziž tjaata kamañ jaru kjažtachichimi kamz waquiziča. Yooziž kjawžtaž cjen tsjii wira kamchinčhucča. Jalla nii wira ana Yooz quintražlaj niiqui, nižta kamzquiz cjesacha. Jalla nužupan mantuča tjapa iclizziz žoñinacžquin. ¹⁸ Criiz orauki jakziltat judío žoñž chimputažlaj niiqui, chimputa žela. Nižaza criiz orauki jakziltat ana chimputažlaj niiqui, ana chimpuskata. ¹⁹ Chimputami ana chimputami anaž importičha. Yooz mantitacama kamzqui, jalla ničha importaui. ²⁰ Yoozquin criičuqui čjul žoñimi čjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz cuntintu žejlzkazza. ²¹ Criiz orauki žoñž mantuquičha žejlcanami,

amqui ana kuz turwayskataquiča. Nekztan, jalla nii žoňž mantuquiztan liwriita cjesaž niiqui, pan ulnaquiča, liwrii cjisjapa. ²² Jakzilta criichi žoňit žoňž mantuquizlaj niiqui, nii žoňž mantuquiz tira žejlcanami, cjuňzna, Jesucristo Jiliriz liwriitača, nii. Nižaza jakzilta criichi žoňit žoňž mantuquiz ana žejlčhaja, tii cjuňzna, Jesucristuž mantuquiz žejlča, nii. ²³ Yoozqui ančhuc kjaychiča wali jila preciužtan. Cristuž ljokča nii preciuqui. Jalla nižtiquiztan žoňž mantuquiz anača cjiskatsqui. ²⁴ Yoozquin crijcuqui čhjul žoňimi čhjul kamaňchizlaja, jalla nii kamaňquiz žejlz waquiziča. Kjažtachichimi cuntintu cjequiča Yooztan chica kamchiž cjen.

ZALZ PUNTU

²⁵ Yoozqui wejtquiz ana taku tjaachiča zultirunacž puntuquiztan. Pero, wejrqui tuž chiižinuča. Nižaza cjuňzna, Yoozqui wejtquiz apóstol kamaňa cumpjiichiča. Nižaza nii apóstol kamaň jaru panž kamuča. Wejrqui Yooziž illztitča niižquin sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan weriž chiižinta tawkquiz kuz tjaaž waquiziča. ²⁶ Tuž chiižinuča. Tii timpuquiz kamzqui ch'amača criichi žoňinacžtajapaqui. Jalla nižtiquiztan čhjul kamaňchizlaja, jalla nii kamaňquiz žejlz waquiziča. Zalzižlaja, zalzi žela; ana zalzižlaja, ana zalz waquiziča. ²⁷ Jakziltat tjunchiz cječhaja, anaž persun maatakžtan jaljtiz waquiziča. Nižaza ana zalzi žoňiqui maataka kjurz ana waquiziča. ²⁸ Pero jakziltat zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anača ujqui. Nižaza jakzilta turt zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anača ujqui. Tii ch'ama kamz timpuquiz zalžninacžquiz juc'ant llaquinaca cjequiča. Wejrqui anaj nižta llaquita kamjaa ančhuc cjiwčhiya.

²⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tii walja ch'ama kamz timpuqui ana ažka tjuraquiča. Jalla nižtiquiztan tekztan nawjccchuc tjunchiz žoňinacaqui anaž tjunaquiz juc'anti kuz tjaaquiča. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquiča. ³⁰ Nižaza llaquita žejlŋi žoňinacaqui anaž ancha llaquisauquiča. Yooztan kamchiž cjen cuntintu cjequiča. Nižaza čhjulquiztan chipsŋi žoňinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquiča chipchipsquiziqui. Yoozquin juc'anti kuz tjaaquiča. Nižaza cusasanaca kjayŋi žoňinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquiča kjayta cusasanacquiz. ³¹ Tii muntumi nižaza tii muntuquiz žejlŋimi tucuzinzaquičha. Jalla nižtiquiztan jakziltat tii muntuquiz želinchiz cječhaja, anaž nii želinchizquiz kuz tjaaquiča. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquiča.

³² Ančhucqui tii muntu kamcan kuz turwayzquiztanaqui liwriitakaj cjeejal cjiwčhiya. Ana zalžni žoňinacaqui Yooz kamaňquizkaz kuz tjaašpanča; Yooz kuz cuntintu cjiskatz pecča. ³³ Zalžni žoňinacazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamaňquiz kuz tjaača, persun tjun cuntintu cjisjapa. ³⁴ Nižaza zalzi maatakž kamaňžtan zultir maatakž kamaňžtan anača tsjiikaz. Ana zalzi maatakqui Yooz kamaňquizkaz kuz tjaača. Curpumi kuzmi Yoozquin sirwizquin tjapa kuz tjaača. Pero zalzi maatakazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamaňquiz kuz tjaača, persun lucu cuntintu cjisjapa.

³⁵ Tii weriž chiižintaqui ančhucalta wali cjisjapača, anaž ančhuca atajzjapa. Nižaza tii weriž chiižintaqui ančhucaquiz zuma kami yanapzjapača, nižaza Yoozquinpankaz tjapa kuz tjayi yanapzjapa.

³⁶ Tsjiilla cjesača, zalz puntuquiztan zakaz. Jakzilta žoňžtat tsjaa majt želačhaja, zalz irarquiz tjonchiň, nižaza

ancha zalz pecchiñ. Ana chajalztiquiztan niiz kuz turwayskatčhaj niiqui, tuž chiižinuča. Niiž tur chjalz wali tantiižcu, chjalznasača. Nii chjalzqui anača ujqui. ³⁷Tii puntu iyal chiižinuča. Naa tura ejpqui ana chjalz pecčhaj niiqui, ana chjalzusača. Walikaz cjesača. Naa turaž cjen, ana jarita cjesaž niiqui, nižaza niiz persun kuzquiz ana chjalz pinsitacamažlaj niiqui, ana chjalzusaž cjesača. Jalla nii ana chjalzqui waliž cjesača. ³⁸Jaziqui nii chjalznii žoniqiu walikaz paača. Pero nii ana chjalznii žonizti juc'ant walikaz paača.

³⁹Zalznii maatakaqui persun lucžtan kamaquičha, čhjulatorat ticznačhaja, jalla niicama. Jalla niiqui liy jaručha. Jalla nuž lucu ticzi cjenauqui naa žew žonqui yekja lucžtan zalznasača, pero Yoozquin criichi žonizakaz cjesača. ⁴⁰Pero naa žew žon ana zalznaquiz niiqui, juc'ant cuntintu cjequičha. Jalla nuž pinsučha wejrqui. Nižaza Yooz Espíritu Santučha wejt kuzquiziqui, weriž pinsita zuma cjisjapa.

ŽOŃIŽ PAATA YOOZNACQUIN TJAATA ČHJERI PUNTU

8 Tsjiilla cjesača, žoniž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan. Ančhucqui cjiča: “Tjapa wejrnacqui nii puntuquiztan zizuča”. Pero wejr cjiwčha, jakziltat “Wejrtčha ziziñtqui”, cječhaj niiqui, mit kuzziz cječhani. Nižaza jakziltat zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, parti criichi žoninacazquiz yanapstančha zuma kamañchiz cjeyajo. ²Jakziltat persun kuzquiz pinsican: “Ultim weraral zizuča”, cjican cječhaja, jalla niiqui ana zuma zizza. Anapanž ultim werara zizasacha. ³Jakziltat Yoozquin tjapa kuz tjaačhaja, Yoozqui nii žoni pajčha niiz maati cunta.

⁴Jaziqui nii žoniž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan, tuž cjiwčha.

Žoniž paata yooznacqui anapančha ultim Yoozqui. Nižtiquiztan anača čhjulumi. Werar Yoozqui zintallapanikaz žejlčha. ⁵Tii muntuquiz žejlñi žoninacž yooznacqui wacchiča. Ana criichi žoninacqui tii yokquiz žejlñimi nižaza tsewc arajpachquin žejlñimi cjiča, “Ničha Yoozkaz”, nižaza “Niičha učhum Jiliriqui”, panž cjiča. ⁶Učhumnacalta tsjii werar Yoozkaz žejlčha. Tsjii Yooz Ejp žejlčha. Niiqui tjapa žejlñinaca paachiča. Nižaza učhumnacqui niizta-japača. Nižaza tsjii Jesucristo Jilirikaz žejlčha. Niiz cjen tjapa žejlñinaca žejlčha, nižaza niiz cjen učhumnacaltaqui ew žejtz kamaña žejlčha.

⁷Žoniž paata yooznac puntuquiztan yekjap criichi žoninacqui ana zuma intintiča. Tuquita yekjapanacqui ančhucaquiztan žoniž paata yooznac sirwiñitača. Jalla nižtiquiztan anziqiu yooznacquiz tjaata čhjeri lujlcan, nii paata yooznacquin pinsiča, nižaza persun kuzquiz sintiča. Jalla nižtiquiztan nii čhjeri lujlchiž cjen ultim Yooz quintraj uj paača. ⁸Yooz yujcquiziqui čhjeri lujlchi cjenami ana čhjeri lujlchi cjenami anaž importiča. Jakziltat čhjul čhjerimi lujlčhaj niiqui, nii čhjerquiztan anaž tsjan Yoozquin kuzziz cjesača. Nižaza jakziltat ana tjapaman čhjeri lujlčhaj niiqui, nii ana tjapaman čhjeri lujltiquiztan ana upa Yoozquin kuzziz cjesača. ⁹Pero žoniž paata yooznacquin tjaata čhjeri lujlquiztan cwitazaquičha, ana tsjii ana zuma intintiñi criichi jila ujquiz tjojtskatzjapa. ¹⁰Ančhucqui zizza, žoniž paata yoozqui anača čhjulmi, jalla nii. Nižaza ančhucqui žoniž paata yooznacquin ana sintiča. Pero yekjap jilanacazti tirapan žoniž paata yoozquin kuzquiz sintiškatcha, ultim Yoozquin criichi cjicanami. Jaziqui yekjap ančhucaquiztan žoniž paata yooz timpluquiz čhjeri lulasača. Pero tsjii jilaqui ančhuc cheržcu lujlz za-

kaz pecasača, aunquimi nii žoniž paata yoozquin sint'icanami. Jalla nižtiquiztan nii žoniž paata yoozquin sint'iñi jilaqui ultim Yooz quintra uj paasača, nii žoniž paata yoozquin tjaata čheri lujlžcu. ¹¹ Jaziqui ančucaž lujltiquiztan nii criichi jilaqui werar Yoozquiztan zarakskatča. Jesucristuqui nii jilž laycu ticziča, jalla. ¹² Pero ančhucqui nii jilž kuz ana wali cjiskatča. Jaziqui nii jilž quintrami uj paača, nižaza Cristuž quintrami uj paača. ¹³ Jalla nižtiquiztan žoniž paata yoozquin tjaata čheri lujlchiž cjen wejt jila ujquiz tjojtskatasaz niiqui, anapan nii čheri lujlž pecuča. Wejrqui anapan yekja jila ujquiz tjojtscatz pecuča.

PABLUŽ KAMAÑA PUNTU

9 Wejrqui liwriitča. Jalla nižtiquiztan čjululu paazmi paasača. Wejrqui Jesucristuž cuchanžquita apostoltča. Nižaza wejrqui persun čhjujčztan učhum Jesucristo Jiliri cherčinča. Nižaza weriž Yooz taku paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčhucča. Jaziqui ančhucqui wejt obra cuntača Yooztajapaqui. ² Cunamit yekjapanaca wejr ana apóstol pajčhani. Ančhuczti wejr apóstol pajstanča. Ančucaž Jesucristužquin criichiž cjen, wejrqui kjanapacha tjeeztitča, ultim werara apóstol, jalla nii.

³ Wejt quintra chiiñinacžquiz kjaaznuča, tuž cjican: Wejrtča lititum apostoltqui. ⁴ Jalla nižtiquiztan criichi žoninacaž tjaata čherimi nižaza čjul tjaatami tanznasacha. ⁵ Nižaza apóstol kamañquiz ojklaycan criichiñ tjun chjichasača. Jalla nižta chjichniča parti apostolanacacqui, nižaza Jesucristo Jilirž persun lajknacami, nižaza Pedrumi. ⁶ Wejtta Bernabežtan Yooz taku paljaycan tirapan langznuča, persuna mantinzjapa. Jalla nuž cjenami,

tii mantinzjapa langzqui jaytasača, ančhucqui wejr mantinžinajo.

YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOŇŽ PUNTU

⁷ Tsjilla cjesača nii puntuquiztan. Zultatunacacqui anaž sirwiča, persuna mantincan. Nižaza zkala langžni žoniqui zkal čherquiztan lulasacha. Nižaza uua ichni žoniqui uuzi lichiz licašaca. Jalla nužupanča tii muntuquiziqui. ⁸ Anača wejt kuzquiztankaz tii chiitaqui. Jalla nuzupanž chiiča Moisés cjiirta Yooz takuqui. ⁹ Nii Moisés cjiirta liiquiziqui tuž cjiča: "Tsjii zkala jojñi wacacqui anaž ñucz waquiziča". Yoozqui jalla nuž cjican chiichiča anača wacžtajapa, ¹⁰ antiz wejrnacaltajapača. Nijapa nii Yooz taku cjiirtača. Zkal yoka kjullni žonimi, nižaza zkala jojñi žonimi tjewznača zkalquiztan tsjižtan tanzjapa. ¹¹ Jaziqui wejrnacqui ančucaquiz Yooz taku paljaychinča, zkala čhjaczhtakaz. Jalla nižtiquiztan wejtnacalaqui ančucaquiztan mantinzjapa tanzni cjichuca, zkala langžni žonižtakaz.

¹² Yekja Yooz taku tjaajiñi žoninacacqui ančucaquiztan mantinzjapa tanchipanča. Wejtnacalaqui ančucaquiztan juc'anti tanzuca. Wejrnaczti anapan wira mantinz exijcan kamiñča. Wejrnacqui persuna langztiquiztan mantincan kamiñča. Čjulumi awantuča liwriñi Cristuž taku catokz ana atajta cjeajo. ¹³ Timpluquiz langžni žoninacacqui timpluquiztan mantiñiča. Nižaza timplu altarquiz wilana jawkni žoninacacqui wilana jawkta chjizwiquiztan mantiñitacha. Jalla nii ančhucqui zizza. ¹⁴ Jalla nižtapacha Jesucristo Jiliriqui mantichiča, jakziltat liwriñi Yooz taku paljayačhaja, jalla niiqui nii Yooz taku paljayz langzquiztan mantinasacha.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYČHA, PERSUNA MANTINCAN

¹⁵ Wejrqui anapan mantinz exijcan kamiñcha. Nižaza anziqiu anal ančhucacuin cjiřžcuča wejr mantinskatzjapa. Ana jakziltižquizimi mantinskatzpecuča. Wejrqui ima žoñžquiz mantinskatzcan ticzkal pecasača. Tii persuna mantinz honora ana wejtquiztan kjañkatz pecuča.

¹⁶ Yooz taku paljaycan wejrqui anal mit kuzziz cjesača. Yoozqui wejtquiz nii kamaña tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanča. Liwriiñi Yooz taku ana paljayasaž niiqui, wejrqui castictal cjesača.

¹⁷ Nižaza wejrqui persun kuzcamakaz Yooz taku paljaytasaz niiqui tsjii pacz tjewztasača, weriž Yoozquiz yanaptiquiztan. Pero anača wejt kuzcama tii puestuquin kamuča. Yoozqui tii Yooz taku paljayz kamaña wejtquiz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanpanča wejrqui. ¹⁸ Nižaza liwriiñi Cristuž taku paljaycan ana jecžquiztanami cobriñča, wejr mantinžinajo. Antiz persunpacha mantinuča. Jalla niža ojklayžcu ancha cuntintuča. Jalla niiča wejt kuzquiz pactažtakazqui.

¹⁹ Cristuž cjen wejrqui liwriitača. Jaziqui žoñž kuzquiz pinsita jaru ana kamuča. Jalla nuž liwriitaž cjenami, wejrqui tjapa žoñž kuz jaru paasača, walja žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. ²⁰ Judío žoñinacžtan kamcan, judío žoñinacž cuzturumpi paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Nižaza, Moisés liy jaru kamñi žoñinacžtan kamcan, Moisés liy paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui anal nii Moisés liy mantuquiz kamuča.

²¹ Nižaza ana Moisés liy jaru kamñi

žoñinacžtan kamcan, wejrqui zakal Moisés liy jaru ana kamuča, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui wejrqui werar Yooz liy jaru kamuča, nižaza Cristuž liy jaru kamuča. ²² Nižaza čjulquizimi kuz sint'iskatñi žoñinacžtan kamcan, wejrqui nižtazakaz kuz sin'tiskattažokaz cjiñča, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Jalla niža punta punta kamuča, jaknužumi žoñinaca liwriita cjejažo. ²³ Jalla niža punta punta kamuča, žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku criiskatzjapa. Nižaza jalla niža kamuča, persunpacha Yoozquiztan zumanaca tanzjapazakaz.

²⁴ Tsjiilla cjesača. Ančhucqui tuž zizza. Tsjii zajtñiquiz tjapa zajtñi žoñinacžquiztan tsjiillapankaz ganča. Jalla nuž cjuñžcu ančhucqui Yooz jiczquiz tjapa kuztan zajtz waquiziča, premio ganzjapa. ²⁵ Tjapa piluta uziñinacacui walja istutiča ima canchiquiz luzcan. Nižaza ana walinacquiztan jaytissa tsjan cusa uzinzjapa. Jalla niža paača, tsjii čhañquiztan paata royti pillu ganzjapa. Nii premiuqui tsjii upacamakaz tjurča. Ančhuczi Yooz jiczquiz zajtča, tsjii wiñaya tjurni premio ganzjapa. Jalla nii premiuqui cjiča, Yooztan wiñaya kamz, jalla nii. ²⁶ Wejrqui anal inapampa Yooz jiczquiz zajt zajtcan kamuča. Tsjii pucultan boxsiyasñi žoñinacacui anaž tsjii kjutñi čhajcz pecča. Antiz panž čhajcza tsjiizuñž yujcquin. Wejrqui jalla nižtazakaz anal inapampa kamuča. Antiz liwriiñi Yooz takucama kamuča. ²⁷ Wejrqui persun kuzquizpacha ewjasuča čjul anawalinacami paazquiztan. Wejrqui jalla nuž paa-uča, Yooz wejr ana wirquin tjewcznajo. Yek-japanacžquiz zuma tjaajinžcu wejrqui anal wirquin tjewczta cjis pecuča, wejr ana zuma kamchinž cjen.

TUQUITA EJPNACŽ KAMTA PUNTU

10 Tsjiilla cjesača. Wejrqui ančhucaquiz tuž zizkatz pecuča. Egipto yokquiztan ulanžquichi tuquita ejpnacaqui tsjir koztan kamatča. Moisés irpita kamatča. Nižaza Moisesqui tjapa ninaca Ljoc Kota tjakčiča. ²Jalla nuž irpitaž cjen, nižaza Ljoc Kota tjaktaž cjen, nii žoñinacaqui Moiestan tsjii kuzziztača. Jalla nižtiquiztan tjapa ninacaqui Moisés irpiñi bautistažtakaztača. ³Nižaza tjapa ninacaqui Yooz tjaata čhjeri lujlčiča. ⁴Nižaza tjapa ninacaqui tsjii pajk maz ajkquiztan Yooz tjaata kjaz licčiča, curpu mantinzjapa, nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa. Nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa Cristutača mazquiztan ulanñi kjastakaz. Jalla nii Cristuqui chicapacha cumpañ'tača ninacaž jiczquiz okan. ⁵Jalla nuž Cristuž cumpañ'ita cjenami, jila parti nii žoñinacaqui anapan Yoozquin kuzziztača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anatača cuntintu; ninacž quintra žawjčiča. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui ch'ekti yokquin ticziča.

⁶Jalla nii tuquita kamtaqui cijirtatača učhumnaca cjuñajo, nižaza nižta ana walinaca tuquitažtapacha ana paajo. ⁷Jaknužt yekjapa tuquita ejpnaca žoñiž paata yooznacquin sirwitčhaja, jalla nižtapachaqui anapanž kamz waquiziča ančhucqui. Nii tuquita ejpnacž puntuquiztan cijirta Yooz takuqui, tuz cjiča: “Nii žoñinacaqui čhjeri lujlžcu licžcu tsajts pjijsa payi waquintichiča.” Jalla nižta irata kamz anaž waquiziča. ⁸Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan ticziča 23,000 žoñinacaqui tsjii noojikaz. Jalla nii cjuñzna. Adulterio anača paazqui. ⁹Nižaza yekjap

tuquita ejpnacaqui: “Yoozza pazinziz kuzzizqui”, cjichiča. Jalla nektzan juc'anti anawalinaca paapaatča. Ultimquiziqui Yooz Ejpqui ninaca casticchiča. Jalla nii castictiquiztan walja žoñinacaqui ticziča, zkoranacaž č'hatta. Jalla nii cjuñzna. Anača uj paazqui: “Yoozza pazinziz kuzzizqui”, cjicanaqui. ¹⁰Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui Yooz quintra chutchiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anjila cuchanžquichiča ninaca conzjapa. Jalla nii cjuñžcu, ančhucqui Yooz quintra chuch anaž waquiziča.

¹¹Tjapa tuquita ejpnacž kamtaqui Yooz taww libruquiz cijirtatača učhumnacaquiz chiižinzjapa ana nižta paajo. Tii muntu tucuzinz žcatžinžquiča. Jalla nižtiquiztan tuquita ejpnacž kamta quintunaca zumpacha cjuñz waquiziča, ana nižta kamzjapa. ¹²Jalla tuž cjiwča. Jakziltat persun kuzquiz “walikaztča wejrqui” cjican pinsičhaja, jalla niiqui panž cwitazaquiča, ana ujquiz tjojtsjapa. ¹³Čhjul pruebanacquizimi ančhuc sufričhaja, jalla nižta pruebanacquiz zakaz tsjii tsjii criichi žoñinacaqui sufriča. Čhjul pruebanacaž sufriskatta cjenami Yoozqui anchucaquiztan nii pruebanaca ana atipskataquiča. Antiz ultimquiziqui Yoozqui čhjul pruebanacquiztan anchucaquiz atipskataquiča, ančhuc ana čhjul ujquiz tjojtsjapa, nižaza tjurt'iñi kuzziz awantizjapa. Učhum Yoozza zuma yanapñiqui, učhumnacaž tjapa pruebanaca tjurt'iñi kuzziz watajo.

ŽOÑIŽ PAATA

YOOZNACQUIZTAN ZARAKA

¹⁴Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca, žoñiž paata yooznacquiztan zaraka. Anapanž ninacžquiz sirwa. ¹⁵Ančhucča zizñi žoñinacaqui. Ančhucpacha tii weriž chiita taku

yatisinzasača, werara ana werara, jalla nii. ¹⁶ Cristuqui učhum laycu ticziča. Jalla nii cjuñznajo Cristuqui cuzturumpi mantichiča, uwas kjaz liczmi, nižaza t'anta lujlzm. Nii uwas kjazza Cristuž ljoc cuntaqui. Nižaza nii t'antača Cristuž curpu cuntaqui. Nii Cristuž mantita cuzturumpi paacan Yoozquin gracias cjican chiiča. Nii uwas kjaz liccan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. Nižaza nii tojžta t'anta lujlcan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁷ Tsjii t'anta žejlča, aunquimi t'unapacha kjołžtami. Nižtazakazza učhummi. Walja tama criichinaca želanami, tsjii curpuchiztakazza. Tsjii t'antiquiztan tjappacha lujlča, jalla nuž tjeeža, tsjii kuzzizza tjappacha, cjicanaqui.

¹⁸ Israel žoñinacžquiztan tii puntu cjuñzna. Jakziltat Yooz altarquin wilana jawkčhaja, jalla niiqui wilanquiztan lujlcan nii altarž Yooztan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁹ Nonžna, žoñiž paata yoozqui anaž čjulumi. Nižaza žoñiž paata yoozquin tjaata chjizwimi anaž čjulumi, chjizwikazza. ²⁰ Pero jakzilta ana Yoozquin criichi žoñit wilana jawkčhaja, jalla niiqui zajranacžquin wilana onanča, anapanž werar Yoozquin onanča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž ninacžtan cumpañt'iz waquiziča. Cumpañt'auqiž niiqui zajranacžquiz kuzziz cjican tjeeža. ²¹ Anaž jakziltami Cristo Jilirž wasumi nižaza zajranacž wasumi tanznasača. Nižaza anaž jakziltami Cristo Jilirž t'antami nižaza zajranacž čjherimi tanznasača. Anača nižta kuzziz cjichuca. Antiz tsjii Yoozquizpanikaz kuzziz cjesača. ²² Jakziltat zajranacž cuzturumpiquiz mitisaquiž niiqui, jalla nii žoñž quintru werar Yoozqui žawjwaquiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nuž paaquiž niiqui,

castictaž cjequiča. Ančhucqui anača Yoozquiztan juc'anti azziz jalla.

ŽOÑIŽ PAATA YOOZNACŽQUIZ ANA MITISA

²³ Jalla tuž werarača. Tsjii criichi žoñiqui liwriitača. Jalla nižtiquiztan čjulumi paasača. Pero tjapa paataqui juc'ant Yoozquin kuzziz cjisjapa anaž yanapča. Nižaza čjulu paatami anaž parti criichinacžquinami yanapča zuma kamañchiz kamajo. ²⁴ Parti criichinacaž zuma kamañchiz cjisjapača kuz tjaažqui. Anača persun kamañjapakaz kuz tjaažqui.

²⁵⁻²⁶ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tjapa tii muntuqui Yooz Jiliržtacamača, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui Yooz Jiliržtacamača”. Jalla nižtiquiztan mercatquiz kjayta čjherimi lulasača. Anaž persun kuz turwayskataquiča tuž pinsican, tii čjherižlan žoñiž paata yoozquiz tjaata čjheri, už žoñiž paata yoozquiz ana tjaata čjherižlaj, jalla nii.

²⁷ Nižaza ana werar Yoozquin criichi žoñiqui čjheri lujljapa am impi-tasaž niiqui, okasača, ojcz pecasaž ni-iqui. Jalla nuž okaquiž niiqui, čjul onanta čjherimi lujlnaquiča anaž persun kuz turwayskatcan. ²⁸⁻²⁹ Pero tsjii amquiz maznačhani, tuž cjican: “Tii čjheriqui žoñiž paata yoozquiz tjaata čjheriča. Jalla nii čjheri ana lujlz waquiziča”. Jalla nuz cjenauqui amlaqui anača nii čjheriqui lujlsinsqui, nii mazni žoñž sint'iñi kuz anawali cjiskatzjapa, nižaza niiž kuz ana turwayskatzjapa. Am persun kuzqui walikaz cječhani, ana turwayta. Jalla nuž cjenami amqui nii čjheri lulasaz niiqui, am jilž kuz turwayskatasača.

Jalla nii weriž chiižintiquiztan yekjap ančhucquiztan wejtquiz pewcznačhani, tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan amqui nižta chiižinjo? Tsjii žoñiž sint'iñi kuzziz cje-

nami, čhjulumi paaz atuča, Cristuqui wejr liwriichiča. ³⁰ Ima čhjul čhjerimi lujlcan Yoozquin gracias cjican chiyuča. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan weriž lujltiquiztan žoņej wejtquin uj tjojtunjo?” Nuž cjican, wejtquiz chiyučani. ³¹ Ančhucaquiz tuž kjaaznuča. Čhjeri lujlmi, čhjulumi paazmi Yooztajapa honora waytiz waquiziča. ³² Ančhucui anaž jec žoņimi ujquiz tjojt-skata, judfo žoņinacami, ana judfo žoņinacami, nižaza Yooz iclizziz žoņinacami. ³³ Wejrzi kjažllami tjapa žoņinacžquiz yanapuča zuma kamañchiz kamajo. Anal wejttajpakaz ojklayuča. Antiz parti žoņinacžtajapa ojklayuča, ninaca ujquiztan liwriita cjeyajo.

11 Wejrui jaknužt Jesucristuqui kamtčhaja, jalla nižtazakal kamuča. Nižaza jaknužt wejr kamučhaja, jalla nižtazakaz kama ančhucui.

ACHA CH'OKCHI CUZTURUMPI PUNTU

² Jilanaca cullaquinaca, ančhucui tjapa weriž tjaajintanaca cjuñča, nižaza weriž tjaajintacama kaminčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin felicituča. Ultimu anača wejt kuzquiztan nii tjaajintaqui, antiz, wejtquiz tjaajintatača.

³ Jilanaca, cullaquinaca, persun luctakž mantuquiz žejlča maatakanacui. Nižaza zapa luctak žoņiqui Cristuž mantuquiz žejlča. Nižaza Cristuqui Yooz Ejpž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecuča. ⁴ Iclizquiz ajčžcu luctak žoņinacui pañžtan acha ch'okchi anapanž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ch'okchižlaj niiqui, persunjapa omobrawillaž cjesača. ⁵ Nižaza iclizquiz ajčžcu, criichi maatakanacui

panžtan acha ch'okchi panž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui, persunjapa ombrawillaž cjesača. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui ach chara k'ala murtaž cjes, nižtažtakaz cjesača. ⁶ Iclizquiz ajčžcu, jakzilta maatakat ana acha ch'okchinžlaj niiqui, naaž persun ach chara k'ala murtaž cjila. Nekztan naaqui acha ch'okznasača. Naaža ach chara k'ala murtaž cjen ombrawillaž cjesača. Jalla nižtiquiztan maatacui acha ch'okchinpanž cjis waquiziča. ⁷ Yoozqui niž kuzcama luctak žoņi paachiča niž irata cjeyajo. Jalla nižtiquiztan luctak žoņiž cjen Yooztajapa honoraui tjeetztača. Nižaza maatakaž cjen luctakž honoraui tjeetztača, jalla nižtiquiztan criichi luctacui iclizquiz ajčžcu anapan acha ch'okchi cjis waquiziča. ⁸ Tuquita timpuqui Yoozqui luctaka paachiča, nekztan luctakžquiztan maataka paachiča. Luctacui ana maatakažquiztan paatatača. ⁹ Nižaza maatacui luctakžtajapa paatača. Luctacui anača maatakažtajapa paataui. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan maatakanacui acha ch'okz waquiziča, luctakž mantuquiz cjican tjeetzjapa, anjilanacaž cjen. ¹¹⁻¹² Pero tii tantiya. Cristian kamañchiz cjen luctakanacami nižaza maatakanacami tsjiikazza. Yoozqui luctakžquiztan maataka paachiča. Nižaza luctacui maatakaž majtniž cjen žejlča. Pero tjappachaui Yooziž cjen žejlča. Jalla nižtiquiztan ana maataka žejltčhaja luctacui ana žejltasača. Nižaza ana luctaka žejltčhaja maatacui ana žejltasača. Nižaza anaj Yooz muntčhaja, anapanž čhjulumi žejltasača.

¹³ Ančhucpacha tantiya. Yoozquin mayizican maatacui acha

ch'okchinžlaj niiqui, ¿wali cjesaya? uż ¿anawali cjesaj? Acha ch'okchi walipankazza maatakžtaqui. ¹⁴ Nižaza luctakaqui lajch charchizlaj niiqui persunjapa ombrawillaž cjesača. Jalla nužuča tii wirquiz kamañauqui. Tjapa žoñinacaqui persun kuzquiztan nuž zizza. ¹⁵ Nižaza maatakanacaqui pajk charchizlaj niiqui ninacžquizpacha honoraž cjesača. Pajk charchizqui acha ch'okchi cuntača. Jalla nižtiquiztan pajk charchiz cjisqui walikazza maatakžtaqui. ¹⁶ Jakziltat nii puntu ch'aas pecčhaja, jalla niiqui ziz waquiziča tužu. Wejrnacqui nii cuzturumpi pajzpanča. Nižaza tjapa Yooz iclizziz žoñinacaqui nii cuzturumpi jaru paaspanča.

SANTA CENA PAAZ PUNTU

¹⁷ Tsjiižtan zakal chiižinuča. Wejrqui ančucaquiz zumpacha ewjtis waquiziča. Santa Cena paažcu ančhucqui koluculla akžta kamañchiz ulanča tsjan zuma kamañchiz cjenpacha. ¹⁸ Iclizquiz ajczcan, ančhucqui t'aka t'aka cjiicjiinčhucquiča. Nii quintu wejtquiz irantižquichiča. Cunamit nižtapan cjiicjiichani. ¹⁹ Pero jalla nižta t'aka t'aka cjitiquiztan, kjanapacha tjeeža, jecnacat lijitum cristian kamañchiz criichinaca, nii. Jalla nižtiquiztan t'aka t'aka cjichuca cječhani. ²⁰⁻²¹ Ančhucqui Santa Cena cuzturumpi paazjapa chjeri luli ajczinčhucquiča. Nekztan chjeri lujlcan zapa mayni ančucaquiztan persun čhjeri lujlskaz cjiisinčhucquiča, ana tojunžcu. Jalla nižtiquiztan koloculla čhjerchiz žoñinacazti čhjeri eecznan žejlchiquiča. Partizti chjeki čhjeri lujlchi žejlchiquiča, nižaza yekjapazti mallzilla žejlchiquiča. Ana wali paachinčhucča. Jalla nižtiquiztan anača Jesucristo Jiliriz mantita Santa Cena cjichuca cjequiča. ²² ¿Ančhuczi

lujljapa liczjapa, ana kjuychizchuc, kjažtatajo? Nižta ana wali paacan, ančuqui tjeeža, ančucaquiz Yooz iclizziz žoñinaca anaž importiča, nii. Nižaza pori criichinacaqui azkatča ana želinchiz cjenauqui. ¿Wejr ančucaquiz kjažt cjes? ¿Wejr ančucaquiz “Walikaz” chiyasaya? Anapan nižta chiyasača.

²³ Jesucristo Jiliripachača wejtquiz mantichiqui Santa Cena cuzturumpi paajo. Jalla nii tjaajintacama ančucaquiz zakal tjaajinchinča. Ima Jesucristo Jiliriz intirjita cjen, jalla nii weenpacha tsjii t'anta tanzicha niž persun kjaržtan. ²⁴ Jalla nekztanaqui Yooz Ejpžquin gracias cjican cjiichiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu, tojunchiča, tuž cjican: “Tii t'antaqui wejt curpu cuntača. Wejrqui žoñž curpuchiz cjen ančhuc laycul ticznača. Weriž ticžta cjuñzjapa tii cuzturumpi wila wila paaquiča”. ²⁵ Nekztan čhjeri lujlžcu nižtapacha Jesucristuqui niž persun kjaržtan tsjii wasu tanzicha, tuž cjican: “Tii wasquiz uwas kjazqui wejt ljoc cuntača. Wejt ljoc cjen ew acta tjułžtaž cjequiča. Čhjulorat tii cuzturumpi paačhaj niiqui, wejtquiz cjuñž waquiziča”. Nuž mantichiča Jesucristuqui. ²⁶ Čhjulorat tii Santa Cena cuzturumpi paachaj ni-iqui, ančhucqui tjeeža Jesucristo ticziča ančuca laycu, jalla nii. Jalla nii cuzturumpi paaz waquiziča, Jesucristo Jiliriz tjonzcama.

²⁷ Jalla nižtiquiztan jakziltat nii Santa Cena cuzturumpi ana zuma paaquiz ni-iqui, Jesucristo Jiliriz ombrawillaž cjequiča. Nižaza Jesucristo Jiliriz quinta uj paaquiča; niž curpuquizimi niž ljocquizimi inartažokaž cjequiča. ²⁸ Ima Santa Cena paacan, zapa mayni persun kuzquiz amayt'asaquiča, kjažtiquiztan Santa Cena cuzturumpi paa, jalla nii. Nekztan Santa Cena cuzturumpi paasača. ²⁹ Nižaza Santa Cena paacan,

Jesucristuž učum laycu ticžta, jalla ni-
iča zapa mayni persun kuzquiz wal-
japanž cjuñž waquiziča. Santa Cena
paacan Jesucristo ana cjuñziž cjequiž
niiqui, persun casticujapa cjequiča.
³⁰ Santa Cena cuzturumpi ana wali paa-
tiquiztan, walja ančhucaciztan laa že-
jlča, nižaza ana wali žejlča, nižaza
yekjapanacaqui ticziča. ³¹ Ima Santa
Cena cuzturumpi paacan učumnaca-
pacha zapa mayni persun kuzquiz zuma
amayt'as waquiziča. Nekztan pertuna
mayiziz waquiziča. Nekztan Jesucristo
Jiliriž anaž casticta cjequiča. ³² Jesu-
cristo Jiliriqui učum casticaquiž niiqui,
azquichjapa panž castičča, zuma ka-
mañquin cjisnajo. Nekztan ana criichi
žoninacžtan chica ana wiñaya casticta
cjequiča.

³³ Wejt jilanaca, cullaquinaca,
čhjeri lujlzpamami nižaza Santa Cena
paazjpamami ajczcu, zapa mayni tjewz
waquiziča parti criichi žoninacž
zumpacha ajczquiscama. ³⁴ Jakziltat
čhjeri eeskatčhaja, persun kjuyquin
zumpacha lujlnaquiča, ima iclizquin
ojkcan. Nekztan lujlžcu ajczquin
okaquiča, Santa Cena zuma paazjapa.
Jakziltat Santa Cena ana zuma paaquiž
niiqui, Yoozqui nii žoni casticaquiča.
Nužulkazza nii puntuqui. Yekja
puntunacaqui wejr azquichača,
ančhucacquin chertzni quejpžcu.

ESPIRITU SANTUŽ TJAATA KAMAÑANACA PUNTU

12 Tsjii zakaz chiižinuča, Espiritu
Santuž tjaata kamañanaca pun-
tuquiztan. Jalla nii ančhucaciz zuma
intintiskatz pecuča.

² Tuquiqui ima ančhucadž Yoozquin
criican ančhucui ana criiñi žoniž paata
yooznacžquiz tsjii kjutni irpitatača,
jalla nižta irpiskatchinčhucča ančhuc-
qui. Jalla nii ančhucui zuma zizza.
³ Jakziltat Yooz Espiritu Santuž irpi-

tažlaja, jalla niiqui ana chiyasača:
“Jesusaqui laykjita cjila”, cjicanaqui.
Nižaza jakziltat: “Jesusaqui Yooz Jilir-
iča”, cjican chiyachaja, jalla niiqui Es-
piritu Santuž irpitaž chiyacuiča. Jalla
nuž intintiskatz pecuča.

⁴ Jilanaca, cullaquinaca, criichi
žoninacaqui yekja yekja Espiritu
Santuž tjaata kamañanacchizza, nižaza
poderanacchizza. Pero tsjii Espiritu
Santukaz tjapa nii kamañanacami
nižaza poderanacami tjaača. ⁵ Nižaza
criichi žoninacaqui yekja yekja
Yoozquin sirwiča. Pero tsjii Yooz
Jiliržquinkaz sirwiča. ⁶ Nižaza
criichinacaqui yekja yekja wali
obranaca paača. Pero tsjii Yooz Ejpkaz
criichinacžquiz nii obranaca paakatča.
⁷ Jaziqui tjapa criichinacaqui Yooz
Espiritu Santuž tjaata kamañchizza,
parti criichinacžquiz juc'ant zuma kami
yanapzjapa. ⁸ Tižta kamañanacaqui
tjaatača: Espiritu Santuqui yekjap
criichinacžquiz zuma pinsita
razunanacchiz chiikatča. Nižaza Yooz
Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz
zizni zizni chiikatča. ⁹ Nižaza Espiritu
Santuqui yekjap criichinacžquiz
Yoozquin juc'ant tjapa kuzziz cjiskatča,
zuma obranaca paazjapa. Nižaza
Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz
poder tjaača laanaca čhjetnajo.
Pero Espiritu Santuqui tsjiikazza.
¹⁰ Nižaza Espiritu Santuqui yekjap
criichinacžquiz poder tjaača wali
milajrunaca paazjapa. Nižaza Espiritu
Santuqui yekjap criichinacžquiz poder
tjaača, Yooziž tjaata takunaca zuma
kjanzt'izjapa. Nižaza Espiritu Santuqui
yekjap criichinacžquiz zizni kuz
tjaača, žoninacadž chiita takunaca
zumpacha tantiizjapa, Yoozquiztan
tjonchižlan už zajrižquiztan tjonchižlaj,
jalla nii. Nižaza Espiritu Santuqui
yekjap criichinacžquiz ana pajta
taku chiikatča. Nižaza nii Espiritu

Santupacha yekjap criichinacžquiz zizñi kuz tjaačha, nii ana pajta chiita taku parti criichinacžquiz intintiskatajo. ¹¹ Tsjii Espíritu Santukaz tjapa nii yekja yekja poderanaca tjaačha. Jaknužt nii Espíritu Santuqui tjaz munčhaja, jalla niicama tjapa criichinacžquiz tjaačha.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI TSJIIKAZZA

¹² Cristužtan nižquin criichi žoñinacžtan tsjii curpuchiz žoñižtakazza. Tsjii žoñža žejlčha, kjarami, lismi, čhujcquimi, cjuñimi, jalla nižtanaca žejlčha, pero tsjii žoñikazza. Wacchi cjenami tsjii curpukazza. Jalla nižta iratačha Cristužtan criichinacžtan. ¹³ Criichinacaqui yekja yekja žejlčha, judionacami, yekja wajtchiz žoñinacami, piyunanacami, ana piyunanacami, jalla nižtanaca žejlčha. Pero bautistaž cjistanaqui Espíritu Santuž cjen tjapa nižta criichinaca tsjii žoñž curpu cunta cjissičha. Nižaza Yooz Ejppui tjapa criichinacž kuzquizimi Espíritu Santo luzkatchičha.

¹⁴ Tsjii žoñžtaqui kjarami lismi achami čhujcquimi cjuñimi jalla nižtanaca žejlčha. Punta punta žejlčha tsjii žoñž curpuquiziqui. ¹⁵ Jalla nižta iratačha Cristužtan nižquin criichinacžtan. Jalla nižtiquiztan tjapa Cristužquin criichinacaqui tsjiikazza. Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Tsjii žoñž kjojchaqui ana chiiz waquizičha, tuž cjican: “Wejrqui kjojchakazza, anačha wejr kjarauqui; jalla nižtiquiztan anaž tii žoñž curpuquiz želasačha”. Jalla nižta chiižcumi, nii kjojchaqui tirapančha nii žoñž curpu partiquizqui. ¹⁶ Nižaza tsjii žoñž cjuñiqui ana chiiz waquizičha, tuž cjican: “Wejrqui cjuñikazza, anačha wejr čhujquiqui. Jalla nižtiquiztan anaž tii žoñž curpuquiz želasačha”. Jalla nižta chiižcumi, nii cjuñiqui tirapančha nii žoñž curpu partiquizqui. ¹⁷ ĽTjapa

žoñž curpuqui čhujquicamažlaj niiqui, kjažt nonžnasajo? ĽNižaza tjapa žoñž curpuqui cjuñicamažlaj niiqui, kjažt mucžnasajo? ¹⁸ Yoozqui žoñž curpuquiz punta punta utchičha, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nižta irata Yoozqui punta punta Espíritu Santuž kamañanacami nižaza poderanacami tjaačičha criichinacžquiz. ¹⁹ Žoñž curpuquiz anaj punta punta žejlčhaja, anaž ultim žoñž curpu cjitasačha. ²⁰ Punta punta želanami, tsjii curpukazza. Jalla nižta irata criichinacaqui punta punta poderanacchizza, nižaza kamañanacchizza, pero tjapa criichinacačha Yooz partiquiz, nižaza tsjiikazza.

²¹ Jalla nižtiquiztan čhujquiqui kjaržquiz ana chiiz waquizičha, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza achaqui kjojchquiz ana chiiz waquizičha, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza tsjii criichi žoñiqui yekja criichi žoñžquiz ana chiyasačha: “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. ²² Žoñž curpuqui punta puntaž pecčha. Jaziqui žoñž curpuquiz jallc'a partiqui zaka žejlčha. Nii jallc'a partiqui juc'antiž pecčha. ²³ Nižaza žoñž curpuquiz ana zuma chercherchiznaca žejlčha. Ninacaqui zquitžtan tjutžtačha zuma chercherchiz cjisjapa. Nižaza žoñž curpuquiz chjojžta partinaca žejlčha. Ninacaqui zquitžtan tjutžtačha, učhum ana azjapa. ²⁴ Zuma chercherchiznaca tsjii zqiti tjutzqui anaž pecčha. Yoozqui žoñž curpu nižta paachičha. Nižaza Yoozqui žoñž kuz peckatchičha, ana zuma chercherchiznaca tsjii zquitžtan zuma tjutzjapa. Jalla nižta iratačha iclizziz žoñinacaqui. ²⁵ Jalla nižta munchičha Yoozqui, criichi žoñinacaz ana t'aka t'aka cjisjapa. Nižaza Yoozqui nižta munchičha, porapat zuma munaziñi kuzziz

yanapasjapa. ²⁶ Tsji criichi žoniž sufran, tjapa criichinacqui kuzquiz sint'iča. Nižaza tsji criichi žoniž honorchiz cjen, tjapa criichinacqui nižtan chica chipča.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMAÑ PUNTU

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tjapa Yoozquin criichinacžtan Cristužtanpacha tsji kuzzizza. Zapa mayni ančhucqui Jesucristuž partiquiz žejlča. ²⁸ Nižtiquiztan Yooz Ejpqui criichinacžquiz yekja yekja kamañanaca tjaacha, iclizziz žoñinacžquiz yanapzjapa. Primaracqui Yoozqui yekjap criichinacžquiz apóstol kamaña tjaachiča. Niiž jaru Yooziž tjaata taku paljayz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Niiž jaru Yoozqui niiž taku tjaajinz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Nižaza Yoozqui milajru paaz poder tjaachiča. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča laanaca čjetnajo. Nižaza Yoozqui icliz langzquiz yanapz kamaña tjaachiča. Nižaza Yoozqui kamaña tjaachiča iclizziz žoñinacžquiz irpiñijapa. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča, ana pajta takunaca chiichiyajo. ²⁹ Anača tjapa ančhucqui apóstol kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooziž tjaata taku paljayz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooz taku tjaajinz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui milajru paaz poderchizqui. ³⁰ Nižaza anača tjapa ančhucqui laanaca čjetinz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui ana pajta takunaca chiiz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui nii ana pajta chiita takunaca intintiskatz poderchizqui. ³¹ Ultim zuma kamañquiz kuz tjaančhucqui. Nižaza wejrqui ančucaquiz nii juc'ant zuma kamañal tjaajnuča.

ZUMA MUNAZIZ KAMAÑAQUI JUC'ANT ZUMAČHA

13 Jalla tužuča juc'ant zuma kamañacqui. Zuma munaziz kamañacqui juc'ant zumača tjapa kamañanacquiztanaqui. Tsji žoniqui ana pajta žoniž takunacami nižaza anjilž takunacami chiyasača. Jalla nižta chiichiž cjenami ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, jalla nii žoniqui inapachaž chiyacuiča. Ina takukazza nii žoniž takuqui. Tsji ina wjajtta cazačtakaz cjesača. ² Nižaza tsji žoniqui Yooziž tjaata takunaca paljayasača; nižaza tjapa Yooz pinsitanaca zizasača; nižaza tjapa Yooz puntu zizasača. Pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza tsji Yoozquin tjapa kuzziz žoniqui Yoozquiztan mayizichiz cjen, tsji curumi kiskatasacha. Pero jakziltat ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhulu parlizcumi zizcumi paazcumi anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui. ³ Nižaza tsji žoniqui tjapa niiž želinchiznaca tojnasaž niiqui, nižaza Cristuž cjen persun curpumiž ujta cjisjapa intirjasaž niiqui, pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhulu paazcumi inakaz cjesača nii persunaltajapa.

⁴ Zuma munaziñi kuzziz žoniqui tižta kuzzizza. Pazinziz kuzzizza, nižaza okzñi kuzzizza, nižaza ana iñiziñi kuzzizza, nižaza ana persun kamaña alawasñi kuzzizza, nižaza ana mit kuzzizza. ⁵ Nižaza ana atinar kuzzizza, nižaza zuma munaziñi kuzziz žoniqui ana malcriat kuzzizza. Nižaza persun kuzcamakaz anaž kamz pecča. Nižaza ana žawjñi kuzzizza. Nižaza ana anawal ayñi tjepuns kuzzizza. ⁶ Nižaza tsji jilaž ujquiz tjojtsi cjenacui, anaž chipasača zuma munaziñi

kuzziz žoñiqui. Antiz tsjii jilaž zuma paachi cjenauqi, nektan chipsnasača. ⁷Čhjul pruebanaca tjonanami zuma munaziñi kuzziz žoñiqui awantiča. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz cjiča; “Zuma kuzzizlan”, cjican. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz: “Zuma kamačhan”, cjiča. Nižaza čhjul pruebanacž tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjequiča zuma munaziñi kuzziz žoñiqui.

⁸Nii zuma munaziz kamañauqi anawira tucuzinznauqiča. Nii Yooziž tjaata taku paljayz kamañauqi tucuzinznauqiča; nižaza nii ana pajta taku chiiz kamañauqi zakaz tucuzinznauqiča. Nižaza nii Yooz puntu zumpacha zizta paljayz kamañauqi panž tucuzinznauqiča. ⁹Tii muntuquiz žejlcanaui Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha zizi atasacha. Nižaza Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha intintiskati atasacha. ¹⁰Wiruñauqi Yooztan kamcanaui Yooz puntu tjappacha zizaquiča. Jalla nii timpuqui Yooz puntu tjaajinz kamañanacaui kataquiča.

¹¹Jalla tižta iratača Yooz puntu zizqui. Žoñiqui kolta uza cjicanaui, ocjal chiichiiz chiiniča, nižaza ocjal pinsi pinsiñiča, nižaza ocjalž pinsam-intuchiz tantiñiča. Jalla nižta žejltača ocjala cjicanaui. Jazizti pajk žoñi cjiscuqui, ocjalažtakaz chiichiiz-nacami, pinsiznacami jaytitača. Jalla nižta irataž Yooz puntunaca zizqui. ¹²Zur ispijquiz persun yujcui ana zuma kjanaž tjenča. Jalla nižta iratača anziui Yooz puntunaca zizqui, ana kjana. Wiruñauqi Yooztan kamcan zuma kjanaž zizaquiča Yooz puntuui. Anziui anaž tjappacha zizzuca Yooz puntuui. Wiruñauqi Yooztan kamcan tjapa

Yooz puntunaca zizaquiča, jaknužt Yoozqui učum puntuquiztan zumpacha zizzaja, jalla nižta. ¹³Ultimquiziqui criichi žoñinacaui Yoozquin tjapa kuzziz wiñaya cjequiča. Nižaza criichinacaui Yoozquiztan zumanaca niž jaru niž jaru tjewznaquiča. Nižaza criichinacaui zuma munaziñi kuzziz wiñaya cjequiča. Pero tsjiiča chekan waliui, zuma munaziñi kuz, jalla nii.

YOOZ TAKU PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

14 Jalla nižtiquiztan zuma munaziz kamañquiz kuz tjaa. Jalla nii kamañacha juc'ant chekanaui. Nižaza Yooz Espíritu Santuž tjaata kamañanacquiz kuz tjaa. Yooz taku paljayz kamañquiz juc'anti kuz tjaa. ²Nii anaž pajta taku chiiz kamañauqi anača chekanaui. Nii kamañchiz žoñiqui Yoozquizkaz chiiča. Anaž žoñžquiziqui chiiča. Jalla nuž ana pajta taku chiyan parti žoñinacaui anaž intintazi atča. Espíritu Santuui ana zizta chjojžta taku paljayzkatča nii ana pajta taku chiini žoñžquiz. ³Pero nii Yooz taku paljayñi žoñiqui parti criichinacžquiz paljayča, juc'ant zuma kamajo, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeyajo, nižaza kuzta cjeyajo. ⁴Nii ana pajta taku chiini žoñiqui persunjapakaz yanapča Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. Nii Yooz taku paljayñi žoñizti parti criichinacžquiz yanapča Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

⁵Wejrqui ančhucaquiz cjiwča, tjapa ančhucui ana pajta taku chiichiini cjičhaja. Pero juc'ant chekanaui, Yooz takunaca paljayñiž cjičhaja, jalla nižta anchal pecuča. Nii Yooz takunaca paljayz kamañchiz žoñiča juc'ant chekanaui nii ana pajta taku chiichiiz kamañchiz žoñžquiztanaui. Jalla nižtiquiztan ana pajta taku chiichiizcu, parti criichinacžquiz intintiskatz

waquiziča Yoozquin juc'anti kuzziz cjeajo.

ANA PAJTA TAWKŽTAN PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz tjonžcu ana pajta tawkžtan paljayaž ni-
iqui, nii paljaytaqui inakaz cjequiča
ančucaquiz. Ana yanapasača tsjan
zuma kamañchiz cjeajo. Ančucaquiz
yanapzjapa, wejtlaqui kjanapacha pal-
jaystanača, tsjii Yooziž tjaata ew takumi,
tsjii Yooz puntu zizta takumi, tsjii Yooz-
iž intintiskatta takumi, tsjii Yooz puntu
catokta takumi, jalla nii. Nekztan an-
čhucqui yanaptaž cjequiča, Yoozquin
juc'anti kuzziz cjsjapa.

⁷ Tsjii pincallu pjujñi žoñiqui čh-
jakčhjakaquiz niiquei, nii pjujta wirsu
ana pajta cjequiča. Nižaza pincallu
pjujñinacami quitara icñinacami čhjul
musicunacami tsjii wirsu ana kjana-
pacha tejlznaquiz niiquei, parti žoñi-
nacasti čhjul wirsut pjujčhaja, icčhaja,
anaž tantiyi ataquiča. Jalla nižta irat-
ača ana pajta tawkžtan chiizqui. ⁸ Tsjii
quira zalzjapa trompetaz ana zuma
claro tjawunaquiz niiquei, jalla nuž ana
zuma tjawuntiquiztan zultatunacaqui
anaž listu tjaczi cjequiča nii quira-
japaqui. ⁹ Jalla nižta irata zakaz anču-
caquiz watča. Tsjii criichi žoñiqui ana
intintazuc takuž paljayaquiz niiquei, an-
čhucqui ana intintichiz cjequiča, čhju-
lut chiitčhaja, jalla nii. Jakziltat ana
intintazuc takuž chiičhaj niiquei, in-
akaz chiiča. ¹⁰ Tii muntuquiz tjapa-
man takunacapanž žejlž, jaz. Nižaza
zapa takuqui intintitaž cjesača jakzil-
tižquizimi. ¹¹ Pero wejrqui tsjii chi-
ita taku anal intintasaz niiquei, niwjc-
tanaqui yekja wajtchiz žoñižtakaztča
nii chiiñi žoñžquiztanaqui. Nižaza nii
yekja taku chiiñi žoñiqui wejtquiztan
yekja wajtchiz žoñižtakazza. ¹² An-
čhucacauiz nižtakazza. Ančhucqui Es-

píritu Santuž tjaata kamañanacami an-
cha tanz pequiñčhucča. Jalla nižtiquiz-
tan ančhucqui tsjan chekan kamañanac-
quiz kuz tjaaz waquiziča, parti criichi-
nacaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjeajo.

¹³ Jalla nižtiquiztan jakziltat ana
pajta taku chiyachaja, Yoozquin
mayiziz waquiziča, niiž chiita
taku zuma intintiskatzjapa parti
criichinacžquiz. ¹⁴ Nižaza wejrqui ana
pajta tawkžtan Yoozquin mayizaž
niiquei, wejt animukaz mayaquiča.
Wejt kuzpacha anaž intintičha. Jalla
nižtiquiztan inakazza wejt kuzqui.
Ana čhjul provechumi jwesasača.
¹⁵ ¿Jalla nuž cjenacui kjažt cjes
wejrqui? Kuztanami animužtanami
Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza
kuztanami animužtanami Yooz wirsu
its waquiziča. ¹⁶ Animukaz ana
pajta tawkžtan Yoozquin gracias
cjican chiyasača. Pero jalla nuž
chijan parti nonzñi žoñinacaqui anaž
intintazi atasacha. Jaziqui: “Amén.
Jalla nužoj cjila”, cjican ana kjaazñi
atasacha. ¹⁷ Ana pajta chiita orasunaqui
walikaz cjesača, Yoozquin gracias
cjicanaqui. Pero nii orasunaqui parti
criichinacžquiziqui anaž yanapča,
Yoozquin juc'anti kuzziz cjeajo.
¹⁸ Wejrqui ana pajta tawkžtan juc'anti
chiyučha tjapa ančhucacauiztan. Jalla
nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican
chiyučha. ¹⁹ Jalla nuž cjenami parti
criichinacžtan ajcžcu, wejrqui nii
parti criichinacžquiz tjaajinz pecučha.
Jaziqui ana pajta tawkžtan anal
chiiz pecučha. Jalla nuž chijan parti
criichinacaqui anaž tantiyi atasacha.
Jalla nižtiquiztan iclizziz žoñinacžtan
ajcžcu pjijska intintita takunaca chiiz
pecučha, tunca waranka ana pajta
takunacauiztan.

²⁰ Jilanaca, cullaquinaca, pruebaž
tjonan, anapan uj paa. Antiz zuma
pinsiñiz cjee. ²¹ Cjijrta Yooz takuqui,

tuž cjiča: “Wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljayskatača. Ninacaqui ana intintazzuc tawkžtan tii wajtchiz žoñinacžquiz paljayaquiča. Nižta ana pajta taku nonžcanami tii wajtchiz žoñinacaqui anaž wejtquin kuzziz cjequiča. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui”.²² Ana pajta takunaca paljayaqui jalla nii chiita takuqui ziñalažtakaz cjequiča, ana criichi žoñinacžquiziqui. Nii ana intintazzuc takunacaqui anača criichi žoñinacžtajapa. Yooziž tjaata takuž jalla niiča criichi žoñinacžtajapaqui. Nii takuqui anača ana Yoozquin criichi žoñinacžtajapaqui.²³ Tjapa criichi žoñinacžtan ajcziž cjen tsjii ana criichinacaqui luzasača. Nekztan, ana pajta takunacakaz chiiñi nonznaquiž niiqui, ninacaqui criichi žoñinacžquiz chersnaquiča lucurat žoñinacžtakaz.²⁴ Pero criichinacaqui Yooziž tjaata takunacakaz paljayaquiž niiqui, nekztan nii ana criichi žoñinacaqui persun kuzquiz sint'auquiča. Yooz taku paljaytaž cjen, nii ana criichi žoñinacž ujnaca tjeežtaž cjequiča. Nii criichinacž chiita takunaca nonžcu persun kuzquiz amayt'asaquiča, nekztan persun ana zuma kamtaž pajaquiča.²⁵ Jalla nuž ninacaž chjozaca uj paatanacaqui tjeežtaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan quillžcu, werar Yoozquin macjatasasača, nižquin sirwizjapa. Nekztan chiyaquiča; “Yoozqui ančhucatankalča”, cjicanaqui.

CULTO PAAZ PUNTU

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, iclizziz žoñinacžtan ajzczan, jalla tuž waquiziča. Yekjapanacaqui Yooz wirsu tjajnasasača. Yekjapanacazti tsjii zuma taku tjajnasasača. Yekjapanacazti tsjii Yooziž tjaata taku intintiskatasasača. Yekjapanacazti ana pajta taku pal-

jayasača. Yekjapancazti nii ana pajta chiita taku zumpacha intintiskatasasača. Jalla niiqui walikazza. Pero tjapa chiita takunacaqui criichinacžquiz yanapz waquiziča, Yoozquin juc'anti kuzziz cjejajo.²⁷ Nii ana pajta taku paljayñi žoñiqui tsjii pucultan čjepultanž nuž cjesača. Nižaza niž jaru niž jaru turnasasača. Nižaza ninacž chiita taku intintiskatta cjis waquiziča.²⁸ Intintiskatñi žoñi ana želaquiz niiqui, nekztan ana pajta takunaca ana chiiz waquiziča. Pero nii ana pajta taku chiiñi žoñinacaqui persun kuzquiz paljayasača, Yoozquinami.²⁹ Nižaza nii Yooz takunaca paljayñi žoñinacaqui tsjii pucultan čjepultanž nuž cjesača. Parti criichinacaqui ninacž chiita taku zumpacha tantiyaquiča, werara ana werara paljayñi, jalla nii.³⁰ Yoozqui tsjii julzi žoñžquiz taku tjaaquiz niiqui, nekztan nii ora chiiñiqui nužquiz apatatasasača, niž chiizquiztan.³¹ Jilanaca, cullaquinaca, paljayñi žoñinacaqui niž jaru niž jaru paljayz waquiziča, parti criichinacž Yooz taku zumpacha zizajo, nižaza juc'anti Yoozquin kuzziz pek'inchayta cjejajo.³² Nii Yooz taku paljayñi žoñinacaqui persun kuzquiz zuma ewjas waquiziča, niž jaru niž jaru paljayzjapa.³³ Iclizquiziqui Yoozqui anaž tsjiiza tsjiiza arañi pecča. Iclizziz žoñinacžtan ajčcu zuma lijituma Yoozquin rispita. Zuma walikaz ajcz waquiziča. Jalla nuž pecča Yoozqui.

Jalla tuž criichi žoñinacaqui ajczñipanča tjapa wajtquiziqui.³⁴ Nižaza iclizquiziqui maatak criichinacaqui ch'ujupanž želasača, anaž chiiz waquiziča. Nižaza maatak criichinacaqui luctakž mantuquiz cjistanča. Jalla nuž cjiča cjiirta Yooz takuqui.³⁵ Maatakaqui tsjii puntu ana zuma intintichaj niiqui, kjuyquin persun luctakžquiz pewcznaquiča

zuma intintizjapa. Nii ajcztiquizpacha ana pewcznaquičha, criichinacžtajapa ana ombrawillta cjejajo.

³⁶ Ančhucqui nii tjaajinta jaru kamz waquizičha. Yooz takuqui ančhucaquiztan anaž kalltičha. Nižaza anača ančhuc alajquizkaz Yoozqui taku tjaachiqui. Weriž tjaajintacama kamča tjapa iclizziz žoñinacaqui.

³⁷ Jakziltat Yooz taku paljayz kamañchiz cječhaja, nižaza jakziltat Espíritu Santuž tjaata kamañchiz cječhaja, jalla ninacžlaqui tii weriž cjiřta taku pajstanča. Jalla tii takučha Yooz Jilirž mantitaqui. ³⁸ Jakziltat tii weriž cjiřta taku ana pajz pecčhaj niiqui, parti criichinacaqui nii žoñžquiz anaž pajaquičha. Nii žoñiqui anapanž Espíritu Santuž tjaata kamañchizqui.

³⁹ Wejt jilanaca, cullaquinaca, tužuča chekanaqui. Yooz takunaca paljayz kamañquiz kuz tjaa. Pero tsjii žoñiqui ana pajta tawkžtan chiyaquiz niiqui, jalla nii chiiñi žoñžquiz anaž atajz waquizičha. ⁴⁰ Jilanaca, cullaquinaca, iclizquiziqui zuma jurmali cultu paaz waquizičha, nižaza ajcztiquiz paljayñinacaqui niiz jaru niiz jaru chiiž waquizičha.

JESUCRISTUŽ JACATATTA PUNTU

15 Jilanaca, cullaquinaca, weriž tjaajinta takunaca cjuñskatz pecučha. Wejrqui werar liwriiñi Yooz taku tjaajinchinča. Nižaza weriž tjaajintanaca nonžcu ančhucqui catokchinčhucča; nižaza nii tjaajintacama kamzjapa tjup kuzzizčhucča. ² Nižaza liwriiñi Yooz taku tiraž catokaquiz niiqui, nii liwriiñi Yooz takuž cjen ančhucqui tsjan tsjan ujnacquiztan liwriita cjequičha, tsjan zuma kamzjapa. Juñta kuzquizkaz catokchižlaj niiqui, nii juntunallakaz catoktiquiztan ultimu ana liwriitaž cjequičha.

³ Wejrqui ančhucaquiz juc'ant chekan takunaca tjaajinchinča. Tuquiqui wejtquiz zakaz nii zuma takunacaqui tjaajintatača. Jalla tužuča nii tjaajinta takunacaqui. Jesucristuqui učhum uj laycu ticzičha. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjiřtatažlaja, jalla nii cjiřta jaru cumplissičha. ⁴ Nekztanaqui Jesusiž curpuqui tjažtatača. Nekztanaqui nuž tjažtiquiztan čjep majquiztan ticziquiztan jacatatchičha. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz tuquitan cjiřtatažlaja, jalla nii jaru cumplissičha. ⁵ Jacatatžcu Jesucristuqui Pedružquiz parizichičha. Nekztanaqui niiz illzta apostolanacžquiz parizichizakazza. ⁶ Nekztanaqui niiz wiruñ pjijska patac jilanac ajcziquiz parizichizakazza. Jila parti ninacaqui tira žejtčha, tsjii kjažta žoñinacakaz ticziqui. ⁷ Niiz wiruñ Jacobžquiz parizichizakazza. Nekztanaqui tjapa niiz illzta apostolanacžquiz parizichizakazza.

⁸ Ultimquiziqui wejtquiz zakaz parizichičha. Wejrqui parti apostolanacžquiztan wirwirilla Yooz partiqui luzzinča. ⁹ Wejrqui parti apostolanacžquiztan ana ancha waquizuča. Tuquiqui wejrqui Yoozquin criichinacž quintra ojklayiñtača. Jalla nižtiquiztan anatača Cristuž apóstol cjita cjichuca. ¹⁰ Yooz wejtquiz okzñiž cjen, wejrqui apóstol kamañquiz uchtitčha. Pero ana ina Yoozqui wejr utchičha. Wejrqui apóstol kamañquiz juc'anti jilacami langzinča nii parti apostolanacžquiztan. Nii langztiquiztan wejrqui ana honorchiz cjichucača, Yoozza honorchizqui. Yoozqui wejtquiz wali yanapchičha, apóstol kamañquiz zuma cumplisjapa. ¹¹ Nužulkazza nii puntuqui. Chekpachača wejrnacqui ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljaychintqui. Jaziqui ančhucqui nii liwriiñi taku tjapa kuztan catokchinčhucča.

ŽOŇINACAQUI JACATATAQUIČHA

¹² Jaziqui wejrnacqui tjaajinchinča, Jesucristuqui ticziquiztan jachatatchi, jalla nii. Yekjap ančhuczi chiiñičha: “Žoñinacauqui ticzcu ana jatatasača”. ¿Kjažta nižta cjesajo? ¹³ Ticziquiztan ana jatatasaž niiqui, Jesucristuqui anapaj jachatatchi cječhani. ¹⁴ Nižaza Jesucristo ana jatatatchižlaj niiqui, jalla nižtiquiztan wejrnacaj paljayta liwriñi taku nuž cjenauqui inapankat cječhani. Nižaza ančuca Cristužquin criichi kamañauqui inapanzakat cječhani. ¹⁵ Wejrnacqui “Yoozqui Cristo jatatatskatchičha” jalla nuž cjiwchiya. Ana jatatatchižlaj niiqui, wejrnacqui toscar tisticužtakazlani Yooz puntuquiztanani. Ticzi žoñinacauqui ana jatatasaž niiqui, Yoozqui Jesucristo anapaj jatatatskatchi cječhani. ¹⁶ Ticzi žoñinacauqui ana jatatasaž niiqui, Jesucristupacha anapaj jatatatchi cječhani. ¹⁷ Nižaza Jesucristuqui anapan jatatatchižlaj niiqui, ančucaž nižquin tjapa kuztan criitauqui inapankat cječhani. Ančuca ujquiztan anapan liwriita cječhani. ¹⁸ Nižaza Jesucristužquin criichi ticzi žoñinacauqui ninacž ujchiz cjen casticta cječhani. ¹⁹ Jesucristužquin criichinacauqui ultim liwrii ora tjewža. Nii tjewzqui inakazlaj niiqui, učhumqui ana criichi žoñinacžquiztan juc'anti incalltaž cječhani.

²⁰ Pero ultim werara Jesucristuqui ticziquiztan jatatatchipanča. Jalla niičha primir ticziquiztan jatatatchi žoñiqui, primira pookchi zkala ricujtažtakazza. ²¹ Primirquiztanpacha tsjii žoñiž uj paachiž cjen, tjapa žoñinacauqui ticstanča. Jalla nižtakaz tsjii žoñiž cjen tjapa Jesucristužquin criichi žoñinacauqui jatatataquiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²² Adán cjita žoñiž cjen tjappachaž ticža, jalla

nižtakaz Jesucristo cjita žoñiž cjen tjapa nižquin criichi žoñinacauqui jatatatskatta cjequiča. ²³ Nižaza tjapa criichinacauqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla niicama jatatatskatta cjequiča. Jesucristo, niičha primirauqui. Nekztan Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui niž parti žoñinacauqui jatatataquiča. ²⁴ Jalla niž wiruñ niž parti žoñinacaj jatatatiquiztan, tii muntuquiz tucuzinacauquiča. Nekztan tjapa Jesucristuž quintr jilirinacami, nižaza niž quintr mantiñinacami, nižaza niž quintr azziznacami, jalla tjappacha liwj tjtantaž cjequiča. Jalla nekztanaqui tjapa mantizqui Yooz Ejpžquin intirjitaž cjequiča. ²⁵ Pero anziqqui Cristuqui tira mantistanča niž quintrarionaca liwj atipscama. Niiž quintranaca tjewcžažokaz cjequiča. ²⁶ Ultimquiziqui ticzqui atiptaž zakaz cjequiča. Ticzqui ana iya želaquiča. ²⁷ Yoozqui Cristo utchiča tjappacha mantizjapa. Yooz Ejpkazza ana Cristuž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntu kjanača. Tjapa nekztanaqui Cristuž mantuquiz žejlča. ²⁸ Yoozqui Jesucristo utchiča, tjappacha mantizjapa. Ultimquiziqui Jesucristo Yooz Majchqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacami atipžcu, niipachaž Yooz Ejpž mantuquiz cjequiča. Yooz Ejpča wiñaya juc'ant chekanaqui cjequiča, tjappachquiztanauqui.

²⁹ Tsjiilla cjesača, jatatatz puntuzakaz. Ančhucaltaž tsjii cuzturumpi žejlča, criichi žoñiqui ima bautistan, ticziž cjen, žejtñi criichi žoñiqui nii ticzi criichiž cuntiquiztan bautismo tanzñičha. Ticziquiztan ana jatatatchi cječhaja, ¿Kjažtiquiztan nižta paa ančhucjo? ¿Chjuljapa bautismo tanžo? ¿Ticzi žoñž cuntiquiztanajo?

³⁰ Nižaza ticziquiztan ana jatatatchi cječhaj niiqui, ¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zapuru sufrican Yooz taku paljayz

kamañquiz tira ojklajojo? ³¹ Apóstol kamañquiz ojklayan anchucqui Jesucristo Jiliržquin criichinchuccha. Jalla nuž cjen cuntintuž wejrqui. Jalla nuž chiican werar razunal chiyuča. Nižaza zapuru wejrqui ticz llaquizican želučha, apóstol kamañquiz ojklaycan. Jilanaca, jalla nuž chiican, werar razunal chiyuča. ³² Wejrqui Efeso cjita wajtquin preso cjicanaqui anawal q'uit animalanacžtan kichjaskattatačha. Ticziquiztan anažlaja jacatatñi niiqui, weriž nuž sufritaqui inakat cječhani. Ana criichi žoñž pin-sita jaru inapankazza weriž sufritaqui. Ninacaqui tuž cjiñiča: “Lujlžla, licžla, jaka kat učumqui ticznačan”, jalla nuž cjiñiča ana criichi žoñinacaqui. Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, nuž cjiñi žoñinacaqui zuma razunchiz-takat chiičhani. Pero ultimu žoñinacaqui jacatataquiča.

³³ Jaziqui anchucqui anaž incallskata. Ana zuma kamañchiz mazinacchizchucchalaj niiqui, anchucqui zuma kamañquiztan tsjii kjutñi chjichtaž cjesača. ³⁴ Anchucqui zuma lijitum razunanacchiz cjisna; nižaza lijituma cjee; anaž uj paa. Yekjap anchucqui Yooz puntunaca ana zuma zizza. Jalla nii anchucaquiz chiižinuča, anchuc azajo.

JACATATCHI ŽOÑINACŽ CURPU PUNTU

³⁵ Cunamit tsjii žoñiqui pewcznačan, tuž cjican: “¿Jaknužt ticzi žoñinaca jacatataquejo? ¿Čhjuluž cherchi curpuchiz cjequejo?” ³⁶ Zumzu pewczñi pewczičha. Semilla čhjaczcu, nii čhjacta semillaqui ana katchi cjequič niiqui, ew zkala ana jecznasacha. ³⁷ Nii čhjacta semillaqui anaž ew zkalapacha cjesača. Nii čhjacta semillaqui semillakazza, trigo cjenami, yekja cjenami, semillakazza, anaž ew zkalapacha cjesača. ³⁸ Semilla čhjactiquiztan

jaknužt Yoozqui munčhaja, jalla nižta ew zkala ulanskatcha. Čhjacta semillquiztan jama, punta puntaž ew zkala ulanča. Tjapa zkalanacaqui anača tsjiikaz. Punta punta žejlča. ³⁹ Jalla nižta iratača tii muntuquiz žejlñi curpuqui. Žoñinacž curpuqui yekjača. Ch'iznacž curpuqui yekjača. ⁴⁰ Nižaza arajpachquin žejlñinacž curpuqui yekjača. Nižaza yokquiz žejlñinacž curpuqui yekjača. Arajpach curpuqui tsjemata cheechi tjeeža yokquiz žejlñi curpuquiztan. ⁴¹ Tjuñ kjanaqui tsjematača jiiz kjanquiztan. Nižaza tsjematazakazza warawarž kjanquiztan. Nižaza tsjii warawarž kjanaqui tsjematazakazza yekja warawarž kjanquiztanaqui. ⁴² Jalla nižta iratača jacatatžqui. Ticzi curpuqui tsjematača jacatatchi curpuquiztan. Nii ticzi curpuqui tjatža, nižazaž mojkča. Nii jacatatchi curpužti ana ticznasacha, nižaza ana mokasacha. ⁴³ Nii ticzi curpuqui ana honorchizza. Nii jacatatchi curpužti zuma honorchizza. Nii ticzi curpuqui ana azzizza. Jacatatchi curpužti walja azzizza. ⁴⁴ Nižaza ticzzuca curpuqui tii muntuquiz kamzjapa curpukazza. Jacatatchi curpuqui tsjematača, wiñaya kamzjapa. Tii muntuquiz kamcan, žoñinacaqui curpuchizza. Nižta zakaz jacatatžcu curpuchiz zakaz cjequičha, wiñaya kamzjapa.

⁴⁵ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tuquita žoñiqui Adán cjitatača, nižaza žejtñi curpuchiztača, tjapa niiž majch maatinacžtajapaqui”. Cristuqui Adanžtapachazakazza. Jalla niiqui wiñaya žetiž tjaacha, tjapa niižquin criichi žoñinacžtajapaqui. Yooztan kamz, jalla niiča wiñaya žetiqui. ⁴⁶ Tii muntuquiz žoñinacaqui kamča žejtñi curpuchiz. Wiruñauqui jacatatžcuqui žoñinacaqui wiñaya žejtñi curpuchiz cjequičha. ⁴⁷ Tuquita

žoñiqui yok pjilquiztan paatača. Wiruñta žoñiqui, Jesucristo Jiliriqui, arajpachquiztan tjonchiča. ⁴⁸Tii yokquiz kamñi žoñinacž curpuqui Adanž curpu iratača. Nižaza Yooztan arajpachquin kamñi criichinacž curpuqui Jesucristuž jacatatchi curpu iratača. ⁴⁹Učhumnacaqui Adán irata curpuchizza. Pero jacatatžcu Jesucristo irata kamaquičha, ew curpuchiz.

⁵⁰Jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntu tjaañnuča, ančucaquiz zizkatžjapa. Janchichiz nižaza ljokchiz curpuqui arajpach wajtquin ana luzasača. Nižaza tii mojkñi curpuqui anaž wiñaya žetasača arajpachquin. ⁵¹Tsjii zakaz ančucaquiz zizkatž pecučha. Tjapa criichinacaqui anaž ticznaquičha. Pero tsjii ratullakaz curpunacaqui campiižintaž cjequičha. ⁵²Tsjii čhjuiqu jaknužt č'ipquinižlaja, jalla nuž tsjii ratulla curpu campiižintaž cjequičha. Arajpach anjilaž trompeta tjawžtan, curpunacaqui campiižintaž cjequičha. Nii trompeta tjawžtan, ticzi žoñinacaqui jacatatskattaž cjequičha, ana iya ticžjapa. Nižaza žejtñi žoñinacž curpunacazakaz campiižintaž cjequičha. ⁵³Tii yokquiz žejlñi curpuqui anaž wiñaya tjurni cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ew curpuž tanstanča wiñaya žejtžjapa. Nižaza učum ticžñi curpuqui anaž wiñaya tjurni cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ana ticžñi curpu tanstanča. ⁵⁴Učhumnacaqui ew wiñaya zejtni curpuchiz cjequičha, nižaza ana ticžñi curpuchiz. Jalla nuž wattan Yooz takuqui cumplissi cjequičha. Yooz takuqui tuž cjiča: "Ticzqui atipžtaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan ana iya ticz želaquičha. ⁵⁵Nižaza ticzqui anapanž iya atipaquičha". Ticzqui anaž iya žoñinacžquiz llaquita cjiskataquičha. ⁵⁶Ujchiz cjen ticz žejlča. Nižaza ticzqui žoñinacžquiz

llaquita cjiskatča. Nižaza tuquita cjižrta liiqui žoñinacžquin persun ujnaca tjeeža. ⁵⁷Wejrqui Yoozquin ancha gracias cjican tjaa-uča. Jesucristo Jilirž cjen učumqui ticzquiztan atipaquičha.

⁵⁸Jalla nižtiquiztan, weriž pecta jilanaca, Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Yoozquin tjup kuzziz cjee, nižaza Jesucristo Jilirž tjaaata kamañquin juc'anti juc'anti kuz tjaa. Ančhucqui zizza, Jesucristo Jiliržtajapa langzqui anača inaquí.

CRICHINACŽTAJAPA PAAZ JUNTIZ PUNTU

16 Tsjii zakal chiižinuča, criichinacžtajapa paaz juntiz puntuquiztan. Jaknužt Galacia provinciquin wejrqui tjapa iclizziz žoñinacžquiz chiižinchinčhalaja, jalla nižta irata ančucaquiz chiižinuča, paaz juntantiz waquiziča, pori criichinacžquiz yanapžjapa, jalla nii. ²Zapa siman tumincuqui ančhucqui ančucaž cantiquiztan jama t'akz waquiziča. Jalla nuž t'akžcu chjojwaquičha wejt tjonzcama. Nekztan weriž tjontan, ana žoñ žoñžquiztan apura ojklaycan paaz juntantichuca. Ančucaž t'akzta paazqui listupachakaz cjequičha. ³Nižaza ančhucqui tsjii kjaž jilanaca illz waquiziča, nii juntantita paaz čhjichñijapa Jerusalén wajtchiz criichinacžquiz. Nižaza ančhucqui nii illzta jilanacžquiz tsjii carta credencialž tjaaquičha. Nekztanaqui wejr tjonžcu, wejrpachal ninaca cučanžcača Jerusalén watja. ⁴Wejr ojkuču cjequičha niiquijettan čicaž okaquičha ninacaqui.

TSJII KJAŽT PUNTUNACA

⁵Ima tjoncan, wejrqui Macedonia yokaran ojklayasaj cjiwča. Wiruñaquí Corinto irantasaj cjiwča, ančucaquiz tjonžjapa. ⁶Irantižcu tsjii kjaž maj ka-

mačhan, uz cunamit nieju sac timpu watačhani. Nekztanaqui ančhucqui wejt ojklajzjapa yanapasača, jakzi ojkz cjenami, jalla nii. ⁷ Wejrqui tsjii upacama watcankaz ana tjonz pecuča. Antiz tsjii kjaž maj ančhucatan kamz pecuča, Yooz Jiliriz munan. ⁸ Pero Efes wajtquin kamača Pentecostes tjuñicama. ⁹ Tii Efes wajtquiz ancha Yooztajapa langz žejlča. Nižaza zumpachapan langznan, walja žoñinacaqui criyačani. Nižaza walja Yooztajapa langzñi quintra žoñinaca žejlča.

¹⁰ Timoteož irantižquitan, ančhucqui Timoteož kuz cuntintupanž cjiskataquiča. Niiqui Yooz Jiliržtajapa langža, wejr irata. ¹¹ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančucaquiztan nii Timoteo iñarasača. Antiz ančhucqui juc'antiž yanapaquiča, nii zuma cuntintu tira ojklajajo. Nižaza nii yanapaquiča, wejr chertzñi quejpžcajo. Tekzi wejrqui Timoteo tjewznuča parti criichi jilanacžtan.

¹² Apolos jilž puntuquiztan tiil maznuča. Wejrqui ancha nižquiz rocchinča, yekjap jilanacžquiz cumpaň'ajo, ančucaquin chertzñi. Parti jilanacžtan ojkz cjen Apoluqui ana okawk cjichiča. Wiruñ niiqui ančhuc chertzñi okačhani, atchucaž cjen.

¹³ Ančhucqui persun kamaña cwitaza. Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Yooz aztan tjup kuzziz cjee. ¹⁴ Čhjułu paacanami zuma munaziñi kuzziz cjee.

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza. Acaya yokquiz Estefanasqui niž

jamillanacžtanpacha primira Yoozquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui parti criichi jilanacžquiz yanapzjapa kuz tjaachiča. ¹⁶ Jalla nižta kuzziz žoñinacž tawk jaru kama. Nižaza tjapa nižta criichinacžquiz yanapñinacami, nižaza Yooztajapa langzñinacami rispitaquiča. Nižaza ninacž tawk jaru kama. ¹⁷ Estefanastan Fortunatžtan Acaicužtan jalla ninacaž tjontan, walja cuntintutača wejrqui. Ančucaž ana wejttañž žejlchucaž cjen, ninacača ančhuc cuntiquiztan wejr yanapchiqui. ¹⁸ Wejttañ kamcan ninacaqui wejt kuzquiz amtaychiča, jaknužt ančuca kuzquiz amtayčhaja, jalla nižta. Nižta žoñinacaqui, rispittaj cjila.

¹⁹ Asia provinciquin žejlñi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča. Aquilžtan Priscilatan, nižaza ninacž kjuyquiz ajczñi jilanacžtan, jalla tjapa ninacaqui ančhuc criichinacžquin tsaanžquiča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. ²⁰ Nižaza tjapa criichi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča. Nižaza ančucaquiz porapat zuma kuztan tsaanassnaquiča.

²¹ Wejrqui Pablutča. Persun kjaržtan tii weriž tsaanta litraqui cijjruča.

²² Jakziltat Jesucristo Jiliržquin ana kuzziz cječhaja, nižaza quintra cječhaja, jalla niiqui anawalquiz uchtaž cjequiča. ¡Učhum Jesucristo Jiliri urej tjonla!

²³⁻²⁴ Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz zuma yanapt'ila. Nižaza wejrqui tjapa ančucaquin k'ayichuča Jesucristuž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

*SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

CORINTIOS

1 Wejr Pabluqui Jesucristuž illzta apostoltčha. Yoozqui niž munañpi jaru tii apostol puestuquiz wejr utchičha. Jaziqui tii cartal apayžcučha ančhucaquin Corinto wajtchiz žoñinaca. Wejttan Timoteužtan ančhucaquin tsaanzcučha. Nižaza tjapa Acaya yokquin kamñi žoñinacžquin tsaanzcučha. Ančhucqui Yoozquin criichiž cjen Yooz icliz žoñinacžhucčha. ² Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

**YOOZ EJP ANCHA OKŽŇI
NIŽAZA KUZŇI KUZIZZ**

³ Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiz honora waytitaj cjila. Yooz Ejpqui okžni kuzzizpančha, nižaza sufrita žoñinacžquiz zumpacha kuzñipancha. ⁴ Wejrnacaž sufranami Yooz Ejpqui kuzñipancha, nitzapacha wejrnacaž sufrita jilanacžquiz kuzjapa. Nekztanaqui wejrnacqui sufrita jilanacžquiz maznasačha, "Yoozqui amquiz kuznasačha", cjican. Nižaza wejrnacpacha ninacžquiz kuznasačha. ⁵ Jesucristužquin criichiž cjen Jesucristuž irata ancha sufručha. Nižaza Jesucristučha wejrnacaquiz zumpacha kuzñiqui. ⁶ Jaziqui wejrnacqui ančhucaquiz tsjan zuma kuznasačha. Nižaza Yooz taku paljaycan ančhucaltajapa sufručha, ančhuc liwriyta cjisjapa. Nižaza wejrnacqui Yooziž kuztačha. Jaziqui nižtazakaz ančhucaquiz kuznasačha. Nekztan ančhucqui kuzta kuzziz cjen sufrisnaca wataquičha, ana ančhuca kuz turwayskatžcu. Jaziqui ančhucqui

wejrnac irata sufrican, pasinziz kuztan awantasačha. ⁷ Ančhucqui tjurt'iñi kuzzizčhucčha. Jalla nužupančha ančhucqui. Ančhucqui wejrnac irata sufričha. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz zakaz kuznaquičha. Jalla nužupanž cjequičha.

⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii puntunaca ančhucaquiz zizkatž pecučha. Asia yokaran ojklaycan, ancha sufrichinčha. Jalla nuž sufrican azi upzižtakaz cjissintačha, ticzmayažtakaztačha. ⁹ Jalla nižta sufritiquiztan kuzquiz tantiichinčha, ticzucapan, jalla nii. Pero Yoozza ticzinacami jacatatskatñiqui. Jalla nižta sufrichinčha, persun azquizimi nižaza pinsitanacquizimi ana kuzziz cjisjapa, antiz Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. ¹⁰ Ultimquiziqui Yoozqui wejr liwriichičha, nii ticzmaya ojklayta pruebanacquiztan. Nižaza wilta nižta prueba tjonaquiz niiqui wilta Yoozqui wejr liwriyaquičha. Yoozquin kuzziz cjican, jalla nužupančha wejt razunaqui. ¹¹ Ančhucqui wejtquiz mayizinalla, wejt pruebanacquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž ančhucaž ancha mayizintaž cjen liwriital cjeečha. Jalla nekztan weriž yanaptaž cjen anchucqui Yoozquin gracias cjican chiyasačha. Jaziqui wejtajapa mayizinalla.

**PABLO CORINTO WAJTQUIN
OJKZ PECATČHA**

¹² Wejrqui ančhucatan, nižaza tjapa žoñinacžtanami Yooz zuma kamañchiz kamchinčha, zuma lijituma. Ana pizc kuzziz kamchinčha. Wejt kuzquiz zizučha anal toscara chiyučha, weraral chiyučha. Jalla nižta zuma kamcan, ana žoñiž pinsita jaru kamchinčha. Okžni Yoozqui wejtquiz yanapchičha, nižta zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamtaž cjen cuntintutčha wejrqui. ¹³ Weriž cijirtaqui zuma

werara zakazza. Liican, ančhucqui kjanaž intintasächa. Ana incallni kuztan cjiyržcuča. ¹⁴Yekjapanacaqui ančhucacuitan wejt kuz pajča. Wejt kuzqui juc'anti zumpacha pajspanča ančhucqui. Nekztan Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui weriž cjen cuntintuž cjesächa, jaknužt wejrqui ančucaž cjen cuntintul cjeeča, jalla niža. ¹⁵Ančhucatan wejttan walikazza. Jalla nužupanča. Jalla nižtiquiztan weriž ojklaytiquiz ančucaquin wilta tjonz pecaytuča. Nekztan ančhucqui pizc wilta cuntintu cjisakataž cjitasača, weriž pizc wilta tjonžtiquiztan. ¹⁶Primiraqui Macedonia cjita provinciquin ojkean ančucaquiz tjonz pecaytuča. Nekztan Macedoniquin ojkažu wilta ančucaquiz tjonz pecaytuča. Jalla nuž ančhucqui wejr yanaptasača, Judea yokquin irantizjapa. Nužupan tantižcu ana atchinča. ¹⁷Jalla nižtiquiztan yekjap žoñinacaqui wejtjapa chiichiča, Pabluqui p'ajpacužtakaz chiichiča, cjican. Anača werara ninacž tantiitaqui. Wejrqui ana tantiyiñča ana criichi žoñižtakaz. Ana criichi žoñinacaqui p'ajpawc razunchiz chiyasača. ¹⁸Lijitum Yoozqui zizza, wejrqui anača p'ajpacužtakaz chiichintqui, nii ¹⁹Silvanužtan, Timoteužtan, wejttan, jalla wejrnacqui anapan p'ajpawc razunanaca chiichintqui. Ančhucatan kamcan Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan lijituma chiichinča. Nižaza Jesucristuqui zuma lijitumača. Niiž chiita taku cumpliñipanča. ²⁰Nižaza tjapa Yooz taku cumpliñipanča. Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yooz tawkuiztan “Nužoj cjila” cjiñča. Nuž cjican Yoozquin honora tjaa-uča. ²¹Nižaza Yoozza wejtnacquizimi ančucaquizimi Jesucristužquin

tjurt'iñi kuzziz cjisakatñiqui. Nižaza Yoozza wejr utchiqui, niiž apóstol cjisjapa. ²²Yoozqui nii tjeeziča, nižaza wejtnaca kuzquiz niiž Espiritu Santo luzkatchiča. Jalla nižtiquiztan kjana tjeezača, Yooz žoñinacača wejrnacqui, nii.

UJCHIZ ŽOÑI PERTUNTA

²³Jilanaca, cullaquinaca, Corinto wajtquin tsjii tjonznii okitača. Pero ana tjonchinča, ančhuc ana ujjjapa. Jalla niiča ana wejr tjonni razunaqui. Yoozqui zizza, weraral cjiwča wejrqui. ²⁴Ančhucqui Yooz mantuquiz žejlča, anaž wejt mantuquiz. Pero ančucaquiz chiižinačhaj niiqui, yanapz pecuča, ultimu ančhuc juc'anti cuntintuž cjisjapa.

2 Wejrqui tantiichinča, imazi ančucaquin wilta tjonznii. Wilta llaquiskatz anal pecatuča. ²Ančucaquiz llaquiskatasaz niiqui, anaž čhjulumi wejtquiz cuntintu cjisakatasächa. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjisakatñiqui. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz ana wilta llaquiskatz pecatuča. ³Jaziqui ančucaquin tjonz cjenpacha tuqui cjiyržquichinča zumpacha ewjt'ican, ančhuc anawalinaca azquichjapa. Nekztan wejrqui ančucaquin irantižcu, cuntintu cjeeča, ana llaquita. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjisakatñiqui, čana jaa? Weriž cuntintu cjen ančhucqui zakaz cuntintuž cjesächa. Jalla nužupanž cjesächa. ⁴Tuqui cjiyržquican, ančucajapa ancha kuzquiz sint'iskatchinča nizaza llaquisinča, kaazcama. Jalla nuž cjiyržquican anal ančhuc llaquiskatz pecatuča, antiz wejt zuma munaziñi kuz tjeez pecaytuča. Ančhucatan ancha munazuča. ⁵Nii ana wali kamni žoñiqui ančucaquiz ancha llaquiskatchiča. Wejtquiz zakaz

llaquiskatchiĉha; pero anĉucaquiz juc'anti. Cunamit anaž tjapa anĉucaquiz llaquiskatchižlani, pero jila partipan anĉucaquiztan. ⁶Jila parti anĉucqui nii ana wali kamni žoni casticchinĉucĉha, nižaza chjaawjkatchinĉucĉha. Nužquizkaz cjila. ⁷Anziqii nižquiz pertunz waquiziĉha, nižaza nižquiz kuz waquiziĉha, nii žoni ana juc'anti upa kuz cjisnajo. ⁸Jaziqui anĉucaquiz rocuĉha, nižquiz zuma munaziĉni kuz wila tjeezjapa. ⁹Tuqui tii puntuquiztan anĉucaquiz cjiyržquichinĉha, anĉuc zumpacha yanzjapa, tjapa weriž chiižinta cazzi, ana cazzi, jalla nii. ¹⁰Nii ujchiz žoniqui anĉucaž pertuntažlaja, jalla niiqui weriž pertuntazakazza. Cristuž yujcquiziqui pertunuĉha, aĉhuc juc'ant zuma cjisjapa. ¹¹Nii ujchiz žoni pertunta cjis waquiziĉha, Satanás diablu ana uĉumnacaquiz atipskatzjapa. Diabluž ana wal mañanaca zizza uchumqui.

QUINTU ANCHA ZIZ PECCHIĉHA PABLUQUI

¹²Troas watja irantichinĉha, Cristuž liwriiĉni taku paljayzjapa. Nekztan Jesucristo Jilirižtajapa langznan, muzpa žoninacaqui Yooz taku nonziĉha. ¹³Pero Tito cjita jilžtan ancha zalz pecaytuĉha, anĉuc quintu zizjapa. Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui anataĉha cuza. Jalla nižtiquiztan Troas wajtechiz žoninacžquiztan eccu, Macedonia yokquin ojkcchinĉha. ¹⁴Nicju tjapa anĉucž quintu nonzinĉha, walikazza anĉucqui. Yoozquin ancha gracias cjican chiyuĉha. Yoozpanĉha anawalinacquiztan wejrnaca atipskatchiqui. Nižaza tjapa kjutni Yooz Ejppqui Cristuž puntuquiztan paljayta cjiskatĉha wejrnacaž cjen. Jaknužt tjapa kjutni tsjii zuma ulura žkejtĉhaja, jalla nižta irata wejrnacaž paljayta liwriiĉni

taku tjapa kjutniž ojkcĉha. ¹⁵Wejrnacqui zuma inzinzuztakaz Yoozquiz cuntintu cjiskatuĉha, Cristuž puntu paljaycan. Liwriita žoninacžquizimi ana liwriita žoninacžquizimi Cristuž puntu paljayuĉha. ¹⁶Nii ana liwriita žoninacaqui anapan catoktiquiztan juc'anti casticta cjequiĉha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui ana wali chjonanchi žketnižtakazza ninacžtajapa. Pero nii liwriita žoninacazti weriž paljayta catoktiquiztan juc'ant zumaž cjequiĉha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui zuma uluražtakazza ninacžtajapa. Jalla nižtiquiztan jequit Cristuž puntuquiztan paljayni puesto tanznasajo?

YOOZ UCHTA ŽONIĉHA PABLUQUI

¹⁷Wejrqui Cristuž puntu paljaycan anal negocio paa-uĉha; nižaza Yooz taku anal queruĉha yekjap žoninacaztakaz. Wejrzi zuma lijituma paljayuĉha zuma kuzziz. Yooz uchta apostultĉha. Cristužtan wejtta tsjii kuzziz cjen, Yooz Ejppqui zizza, liwriiĉni Yooz taku lijituma paljayuĉha.

3 Jalla nuž wejt puntuquiztan chiyanaqui, anĉucqui pinsaĉhani, wejr persunpacha honora waytiĉni, jalla nii. Yekjapanacaqui tsjii carta nombramientužtan ojklajĉha. Nižta carta nombramientuqui wejtta ana pecza, anĉucaquiz prisintizjapa. Nižaza anĉucaquiztan nižta carta anal mayasaĉha. ²Anĉucpachaĉha wejt carta nombramiento cuntaqui. Anĉucqui weriž paljaytiquiztan ew kamañchizza. Tjapa žoninacaqui nii cherasaĉha, nižaza pajasaĉha. ³Cristuqui anĉucaquiz ew kamañchiz cjiskatĉha, weriž paljaytaž cjen. Jaziqui anĉuca ew kamañquini tsjii carta nombramientužtakazza. Jalla nii cartaqui anaĉha ĉjul tintižtanami cjiyrtaqui; anaĉha ĉjul

mazquizimi cjiirtaqui. Yooz Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha, ew kamañchiz cjisjapa. Jaziqui ančhuca ew kamañaqi tsjii carta nombramientužtakazza.

CRISTUŽ LIWRIIŇI TAKU PALJAYZ

⁴ Ančhucčha kjana tjeezñiqui, wejrqui lijitum apostoltqui, nii. Jalla nužupan cjiwčha. Cristuž cjen nuž chiyasačha Yooz yujcquiz. ⁵ Nuž cjan, zakaz cjiwčha: Wejrpacha ana čjul walimi paasačha Yooztajapa. Čjul Yooztajapa wali paatami Yooz aztanpankaz paatačha. Inakaztčha wejrqui. Pero Yoozqui wejr illzičha, niž apóstol cjisjapa. ⁶ Yoozpacha wejr utchičha niž ew compromis puntu paljayñi ojklajzjapa. Nii ew compromisuqui anačha Moisés cjiirta liiquiztan, antiz Espiritu Santužquiztančha. Nii cjiirta lii cjen žoñinaca infiernuquin okaquičha, castictaž cjisjapa. Espiritu Santuž cjen žoñinacaqui arajpachquin okaquičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

⁷ Nii Moises cjiirta liiqui maznacquiz litranacžtan cjiirtatačha. Nii cjiirta lii tanžcu, Moises yujcqui walja c'ajchičha. Jalla nuž Moises yujc walja c'ajan, parti Israel žoñinacaqui niž yujc ana cheržni atchičha. Moises yujcqui jalla nuž c'ajñiž cjen, zumat zumat upa c'ajchičha. Yoozqui jalla nižta lii tjaachičha, honorchiz cjisjapa, žoñinaca ana liwriiñi cjenami. ⁸ Yoozqui niž ew compromiso juc'ant honorchiz cjiskatchičha. Ew compromisquiztan Espiritu Santuqui žoñinacžquiz liwriiskatcha. ⁹ Nii honorchiz lii ana cumplitiquiztan učhumqui castictajapa cjissinčhumčha. Pero ew compromiso catokchiž cjen učhumqui Yooz yujcquiz zuma cjissinčhumčha, ana ujchiz. Juc'ant honorchizza nii ew compromisuqui. ¹⁰ Tuquiqui Moisés

liiqui honorchiztačha. Anzta ew compromisquiztan nii tuquita liiqui ancha upa honorchizza, nii anzta compromisuqui juc'ant honorchiz cjen. ¹¹ Nii liiqui Cristuž tjonzcama mantizjapakaz tjaatatačha. Nekztan ana iya walčha. Nii ew compromisuži wiñayaž tjuraquičha. Jalla nižtiquiztan juc'ant honorchiz žejlztančha.

¹² Jalla nii ew compromiso ut'aytaž cjen wejrnacqui uchtatačha, wiñaya liwriiñi taku paljayzjapa. Jalla nižtiquiztan tjup kuztan kjanacama chiyučha. ¹³ Nii Moises irata anal paa-učha wejrnacqui. Moisesqui niž c'ajni yujc chjojzičha, parti Israel žoñinaca ana cherzjapa, nii yujc c'ajni katzcama. Moises yujcqui ana tira c'ajñitačha. Nii tuž cjičha, liiqui anaž tira walčha, apatatta, jalla nii. ¹⁴ Wejrnacqui liwriiñi puntuquiztan kjanacama chiyučha. Pero Israel žoñinacazti nii puntu ana intintazzičha. Chojru kuzzizpantačha ancama ana intintazza. Moises lii ližcu nii liiquizkaz pinsičha. Cristužquin kuz tjaaz ana pinsičha. Pero Cristužquin kuz tjaachiž cjenkaz liwriiñi Yooz puntu intintazni cjesačha. ¹⁵ Ancama Moises lii liicanami ana liwriiñi Yooz puntu intintazasačha jila parti judfo žoñinacaqui. ¹⁶ Jesucristo Jiliržquiz kuz tjaažcu, nekztanž liwriiñi Yooz puntu intintazasačha. ¹⁷ Jesucristo Jiliriqui Yooz Espiritužtan tsjii kuzzizza. Nižaza jakziltiž kuzquiz Jesucristuž Espiritu žejlčhaja, jalla niiqui liwritapanž cjequičha. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen, tjapa učhumqui Jesucristo Jilirž honoraž tježa, tsjii ispijužtakaz. Nižaza učhumqui zumat zumat Jesucristuž irata juc'ant zuma cjissa. Nižaza niž irata juc'ant juc'ant honorchiz cjissa. Jalla nuž učhumnacaltajapa cjiskatcha Jesucristo Jilirž Espirituqui. Nužupančha Yoozqui učhumnacaltajapa.

YOOZQUI PABLO UTCHIČHA APOSTOL PUESTUQUIZ

4 Jalla nižtiquiztan anal upa kuzziz cjesača. Yoozqui niiz okzñi kuzziz cjen wejr apóstol puestuquiz utchiča. ²Jalla nii puestuquiz kamcan, wejrqui ana wali chjojkaza paaznaca, nižaza azzuca paaznaca ana wirapan paachinča. Nižaza ana wali paaz mañanaca ana wira paachinča. Nižaza Yooz taku anal tsjii kjutñi cjiyasacha. Antiz kjanacama werarapanikal chiyučha. Yoozza weriž chiitaqui zizñiqui. Nižaza weriž chiitiquiztan tjapa žoñinacaqui persun kuzquiz zizasacha, wejrtča litum apostoltqui, jalla nii. Nuž cjiwča, ana wali žoñinacž wejtquiz uj tjojtñanami. ³Weriž paljaytaqui zumzu takužtakazza ana criichi žoñinacžjapaqui. Ninacača infieruquin ojkninacaqui. ⁴Tii muntuquiz mantiñi diabluqui nii ana criichi žoñinacž kuz chojru cjiskatchiča, liwriiñi taku ana intintajo. Zur žoñižtakaz cjiskatchiča, Cristuž liwriiñi kjana ana cherajo, nižaza liwriiñi taku ana catokajo. Nii liwriiñi takučha ancha zumaqui. Ancha zuma Cristuž puntu chiiča. Jesucristučha Yooz Ejpž kuz tjeezñiqui. ⁵Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Wejrqui Jesucristuž puntuquiztankaz paljayučha. Ultim chawjc Jiliripankazza Jesucristuqui. Nuž cjiwča. Jesucristuž honora waytuča; anača wejt persun honora waytuča. Nižaza Jesucristuž mantuquiz ojklajcan wejrqui ančhuca piyunitča, ančhuc yanapzjapa. ⁶Tuquitanpacha Yoozqui mantichiča ween zumchiquiz kjana cjeyajo. Nii Yoozpachača wejt kuzquiz kjanchiqui, liwriini Yooz taku zumpacha intintizjapa, ancha zuma Yoozpan pajzjapa. Jesucristuqui niiz ancha zuma kamañchiz cjen Yooz

kuzmi nižaza Yooz honora tjeeziča, učhum nii zuma intintajo.

PABLUQUI ANCHA SUFRICHIČHA

⁷Jaknužt zumanaca tsjii ljoc mazquiquiz chjojta cječhaja, jalla niža irataž Yoozqui liwriiñi puntu wejtquiz cumpjiichiča žoñinacžquiz paljayajo. Jalla nuž Yoozqui wejr apóstol utchiča, niiz juc'ant zuma azi tjeezjapa. Liwriiñi aziqiu Yoozquiztankaz tjonča, anaž wejtquiztan tjonča. Žoñikazza wejrqui. ⁸Wejtta ancha anawalinaca želanami, ultimquiziqui wejrqui atipača. Wejt kuz turwayskatanami, anaž wejt kuz llajllasa. ⁹Žoñinacž wejr chjatkatanami, Yoozqui wejr ana zinalla ecča. Wejtquiz ancha sufriskatanami, žoñinacaqui wejr anaž akasača. ¹⁰⁻¹¹Jesucristužquin sirwican jakziquinami wejr ojklajučhaja, ancha sufručha, ticzmaya cjenami. Jalla nuž sufrican, Jesucristuž cjen tira žetuča; niiztajapa tii curpuquiz kamuča. Jesucristužquin sirwichiž cjen ancha sufručha. “Waj ticznaa; ticznaa” cjiwča. Pero tii ticzñi curpchiz žejtcanaqui, Jesucristuž cjen kamuča. ¹²Wejrqui walja sufrisnecal watučha. Wilta wilta ticzmayažtakaztača, Cristuž puntu paljaycan. Pero weriž paljaytiquiztan ančhucqui Cristuž žeti tanchinčhucča.

¹³Yooz takuqui tuž cjiča: “Yoozquin kuzziz cjen, wejrqui chiyučha”. Jalla niža irata wejrqui Yoozquin kuzzizza, sufrita kamcanami. Jalla niža kuzziz cjen, chiichiyučha, Cristuž puntu paljaycan. ¹⁴Nuž paljayučha, tuž zizcu: Yoozqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchiča, nižaza Jesucristužtan chica wejrmi ančhucmi jacatatskatta cjequičha. Yooz yujcquin chjichtaž cjequičha. Čhjulumi sufrican, nii cjuñznuča. ¹⁵Tjapa wejtquiz watchinacaqui ančhucaltajapača.

Liwriiñi Yooz taku paljayučha, juc'anti juc'anti žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa, nižaza ninaca Yooziž yanapta cjiskatzjapa. Jalla nuž cjen tsjan tsjan žoñinacacui Yoozquin gracias cjican chiyaučiha, nižaza Yoozqui juc'anti honorchiz cjequičha. Jalla nuž pecučha.

¹⁶Jalla nižtiquiztan wejrqui anal llajllazučha. Kjažtami wejt curpu sufričhani wejt kuz zapuru tsjan tjupi cjissa; juc'anti Yoozquin kuzziztčha.

¹⁷Tii wirquiz kamcan sufrisqui tsjii ratužtakazza; nekztan watčha. Pero tii muntuquiz sufritiquiztan učhumqui arajpachquin wiñaya honorchiz cjequičha. Ancha sufrižcu, ancha juc'anti honorchiz cjequičha. Arajpachquin ancha zuma kamaquičha.

¹⁸Nužupanž cjequičha, tii muntuquiz žejlñi cusasanacžquiz anačha kuz tjaazqui. Antiz arajpach zumanacžquin kuz tjaaz waquizičha. Nekztan arajpachquin ancha honorchiz cjequičha. Cherta cusasanaca wataquičha. Arajpach zumanacazti wiñaya tjuraquičha.

PABLUQUI ARAJPACHQUIN OJKZ PECČHA

5 Jalla tuž zizučha wejrqui. Tii žejtñi curpuqui ticziž cjequiž niiqui, Yoozqui ew curpuž tjaaquičha, Yooz paata curpu. Nekztan arajpachquin wiñaya kamačha. ²Tii muntuquiz sufričanaui anchal pasnučha ayincan. Ew arajpach curpu anchal pecučha, nekz kamzjapa. ³Wejt kuzqui nii ew curpuchiz ancha pecčha, tsjii ew zquiti cujtz pecas, jalla nižta. Ana curpuchiz anal cjis pecučha. ⁴Tii curpuchiz sufričan, aynučha. Tii curpuqui ticznaquičha. Nižaza tii muntuquiz kamtaui ana wiñayjapačha. Jalla nižtiquiztan ew yekja curpuchiz cjis pecučha. Arajpachquin wiñayjapa kamz

pecučha. ⁵Yoozpachačha nižtajapa wejr utchičha. Nižaza Yoozza niž Espíritu Santo wejt kuzquiz luzkatchiqui. Jaziqui arajpachquin kamspančha wejrqui.

⁶Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuzzizpančha. Tii curpuchiz kamcan, arajpachquin Yooztan chica ima žejlčha. Pero arajpach wajtchiz žoñtčha wejrqui. Jalla niil zizučha. ⁷Tii muntuquiz kamcan, ana Yooz cherčan kamučha. Pero ana cherta Yoozquin kuzzizpan kamučha ana niž cherčanami. ⁸Jalla nižtiquiztan tjup kuzziz želučha. Tii curpuquiztan ulanžcu, nižaza Yooztan chica arajpachquin kamcan, jalla nii walikaz cjesačha. ⁹Jaziqui žejtčanami, ticz cjenami, Yoozquin kuzziztčha wejrqui. Weriz kamtiquiztan wejt Yoozquiz cuntintu cjiskatzpan pecučha.

¹⁰Tjapa učhumnacui Cristuž yujcquiz prisintistančha, pjalžta cjisjapa. Jaknužt tii muntuquiz kamtčhaja, zuma ana zuma, jalla niit jama pjalžtaž cjequičha. Jalla nuž pjalžtiquiztan zapa maynižquiz arajpach kamaña tjaataž cjequičha.

ŽOÑINACŽTAN YOOZTAN WALIKAZ CJESAČHA

¹¹Jalla nižtiquiztan Jesucristo Jiliri ekscan zuma razunžtan ančhucaquiz chiyučha, zuma kamanchiz kamiñčha, cjican. Toscara anal chiyučha. Wejt kamaña Yooz zizza. Wejr cjiwčha, ančhucui zakaz zizza zuma kamañchiz kamiñčha, jalla nii. ¹²Jalla nuž chiican, persun honora anal waytiz pecučha. Antiz wejt puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecučha, wejtquiztan cuntintu cjisjapa. Jalla nekztanaui ančhucui wejt quintr žoñinacžquiz kjaaznasachha, zuma razuna tjaacan, “Pabluqui zuma kamñičha”, cjican. Wejt quintr žoñinacacui žoñinacžquiztan honorchiz

cjis pecĉa. Ninacĉtajapa zuma kuz anaĉ importayĉa. Tucquin cjis, jalla niikaz importayĉa ninacĉtaqui.¹³ Wejrzi zuma kuzziz cjis anchal pecuĉa. Wejt quintra ŝoĉinacaqui cjiĉiĉa “Lucurataĉa Pabluqui”. Jalla nuĝ chiyamani Yooztajapakal kamuĉa. Yekjap ŝoĉinacazi cjiĉiĉa, “Zuma razunĝtan chiiĉa Pabluqui”. Anĉucaltajapa zuma razunĝtan chiyuĉa.¹⁴ Jesucristuqui anĉa okzĉi kuzziz cjen tjapa ŝoĉinacĉ laycu ticziĉa. Ŝoĉinacĉ cuntiquiztan ticziĉa. Jalla nuĝupanĉa weraraqui. Jalla nuĝ tjapa kuztan criiĉcu, wejrqui Jesucristuĝquin sirwistanĉa, liwriiĉi taku paljaycan.¹⁵ Jesucristuqui tjapa ŝoĉinacĉ laycu ticziĉa, ŝoĉinacaĉ ana persunjapa kamaĝo, antiz Cristuĝtajapa kamaĝo. Jalla niĝtiquiztan jakziltat ew kamaĉchiz kamĉhaja, jalla ninacaqui Jesucristuĝtajapa kamz waquiziĉa. Jesucristuĉa ninacĉ laycu ticziĉi, niĝaza jacatatchiqui.¹⁶ Jaziqui Jesucristuĝtajapa kamcan, zizuĉa, ŝoĉinacĉ kuzza chekanaqui, nii. Tuquiqui pinsatuĉa: Ŝoĉinacĉ cherchi, pajk puesto ocupchi, wajt honora tanchi, jalla niĝtanacaĉa chekanaqui, nuĝ cjican pinsatuĉa, Cristuĝ puntuquiztanami. Ana criichi ŝoĉinacaĉ pinsitakaz pinsatuĉa. Anziĉi ana iya niĝta pinsuĉa.¹⁷ Jaziqui tuĝ cjiwĉa: jakziltat Cristuĝtan tsjii kuzziz cjissaja, jalla niiĉi ew kuzzizza, niĝaza ew kamaĉchizza. Tuquita kamaĉa liwj ecta, ew kamaĉchizpan kamĉa.

¹⁸Ew kuzmi niĝaza ew kamaĉami Yooziĝ tjaatapanĉa. Cristuĝ cjen Yoozqui uĉumnaca pertunchiĉa, niiĝtan uĉumnacatan zuma cjisjapa. Niĝaza Yoozqui wejrnaca utchiĉa parti ŝoĉinacĉquiz Yooz pertunz puntu paljayajo, Cristuĝ cjen ŝoĉinacĉtan Yooztan zuma cjesaĉa, cjican.¹⁹ Yooz pertunz puntuqui jalla tuĝuĉa.

Yoozqui Cristuĝ cjen tjapa ŝoĉinaca pertunasaĉa, niiĝtan ninacĉtan zuma cjisjapa. Ŝoĉinaca pertunĉcu, ana ujchiz cjiskatĉa, ana casticta cjisjapa. Niĝaza Yoozqui wejrnacaquiz cumpjiichiĉa, Yooz pertunz puntu paljayajo.²⁰ Jalla niĝtiquiztan Cristuĝ cuntiquiztan ojklayuĉa niĝ takunaca paljaycan. Jalla nuĝ ojklayan Yoozqui weriĝ cjen anĉucaquiz paljayĉa. Jaziqui Cristuĝtajapa anĉucaquiz chiiĝinuĉa, Yoozquin kuz tjaalla, niiĝtan anĉucatan zuma cjisjapa. Jalla nuĝ chiiĝinuĉa.²¹ Cristuqui ana ĉjul uj paachiĉa. Uĉum laycu Jesucristuqui Yooz yujcquiz uĉum ujnacchiz cjissiĉa, uĉumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz niĝaza zuma cjisjapa. Jalla nuĝ cjiskatchiĉa Yoozqui, niĝ pinsitacama.

6 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui Yooztan langznuĉa, ŝoĉinaca Yoozquin kuz tjaajo. Jaziqui anĉucaquiz chiiĝinuĉa, liwriiĉi Yooz takuqui anaĉa inapankaz nonzqui, nii. Anĉa okzĉi kuzziz cjen, Yoozqui anĉucaquiz niĝ liwriiĉi taku paljaykatchiĉa.² Cjijrta Yooz takuqui tuĝ cjiĉa: “Wejrtĉa okzĉiĉi, anĉuc liwriita cjisjapa. Jaziqui tii timpuquiz okzĉi kuzziz anĉucaĉ mayizita nonzinĉa, niĝaza tii liwriiz timpuquiz anĉucaquiz yanapchinĉa”. Jaziqui Yoozpanĉa okzĉi kuzzizqui. Anziĉi ŝoĉinaca liwriita cjesaĉa.

³Wejrqui anal jec ŝoĉĝquizimi t'ezinz pecuĉa, ujquiz tjojtjapa. Jaziqui ana jecmi weriĝ Yooztajapa trabajta iĉarasaĉa.⁴ Yooztajapa trabajcan, jaknuĝ watanami, zuma Yooz kamaĉakaz tjez pecuĉa. Yoozquin tjurt'iĉi kuz tjez pecuĉa, ĉjul sufrisquiztanami, niĝaza ĉjulquiztan t'akjiri ĝejlĝquiztanami, niĝaza ĉjul ch'ama ojklayzquiztanami. Ĉjulunacaĉ watanami tjurt'iĉi kuz tjez pecuĉa.

⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tižta sufrisnaca watchinča: wjajttatača, carsilquiz chawctatača; žoñinacaqui wejtnaca quintra aptichiča; nižaza muzpa ch'ama langznaca watchinča otchañ tjepi; nižaza ana tjaichi kamchinča, nižaza čherž kjara pascan žejlchinča. Jalla nižta sufrisnaca watchinča, tjurt'iñi kuztan. ⁶ Yooztajapa langzcan, zuma Yooz kamaña tjeez pecuča, zuma litum Yooz kamañchiz kamcan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi nižaza pasinziz kuzziz kamcan, nižaza okzñi kuzziz kamcan, nižaza Espiritu Santuž aztan kamcan, nižaza zuma litum munaziñi kuzziz kamcan, ⁷ nižaza litum Yooz taku paljaycan, nižaza Yooz aztan kamcan. Jalla nižta kamcan zuma Yooz kamaña tjeez pecuča. Nižaza Yooztajapa kamcan, Yooz zuma razunžtan ojklayuča, tsjii zuma armichiztakaz. Yooz zuma razuna chiican, wejrqui žoñinacžquiz Yooz taku catokskatuča, nižaza quintra žoñinacžquiz Yooz zuma razunžtan kjaaznuča. ⁸ Yooztajapa kamcan, awizaqui wejrqui zuma rispittača. Awizaqui ch'aanitazakazza. Awizaqui žoñinacaqui wejt quintra ana waliž parliča. Awizaqui žoñinacaqui wejt puntu zumaž parliča. Wejt puntuquiztan yekjap žoñinacaqui "Niiča tsjii kjutñi irpiñiqui" cjican chiichiča. Jalla nuž cjenami, wejrtča werara chiintqui, nižaza irpiñtqui. ⁹ Yekjapanacaqui wejr ana pajz pecča. Jalla nuž cjenami, pajtapanikazza wejrqui. Yekjapanacaqui "Nii Pabluqui ticzla", cjiñiča. Jalla nuž cjenami tiral žetuča. Wejt Yooz Epiž ujžta cjenami, ana contača wejrqui. ¹⁰ Llaquita kuzziz cjenami, Yoozqui wejt kuzquiz cuntintupan cjiskatča. Poriz cjenami, Yooz taku paljaycan walja žoñinacžquiz ricachužtakaz cjiskatchinča. Ana čjulchiz cjenami, tjapa wejtta žejlča,

Yooz maatiž cjen. ¹¹ Corinto wajtchiz jilanaca, cullaquinaca, kjanapacha ančucaquiz paljayžcuča. Ančucatan zuma munazuča, tjapa kuztan. ¹² Anačauntuñalla kuz ančucatan munazuča. Yekjapanacazti anaž tjapa kuztan wejtta munaziz pecčani. ¹³ Pero ančuczti tjapa kuztan wejtta zuma munaziñi cjee. Ančucaquiz chiižinuča, jaknužt tsjii ejp persun ocjalžquiz chiižinčaja, jalla nižta.

YOOZ ŽOÑINACČHUCČHA ANČUCQUI

¹⁴ Tsjiilla chiižinuča. Ana criichi žoñnacžtan anaž ancha pajasa, tii muntuquiz kamcan. Yooz kamañchiz žoñiqui Yooz quintra žoñžtan anapan tsjii kuzziz cjesača. Zuma žoñiqui ana zum žoñžtan anapan zuma pajasasača, tii muntuquiz kamcan. ¹⁵ Jaknužt Cristužtan Satanas diablužtan tsjii kuzzizpan cjesajo? Nižaza jaknužt criichi žoñiqui ana criichi žoñžtan tsjii kuzziz cjesajo? Anapanž tsjii kuzziz cjesača. ¹⁶ Yooz kjuyquiz žoñiž paata yooznacaqui anapanžuntu cjesača. Nižaza učumqui žejtñi Yooz kjuyčumča. Yoozpachača tuž cjichiqui: Ninacž kuznacquiz kamača; ninacžtan chica želača. Ninacž Yooz wejr cjeeča, nižaza ninacaqui wejt wajtchiz žoñinacž cjequiča. ¹⁷ Jalla nižtquiztan Yooz Jiliriqui tuž zakaz cjiča: Ana criichi žoñinacž kamañquiztan zaraka, nižaza jayta. Ana zum kamañanacchiz anapan kama. Nekztan wejrqui ančuc zuma risiwača. ¹⁸ Ančuca ejp cjeeča. Nižaza ančucqui wejt maatinacž cjequiča. Jalla nuž cjiča tjapa azziz Yooz Jiliriqui.

7 Munazita jilanaca, cullaquinaca. Yoozqui učumnacaquiz niiž chiita takunaca tjaachiča. Jalla nižtquiztan učumqui tjpaman ana

walinacquiztanami nižaza tјapaman ana zum kamañanacquiztanami jaytistanča, zuma kamañchizpan cјisjapa, curpumi kuzmi zuma cјisjapa. Yoozquin eksan, nižaza rispitan, tјapa ana walinacquiztan jaytistanča, јuc'ant јuc'ant walja zuma lijituma cјisjapa, Yooz kamañchizpan cјisjapa.

PABLUŽ CHIITA TAKU CATOKTA

² Wejttan zuma munaziñi cјee, tјapa kuztan. Ana јakziltiž quintrа čjulumi paachinča. Nižaza ana јakziltižquizimi tsјii kјutñi chјitchinča. Nižaza ana јakziltižquizimi incallchinča, cusasanaca tanzjapa. ³ Jalla nuž chiican, ančhucquiz uj tјojtunz ana pecuča. Tјapa kuztan ančhucatan zuma munazuča. Tuqui nuž cјetuča. Anača wejr ančhucа quintrаqui. Ticz cјenami, žejtz cјenami tirapan ančhucatan zuma munazuča. ⁴ Wejr cјiwča, ančhucqui tirapan Yoozquin tјurt'iñi kuzziz cјequiča. Ančhucаž cјen ancha cuntintutča. Ančhucа honora waytuča. Ančhucа quinto nonžcu zuma kuztaž wejrqui. Ancha sufrita cјenami anchal chipuča ančhucаž cјen. ⁵ Macedonia yokquin irantižcu, ana јeejzñi atchinča. Tјapa kјutñi walja sufrisnaca želatča. Tјapa kјuttan quintranaca želatča. Wejt kuzqui turwaysnatča, “Criichi žoñinacаqui queјpsnaa”, cјichinča. Llaquita kuzziztača wejrqui. ⁶ Pero Yoozqui llaquita žoñinacžquiz kuzñipanchа. Yoozqui wejr kuzziča, Tituž tјontiquiztan. ⁷ Nižaza Titžquiztan ančhucа quinto nonžcu, wejrqui zuma kuztatača. Tituqui ančhucаž cјen llaquita cјissitača. Nekztan ančhucаquiz tјonžcu, nižaza ančhucаž zuma kamta cheržcu, kuztatača. Nižaza Tituqui quint'ichiča, ančhucqui wejr ancha cherz pecatča, nižaza weriž llaquita cјen ančhucqui llaquitazakaz

cјissinčhucča. Nekztan wejtquiz tјurt'ižinchinčhucča. Jalla nii nonžcu јuc'anti cuntintu cјissinča. ⁸ Weriž cјijrta cartаqui ančhuc llaquita cјiskatchiča. Jalla nuž cјenami, anziқui ana llactazzinča. Pero tuquiqui llactazzinča; nii ančhucаquiz chiižinta ana cјijrz pecatuča. Pero ančhuc tsјii upacamakaz llaquiskatchinča. ⁹ Ančhucqui llaquiskattiquiztan anazuma kamznaca ecchinčhucča. Jalla nižtiquiztan wejrqui cuntintuča. Ančhucаž llactaztiquiztan wejrqui anatača cuntintu. Antiz ančhucаž anazuma kamznaca ectiquiztan jalla nekztantača wejrqui cuntintu. Ančhucаž anazuma kamtiquiztan Yoozqui ančhucаquiz uj cјuñkatchiča. Јaziqui weriž cјen ančhucqui ana ina llaquissinčhucča. ¹⁰ Yoozqui žoñžquiz uj cјuñkatča kuz campiita cјeyajo. Јequit kuz campiichaja, jalla niiqui liwriita cјesača, zuma kamañchiz cјisjapa. Nižaza liwriita žoñinacаqui cuntintuča. Ana criichi žoñinacаqui uјnaca cјuñžcan nižaza llactazcan ana kuz campiyaquiž niiqui choјru kuzziz cјissa. Ultimu infiernuquin okaquiča. ¹¹ Ančhuczi uj cјuñžcu Yoozquin јuc'anti kuzziz cјissinčhucča; oralla kuz campiichinčhucča. Nižaza tјapa kuz tјaachinčhucča ana wali kamznaca azquichjapa. Nii uj paañi žoñž quintrа ancha žawјchinčhucča. Nižaza nii uјquiztan tsucchinčhucča. Nižaza wejttan ancha zalz pecchinčhucča. Nižaza nii uј paañi žoñi ancha casticz pecchinčhucča. Nižaza ultimu nii uј paañi žoñi casticchinčhucpanča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kјanapacha tјeezinčhucpanča, zuma kuzzizčhucča, ana tira uјchiz. ¹² Nii uј paata puntuquiztan nonžcu ančhucаquiz c'aripacha cјijržquichinča. Anatača nii uј paañi žoñžјapakaz cјijržquichinqui.

Nižaza anatača nii quintru uj paažinta žoňžjapakaz cjiŕžquichinqui. Antiz ančucajapazakaz cjiŕžquichinča, Yooz yujcquiz ančucaquiz tjeezjapa, ančucui wejttan munaziňi kuzzizza, jalla nii. ¹³ Ultimquiziqui tjappacha walikaz cjissiča. Jalla nižtquiztan wejrui cuntintu cjissinča. Ančucaž wila zuma kamtiqiztan Tituui wila llan kuzziz cjissiča. Nižaza Tito cuntintu cjissiž cjen, wejr zakaz juc'ant cuntintu cjissinča. ¹⁴ Wejrui Titžquiz ančuca honora waytichinča, “Ninacaui zumača”, cjican. Jalla nuž cjican ultimquiziqui ančucaž cjen ana azkatchinča. Ančucatan žejlcan werar razunakaz chiichinča. Nižaza Titžquiz chiita razuna werara zakazza ančuca puntuquiztan. ¹⁵ Tituž tjaajintacama zuma kamchinčucča. Nižaza Tito zuma risiwinčucča, humilde kuztan, nižaza rispitiňi kuztan. Tjapa nižta cjuňžcu Tituui ančucaquin juc'antiž munaziča. ¹⁶ Ančucaž cjen wejrui zakaz ancha cuntintutča. Nižaza ančuca puntuquiztan cjiwča, ancha zuma kamaňchiz, jalla nii.

OFRENDANACA TJAAZ PUNTU

8 Jaziqui jilanaca, cullaquinaca ančucaquiz tii zizkatz pecuča, jaknužt Macedonia yokquiz žejlňi criichinacaui Yooz zuma kamaňa tjeeziča, jalla nii. ² Nii criichi žoňinacaui ancha pruebanaca watchiča. Ancha pori cjissiž cjenami ninacaui ancha cuntintu želatča. Nižaza ricachužtakaz walja ofrendanaca utchiča. ³ Ninacž želinchizquiztan jama utchiča. Wejr cjiwča, jilacama utchiča ninacž persun kuzquiztan. ⁴ Ninacaui t'akjir criichinacžquin ofrenda tjaaz ancha pecchiča, jaknužt parti criichinacaui ofrenda tjaatčaja, jalla nižtapacha. Nižaza wejtquiz ancha rocchiča favora paajo, ninacž

ofrenda chjichajo, jalla nii rocchiča. ⁵ Ninacaui juc'ant zuma paachiča weriž tantiitquiztanaui. Tuquiqui Yoozquin tjapa kuz tjaachiča. Nekztan Yooz munaňi jaru wejtquiz kuz tjaachizakazza. ⁶ Jalla nižtquiztan wejrui Tito rocchinča, ančucaquin wila okajo. Tuquiqui Tituui ofrenda tjaaz puntu ančucaquiz chiižinčiča. Jaziqui Tito wila rocchinča, ančucaquin wila okajo, ančuca ofrendanaca cumpliskatzjapa, jaknužt tuqui ančucui okzňi kuzquiztan tjaatčaja, jalla nuž. ⁷ Ančucui ancha zumača; ančucča Yoozquin kuzzizpan, nižaza Yooz puntu zuma zizňi, nižaza zuma tjaajnasacha, nižaza tjapa kuztan zumanaca paayinčucča, nižaza wejttan zuma munaziňi kuzzizčucča. Čjulquizimi ančucui ancha zumača. Jalla nižtquiztan ančucui zuma ofrenda tjaaz zakaz waquizicha, ančuca okzňi kuzquiztan. ⁸ Ančucaquiz anal mantuča, pero zizkatz pecuča, parti žoňinacaui tjapa kuztan ofrenda utchiča, jalla nii. Jazic ančucui walja ofrendanaca tjaaquiz niqui, ančuca okzňi kuz tjeeznasacha. ⁹ Učhum Jesucristo Jilirž ancha okzňi kuz zizza ančucui. Jesucristuui tjappacha nižtacama žejlchiž cjenami, ančucaž cjen pori cjissiča tii muntuquiz kamcan. Jalla nuž pori cjissiča ančuc ricachužtakaz cjiskatzjapa.

¹⁰ Jalla nižtquiztan tii ofrenda puntuquiztan ančucaquiz chiižinuča. Waj tsjii wataui ančucui t'akjir criichinacžtajapa ofrenda uch pecatča, nižaza ofrenda uchi kalltichinčucča. Jalla nižtquiztan anziui nii ofrenda cumpliskatz waquiziča. Jalla niqui walipanž cjesača. ¹¹ Tuquiqui ančucui tjapa kuztan ofrenda uch pecatča. Jalla nuž pectauui cumpliskatz waquiziča,

ančuca želinchizquiztan jama. ¹²Jakziltat tjapa kuztan ofrenda utčhaja, želinchizquiztan jama uch waquiziča. Jalla niiqui Yoozquin cuntintu cjiskatasacha. Jakziltat ana zinta želinchiz cječhaja, jalla nižquiztan Yoozqui ana ofrenda mayča. ¹³Wejrqui anal pecuča, yekja criichinacžquiz yanaptiquiztanacui ančhucpacha t'akjiri cjisjapa. ¹⁴Tuž cjiwča, anziqui ančhucui juc'ant želinchizza. Jalla nižtiquiztan nii t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapasača. Wiruñacui ninacui ančucaquiz yanapačhani, ninacž juc'ant želinchizquiztan jama. Jalla nižtiquiztan tsjiikaz cjequiča. ¹⁵Cjijrta Yooz taku tuž cjiča: “Juc'ant želinchiz žoñiqui anaž čhjetnasača. Nižaza ana želinchiz žoñiqui ana t'akjiri želasača”.

TITŽ PUNTU

¹⁶Yoozqui Tito ančucaquiz ancha cjuñzkatchiča, jaknužt wejrqui ančucaquiz cjuñzničha, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyuča. ¹⁷Weriž roctiquiztan Tituqui “iyaw” cjichiča. Pero niipacha ančucaquiz cjuñziča. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiztan ančucaquin tjonžcaquiča. ¹⁸Titžtan juntu yekja jila cuchanžcača. Tjapa iclizziz criichinacui nii jilž puntu zizza, zuma liwriñi taku parliñi, jalla nii. ¹⁹Nižaza iclizziz criichinacui nii jila utchiča, wejttan chica ojklajajo, nižaza tii ofrenda Jerusalenquin chjitzjapa. Wejrqui tii ofrenda chjitz pecuča, Yooz honora waytizjapa, nižaza wejt yanapñi kuzziz tjeezjapa. ²⁰Jalla nuž tii ricujta ofrendacui ancha tažpachača. Jalla nii paaznaca chjichcan wejrnacui zuma kjana kamz pecuča, žoñinaca wejtnacui ana uj tjojtajajo, “Pbluqui persunjapa ofrendanacquiztan paaz jwessiča”,

cjican. ²¹Yooz yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi wejrnacui zuma lijituma kamz pecuča.

²²Titžtan nii yekja jilžtan tsjii jilžtan zakaz cuchanžcača. Tii jilaqui wejrnacui wawczinča, zuma lijitum kuzziz čhjultakquiztanami, jalla nii. Niiqui ančuca puntuquiztan nonžcu, ančucaquin tjonzquin ancha pecchiča. Ančucaž zuma kamtiquiztan nižta kuzzizza. ²³Titž puntuquiztan tuž cjiwča. Niiqui wejt cumpañeruča. Nižaza wejttan chica ančhucultajapa sirwiča. Nii yekja pucultan jilanacž puntuquiztan tuž cjiwča, ninacača iclizquiztan cuchantaqui, nižaza ninacaž cjen Cristuqui ancha honorchizza. ²⁴Nonžna ančhucui. Tjapa criichinacžquiz ančuca zuma okžñi kuz tjeezna. Jalla nuž tjeeznan criichinacui zizaquiča, zuma razunžtan ančucaž kamtiquiztan wejrqui cuntintutča, jalla nii.

OFRENDA PUNTU

9 Tsjižtan zakal chiižinuča Yooz žoñinacžtajapa ofrenda puntuquiztan. Jalla nii puntuquiztan anača ančucaquin tsjii cartami cjižržquichu. ²Ančhucui tjapa kuztan tjaaz pequičhucča. Jalla nii zizuča. Nižaza Macedonia yokquin žejlñi criichinacžquiz cuntintu cjiwča, ewitanpacha Acaya yokquin žejlñi criichinacui ofrendižtan yanapzjapa listutača, jalla nuž chiyuča. Jalla nuž nonžcu tsjan kuzziz cjissiča ofrenda uchjapa zakaz. ³Nižaza wejrqui tii čhjepultan jilanaca cuchanžcuča, weriž chiita ančuca puntuquiztan ana toscara cjisjapa, ultimupan ančuca uchta ofrenda tjacžta cjisjapa, jaknužt wejrqui parti criichinacžquiz cjiučhaja, jalla nuž. ⁴Cunamit yekjap Macedonia criichinacui wejttan chica tjonačhani. Ninacžquiz ančuca

ofrenda uch puntuquiztan kjaž wiltami chiižinchinča. Jalla nižtiquiztan ančuca ofrenda ana listu tjacztajaj niiqui, wejtnacaltami ančucaltami aziž cjequiča. ⁵Ana azi cjisjapa, wejrqui tantiichinča, tii čhjepultan jilanaca rocž waquiziča wejt tuqui ančucaquin tjonznajo. Ninacaqui tjonžcu ančucaž compromitta ofrenda cumpliskataquiča. Jalla nižtiquiztan ančuca ofrenda listu tjacžta cjequiča ima wejt tjonan. Zuma okžni kuzziz cjen ofrenda uch waquiziča, ana weriž chiižintiquiztankaz.

⁶Ančhucui tii cjuñzna. Jequit koloculla zkala čhjacačhaja, nižaza koloculla ajznaquiča. Nižaza jequit wacchi čhjacačhaja, nižaza wacchi ajznaquiča. ⁷Zapa mayni persun kuzquiz tantiižcu, ofrenda uchaquiča. Jequit zuma okžni kuztan ofrenda utčhaja, jalla niižtan munaziča Yoozqui. Ana pizc kuztan uhasača, nižaza ana žoniž chiižintiquiztankaz uhasača. ⁸Tiizakaz cjuñzna. Yoozqui ančucaquiz wacchi tjpaman wintizunanaca tjaaznasacha. Jalla nižtiquiztan ančhucui želinchizkaz cjesača. Nižaza ančhucui želinchizquiztan ofrenda tjaasača, tjpaman zuma obranaca yanapzjapa. ⁹Tii puntuquiztan cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: Zuma žoniž okžni kuztan por žoninaczquiz tjaacha. Nižaza niiž zuma obranaca watay wata cjuñtaž cjequiča. ¹⁰Yoozza semilla tjaaniž cjhacjapa, nižaza čhjeri tjaaniž lujljapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančucaquiz želinchiz cjiskataquiča, juc'anti. Nekztan ančhucui juc'ant ofrenda tjaasača. Ančucaž zuma tjaatiquiztan zuma obranaczquiz cjequiča. ¹¹Yoozqui ančucaquiz tjpaman zuma cusasanaczquiz cjiskataquiča, ančuca okžni kuztan juc'anti tjaazjapa. Ančucaž uchta ofrenda

intirjitiquiztan, nii ofrendižtan yanapta criichinacaqui Yoozquin ancha gracias cijcan cjequiča. ¹²Jalla nuž ofrenda tjaacan Yooz sirwiča. Nižaza nii Yooz sirwitiquiztan t'akjir criichinacaqui yanapta cjequiča. Nekztan ninacaqui Yoozquin ancha gracias cijcan cjequiča. ¹³Tii ofrendaqui tjeeža, jaknužt ančhucui Cristuž liwriiñi tawk jaru kamčhaja, jalla nii. Nižaza ančucaž zuma kamtiquiztan Yoozquin ancha honorchiz cjequiča. Ančhucui okžni kuztan wali chawc ofrenda tjaaquiča. Ninacztažapa, nižaza tjapa criichi žoninacztažapa ančhucui zuma okžni kuzzizčhucča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui honorchiz cjequiča. ¹⁴Yoozqui ančucaquiz ancha zuma okžni kuzziz cjisatchiča. Jalla nižtiquiztan nii yanapta žoninacaqui ančhucaltajapa Yoozquiztan mayižinaquiča. Nižaza ančhucatan juc'anti zuma munazaquiča. ¹⁵Jilanaca, cullaquinaca. Tiipanž cjuñzna. Yoozqui učhumnacaquiz Cristo tjaachiča. Nii Yooziž tjaataqui juc'ant zumača; ana intintazzucača. Yoozquin ancha gracias cijcan cjiwča.

PABLUQUI CRISTUŽ APOSTOLUČHA

10 Jilanaca, cullaquinaca. Wejr Pabluqui tii cijjržcuča. Jazic nonžna. Cristuqui humilde kuzzizza. Jalla nižta kuzziz cjen wejrqui ančucaquiz chiižinžcuča. Yekjap žoninacaqui tuž cjiča: “Ančhucatan žejlcan, Pabluqui humilde kuzziztača. Pero ančhucatan ana žejlcan, c'aripachača”. ²Ančhucatan wilta žejlcan, ana wilta c'ari cjis pecuča. Yekjapanacaqui wejtnacaquiz uj tjojtunča. “Žoniž kuzcamakaz kamča Pabluqui”, jalla nuž cjiñiča. Jalla ninacztažapa c'ari cjesača. Pero ančhucui ninacaž irata ana cjee. Ančhucaltajapaqui anal c'ari cjis

pecučha. Cristuž apostoltčha wejrqui. Pero wejt persun aztan mantiz anal tjeez pecučha. ³Wejrqui žoñi cjanami ana žoñž kuzcamakaz paa-učha, nižaza ana žoñinacžtan kichas pecučha. Pero tjapa Yooz quintranacžtan quiražtakaz zalznasačha. ⁴Nižaza Yooz quintranacžtan zalžcu, ultim arma anal joojoo-učha. Antiz Yooz aztan anawalinacquitzan atipasačha, ninacaž anawal azziz cjenami. ⁵Yooz quintra razunanacami atipasačha. Nižaza čhjul mit kuzquitzan pinsita razunanacami atipasačha, žoñinaca Yoozquin pajkatzjapa. Tjapa žoñinacaž pinsitanacami Cristuž tjaajintanac jaru cjiskatz pecučha. ⁶Jalla nižtiquiztan wejrqui listučha tjapa Yooz quintra žoñinaca casticzjapa. Ančhucqui Yooz mantuquizpan cjisna, tjappacha. Weriž tjonztan, jakziltat anaž Yooz mantuquizlaja, jalla niiqui casticta cjequičha. Cristuž apostoltčha wejrqui.

⁷Ančhucqui žoñikaz chekža, kjažta tsijtchižlaja nižaza kjažta chiiñižlaja, jalla nii. Jakziltat mit kuzziz “Wejrqui Cristuž partiquiztčha” cječhaja, jalla ni-iqui cjuñž waquizičha, wejrzakaztčha Cristuž partiquiz, jalla nii. ⁸Wejt apóstol puesto puntuquiztan cunamit juc'anti chiyučhani. Jalla nuž cjenami wejrqui anal azasačha. Jesucristo Jiliriqui wejtquiz nii apóstol puesto tjaachičha, ančhucalta zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Wejtta nii poder ana žejlčha, ančhuc akzjapa. ⁹Cartanaca cijjržcu anal ančhuc tsucunz pecučha. ¹⁰Yekjap quintra žoñinacaqui tuž cjičha: “Pabluž cartanacaqui chawjc jilirž cartanacaž-takazza. Pero tekz žejlcan, ana azzizza, nižaza niiž razunanaca inakazza”. Nuž cjiñičha yekjapanacaqui. ¹¹Jalla nižta cjiñi žoñinacaqui zumpacha intintaz waquizičha. Jaknužt wejrqui cartanacquiz cijjržquitučhaja, jalla niicama paasačha ančhucatan žejlcan.

¹²Nii mita kuzziz žoñinacaž irata cjis anal pecučha. Ninacaqui porapat inarascan ana intintazñi kuz tjeeža. Yooz tawk jarupankaz kamz waquizičha. ¹³Wejrqui persun puntuquiztan anal juc'anti chiyučha. Yoozpachačha wejtquiz tii apóstol langz tjaachiqui. Nii langzquiztan jama chiyučha. Nižaza nii Yooziž tjaata langzquiztan jama ančhucaquin tjonzinčha, liwriñi Yooz taku paljayzjapa. ¹⁴Ančhucaquin ana tjontasaž ni-iqui, wejrqui Yooziž tjaata langzquiztan jama ana ojktasačha. Parti Cristuž liwriñi taku paljayñi žoñinacžquitzan wejrtčha primero ančhucaquin tjonchintqui. Yekja žoñiž Yooz taku langtiquiz ana mitisasačha. ¹⁵Yekja žoñiž Yooztajapa langztiquiztan anapal cjiwčha, “Nii langztaqui weriž langztačha” cjanacaqui. Wejrqui pecučha, ančhucqui juc'anti Yoozquin kuzziz cjejajo. Jalla nižtiquiztan ančhucaporquiz Yooztajapa juc'anti langz pecučha, Yooz tjaata langzquiztan jama. ¹⁶Jalla nekztanaqui ančhucaquiztan nawjkchuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz zakaz liwriñi Yooz taku paljayz pecučha. Pero yekja žoñiž Yooztajapa langztiquiz anal mitisis pecučha.

¹⁷Jakziltat honora waytiz pecčhaja, niižlaqui Yooz honora waytiz waquizičha. ¹⁸Jakziltat persun honora waytican chiiñižlaja, jalla niž puntuquiztan Yoozqui “ana zumačha” cjequičha. Jakziltat “Yooz alaja zumapankazza” cječhaja, jalla niiqui Yooziž tjaata honorchiz cjequičha.

PABLUŽTAN ANAZUM TJAAJININACŽTAN

11 Wejrqui zumzužtakaz tsjii koluc chiyačha. Nii zumzužtakaz chiita takunaca nonžnalla. ²Yoozqui ančhucajapa tsjii silusiñižtakaz wejtquiz cjiskatčha. Weriž Yooz taku paljaytiquiztan ančhucqui Cristužquin kuzziz cjissičha. Cristužtan zalz ora

wejrqui ančhuc zuma kamañchiz Cristužquin prisintis pecuča, jaknužt tsjaa zuma tur naaža compromitta tjowžquiz prisintita cječhaja, jalla nuž. ³Wejrqui ančhuca puntuquiztan turwayznuča; cunamit tsjiiqui ančhucaquiz incallskatačhani, Cristužquin ana tjapa kuz cjisjapani, nižaza Cristužquiztan zarakchi cjisjapani. Ančhucaž pinsitanacaqui tsjii kjutniž cjisnačhani. Tuquitanpacha nii ana wal zkoraztakaz diabluqui mañužtan Evaquiz incallchiča, cunamit jalla nižta incallta cjisnačhani ančhucui. ⁴Wejrqui ančhucaquin tjonchinča, werar liwriiñi takumi nižaza Jesusiž puntuquiztanami paljayzjapa, nižaza tjonchinča Espiritu Santuž ančhuca kuzquiz luzskatzjapa. Jaziqui ančhucquiz chiižinuča. Tsjii žoñinacaqui tsjemat liwriiñi taku paljayñiž cjenami, ančhucui nii incallñi žoñi zuma risiwiñchucuiča. Ninacaž tsjemat tjaajintanaca catokiñchucuiča. Nižaza tsjii žoñinacaqui tsjemat espiriunaca tjaaz pecasaž niiqui, ančhucui nižta incallñi žoñi zuma risiwiñchucuiča. Nuž nonžcu, ispanichinča; nižaza llaquita kuzziz cjiskatchinča. ⁵Yekjapnacaqui ančhucaquiztan nii incallñi žoñinacž puntuquiztan pinsiča, zuma apostolonacača, jalla nii. Ninacaqui anača werar apostolonacaqui; anača wejtquiztan pajk jiliriui. Jalla nuž cjiwčha. ⁶Wejrqui anal altu tawkžtan paljaycan ančhucatan kamchinča. Jalla nuž cjenami wejrqui Yooz puntu zuma zizuča. Jalla nii zizñi cjican kjanapacha tjeezinča weriž tjapa puntunaca paljaytiquiztan. Tantiya ančhucui.

⁷Wejrqui humilde kuzziz ančhucatan kamchinča, ančhuc honorchiz cjisjapa. Nižaza ana paaz paca mayžcu, liwriiñi Yooz taku ančhucaquiz paljaychinča.

¿Jalla nuž anawali paachin wejrjo? ⁸Yekja iclizziz žoñinacaqui wejtquiz paaz tjaachiča. Jalla nii ofrendanaca tanzinča, ančhucaquin Yooz taku paljayñi ojkszjapa. ⁹Ančhucatan kamcan ana želinchiz cjissinča. Pero ančhucaquiztan ana čjulumi maychinča. Macedoniaquiztan tjonchi jilanacaqui wejtquiz onanchiča. Jalla nižtiquiztan anaž čjulumi wejtquiz pjaltatča. Tuquiqui wejrqui ančhucaquiz ana mayzjapa ancha cwitassinča, ančhucjapa ana ch'ama cjeyajo, nižaza jaztanami mayzquiztan cwitasuča. ¹⁰Jaknužt Cristuqui werarapan chiiñitažlaja, jalla niž cjen nižta werarapan chiyiñzakaztča wejrqui. Jalla nižtiquiztan legali cjican, wejrqui cjiwčha, anaž jec Acay wajtchiz žoñiqui wejt puntuquiztan cjesača, “Pabluqui ana želinchiz cjican, wejtquiztan maychiča”, nuž cjicanaqui. Jalla nuž ančhucaquiztan ana čjulumi maytiquiztan cuntintutča wejrqui. ¹¹¿Kjažtiquiztan nižta chiyu wejrjo? ¿Ančhucatan ana zuma munazojo? Anapanž cjesača. Yooz zizza, wejrqui ančhucatan munazuča, jalla nii. ¹²Wejrqui liwriiñi Yooz taku paljayiñča, ana paaz paca mayžcuqui. Nižaza tirapan nužullakaz kamača. Nekztan jakziltat paaz ganzjapa Yooz taku paljayčhaja, jalla niiqui anapanž cjichuca, “Wejrtča Pabluž irata Yooz taku paljayiñtqui”, nuž cjicanaqui. ¹³Nii paaz tanzjapa paljayñinacaqui falso apostolonacača. Nii žoñi incallñinacaqui Cristuž apostolonacažtakaz ojklayñiča.

¹⁴Jalla nužupan tii muntuquiz watauiča. Satanás diablupacha tsjii Yooz anjilažtakaz ojklayča. ¹⁵Nižazakaz Satanásquiz sirwiñi žoñinacaqui werara Yooz sirwiñinacažtakaz ojklayča. Jalla nižta puntu nayžcu, ana tsucauiča. Ninacaž

nižta ojklaytiquiztan jama castictaž cjequiča.

PABLUQUI ANCHA SUFRISNACA WATCHIČHA

¹⁶ Wital cjiwča. Jalla nuž chiyanacui ančhucui weriž chiita puntuquiztan anača pinsisui, “Niiui zumzu taku chiiča” cjicanaui. Jalla nuž pinsanami, wejr chiyaj cjila tsjii lucurata žonižtakaz. Wejrui tsjii koluculla persun honora waytaj cjila. ¹⁷ Jalla nuž chiican wejrui lucuratu žonižtakaz chiyāča. Anal chiyāča Yooz Jilirž ortin jaru, jalla nuž persuna honora waytican. ¹⁸ Walja žoninacui tii muntuquiz čjulunacquiztanami persun honora waytiča. Jalla nižtiquiztan wejr zakal persun honora koluculla waytača. ¹⁹ Ančhucui chiiñčucča, “Ziziñ žoninactča wejrnacui”, cjicanaui. Jalla nuž chiichiž cjenami ančhucui zumzu žoninacž takunaca cuntintu nonzninčucča. ²⁰ Falso žoninacui ninacž mantuquiz ančhuc cjiskatz pecča. Nekztan ančhucui nii žoninacžquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoninacui ančuca cusasanacquiztan paca mayča. Nekztan ančhucui ninacžquiz zuma tjača. Nižaza tsjii falso žoninacui persunaltajapa zuma cjisjapa ančhuc mantiča. Nekztan ančhucui nižquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoniqui ančhuc inarča. Nekztan ančhucui nižquiz zumakaz awantiča. Nižaza tsjii falso žoniqui ančuca yujcquiz tsjajpačani. Jalla nižakaz ančhucui zuma awantačani. ²¹ Wejrui ančhucatan kamcan ana nižta kamchinča; humilde kuzziz kamchinča. ¿Jalla nižtiquiztan wejrui azasajo? Anapal azasāča. Yekja žoninacui čjulquiztan persun honora waytačaja, jalla nii žoninacžquiztan

juc'antitča wejrui. Jalla nuž chiicanaui lucuratažtakaz chiyūča. ²² Yekjapanacui cjiñiča, “Hebreo sarchiz žoninactča wejrnacui”. Wejr zakal cjeeča, “Hebreo sarchiz žonitča wejrui”. Nižaza ninacui cjiñiča, “Yooz illta Israel wajtchiz žoninactča wejrnacui”. Wejr zakal cjeeča, “Yooz illta Israel wajtchiz žonitča wejrui”. Nižaza ninacui cjiñiča, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoninča”. Wejrmi zakal cjeeča, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoninča”. ²³ Ninacui cjiñiča, “Cristuž sirwiñtča”. Wejrmi zakal cjeeča, “Cristuž juc'ant zuma sirwiñtča”. Jalla nuž chiicanaui lucuratažtakaz chiyūča. Pero ninacžquiztan juc'anti langzinča Cristužtajapa. Nižaza ninacžquiztan juc'anti wjajttatača. Nižaza ninacžquiztan juc'anti carsilquiz chawctatača. Nižaza tsjii kjaž wila ticzmaya želaytuča. ²⁴ Pjijska wila judío žoninacui wejr casticchiča. Jalla nuž casticcan, quinsa tunca llatuncan lazū wjajtta mutchinča. ²⁵ Čhjep wila wejrui wjajtz paržtan wjajttatača. Tsjii wila maztan čhajttatača. Čhjep wila warcuquiz okan nii warcu julskatčiča. Warcu julskatčcu tsjii nooj weentižtan majiñtižtan pajk kot taypiquiz žejlchinča. ²⁶ Tirapan ojkojkchinča, walja anawalinaca watñiž cjenami. Tižta anawalinaca watchinča, anawal pujunaca, anawal tjañinaca, wejt wajtchiz anawal žoninaca, yekja wajtchiz anawal žoninaca, chawjc wajtquiz anawal žejlñinaca, ch'ekti yokquin anawal žejlñinaca, anawal pajk kotanaca, nižaza anawal falso jilanaca. Jalla nižta anawalinacami watchinča. ²⁷ Nižaza ancha langzinča, nižaza zuma ch'amanaca watchinča, kjaž wila ana tjaji atchinča, nižaza kjaž wila čherž kjarami kjaz kjarami

passinča, kjaž wilta ayunassinča. Nižaza kjaž wilta zakinacquiz ch'uncan sufrichinča, zquitž kjara. ²⁸ Tjapa nižtanaca watchiž cjenami, iyakal sufruča. Zapuru tjapa iclizziz žoñinacžtajapakal cjuñznuča, llaquita kuzziz ninaca zuma kamañchiz cjiscama. ²⁹ Jakziltat llajllasñi kuzziz cječhaja, wejrqui nižtan chica zakal llaquisuča. Jakziltat ujqiz tjojtskatñi cječhaja, wejrqui nii tjojtskatñi žoñž quintra žawjznuča. ³⁰ Wejrqui persun honora waytaž niiqui, weriž sufritanacquiztanami nižaza inallakaz cjitiquiztanami honoral waytača. ³¹ Anal toscara chiyuča. Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui nii zizza. Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. ³² Damasco wajtquin želan, Aretas cjita chawjc mantiñi jiliri qui ulanz zananacquin guardianaca mantichiča, wejr tanzjapa. ³³ Pero criichi jilanacaqui wejr pajk canastiquiz yaažcu, pirkiz tsewctan kozzuc tsjii kjuya wintanquiztan wejr chjijunchiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninacžquiztan atipassinča.

12 Persun honora waytican, anača čjulumi wejttaqui cusaqui. Jalla nuž cjenami tiral wejt puntuquiztan chiyuča. Ančucaquiz tii zakal quint'ača, Yoozqui niž puntunaca cherkatchiča. Nižaza niž puntunaca zizkatchiča. ² Wejrqui Jesucristužquin kuz tjaachinča. Niž wiruñ ažk tunca pusin watanaca wejrqui arajpach Yooz wajtquin chjichtatača tsjii upacama. Curpužtanpacha chjichtatažlaja, už ana curpužtanpacha chjichtatažlaja, jalla nii anal naychinča. Yooz Ejpkaz zizza. ³⁻⁴ Pero wejrqui zizuča, nii zuma wajtquin chjichtatača, jalla nii. Curpužtanami ana curpužtanami, jalla nii anal naychinča. Yoozkaz zizza. Jalla nii zuma wajtquin takunaca nonzinča, jalla nii nonžta takunacaqui anača chiichuca žoñž takunacžtan.

⁵ Jalla nii Yooz puntu nonztiquiztanami chertiquiztanami honora waytasacha. Wejrqui persun sufrisnacquiztan honora zakaz waytasacha. Persunquiztan anal honora waytiz pecuča. ⁶ Wejrqui persun honora waytiz pectasaž niiqui lucuratažtakaz ana chiitasacha. Zuma werar razunžtanpan chiyuča. Jalla nuž cjenami, persun honora anal iya waytača. Weriž chiitanacquiztanami paatanacquiztanami jalla nii jarukaz wejrqui rispitta cjesača. ⁷ Nii Yooz puntu ziztanaca, chertanaca juc'ant zuma cuzača. Jalla nižtiquiztan ana mit kuzziz cjisjapa, Yoozqui wejr laa cjiskatchiča. Wejr tsjii ch'apžtan chjapchižtakaz sufriskatchiča. Yoozqui Satanás diabluzquiz nii laa cjisjapa permitchiča, wejtquiz nižta sufriskatzjapa. ⁸ Wejrqui čhjep wilta nii laa puntuquiztan Yooz Jiliržquin mayizichinča, wejt curpu laa žetajo. ⁹ Pero Yooz Ejpžti wejtquiz kjaaziča, tuž cjican: Wejrqui amtan zuma munazuča, jalla nižtiquiztan amquiz yanapača. Am inallakaz cjicanaqui wejt aztan amquiz zuma atñi cjiskatača, nižaza čjulunacquiztanami amquiz zuma atipñi cjiskatača. Jalla nuž cjichiča Yoozqui.

Jalla nižtiquiztan wejrqui sufrisnaca watchiž cjenami, nižaza inallakaz cjenami, cuntintul cjeeča. Nekztan Cristuž aztan wejt kuzmi curpumi yanaptaž cjequiča. ¹⁰ Cristužtajapa sufricanaqui čjululu watanami cuntintul cjeeča, inallakaz cjenami, iñarta cjenami, ana želinchiz cjenami, sufriskatta cjenami, ch'amanaca watchiž cjenami, čjulunacaž watanami cuntintul cjeeča. Juc'ant inallakaz cjicanaqui, juc'ant tjupi kuzziztča, Cristuž aztanaqui.

¹¹ Jalla nuž chiican lucuratažtakaz chiichinča. Ančhucpachaž nižta wejr chiikatchiča. Ančhucpacha

wejt puntuquiztan zumanaca chiiz waquiziča. Yekjap žoñinacaqui chiiniča, nii Pablužquiztan juc'ant zuma apostolonactča wejrnacqui, cjican. Jalla nižta cjiñinacžquiztan juc'ant zumtča wejrqui, Yooz yujcquiz inakaz cjenami. ¹²Wejrqui ančhucatan žejlcan ultim werar apóstol puestuquiz ojklaychinča, zuma pasinsis kuztan. Ančhucporquiz wacchi milajrunacami, siñalanacami, ispanlichucanacami, jalla nižtanaca paachinča. ¹³Jaknužt parti iclizziz criichinacžtan kamtučhaja, jalla nižta irata ančhucatan kamchinča. Jalla nuž kamcan ančhucaquiztan ana čhjulumi maychinča, jaknužt parti criichinacžquiztan maytučhaja, jalla nižta. Jalla nii ana čhjulumi maytiquiztanaqui cunamiž ančhucqui žawjčhani. Jalla nekztanž pertunalla.

PABLUQUI CORINTO ŽOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUŇČHA

¹⁴Anziqui wejrqui tjacznuča čhjep wiltiquiziqui ančhucaquin tjonzjapa. Tii wila zakaz ančhucaquiztan ana čhjulumi mayača. Ančhuca cusasa wejtquiz anaž importiča. Antiz ančhuc alaja importayuča. Ocjalanacaqui anaž cusasanaca juntasača, maa ejpžtaqui. Antiz maa ejpnacaž cusasanaca juntasača, persun ocjalanacžta. ¹⁵Jalla nižtiquiztan wejrqui persun gasto gastača ančhuca kuznaca zuma cjisjapa. Wejrqui ančhucaquiz yanapasacha ochañcama. Wejrqui ančhucatan juc'ant zuma munaziñi kuzziztča. ¿Ančhuczti upa wejttan munaziñi kuzzizčhuckaya?

¹⁶Tsjii žoñinacaqui tuž cjiñiča, Pabluqui wejtnacaquiztan ana čhjulumi may cjenami, jalla nuž maña paacan wejtnacaquiz incallchiča. Jalla nuž cjiñiča. ¹⁷Pero wejrqui pewcznuča, ¿Wejrqui cuchanžquita jilanacžquiz ančhuc incallzkatchinjo? Anapanča.

¹⁸Wejrqui Tito rocchinča ančhucaquiz tjonzcajo. Niižtan chica yekja jila cuchanžquichinča. ¿Nii Titžquiz ančhucqui incallchinčhucjo? Niižtan wejttan nuž pucultan ančhucatan zumpacha kamchinča, zuma kuztanami nižaza zuma kamcanami.

¹⁹Ančhucqui cunamit wejt puntuquiztan pinsičani, Pabluqui persun puntuquiztan tirapankaz tjurtiča, jalla nii. Jalla nižta pinsitaqui anazumača. Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca. Yooz yujcquiz Cristuž tjuuquiz chiyuča, ančhuca kuznaca juc'ant zuma cjisjapa. ²⁰Ančhucaquin tjonžcu, cunamit wejrqui ančhucaquiztan tsjii žoñinacžtan anazuma kamañchiz zalačhani. Jalla nii jiwjatuča. Jalla nižta zalaž niiqui, wejrqui ančhucaquiz c'aril cjeeča. Jalla nižta c'ari takunacžtan tjonzjapa anaž pecča ančhucqui. Cunamit ančhucaporquiz ch'aaznaca žejlčhani, nižaza iniziñinaca žejlčhani, nižaza čhjaawjkatñinaca žejlčhani, nižaza mitarar kuzziznaca žejlčhani, nižaza ana zum taku joojooñinaca žejlčhani, nižaza žoñž quintru chiichiñinaca žejlčhani, nižaza mit kuzziz žoñinaca žejlčhani, nižaza kichjasñi kuzziz žoñinaca žejlčhani. Jalla nižtanaca žejlčhani. Jalla nižtiquiztan tii cartal cijjržcuča, ančhucaž ana zuma kamañanacquiztan jaytisjapa. ²¹Cunamit yekjapanacaqui ana zuma kamañchizlani, nižaza adulteriuquiz ojklaychižlani, nižaza ana walinaca paachižlani. Cunamit yekjapanacaqui ančhucaquiztan uj paayičhucžlani, nižaza ančhuca ujquiztan ana pertuna mayizichinčhucžlani. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin tjontan cunamit wejt Yoozqui ančhucaž anazuma kamchiž cjen wejr azkatačhani. Nižta wataquiz niiqui, llaquita kuzziz cjeeča.

ŽERZ TAKUNACA

13 Tiižtan čhjepquiziqui ančhucaquin tjonžcuča. Ima tjoncan tiizakal chiižinuča. Tsjii žoñžquiz uj tjojtnaquiz niiqui, ima casticta cjican, pucultan čhjepultan tisticunacžtan ticlarskataquiča nii uj paañi žoñž puntuquiztan. ²Tuquiqui wejrqui uj paañi žoñinacžquiz chiižinchinča, ujnaca eca, cjican. Nižaza tjapa žoñinacžquizimi nižta chiižinchinča. Jaknužt pizc wiltiquiz tjonžcu ninacžquiz chiižinchinča, jalla nižta tii cartiquiz wilta chiižinžcuča, ančhucatan ana žejlcanami. Wilta tjonžcu, uj paañi žoñinaca panž casticača. ³Jalla nuž castictiquiztan ančhucqui kjanapacha cheraquiča, Cristužtan wejtta tsjii kuzzizza. Jaziqui Cristuqui wejr chiikatchiča. Cristuqui anača inallakaz ančhucaltajapa. Antiz ančhucaporquiz niiz azi tjeeža. ⁴Ina žoñižtakaz cruzquiz ch'awctatača. Pero Yooz Ejpž aztan jacatatchiča. Cristužtakaz inallakaz wejrqui. Pero nižaza Cristužtan kamcan, wejrqui Yooz aztan tjeeznasača ančhucaltajapa.

⁵Ančhucqui persunpacha kuz tantiyasa, Cristužquin tira kuz tjurt'iñi, už ana tjurt'iñi, jalla nii. Persunpacha tantiyasa. Jesucristuqui ančuca kuznac-quizza. ¿Jalla nii ana naazjo? ¿Ančhucqui anaj ultim criichinacajo? ⁶Wejrqui cjiwčha, wejrnacqui anača falso criichi žoñi, antiz ultim werar criiñ žoñtča. ¿Nii ana nayjo? ⁷Wejrqui Yoozquin mayizuča, ančhuc ana uj-

naca paajo. Jalla nuž mayizuča, wejt zuma razuna ana tjeezjapa, antiz ančhucqui zuma cjisjapa. Wejrqui ana zuma razunchiztakal cjež niiqui, anaž importiča. ⁸Wejrqui werar razun quintranal paasača čhjulumi. Antiz werar razun jarukaz chiyasača. ⁹Jalla nižtiquiztan wejrqui inallakaz cjicanami cuntintuča, ančhucqui tjup kuzziz cjequiz niiqui. Wejrqui ančhucaltajapa tira Yoozquin mayizuča, ančhuc juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁰Wejrqui ančhucatan ana žejlcan, jalla tuž tii cartal cjiyržcuča, ančhuc zuma cjisjapa. Wejrqui ančucaquin tjonača Yooz Jilirž apóstolž aztan. Ančucaquin tjonača, ana c'aripacha cjisjapa, antiz ančhuc juc'ant zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

¹¹Jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcu tiizakal chiyuča. Ančucaquiz zumaj cjila. Ančuca kamañanaca zumpacha azquicha. Zuma kamañchiz panž cjisna. Nižaza ančhucqui porapat kuzzasñiž cjee. Tsjii kuzziz cjee. Porapat zuma munaza. Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucatan cjila. Yoozqui ancha zuma okzñi kuzzizza, nižaza niiča llan kuzziz cjiskatñiqui. ¹²Jilanaca, cullaquinaca, porapat zuma tsaanasaquiča. ¹³Tekzta tjapa Yoozquin kuzziz jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča.

¹⁴Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumanacaj tjaala, nižaza Yooz Ejpqui tjapa ančhucatan zuma munaziñej cjila, nižaza Yooz Espíritu Santuqui tjapa ančuca kuznacquiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

LA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS

GÁLATAS

1 Wejr Pablutča, ančhucaquin tii cartal cjiřžcuča. Jesucristužtan Yooz Ejpžtan cučanžquita apóstol žoñtča wejrqui, anača žoñiž cučanžquititqui. Nižaza anača žoñiž uchtitqui tii apóstol puestuquiz. Antiz Jesucristužtan Yooz Ejpžtan wejr tii apóstol puestuquiz utchiča. Yooz Ejpča Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiqui. ²Wejrqui tjapa wejttañ žejlñi jilanacžtan ančhucaquin tsaanžcuča. Ančhucqui Galacia provinciquin icliz žoñinacčhucča. ³Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz zumañ yanapla, nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla. ⁴Tii muntuquiz kamcan, žoñinacaqui ana zuma kamañchiz kamča. Nii ana zuma kamañquiztan liwriizjapa, Jesucristuqui ticziča. Nižaza učhum ujnac laycu ticziča Yooz Ejpž munañpi jaru. Jalla nii Yoozza učhum yanapñiqui. ⁵Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

TSJIIKAZ LIWRIIŇI TAKU ŽEJLČHA

⁶Wejrqui ančhuca puntu nonžcu ispantichinča. Ančhucqui ratulla Yoozquiztan zarakquičha. Jesucristuž ančhucaquiz okžñiž cjen, Yoozqui ančhuc kjawziča, liwriita cjisjapa. Yoozquiztan zarakcan ančhucqui yekja tsjemat liwriiñi taku catokquičha. ⁷Pero anaž yekja liwriiñi takuqu želasača. Tsjii tsjii žoñinacaqui ančhuca kuz turwayskatz pecča. Nižaza Jesucristuž liwriiñi taku tsjematquin querz pecča. Wejrnaqu ančhucaquiz werar liwriiñi taku paljaychinča. Jalla niic ančhucqui

zizza. ⁸Jalla nižtiquiztan jakziltamiž tsjemat liwriiñi taku ančhucaquiz tjaañnasaž niiqui, jalla nii žoñiqui Yooziž castictaj cjila. Wejr mekañ cjila, arajpachquiztan tjonchi anjila mekañ cjila, jakziltami yekja tsjemat liwriiñi taku tjaañnasaž niiqui, castictaj cjila. ⁹Tuquiqui nižtapan chiichinča. Jaziqui wila nižtapachal chiyučha: Jakziltamiž yekja tsjemat liwriiñi taku ančhucaquiz tjaañnasaž niiqui, jalla niiqui Yooziž castictapaj cjila. Ančhucqui werar liwriiñi taku catokchinčhucča. Ana iya žejlča. ¹⁰Jalla nuž c'aripacha chiican, žčhjulut pecoj wejrjo? Anal pecučha "Amča zumamqui" cjiñinacaqui. Nižaza anal pecučha žoñinacž kuz wali cjiskatzjapa. Jalla nižta pecaquiz niiqui, Jesucristuž mantuquiz sirwiñi ana cjichucača.

PABLUŽ OJKLAYTA QUINTU

¹¹Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz tuž tjaañinz pecučha. Weriž paljayta liwriiñi takuqu anača žoñž kuzquiztan pinsita. ¹²Ana jec žoñžquiztanami nii liwriiñi taku nonzinča, nižaza anaž jec žoñimi wejtquiz nii liwriiñi taku tjaañinchiqui. Jesucristupachača wejtquiz tjaañinchiqui.

¹³Tuquiqui wejrqui judío žoñinacž kamañ jaru kamiñtača. Jalla nii nonzinčhucča. Tuquiqui Yooz partir žoñinaca tanžcu ninaca walja sufriskatiñtača. Yooz icliz žoñinaca k'ala akz pecaytuča. ¹⁴Nižaza wejrqui judío cuzturumpinacž puntu juc'anti zizzinča, wejt judío mazinacžquiztan juc'anti. Wejrqui wejt tuquita atchi ejpnacž cuzturumpiquiz tjapa kuztantača. Nii cuzturumpinacž jaru kamzjapa ancha c'unchintača. ¹⁵Jalla nuž cjenami Yoozqui wejr t'akziča, niž apóstol cjisjapa. Ima weriž maaquiztan nasani, Yoozqui wejr t'akzjapa tantiichiča. Nižaza Yoozqui

wejtquiz ancha okzñiž cjen, wejr kjawziča, liwriita cjisjapa. Čhjulorat wejr kjawz tantiitčaja, jalla nii ora wejr kjawziča, ¹⁶niiž zinta Majch pajzjapa, nižaza niiž apóstol cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejr kjawziča, ana judío wajtchiz žoñinacžquin Jesucristuž puntu paljayñi cjisjapa. Jalla nuž Yooztan niiž Majchtan pajžcu, ana jecžtanami kazñi ojkchinča. ¹⁷Nižaza ana Jerusalén watjami ojkchinča, parti apostolanacžtan kazñimi. Ninacaqui wejt tuqui apóstol puestuquin luzzitača. Jalla nuž wejt tuqui luzziž cjenami ana ninacžtan kazñi ojkchinča. Antiz Arabia yokquin ojkchinča. Wiruñaquí niwjctan Damasco wajtquin quejpžquichinča.

¹⁸Nekztanaqui čhjep watquiztan Jerusalén ojkchinča, Pedružtan zalzjapa. Jalla nekztan Pedružtan tsjii tunca pjijskan tjuñi kamchinča. ¹⁹Jalla nicju kamcan, Jesucristo Jilirž lajk Jacobo cjita apostolžtan zalchinča. Ana jakzilta parti apostolonacžtanami zalchinča. ²⁰Yooz yujcquiz žejlcan, anal toscara chiyuča. Tii weriž cjiirtaqui werarača.

²¹Jerusalén wajtquiztan zarakžcu, Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojkchinča. ²²Judea yokquin kamñi criichinacžtan ima zalchinča. Nii Cristuž partir žoñinacaqui ima wejr paj-kalča. ²³Ninacaqui wejt puntuquiztan tii quintukaz zizziča: “Nii wejrnacž sufriskatta žoñiqui niipachaž Jesucristužquin kuztan criichiqui. Tuquiqui liwriñi Jesucristuž puntu k’ala tjtanz pecñitača. Anziqui niiqui liwriñi Jesucristuž puntu paljayla”. Jalla nuž cjetča wejt puntuquiztanaqui. ²⁴Nii criichinacaqui Yooztajapa honora waytichiča wejt puntu nonziž cjen.

APOSTOLONACAQUI PABLO ZUMA RISIWCHIČHA

2 Nekztan tunca pusin watquiztan wilta Jerusalén watja ojkchinča Bernabežtan. Nižaza Tito chjitchinča. ²Yooz wejtquiz chiitan, Jerusalén watja ojkchinča. Jalla nicju jaknužt yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriñi Yooz taku paljaytučaja, jalla nii mazinž pecchinča. Primiraqui icliz jilirinacžtan ajčcu ninacžquiz mazinčinča, nekztan parti criichinacžquiz mazinčinča weriž paljayta liwriñi Yooz taku, jalla nii. Jalla nuž mazinčinča, weriž Yooztajapa langžta ana ina cjisjapa. Nižaza anz weriž Yooztajapa langtaqui ana ina cjiskatz pecuča. Jalla nižtquiztan weriž paljaytaqui nii judío criichinacžquiz mazinčinča. ³Ninacaqui wejr zuma risiwchiča. Nižaza Tituqui wejtta chica želatča. Nii Tituqui griego wajtchiz žoñi cjican, ana janchiquiz chimpuchiztača, judío žoñinacž cuzturumpi jaru. Jalla nuž cjenami judío žoñinacž cuzturumpi ana paakatchiča, nii janchiquiz chimputa cuzturumpi, jalla nii. ⁴Pero tsjii kjaž žoñinaca želatča, “Wejrnacžta criichinacaqui” cjiñi. Jalla ninacaqui anatača lijitum criichinacaqui pero. Criichinacžporquiz chjozaka luzzitača. Jalla nii ana zum žoñinacaqui awayt’i luzzitača, jaknužt wejrnacqui Jesucristužquin kuzziz cjen Moisés liiquiztan liwriita, jalla nii. Ninacakaz Titžquiz judío chimpuchiz cjiskatz pecatča. Nižaza ninacaqui wilaž wejrnac ninacž lii mantuquiz utz pecatča. ⁵Anapan ninacž munañpi jaru cjiskatchinča. Wejrnacqui pecaytuča, ančhucqui werar liwriñi Yooz tawku jaru tirapan kamzjapa, jalla nuž.

⁶Nekž žejlñi pajta jilirinacaqui ana wejtquiz čhjul ew taku tjaajinčiča.

Jiliri cjenami ana jiliri cjenami wejtquiz anal importayuča. Yoozquiz žoñinaca ana illilličiha. Yooz yujcquiziqui tjapa criichinacaqui tsjii parijuča. ⁷Jalla ninacaqui wejtquiz ana čjul ew taku tjaajinčiha. Antiz ninacaqui wejr pajčiha, Yooziž uchta apóstol, nižaza werar liwriiñi taku paljayñi, jalla nii. Wejrqui uchtača yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayajo, jaknužt Yoozqui Pedro utčaja, judfo wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo, jalla nižtapacha. ⁸Yoozqui Pedro cuchanchičiha, judfo žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo. Jalla nii Yooz-pacha wejr cuchanchizakazza, yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljayajo. Yoozqui jalla nuž pucultan cuchanchičiha nižtapajapa langznajo.

⁹Jalla nižtiquiztan Jacobžtan Pedružtan Juanžtan wejr pajčiha, Yooz amt'ita jaru apóstol puestuquiz uchta, jalla nii. Nii čjepultanaqui pajta chawjc jilirinacatača. Jalla nuž wejr pajžcu, ninacaqui wejr zuma risiwchiča. Bernabequi risiwtazakazza. Jalla nižtiquiztan wejtnacatan ninacžtan wali cijyassinča. Wejrnacqui tsjii zuma acuerduquiz kazzassinča, wejrnaca yekja wajtchiz žoñinacžquin paljayi ojkszjapa, nižaza ninaca judfo žoñinacžquin paljayi ojkszjapa, jalla nuž. ¹⁰Nižaza ninacaqui wejtnacaquiz roct'ichičiha, por i žoñinacžquin yanapzjapa cjuñznajo. Wejrqui nižtapacha zakaz ancha tantiyuča.

PEDRUŽTAN PABLUŽTAN ANTIOQUIA WAJTQUIN

¹¹Niiž wiruñ Pedruqui Antioquía watja ojkičiha. Jalla nicju Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, niiž yujcquizpacha. Niiž kamtaqui ana zumquintača. ¹²Antioquía wajtquin irantižcu, Pedruqui nii wajtchiz ana judfo žoñinacžtan lujlčiha. Nekztan tsjii kjaž Jacobž partir žoñinacaqui

irantichiča. Jalla ninacaqui judfo cuzturumpinaca exijnitača. Jalla ninacžquiz ekskcu, Pedruqui nii ana judfo žoñinacžquiztan tsjii latu zarakchiča. ¹³Pedruž nuž zaraktan, parti judfo criichinacaqui nižtapacha zakaz tsjii latu zarakchiča. Pero ninacaqui kuzquiz zizatča, nižta zarakz ana wali, jalla nii. Bernabemi ninacžtan chica zarakzkattatača. ¹⁴Jalla nuž zarakžcu ninacaqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru ana kamchiča. Jalla ninaca zarakñi cheržcu wejrqui tjapa žoñinacž yujcquiz Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, tuž cjan: —Amqui judfo žoñimča. Jalla nuž cjenami amqui ana judfo žoñižtakaz kamñamča. Amqui judfo cuzturumpinac jaru ana kamñamča. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan amqui tii ana judfo žoñinaca judfo žoñinacažtakaz kamkatz pecya? Anapanž zuma niiqui.

JESUCRISTUŽQUIN KUZZIZ CJEN ŽOÑINACA LIWRIITAČHA

¹⁵Wejrnacqui judfo žoñinacžquiztan tjoninča. Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanami, Yooz quintra paañi žoñinacžquiztanami anapan tjoninča. ¹⁶Jalla nuž tjonniž cjenami wejrnacqui zizzinča, anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, žoñinacaqui Jesucristužquin kuzziz cjistanča. Jalla nuž zizzinča. Wejrnac zakaz Jesucristužquin kuz tjaachinča, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Jalla nižtiquiztan wejrnac zakaz Moisés lii jaru kamchiž cjen, Yooz yujcquiz anapanž zuma cjisnasača.

¹⁷Yooz yujcquiz zuma cjisjapa wejrnacqui Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nii kuz tjaaz oraqui, wejrnacqui yekja wajtchiz

žoñinaca irata persun uj pajstantača, “Wejrnacmi zakaz ujchiztča”, cjicanaqui. ¿Jalla nuž wejrnacaž persun uj pajchiž cjen, Jesucristuqui wejrnac nižta ujchiz cjiskatjo? Anapanž cjesača. ¹⁸Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés lii ana walča. Jalla nuž wejrqui tjaajinchinča. Anziqiu wejrqui wilta chitasaz niiqui, “Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača” jalla nižtiquiztan wejrqui juc'anti ujchizpan cjitasača. ¹⁹Moisés lii mantuquiz kaman nii liiqui kjanapacha wejtquiz tjeeziča, wejrqui ujchizpantča, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejt persun uj pajžcu, Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiztan liwriitača wejrqui, Yooztajapa kamzjapa. ²⁰Jesucristuqui wejt ujnac laycu cruzquiz ch'aweta ticziča. Jalla nuž wejt ujnac laycu ticziž cjen, wejrqui nižtan chica ticzižtakaztča. Wejt tuquita ana zuma kamaña jaytichinča, jalla nižtiquiztan ew kamañchizza wejrqui. Pero anača wejt persun kamañchiz antiz Cristuž kamañchiz kamuča. Jaziqui tii muntuquiz žejtcan ew kamañchiz kamuča. Jesucristo Yooz Majchquin kuz tjaatiquiztan Jesucristuqui wejtquiz okžniž cjen, wejt ticz cuntiquiztan ticziča. ²¹Yoozqui žoñinacžquiz okžcu, Jesucristo cuchanžquichiča žoñinaca liwriizjapa. Liwriiñi Yooz taku anal nicz pecuča. Moisés lii jaru kamchiž cjen žoñinacaqui Yooz yujcquiz zuma cjissiž cjitasaž niiqui, Jesucristuqui inapankaz tictzasacha. Anapanča nužuquiu.

LIWRIIZ PUNTU

3 Galat wajtchiz žoñinaca, ančhucča zumzužtakaz. ¿Jequit ančhuc incallchejo? ¿Jequit werar liwriiñi tawkquiztan ančhuc tsjii kjutñi chjitchejo? Liwriiz puntu paljayan

wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan kjanapacha ančhucquiz tjaajinchinča, Jesucristuqui žoñinacž ujnacquiztan cruzquiz ch'aweta ticziča, jalla nii. ²Tsjii pewcz pecuča. ¿Moisés lii jaru kamchiž cjen, Espiritu Santo ančhuc kuzquiz luzzikay? Anapanča. Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan, nekztan Espiritu Santuqui ančhuc kuzquiz luzziča. Jalla niiqui nužupanča. ³¿Kjažtiquiztan anča zumzu ančhucjo? Espiritu Santuž cjen ančhucqui Yooz kamañquiz kami kallantichinčhucča. ¿Persun kuzcama kamcanaqui Yooztajapa tsjan zuma kamasajo? Anapanča. ⁴¿Jesucristužquin crižcu ančhucqui inakaz sufrichinčhuc cjes kjažtatajo? Ana inakaz ančhucqui sufrichinčhucžlani. ⁵Yoozqui ančhuc kuzquiz niž Espiritu Santo luzkatchiča. Nižaza ančhucž cheran Yoozqui milajrunaca paachiča. ¿Ančhucž Moisés lii jaru kamtiquiztan jalla nižta milajrunaca Yooz paachejo? Anapanča. Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu catokchinčhucča. Jaziqui ančhucž Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yoozqui ančhucž cheran milajru paachiča.

⁶Abraham zakaz Yoozquin kuz tjaa-chitača. Jalla nuž tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjiskattatača. ⁷Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui ultim Abrahamž majchmaatiča. Jalla niic werar razunača. ⁸Yoozqui tuquitanpacha tuž tantiichiča, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinaca Yooz yujcquiz zuma cjiskattaz cjesača, jalla nuž tantiichiča. Jalla nižtiquiztan tuquitanpacha liwriiñi Yooz puntuqui Abrahamžquiz chiiatača, tuž cjican: “Amiž cjen tjapa wajtquiztan žoñinaca zumaž cjiskattaz cjequičha”. Jalla nuž cjiča cijjrta Yooz takuquiu. ⁹Jalla nižtiquiztan jakziltat Je-

sucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui Abrahamžtan zuma cjiskattaž cjesača.

¹⁰ Jakzilta žoñinacat Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés liiquiz kuz tjaachaja jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequiča. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat tjapa Moisés liiquiz mantitanac jaru ana zumpacha kamčhaja, jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequiča”. ¹¹ Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kami atasacha. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiz kuz tjaatiquiztan anaž jecmi Yooz yujcquiziqui zuma cjisnasača. Kjanapachača nii razunaqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjisnačhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquiča”. ¹² Pero Moisés lii jaru kamcan, Yoozquin kuz tjaazqui ana walča. Moisés lii puntuquiztan Yooz takuqui tuž chiča: “Jakziltat Moisés lii jaru kamčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamtiquiztan Yooztan kamaquiča”.

¹³ Pero anaž jecmi nii lii jaru zumpacha kamasacha. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui Yooziž castictaž waquiziča. Pero Jesucristuqui učhum liwriichiča, Yooziž ana casticta cjejajo. Jesucristupacha učhum cuntiquiztan casticta cjissiča. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat cruzquiz ticznačhaja, jalla niiqui tjeēža, Yooziž castictaž, jalla nii”. ¹⁴ Jesucristuqui yekja wajtchiz žoñinacž cuntiquiztan zakaz casticta cjissiča, ninaca Abrahamžtan Yooz yujcquiz zuma cjiskatzjapa. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui tjapa učhum kuznacquiz niž Espíritu Santo luzkatchiča, niž tuquita chiita takucama.

MOISES LII PUNTU

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii puntul chiyacha. Tiiž nonžna. Tsjii zuma

legali acuerduquiz luzta, nižaza jiliriž sillta, jalla nii documentuqui ana wira campiyasača, nižaza ana neksz yapasača, jiliri sillta jaru. ¹⁶ Anziqii tii puntul chiyacha. Yoozqui taku tjaachiča Abrahamžquizimi niž majchquizimi. Yooz takuqui anaž cjiča, “Majchmaatinacžquizimi”, cjicanaqui. Anaž wacchi žoñinacž puntuquiztan chiča. Antiz tsjii žoñž puntuquiztankaz chiichiča. Jalla nii žoñiča Cristuqui. ¹⁷ Jalla tuž chiyuča: Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča. Nekztan pusi patac quinsa tuncan watanacquiztan Yoozqui Moisesquiz niž lii tjaachiča. Jalla nii wiruñ tjaata liiqui nii tuquita Abrahamžquiz tjaata taku anapanž ana walkatasacha. ¹⁸ Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz zumanaca tanžtaž cjitasaz niiqui, jalla nižtiquiztan Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku anaž waltasača. Pero panž walča. Yoozqui Abrahamžquiz nužukaz taku tjaachiča, žoñinaca liwriizjapa.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan, ¿čhjuljapat Moisés lii sirwiya? Jalla tužuča. Moisesquiz nii liiqui tjaatatača, žoñinacž ujnaca tjeezjapa. Nižaza nii liiqui walatča, Jesucristuž tjonzcama. Jesucristuqui Abrahamž majchmaatquiztan tjonfiča. Nižaza niž puntuquiztan chiča nii Yooziž Abrahamžquiz tjaata takuqui. Yoozqui anjilanaca cuchanžquichiča, niž lii Moisesquiz tjaazjapa. Nekztan Moisesqui parti žoñinacžquiz Yooz mantitanaca tjaajinchiča. ²⁰ Moisesqui nii liižtan žoñinacžquiz mantichiča, žoñinaca nii lii cumplajo. Pero Yoozqui niž persun tjaata taku cumplichiča. Yooz alaja cumplichiča.

²¹ Jalla nižtiquiztan, ¿kjaž cjii? ¿Moisés liiqui Yooziž tjaata tawk quintr cjesaya? Anapanž cjesača. Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha

kamasača, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla nii lii jaru žoñinaca kamtasaz niiqui, Yooz yujcquiz zuma cjitasacha, nii lii jaru kamtiquiztan. ²² Pero cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tjapa žoñinacaqui uj paachiž cjen castictaž cjequiča”. Jalla nuž cjenami, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacaqui Yooziž tjaata taku tanznasača, ana casticta cjisjapa, Yooztan wiñaya kamzjapa.

²³ Ima Jesucristuž puntuquiztan zizan učumqui Moisés lii mantuquiz želatča. Nižaza nuž žejlčinčumtača Jesucristužquin kuz tjaazcama. ²⁴ Jalla nižtiquiztan Moisés lii mantuquiz želatča učumqui, Jesucristuž tjonzcama. Nekztan Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjissinčumča, nižaza ana ujchiz. ²⁵ Anziqiu žoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan zizasacha. Jalla nižtiquiztan učumnacqui Moisés lii mantuquiz žejlzi žeržtača.

²⁶ Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan tjapa ančhucqui Yooz partiquiz žejlča, Yooz maatinacčhucča. ²⁷ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu bautista cječhaja, jalla niiqui Cristuž partiquiz cjissiča. Nižaza ew kamañchiz cjissa. ²⁸ Cristuž partiquiz žejlcan, anaž t'aka t'aka žejlča. Judío žoñinacami, yekja wajtchiz žoñinacami, žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, ana žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, luctakami, maatakami, jalla tjapa žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz žejlcan Yooz yujcquiz tsjii parijuča. Nižaza tsjii t'akquizkazza. ²⁹ Nižaza Cristuž partiquiz želaquiz niiqui, ančhucqui Abrahamž ultim lijitum majchmaatinacčhucča. Nižaza ančhucqui Abrahamž lijitum majch maatinacazlaj niiqui, ančhucqui Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku tsjii irinsažtakaz tanznaquičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

UČHUMNACAQUI YOOZ MAATIČHUMČHA

4 Nii irinsa puntu tii zakaz chiiz pecučha. Tsjii irinsa tanzñi ocjalaquiu žoñi pajkzcama anaž irinsa tanznasača. Ocjala cjicanaquiu nii familžquiz piyunažtakaz kamča. Pajkžcu, nekztan tjapa nii familž cusasanaca nižtacama želaquičha. ² Nii ocjalaquiu familž mantuquiz tjižta žejlča, nižaza niž irinsaquiu yekja žoñžquiz cwitižinajo cumpjiitača, irinsa tanz oracama. ³ Jalla nižta iratača učumnacaquiu. Tuquiquiu učumqui ocjalažtakaz kamcanaquiu žoñiž pinsita jarukaz kamatča. ⁴ Yooziž pinsita timpu irantižcu Yoozquiu niž Majch cuchanžquichiča. Nekztan tsjaa maatakquiztan majttatača, nižaza Moisés lii mantuquiz želatča. ⁵ Jalla nuž Yoozquiu niž persun Majch cuchanžquichiča učumnaca Moisés lii mantuquiztan liwriizjapa, nižaza Yooz maati cunta cjisjapa.

⁶ Ančhucaž Yooz maati cjicanaquiu Yoozquiu niž Majch Espiritu Santo ančhuca kuzquiz cuchanžquichiča. Espiritu Santuquiu ančhuca kuzquiz Yooz Ejpžquin cjuñžkatča, “Wejt Tata” cijcan. ⁷ Jalla nižtiquiztan Yooz cjen ančhucqui Moisés lii mantuquiz anaž iya žejlča. Yooz maati cijcan, Yooz tjaata irinsa tanznaquičha.

PABLUQUI CRIIČHI ŽOÑINACŽQUIZ ANČHA CJUŇČHA

⁸ Tuquiu ančhucqui werar Yooz anaž pajatča. Antiz žoñiž pinsita yooznacž mantuquizkaz želatča. Nii yooznacaquiu anaž ultimu Yoozza, žoñiž pinsitiquiztankazza. ⁹ Anziqiu ančhucqui werar Yooz pajča. Primiraquiu Yoozquiu ančhuc maati cunta pajchiča. Jalla nuž Yooz maati cunta cjiscu, žkjaž ančhucqui žoñiž pinsita yooznacquin wila cutasajo?

¿Nii yooznacž mantuquiz wilta cjis pecjo? Nii yooznacaqui ana azzizza; nižaza inakazza. ¹⁰ Ančhucqui tirapan tjuñinacžquizimi jiiznacžquizimi oranacžquizimi watanacžquizimi rispitiñchucča. Jalla nižta rispitzqui anaž waquiziča. ¹¹ Jalla nuž rispitan wejtla ančucaquiz tjaajinzqui inapan kaj cjičani. Jalla niil jiwjatuča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča, wejržtapachaž cjišsaja, Moisés lii mantuquiztan liwriita, jalla nižta. Wejrqui ančhuc yekja wajtchiz žonižtakaz cjissinča judfo cuzturumpinaca ana paažcu. Ančhucqui wejr zuma risiwch-inčhucča, ana čjul wejt quintr kjaž cjiscu. ¹³ Ančhucqui zizza, primeraqui wejr laacjichiž cjen ančhucatan kamchinča. Nižaza ančhucatan kamcan, liwriiñi Yooz puntu paljaychinča. Jalla nii zizza ančhucqui. ¹⁴ Jalla nii cona laacjitaqui wejtta japa tsjii pruebatača. Jalla nižta weriž laacjitiquiztan ančhucqui ana wejr inarchinčhucča, nižaza wejr ana jakjurpayz pecchinčhucča. Antiz wejr ancha zuma risiwchinčhucča, tsjii Yooz cučanžquita anjilažtakaz. Nižaza Jesucristužtakaz wejr zuma risiwch-inčhucča. ¹⁵ Weriž ančhucatan kamchiž cjen ančhucqui zuma cuntintu sint'ichinčhucča. Jaziqui ančucaquiz, ¿kjažt cjisjo? Wejrqui declaruča, ančhucatan kamcan, ančhucqui attasaž ni-iqui, persun čhujcquimi lecžcu wejtquiz tjaatasacha. ¹⁶ Wejrqui ančucaquiz werar razunanaca chiichinča. Jalla nuž chiitiquiztan, ¿ančhucqui wejt quintr cjissinčhucjo?

¹⁷ Nii ana werar razuna chiiñi žoninacaqui ančhuc anchaž importayča. Jalla nuž importaycan ninacaqui ančhuc ana zuma cjiskatz pecča. Wejtnacaquiztan t'akskatz pecča, ninacž partiquiz cjisjapa, nižaza ninacž honora waytiskatzjapa. ¹⁸ Tsjii žoniñi yekja žonižquiz tsjan

zuma kamañchiz cjiskatz pecasača. Jalla nuž peccanaqui nii žonižquiz ancha importayasača. Jalla nižta importayzqui ancha zumača. Tjapa žoninacaqui ančucaquiz nižtaj paala. Anača wejrkaz, ančhucatan kamcanaqui, ančhuc importayz waquiziča. ¹⁹ Zuma jilanaca, cullaquinaca, ančhucaltajapa wilta wejt kuzquiz ancha cjuñuča. Nižaza wejrqui ančhucaltajapa tiral cjuñača ančucaž Cristuž kamañchiz zuma kamzcama. ²⁰ Wejrqui ančhucatan chical žejlz pecuča. Jalla nuž ančhucatan žejltasaž niiqui, juc'ant zuma carinchiz razuna chiižintasača. Ančuca quintu nonžcu wejrqui kuz turwayskatchinča.

ABRAHAMŽ MAATIŽ PUNTU

²¹ Ančhucqui Moisés lii mantuquiz kamz pecñinaca, ¿nii lii mantuquiz kamzqui ana intintiya? ²² Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: Abrahamqui pucultan majchnacchizza. Tsjiiqui Abrahamž mantita piyunaž majttača. Tsjiizti Abrahamž zalžta tjunaž majttača. ²³ Piyunaž majtta majchqui žoniž pinsita kuzcama majttatača. Tjunaž majtta majchzti Yooz tjaata tawk jaru majttatača. ²⁴ Nii pucultan maatakquiztan tuž cjiča. Yoozqui pizc wilta taku tjaachiča. Tsjiiqui Sinaí cjita curquiz Yoozqui Moisesquiz mantita lii tjaachiča. Jakziltat nii lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanča. Tsjaa maatakquiztan nii puntu cjiča. Naa maatakaqui Agar cjititača. ²⁵ Agar cjitiquiztan Sinaí curu cjiča. Sinaí curuqui Arabia yokquin žejlča. Sinaí curquiztan Jerusalén watja cjiča. Jerusalén wajtchiz žoninacami, nižaza tjapa judfo žoninacami Moisés lii mantuquiz žejlča. ²⁶ Učhumzti anaž Moisés lii mantuquiz žejlča. Yooziž liwriitiquiztan ultim arajpach Jerusalén

wajtchiz žoñinacchumča. Jalla nii Jerusalenqui Yooz watjača.

²⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ana majtni maataka, cuntintuž cjee. Majtz sufris ana pajžcumi, alto tawkžtan Yooztajapa honora waytila. Ecta maatakaqui juc'ant majchmaatinacchiz cjequiča ana ecta maatakquiztan”.

²⁸ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui učumqui Yooz tjaata tawk jaru Yooz maatinacchumča, Isaac cjita žoñižtakaz. ²⁹ Abrahamž pucultan majchnacžquiz tižta watchiča. Nii žoñiž kuzquiztan pinsita majttaqui quintratača nii Yooz Espíritu Santuž cjen majtta majchjapa. Anzimi nižta iratazakazza. ³⁰ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Naa piyuni majchtanpacha chjatkata. Naa piyunaž majtta majchqui anaž irinsa tanznaquiča. Antiz zalžta tjunaž majtta majch, jalla niikaz irinsa tanznaquiča”. ³¹ Jilanaca, cullaquinaca, učumqui anača naa piyunaž majtta maatinacažtakazqui. Antiz zalžta tjunaž majtta maatinacažtakazchumča. Učumqui lijitum Yooz maatinacchumča.

LIWRIIZ PUNTU PALJAYTA

5 Jesucristuqui učum liwriichiča, Moisés lii mantuquiz ana iya kamzjapa. Jesucristužquiz tjup kuzziz cjee. Anača nii lii mantuquiz iya kamzqui.

² Wejr Pabluqui ančhucaquiz cjiwča, ančhucqui judfo chimpu cuzturumpi jaru paaquiž niiqui, jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Cristuqui inakaz cjequiča. ³ Wejrqui tii puntu ticlaruča, jakziltat Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa Moisés lii jaru persuna chimpuskatčhaja, jalla niiqui tjapa nii lii mantitanaca cumplistanča. ⁴ Ančhucqui Moisés lii jaru Yooz yujcquiz ana ujchiz cjis pecchaj niiqui, Cristužquiztan persunpachaž t'aksa. Nižaza li-

wriiñi Yooz kamañquiztan persunpachaž t'aksa. ⁵ Yooz Espíritu Santuž cjen, nižaza Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen, učumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kamañchiz, jalla nii tjapa kuztan tjewža. ⁶ Jesucristuž partiquiz željcan žoñinacaqui tsjii parijuča. Judfo chimpuchiz cjenami ana judfo chimpuchiz cjenami anaž importiča. Antiz Jesucristužquiz kuz tjaaž impotiča. Nižaza kuz tjaažcu zuma munaziñi kuzziz cjis impotiča.

⁷ Ančhucqui zumaž kamatča. Jalla nuž zuma kaman, ¿ject ančhuc atajchejo werar tjaajintanaca ana cazjapajo? ⁸ Jalla nii atajñiqui anača Yoozquiztan. Yoozqui ančhuc kjawziča, liwriita cjisjapa. ⁹ Jaknužt tsjii zkoluc liwatura tjapa t'anti maza t'amkatčhaja, jalla nižta irata zkoluc ana zuma tjaajiñinacaqui tjapa ančhuc tsjii kjutñi chjichasača. ¹⁰ Jesucristo Jiliriž cjen wejrqui ančhucaquiztan anal kuz turwayskatuča. Ultimquiziqui jaknužt wejrqui Yoozta kamañ puntu pinsučhaja, jalla nužuzakaz ančhucqui Yoozta kamañ puntu pinsaquiča. Nižaza jakziltat ančhuca kuz turwayskatčhaja, jalla niiqui casticta cjequiča, jakziltapirimi.

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tuquiqui ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejrqui tjaajinchinča, judfo chimpuchiz ana želaquiž niiqui, Yooz yujcquiziqui anapanž zuma želasača. Jalla nuž tira tjaajintasaz niiqui, ¿kjažtiquiztan wejt quintra ancha tanjo? Jalla nuž tjaajintasaz niiqui, Jesucristuž ticz puntuquiztan tjaajincanpacha ana wejt quintra tanasača. Pero jalla nižta ana tjaajinchinča. ¹² Ančhuca kuz turwayskatñinacaqui persun janchej pootpootžla.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhuc kjawziča Moisés liiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž liwriita cji-

can, anaž persun kuzcamakaz kamz waquiziča. Antiz zuma munazican porapat yanaparassa. ¹⁴“Jaknužt persunpachquiz zuma okzaja, jalla nižta irata parti žoñinacžquiz zuma okzpanča”. Jalla nuž kamcan tjapa Moisés liiqui cumplissa. ¹⁵Pero ančhucqui porapat chjaawjwasauquiz niiqui, nižaza porapat ch'aasaquiz niiqui, jalla nižtiquiztan tsjimi tsjiimi aksnaquiča.

ESPIRITU SANTUŽ IRPITA KAMZ

¹⁶Wejrqui cjiwča, ančhucqui Yooz Espíritu Santuž irpita kama. Nekztan persun ana zum kuzquiz pectanac jaru ana kamaquiča. ¹⁷Nii ana zum kamañquiqui Espíritu Santuž pecta kamañ quintracha. Nižaza Espíritu Santuž pecta kamañquiqui nii ana zum kamañ quintracha. Nii pizc kamañquiqui anača tsjikazqui, antiz pisc punta kamañacha, zuma kamaña, ana zuma kamaña, jalla nii. Jalla nižtiquiztan nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui ančhuc atajča zuma kamañ jaru ana kamzjapa. ¹⁸Pero ančhucqui Espíritu Santuž irpitaž cjequiz niiqui, anača lii mantuquiz žejlzi.

¹⁹Nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui jalla tižta paaz pecča: adulterio paaz, yekja maatakžtan yekja luctakžtan ana wali paaz, azzucanaca paaz, ²⁰žoniž paata yooznacžquiz sirwiz, žoniž quintraykiz paaz, žoniž quintrachuchas, žonižtan ch'aas, iñiziz, čhaawjkatas, persun kuzcamapankaz paaz, t'aka t'aka cjiyas, tsjii partiquiztan tsjii partiquiztan quintraz, ²¹zmaz, žoni conz, licz, ana wira wali pjijsta paaz, jalla nižta ana zumanaca paaz pecča nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui. Tuquiqui wejrqui ančucaquiz chiižinchinča, ana nižta paazjapa. Wilta ančucaquiz chiižinuča, anapan nižtanaca paaz waquiziča. Jalla nižta paañi žoñinacaquiwera Yooz mantuquiz ana žejlča.

²²Espíritu Santuž kamañ jaru kamcan, jalla tižtanaca paasa: zuma munaziz, cuntintu cjis, llan kuzziz cjis, pazinziz kuzziz cjis, okzñi kuzziz cjis, zumanaca paaz, lijituma kamz, ²³humilde kuzziz cjis, ana zuma pecñi kuzpersun kuzquiz ewjaz. Jalla nii zuma paatanacaquiqui anapanča lii quintraquiqui. ²⁴Nižaza jakziltat Cristuž partiquiz žejlčhaja, jalla ninacaquiqui nii ana zuma paaz pecñi kuz mantuquiz ana kamz waquiziča. Nii ana zuma pecñi kuzquiztan ticzi žonižtakazza. Nižaza nii ana zuma pinsitanac jaru ana kamz waquiziča.

²⁵Učhumquiqui Espíritu Santuž cjen liwritazlaja nižaza ew kamañchizlaja, jalla nižtiquiztan učhumquiqui Espíritu Santuž cjen nii zuma kamañ jaru pan kama.

²⁶Jalla nii zuma kamañ jaru kamcan učhumquiqui ana mitarazi kuzziz cjistanča. Nižaza ana žawjwa zjijcanñi kuzziz cjistanča. Nižaza anaž porapat zmazastanquiqui.

PORAPAT YANAPARAS WAQUIZIČHA

6Jilanaca, cullaquinaca, yekjap ančhucquiqui Espíritu Santuž kamañchiz kaminčhucča. Jaziqui ančhucquiqui tsjii criichi žoni uj paañipacha cheraquiz niiqui, zuma kuztan chiižinaquiča, nii uj paañi žoni wilta zuma kamañchiz cjejažo. Nižaza ančhucquiqui persun kuzqui zuma cwitaza, ujquiz ana tjojtsjapa. ²Pruebanacaž watan, ančhucquiqui porapat kuzzassa. Jalla nuž kamcan ančhucquiqui Cristuž lii cumpliča, zuma munaziz, jalla nii. ³Jakziltat persun puntuquiztan mit kuzziz “Wejrqui zumtča” cjiican pinsačhaja, jalla niiqui persunpacha incallča. Anaž zumača niiqui. ⁴Zapa mayni persun kamtanaca tantiistanča, zuma ana zuma kamta, jalla nii. Jakziltat zuma kamchižlaj niiqui, cuntintuž cjesača, persuna zuma kamtaž cjen. Criichi žoñinacaquiqui yekja žoniž kamaña iñaržcu, anaž mitarazi kuzziz

cjis waquiziča, “Wejrqui juc'ant zuma kamañchiztča” cjian. ⁵Ultimquiziqui zapa mayni persun kamañquiztan jama Yooziž tantiitaž cjequiča.

⁶Yooz puntu tjaažinta žoñiqui persun cusasanacquiztan tjaaž waquiziča Yooz puntu tjaažinacžquiz.

⁷Ančhucqui persun kuzquizpacha anača incallzqui. Yoozquiztan ana atipasača. Jaknužt tsjii žoñi kamčaja, jalla niit jama pjalžtaž cjequiča.

⁸Jakziltat persun kuzcamakaz kamčaja, jalla niiqui niiz ana zuma kamtiquiztan castictaž cjequiča. Nižaza jakziltat Espíritu Santuž kamañ jaru kamčaja, jalla niiqui Espíritu Santuž cjen Yooztan wiñayaž kamaquiča. ⁹Učhumqui zumanaca paazjapa tjurt'ila. Ultimquiziqui pactaž cjequiča, ana jaytasaz niiqui. ¹⁰Jalla nižtiquiztan čjulora zumanaca payi atchucaž cjequiž niiqui, učhumqui zumaž paala tjapa žoñinacžquizimi. Criichi mazinacžquizimi juc'ant zuma paala.

ŽERZ TAKUNACA

¹¹Anziqui wejt persun kjaržtan cji-
jržcuča. Tii pajk litranaca chera. ¹²Tsjii
žoñinacqui ančhuc judío chimpuchiz
cjiskatz pecča. Jalla ninacqui nuž pec-
ča, parti žoñinacž kuz wali cjiskatz-
japa, nižaza parti žoñinacž ninacžjapa
ana quintra cjisjapa. Cristuqui cruzquiz
ticziča učhumnaca liwriizjapa, judfuž

irata ana chimputa cjenami. ¹³Pero nii
chimputa žoñinacapacha Moisés lii jaru
ana zumpacha kamča. Ninacqui an-
čhuc chimpuchiz cjiskatz pecča, an-
čuca janchiquiz chimpuchiz cjen per-
sun incantiñi kuzziz cjisjapa. ¹⁴We-
jrqui anača čjulquiztanami incan-
tiñi kuzziztqui. Jesucristo Jiliriž učhum
laycu ticziquiztan, jalla nektankazza
wejrqui incantiñi kuzziztqui. Jesucristuž
ticziž cjen wejrqui liwriitača. Jalla niž-
tiquiztan tii muntuquiz žejlñinacqui
anaž wejr ancha importayuča. Ni-
nacžquiztan ticzi žoñižtakaztča we-
jrqui. ¹⁵Jesucristuž partiquiz žejlcan,
judío chimpuchiz cjisqui anaž impor-
tiča, nižaza ana chimpuchiz cjismi ana
zakaz importiča. Ew kamañchiz cjisqui
jalla niikaz importiča. ¹⁶Jakziltat ew lii
kamañ jaru kamčaja, jalla ninacqui ul-
tim werar Yooz partir žoñinacča. Jalla
ninacžtan Yooztan zumaj cjila, nižaza
Yoozqui ninacžquiz okžla.

¹⁷Tekztan nawjcchuc tii puntunac-
quiztan ana jecmi wejtquiz molestila. Je-
sucristo Jiliržtajapa kamchiž cjen wejt
janchiquiz chjojrínaca zejlča. Nii chjo-
jrínaca kjanapachaž tjeeža, “Wejrtča
Jesucristuž partiquiztqui”, jalla nii. Anz-
cama nii chjojrínacqui wejt janchiquiz
cherchučača.

¹⁸Jilanaca, cullaquinaca, učhum Jesu-
cristo JiliriQUI ančuca kuznaca walikaj
cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

*LA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

EFESIOS

1 Wejrtča Pablutqui, ančucaquin tii cartal cjiyržcuča. Wejrqui Jesucristuž illzta apostoltča Yooz munañpi jaru. Ančhucui Yooz partir žoñinacčhucča, Efeso wajtquiz kamñinaca. Nižaza ančhucui Jesucristužquin kuz tjaachi žoñinacčhucča. ²Učhum Yooz Ejpmi, učhum Jesucristo Jilirimi ančucaquiz zumaj yanapla, nižaza ančucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

**YOOZ EJPQUI UČHUMNACALTAJAPA
ZUMA PINSIČHA**

³Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžtajapa honoral waytuča wejrqui. Učhum Yooz Ejpqui učhumnacaquiz ancha zuma favoranaca paachiča, Jesucristuž partiquiz cjiskatchiž cjen. Učhumqui arajpach Yooz wajtchiz žoñinacčhumča. Jalla nižtiquiztan tjpaman favoranaca učhumnacaquiz paachiča Yooz Ejpqui. ⁴Tuquitanpacha ima tii muntu kalltican Yooz Ejpqui Jesucristuž cjen učhumnac illziča, nižtajapa t'acžta cjisjapa, nižaza niž yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. ⁵Yoozqui niž okzñi kuzziz cjen, tuquitanpacha tantiichiča, učhumnaca niž partiquiz cjisjapa, niž maatinacjapa. Jesucristuž cjen učhumqui Yooz maatinacčhumča. ⁶Nižaza Yooz Ejpqui niž ancha okzñi kuz tjeeziča, niž persun honora waytita cjisjapa. Niiž k'ayi Majchiž cjen učhumnacaquiz nužukaz walja okziča Yooz Ejpqui. ⁷Jesucristuž ticziž cjen, Yoozqui učhum liwriichiča. Jalla nuž liwriižcu učhum ujnaca pertunchiča, niž zuma okzñi kuzquiztan. ⁸Yoozqui

učhumnacaltajapa niž okzñi kuz walja tjeeziča, zuma favoranaca paacan. Jalla nuž zuma favoranaca paacan, Yoozqui učhumnacaquiz tjapa niž puntunaca intintazñi cjiskatchiča. ⁹Nižaza Yoozqui niž tuquita chjojta pinsitanaca učhumnacaquiz zizkatchiča. Niiž kuzcama pinsita jaru, jalla nuž učhumnacaquiz zizkatchiča. ¹⁰Yoozqui niž pinsita tjuñquiz niž persuna pinsitaqui cumpliskataquiča. Jalla niž pinsita jaru Yoozqui tjapa arajpachquin žejlñinacami, nižaza tjapa tii yokquiz žejlñinacami tjappachaž juntjapaquiča, Cristuž mantuquiz cjisjapa.

¹¹Jesucristužquin kuzziz cjen wejrnac judío žoñinacaqui t'acžtača. Yoozqui persun kuzcama pinsita jaru nuž wejrnac t'acziča. Yoozqui tjapa niž pinsitacama cumpliskatchiča. ¹²Wejrnacqui ančhucž tuqui Jesucristo tjewziča. Wejrnacqui t'acžta cjissinča, zuma kamzjapa. Nekztan wejrnacaž zuma kamtiquiztan Yooztajapa juc'anti honora waytitaž cjequiča. ¹³Nižaza ančhucui werar Yooz taku nonžcu Jesucristužquin kuz tjaachinčhuczakazza. Jalla nižtiquiztan liwriita cjissinčhuczakazza. Nekztan Cristuž partiquiz želan, Yoozqui niž Espíritu Santo ančuca kuznacquiz luzkatchiča. Tuquitanpacha Yoozqui niž Espíritu Santo cuchanžquizjapa taku tjaachiča. Nižaza Espíritu Santuqui ančuca kuzquiz žejltiquiztan, ančuca kuzquiz Yooziž chimputapanča. Nii kjanapacha tjeeža, ančhucui Yooz partir žoñinacčhucča, jalla nii. ¹⁴Espíritu Santo učhumnaca kuzquiz cjen, učhumqui zizza, ultimpacha arajpach Yooz irinsa tanznaquiča. Čhjulatorat tjapa Yooz partir žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii ora nii irinsa tanznaquiča. Tjapa nižta zumanaca učhumnacaltajapa pinsichiča Yoozqui,

niižtajapa juc'ant honora waytita cjisjapa.

PABLUŽ MAYIZITA

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, ančhuqui Jesucristo Jiliržquin kuzzizpanča, nižaza parti criichi žoñinacžtan zuma munaziñi kuzzizpanča. Jalla nižta zizcu, ¹⁶ wejrqui ančucaž cjen tirapan Yoozquin sparaqiz cjiwča. Nižaza Yoozquin mayizican ančhucaltajapa mayizuča, ančhuc Yooz puntu zuma zizñi cjisjapa. ¹⁷ Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejžpžquinpan mayizuča. Yooz Ejžpqui juc'ant chekan honorchizza. Ančhucaltajapa mayizuča, Yooz ančucaquiz tsjii zizñi kuzziz cjiskatajo, nižaza mayizuča Yooziž tjeežtanaca intintazñi kuzziz cjiskatajo. Jalla nižta kuzziz kamaquiz niiqui, juc'anti Yooz puntunaca zizñi cjequičha. ¹⁸ Nižaza juc'anti Yooz puntunaca intintazñi kuzziz cjequičha. Zuma intintazñi cjequiz niiqui, arajpachquin kamz puntu juc'anti zizaquičha. Yoozqui učumnaca kjawziča, arajpachquin kamzjapa. Jalla nicju kamzjapa učumqui tjewža. Arajpachquin Yooztan kamzqui juc'ant ancha zuma wali irinsažtakazza. Jalla nii irinsa Yoozqui tjapa niiz partir žoñinacžquiz tjaaquičha. ¹⁹ Nižaza wejrqui mayizuča, ančhucqui Yooz aziž puntuquiztan juc'anti intintazjapa. Učhum Yoozqui juc'ant walja azzizza, čhjultakquiztanami. Niiž aztan Yoozqui učhum kuznaca campiiskatchičha, ew kamañquiz kamzjapa. Yoozqui niiz jacatatskatñi aztan učhum kuznaca campiichičha. ²⁰ Yooz Ejžpqui niiz walja azi tjeeziča, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatcan. Nižaza niiz aztan tjeeziča arajpachquin niiz žew latuquiz Jesucristo tjužcan, niiztan chica mantizjapa. ²¹ Yoozqui tjappacha Cristuž mantuquiz utchiča, tjapa jilirinacami, tjapa mantiñinacami, tjapa

mantiñi poderchiznacami, tjappacha Cristuž mantuquizcama uchtača. Tii timpuquiz žejlñinacami, nižaza jazta timpuquiz tjonñi mantiñinacami tjappacha Cristuž mantuquiz uchtača. ²² Yoozqui mantichiča tjappacha Cristuž mantuquiz cjisjapa. Nižaza Yooziž mantitiquiztan nii tjapa mantiñi Cristuqui niiz icliz žoñinacžtajapača. ²³ Cristuž partir žoñinacaqui niiztan tsjii kuzziz žejlča, nižaza tsjii curpuchiztakazza. Tjapa Cristuž partir žoñinacaqui Cristuž kamañchizpankazza. Nižaza Cristuž cjen tjapa čhjultakimi tii muntuquiz žejlča.

YOOZ OKŽŇI KUZIZ CJEN ŽOŇINACAQUI LIWRIITAČHA

2 Jaziqui Yoozqui ančucaquiz ew kamañchiz cjiskatchičha. Tuquiqui ančhucqui Yooz yujcquiziqui ticzi žoñinacažtakaz želatča ujnaca paachiž cjen, nižaza ana walinaca paachiž cjen. ² Jalla nuž ana wali ujnaca paacan, ančhucqui kamatcha ujchiz žoñinacž kamañ jaru. Nižaza ana wali paacan, zajranacž jilirž kuzcamakaz kamatcha. Jakziltat ana Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niiqui zajranacž jilirž kuzcamapankaz kamčha. Nii ana wali zajra jiliriqui žoñinacžquiz ana wal kamañchiz cjiskatcha. ³ Tuquiqui učhumqui ana wal kamañchiz zakaz kamatcha, Yooz kuzcama ana kamcan. Učhumqui persun kuzcamakaz kamatcha. Nižaza učhum ana wali pecni kuz jaru kamatcha. Nižaza učhum ana wali pinsitanacž jaru kamatcha. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yooz casticta cjichucapantača, jaknužt Yoozqui parti ujchiz žoñinaca casticačhaja, jalla nižta. ⁴ Jalla nižta ana wali kamanami, Yoozti zuma okžni kuztan učumnacaquiz okziča. Nižaza učumnacatan munaziča. ⁵ Nuž

zuma okzñi munaziñi kuzziz cjen, Yoozqui učumnacaquiz Cristužtan zuma kamañchiz cjiskatchiča. Yooz okztiquiztankaz ančhucqui liwriitača. Tuquiqui uj paachiž cjen, učumqui Yooz yujcquiziqui ticzi žoñinacažtakaztača. ⁶ Jaknužt Jesucristuqui ticžcu Yooz aztan sepulturquiztan ulantčhaja, jalla nižta irata učumqui Yooz aztan ana wal kamañanacquiztan ulanchinčhumča. Nekztan Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui učumnacaquiz Cristužtan chica honorchiz cjiskatchiča. ⁷ Jalla nuž Yoozqui cjiskatchiča, wiñayjapa niiž ancha zuma okzñi kuz tjeezjapa. Jesucristuž cjen Yoozqui učumnacaquiz zuma kuztan munazicha. ⁸ Yooz okzñi kuzziz cjen, nižaza ančucaž Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui liwriitača. Jalla nii liwriitaqui anača ančucaž cjenauqui. Antiz Yooz cjenpankazza nii liwriitaqui. Jalla niiča ančucaquiz liwriiz tjaachiqui. ⁹ Ančucaž paata obranacquižtan nii liwriizqui anaž tjonča. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi mit kuzziz cjesača. ¹⁰ Učumqui Yooz obranacčhumča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui učum liwriičiča, zuma kamañchiz cjisjapa. Yoozqui jalla nižta zuma kamañanaca učumnacaltajapa tantiižinčiča, ima niižquiz criiñiž cjen. Jalla nii kamañanaca tantiižinčiča, učum zuma obranaca paazjapa.

TUQUI ANČHUCQUI ANATAČHA YOOZ ŽOÑINACA

¹¹ Ančhucqui jalla tuž cjuñzna. Ančuqui anača judío žoñinaca. Chimpata judío žoñinacaqui ančuca puntuquiztanž cjiča, “Ninacaqui janchiquiz ana chimpatača. Jalla nižtiquiztan anaž Yooz partir žoñinaca cjesača”. Jalla nuž cjiñiča. Nii

judionacača curpuquiz chimpataqui, “Yooz illzta žoñi” cjican tjeezjapa. Žoñiž chimpatača nii judío žoñinacaqui. ¹² Nižaza cjuñzna. Tuquiqui ančhucqui ana Cristo pajiñchuctača. Nižaza Israel wajtchiz žoñinacžquiztan yekčhuctača. Nižaza ančhucqui Yooziž tjaata takunaca anaž pajatča. Ujnacquižtan liwriita cjisjapa ana tjewzñi atatča. Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anapan werar Yooz pajatča. ¹³ Pero anziqiu Jesucristužquin kuzziz cjen ančhucqui Yoozquin macjatch-inčhucča. Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan ažkquin želatča. Cristuž ticziž cjen, ančhucqui Yoozquin macjatskattača. ¹⁴ Cristuž cjen učumnacatan Yooztan pajaskatchiča. Nekztan zumanskatchiča. Nižaza učumnacatan parti criichi žoñinacžtan zumanskatchizakazza. Cristuqui judío žoñinacami ana judío žoñinacami tsjii partiquizkaz tjappacha cjiskatchiča, niižquin criichiž cjen. Tuquiqui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžtan quintrapanikaztača. Nižaza yekja t'akapanž nayatča. Pero anziqiu Yooz partiquiz cjican criichi žoñinacaqui tsjiikazza. ¹⁵ Cristuqui curpuchiz cjican Yooziž mantita lii liwj cumpližcu ticziča. Jaziqui Cristuž ticziž cjen Yoozqui nii tuqui timpuquiztan kamchi lii tuct'ayskatchiča, tjapa niiž mantitanacžtanpacha. Jalla nekztan Yoozqui judío criichi žoñinacami ana judío criichi žoñinacami tjappacha tsjii ew partiquiz cjiskatchiča. Nii ew partiquiz žejlcen, judío žoñinacžtan yekja wajtchiz žoñinacžtan ana iya quintrasñi cjesača. ¹⁶ Nižaza cruzquiz ch'awcta ticziž cjen, Jesucristuqui judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami pertunaskatchiča. Jaziqui Jesucristuž cjenkazza nii pucultan quintrasñi žoñinacžtan Yooztan zuma cjiskatchiqui. Nižaza

nii pucultan quintrasni žoñinacaqui tsjii partiquizkaz kamasacha, zuma munazican.

¹⁷ Nižaza Jesucristuž tjonchiž cjen, Yoozquiztan ažkquin žejlñinacžquizimi žcati žejlñinacžquizimi zuma quintunaca paljaytača. Ninacaqui nii paljayta tjapa kuztan catokaquž niiqui, jalla nekztan Yooziž pertunta cjesača. Nižaza ninacžtan Yooztan zumanzaquiča.

¹⁸ Jesucristuž cjen nižaza Yooz Espiritu Santuž cjen judío žoñinacami ana judío žoñinacami, tjapa žoñinacaqui Yooz Ejpžquin macjatz atča. ¹⁹ Jalla nižtquiztan ančhucqui anača iya yekja žoñinacčhucqui, anača iya Yoozquiztan yekja t'akčhucqui. Antiz Yooz partiquiz kamni mazinacčhucča parti criichi žoñinacžtan, nižaza ančhucqui Yooz famillquizčhucča.

²⁰ Učhumqui tsjii pajk kjuyažtakazza Yooztajapaqui. Nii kjuy simintuqui apostolonacača, nižaza Yooztajapa chiiñi profetanacača. Nižaza Jesucristupachača juc'ant chekan maz cuntaqui nii kjuyquiziqui. ²¹ Jesucristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui arubinacažtakazza nii kjuya pirkitaqui. Tjapaman criichi žoñinacž cjenami tsjii Yooztajapa kjuyakaz kjuytača. Jesucristuž yanaptaž cjen nii kjuychiz žoñinacaqui tsjan tsjan zuma cjissa, Yooztajapa kamcan. ²² Ančhuc zakaz nii kjuy pirkita arubinacažtakazza parti criichi žoñinacžtan. Jalla nuž učhum Yooz kjuyquiz cjissiž cjen, Yoozqui učhum kuzquiz žejlča niž Espiritu Santužtan.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOÑIČHA

3 Jalla nižtquiztan wejr Pabluqui ančhucaltajapa mayizuča. Wejrqui Jesucristo sirwiñiž cjen tii carsilquiz želuča. Nižaza ančhuc

yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljaytiquiztan zakaz carsilquiz želuča wejrqui. ² Ančhucqui wejt puntuquiztan zizzinčhucžlani. Yoozqui tii apóstol puestuquiz wejr utchiča, ančhucquiz Yooz puntu paljayzjapa, jaknužt Yoozqui okžni kuzziz ančhuc liwriiz pecčhaja, jalla nii paljayzjapa.

³ Nižaza ančhucqui zizzinčhucžlani Yoozqui niž tuquita pinsita takunaca wejtquiz zizkatchiča, jalla nii. Tuquita anapan ziztatača nii takunacaqui. Nii wejtquiz zizkatta takunaca tuqui ančhucquin tsjii koluculla cijjrčinča.

⁴ Nižaza tii carta ližcu, ančhucqui tantiyasača, wejrtča Cristuž puntuquiztan zuma tintazintqui, jalla nii. ⁵ Tuqui timpuqui Yoozqui anaž jecžquizimi Cristuž puntuquiztan zuma zizkatchiča. Jazikaz Yoozqui Cristuž puntu zuma zizkatchiča, niž illzta apostolonacžquizimi, nižaza nižtajapa chiiñi profetanacžquizimi. Niiž Espiritu Santuž cjen nuž zizkatchiča.

⁶ Nii tuquita chjojta puntuqui jalla tiiča: Cristuž puntu liwriiñi taku catokchiž cjen, čhjuluz cherchi žoñimi Yooziž liwriitaž cjesača. Tsjii irinsažtakaz nii liwriiz tanznasača. Ana judío žoñinacami Cristuž partiquiz zakaz cjisnasača. Nižaza Cristuž partiquiz žejlcanpacha Yooz tjaata taku tanznasača, liwriita cjisjapa.

⁷ Wejrqui nii liwriiñi taku paljayzjapa apóstol puestuquiz uchtača. Jalla nii puestuquiz cjis anal waquizuča. Yoozqui wejr okžcu nužukaz nii puestuquiz wejr utchiča, niž kuzcama. Yooz poderchiz apóstol kamañ jaru kamuča. ⁸ Wejrqui tjapa Yooz partir žoñinacžquiztan upa honorchiz cjis waquizuča. Jalla nuž cjenami Yoozqui wejtquiz apóstol puestu tjaachiča, ana judío žoñinacžquiz Cristuž puntuquiztan ancha zumanaca paljayzjapa. Cristuž puntuqui ancha zumača. Tjapa nii

puntuquiztan ana intintazzucača. ⁹Yoozza tjappacha paachiqui. Jalla nii Yoozqui wejtquiz niiz tuquita chjojta pinsita cumpjiichiča, tjapa žoñinacžquiz kjanzt'izjapa. ¹⁰Jalla nuž watchiča, tjapa poderchiz espiritunacami tjapa mantiñi espiritunacami zizkatzjapa, jaknužt Yoozqui ancha zizñi zizñi pinsichižlaja, nii. Tuquiqui nii arajpachquin žejlñi espiritunacaqui ana zuma zizziča nii Yooziž pinsita puntuqui. Anziqui criichi žoñinacaž cjen, nii espiritunacaqui Yooz tuquita pinsitaqui zizziča. ¹¹Tuquitanpacha Yoozqui nuž zizkatz pecchiča. Jaziqui učum Jesucristo Jiliriz cjen Yoozqui niiz pinsitaqui zizkatchiča. ¹²Nižaza Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjati atasacha, ana ekscan. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, učumqui tjup kuztan Yoozquin macjati atasacha. ¹³Jalla nižtiquiztan ančucaquin tuž chiižinžcuča, weriž ančucaltajapa sufrichiž cjen, ana upa kuzziz cjee. Jalla nuž ančucaltajapa sufran, ančucqui juc'ant honorchiz cjequiča.

CRISTUQUI ANCHA ZUMA MUNAZIÑI KUZZIZ

¹⁴Nii Yooziž ancha zuma pinsitaqui cjuñzcu, wejrqui učum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiztan mayižinuča. Quillžcu, Yoozquiztan mayižinuča. ¹⁵Yooz Ejpžquiztan tjapa Yooz partiquiz žejlñi familianacaqui tjuuchizza, arajpachquinami yokquizimi. ¹⁶Yooz Ejpžquiztan mayižinuča, ančuca kuznaca tjupi tjurt'ichi cjisjapa. Yoozqui niiz Espiritu Santuž aztanž cjen, ančuca kuznaca tjupi tjurt'ichi cjiskatasacha. Yoozqui niiz juc'ant zuma kuzquiztan ančuca kuznaca tjurt'ichi cjiskatasacha. ¹⁷Nižaza ančucaltajapa mayižinuča, Jesucristužquiz juc'ant kuzziz cjejajo. Jalla nuž juc'ant

kuzziz cjen, Jesucristuqui ančuca kuznacquiz juc'anti irpaquiča. Jesucristuž irpita cjen, ančucqui zuma munaziñi kuzzizpanž kamaquiča, tsjii zuma pookñi zkalažtakaz. ¹⁸Nižaza zuma munaziñi kuzziz kamchiž cjen, ančucqui Jesucristuž zuma munaziñi kuz juc'antiž pajaquiča. Jalla nuž mayižinuča tjapa criichi žoñinacžtajapa. Wejrqui tuž mayižinuča, tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajla cjiwča. Zmali pakjiž cjes, nižaza palaž cjes, nižaza lajchaž cjes, jalla nižta iratača Cristuž zuma munaziñi kuzqui. ¹⁹Žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz anaž tjapa paji atča. Jalla nuž cjenami Yoozquiztan mayižinuča criichi žoñinaca Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajzapa. Jalla nuž pajtiquiztan, ančucqui Yooz iratapankaz zuma kamañchiz kamaquiča.

²⁰Jaziqui Yoozqui zuma honorchiz cjila. Yoozqui niiz aztan učum kuznacquiz zuma obranaca trabajča. Učumž mayizitiquiztanami nižaza učumž pinsitiquiztanami juc'anti zuma kamañchiz kami yanapasača učum zuma Yoozqui. ²¹Criichi žoñinacaž cjenami, Jesucristuž cjenami, Yoozqui honorchiz cjila. Wiñay wiñaya watay wata honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ESPIRITU SANTUŽ CJEN TSJII KUZZIZZA UČUMQUI

4 Jesucristo Jiliržquiz sirwiñiž cjen carsilquiz želuča. Wejrqui ančucaquin chiižinžcuča zuma kamañchiz kamajo, jaknužt Yooz kjawžta žoñinaca kamz waquizičhaja, jalla nižta. Yooz Ejpqui ančuc kjawziča nižtajapa kamajo. Jalla tuž kamz waquiziča, ²ana mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza zuma munaz-

iñi kuzziz, nižaza pasinsichiz kuzziz. Jalla nuž kamz waquiziča. ³ Espíritu Santuž cjen, tsjiiztan tsjiiztan zuman-skatz waquiziča. Jaziqui tsjii kuzziz-pan cjee. Nužquiz tirapan kuz tjaa. ⁴ Tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž partiquiz žejlča tsjii curpuchiztakazza. Nižaza tsjii Espíritu Santuchizza. Tjapa ančhucqui Yooz kjawžtiquiztan tsjiikaz tjewža, arajpachquin Yooztan kamz, jalla nii. ⁵ Nižaza tjapa ančhucqui tsjii Jesucristo Jilirchizkazza, nižaza tjapa ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaa- inčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhuc-qui tsjiikazza. Nižaza tsjii bautismokaz tanzinčhucča. ⁶ Nižaza tjapa učumqui tsjii Yooz Ejpchizza. Učhum Yooz Ejpž mantuquiz tjapa criichi žoñinaca žejl-ča. Nižaza Yooz Ejpqui trabajča tjapa criichi žoñinacž kuzquiz. Nižaza Yooz Ejpqui tjapa criichi žoñinacž kuznacquiz žejlča.

⁷ Tjapa criichi žoñinacžquiz kamañanaca tjaatača, Cristuž pectacama. ⁸ Jalla nii puntuquiztan Yooz taku tuž cjiča:

“Arajpachquin ojkan, wacchi Cristuž atipta presunaca chjitchiča. Nižaza tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz kamañanaca tjaachiča”.

⁹ Yooz takuqui “Arajpachquin ojkan” ¿kjažt cjii? Jalla tuž cjiča: Primeraqui Cristuqui tii muntuquiz chjijwžquichiča. ¹⁰ Jalla nii chji-jwžquiniqui Jesucristupachača. Nižaza niipachača arajpach kjutñi ojkhiqui, juc'ant tsewc arajpachquin. (Jalla nuž Jesucristuqui tsewc ojkhiča, Espíritu Santuž cjen criichi žoñinacž kuznacquiz niipacha žejljapa.)

¹¹ Jalla tižta kamañanacchizza criichi žoñinacaqui: apostolonaca kamañchiz, nižaza Yooztajapa paljayñi profetanaca kamañchiz, nižaza liwriiñi taku parliñinaca kamañchiz, nižaza icliz irpiñinaca kamañchiz, nižaza Yooz

puntu tjaañinaca kamañchiz. ¹² Jalla nižta kamañanaca tjaachiča Yoozqui, tjapa criichi žoñinaca Yooztajapa zuma kamajo, nižaza Yooztajapa sirwican langznajo, nižaza parti criichi žoñinaca tsjan zuma kamañchiz cjskatajo. Criichi žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza. ¹³ Nižaza Yooz Ejpqui criichi žoñinacžquiz nižta kamañanaca tjaachiča, Yooz irata zuma cjscama. Jalla nižta Yooz irata zuma cjian tjapa criichi žoñinacaqui tsjii kuzzizpankaz cjequiča, Jesucristužquiz tjapa kuz tjaaan, nižaza tjapa Yooz Majch puntunaca intintazcan. Jalla nuž Yooz irata zuma cjian, učumqui tsjii zuma pajk žoñižtakaz cjequiča. Nižaza jaknužt Jesucristuqui zumapanžlaja, jalla nižta irata učumqui zumapanž cjequiča. ¹⁴ Jalla nižta zuma kamñi intintazñi cjian, učumqui anaž tsjii ocjalažtakaz cjequiča, čjul ew tjaañintiquizimi criizjapaqui. Nižaza učumqui anaž tsjii kjutñi chjichta cjesača. Nižaza učumqui nii ana wal mañuz žoñinacžquiz ana incallskataquiča. Nii ana wal žoñinacaqui čjulumi paača, nižaza chiiča, parti žoñinaca incalljapa, nižaza tsjii kjutñi chjichjapaqui. ¹⁵ Antiz učumqui zuma munaziñi kuztan werarapan chiiz waquiziča. Jalla nuž zuma kamcan nižaza zuma chiican, učumqui Cristužtan tsjii kuzzizimi tsjii kamañchizimi juc'anti cjisnaquiča. Cristupankazza učum jilir achaqui. ¹⁶ Učumqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza. Tsjii curpuquiz yekja yekja žejlča. Jalla nuž cjenauqui tsjii curpukazza. Jalla nižta iratača Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui. Yekja yekja želanami, tsjii partiquiz juntjapziča, Jesucristuž cjen. Jesucristuqui učumnaca juntjapchiča, nižaza tsjii kuzziz cjskatchiča, nižaza ew kamaña tjaachiča. Tjapa criichi

žoñinacaž zuma kamñiž cjen Cristuž curpuqui tsjan zuma pajktažokazza. Nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz kamñiž cjen, tsjan tsjan wali zumaž cjijsa.

EW KAMAÑCHIZZA CRIICHI ŽOÑINACAQUI

¹⁷ Jalla nii puntu ančucaquin chiižinžcuča. Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjican wejrqui ančucaquin tuž cjiwčha: Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ana zuma kamčha. Jalla ninacaqui inapankaz persuna pinsitanacž jaru kamčha. Jalla nižta irataqui ančhucqui anačha kamzqui. ¹⁸ Ana criichi žoñinacaqui ana Yooz puntu tintintazñi kuzzizza. Zumchiquiz ojklajñi žoñinacačha ninacaqui. Ninacž chojru kuzziz cjen, Yooz puntu ana zizza. Jalla nižtiquiztan ana Yooz kamañchizza. ¹⁹ Ninacaqui ana wali paaznacquiztan ana azñiča. Nižaza ana wal kamañquiz kuz tjaachiča. Tjapaman ana walinaca paazjapa pecñipancha. ²⁰ Pero Jesucristuž tjaajintaqui anačha nižta. Jalla niž tjaajintaqui zizza ančhucqui. ²¹ Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu niž tjaajintaqui catokchinčhucča. Niiž tjaajintaqui werarapankazza. ²² Ančhuca tuqita ana wal kamaña eca. Ančhuca ana wali pecñi kuz jarutačha nii kamañaqui. Ana wal kamañchiz kamcan, žoñinacaqui persunpachaž incallčha. Ana wal kamaña liwj jayta ančhucqui. ²³ Kuznaca liwj campiya, zuma kamañchiz cjisjapa. ²⁴ Nižaza Yooz tjaata ew kamañchizpankaz cjisna. Nii ew kamañaqui Yooz irata zuma kamañačha. Nii ew kamañ jaru kamcan, ana uj paaquiča, lijituma zumaž kamaquiča.

²⁵ Jalla nuž kamcan, ana toscar takunaca chiya. Antiz zapa mayni porapat

zuma werar takunacžtan parlispančha. Tjapa criichi žoñinacaqui yekja yekja cjenami tsjii curpuchiztakazza.

²⁶ Tsjii žawjz tjonanaqui, uj paazquiztan cuitaza. Ana zita žawjz peczqui. ²⁷ Anačha Satanás diabluz jaru ujquiz tjojtskatz peczqui.

²⁸ Jakziltažlaja tjangz pecñi kuzziz, nii tjañi zaaz kuz jaytila. Jalla niiqui langz waquiziča persun kjaržtan. Nekztan ganžcu, t'akjir žoñinacžquiz onasačha.

²⁹ Ana wal takunacžtan ana chiya. Antiz zuma takunacžtan chiya, parti žoñinaca juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nuž chiyan nonzñi žoñinacaqui yanapta cjequiča, zuma kamajo. ³⁰ Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejlcancan Yooz chimpupapančha, ultim liwriiz tjuñicama. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santužquiz ana llaquiziskata, ana wali kamcan.

³¹ Čhjaawjkatñi kuz jayta, nižaza culirazñi kuz jayta, nižaza žawjžawjz kuz jayta, nižaza žoñi ararñi kuz jayta, nižaza žoñž quintra ana wali chiiñi kuz jayta, nižaza tjapa ana wali kuznaca jayta. ³² Nižta ana wali kuzziz cjenpacha porapat zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza porapat zuma okzñi kuzziz cjee. Nižaza porapat pertunñi kuzziz cjee. Jaknužt Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz pertunčhaja, jalla nižta porapat pertunassaquiča.

ZUMA KAMAÑANAC PUNTU

5 Ančhucqui Yooz partiquiz žejlcancan Yooz pecta maatinacačha. Jalla nižtiquiztan Yooz irata zuma kamañchiz cjee. Yooz kamañchiz yatekaza. ² Zuma munaziñi kuzziz cjee. Jaknužt učumnacatan Cristo munazičhaja, jalla nižta. Učumnacatan munazican, Cristuqui učum laycu ticziča. Jalla nuž ticžcan Cristuqui niž persun curpu Yoozquin tjaachiča, tsjii zuma

ofrendažtakaz, nižaza tsjii zuma wilanažtakaz.

³ Ančhucqui Yooz partiquiz cjicanaqui, anača tsjii adulteriuquiz ojklaz pinsisqui. Nižaza anača čhjul anawalinacami pinsisqui. Nižaza anača čhjul takimi zmazqui. Nižta anawalinaca anapanž pinsis waquiziča. ⁴ Anača azzuc takunaca chiichiizqui. Nižaza anača ina takunaca chiichiizqui. Nižaza anača ana zum takunaca chiichiizqui. Jalla nižta chiichiiznacaqui anaž učhumnaca chiichiiz waquiziča. Antiz zuma takunacžtan chiichiiz waquiziča. Yoozquin sparaquiz cjis waquiziča. ⁵ Ančhucqui tuž zizza. Jakziltat adulteriuquiz ojklayni cječhaja, jalla niiqui anaž arajpach wajtquin luzasača, Cristužtanami Yooz Ejpžtanami chica kamzjapa. Nižaza ana zuma kamninacami, nižaza zmazninacami, jalla ninaca zakaz ana arajpach wajtquin luzasača. Ninacaqui Cristuž partiquizimi Yooz partiquizimi anapanž cjesača. Tsjii zmazni žoniqui, tsjii žoniž paata yooz rispitni žoni iratača. ⁶ Nižaza ančhucqui ina takunacžtan ana incallskata. Jalla nižta ana wali paañiž cjen Yoozqui nii ana wali paañinaca casticaquiča. Ninacaqui Yooz kuzcama ana kamniča, antiz Yooz quintrā paañiča. ⁷ Jalla nižta ana wali paañi žoninacžtan chica anača munazizqui.

⁸ Tuquiqui ančhucqui uj paacan ana wal zumchiquizkaz kamatča. Anziqui Jesucristo Jilirž partiquiz cjican, ančhucqui kjanquiz kamča. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan kjanquiz kamni žonižta cjee. ⁹ Kjanquiz kamcan, ančhucqui zuma kamaquiča, nižaza Yooz kuzcama kamaquiča, nižaza lijituma kamaquiča. ¹⁰ Čhjul kamaña Jesucristo Jiliri qui justazzaja, jalla nii kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. ¹¹ Ana zuma obranaca paazqui

ana nekz mitisa. Zumchiquiz ojklayni žoninacakazza nižtanaca paaz pecniqui. Ninacž obranacaqui ana waliž, jalla nii kjanapacha tjeezna ančhucqui. ¹² Zumchiquiz ojklayni žoninacaqui chjozaka ana zuma paañiča. Jalla nii paatanac puntuquiztan parlizqui ancha azzucača. ¹³ Jalla nižta chjozaka paatanacaqui kjanapacha tjeežtažlaj niiqui, tjappacha zizasacha, ana walipan, jalla nii. Werar Yooz kjanaqui čhjul paatanacami tjeekatasacha, zuma, ana zuma, nii. ¹⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičan:

“Tjajni žoninaca, žaazna ančhucqui. Ticziquiztan žaaztažokaz cjee. Cristuqui ančuca kuzquiz kjanzt'aquiča, tsjii zuma kjanažtakaz”.

¹⁵ Jaziqui ančhucqui amayt'aza, jaknužt kamčhaja, jalla nii. Yooz puntu ana zizninacažtakaz ana kamz waquiziča. Antiz Yooz puntu zizni žoninaca irata kamspanž waquiziča.

¹⁶ Tii timpuquiz kamninacaqui ana wali paača. Jalla nižtiquiztan tii timpuquiz žejlcan ančhucqui parti žoninaca yanapa, zuma kamajo.

¹⁷ Anača zumzužtakaz cjee. Antiz Jesucristo Jiliriž pecta kuz intintazniž cjee. ¹⁸ Nižaza anača vinžtan licchi cjisqui. Jalla nuž licaš niiqui, zuma kamañquiztan tsjii kjutni chjichta cjesača. Antiz ančuca kuztan Espiritu Santužtan tsjii kuzziz cjee. ¹⁹ Ančhucqui porapat zuma parlaquiča Yooz tawk salmužtan, nižaza Yooz wirsu itsnacžtan. Yoozquin tjapa kuztan itsnaquiča. Nižaza itscan Yoozquin honora tjaa. ²⁰ Čhjul watanami Yooz Ejpžquin tirapan sparaquiz cjequiča, učhum Jesucristo Jiliriž cjen.

CRIICHI FAMILŁ PUNTU

²¹ Jesucristužquin rispitchiž cjen pora-paž sirwasaučiča.

²² Maatakanaca, persun luctakž jaru cjee, jaknužt ančhucui Jesucristo Jilirž jaru kamčhaja, jalla nižta. ²³ Maatakaui luctakž mantuquiz žejlčha, jaknužt icliz žoñinacui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižtačha. Icliz žoñinacui Cristužtan tsjii curpuchizpančha. Nižaza Cristuui ninacž achačha. Cristuui nižquin criichi žoñinaca liwriičha. ²⁴ Jaknužt criichi žoñinacui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižta irata tsjii maatakaui luctakž mantuquiz cjistančha čhulu cjenami.

²⁵ Luctakanaca, persun maatakžtan zuma munaza. Jaknužt Cristuui criichi žoñinacžtan zuma munazičhaja, nižaza ninacž laycu ticztčhaja, jalla nižta irata persun maatakžtan zuma munaza. ²⁶ Jalla nižta zuma munazican Cristuui nižquin criichi žoñinacž laycu ticzičha, ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Jalla nižta zuma kamañchiz cjisjapa criichi žoñinacui kjaztan ajuntažokaz cjissičha, Yooz taku catokžcu. ²⁷ Cristuui nižquin criichi žoñinacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchičha, nižquizpacha zumapankaz ana ujchiz prisintisjapa. Jaknužt tsjii zuma telaui ana manchichiz, nižaza ana tjot tjotsi, nižaza ana čhjul ana walinacchiz žejlčhaja, jalla nižtapan criichi žoñinacui Cristuž yujcquiz cjequičha, zumapankaz cjequičha. ²⁸ Jalla nižta Cristo irata tsjii luctakaui persun maatakžquiz zuma munazizpančha. Jaknužt persun curpuquizpacha cuitazñižlaja, jalla nižta persun maataka cuitaz waquizičha. Persun maatakžtan munazican, persunpacha munazitažokazza. ²⁹ Anaž jecmi persun curpujapa quintrapaasačha. Antiz persun curpuquiz cuitazza, nižaza čheriž tjaachha. Cristuui jalla nižta irataž icliz žoñinacžtan cuitičha.

³⁰ Učhumqui icliz žoñinacačha, nižaza Cristuž curpu cuntačha, yekja yekja cjenami. Jalla nižtiquiztan Cristuui učhumnacatan cuitičha.

³¹ Yooz takuui tuž cjičha: “Tsji luctak žoñiqui persun maa ejpžquiztan zarakauičha, persun maatakžtan zalzjapa. Persun maatakžtan zalzcu, nii pucultanaui tsjiikaz cjissa”.

³² Cristužquiz criichi žoñinacui Cristužtan luctjñižtakazza. Jalla nižta cjenauui ch'amačha intintazquui. ³³ Pero zapa mayni ančhucaquiztan persun maatakžtan zuma munaza, jaknužt persunpachquiz zuma munazaja, jalla nižta. Nižaza maatakaui persun luctaka rispitsa.

6 Criichi maatinaca, persun maa ejpžquiz caspančha. Jalla nuž cascuui Yooz pecta kuzcamačha. ² Yoozquui tuž mantichičha: “Maa ejpžquiz rispitsa”. Nižaza maa ejpžquiz rispitauiž niui Yoozquui compromitchičha, tuž cjican: ³ “Maa ejpžquiz rispitauiž niui, ančhucui waliž kamauičha, nižaza ažk wata žetauičha tii yokquiziqui”.

⁴ Ejpnaca, ančhucui maatinacžquiz ana inapankaz žawjwa zijjca. Ocjalanacui ana wali paauiž niui, zumžtan chiižinauičha zuma kamajo. Nižaza Jesucristo Jilirž tjaajinta tjaajžna.

⁵⁻⁶ Piyunanaca, ančhuca patrunacžquiz caspančha, rispitan, nižaza ekscan, nižaza tjapa kuztan. Anačha cherankaz c'unchikaz tuczquui niž kuz wali cjisjapa. Antiz tjapa kuztan nižtajapa langznauičha. Jaknužt ančhucui Yooz kuzcama tjapa kuztan Cristužquiz sirwičhaja, jalla nuž ančhuca patrunacžquiz sirwasačha. ⁷ Zuma kuztan langznauičha, Yooz Jiliržtajapa langtažokaz, ana žoñtajapaui. ⁸ Ančhucui zizza, piyunanacami, ana piyunanacami,

tjapa žoñinacami Yoozquiztan pactaž cjequičha zuma langztiquiztan jama.

⁹Patrunanaca, ančhuc zakaz piyunanacžtan zumapan cjee. Ana žawjñi takunacžtan chiichiya. Jalla tuž cjuñzna: ančhucmi, ančuca piyunanacami, tjapacha arajpach Yooz Patrunž mantuquiz žejlčha. Nižaza Yooz Patrunaqui žoñinaca ana illilla.

YOOZQUIN TJURT'IZ PUNTU

¹⁰Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, Yooz wali aztan Jesucristo Jiliržquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. ¹¹Satanás diabluž incallzpanž pecčha. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooziž tjaata armanacchiz cjee, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. ¹²Učhum wali azziz quintranacaqui anačha žoñinacakaz. Antiz ninacaqui ana wal jilir zajranacačha, nižaza ana wal poderchiznacačha, nižaza ana wal mantiñinacačha. Nižaza tjapa ana wal azziznacačha učhum ultim quintranacaqui. Jalla ninacaqui zumchiquizkaz ojklayñičha, tii timpuquiz ana walinaca mantican.

¹³Jalla nižtiquiztan Yooz armanaca tanžna, nii ana walinacž quintra tjurt'izjapa tii ana wal timpuquiz. Yooztajapa tjurt'ican tjup kuzziz žela.

¹⁴Jaziqui tii Yooz armanaca tanžna. Tsjay cinturuna tanžna. Nii cinturuna tanzqui tuž cjičha, werar Yooz tawkžtan tjurt'ichi žejlz, jalla niičha niiqui. Nižaza persun curpu atajñijapa arma tanžna. Nii arma tanzqui tuž cjičha, Yooz kuzcamapankaz kamz, jalla niičha niiqui. ¹⁵Nižaza jaknužt zultatunacaqui quira zalzjapa zuma zapatu cujtžaja, jalla nuž ančhucqui liwriiñi taku paljayzjapa tjaczpančha. ¹⁶Nekztan tii arma tanžna. Tii armačha juc'ant chekanaqui, escudo cjita. Jalla nii arma tanzqui tuž cjičha, Jesucristužquin kuzziz kamz, jalla niičha niiqui.

Jesucristužquin kuzziz cjen, ana wal diabluž quintra tjurt'aquičha. ¹⁷Nižaza tii arma žejlčha. Yooziž liwriita cjisqui tsjii tjup scarchiztakazza, acha ana chjojritžta cjisjapa. Nižaza Espiritu Santuž pajk cuchillu tanžna. Jalla nii cuchilluqui Yooz takučha. ¹⁸Espiritu Santuž ančuca kuzquiz želan, ančhucqui Yoozquin tirapan mayiza, niižquin tjurt'ichi cjisjapa. Jalla nuž tjurt'ichi cjisjapaqui, naynay žela, ana llajlli kuzziz cjee. Nižaza tjapa Yooz partiquiz žejlñi žoñinacžtajapa mayizina. ¹⁹Nižaza wejttajapa mayizina, Yoozqui wejr niiž liwriiñi takunaca chii yanapzjapa. Wejrqui tjup kuztan liwriiñi Yooz taku zumpacha paljayz pecučha. Jalla nuž paljayzjapa wejttajapa mayizina. ²⁰Yoozqui wejr cučanžquichičha, niiž puntunaca paljayzjapa. Jalla nuž weriž paljaytiquiztan anziqiu wejrqui carsilquiz chawcta želučha. Jalla nižtiquiztan wejttajapa mayizina, liwriiñi takunaca tjup kuztan ticlarzjapa, jaknužt wejrqui chiiž waquizučhaja, jalla nii.

ŽERZ TAKUNACA

²¹Tíquico jilaqui ančucaquin tjapa wejt puntunaca quint'aquičha, jaknužt želučhaja, nižaza čhjulut paa-učhaja, jalla nii. Tíquico jilaqui pecta jilačha, nižaza wejt zuma yanapñičha, Jesucristo Jiliri sirwican. ²²Jaziqui tii jila ančucaquin cučanžcučha, wejtnaca puntuquiztan mazinžjapa, nižaza ančuca kuznacquiz zumpacha p'ekinchayzjapa.

²³Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančucaquiz llan kuzziz cjiskatla, nižaza juc'ant zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, Jesucristužquin kuz tjaacan. ²⁴Učhum Jesucristo Jiliržtan zuma munaziñi kuzziz žoñinacžquiz Yoozqui yanapt'izquila. Jalla nužoj cjila. Amén.

*LA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

FILIPENSES

1 Wejr Pabluqui Timoteo jilžtan ančhucaquin tii cartal cjižrčuča. Wejmacqui Jesucristuž manta payiñtča. Jaziqui ančhuc Filipos wajtchiz criichinacžquin cjižrčuča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui Yooz partir žoñinacača. Ančhucaquin tsaanzčuča icliz irpiñinacžquinami, nižaza icliz jilirinacžquinami. ² Učhum Yooz Ejp, nižaza učhum Jesucristo Jiliri ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

PABLUŽ MAYIZITA

³ Čhjulator ančhucaquin cjuñznučhaja, ančhucaž cjen Yoozquin sparaquiz cjican chiyuča. ⁴ Nižaza čhjulator ančhucaltajapa mayizučhaja, cuntintul mayizuča. ⁵ Učhumqui chicapacha langzinčhumča, žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa. Ančhucaž criichi tjuñquiztanpacha nižaza anzcama Yooztajapa wejttan chica langzinčhucča. ⁶ Ančhucaž criichi tjuñquiz Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchiz cjiskatz kalltichiča. Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca zuma kamaña Jesucristuž kamaña irata juc'anti juc'ant cjiskataquiča, Jesucristuž tjonz tjuñicama. Jalla nužupanča cjiwčha. ⁷ Nii ančhuca puntuquiztan pinsitanacaqui zuma lijitumača. Wejrqui persun kuzquiztan ančhucajapa anchal cjuñuča. Yoozqui tjapa ančhucaquizimi wejtquizimi yanapchiča, carsilquiz želanami, nižaza jilirinacž yujcquiz želanami. Jilirinacž yujcquiz liwriiñi Yooz tawk favora chiicanpan tjurt'ichinčhumča.

Nižaza “Nii liwriiñi takuqui werar takupanča” cjican ticlarchinčhumča. Jalla nuž chiyen Yoozqui učhum yanapchiča. ⁸ Jaziqui wejrqui persun kuzquiz ančhucajapa anchal cjuñuča, jaknužt Jesucristuqui ančhucajapa zuma cjuñčhaja, jalla nuž. Yoozqui nuž zizza. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Yoozquin mayizuča, ančhucqui tsjan tsjan zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza jalla nuž zuma munazan, zakaz mayizuča, ančhucqui Yooz puntu tsjan zizñi cjisjapa, nižaza Yooz puntu tsjan zuma intintazñi kuzziz cjisjapa. ¹⁰ Jalla nuž ančhucqui zuma zizñi nižaza intintazñi kuzziz cjequiz niiqui, zuma kamañanacakaz illznaquiča. Nuž illznaquiz niiqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui ana ujchiz zumapan cjequiča. Anaž jecmi ančhuca quintra tsjii ujmi tjojtasača. ¹¹ Nižaza ančhucqui Jesucristuž cjen zuma kamañanacakaz tjeeznaquiča Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaž cjen Yoozqui zuma honorchiz cjequiča. Nižaza “Yooz ancha zumača” cjican Yooz honora chiitaž cjequiča.

KAMAÑAQUI CRISTUŽ CJENPANČHA

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin wejt puntuquiztan zizkatz pecuča. Wejtquiz anawali watchinacaž cjen tsjan žoñinacaqui liwriiñi Yooz taku nonziča. ¹³ Anziqui pajk jilirž kjuyquiz preso želuča. Jalla nuž želan tjapa wejr cuitiñi zultatunacaqui liwriiñi Yooz taku nonziča. Parti žoñinacaqui nonzizakazza. Tjapa ninacaqui zizza, wejrqui Jesucristuž liwriiñi puntu paljaychiž cjen, preso želuča. ¹⁴ Nižaza weriž preso žejltiquiztan, jila parti criichinacaqui Yooz taku paljayzjapa zumpacha p'ekinchaychiča. Nižaza tjup kuzziz

cjissiĉha Yooz taku paljayzjapa, ana ekscan.

¹⁵ Yekjapanacahui wejtajapa inĉiĉi kuztan Cristuĉu puntu paljayĉha. Ninacahui wejtquiztan juc'ant honorchiz cjis pecĉha. Partizti zuma kuztan Cristuĉu puntu paljayĉha. ¹⁶⁻¹⁷ Ninacahui zuma munaziĉi kuzquiztan Yooz taku paljayĉha. Ninacahui zizza, wejrqui tekz carsilquiz Źeluĉha, liwriĉi tawk fawora tjurt'ichiĉ cjen. Yekjapanacahui ana zuma kuzquiztan persun honora tanzjapa Cristuĉu puntu paljayĉha. Ninacahui pinsiĉha, ninacĉu quintu nonĉcu wejrqui juc'ant llaquisichuĉha, jalla nii.

¹⁸ Jalla nuĉ cjen, wejrqui ĉkjaĉt cjesa? Jalla tuĉ cjiwĉha: zuma kuztan cjenami, ana zuma kuztan cjenami Cristuĉu puntu paljaytaĉha. Jaknuĉt paljayta cjenami, wejttaqui walipankaz cjesaĉha. Jalla nuĉ cjenacahui wejrqui chipznuĉha.

¹⁹ Niĉaza juc'anti chipznaĉha. Anĉucaĉ wejtajapa mayiziz cjen, niĉaza Jesucristuĉu Espirituĉu yanapz cjen, tjapa tii watchinacĉquiztan wejrqui walipankal cjeeĉha. Wejrqui tii carsilquiztan ulnaĉhani. ²⁰ Jalla nuĉ anchal pecuĉha, niĉaza tjewznuĉha. Ultimquiziqui wejrqui ana azkattal cjeeĉha. Pero Cristuĉu puntul kjana declaraĉha, zuma tjurt'ichi kuztan. Jaziqui weriĉ cjen Cristuqui tsjan tsjan honorchiz cjequiĉha, weriĉ Źetanami, weriĉ ticznami. Tuquimi anzimi weriĉ cjen Cristuqui honorchizpanĉha.

²¹ Tuĉ cjiwĉha. Cristuĉutajapankaz Źetuĉha. Wejr ticznaĉ niiqui, wejtajapa tsjan cusaĉ cjequiĉha, arajpachquin Cristuĉutan chica Źejlcan. ²² Tii curpuchiz tira Źetaĉ niiqui, Cristuĉutajapankal langznasaĉha. Jalla niĉtquiztan, Źejtmi ticzmi jakziltat illz waquizas? Anal atasaĉha. ²³ Tii pizc partiqui ch'amaĉha illzjapa. Tsĉii kuzqui ticz pecuĉha, Cristuĉutan chica Źejljapa. Jalla niiqui wejtajapa juc'ant waliĉ

cjesaĉha. ²⁴ Pero anĉucaltajapa wejt tira Źejtz waquiziĉha. ²⁵ Jalla nuĉ wejr anĉucaquiztan kuzquiz zint'ican, wejrqui zizuĉha: tiral Źetuĉha. Anĉucatan tiral kamuĉha, anĉucqui Jesucristuĉuquiz juc'ant kuzziz cjisjapa, niĉaza juc'ant cuntintu cjisjapa. ²⁶ Niĉaza wiruĉahui anĉucaquin wila tjonznaĉha. Jalla nuĉ weriĉ tjonz cjen, niĉaza Jesucristuĉu cjen, anĉucqui cuntintuĉ cjequiĉha.

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tuĉuĉha chekanaqui. Anĉuca cristian kamzqui Cristuĉuquiz honorchiz cĉiskatz waquiziĉha, Cristuĉu tjaaĉinta jaru kama. Jalla nuĉ kamaquĉz niiqui, anĉuca puntuquiztan zuma quintu okaquiĉha. Nekztanaqui wejrqui anĉucaquin cherzĉi tjonznaĉz niiqui, uĉ ana cherzĉi tjoni ataĉz niiqui, wejrqui anĉuca puntuquiztan zuma quintu nonznaĉhani. Anĉucqui tsĉii kuzziz tjurt'ichi Źelaĉhani. Niĉaza tjapa anĉucqui tsĉii kuzziz Yooz tawk fawora langzcan Źelaĉhani. ²⁸ Niĉaza anĉucqui quintru Źoĉinacĉquiztan anaĉz jaknuĉumi tsuctsuĉaĉhani. Anaĉz ninacĉ taku kjayaĉhani. Jalla nuĉ quintu nonĉcuqui, cuntintul cjeeĉha. Niĉaza anĉucaĉ nuĉ kaman, kjanapacha tjeeĉtaĉ cjequiĉha, anĉuca quintru Źoĉinaca infernuquin Yooziĉ castictaĉ cjequiĉha. Niĉaza kjanapacha zakaz tjeeĉtaĉ cjequiĉha, anĉucqui ultimu liwriĉcu arajpachquin zuma kamaĉchiz cjequiĉha. Nii zuma kamaĉa Yooziĉ tjaata cjequiĉha. ²⁹ Yoozqui anĉuc illziĉha, Jesucristuĉuquin kuz tjaaĉzapami, niĉaza Jesucristuĉu laycu sufrisjapami. ³⁰ Wejr irata anĉucqui sufrichinĉhucĉha Źoĉinacaĉ quintru paan. Tuqui jaknuĉt wejrqui sufrituĉhaja, jalla nuĉ cherchinĉhucĉha. Anzimi zakaz wejt sufrita quintu nonzinĉhucĉha. Anchuc zakaz niĉta sufraquiĉha.

CRISTUŽ TII MUNTUQUIZ KAMTA PUNTA

2 Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen p'ekinchaytaž cjee. Nižaza Jesucristo ančhucaquiz okzñiž cjen, ančhucqui kuzta cjee. Nižaza Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha. Nižaza ančhucqui okzñi kuzzizza. ² Jalla niž-tiquiztan ančhucqui tsjii kuzziz cjee, porapat zuma munazican, nižaza zuma kamcan. Jalla nuž ančhucqui kamaquiz niqui, nekztan wejrqui juc'ant cuntintul cjeečha. ³ Anaž persun kuzcamakaz čhjulumi paa. Nižaza anaž čhjulumi mit kuztan paa. Antiz humilde kuzziz cjee. Parti criichinacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz waquizičha, jalla nuž cjican pinziz waquizičha. ⁴ Persunaltajapa wali cjisjapa, ančhucqui kuz tjayiñčhucčha. Nižaza parti criichinacžtajapa wali cjisjapa zakaz kuz tjaa.

⁵ Jaknužt Jesucristuqui zuma kuzziz žejltčhaja, jalla nižta irata zuma kuzziz cjee. Jesucristuqui zuma kuzziz žejlcan, ana paachičha persunaltajapakaz wali cjisjapa. ⁶ Jesucristuqui Yooz cjicanaqui, arajpachquin žejlñi kamañchizpan želatčha. Nii arajpach kamañchiz cjenami ana nii arajpach kamaña jaknužumi tira tanzitačha. ⁷ Nii arajpach kamaña ecchičha. Nekztan tii muntuquiz žejlñi kamañchiz cjissičha, žoñinaca sirwizjapa. Nižaza žoñi irata nassičha. ⁸ Žoñž curpuchiz cjican, humilde kuzziz želatčha. Yooz manta paacan, Yooz Ejpž kuzcamapan kamatčha. Cruzquiz ch'awceta ticz cjenami, Yooz Ejpž kuzcamakaz kamatčha. Yooz kuzcama kamzquiztan anapan jiwjatchičha. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Jesucristužquiz juc'ant zuma honora tjaachičha. Jesucristužquiz tsjan chawc jiliri utchičha, tjappachquiztanami. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan tjappachaž niižquiz quillzcan rispitaquičha. Arajpachquin žejlñimi, tii muntuquiz že-

jlñimi, yok kos žejlñimi, tjappacha Jesucristužquiz rispitaquičha. ¹¹ Tjappacha ticlaraquičha, tuž cjican:

—Jesucristuqui, werarapan Jilirimčha amqui. Jalla nuž cjican, Yooz Ejpžquiz zakaz honora tjaata cjequičha.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑCHIZZA

¹² Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca. Weriz ančhucatan želan, ančhucqui weriz chiita taku cassinčhucpančha. Nižaza jaziqui juc'antiž wejt taku casa, ančhucatan ana želanami. Arajpachquin kamzjapa nižaza ultimu liwriita cjisjapa, ancha kuz tjaa. Nižaza humilde kuzziz cjee Yoozquin ekscan. ¹³ Cjuñzna. Yoozqui ančhuca kuzquiz žejlčha. Jalla nuž žejlcan, niipachaž niiž kuzcama zuma paaz ančhucaquiz peckatčha. Nižaza Yoozpacha nii zuma paaznaca cumplisjapa yanapčha.

¹⁴ Čhulu paacanami, ana Yooz quintru chucha, nižaza ana payznaka. Pero tjapa zuma kuztan kama. ¹⁵ Jalla nuž zuma kuztan kamtiquiztan, anaž jecmi ančhuca quintru uj tjojtasačha. Ana wal ujchiz žoñinacžtan kamcanami, anapan ujchiz cjesačha, zuma kuztan kamcan. Nekztan ančhucqui kjanapacha tjeeža, Yooz maatinacčhucčha. Zuma kamcan ančhucqui ana wal žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña pajkatčha, zuma kjanažtakaz. ¹⁶ Nižaza ančhucqui Yooztan wiñay kamz puntu paljaycan Yooz zuma kamaña pajkatčha. Jalla nuž ančhucadž zuma kamtiquiztan wejrqui Jesucristuž tjonz tjuñquiz ancha cuntintul cjeečha. Ančhuca zuma kamañchiz kamtiquiztan weriz apóstol puestuquiz Cristužtajapa langžtaqui anačha ina. ¹⁷ Ančhucqui Yoozquin tsjii wilana ofrendažtakaz ančhuca zuma kamaña tjaačha. Ančhuca ofrenda zuma cumplisjapa, ticznasačha wejrqui.

Jalla nuž ticzcanami wejrqui cuntintul cjeečha. Ančucaž cjen Yooz sirwican cuntintučha. ¹⁸ Nižaza ančhucqui weriž cjen cuntintu zakaz cjis waquizičha. Jaziqui wejttan chica cuntintuž cjee.

¹⁹ Jesucristo Jiliriž munan, wejrqui ančucaquin Timoteo jila cučanžquiz pecučha. Nekztan Timoteož quejpžquiztan, ančuca puntu wejtquiz maznaquičha. Nekztan wejrqui persun kuzquiz zuma cuntintul cjeečha. ²⁰ Anaž iya jecmi wejr irata pinsiņi željčha, Timoteokazza. Jalla niičha ančhucalta wali cjisjapa kuz tjaaņipankaz. ²¹ Parti jilanacaqui persunaltajapa wali cjisjapa kuz tjaačha. Jesucristuž kuzcama ana zuma ojklajčha. ²² Ančhucqui Timoteo jilž puntu zizza. Niiqui zuma kuz tjeezičha. Wejttan chica liwriiņi Yooz taku paljaycan wejr zuma yanapchičha, jaknužt tsjii majch persun ejp yanapčhaja, jalla nižta irata. ²³ Čhjulut wejtquiz carsilquiz watačhaja, jalla nii zizcu, wejrqui Timoteo jila cučanžquiz pecučha ančucaquin. ²⁴ Nižaza Jesucristo Jiliriž munan, wejrpacha upaquiztan ančhuc cherzņi tjonz pecučha.

²⁵ Tirapan carsilquiz želaž niiqui, Epafrodito jila cučanžcačha. Jalla nuž cučanžquiz tantiichinčha. Epafrodito jilaqui wejt herman jilačha, nižaza Jesucristužtajapa langzņi mazičha, nižaza wejttan chica tjurt'iņi mazičha. Ančhucqui Epafrodito jila wejtquin cučanžquichinčhucča, wejtquiz yanapzjapa. Wejttan željcan, wejr zuma atintichičha. ²⁶ Nii jilaž tjapa ančucaquiz ancha cjuņtiquiztan wejrqui tantiichinčha, ančucaquin nii cučanžjapa. Ančhucqui Epafrodito jila laaquita quintu nonzinčhucča. Epafrodito jilaqui jalla niiž quintu ančucaquin irantiquiztan kuz turwaysi cjissičha, ančhuc cjuņžcu. ²⁷ Ultim werara laatačha, nižaza

ticzmayatačha. Pero Yoozqui niižquiz ancha okžcu čhetinchičha. Yoozqui wejtquizimi okzizakazza. Ana čhetintaž cjitasaž niiqui, wejttaqui juc'ant llaquiz cjitasačha. ²⁸ Jalla nižtiquiztan wejrqui tii jila juc'ant cučanžquiz pecučha, ančhucqui tii jila cheržcu cuntintu cjequičha, nižaza wejrzakaz ančucaž cuntintu cjen, upa llaquisačha. ²⁹ Nii jila zuma cuntintu kuztan risiwaquičha, zuma Jesucristo Jilirižquin criichi žoņičha niiqui. Jalla nižta jilanacžquiz rispitspančha. ³⁰ Tii Epafrodito jilaqui ticzmayapantačha, Cristužtajapa sirwican. Jos ticzičha, ančuca cuntiquiztan wejtquiz tii carsilquin atintican. Jalla nižtiquiztan niižquiz zuma risiwaquičha.

PABLUQUI JESUCRISTUŽQUIN KUZZIZPANČHA

3 Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesačha. Cristuž mantuquiz željcan cuntintuž cjee. Tuqui ančucaquin cartal cjiyrčinčha, tsjii kjaž puntunacquiztan. Jalla nii puntunacquiztan wital cjiyrz pecučha. Wejtta ana molističha nii wila cjiyrzqui. Ančhucaltajapaqui ancha walipančha jalla nii puntunaca wila cjiyrzqui. ² Ančhucqui ana wal žoņinacžquiztan cwitaza. Ana wal pacužtakazza ninacaqui. Ana wali paaņinacačha ninacaqui. Chimpuchiz cjisjapa žoņinacž curpu pootņičha. ³ Učhumqui lijitum Yooz partir žoņinacačha, nižaza učhum kuznacquiz Yooziž chimputapančha. Yooz Espiritu Santuž učhum kuznacquiz luzziž cjen, Yooz rispitiņčhumčha. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen učhumqui cuntintučhumčha. Učhumqui anačha žoņiž pinsita custerumpiquiz kuz tjaachinčhumqui, Yooz partira cjisjapaqui. ⁴ Ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejttaqui razunanaca želatčha, “Yooz partiquiz želučha” cjisjapaqui. Jakziltat persun razunanac-

quiztan pinsičaja, “Wejrqui Yooz partiquiz želuča” cjicanaqui, jalla nižta chiiñi žoñžquiztan wejttaquí juc'anti razunanaca žejlča, “Yooz partiquiz želuča” cjisjapaquí. ⁵Jalla tužuča wejt razunanacaquí: maaž majttiquiztan quinsakal tjuñquiztan persun curpuquiz chinputapantača. Wejrqui Israel wajtchiz žoñtča. Benjamin familquiztantča. Hebreo tawkchiz žoñtča majttiquiztanpacha. Nižaza wejt maa ejpmi hebreo chiiñizakazza. Judío lli puntuquiztan fariseo partir tjaañinta jaru kamiñpantača. ⁶Ancha tjapa kuztan judionacž lli jaru kamz pecquiñtača. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin criichi žoñinaca sufriskatiñtača. Judionacž lli jaru kamz puntuquiztan wejrqui zuma cumpliñtača. Anaž jecmi wejt puntuquiztanacuquí “Amquí anam judionacž lli jaru kamča” cjican chii atchiča. Wejt kamzquí lijituma lli jarupantača. ⁷Tuquiqui tjapa nii puntunacuquí wejtquiztan ancha walñitača. Anziqui tjapa nii puntunacuquí wejtquiztan ana zinta walča, Jesucristuž tjapa walchiž cjen. ⁸Jesucristo wejt Jiliri tsjan zuma pajzpanquí, jalla niikaz wejtquiziqui walča, tjappachquiztan juc'anti. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñiž pectanaca wejtquiztan ana zumanacažtakal nayuča. Wejtquiztan anaž iya čhjulumi walča. Jesucristuž partiquiz cjisjapa wejrqui tjapa žoñiž pectanaca ana kuz tjaa-uča. Ninaca ecchinča. Jaziqui ana criiñi žoñiž pectanaca cjujchinacažtakal nayuča Cristuž partiquiz žejljapa, ⁹nižaza Cristužtan tsjii kuzziz cjisjapa. Jesucristupankaz wejtquiztanac walča wejr Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Wejt persun pinsita jaru kamtasaz niiqui, nižaza judionacž lli jaru kamtasaz niiqui, Yooz yujcquiz tirapan ujchiz cjitasacha. Pero Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa, Jesucristužquin ultimpacha kuzziztča wejrqui. Jesu-

cristužquin kuzziz cjen, Yoozqui wejtquiz nayča, ana ujchiz nižaza zuma, jalla nii. ¹⁰Wejrqui pecuča tužu, Cristo tsjan zuma pajz, jalla niiča. Nižaza Jesucristuquí jacatatcan, ancha aziž tjeziča. Jalla nižta azziz cjis pecuča. Nižaza jaknužt Jesucristuquí sufritchaja, jalla nuž sufris zakal pecuča, niž partiquiz cjisiz cjen. Nižaza jaknužt Jesucristuquí ticztčaja, jalla nižtakaz ticzižtakal žejlj pecuča, ana uj paacan žejljapa. ¹¹Jalla nuž Cristužtajapakaz kamcan, wejrqui ticžcu tjewznuča, jacatatjapa, jalla nii.

YOOZ IRATA ZUMA KAMAÑCHIZ CJIS PECČHA PABLUQUI

¹²Tuž cjiwča. Wejrqui tii muntuquiz žejlcan, Cristužtajapa awisaquí ana zuma kamuča. Imaziča Yooz irata zuma kamañchiz žejljquinaquí. Jalla nuž cjenami, wejrqui tirapan kuz tjaa-uča, nižaza tjurt'uča, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta wejr cjisjapaquí Jesucristuquí wejr liwriichiča. Nižaza wejr liwriichiča niž mantuquiz cjisjapa. ¹³Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tuž cjiwča, wejrqui imaziča Yooz irata zuma kamañchizquí cjicanaquí. Pero tuž cjiwča, wejt tuquita ana zuma kamaña ecuča. Nižaza ancha tjapa kuztan tjurt'uča, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁴Tira tjurt'uča, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa, nižaza Yoozquiztan tsjii zuma premio ganzjapa. Jesucristuž partiquiz žejlchiž cjen Yoozqui wejr arajpachquin kjawznaquiča. Nekztan juc'ant zuma kamañaz tjaaquiča.

¹⁵Tjapa ančhuc Yoozquin kuz tjurt'ichinaca wejr irata cjee. Ančucaž pinsitaquí tsjii puntu ana wejr iratažlj niiqui, Yoozqui ančucaquiz nii puntu zizkataquiča lijituma pinzizjapa. ¹⁶Tii zakal cjiwča. Anzcama jaknuž

Yoozqui uĉumnacaquiz niiž kamañ puntuquiztan zizkatĉhaja, jalla nii zizkatta kamañ jaru kamstanĉha.

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, weriž kamta irataž kama. Nižaza jakzilta criichinacat weriž kamta irata kamĉhaja, jalla ninacžquin yatekaza, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

¹⁸ Wejrqui kjaž wilta anĉhucaquiz chiižinchinĉha, nižaza ancha kuzquiz zint'ican kaacan, wilta chiižinuĉha, jalla tuž cjican. Wacchi žoñinacaqui Cristuž quintra žejlĉha. Cristuž cruzquiz ticziž cjenami, jalla nii liwriiñi ana juyzu paaĉha. ¹⁹ Ultimquiziqui nii ana Cristužquiz juyzu paañi žoñinacaqui Yooziž castictaž cjequiĉha. Ninacaž persun kuzquiztan pectanaca rispitiĉha, tsjii yooztakaz. Azzucanaca paacan, mit kuzzizkazza. Nižaza tii muntu yokquiz žejlñi cusasanacžquizkaz pinsiĉha.

²⁰ Uĉumzti arajpach wajtchiz žoñinacĉhumĉha. Uĉumqui arajpachquiztan uĉum Liwriiñi, Jesucristo Jiliri, tjewža. ²¹ Jesucristuqui wilta tjonžcu uĉum ana wal curpunaca tsjemataž tuckataquiĉha, niiž irata zuma curpuchiz cjisjapa. Niiž persun aztan uĉumnaca curpu jalla nižta tsjemata tuckataquiĉha. Nižaza niiž persun aztan ĉhjultakimi niiž mantuquiz cjiskataquiĉha.

YOOZQUIN KUZZIZ CJEN CUNTINTUPANŽ CJEE

4 Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca, anĉhucaquin ancha tjonz pecuĉha. Anĉhucaž cjen, cuntintuž wejrqui, nižaza anĉhucaž cjen honorchiz cjeeĉha. Pecta jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliržquin tjurt'ichi kuzziz cjee.

² Evodia cullaca, nižaza Síntique cullaca, anĉhucqui Jesucristo Jiliržquin criichiž cjen tsjii kuzziz cjee. ³ Wejt lijitum Cristužquiz sirwiñi mazi, amquiz rocuĉha, tii pucultan cullaquinacžquiz

yanapt'alla, porapat zuma munaziñi kuzziz kamzjapa. Nii pucultan cullaquinacaqui wejtta chica liwriiñi taku paljaycan langziĉha. Nižaza nii cullaquinacaqui Clementižtan, nižaza parti wettan chica paljayñi mazinacžtan langziĉha. Tjapa ninacž tjuunacaqui listitaĉha arajpach žejtz liwruquiz.

⁴ Jesucristo Jiliriz cjen cuntintupanž cjee ĉhjulorami. Wilta cjiwĉha: cuntintuž cjee. ⁵ Tjapa žoñinacaqui anĉhuc zuma kuzziz pajla. Jesucristo Jiliriqui wajllaž tjonaquiĉha.

⁶ Ana ĉjulquiztanami llaquita kuzziz cjee. Antiz ĉjululu watanami Yoozquizkaz mayiza. Yoozquiztan ĉhjulumi maya, nižaza sparaquiz cjee. ⁷ Jalla nuž kaman, Yoozqui anĉhuca kuzquiz cuntintuž cjiskataquiĉha. Jaknužt Yoozqui žoñinacž kuzquiz cuntintu cjiskatĉhaja, jalla nii cuntintu cjiskataqui ana intintazasaĉha, žoñiž pinsitiquiziqui. Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen anĉhuca kuznacaqui cuntintu cjequiĉha, Yooz cwititiquiztanaqui.

ZUMA PINZIZNACAPANŽ WAQUIZIĉHA

⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii zakal cjiwĉha. Jalla tižta ultim zuma pinziznaca waquiziĉha: weraranaca, nižaza rispitsnaca, nižaza Yooz kuzcama kamznaca, nižaza ana uj paaznaca, nižaza tjapa zumapan kamz pecznaca, nižaza zuma quintuchiz cjisnaca. Jalla nižta zumanaca pinza, nižaza tjapa zuma wali-naca pinza.

⁹ Weriž tjaaajinta jarumi, nižaza weriž chiita jarumi, jalla nii jarupan kama. Nižaza jaknužt weriž kamta puntuquiztan nonžinchucĉhalaj niiqui, nižaza cherchinĉhucĉhalaj niiqui, jalla nižta iratapan kama. Jalla nuž zuma kamtiquiztan Yoozqui anĉhucatan

chicapachaž cjequičha. Nekztan ančhucqui walikaz cjequičha.

PABLUŽQUIN PAAZNACA APAYŽQUITA

¹⁰ Jaziqui ančhucqui wilta wejtquiz cjuñzinčhucča. Jalla nižtiquiztan anča cuntintutča wejrqui, Jesucristo Jiliriž cjen. Jazic wejrqui anal cjis pecučha, wejr tjatzikalak, cjicanaqui. Antiz ančhucqui yanapz peccanami, ana jaknužumi wejtquiz yanapi atchinčhucča. ¹¹ Wejrqui anal cjiwčha, “Ancha t'akjiri želučha”, cjicanaqui. Wejrqui aprendichinča, cuntintupankaz žejlžjapa, čjulu wejtquiz watanami. ¹² Želinchiz kamcanami, ana želinchiz kamcanami cuntintu želi zizzinča. Čjulu watanami, čjherchiz cjicanami ana čjherchiz cjicanami, walipankaz želi aprendichinča. T'akjirižtakaz žejlcanami, ana t'akjiri žejlcanami walipankaz želi aprendichinča. ¹³ Čjulu watanami, Jesucristuqui wejtquiz azi tjaañipanča, awantizjapa. Cristuž aztan čjulumi paachucača. ¹⁴ Jalla nuž cjenami, ančhucqui walipankaz paachinčhucča, wejtquiz yanapcan, weriž sufrican žejlchiž cjen.

¹⁵ Tuquiqui weriž liwriiñi taku paljayi kalltitan, nižaza Macedonia yokquiztan ulantan, ančhucqui wejtquiz ofrendanacžtan yanapžquichinčhucča. Ančuca iclizquiztankaz wejtquiz yanapchinčhucča. Wejrqui ančucaquiz zuma Yooz taku paljaychinča, nižaza ančhucqui wejtquiz cusasanaca tjaacan yanapchinčhucča. Jalla tjapa nii zizza ančhucqui. ¹⁶ Nižaza

Tesalónica wajtquiz sufrican želan, ančhucqui ofrendanaca wejtquin apayžquichinčhucča, wilta wilta. ¹⁷ Wejrqui ančuca ofrendanacquiz anal kuz tjaa-uča. Ančuca ofrendanacakaz anal pecučha. Pero wejr pecučha, ančhuc arajpachquin juc'ant honorchiz cjisjapa, ančucaž ofrendanaca tjaatiquiztan. Jalla niil pecučha. ¹⁸ Ančucaž yanaptiquiztan juc'anti wejtquiz žejlča, ana iyal necesituča. Epafrodito jilaqui ančucaž apayžquita ofrendanaca wejtquiz intirjichiča. Jalla nižtiquiztan wejtta jilacamača. Jalla nii apayžquita ofrendanacaqui Yoozquiz tsjii zuma ulurchiz inzinzužtakaztača. Nižaza Yooz yujcquiziqui ančuca ofrendanacaqui tsjii zuma wilanažtakazza. Yoozqui nižtiquiztan cuntintučha. ¹⁹ ČjJulorat ančhucqui čjulunacquiztanami upsi cječhaja, jalla nii oraqui wejt Yoozqui ančucaquiz juc'anti yanapt'aquičha. Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaquiz yanapt'aquičha, tjapa nižquiz zuma walinaca žejltiquiztanjama. ²⁰ Učhum Yooz Ejpžquiz wiñaya wiñaya honora tjaataj cjila. Jalla nužoj cjila.

²¹ Tsjii cjesača. Tjapa Jesucristužquin criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza tii wejtta chica criichi jilanaquai ančucaquin tsaanžquičha. ²² Tjapa tekžta criichi žoñinacaquai ančucaquiz tsaanžquičha. Juc'anti ančucaquiz tsaanžquičha tii Roman chawc jiliriž kjuychiz criichi žoñinacaqui.

²³ Učhum Jesucristo JiliriQUI ančuca kuzquiz zumapaj yanapt'ila. Amén.

*LA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

COLOSENSES

1 Wejrqui Pablutča, ančucaquin cjiyržcuča. Wejrqui Jesucristuž illzta apostultča, Yooz pectiquiztan. Wejtta Timoteužtan tii carta cjiyržcan ančucaquin tsaanžcuča. ²Ančhucqui Colasas wajtchiz žoñinacčhucča, nižaza lijitum Yooz parti žoñinacčhucča. Ančhucqui lijitum Jesucristužquin kuzzizčhucča. Jaziqui wejtnac mazinacčhucča. Učhum Yooz Ejp ančucaquin yanapt'ila, nižaza zuma cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLUŽ MAYIZITAQUI

³Wejrnacqui čhjulator Yoozquin parlučhaja, učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquin sparaquiča cjiñpanča ančuca zuma kamchiž cjen. ⁴Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaayinčhucquiča, nižaza parti jilanacžtan zuma munaziñchucquiča. Jalla nuž zizcu, Yoozquin ancha sparaquiž cjichinča. ⁵Jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjewžquiča, čhjulut Yoozqui arajpachquin ančhucaltajapa zuma panž tjaczaja, jalla nii. Ančhucqui nii Yooz tjacžta kamz puntu zizzinčhucča, werar liwriiñi Yooz taku nonžcu. ⁶Nii liwriiñi takuqui ančhucquiz paljaytatača, nižaza tjapa kjutñi žoñinacžquiz paljaytatača. Jalla nii taku paljaytiquiztan, tjapa kjutñi žoñinacqui Yooz zuma kamañchiz cjissiča. Nižaza tjapa kjutñi tsjan tsjan žoñinacqui liwriiñi tawkquiz kuzzizza. Nižaza tsjan tsjan ančuca wajtchiz žoñinacqui liwriiñi tawkquiz zakaz kuzzizza. Zuma Yooz taku nonztiquiztanpacha

tii orcama tsjan tsjan ančhucqui Yoozquin kuzzizčhucča. Nižaza Yooz taku nonžcu zumpacha zizñi cjissinčhucča, Yoozqui žoñinaca ancha okzñiča, jalla nii. ⁷Jalla nuž Epafras jilaqui ančucaquin tjaajinchizakazza. Jalla niiqui učhumž pecta jilača, nižaza niiqui wejtta chica Jesucristo Jiliržtajapa langziča. Nižaza Epafras jilaqui Jesucristužquin sirwiñiča. ⁸Epafras jilaqui ančuca puntu wejtnacquiz quint'ichiča, jaknužt ančhucqui parti criichinacžtan zuma munazichinčhucžlaja, jalla nii.

⁹Jalla nuž ančhuc zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñpanča. Ančuca puntu nonžcu, Yoozquin mayiziñpanča, tsjan zuma kamajo. Nižaza mayiziñpanča, Yoozqui ančhuc zumpacha zizkatajo, jaknužt niiqui ančhuc zuma kamz munčhaja, jalla nii. Nižaza mayiziñpanča, ančhucqui Yooz kuz zizñi cjisjapa, nižaza Yooz kuz intintazñi cjisjapa. ¹⁰Jalla nuž zizñi nižaza intintazñi cjequiž niiqui, ančhucqui zuma kamaquiča, jaknužt Jesucristo Jilirž partir žoñinacqui kamstanžlaja, jalla nii. Jalla nuž ančucaž zuma kamtiquiztan, Yoozqui cuntintuž cjequiča. Nižaza jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjapaman walinacaj paaquiča. Nižaza Yooz puntu juc'ant zuma zizaquiča. ¹¹Jalla nuž ančhucqui zuma kamcan, Yooz aztan kamaquiča, jaknužt Yoozqui zuma tjapa aztančhalaja, jalla nižta aztan. Yooz aztan kamcan, ančhucqui čhjulquiztanami pasinsis kuzziz Yoozquin tjurt'aquiča, nižaza sufricanami cuntintu kuzziz cjequiča. ¹²Nižaza zuma kamcan, ančhucqui Yoozquin sparaquižpanž cjequiča. Yoozqui ančhuc tjaczica, arajpachquin irinsa tanzjapa. Yoozqui tjapa criichinacžquin tsjii zuma irinsa

tjaaquičha. Nii zuma irinsa ančhucaquiz zakaz tjaata cjequičha. Jaziqui Yoozquin ancha sparaqiz cjis waquizičha. ¹³Yoozqui učum liwriičičha, jalla nižtiquiztan učumqui ana wal Satanás mantuquiz ana iya zejlčha. Yoozqui učum niž pecta Majch Jesucristuž mantuquiz utčičha. ¹⁴Jesucristuž ticztiquiztan učumqui Satanás mantuquiztan liwriitačha. Nižaza Jesucristuž ticztiquiztan učum ujnaca pertuntačha.

JESUCRISTUŽ PUNTUQUIZTAN

¹⁵Tii muntuquiz kamcan Yooz Majchqui ana cherta Yooz Ejpž kuz kjanacama pajkatchičha. Yooz Majchqui tjappachquiztan tsjan jiliričha. ¹⁶Niž cjen tjappacha žejlčha, tjapa arajpachquin žejlñinacami, tjapa yokquiz žejlñinacami, tjapa chertanacami, ana chertanacami, tjapa mantiñinacami, gobiernunacami, jilirinacami, tjapa anjilanacami, tjapa zajranacami, Jesucristo Yooz Majch cjen, tjappacha žejlčha. Nižaza nižtajapa tjappacha paatačha, nižquiz honora waytizjapa. ¹⁷Jesucristuqui žejlčičha, primerquiztanpacha, nižaza tjapa žejlñinacž tuquitanpacha. Niž cjen tjappacha žejlčha. ¹⁸Nižaza Jesucristuqui Yooz partir žoñinaca mantičha. Jaknužt persun žoñž kuz persun curpu mantičhaja, jalla nižta irata Jesucristuqui niž icliz žoñinaca mantičha. Niž cjen niž icliz žoñinacau Yooz kamañchiz cjissičha. Niičha primera ticžcuqui jacatatchiqui, tjappachquiztan tsjan jiliri uchta cjisjapa. ¹⁹Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsii kamañchizpančha. ²⁰Nižaza Jesucristuž ticziž cjen, tjappacha pertunta cjesačha, yokquiz žejlñinacami, ana yokquiz žejlñinacami. Jalla nuž Yooz Ejpqui munchičha. Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž

cjen, Yooz Ejpžtan parti žejlñinacžtan zumanskattaž cjesačha. Jalla nuž munchičha Yooz Ejpqui.

²¹Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan yekjatačha, nižaza Yooz quintratačha ančhuca kuzquiz. Tuqui ančhucqui ana wali pinsiñchuctačha, nižaza Yooz quintra ana wali paayinčhuctačha. Jalla nuž ana wali kamta cjenami Yoozqui ančhuc pertunchičha, nižtan ančhucatan wali cjisjapa. ²²Jesucristuž cjen Yooz Ejpqui ančhuc pertunchičha. Jesucristuqui ančhuc irata curpuchiz cjican, ančhuca laycu ticzičha. Ančhuc laycu ticzičha, Yooz yujcquiz ančhuc ana ujhiz Yooz irata zuma kamañchiz prisintiskatzjapa. Jalla nuž Yooz yujcquiz zuma cjican anaž jecmi ančhucaquiz tsii uj tjojtunz atasačha. ²³Jalla nuž Yoozatan ančhucatan wali cjisjapa, ultimu chekpacha Jesucristužquiz kuzzizpančha. Nižaza ančhucqui Jesucristužquiz tjurt'iñi kuzziz cjistančha, ana wira jaytistančha. Tii muntuquiz liwriiñi tawk jaru kamñi cjistančha, arajpach zuma kamaña tjewžcan. Nii liwriiñi taku nonzinčhucčha. Nižaza nii liwriiñi takuqui tjapa kjutñi tii muntuquiz paljaytatačha. Nii taku paljayzjapa, wejr Pabluqui apóstol oficiuquiz uchtačha.

PABLUQUI APOSTOL KAMAÑCHIZZA

²⁴Wejt Yooz tjaata oficio cumplican, ančhucaltajapa sufručha. Jalla nuž sufrican wejrqui cuntintutčha. Ančhuc zuma kamañchiz cjisjapa yanapñiž cjen, wejrqui cuntintutčha. Nižtami iya sufristančha. Jalla nuž wejt curpužtan sufrican, Cristuž partir žoñinacaltajapa wejt sufrisnaca cumpližinučha. Cristužquiz kuzziz cjen nižta sufručha. Cristuž partir žoñinacau Cristuž icliz žoñinacačha. ²⁵Wejrqui Cristuž partir žoñinacžquin

sirwizjapa, apóstol oficiuquiz uchtača. Yoozqui ančhucaltajapa nii oficiuquiz wejr utchiča. Wejrqui uchtača Yooz taku zumpacha zizkatzjapa, ²⁶ nižaza Yooz pinsita zizkatzjapa. Jalla nii Yooz pinsitaqui tuquitanpacha chjojtatača. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui ana zizzucatača. Jazikaz Yoozqui niž pinsita zizkatchiča niž partir žoñinacžquiz. ²⁷ Yoozqui niž partir žoñinacžquiz niž tuquita chjojta pinsitaqui zizkatz munchiča. Nii pinsitaqui ancha zumača ana judío žoñinacžtajapaqui. Jalla tiiča nii tuquita chjojta pinsitaqui: Jesucristuqui ančhuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Cristužtan arajpachquin ancha zuma kamaquiča. Jalla nii zuma kamaña tjewža ančhucqui.

²⁸ Jesucristuž puntu paljajuča, tjapa žoñinacžquin chiižincan, nižaza tjaažincan. Jalla nuž chiyana, Yoozqui wejr yanapča zizni zizni chiyajo, tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinaca Yooz irata zuma kamañchiz cjeajo. ²⁹ Nižaza apóstol oficiuquiz ojklajcan, ancha langznuča, tjapa Cristuž tjaata aztan langznuča, tjapa jilanaca Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

2 Jalla nuž ančhucaquin maznuča, weriž ančhucaltajapa langžta zizkatzjapa. Tjapa kuztan langznuča, ančhucaltajapami, nižaza Laodicea cjita wajtechiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa ana wejr cherchi criichinacžtajapami. ² Jalla nuž tjapa aztan langznuča, Yoozquin criichi žoñinacž kuzquiz zumpacha p'ekinchayta cjisjapa, nižaza tsjii kuzziz cjisjapa, nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza langznuča, Yooz chjojta pinsita puntu zumpacha intintizkatzjapa. Jalla nuž zumpacha intintazcu, ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Jalla nii tuquitan chjojta Yooz pinsitaqui Cristuž

puntuča. Wejrqui Cristuž puntu paljaycan langznuča. ³ Cristupankaz Yooz puntu lijituma zizni cjiskatasacha, nižaza tjapa Yooz puntu intintazni cjiskatasacha. ⁴ Jalla niil ančhucaquiz cjiwča, ana jakziltami ančhucaquiz incallzjapa, tsjii zuma takužtakaz chiican. ⁵ Ančhucatan ana žejlcanami, wejt persun kuzquiz ančhucaquiztan anchal cjuñznuča. Wejrqui ančhuca puntu naychinča, tsjii kuzziz kamča, nižaza Jesucristužquin criiču tjurt'ichi kuzzizchucča. Jalla nižta nayžcu wejrqui chipznuča.

⁶ Tuquiqui ančhucqui Jesucristuž puntu tjaažintan tjapa kuztan catokchinčhucča. Nuž catokžcu Jesucristuž mantuquiz cjissinčhucča, niiqui ančhuca jiliri cjisjapa. Jalla nuž Jesucristuž mantuquiz tirapan kama. Nižaza nižquin tsjii kuzziz cjee. ⁷ Nekztan niž puntu tsjan tsjan zizni cjequiča, nižaza nižquin tjurt'ichi kuzziz kamaquiča. Jalla nuž ančhucqui tjaažintatača. Nižaza čhjulu watanami ančhucqui Yoozquin sparaqužpanž cjis waquiziča.

CRISTUŽ CJEN EW KAMAÑA ŽEJLČHA

⁸ Ančhucqui cwitazaquiča, tsjii kjutni ana chjichta cjisjapa. Yekjapanacaqui ančhuc incallskatz pecča, zuma razunanacažtakaz chiican, nižaza toscar takunacžtan chiican. Jalla nižta tawkchiz žoñinacaqui Cristuž pinsita jaru anaž chiiča. Pero žoñiž pinsita jarukaz chiiča. Nižaza zajranacž pinsitanac jarukaz chiiča. Jaziqui nižta chiiñi žoñinacžquiztan cwitazaquiča.

⁹ Cristuqui tii muntuquiz kamcan žoñž curpuchiztača. Nižta curpuchiz cjenami, Cristuqui Yoozpankazza, nižaza Yooz kamañchizpankazza. ¹⁰ Cristužtan tsjii kuzziz cjican ančhucqui Yooz kamañchizpan žejlča.

Nižaza Cristučha wali pajk jiliriqui tjapa mantiñinacžquiztanami, tjapa poderchiznacžquiztanami. ¹¹ Cristužtan tsjii kuzziz cjican, ančhucqui kuzquiz chimpupa cjissinčhucča. Žoñiqui ana ančhuc chimpuchiča. Pero Jesucristuqui ančuca kuz chimpuchiča. Nii kuzquiz chimpupaqui tuž cjiča: Yooz partir žoñinacača, jalla nii. Cristuqui niiz partir žoñinaca uj paaz pecni kuzquiztan jaytiskatchiča. ¹² Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan bautista cjissinčhucča. Bautistaqui tuž cjiča: Jaknužt Cristuž curpu tjažtažlaja, jalla niža irata ančuca tuquita ana wal kamaña tjažtazakazza. Nižaza jaknužt Jesucristuqui jacatatžcu Yooz kamaña tanžtčhaja, jalla niža irata zakaz ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooz kamaña tanzinčhucča. Yoozqui ticzinaca jacatatskatžjapa azzizza. Jalla nii azziz Yoozquin crižcu, Yooz kamaña tanzinčhucča, Yooz kamañchiz kamžjapa. ¹³ Tuquiqui ančhucqui ana curpuquiz chimpupatača, judío žoñinacž partira cjisjapa. Ana chimpuchiz cjican, nižaza ujnaca paacan, ticzi žoñinacažtakaztača ančhucqui. Jaziqui Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui ančucaquiz niiz ew kamaña tjaachiča. Nižaza tjapa učhum ujnaca pertunchiča. ¹⁴ Uj paatiquiztan tsjii acta želatča učhum quintru. Jesucristuž učhum laycu ticziž cjen Yoozqui nii acta jurkatchiča, tjapa učhum quintru puntuquiztan. Anulta cjissiča, Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen. ¹⁵ Cristuž cruzquiz ch'awcta ticztiquiztan, Yooz Ejpqui atipchiča tjapa anawal jilirinacami nižaza poderchiznacami. Yoozqui nii anawal azziz ispiritunaca ana azziz cjiskatchiča. Kjanapacha azkatchiča, prisu tanta žoñinacažtakaz. Yoozpanikazza tjappacha atipchiqui.

ARAJPACH KAMAÑCHIZ CJISPANČHA

¹⁶ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančucaquiz uj tjojtinasacha, tuquita mantitanaca jaru ana kamtiquiztan. Tuquitan Yoozqui puntu puntu mantichiča, lujlz puntu, licz puntu, pijista puntu, ew jiiz puntu, jeejz tjuñi puntu, jalla nuž. ¹⁷ Tuquitan Yoozqui tjapa nii puntunaca mantichiča, Yooz kuz koloculla tjeezjapa. Pero Cristupankaz ultim werara Yooz kuz tjeeža. ¹⁸ Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, anaž jeczquizimi ančucaquiztan arajpach premio kjankataquiča. Yekjap žoñinacaqui mit kuzziz cjenami, ana mit kuzziz tjeeža. Nižaza anjilanacžquiz rispitažo tjaajža. Nuž tjaajni žoñinacaqui anchuc incallz pecča, čjuužta puntunaca ancha paljaycan. Ninacaqui inakaz mit kuzzizza. Ana wal pinsita jarukaz tjaajža. Nuž tjaajincan mit kuzziz cjissa. ¹⁹ Ninacaqui Cristo Jiliržquiz ana tsjii kuzziz tjurt'ichi žejlča. Pero Cristupankazza criichinacž jiliriqui. Niiž cjen tjapa criichinacaqui tsjan tsjan zuma kamañchiz cjisnasača. Nižaza Cristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui tsjan tsjii kuzziz cjisnasača. Jaknužt žoñž curpuqui, yekja yekja cjenami, tsjii curpuchizkazza, jalla niža irata criichi žoñinacaqui, yekja yekja cjenami, tsjii kuzzizkazza.

²⁰ Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, ujchiz žoñinacž pinsitanacquiztan t'akzinčhucča. Nii ana wal pinsitanacquiz ojklaz cjenpacha, ticzi žoñinacžtakaz katzinčhucča. Jalla nižtiquiztan, žkjažtiquiztan ančhucqui ujchiz žoñinacž pinsita jaru wilta kamjo? ŽNižaza ninacž lii jaru ojklajo? ²¹ Ninacž liiqui tuž cjiča: Tiinaca ana kjaržtan tanžla, nižaza tiinaca ana lujl-la, nižaza tinaca ana čjul lanžla. Jalla nuž cjiča ninacž liiqui. ²² Nii linacaqui tii muntuquiz žejlñi cusas puntukazza. Nii cusasanacaqui

tucuzinznaquiĉha. Nii liinacaqui ŝoniŝ pinsita mantita jarukazza. ²³ Ninacŝ liinacaqui zizni pinsitaŝtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza. Ana azzizza, ŝoninaca zuma kamni yanapajo. Cuzturumpinaca ijzijcan mantiĉha, niŝaza humilde kuzziztakaz mantiĉha, niŝaza persun curpu sufriskatzjapa mantiĉha. Jalla nuŝ mantita liinacaqui zizni pinsitaŝtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza. Uj paaz pecni kuz tjonanaqui anaŝ niŝta kuz ewjazi atasacĉha nii liinacaqui. Jaziqui anĉhucui ninacaŝ inakaz tjaajintaqui anaŝ nonznaquiĉha.

3 Anĉhucui Yooz kamañchizza. Jaknuŝt Jesucristuqui jacatatŝcuqui Yooz kamaña wila tanzizlaja, jalla niŝta irata anĉhucui Yooz kamaña tanzinĉhucĉha. Jalla niŝtiquiztan anĉhucui arajpach Yooz kamañquizkaz kuz tjaa. Jalla nicju arajpachquin Cristo ŝejlĉha; Yooz Ejpŝ ŝew latuquiz julzi ŝejlĉha, mantican. ² Ujchiz ŝoniŝ kamañquiz ana kuz tjaa. Arajpach kamañquizkaz kuz tjaa. ³ Anĉhucui Jesucristuŝquin kuz tjaachiŝ cjen, anĉhuca tuquita ana wal kamaña ecchinĉhucĉha. Jaziqui anĉhuca Yooz kamañaqui Yooztajapa ŝejlĉha. Ana criichi ŝoninacŝtajapa anĉhuca Yooz kamañaqui chjojŝtaŝtakaz ŝejlĉha. Ana wira intintazzucaĉha. ⁴ Cristuqui anĉhucaquiz Yooz kamaña tjaachiĉha. Jalla niŝtiquiztan ĉjulorat tjapa ŝoninacaqui Jesucristuŝquiz pajchi cjeĉhaja, jalla nii ora zakaz ninacaqui anĉhuca Yooz kamaña pajchi cjequiĉha. Jalla nii oraqui anĉhucatan Jesucristuŝtan honorchiz cjequiĉha.

TUQUITA KAMAÑ PUNTU, JAZTA KAMAÑ PUNTU

⁵ Jalla niŝtiquiztan anĉhuca tuquita ana wal kamaña liwj jayta. Anaŝ adulteriuquiz ojklayzqui. Anaĉha luctak ŝoniĉui yekja maatak ŝonatan

ojklayzqui. Anaĉha anĉhuca ana wal paaz pecni kuz jaru ojklayzqui. Anaĉha ĉjul ana walimi peczqui. Anaĉha yekja ŝoniŝ ĉjultakimi zmazqui. Jalla nuŝ zmaznaquiŝ niiĉui, ŝoniŝ paata yoozquiz rispitaŝokazza. Jalla nii anawali paaznacquiztan liwj jayta. ⁶ Nii ana wali paaŝi ŝoninacŝquiz Yoozqui ancha casticu tjaaquiĉha, Yooz kuzcama ana kamtiquiztan. ⁷ Anĉhucui tuquita ana wal kamañquiz ojklaycan, niŝtanacaŝ paa-atĉha. ⁸ Jaziqui anĉhucui nii ana wal paaznaca liwj eca. Anaĉha ŝawjchi kuzziz ŝejlzqui. Anaĉha culirazzi kuzziz ŝejlzqui. Anaĉha ana wal paaz pecni kuzziz ŝejlzqui. Anaĉha ŝoniŝ quintra ana wali taku chiizqui. Anaĉha ana wal tawkŝtan chii chiican ŝejlzqui. ⁹ Anaĉha toscar taku chiizqui. Anĉhucui tuquita ana wal kamaña ecchinĉhucĉha. Jalla niŝtiquiztan anĉhucui nii ana wal paaznacquiz ana iya ojklayz waquiziĉha. ¹⁰ Anĉhucui Yooz kamañchiz cjissinĉhucĉha. Yoozpacha anĉhucaquiz Yooz kamaña tjaachiĉha. Niŝaza anĉhucui Yooz irata zuma kamañchiz tsjan tsjan cjissa, Yooz zumpacha pajañcama. ¹¹ Yooz kamañchiz cjican, tjapa criichi ŝoninacaqui Yooz yujcquiziqui tsjiikazza. Tuquita kamañanacaqui anaŝ walĉha. Pero Cristo kamañchiz kaz walĉha. Tsjii griego walja zizni kamañami anaŝ walĉha. Tsjii judfo lii jaru kamañami anaŝ walĉha. Tsjii curpuquiz chimputa ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Tsjii curpuquiz ana chimputa ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Tsjii k'ar ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Tsjii q'uit ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Tsjii piyunaŝta ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Tsjii patrun ŝoniŝ kamañami anaŝ walĉha. Cristuŝ kamañapankaz walĉha. Niŝaza Cristupankaz tjapa criichi ŝoninacŝ kuzquiz ŝejlĉha.

¹² Ančhucqui Yooz illzta žoñinacchuc-
 čha. Jalla nižtiquiztan Yooz zuma kamañ
 jaru kamstanča. Yoozqui ančhucatan
 zuma munaziča. Yooz partir žoñinaca
 cjican, jalla tuž kama: Okzñi kuzziz,
 nižaza zuma kuzziz, nižaza ana mit
 kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza
 pasinziz kuzziz, nižaza ¹³ porapat pertu-
 nasñi kuzziz. Jalla nižta kamz waquiz-
 iča. Tsji criichi žoñiqui yekja criichi
 žoñž quintra quijchi cjesaž niñiqui, zuma
 kuztan pertunz waquiziča, jaknužt Je-
 sucristuqui ančhucquiz pertuntčaja,
 jalla nuž. ¹⁴ Jalla tužuča chekanaqui,
 porapat zuma munazizza, jalla nii. Jalla
 nuž zuma munazican, zuma kuzziz zuma
 kamaquičha, Yooz irata zuma kamaña
 cumplañcama. ¹⁵ Ančhuc criichinacaqui,
 Cristuž cjen ančhucqui llan kuzziz cje-
 sača. Jaziqui llan kuzziz cjee, po-
 rapat zuma munazican zuma kamz-
 japa. Jalla nuž porapat zuma kamz-
 japa, Yoozqui ančhuc liwriichiča. Jalla
 nuž liwriiču, Yoozqui tjapa ančhuc cri-
 ichinaca tsjii t'akquizkaz cjiskatchiča.
 Tsjii curpuchiztakazza ančhucqui. Jalla
 nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin ancha
 sparaquič cjican, mayiziz waquiziča.

¹⁶ Ančhucqui Cristuž puntu zuma
 zizcan porapat tjajrsarasaquičha,
 nižaza Cristuž tawkžtan porapat
 p'ekinchayrasaquičha. Nižaza ančhuc
 kuzquiz Cristuž taku zumpacha catokz
 waquiziča. Nižaza Yooz takumi, Yooz
 wirsumi itsnaquičha, ančhuc kuzquiz
 Yooz ancha cjuñcan. ¹⁷ Ančhucqui
 Cristuž partir žoñinacchucča. Jalla
 nižtiquiztan čhjulu paacanami
 chiicanami, zuma kamañchiz kamz
 waquiziča. Nižaza čhjulu watanami
 Jesucristuž cjen Yooz Ejpžquin
 sparaquič cjican tjaz waquiziča.

PORAPAT ZUMA KAMZ PUNTU

¹⁸ Maatakanaca, persun luctakanacž
 mantuquiz cjee. Jesucristo Jiliržquin

kuzziz cjican, jalla nuž waquiziča.
¹⁹ Luctakanaca, persun maatakanacžtan
 zuma munaziñi cjee. Nižaza anaž persun
 maatakanaca chjaawj chjaawjwa.
²⁰ Maatinaca, persun maa ejpžquiz casa,
 čhjulu mantanami. Jalla nuž maa ejpž
 mantita casaquič niñiqui, amiž cjen
 Jesucristo Jiliriqui cuntintuž cjequičha.
²¹ Ejpñaca, anaž persun maatinaca
 žawjwa zjična, upa kuzñi ana cjisjapa.

²² Piyunanaca, am persun patru-
 na čhjulu mantanami caspanča. Anača
 cherankaz c'unchikaz tuczqui. Pero
 tjapa kuztan nižtajapa langz waquiz-
 iča. Yooz patruca cjuñžcu, zuma langz
 waquiziča. Anača langzqui ančhuc
 patruñž kuz wali cjskatzjapakaz.
²³ Čhjulu langzcanami tjapa kuztan
 langznaquičha, Yooz Patruñžtajapa
 langznaquičha, ana žoñžtajapakaz
 langznasača. ²⁴ Ančhucqui tuž zizza,
 Yooz Patruñžquiztan arajpach irinsa
 tanznaquičha. Ultimu Yooz Patrunaqui
 ančhucquiz pacaquičha. Nižaza ultimu
 ančhucqui Jesucristo Patruñžquiz
 sirwiča. ²⁵ Nižaza jakziltat ana
 wali paačhaja, jalla niñiqui castictaž
 cjequičha niž ana wali paatiquiztan
 jama. Yoozqui ana žoñi illillza.

4 Patrunanaca, ančhucqui persun
 piyunanacžtan zuma lijituma
 cjistanča. Ančhucqui tuž zizza, ančhuc
 zakazza Patrunchizqui. Jalla ničha
 arajpach Yoozquič.

² Tjapa criichinaca, ančhucqui
 mayizicanpan želaquičha. Nižaza
 Yoozquin mayizican ana tjatzna,
 Yoozquin sparaquič cjisjapa.
³ Wejtñacaquiz zakaz mayizican
 yanapalla, wila Yooz takunaca paljayñi
 ojklayzjapa. Cristuž puntuquiztan
 tuquita chjojta taku paljayz pecučha.
 Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui
 carsilquiz želuča. ⁴ Mayizican wejtquiz
 yanapalla, Cristuž puntu kjanapacha

paljayzjapa, jaknužt wejrqui kjana paljayz waquizučhaja, jalla nii.

⁵ Ančhucqui ana criichinacžtan kaman, walja zizni zizni ojklayaquiča. Čhjulator Cristuž puntu paljaychucažlaj niiqui, panž paljayaquiča, ana criichinacžquiz nonzkatzjapa. ⁶ Jalla nuž Yooz taku paljaycan zuma tawkžtan chiyaquiča. Jaknužt yacuqui tsjii lak'a čherquiz zuma saborchiz paačhaja, jalla nii irata ančuca zuma takunacaqui Cristuž puntunaca zuma saborchiztakaz paaquiča. Jalla nuž zuma takunacžtan paljaycan, ančhucqui zapa maynižquiz jaknužt kjaaz waquizičhaja, jalla niiqui zizaquiča.

ŽERZ TAKUNACA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, učhum pecta Tíquico jilaqui tjapa wejt puntuquiztan ančucaquin quint'aquiča. Tiquicuqui wejtquiz ancha zuma yanapņipanča. Yoozquin tjurt'iņi kuzzizza. Nižaza wejttan chica Yooztajapa sirwichiča. ⁸ Wejt puntuquiztan quint'izjapa ančucaquin nii cučanžcuča. Nižaza cučanžcuča, ančuca kuzquiz zumpacha p'ekinchayzjapa. ⁹ Niižtan chica Onésimo pecta jila cučanžcuča. Onésimo jilaqui Yoozquin tjurt'iņi kuzzizakazza. Nižaza ančuca wajtchiz žoņiča. Jalla nii pucultanaqui tjapa tekz watchinaca quint'aquiča.

¹⁰ Aristarco jilaqui wejttan chica carsilquiz chawcta maziča. Niiqui ančucaquin tsaanžquiča. Nižaza Marcos jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Marcos jilaqui Barnabež famillžquiztanča. Tuquiqui wejrqui Marcos puntu ančucaquiz chiichinča. Marcos jilaqui ančucaquin tjonaquž niiqui, ančhucqui zumaž risiwaquiča.

¹¹ Nižaza Jesusaqui ančucaquin

tsaanžquiča. Jesusaqui Justo cjitazakazza. Niinacakazza judío criichinacquiztan wejttan chica Yooztajapa langžninacaqui, Yooz mantita kamaņ puntu paljaycan. Ninacaqui wejtquiz ancha kuzziča.

¹² Nižaza Epafras jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Epafras jilaqui Jesucristužtajapa sirwiņiča. Jalla niiqui zakaz ančucaquiztanča. Jalla niiqui tjapa kuztan ančhucaltajapa Yoozquin mayiziņipanča, ančhucqui tjurt'ichi kuzziz cjisjapa, nižaza tjapa kuztan Yooz munaņpa kamaņ jaru kamzjapa.

¹³ Wejrqui Epafras puntuquiztan ticlaručha, niiqui ancha langziča ančhucaltajapami. Nižaza Laodicea wajtchiz criichinacžtajapami, nižaza Hierápolis wajtchiz criichinacžtajapami Epafras jilaqui ancha langziča. ¹⁴ Nižaza Lucas jilaqui Demas jilžtan ančucaquin tsaanžquiča. Lucas pecta jilaqui kullni medicučha.

¹⁵ Laodicea wajtchiz criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza Ninfas jilžquiz tsaanžinalla. Nižaza niž kjuyquiz ajczni criichinacžquiz tsaanžinalla. ¹⁶ Tjapa ančhucqui tii carta liižcu, Laodicea iclizquin apayžcaquiča, nekz liyajo. Wejrqui tsjii carta cijrčinča Laodicea criichi jilanacžquin. Ančhuczakaz nii carta liyaquiča. ¹⁷ Ančhucqui Arquipo jilžquiz chiižinaquiča, tuž cjan: "Jesucristo Jiliriqui am tsjii puestuquiz utchiča, nižquiz sirwizjapa. Nii Jesucristuž tjaata puestuquiz žejlcan, zuma cumplistanča".

¹⁸ Wejr Pabluqui persun kjaržtan tii tsaanta letra cijržcuča. Wejrqui carsilquiz želuča, jalla nii cjuņzna. Yoozqui ančucaquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

*PRIMERA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

TESALONICENSES

1 Wejr Pabluqui, Silvanužtan, Timo-
teožtan, tii cartal cjiŕžcuča an-
čhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin.
Nii wajtquiz icliz žoñinacčhucča an-
čhucui. Nižaza Yooz Ejpžtan Yooz Ma-
jchtan tsjii kuzzizčhucča. Jalla niž-
tiquiztan učhum Yooz Ejpžtan, nižaza
učhum Jesucristo Jiliriztan ančhucquiz
yanapt'ila. Nižaza zuma cuntintu kuzziz
walikaj kamkatla.

**JESUCRISTUŽQUIN ANCHA
KUZZIZ ŽOÑINACA**

² Wejrnacqui tjapa ančhucadž cjen
tirapan Yoozquin sparaquič cjiwča.
Yoozquin mayizican ančhucaltajapa
wiltan wiltan mayizuča. ³ Učhum Yooz
Ejppžquin mayizican, cjuñnuča anču-
caž zuma Yooztajapa trabajtiquiztan.
Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen
Yooztajapa tjapa kuztan trabajča.
Nižaza ančhucqui zuma munaziini
kuzziz cjen, Yoozquin zuma sirwiča.
Nižaza Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi
tjewzcan, zuma tjurt'iñi kuzzizčhucča.
Jalla nuž ančhucquin cjuñžcu Yooz
Ejppžquin sparaquič cjiwča. ⁴ Jilanaca,
cullaquinaca, Yooziž pectanaca,
Yoozqui ančhuc illziča. Jalla nuž zizcu,
wejrnacqui Yoozquin sparaquič cjiwča.
⁵ Wejrnacqui ančhucquin tjonžcu,
liwriini Yooz taku paljaychinča.
Anača žoñž taku alajakaz paljaytaqui;
Yooz takupanča paljaytaqui. Yooz
Espiritu Santuž aztan paljaychinča.
Nižaza werar Yooz tawquiz tjapa kuz
tjurt'ican, Yooz puntu paljaychinča.
Nižaza ančhucatan kamcan jaknužt
wejrnacqui kamčinžlaja, jalla nii zuma
zizza ančhucui.

⁶ Ančhuczti wejrnaca kamaña irata
jalla nižta kamñi žoñi cjissinčhucča.
Nižaza Jesucristo Jilirž kamañ
irata kamñi žoñi cjissinčhucča.
Nižaza ančhucui wejrnacaž paljayta
Yooz taku catoktiquiztan, anča
sufrichinčhucča. Walja sufris cjenami,
Espiritu Santuqui ančhucquiz
cuntintu cjiskatchiča. Nižaza sufrisqui
ančhucquiz wejtnacquiz iratazakaz
watchiča. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhuc
puntuquiztan zuma quintu ulanchiča
tjapa criichi žoñinacžquin, Macedonia
yokquin žejlñi criichi žoñinacžquinami
nižaza Acaya yokquin žejlñi criichi
žoñinacžquinami. ⁸ Ančhucadž cjen
Yooz takuqui tjapa kjutñi paljaytača.
Anača Macedonia yokquizkaz
nižaza Acaya yokquizkaz paljaytaqui.
Tjapa kjutñi paljaytača. Nižaza
jaknužt ančhucui Yoozquin kuzziz
cjissinčhucžlaja, jalla nii quintu
tjapa žoñinacqui zizza. Jaziqui
wejrnacqui ančhuc puntuquiztan
anaž iya quint'asača. ⁹ Ninacapacha
wejtnacquiz quint'iñitača jaknužt
ančhucui wejtnacaž paljayta Yooz
taku catokchinčhuctažlaja, jalla nii.
Ančhucui žoñiž paata yooznacquiztan
zarakchinčhucča, werar žejtñi Yooz
sirwizjapa. ¹⁰ Nižaza ančhucui Yooz
Majch arajpachquiztan tjonz tjuñi
tjewža. Yoozqui niž Majch ticziquiztan
jacatatskatchiča. Jalla nii Jesusaqui
učhum casticunacquiztan liwriichiča.
Jalla nuž quint'iñitača ančhuc
puntuquiztan.

**PABLUŽ YOOZ TAKU
PALJAYÑI OJKTA**

2 Jilanaca, cullaquinaca, jalla tuž
zizza. Wejrnacqui ana ina anču-
caquiz tjonzinča. ² Ima ančhucquiz
tjoncan Filipos wajtquiz sufrichinča,
nižaza wejrqui inartatača. Jalla nuž
sufritaž cjenami Yoozqui wejrnaca

yanapchiċha, ana ekscan tjurt'ini kuzziz Yooz zuma liwriini taku paljayajo. Jalla nuż paljaychinċha, žoċinacaž wejtnacatan quintra anċa aptazanami. ³Niżaza wejtnaca paljaytaqui anataċha chekachuc, niżaza anataċha ana zuma kuzquiztan, niżaza anataċha anċhuc incallzjapa. ⁴Yooz Ejpqui wejrnaca tantiichiċha, walikazza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtnacaquiz niž zuma taku cumpjiichiċha. Jalla nii Yooz takupan paljayuċha wejrnacqui. Anal paljayuċha žoċinacaž kuz wali cjeajo kasi. Antiz Yooz kuz wali cjeajo paljayuċha. Yoozqui uċhumnaca kuz zizza, niżaza tantiċha ultimu. ⁵Anċhucqui tuž zizza, wejrnacqui anaċha zuma takunaca paljaychinċha wejtnaca partiquiz luzkatzjapa, niżaza persunalta ċhjulum tanzjapa. Weraral chiyuċha. Yoozakaz wejtnaca puntuquiztanaqui nii zizza. ⁶Cristuqui wejrnac apostolunaca cuhanžquichiċha. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui anċucaquiz mantiċi cjtasaċha. Pero anċhuc ana mantichinċha, niżaza wejtnaca honora wayt'iziċi anal pecasuċha, anċhucmi yekjanacami. ⁷Antiz wejrnacqui anċhuc zuma cwitican žejlchinċha, jaknužt tsjaa maatak žonqui persun wawa cwitassaja, jalla nuž. ⁸Niżaza anċhuc anċa k'ayachtuċha. Jalla nižtiquiztan anċucaquiz Yooz zuma liwriini taku paljaychinċha. Niżaza anċhucaltajapa ċhjulu paazmi listutċha wejrnacqui, ticz cjenami. Jalla nuž anċhuc peciċi cjiŋsiċha. ⁹Jilanaca, cullaquinaca, weriž langžta cjuŋzna. Majiċami weenami langzinċha oċaċnaca, wejtnaca persun wira mantinsjapa, niżaza anċhucalta ana ch'ama cjeajo. Jalla nuž kamchinċha liwriini Yooz taku paljaycan.

¹⁰Niżaza anċhucatan zuma kamchinċha. Yooz kuzcama

kamchinċha. Niżaza anaž jecmi wejtnaca quintra ċhjul ujmi tjezŋi atasāċha. Jalla nii anċhucqui zumpacha zizza. Yooz zakaz nii zizza. ¹¹Anċhucmi zakaz zizza, jaknužt tsjii ejpqui niž persun maati cwitassaja, jalla nižtapacha wejrnacqui anċhuc cwitassinċha. Anċhuc kuzzinċha, niżaza p'ekinchaychinċha, niżaza ċhižzinċhinċha, anċhuc zuma kamajo. ¹²Jaknužt Yoozquin criċhi žoċinacaqui zuma kamz waquiziċhaja, jalla nuž anċhucqui zuma kamz waquiziċha. Yoozqui nižquin criċchinaca utċiċha nižtan ċhica mantizjapa, niżaza nižtan ċhica honorchiz cjsjapa. Jalla nižtiquiztan zuma kamz waquiziċha.

¹³Anċhucqui weriž paljayta Yooz taku nonzinċhucċha, niżaza catokchinċhucċha, tuž cċican: "Tii takuċha ultim werar Yooz takuqui. Anaċha žoŋž takukaz". Jalla nuž catoktiquiztan tii zuma Yooz takuqui anċhuca kuznaca tsjan tsjan zuma cċiskatċha. Jalla nižtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquiž cċiwċha. ¹⁴Jilanaca, culluquinaca, anċhucqui walja sufriċhinċhucċha anċhuca persun wajtċhiz žoċinacaž ana wali paaŋiž cċen. Jalla nižta irata sufriċhiċha Judea yokquiz žejlŋi criċchinacami. Werar Yooz icliz žoċinacaž cċen nižta sufriċhiċha. Niżaza persun wajtċhiz žoċinacaž ana wali paaŋiž cċen, sufriċhiċha. Tsjiikaz anċhucaquizimi ninacžquizimi watchiċha. ¹⁵Nii Judea yokquiz žejlŋi judionacaqui Jesús Jiliri conċhiċha. Niżaza niž tuqui Yooz taku paljayŋi žoċinaca conċhiċha. Niżaza wejrnacqui ċhjatkatċhiċha. Niżaza jalla nuž paažcu tjapa žoċinacaž quintraž paaċha. Jalla nuž paatiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjċha. ¹⁶Wejrnacqui liwriini Yooz taku paljayz pecatuċha ana judio žoċinacžquiz, ninaca liwriita cjeajo. Nii anawali

paañi žoñinacazti wejrnac atajchiča. Jalla nižtiquiztan ninacacui juc'anti persun ujž yapkatčha. Jalla nuž ujnaca yapkattiquiztan Yoozqui wiñayaž wali casticu tjonkataquičha ninacžquiz.

PABLUQUI WILTA TJONZ PECČHA

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii kjažtapacha ančhucaquiztan ojkchinča. Jalla nekztan wejrnacui ančhuc anchal cjuñznuča. Jalla nižtiquiztan ančhuc ancha chertzpal pecaytuča. ¹⁸ Nižaza ančhucaquin irantisquizpan pecaytuča. Wejrnacaj ojkz pecan, Satanasaqui wejrnac atajchiča. Wejrqui wiltan wiltan ojkz cjichintača. Jalla nuž ojkz pectaj cjen, Satanasaqui wejr atajchiča. ¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuqui tjonacuīča. Nekztan niž yujcquiziqui ančhucaž cjen cuntintul cjeeča. Ančhucaž cjen wejrnacui tjewznača honora tanzjapa. Ančhucaž Yooz taku criichiž cjen, juc'antiž chipznača wejrnacui. ²⁰ Chekapan ančhucui wejtnacaquiz cuntintuž cjiskatča, nižaza wejrnac honorchiz cjiskatča.

3 Jalla nuž ančhucaquiztan ojkžcu, ancha ančhuc cjuñchinča. Jalla nekztan Timoteo učum jila cuhanžquichinča, ančhuc chertzni. Parti wejrnaczi Atenas wajtquiz ecliz cjichinča. ² Timoteuqui Yoozquin sirwiñičha, Cristuž liwriiz puntu paljaycan. Jalla nižtiquiztan Timoteuqui cuhanžquichinča ančhuc juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjejajo. Nižaza ančhucaquiz zumpacha Yoozquin criizjapa p'ekinchayajo, cuhanžquichinča. ³ Nižaza Timoteuqui ančhucaquin tjonžquichiča, ančhuca kuz ana turwayta cjisjapa pruebanacaj watchiž cjenami. Ančhucpacha zizza criichinacacui pruebanacaquiztan sufristanča, jalla nii. ⁴ Tuquiqui

ančhucatan žejlcan, wejrnacui nuž mazinčinča, učum criichinacžquiz pruebanacaj tjonacuīča, cjican. Jalla nižtapacha weriž chiita taku cumplissiča. ⁵ Jalla nuž ančhucaquiz pruebanacaj watan wejrqui quintu ana zizzi atchinča. Jalla nižtiquiztan ana iya awantichinča. Nekztan Timoteo cuhanžquichinča, ančhuca Yoozquin criichi kuz, jaknužt kamčhaja, jalla nii zizjapa. Pinsichinča, “Satanás diablut ančhuc tsjii kjutni cutiskatžcaa”, cjican pinsichinča. Ančhuc cutiskattasaž niiqui, wejtnaca obra inakaz cjitasača.

⁶ Tsjii kjaž majquiztan Timoteuqui quejpžquichiča Tesalónica wajtquiztan. Nižaza zuma quintunaca zjiicchiča tuž cjican: “Nii Tesalónica wajtchiz criichi žoñinacacui ancha Yoozquin kuzzizpanča, nižaza zumaž munaziča. Nižaza ninacami učumnacaj zumapanž cjuñkalča. Nižaza ninacacui učumnacatan ancha zalz pecča, jaknužt učumqui ninacžtan ancha zalz pecčhaja, jalla nižtazakazza ninacacui”. Jalla nuž cjican zuma quintunaca zjiicchiča ančhucaquiztan. ⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnac zakaz ancha sufrisnacami pruebanacami watučha. Jalla nuž cjenami nii ančhuca puntu zuma quint'itiquiztan wejtnaca kuzqui zuma cuntintutača. Ančhucaž Yoozquin tjapa kuzziz cjen, ancha cuntintutča. ⁸ Jaziqui zizzinča, ančhucui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpanča. Jalla nuž zizcu wejrnacui tsjii ew žeti tanžtažokazza. ⁹ Ančhucaž cjen Yoozquin ancha sparaquiž cjiwča. Nižaza ančhucaž cjen Yooz yujcquiz ancha cuntintuž wejrnacui. ¹⁰ Nižaza majiñami weenami Yoozquin mayizuča ančhucatan wejtnacatan persunpacha wilta zalzjapa. Nekztan ančhucaquiz tjaajznasača juc'ant zumpacha Yoozquin kuzziz cjisjapa. Ančhuca

kamaña čhjulut pjaltichaja, jalla nii tjaajnasacha.

¹¹ Jaziqui učum Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui wejr-naca irpijaal cjiwča ančucaquiz wilta zalzjapa. ¹² Nižaza Jesucristo Jiliriqiu ančucaquiz juc'anti zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, porapatmi nižaza tjapa žoñinacžquizimi. Jaknužt wejrnac ančucatan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata. ¹³ Jalla nuž zuma kam-tiquiztan Yoozqui ančuca kuz juc'ant tjurt'iñi cjiskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančuca kuzqui Yoozquinpanž cjequičha, Yooz Ejpž yujcquiziqui ana čhjul ućhiz cjisjapa. Jalla nuž cjequičha učum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Jalla niiqui tjonaquičha niž partir žoñinacžtanpacha.

LUCUTJINI ZUMA KAMZ WAQUIZIČHA

4 Jilanaca, cullaquinaca, jaknužt zuma kamz waquizičhaja Yooz cuntintu cjisjapa, jalla nuž tjaajinchinča. Nii zuma kamañ jaru kaminčhucča. Nižaza juc'anti niicama kamaquičha. Jalla nijapa ančucaquiz chiižinuča, nižaza rocuča, Jesucristo Jilirž cuntiquiztan.

² Tuquiqui ančucatan žejlcan, wejrnacqui Jesucristo Jilirž cuntiquiztan tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintanaca ančucqui zizza. ³ Yooztajapapan zuma kamajo, jalla nižtaž kamñiž pecča Yoozqui. Jalla nuž kamcan, anača adulteriu paazqui, nižaza anača tsjii luctakaqui yekja maatakžquiz pinzizqui. ⁴ Nižaza Yooztajapa kamcan, tjapa criichi žoñiqui ziz waquizičha, jaknužt criichinacaqui persun tjunatan zalz waquizičhaja, nižaza zalzcu jaknužt zumapanž kamz waquizičhaja, jalla nii. ⁵ Ana Yoozta kamñi žoñinacazti persun tjunatan ana zuma kamča.

Yekja maatakanacžquizpankaz pinsican kamñiča. Jalla nižta irata ančucqui anaž kamz waquizičha. ⁶ Anaž jec criichimi yekja jilž maataka kjutñi pinziz waquizičha. Nižaza yekja jilž maatakatan adulteriu paaz anaž waquizičha. Nižta paaquiz niiqui, jilž quintra uj paača. Jalla nuž ana zuma kamñinaca casticaquičha Yoozqui. Jalla nuž tuquiqui wejrnacqui ančucaquiz chiižinchinča. ⁷ Yoozqui učumnaca kjawzičha niž partiquiz cjisjapa, nižaza zuma kamajo, ana yekja kjutñi cjecjeyajo. ⁸ Jalla nii tjaajintaqui anaž žoñž kuzquiztan tjonča, Yooz kuzquiztanpan tjonchičha. Jalla nižtiquiztan jequit nii tjaajinta taku ana pajčhaja, niiqui Yooz ana pajča. Yoozqui ančuca kuzquiz niž Espíritu Santo luzkatchiča ančuc zuma kamajo.

⁹ Tsjiilla wejr cjiwča, criichi jilanacžtan zuma munaziz puntuquiztan. Jalla nižta puntuquiztan Yoozqui ančucaquiz tjaajinchinča porapat zuma munazizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui ančucaquiz nii puntuquiztan ana ancha cjijrača. ¹⁰ Jalla nuž zuma munaziñchucča tjapa Macedonia yokquiz kamñi criichinacžtan. Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančuc chiižinuča, ančuca kuz juc'anti munaziñi cjisla, jalla nuž cjiwča. ¹¹ Nižaza ančucqui zuma llan kuzziz cjee. Yekja žoñž asuntuquiz anapan mitiz waquizičha. Pero persun kamañ wirquiz kuz tjaasa. Nižaza persun kjaržtan langznaquičha. Tuquiqui nuž ančucaquiz mantichinča. ¹² Jalla nuž ančuc zuma langztiquiztan ana criichi žoñinacaqui ančuc rispitaquičha. Nižaza ančucaquizpacha ana čhjulumi pjaltaquičha.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUIČHA

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaquiz ticzi žoñinacž puntuquiztan tjaajinz pecuča, ana ancha llaquita cjeajajo. Ana jacatatz wira tjewzñi žoñinacaqui llaquizičha tsjii ticzi cjenauqi. Ana nižta cjeajajo, ančhucaquiz tjaajinz pecuča. ¹⁴ Učhumqui criichinčhumčha, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha, jalla nii. Nižaza criichinčhumčha, Yoozqui Jesucristužquin criichi ticzinaca jacatatskataquičha. Nižaza ninaca Jesucristužtan chica tjonkatta cjequičha.

¹⁵ Nižaza tii Jesucristo Jiliriž tjaa-jinta taku ančhucaquiz tjaachinčha. Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñquiziqui prim-irauqi ticzi criichi jilanacaqui nižtan zalaquičha. Nekztan tii yokquiz žejtchi criichinacaqui tsewcchuc chjitž-tazakaz cjequičha, Jesucristužtan zalz-japa. ¹⁶ Učhum Jesucristo Jiliripacha tsewc arajpachquiztan chjijwžcaquičha. Nii orapacha criichinaca kjawznaquičha mantiñi joržtan. Nižaza tsjii pajk jilir arc anjilaqui kjawznaquičha. Nižaza Yooz trompeta tjawunznaquičha. Jalla nekztan Cristužquin ticzi criichinacaqui jacatatskattaž cjequičha. ¹⁷ Tii muntuquiz žejtchi criichinacž tuqui jacatatskat-taž cjequičha. Nii ticzi criichinacaž jacatatskattiquiztan parti criichinacaqui ninacžtan juntupacha chjitžtazakaz cjequičha. Nekztan tsewcchuc tsjir tayp-iquiz Jesucristo Jiliržtan zalaquičha. Jalla nekztanaqui tjapa criichinacaqui tirapanž Jesucristo Jiliržtan wiñaya kamaquičha. ¹⁸ Jalla nii zizcu, nii taku-nacžtan porapat kuzasnaquičha.

5 Jilanaca, cullaquinaca, čhjulator Jesucristuqui quejpžcačhaja, nižaza ima niž quejpžcan čhjulut watačhaja, jalla nii pizc puntuquiztan ančhucaquiz

ana anchal cjjiručha. ² Ančhucqui nii pizc puntu zumpacha zizza, Jesucristo Jiliriqi tiripintitž tjonžcaquičha. Žoñinacaž ana čhjulu pinsita, tiripintit tsjii tjañiqui luzza. Jalla nižtaž cjequičha Jesucristo Jiliriž tjonzqui. ³ Ana criichi žoñinacaž “Walikal kamok” cjenpan, nižaza cuntintu želan, tiripintit Yoozqui ninacžquiz tsucnaquičha casticž tjuñžtan. Jaknužut tsjaa ic maatak žon tiripintit laaquičhaja majtsjapa, jalla nižtaž tiripintit ana criichi žoñinacaqui castictapanž cjequičha. Nii casticz tjuñquiztan ana atipa ataquičha. ⁴ Jilanaca, cullaquinaca, ana criichinacaqui zumchiquiz kamčha. Ančhuczi anaž zumchiquiz kamčha. Jalla nižtquiztan Jesucristuž tjonzqui anaž ančhuc tsucnaquičha tsjii tjañižtakaz. ⁵ Tjapa ančhucqui Yooz zuma kjañ jiczquiz kamiñčhucčha, anaž zumchiquiz kamiñčhucčha. ⁶ Jalla nižtquiztan Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñi ančhucqui listu tjaczi zuma kuzziz tjewznaquičha. Zuma kamcan, listupachaž tjewžna, ana tjažtažokaz. Ana criichi žoñinacaqui ana juyzu paačha Jesucristo tjonz tjuñi puntuquiztan. Ana nižta cjee. Jesucristuž tjonz tjuñi zuma listuž tjewžna, tjaji watsi kuzziztakaz. Nižaza zuma kamzjapa persun wira cwitasa. ⁷ Weenqui žoñinacaqui panž tjajčha. Nižaza weenqui žoñinacaqui licčha, panž licčha. Jalla nuž paacan, ana iya čhjulumi pinsičha. Jalla nižtačha ana criichi žoñinacaqui. Jesucristuž tjonz puntuquiztan ana juyzu paačha. ⁸ Ančhucqui ana nižta cjee. Učhumnacaqui Yooz kjan jiczquiz kamiñčhumčha. Jalla nižtquiztan persun kuz zuma Yooz jiczquiz kamzjapa, cwitasa. Yoozquin tjapa kuztan cjee, Yooz ančhuc Satanasquiztan tsjitsinajo. Nižaza criichi žoñinacžtan zuma munaziza.

Nižaza ančhucqui liwriiz tjuñi zuma listuž tjewžnaquiča. Jalla nuž kaman armichiztakaz cjequiča. Jalla nižtiqiztan Satanasaqui ančhuc ana atipasača. ⁹Yoozqui učumnaca ana utchiča casticta cjisjapa. Pero Yoozqui učumnaca utchiča, zuma liwriita wira tanzjapa Jesucristo Jilirž cjenauqi. ¹⁰Jesucristuqui učum laycu ticziča, žejtchi criichinacami ticzi criichinacami nižtan chica cuntintu kamajo. ¹¹Jalla nižtiqiztan porapat p'ekinchayrasaquiča, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Nižaza porapat yanaparasaquiča, zuma kamañchiz kamzjapa. Anziqui ančhucqui porapat yanapassa. Jalla nuž tirapan porapat yanaparasaquiča.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

¹²Jilanaca, cullaquinaca, ančhucatan Yooz taku paljayñi žoñinaca žejlča. Jalla ninacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančuca irpiñinacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančucaquiz zuma tawkžtan chižiñi žoñinacžquiz rispitaquiča. Yooz Jilirž uchtaž cjen nii žoñinacž mantuquiz žejlča ančhucqui. Jalla ninacžquiz rispitažo rocuča. ¹³Ančhucqui tjapa nii žoñinacami ancha rispitaquiča ninacž Yooztajapa langztiquiztan. Ninacžtan zuma munazaquiča. Nižaza ančhucqui porapat zumapanž kamaquiča.

¹⁴Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz chiižinžcuča, jayrazñi criichinacžquiz zumpacha trabajzjapa chiižinajo, nižaza ururñi kuzziz criichinaca tjup kuzziz cjeajajo, nižaza llajllasñi kuzziz criichinaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatajo. Nižaza tjapa criichinacžtanami pasinziz kuzziz cjee.

¹⁵Tsjii žoñiqui ana wali paatan tsjiizuñiqui ana nižta ayni tjepunz waquiziča. Antiz zuma munaziz waquiziča porapatmi nižaza tjapa žoñinacžtanami.

¹⁶Čhjulu watanami cuntintuž cjee. ¹⁷Yoozquin tirapanž mayiza. ¹⁸Čhjulu watanami Yoozquin sparaquiča cjee. Jalla nuž ančhucalta Yooz munča ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen.

¹⁹Espíritu Santuž obra tjeeznan, ana nii ataja. ²⁰Nižaza Yooz taku paljayñi žoñinaca ana iñara. ²¹Antiz nii paljayñi žoñinacž taku zumpacha tantiya, werar Yooz taku ana werar Yooz taku, jalla nii. Zuma Yooz takuž cjenauqi, kuzquiz nii taku catokaquiča. ²²Ultimu ana werar Yooz taku cjequizñi, nii taku ana catokaquiča. Čhjul ujmi nižaza anawalinacami anapan paa.

²³Učhum Yoozza cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii učhum Yooz ančucaquiz niiž kuzcamapankaj kamkatla. Nižaza Yoozqui ančuca kuzmi, animumi, janchi curpumi zumapaj cwitila ana tsjii uj cjeajajo, Jesucristo Jilirž tjonzcama. ²⁴Yoozqui ančhuc kjawziča niiž partiquiz cjisjapa. Yoozza niiž taku panž cumpliñiqui.

²⁵Jilanaca, cullaquinaca, oracionžtan yanapžcalla.

²⁶Tjapa criichi jilanacžquiz zuma tsaanaquiča, jaknužt ančuca tsaanz cuzturumpi žejlčhaja, jalla nuž.

²⁷Wejrqui ančucaquiz tjiinuča, tii carta tjapa criichi jilanacžquiz liži-naquiča, jalla nuž.

²⁸Učhum Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz yanapt'ila. Nužukazza tii cartaqui. Amén.

*SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL
SAN PABLO A LOS*

TESALONICENSES

1 Wejrnacqui Pablužtan, Silvanužtan, Timoteužtan tii cartal cjiŕŕcučha ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacžhucčha. Nižaza učhumčha Yooz Ejŕžquinami Jesucristo Jiliržquinami kuzzizqui. ²Jalla nižtiquiztan Yooz Ejŕžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz zumaŕ yanapt'ila. Nižaza walikaj kamkatla. Nižaza zuma contento kuzziz cjiskatla.

**CRİICI ŽOÑINACAQUI
SUFRİSTANČHA**

³Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaž zuma kamtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwčha. Jalla nužupan chiiz waquizučha. Ančhucqui juc'anti juc'anti Yoozquin kuzziz cjissa, nižaza juc'anti juc'anti porapat zuma munaziñi kuzziz cjissa. ⁴Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhuca honora parlučha Yooz iclizanacquinami. Ančhucqui walja sufricanami, nižaza žoñinacaž chjaawjkatta cjenami awantichinčhucčha. Ančhucčha pasinziz kuztan Yoozquin tira tjurt'iñčhucqui. Nižaza Yoozquinčha tjapa kuztan tira žejlŕqui. ⁵Jaziqui ančhucqui Yooz partirquiz cjen sufriskattačha. Jalla nižta sufritaqui kjanapacha tjeēža, Yooz Ejŕquui ančhucjapa tantiichičha, ančhucqui Yooz arajpach wajtquin luzkatz waquizičha, jalla nii.

⁶Yoozqui nii ančhucaquiz chjaawjkatñi žoñinaca legali casticaquičha. Anziqui ninacaqui ančhucaquiz sufriskatčha. Ultimquiziqui Yoozqui ninacžquiz sufriskataquičha.

⁷Nižaza ančhucaž sufritiquiztan Yoozqui ančhucaquiz jeejskataquičha Jesucristo Jilirž tjonŕ tjuñquiziqui. Nižaza wejtnacaquiz jeejskataquičha. Tsewc arajpachquiztan Jesucristuqui niž walja azziz anjilanacžtan jecž-caquičha. ⁸Tsjii ujžtakaz kjakaquičha. Jalla nii uj irata ana Yooz pajñinacž quintra cjequičha. Ninacaqui castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat učhum Jesucristo Jilirž zuma liwriñi taku ana cazzit cječhaja, jalla ninacami castictaž cjequičha. ⁹Jalla tjapa nii casticta žoñinacami wiñayaž sufraquičha. Yooz yujcquiztanaqui wiñayaž chjatkattaž cjequičha. Arajpachquin Yoozqui niž zuma azi tjeeznaquičha. Pero nii casticta žoñinacaqui Yooz zumanaca anaž cheraquičha. ¹⁰Jalla nii Jesucristo Jilirž tjonŕ tjuñquiziqui, Yooz partir žoñinacami nižquin honora waytazaquičha. Ančhucqui wejrnacaž paljajta Yooz taku catokchinčhucčha. Nižaza Jesucristuž tjonŕ cheržcu, Yooz taku catokchinacaqui ispantichi cjequičha. Pero contintuž cjequičha.

¹¹Wejrnacqui tirapan Yoozquin mayizučha ančhucaltajapa, ančhuc ultimu liwriita cjejajo. Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha nižta ultimu liwriita cjejajo. Jaziqui Yoozqui ančhucaquiz liwriita cjis waquizkataquičha. Jalla nuž mayizučha. Yoozqui niž aztan ančhucaž zuma pinsitanacami cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz mayizučha. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen, ančhucqui zuma obranaca paačha. Yoozqui niž aztan tjapa ančhuca zuma obranaca cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz mayizučha. ¹²Jalla nekztanaqui ančhucaž zuma kamchiž cjen Jesucristo Jiliriqui honorchiz cjequičha. Nižaza Jesucristuž cjen ančhucqui honorchiz zakaz cjequičha. Tjapa nižtanaca wataquičha učhum Yooz Ejŕžtan Jesucristo Jiliržtan

uĉumnacaquiz okzñiž cjen, nižaza yanapchiž cjen.

ANA WALI PAAÑI ŽOÑŽ PUNTU

2 Jilanaca, cullaquinaca, uĉum Jesucristo Jilirž tjontanaqui, uĉumqui juntjapznaquiĉha, nižtan zalzjapa. Jalla nii puntuquiztan anĉhucaquiz intintiskatz pecuĉha. ²Yekjap žoñinacaqui anĉhucaquiz incallzkatz pecĉha, “Jesucristuqui tjonchikalĉha” cjican. Jalla nižta chiita taku nonžcu, anaž anĉhucqui tsuca. Nii takunaca ana juyzu paa. Nižaza anaž kuz turwayskata. Ninacaqui cjiĉha, “Yoozqui Pablužquiz nii taku tjaachiquiĉha. Nekztan Pablupacha wejtquiz quint'ichiĉha, ‘Jesucristuqui tjonchikalĉha’, jalla nii. Nižaza Pabluqui nuž tsjii cartiquiz cjijrchiĉha”. Jalla nuž cjiĉha nii toscara chiiñi žoñinacaqui. Jalla nižta chiita taku nonžcu, ana criyaquiĉha. ³Ana jaknužumi nii Jesucristuž tjonz puntuquiztanami incallta cjee. Ima Jesucristuž tjonan, walja žoñinacaqui juc'ant Yooz quintra cjistanĉha. Nižaza tsjii juc'ant ana wal žoñiqui jecžcaquiĉha. Wiruñauqui nii žoñiqui wiñaya casticta cjequiĉha. ⁴Jalla niiqui ĉjul yooznacquiztanami juc'ant tucquin cjis pecaquiĉha. Nižaza ultim werar Yooz quintrami, nižaza žoñiž paata yooz quintrami aptasaquiĉha. Nižaza tjapa tii muntuquiz amtitanaca quintra aptasaquiĉha. Nižaza nii ana wal žoñiqui, “Wejrtĉha chekan Yooztqui” cjequiĉha. Werar Yooz timpluquinpankaz julznaquiĉha Yooztakaz.

⁵Anĉhucatan žejlcan, jalla nižtapan paljaychinĉha. ¿Ana cjuñž anĉhucjo? ⁶Tii zakaz nonžna anĉhucqui. Nii juc'ant ana wali paañiqui atajtaĉha. Wiruñauqui Yooziž pinsita timpu niiqui parizaquiĉha. ⁷Anziqiu ana wali

paañinaca žejlĉha. Nižaza ana walinaca paaĉha. Nii ana walinaca paañinaca atajtaĉha, ĉjul ana walimi ana paajo. Wiruñauqui nii atajñiqui ana iya atajaquiĉha. Nekztan ĉjul ana walimi paata cjesaĉha. ⁸Jalla nii ana atajanaqui nekztan nii juc'ant ana wali paañiqui jecžcaquiĉha. Nekztanaqui Jesucristo Jiliriqui tjonžcu, persun tawkžtan nii ana wali paañi conaquiĉha. Nižaza walja aztan tjonžcu nii ana wali paañi liwž akznaquiĉha Jesucristo Jiliriqui. ⁹Satanás cjita diabluqui nii juc'ant ana wali paañi žoñi jesckataquiĉha. Nižaza Satanás aztan ispantichuc milajrunacami siñalanacami paaquiĉha žoñinacžquiz incallzjapa. ¹⁰Niž ana wal kuzcama kamcan tjapaman milajrunaca paaquiĉha, nižaza tjapaman takunaca parlaquiĉha, incallzjapa. Jalla nuž ojklaycan incallaquiĉha infiernuquin ojkñi žoñinacžquiz. Jalla nii žoñinacaqui Yooz werar taku ana catokz pecchiĉha, liwriita cjisjapaqui. ¹¹Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jakjurpaychiĉha, incallta cjeyajo werar Yooz taku ana criñiž cjen. Nižaza nii ana liwriita žoñinacaqui toscar takupan criyaquiĉha. ¹²Ninacaĉha ana wali paatanacapankaz jzstasñiqui, jalla nižtiquiztan tjapa nii Yooz taku ana criichi žoñinacaqui casticaž cjequiĉha.

ILLZTA ŽOÑINACAQUI LIWRIITA CJEQUIĉHA

¹³Yooz k'ayi jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui anĉhucaž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjistanĉha. Tuqui timpuquiztanpacha Yoozqui anĉhuc illzipanĉha liwriita cjisjapa. Nižaza ultimupan liwriitaž cjequiĉha Espiritu Santuž cjen, nižaza werar taku criichiž cjen. Nii Espiritu Santuqui anĉhucaquiz ancha zuma yanapĉha, anĉhuca kuz ultimu zumapankaz cjisjapa. ¹⁴Jalla nijapa Yoozqui anĉhuc kjawziĉha.

Wejrnacaž zuma liwriiñi Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui ančhuc kjawz-iča, Jesucristo Jiliržtan ančhucqui zuma honorchiz cjisjapa. ¹⁵Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, tirapan tjurt'iñi kuzziz cjee. Wejrnacqui ančhucaquiz tjaajinchinča, chiita takunacžtanami nižaza cjiirta takunacžtanami. Jalla nii tjaajinta takunaca anapan tjatzna. Nii tjaajinta jaru panž kama. ¹⁶Učhum Yooz Ejpqui učhumnaca okziča, nižaza niiča wiñayjapa cuntintu cjiskatñi. Nižaza učhumnaca okžcan, ančhucaquiz tjewskatča, arajpachquin nižtanpan zuma kamz, jalla nii. ¹⁷Yooz Ejpžtan učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacapacha ančhuca kuznaca p'ekinchayaquiča. Nižaza ninacqui ančhucaquiz juc'ant tjurt'iñi kuzziz cjiskataquiča tjapaman walinaca paajo, nižaza tjapaman wali takunaca parlajo. Jalla nuž ančhucaltajapa mayizuča.

3 Jilanaca, cullaquinaca, tiicamakal chiižinača. Wejtnacalta Yoozquin mayiza, Yooz taku tjapa kjutñi paljayajo, nižaza mayiza nii paljayta Yooz taku tjapa kuztan catokta cjeajo. Jalla nižta ančhucqui Yooz taku catokchinčucča. ²Nižaza Yoozquin mayiza, ana wal kuzziz žoñinacžquiztan wejrnac tsijsinajo. Yekjap žoñinacqui anača Yoozquin kuzziz. ³Jesucristo Jiliriča cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan niiqui ančhuca tjurt'iñi kuzziz chejl-naquiča, nižaza anawalinacquiztanž zumapanž cwitaquiča. ⁴Ančhucaž Yooz Jiliržquin kuzziz cjen, wejrnacqui tantiichinča, ančhucqui wejtnacaž mantitacama kamiñchucča, nižaza niicama tira kamcan želaquiča, jalla nii. Jalla nužupan cjequiča. ⁵Jesucristo JiliriQUI ančhuca kuz irpila, Yooz irata jilanacžtan zuma munazajo, nižaza Jesucristuž irata pasinziz kuzziz cjeajo. Jalla nuž mayizuča.

ANA JAYRAZCU LANGZ WAQUIZIČHA

⁶Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz mantuča. Jayrazñi jilanacžquiztan zarakaquiča. Jalla ninacqui wejrnacaž tjaajintacama ana kamča. ⁷Jaknužt wejrnacqui kamučhaja, jalla niicama ančhucalaqui kamsa. Wejtnacaž kamaña yatekaza. Wejrnacqui ančhucatan žejlcan walja langzinča. ⁸Nižaza kjayžcu t'antami čherimi lujlchinča. Majiñami weenami walja langzniñiča ochañcama, ančhucalta ana ch'ama cjeajo. ⁹Ančhucaltan žejlcanaqui wejrnacqui ančhucaquiztan čheri mayiñ cjichuca cjitasača. Ultimquiz anal maychinča. Antiz langzinča, tsjii kamaña tjeezjapa. Jalla niwjtanaqui tsjii zuma kamaña tjeez pecchinča, ančhucqui nii kamañquiz jaru kamzjapa. Jakziltat lujlz pecčhaja, langz waquiziča. ¹⁰Ančhucatan žejlcan, chiižinchinča. “Jakziltat ana langz pecčhaja, jalla niiqui anaž lujlz waquiziča yekž čherquiztan”. ¹¹Pero tsjii quinto nonzinča. Yekjap ančhucaquiztan ana langžcu kamñiquiča. Ana langžcu, ana persun luraña paažcu, jayrazcan yekja žoñž asuntunacquiz mitisñiquiča. ¹²Jalla nižta žejlñi žoñinacžquiz mantuča ana nižta cjisjapa. Učhum Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninacžquiz chiižinuča, zuma kuzziz nižaza ana mitisñi kuzziz langznaquiča persun wira mantinzjapa, jalla nii.

¹³Jilanaca, cullaquinaca, zuma paazjapa anaž očhlla. ¹⁴Jakziltat tii weriž cartiquiz cjiirta taku anapanž catokz pecčhaja, jalla nii zumpacha cheraquiča, jecčhalaj nii. Nižta žoñžquinaqui anapanča tjonzqui, nižaza anapanča nižtan ojklayzqui, nii žoñipacha azajo nižž anawal kamañquiztan. ¹⁵Anaza nižjapa

quintra cjee, antiz nii criichi jilžquiz zuma tawkžtan chiižina.

¹⁶ Jesucristo Jiliriča cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii zakaz ančuca kuz walikaj cjiskatla zapurumi nižaza čhjulu cjenami. Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančucatan chicapachaj kamla. ¹⁷ We-

jrqui Pablutča. Anziqui tii ančucaquin tsaanz letranaca persun kjaržtan cji-jržcuča. Jalla nužupan zapa cartiquiz wejt firmapan firmuča. ¹⁸ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumaj yanapla. Nužukazza. Amén.

*PRIMERA CARTA DEL
APOSTOL SAN PABLO A*

TIMOTEO

1 Wejrtča Pablutqui. Timoteo jila, amquin tii cartal cjijrčučha. Jesucristuž illzta apostultča wejrqui. Jalla nii apóstol puestuquin učum Liwriiñi Yooz Ejpqui Jesucristo Jiliržtanpacha wejr utchiča. Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewža učumqui. ²Timoteo jila, amquin tii cartal cjijrčučha. Weriz Yooz taku paljaytaž cjen amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča. Jaziqui wejt maati cuntamča. Amča lijitum criichi žoniñi. Yooz Ejpžtan učum Jesucristo Jiliržtan amquiz zumaj yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

**ANA WALI TJAAJININACA
TJONAQUIČHA**

³Tuquiqui ima Macedonia yokquin ojkan wejrqui amquiz rocchinča, Efeso wajtquin želajo. Anziqui wila rocuča nicju tiraka želajo. Jalla nicju žejlcan, amqui tsjii žoninacžquiz chiižinz waquiziča. Jalla ninacžquiz amqui mantaquičha, Yooz taku ana iya tsjii kjutñi tjaajnajo. ⁴Nižaza mantaquičha žoniž pinsita quintunacquizimi ana kuz tjaajo. Nižaza tuquita atchi ejpnacž tjuunac puntuquizimi anapanča nijcchucqui kuz tjaazqui. Jalla nuž amqui mantaquičha. Jalla nižta parlanacqui panž inakazza, kuznaca turwayskatñi alajača. Nižta parlanacqui anapanž učumnacquiz yanapča, Yooziž tjaata kamañquiz juc'ant zuma kamajo. Yooz kamañquiz kamcan, Yoozquin kuzziz cjicjiñi, jalla niiz walča.

⁵Jalla nuž wejrqui mantuča, criichi žoninacž porapat zuma munazajo. Zuma kuzzizpan, nižaza ana čjul ujmi

cjuñžcu, zuma munaziz waquiziča. Nižaza tjapa kuztan Yoozquin criican, jalla nižta kuzziz žoninacqui zuma munaziz waquiziča. ⁶Jalla nižta zuma kamañquiztan tsjii žoninacqui chekachuc ojkičiča. Jaziqui parleeka parlis pecniča, ana čjulquiz waquiziñi. ⁷Nižaza walja zizñi Moisés lii tjaajiñi cjis pecča. Ninacazti tjaajinžcupacha, persuna chiita ana intintassa. Nižaza “Tužupanča werar razunacqui” cjiscupacha, ana panž niiz persuna tjaajintacqui intintazasača.

⁸Yooziž Moisesquiz tjaata liinacqui zumača, Yooz kuz jaru lijituma tjaajintaž niiqui. ⁹Nižaza lii puntuqui tužuča: Moisés liinacqui anatača ut'ayta zuma kamñi žoninacžtajapa. Antiz ana zuma kamñi žoninacžtajapa ut'aytatača. Zuma paaznaca ana juyzu paañi žoninacžta, nižaza Yooz kuzcama ana kamñi žoninacžta, nižaza ana Yooz sirwiñinacžta, nižaza uj paañinacžta, nižaza Yooz kamañ jicz ana pecñinacžta, nižaza ana Yooz rispitiñinacžta, nižaza persun maa ejp conñinacžta, nižaza žoni conñinacžta, ¹⁰nižaza adulteriuquiz ojklajñi žoninacžta, nižaza luctakpora ana wali paasñinacžta, nižaza žoni tanñinacžta, nižaza toscara chiiñinacžta, nižaza toscar juramentužtan chiiñinacžta, nižaza tjapa zuma tjaajintanacž quintr paañinacžta, jalla ninacžta ut'aytatača Moisés liinacqui. ¹¹Zuma tjaajintanacqui zuma liwriiñi Yooz tawk jaručha. Yooz takuqui azzizza, žoninaca liwriizjapa. Walja zuma Yoozqui wejtquiz nii liwriiñi taku zizkatchiča, nižaza wejtquiz cumpjiichiča, žoninacžquiz paljayajo.

**JESUCRISTUQUI PABLUŽQUIZ
ANCHA OKZIČHA**

¹²Yooz taku paljayajo, Jesucristo Jiliriqui wejtquiz yanapchiča.

Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sparaquiz cjiwča. Jesucristuqui wejr cumpliñipan cherziča. Jalla nižtiquiztan apóstol puestuquiz wejr utchiča nii sirwajo. ¹³ Tuquiqui wejrqui Jesucristuž quintra chiiñtača, nižaza niž quintra iñariñtača. Nižaza Jesucristužquin criichi žoñinacž quintra payiñtača. Jalla nuž paanami nižaza chiyani, Yoozqui wejtquiz okziča. Ima Jesucristužquin criican, jalla nuž ana wali ojklaychintača ana ultim werara zizcu. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtquiz ancha okziča. ¹⁴ Učhum Yooz Jiliriqui wejtquiz walja zuma okziča. Jaziqui Jesucristuž cjen, Yoozquin tjapa kuztan cjissinča wejrqui, nižaza Yooztan ancha munaziñi kuzziz cjissinča.

¹⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, ujchiz žoñinaca liwriyi. Jalla nii takuča ultim razunaqui. Nižaza tjappachaqui nii taku catokz waquiziča. Tjapa ujchiz žoñinacžquiztan wejrtča juc'ant ujchiztqui cjiwča. ¹⁶ Jalla nuž cjenami, Yoozqui wejr zumapan okziča, Jesucristuž zuma pasinziz kuz tjeezjapa. Weriž cjen, tjappacha zizaquiča, Jesucristo ancha zuma pasinziz kuzziz, jalla nii. Tjapa ujchiz žoñinacžjapa Jesucristuqui zuma pasinziz kuzzizza. Cristužquin criyaquiz niiqui, čhjul žoñimi Yooztan wiñaya kamaquiča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan tjapa mantiñi Yooz honoraž wiñayjapa waytitaj cjila. Yoozqui wiñaya žejlča, nižaza ana ticznasača, žoñž čhjucquiz anaž cherta cjesača. Tsjillapanikazza Yoozqui, nižaza niipanča juc'ant tjappacha zizñiqui. Jalla nii Yooz honora wiñay wiñaya tirapan waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁸ Timoteo jila, wejt maati cuntamča. Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza

Satanás partiranacž quintra cjee. Tuquiqui tsjii criichi jilanacaqui am puntuquiztan Yooziž tjaata taku chiichiča. Nii takunaca cjuñzna. Jalla nii tawj jaru amqui Yooz sirwiz puestuquiz utžtača. Jaziqui amquin tii chiižinuča. ¹⁹ Tirapan Yoozquin tjapa kuzziz cjee, nižaza zumapan kama. Zuma kamcan, am kuzquiz ana ujnaca cjuñznaquiča. Yekjapaqui persun kuzquiz ujnaca cjuñžcu, ana juyzu paachiča, nii ujquiztan ana jaytichiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana uj tantiyasñi kuzziz cjissiča, nekztan Yooz kamañ jiczquiztan zarakchiča. ²⁰ Jalla nižta paachiča Himeneužtan nižaza Alejandružtan. Jalla ninaca Satanás kjarquiz intirjichinča, ana Yooz quintra iya chii zizajo.

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

2 Tsjiižtan cjiwča. Primeraqui chiižinžcuča jalla tuž: Tjapa žoñinacžta Yoozquin mayizaquiča, nižaza zuma kuztan Yooztan parlaquiča, nižaza tjapa žoñinacžtajapa Yoozquiztan roct'ižinaquiča, nižaza Yoozquin sparaquiz cjequiča. Jalla nuž mayiziz waquiziča tjapa žoñinacžtami, ² nižaza tjapa pajk mantiñi jilirinacžtami, nižaza tjapa jilirinacžtami. Jalla nuž mayiziz waquiziča, walikaz kamajo. Jalla nuž kamcan, Yoozquin sirwiñi kuzziz cjee, nižaza nižta kuzziz kamcan jilirinacžquiz rispitiñi kuzziz cjee. ³ Jalla nižta kamaquiz niiqui, walikazza. Nižaza jalla nižta kamz cjen, učhum Liwriñi Yoozqui cuntintuž cjequiča. ⁴ Učhum Liwriñi Yoozqui tjapa žoñinaca liwriita cjis, jalla nii pecča. Nižaza tjapa žoñinaca werar taku pajñi cjis, jalla nii zakaz pecča. ⁵ Tsjii Yoozpanikaz žejlča. Nižaza žoñinacaltajapa tsjii Yoozquiz pjalt'ižini

žejlča. Jalla niiča Jesucristuqui. Učhum irat žoñi cjiscu, ⁶tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacž laycu ticziča. Jalla nuž ticžcu ninacž ujquiztan pacchiča. Yooz pinsita timpu tjonžcu, jalla nekztan nii zuma liwriiñi quintuqui žoñinacžquiz paljaytatača. ⁷Jalla nii Jesucristuž žoñinacž laycu ticzi quintu wejrzakaz paljajuča. Nižta paljayajo, Yoozqui wejr apóstol puestuquiz utchiča. Wejr utchiča werar liwriiñi Yooz taku tjajajajo ana judfo žoñinacžquin. Ninacžquin Yooz taku paljajinča, ninaca Jesucristužquin kuzziz cjeajo. Wejrqui Jesucristužquin criichiž cjen weraral chiyuča. Ana toscaral chiyuča.

⁸Tjapa kjutñi žoñinacaqui Yoozquin mayiziñi cjičhaj cjiwča. Jalla niil pecuča. Zuma kuzziz, nižaza ana žawjchi kuzziz, nižaza ana ch'aazñi kuzziz, nižaza zuma kuztan kjara waytizcu, jalla nuž mayiziñi cjičhaj cjiwča.

MAATAKŽ PUNTU

⁹Nižaza maatakanacami zuma kuzziz cjispanča. Zuma zquitinaca anaž juc'anti cujtzni cjičhaj cjiwča. Anača iziwiri maatakažtakaz cujtzqui. Nižaza anača ricachužtakaz cujtzqui. Anaž ancha ist'asaquiča. Nižaza maatakanacami anača persun ach charquiz ancha quitsnacchiz cjequiča. Nižaza anaž ancha čhjul alajanacchiz cjequiča. Nižaza anaž ancha zquitinaca cujt cutaquiča. Jalla nižta zquitinacquizimi nižaza cusasanacquizimi ana kuz tjaa. ¹⁰Antiz zuma kamzquin kuz tjaa. Zuma kamz waquiziča Yoozquin kuzziz criichi maatakanacami. ¹¹Nižaza maatakanacami ch'uju žejlcan tjajinta takunaca catokspanča, ana čhjulu chiizcu. ¹²Nižaza žoñinaca cheran maatakanacami luctakanacžquiz anaž

tjaajinz waquiziča; nižaza anaž mantiz waquiziča. Nižaza maatakanacžlaqui ch'uju žejlcan luctakanacž takunaca nonspanča. ¹³¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo, maatakanacž puntuquiztanajo? Jalla tužuča niiqui. Tuquiqui Yoozqui Adán paachiča. Nekztan Eva paachiča. ¹⁴Nižaza Adanžquiz anatača incallta. Antiz Evaquiztača incallta. Incallskattiquiztan Evaqui ujquiz tjojtsinča. ¹⁵Maatakanacami maatakž kamañquiz kamz waquiziča, maatinaca majtcan. Nižaza Yoozquin kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz, nižaza ana ujchiz zuma kamañ kuzziz, nižaza humilde kuzziz, jalla nižta kuzzizpan kamaquičz niiqui, liwriita cjequiča maatakanacami.

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

3 Jakziltat icliz jilirž puestuquiz luz pecčhaja, jalla niiqui zuma Yooztajapa langz pecniča niiqui. Jalla nii takuqui ultim werarača. ²Jalla nižtiquiztan jakziltat icliz jilirž puestuquiz luzaja, jalla niiqui zuma kamañchiz žoñi cjispanča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui niž puntu cjiñiča, “Zuma žoñinpanča, ana ujchiz” cjicanaqui. Niiqui tsjaa tjunchizpanikaz cjispanča. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma pan kamñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma kamtiquiztan rispittaž cjispanča. Nižaza tjonžñi žoñinacžquiz kjawzñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma tjaa-jiniž kuzziz cjispanča. ³Nižaza anapan licñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispanča, antiz pasinziz kuzzizpan cjispanča. Nižaza anapan ch'aazñi kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecni kuzziz anapan cjispanča. ⁴Nižaza niž kjuychiz žejlñi žoñinaca zuma irpiñi cjispanča. Nižaza niž maatinacami zuma cazñi nižaza walja rispitiñi, jalla nižta kuzziz cjispanča. ⁵Tsjii icliz jiliriqui niž persun kjuy žoñi-

naca ana zuma irpiñi atchucažlaj ni-
iqui, jalla nižtiquiztan, ĵaknužt Yooz
icliz žoñinaca zuma irpasajo? ⁶Nižaza
tsjii icliz jiliriqui anaž uzca criichi žoñi
cjesača. Uzca criichi cjesaž niiqui, mi-
tarazi kuzziz cjisnasača, nektanaqui
ujquiz tjojtsnasača. Nižaza jaknužt di-
abluqui niž ujquiztan casticta cječhaja
jalla niža irata nii žoñiqui uj paatiquiz-
tan casticta cjequiča. ⁷Nižaza icliz
jilirinacaqui tjapa žoñinacžquiz rispittaž
cjispanča, criichi žoñinacami, ana cri-
ichi žoñinacami. Ana criichi žoñinacaqui
nižquiz ana rispitaquič žoñiqui, juc'anti
nižquin ujnacaž tjojtnasača. Jalla niž-
tiquiztan diabluqui nii žoñžquiz ujquiz
tjojtskatasacha.

⁸Jalla niža zuma kamañchiz
zakaz cjispanča iclizquiz yanapñi
žoñinacaqui. Jalla ninacaqui zuma
rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza
ninacž chiita taku cumpliñi kuzziz
cjispanča. Nižaza anapan licñi
kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecñi
kuzziz anapan cjispanča. ⁹Tuquiqui
Jesucristuž puntumi nižaza nižquin
kuzziz puntumi ana tjapa ziztatača.
Anziqui kjanacama paljaytača. Nii
Jesucristuž puntu zuma zizñi kuzziz
cjispanča. Nii iclizquiz yanapñi
žoñinacaqui ana uj paañi kuzziz
cjispanča. ¹⁰Tsjii žoñiqui iclizquiz
yanapz puestuquiz luzasaž niiqui,
primeraqui niž persun kamaña
zumpacha tantiitaž cjispanča.
Nektan zuma kamañchiz cjequič
niiqui, iclizquiz yanapz puestuquiz
luzasača. ¹¹Jalla niža zuma
kamañchiz cjispanča iclizquiz yanapñi
maatakanacami. Nii maatakanacami
walja rispitta kamañchiz cjispanča.
Nižaza anapan ana wal quinto
joojooñi kuzziz cjispanča. Nižaza
ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza
tjapa cumpliñi kuzziz cjispanča.
¹²Nižaza iclizquiz yanapñi žoñinacaqui

tsjaa tjunchiz alajakaz cjispanča.
Nižaza niž persun maatinacami kjuy
žoñinacami zumapanž irpiñi cjispanča.
¹³Jakziltat iclizquiz yanapz puestuquiz
zuma cumplačhaja, jalla niiqui zuma
honorchiz cjequiča, nižaza juc'ant tjup
kuzziz cjisnaquiča, Jesucristužquin
criiz puntuquiztan paljayzjapa.

¹⁴⁻¹⁵Wajilla wejrqui amquin ojcz
pecuča. Pero anat uri tjonz atučhani.
Jalla nižtiquiztan tii takunaca amquin
cjijrččuča. Tii takunacaž cjen amqui
zizaquiča, jaknužt Yoozquin criichi
žoñinacaqui parti Yooz maatinacžtan
kamz waquizičhaja, jalla nii. Yooz
maatinacača werar žejtñi Yooz
iclizauqui. Yooz icliz žoñinacaqui
werar Yooz tawkuizimi tjurt'iñi
kuzzizpanča. ¹⁶Anaž jecmi kjaž
cjesača tii puntuquiztan. Tuquiqui
Jesucristuž puntumi, nižaza Yooz
kamañ puntumi ana tjapa ziztatača.
Anziqui nii puntunacami kjanacama
ziztača. Tii Jesucristuž puntunacača
chekanaqui. Jesucristuqui učum irat
curpuchiz tjonchiča tii muntuquiziqui.
Jacatattiquiztan Yooz Espíritu Santuqui
tielarchiča niž puntuquiztan,
lijituma Yooz kamañchizza, jalla
nii. Nižaza Yooz anjilanacaqui
Jesucristo cherchiča. Nižaza tjapa
tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz
Jesucristuž puntuquiztan paljaytača.
Nižaza tjapaman žoñinacaqui nižquiz
criichiča. Nižaza Jesucristuqui tsewc
arajpachquin wilta quejpchiča. Jalla
nii puntunacača chekanaqui.

ZUMA TJAAJINTA TAKUNACA

4 Tsjii puntu cjesača. Yooz
Espíritu Santuqui kjanapacha
intintazkatchiča jalla tužu: Ima
Jesucristuž wilta tjonan, yekjap
criichinacaqui Yoozquin criizquiztan
zarakaquiča. Tsjii kjutñi irpitaž
cjequiča incallñi zajranacaž cjen,

nižaza nii ana wal zajranacž tjaajintaž cjen. ²Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui incallñi kuzziz cjican toscar takunaca paljayaquiča. Nižaza ninacž toscar takunaca nonžcu, yekjap werar Yoozquin criichinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakaquiča. Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui ujquiztan ana sint'iñi kuzziz cjequiča, nižaza ana uj naazñi kuzziz cjequiča. ³Nii ana wal žoñinacaqui anapanž lucutjñi zalzqui cjican mantaquiča. Nižaza tsjii čherinaca lujlzm, anapanž lulzqui, cjican mantaquiča. Nii incallñi žoñinacaqui jalla nuž cjequiča, pero Yoozqui nii čheri tjaachiča, žoñinacaž lulajo. Jalla nižtquiztan Yoozquin criichinacami werar Yooz tawkquiz criichinacami nii čheri lulasacha Yoozquin sparaquič cjižcu. ⁴Tjapa Yooziž tjaata čherinacaqui walipankazza. Yoozquin sparaquič cjižcu lulasacha. Anapanča "Lujljapača anawaliqui" cjizqui. ⁵Yoozquin sparaquič cjižcu, nižaza Yooz taku chižcu, čjul čherimi walipankaz cjesača, lujljapa. ⁶Jalla nii weriž tjaajinta takunaca criichi žoñinacžquiz tjaajnaquiča amqui. Nekztan amqui Jesucristužtajapa zuma sirwiñim cjequiča. Yooz tawk jaru, nižaza Yooz puntu zuma tjaajintanac jaru zuma kamčamča. Nižaza zuma tjaajnaquič niiqui, juc'ant zuma kamañchiz cjequiča. ⁷Ana wal quintumi nižaza zumzu žoñinacž quintumi anapan nonznaquiča. Antiz Yooz kuzcamapankaz kamzquinča kuz tjaazqui. ⁸Curpu ejercicio paakatzqui curpuquizkaz yanapča. Yooz kuzcama kamzqui curpuquizimi kuzquizimi tjappachquizpanž yanapča. Nižaza tii muntuquiz kamz žejtzquizimi arajpach muntuquiz kamz žejtzquizimi yanapča. ⁹Jalla werar razunača nii takuqui. Jalla nižtquiztan catokz

waquiziča. ¹⁰Učhumqui žejtñi Yoozquin criichiž cjen tjewznaquiča arajpachquin Yooztan kami ojkzjapa. Jalla nuž tjewžcan, učhumqui Yoozta ancha langža nižaza sufriča. Jalla nii žejtñi Yoozza ultim werar Liwriñiqui. Niižquin criichinacaqui liwriita cjequiča. Nižaza tjapa žoñinacaqui liwriita cjesača, nižquiz criyaquič niiqui.

¹¹Jalla nii puntu tjaajintanaca mantaquiča, nižaza tjaajnaquiča amqui. ¹²Amqui tjowaž cjenami žoñinacžquiz rispitskataquiča, amiž zuma kamtiquiztan. Amqui zumapan kamaquiča, nižaza zumapan chiyaquiča, nižaza žoñinacžtan zuma munazaquiča, nižaza Yoozquin tjapa kuzzizpan cjequiča, nižaza litum kamañchiz cjequiča. Nekztan jaknužt amqui zuma kamčaja, jalla nii cheržcu, parti criichi žoñinacaqui am iratapacha zakaz zuma kamasacha. ¹³Nižaza wejt tjonzcama, parti criichi žoñinacžquin Yooz taku liizinzjapa kuz tjaaquiča. Nižaza Yooz taku liižcu parti criichi žoñinacžquin zumpacha chižžinaquiča. Nižaza ninacžquiz tjaajnaquiča. ¹⁴Tuquiqui icliz jilirinacaqui kjaržtan amuntuñ lanziča. Nižaza am puntuquiztan tsjii Yooziž tjaata taku chiichiča, "Yooz tjaata kamañchiz cjequiča" cjicanaqui. Nekztan jalla nižta Yooz kamañchiz amquiz cjiskatchiča. Amqui nii Yooz kamaña ana cutznaquiča.

¹⁵Jalla nii am kamañ puesto cumplisjapa, tjapa kuz tjaaquiča. Nii kamañ jaru kama. Jalla nižta kamz cjen, amqui juc'ant juc'ant zuma kamaquiča. Nižaza parti criichinacaqui am juc'ant zuma kamñiž cjen nayaquiča. ¹⁶Jaziqui am persun kuzquizimi nižaza amiž tjaajintanacquizimi cuitaza, zumapan cjisjapa. Weriž chižžintanaca tirapan cjuñzna. Jalla nuž zuma cjuñznaquič niiqui, ul-

timquiziqui liwriitam cjequiĉha. Niżaza amiż tjaajinta catokchi žoñinacaqui li-wriitaž zakaz cjequiĉha.

ŽEW MAATAKANACŽ PUNTU

5 Tsjiilla cjesaĉha. Irarchiz ejpnacžquiz ana ancha ujznaquiĉha. Antiz persun ejpžtakaz zuma tawkžtan chiižinaquiĉha, niž ana wali paatiquiztan jaytiskatzjapa. Niżaza parti luctak žoñinacžquiz persun jilanacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiĉha. ²Niżaza irarchiz maatakanacžquiz persun maažtakaz zuma rispitchiz razunžtan chiižinaquiĉha. Niżaza parti maatakanacžquiz persun cullaquinacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiĉha, zuma kuztan. Maatakanacžquiztan zumapan pinsaquiĉha.

³Niżaza ultim t'akjir žewanacžquiz okznaquiĉha. ⁴Tsjaa žew žonqui maatinacchiz niżaza ajlchinacchiz cjesaž niiqui, jalla ninacaqui naa žew maaquiz okz waquiziĉha. Jakziltat Yoozquin criichižlaj niiqui, persun famillžquiztan žew maatakanacžquiz yanapz waquiziĉha. Nii žew maatakanacaqui famill ocjalanaca jwesi yanapchižlani. Žew maatakanacžquiz yanapzpanž waquiziĉha persun familiaqui. Jalla nuž Yooz yujcquiziqui walipanikaz cjequiĉha. ⁵Jakzilta t'akjir žew žonmi zinalla žejlĉhaj niiqui, jalla naaĉha werar žewqui. Naaqui Yoozquin kuzziz cjenauqui arajpachquin kami ojcz, jalla nii tjewža. Niža tjewžcan naaqui majiñami weenami Yoozquin ancha mayizinĉha. ⁶Jakzilta žew žonmi tii muntuquiz kamzquinkaz kuz tjaachi žejlĉhaja, jalla naaqui criichi žoñž cuzturumpi paachi cjenami, ana Yoozquin kuzziz zuma kamĉha. ⁷Persun famillž žewnacžquiz okz waquiziĉha. Jalla nuž mantaquiĉha amqui, žewanacami ninacž familianacami

ana ujchiz cjisjapa. ⁸Persun famillžquiztan tsjii t'akjiri žejlĉhaj niiqui, famillžquiztan mantinta cjis waquiziĉha. Ana mantintažlaj niiqui, nii famillchiz žoñinacaqui Yooz kuzcama kamz ana cumpliĉha. Niżaza niža žoñinacaqui tsjan ana zuma kuzzizza ana criichinacžquiztanami.

⁹Jakzilta žew maatakanacž tjuumi icliz listiquiz žejlĉhaja jalla ninacaqui yanapta cjesaĉha. Niżaza nii žew maatakanacaqui yanapzjapa sojta tunc wata jilchiz cjistanĉha. Niżaza tsjii luctakžtan panikaz zalsintaĉha naa žewqui. ¹⁰Niżaza žoñinacaqui naaža zuma kamtiquiztan pajta cjistanĉha. Niżaza naa žewqui maatinaca zuma irpiñtacha. Niżaza tjonzñi žoñinacžquiz zuma atintiñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza criichi žoñinacž kjojcha humilde kuzziz ajwsinintaĉha. Niżaza sufriñi žoñinacžquiz zuma yanapñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza tjapaman wali paatanacžquiz kuz tjaañi cjispanĉha. Jalla niža zuma kuzziz žew maatakanacaqui iclizquiztan yanapta cjesaĉha.

¹¹Ima sojta tunca watchiz cjen žew maatakanacaqui anaž icliz listiquiz apuntita cjesaĉha, yanapta cjisjapa. Listiquiz apuntita cjisjapaqui, žew maatakanacaqui tsjii icliz jilirinacž acuerduquiz luztanĉha. Tur žew maatakanacaqui wilta zalz pecaĉhani. Wilta zalaquič niiqui, nii acuerduquiztan ulanspanĉha. Jalla nuž ulantiquiztan Cristuž quintražtakaz cjequiĉha. ¹²Nii primero acuerduquiztan ulantiquiztan ujchiz cjequiĉha. ¹³Niżaza turapacha žew maatakanacaqui kjuyquiztan kjuya ojklayasaž niiqui, jayraž cjesaĉha. Niżaza ana wali quinto joojooñiž cjesaĉha. Niżaza yekja žoñž parliquiz mitisñi cjesaĉha. Jaziqui ana zuma takunaca chiichiyaĉhani. Niža

chiichiizqui inapankazza. Anapan waquiziča. ¹⁴Jalla nižtiquiztan tur žew maatakanacaqui zalz waquiziča. Zalzcu, ocjalchiz cjesača. Nižaza kjuya luraña cwitiñi cjesača. Jalla nižta zuma kamañ quintrā žoñinacaqui icliz žoñinacžquiz anaž inarasača. ¹⁵Yekjap žew maatakanacazti Yoozquiztan zarakchiča, nižaza Satanás diabluz kuzcama ojkča.

¹⁶Jakzilta criichi luctakami maatakami persun famillžquiztan tsjaa žew žon žejlčhaja, naa žew žon yanapz waquiziča, icliz žoñinacžta ana ch'ama cjejajo. Jalla nižtiquiztan ultim t'akjir chawc žew maatakanacžquiz icliz paažtan yanapta cjesača.

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

¹⁷Jakzilta icliz jilirit zumpacha irpačhaja, parti criichi žoñinacaqui nii jiliržquin zuma honora tjaaz waquiziča, nižaza zuma pacz waquiziča. Nižaza Yooz taku paljayñi jiliržquizimi, nižaza Yooz taku tjaajñi jiliržquizimi juc'ant honora tjaaz waquiziča, nižaza juc'anti pacz waquiziča. ¹⁸Tuquitanpacha cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsji trigo jojñi aznuqui ñujcžtan ana ñucasača ana lulajo”. Nižaza cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat langžñižlaja, jalla niiqui pacta cjis waquiziča”.

¹⁹Nižaza tsjii žoñikaz icliz jiliržquiz uj tjojt nasaz niiqui, jalla nii žoñž chiitauqui anača nonzqui. Antiz tsjii pucultan čhjepultan tisticu žoñinacž ujchizpanča cjesaz niiqui, ninacž chiitauqui nonznaquiča. ²⁰Nižaza jakzilta icliz jilirit uj paañi žejlčhaja, jalla nižquiz ujsnaquiča parti criichi jilanacž yujcquiz. Jalla nižtiquiztan nii parti žoñinacaqui uj paaz jiwjataquiča. ²¹Jaziqui Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristužtan nižaza Yooziž illzta anjilanacžtan, jalla ninacž yujcquiziqui amquiz man-

tuča, nii weriž tjaajintanac jaru kamajo, nii. Nižaza jalla nuž kamcan anapanča pjali cjecisqui. Nižaza tjapa žoñinacžtan tsjii kuzziz cjis pecsa. ²²Nižaza ima icliz jilirž puestuquiz uchan, nii žoñž kuz zumpacha tantižinaquiča. Ana zumpacha tantiyaquič niiqui, tsjii amiž uchta icliz jiliriui ujquiz tjojt nasasača. Nekztan parti žoñinacaqui amquiz zakaz uj tjojt nasasača. Jaziqui ima uchcan zumpacha tantiž waquiziča. Nižaza am persun kuzquiz cuitasa ana ujquiz tjojt sapa.

²³Amiž walu ancha laa laa cjenauki, anam kjaz alaja licaasača. Tsjii kulla cunta koluc vinulla licsnasača.

²⁴Yekjap žoñinacž uj paatanacaqui kjanapacha tježta cjiisa ima casticta cjisnan. Yekjap žoñinacž uj paatanacazti chjojžta cjesača, casticz tjuñicama. Nekztan tježtaž cjequiča. ²⁵Jalla nižtapacha yekjap žoñinacž zuma paatanacaqui kjanapachača. Yekjap žoñinacž zuma paatanacazti ana chertača. Pero anaž tirapan chjojžta cjequiča. Pjalz tjuñquiziqui tježtaž cjequiča.

6 Criichi žoñinacžquiz chiižina, tuž cjan: Patrunž mantuquiz kamñi piyunanacaqui persun patrunžquiz rispita, parti žoñinacž werar Yooz quintrā ana chiyajo, nižaza tjaajinta Yooz taku ana inarajo. ²Nižaza jakzilta piyunanacat criichi patrunchizlaj niiqui, juc'anti rispita, ana quintrā chiila, nii patrunaž criichiž cjen. Antiz juc'anti nii patrunžta langžinspanča. Am patrunchača criichi maziui. Jalla nižtiquiztan zuma k'ayi jilača niiqui. Jalla nii puntunaca chiižinaquiča, nižaza tjaajnaquiča.

ANA WALI TJAAJINACŽ PUNTU

³Tsjii žoñiqui tsjemat pinsita takunacžtan tsjii kjutñi tjaajnačhani. Jalla nižta ana wali tjaajnaquič

niiqiu, Jesucristo Jiliriž zuma tjaajintanacquiztan tsjemataž tjaajinča. Nižaza nii žoñiqiu Yooz mantita kamañquiztan tsjemata kamaña tjaajinča. ⁴Jalla nižta tjaajiñi žoñiqiu mit kuzzizza. Yooz puntunaca ultim werara ana zizza. Nižaza nižta tjaajiñi žoñiqiu ana wali kuzziz cjen žoñinacžtan ch'aazkaz pecča. Čjul taku puntuquiztan ch'aazkaz pecča. Jalla nuž ch'aazcan chjaawjkatas žejlča, nižaza t'aka t'akaž cjissa, nižaza žoñinacqui quintr chiyas žejlča. Nižaza porapat uj tjojtñassa. ⁵Nižaza nii millk'u kuzziz žoñinacqui porapat ana tucuziñi ch'aasñiča. Ninacqui Yooz pinsitanacami zuma werar razunanacami ana zizza. Tii muntuquiz wali jiru kamz cjis pinsican, Yooz jiczquin luzza. Nii wali jiru kamzqui, "Jalla nii kamzkazza waliqui", cjican pinsiñiča. Jalla nii ana wal pinsitanacchiz žoñinacžtan ana munazaquiča. ⁶Pero tsjiikaz cjiwča. Yooz jiczquiz kamzqui ancha waliča, wali jiru kamzquiztan juc'anti. Yoozquinkaz kuzziz cjican žoñinacqui cuntintu cjequiča. ⁷Tii muntuquiz nasuquiu učumquiu ana čjulchiztača. Nižta irata ticžcuquiu tii muntuquiztan ana čjulchiz okaquiča. ⁸Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlcan, čherchizimi zquitchizimi cuntintu cjistanča. ⁹Jakziltat wali jiru cjis pecčhaja, ujquiz tjojtsnasača, nižaza ana wal jiczquiz lusasača. Nekztan zumzu pinsamintuchiz cjesača. Nižaza persun quintr ana wal kamzquikaz pecasača. Nekztan nii ana wal kamtiquiztan tjappacha pertaquiča. Liwj akztaž cjisnaquiča nii žoñiqiu. ¹⁰Paazquin kuz tjaazqui tjapaman ana walinacquiz cjiskatča. Paazquin kuz tjaacan yekjap criichi žoñinacqui Yoozquiztan tsjii kjutñi chjichta

cjissiča. Nekztan persunpacha wira ancha sufriskatča.

TIMOTEOŽQUIZ CHIIŽINTA TAKUNACA

¹¹Timoteo jila, amqui Yooz žoñimča. Jaziqui ana walinacžquiz anapan kuz tjaaqiča. Antiz zuma kamzquin kuz tjaaqiča. Yooz kuzcama kama. Nižaza Yoozquin kuzzizpan cjee. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza pasinziz kuzziz tjurt'a. Nižaza humilde kuzziz cjee. ¹²Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Satanás diabluž partiranacž quintr cjee. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapa, kuz tjaaqiča. Arajpachquin wiñaya kamajo Yoozqui am kjawziča. Nižaza nuž kjawztan, amqui walja žoñinacž yujcquiz ticlarchamča, "Yoozquinkaz kuzziztča wejrqui" cjican. ¹³Timoteo jila, Yoozqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacžquiz žeti tjaacha. Nižaza Jesucristuqui Poncio Pilatuž yujcquiz Yooz Ejpžquinkaz kuzziztača. Jaziqui Yooz yujcquizimi Jesucristuž yujcquizimi wejrqui amquin mantuča, ¹⁴Yooz kamañquikaz kama, jalla nii. Nekztan žoñinacqui Yooz kamaña quintr ana čjul chiyasača, nižaza Yooz kamañquiu zumapankaz tjeežta cjequiča, Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñicama. ¹⁵Yooz Epiž pinsita timpuquiz Jesucristuqui wila tjonaquiča. Yooz Ejpqui zinta zuma Yoozza. Jalla niiča tjappachquiztanami cekanaquiu. Nižaza Yoozqui tsjan pajk jiliriča čjul jilirinacžquiztanami. Nižaza niiča juc'ant azziz mantiñiqui čjul mantiñinacžquiztanami. ¹⁶Yoozpankazza wiñay žejtchizqui. Nižaza anaž jec ujchiz žoñimi Yoozquin macjati atasacha juc'ant zuma kjañquiz kamchi, nekztan. Jalla nižtiquiztan anaž jec žoñimi Yooz cherchiča, nižaza ana cherasača. Yoozqui wiñaya honorchiz

cjila. Nižaza wiñaya mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁷ Amqui tii muntuquiz wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča, ancha cusasanacchiz cjenami ana mita kuzziz cjeýajo. Anaž wiñaya nižta wali jiru kamasača. Jalla nižtiquiztan cusasanacquiz anača kuz tjaažqui. Antiz Yoozquinkaz kuz tjaa. Nii žejtñi Yoozpankaz učumnacaquiz tјapaman wintizunanaca tjaača, učumnaca cuntintu kamzјapa. ¹⁸ Nižaza nii wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča tuž kamajo. Ninacaqui zuma obranaca paaz waquiziča. Nekztan zuma obranacaž paachiž cjen ultim werar wali jiruž cjequiča Yooz yujcquinaqui. Nižaza ninacaqui zuma kuztan ninacž cusasanacžtan žoñinacžquiz yanapz waquiziča. Ana zkutu kuzziz cjis waquiziča. ¹⁹ Jalla nuž zuma obranaca paatiquiztan arajpachquin ultim werar cusasanaca juntaquiča.

Nuž juntitiquiztan, ultimupan Yoozqui arajpachquin ninacžquiz zuma kamkataquiča, wiñaya. Jalla nii arajpachquin wiñay kamzquin kuz tjaaž waquiziča. Nii kamzqui juc'ant zumača. Jalla nuž wali jiru žoñinacžquiz mantaquiča amqui.

²⁰ Timoteo jila, wejrqui amquiz tјapa Yooz puntunacquiztan tјaajinchinča. Jalla nii tјaajintanaca zumpacha cjuñzna, nižaza nii јaru kama. Nižaza ina žoñž takunaca ana nonžna. Ana Yooz takunacača ninacž takunacaqui. Nižaza zuma tјaajintanac quintra chiitaqui ana nonžna. Yekјap žoñinacaqui tsјii kјutñi chiižcuqui, “Zuma zizta takuča weriž chiitaqui”, cјiñiča. ²¹ Nižaza yekјap criichi žoñinacaqui nii ana wal taku catokžcu Yoozquiztan tsјii kјutñi zarakchiča. Ana zuma kuzziz cjissiča.

Yoozqui am wintijla. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A

TIMOTEO

1 Wejrtča Pablutqui. Yooz muñañpi jaru Jesucristuž illta apostoltča. Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinacžquiz taku tjaachiča, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacžquiz wiñaya arajpachquin kamkatzjapa. Jalla nii wiñaya kamz puntuquiztan paljayajo wejrqui apóstol puestuquiz uchtitča. ²Timoteo jila, amqui wejt k'ayi maati cuntamča. Jalla nekztanaqui tii cartal cjiyržcuča. Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui amquin zumaj yanapla, nižaza amquin okžla, nižaza zuma cuntintu kuzziz kamkatla.

TIMOTEOŽQUIZ CHIIŽINTA TAKU

³Wejrqui majiñami weenami Yoozquin mayizican, am cjuñuča. Am cjuñžcu, wejrqui amiž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwča. Yoozquin tjapa kuztan lijituma sirwuča. Jaknužt wejt tuquita atchi ejpnaca Yoozquin zuma sirwitčhaja, jalla nuž Yoozquin sirwuča. ⁴Wejrqui cjuñuča, amiž wejtquiztan kaazniž cjen. Nižaza wilta am cherez anchal pecuča. Nekztan cuntintul cjeeča. ⁵Nižaza cjuñuča, amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča, jalla nii. Primeraqui am Loida cjiti matilliqui Yoozquin kuzziz cjissintača. Nekztan am Eunice cjiti maa Yoozquin kuzziz zakaz cjissintača. Nižazakaz amqui ultimupan Yoozquin kuzziz cjissamča.

⁶Yoozqui amquiz tsjii zuma kamaña tjaachiča, weriž am juntun kjaržtan lanžtan. Jalla nižtiquiztan amquin chiižinuča, nii zuma kamañquiz tira kamajo. ⁷Yoozqui učhumquiz eksni

kuzziz ana cjiskatchiča. Antiz tjup kuzziz cjiskatchiča, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjiskatchiča, nižaza zuma pinsiñi kuzziz cjiskatchiča. ⁸Jaziqui amqui anapanim azaquiča, učhum Jesucristo Jilirž fatora paljaycan. Wejrqui Jesucristuž cjen carsilquiz chawjctitča. Jalla nuž cjenami amqui ana wejtquiztan azaquiča. Amqui Yooz zuma liwriñi taku paljayniž cjen zakam sufriča. Nii sufrisquiztan ana jiwjatalla. Yoozqui amquiz azi tjaazcaquiča tjurt'izjapa. ⁹Nii azi tjaañi Yoozza učhum liwriichiqui. Nekztan učhum kjawziča nižquin tjapa kuztan kamzjapa. Yoozqui učhum ana kjawziča učhumnacaž zuma paatiquiztan. Antiz Yoozqui učhum kjawziča niž persun kuz munañpi jaru, nižaza niž persun okžni kuzziz cjen. Ima tii muntu želan Yoozqui tantiichiča, Jesucristužquin kuzziz žoñinacžquiz niž okžni kuz tjeeznaquiča, nii. ¹⁰Jazizti Yoozqui učhum Liwriñi Jesucristuž tjonchiž cjen niž okžni kuzziz tjeeziča. Jesucristuqui ticz liwj atipchiča persunaltajapami nižaza nižquin criichi žoñinacžtajapami. Nižaza liwriñi Yooz taku paljaytiquiztan, jaknužt žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamčhaja, jalla niiqui kjanzt'itača.

¹¹Jalla nii zuma quintu paljayajo Yoozqui wejr utchiča apóstol puestuquiz. Nižaza wejr utchiča ana judío žoñinacžquiz tjaajnajo. ¹²Jalla nižtiquiztanpacha wejrqui ancha sufruča tii carsilquiz chawjckatzcama. Jalla nuž cjenami wejrqui anapan azuča, werar Yooztan tsjii kuzziz cjen. Werar arajpach Yoozquinpanž kuz tjaachinča. Nižaza tuž cjiwča, wejt Yoozqui walja azzizza. Jaziqui niiqui weriž cumpjiita wira cuitaquiča Jesucristo tjonz tjuñicama. Jalla niča zuma werar razunaqui.

¹³Werjqui amquiz zuma tjaajinch-inča. Jalla nii tjaajintacama amqui tirapan tjapa kuztan kamaquiča. Yoozquin kuzzizpan cjequiča, nižaza žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjequiča. Jalla nuž kamaquiča Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen. ¹⁴Yoozqui amquin niž zuma tjaajintanaca tjaachiča. Jalla nii zuma taku cuitaquiča. Učhum kuzquizpachača Espíritu Santuqui. Jalla ni-iqui amquiz yanapaquiča nii Yooz taku zuma lijituma tjaajnajo.

¹⁵Tjapa nii Asia provinciquiztan tjonchi žoñinacqui wejr zinalla ecchiča. Jalla ninacquiztan Figelo, nižaza Hermógenes, jalla ninacqui wejr ecchizakazza. Nii zizza amqui. ¹⁶Onesiforožti ancha wejr kuzziča wiltan wiltan. Nižaza weriž carsilquiz chawjctaž cjen ana azziča. Jalla nižtiquiztan zuma okžni kuzziz Yooz Jiliriqui nižquiz zumaj yanapla, niž familianacžtanpacha. ¹⁷Roma cjita wajtquiz želan, nii Onesiforo jilaqui wejr ancha kjurchiča zalañcama. ¹⁸Jesucristo Jiliriz pjalz tjuñquiziqui Yooz Jiliriqui nii Onesiforožquin okžni kuzziz cjequiča. Efeso wajtquin želan, Onesiforoqui jaknužumi criichi žoñinacžquin yanapchiča, jalla nii amqui zuma zizza.

JESUCRISTUŽ ZULTATUŽTAKAZ CJISPANČHA

2 Timoteo jila, wejt maati cuntam-ča. Tjup kuzziz cjee. Jesucristuqui amquiz yanapaquiča. ²Wejrqui walja žoñinacaž želan Yooz taku tjaajinch-inča. Ninacžtanpacha amqui weriž tjaajintanaca nonzamča. Jalla nii tjaajinta takunaca amqui tjaajnaquiča zuma cumpliñi kuzziz žoñinacžquizimi. Nekztan nii žoñinacqui yekjanacžquizimi tjaajnasacha.

³Amqui Jesucristužquin sirwiñiž cjen sufraquiž niiqui, nii sufriquiztan

ana jiwjata. Jalla nuž sufrican, Jesucristužquin tjurt'acuiča walja tjup zultatužtakaz. ⁴Jakzilta zultatut servicio militarquiz žejlčhaja, jalla niiqui militar asuntunacquiz tjapa kuz tjaacha. Ana panž civil asuntunacquiz kuz tjaasacha. Niiž comandantiž mantuquiz cjissa, nii comandantiž kuz wali cuntintu cjiskatzjapa. Jaziqui zultat lii jaruž kamča, anapanž civil lii jaruž kamča. ⁵Jalla nižta irata jakzilat pelota uzinčhaja, pelot uzinz lii jaru uzinztanča. Ana pelot uzinz lii jaru uznaquiž niiqui, anapanž premio ganasacha. ⁶Nižaza jakzilta langžni žoñit zkala langžaja, jalla niiqui primeraž zkal čherquiztan lulasacha. ⁷Jalla nii weriž chiita puntuquiztan tantiya. Jalla nekztan Yooz Jiliriqui tjapa nii puntuquiztan zumpachaž intintiskataquiča.

⁸Nižaza Jesucristuž puntu cjuñzna. Jesucristuqui David cjita tuquita jilirž majchmaatinacquiztan tjonniča. Jesucristuž ticziquiztan jacatatchi puntu cjuñzna. Jalla nii liwriñi takupacha paljayuča. ⁹Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz chawjcta sufruča, criminal žoñižtakaz. Jalla nuž weriž carsilquiz chawjcta želanami, liwriñi Yooz takuqui anača chawjcta. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui tirapanž paljaytača. ¹⁰Jalla nižtiquiztan wejrqui walja sufruča Yooziž illzta žoñinacažquiz juc'ant wali cjiskatzjapa. Sufruča ninacami wejrmi ultimu liwriita cjisjapa. Jesucristužquiz kuzziz cjen ninacami wejrmi wiñayaž liwriita cjequiča, nižaza arajpachquin wiñaya honorchiz cjequiča.

¹¹Jesucristuqui učhum laycu ticziča. Jalla niiča ultim werar razunaqui. Učhumqui tuquita ana wal kamañquiztan ticzi žoñinacažtakaz cjissinčhumča, nii ana wal kamañquiz ana iya kamajo. Jaziqui ew kamañchiz

cjissinčhumčha. Jalla nižtiquiztan Jesucristužtan kamčha.

¹² Nižaza Jesucristužquiz sirwiñiž cjen sufračaj niiqui, tjurt'ichi kuzziz kamz waquizičha. Nekztan tjurt'ichi kuzziz tirapan cjequiz niiqui, učumqui nižtan chica mantaquičha. Učumqui Jesucristužquiz nicaquiz niiqui, niiqui nižaza učum nicaquičha.

¹³ Jaziqui učumž Jesucristužquiz criiz ana cumpliciž cjenami, nii Jesucristuqui tirapanž niž ecta taku cumplaquičha. Niiqui persun taku anapanž nicasačha.

YOOZTAJAPA ZUMA LANGZPANČHA

¹⁴ Amqui criichi jilanacžquiz nii puntu cjuñskataquičha. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninacžquiz zumpacha chiižinaquičha, jalla tužu: Anaž ch'aazaquičha ina žoñž takunac puntuquiztan. Jalla nuž ch'aazqui anaž čjuljapa sirwičha. Nižaza nii ch'aazta taku nonžni žoñinacaqui Yooz jiczquiz kamzquiztan tsjii kjutni chjichtaž cjesačha. ¹⁵ Amqui Yooztajapa tjapa kuztan langzna, Yooz yujcquiziqui zuma langzni žoñi pajta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz žejlcan amqui ana čjulquiztan azasačha. Nižaza Yooztajapa langžcan, niž werar liwriiñi taku legali paljaya. ¹⁶ Ina žoñž takunacaqui anačha chiizqui. Jalla nii ina takunaca chiyasaž niiqui, tsjan tsjan tsjii kjutni žoñinacžquiz irpaquičha. ¹⁷ Nii ana wal chiizqui zuma kamañanaca ana wali cjiskataquičha, jaknužt tsjii laa cjiñi tjapa curpu ana wali ch'ujlkatčhaja, jalla nižta. Jalla nuž watchičha Himeneožtan Filetužtan, jalla ninacžquiz. ¹⁸ Jalla ninacaqui werar Yooz tawkquiztan tsjii kjutni tsjemat taku parličičha, “Jacatatž tjuñiqui watchičha”, cjican. Jalla nuž chiitiquiztan yekjap criichinacž kuznacaqui turwayskatžcu, Yooz

jiczquiztan zarakskatchičha. ¹⁹ Jalla nuž cjenami Yoozqui nižquin kuzziz žoñinaca yanapčha tjurt'iñi kuzziz cjejajo. Jalla nižtiquiztan Yooz icliz žoñinacaqui tirapan tjuraquičha. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha, “Yooz Jiliriqui niž illzta žoñinacaž pajčha”. Nižaza, “Tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinacaqui ana wal kamañquiztan zarakstančha”. Jalla nužupančha.

²⁰ Tsjiilla cjesačha. Tsjii ricach žoñž kjuyquiziqui tjapaman cusasanaca žejlčha, korquiztan paata, nižaza paazquiztan paata, nižaza tabliquiztan paata, nižaza ljocquiztan paata, jalla nižta cusasanaca žejlčha tsjii kjuyquiziqui. Parti cusasaqui zuma visitanaca atintizjapa žejlčha. Parti cusasazti zapuru kamzjapa žejlčha. ²¹ Jalla nižta iratačha žoñinacaqui. Yooz Jiliriz atintizjapa, nižaza zuma honorchiz cjisjapa, zuma kamstančha. Nižaza nii ana wali chiñi žoñinacžquiztan cuitasaquičha. Yooz Jiliržtajapa sirwiñipankaz cjee. Nekztan Yooz Jiliriqui am ocupasačha. Nižaza listu cjesačha čjul wali paazjapami.

²² Tjotjowanacaqui ana wali pinsizcu, ana wali ojklayasačha. Amqui nižta anawali kamzquiztan cuitasaquičha. Yooz kuzcama kamaquičha, nižaza Yoozquinkaz kuzziz cjequičha, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjequičha, nižaza parti žoñinacžtan zuma kamaquičha. Amtan tjapa Jesucristo Jiliržquin kuzziz žoñinacžtan zuma kamz waquizičha. ²³ Nižaza zumzu ana zizni žoñinacaž ch'aaz puntunaca parlanaqui, ana mitisaquičha. Nii ch'aaz puntu parlaquiz niiqui, ultimupan juc'anti aptjapznasačha. Jalla nii zizza amqui. ²⁴ Jesucristo Jiliržquin sirwiñi žoñiqui anaž ch'aaz waquizičha. Antiz tjapa žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz kamz waquizičha. Nižaza zuma tjajañi kuzziz cjis waquizičha. Nižaza pasinziz

kuzziz cjis waquiziča. ²⁵ Nižaza Yooz tawk quintra žoñinacžquiz chiižinaquiča zuma humilde kuztan. Jalla nuž chiižinan Yoozqui cunamit ninacž kuz campiiskatačhani, werar Yooz tawk jaru wilta kamažo. ²⁶ Anziqini ninaquini diabluž kjarquiz žejlča, tsjii presužtakaz, diabluž mantita jaru ojkszjapa. Amiž humilde kuztan chiižintiquiztan Yoozqui cunamit diabluž kjarquiztan ninacžquiz liwriita cjiskatačhani.

ANCHA ANA WALI ŽOÑINACA ŽELAQUICHA

3 Jalla tižta zakaz intintazkatz pecuča. Ima Jesucristuž tjonan ch'amaž cjequiča zuma kamzjapa. ² Žoñinacaquini persun kuzcama kamzkaz pecaquiča. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiča. Nižaza persun honorchiz cjis pecaquiča. Nižaza mit kuzziz cjequiča. Nižaza Yooz quintra chiiñi cjequiča. Nižaza maa ejpž takunaca ana casñi cjequiča. Nižaza ana jecžquizimi sparaquiči cjiñi cjequiča. Nižaza Yooz kamañ puntu ana rispitaquiča. ³ Nižaza ana okzñi kuzziz cjequiča. Nižaza ana jecžtanami zuma kamaquiča. Nižaza žoñinacž quintra takunaca joojowaquiča. Nižaza jaknužt persun kuz pinsičhaja, jalla niicama ojklajñi cjequiča. Nižaza žoñi sufriskatz pecñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma žoñinacž quintran cjequiča. ⁴ Nižaza tarasuna paañi kuzziz cjequiča. Nižaza ana eksñiž malcreados cjequiča. Nižaza persun honorchiz cjis pecñi kuzzizkaz cjequiča. Nižaza persun kuzcama kamzquinkaz kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kamzquin anapan kuz tjaaquiča. ⁵ Ninaquini Yoozquin criichiz cuzturumpi jaru ojklajñi cjenami, ultimquiziquini persun kamañ wira kaz paaquiča, anaž Yooz

kamañ jaru cjequiča. Yooz aztan ana kamaquiča zuma kamzjapa. Jalla nižta kamñi žoñinacžtan anača ancha amigo pajasqui.

⁶ Nižaza yekjapanacaquini nii ana wal kamñi žoñinacžquiztan maatakžtan kjuyquiz luz pecča, nii kjuychiz uj paañi maatakžquiz incallzjapa. Nižta maatakanacaquini uj paazquiztan ana atipasača. Nižaza juc'ant juc'ant ujchiz cjijsa. Persun kuz ana ewjasñi atča. Jaziqini nii maatakanacaquini čjul ana wali pinsitanacž jaru ojklajča. ⁷ Zizñi cjis peccu, čjul tjaajintanacami catokča. Pero anawira werar Yooz taku intintazñi cjis atasača. ⁸ Jalla nižtakaztača pucultan yatinacaquini, Janes cjita žoñžtan nižaza Jambres cjita žoñžtan. Jalla ninaquini Moisés quintra paachiča. Jalla nižta irata nii ana wal kamñinacaquini werar Yooz tawk quintra paača. Nižaza nii ana wal kamñi žoñinacaquini ana zum pinsamintuchiz tsjii kjutñipan chiiñiča “Yoozquin kuzziztča” cjicanaquini. Pero zumpacha tantiita cjequiča. Nekztan ninacž ana zuma kuz kjanapacha tjeežta cjequiča, tjapa žoñinacž ninacž puntuquiztan werara zizajo. ⁹ Ninaquini tsjii ratupanikaz ninacž taku walkatasacha. Nekztan žoñinacpachaž ninacž taku zuma tantižcu ninacž ana zuma razunanaca nayaquiča. Jalla nižta watchiča Janetan Jambrestan.

PABLUŽ KAMTANAC PUNTU

¹⁰ Amzti weriž tjaajintanaca zumpacha catokchamča, nižaza weriž kamtanacami zumpacha zizzamča, nižaza weriž kuzquiz tantiitanacami, nižaza weriž Yoozquin kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma pasinziz kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma munaziñi kuzziz kamtanacami, nižaza weriž tjurt'iñi kuzziz kamtanacami, ¹¹ nižaza

žoñinacaž wejtquiz chjaajwkatcan kamtanacami, nižaza weriž sufrican kamtanacami. Jalla tjapa weriž kamtanacami zizzamča. Nižaza amqui zumpacha zizza, jaknužt wejtquiz watčhaja Antioqufa wajtquizimi, Iconio wajtquizimi, Listra wajtquizimi. Jalla nii watjanacquiziqui ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrichiž cjenami Yooz Jiliriqui wejr liwriichiča tjapa nii sufrisquiztan. ¹² Jalla nižta sufraquiča tjapa criichi žoñinacau. Jakzilta criichi žoñinacat Jesucristuž kuzcamapan zuma kamz pecčhaja, jalla nižta sufraquiča tjapa ninacau. ¹³ Nižaza ana wal kamñi žoñinacami nižaza incallñi žoñinacami tsjan juc'anti ana waliž kamaquiča, žoñinacžquiz incallaquiča, nižaza ninacauqui incallta zakaz cjequiča.

¹⁴ Amzti amiž zizta Yooz tawk jaru kamcan tirapan tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza amqui zizza jecčhalaj amquiz tjaajinchi, jalla nii. Nii tjaajintanaca zumpacha tantiižcu, legali Yooz takucamača nii tjaajintanacau, jalla nii tantiyazzamča. ¹⁵ Koltallquiztanpacha amqui cijjrta Yooz taku zizzamča. Nii Yooz takuž istutiican, amqui liwriiñi puntu ancha zizñi cjissamča. Yooz takuqi tjaajža, jaknužt liwriita cječhaja, Jesucristužquiz criichiž cjen, jalla nii. ¹⁶ Tjapa nii cijjrta Yooz takuqi Yoozquiztancama ulanchicamača. Jalla nižtiquiztan Yooz takuča zuma tjaajinpanqui, nižaza uj tjeezñiqui, nižaza zuma Yooz jiczquiz ojklajajo azquichñiqui, nižaza tjapa Yooz kuzcama tjaajinpanqui. ¹⁷ Jalla nužupanča Yooz takuqi. Yooz taku zumpacha catokžcuqi, Yoozquin kuzziz žoñinacau zumpacha zizñi cjissa Yooz kamañquizkaz zuma kamzjapa. Nižaza Yooz taku catokžcuqi Yoozquin kuzziz

žoñinacau zumpacha tjaczi cjissa, tjapaman walinaca paazjapa.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKU

4 Jesucristo Jiliriqui mantizjapa tjonaquiča. Jalla nuž tjonžcu ticzimi žejtñimi pjalznaquiča. Jalla niiž yujcquizimi Yooz Ejpž yujcquizimi am chiižinuča, Yooz taku paljayaquiča amqui. ² Nižaza timpuchiz cjicanami ana timpuchiz cjicanami tirapan Yooz tawkžtan žoñinacžquiz chiižinaquiča. Nižaza žoñinacžquiz intintiskataquiča Yooz taku werarača, jalla nii. Nižaza uj paañi žoñinacžquiz Yooz tawkžtan ujznaquiča. Nižaza zumpacha amtayaquiča. Jalla nuž chiižincan, zuma pasinziz kuzzizpan tirapan tjaajnaquiča. ³ Tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz žoñinacau zuma Yooz taku tjaajintanaca anaž nonz pecaquiča. Antiz jakzilta tjaajinñi ninacž persun kuz wali cjiskatačhaja, jalla nii tjaajinñinaca nonzkaz pecaquiča. Ninacž persun ana wali razun jaru, jalla nižta tjaajintanaca pecaquiča. ⁴ Werar Yooz taku anapanž nonz pecaquiča. Ina žoñž parlakaz nonz pecaquiča. ⁵ Amzti zuma werar razunanac jaru tirapan lijituma kamaquiča. Sufricanami zuma tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma liwriiñi Yooz taku paljayzquin kuz tjaajnaquiča. Nižaza amqui Yooziž tjaata kamaña cumplaquiča.

⁶ Wejrqui tsjii wilanažtakaz contal cjeeča. Wejt ticz tjuñiqui wajillača. ⁷ Zuma zultatužtakaz wejrqui Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzzizpan žejlchinča. Nižaza werjqui wejt apóstol oficio zuma cumplchinča. Nižaza tirapan Yoozquin tjapa kuztan criyuča. ⁸ Jaziqui arajpachquin ojžcu weriž Yooz kuzcama kamtiquiztan, tsjii zuma premiužtakaz gansjapa tjewznuča. Jesucristo Jilir- iča lijituma pjalñiqui. Jalla niñi ni-

iž pjalz tjuñquiz nii premio wejtquiz tjaaquiča. Anaž wejtquizkaz premio tjaaquiča. Tjapa nižquin kuzziz žoñinacžquiz premio tjaaquiča. Ninacazakaz niž tjonz tjuñ ancha tjewža, ancha cherz pecča.

PABLUQUI ZINALLA CARSILQUIZ ŽEJLČHA

⁹Timoteo jila, tsjiillakaz cjesača. Tsji wiltallami wejr cherzñipan tjonz pecall amqui. Wajilla tjonalla. ¹⁰Demaszti wejr zinalla ecchiča. Tii muntuquiz žejlñi cusasanaca juc'anti pecča. Jalla nekztan wejtquiztan ojkchiča Tesalónica watja ojkzjapa. Nižaza Crescentiqui Galacia yokquin ojkchiča. Nižaza Tituzti Dalmacia yokquin ojkchiča. Jaziqui wejtquin tjonalla. ¹¹Lucaskazza wejtta chicaqui. Jaziqui Marcos kjurznaquiča. Nuž wajtžcumi zjijcaquiča amtan. Marcosqui wejtquiz zuma yanapasača Yooztajapa langzquiztan. ¹²Tíquico wejrqui cuchanchinča Efeso wajtquin. ¹³Amqui tjoncan wejt irs caputi zjijcnaquiča. Wejt irs caputi ecchinča Carpos kjuyquiz Troas wajtquin. Nižaza librunaca zjijcnaquiča. Tsjan chekanac wejt papilanaca zjijcnaquiča.

¹⁴Alejandro, nii cobre jirunaca paañiqui ancha wejt quintra paachiča. Jalla niž paatiquiztan Yooz Jiliriqui

nii casticaquiča. ¹⁵Amqui nižquiztan cuitasaquiča. Niiqui učhum paljayta Yooz taku ancha quintrča.

¹⁶Weriž jilirnacž yujcquiz primera tjurt'iñi tawkžtan chiyan, anaž jecmi wejtquiz tjurt'i yanapchiča. Tjapa wejr zinalla ecchiča. Ninacž ectiquiztan Yoozqui ninaca anakaj casticla. ¹⁷Yooz Jiliriqui wejtquiz yanapchiča. Nižaza wejtquiz zuma tjup kuzziz cjiskatchiča, jalla nižtiquiztan wejrqui liwriiñi Yooz taku tirapankal paljayuča, tjapa ana judfo žoñinaca nonznajo. Nižaza wejr konz cjen Yoozqui wejr liwriichiča. ¹⁸Nižaza tjapa ana walinacquiztan wejr liwriyaquiča, nižaza Yoozqui wejr cuitaquiča niž arajpach wajtquin cjisjapa. Zuma Yoozqui wiñaya wiñaya honorchizkaj cjila. Amén.

¹⁹Tsaanžinalla Priscaquin, nižaza Aquilžquin, nižaza Onesíforuž familianacžquin. ²⁰Erasto cjita jilaqui Corinto wajtquin eclichča. Trófimo cjita jila jalla nii laa ecchinča Mileto wajtquin. ²¹Ima zac timpu luzan tjonžquizpan pecalla. Nižaza amquin tsaanžquiča Eubulo cjita jilami, nižaza Pudente cjita jilami, nižaza Lino cjita jilami, nižaza Claudia cjiti cullacami, nižaza tjapa criichi jilanacami.

²²Jesucristo Jiliriqui amtan chicaj cjilalla, nižaza tjapa ančhucaquiz zumaj wintijla. Amén.

LA CARTA DEL
APOSTOL SAN PABLO A

TITO

1 Wejrtĉha Pablutqui, Yooz mantitacama okiñ žoñtĉha, nižaza Jesucristuž cuchanžquita apostoltĉha. Jesucristuqui wejr apóstol puestuquiz utchiĉha criichi žoñinacžquiz Yoozquin juc'ant kuzziz cjiskatzjapa, nižaza Yooz kamañ puntu ultim werara zizkatajo, ²nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamz tjewzkatajo. Yoozqui ana toscara chiyasaĉha. Jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamzjapa taku tjaachiĉha tuqui timpuquiztanpacha. ³Nekztan niž pinsita timpuquiz Yoozqui nii kamz puntuquiztan kjanapacha kjanzt'ichiĉha paljayta liwriiñi Yooz tawkquiztan. Nii liwriiñi taku paljayajo, uĉhum Liwriiñi Yoozqui wejtquiz mantichiĉha. Jalla nižtiquiztan wejrtĉha liwriiñi taku paljayñi kamañchizqui. ⁴Tito jila, jaziqui wejrqui amquin tii cartal cijjržcuĉha. Wejt maati cuntamĉha. Amqui Yoozquin kuz lijituma tjaachamĉha. Jaziqui pucultan uĉhumqui Yoozquin kuzzizĉhumĉha. Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo uĉhum Liwriiñižtan, amquiz yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

**ICLIZ JILIRINACAQUI
ZUMA KAMZPANĉHA**

⁵Creta yokquin wejrqui am ecchinĉha, criichi žoñinacžquiz juc'ant zuma kamañanacchiz cjiskatajo, nižaza weriž mantitacama zapa wajtquiz icliz jilirinaca uchajo. ⁶Icliz jilirinacaqui zuma kamzpanĉha: Zuma kamañchizlaj ni-i-qui, ana jakziltami ĉjul ujmi tjeeznasaĉha. Icliz jilirinacaqui tsjaa tjunatanpanikaz cjispanĉha. Nižaza ni-ž maatinacaqui Yoozquin criiñi cjis-

panĉha. Nižaza niž maatinacaqui zuma kamañchiz cjispanĉha, ana malcreado. Nižaza maa ejp cazñi kuzziz cjispanĉha. ⁷Jakzilta icliz jilirit Yooz icliz cwtiñi puestuquiz uchta cjeĉhaja, jalla ni-i-qui zuma kamañchizkaz cjispanĉha, jalla nižtiquiztan ana jakziltami nižquiz ĉjul ujmi tjeeznasaĉha. Nižaza ana persun kuzcamakaz pecñi cjispanĉha. Nižaza ana oralla žawjni kuzziz cjispanĉha. Nižaza ana licñi kuzziz cjispanĉha. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispanĉha. Nižaza ana ancha paaz pecñi kuzziz cjispanĉha. ⁸Nižaza ĉjul tjonžñinacžquizimi zuma kjawzñi kuzziz cjispanĉha. Nižaza zumanacapan pecñi kuzziz cjispanĉha. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispanĉha. Nižaza Yooz kuzcamapankaz kamñi kuzziz cjispanĉha. Nižaza Yoozquin tjapa kuz sirwiñi cjispanĉha. Nižaza persun kuz zuma ewjazñi cjispanĉha, ĉjul uj paaz cjenami. ⁹Nižaza apostoluž tjaajinta jaru ultim werar Yooz tawkquiz tjurt'ichi kuzziz cjispanĉha. Nižaza werar Yooz taku zuma tjaajincan, criichi žoñinacžquiz p'ekinchayasaĉha, nižaza Yooz tawkquintra chiiñinacžquiz ninacž ana zuma pinsamintunaca tjeeznasaĉha.

¹⁰Creta yokquin walja ana zuma žoñinaca žejlĉha, ana jiliri cazñi. Nižaza ina razunanacaž chiiñiĉha. Nižaza criichinacžquiz incallĉha. Nižaza ninacaqui judfo cuzturumpinac jaruzakaz kamz pecñiĉha. Ninacaqui juc'anti nižta ana waliž kamĉha. ¹¹Nii ana zum žoñinacaqui ana wali tjaajinĉha, paaz gansjapakaz. Jalla ninacž ana zuma chiiñi ataqui chawjcsinsa, ana nižta tjaajnajo. Ninacaqui ana wali tjaajincan, kjuychiz familianaca intiru quejpskatĉha. Jalla nižta ana wali tjaajinz ana waquiziĉha.

¹²Tsjii Cret wajtchiz žoñiqui ariwiñitaĉha. Nii Cret žoñipacha cjichiĉha: "Cret wajtchiz žoñinacaqui toscar žoñinacapanĉha, nižaza

malcreado žoñinacača, nižaza walja lujlñi žoñinacača, nižaza jayranacača”. Jalla nuž cjichiča nii Cret žoñiqui. ¹³Jalla nii žoñiqui razuna chiichiča. Jalla nižtiqiztan Cret wajtchiz anawal criichinacžquiz zumpacha ujznaquiča, Yoozquin tjapa kuzziz werar Yooz tawkquiz tjurt'ajo. ¹⁴Nižaza chiižinaquiča judío quintunaca ana juyzu paajo. Yekjap žoñinacaqui werar Yooz taku anaž catokz pecča. Jaziqui Cret žoñinacžquiz chiižinaquiča nii Yooz tawk quintra žoñinacž mantitanaca ana juyzu paajo.

¹⁵Jakziltat Yooz kuzcama zuma kamčhaja, jalla niiqui čhjulu paacanami Yoozquin kuzzizpanča. Pero ana zuma kamañchiz ana criichinacaqui čhjulu paacanami ana Yoozquin kuzzizza, persun pecta kamzquinkaz kuzzizza. Ninacača ana zuma pinsamintuchizkazqui. Nižaza persun uj paažcumi ana naazñiča. ¹⁶Ninacaqui cjiñiča, “Yooz pajuča” cjican. Ultimquiziqui ana zuma kamñiž cjen Yooz quintrapanikaz kamčha. Yoozqui ninacaž ana zuma kamtiqiztan anaž jutztaza. Ninacaqui Yooz kuzcama ana cazñipanča. Nižaza ninacaqui ana čjul zuma paazmi atasacha.

ZUMA TJAAJINTA PUNTU

2 Tito jila, amqui zuma tjaaajinta jaru tjaaajnaquiča, jalla tužu: ²Chawc žoñinacaqui zuma ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziz cjispanča. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjispanča. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjispanča. ³Jalla nižta irata zakaz cjispanča chawc maatakanacami. Zuma kamañchiz cjispanča, jaknužt Yooz yujcquiz zuma kamz waquizičhaja,

jalla nižta. Nižaza ana čjul ana wal quintumi joojooñi cjispanča. Nižaza ana licñi kuzziz cjispanča. Nižaza parti maatakanacžquiz zumanaca tjaaajñipan cjispanča. ⁴Nižaza parti maatakanacžquiz chiižinasacha, persun luctakžtanami maatinacžtanami zuma munaziñi cjisjapa. ⁵Tur maatakanacaqui zuma pinsamintuchiz cjispanča. Nižaza anapanž yekja luctaka pinsispanča. Nižaza kjuya zuma cwtiñi cjispanča. Nižaza okzñi kuzziz cjispanča. Nižaza luctakž jaru cjispanča. Jalla nižta zuma kamtiqiztan anaž jecmi Yooz tjaaajinta tawk quintra chiyasacha. Jalla nižta tjaaajnaquiča chawc maatakanacaqui.

⁶Nižaza tjowa luctakanacžquiz zakaz chiižinaquiča nižta zuma kamañchiz kamajo. Nii tjowa luctakanacaqui ewjazñi kuzziz cjispanča, ana čjul uj paažjapa. ⁷Ampacha zumapankaz kamz waquiziča. Jalla nižtiqiztan tjowa luctakanacaqui am zuma kamñi cheržcu, nižta iratazakaz zuma kamasacha. Nižaza amqui tjaaajincanaqui zumapan tjaaajnaquiča zuma kuztan, nižaza humilde kuztan. ⁸Jalla nuž amiž zuma tjaaajintiquiztan anaž jecmi amquiziqui uj tjojtinasacha, “Ana wali tjaaajinchamž amqui” cjicanaqui. Nižaza amiž zuma tjaaajintiquiztan quintra žoñinacaqui azkataquiča. Ana čjulumi am quintra uj tjeezñi atasacha.

⁹Amqui criichi piyunanacžquiz chiižinaquiča, ninacž patrunž mantita jaru cjeajajo. Nižaza čhjulu paacanami patrunžquiz cuntintu cjiskatasacha, anapanž chayñi kuzziz cjispanča. ¹⁰Nižaza anača tjañi cjispanqui, antiz lijitumapanž cjispanča, zuma cumpliñi. Jalla nižta piyunanacaž kamtiqiztan, žoñinacaqui učhum Liwriñi Yooz tjaaajinta puntuquiztan “Walipanča” cjican chiyasacha.

¹¹Yoozqui tjapa žoñinacalta Jesucristo cuchanžquichiča. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuzziz cječhaja liwriita cjesača. Jalla nuž cuchanžquitaž cjen Yoozqui niž okzñi kuzziz tjeeziča. ¹²Nii okzñi kuzziz Yoozqui učumnacaquiz tjaažja, Yooz tawk quintra paatanaca ecajo, nižaza ana wal kuzquiztan pectanaca ecjo. Nižaza Yoozqui tjaažja, tii muntuquiz žejlcan persun kuz ewjazpanča čhjulu uj paaz cjenami, nižaza čhjulu ana wal chiiž cjenami. Nižaza Yooz kuzcama kamspanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuz sirwispanča. Jalla nuž tjaažja Yoozqui. ¹³Učhum Liwriiñi Jesucristuča pajk Yoozqui. Jalla niiqui zuma pajk obra tjeežcan tii muntuquiz wilita tjonaquiča. Jalla niž tjonz tjuñquiziqui cuntintuž cjequiča tjapa criichinacaqui. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan niž tjonz tjewznaquiča. Jalla nižta tjewz waquiziča, jalla nii tjaažja Yoozqui. ¹⁴Nii tjonznii Jesucristuqui učum laycu ticziča, tjapa ana walinaquiztan liwriizjapa. Ana walinaquiztan učum liwriichiča, niž partir žoñi cjiskatzjapa, nižaza učumnacaquiz tjapaman zumanaca paaz ancha pecñi kuzziz cjiskatzjapa.

¹⁵Jalla nii tjaajintanaca amqui zakaz tjaajinstanča, zumpacha chiižincan, nižaza p'ekinchaycan. Nižaza nii tjaajintanaca panž mantaquiča žoñinacaž nii tjaajinta jaru kamajo. Jilir puestuchiz cjen nižta mantaquiča. Nekztan amiž tjaajintiquiztanaqui anaj jecmi am iñarla.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

3 Criichi žoñinacžquiz cjuñskataquiča jalla tužupan: Ninacžlaqui gobierno mantiñi žoñinacžquizimi jilirinacžquizimi jalla ninacž mantuquiz zuma kamz waquiziča. Nižaza ninacaž

mantitanaca caz waquiziča. Nižaza listupan cjispanča zuma obranaca langzjapa. ²Nižaza anaž jakziltižquizimi chjaawjkatasacha. Nižaza ana ch'aasñi kuzziz cjispanča. Nižaza llan kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa žoñinacžtan humilde kuzziz cjispanča.

³Tuquiqui učumqui ana criichi žoñinacazakaztača. Yooz puntuquiztan zumzu ana zizñi kuzziztača. Nižaza ana Yoozquin cazñi kuzziztača. Nižaza tsjii kjutñi cjicjiñčumtača. Nižaza učumqui persun kuzcama ojklayiñčumtača, jaknužt učum ana wal kuz pectčhaja, jalla nuž. Nižaza ana wal kuzziz kamiñčumtača. Nižaza tsjii želinchiz žoñižtakaz cjis pequiñčumtača ana wali zmazñi. Nižaza učum ana wali kamtiquiztan žoñinacaqui učum quintra žawjñitača. Nižaza žoñinacžtan porapat chjaawjkatñi kuztan ch'aasiñčumtača. ⁴Jalla nuž učumnacaž ana zuma kaman učum Liwriiñi Yoozqui niž zuma kuzmi nižaza niž okzñi kuzmi tjeeziča. ⁵Jalla nižta okzñi kuzziz tjeežcu Yoozqui učum liwriichiča. Učumnacaqui tsjii lii jaru kamtiquiztan ana liwriitatača. Pero učum ana zum kuz awjžintaž cjen, nižaza Yooz Espiritu Santuqui učumnac kuznacquiz luzziž cjen, Yoozqui učum liwriichiča. Nekztan ew zuma kamaña tjaachiča. ⁶Učhum Liwriiñi Jesucristuž cjen Yoozqui tjapa učumnacaquiz niž Espiritu Santo ancha zuma kuztan tjaachiča. ⁷Yooz Ejpqui niž okzñi kuzziz tjeežcu učumnacaquiz nii fatora paachiča, niž yujcquiz zumapan cjisjapa. Nižaza Yoozqui učumnacaquiz arajpach irinsa tanzñinaca cjiskatchiča. Nižta irinsa tanzñinacaž cjen učumnacaqui tjewznača Yooztan chica wiñaya kamzjapa.

⁸Ultim werarača Yoozquiztan tjaajintaqui. Nižaza zumpacha tjurt'iñi kuztan nii tjaajintanacquiz panž tjurt'aquiča, Yoozquin criichinacaž zuma kamzquin kuz tjaajo. Jalla nii tjaajintaqui ancha zumapanča, tjappach žoñinacžta. Nižaza zumapanž yanapča Yooz kamañquiz juc'ant zuma kamzjapa. ⁹Zumzu ch'aazñinacžquiz ana mitisa, nižaza zarakaquiča nii zumzu ch'aazñinacžquiztan. Nižaza tuquita atchi ejpnacž puntu parlita nonzquiztan zarakaquiča. Nižaza Moisés lii puntuquiztan ch'aasnan jalla nižtanaca nonzquiztan zarakaquiča. Tjapa nii ana wali parlitanacaqui inakazza. Zuma kamañchiz kami anapanž yanapča.

¹⁰Jakzilta icliz criichinacat pjali t'akačhaja, jalla nii žoñi kjawznaquiča. Nekztan chiižinaquiča tsjii wiltami pizc wiltami. Amiž chiižinta anaž nonznaquiž niiqui, iclizquiztan chjatkattaž cjequiča. ¹¹Niž ana nonžtiquiztan amqui zizzaquiča, nii žoñiqui ana zuma kuzzizpanča, nižaza tsjii kjutñi chjichta kuzzizpanča,

jalla nii. Persunpacha niž uj paata naaznasača. Ancha ujnaca paaz pecñi kuzziz cjen castictaž cjequiča.

¹²Wejrqui amquin Artemas už Tíquico cuchanžcača. Jalla niž irantižquitan, amqui wejtquin uri tjonz pecalla. Wejrqui Nicópolis wajtquin želača. Jalla nicju awti timpu watz tantiichinča. ¹³Nii tjurt'ižiñi Zenas awjatu, nižaza Apolos, jalla nii pucultan žoñinaca zumpacha despachaquiča amqui, ninaca ana čjulumi pjaltizjapa. Nižaza zumpacha žaka cjižinaquiča ninaca ojczjapa. ¹⁴Nižaza učhum criichinacaqui zuma kamznacquiz kuz tjaaz waquiziča. Nekztan t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapaquiča. Nižaza wacchi zuma obranaca tjeeznaquiča.

¹⁵Tjapa wejttañi čica kamñi žoñinacaqui amquin tsaanžquiča. Nižaza wejrmi amquin tsaanžcuča. Nižaza amqui wejtnaca k'ayi criichinacžquiz tsaanžinaquiča. Yoozqui amquiz nižaza tjapa neks žejlñi criichi žoñinacžtan zumapaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL
APOSTOL SAN PABLO A

FILEMON

PABLUQUI FILEMONŽQUIZ
CARTA APAYCHIČHA,
ONESIMUŽQUIZ ZUMA RISIWAJO

1 Wejrtčha Pablutqui. Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz chawjctitčha. Filemón jila, amqui Yoozquin sirwiñi mazimčha, nižaza pecta jilamčha. Wejttan Timoteo jilžtan amquin tii cartal cjiyržcučha. ²Nižaza cjiyržcučha am kjuyquiz ajczñi criichi žoñinacžquin. Nižaza cjiyržcučha Apia cullacaquin, nižaza Arquipo jilžquin. Arquipuqui zuma zultatužtakaz tjurt'iñi kuzziz Yoozquin sirwičha. ³Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumapaj yanapla, nižaza walikaj kamkatla.

FILEMON ANCHA ZUMA
TJAPA KUZZIZZA

⁴Yoozquin mayizican am cjuñznučha. Amiž cjen wejrqui tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwčha. ⁵Amqui zuma munaziñi kuzziz kamñamčha tjapa criichi jilanacžtan. Nižaza amqui Jesucristužquin tjapa kuzziz criichamčha. Jalla nii am puntu zizcu, Yoozquin sparaquiz cjichinčha. ⁶Ammi parti Jesucristužquin kuzziz žoñinacami Yooz zuma kamañchizza. Jesucristužquin kuzziz cjen učhumnacalta ancha Yooz zumanaca žejlčha. Amiž zuma kamz cjen žoñinacau Yooziž tjaata zumanaca puntuquiztan juc'anti tintazñi cjissičha. ⁷Filemón jila, amiž cjen criichi jilanacž kuznacaqui cuntintu cjiskattačha. Wejrqui zakaz nižaza cuntintu cjissinčha, am zuma munaziñi kuzziz cjen.

PABLUQUI TSJII
FAVORA MAYCHIČHA

⁸Wejrqui Cristuž illzta apostultčha. Jalla nižtiquiztan wejrqui jaknužt am kamz waquizičhaja, jalla nii amquiz mantasačha. ⁹Pero amquin ana mantačha. Antiz amquiztan tsjii fatora mayučha. Wejrtčha chawcalla, nižaza Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz preso želučha. Amtan zuma munazican, amquiz rocž pecučha Onesimužquiz tsjii fatora paajo. ¹⁰Tii carsilquiz žejlcan, wejrqui Onesimužquiz Yooz taku paljaychinčha. Nekztan Onesimuqui Yoozquin criichiž cjen wejt maati cunta cjissičha.

¹¹Niž tuquiqui Onesimuqui ana wal kamañquiz luzzitačha. Anziqiu zuma kamañquiz luzzičha. Jaziqui niqiu amtami wejttami walipančha. ¹²Jaziqui wila amquin cuchanžcučha. Nižaza niž irantižcu amqui zuma risiwaquičha, jaknužt wejr risiwchamčha, jalla nuž. ¹³Tekz wejttan chica ecličaj cjiwčha. Carsilquiz želan Onesimuqui am cuntiquiztan wejtquiz sirwasačha. Wejrqui Yooz taku paljaytiquiztan tii carsilquiz želučha. ¹⁴Pero amtan ima zumpacha parlican, wejrqui anal Onésimo ecliskatz pecučha. Amquiz anal ancha mantiz pecučha, wejtta tsjii fatora paazjapa. Onésimo wejttan chica tira kamasachha. Pero am persun kuzquiztan nuž tanti-itaž niil pecučha. ¹⁵Tsjii timpuqui Onesimuqui amquiztan zarakchičha. Cuna-mit nižta katčhani, amtan chica tsjii criichi jila watay wata cjisjapa. ¹⁶Jaziqui anačha piyunakazqui. Antiz Yoozquin criichi k'ayi jilazakazza. Wejrqui nižquin k'ayachučha. Walikazza niqiu. Amzakaz Onesimužquiz k'ayachaquičha am zuma žoñiž cjen, nižaza Yoozquin criichi jilažta cjen.

¹⁷Nižaza amqui wejtquiz zuma amigumžlaj niqiu nekztan Onésimo

zuma risiwaquiča, wejt cunta cjenaqui. ¹⁸ Tuquiqui Onesimuqui amquiz ana wali paachizlaj niiqui, weril respontača. Nižaza Onesimuqui amquiz čhjulu kaja cjenami, wejtquizkam cobraquiča. ¹⁹ Wejrpacha tii litranaca persun kjaržtan cjižržuča, wejrqui tjapa pacača. Pero wejr am cjuňskatasacha, weriž cjen amqui Yoozquin criichamča. ²⁰ Wejt jila, jalla nii favoraž paalla, Yoozquin criichi jilažta. Wejr kuznalla, Cristužquin criichi jilažta.

²¹ Yooz kuzcama kamñamča. Jaziqui nayuča, amqui tii weriž mayta favorquiztan juc'anti paaquiča, nii. Jalla

nužupanž cjequiča. ²² Nižaza wejtta tsjii alujamintu tjacžinalla. Wejrqui ančhuc chertzni tjonz pecuča. Yooz munan nižaza ančucaž mayizitaž cjen wejrqui tjonača, ančhuc chertzni. Jalla nii ojkz-japa tjewznuča.

²³ Epafrasqui amquin tsaanžquiča. Niiqui wejttan chica carsilquiz žejl-ča, Jesucristužquin sirwiñiž cjen zakaz. ²⁴ Marcustan, Aristarcužtan, Demastan, nižaza Lucastan, jalla ninacaqui amquin zakaz tsaanžquiča. Ninacača wejt mazinacaqui, Yooz sirwiñi langžniča.

²⁵ Učhum Jesucristo Jiliriqi amquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA A LOS

HEBREOS

YOOZ MAJCH PUNTU

1 Tuqui timpuqui Yoozqui niiz puntunaca zizkatchiicha ućhum tuquita atchi ejpnacćquiz. Yoozqui niiz cuntiquiztan chiiñi profetanacćquiz jaknućquiztanami wiltan wiltan niiz taku zizkatchiicha. Nekztan nii profetanacaqui ućhum tuquita atchi ejpnacćquiz parlichiicha. ²Anziqui tii timpuquiz Yoozqui niiz Majch cjen ućhumnacaquiz juc'ant zizkatchiicha niiz puntunaca. Yooz Majchta tjapa žejlñinacaqui. Yooz Ejpqui niiz Majch cjen tjappacha paachiicha. Nekztan niiz Majch mantuquiz tjappacha utchiicha. ³Yooz Majchtan Yooz Ejpćtan tsjii kuzzizpanća, jalla nićtquiztan Yooz Majchkazza Yooz Ejpć juc'ant zuma kuz tjeezñiqui. Niżaza Yooz Majch kjarquiz tii muntu žejlća. Niiz chiitać cjen tii muntu žejlñipanća. Walja azzizza niiz chiitaqui. Nii Majchpacha ućhum ujnacquiztan ticziicha, ućhum pertunta cjisjapa. Jalla nekztan arajpacha ojkchiicha. Jalla nicju arajpach Yooz Ejpć žew latuquiz julziicha, mantiñijapa.

⁴Nii Yooz Majchqui tjapa anjilancćquiztan tsjan chawc jiliriicha. Niżaza tjapa anjilanacćquiztan tsjan zuma puesto tanzicha. ⁵Yooz Ejpqui ana jakzilta anjilćquizimi tuć chiichiicha:

“Amća wejt Majchqui. Jaziqui amquin wejt kamañal tjaa-uća”.

Jalla nuć cjan, ana jakzilta anjilćquizimi chiichiicha. Antiz niiz zinta Majchquiz alajakaz nuć chiichiicha. Niżaza Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Wejrqui niiztajapa niiz Ejp cjeeća. Niiqui wejtajapa wejt Majch cjequića”.

⁶Wiruñ Yooz Ejpqui niiz zinta Majch tii muntuquiz cuchanćquiz pinsiscu tuć chiichiicha:

“Tjapa wejt anjilanacaqui wejt Majchquiz rispita”.

⁷Yoozqui anjilancć puntuquiztan tuć chiichiicha:

“Wejrqui wejt anjilanaca cuchniñća tsjii apura ojkñi tjamićtakaz. Niżaza wejrqui wejtquiz sirwiñi anjilancćquiz cjiskatuća tsjii uj peekstaćtakaz”.

⁸Pero niiz Majch puntuquiztan Yooz Ejpqui tuć cjichiicha:

“Amća Yoozqui. Am mantiz puestuqui wiñayjapa cjequića. Am mantizqui lijitumapankazza. ⁹Amqui zuma lijituma mantiz pecñampanća. Yooz kuz quintr paañinaca panć chjaawjñamća amqui. Wejrća am Yoozqui. Amquiz juc'ant honorchiz cjiskatchinća, ćjul žejlñinacćquiztanami”.

¹⁰Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Amqui Jilirimća, tuqui timpuquiztanpacha amqui anać ćjulquiztanami tii mundo paachamća. Niżaza am kjarćtan arajpacha paachamća.

¹¹Amqui wiñayjapam želaquića.

Pero nii paata arajpachami yokami tucuzinznaquića. Tsjel zquitićtakaz tucuzinznaquića.

¹²Piića zquitićtakaz tsjii latu ectać cjequića. Liwj campiitać cjequića. Amzti ana nića campiyaquića. Amqui wiñay wiñayjapa cjequića”.

¹³Yoozqui niiz Majchquiz tuć cjichizakazza:

“Wejt žew latuquiz julzna, am quintranaca kjojchtan tjeccama”.

Jalla nuž Yooz Ejpqui cjichiča niž Ma-jchquiz. Ana wira tsjii anjilžquiz nuž chiichiča. ¹⁴ Tjapa anjilanacača ana cheraña ojklayñiqui, Yooztajapakaz sir-wiñiča. Yoozqui ninaca cuchanča, li-wriita žoñinacžquiz yanapi.

LIWRIIŇI TAKU IMPORTIČHA

2 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntu tjaajintanacžquiz juc'anti kuz tjaaz waquiziča, werar zuma kamañquiz-tan tsjii kjutñi ana chjitžta cjisjapa. ² Tuquiqui anjilanacaqui žoñinacžquiz chiichiča. Jalla nii chiitaqui walñi-tača. Jakziltat nii chiita jaru ana kamtčhaja, uj paachiča. Nekztan nii uj paañinacaqui ninacž ana zuma paa-tiquiztan jama castictapan cjissiča. ³ Nižaza tii timpuquiziqui zuma liwri-iñi takuqui učumnacaquiz zumpacha kjanzt'itača. Jalla nii liwriiñi taku ana catokaquiči niiqui, ¿kjaž Yooz castic-tiquiztan atipasajo? Anapanž nii cas-tictiquiztan atipi atasacha. Primeraqui nii liwriiñi takuqui Jesucristo Jiliriž paljaytatača. Nekztanaqui Jesucristuž tjaajinta žoñinacaqui nii liwriiñi taku-pacha učumnacaquiz lijituma paljay-chiča. ⁴ Jalla nuž paljayan Yoozqui zuma pajk obranacami nižaza ispan-tichucanacami, nižaza tjpaman mila-jrunacami paachiča. Nižaza Yoozqui criichi žoñinacžquiz niž munañpacama niž Espíritu Santuž tjaata kamañanaca tojunchiča. Jalla nižta Yoozqui tjeez-iča, nii liwriiñi takumi lijitumača, jalla nii.

JESUCRISTUQUI ŽOŇI CJISSIČHA

⁵ Yoozqui niž wiñayjapa mantiz pues-tuquiz anjilanaca ana utchiča. Jalla nii puntuquiztan cjiyržcuča. ⁶ Tsjii cjiyrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñiča anaž čhjulumi. Yooz Ejp, ¿kjažtiquiztan amqui žoñinaca cjuñjo? ¿Kjažtiquiztan

žoñinacžquiz honorchiz cjiskatjo?

⁷ Tii kjaž watanaca anjilanacaqui žoñžquiztan tsjan jilir puestuquiz žejlča. Jalla nuž Yoozqui munchiča. Nekztanaqui Yoozqui žoñžquiz juc'ant honorchiz cjiskataquiča anjilanacžquiztan. Nižaza juc'ant zuma kamzqui žoñžquiz tjaataž cjequiča. ⁸ Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntupacha utča”.

Jalla nuž chiichiča Yooz takuqui. Jaz-iqui Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntu žejlñinaca utchiča. Jalla niž-tiquiztan žoñž mantuquiz tjappacha-pankaz cjequiča. Imazipanča tjpapacha žoñž mantuquiz žejlča. ⁹ Pero Jesucristuž puntu naya. Niiqui tsjii kjažta-pacha anjilanacžquiztan upa jilir pues-tuquiz cjiskattatača, žoñinacž laycu ticzjapa. Yooz žoñinacžquiz okzñiž cjen Jesucristuqui tjapa žoñinacž laycu ticz-iča. Jalla nuž ticztiquiztan Yoozqui ni-izquiz juc'ant zuma honora tjaachiča; nižaza Jesucristuqui juc'ant zuma kamaña tanzicha.

¹⁰ Yooz cjen tjappacha žejlča, nižaza nižtajapa žejlča. Zuma Yoozqui pinsichiča, tjapa niž maatinacaqui pruebanaca watžcu, nižtan chica honorchiz cjequiča. Jalla nii pinsichiča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pinsichizakazza, Jesucristuqui sufrisnaca watžcu, ancha zuma Liwriiñi cjisnaquiča, jalla nii. Jesucristupankazza žoñinaca Liwriiñiqui. Jalla nii liwriiñi pinsitaqui ancha zumača. ¹¹ Jaziqui Jesucristuqui žoñinacžquiz Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatasacha. Nii zuma kamañchiz cjiskatñimi, nižaza nii zuma kamañchiz cjiskattanacami tsjii Yooz Ejpchizkazza. Jalla nižtiquiztan Yooz Majchqui liwriita žoñinacžquiz “Wejt jilanaca” cjican chiizjapa anaž azza.

¹²Yooz tawk liwruquiz Jesucristuqui tuž cjiča:

“Wejrqui wejt jilanacžquiz Yooz puntu chiižinača. Yooz partir žoñinacžtan žejlcan Yoozquin honora tjaača”.

¹³Cristuqui zakaz cjiča:

“Wejrtča Yoozquinkaz kuzziztqui”.

Wilta zakaz cjiča:

“Yoozqui wejtquiz žoñinaca tjaachiča, maatinacažtakaz. Yooz Tata, tekz zejłcha ninacami wejmi”.

¹⁴Jesucristuž liwriita žoñinacaqui curpuchizza, nižaza ljocchizza. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui curpuchiz nižaza ljocchiz zakaz cjissiča. Jalla nižta curpuchiz cjisju, ticziča ana wal diablu tјatanzjapa. Nii diabluqui konz poderchizza. Pero ticžtiquiztan Jesucristuqui diabluž poder atipchiča. ¹⁵Žoñinacaqui ticz ekskui diabluž mantuquizpan žejłcha. Nii žoñinaca liwriizjapa, Jesucristuqui ticziča. ¹⁶Jesucristuqui tii muntuquiz tјonchiča, ana anjilanacžquiz yanapzjapa antiz Abrahamž majchmaatinacžquiz yanapzjapa. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja jalla ninacaqui Abrahamž majchmaatinacažtakazza. ¹⁷Žoñinaca liwriiñi cjisjapa, Jesucristuqui žoñinaca iratpacha cјistanča. Jalla nuž žoñinaca irata cјican, Jesucristuqui žoñinacžta-japa zuma litum palt'iziñi cjissiča Yooz yujcquiziqui. Okzñi kuzzizza učhum palt'iziñiqui. Žoñinacžtajapa palt'iziñi cјican Jesucristuqui Yoozta zuma wilanažtakaz ticziča. Jalla nižta ticziča, ujchiz žoñinacž laycu. ¹⁸Jesucristupacha sufrichiča, nižaza diabluqui Jesucristo yanziča ujquiz tјojtskatzjapa. Pero sufrisquiztanami diabluž yanztanami atipchiča. Jalla nuž tjapa atipžcu Jesucristuqui žoñinacžquiz yanapi atasacha, ana ujquiz tјojtzkatzjapa.

JESUCRISTUQUI MOISESQUIZTAN TSJAN JILIRIČHA

3 Yooz kamañchiz jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančucaquiz kjawziča Jesucristužquin kuzziz cjisjapa. Jalla nižtiquiztan arajpach wajtchiz mazinaca cjissinčhucča. Ančhucqui Jesucristuž kuz zumpacha naya. Jalla niiqui učhumnacalta tsjan jilir apóstol cuntača, Yooz puntu zuma tjaajinchiž cjen. Nižaza učhumnacalta timpluquiz langzñi pajk jiliri cuntača, učhumnacatan Yoozta zuma cjiskatchiž cjen. ²Tuquiqui Yoozqui Moisés utchiča tsjii puestuquiz. Moisesqui nii puesto zuma cumplichiča, Yooz kjuychiz žoñinacžquiz sirwican. Jalla nižta irata Yoozqui Jesucristo tsjii puestuquiz utchiča. Jesucristo zakaz nii puesto zumapan cumplichiča Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa. ³Tsjii kjuy kjuyñi zoñiqui nii kjuyquiztan tsjan honorchizza. Jalla nižta irata Jesucristuqui Moisesquiztan tsjan honorchizza. Jalla nuž waquizichiča. ⁴Zapa kjuyaqui tsjii žoñiž kjuytača. Pero Yoozza tjappacha paataqui. ⁵Yooztajapa sirwiñi Moisesqui niž puestuquiz zuma cumpliñi kamchiča, tjapa Yooz kjuychiz žoñinaca irpican. Moisesqui Yooz puntunaca tjaajinchiča. Jalla nižta tjaajincan Moisequi Yoozquin sirwichiča. Wiruñiqui nii Yooz puntunacaqui tsjan kjana tjaajintatača. ⁶Jesucristuzti anača Yoozquin sirwiñikazza. Antiz Yooz Majchpanča. Jalla niiqui niž puestuquiz zuma cumpliñi kamchizakazza, Yooz kjuychiz žoñinacžquiz mantican, tsjii jilir maatižtakaz. Nižaza učhumnacača Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Jakziltat tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzzizlaja, jalla niiča ultimu Yooz kjuychiz žoñiqui. Jesucristuqui taku tjaachiča,

Yooz žoñinacaqui arajpachquin niižtan chica kamaquiča, jalla nii. Jaziqui jakziltat Jesucristuž tjaata takuž cjen chipchi kuzzizlaja, jalla niiča ultimpacha Yooz kjuychiz žoñiqui.

ANA CHOJRU KUZZIZ CJEE

⁷Jalla nii puntuquiztan Yooz Espíritu Santuqui Yooz tawki liwruquiz tuž cjiča:

“Anžtan Yooz kjawžta nonžcu, ⁸anaž chojru kuzziz cjee. Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin žejlcan, chojru kuztan Yooz quintra cjišiča. Chojru kuztan persun kuzcamakaz kamz pecchiča, Yooz žawjwa zjijquinzjapa. ⁹Pusi tunc watanaca ninacaqui Yooz pajk obranaca cherchiča. Jalla nuž cheržcumi, tirapan Yooz žawjwa zjijquinz pecchiča. Anapan criyatcha. ¹⁰Jalla nižtiquiztan nii žoñinacž quintra žawjziča Yoozqui. Ninacž puntuquiztan Yoozqui tuž cjičiča: ‘Ninacž kuzqui tsjii kjutņipan pinsiča. Wejt zuma kamaña ana pajz pecča’. Nuž cjičiča Yooz Ejpqui. ¹¹Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjžcu, tsjii juramentužtan chiižinčiča, tuž cjican: ‘Anapan wejt famillquiz luzkatača, wejtan chica jeejzjapa’”.

¹²Jilanaca, cullaquinaca, persun kuzquiz cuitasa, Yoozquin ana criichi kuzziz ana cjisjapa. Anawal kuzziz cjequiz niiqui, ultim žejtņi Yoozquiztan zarakzkatta cjequiča. ¹³Tii timpuquizkaz Yoozqui žoñinaca kjawznaquiča, jaziqui zapurupan porapat p'ekinchayasaquiča, Yoozquin nonznajo. Anapanž ančhucqui persun uj paažcu incallskataquiča, Yooz quintra paazjapa. Jalla nižta anawali paažcu chojru kuzziz cjisnasacha ančhucqui. Nekztan Yooz kjawžta ana

nonžni atasacha. Ančhucqui jalla nižta anazum kuzziz ana cjisjapa, porapat p'ekinchayasaquiča.

¹⁴Tuquiqui učhumqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhumča. Jakziltat tirapan ticzcama Jesucristužquin tjurt'ichi kuzziz kamčhaja, jalla niiqui ultimu Cristužtan tsjii kuzziz.

¹⁵“Tonjpacha tii Yooz taku nonžna: Anžtan Yooz kjawžta nonžcu, anaž chojru kuztan Yooz quintra cjee. Jaknužt ančuca tuquita atchi ejpnaca chojru kuztan Yooz quintra želatčhaja, anaž nižta cjee”.

¹⁶Egipto yokquiztan Moisés irpita žoñinacaqui, jalla ninacatača Yooz quintranacaqui. Yooz taku nonžcupacha ninacatača chojru kuzzizpan. ¹⁷Nekztan Yoozqui pusi tunc wata ninacžtajapa žawjchiča. Ninacž uj paatiquiztan žawjchiča. Nekztan ninacaqui ch'ekti yokquin walja ticziča. ¹⁸Nižaza Yoozqui tsjii juramentužtan chiižinčiča, “Anapan wejt famillquiz luzkatača ančhucqui wejtan chica jeejzjapa”, cjican. Jalla ninacacha Yooz taku ana cazñinacaqui. ¹⁹Jalla ninacaqui ana criichiž cjen, Yooz wajtquin ana luzi atčiča. Jalla nii kjanapacha intintita cjesača.

YOOZ FAMILQUIZ LUZA, NIIŽTAN JEEJZJAPA

4 Tuquiqui Yooz Ejpqui taku ecchiča tuž cjican, “Jakziltat weriž kjawžta nonžaj niiqui, wejtan chica jeejnaquiča, nižaza liwriita cjesača”. Nii Yooz ecta takuqui tirapan walča. Jaziqui učhumqui persun kuz cuitila. Persun kuz ana cuitaquiž niiqui, ana Yooztan chica jeejznachani.

²Učumnacaquizimi tuquita ejpžquizimi nii zuma liwriiņi Yooz taku paljaytatača. Pero ninacaqui inakaz nonziča, ana criichiž cjen. ³Učhumqui nii liwriiņi taku catokžcu

criichinčumča. Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen Yooztan chica jeejža. Pero ninacž puntuquiztan Yoozqui cjichiča: “Ninacž quintrā žajwžcu, wejrqui tsjii juramentužtan chiichinča, tuž cjan: ‘Ninacaqui wejttan chica ana jeejznaquičha, anapan wejt famillquiz luzkatača’”.

Yoozqui tii muntu paažcu, nii langž žerziča; sojta tjuñinacakaz langziča. ⁴Pakallak tjuñ puntuquiztan tsjii Yooz takuqui tuž cjiča:

“Pakallak tjuñquiziqui Yoozqui tjapa niž muntu paaz langzquiztan jeejziča”.

⁵Tsjii zakaz Yooz takuqui cjiča:

“Nii uj paañi žoñinacaqui anapan wejttan chica jeejznasača, wejt famillquiz cjisjapa”.

⁶Nii tuquita ejpnacaqui liwriiñi taku nonžcu ana Yooz famillquiz cjissiča, Yooz tawk jaru ana kamchiž cjen. Jalla nižtiquiztan anziqiu iya žoñinacaqui Yooz famillquiz cjesača. ⁷Yoozqui anžta timpuqui sitchiča, žoñinaca wilta kjawzjapa. Ažk watanaca nii tuquita ejpnacžquiz chiižcu Yoozqui Davidžquiz chiikatchiča, tuž cjan:

“Anžta žoñinacami, nižaza jazta žoñinacami, Yooz taku nonžcu, ana chojru kuzziz cjee”.

Jalla nii Yooz takuqui tuquitanpacha chiižintača. ⁸Josuequi žoñinacžquiz ultimu jeejskattasaž niiqui, Yoozqui ana chiitasača, iya timpu želaquičha žoñinacž Yooz famillquiz jeejzjapa.

⁹Jalla nižtiquiztan anžta timpuquizzakaz Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz famillquiz luzasača, Yooztan jeejzjapa.

¹⁰Jakziltat Yooz famillquiz luzaja, jalla niiqui ch'aman kamznacquiztan jeejža, jaknužt Yoozqui niž mundo paaz langztiquiztan jeejztčhaja, jalla nižta. ¹¹Jalla nižtiquiztan učumnacaqui Yoozquin tjapa kuz tjaaz waquiziča, Yooztan jeejzjapa, nižaza Yooz famillquiz kamz-

japa. Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ana criichiž cjen ana Yooz famillquiz luzziča, antiz castictatača. Jalla ana nižta casticta cjisjapa, učhumqui criižpanž waquiziča.

¹²Yooz takuqui žejtñi Yooz azzizza, žoñinacž kuzquiz zuma, ana zuma, jalla nii tjeezjapa, nižaza cjuñskatzjapa. Nižaza nii Yooz takuqui tsjii porap latu archiz cuchillužtakazza. Pero tsjan ariča. Yooz takučha žoñž animquizimi kuzquizimi uj cjuñskatñiqui. Tsjii žoñž kuzquiz parti žoñinacžquiztan chjojta cjesaž niimi, jalla nii kuzquiz Yooz takuqui uj cjuñskatasacha. Nižaza Yooz takuqui žoñž kuzquiz pinsitanacami tantitanacami kjanapacha tjeeža, zuma ana zuma, jalla nii. ¹³Yoozqui tjappacha paachiča. Jalla nižtiquiztan anaž jakziltami nižquiztan chjojzñi atasacha. Ultim pjalz tjuñquiziqui tjappacha persun kamañ puntuquiztan, nižaza kjažtat kamtčhaja, jalla nii puntunacquiztan cuenta tjaastanča. Tjapa žoñinacž kamta puntunacquiztan Yoozqui liwj zizza, nižquiztan ana tsjii takumi chjojzñi atasacha.

JESUCRISTUČHA UČHUM PALT'IZIŇQUI

¹⁴Jesucristučha Yooz Maatiqui. Jalla niičha učhum chawjc timplu jiliri cuntača. Nižaza niiqui arajpachquin Yooz yujcquin luzziča, učumnacaltajapa tsjii wali palt'iziñi cjisjapa. Jalla nižtiquiztan učhumqui Jesucristužquin kuzziz kamcan jalla nii kamzquiz tjurt'ichi kuzziz cjila. ¹⁵Učhumqui Yooz irata zuma kamzjapa panž pjaltiča. Pero Cristuqui zuma okžñi kuztan učhum criichinacžquiz cjuñča, nižaza yanapasača. Učhum irata Jesucristuqui pruebanaca watchiča. Ana uj paacan tjapaman pruebanaca watchiča. Jalla nižtiquiztan, Jesucristuqui zuma okžñi kuztan

učumnacaltajapa palt'izinasacha.
¹⁶ Jalla nižtiquiztan čhjul pruebanaca watanami učumnacaqui okzñi Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Yooz yujcquin macjatz ana jiwjataquiča, učum ujnaca pertuna mayizizjapa, nižaza pruebanaca želan, Yoozquiztan mayizaquiča nii pruebanaca zuma watzjapa.

5 Tjapa timplu jilirinacaqui žoñinacžquiztan illztatača, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinajo. Nižaza nii timplu jilirinacaqui žoñinacž wilananacami Yooz yujcquiz timplu altarquiz nonžñitača, žoñinacž ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza žoñinacžtajapa ninacž ofrendanaca Yooz yujcquiz tjeežñitača. ² Timplu jilirinacapacha pruebanaca sufriča, parti žoñinaca irata. Nižaza uj paača parti žoñinaca irata. Jalla nižtiquiztan nii jilirinacaqui pasinziz kuzziz cjesača ana zizñi žoñinacžtajapami, nižaza tsjii kjutñi cjicjiñi žoñinacžtajapami. ³ Ujchiz zakaz cjicanaqui nii timplu jilirinacami persun ujnacquiztanami nižaza parti žoñinacž ujnacquiztanami Yoozquin wilana tjaastanča, pertunta cjisjapa.

⁴ Nižaza anaž jakziltami timplu jilirž puestuquiz persun kuzcama luzasača. Yoozqui žoñinaca kjawža, nii puestuquiz utzjapa. Jaknužt Yoozqui Aarón cjita žoñi utčhaja, jalla nižta. ⁵ Nižaza Cristuqui anaž persun kuzcama palt'iziñi puestuquiz luzziqui. Yoozpankazza nii honorchiz puestuquiz utchiqui. Nižaza Yoozqui Cristuž puntuquiztan tuž cjichiča:

“Amča wejt persun maatimqui. Amquiz wejt kamañal tjaa-uča”.

⁶ Cristuž puntuquiztan Yoozqui zakaz cjiča:

“Amča žoñinacžtajapa palt'iziñi jiliriqui wiñay wiñayajapa. Jaknužt Melquisedec cjitaqui zuma palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižta”.

⁷ Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz Ejpžtan parličiča, nižaza Yooz Ejpžquin rocchiča, tjurt'iñi kuzzizpan kami yanapzjapa. Altu tawkžtan chiican nižaza kaacan Yoozquin jalla nuž mayizichiča. Yoozqui Jesucristo liwrii atatča, ana cruzquiz ticzjapa. Pero Jesucristuž ticzquiztan ana liwriitaž cjenami Yooz Ejpqui nižquiz yanapchiča, Yooz kuzcamapankaz kamzjapa. Jesucristuqui Yooz Ejpžquin kuzziz cjen yanaptatača. ⁸ Cristuqui Yooz Majch cjenami sufrichiča. Jalla nižta tii muntuquiz sufrichiž cjen Yooz Ejpž kuzcamapankaz kamchiča. ⁹ Jalla nuž tii muntuquiz sufrichiž cjenami, jalla niiča Yooz kuzcamapankaz kamñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinaca liwriiñiqui cjissiča. Jakziltanacat nižquiz cazzaja, jalla tjapa ninacaqui wiñayjapa liwriitaž cjequiča. ¹⁰ Yooz Ejpqui Cristo utchicha žoñinacžtajapa liwriiñi nižaza palt'iziñi cjisjapa. Jaknužt Melquisedec cjita žoñiqui palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižtapacha.

PERSUN KUZ CUITASAQUIČHA

¹¹ Jalla nii puntuquiztan waljaž takunacaž žejlča. Pero ch'amača ančhucquiz intintiskatzqui. ¹² Ažk watanaca ančhucqui criichinčhucča. Jaziqui Yooz puntu tjaajiñi maestrunaca cjichuca cjiwča. Pero wiltakaz ančhucqui tjaajinta cjis pecča Yooz tawk pjasilanaca zizjapa. Ančhucqui wawanacažtakaz lichikaz pecča Yooz tawk čhjeri lujlquiztanaqui. ¹³ Lichtan mantinasñi wawažtakazza ančhucqui. Jaziqui lijitum Yooz kamaña ana zuma kaminčhucča. ¹⁴ Čhjeri lujlqui pajk žoñinacžtača. Jalla nižta irata ch'aman intintazuc puntunaca zuma criichi žoñinacžtajapača. Jalla ninacaqui zuma kamchiž cjen zumpacha

tantiyasača kamañ puntunaca, zuma, anazuma, jalla nii.

6 Pjasil Yooz puntuacquiztan zizñi, cjee. Jesucristuž puntuquiztan tjaajintanaca zizzinčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii puntuacquiztan anaž iya tjaajinz pecasača, jalla. Ančhucqui zizzinčhuctača, casticu zjijcni paaznaca puntuquiztanami nižaza kuz campiiz puntuquiztanami, nižaza Yoozquin kuz tjaaz puntuquiztanami, ²nižaza bautismo puntuquiztanami, nižaza kjaržtan lanz cuzturumpi puntuquiztanami, nižaza ticziquiztan jacatatp puntuquiztanami, nižaza ultim pjalz tjuñi puntuquiztanami. Jalla nižtanaca zizzinčhuctača ančhucqui. ³Yooz munan, iya Yooz puntunaca tjaajnasacha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

⁴Jakziltat kjanzt'ita Yooz taku catoktčaja, jalla nuž catokzpacha Yooz quintra quejpsaja, jalla niiqui ana wilta liwriita cjesača. Jakziltat Yooz taku catoktčaja, jalla niiqui Yooz kamañquiz luzziapanča, nižaza Espíritu Santuqui niž kuzquiz luzziča. ⁵Nižaza ninacaqui Yooz taku zuma nayčcu catokchiča. Nižaza arajpachquiztan tjonñi azi pajchiča persun kuzquiz. ⁶Jalla nižta Yooz taku catokchi žoñinacaqui Yooz quintra quepsnaquiž niiqui, anaž wilta kuz campii atasacha zumquinaqui. Ninacž kuzqui chojrupan cjissa. Jalla nižta cjiscu, ninacapacha Jesucristo Yooz Majch wilta cruzquiz ch'awetažokazza, niž quintra žoñinacž yujcquiz cjecijniča. ⁷Tii quintu nonžna. Tsjii yokaqui zkala čhjacz. Jalla nekztan chijniž tjonča. Jalla nekztan nii zkalaqui zuma čhjeriž tanča. Nižazaž pookča, nii zkala čhjaczni žoñinacžtajapa. Nii yokaqui Yoozqui wintijchiča. ⁸Pero nii yokaqui ch'apinacchizkaz cjisnasaž niiqui,

inakaz cjequiča. Jalla nižtiquiztan pjalžta cjequiča, ana zuma. Jalla nekztan ujquin tewjkžnaquiča. Jalla nižtaž nii Yooz taku catokžpacha quejpsni žoñiqui.

YOOZQUIN KUZZIZPAN CJEE

⁹Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcumi ančuca puntuquiztan anača nižta cjiwčhiya. Ančhucqui liwriita cjiscu ultimpacha ančhucqui zuma Yooz kamañchiz kamaquiča. Jalla niiqui nužupanča. ¹⁰Yoozqui ancha zumapanča. Ančucaquiztan anaž tjatznasača, ančucaž zuma kamchiž cjen, nižaza ančucaž Yooztan zuma munaziñi kuzziz cjisziž cjen. Ančhucqui jalla nižta kamañchiz cjen parti criichi jilanacžquiz sirwichinčhucča Yooztajapaqui. Tuquimi anzimi zakaz ančhucqui nižta zuma kamañchizza. ¹¹Zapa mayni ančucaquiztan nižta zuma kuzzizpan cjee, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa, ticzcama. Ančhucqui tirapan tjewzna, arajpachquin Yooztan zuma kamz, jalla nii. Nižaza nii oracama, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjee. Jalla nil pecuča. ¹²Ančhucqui ana jayrazni kuzziz cjee. Antiz zuma Yoozquin kuzziz žoñinacžquiz yatekasa. Nižaza pasinziz kuzziz žoñinacžquiz yatekasa. Nižta kamni žoñinacaqui Yooz chiita zumanaca tanznaquiča, tsjii irinsažtakaz.

¹³Yoozqui Abrahamžquiz tsjii zuma taku tjaazcu, persun achtan juramento paachiča. Niižquiztan tsjan jilir juramento tjaakatni ana želatča. Jalla nekztan persun achtan juramento paachiča, ¹⁴tuž cjican: “Ultimpacha wejrqui amquin zumanacal tjaazcača, nižaza am majchmaatinaca walja mirkatača”. ¹⁵Abrahamqui Yoozquin kuzzizpan tjewžcu, nii Yooziž tjaata taku tanzicha.

¹⁶Tsjii juramento tjaañi žoñiqui nii juramento tanzñi žoñžquiztan tsjan jiliriča. Tsjii juramento paažcu, anaž iya parliz želasača. Jalla nii puntuiztan žeržtača. ¹⁷Jaziqui Yoozqui tsjii juramento paažcu taku tjaachiča. Nekztan Yoozqui nii tjaata taku tanzñi žoñinacžquiz kjanapacha tjeez pecchiča, niž tjaata taku panž cumpliskataquiča, jalla nii. Yoozqui niž chiita taku ana campiyasača. ¹⁸Yoozqui taku tjaachiča, učumqui nižtan chica kamaquiča, jalla nii. Nekztan juramento paachiča. Jalla nii pizc taku anapan campiyasača tsjii tsjii chiicanaqui. Yoozqui ana toscara chiyasača. Učumqui Yoozquin macjatchinčumča, niž cuitita cjisjapa. Učum cuitiñi Yoozza taku cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan Yooz taku cumpliz ora tjewžcan p'ekinchayta kuzzizpan cjesača učumqui. ¹⁹Jalla nii cumpliñi Yooziž chiita taku cjuñžcupan učum kuz tjurt'ichi cjiskatča, ana kuz turwayskatchuca. Nii taku cumpliñi Yoozqui warcu anclažtakaz, učum kuz tjurt'ichi cjiskatča. Jesucristuž cjen Yoozqui niž tjaata taku cumplaquiča. Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzziča. ²⁰Učumž tuqui luzziča, učumnacaltajapa palt'izinjapa. Jesucristuqui zuma palt'iziñi cjissiča, jaknužt Melquisedec palt'iziñi cjitčhaja, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan učumnacaltajapa ultimu palt'iziñi puestuquiz luzziča.

MELQUISEDECŽ PUNTU

7 Nii Melquisedec cjita palt'iziñiqui Salem wajt jiliritäča, nižaza niž puestuquiz zinta arajpach Yooziž uchtatača. Melquisedecž timpuquiz Abrahamqui quintra reynacžtan tsjii quira zalchiča, ninacž zultatunacžtanpacha. Nekztan

Abrahamqui liwj atipchiča. Jalla nuž Abrahamž atipžtan Melquisedecqui Abrahamžtan zalchiča. Nekztanaqui Melquisedecqui Abrahamžtajapa Yoozquin palt'izinchiča, Abrahamžquiz Yooziž yanapta cjisjapa. ²Nekztan Abrahamqui Melquisedecžquiz tjapa niž cantiquiztan diezmo tjaachiča. Melquisedec tjuuqui tuž cjiča, Yooz kuzcama zuma mantiñi, jalla nii. Nižaza Salem tjuuqui tuž cjiča, žoñinaca walikaz žejlča, jalla nii. Melquisedecž puntu cjiča, niž mantichiž cjen, žoñinaca walikaz žejlča. ³Yooz takuqui anaž chiiča, Melquisedecž maa ejpž puntuiztanami, niž atchi ejpnacžquiztanami, niž majttiquiztanami, niž ticzquiztanami. Jalla nižtiquiztan palt'iziñitača Yooz Majch irata.

⁴Jaziqui Melquisedecqui pajk jiliriča. Nii naya ančhucqui. Učum tuquita ejp Abrahamqui quira atipžcu Melquisedecžquiz tsjii tunca parti niž cantiquiztan tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui Abrahamžquiztan juc'ant jiliriča. ⁵Moisés lii jaru Leví cjita majchmaatquiztan tjoñi žoñinacakaz timplu jilirž puestu tanznasača, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinjapa. Jalla nii timplu jilirinacaqui parti žoñinacžquiztan ninacž želinchizquiztan diezmo cobriñitača. Aunquimi nii cobrita žoñinacaqui timplu jilirinacž familiatača. Tjapa ninacaqui Abrahamž ejpžquiztan tjoñitača. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui nii timplu jilirinacžquiztan juc'ant jiliriča. ⁶Melquisedeczi ana Leviž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Abrahamqui nižquiz diezmo tjaachiča. Nižaza Melquisedecqui Abrahamžquiz wintizuna tjaachiča, Yooz Abrahamžquiz taku tjaachiž cjenami. ⁷Wintizuna tjaañi žoñiqui

tsjan jiliriča wintizuna tanzni žoňžquiztan. Anaž jakziltami nii razuna nicasača. ⁸Tii muntuquiz kamcan žoňkazza učumnacaquiz diezmo cobriñiqui. Žoňnacacha ticzñiqui. Pero Melquisedecž puntuquiztanaui Yooz takuui niž ticz puntuquiztan ana chiča, wiñayjapa žejtzjapažtakazza. ⁹Melquisedecž timpu wattan Leviž majchmaatquiztan tjonni timplu jilirinacau diezmo cobriñitača. Nii cobriñi žoňnacapacha Abrahamž majchmaatquiztan tjonchiča. Jalla nižtiquiztan Abrahamž diezmo Melquisedecžquiz pactiquiztan, ninacazakaz pactažokazza. ¹⁰Abrahamž curpuquiz niž majchmaatinaca želatča, ima majttatača. Jalla nižtiquiztan Abrahamž Melquisedecžquiz diezmo pactiquiztan, Leviž majchmaatquiztan tjoñi timplu jilirinacau zakaz pactažokazza.

¹¹Leviž parti timplu jilirinacau Israel wajtchiz žoňnacžquiz Moisés lii jaru kamkatchiča. Nižaza nii jilirinacau parti žoňnacžta Yoozquin palt'iziñitača. Nii Leviž parti žoňnacau Aaronž majchmaatquiztan tjonñitača. Jaziqui ninacau parti žoňnacžquiz Yooz yujcquiz zumapankaz cjiskattasaž niiqui, anaž iya palt'iziñi pectasača. Nii wiruñ tjonni palt'iziñiqui anaž Aaronž majchmaatquiztan tjonniča. Antiz Melquisedecž partiquiztan tjonchiča. ¹²Palt'iziñi timplu jilirinacau campiitaž cjenau, lii zakaz campiitaž cjistantača. ¹³Nii wiruñ tjonni palt'iziñiqui Jesucristo Jiliriča. Jesucristuui anača Leviž partiquiztan tjonñiqui. Antiz Judaž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Moisés lii jaru anaž jakziltami Judaž partiquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtatača. ¹⁴Timplu jilirinacž puntuquiztan Moisesqui anaž čjulumi

chiichiča Judaž parti žoňnacžquiz. Judaž parti žoňnacau anapan timplu jilirž puestuquiz luzasača. Pero kjanapachača Jesucristuui Judaž partiquiztan tjoñi.

¹⁵Jalla nižtiquiztan kjanapac hazakazza Moisés lii campiitaui. Melquisedecžtakaz Jesucristuča tsjemat timplu jiliriui, žoňnacžtajapa Yoozquin palt'izinzjapa. ¹⁶Moisés liiqui cjiča, ticzñi timplu jilirinacau Leviž majchmaatquiztan tjonni žoňnacapankaz cjequiča. Jesucristuui anaž nii lii jaru timplu jiliri cjissiča. Antiz niž wiñayjapa žejtñi kamañquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtača, wiñayjapa žoňnacžtajapa Yoozquin palt'iziñi cjisjapa. ¹⁷Jesucristuž puntuquiztan Yooz takuui tuž chiiča:

“Amqui wiñayjapa timplu jiliri cjequiča žoňnacžtajapa palt'iziñi. Melquisedecž partiquiztan cjequiča”.

¹⁸Tuquita liiqui nužquiz apatatziča. Nii liiqui ana azzizza žoňnaca zumapan kamkatzjapa. Jalla nižtiquiztan ana iya walča. ¹⁹Nii Moisés lii jaru kamtiquiztan anaž jakziltami Yooz yujcquiz zumapankaz cjiskattaž atasača. Jaziqui tsjii ew lii žejlča; učumnacaltajapa juc'ant zumača. Nii lii jaru Jesucristuui Yoozquin palt'iziñi puestuquiz luzziča. Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjatasacha.

²⁰Yoozqui juramentužtan Jesucristo utchiča palt'iziñi puestuquiz.

²¹Tuquita palt'iziñi timplu jilirinacau ana juramentužtan nombritatača. Pero tii Jesucristo timplu jilirizti juramentužtan nombritača. Yooz takuui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriui juramentužtan tuž mantichiča: Amqui wiñayjapa timplu jilirim cjequiča žoňnacžtajapa palt'iziñi, Melquisedec partiquiztan.

Jalla nuž mantižcu, Yooz kuzquiz pinsitaqui wira ana campiyasača”.

²²Nii Yooz chiitaž cjenacui Jesucristuča tuquita timplu jilirinacžquiztan žoñinacžtajapa juc'ant zuma Yoozquin palt'iziñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinacui wiñaya liwriitapan cjequiča. Nii ew liiqui tuquita liinacquiztan juc'anti zumača.

²³Nii tuquita timplu jilirinacui tamatača. Ninacžquiztan anaž jakziltami wiñaya timplu jilirž puesto tanzñi atchiča. Ninacui tjapaž ticža. ²⁴Pero Jesucristuzti wiñaya žetaquiča. Jalla nižtiquiztan wiñayjapa timplu jiliripanž cjequiča, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñijapa. ²⁵Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui ultimupan wiñayjapa žoñinaca liwriyasača. Jakziltat niž cjen Yoozquin macjataquiz niiqui, wiñayjapa liwriita cjequiča. Nižaza Jesucristuqui wiñaya žejtcen liwriita žoñinacžtajapa tirapan Yoozquin pjalt'izinaquiča.

²⁶Jalla nižta palt'iziñipanž pecča učumnacui. Jalla nii Jesucristuqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza. Anaž jakziltami nižquiz tsjii uj tjojtñasacha. Niiqui ana zinta ujchizza. Ujchiz žoñinacžquiztan tsjematača. Arajpachquin Yooztan chica honorchizza. ²⁷Jesucristuqui parti timplu jilirinaca ana iratača. Nii parti timplu jilirinacui zapuru wilanapan tjaañitača, persun ujnacquiztanami parti žoñinacž ujnacquiztanami. Jesucristuqui anapan nižta paasača, ana ujchizza niiqui. Jesucristuqui tsjii wiltapankaz wilana tjaachiča. Wilana cunta niž persun curpu intirjichiča. ²⁸Moisés lii jaru ujchiz žoñinacui palt'iziñi puestuquiz uchtatača. Nii liinacquiztan wiruñ Yoozqui tsjii juramento paachiča, niž Majch palt'iziñi puestuquiz uchjapa. Nii

Majchui Yooz irata zumapankaz kamañchizza wiñayjapa.

EW LII ŽEJLČHA

8 Weriž chiitanacquiztan jalla tiiča chekanaui, učumnacaltajapa tsjii zuma palt'iziñi žejlča, Jesucristupacha. Jalla niiqui arajpachquin Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča, Yooz Ejpžtan chica mantican. ²Niīcha ultim Yooz kjuychiz jiliriqui, učumnacaltajapa palt'iziñjapa. Nii ultim Yooz kjuj timpluqui anaž žoñiž paatača. Nižaza anača tii muntuquiz. Antiz Yooz Jilirž arajpach kjujapankazza. ³Zapa timplu jiliriqui niž puestuquiz kamcan, ofrendanacami wilananacami jalla ninaca tjaañiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristo zakaz tsjii tjaazjapa necesitča. ⁴Jesucristuqui tii yokquizkaz kamñi žoñi cjitasaž niiqui, anaž timplu jilirimi cjitasača. Tii yokquizpachača Moisés lii jaru timplu jilirinaca panž žejlča. Jalla ninacui tirapanž wilana tjaacha Moisés lii jaru. ⁵Pero ninacui ultim Yooz kjuj timpluquiz anaž sirwiča. Arajpachquin žejlča nii ultim Yooz kjuj timpluqui. Jalla nii timplu cunta tii yokquiz tsjii paata timplu žejlča tsjii fotožtakaz. Tuqui timpuqui Moisesqui Yooz cjitacama tsjii zkiz timplu paakatchiča. Ima paakatcan Yoozqui nižquiz mantichiča, tuž cjan: “Sinaí curquin amquiz tjeezinča, jaknužt wejt timpluqui paaztančhalaja, jalla nii. Jalla nii jarupankaz timplu kjuja kjuystanča”. Jalla nuž mantichiča Yoozqui. ⁶Pero Jesucristuzti žoñinacžtajapa tsjan zumaž palt'izinasacha. Jalla niīcha tuquita palt'iziñinacž kamañquiztan juc'ant zuma kamañchizqui. Nižaza tuquita liiquiztan tii anzta liiqui učumnacalta tsjan zumača. Jesucristuž cjen tii anzta liiqui žejlča.

Nižaza nii liiž jaru tsjii tsjan zuma kamañaqui compromittacha.

⁷Tuquita tjaata liiqui juc'ant zuma cjitčhaj niiqui, anaž iya liiqui pectasača. ⁸Yoozqui tuquita lii jaru kamñi žoñinacžquiz ana zuma naychiča. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui tuž cjiča: Wiruñta timpuquiztajapa wejrqui tsjii ew lii tjaa-ača Israel wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza Judá wajtchiz žoñinacžquizimi. ⁹Nii ew liiqui tuquita ejpnacžquiz tjaata liiquiztan tsjemataž cjequiča. Tuquiqui wejrqui ninacž tuquita ejpnaca jwessinča Egipto yokquiztan. Nii timpuquizpacha wejt lii ninacžquiz tjaachinča; pero ninacazti wejt lii jaru ana cumplichinča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninaca jaytichinča. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui. ¹⁰Wiruñta timpuquiz Israel žoñinacžtajapa tsjii ew lii tjaa-ača, jalla tuž: Jalla nii wiruñta timpuquiz wejrqui žoñinacž kuzquiz wejt lii zizkatača, kuzquiz cijirtažtakaz. Nekztan wejrpacha ninacž Yooz cjeeča. Nižaza ninacaqui wejt partir žoñinaca cjequiča. ¹¹Jalla nii wiruñta timpuquiz kamñi žoñinacaqui anaž porapat tjaajnarasasača, ninacž mazinacžquizimi, nižaza ninacž jilanacžquizimi. Anaž tjaajnasasača, “Yooz Jiliržquin paja” cjican. Antiz zapa mayni Yooz Jiliripankaz pajaquiča, tsjii zkoltiquiztanpacha asta pajk žoñicama. ¹²Nižaza ninacž ujnaca pertunača, wejt okžni kuzziz cjen. Nižaza ninacž ujnacquiztan tjatznača wiñayjapa”.

Jalla nuž cjiča Yooz takuqui. ¹³Yoozqui nii ew lii puntuquiztan chiižcu nii

tuquita lii apatatchiča. Nii tuquita liiqui watchiž cjen, inakazza. Wajilla liiw tjatztaž cjequiča.

YOOZ ZKIZ TIMPLU

9 Nii tuquita liiqui cuzturumpinacchizza, Yooz rispitzjapa. Nii cuzturumpinacaqui tii muntuquiz žejlñi Yooz timpluquizkaz paatatača. ²Primeraqui zkiz timplu želatča. Nii timpluquiz pizc kjuya želatča. Tsjii kjuyaqui ‘Yooztajapa T'akžta Kjuya’ cjitatača. Nii kjuyquiziqui tsjii pajk candelabra želatča, nižaza mesa želatča, Yooztajapa t'akžta t'anta nonzjapa. ³C'uchquin tsjii kjuya želatča, ‘Yooztajapa Juc'ant T'akžta Kjuya’ cjitatača. Nii pizc Yooz kjuy taypiquiz tsjii pañ cortina želatča. ⁴C'uchquin tsjii kor altara želatča, incienso ujjjapa. Nižaza tsjii caja želatča, Yooz tjaata lii chjojzjapa. Nii cajaqui kjuyltanami zawnctanami koržtan tjajlžtatača. Nii caj kjuyltan tsjii kor ojch želatča maná cjita čherchiz. Nižaza Aaronž wara želatča. Nii waraqui ch'ojña c'ajchiča tsjii žejtñi muntžtakaz. Nižaza nii caj kjuyltan Yooz lii cijjrtanaca želatča. ⁵Nii caj juñtun querubines cjita želatča anjila irata paata. Nii querubinanacaqui wežlaž cherchi kjarchiztača; nii caj juntuñ kjara waazitača. Nižaza nii caj juntuñ ljocžtan tjawkz tabla želatča, jalla niiqui ujnaca pertunta cjisjapatača. Jaziqui nii puntunacquiztan ana iya chiiž pecuča.

⁶Jalla nuž tjacžcu timplu jilirinacaqui zawnecchuc kjuyquiz luzluzñitača, lii jaru cuzturumpinaca paacan. ⁷C'uchquin žejlñi kjuyquiz tsjii watquiz tsjii wilta luzñitača timplu chawjc jiliriqui. Nii alajakaz jalla nekziqui luzasača. Jalla nuž luzcan wilana conta ljoc chjichñitača, persun ujnaca pertunta cjisjapami, nižaza parti žoñinacž ujnaca pertunta cjizjapami.

⁸ Jalla nižta liiquiztan Espiritu Santuqui zizkatchičha, ima Moisés lii apatatzcan, nii Yooz kjuy timpluquiz paaz cuzturumpinacaqui walatčha, nii. Nižaza jalla nuž walan čhjul žoñimi anapan c'uchquin luztačha. ⁹ Nii tuquita liiqui Yooz puntunaca chiičha tii timpluquiz kamñi žoñinacžtajapa. Nii lii jaru žoñinacaqui ofrendanacami wilananacami tjaachičha. Jalla nuž tjaachiz cjenami nii žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kuzziz ultimu ana cjiskatta cjesačha. Ninacaqui tirapan ujchiztačha. ¹⁰ Jalla nii tuquita cuzturumpinacaqui jalla tižtakaztačha: čhjeri tjaazmi, licz tjaazmi, kjaztan ajunzmi. Jalla nižta cuzturumpinacaqui žoñž curpu zawnctankazza. Jalla nuž cjenami lii campiizcama nii cuzturumpinacaqui walatčha.

¹¹ Wiruñ nektan Cristuqui tjonchičha. Jazic niičha Yooz timplu chawjc jiliriqui; Yooz zumanaca tjaazjapa tjonchičha. Timplu chawjc jiliri cjican Yooz kjuyquiz sirwičha. Anaž tii yokquiz paata Yooz kjuyquiz sirwičha. Antiz arajpachquin Yooz lijitum kjuyquin sirwičha. Jalla niičha ultim Yooz kjuya. Tii yokquiz paata Yooz kjuyquiztan juc'ant zumačha. ¹² Cristuqui arajpachquin ultim Yooz kjuyquiz luzzičha. Jalla nuž luzcan ana cabranacž ljocmi nižaza ana vac toronacž ljocmi chjitchičha. Antiz persun ljocžtan luzzičha, žoñinaca wiñaya liwriita cjisjapa. Jalla nuž persun ljocžtan tsjii wiltakaz luzzičha tjapa tižtajapa. ¹³ Tuquita liiqui tužutačha: Cabranacž ljocžtanami, vac toronacž ljocžtanami ujchiz žoñinacžquiz tjawkñitačha. Nižaza ujta vacanacž kjupžtan ujchiz žoñinacžquiz llump'aczt'iñitačha. Jalla nižta cuzturumpinaca zawnctankazza; ana poderchiztačha, ana ujchiz cjiskatzjapa. ¹⁴ Cristuž ljoczi ancha juc'anti

poderchizza. Nii ljocž cjen žoñinacž kuznacaqui zuma cjiskatasacha. Wiñay žejtñi Espiritu Santuž cjen Cristuqui tsjii zuma wilana cunta persunpacha ticzičha. Ana ujchiz cjican, niž ljoc Yoozquin tjaachičha, ujchiz žoñinaca pertunta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Cristuqui žoñinaca liwriyasačha. Cristuž cjen nii liwriita žoñinacaqui ninacž tuquita ana zuma kamañanaca jaytasacha, nižaza zuma kamañchiz Yoozquin sirwasačha.

¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yoozqui ew lii ut'aychičha, žoñinaca ultimu liwriita cjisjapa. Žoñinacaqui primer lii mantuquiz cjican, ujnaca paañitačha. Pero Jesucristuqui ticzičha, nii paata ujnacquiztan liwriizjapa. Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz kjawžta cječhaja, jalla niiqui Yooz compromitta irinsa tanznaquičha; jalla niiqui wiñayjapa Yooztan chica kamaquičha. ¹⁶ Tsjii žoñiqui testamento paachiž cjen, niž cuzazanaca tanñi žoñinacžquiz ut'ayčha. Pero ticžtankaz nii testamentuqui walčha. ¹⁷ Nii testamento paañi žoñiqui tira žetan, nii testamentuqui anaž walčha. Antiz ticžtan, jalla nektanž nii testamentuž walasačha. Ticžtankaz niž cuzazanaca tanñi žoñinacaqui ultimu niž cuzazanaca tanznasačha. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan tuquita liiqui ut'aytatačha, conta animal ljocžtan. ¹⁹ Moisesqui tjapa Yooz mantita liinaca kjanapacha paljayžcu nii liinaca ljocžtan ut'aychičha. Moisesqui tsjii chupic choma tanžcu, hisopo cjita parquiz tjerchičha. Nektan ljocžtan kjaztan t'ajžcu, jalla nektan nii para ch'ižcu, sucarpayñitačha, žoñinacžquizimi, liichiz libruquizimi. ²⁰ Jalla nuž sucarpaycan, Moisesqui tuž cjichičha: Tii ljocqui Yooz mantita liinaca walkatčha ančhucaltajapa. ²¹ Jalla nižtazakaz Moisesqui

nii ljocžtan Yooz kjuyquizimi, Yoozquin sirwiz cuzazanacquizimi sucarpayñitača. ²²Nii tuquita lii jaru jos tjapa cuzanaca sucarpayñitača, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Ljoc ana tjawkžcu ujnaca ana pertunta cjesača.

JESUCRISTUQUI ŽOŇINACŽ LAYCU TICZIČHA

²³Tuquita lii jaru nii Yoozquin sirwiz cuzazanacqui Yooz yujcquiz wali cjisjapa jalla nižta cuzturumpinaca paastantača. Tii yokquiz žejlñi cuzazanacqui fotožtakazza. Anača arajpachquin ultimu želasča. Arajpach Yooz zuma kamañchiz cjiskatzjapa, nii animal ljocnacqui anaž atasča. ²⁴Cristuqui persun ljocžtan ana žoñiž paata timpluquiz luzziča. Arajpach Yooz kjuyquizpacha luzziča. Jalla nicju anziqui niiča učumnacaltajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Tii yokquiz žejlñi timpluqui tsjii fotožtakazza nii werar arajpach Yooz kjuyquiztan. ²⁵Zapa wata timplu chawjc jiliriqui animalž ljocžtan Yooz kjuyquin luzñitača. Ana persun ljocžtan luzñitača. Pero Cristuqui tsjii wiltapanikaz wilana cunta cjissiča, ana wilta wilta. ²⁶Wilta wilta wilana cunta ticztasaž niiqui, tii muntu kalltiquiztanpacha wilta wilta sufican ticztasača. Tuquita timpu tucuzinta cjiscu tsjii wiltakaz Jesucristuqui parizquichiča. Nekztan niž ljoc tjawkžcu ticziča, tjapa ujnacquiztan žoñinaca liwriizjapa. ²⁷Tjapa žoñinacqui tsjii wilta ticstanča tii yokquiz. Jalla nekztan pjalžta cjequiča, Yooz yujcquiz zuma, anazuma, nii. ²⁸Jalla nižta irata Jesucristuqui tsjii wilta tii yokquiz ticziča, wacchi ujchiz žoñinacž laycu. Pero wiruñ wilta tii muntuquiz tjonaquiča. Nekztan žoñinacž ujnacquiztan ana ticznaquiča. Antiz

niižquiz tjapa kuz tjewzñi žoñinaca ultimu liwriyaquiča.

MOISES LIQUI PJALTIČHA

10 Moisés liqui Yooz zumanaca tsjii kolucullakaz tjeeziča. Ana ultimu kjana tjeeziča. Nii liqui tuž cjiča: Wiruñ tjapa Yooz zumanaca tjonaquiča, jalla nii. Nižaza nii liqui anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatasča, Yoozquin macjatñi žoñinacžquiziqui. Nii lii jaru watay wata wilanakaz contača. Jalla nuž paažcumi, žoñinacžquiz anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatta cjesača. ²Nii lii jaru paacan, žoñinacqui ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskattasaž ni-iqui, anapanž wilana tira onantasača. Nii wilana tjaañi žoñinacqui ultimu ana ujchiz cjitasaz niiqui, zumapan cji-tasača, nižaza persun kuzquiz ana iya cjuñtasača čjul ujquiztanami. ³Pero nii wilana tjaaz liiqui watay watapanž ujnaca cjuñkatča. ⁴Vac toronacž ljocmi cabranacž ljocmi tjaatiquiztanami anapanž ujnacquiztan liwriyasača.

⁵Jalla nižtiquiztan Cristuqui tii muntuquiz tjonžcu Yooz Ejpžquin tuž cjichiča:

“Amqui animal wilananacami ofrendanacami ultimu ana pecasača. Antiz wejttajapa žoñž curpu tjaczinchamča, žoñinacž ujnac laycu ticzjapa. ⁶Ujta animalanacami uj paa-tiquiztan tjaata ofrendanacami ultimu am ana cuntintu cjiskatasča. ⁷Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinča: Wejt Yooz, tii muntuquiz tjonchinča, am kuzcama paazjapa. Jaknužt wejt puntuquiztan Yooz tawk liwruquiz cjiirtažlaja jalla nii cumplizjapa tjonchinča”.

⁸Jesucristuqui cjichiča, “Yooz Ejppui anaž pecča nižaza anaž jutzaza jalla tinaca: animal wilananacami, ofrendanacami, nižaza ujta

animalanacami, nižaza uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami. Tuquita liiqui nižtanaca tjaaž mantichiča. Jalla nuž mantita cjenami, Yoozqui anaž niikaz ultimu pecča”. ⁹ Nekztan Jesucristuqui cjichizakazza: “Yooz Tata, wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, am kuzcama kamzjapa”. Jaziqui Jesucristuqui nii tuquita liinaca apatatskatchiča, nii lii cuzturmupinacžtanpacha. Nekztan ew lii ut'aychiča. Nii lii jaru Jesucristuqui wilana cunta intirjitatača. ¹⁰ Yooz kuzcama kamcan Jesucristuqui tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichiča, žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui učumnacaquiz zuma kamañchiz cjiskatchiča.

¹¹ Timplu jilirinacaqui zapuru ninacž puestuquiz atintichiča. Zapuru wiltan wiltan wilananaca Yoozquin tjaañitača. Pero nižta wilananacaqui ujnacquiztan anapan žoñinaca liiwriyasača. ¹² Jesucristuzti tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichiča, žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nuž ticžcu, arajpachquin Yooz Ejpž zew latuquiz julziča, nižtan chica mantiñi cjisjapa. ¹³ Jalla nicju tjewžcan žejlča, niž quintranaca liwj atiptacama cjisjapa, niž kjojch koztan tječžažtakaz. ¹⁴ Jalla nuž žoñinacžtajapa tsjii wilta ticžcu, Jesucristuqui Yooz partiquiz žejlñi žoñinacžquiz wiñayjapa Yooz yujcquiz ancha zuma cjiskatchiča. ¹⁵ Nižaza nii puntuquiztan Espíritu Santuqui chiiča, tuž cjian:

¹⁶ “Tuquita lii apatatžcu, wejrqui žoñinacžquiz tsjii ew lii tjaa-ača. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui. Wejrqui ninacž kuzquiz wejt liinaca zizkat-ača, nižaza intintazkatača”.

¹⁷ Nekztan cjichizakazza:

“Ninacž paata ujnaca ana iya cjuñznača. Nižaza ninacž ana

wali cjicjitanacami liwj tjatznača. ¹⁸ Jalla nižta ujnacquiztan pertuntažlaj niiqui, ana iya čjul wilanami pecasača”.

YOOZQUIN MACJATSPANŽ WAQUIZIČHA

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui Jesucristuž ticž cjen učumqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasača. ²⁰ Ew kamañchiz kamcanqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasača. Jalla nii ew kamañqui Jesucristuž tjaatača. Persun curpu wilana cunta tjaažcu, Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzziča, nii c'uchquin žejlñi cortina cjetžtažokaz. ²¹ Jesucristučha Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Jaziqui učumnacaltajapa palt'izinaquiča. ²² Jalla nižtiquiztan tjapa kuztan Yoozquin macjatz waquiziča. Nižaza Jesucristužquin kuzziz cjen ana jiwjatcan Yoozquin macjatz waquiziča. Jesucristuqui učumnacaž paata ujnaca pertunchiča, učumnac kuzquiz ana iya uj cjuñznajapa. Nižaza učum curpunacaqui tsjii zuma kjaztan awjžtažokazza. ²³ Yoozquin macjatzcu Yooz famillquiz luzzinčhumča. Jaziqui ana jiwjatcan tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjequiča. Nekztan Yooztan chica kamaquiča. Nii Yooztan kamzqui, jalla nii Yoozqui učumnacaquiz compromitchiča. Nižaza nii compromitchi Yoozza taku cumpliniqui. ²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz kamañquiz kamcan porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma munaziñi kuzziz cjisjapa, nižaza zuma obranaca paazjapa. ²⁵ Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui zapa domingo ana ajcajczniča. Ana nižta irata kama. Antiz učumqui porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma kamzjapa. Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquiča.

Jalla nižtiquiztan juc'anti učumqui porapat p'ekinchayastanča.

²⁶ Werar Yooz taku catokžcupacha nekztan kuzinpan Yooz quintra quepsnaquič žniui, ana pertunta cjesača. ²⁷ Pero nižta cjičjiñinacžquiz Yoozkaz casticaquiča. Yoozqui niž quintranaca wiñaya casticaquiča infiernuquin. ²⁸ Jakziltat Moisés lii ana cazzi cjitčhaja, nižaza pucultan čhjepultan testicunaca nii ana caza puntu declartčhaja, jalla nekztan nii uj paañi žoniui ana okžcu conzpanikaztača. ²⁹ Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majch quintrapan quepsnačhaja, nižaza Yooz Majch liwriñi ljoc tjawkta puntuquiztan iñaračhaja, nižaza okžni Yooz Espiritu Santužquiz žawjwa zjiččhaja, jalla nižta paañinacaui juc'anti castictaž cjequiča, nii Moisés lii quintra paañi žoinacžquiztan cjen. Jalla nižta casticzpan waquizičhaja nižta žoinacžtaui. ³⁰ Učhum pajta Yooz Jiliriqui tuž cjičiča: “Wejrtča castiquiñtqui. Wejrqui žoinacžquiz casticača, ujnaca paatiquiztan jama”. Jalla nuž cjičiča Yooz Jiliriqui. Nižaza Yooz takuui tuž cjičiča: “Yooz Jiliriqui niž kjuychiz žoinacž paatanaca pjalznaquiča”. ³¹ Jakziltat Yooz quintrapan kamchižlaja, jalla niui werar žejtñi Yooziž tantaž cjequiča. Jalla nuž Yooz tantaž cjequič žniui, nižtanacžquiz ancha ana waliž cjequiča.

³² Ančucaž Yooz famillquiz luztaž cjuñzna. Paljayta Yooz taku catokžcu, ančhucui pasinziz kuztan ancha sufrichinčhucča, quintranaca ancha žejlčhiž cjen. ³³ Yekjap ančhucui ch'aanitatača, nižaza wjajttatača tjapa žoinacaž cheran. Nižaza yekjap ančuca jilanacaž nižta sufran, ančhucui “Jesalla, wejt jilača niui” cjian declarchinčhucča. ³⁴ Ančhucui

tsjii criichi žoinaca preso tanta cjen okžni kuztan yanapchinčhucča. Nižaza ančucaž cusasanaca kjañta cjenami, cuntintu kuzziz žejlchinčhucča. Arajpachquin ančhucaltajapa juc'ant zumanaca žejlča, wiñayjapa tjurñi. Jalla nii cjuñžcu, ančhucui cuntintu kuzziz žejlchinčhucča. ³⁵ Tjurt'ichi kuzziz cjian, jalla nii zuma kuzquiztan ana jayta. Ticzcama tjurt'ichi kuzziz cjequič žniui, Yoozquiztan pacta cjequiča juc'ant zumanacžtan. ³⁶ Ančhucui pasinziz kuzziz cjee, Yooz kuzcama zuma kamzjapa. Jalla nekztan ančhucui Yooziž compromitta zumanaca tanznaquiča. ³⁷ Yooz takuui tuž cjičiča:

“Wajilla nii tjonñiqui tjonaquiča, anaž ancha ažk katasacha. ³⁸ Jakziltat wejtquiz kuzziz cjen wejt yujcquiz ana ujchiz cječhaja, jalla niui arajpachquin wejttan chica zuma-pan kamaquiča. Pero jakziltat wejt quintra quepačhaja, jalla nii žoničhaja ana waliui. Niižtan ancha anal jutzazuča”.

³⁹ Pero učumnacača anapan Yooz quintra quejpžñiqui. Jalla nuž quejpž-nasaž niui, Yooziž ancha ana waliž castictaž cjequiča. Antiz učumča tirapan Yoozquin kuzzizquui. Jalla nuž kamcan učum persun animu zumaž čh-jelinča, liwriita cjisjapa.

YOOZQUIN KUZZIZ ŽOINACA

11 Yoozquin kuzziz cjen, učumqui ultimupan zizza, Yooz taku cumplitapanž cjequiča, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen učumqui zizza, anzta timpuquiz ana cheržcumi Yooz žejlpanča, nižaza Yooz zumanaca ultimupan žejlča, nii. ² Učhum tuqita atchi maa ejpnacaui Yoozquin kuz tjaachičhaja. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui ninacž puntuquiztan “Zumača ninacaui” cjičiča.

³Yoozqui tawkžtankaz chiican tii muntu paachiča. Yoozquin kuzziz cjen jalla nii zizza, ultim werara jalla nužupan paata, jalla nii. Yoozqui ana chertanacquiztan tii muntuquiz žejlñinaca paachiča.

⁴Yoozquin kuzziz cjen Abelqui tsjii zuma ofrenda wilana Yoozquin tjaachiča. Cainžquiztan juc'ant zuma ofrenda Yoozquin tjaachiča. Abelž Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui Abelž tjaata ofrenda risiwchiča. Nižaza Abelž puntuquiztan Yoozqui chiichiča “Zumača niiqui” cjican. Abel ticziž cjenami učhumqui zizza, niiqui Yoozquin zuma kuzziztača, jalla nii. Jalla nii zizcuqui učhumqui Abelž zuma kamaña yatekasa.

⁵Yoozquin kuzziz cjen Enocqui arajpachquin ana ticzi chjichtatača. Ana iya tii muntuquiz žejlchiča. Yoozpantača chjitchi. Yooz takuqui Enocž puntuquiztan tuž cjiča: Ima arajpachquin chjichtaž cjen, Yoozqui Enoc zuma kamañquiztan cuntintu cjissiča. Jalla nuž cjiirtača Yooz tawk liwruquiz. ⁶Jakziltat ana Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niižquiztan Yoozqui anapanž cuntintu cjesača. Jakziltat Yoozquin macjatz pecčhaja, jalla niiqui criistanča, Yoozqui žejlča, jalla nii. Nižaza criistanča, Yoozqui niižquin macjatz pecni žoñinacžquiz zumanaca tjaaquiča, jalla nii. Jalla nižta criichi žoñžquiztan Yoozqui cuntintuča.

⁷Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noe-qui kjaz juyzuquiztan liwriitatača. Ima kjaz juyzu tjonan Yoozqui Noežquiz chi-izinchiča, “Kjaz juyzul cuchanžcača”, cjican. Jalla nii Yooz chiižintaqui Noe-qui catokchiča. Nekztan Yooz chi-ita jaru tsjii pajk warcu kjuya irata kjuychiča, niiž familianacžtanpacha li-wriita cjisjapa. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Noeui tjeeziča, parti žoñi-

nacaqui ancha ujchizza, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noeui Yooz zuma kamaña tanchiča, tsjii irinsažtakaz.

⁸Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantita ana jayrazcu cazziča. Yoozqui Abrahamžquiz cuchanzjapa kjawziča, yekja yokquin okajo. Nižaza Yoozqui Abrahamžquiz tuž cjichiča: “Wiruñ wejrqui amquiz nii yoka tjaača, irinsa cunta”. Yooz mantita jaru ojkičiča. Jakziquin ojktčhaja, jalla nii ana zizatča. Jalla nuž cjenami Abrahamqui Yooz tawk jaru ana jayrazcu ojki želatča.

⁹Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantitacama nii Yooz tjeēža yokquiz kamchiča. Yekja žoñž yoka cjenami, Yoozqui Abrahamžquiz nii yoka compromitchiča, “Wiruñ tii yoka amta cjequiča”, cjicanaqui. Jalla nii yokquizpacha kamcan, zkiz kjuy tultunacchiz kamñitača Abrahamqui. Jalla nižta zakaz Isaacžtan Jacobžtan zkiz kjuychiz kamñitača. Nii pucultanaqui Abrahamž irata tjewzizakazza Yooziž chiita taku cumpliscama. ¹⁰Ultimu Abrahamqui arajpach wajtquin ojcz tjewziča, wiñaya tjurni watja. Yoozqui nii zuma watja pinsichiča, nižaza paachiča. Jalla nii zuma wajtquin ojcz tjewziča Abrahamqui.

¹¹Nižazakaz Sarqui Yoozquin kuzziz cjen ica cjissinča, chawcwa cjicanpacha. Tsjii majchchiz cjissinča, Yoozquin criichiž cjen. Sarqui tanti-ichinča, Yoozqui niiž compromitta taku panž cumplisnaquiča, nii.

¹²Jalla nižtiquiztan Abrahamqui ticz irarchiz cjenami tsjii majchchiz cjissiča. Jalla nii majchquiztan walja tama mirchiča, walja tama arajpach warawaranacažtakaz nižaza walja tama kot at pjilanacažtakaz, jalla nižta mirchiča. Ancha tamaž cjen, anača

kanchuca Abrahamžquiztan tjonni majch maatinaca.

¹³ Tjapa nii žoninacui, Abelžtan Enocžtan, Noežtan, Abrahamžtan, jalla ninacui ticziča ima Yooz compromitta taku cumplisan. Jalla nuž cjenami Yoozquin tirapan kuzziztača. Yoozquin kuzziz cjen ninacui zizziča, Yoozqui niž taku wiruñtajapa panž cumplaquiča. Jalla nuž kuzquiz zizcu cuntintutača. Tii muntuquiz žejlan ninacui “Yekja wajtchiz žoñtča”, cjiñitača. ¹⁴ Jalla niža chiiñinacui kjana-pacha tjeeža, ninacui arajpach wajtquin ojcz pecchiča, nii. ¹⁵ Ninacaj ulanžquita yoka cjuñtasaj niqiu, nii yokquin cuttiñi attasača. ¹⁶ Ninacazti tsjan cusa yokaž pecatča, arajpach yokquin irantiz pecatča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anaž azkatča, ninacaj “Wejt Yoozza”, cjian cjenacui. Yoozqui ninacžtajapa tsjii zuma watja tjacžinchiča.

¹⁷ Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen tjapa Yooz mantitanacami cumpliñitača. Yoozqui Abraham yanziča, ultimu Yoozquiz kuzziz, ana ultimu Yoozquiz kuzziz, jalla nii. Jalla nuž yanzjapa Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča, niž zinta majch wilana cunta tjaakatzjapa. Nii zinta majchqui Isaac cjitatača. Nekztan Abrahamqui niž zinta majch wilana cunta conijchiča. Nekztan conzmayatača. Pero Yoozqui nii conz apatatskatchiča, Abrahamž zuma cazni kuz zizcu. Niž tuquiqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: ¹⁸ “Isacž cjen amqui majchmaatinacchiz cjequiča”. Jalla nuž taku tjaachi cjenami Abrahamqui niž zinta majch wilana cunta conijchiča. ¹⁹ Abrahamqui persun kuzquiz tantiichiča, Yoozza ticzinacami jacatatskatniqiu, jalla nuž tantiyatča. Abrahamqui persun kuzquiz persun majch conz

cjichipantača. Jalla nižtiquiztan Isaac majchqui ticziquiztan jacatatchižtakaz cjišsiča.

²⁰ Nižaza Isaacqui Yoozquin kuzziz cjen Jacobžtan Esaužtan, jalla ninacžquiz mazinchiča, wiruñtajapa ninacžta zumanaca cjequiča, nižaza Yooz yanapta cjequiča, jalla nii. ²¹ Nižaza ticz ora Jacobqui Yoozquin kuzziz cjen Josež maatinacžquiz mazinchiča, Yoozqui ninacžquiz zumanaca tjaquiča, jalla nii. Nižaza Jacobqui atztan tjurtižcu Yoozquin rispitchiča. ²² Nižaza Josequi Yoozquin kuzziz cjen ticz ora mazinchiča, Israel žoninacui Egipto yokquiztan ulnaquiča, nii. Nižaza mantichiča, persun curpu tsijnaca Egipto yokquiztan chjichajo.

²³ Nižaza Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen Moisés nastiquiztan chjep jiiz chjojziča. Ninacui cherchiča, ancha c'achja nii wawa, jalla nii. Tuquiqui Egipto chawjc jiliriqiu mantichiča, tjapa Israel lucmajch wawa contaj cjila, nii. Pero Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen nii chawjc jiliriž mantita ana eksiča. Moisés wawa ana conchiča. ²⁴ Nekztan Faraón chawjc jiliriž majtqui nii Moisés wawa uywassinča. Jalla nuž uywastiquiztan nii wawaqui pajkchiča. Jalla nekztan pajkžcu Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Faraonž maati cunta cjis anapan pecatča. ²⁵ Antiz Moisesqui Yooz illzta Israel žoninacžtanpacha sufriz tantiichiča, uj paani žoninacžtan tsjii ratukaz cuntintu žejlz cjenpacha. ²⁶ Niž kuzquiz tantiichiča, “Egipto cusasanacžtan cuntintu kamz cjenpacha, Cristužtajapankaz sufrasača. Jalla nuž sufrichi kamchiž cjen ultimquiziqui juc'ant cusal cjeeča, ricachu kamzquiztan”. Jalla nuž cjian, Moisesqui Yooz compromitta zumanac kjutni pinsatča. ²⁷ Nižaza Moisesqui

Yoozquin kuzziz cjen Egipto yokquiztan ulanchiċha, chawjc jilirž žawjta ortina ana ekskui. Niiž kuzquiz tantiita jaru tjurt'ichi žejlchiċha, niiž kuztan Yooz cherchiž cjen.

²⁸ Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantita jaru zapa kjuyquiz pascua wilana konz mantichiċha. Nekztan nii wilan ljocžtan zapa kjuy zanzquiz sucarpayz mantichiċha Israel žoñinacž primer maatinaca ana conta cjisjapa, ticzkatni anjilžquiz. ²⁹ Nekztan Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Mar Rojo cjita pajk kota kajkchiċha, kjoñ yokažtakaz. Nekztan Egipto quintr žoñinacaqui nii kjoñiranpacha nii pajk kota zakaz kakatċha. Jalla nuž taypiz kajkžcan tjapa nii Egiptonacaqui kjazquiz ticziċha.

³⁰ Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Jericó wajt muytata žejlŋi pirkanaca pajlkatchiċha, pakallak tjuñi muytata ojklayžcu. ³¹ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Rahabqui ana ticzinċha parti Jericó wajtchiz žoñinacžquiztan. Naaqui Israel wajtchiz awayt'iñinaca zuma risi-wchinċha. Jalla nižtiquiztan ana ticzinċha. Tuquiqui putirii žoñtaċha. Nekztan Yoozquin kuz tjaachinċha. Pero parti Jericó wajtchiz žoñinacaqui Yooz mantita ana cazziċha, werar Yoozquin ana kuz tjaachiċha.

³² Yoozquin kuzziz puntuquiztan iya quintunaca žejlċha. Pero timpuž pjaltiċha. Jalla nižtiquiztan ana chii atasatċha Gedeonž puntu, Baracž puntu, Sansonž puntu, Jeftež puntu, Davidž puntu, Samuelž puntu, nižaza profetanacž puntu. Jalla nii Yoozquin kuzziz žoñinacž quintunaca žejlċha pero. ³³ Ninacaqui Yoozquin kuzziz cjen quintr žoñinaca atipchiċha, nižaza zuma mantiñi cjissiċha, nižaza Yooz compromitta taku tanzicċha, nižaza ana wal leonanacž atanaca chawcžinchiċha.

³⁴ Nižaza ana wal uj asñinaca

tjessinchiċha, nižaza atipchiċha, ninaca ana pajk cuchillžtan conta cjisjapa. Nižaza ana azziz žoñinacaqui azziz cjissiċha Yoozquin kuzziz cjen. Nižaza quira zalcen walja azziztaċha, jalla nižtiquiztan quintr žoñinaca tjiranchiċha. ³⁵ Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui yekjap maatakanacžtajapa ticzinaca jacatatskatchiċha.

Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacazti sufriskattaċha. Pero ninacaqui ana Jesucristo nicchiċha, sufrisquiztan liwriita cjisjapa. Antiz tirapan tjurt'ichiċha, ticz cjenami. Jalla nuž ticziċha, jacatatzcu juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Yekjap žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjen iñartataċha. Nižaza wjajttataċha. Nižaza carinžtan mokatataċha. Nižaza carsilquiz chawctataċha. ³⁷ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui maztan ċhajczcu contataċha. Nižaza yekjapanacaqui taypiz pootžcu contataċha. Yekjapanacaqui sufriskattataċha, werar Yoozquiztan quejpskatajo. Pero nii criichi žoñinacaqui ana quejpsiċha. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen cuchillžtan contaċha. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen uuzi zkizimi cabra zkizimi kujtžta ojklaychiċha. Ana iya zquitchiztaċha. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui t'akjiri kamcan awantichiċha; yekjapanacaqui ancha sufrisnaca awantichiċha; yekjapanacaqui chjojritžtapan awantichiċha. ³⁸ Ana criichi žoñinacaqui nii Yoozquin kuzziz žoñinacžtan ana kamz waquiziċha. Ana criichi žoñinacaqui ana zumapanċha. Nii Yoozquin kuzziz žoñinacazti ancha zumaċha. Jalla nuž cjenami tii muntuquiz sufrican awantichiċha, ch'ekti yokaran ojklaycan, curunacaran ojklaycan, maz pjet ajkquiz kamcan, nižaza yok pjetquiz kamcan. ³⁹ Tjapa

ninacaqui Yoozquin kuzzizpantača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž puntuiztan ticlarchičha, “Ninacača wejtquin kuzzizqui” cjicanaqui. Jalla nuž cjenami, Yooziž compromitta taku ninacžtajapa ima cumplissiča. Yooz taku cumplitaqui ana tanziča. ⁴⁰ Učumnaca cjuñzcu, Yoozqui juc'ant zumanaca pinsichiča. Jalla nižtiquiztan ninacžtanami učumnacatanami chicapacha, nižaza tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjequiča.

YOOZ KAMAÑCHIZ CJEE

12 Yoozquin kuzziz žoñinaca, jaz-iqui wacchi tuquita žoñinacaqui učumnacaquiz tjeeziča, Yoozquin kuzziz kamaña, jalla nii. Ninacaqui učumnaca muytatažtakazza. Ninacž zuma kamaña cjuñzla. Jalla nekztan tjapa anawalinaca paaz jaytila nižaza kuzquiz tjapa anawali pinsiskatñinaca ecla. Nekztan Yooziž tjaata kamañquiz tjurt'iñi pasinziz kuztan kamla. ² Nižaza učumqui Jesucristuž kamaña cjuñzla. Niiž cjen učumqui Yoozquin kuz tjaachinčhumča. Nižaza niiqui učumnacaquiz juc'ant Yoozquin kuzziz cjiskataquiča, ancha zuma Yooz kamañchizkaz cjisjapa. Jesucristuqui cruzquiz ticzcan sufrichiča. Cruzquiz ticzqui azzucatača. Pero Jesucristuqui ana turwayziča nii ticzjapa. Jalla nižtiquiztan arajpachquin Yooz žew latuquiz julzi žejlča, cuntintu. Jalla nuž cuntintu žejlz zizcu, nii sufriznaca awantichiča.

³ Jesusaž kamta cjuñzna. Niiqui ujchiz žoñinacž kjarquiz ancha sufrichiča. Jalla nii Jesusaž kamta cjuñzcu Yooz kamañchiz kamcan anapan ocha, tjup kuzziz cjee. ⁴ Ančhucqui imaziž contača ujchiz žoñinacaž ančucaquiz walja sufriskatanami. ⁵ Yoozqui ančucaquiz chiižinchičha, niiž maatinacaž-

takaz. Jalla nii ewjt'iñi chiižinta ana tjatzna. Yooz takuqui tuž ančucaquiz chiižinča:

“Wejt maati, Yooz Jiliriž ewjt'iñi chiižinta ana chjaya. Nižaza nižquiz casticta cjenami ana llajlla kuzziz cjee. ⁶ Yooz Jiliriqui niiž k'aayi maatinaca ewjt'iča; nižaza persun maatinaca azquichñi casticu tjaaža, wilta zuma cjičiyajo”.

⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pasinziz kuztan Yooz azquichñi casticu awanta. Yooz Ejpqui ančucaquiz irpiča. Tjapa ejpnacaqui persun maatinacapanž ewjt'iča. ¿Tsji ana nižta ewjt'iñi ejp želasajo? Anaž cjesača. ⁸ Jaknužt Yoozqui tjapa niiž maatinaca ewjt'ičhaja, jalla nižta Yoozqui ančhuc ewjt'izakazza. Ančhucqui ana ewjt'ita cjitasaž niiqui, ana lijitum Yooz maatinaca cjitasača. Ančhucqui pamparan maatinacažtakaz cjitasača. Ana ultim Yooz famillichiz žoñinaca cjitasača. ⁹ Ančhuc cjuñzna, ocjala cjicanaqui učum persun maa ejpqui ewjt'iñitača. Nižaza ninacžquiz rispitchinčhumtača. Jalla nižtiquiztan žoñi paañi Yooz Epiž ewjt'itaqui juc'anti catokz waquiziča, zuma kamañchiz kamzjapa. ¹⁰ Učum persun maa ejpqui tsjii timpujapakaz učumnacaquiz ewjt'ichiča, ninacaž tantiitacama. Yooz Ejpzti učumnacaltajapa ewjt'iñičha, učum tsjan zuma kamañchiz cjisjapa, niiž irata ancha zuma cjisjapa. ¹¹ Azquichñi casticunacquiztan učumqui sufrichumča. Casticz ora llaquita kuzzizčhumča. Pero jakziltat castictiquiztan tsjan zuma kamañchiz cjissižlaja, jalla niiqui ultimu cuntintu cjisnaquiča. Nižaza zuma kuzziz Yooz kuzcama kamaquiča.

YOOZQUIN TJAPA KUZ CJISPANČHA

¹² Jalla nižtiquiztan ančhucqui wilta azi tanzna, zuma kamzjapa. Kjaranacami

owanacami otchižtakazza. Tjup kuzziz cjee, zuma kamzjapa. ¹³Yooz jiczquiz zuma ojklaya. Jalla nekztan anazuma ojklayni žoñinaca zuma kamañquiz ir-pita cjesača. Ančucaž zuma kam-tiquiztan ninacaqui zuma kamañchiz cjisnaquiča.

¹⁴Nižaza tjapa žoñinacžtan zumapanž kamzjapa tjapa kuz tjaa. Nižaza Yooz irata ancha zuma kamañchiz kamz-japa tjapa kuz tjaa. Ana zuma ka-mañchiz cjequiz niiqui anaž Yooz Jilirž-tan kamasacha. ¹⁵Yoozqui ančucaquin yanapz pecča. Nii zuma yanapta ana chjaya. Yoozquiztan anapan zaraka. Ana wal jar muntižtakaz ana cjee. Jalla nuž ana wal muntižtakaz cjequiz ni-iqui, ančucatami parti jilanacžtami ana wali kamañchiz cjesača. ¹⁶Nižaza nii ana zuma kamañchiz Esaúžtakaz ana nižta cjee. Esaúqui adulteriuquiz ojklay-chiča, nižaza Yooz kamaña ana im-portaychiča. Esaúqui jilir majch irin-sižtan tsjii lujlz čheržtan campiichiča. ¹⁷Nekztan wiruñ Esauqui ejpžquiztan jilir majch irinsa tanz pecatča. Ni-iž ejpqui Jacobžquiz tjaachitaž cjen Esaúžquiz ana tjaas atchiča. Niiž irinsa tjaatapanča. Wiruñ Esaúqui ancha kaa-canami, ana jaknužumi irinsa tanzni atchiča.

¹⁸Ančucqui Yoozquin mac-jatžquichinčhucča. Ančucqui anača Israel žoñinacažtakaz Sinaí curquin macjatžquichinčhucqui. Nii curquiz žoñinacaqui ojklayča, nižaza lanža. Pero Yoozquin ana lanzni atasacha. Tuqui timpuqui Israel žoñinacaž Sinaí curquin macjatan nii curquui ujznatča, nižaza tsokchi tsjiržtan weeztatača. Nižaza jorjorñimi lliwjlliwjñimi želatča. ¹⁹Nekz žejlcan trompet jora nonziča. Nižaza Yooz jora nonziča, ninacžquin paljayžquiñi. Nii jora nonzni žoñinacaqui roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²⁰Nii joraqui tuž

mantichiča: “Jakziltat tii curquiz macjatžcačhaja, maztan čhajc jawi contaž cjequiča, už pajk cuchillžtan contaž cjequiča. Žoñinacami animalanacami nižta macjatžcaquiž niiqui, contaj cjila”. Jalla nuž chiižinžquitiqiztan Israel žoñinacaqui ancha tsucchiča, nižta mantanaqui ana iya awanti atchiča. Jalla nižtiqiztan roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²¹Ancha ispanichucanacatača nii chertanacaqui. Jalla nižtiqiztan Moisespachača tuž cjichiqui: “Wejrqui anchal tsucuča, nižaza kjarkatuča”.

²²Pero ančucqui Sinaí curquin ana macjatžquichinčhucča. Ančuczti arajpach žejtni Yoozquin macjatch-inčhucča, niižquin kuz tjaachiž cjen. Jaziqui ančhucča arajpach Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza Sión cjita curquiz macjattažokazza. Nii Sión cjita curquui cjiča, arajpach Jerusalén watja, jalla nii. Arajpach Yooz wajtquin warank waranka anjilanaca žejlča, Yoozquin rispitzjapa ajczni. ²³Nižaza Yooz wajtquin anjilanacžtan chica Yooz wajtchiz žejlñinacaqui ajcža, Yooz wajtchiz žoñinacžtanpacha. Jalla nii žoñinacž tjuunacaqui arajpach listiquiz cjiirtača. Nižaza ančhucqui Yooz Jiliržquizpacha macjatchinčhucča. Nii Yoozza tjapa pjalniiqui. Nižaza ančhucatan zuma kamañchiz žoñinacž animunacžtan Yooz wajtchizza. Yoozqui ninacžquiz niiž irata ancha zuma kamañchizkaz cjiskatchiča. ²⁴Nižaza ančhucqui Jesusižquin macjatchinčhucča. Niiča ew acta ut'aychiž cjen žoñinacžta tjurt'ižniiqui. Žoñinacžtajapa ticziča. Nižaza žoñinacž laycu niiž ljocžtan sucarpaytažokaz cjichiča animal ljocžtakaz. Jesusiž ljoc tjawkchiž cjen, žoñinacaqui liwriita cjesača. Abelž ljocqui žoñinaca ana liwriyasača.

Jalla nižtiquiztan Jesusiž ljocqui Abelž ljocquiztan tsjan cusača.

²⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz chiita taku anaž nicaquiča, panž catokz waquiziča. Tuqui timpuqui Yoozqui Sinaí curquiztan Israel žoñinacžquiz chiichiča. Nekztan ninacaqui nii chiita taku ana juyzu paachiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui castictatača. Anziqumi Yoozqui arajpachquiztan učumnacaquiz chiižinžquiča. Nii chiižinta ana juyzu paaquž niiqui, panž castictaž cjequiča. Yoozquiztan anapan atipi atasacha. ²⁶ Tuqui timpuqui Yooz joraqui yokanaca chjekinskatchiča. Anziqumi cjiča: “Tsjižtan yokanacami arajpachami chjekinskatača”.

²⁷ “Tsjižtan” cjicanaqui Yoozqui zizkatča, Yooz paata yokanacami arajpachanacami liwj kataquiča. Nekztan ana chjekinskattanaca, niikaz želaquiča. ²⁸ Yooz watjaqui ana tjtantaž cjesača, panž želaquiča. Učumča nii wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza učumqui Yooztan chica mantaquiča. Jalla nižtiquiztan učumqui Yoozquin gracias cjizpan waquiziča. Nižaza tjapa kuztan, nižaza humilde kuztan Yoozquinž zuma rispitla, Yooz tsucchuca azi tjeežniž cjen, nii cjuñžcu. Jalla nuž rispitan Yoozqui cuntintu cjequiča. ²⁹ Cjuñžna. Učum Yoozza tsjii anawalinaca ujžni ujztakazqui. Jalla niiča anawali žoñinaca casticniiqui.

CHIIŽINTANACA

13 Jilanaca, cullaquinaca, porapat tirapan zuma munaziñi kuzziz cjee. ² Nižaza tjonžni žoñinacžquiz zuma pan kjawžna. Jalla nuž kjawžcuqui yekjap žoñinacaqui anjilanacžquiz atin-tichiča, ana zizcu.

³ Carsilquiz chawcta jilanaca panž cjuñžna. Ančhucazakaz persun kuzquiz ninacaž chawctiquiztan

sint'iz waquiziča. Nižaza sufriskatta jilanacžquiz cjuñžna. Ančhucqui curpuchiz cjicanaqui zakaz sufriskatta cjesača.

⁴ Tjapa ančhucqui lucutjiñi zalžcu, zuma lijitumaž cjičiya. Tjunatan zalžcu zuma lijitumaž kama, ana yekja maatakžtan ojklayasača. Jakziltat adulteriuquiz ojklayčhaja, jalla nižquiz Yoozqui casticaquiča.

⁵ Ančhucqui anaž paazquin kuz tjaa. Žejlñi cusasanacžtan cuntintukaz cjee. Yoozqui tuž cjichiča: “Wejrqui ančhuc anal jaytača, nižaza anal ečača”. ⁶ Jalla nižtiquiztan učumqui ana jiwjatcan chiyasača, tuž cjican:

“Yooz Jiliriča wejtquiz yanapñiqui. Žoñinacaž wejtquiz čhjulu paachi cjenami anal eksnasača”.

⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cjuñžna. Ninacaqui ančhucacquiz Yooz taku pal-jaychiča. Jaknužt ninacaqui tjurt'ichi kuzziz ticzičhaja, jalla nii cjuñžna. Ninacaž Yoozquin kuzziz kamta jalla nižta irataž kama.

⁸ Jesucristuqui tuquitanpacha, anzimi, jaztanami tsjii kuzzizpanikazza, jalla niiča ana kuz campiiñiqui.

⁹ Nižaza ančhucqui tjapaman tsjemata tjaajintanacžquiz anaž incallskata. Cjuñžna, Yoozqui ančhucacquiz yanapaquiča, tjup kuzziz cjisjapa. Jalla niiqui tsjan yanapča, čhjeri lujlz cuzturumpiquiztanaqui. Jakziltat nii čhjeri lujlz cuzturumpinac jaru kamčhaja, jalla ninacžtaqui anaž yanapča juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

¹⁰ Učumnacaltaqui anača animal wilana žejlča. Tsjemat wilana žejlča, Jesucristupacha. Tuquita timplu jilirinacaqui anapanča nii wilana lujlchuca. ¹¹ Tuquita lii jaruqui timplu chawjc jiliriqumi conta wilan ljoc chjitchiča c'uchquin žejlñi Yooz kjuyquin, Yoozquin ofrenda

tjaazjapa, ujnaca pertunta cjisjapa. Nii wilanž curpunacaqui wajt tjii pampiquin ujñitača. ¹² Jalla nižta irata Jesusaqui wajt tjiiquin ticziča, niž persun ljoc cjen žoñinacžquiz Yooz ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa. ¹³ Ančhucqui ana wal kamaña eccu, Jesucristužquin macjatz waquiziča. Nekztan učum listuž cjee, sufrižjapa. ¹⁴ Tii muntuquiz kamcan ana wiñaya tjurni wajtchizčhumča. Pero učumqui arajpach watjaž ojkzjapa ancha tjewža. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sirwican učumqui tirapan Yoozquin honora tjaaz waquiziča. Jalla nuž honora tjaacan wilana cuntaž cjequiča. Jaziqui učumqui persun atžtan “Yoozqui honorchizkaj cjila”, cjican chiiz waquiziča. ¹⁶ Nižaza ančhucqui zuma paaznaca panž paa. Nižaza parti jilanacžtan ančuca želinchizquiztan jama tojna. Nekztan ančucaž zuma kamtiquiztan cuntintu cjequiča Yoozqui.

¹⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cazpanča, nižaza ninacž jaru cjee. Ninacaqui ančhuc cuitiñiča. Nižaza nii icliz irpiñinacaqui, jaknužt criichi žoñinaca cuitiñižlaja, jalla nii Yooz yujcquin cuenta tjaastanča. Ančhuc zuma kaman, irpiñinacaqui cuntintuž ančhuc cuitaquiča, ana llaquizcu. Ančhucqui ančuca irpiñinacžquiz llaquiskataquiž niiqui, anapanž cusa cjesača ančhucaltajapaqui.

¹⁸ Wejtnacaltajapa Yoozquiztan mayizina. Wejrnacqui zuma kuztanpan kamuča. Jaziqui wejtnaca kuzquiz ana

zinta uj cjuñuča. Čhjulu paacanami zuma lijituma kamz pecuča. ¹⁹ Nižaza wejtnacaltajapa mayizinalla, ančucaquin wilta apura tjonzjapa, ana iya atajta cjisjapa.

^{20–21} Yoozza žoñinacž kuznaca walikaz cjiskatñiqui. Jalla niiqui učum Jesucristo Jiliriž ticziquiztan jacatatskatchiča. Jesucristuča

učum chawjc Awatiriqui uuzanaca itzñižtakaz. Niiqui persun ljocžtan ew acta ut'aychiča wiñayjapa.

Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančucaquiz zuma kamañchizpankaj cjiskatla, niž kuzcama kamzjapa. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui učum yanapla, zuma obranacami paazjapa, nižaza zuma kamzjapa. Ančucaž zuma kamtiquiztan Yoozqui cuntintu cjequiča. Jaziqui Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

²² Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča, weriž chiižinta taku zuma kuztan nonznaquiča. Tsjii kjaž takunaca tii cartiquiz cjjrchinča. ²³ Učum Timoteo jilaqui carsilquiztan liwriitača. Jalla nii ančucaquiz maz pecuča. Timoteoqui tekz waj tjonaquiž niiqui, nižtan wejttan ančucaquin cherzñi okača.

²⁴ Tjapa icliz irpiñinacžquin tsaanžinalla. Nižaza tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinalla. Nižaza Itali-quiztan tjoñi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča.

²⁵ Yoozqui tjapa ančucaquiz zuma-panj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DE

SANTIAGO

1 Wejrtča Santiaguqui. Wejrqui Yooz Ejpž, nižaza Jesucristo Jilirž mantitacama okiñ žoñtča. Ančhucqui Israel wajtchiz žoñinacauqui tjapa nacionquin wichanziča. Ančhucaquin saludos apayžcuča tii cartiquiz.

PRUEBANACŽ PUNTU

²Yoozquin criichi jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kaman tjapaman pruebanacaž žejlča. Čhjulorami tsjii prueba tjonaquiz niiqui, ancha cuntintuž cjee. ³Yoozquin tirapan kuzziz cjen, čhjul pruebanacami atipaučiča. Nižaza Yoozquin juc'anti kuzziz cjisnaquiča. Nekztan juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjisnaquiča. ⁴Nižaza tirapan Yoozquin tjurt'aquiz niiqui, Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjisnaquiča. Zuma lijitum žoñipan cjisnaquiča.

⁵Pruebanacaž amquiz tjonaquiz niiqui, nekztan am kuz turwayznaquiz niiqui, Yoozquin juc'anti mayiza, Yooz jicz puntu zuma zizni cjisjapami, nižaza nii pruebanaca atipzjapami. Yoozqui ancha zumača. Jakziltat mayizaja, jalla nii žoñžquiz Yoozqui zuma yanapasacha. Niiž okzni kuzziz cjen, ana ujžcu yanapasacha, pruebanaca atipsjapa. ⁶Yoozquin mayizican tjapa kuztan mayizizpanča. Ana paysnakni kuzziz mayiziz waquiziča. Paysnakni kuzziz cjesaž niiqui, tjamiž chjichta kjaz ljojkižtakaz cjesača, awizaqui Yoozquin kuzziz, awizazti ana Yoozquin kuzziz. ⁷⁻⁸Nii payznakni žoñiqui pizc kuzzizza. Jalla nižtiqiztan pizc kuzziz mayizan, ana nonža cjesača. Yoozqui nii žoñžquiz ana yanapasacha. Nižaza nii pizc kuzziz žoñiqui anaž

pinziz waquiziča, “Yoozqui wejtquiz yanapaquiča”, cjicanaqui.

⁹Jilanaca, cullaquinaca, yekjapa Yoozquin criichi žoñinaca porinacača. Nii žoñiqui Yoozquin criichiž cjen, Yooz maati cjissiča. Nižaza arajpachquin okaquiča, walikaz kamzjapa. Jalla nižtiqiztan cuutintupanž cjis waquiziča. ¹⁰Jakzilta Yoozquin criichi žoñit ricachuquiztan porilla cjisnasaž niimi, cuntintupankaz cjis waquiziča. Nii žoñiqui tirapan Yooz maatiča. Tsjii pastuqui tsjii pacamakazza zuma pjajkjallchizqui. Nekztan niiž pjajkjallaqui k'alaž choočha. Pjajkjallažtakaz tsjii timpupankaz ricachu cjesača žoñiqui. ¹¹Tjuñiž kjaki siyanaqui pastu pjajkjallanacaqui k'ala choočha. Nekztan nii pjajkjallanacaqui katča. Anaž iya c'ajča. Nižtazakaz ricach žoñinacaqui tsjii timpukaz ricu kamča. Ricachu kamcan tiripintit porinsnasača.

UJ PAAZ PUNTU, YOOZ PUNTU

¹²Čhjul prueba tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Niža tjurt'aquiz niiqui, cuntintuž cjequiča. Yoozqui nii zuma tjurt'iñi kuzziz žoñinacžquiz ancha zuma kamaña tjaača. Nuž Yoozqui compromitchiča nižtan munazican sirwiñi žoñinacžquin. ¹³Jakziltat uj paaz pecčhaj niiqui, anapanž Yoozquin culpasacha, “Yoozqui wejtquiz ujquin tjojtscatz pecča” cjicanaqui. Yoozqui ana jakzilta žoñimi ujquiz tjojts munča. Nižaza Yoozqui uj paazqui anapanž persuna pecča. ¹⁴Žoñinacž persun kuzqui ana zuma uj paaz pecča. Nekztan uj paazquin ojčka. ¹⁵Čhjulorami žoñinacaqui ana zuma kuzcama kamčhaj niiqui, ujquinpanž chjichtača. Nižaza jakziltami uj paañipan kamčhaj niiqui, wiñaya castictaž cjequiča.

¹⁶Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, ana incalltaž cjee. ¹⁷Yoozqui

zumapanča, nižaza ligitumapanča čhjulquiztanami. Tjappacha zumanacahui Yoozquiztanž tjonča, tjapa zumanacača tsewcta Yooz Epiž tjaataqui. Yoozqui tjuñimi jiižmi paachiča. Ninacž kjanaqui awisac zuma kjanča, awisac tsjirquiz weeztača. Yoozti anača nižta, zumapankazza. Anapan žoñi ujquin tjojtskatz pecča. ¹⁸Yoozqui zuma kuztan učumnacaquiz niž maati cjiskatchiča. Yooz werar taku criichiž cjen, učumnacaqui Yooz maatinaca cjissinčumča. Jalla nižtiquiztan učumnacaqui parti criichi žoñinacž tuqui Yooz maatinaca cjissinčumča. Jalla nužupanča Yooziž pinsitaqui.

YOOZ TAKUNACA CATOKZPANČHA

¹⁹Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Yooz taku nonzjapa listu cjee. Ančuca kuzquiz čhulu chiizmi tjonžaja, jalla nii chiizqui zumpacha tantiižcu, chiiz waquiziča. Tiizakaz cjiwča, anača orallac žawjzqui. ²⁰Oralla žawjñi žoñinacaqui parti žoñinacžquiz anaž yanapi atasacha Yooz kuzcama kamajo. ²¹Jaziqui ančuqui ana zuma kamañanacquistan jayta. Ancha uj paaznaca žejlča. Tjapa uj paaznacquistan jayta. Nekztan humilde kuzziz Yooz tjaajinta taku zumpacha catoka. Nii Yooz takuqui ančhucž liwriyasacha.

²²Yooz takuqui anača nonznēeka nonzqui, antiz catokspanča, ana persunpachquiz incallta cjeajajo. ²³Yooz taku nonžcu jakzilta žoñit nii Yooz tawkcama ana kamčhaja, jalla niiča ana zuma žoñiqui. Tižtaž nii žoñiqui. Nii žoñiqui ispiwjquiz persun yujc cheržcu, ²⁴ojkča. Nekztan nii cheržta yujc tjažta. Nižtaž nii Yooz taku nonznēeka nonznī žoñiqui. Yooz taku nonžcu, Yooz taku tjažta; ana nii Yooz tawkcama kamča. ²⁵Yekjap žoñinacazti tjapa kuz

nonža Yooz zuma liwriñi taku. Kuzquiz čhjojča. Nonžcu, ana tjažta, niicamaž kamča. Jalla niž zuma kamtiquiztan Yoozqui nii žoñžquiz wintissa, tsjan walikaz kamajo.

²⁶Jakzilta žoñit “Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui” čhičhaj niiqui, niž atquiztan čhičhiiz cuitazla. Anaž niž ata cuitasaquiz niiqui, persunpachaž incallča. Inapankaz cjiča, “Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui”. ²⁷Jakzilta žoñit Yooz tawkcama zuma kamčhaj niiqui, t'akjir wajchallanacami žewallanacami yanapaquiča. Nižaza ujchiz žoñi irata anaž kamasacha. Jalla nii žoñiča Yooz tawkcama zumaž kamñiqui. Jalla nii žoñiča Yooz Ejpž yujcquiziqui ana ujchizqui.

JILANACŽQUIZ ANAČHA PJALI PJALI CJISQUI

2 Wejt jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliriča ancha honorchiz Yoozqui. Ančhucqui nii Jesucristo Jiliržquiz kuzziz kamcan, tjapa jilanacžtan kuz chicata chjits pecsa. Anača pjali pjali cjisqui. ²Jalla tuž nonžna. Ančucaž ajcziž cjen pucultan žoñinacaqui tjonačhani. Tsjiiqui ricachuča, kor surtijanacchiz, nižaza ancha zuma zquitchiz. Tsjiizti porillača, tsjel zquitchiz. ³Nekztanaqui ančhucqui ricachukaz zuma atintačhani, “Tucquin julzna” cjican. Nii porill žoñžquizzti, “Nekzillakaz tsjitsna” cjičan, už “Zana latullakaz julzna” cječhaj. ⁴Nuž cjequiz niiqui, niwjctanaqui pjaliž cjiicjiča. Tjapa jilanacažtan ana chicata kuz chjitča. Ana zuma kuzziz cjen, nižta cjiicjiča ančhucqui.

⁵Nonžna, wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca. Tii muntuquiz Yoozqui pori žoñinaca illziča, nižquin ancha kuzziz cjeajajo. Nižaza Yoozqui tsjii

taku tjaachiċha, tuž cċican: “Wejtquin kuzziz žoñinacaqui wejttañ chicaž kamaquiċha. Nižaza jilirižtakaz wejttañ chicaž mantaquiċha”. Jalla nii taku tjaachiċha, niižtan zuma munaziñi žoñinacžquiz. Jaziqui nii Yoozquin kuzziz pori žoñinacaqui nii tjaata taku tanznaquiċha. ⁶Anċhuczi pori žoñinaca ana rispiċha. Ricachukaz rispiċha. Pero ricachu žoñinacaqui anċhuc juc'anti langžkatċha. Nižaza jilirinacž yujcquiz anċhuc ċhjitċha, multanaca pacaċo. ⁷Nižaza ricachunacaqui Jesucristuž quintrana zuma ċhiċhiċha. Pero zuma Jesucristuž cjen uċhumqui cristiano cċita tjuuchizċhumċha.

⁸Jilanaca, cċijrta zuma Yooz takuqui tuž cċiċha: “Jaknužt persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cċistanċha žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz”. Niicama kamcanaqui zuma kamsa. ⁹Pero pjali cċiicċiñinacazti uj paaċha. Yooz tawk quintrana paaċha. Jalla nii kċjanapacha zizkatċha Yooz takuqui. ¹⁰Jakzilta žoñit tsjiillapan Yooz mantita ana cazzaj niiqui, ujċhizpanċha. Parti mantitanaca cazziž cjenami Yooz lii quintrana paachiċha. Jaziqui castictaž waquiziċha. ¹¹Yoozqui tuž mantiċha: “Anaċha adulterio paazqui”. Nižaza nii Yoozpacha mantiċha: “Anaċha žoñi conzqui”. Adulterio ana paachi cjenami, jakzilta žoñit žoñi conċhaj niiqui, uj paaċha. Yooz lii quintraz paaċha. ¹²Yooz takuqui Cristuž puntu zakaz ċhiċha. Cristuċha uċhum liwriiñi. Liwriita žoñinacaqui ċhċulu paacanami ċhiicanami zuma munaziz waquiziċha. Jakzilta žoñit ana nuž kamċhaj niiqui, casticta cċequiċha. ¹³Nižaza jakziltat ana okzñi kuzziz kamċhižlaj niiqui, casticta cċequiċha. Yoozqui nižquiz ana zakaz okznaquiċha. Pero jakziltat okzñi kuzziz kamċhižlaj niiqui, juyzuquiz

liwriita cċequiċha, ana casticta cċequiċha.

YOOZQUIN KUZZIZ KAMZ PUNTU

¹⁴Wejt jilanaca, cullaquinaca, jakzilta žoñit ana zuma kamċhaja, niiqui inakaz ċhiċha, “Yoozquin kuzziztċha wejrqui” cċican. Nuž ata alaja ċhiyan, ana liwriita cċesaċha. ¹⁵Nonžna. Tsċii jila cċicu už tsċaa cullaqui cċicu ana zquitchizlaja, nižaza ana ċhjerċhizlaja, jalla nižquiz yanapz waquiziċha. ¹⁶Nii t'akċir žoñi ċeržcu tsċiċqui anċhucakuiztan cċeċhani, “Walika okalla amqui, am curpu anam ċh'uñuri naykataquiċha; nižaza anam ċhjeri eċskataquiċha” cċican. Pero ana ċhċulumi nii t'akċir žoñžquiz yanapċhaj niiqui, ina ċhiita tawkžtankaz okža. Nii pori žoñiċqui pachpa t'akċirikaz žejlċha. ¹⁷Pori žoñžquiz ana yanapċhaj niiqui, inapanikazza Yoozquin criitaqui. Nii ana yanapñi žoñiċqui ana Yooz kamañċizqui. Inakaz pinsiċha, “Yoozquin kuzziz žoñtċha wejrqui” cċicanaqui.

¹⁸Yekċap žoñinacaqui cċeċhani, “Tsċiċha Yoozquin kuzzizqui. Tsċiċti zuma kamañanacċhizqui”. Pero wejrqui cċiwċha, ana zuma kamċhaj niiqui, ċjaknužt Yoozquin kuzzizqui tċeeznasajo? Anapanž tċeezñi atasāċha. Zuma kamcan, Yoozquin kuzzizqui tċeeznasāċha. ¹⁹Zinta Yoozpankaz žejlċha. Anċhucqui nii zinta Yoozquin criċha. Nii walikazza. Pero zajranacami “Zinta Yoozpankaz žejlċha” jalla nuž zakaz zizza. Jalla nuž zizcu, Yooz casticž tjuñi eksñiċha. Pero Yoozquin eksñi cjenami ana Yooz mantitacama kamz pecċha nii zajranacaqui. ²⁰Ana zuma kamcan, jakziltat “Yoozquin kuzziztċha” cċican ċhiċhaja, jalla niiqui inakaz nižta ċhiċha. Zumzuċha niiqui. Yoozquin kuzziz puntu zizñi cċisjapa, tuž nonžna. ²¹Abraham, uċhum

tuquita atchi ejpqui, Yooz mantitacama ojkchiča. Tsjii nooj Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča tuž cjican: “Abraham, am zinta majch, Isaac cjita, wilanažtakaz jawkwaquiča”. Yoozqui nuž mantichiž cjenai, Abrahamqui niž kuzquiz nii mantita payitača. Pero niž majch Yoozquin wilana ljoktawk cjen, Yoozqui Abrahamžquiz atajchiča, nii zinta majch ana conajo. Jalla nuž Yooz mantitacama kamtiqiztan, Abrahamqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. ²² Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantitacama zuma kamchiča. Nižaza zuma kamchiž cjen Abrahamqui tjeeziča, Yoozquin kuzzizpanča, nii. Nekztan Yooz mantita cazziž cjen, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissiča. ²³ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Yoozquin kuzzizpanča Abrahamqui. Nekztan Yooz yujcquiziqui Abraham ana ujchiz nižaza zuma cjissiča”. Abrahamž kamtiqiztan učumqui zizza, nii Yooz takuča zuma razunaqui. Nižaza Abrahamqui “Yooz amigo” cjita tjuuchiztača.

²⁴ Jaziqui ančhucqui zizza, zuma kamcan, Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjesača, nii. Ana zuma kamcan, ata alajakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztača” cjicanaqui. Juñta kuzllakaz criyanaqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizpanikaz žejlča. ²⁵ Nii puntuqiztan tsjiillazakaz cjiwča. Naa Rahab cjiti putirii maatakž puntuqiztan cjuñzna. Naaža wajtquiziqui pucultan Israel žoñinacaqui cuchanžquitatača awayt'izjapa. Naa žonqui nii pucultan Yooz partir žoñinaca zuma atintichiča. Nekztan ana conta cjeyajo nii žoñinaca yekja jiczquin cuchanchiča. Atipasni yanapchiča. Jalla nižtiqiztan Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjissinča, nižaza zuma kuzziz, naaž zuma kamchiž cjen.

²⁶ Tsjillazakaz cjiwča. Tsjii žoñiqui ticžcu, animu ojkča, janchi inakazza. Nižtapachaž tsjii ana zuma kamni žoñiqui ticzižtakaz žejlča. Ana žejtz wirchizza. Inakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztača” cjicanaqui.

ATŽTAN CHIIZ PUNTU

3 Wejt jilanaca, wacchi žoñinaca anaž tjaajiñi cjis waquiziča. Tjaajiñi žoñinacaqui Yoozquiz cuenta tjaastanča. Nekztan ana zuma tjaajinchižlaja, niiqui yekja žoñžqiztan juc'anti castictaž cjequiča. Nii zizzinčhucča ančhucqui. ² Tjapa žoñinacaqui ujnaca paača. Jakzilta žoñit persun chiitiqiztan ana ujchizlaja, jalla nii žoñiča ancha zumapanqui. Persun chiiz zumpacha ewjasaquž niiqui, jalla nekztan tjapa niž curpuzakaz ewjasni atasacha, ana uj paazjapa. ³ Nonžna. Tsjii frenžtan cawalluqui irpita cjesača, yawchi žoñž pecta jaruqui. ⁴ Nižtakaz žoñinacaqui tsjii kolta tuñžtan pajk warcumi chjitsa, pjursanti tjamiž cjenami. Tsjii warcu joojooñi žoñimi jakzi pecanami tuñžtan nii warcu chjichasača. Kjažta kolta tuñžtanami pajk warcumi joojowasača. ⁵ Nižtakaz tsjii kolta ujmi wacchi muntinaca tjažpnasača. Nižtakaz učum chiiñi atami kjažta koltalla cjenami, niž chiitiqiztan ancha mantiz atasacha. ⁶ Tsjii uj peekztažtakazza tii ataqi. Tii ataqi čhjul anawalinacami chiyasača. Tii ataž cjen persunpacha ana zuma kamča. Nižaza tii ataž cjen yekja žoñinacžquiz ana zuma kamkatča. Tii atazakaz ajriž jaruqui chiiča. ⁷ Tjapa animalanacami nižaza tjapa wežlanacami žoñž mantuqizpanikaz cjesača. ⁸ Antiz anaž jec žoñimi persun chiiñi ata manti atasacha. Tii ana wal ataqi anaž jaknuž mantichuca. Tii ataqi ana wali chiiz pecniapanča.

Tsjii wininožtakazza tii učum ataqi.
⁹Učumqui tii atžtan chiican Yooz Ejpž tjuu aynakiñchumpanča. Yooz Ejpqui žoñi paachiča niž irata kuzziz. Nižaza tii atžtanpacha chiican Yooziž paata žoñinaca laykiñizakazza. ¹⁰Tii atača zuma ana zuma chiiñiqui. Jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta chiichiizqui anawalipanča. ¹¹Tsjii zuma wiñiñquiztan zuma kjažtan nižaza chjonanči kjažtan anaž lewasača. Anapanž tsjii wiñiñquiz pizc punta kjaž želasacha. ¹²Nižtazakaz tsjii tujquin mazk'a kjažtan nižaza ch'uyi kjažtan, jalla nii pizc punta kjaž ana želasacha. Nižtazakaz tsjii muntiquiz tsjii punta frutapankaz pookniča. Pizc punta fruta anaž pookasača. Nižaza tsjii ch'uyi tuquiztan mazk'a kjaž ana cooznasača.

¿JECT YOOZ TAWK JARU KAMŇI ŽOŇI?

¹³Jaziqui jakziltat Yooz taku zuma zizzaj niiqui, zumaž kamsanča. Nii zizni žoñiqui humilde kuzziz zuma kamaña tjeez waquiziča. ¹⁴Jakzilta žoñit anawal iniziñi kuz tjeezaja, nižaza persunpacha tucquin cjis pecni kuz tjeezaja, jalla niiqui mit kuzzizpanča. Nižaza nii ana zum žoñiqui “Yooz taku zizintča” cjicanami, Yooz tawk jaru ana kamča. ¹⁵Nii žoñž kamañiqui anača Yoozquiztanaqui. Antiz žoñžquiztanpankazza. Žoñž kuzquiz pinsitanac jaruča nii kamañiqui. Zajražquiztan tjonča. ¹⁶Jakzilta žoñit anawal iniziñi kuzzizlaja, nižaza tucquin cjis pecni kuzzizlaja, jalla nii žoñž cjen ch'aasnacami nižaza tjapaman ana wali kamznacami žejlča. Nižaza jakzilta žoñit Yooz Epiž kamañchizlaja, jalla niiqui zumapankaz kamča. ¹⁷Nižaza niiqui pasinziz kuzziz cjen, žoñinacžtan zuma kamča. Nižaza parti žoñž razunanaca nonža. Nižaza nii zuma kamañchiz žoñiča

okžni kuzzizqui. Jalla nii žoñiqui zuma kamañanac jarupanž kamča. Nii žoñiqui ana pjali cjiicjiñi kuzzizza. Antiz zuma kuzzizza. ¹⁸Jakzilta žoñit pasinziz kuzziz žoñinacžtan kamčaja, jalla niiqui zuma kamča, nižaza parti žoñinacžquiz zuma kami yanapča.

MAYIZIZ PUNTU

4 ¿Jequiž cjen chjaawjkatas žejljo? ¿Jequiž cjen ch'aas žejljo? Ančhuc ana zuma kuzziz cjen žejlča niiqui. Ančhuca ana zuma pecni kuzqui mantiz pecča. ²Ančhucaž pectanaca ana žejlča. Nekztan ančhucqui kichassa, žoñi conañcama. Nižaza yekja žoñž cusasa zmassa. Nii zmasta cusasa ana cunsiqui atžcu, nekztan chjaawjkatassa, nižaza kichassa. Ančhucaž pectanaca cunsiczjapaqui, Yoozquiztan ana mayiziñchucča. Jalla nižtiquiztan ančhucaž pectanaca ana žejlča ančhucalta. ³Nižaza ana zuma mayizan, ančhucaž mayizitaqui ana nonžtača. ¿Kjažtiquiztan ana nonžtajo? Ančhucqui ana zuma kuzquiztan mayizichinčhucča. Persun kuzcamakaz kamzjapa mayizichinčhucča. Nekztanaqui anapan nonžtatača. ⁴Yoozquiztan quejpsni kuzziz jilanaca. Ana nižta cjee. Ujchiz žoñž kamañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintrača ančhucqui. ¿Nii ana ziz ančhucjo? Jakzilta žoñit ujchiz žoñž kamañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintraž cjiñiča nii žoñiqui. ⁵Anaž inapampa tuquita Yooz cjiñta takuqui tuž cjiča, “Yooz Ejpqui uchum kuzquiz niž Espiritu Santo cuchanžquichiča. Nii Yooz Espiritu Santuqui ancha pecča, uchumqui Yoozquin alaja kuzziz cjisjapa, jalla nii”. ⁶Anchucaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa, Yoozqui juc'anti yanapasača. Nižaza Yooz takuqui cjiča, “Yoozqui humilde kuzziz žoñžquiz yanapñipanča.

Pero mita kuzziz žoňž quintrapanča Yoozqui”. ⁷ Jaziqui Yoozquin kuzziz cjee. Niiž mantuquiz cjee. Zajraž ančhuc ujquiz tjojtskatz pecanami, Yoozquin tjurt’ichi kuzziz cjee. Nekztanaqui ančhucaquiztanaqui zarakaquičha nii zajraqui. ⁸ Yoozquin macjata. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz macjatžcaquičha. Uj paañinaca, anchucqui uj paaz eca. Pizc kuzziznaca, Yoozquin tjapa kuzziz cjee. ⁹ Nižaza uj paažcuqui, llaquita cjee. Kaacan ančhucaž paata uj paja. Uj paažcuqui, anača chipsqui. Juc’ant llaquizziza. Anača cuntintu cjisqui. ¹⁰ Yooz Jilirž yujcquiziqui humilde kuzziz cjee. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz honorchiz cjiskataquičha.

ANAČHA JILANACŽ QUINTRA CHIIHIZQUI

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjižquinami tsjaaquinami anača quintra chiižqui. Nižaza anača quintra chuchqui. Jakziltat jilanacž quintra chiyachaja, už cullaquinacž quintra chiyachaja, jalla niiqui Yooz mantita jaru ana kamča. Yooz mantitaqui tuž cjičha, “Porapat zuma munazizza”. Nii mantitacama ana kamaquičh niiqui, nii mantitaqui ana waližtakaz nayaquičha. Nižaza nii Yooz mantita anal pecučha cjičha. ¹² Tsjiipankazza ultim mantiñi taku tjaachiqui. Yoozza niiqui. Jalla niizakazza ultim juezqui. Jaziqui nii Yoozqui žoñinaca arajpachquin chjichasačha. Nižaza infiernuquin chjatkatasačha. Jaziqui anchuczti anaž jecmi arajpachquinami infiernuquinami ojkkatasačha. Jaziqui ančhuca jilanaca anača pjalz peczqui.

TII MUNTUQUIZ ŽOŇŽ ŽETI PUNTU

¹³ Tsjiilla cjesačha. Nonžna. Yekjap žoñinacaqui anchucaquiztan ancha chawjewa amtiñičha, tuž cjican: “Tonji jakat watja okačha. Nii watja irantižcu,

cusasa campiyan, paaz cancan zumal kamačha tsjii wata intiru”. Nuž cjiñičha. ¹⁴ Nižta chiižcumi, anapanž zizza nii žoñiqui, jaknužt kamačhaja, čhjulut watačhaja, jalla nii. Yoozpankazza tjappacha mantiñiqui. Čhjulul iratat ančhuca žejtz? Kuyižtakazza žejtzqui. Tsjii kuyiqui jecžcu tsjii upacamapankaz tjenča. Nekztanž katčha. Nižtapachazakazza žoñiqui. Tsjii upacamapankaz tii yokuiz žejtčha. ¹⁵ Jaziqui tuž chiiž waquiziž, “Yooz munanaqui, žetačha. Nekztan Yooz munanaqui langznačha, nižaza čhjulumi paačha, nižaza ojklayačha”. Jalla nuž chiiž waquizičha. ¹⁶ Antiz yekjapaqui ančhucaquiztan chawjewa amtiñi kuzziz chiičha, ana tjapa čhjulumi zizcu. Jalla nižta mit kuzquiztan chiižqui ana walipanča. ¹⁷ Jakziltat Yooz kuz zizzaj niiqui, Yooz kuzcama kamz waquizičha. Ana nii Yooz kuzcama kamčhaj niiqui, uj paačha.

RICACHU ŽONINACŽ PUNTU

5 Ricachunaca, nonžna. Ančhucaquiz ana walinacaž tjonaquičha. Nii zizcu, kjawcan kaacan žejlz waquizičha. ² Ančhuca cusasanacaž mokaquičha. Ančhuca zuma zquitinaca kjuriž lujltaž cjequičha. ³ Ančhuca juntjapta korinacami paaznacami inapankaz cjequičha. Ančhucqui ančhuca wacchi paaznaca ana gastichinčhucčha, zuma kamtanaca paazjapa. Jaziqui ančhuca ana okžni kuzziz cjen casticta cjequičha. Nižta cjenami ančhucqui tira juc’anti paaznaca juntjapčha. ⁴ Ančhuc ricachu patrunanacaqui ančhuca piyunanaca juc’anti langskatchinčhucčha. Ančhuca pastunaca zkalanaca ajzkatchinčhucčha, “Cusa pacaž” cjican. Ultimquiziqui koloculla pacchinčhucčha. Nii incallta piyunanacaqui ančhuca quintra quijchičha. Yoozpachačha

nii piyunanacž quijta nonziqui. Jalla Yoozza walja azzizqui.⁵ Ančhuc ricachu patrunanacaqui, tii muntuquiz ancha cusasanacchiz kamiñchucča. Čhjuluz pectanacami žejlča ančhucaltaqui. Jaziqui tsjii cjew animalažtakaz cjissinčhucča. Žoñiqui cjew animala illza conzjapa. Nižtapacha Yoozqui ančhuc illziča casticta cjisjapaqui.⁶ Ančhucui ricachu patrunanaca, ana ujchiz žoñinaca kuzinpan casticchinčhucča, conañcama. Nii žoñinacazti anatača ančuca quintraqui.

PASINZIZ KUZIZ PUNTU

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ućhum pajk arajpach Jiliriž tjonzcama pasinziz kuzziz cjee. Zkal puntuquiztan cjuñzna. Tsjii zkala čhjacci žoñiqui chijñi tjonz tjewža, primer chijñi, taypi chijñi. Pasinzižtan tjewža, ima zkala ajz timpu irantižcan.⁸ Nižtakaz ančhucqui pasinziz kuzziz cjee. Arajpach Jiliriž tjonz tjuñiqui wajillača. Nekztan ana walinaquiztan liwriita cjequiča. Nii cjuñžcan, Yoozquin tira tjurt'ila.⁹ Jilanaca, cullaquinaca, porapat anaž chuchasaquiča. Jakzilta žoñit chuchačhaj niiqui, Yooziž azquichtaž cjequiča. Nii azquichñi Yoozqui wajillaž tjonaquiča.¹⁰ Jilanaca, tuquita Yooztajapa chiiñi žoñinacaz puntu cjuñzna. Kjažta sufriz cjenami, Yoozquin tjurt'ichiča pasinziz kuztan. Nižtapacha cjee.¹¹ Ućhumqui tuž cjiñčhumča, sufriz cjenami, “Yoozquin tjurt'ichi žoñinaca cuntintuž cjequiča”. Tuquiqui Job cjita jila želatča. Niiž quintu zizza ućhumqui. Jobqui pasinziz kuztan sufrichiča. Nižaza Yoozquin tirapan tjurt'ichiča. Jalla nii sufriz wattan, Yoozqui niiž zuma pinsita cumplichiča nii Job cjita žoñžtajapa. Nižtapankazza

Yoozqui žoñinacžquiziqui, ancha okžñi kuzzizpanča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tiiča chekanaqui. Anača inapampa Yooz tjuuqui chiichiizqui. Anapanča “Juro por Dios” cjican, chiichiizqui. “Iyaw” cjižcuqui, cumplispanča. “Anača” cjižcuqui, anača cjispanča. Werar chiizpanča, ana Yooziž casticta cjisjapa.

¹³ Jakžiltat sufračhaja, jalla niiqui Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza cuntintu kamñi žoñimi Yooz wirsu itz waquizizča.¹⁴ Nižaza tsjii laa žoñi želan icliz jilirinaca kjawz waquiziča. Nii jilirinacaqui asiitižtan kullcan, Jesucristo Jiliržquiz mayizaquiča, laa žoñi žetajo.¹⁵ Yoozquin tjapa kuztan mayizaquič žoñi, nii laa žoñi čhjet-naquiča. Jesucristo Jiliričui nii laa žoñi žaazkataquiča. Nižaza nii laa žoñiqui ujchiz želaquič žoñi, pertuntaž cjequiča.¹⁶ Jakžiltat žoñž quintra uj paačhaja, jalla niiqui nii uj maztanča, “Am quintra tii uj paachin-pantča” cjican. Nekztan Yoozquin porapat mayizaquiča. Nekztan ančhucqui čhjetintaž cjequiča. Yoozqui tsjii zuma žoñiž tjapa kuztan mayizitaqui nonža. Jalla nekztan Yoozqui tjaaquiča nii mayizitacama.¹⁷ Cjuñžna, Elías cjita jilž puntu. Ućhum iratača nii jilaqui, žoñikazza. Pero Yoozquin tjapa kuztan mayizichiča, ana chijnajo. Nekztan čh-jep wata chicatchiž ana chijinchiča.¹⁸ Wiruñauqui Elías cjita jilaqui wilta mayizichiča, chijñi apayžcajo. Nekztan Yoozqui chijñi apayžquichiča. Chijnan, zkananacaqui wilta pookchiča.

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii žoñiqui Yooz jiczquiztan zarakačhani. Nekztan Yooz jiczquiztan zarakchi žoñžquiz tuž paljayz waquiziča, “Ana zarakalla. Yooz jiczquiz cut'iscalla” cjican.²⁰ Nekztan nii zarakchi žoñiqui niiž uj paaz-naca ecaquič žoñi, nižaza Yooz jiczquiz

wilta quejpžcaquiž niiqui, jalla niiž wac-
chi ujnacquiztan pertuntaž cjequiča.

Infiernuquin ana okaquiča nii žoñiqui.
Jalla nii zizza ančhucqui.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL

SAN PEDRO

1 Wejrtĉha Pedrutqui, Jesucristuĉ ucta apostoltqui. Jalla niĉtiquiztan anĉhucaquin tii cartal cjijrĉcuĉha. Anĉhucqui persun wajtquiztan wichanzinĉhucĉha wacchi yekja provincianac kjutĉni, Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia, jalla nii provincianacquin ojkcĉhinĉhucĉha. Jakziquint ojktĉhaja, jalla nicju kamĉha; ana persun wajtquiz kamĉha anĉhucqui. ²Yooz Ejpqui anĉhuc illziĉha, niĉz partiquiz cjisjapa. Niiĉz tuquita pinsita jaru anĉhuc illziĉha. Niĉzaza Espĉritu Santuqui anĉhucaquiz zuma kamaĉnĉhiz cjiskatchiĉha, anĉhuc Jesucristuĉ kuzcama kamajo. Jesucristuĉ ticziĉ cjen anĉhuca ujnacaqui pertuntaĉha. Jaziqui anĉhucĉha Yooz wajtchiz Źonĉnacaqui. Yoozqui anĉhucaquiz zumaj yanapt'ila, nizaza anĉhucaquiz walikaj kamkatla.

EW KAMAĉNĉHIZ PUNTU

³Uĉhum Jesucristo Jilirĉz Yooz Ejpqui honorchizkaj cjila. Yooz Ejpqui zuma okzĉni kuzziz cjen uĉhumnacaquiz ew kamaĉna tjaachiĉha. Jesucristuĉ ticĉcu jacatattiquiztan Yoozqui uĉhumnacaquiz ew kamaĉna tjaachiĉha. Ew kamaĉnĉhiz cjican uĉhumqui tjewĉza arajpachquin Yooztan chica kamzjapa. ⁴Niĉzaza ew kamaĉnĉhiz cjican uĉhumqui Yooz tjaata irinsa tanznaquiĉha arajpachquin. Uĉhum irinsaĉha arajpachquin Yooztan kamzqui. Anaĉz ĉjul anawalinacami neks Źelasaĉha. Nii Yooz irinsaqui uĉhumnacaltajapa ĉhojtaĉha. Jalla niĉtiquiztan nii irinsaqui anaĉz jecmi akasaĉha. Tsĉii ew zquitiĉqui manchita cjesaĉha. Niĉzaza tsĉii c'achja pjajkjallaqui chooĉha. Anĉhuca arajpachquin ĉhojta irinsaqui ana niĉza

cjesaĉha. ⁵Arajpachquin anĉhucaltajapa tsĉii ancha zuma kamzqui tjacĉzaĉha. Jesucristuĉ tjonz tjuĉnquiziqui nii zuma kamzqui tjeeĉza niĉzaza tjaata cjequiĉha. Pero anziĉqui tii muntuquiz Źelan, niĉzaza anĉhuc Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui niĉz aztan anĉhuc cuitaquiĉha.

⁶Jalla niztiquiztan anĉhucqui zuma cuntintu kuzzizĉhucĉha. Pero tii anzta timpuquiz anĉhucaltaqui anawalinacaĉz tjonĉiĉz cjen llaquisaquiĉha. Tii muntuquiz Źelan anĉhucqui pruebanaca watĉha. Nuĉz cjenami Yooz Ejpĉha anĉhuc cuitiĉniĉqui, niĉzaza liwriiĉniĉqui. Jaziqui cuntintuĉz cjee. ⁷Anĉhuca kuzqui pruebanacĉtan yanzaĉha, ultimu Yoozquin kuzziz, ultimu ana Yoozquin kuzziz, jalla nii tjeeĉza cjisjapa. Jakziltat pruebanacĉquiztan sufranami tirapan Yoozquin tjurt'ichiĉzĉlaja, jalla niĉza kuzziz Źoniĉqui ancha valorchizza, c'achja kor paazquiztan cjen juc'anti. Ĉjul c'achjanacami anaĉz tjurĉha, akzĉnipanikazza. Korimi ujquiz t'azinta cjenaqui, jiĉnipanikazza. Nekztan pjalzĉniĉha ana walinaca. Pero zuma pjalzta korimi ana tjurnĉipanikazza. Yoozquin kuzzizpan Źonĉnacaqui anaĉha niĉzaĉtakaz. Antiz tjurnĉipanikazza. Anĉhucĉha Yoozquin lijitum kuzzizqui. Jalla niĉtiquiztan Yooz Ejpqui anĉhuc zuma risiwaquiĉha, niĉzaza honoraĉz tjaaquiĉha, Jesucristo wilta tjonz tjuĉnquiziqui.

⁸Anĉhucqui Jesucristuĉtan munaziĉha, kjaĉza ana ĉerĉzcumi. Niĉzaza ana ĉerĉzcumi niĉzquin kuzzizza. Jalla niĉtiquiztan anĉhucqui ancha cuntintuĉz ĉipĉza. Źoniĉz takunacĉtan uĉhum cuntintu kuz puntuquiztan ana zuma intintaskati atasaĉha. Niĉza cuntintu kuzqui Yoozpachaĉz ĉhipskatĉha. ⁹Anĉhucqui Yoozquin kuzzizpanĉha. Jalla niĉtiquiztan ancha zuma kamaĉnĉhizza. Wiĉnaya Yooztan walikaz kamĉha.

¹⁰Yoozqui niiz okzñi kuzziz cjen ančhucaquiz yanapčha niiztan zuma kamajo. Učhumnacaltajapačha nii Yooziž yanaptaqui. Jalla nii Yooziž yanaptaqui mazinchičha tuqita profetanacaqui. Nii Yooztajapa chiiñi profetanacaqui Yooztan kamz puntu walja istutiichičha nii puntu iya iya zizjapa. Walja kuzquiz pinsichičha tsjan zuma intintajo.

¹¹Cristuž Espíritu Santuqui profetanacž kuzquiz zizkatchičha, jalla tuž: Yooziž cuhanžquita Cristuqui sufraquičha; nižaza sufričcu walja honorchiz cjequičha. Jalla nii puntunaca profetanacaqui zizkattatačha. Pero tsjan kjana ziz pecatčha, čhjulorat Cristo tjonaqueo, nižaza jaknužt niiz tjonz wataqueo? Jalla nii zizjapa ancha pinsatčha. ¹²Espíritu Santuqui tuqita profetanacžquiz Yooz pinsitanaca zizkatchičha, učumnacaquiz maznajo. Anatačha ninacžtajapakaz nii zizkattaqui, antiz učumnacaltajapazakaz. Jaziqui anzta timpuquizkaz nii tuqita mazintauki kjanapacha kjanzt'ičha. Liwriiñi Yooz taku paljayñi žoñinacačha nii puntunaca kjanzt'iñinacaqui. Espíritu Santuqui arajpachquiztan cuhanžquitačha, kjanzt'iñi žoñinaca yanapzjapa. Jalla nii kjanzt'ita puntuquiztanaqui arajpachquin žejlñi anjilanacami juc'ant intintazñi pecčha.

¹³Jalla nii puntunacquiztan chiižcu, jalla tuž ančhucaquin chiižinz pecučha. Zumpacha tantiya, zuma razunžtan. Ewjt'iñi kuzziz cjee. Tjapa kuztan tjewža, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta zuma kamaña ančhucaquiz tjaaquičha Yoozqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiz. ¹⁴Ančhucčha Yooz zuma cazñi maatinacaqui. Jaziqui zuma kamañchiz cjee. Ima Yooz maati cjican, tuqita ana wali paaz pecñi kuz jaru kamchinčhucčha. Yooz kamaña ana pa-

jchinčhucčha. ¹⁵Jaziqui, Yooz maati cji-can, nižta ana wali pecñi kuz man-tuquiz ana cjiskata. Anziqui čhjul paacanami zuma kamañchizkaz cjee, jaknužt ančhuc kjawzñi Yoozqui zuma kamañchizpanžlaja, jalla nižta. ¹⁶Yooz tawk liwruquiz Yooz Ejpqui tuž cjičha: "Wejrqui zuma kamañchizpankazičha. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz zuma kamañchiz cjee".

¹⁷Ančhucqui, Yooz maatinaca cjican, mayizičha, "Wejt Ejpčha" cjican. Ančhucqui, nižquinkaz rispitan, tii muntu yokquiz zuma kamzpan waquizičha, arajpachquin ojkcama. Yooz Ejpqui ana illillžcu pjalnaquičha. Zapa mayniqui paatiquiztan jama pjalzta cjequičha. ¹⁸Cjuñzna ančhucqui. Tuquiqui ančhucqui tuqita ejpnacž tjaažinta kamañchiztačha. Inapankaz kamchinčhucčha. Jalla nii ana walñi kamañquiztan liwriitačha. Nii liwriiñiž puntuquiztanaqui tantiya. Anaž čhjul koržtanami, nižaza anaž paaztanami, nižaza anaž čhjul tucuziñi cusasanacžtanami pacčcu, liwriitacha ančhucqui. ¹⁹Antiz Jesucristuž ancha walurchiz ljocžtan liwriitačha. Jesucristuqui conta cjissičha, walipunt uua wilanažtakaz, zuma llumpaka. Jalla nižta zuma ljocžtan ančhucqui liwriitačha. ²⁰Ima tii muntu paacan Yoozqui Jesucristo utchičha, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca liwriizjapa. Anzta timpuquizkaz Jesucristuqui tjonchičha; ančhucaltajapa žoñi tucchičha. ²¹Jesucristuž cjen ančhucqui Yoozquin kuzziz žejlčha. Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha; nekztan zuma honorchiz cjiskatchičha, ančhuc nižquin kuzziz cjisjapa, nižaza arajpachquin kamz tjewzñi kuzziz cjisjapa.

²²Jaziqui ančhucqui lijitum Yooz tawkquiz cassinčhucčha Espíritu

Santuž yanapchiž cjen. Jalla nuž Yooz tawkcama kamtiquiztan ančuca kuznacaqui ana ujchiz cjissiča Yooz yujcquiz. Nižaza parti criichñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjissiča. Jalla nižtiquiztan tirapan porapat ancha tjapa kuztan zuma munaza. ²³ Ančhucqui užca nassi wawažtakaz ew kamañchizza. Ančuca ew kamañcaqui anača ticzi ejpnacžquiztan. Antiz žejtñi Yooz Ejpžquiztanča, niž taku catoktiquiztan. Yooz takuča ew kamañchiz cjiskatñi; nižaza Yooz takuqui wiñayjapa tjuraquiča. ²⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Tjapa žoñinacaqui pastunacažtakazza.

Tjapa žoñinacž pajk obranacaqui pastunacž pjajkjallažtakazza. Tsjii timpukaz tjurasacha. Jaknužt pastunacaqui tsjii timpukaz žejlčhaja, jalla nižta tsjii kjaž watanacakaz žoñinacaqui kamča; nekztan ticža. Nižaza pastunacž pjajkjallanacaqui ratulla chooča, jalla nižta irataž žoñiž paata pajk obranacaqui anaž tjurasacha.

²⁵ Pero Yooz Jilirž takuzti wiñayjapa tjuraquiča”.

Jalla nii Yooz takuča liwriñi takuqui. Jalla nii liwriñi taku ančucaquiz paljaytatača.

2 Jalla nii taku catokžcu zuma kamañchizpan cjee. Tjapaman ana wali paaznaca eca. Nižaza pisc kuzziz cjičisnaca eca. Nizaza ana incallz pecñi kuzziz cjee. Nižaza ana zmazñi kuzziz cjee. Nižaza anawali chiichiiznaca eca. ² Ančhucqui Yooz taku ancha pecz waquiziča, jaknužt tsjii užca nassi wawaqui piz itz pecčhaja, jalla nižta Yooz taku pecñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztanaqui Yooz taku juc'anti zizñi zizñi kuzziz cjen, juc'ant zuma kamañchiz cjisnaquiča. ³ Jesucristo Jiliriqui zumapanča. Jalla

nii naazinčhucča. Jaziqui Yooz taku juc'ant juc'ant zizñi cjee.

JESUCRISTUČHA CHEKAN MAZTAKAZ

⁴ Jesucristo Jiliržquiz macjata. Niiča ew kamaña tjaañiqui. Jesucristuča žejtñimi, nižaza žejtkatñimi. Jalla niiča, žejtñi maz cjitaqui. Žoñinaca nii maz ana pecchiča. Yoozti nii maz illzicha; nižtajapa ancha walurchizza. ⁵ Nii žejtñi maz cjita Jesucristuž cjen, ančhuczakaz Yooz žeti tanzinčhucča. Jaziqui ančhuczakazza žejtñi maznacžtakaz. Jaknužt maznacžtan kjuya pirkichaja, jalla nižta Yoozqui ančhucatan niž kjuya kjuytažokaz cjiča. Ančhucča Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza ančhucqui t'akžtača Yooztajapa sirwiñi. Nižaza ančhucqui persun kuznaca Yoozquin tjaača ofrendanacžtakaz. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaž tjaata kuznaca asiptasacha. ⁶ Jesucristuča maz cjitaqui. Jalla nii puntuquiztan cijirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Wejrqui tsjii simint maz tulznuča Sión cjita arajpach wajtquin. Jalla nii mazqui juc'ant chekanča tjapa parti maznacquiztan. Nii mazqui Yooziž illžtača, nižaza Yooztajapa wali walurchizza. Jeqit nii walurchiz maz cjita Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui anapanž amulasquiča. Anapanž inapankaz cjesacha”.

⁷ Maz cjita Jesucristuqui walja walurchizza, ančhuc criichinacžtaqui. Pero ana criichi žoñinactaqui nii maz ana walurchiztakaz nayča. Cijirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuyni žoñinacaqui tsjii maz ana pecchiča. Jalla nii ana pecta mazpacha zuma chekan maz cjissiča”.

⁸ Nižaza cijirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Nii maz cjen žoñinacaqui t'ejžcu, ujquiz tjojtsnaquiča”.

Ana criichi žoñinacaqui Yooz taku ana juyzu paača. Nekztan sufriskattapanž cjequiča. Jalla nižtajapa Yoozqui ninaca utchiča.

⁹ Pero ančhuczi anača nižta. Antiz ančhucqui Yooziž illztača. Jaziqui ančhucča Yooz maatinacaqui. Yooz Jiliržquiz sirwizjapa, t'akžtača. Ančhucča Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Jalla nuž cjisjapa illztača ančhucqui. Nižaza ančhucqui illztača Yooz ispantichuca obranaca paljayzjapa. Anawal zumchiquiz kaman Yoozqui ančhuc kjawziča, niiž ancha zuma jiczquiz luzkatzjapa, niiž kjanquiz kamzjapa. ¹⁰ Tuquiqui ančhucqui anatača Yooz watja. Anziča Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Tuquiqui ančhucqui Yooziž ana okžtatača. Anziča Yooziž okžtaqui.

JILIRINACŽQUIZ RISPITA

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kamcan ančhucqui istrañiñchucča. Yooz wajtchiz žoñinacača ančhucqui. Jaziqui chiižinžcuča, anawali pecni kuz ana juyzu paa. Nii anawali pecznacaqui ančuca persun kuz animu quintrača. ¹² Ana Yooz pajni žoñinacžtan kamcan, ančhucqui zumapan kama. Ana Yooz pajni žoñinacaqui ančuca quintra chiyačhani. Nižaza uj paañinacažtakaz ančhuc nayačhani. Jalla nižta quintra cjiicjiyanami, ančhucqui zuma kamz waquiziča, ninaca ančucaž zuma paatanaca chertzjapa. Jalla nuž cheržcuqui ninacaqui Yoozquin honora tjaaquiča ultim pjalz tjuñquiziqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jesucristo Jiliržquiz sirwican tjapa žoñiž nombrita jilirinacžquiz casa. Chawc mantiñi jiliržquiz casa. ¹⁴ Nižaza niiž cuchanžquita jilirinacžquiz casa.

Nii jilirinacaqui cuchanžquitača, anawali paañi žoñinaca casticajo, nižaza zuma paañi žoñinacžquiz honora tjaajo. ¹⁵ Yoozqui pecča, ančhuc zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamcan, ančhucqui zumzu anawali kamañchiz žoñinacžquiz ch'ujuž cjskataquiča.

¹⁶ Yooz liwriita žoñinaca cjicanaqui zuma kama. Pero liwriita cjicanaqui anača pinzizqui ana walinaca paaznacžquiz. Antiz zuma kama Yooz piyunažta. ¹⁷ Tjapa žoñinacžquiz rispita. Tjapa criichi žoñinacžtan zuma munaza. Yoozquin rispita. Nižaza chawc mantiñi jiliržquiz honora tjaa.

SUFRICAN YOOZQUIN KUZIZ CJEE

¹⁸ Piyunanaca, ančhucqui patrunanacž mantuquiz cjee, ninacžquiz rispitan. Zuma kuziz, nižaza okžni kuziz patrunchizlaj niiqui, niiž mantuquiz cjee. Nižaza ana zuma patrunchizlaj niiqui, niiž mantuquiz zakaz cjee. ¹⁹ Tsjii piyunaqui zuma langžni cjenami wajažtaž cječhani. Pero pasinziz kuztan awantiz waquiziča. Jalla nii piyunaqui nuž sufrican cjuñž waquiziča, ničha ultimu Yooz piyunaqui, jalla nii. Jalla nuž sufrizcu zuma kuz tjeeža; nekztan Yooz yujcquiz ancha cuza cjitaž cjequiča. ²⁰ Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anawali paatiquiztan castictaž cječhani. Pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, žčhjul honorat tjaata cjesajo? Pero zuma paatiquiztan sufriskattaž cjequiz niiqui, nižaza ančhucqui pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, Yooz yujcquiz honorchiz cjequiča. ²¹ Jalla nižta pasinziz kuziz sufraquiz niiqui, kjana tjeeža, Jesucristuž žoñinacžhucča, nii. Yoozqui ančhuc kjawziča, zuma kuz tjeezjapa. Cristuqui ančhuc laycu sufrichizakazza. Cristuqui sufrican ancha pasinziz kuz tjeeziča. Nižta irata ančhucqui sufrican, nižtazakaz pasinziz

kuz tjeez waquiziĉha. ²² Jesucristuqui ana zinta uj paachiĉha. Niĉaza ĉjul anawal takumi ana chiichipanĉha. ²³ Cristuqui ŝoĉinacaĝ ch'aanita cjenami, anapan ĉjaychiĉha. Niĉaza Cristuqui sufrichi cjenami, anapan ŝoĉi kitz pecchiĉha. Jalla niĉta sufrican Cristuqui zizziĉha, Yooz Ejpqui nii anazuma ŝoĉinaca legali casticaquiĉha, jalla nii. Jesucristuqui zizziĉha, anawali ĉjicjiĉinacaĝ paatiquiztan jama casticta ĉjequiĉha, nii. Niĉaza Yooz Ejpqui zuma kuzziz ŝoninacĉquiz honora tjaaquiĉha. ²⁴ Jesucristupachaĉha persun curpuquiz uĉhum ujnacquiztan sufrichiqui, cruzquiz ch'aweta. Jalla nuĝ uĉhumnacalta laycu ticziĉha, uĉhumnaca anawali ujnaca ecajo, niĉaza Yooz tjaata zuma kamaĉhiz ĉjeyajo. Jesucristuqui ĉhjojrichta ĉjissiĉha, anĉhuc ĉhjetinta ĉjisjapa anĉhuca ujnacquiztan. ²⁵ Tuquiqui anĉhucqui pasta uuzanacaĝtakaz ojklayatĉha. Anziqui anĉhucqui Araj-pach Awatirĝquiz quejpchinĉhucĉha, anĉhuca kuz niĝ cuitita ĉjisjapa.

LUCUTJINI KAMZ PUNTU

3 Maatakanaca, anĉhucqui persun luctakĝ jaru kama. Tsji luctakanacaqui Yooz taku ana criiĉha, niĉaza Yooz tawk jaru ana kamĉha. Pero anĉhuc criichin maatakanacaqui zuma kamaĉa tjeez waquiziĉha. Anĉhuca zuma kamaĉa tjeetziquiztan, anĉhuca ana criichi luctakanacaqui Yooz taku criichiĝ ĉjeĉhani, anĉhuc ana ancha tawkĝtan atipchiĝ cjen. ² Niĉaza anĉhuca luctakanacaqui criyaĉhani anĉhuca zuma kamtiquiztan, niĉaza anĉhuca rispitiĉ kamtiquiztan. ³ Zawnetan zquiti ist'asnacquiz anaĉha kuz tjaazqui. Persun c'achja ĉhjicĝta ach charquiz, niĉaza zquiti ist'asnacquiz, niĉaza ancha c'achja zquitinacquiz, jalla niĝtanacquiz

anaĉha kuz tjaasqui. ⁴ Antiz zuma c'achja kamaĉanacquiz kuz tjaa. Humilde kuzziz, niĉaza llan kuzziz ĉjee. Jalla niĉta kamaĉanacaqui Yooz yujcquiziqui walja walurchizza. Ni zuma c'achja kamaĉaqui tsjii zuma tjurĉi walurchiztakazza. ⁵ Tuqui timpuqui Yooz partir maatakanacaqui niĉta c'achja kamaĉhiztaĉha. Nii maatakanacaqui Yoozquin kuzziztaĉha. Niĉaza luctakĝ jaru ĉjiicjiĉitaĉha. ⁶ Jalla niĉta Sara ĉjita cullaquiqui Abraham ĉjita lucĝquiz cassinĉha, niĝquiz "wejt jiliri" ĉjican. Anĉhucqui niĉta zuma kamaĉhiz ĉjequiĝ niiqui, Sara cullaca maatinacaĝtakaz ĉjequiĉha. Ana ĉhjulquiztanami anĉhuca kuz turwayskata.

⁷ Luctakanaca, anĉhucaquin zakaz chiiĝinĝcuĉha. Anĉhucqui persun maatakanacĝtan zuma intintazĉi munaziĉi kuzziz kamaquiĉha. Yoozqui pucultan anĉhucaquiz niĝ zuma kamaĉa tjaachiĉha. Jalla niĝtiquiztan jaknuĝt persun maatakĝquiz rispitz waquiziĉhaja, jalla nuĝ rispitaquiĉha. Ĉjuĉzna, luctakaqui maatakĝquiztan juc'ant azzizza. Persun maatakĝtan zuma kamz waquiziĉha, anĉhucaĝ Yoozquiztan mayizitanaca ana ina ĉjeyajo.

SUFRIS PUNTU

⁸ Tsjiĝtan zakal ĉjesaĉha. Tjapa anĉhucqui tsjii kuzziz kamaquiĉha. Niĉaza criichinacpora zumaĝ munazaquiĉha. Niĉaza okĝi kuztan kamaquiĉha. Niĉaza humilde kuztan kamaquiĉha. ⁹ Tsjiizuĉ anĉhucaquiz anawali paachiĝ cjen ana niĝtapacha anawali tjepnaquiĉha. Niĉaza tsjiizuĉ anĉhuca quintr ch'aananami, ana niĝtapacha niĝ quintr ch'aaquiĉha. Antiz niĝtajapa Yoozquiztan mayizinaquiĉha, nii zuma ĉjiskatzjapa. Yoozqui anĉhuc kjawziĉha, zumanaca

tanzjapa. Jalla nižtiquiztan ančuca quintra žoñinacžtajapami Yoozquiztan mayizinaquiča, Yooz wintizta cjisjapa.
¹⁰ Yooz takuqui tuž cjiča:

“Jakziltat zuma kamañchizpan pecčhaja, nižaza cuntintupan kamz pecčhaja, jalla niiqui persun chiiñi ata ewjt'istanča, anawal taku ana chiizjapa, nižaza ana incallñi toscar taku ana chiizjapa. ¹¹ Nižaza jakziltat cuntintupan kamz pecčhaja, anawali paaznacquiztan zarakstanča; nekztan zumapan paastanča. Parti žoñinacžtan wali kamzjapa, jalla nižtiquiz kuz tjaastanča. ¹² Yooz Jiliriqui zuma kamañchiz žoñinaca cuitiča. Nižaza ninacaž mayizitanaca nonža. Pero Yooz Jiliriqui anawali paañi žoñinacž quintrača.

¹³ Ančucaž zuma kamznacquiz kuz tjaachiž cjen, ¿ject ančuca quintra paasajo? ¹⁴ Pero ančhucqui zuma kamcan sufraquiž niiqui, cuntintuž cjee. Yoozqui ančucaquiz honora tjaaquiča. Nii quintra žoñinacžquizimi ana eksna. Nižaza anaž jecžquiztanami kuz turwayskata. ¹⁵ Cristupankazza ultim Jiliriqui. Jalla nižtiquiztan Cristužquiz ančhucqui rispitanča. Nižaza ančhucqui listu tjaczi žela, ančucaž Yooztajapa kamz puntuquiztan chiizjapa. Tsji žoñi nii puntu pewcznaquiž niiqui, zuma razunžtan kjaaz waquiziča. Humilde kuzziz nižaza rispitiñi kuzziz kjaaz waquiziča. ¹⁶ Zumaž kamaquiča. Nekztan ančuca kuzquiz anaž čhjul ujmi cjuñznaquiča. Cristužquin kuzziz zumaž kama. Jalla nekztanaqui žoñinacaqui anaž ančuca quintra chiyi atasacha. Ninacaqui ančuca quintra chiyaquiž niiqui, ultimu azaquiča ančuca zuma kamtiquiztan. ¹⁷ Ančhucqui walikaz Yooz munañpi jaru kamcan sufračhaja, wintizta

cjequiča. Ana zuma kamtiquiztan sufraquiž niiqui, jalla niiča ana waliqui; anaž Yooz munañpi jaruča niiqui.

¹⁸ Jesucristuqui učhum ujnac laycu ticziča. Jalla nižtiquiztan učhum ujnac laycu ana iya ticz pecča. Zuma kamañchiz Cristuqui ana zuma kamañchiz žoñinacž laycu ticziča, ninacžquiz Yoozquin macjatskatzjapa. Curpuchiz cjican contatača pero niiž animuqui tirapan žejtča. ¹⁹ Niiž espíritu animuqui chawctažtakaz espíritu animunacžquin ojkchitača Yooz puntu kjanzt'izjapa. ²⁰ Jalla nii chawctažtakaz espíritu animunacaqui tuquitanpacha Yoozquin ana cassiča. Noež kamta timpuquiz Yoozqui pasinziz kuzziz želatča nii tuquita anawali žoñinacžtajapa. Jalla nuž žejlcan Yoozqui Noežquiz tsjii pajk kjuyaž cherchi warcu kjuykatchiča. Nekztan Yoozqui nii warcuquiz tsjii quinsakal žoñinaca luzkatchiča, wacchi kjazquiztan žejtkatzjapa. ²¹ Jalla nii kjazqui bautismožtakaztača. Ančhuczakaz bautista cjican liwriitača. Ultim bautismuqui anaž curpu ajunča, antiz ultim bautismuča Yoozquin tjapa kuztan cjisqui, ujnacquiztan pertunta cjisjapa, paata ujnacquiztan ana iya cjuñžjapa. Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuž jacatatchiž cjen učhumqui liwriita cjesača. ²² Jesucristuqui jacatatžcu arajpacha ojkchiča. Jaziqui nicju Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča. Nekz žejlcan anjilanacami, nižaza jilirinacami nižaza poderchiznacami Cristuž mantuquiz žejlča.

4 Cristuqui žoñž curpuchiz kamcan sufrichiča. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz sufrisjapa listo cjis waquiziča. Ančhucqui Cristužquiz kuzziz cjen sufraquiž niiqui, nižquin juc'anti macjataquiča. Nižaza uj

paaznacquiztan juc'anti zarakaquiĉha.
²Jaziqui zuma kamaquiĉha, tii muntuquiz ŷejlcan. Yooz munañpi jaru juc'anti kamaquiĉha; anawali pecñi kuz jaru ana kamaquiĉha. ³Anĉhucaquiz cjiwĉha, anĉhuca tuquita kamtaqui ana walitaĉha. Nuŷquizkaj cjila nii anawal kamtaqui. Jalla niŷta anawal kamtaqui ana criichi ŷoñinacaqui juztazza. Anĉhucqui zuma zizza nii anawal kamta puntu. Tuquiqui anĉhucqui anawal kuz pinziz jaru ojklayatĉha; niŷaza adulteriuquiz ojklayatĉha; niŷaza ĉjul kuz pecta jarumi paatĉha, niŷaza kuz katchi licatĉha, niŷaza ancha pjiŷtanaca paatĉha, niŷaza mazinacĉtan licz pecatĉha. Niŷaza ŷoñiŷ paata yooznacquiz rispitaĉha. Werar Yooz mantita quintracĉha niqui.
⁴Yoozquin kuzziz cjen, anĉhuca kamtaqui anaĉha iya niŷtaqui. Jalla niŷtiquiztan anĉhuca tuquita mazinaca anĉhucaquiztan istrañĉha, anĉhucaŷ ana iya cumpant'ichiŷ cjen. Nekztan anĉhucajapa iñarĉha. ⁵Pero ultim pjalz tjuñquiz ninacaqui persuna anazuma kamtiquiztan Yoozquin cuenta tjaastanĉha, Yoozqui ticzi ŷoñinacami ŷejtñi ŷoñinacami ultimquiziqui pjalznaquiĉha, tii yokquiz jaknuŷt kamtĉhaja, jalla niit jama. Yoozqui listo ŷejlĉha ŷoñinaca pjalzjapa. ⁶Tii muntuquiz ŷejlñi ŷoñinacŷquiz liwriiñi Yooz takuqui paljaytataĉha, ninaca criyajo, niŷaza liwriita cjeyajo. ŷoñŷ curpuchiz cjen criichinacaqui tjapa ŷoñinaca irata ticŷa. Pero ninacŷ animunacaqui Yooziŷ arajpachquin kjawŷta cjen zumapan kamĉha Yooz irat kamañchiz.

⁷Jilanaca, cullaquinaca, tii timpuqui otĉha, wajillaŷ tjappacha ĉhjultakinacami tucuzinznaquiĉha. Pero ana kuz turwayzita cjee. Zuma pinsiñi cjee. Niŷaza persuna kamz ewjazñi cjee, Yoozquin mayizican. ⁸Jalla tuŷuĉha

chekanaqui, porapat zuma munaziñi kuzzizpankaz cjee. Zuma munazican, parti ŷoñinacŷ ujnac puntuquiztan ana ancha cjuñasaĉha. ⁹Porapat anĉhuca kjuyquiz zumapanŷ risiwasasakiĉha, ana paysnakŷcu. ¹⁰Yoozqui criichi ŷoñinacŷquiz tjapaman zuma kamañanaca tjaaĉha. Nii kamañanacchiz porapat yanapassasakiĉha, juc'ant zuma kuzziz cjisjapa. Niŷta pecĉha uĉhum Yooz Jiliriqui. ¹¹Jakziltat paljayz kamañchiz ŷejlĉhaja, panŷ Yooz taku paljayz waquiziĉha. Jakziltat yanapñi kamañchiz ŷejlĉhaja, panŷ Yooz tjaata aztan yanapz waquiziĉha. Tjapa anĉhucqui ĉjul kamañchizimi Yooz honora juc'ant waytiskatĉha, Jesucristuŷ cjen. Yoozqui wiñayjapa honorchiz cjila. Niŷaza Yoozqui wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nuŷoj cjila. Amén.

PRUEBANACAŷ TJONANAMI CUNTINTUŷ CJEE

¹²Pecta jilanaca, cullaquinaca, anawal pruebanacaŷ tjonan ana tsuca. Anĉhuc yanzjapakaz tjonĉha, Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzziz, ana tjurt'iñi kuzziz, jalla nii yanzjapa. Niŷta pruebanacaqui panŷ ŷelaquiĉha. Anaŷ istraña. ¹³Jaknuŷt Jesucristuqui sufritĉhaja, jalla niŷtazakaz anĉhucqui sufraquiĉha. Jalla niŷtiquiztan niŷta pruebanaca tjonchiŷ cjen, cuntintuŷ cjee. Niŷaza Jesucristuŷ tjonz tjuñquiz anĉhucqui juc'anti cuntintuŷ cjequiĉha. Nekztan Jesucristuqui niŷ aztan niŷ honora tjeeznaquiĉha. ¹⁴Cristuŷquin kuzziz cjen anĉhuca quintracĉha anita cjequiĉha. Pero anĉhucqui cuntintuŷ cjee. Zuma Yooz Espiritu Santuqui anĉhuca kuzquiz ŷejlĉha. Anĉhuca quintracĉha ŷoñinacaqui Cristuŷ quintracĉha chiiĉha. Anĉhuczi Cristuŷ honora waytiĉha. ¹⁵Nonŷna anĉhucqui. Anaĉha ŷoñi conzqui. Anaĉha tjañi zaazqui. Anaĉha uj paazqui. Anaĉha yekja ŷoñŷ

asuntuquiz mitizizqui. Nižta ana wali-naca paaquiz̄ niiqui, sufračhani. Pero nižta ana walinaca anapan paaquičha. ¹⁶ Zuma cristiano cjan sufraquiz̄ ni-iqui, ana azasača. Antiz Yoozquin panž honora tjeeznaquičha, Cristuž partiquiz žejltiquiztan.

¹⁷ Yoozqui niž famillchiz žoñinaca jusjiñi kalltiča, azquichta kamañchiz cjisjapa. Učhumqui tii muntuquiz žejlcan sufraquiz̄ niiqui, ¿kjažt ana criichi žoñinacžtajapa wataquejo? Ninacauqui Yooz liwriñi taku anapanž cassa. Jalla nižtiquiztan infiernuquin wiñayjapa sufraquičha. ¹⁸ Zuma kamañchiz žoñinacauqui ch'aman anawalinacquiztan liwriitača. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacžquiz nižaza uj paañi žoñinacžquiz kjaž cjitat cjequejo? Infiernuquin wiñayjapa sufraquičha. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan criichi žoñinacauqui Yooz munañpi jaru sufriča. Jalla nižta sufrican Yoozquin kuzzizpan cjee, niž cuitita cjisjapa. Tii muntu paañi Yoozza lijituma cuitiñiqui. Ancha zumapanča.

CRICHI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIŽINTA TAKU

5 Icliz jilirinaca, ančhucaquin zuma tawkžtan chiižinžcuča. Wejrqui icliz jilirizakaztča. Persunpacha Jesucristo sufriñi cherchinča. Nižaza wejrqui parti criichi žoñinacžtan chica honorchiz cjeeča, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiz. ² Tjapa ančhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cwitaquičha, zuma uuza awatirižtakaz. Tjapa kuztan nižaza zuma kuztan cuitiz waquiziča. Jalla nižta pecča Yoozqui. Anača paaz ganzjapakaz iclizziz žoñinaca cuitaquičha, pero Yooz sirwican tjapa kuztan cuitiz waquiziča. ³ Anača tsjii ana zum patrunažtakaz cjiicjisqui, ančhuca icliz žoñinacžtaqui. Antiz parti criichi žoñinacžquiz zuma

kamaña tjeezna, ninaca nižta iratapacha zuma kamkatzjapa. ⁴ Nekžtan chekan jilir Awatiriqui tjonžcu ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquičha, zuma premiožtakaz. Tsjii chjañiquiztan paata premiuqui ratulla tucuzinznasača. Ančhuca honora ana tucuzinznasača. Ančhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cuititiquiztan jalla nižta honora tanznaquičha.

⁵ Ančhucqui tjetjowanaca, icliz jilirinacž jaru cjee. Nižaza tjapa ančhucqui porapat humilde kuztan rispitasauquičha. Yoozqui mita kuzziz žoñinacž quintrača. Pero humilde kuzziz žoñinacžquiz yanapča. ⁶ Jalla nižtiquiztan tjapa azziz Yooz Jilirž mantuquiz humilde kuzziz cjee, nekžtan Yoozqui ančhucaquiz honorchiz cjiskataquičha. ⁷ Yoozqui ančhuc cuitiča. Jalla nižtiquiztan čhjul llaquinacami nižaza kuz turwayskatñinacami nižquin kuzziz cjee.

⁸ Pinsiñi kuzziz cjee. Nižaza naynay žela. Ančhuc quintra diabluqui ojklajča, anawal leona ajuticanžtakaz. Nii anawal diabluqui ančhucaquiz atipz pecča. Nižaza criichi žoñinaca Yoozquiztan zaraksatz pecča. ⁹ Jalla nižtiquiztan niž quintra tjurtichi žela. Jesucristužquin kuzziz tjurt'ichi žela. Ančhucqui zizza, tii muntuquiz kamcan tjapa criichi jilanacauqui sufristanča. Jalla nižta zizcu, Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tjurt'ichi žela. ¹⁰ Ančhuc tsjii zkoloc sufritan, Yoozqui ančhucaquiz yanapaquičha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataquičha, nižaza tjup kuzziz cjiskataquičha, čhjul ana walquiztanami atipajo. Nii Yoozza zuma yanapñiqui. Niiqui učhum kjawziča, Jesucristužtan chica arajpachquin kamzjapa, wiñayjapa honorchiz cjisjapa. ¹¹ Nii Yoozqui wiñayjapa honorchizkaj

cjila. Wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹²Wejrqui ančhucaquin tii kolta cartal Silvanužquiz cjijskatuča. Silvano jilaqui zuma lijitum jilača, cjiwča. Tii cartiquiz ančhucaquin chiižinžcuča, nižaza Yooz lijitum okzñi kuz puntu paljayžcuča. Jalla nii puntunaca zizcu tira tjurt'iñi kuzziz cjee.

¹³Babilonia wajtquin icliz žoñinacaqui ančhucaquin tsaanžquiča.

Ninacaqui Yooz illzta žoñinacazakazza. Nižaza Marcos ančhucaquin tsaanžquiča. Marcossa wejt maatižtakaz. ¹⁴Ančhucqui porapat zuma munaziñi kuztan tsaanasaučiča. Tjapa ančhucqui, Cristuž partiquiz žejlñinaca, walikaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL

SAN PEDRO

1 Wejr Simón Pedruqui ančhucaquin cjiŕŕcuča. Wejrqui Jesucristuž manta payiñ žoñtča. Niiž uchta apostoltča. Yooztan Jesucristo Liwriiñžtan žoñinacžquiz anaž illilla; legaliž niiqui. Jalla nižtiquiztan ančhucmi wejrmi Jesucristužquin kuzziz cjen Yooziž tjaata kamaña tanzinčumča. Ancha zumača nii kamañaqui. ²Yoozquiz nižaza učhum Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zuma pajz waquiziča. Nekztan ančhucqui juc'anti Yooziž yanapta cjequiča, nižaza tsjan walikaz kamaquiča Yooziž cjen.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KUZ PUNTU

³Yoozqui učhum kjawziča, nižtan chica honorchiz cjisjapa, nižaza nii irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jaziqui Yoozqui niž aztan ančhucaquiz yanapča, niž kuzcama zuma kamñi atñijapa. Ančhucqui Yooz puntu zizñi zizñiž cjen Yooz yanaptaqui tanznasača. ⁴Yoozqui niž ancha zuma walurchiz tawkžtan compromitchiča, učhum yanapzjapa. Nii compromitta taku cumplissiča. Jaziqui ančhucqui Yooz kuz irataž cjisnaquiča. Nižaza ančhucqui tii muntuquiz žejlñi ana walinaquiztan atipauquiča. Tii muntuquiz ancha ana walinača žejlča žoñinacž ana zuma pinsiñiž cjen. ⁵Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin tjapa kuztan cjee juc'anti juc'anti zuma cjisjapa. Jesucristužquin kuzziz cjen lijituma zuma kamz waquiziča. Nekztan zuma kamcan, zizñi nižaza intintiñi kuzziz cjis waquiziča. ⁶Nekztan zizñi kuzziz cjican, persun kuzquiz ewjazñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan persun kuzquiz ewjazcan,

zuma tjurt'iñi kuzziz kamz waquiziča. Nekztan tjurt'iñi kuzziz kamcan, Yooz kuzcamakaz kamz waquiziča. ⁷Nekztan Yooz kuzcamakaz kamcan, criichi žoñinacžquiz okzñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan okzñi kuzziz cjican, tjapa žoñinacžquiz zuma munaziñi kuzziz cjis waquiziča.

⁸Ančhucqui jalla nižta ancha zuma kuzzizčhucčhalaj niiqui, juc'anti juc'anti zumaž cjequiča. Nižaza ančhucaž zuma kamtaqui anaž ina cjequiča. Nižaza ančhucaž Jesucristo Jilirž puntunaca ziztaqui anaž ina cjequiča. Jesucristuž puntunacquiztan zizñi zizñi cjican, walja zuma obranacchiz cjisnaquiča. ⁹Jakzilta žoñit nižta zuma kamañchiz ana žejlčhaja, jalla niiča tsjii zur žoñižtakaz. Nižaza niiča ana zizñi zoñiqui. Niiž ujnacaqui pertunzqui tjatzača. ¹⁰Ančhucqui, anača nižta cjee. Yoozqui ančhuc illzcu kjawziča. Jalla nii kjawžta zumpachaž catoka. Nižaza nižquinpan kuz tjaaquiča. Jalla nuž zumpachaž kamaquiz niiqui, anapanž Yoozquiztan zarakasača. ¹¹Nekztan ančhucaž zuma kamtiquiztan arajpach wajtquin zuma risiwtaz cjequiča. Nii arajpach wajtquin Liwriiñi Jesucristo Jiliriqui wiñayjapa mantiča.

¹²Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquin tirapan nii puntunaca cjuñzkat- ača. Ančhucqui nii puntunaca zizza. Nižaza ančhucqui werar Yooz taku catokžcu Yoozquin tjurt'ichi žejlča. ¹³Jalla nuž cjenami wejrqui tuž tanti- ichinča. Wejr iya žejtcen, ančhucaquiz cjuñzkatz pecuča, tii chiižintanacžtan. Nii walikaz cjiwča. ¹⁴Učhum Jesu- cristu Jiliriqui wejtquiz zizkatchiča, wajillaž tii curpu eccu arajpach wajtquin okača, nii. ¹⁵Jalla nižtiquiztan tii pun- tunacquiztan cjiŕŕz pecuča. Nekztan weriž ticžtan ančhucqui čhjulorami tii puntunaca liyasača, zuma cjuñajo.

JESUCRISTUŽ PUNTUQUIZTAN TJAAJINTA

¹⁶ Ančucaquin tjaajincan, wejrqui učhum Jesucristo Jilirž puntuquiztan tjaajinchinča, jaknužt walja aztan wilta tjonachaja, jalla nii. Jalla nii tjaajintaqui anaž wejt kuzquiztan ulanchiča. Nii tjaajintaqui anača mañžtan tantiita quintuqui. Antiz wejrqui persun čhujčžtan Jesucristuž honora cherchinča. ¹⁷ Wejrqui cherchinča, Yooz Ejpqui Jesucristužquiz zuma honora tjaachiča. Nižaza Yooz Ejpž ispantichuc joraqui chiižquichiča tuž cjan: “Jalla tiča wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutča”. ¹⁸ Jalla nuž cjiñi taku nonzinča arajpachquiztan tjonni. Nii oraqui wejrqui Jesucristužtan chica žejlchinča Yooziž illza curquin.

¹⁹ Jaziqui wejrqui cjiwča tuquita Yooztajapa chiiñi profetž takuča werar takuqui, nii. Jesucristuž tjonzcama nii profetaž chiitaqui učhumnactalajapa kjanazt'iča tsjii zuma lamparažtakaz. Jalla nižtiquiztan nii profetaž chiitiquiz kuz tjaaz waquiziča. Nii walikaz cjiwča. Wentan kjantati chawcwa tewcžcan, anaž iya lampara kjañi pecasača. Jalla nižta irata Jesucristuž tjonan, profetaž chiitanacaqui anaž iya pecasača. ²⁰ Jalla tii zakaz intintaz waquiziča. Nii cijjrta profetaž chiitanacaqui Yooz takuča. Jaziqui profetaž chiitami žoñž kuzquiztankaz ana intintazta cjesača. Yoozpanikazza profetaž chiita intintazkatñiqui. ²¹ Profetanacaqui anača persun kuzcama nižtanaca chiichiqui. Antiz Yooz Espíritu Santuqui ninacžquiz Yooz taku chiikatchiča.

FALSO TJAAJININACŽ PUNTU

2 Tuqui timpuqui toscara chiiñi profetanacaqui Israel wajtchiz

žoninacžquiz jecziča. Jalla nižta irata zakaz ančucaquiz toscar tjaajininaqui jecznaquiča. Ninacaqui persuna pinsitaquiztan chjojzakaž tjaajnaquiča, žoninaca turwayskatzjapa, nižaza Yoozquiztan zarakskatzjapa. Jalla nuž anawali tjaajincan Jesucristo Jiliri ana pajñi chiyaquiča. Pero Jesucristuqui ninaca liwriizjapa ticziča. Jalla nuž anawali tjaajintiquiztan ninacpachaž wajilla castictaž cjequiča. ² Nižta anawali tjaajintiquiz walja criichi žoninacaqui kuz tjaaquiča. Nekztan anazuma kamaquiča. Jalla ninacaž anazuma kamtiquiztan žoninacaqui werar Yooz kamañ quintru inaraquiča. ³ Ancha paaz paca peccu, nii anawali tjaajini žoninacaqui toscar tawkžtan ančucaquiz incallaquiča. Nekztan ančuca paaz tanznaquiča. Jalla nuž cjen ninacaqui ultimupan tantaž cjequiča. Tuquitanpacha Yoozqui ninaca utchiča casticta cjisjapa.

⁴ Yoozqui uj paachi anjilanacžquiz ana pertunchiča. Antiz infieruquin tjojtchiča. Zumchiquiz chawctažtakaz nekz chjojta žejlča, ultimu pjalz tjuñicama. ⁵ Nižaza tuquita timpuqui Yoozqui uj paachi žoninaca ana pertunchiča. Antiz kjaz juyzu mantižquichiča nii anazuma kamañchiz žoninaca ticznajo. Noé cjitaqui žejtkatchiča niiž pakallak familianacžtan. Noequi nii timpuquiz kamni žoninacžquiz cjichiča: “Zuma kamañchiz cjee” cjan. Pero žoninacaqui Noež chiita tawkquiz ana juyzu paachiča. ⁶ Nižaza Yoozqui ana wal Sodoma wajtchiz žoninacami nižaza Gomorra wajtchiz žoninacami ujžtan ujchiča, kjup tuczcama. Jalla nuž Yoozqui liwž tjananzjapa mantichiča. Jalla nuž casticcan Yoozqui wiruñ tjonni anawal kamni žoninacžquiz chiižinz pecchiča, “Anača nižta

kamzqui” cjican. ⁷Nii pizc ujzi watjanacquiztan Lot cjita žoñiqui alajakaz liwriitača. Jalla niitača zuma kamañchizqui. Parti žoñinacaqui tjpaman ana walinaca paachiča. Jalla nižtiquiztan Lot cjitaqui nii anawali kamñi žoñinaca cheržcu ancha llactazñitača. ⁸Nii zuma žoñiqui zapuru niž kuzquiz ancha zint'iñitača, nii parti žoñinacaž Yooz lii quintra paachiž cjen. Lot cjita žoñiqui zapuru ninacaž anawali paatanaca cherchiča, nižaza nonziča. Jaziqui nii anawali paañinacžtan kamcan, niž kuzquiz ancha zint'iñitača. ⁹Ultimquiziqui Yoozqui Lot jwessiča nii wajtquiztan. Yooz Jiliriqui pruebanacžquiztan zuma kamañchiz žoñinaca liwriiñiča. Nižaza Yoozza anazuma kamñinaca pjalzñiqui, nižaza chjoñiqui casticz tjuñicama.

¹⁰Yoozqui juc'anti casticaquiča jalla tižta žoñinaca, persun anawali pecñi kuzcama kamñi žoñinacami, nižaza jilirinacžquiz ana rispitñinacami. Jalla nižta žoñinaca juc'anti castictaž cjequiča. Ninacaqui ancha lisuča, nižaza mit kuztan anawali paañiča. Ninacaqui poderchiz arajpachquin žejlñinacžquiz ana ekskuc ararñiča. ¹¹Yooz zuma anjilanacazti nii poderchiz arajpachquin žejlñinacžquiz ararzjapa eksa, azziz anjilanacaž cjenami. Nižaza zuma anjilanacaqui Yooz yujcquiziqui nii anawal žejlñinacž quintra ana uj tjojtunz pecča.

¹²Jalla nii anawal kamñi žoñinacaqui animalažtakazza ana tintazñi kuzziz. Persun kucamakaz ojklayñiča, Yoozquin ana juyzu paañi. Q'uit animalanacaqui žejlča, tanžta cjisjapa, nižaza conta cjisjapa. Jalla nižtaž nii žoñinacaqui. Ana zizta puntuquiztan quintra chiča. Anawali kamcan nii anawali kamtquiztan animalanacažtakaz ticznaquiča. ¹³Nižaza ninacaqui parti žoñinacžquiz

sufriskatchiž cjen, zakaz sufraquiča. Nižaza anawal pjijztanacquiz kamcan, “Cuntintutča wejrnacqui” cjican chiiñiča. Ančhucqui ninacžtan žejlzqui azipanča, nižaza ninacž cumpant'izmi ančhucaltajapa ana waliča. Ninacaqui ančhucacquiz incallz ancha justazza, ančhuc criichinacžtan chica žejljapa. ¹⁴Nii anawali žoñinacaqui tsjii maataka cheržcu, panž adulterio paaz pecča. Nižta anawali paaznacquiztan anapan ochñiča. Incallhuc maatakanacžquiz adulterio kjutñi chjichñiča. Jalla nižta žoñinacaqui adulteriuquiz ojklayñi, nižaza paaz tanzñi nižaza čjul uj paazmi ancha atñipanikazza. Jalla nižta cjiicjñinacaqui infiernuquin ojknii žoñinacača. ¹⁵Yooz jiczquiztan zarakchiča. Nekztan uj paacan ojklayñiča. Tuquitan tsjii anawali profeta želatča, Balaam cjita, Beorž majch. Jalla niiqui anawali paatiquiztan paaz ganz pecchiča. Jalla nii Balaam cjitaž iratača ninaca ojklayñiqui. ¹⁶Tsjii ana chiiñi aznuqui Balaamžquiz ujziča žoñž tawkžtan, Balaam anawali paaz pecchiž cjen. Jalla nižta ujnñiž cjen Balaamqui atajtatača niž anawali pinsita jaru ana paazjapa.

¹⁷Wejr cjiwča, nii anawali tjaajñi žoñinacaqui ana kjazziz tujžtakazza. Ancha taku tjaacha, pero anawira cumpliča. Nižaza ninacača ana chijñichiz tsjirižtakaz, tjami chjichta tsjirižtakaz. Ninacaqui wiñayjapa casticta cjequiča anawal tsokchi zumchiquiz chjatkatžcu. ¹⁸Nii anawalinacaqui mitarazzi tawkchiz inapankaz chiiñiča. Anawali paaznaca tjaajincan, nižaza anawali pecznaca tjaajincan užca anawal kamañquiztan zarakchinacžquiz wilta anawal kamañchiz kamkatz pecñiča. ¹⁹Wejtnac jaru cjee, cjiñiča. Wejtnac jaru cjican, čjulu paaznacami walikazza cjiñiča. Pero

ninacapacha anazum kamañanac jaru cuztumrazziča. Jakziltat anawal kamañ jaru cuztumrazačhaja, jalla niiča nii anawal kamañ mantuquiz žejlñiqui. ²⁰ Učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquin crižcu, yekjap nii anawal tjaajñinacacui liwriitačhani anawali paatanacquiztanami, nižaza anazuma kamtiquiztanami. Liwriita cjisicu wilta anazum kamañquiz mitisačhaja, nižaza anazuma kamaña cuztumrazačhaja, niž tuquita anawal kamañquiztan juc'anti anawaliž cjequiča. ²¹ Ninacacui Yooz zuma kamaña ana pajtasaz niiqui, ninacžtaqui tsjan cusaž cjitasača. Pero ninacacui Yooz zuma tjaajinta catokchiča. Jaziqui Yooz zuma kamaña pajžcu, quejpsiča. Jalla nižtiquiztan ninacžtaqui juc'ant anawira waliž cjequiča. ²² Ninacacui Yooz tawk jaru ojklajchitača. Nekztan Yoozquiztan quejpsiča ninacacui. Jaziqui nii quejpsñi žoñinacacui pacunacažtakazza. Pacunacacui jotžcu persun joti lujlža. Nižaza tsjii ajunta cuchiqui wilta ljajzpiquizpacha zumt'iča. Jalla nižtača nii anawal tjaajñinacacui.

JESUCRISTUŽ TJONZ PUNTU

3 Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tižtan pizc wilta cartal ančucaquin cijiržcuča. Jalla tii pizc cijirta cartaž cjen ančucaquiz werar razunžtan pinsiskatz pecuča. ² Tuquitan Yooztajapa chiiñi zuma profetanacacui Yooz puntu mazinchiča. Nižaza wejrnac apostolonacacui liwriiñi Jesucristo Jiliriz mantitanaca ančucaquiz tjaajinchinča. Jaziqui tjapa nii tjaajintanaca cjuñzna.

³ Profetaž mazinta timpuž tjontan žoñinacacui tjonaquiča. "Yooz puntu tjaajintanaca inapanikazza" cjican burlasaquiča. Nii burlasñi žoñinacacui persun anawal kuzcama

ojklayaquiča, nižaza persun kuzcama kamaquiča. Ančhucui jalla nii zumpacha ziz waquiziča. ⁴ Ninacacui pewcznaquiča, tuž cjican: "¿Kjažt cjisit Cristojo tjonaquiča cjetla pero? Učhum tuquita atchi ejpnacacui kamchiča; nekztan ticziča. Tii muntu kalltiquiztanpacha tjapa nižtapankaz watča. Cristuc anaž tjonasacha". Nuž cjicanž chiyaquiča ninacacui. ⁵ Pero tuquita timpuquiztanpacha arajpachacui Yooz chiitiquiztanpacha paatača. Jalla nii Yooz paatami, ninacacui anaž naaza. Nižaza Yooz manttiquiztanpacha tii yokaqui kjazquiztan jecziča. ⁶ Nižaza kjaz juyzu tjontiquiztan nekztanpachaž tii muntu yoka kjazquiz katžcu pertissiča. ⁷ Tii muntuquiz žejlñi yokami pachanacami ujžtan ujzjapa chjojta žejlča. Yooz mantita jaru zakaz nižta wataquiča. Jalla nii ujqui ultimu pjalz tjuñquiz ujaquiča. Nii pjalz tjuñquiz zakaz anazum kamañchiz žoñinaca castictaž cjequiča nii ujquizpacha.

⁸ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tiizakaz anaž tjatzna. Yooz Jiliržtajapa tsjii noojiqui warank watanaca cuntača. Nižaza warank watanacacui tsjii nooj cuntača. Yooztajapa timpunacacui nizatča. ⁹ Yekjap žoñinacacui tuž cjiča, Yooz Jiliriqui niž tjaata taku ana uri cumpliča. Jilanaca, jalla nii chiitacui anazuma razunača. Antiz Yoozqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča. Yoozqui anaž jakziltami casticz pecča. Antiz tjapa žoñinaca "ujchizpantča" cjican chiikatz pecča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan ana uri tjonča.

¹⁰ Pero Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñiqui tiripintitž tjonaquiča, tsjii tjañižtakaz. Jalla nii tjuñquiziqui tii muntu pachanacacui tsjii tsucchuc jorjornžtan tucuzinžnaquiča. Tjuñimi jiizmi warawarami liwj kataquiča; ujta

cjequiča. Nižaza tii muntu yokami tjapa žejlñinacžtan pacha ujžtan tankattaž cjequiča.

¹¹ Jalla nižta liwj tјatantaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan ančhucui Yooz kuz-cama juc'anti kamz waquiziča, nižaza Yooz irata zuma kamañchiz cjis waquiziča. Jalla nižta kamañchiz waquiziča ančhucui. ¹² Yooz tјonz tјuñi tјew-žna, nižaza zumapan langžna, Yooz apura tјonzjapa. Nii tјonz tјuñquiz-iqi tii muntu pachanacami ujžtan tankattaž cjequiča. Nižaza tјuñi jilizmi warawarami ujquiz liwj jiñkattaž cjequiča; nekztan liwj kataquiča. ¹³ Pero učumzti ew arajpachami yokami tјew-ža, Yooz chiita tawk jaru. Nii ew arajpachquinami yokquinami tjappacha Yooz irata zumacamaž cjequiča. Ana zinta anawaliqui cjequiča.

¹⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz tјonz tјuñi tјewžcan, zuma kamañquiz kuz tjaa, niiž yujequiz ana ujchiz cjisjapa. Nekztan Yooztan učumnacatan walikaz cjequiča. ¹⁵ Jalla tii cjuñzna. Yooz Jiliriqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča, ančhuc liwriita cjisjapa. Jalla nii puntuquiztan zakaz Pablo jilaqui ančhucaquin cјijrchiča. Yoozqui niižquiz zizñi zizñi nižaza zuma intintazñi kuzziz cjiskatchiča. Jalla nii ziz-

tanac jaru učumž pecta Pabluqui an-čhucaquin cјijrchiča. ¹⁶ Weriž chiita puntunacquiztan Pabluzakaz chiichiča tjapa niiž cјijrta cartanacquiz. Parti Pabluž cјijrtanacaqui ch'aman intintaz-zucača. Jalla nižta ch'aman intintazzu-canacaqui ana zizñi žoñinacami, nižaza pizc kuzziz žoñinacami tsјii kјutñiž intintazza. Nižaza parti Yooz takunaca zakaz tsјii kјutñiž intintazza. Jalla nuž tsјii kјutñiž intintazcu, ninacaqui ninacž-tajapa juc'ant ana zumquiz cјissa; nekztan castictaž cjequiča.

¹⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ima tii muntuquiz tižtanaca watan tii puntunaca ančhucaquiz zizkatchinča. Jaziqui anawali incallñi žoñinacaqui želaquiča. Nii anawali incallñi žoñinacaqui Yooz mantitanaca anapan cassa. Jalla nižtiquiztan ninacžquiztan cuit'aza, ana tsјii kјutñi chјichta cјisjapa. Anawalinac kјutñi chјichta cjequiž niiqui, ančhucui ana tјurt'iñi kuzziz cjequiča. ¹⁸ Ančhucui učum liwriiñi Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zumaž pajaquiča. Nižaza niiž puntu juc'ant zizaquiča. Nižaza juc'ant zuma kamañchiz cjee. Učhum Jesucristo Jiliriqui honorchizkaj cjila anztajapami wiñayajapami. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL

SAN JUAN

JESUCRISTUQUI TII MUNTUQUIZ TJONCHIČHA

1 Wejrqui Jesucristuž puntul ančucaquin cjiŕŕcučha ančuc wali cuntintu cjisjapa. Tuqui timpuquiztanpacha Jesucristuqui žejłnipantakalčha, ima tii muntu želan. Tii muntuquiz tjontanaqui wejrnacqui Jesucristužtan kamchinčha; wejtnaca čhjučžtan nii cherchinčha; nižaza niž taku nonzinčha. Jacatattanaqui wila cherchinzakazza; nižaza wejtnaca kjaržtan nii lanzinčha. Jazimi tirapanž žejtčha Jesucristuqui. Nižaza jakziltat Jesucristuž taku criyačhaja jalla niiqui Yooztan wali cuntintupankaz cjequičha. ²Nii žeti tjaani Jesucristuqui tjonchičha tii muntuquiz. Nekztan wejrnacqui nii pajchinčha, nižaza cherchinčha. Nekztan wejrnacqui nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, ančucaquizimi paljaychinčha. Tuqui timpuquiztanpacha žejłnipantakalčha nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, kamñitakalčha. Nekztan tii muntuquiz tjonžcu, žoñi tucchičha. ³Jaziqui nii chertanaca nii nonžtanaca ančucaquin quint'učha, wejtnacatan ančucatan tsjii kuzziz cjejajo. Wejtnacatan Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizpančha, jalla nižtapacha wejtnacatan ančucatan cjisjapa. ⁴Wejrqui tii cartal cjiŕŕcučha ančucaquin wali cuntintu cjisjapa.

YOOZQUI ZUMA KJANQUIZ KAMČHA

⁵Jesucristuqui wejtnacaquiz tjaajinchičha. Jaziqui nii tjaajintanaca ančucaquin cjiŕŕcučha. Yoozqui zuma kjanquiz kamčha. Yoozqui

zumapankazza, jalla nuž cjičha nii kjanquiz kamz puntuqui. Nižaza Yoozqui anapanž zumchiquiz kamčha. Yoozqui ana čjul ujchizza, jalla nuž cjičha nii ana zumchiquiz kamz puntuqui. ⁶Tsjii uj paañi žoñiqui zumchiquiz kamčha. Nuž kamcanaqui “Yooztan wejtanaqui tsjii kuzzizza”, cjičhaj niiqui, toscaraz čhičha nii žoñiqui. Anaž werar Yooz jiczquiz ojklayčha. ⁷Yekjapazti kjanquiz kamčha; Yoozqui kjanquiz kamčha, jalla nižtapacha. Jakzilta žoñinacat nuž kamčhaj niiqui, Yoozquin criichinacžtan tsjii kuzzizza. Nuž kamcanaqui, tjapa niž ujquiztan pertuntačha, Jesucristuž ticziž cjen.

⁸Jakzilta žoñit “Ana ujchiztčha”, cjičhaj niiqui, persunpachaž incallčha; toscaraz čhičha. Ana zum kuzzizza nii žoñiqui. ⁹Pero jakzilta žoñit Yoozquin pertuna mayizaj niiqui, niž ujqui pertuntaž cjequičha. Nižaza ana ujchiz cjequičha. Jalla nuž cjičha Yoozqui. Anaž wira toscara chiyasačha Yoozqui; niž taku cumpliñipankazza. ¹⁰Yoozqui cjičha, “Tjapa žoñinacami ujchizza”. Jaziqui jakzilta žoñit “Ana ujchiztčha”, cjičhaj niiqui, Yooz toscara čhiitažokaž nayčha nii žoñiqui. Nižaza niž kuzquiz Yooz taku anaž catokčha.

JESUCRISTUČHA UČHUM TJTURT'IZIÑIQUI

2 Wejt jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tii cartal cjiŕŕcučha, ančuc ana uj paajo. Jakziltat uj paačhaj niiqui, Jesucristužquiztan mayizaquičha. Niičha učhum tjurt'iziñiqui. Nekztan Jesucristuqui Yooz Ejpžquin mayizinaquičha. Jesucristuqui ana čjul ujchizza, zumaž kamčha. Jaziqui nii tjurt'iziñiqui zuma mayizinasacha. ²Učhumž uj paatiquiztan Yooz Ejppui učhum casticz waquizičha. Jesucristuž ticzi nekztan Yooz Ejppui učhum

pertunasača. Ana ujchiz Jesucristuqui ućhum laycu ućhumnaca ujquiztan ticziča. Jaziqui Jesucristužquin tjapa kuztan cjenauqi čjul uj paañi žoñinacami pertunta panikaz cjesača.

³ Jakzilta žoñit Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, Yooz pajča. Jalla niiča werarapan. ⁴ Jakzilta žoñit ana Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, anaž chii atasacha “Yooz pajuča”, cjecanaqui. “Yooz pajuča”, cjesaž niiqui, toscaraž chiiča. Anazum kuzzizza nii žoñiqui. ⁵ Jakzilta žoñit Yooz tawk jaru kamčhaj niiqui, Yooztan ancha zuma munaziñi kuzzizza. Yoozquin tjapa kuzzizpanča. Jilanaca, tii zuma cjuñzna. ⁶ Jakzilta žoñit “Yooztan tsjii kuzziztča wejrqui”, cjičhaj niiqui, zuma kamzpanž waquiziča, Jesucristuqui zumaž kamča, jalla niža.

EW MANTITA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui anal jazta mantita cjižrčuča. Tuquitantpacha tii mantitac zizzinčhucča ančhucqui, porapat zuma munaziz, jalla nii. Tuquitantpacha tii mantitac nonzinčhucča. ⁸ Pero tii mantita cjižrčuča, jazta mantitažtakaz. Jesucristuqui tii mantitacama kamčiča tii muntuquiz. Ančhuczakaz tii mantitacama kamča. Nuž kamcan, zuma munazican, ana zumchiquiz kamča, werar kjanquiz kamča, Yooz takucama. Jalla nužupanča niiqui.

⁹ Jakzilta žoñit “Kjanquiz kamuča”, cjičhaj niiqui, jilanacžtan porapat zuma munaziz waquiziča. Jilanacžtan tira chjaawjkatčhaj niiqui, pachpa zumchiquizpanž kamča. ¹⁰ Jakzilta žoñit jilanacžtan porapat zuma munazaja, jalla niiqui kjanquizpankaz kamča. Jaziqui Yooz jicz cherchucača, ana ujquiz tjojtsjapa. ¹¹ Jakzilta žoñit

jilanacžtan chjaawjkatčhaja jalla niiqui zumchiquiz kamča. Jakzitchuc ojkčhaj niiqui, ana zizza. Jaziqui Yooz jicz ana cherchucača; zur žoñižtakazza nii žoñiqui.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucquin cjižrčuča. Jesucristuž ticzi nekztan ančhuc u j pertunchiča Yoozqui. ¹³ Ejpnaca, ančhucquin cjižrčuča. Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča ančhucqui. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančhucqui Satanás atipchinčhucča. Jaziqui ančhucquinžakaz cjižrčuča.

Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz Ejpžtan kamča. Jaziqui ančhucquinžakaz cjižrčuča. ¹⁴ Ejpnaca, Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča ančhucqui. Jaziqui ančhucquin cjižrčuča. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančhuc kuzquiz Yooz taku chjojchiñčhucča. Nekztan Yoozquin tjurtiñi kuzziz cjen, ančhucqui Satanás atipchinčhucča. Jaziqui ančhucquinžakaz cjižrčuča.

¹⁵ Tjappacha ančhucqui, nonžna. Anača tii muntuquiz žejlñi cusasanacžquin kuz tjaazqui. Anača anawali paaznacquiziqui kuz tjaazqui. Jakzilta žoñit anawali paaznacquiz kuz tjaačhaj niiqui, anaž Yooz Ejpžquin kuz tjaača. ¹⁶ Tii muntuquiziqui tiža anawali paaznaca žejlča: persun kuzcama kamz pecznaca, persun čhujquiz cherta pecznaca, tucquin cjis pecznaca. Jalla nižtanaca pecčhaj niiqui, diabluž jaru ojklayča. ¹⁷ Tii muntuquiz žejlñinacaqui liwj tucuzaučiča, tjatžtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz žejlñinaca pecznacami tucuzaučiča. Pero Yooz kuzcama ojklayñinacazti Yooztan wiñaya kamaquičha.

WERAR TAWKŽTAN, TOSCAR TAWKŽTAN

¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii timpumiž ojtča. Tsjii Jesucristuž quintraqui tjonaquiča, nii quinto zizza ančhucui. Nižaza anziqiu muzpa Cristuž quintra žoñinacaqui jecža. Nekztan učhumqui zizza tii timpuqui ojtča. ¹⁹ Nii quintranacaqui učhumquiztan zarakchiča. Anatača učhumtan tsjii kuzziz ninacaqui. Učhumtan tsjii kuzziz cjitasaz niiqui, tira učhumtan kamtasacha. Ninacaz zarakтанаqui, kjanapacha cjissicha, anatača učhum tsjii kuzziz ninacaqui. ²⁰ Ančhuczi ana nižtičhucča. Ančuca kuzquizzti Yooz Espiritu Santo kamča. Jaziqui ančhucui tjapa werara zizzinčhucča. ²¹ Werar taku zizniž cjen ančucaquin cjiyržcuča. Nižaza Yooz takuqui anaž čjul toscarami chiiča. ²² ¿Ject toscar žoñejo? Jakziltat “Jesusača ana Yooziž cučanžquita Cristuqui” cjičhaja, jalla niiča toscara chiiñiqui. Cristuž quintrača ninacaqui. Nii žoñinacaqui Yooz Ejpžquin nižaza Yooz Majchquin ana pajz pecča. ²³ Jakziltat ana Yooz Majchquin pajz pecčhaja, jalla niiqui ana Yooz Ejpžtan kamasacha. Jakziltat “Jesucristuqui werar Yoozza” cjičhaja, jalla niiqui Yooz Majchtan kamča; Yooz Ejpžtan zakaz kamča.

²⁴ Nii tuqui nonžta Yooz taku persun kuzquiz chjojwa ančhucui. Nii Yooz taku chjojžcu, Yooz Majchtan Yooz Ejpžtan ančhucatan tsjii kuzziz wiñaya kamaquiča. ²⁵ Yooz Majchqui chiiichiča, tuž cjican:

—Wiñaya Yooztan kamaquiča ančhucui.

²⁶ Yekjap žoñinacaqui ančhuc incallz pecča. Jaziqui cjiyržcuča nii puntuquiztan. ²⁷ Jesucristuqui Yooz Espiritu Santo ančuca kuzquiz cučanžquichiča. Jalla nižtiquiztan

nii Espiritu Santuqui ančucaquiz tjajinča. Jaziqui yekja tjajini espiřitu anaž pecsa ančhucui. Yooz Espiritu Santuž chekan weraraqui tjajinča. Anaž toscaranaca tjajinasacha. Cristužtan tsjii kuzziz kama; jalla nuž tjajinča Espiritu Santuqui. Nižtaqui niž tjajintacama kama.

²⁸ Jilanaca, cullaquinaca, Cristužtan tsjii kuzziz kama ančhucui. Nekztan Cristuž tjontanaqui, učhumqui anaž eksnaquiča, nižaza anaž azaquiča. ²⁹ Jesucristuqui zuma kuzzizpanča. Nii zizza ančhucui. Jakziltazlaj zuma kuzziz niiqui, Yooz maatiča. Jalla niizakaz zizza ančhucui.

YOOZ MAATINACA

3 Tjappacha ančhucui nonžna. Yooz Ejpqui učhum zumaž k'ayacht'icha. Nižaza Yoozqui učhum illziča, niž maati cjisjapa. Yooz maatičhumča učhumqui. Jalla nižtiquiztan učhum kuzqui ana pajča ana Yooz criichinacaqui. Yooz kuzmi anazaž pajča ninacaqui. ² Jilanaca, cullaquinaca, učhumqui Yooz maatičhumča. Wiruñauki jaknužkačhum cjisnačhan, učhumqui ana zizza. Pero Jesucristuž tjontanaqui, nii cheraquiča učhumqui. Nekztanaqui Jesucristuž irata cjisnaquiča učhumqui. Jalla nii tjajinta zizzinčhumča. ³ Jakziltat Jesucristo tjewžaja, jalla niiqui čjul uj paaznacami ecča, ana ujchiz cjisjapa; Jesucristuqui ana ujchizza, jalla nižtapacha cjisjapa.

⁴ Jakzilta žoñižlaj uj paañi, jalla niiqui Yooz mantitanaca anaž cazza. Uj paazqui Yooz taku quintrača. ⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, žoñinacž uj pampatzjapa. Ana čjul ujchizza niiqui. Jalla nii zizza ančhucui. ⁶ Jakzilta žoñižlaj Cristužtan tsjii kuzziz, jalla niiqui ana uj paañiča. Uj paañi žoñinacaqui anaž naaza Cristuž

puntuquiztanaqui. Nižaza anaž kamčha Cristužtanami. ⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ana jeczquizimi incallskata ančhucqui. Wali kamñi žoñinacaqui zuma kuzzizza, Cristužtakaz. ⁸ Satanás cjita diabluiqu tuqui timpuquiztanpacha uj paañipankaztakalčha. Jaziqui nižaza tira uj paañičha. Nekztan uj paañi žoñinacaqui Satanás diabluz maatinacačha. Jesucristuzti tii muntuquiz tjončičha, Satanás diabluz paatanaca akkatzjapa.

⁹ Yooz maatiqiu ana kuzin uj paañičha. ¿Kjažtiquiztan nii ana kuzin uj paañitajo? Yooz maatičha, nekztan kuztan ana uj paapaasačha. Yooz Ejpoz kuz cherchi kuzziz kamñičha. Jalla nekztan tjapa kuztan uj ana paasačha. ¹⁰ ¿Jakziltat Yooz maatejo? ¿Jakziltat diabluz maatejo? ¿Jaknužža nii zizas učumjo? Jalla tuž zisasičha. Jakziltažlaj kuzin uj paañi, jalla niičha ana Yooz Ejpchizqui. Nižaza jakziltažlaj niiz jilanacžtan čhjaawjkatñi, jalla niičha diabluz maatiqiu.

PORAPAT ZUMA MUNAZIZA

¹¹ Porapat zuma munaziza. Tii mantitaqui tuquitanpacha nonzinčhucčha. ¹² Tsji žoñi želatčha, Caín cjita. Jalla nii Cainqui niiz lajk conchičha. ¿Kjažtiquiztan conchit niijo? Jalla niiz paatanacaqui anawalinacatačha; niiz lajkž paatanacazti walinacatačha. Jalla nekztan niiz lajk conchičha. Cainqui diabluz maatičha. Ana nii Cainž kuz cherchi kuzziz cjee ančhucqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz žejlñi žoñinacaz ančhuc čhjaajwanaqui, ana istraña, ana upa kuzziz cjee. ¹⁴ Tuquiqui ana zuma munazan, jalla nekztan infernuquin okaj cjitatakalčha učumqui. Jaziqui Yoozquin crižcuqui arajpach watjaž okaquičha; wali cuntintu cjequičha. Jalla nekztan učumqui Yoozquin

criichi jilanacžtan porapat zuma munazizza. Nii zizza učumqui. Jakziltat ana jilanacžtan porapat zuma munazičhaja, jalla niiqui infernuquinž okaquičha. ¹⁵ Jakziltat niiz jilžtan chjaawjkatčhaja, jalla niiqui žoñi conchiž cjes, jalla nižtaž ninacaqui. Nižaza žoñi conñinacami ana Yooz kuz cherchi kuzzizza. Anaž wiñaya Yooztan kamasacha. ¹⁶ Cristuqui učum laycu ticzičha. Nekztan jaknuž munazizlaja, jalla nii učumqui zizza. Učumqui Yooz criichi jilanacžtan zuma munazizpančha, ticzcama. ¹⁷ Tsji tjapa cusasanacchiz žoñiqui tsji t'akjir jila cheraquiz niiqui, okzpančha. Anaž okznasaž niiqui, ¿kjažt Yooz cherchi kuzziz cjesajo? Anapanž Yooz cherchi kuzzizza. ¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, anačha atžtan taku mayaka okzqui. Paatanacžtanaqui okza. Nekz tjeeža učumž okžtaqui. Niičha werar okzqui.

YOOZQUIZTAN ANA PAYZNAKŽCU MAYAQUIČHA

¹⁹ Jilanaca zuma okzcan, učumqui zizza, werar Yooz maatičhupančha, jalla nii. Nekztan llajlla kuzzizlaj niiqui, tjup kuzziz cjee. Yooz yujcquiz Yooz maatinacžhumčha.

²⁰ Yoozza juc'ant chekanaqui učum kuzquiztan cjenaqui. Yoozqui tjapa učum kuz zizza, ana walinacami, walinacami, tjappacha. Nii anawalinaca zizcumi, Yoozqui tirakaž učum okža. ²¹ Jilanaca, cullaquinaca, čhjulorant učumž kuz walika cječhaj niiqui, Yoozquiztan ana ekscu mayasačha. ²² Učumqui Yooz mantitacama kamtiquiztan, nižaza Yooz kuzcama kamtiquiztan učumž mayiztac nonžtaž cjequičha. ²³ Yooz mantitanacaqui tužučha: Yooz Majch Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Nekztanaqui jilanacžtan zuma munaza. Jalla nuž mantichičha Yoozqui. ²⁴ Jakziltat nii

mantitacama kamčhaja, jalla niiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooztan tsjii kuzzizza nii žoñinacžtan. Yooz tjaata Espíritu Santuqui učum kuzquiz žejlčha. Jalla nekztan zizza učumqui, Yooztan učumtan tsjii kuzziz, jalla nii.

ESPIRITU SANTUŽTAN CRISTUŽ QUINTRA ESPIRITUŽTAN

4 Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jakziltat “Tii takuqui Yooz takučha”, cjičhaj niiqui, nii žoñiž čiiita taku zumpacha tantiyaquičha, Yooz taku čiiñi, ana Yooz taku čiiñi, jalla nii. Anačha čjul takumi pjazila criizqui. Tii muntuquiz muzpa toscara čiiñi žoñinaca žejlčha; Yooz taku čiiitažokaž cjičha. ² ¿Jaknužt žoñiž čiiita taku paji atas učumjo? ¿Yooz Espíritu Santuž čiiikatkaya? ¿Uz ana Yooz Espíritu Santuž čiiikatja? Jalla tuž paji atasachha učumqui. Tii muntuquiz Jesucristuqui žoñž curpuchiz kamčičha. Jakziltat nižtapan čiičhaja, jalla niičha Yooz taku čiiñiqui. ³ Nižaza jakziltat Jesucristuqui anačha žoñž curpuchiz kamčiqui, cjičan čiičhaja, jalla niičha ana Yooz takucama čiiñiqui. Cristuž quintra espiirituqui nii čiiikatčha. Nii Cristuž quintra espiirituqui tjonaquičha; tuquitan ančhucqui jalla nii nonzinčhucčha. Anziqui tii muntuquiz nižta Cristuž quintra čiiñinaca žejlčha.

⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz maatinacčhucčha. Nii toscar taku joojooñinacaqui diabluž manti-
taž ojklajčha. Ančhuczi Yooz Espíritu Santuž mantitaž ojklajčha. Yooz Espíritu Santuqui juc'anti azzizza nii diablužquiztan cjenauqui. Nekztan ančhucqui nii toscar taku joojooñinaca atipasačha. ⁵ Ninacaqui diabluž maatinacačha. Nii žoñinacaqui ana Yooz takucama čiiñičha, diabluž taku čiiñičha ninacaqui. Nii diabluqui tii muntuquiz

anchaž mantičha. Jaziqui Yoozquin ana criichi žoñinacaqui diabluž taku criičha. ⁶ Učhumzti Yooz maatinacčhumčha. Jaziqui werar Yooz takuž čhiyan Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar takuž catokčha. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar taku anaž catokčha. Nužquiz werar taku čiiñi žoñinacami, nižaza toscar taku čiiñi žoñinacami pizcpacha pajasačha učumqui.

YOOZQUI ANCHA MUNAZIŇI KUZIZZZA

⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yoozpankazza učum porapat zuma munazkatñiqui. Jaziqui učumqui tjappacha porapat zuma munazizpančha. Jakziltat zuma munazičhaja jalla niiqui Yooz maatičha. Nižaza Yooz pajčha. ⁸ Yoozqui ancha munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat ana munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui ana Yooz pajčha. ⁹ Yooz Ejpmqui tii muntuquiz niž zinta Majch cučanžquichičha učum Yooztan wiñaya kamzjapa, wali cuntintu. Jalla nuž cučanžquitiqiztan Yoozqui učumquiz niž munaziñi kuz tjeezičha. ¹⁰ Yoozqui ultimu zuma munaziñi kuzzizpančha. Yooz Ejpmčha učum k'ayachichiqui. Nekztan niž Majch cučanžquichičha. Yooz Majchqui učum uj laycu ticzičha, učum ana casticta cjisjapa. Nekztan zuma munaziñi kuzqui jaknužt cječhaja, nii zizza učumqui.

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, učumtan ancha munazičha Yooz Ejpmqui. Jaziqui učum nižtazakaz porapat zuma munazizpančha. ¹² Anaž jakzilta žoñimi Yooz cherčha. Ana Yooz cherčcumi zuma munazičhaja, jalla nii žoñiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooz munaziñi kuz, jalla nižta kuzzizza nii žoñiqui. ¹³ Yooz Ejpmqui niž Espíritu Santo učumquiz

tjaachiċha. Jalla nekztan Yooztan uċhumtan tsjii kuzzizza, nii zizza uċhumqui. ¹⁴Yooz Ejpmui niiz Majch cuhanžquichiċha žoñinaca liwriizjapa. Nii Yooz Majch cherchinċha wejrnacqui. Nekztan anċucaquiz nii puntu tjaajinchinċha. ¹⁵Jakziltat “Yooz Majchċha Jesucristuqui”, cjiċhaja, jalla niċha Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui nižtan tsjii kuzzizza.

¹⁶Yoozqui uċhumtan ancha munaziċha, jalla nii zizza uċhumqui. Nižaza nii criiċha uċhumqui. Yoozqui munaziċha kuzzizza. Jaziqui jakziltat munaziċha kuzzizpanžlaja, jalla niċha Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui ninacžtan tsjii kuzzizza. ¹⁷Nuž kamcan juc'ant juc'ant munaziċha kuzziz cjiſsa uċhumqui, Jesucristuž irat kuzziz cjiſsama. Jalla nekztan juyzuquiz ana eksnaquiċha uċhumqui. ¹⁸Munaziċha kuzziz žoñinacaqui ana Yoozquin eksniċha. Zuma munaziċha kuzziz žoñinacaqui anaž ċhjulumi eksnasaċha. Jalziltat eksni kuzzizlaja, jalla niċha Yooz castic eksa. Jalla nižtiquiztan anaž zuma munaziċha kuzzizza nii eksni žoñinacaqui.

¹⁹Yoozqui uċhumtan zuma munaziċha. Jalla nekztanaqui uċhumqui Yooztan munaziċha. ²⁰Jakziltat “Wejrqui Yooztan zuma munaziċha kuzziztċha”, chiiċhaja, jalla niċha niiz jilanacžtan ana ċhaawjkatniipanċha. Niiz jilanacžtan ċhaawjkatċhaja, jalla niċha anaž Yooztan zuma munaziċha kuzzizza. Inapankaz “Wejrqui Yooztan zuma munaziċha kuzziztċha” cjiċha. Toscara chiiċha. Nii žoñinacaqui cherta jilanacžtan anazuma munaziċhaja, jalla niċha ċjaknužt ana Yooz cheržcu Yooztan munaziċha kuzziz cjesajo? Anapanž cjesaċha. ²¹Yoozqui uċhum mantichiċha tuž cjiċan:

—Jakziltat Yooztan munaziċha kuzzizlaja, jalla niċha niiz jilanacžtanami

zuma munaziċha kuzzizakaz cjiſs waquiziċha.

UĊHUMQUI ANAWALINACA ATIPĊHA

5 Jesusaċha Yooziž cuhanžquita Cristuqui. Jakziltat nii Jesucristužquin criiċhaja, jalla niċha Yooz maatiċha. Tjapa Yooz maatinacami Yooz Ejpmui munaziċha kuzzizza. Nižaza Yooz Ejpmui maatinacžtan munaziċha kuzzizakazza. ²Nižaza jakziltat Yooztan munaziċha kuzzizalaja, jalla niċha Yooz mantitanacaž cazza. Jalla nekztan Yooz maatinacaqui porapat zumaž munaziċha. Niiz zizza uċhumqui. ³Yooztan munaziċha kuzziz žoñiqui Yooz mantitanaca cazza. Nii Yooz mantitanacaqui anaċha ch'ama. ⁴Yooz mantita cazcu, Yooz maatinacaqui anawalinaca atipċha. Jakzilta žoñit Yoozquin tjapa kuz criiċhaja, jalla niċha niċha anawalinaca atipċha. ⁵ĴJakziltat anawalinaca atipjo? Jakziltažlaj Jesús cjiċa Yooz Majchquin tjapa kuztan, jalla ninacaž atipċha anawalinacaqui.

YOOZ MAJCHĊHA JESUCRISTUQUI

⁶Jesucristuqui tii muntuquiz tjon-tan, kjaztan bautistataċha. Jalla nekztan cruzquiz ch'awcta ticziċha. Kjaztan bautistaž cjen, jalla niċha tisticuqui, Yooz Majchċha Jesucristuqui, cjiċan. Cruzquiz ch'awcta ljoc tjawkchiċha. Jalla nii zakazza tisticuqui, Yooz Majchċha Jesucristuqui, cjiċan. Yooz Espiritu Santuqui tisticuzakazza: Yooz Majchċha Jesucristuqui, cjiċan. Nii Espiritu Santuċha werarapan chiiñiqui. ⁷Arapachquinaqui ċhjep tisticunaca žejlċha, Yooz Ejpmui, nižaza Taku cjiċa tju-uchiz Yooz Majch, nižaza Yooz Espiritu Santo. Nii ċhjepultanaqui tsjiikaz chiiċha. ⁸Nižaza tii muntuquiziċha ċhjep tisticunacazakaz žejlċha, Yooz Espiritu

Santo, nižaza kjaztan bautis, nižaza cruzquiz ljoc tjawkez. Nii čhjepqui tsjikaz chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjican. ⁹Žoňž taku weraražlaja niiqui, Yooz taku juc'ant werarača. Werara chiiñi Yooz Ejpqui chiiča, tuž cjican:

—Jesucristuča Wejt Majchqui.

¹⁰Jakziltat Yooz Majchquin cričhaja, jalla niiqui persun kuzquiz zizza, Jesucristuča Yooz Majchqui, nii. Jalla nižakaz Yooz Ejpqui chiiča. Jakziltat Yooz taku ana cričhaja, jalla niiqui Yooz toscara chiitažokaz nayča. Yooz takuqui chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjicanaqui. Jalla nii anaž criž pecča yekjap žoñinacaqui. Jalla nekztan Yooz toscara chiitažokaz nayča nii ana criiñinacaqui. ¹¹Nižaza Yoozqui cjiča:

—Wejt Majchqui ančuca ujquiztan ticziča. Jalla nekztan ančhucqui wejt-tan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu.

¹²Jakziltat Yooz Majchquin tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza jakziltat Yooz Majchquin ana tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan ana wiñaya kamasacha.

ŽERZ TAKUNACA

¹³Ančhucqui Yooz Majchquin criča tjapa kuztan. Jalla nekztan Yooztan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu. Nii zizjapa, ančucaquin cjižrcuča wejrqui.

^{14–15}Učhumqui Yooz kuzcama mayizaquiž niiqui, nonžtaž cjequiča. Učhumž mayizta nonžtaž cjequiž niiqui, tjaataž cjequiča. Jalla nužupanča. Weraraž niiqui.

^{16–17}Tjapa anawalinacami ujpanča. Tsjii jilaqui uj paaquiž niiqui, Yoozquiztan mayizinspanča, pertunta cjeejo. Pero tsjii juc'ant anawal uj paaz kuzzizalaj niiqui anaž pertunta cjesača. Nižta ana Yoozquiztan mayizina, pertunta cjeejuqui. Yekja ujnacami Yoozquiztan mayizinasacha, pertuntaž cjejajo.

¹⁸Yooz maatinacami anaž kuzin uj paasacha. Yooz maatinaca walja kjaraz cuitiča Yooz Majchqui. Nii anawal Satanás diabluqui Yooz maati Yooz kjarquiztan ana kjañi atča. Nii zuma zizza ančhucqui. ¹⁹Yooz maatinacčhumča učhumqui. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui, tjappacha Satanás diabluž mantuquiz žejlča. Učhumqui nii zakaz zizza.

²⁰Yooz Majchqui tjonchiča učhumnaca zuma intintazkatajo, nižaza werar Yooz pajajo. ¿Ject werar Yoozjo? Jalla niiča Jesucristo Yooz Majchqui. Jaziqui učhumqui nii werar Yooztan tsjii kuzziz cjissinčhumča. Niižtan kamcan, wiñaya niižtan kamaquiča. ²¹Jilanaca, culaquinaca, ančhucqui žoñiž paata yooznacquistan zaraka, ana iya nekz macjata ančhucqui. Jalla nužupanča.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL

SAN JUAN

WERAR TAKU, MUNAZIŇI KUZ

1 Wejrqui Juan cjitit̃cha. Icliz jilirit̃cha wejrqui. Jaziqui tii cartal cijr̃zcũcha Yooz illzta cullacaquin tjappacha naaža maatinac̃quin. Wejrqui añhuc werara k'ayachũcha. Nižaza tjapa Yooz taku cričinacaqui añhuc̃ k'ayachĩcha. ²Ũchum kuzquiziqui werar Yooz taku žejl̃cha, nižaza wiñaya želaquĩcha. ³Nižaza zuma munaziñi kuzziz kaman, Yooz Ejp̃žtan nižaza Jesucristo Yooz Majchtan ũchum yanap̃cha. Nižaza ũchum ok̃zcu, llan kuzziz cjiskat̃cha.

⁴Yekjap am maatinaca cherčiñcha, Yooz takucama kam̃ni. Nužupan, mantichĩcha Yoozqui. Nuž kam̃ni cheržcu, ancha chipčiñcha wejrqui. ⁵⁻⁶Culla-calla, anziq̃ui am roct'ũcha, porapat zuma munaza. Nii mantitaqui anãcha anztakaz. Tuquitanpacha ũchumqui nuž mantitapañcha. Jakziltat zuma munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui Yooz mantitanacacama kam̃cha.

Tuquitanpacha Yooz mantita nonz-iñhuc̃cha, zuma munaziñi kuzziz cjee, jalla nii.

INCALLŇI ŽOŇINACA

⁷Tii muntuquiz muzpa žoñinacaqui ojklaỹcha, žoñi incallcan. Ninacaqui

anaž crĩcha, Jesucristuž žoñž curpuchiz kamchĩcha tii muntuquiz, nii. Jalla ninacãcha incall̃ninacaqui. Nižaza Cristuž quintranacãcha. ⁸Añhucqui nonžna. Añhucqui Yooztajapaž langža. Nii langža cuitaquĩcha, ana pertiznajo, arajpachquin zumanaca tanzjapa.

⁹Jakziltat Jesucristuž tjajinta yapzaja, jalla niiqui anaž Yooztan tsjii kuzziz kam̃cha. Nižaza jakziltat Jesucristuž tjajintacama ana kam̃haja, jalla niiqui anazakazza Yooztan tsjii kuzzizqui. Pero jakziltat Jesucristuž tjajintacama kam̃haja, jalla niĩcha Yooz Ejp̃žtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizqui. ¹⁰Jakziltat añhucquiz tjonžcu Cristuž tjajinta ana niicama tjajiñchaj niiqui, anaž Yooztan tsjii kuzziz nii jilaqui. Añhucqui nii žoñi ana kjuyquiz kjawznaquĩcha. Anazaž tsaanaquĩcha. ¹¹Jakziltat nii anawal žoñžquiz tsaanãchaj niiqui, nii žoñž anawal langz yanaptažokaz cjĩcha.

ŽERZ TAKUNACA

¹²Zumsira wacchi takunaca wejta žejl̃cha. Pero tjappachaqui anal cijr̃z pecũcha. Añhucquain tjonz pecũcha, ũchum pora parlizjapa, porapat cuntintu cjisjapa.

¹³Am cullaqui illzizakazza Yoozqui. Naaža maatinacaqui saludos apayžquĩcha. Jalla nužukazza.

TERCERA CARTA DEL APOSTOL

SAN JUAN

GAYO CJITAQUI ZUMAČHA

1 Wejrqui Juan cjititčha. Icliz jilir-itčha wejrqui. Gayo, amquin cji-jrčučha. Yooz takucama kamcan, am k'ayachučha.

² Jila, amtal mayizinučha tjappacha walicama cjeajo, nižaza am curpu zuma žejtni cjeajo. Am kuz walikazza, nii zizučha wejrqui. ³ Yekjap jilanacaqui wejtquiz tjonzičha. Am puntu wejtquiz quint'ichičha, tuž cjan:

—Nii Gayuqui werar Yooz takucamaž kamčha.

Jalla nuž zizcu ancha chipchinčha.

⁴ Wejt jilanacaž werar Yooz takucama kamñipan zizcu, anchal cuntintučha wejrqui. Anaž čhjulumi wejr juc'ant cuntintu cjiskatñiqui žejlčha.

⁵ Jila, walikam am paačha, jilanaca yanapcan, ana pajta jilanacami. ⁶ Yekjap amiž yanaptanacaqui iclizquiz mazzičha, tuž cjan:

—Nii Gayo cjita jilaqui ancha zumačha. Ana pajta jilanacami yanapñi-pankazza. Nižaza okzñipankazza.

Gayo jila, jalla nužupan amqui tira yanapaquičha. Jilanacaž jiczquin okanami yanapz waquizičha. Jalla niic walikazza; jalla nuž cjenauqui Yooz kuzqui wali cuntintuž cjequičha. ⁷ Nii jilanacaqui Yooz sirwican ojklajničha. Ninacaqui ana Yooz criichinacžquiztan ana čhjul yanapñimi pecničha. ⁸ Jaziqui učhumqui nii Yooz sirwiñi jilanaca yanapz waquizičha, ninaca werar Yooz taku parlajo.

DIOTREFES CJITAQUI ANAWALI PAAÑIČHA

⁹ Tuquiqui iclizquin cjiirchinčha. Tsji žoniui weriž cjiirta anaž nonz pecčha. Wejrqui icliz jiliritčha. Pero nii žoniui anaž wejr jilirižtaka nayčha. Diótrefes cjita tjuuchizza nii žoniui. Niikaz jilanaca juc'antiž mantiz pecčha. ¹⁰ Wejrqui ančucaquin tjonachaj niiui, jalla nekztan nii žoniž anawali paatanaca pal-jayačha ančucaquiz. Nii Diótrefesqui toscananaca parličičha wejtnaca quintr. Iya anawalinaca paachizakazza. Nižaza jilanacaž tjonznanamami, ana risiwz pecničha. Yekjap criichinacazti wali quiyas pecčha. Nii Diótrefeszi cjiñičha:

—Anapanž nii jilanacžtan zumaž risiwaquičha.

Nižaza zuma risiwñi jilanaca iclizquiztan chjatkatničha. ¹¹ Jila, jaziqui anačha nižta cjisqui. Nii žoniž paatanaca ana yatekaza. Amzti, walikam paačha. Jakziltat walinaca paačhaja, jalla niiui Yooz cherchi kuzziz kamčha. Jakziltat anawalinaca paačhaja, jalla niiui anaž Yooz pajčha, ana Yooz cherchi kuzzizza.

DEMETRIO CJITAQUI WALI PAAČHA

¹² Tjappach žoninacaqui Demetriuž puntu cjičha:

—Zumačha nii Demétrio cjita jilaqui. Niiž paatanacami werar tawklarupankazza.

Nižaza wejrnacmi chiyučha, Demetriuqui zuma jilačha, nii. Ančhucqui zizza, wejrnacqui werar takul chiyiñčha, nii.

¹³ Zumsira wacchi takunacaqui wejtta žejlčha cjiirzjapa. Pero tii cartiquiz anal iyal cjiirz pecučha. ¹⁴ Wajilla amquin tjonzquiz pecučha. Jalla nekztan učhumporaž palt'aquičha.

¹⁵ Llan kuzziz cjee. Tekzta jilanacaqui saludos apayžquičha. Nižaza amqui

wejtñaca jilanacžquiz tsaanžinaquičha,
zapa maynižquiz. Jalla nužukazza.

LA CARTA DEL APOSTOL

SAN JUDAS

1 Wejr Judasqui Jesucristuž manta payiñ žoñtča nižaza Jacobž lajkča. Wejrqui ančucaquin cijržcuča. Yooz Ejpqui ančuc kjawziča, niiz maati cjeajajo. Nižaza Yooz Ejpqui ančucatan zuma munaziča. Nižaza ančuc anawalinacquiztan cuitiča, Jesucristuž tjonzcama. ²Yoozqui ančucaquiz juc'antej okžla, nižaza juc'ant walikaj kamkatla, nižaza ančucqui Yooziž ancha munasitaj cjila.

TOSCARA TJAAJIÑINACŽ PUNTU

³Pecta jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančucaquin anchal cjuñchinča. Jalla nuž cjuñzcu liwriiñi puntuquiztan ančucaquin anchal cijrž pecuča. Ančucatan wejtta liwriita žoñinacača. Anawal tjaajiñinacaž ančucaquiz incallz pecchiž cjen tii cartal urgente apayžcača, ančucaquiz chiižinzjapa. Yoozquin kuz tjaaz puntu werara tjaajintatača. Tsjemata tjaajintanacqui anača werara niiqui. Werar tjaajintanacžquizkaz tjurt'iñi kuzziz cjee. ⁴Yekjap ana lijitum criichi žoñinacqui ančucaquiz jamazit luzziča, ana kjanapacha. Ninacqui ana wal žoñinacača. Yooz partiquiz luzcu, Yooz okzñi kuz tsjii kjutñi intintazza. Ninacqui cjiñiča, “Yoozqui učhum okzpanča, jaziqui čhjul paatami walikazza”. Jalla nuž kamcan učhum Jesucristo Jiliržquiz anapan pajča. Pero criichi žoñinacž pajk Patrunača Jesucristuqui. Yekjat ana iya želasacha. Jaziqui ninacqui Yooz kamañquiz anapan kamča. Tuquiqui profetanacqui nižta kamñinacž puntuquiztan cijrčiča, “Yoozqui

ninacžquiz casticaquiča”, jalla nuž cjican.

⁵Ančucaž zizziž cjenami, ančucaquiz zumpacha cjuñkatz pecuča tii puntuquiztan. Tuqui Yooz Jiliriqui Egipto yokquiztan Israel wajtchiz žoñinaca jwessiča. Nekztan jwessiž cjenami ana criichinacžquiz ticzkatchiča. ⁶Nižaza tii cjuñzna. Yekjap anjilanacqui Yooziž tjaata puesto ana iya wacaychiz pecchiča, nižaza arajpach puestuquiztan zarakčiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca presužtakaz čhjelinča. Wiñayjapa zumchiquiz chawctažtakaz žejlča Yooz pajk pjalz tjuñicama. ⁷Nižaza Sodoma wajtquiz žejlñinacami Gomorra wajtquiz žejlñinacami, nižaza žcatinta wajtquiz žejlñinacami jalla nii ana wal anjilanacažtapacha ancha uj paachiča. Ninacqui adulteriuquiz ojklayčiča. Nižaza tsjemata adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca casticčiča, wiñaya infiernuquin. Jalla nuž kjanapacha chiichiča, Yoozqui ana walinaca casticspanča, jalla nii.

⁸Jalla nii Yooz casticz puntu zizcumi, ana zuma tjaajiñi žoñinacqui chjuužta jaru ojklayča, “Yoozqui nižta wejtquiz tjaajinčiča, tsjii chjuužtiquiz” cjican. Nekztan adulteriuquiz ojklayča, nižaza Yooz Jiliriz mantita anaž cassa, nižaza poderchiz zajranacžquiz ararča. Jalla nuž chjuužta jaru anawali kamča. ⁹Tsjii pajk arcángel Miguel cjita žejlča, walja poderchiz. Jalla nii anjilaqui diablužtan ch'aassiča Moisés curpu puntuquiztan. Jalla nuž ch'aascan, Miguel anjilaqui diablužquiz ana ararchiča; “Casticta cjee”, cjican. Antiz tiikaz chiichiča, “Yooz Jiliriqui amquiz ujžla”. Jalla nižtakaz chiichiča. ¹⁰Pero nii ančucatan kamñi anawali žoñinacqui ana intintazñi kuzzizza. Poderchiz zajranacž quintra chiican, chjaawjkatča.

Animalažtakaz persun kuzcamakaz ojklayniča. Jalla nuž ojklaytiquiztan persunjapa casticu zjičča.

¹¹Ninacžtaqui ana wali cjequiča. Cainž irata Yooz kamañquiz ana kamz pečča. Paaz ganz peccu, Balaam irata tsjii kjutni ojklayča. Nižaza Corež iratažtakazza casticu zjičča. Korequi Yooz uchta žoñinacž quintr paažcu ticziča. ¹²Ančhucqui Yooztajapa pijjstanaca paača. Ančucaž cristian pijjsta paan, ninacaqui azipanča ančhucalta. Pijjstiquiz ancha anazuma lujlŋi, nižaza licni, nižaza ana zuma kamniča. Ninacača Yooz ana rispitniqui. Persunjapakaz importiča. Anača yanapchuca, ančucaž zuma kamajo. Ninacaqui ana chijničiz tsjirižtakazza, nižaza tjamiž chjichta tsjirižtakaz. Nižaza ninacaqui anazuma frutchiz muntinacžtakaz. Cajlžta muntinacžtakaz, žejtz wira anapan žejlča ninacžtaqui. ¹³Tjamiž chjichta kjaz ljojkinacžtakazza. Ninacaž azzuca paatanacaqui kot anazum ch'utunacžtakazza. Nižaza ninacaqui tsjii kjutni pertissi warawaranacžtakazza. Anawal zumchiquiz wiñayjapa castictaž cjequiča. Casticta cjisjapa, nii anawal tjaajiniñacaqui chjojtača.

¹⁴Tsjii žoñiqui Enoc cjitatača. Adanžquiztan pakallak wilta majchmajchquiztan tjonniča. Jalla nii Enocqui Yooztajapa chiichiča tuž cjan: “Yooz Jiliriqui warank warank anjilnacžtan tjonaquiča, tjapa žoñinaca pjalzjapa. ¹⁵Jalla nuž pjalžcan Yooz Jiliriqui tjapa anawal žoñinacž ujnaca tjeeznaquiča; tjapa ninacaž anawali paatanaca tjeeznaquiča. Nižaza Yoozqui tjapa niž quintra anawali chiitanaca tjeeznaquiča”. Jalla nuž mazinchiča Enoc cjitaqui. ¹⁶Nii anawali žoñinacača qujakaz pecniñacaqui. Nižaza inarcan chuchkaz pecniñaca; nižaza ninacaž kuz pecta

jaru ojklayniča. Nižaza mitarazzi takunacžtan chiiñiča. Nižaza žoñinacž kuz wali cjisjapa chiiñiča, nii žoñinacžquiztan cusasanaca ganzjapa.

CRIICHI ŽOÑINACŽQUIZ CHIJINTA TAKU

¹⁷⁻¹⁸Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntuquiztanž cjuñzna. Učhum Jesucristo Jilirž apostolonacaqui ultim timpu puntuquiztan ančucaquiz mazinchiča, tuž cjan: “Ima tii muntu tucuzinznan, anawal žoñinacaqui jecžnaquiča, Yooz kamañ puntunacž quintr chiican. Ninacaqui persun anawal pecta kamañ jaru kamañiča”. Jalla nuž mazinchiča apostolonacaqui. ¹⁹Jalla nižta anawali žoñinacaqui žoñi t'akniča, nižaza porapat quintr tanaskatniča. Yooz Espiritu Santuqui ninacž kuzquiz ana žejlča. Ninacaqui persun kuzcamakaz kamča.

²⁰Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntunaca tjaajintanacžquiz tjurt'ini kuzziz cjee. Nižaza Espiritu Santuž aztan Yoozquin mayiza, juc'ant zuma kamañchizpan cjisjapa. ²¹Nižaza zuma kama, Yooz ančhucatan tira zuma munazizjapa. Nižaza učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewžna. Nii tjuñquiziqui Jesucristuqui niž okžni kuzziz cjen arajpachquin Yooztan wiñaya kamñijapa ančucaquiz cjisjakaquiča.

²²Turwayzi kuzziz žoñžquiz zumpacha paljaya, zuma tjaajintanacquiz tjurt'ini kuzziz cjisjapa. ²³Infiernuquin tjojtsnak cjenpacha kjawžna, liwrii cjisjapa. Nižaza ujchiz žoñinacžquiz okžni kuzziz cjee. Anawal žoñinacžquiz okžcan, persun kuzquiz cuitasaquiča, zuma kamañquiztan tsjii kjutni ana chjitchta cjisjapa. Ančhucqui ana zuma kamañchiz žoñinacžtan ojklaycan nižta ana zuma kamañchiz cjesača. Jalla nižtiquiztan anawal

žoñinacžquiz okžcan, cuitasa ninacž
irata ana cjisjapa.

²⁴⁻²⁵Yoozqui zinta Yoozza.
Niičha Jesucristo Jiliriž cjen učhum
Liwriiñiqui. Niičha ancha azzizqui,
učhumnaca cuitizjapa, nižaza ančhuc
ana ujquiz tjojtzjapa, nižaza niiž
yujcquiz ana ujchiz prisintizjapa. Jalla

nekz, Yooz yujcquiz žejlcan, ančhucqui
ancha cuntintuž cjequičha. Anztajapami
wiñayajapami Yoozqui honorchizkaj
cjila, nižaza niiž arajpach watjaqui
zumapaj cjila, nižaza tjapa azzizkaj
cjila, nižaza tjapa mantiñej cjila. Jalla
nužoj cjila. Amén.

APOCALIPSIS

O REVELACION A SAN JUAN

1 Yoozqui tii liwruquiz cijjrta puntunaca Jesucristužquiz mazinchicha, Jesucristo niiz sirwiini žoñinacžquiz maznajo. Tii puntunacaqui waji wataquicha. Jesucristuqui niiz sirwiini Juanžquin anjila cuchanžquichiicha, tii liwruquiz cijjrtanaca zizta cjeajajo. ²Wejr Juanqui tjapa nii zizta puntunacžquiztan cijjrucha, jaknužt wejr nii zizzinžlaja, jalla nužupan. Jaziqui Yooz takumi nižaza Jesucristuž maztami chiyuča. Nižaza tjapa weriž chertanacami chiyuča. Tjappacha werarapan cijjrucha.

³Jakziltat žoñinacžquiz tii Yooziž tjaata takunaca liichaja, jalla niiqui cuntintuž cjequicha. Nižaza jakziltat tii Yooziž tjaata takunaca nonžaja, nižaza niiz jaru kamčaja jalla niiqui zakaz cuntintuž cjequicha. Tii puntunaca cumplis timpunaca žcatžinžquicha.

JUANQUI ICLIZANACŽQUIN CJJRČHA

⁴Wejr Juanqui pakallawk Asia yokquin žejlñi iclizanacquin cijjrucha. Yoozqui ančhucaquiz zumpachaj yanapt'ila, nižaza Yoozqui ančhucaquiz walikaj kamkatla. Yoozqui tuquitantpachami anzimi jaztanami wiñayjapa tirapan žejlča. Yooz mantiz julz yujcquiz pakallawk zuma ispiritunaca žejlča. Ninacaqui ančhuc walikaj kamkatla. ⁵Nižaza Jesucristuqui ančhuc walikaj kamkatla. Jesucristučha lijitum chiiñiqui. Nižaza primir ticziquiztan jacatatchi žoñiicha. Nižaza Jesucristupanča tjapa tii muntuquiz žejlñi mantiñi reynacžquiz mantiñiqui. Cristuqui učhum ancha okziča.

Nekztan učhum ujnacquiztan ticziča. Jalla nuž ticžcu, učhum liwriichiča, niiz ljok tjawkchiž cjen. ⁶Nekztan Jesucristuqui učhum utchiča, niiztan chicapacha mantiñijapa, nižaza Yooz Ejpžquiz rispitiñijapa. Jalla nii Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz cjila. Nižaza wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁷Cjuñzna. Tsji nooj Jesucristuqui tsjir taypiquiz tjonaquicha. Jalla nuž tjonan tjapa žoñinacaqui nii cheraquicha; Jesucristo quintra paañi žoñinacami nii zakaz cheraquicha. Nekztanacqui tjapa wajtchiz ana criiñi žoñinacaqui kaaquicha, ninaca casticz ora tjonchiž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁸Yooz Jiliriqui tuž cjiča: “Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantichaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitča wejrqui tjappachtajapa”. Jalla nuž cjiča tjapa aztan mantiñi Yooz Jiliriqui. Niiqui anzimi, tuquitanami, jaztanami žejlča.

⁹Wejr Juanqui ančhucaquin cijjržcuča. Wejrqui ančhuca jiltča, Jesucristužquin kuz tjaatiquiztanacqui. Učhumqui Yooz mantuquiz kamchiz cjen, sufriča. Pero čhjul sufitami žejlčaja, Jesucristuqui učhumnacquizimi pasinsis kuzziz cjiskatča. Wejrqui kot taypiquiz kolta yokquiz želuča, Patmos cjita tii yoka. Jalla ticju preso želuča, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan maztiquiztan.

JESUCRISTUŽ CHERTA

¹⁰Tsjii Yooz tjuñquiziqui Yooz Espiritu Santuqui wejt kuzquiz ancha tjonchiča. Tjonžcu jalla tii watchiča. Tsji alto jora nonzinča wir kjutñi, trompetž pekz joražtakaz nonzinča. ¹¹Nii joraqui tuž cjichiča:

—Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtītča wejrqui tjappachtajapaqui”. Jaknužt amqui cheračhaja, jalla nii chertanaca cijjra. Nekztan nii libro pakallawk iclizanacquin apaya, Efeso iclizquin, nižaza Esmirna iclizquin, nižaza Pėrgamo iclizquin, nižaza Tiatira iclizquin, nižaza Sardis iclizquin, nižaza Filadelfia iclizquin, nižaza Laodicea iclizquin. Jalla nii Asia cjita provinciquin žejlñi iclizanacquin nii cijjraqui apaya.

¹² Jalla nekztanaqui wir kjutñi kjutzinča cherzjapa, jectpan nižta paljayzqui, nuž cjican. Jalla nuž kjutžcu tsjii pakallawk kor cantilero cherzinča. ¹³ Nii cantiler taypiquiz tsjii žoñižtakaz tsijtchi želatča. Niiqui tol zquitchiztača, nižaza quecquiz tsjii pal kor sinturunchiztača. ¹⁴ Nižaza niž ach charami chiwitača, chiw chomažtakaz, nižaza chiw kjatñižtakaz. Niiž čhujcquinacaqui ujžtakaz c'ajatča. ¹⁵ Niž kjojchanacaqui zuma llijatča jurnuquiz tjiñanta korižtakaz. Niiž joraqui wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. ¹⁶ Niiž žew kjarquiz pakallawk warawaranaca tanzitača. Niiž atquiztan pajk ar cuchillužtakaz ulnatča, porap kjuttan archiz. Niiž yujcqui zmali tjuñižtakaz c'ajatča.

¹⁷ Jalla nii cheržcu, niž kjojchquiz tjojtsinča, ticzižtakaz. Nižti wejr lanziča žew kjaržtan. Jalla nuž lanžcu tuž cjichiča:

—Wejr ana eksna amqui. Primirquiztanpacha asta wiricama želuča. Wejrtča juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. ¹⁸ Wejrtča žetiñtqui. Wejrqui ticzinča. Pero wejtquiz cherzna. Wiñayjapa žetuča. Nižaza wejrqui mantuča ticzmi,

nižaza ticz yokami. ¹⁹ Jaziqi cijjraquiča jaknužum cherčhaja, jalla nii. Cijjraquiča tii timpu watchinacami, nižaza jazta timpu tjonanami, nii. ²⁰ Wejt žew kjarquiz pakallawk warawaranaca žejlča. Jalla nii cherchamča, nižaza pakallawk cantilerunaca cherchamča. Ninaca tuž cjiča: nii pakallawk warawaranacaqui pakallawk iclizanacž irpiñinacača. Nii pakallawk cantilerunacaqui pakallawk iclizanacača.

EFESO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

2 Efeso icliz irpiñižquin tuž cijjra: “Tsjiiqui žew kjarquiz pakallawk warawara tanža, nižaza pakallawk kor cantiler taypiquiz ojklajča. Jalla ni-iqui tuž cjiča: ² Ančhucž paatanacami pajuča. Ančhucqui wejtajapa ancha langža. Nižaza sufrichiž cjenami ančhucqui tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza ančhucqui ana zum kamañchiz žoñinaca ana cherz pecča. Nižaza jakziltat ‘apostultča wejrqui’ cjican ojklajčhaja, jalla nina wawczinčhucča ančhucqui, werara ana werara jalla nii. Jalla nižtiquiztan jecnacat ana werar apóstol ojklajčhaja, jalla nii zizzinčhucča. ³ Wejrqui zizuča, ančhucqui pasinsis kuztan sufriča, wejtquiz criican. Nižaza wejtquiz kuzziz cjen walja awantichinčhucča. Nižaza wejtajapa walja langzinčhucča, ana ocha nayžcu. ⁴ Pero tsjii ujchizza ančhucqui. Jaknužt ančhucqui primero tjapa kuz wejttan ancha munazitčhaja, jalla nižta ana tira munaziča. Anz wejttan upa munaziča. ⁵ Cjuñzna, jaknužt ančhucqui primero ancha zuma munaziñi kuzziz cjistčhaja. Nižaza cjuñzna jaknužt an-iqui upa munaziñi kuzziz cjistčhaja. Jalla nii cjuñzcu, ‘ujchizpantča wejrqui’ cjis waquiziča. Nekztan wilta ancha zuma munaziñi kuzziz cjee, wilta zuma kamzjapa. Ana wilta zuma mu-

naziñi kuzziz cjequiž niiquei, am cantileruquei kjañtaž cjequiča; nekztan ančuca icliza tjatanta cjequiča. ⁶ Pero ančucaltajapa tsjii zuma obra žejlča, ančucquei ana wal nicolaítas parti žoñinacž quintrajapa chjaawjkatča, jalla nii. Wejrquei ninacž quintrajapa zakal chjaawjkatuča. ⁷ Jakziltat nonžni cjuñchiz cječhaja, nonžla Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaquei. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niizquiz wejrquei permiso tjaa-ača, žeti tjaañi muntiquiztan lulajo. Yooz zuma yokquin žejlča nii zuma muntiquei”.

ESMIRNA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁸ Esmirna icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiiiquei primirquiztanpacha wiricama žejlča. Jalla niiča juc'ant chekanaquei tjappachquiztanami. Niiquei ticziča, nižaza wila žejtñi cjiisčiča. Jalla niiquei tuž cjiča: ⁹ Wejrquei zizuča, ančucquei ancha sufriča, nižaza t'akjiri žejlča. Pero ricachužtakazza ančucquei, Yooz wajtchiz žoñinacž cjican. Judfo žoñinacaquei ančuca quintrajapa ancha anawal takunaca chiiča. Ninacaquei anača ultim werar judionacaquei. Ninacača Satanás diabluž partiquiziqui. ¹⁰ Jaknužt ančucquei sufračhaja, nuž sufriquiztan ana tsuca. Cwitas, diabluquei yekjapanaca ančucaquiztan carsilquiz chawckataquiča, ančucaž ujquiz tjojskatzjapa. Ančucquei tunca tjuñi intiru ancha sufraquiča. Ticzcama wejtquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nekztanaquei wejrquei ančucaquiz wiñajyapa žeti tjaa-ača, tsjii premiužtakaz. ¹¹ Jakziltat nonžni cjuñchiz cječhaja, jalla niiquei nonžla, Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaquei. Jakziltat ana walinacquiztan atipačhaja, jalla niiquei infiernuquin castictiquiztan liwriitaž cjequiča.

Infiernuquin casticzquei curpumi animumi wiñaya sufriča. ‘Pizc ticz’ cjičača nii infiernuquin sufriquisi”.

PERGAMO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹² Pergamum icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiiiquei porap kjuttan ar cuchillužtakaz žejlča. Jalla niiquei tuž cjiča: ¹³ Wejrquei pajuča, tjapa ančucaž paatami. Jakziquin Satanás diabluquei mantičhaja, jalla nicju ančuc žejlča. Jalla nižta žejlchiz cjenami tirapanž wejtquiz tjurt'iñi kuzzizza. Wejtquin kuz tjaažquie ana jaytiča, ancha sufričiž cjenami. Nii ancha sufri timpuquiz tsjiiiquei ančucaquiztan Antipas cjiitaquei contataquiča. Antipasquei wejt puntuquiztan tisticu cjicanaquei zuma ticlarñiča, nižaza wejtquiz kuz tjaañipanča. Jakziquin Satanás diabluquei mantičhaja, jalla nicju Antipas contataquiča. ¹⁴ Nonžna; tsjii kjaž ujnaca ančucž quintrajapa tjeeznuča. Yekjap ančucaquiztan anawal tjaažintanaca catokchinčucča. Nii tjaažintanacaquei Balaamž cjiita tjaažintažtakazza. Tuquita timpuquei nii Balaamquei Balak cjiita žoñižquiz tjaažiča, jaknužt Israel žoñinaca ujquiz tjojskatchucažlaja, jalla nii. Nekztanaquei Balak cjiitaquei Israel žoñinaca ujnacquiz tjojskatchiča. Jaziiquei Israel žoñinacaquei adulterio paachiča, nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaača čhjeri lujlchiča. Jalla nižta ujnacquiz tjojskatchiča Balak cjiitaquei. ¹⁵ Nižaza yekjap ančucaquiztan nicolaítas tjaažintanaca catokchinčucča. Ninacž tjaažinta quintrajapa chjaawjkatuča. ¹⁶ Ančucaž anawali ujnaca paatiquiztan ‘ujchizpantča’ cjis waquiziča; kuz campiiz waquiziča. Ujnacquiztan ana jaytaquiz niiquei, ančucquei castictaž cjequiča. Wejrquei ančucaquiz wajilla

tjonača, ujchiznacž quintr paazjapa. Wejt atquiztan ulanñi ar cuchillžtan ninacž quintr paa-ača. ¹⁷ Jakziltat nonžñi cjuñchiz cječhaja, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquin ana pajta maná tjaa-ača, lujljapa. Nižaza nižquin tsjii chiw maz tjaa-ača. Nižaza chiw mazquiz niž ew tjuu cjiirtaž cjequiča. Nii ew tjuuqui ana jakziltami zizza, nii tanzñi žoñikaz zizaquiča”.

TIATIRA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹⁸ Tiatira icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiiqui žejlča, ujžtakaz c'ajñi čhujecchiz, nižaza niž kjojchanacaqui jurnuquiz tjiñanta korižtakazza. Jalla niičha Yooz Majchqui. Niiqui tuž cjiča: ¹⁹ Wejrqui ančhucā paatanacami pajuča. Ančhucqui zuma munaziñi kuzzizza, nižaza wejtquiz tjapa kuztan criičha, nižaza wejtquiz tjapa kuztan sirwičha, nižaza pasinsis kuztan sufriča. Ančhucā primir paata obranacquiztan ančhucā anzta paata obranaca juc'ant zumača. ²⁰ Wejrqui cjiwčha, tii ujchizza ančhucqui. Tsjaa anawal maataka žejlča, Jezabel cjiti maatakažtakaz. Naaqui cjiñča, ‘Wejrtča Yooz taku parliñtqui’. Jalla nuž cjican, wejtquiz sirwiñinacžquiz incallča. Naaža incalltiquiztanaqui criichi žoñinacaqui adulteriuquiz ojklajča; nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaata čherinaca lujlča. Jalla nuž ana zuma tjaajnan, ančhucqui naaža puntuquiztan ana kjaž cjiñčhucča. Pero nii anawal tjaajintaž quintr chiiz waquiziča. ²¹ Wejrqui pasinsis kuz tjewzinča, naaqui ‘ujchizpantča’ cjican ujnacquiztan jaytizjapa. Pero naaqui uj paaznacquiztan anapan jaytiz pecča; uj paaz pecča. ²² Jalla

nižtiquiztan naa sufriskatača. Nižaza jakziltat naatan chica wejt quintr ujnaca paačhaja, jalla ninacazakaz ancha sufriskatača. Naaža tjaajinta anawalinaca paazquiztan ana jaytaquiz niiqui, panž sufriskattaž cjequiča. ²³ Naa irat ana zum kamañchiz žoñinaca conača. Jalla nekztan tjapa iclisanacquiz žejlñi žoñinacaqui naaznaquiča, wejrqui čhjul žoñiž kuzquiz pinsitami zizuča. Nižaza paata obranacquiztan jama zapa maynižquiz zumanacal tjaa-ača. ²⁴⁻²⁵ Parti ančhuc Tiatir criichinacaqui naaža tjaajinta ana catokchinčhucča. Satanás diabluž chjojkaza tjaajintanaca ana mitisñi cjissinčhucča. Ančhucquiz tuž cjiwčha, jaknužt ančhucqui wejt tjaajintanaca catokčhaja, jalla nižta tirapan catokaquiča, wejr tjonzcama. Ana iya mantuča. ²⁶ Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, nižaza tii muntu tucuzincama wejt munañpi jarupanž kamčhaja, jalla nižquiz wejrqui mantiz poder tjaača nacionanacchiz žoñinacžquiz mantizjapa. ²⁷ Jaknužt wejt Yooz Ejppqui mantiz poder wejtquiz tjaatčhaja, jalla nižta irata wejrqui mantiz poder ninacžquiz tjaa-ača. Jalla nižtiquiztan ninacaqui anawali paañi žoñinacžquiz zuma c'aripacha mantaquiča, tsjii ljoc mazca t'unapacha kjolsnas, jalla nižta. ²⁸ Nižaza wejrqui ninacžquiz zumanacal tjaa-ača wenzta chawc warawaražtakaz. ²⁹ Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

SARDIS ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

3 Sardis icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiizta pakallawk Yooz ispiritunaca žejlča, nižaza pakallawk warawaranaca žejlča. Jalla niiqui tuž cjiča: Ančhucā paata obranaca

pajuča. Žoñinacaqui ančuca puntuquiztan cjiñiča, ‘Zuma kamañchizza’ cjiñiča. Jalla nuž chiichiz cjenami, ultimu ana zum kamañchizza; ticzihtakazza ančhucqui. ² Ančhucqui ana zuma kamañanaca eca. Zuma kamañquiz tjurt’iñi kuzziz cjee. Tira anawali kamañchizlaj niiqui, castictaž cjequiča. Wejrqui ančuca paata obranaca yatisinzinča, Yooz yujcquiz anawaliča, nii. ³ Cjuñzna ančhucqui, tuqui catokta tjaañintanacami, nižaza nonztanacami panž catoka. Jaziqui nii jaru wilta zumapan kama; nižaza ančuca ujnaca paaznacquiztan jayta, ‘ujchizpantča’, cjican. Ančhucqui ana zuma kamañquiztan ana ecaquiz niiqui, castictaž cjequiča. Wejrqui tiripintit tjonača, tsjii tjañižtakaz. Ana pinsita orquiz tjonača, ančhuc casticzjapa. ⁴ Tsjii kjaž ančhuc Sardis žoñinacaqui zuma kamañchizza. Ančhucča zuma ana ch’izlli zquitchiztakazqui. Jalla nižtiquiztan ančhuc zuma žoñinacaqui wejttan chicaž juc’ant zuma kamaquiča zuma chiw limpu zquitchiztakaz. Jalla nuž waquiziča ančhucaltaqui. ⁵ Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla ninacaqui zuma kamañchiz cjequiča zuma chiw limpu zquitchiztakaz. Nižaza ninacž tjuunaca anal akznača žejtñi žoñinacž tjuu apuntita liwruquiztan. Nižaza wejt Yooz Ejpž yujcquiz, nižaza Yooz anjilanacž yujcquiz ninacž puntuquiztan ticlarača, ‘Wejt partiquizza tinacaqui’ cjicanaqui. ⁶ Jakziltažlaja nonžñi cjuñchiz, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

FILADELFIA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁷ Filadelfia icliz irpiñižquin cjiira: “Tsjiiča juc’ant zumaqui; nižaza lijitumača. Niiča David jilirž mantiz

poderchizqui. Nii žoñiqui Yooz partiquiz luzkatasaz niiqui, anaž jecmi nii žoñiž luztiquiz atajasača. Nižaza Yooz partiquiz ana luzkatasaz niiqui, anaž jecmi luzkatasacha. Jalla niiqui tuž cjiča. ⁸ Wejrqui ančucaž paata obranaca pajuča. Ančhucaltajapa trabajo tjaachinča wejtta langzjapa. Anaž jecmi ančhuc atajasača. Ančhucqui ana suti azzizza. Jalla nuž ana zuti azziz cjenami, ančhucqui wejt taku tirapanž catokchinčhucča, nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan ana k’otchinčhucča, ‘Jesucristo anal pajuča’ cjicanaqui. ⁹ Nonžna. Yekjap žoñinacaqui cjiñiča, ‘Wejrñactča Yooztajapa judío žoñinacaqui’. Jalla nuž chiican, k’otča. Ultimu ana Yooztajapača nii žoñinacaqui. Pero Satanás diabluz partiquiz kamñi žoñinacača. Nonžna. Wejrqui ančuca yujcquiz ninaca quillskatača, ančucaquiz rispitzjapa. Nižaza wejrqui ninaca zizkatača, ančhucatan wejttan zuma munaziz, jalla nii. ¹⁰ Wejt mantita ortin jaru kamcan, ančhucqui pasinsis kuztan sufrichinčhucča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc liwriyača juc’ant sufris timpuquiztanaqui. Nii timpuqui tjonaquiča. Nekztan tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ancha sufraquiča, wawczta cjisjapa. Jalla nii sufris timpuquiztan ančhuc liwriyača. ¹¹ Nižaza wejrqui wajillal tjonača. Yooz tjaañintanaca tirapan catokaquiča. Nekztan Yoozqui ančucaquiz zumanaca tjaaquiča, tsjii zuma premiužtakaz. Ančhucqui ana jec žoñžquizimi tsjii kjutñi irpiskataquiča nii zumanaca ana pertisnajo. ¹² Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquiz uchača Yooz kjuyquiz jiliriztakaz. Nižaza nii žoñinacaqui Yooz kjuychizpan cjequiča. Wejt Yooz Ejpž tjuu nižquiz cjiiržinača, Yooz kjuychiz žoñipan tjeezjapa.

Nižaza wejt Yooz Ejpž wajtž tjuu nižquiz cjiŕžinača. Wejt Yooz Ejpž wajtž tjuuqui ew Jerusalén cjiŕača. Yoozqui arajpachquiztan nii watja chjiŕunžcaquiča. Nižaza wejt ew tjuu nižquiz cjiŕžinača, wejt jila cjičan. ¹³ Jakziltažlaj nonžni cjuŕnichiz niiqui, nonžla, Espiritu Santuž icliz žoŕinacžquiz chiitaqui”.

LAODICEA ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

¹⁴ Laodicea icliz irpiŕnižquin tuž cjiŕa: “Tsjiiča juc’ant lititumaqui. Jalla niiqui zuma razunžtanpan litituma chiiča Yooz puntu. Primirquiztanpacha niž cjen tjapa Yooz paatanaca paatatača. Jalla niiqui tuž cjiča: ¹⁵ Wejrqui ančucaž paata obranaca pajuča. Ančuquici ana anča wejt quintra paachinčuča, nižaza ana anča wejtajapa paachinčuča. Wejrqui pecuča, ančuquici ana wejt quintra paazjapa, už anča wejtajapa paazjapa, jalla nuž pecuča. ¹⁶ Jaziqui ana zumača ančuca kamzqui. Jalla niža kamtiŕquiztan ančuca chjatkatasača, tsjii ana zuma jottažokaz. ¹⁷ Ančuquici cjiŕnčuča, ‘Ricachuča wejrnaqui. Jaziqui walikal želuča, ana čjulumi pecuča’. Jalla nuž cjiŕnčuča. Jalla nuž chiičič cjenami ančuquici ana naazinčuča, f’akjirižtakaz ančuquici, nižaza porižtakaz, zur žoŕinacažtakaz, nižaza ana zquitchiz žoŕinacažtakaza. Ultimu niža kamaŕchizza ančuquici. ¹⁸ Jalla nižtiŕquiztan wejrqui ančucaquiz chiižinuča, wejtquiz kuzziz cjeŕajo. Ujquiz tjiŕanta korižtakaz jalla niža c’achja kamaŕa ančuquici wejtquiztan mayz waquiziča, ultim ricachu cjisjapa. Nižaza chiw zquitinacažtakaz jalla niža zuma kamaŕa wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca azzuca ujnaca ana cherta

cjisjapa. Nižaza čhjuj kullažtakaz wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca ujnacquiztan čhjetinta cjisjapa, nižaza ančuca Yooz puntu intintiŕi cjisjapa. ¹⁹ Jakziltižtan wejrqui zuma munazičaja, jalla nižquiz chiižinača. Nižaza zuma ewjt’uča, niž kamaŕa azquichta cjeŕajo. Jalla nižtiŕquiztan weriž chiižintiquiztan, ančuquici ‘ujchizpantča’ cjis waquiziča. Nižaza wejtquiz tjapa kuztan cjis waquiziča. ²⁰ Nonžna. Wejrqui ančuca kuzquiz macjatžcu, kjawznuča. Jakziltat weriž kjawža nonžaja, nižaza cazaja, jalla ninacž kuzquiz luzasača, nižaza ninacžtan chica zuma cjeeča. Nižaza ninacaqui wejttaŕan chica zuma cjequiča. ²¹ Jakziltat anawalinacquiztan atipačaja, jalla nižquiz zuma honora tjaa-ača, wejttaŕan chica mantiŕi cjisjapa. Jaknužt wejrqui tjapa anawalinacquiztan atipžcu, wejt Yooz Ejpžtan chica mantiŕi cjiŕsaja, jalla niža ninacaqui wejttaŕan chica mantiŕi cjequiča. ²² Jakziltažlaja nonžni cjuŕnichiz, jalla niiqui nonžla, Espiritu Santuž icliz žoŕinacžquiz chiitaqui”.

ARAJPACHQUIN CHERTANACA

4 Jalla nekztanaqui wejrqui tsewc kjutŕi cherchinča. Arajpachquin tsjii zana cjetzi, cherchinča. Nižaza tsjii jora nonzinča, trompet pekz joražtakaz. Jaknužt primero nonžta jora, jalla niža irata. Nii joraqui wejtquiz paljay-chiča, tuž cjičan:

—Tekz tjonžca. Wejrqui amquiz tjeez-nača, jaknužt nekztan watačhaja, jalla nii.

² Nii orapacha wejrqui Espiritu Santuž mantiz poderquiz želatuča. Jalla nuž žejlcan, arajpachquin tsjii chawc mantiz julz cherchinča. Nižaza nii julzquiz tsjii julzi želatča. ³ Nii julzi žejlŕi žoŕintača c’achja tsijtchiz, c’achja maznacaž-

takaz c'ajatča, jaspe cornalina nižta maznacažtakaz. Nižaza niiž mantiz julz muytata cumari arco iris cherchinča, esmeralda maztakaz c'ajatča. ⁴Jalla nii chawc mantiz julz muytata paatunc pusin mantiz puestunaca cherchinča, zapa puestuquiz tsjii žoñi julzi želatča. Nižaza ninacāch chiw tol zquiti cutchi; nižaza ninacāch achquiz kor pillužtakaz tewžinta. ⁵Nii chawc mantiz julzquiztan liwjlwijnīžtakaz ulanchiča, nižaza nii julzquiztan rayu jorjorñižtakaz joranaca nonzinča. Nii chawc mantiz julz yujcquiz pakallak ujñi teyas pekžtatača. Nii pakallak teyasnacaqui pakallak Yooz ispiritunacača. ⁶Nižaza nii chawc mantiz julz yujcquiz kota želatča, ispijužtakaz c'ajatča.

Nižaza nii chawc mantiz julz muytata pajkpic latuquiztan pajkpic žejtñinaca želatča. Jalla nii žejtñinacaqui yujcquiztan tajquiztan tama čhujcquinacchiztača. ⁷Nii primir žejtñiqui león animalažtakaztača. Tsjii žejtñižti wac turužtakaztača. Tsjii žejtñižti žoñž yujcchiztača. Tsjii žejtñižti layñi aquilažtakaztača. ⁸Nii pajkpic žejtñinacaqui zapa mayni sojta wežlaž kjaražtakaztača, nižaza tjapa kjuttan čhujcquinacchiztača. Majiñami weenami tirapan Yooz wirzu tuž itscan želatča:

“Juc'ant zuma, juc'ant zuma, juc'ant zuma, Jalla nižtapanča tjapa azziz Yooz Jiliriqui. Yooz Jiliriqui tuquitanami, anzimi, jaztanami žejlča”.

Jalla nuž itsiča.

⁹Nii žejtñinacaqui chawc mantiz julzquiz julzita mantiñižquiz honora tjaachiča, nižaza niižquiz rispitchiča, nižaza niižquiz gracias tjaachiča. Wiñayjapača nii chawc mantiñiqui. ¹⁰Čhjulatorat žejtñinacaqui nižta paatčaja, nekztan nii paatunc pusin jilirinacaqui mantiñiž yujcquiz quillziča, nižaza niižquiz rispitchiča. Nii chawc mantiz julzñiqui wiñayjapa

wiñayača. Jalla niiž yujcquiz nii tuncapan pusin jilirinacaqui ninacāch kor pillužtakaz nonžinčiča, tuž itsñi cjican:

¹¹“Učhum Yooz Jiliri, amqui honorchizkaj cjila. Nižaza amqui rispittaj cjila. Nižaza amča tjapa azzizqui. Jalla nii pajtaj cjila. Amqui tjapa žejlñinaca paachamča. Amiž munañpa jaru tjapa žejlñinacaqui paatatača, nižaza žejlča”.

TJUUŽTA LIWRU CJETŃIQUI

5 Nižaza nii julzi žejlñi mantiñiž žew kjarquiz tsjii liwru tjuužta želatča. Nii tjuužta liwruqui porap latu cjijržtatača. Nižaza nii liwruqui pakallak estampillžtan zcatžtatača. Jalla nuž cherchinča. ²Nekztanaqui cherchinča, tsjii walja azziz anjila. Jalla nii anjilaqui altu joržtan pewcznatča, tuž cjican:

—¿Jequit waquizas tii tjuužta liwru cjetzjapa? ¿Nižaza tii zcatžta estampillanaca wjajrznas? —Jalla nuž pewcznatča.

³Arajpachquinami tii muntuquizimi, tii muntu koztanami anaž jecmi cjetz waquiziča, nii liwruquiz cjijrtanaca chertzjapa. ⁴Jalla nuž cjetz waquiziñi ana žejlchiz cjen, wejrqui kaacan ancha llaquizatuča. ⁵Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ana iya kaa. Tsjiiqui nii tjuužta liwru cjetñi waquizichiča. Niiqui Judá cjita žoñiž majchmaatiquiztan tjonñiča. Juc'ant azziz cjen, León cjitača. Nižaza niiqui Davidž majchmaatiquiztan tjonñiča. Jalla niiqui tjappacha atipchiž cjen nii liwru cjetz waquiziča, nižaza nii liwruž estampillanaca wjajržñi.

⁶Nekztanaqui tižtanaca cherchinča. Nii chawc mantiz julztan, nii

žejtninacžtan, nii jilirinacžtan, jalla ninacž taypiqueiz tsjii Uuzažtakaz tsijtchi cherchinča. Wilana jawkta Uuzažtakaz, jalla nii cherchinča. Nižaza nii Uuzaqui pakallak wajranacchiztača, nižaza pakallak čhujcquinacchiztača. Niiž pakallak čhujcquinacqui pakallak Yooz ispiritunacča. Jalla nii Yooz ispiritunacqui tjapa kjutni tii muntuquiz cuchantača. ⁷Jalla nii Uuzaqui tjuužta liwru tanziča, julzi mantiñiž žew kjarquiztan. ⁸Nii liwru tanžtan nii pajkpic žejtninacami nižaza nii paatunc pusin jilirinacami nii Uuzažtakaz chawc jilirž yujcquiz quillziča. Zapa mayni nii jilirinacqui pajk guitaržtakaz arpa cjita tanzitača. Nižaza kor chuwanaca chjichatča insinsuchiz chjippi. Nii insinsuchiz chuwanacqui Yoozquin criichinacž oracionanaca cjetča. ⁹Ninacqui ew wirsu itsatča, tuž cjan:

“Amqui waquizichamča nii tjuužta liwru cjetnijapa, nižaza nii liwruquiz zcatžta estampilla wjajrznijapa. Amqui contatača. Ticziž cjen am ljokžtan Yooztajapa sirwiñi žoñinaca liwriichamča. Amiž liwriita žoñinacača tjapa zarchiz žoñinacami, nižaza tjapaman takunacchiz žoñinacami, nižaza tjapaman watjanacchizimi, nižaza tjapaman nacionanacchizimi.

¹⁰Amqui amiž liwriita žoñinaca mantiñijapa utchamča. Nižaza amqui nii žoñinaca Yooztajapa sirwiñijapa utchamča, Amiž liwriita žoñinacqui tii yokquiz mantaquiča”.

Jalla nuž cjichiča nii itsñinacqui.

¹¹Jalla nekztanaqui nonzinča wacchi anjilanacž jora. Nižaza cherchinča mantiz julz muytata, nižaza žejtninacž muytata, nižaza jilirinacž muytata, jalla ninacž muytata muzpa waranka waranka waranka

anjilanaca želatča. ¹²Nii anjilanacqui altu joržtan cjichiča:

“Nii conta Uuzaqui waquiziča, mantiz poder tanzjapa, nižaza tjapa zuma cusasanaca tanzjapa, nižaza tjapa zizjapa, nižaza tjapa azziz cjisjapa. Nižaza nii waquiziča honora tanzjapa, nižaza rispitta cjisjapa, nižaza honora waytižinta cjisjapa. Jalla nužoj cjila. Nuž waquiziča nii conta Uuzaqui”.

¹³Nekztan tjapa arajpachquin žejlninacžtan, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlninacžtan, nižaza tjapa tii yok koztan žejlninacžtan, nižaza tjapa kotquiz žejlninacžtan, jalla nuž tjappacha niiž puntu cjichiča:

“Nii chawc mantiñižquizimi nii Uužižquizimi wiñayjapa honora waytižintaj cjila; nižaza nii pucultižquiz wiñayjapa honorchiz cjila; nižaza wiñayjapa rispittaj cjila; nižaza tjapa azziz cjila watay wata”.

¹⁴Nekztan nii pajkpic žejtninacqui cjetča:

—Jalla nužoj cjila. Amén.

Nižaza nii paatunc pusin jilirinacqui quillžcu nii watay wata žejtnižquiz rispitchiča.

ESTAMPILLANACA WJAJRTA CHERCHINČA

6 Nekztanaqui wejrqui cherchinča, jalla tužu: Uuzažtakaz žoñiqui tsjii estampilla wjajrziča. Nižaza nonzinča tsjii žejtniqui jorjorñižtakaz joržtan kjawchiča:

—Pichay. Cheržca.

²Nekztan wejrqui cherchinča, jalla tužu: Tsjii chiw cawallu tjonchiča. Nii cawallž juntun yawchi žoñiqui flech arcu armichiz tanchiča. Niižquiz tsjii atipz poder tjaatača, tsjii coronažtakaz. Jalla nižtiquiztan atipni ulanchiča, tirapan atipzjapa.

³Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui segunda estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, segundo žejtnīqui cjichiča:

—Pichay. Cheržca.

⁴Nekztan yekja cawalluqui ulanchiča, ljok cawallu. Nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui poder tjaatača, žoñinacpora kichanasjapa, nižaza porapat conasjapa. Niižquiz tsjii pajk cuchillu tjaatača.

⁵Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui tercer estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, nonzinča tercer žejtnīqui tuž cjican:

—Pichay. Cheržca.

Nekztan cherchinča tsok cawallu. Nižaza nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui balancichiztača niiž kjarquiz.

⁶Nekztanaqui žejtnīnacž taypiquiz tsjii jora nonzinča. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Pajk paaztan tsjii kilo trigo kjayasača. Nižaza pajk paaztan čhjep kilo siwatu kjayasača. Aceitimi vinumi tira želaquiča.

⁷Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui cuarto estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan nonzinča cuarto žejtnīqui tuž cjican:

—Pichay. Cheržca.

⁸Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, tsjii k'ill cawallu želatča, yawchi žoñchiz. Jalla nii yawchi žoñiqui Ticz cjitatača. Niiž wiruñ Ticz Yoka cjita apziča. Ninacžquiz poder tjaatača, cuarta parte tii muntuquiz žejlñi žoñinaca conzjapa. Ninacaqui žoñinaca conaquiča pajk cuchillžtan, mach'anacžtan, conanacžtan, nižaza anawal animalanacžtan.

⁹Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui quinta estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan wejrqui cherchinča arajpach altarž koztan almanaca želatča. Nii almanacž curpunacaqui

Yooz taku parlitiquiztan contatača. Ninacaqui tii muntuquiz kamcan Yooz puntu tielarchiča. Jalla nižtiquiztan contatača. ¹⁰Nii almanacaqui altu joržtan kjawcan tuž cjichiča:

—Zuma lijitum Jiliri. Ampanča taku cumpliñiqui. Jaziqui ¿čhjulorcamat žoñinaca pjalznaquiya? ¿čhjulorcamat wejrnac conñi žoñinaca casticaquiya? —Jalla nuž cjichiča nii almanacaqui.

¹¹Jalla nekztanaqui almanacaqui chiw tol zquiti tjaatača. Nižaza ninacžquiz cjitatača, tsjii kjaž tjuñikaz jeejnaquiča. Primiruqui iya Cristužquiz sirwiñinacaqui conta cjistanča, jaknužt tuquiqui almanacž curpunaca contažlaja, jalla nižta. Nii contanaca pjojkcama, almanacaqui jeejnaquiča.

¹²Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui sexta estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, wejrqui cherchinča, yoka ancha chekjinskatatča. Nižaza tjuñimi tsokchi cjissiča, lut zquitižtakaz. Nižaza jiizmi ljok cjissiča.

¹³Nižaza warawaranacami yokquin tjojtsquichiča, jaknužt pjursant tjamiqui higo frutanaca tjojtskatčaja, jalla nižta. ¹⁴Nekztanaqui pachaqui katchiča tjuužta papilažtakaz. Nižaza tii muntuquiz tjapa curunacami tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami kizkattatača. ¹⁵Nekztanaqui tii muntuquiz mantiñinacami, jilirinacami, zultatž jilirinacami, ricachunacami, azziz žoñinacami, mantita žoñinacami, ana mantita žoñinacami, tjappacha chjojziča pajk maz pjetanacquizimi, nižaza cur akjinacquizimi. ¹⁶Jalla ninacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—Curunaca, maznaca, wejtnaca jun-tuñ tjojtžca. Wejrnac chjojzna, julzi mantiñiž yujcquiztan. Nižaza wejrnac chjojzna nii žawjchi Uuzažtakazquiztan, ana casticta cjisjapa.

¹⁷ Ultim casticz tjuñi tjončha. ¿Ject Yoozquiztan atipas? —Jalla nuž kjawchičha ninacaqui.

144,000 ŽOŇINACA CHIMPUTA

7 Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinčha, pajkpic anjilanacaqui tii muntuž pajkpic latuquiztan tsijtsi želatčha. Jalla nuž žejlcan pajkpic puntu tjaminacaqui atajatčha, ana zinta tjamzjapa yokquizimi kotquizimi muntinacquizimi. ² Nekztanaqui tsjii anjila cherchinčha, tuwanchuctan tjonñi. Nii anjilaqui žejtñi Yooz mantita ortinžtan tjonchičha. Jalla nižtiquiztan nii anjilaqui altu joržtan kjawcan paljaychičha pajkpic anjilanacžquiz. Nii pajkpic anjilanacaqui poder tjaatatačha, yokami kotami anawali cjiskatzjapa. ³ Jalla nižtiquiztan nii Yooz tjaata ortinžtan anjilaqui ninacžquiz cjichičha:

—Yokami, kotami, muntinacami ana anawali cjiskata, učhum Yooz sirwiñi-naca chimputa cjiscama. Yooz sirwiñi-nacaqui ninacž yujc ayquiz chimputa cjequičha.

⁴ Nekztanaqui nonzinčha patac pusi tuncan pusin waranka žoñinaca chimputatačha, tjapa Israelž familianacquiztan.

⁵ Tuncapan waranka Judáž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Rubénž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Gadž familiaquiztan chimputatačha. ⁶ Tuncapan waranka Aserž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Neftalíž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Manasés familiaquiztan chimputatačha. ⁷ Tuncapan waranka Simeónž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Levíž familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Isacarž familiaquiztan chimputatačha. ⁸ Tuncapan waranka Zabulónž

familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Joséz familiaquiztan chimputatačha. Tuncapan waranka Benjamínž familiaquiztan chimputatačha.

CHIW ZQUITCHIZ ŽOŇINACA

⁹ Jalla nekztanaqui cherchinčha, muzpa tama žoñinacaqui chawc mantiz puesto yujcquizimi, nažaza Uuzažtakaz žoñž yujcquizimi želatčha. Nii žoñinacaqui tjapa nacionanacquiztantačha, nižaza tjapaman zarchiz žoñinacžquiztantačha, nižaza tjapaman watjanacquiztantačha, nižaza tjapaman takunacchiz žoñinacžquiztantačha. Muzpa tamatačha, jalla nižtiquiztan ana wira kanchucatačha. Jalla nii žoñinacaqui chiw tol zquiti cutchicamatačha. Nižaza ninacž kjarquiz munti itzanaca tanzičha, čjanžtanpacha. ¹⁰ Jalla nii žoñinacaqui altu joržtan tuž chiyatčha:

“Učhum Yoozkazza Liwriñiqui. Niičha chawc mantiz puestuquiz julžñiqui. Nižaza nii Uuzažtakaz žoñžakazza Liwriñiqui”.

¹¹ Nižaza chawc mantiz puestu muytatami, jilirnacž muytatami, pajkpic žejtñinacž muytatami, jalla ninacž muytata tjapa anjilanacaqui tsijtchi želatčha. Ninaca zakaz chawc mantiz puestuž yujcquiz yokquiz puct'ichi Yooz rispitatčha. ¹² Nii anjilanacaqui Yooz rispitan tuž cjichičha:

“Jalla nužoj cjila. Učhum Yooztajapa watay wata honora waytižintaj cjila, nižaza wiñaya rispittaj cjila. Učhum Yoozza zizñi zizñipanqui. Niižquiz wiñaya gracias cjila. Nižaza niižquiz honora waytižintaj cjila. Učhum Yoozqui wiñayjapa tjapa azziz cjila, nizaza poderchiz. Jalla nužoj cjila. Amén”.

¹³ Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejr pewczičha, tuž cjan:

—¿Jecnacat tii chiw zquti cujtchinacaya? Nižaza ĵakziquiztan tjonchi ninacataya?

¹⁴Wejrqui nižquiz kjaazinča, tuž cjan:

—Jiliri, anal zizuča.

Nekztan niiqui cjichiča:

—Tinacauqui juc'ant sufris timpu watchiča. Nižaza tinacauqui ujnacquiztan liwriitača, Jesucristo Uuzažtakaz cjen. Cristuž ticziž cjen, jalla nižtiquiztan tinacauqui chiw ajunta zquitchizza. ¹⁵Jalla nižtiquiztan tinacauqui Yooz mantiz puestu yujcquiz žejlča. Tinacauči majiñami weenami Yooz kjuyquiz sirwiñinacauqui. Nižaza nii chawc mantiz puestuquiz julžñiqui tinaca cwitaquiča. Niižtan tinacžtan watay wata chica želaquiča. ¹⁶Tinacauqui ana iya čheri eeskataquiča, nižaza anaž iya kjaz kjara pasnaquiča. Nižaza sii kjakimi ana tinaca laacjiskataquiča, nižaza čjul kjakimi. ¹⁷Jesucristuča mantiz puestu žcatipacha žejlñiqui. Jalla nii Uuzažtakaz Jesucristuqui tinacž awatiri cjequiča. Nižaza Jesucristuqui tinacžquiz zuma kamañchizpan irpaquiča, jaknužt zuma awatiriqui niž uuanaca zuma jalzurquiz kjaz liquinčaja, jalla nižta. Nižaza Yoozpacha tjapa tinacž kaaj chjujžinaquiča.

SEPTIMA ESTAMPILLA WJAJRTA

8 Jalla nekztanaqui Uuzažtakaz Cristuqui séptima estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, tsjii media ora tjapa ch'uju žejlchiča arajpachquin. ²Nekztan cherchinča, pakallawk anjilanaca želatča. Nii anjilanacauqui Yooz yujcquiz tsijtñitača. Jalla ninacžquiz pakallawk trompet peks tjaatatača. ³Nekztanaqui tsjii anjilaqui tjonžcu, altar yujcquiz tsijtsiča, tsjii kor insinsarchiz.

Jalla nekztanaqui nižquiz wacchi insinsunaca tjaatatača, criichinacž oracionanacžtan t'ajzjapa. T'ajžta insinsužtan oracionanacžtan kor altarquiz nonžtatača chawc mantiz puestu yujcquiz. ⁴Nii Yooz anjilž kjarquiztan criichinacž oracionanacžtan insinsužtan t'ajžta žketi waytichiča Yooz yujcquiz. ⁵Jalla nekztanaqui nii anjilaqui insinsaru tanžcu, altarquiz uj parazižtan chjiipziča. Nekztan nii uj parazižtan chjiipi insinsaru tii muntu yokquiz tjojtchiča. Jalla nižtiquiztan ancha pjursanti liwliwjičiča, nižaza ancha pjursanti jorjorchiča, nižaza yoka chekjinchiča.

TROMPETCHIZ ANJILANACA

⁶Jalla nuž watžcu pakallawk trompetchiz anjilanacauqui tjaczīča trompetanaca tjawunžjapa.

⁷Primir anjilaqui niž trompet peks tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu caranuz chijñižtan ujžtan, nižaza ljokžtan t'ajžta tii muntu yokquiz cutzinchiča. Jalla nižtiquiztan tercer parti tii muntu yoka ujsiča, nižaza tercer parti muntinaca ujsiča, nižaza tercer parti pastunacami ujsiča.

⁸Nekztan segundo anjilaqui trompet peks tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu uj peksi pajk curužtakaz pajk kotquin tjojtchiča. Nekztanaqui tercer parti kot kjazqui ljok cjissiča. ⁹Nekztan tercer parti kotquiz žejlñi animalanacauqui ticziča, nižaza tercer parti kotquiz ojklayñi warcunacauqui akžtatača.

¹⁰Tercer anjilaqui trompet peks tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu pajk warawara arajpachquiztan tjojtsiča, uj peksi teyažtakaz. Nii warawaraqui tjojtsiča tercer parti pujunacquizimi, nižaza tercer parti tujnacquizimi nižaza wijiñanacquizimi. ¹¹Nii warawaraž tjuuqui Ajenjo cjitača. Ajenjo cjitača tsjii jar muntiqui. Jalla nii warawaraž

tjojtiquiztan tercer parti kjazqui ajenjožtakaz jaru cjissiča. Nii jar kjaz cjen walja žoñinacaqui ticziča.

¹² Cuarto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nii tjawunžcu tercer parti tjuñimi jiizmi warawarami zumchi cjissiča. Nekztanaqui tercer parti majiñaqui ana kjanchiča, nižaza tercer parti weenami ana kjanchizakazza.

¹³ Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, nižaza nonzinča, tsjii anjilaqui tseewc arajpach taypikuiz laycan altu joržtan chiichiča, tuž cjian:

—Muntu yokquiz žejlñi žoñinacž-tajapa ana wali, ana wali, ana wali cjisnaquiča. Čhjep parti anjilanacaqui trompet pekz tjawunzmayacha. Jalla ninacž tjawnan juc'ant ana wali cjisnaquiča.

QUINTO ANJILAQUI

9 Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii warawaražtakaz cherchinča arajpachquiztan tii yokquiz tjojtsi. Jalla nii warawaražta anawal jiliržquiz poder tjaatača, anawal koz tuj cjetzjapa. ² Jalla nekztanaqui nii anawal jiliriqui koz tuj cjetziča. Jalla nuž cjetžtiquiztan jurnu žketižtakaz ulanchiča. Jalla nii koz tuj žketiqui tjuñimi pachami zumchi cjiskatchiča. ³ Jalla nii žketquiztan langosta animalanaca ulanchiča tii yokquiz laylayzjapa. Jalla nii animalañacžquiz anawali paazjapa poder tjaatatača, jaknužt tsjii yek'achunca ana wali yek'antičhaja, jalla nižta cjisjapa. ⁴ Nižaza nii animalanacaqui mantitatača, anača yokquiz žejlñi pastunacžquizimi tjapa ch'ojña pajkñinacžquizimi anawali paajo. Pero yujc ayquiz ana Yooz chimputa žoñinacžquiz ana wali paasača. ⁵ Pjjska jiizcama nii anawali paañi animalanacaqui ana chimputa

žoñinacžquiz sufriskatzjapa nižta poder tjaatatača. Sufriskatcanami ticzkatta poder ana tjaatatača. Jalla nuž sufriskatan, nii žoñinacaqui ancha ayinčiča, jaknužt tsjii žoñi yek'antiquiztan ancha ayiñižlaja, jalla nižta. ⁶ Jalla nižta sufris timpuquiz žoñinacaqui ticz pecaquiča, pero anaž ticzñi ataquiča. Jalla nuž ticz peccanami, ana wira ticz tjonaquiča.

⁷ Nii langosta cjita animalanacaqui quira tjacžta cawallunacžtakaztača. Ninacž achanacžquiz kor pillunacchiztakaztača. Nii animalanacž yujcnacaqui žoñinacž yujcnacžtakaztača. ⁸ Nižaza ninacž charaqui maatakanacž charažtakaztača. Nižaza ninacž izkenacaqui león animalanacž izkenacžtakaztača. ⁹ Nižaza ch'iztakaz kjajpchiztača. Nii kjajpanacaqui jiružtakaztača curpunaca chjojžjapa. Laylaycan, nii animalanacaqui ančaž arnatča, jaknuž cawallunacaqui tsjii quirquiz zalzcan arančhaja, jalla nižta. ¹⁰ Nii animalanacž kjurznaqui yek'achuncaž kjurztakaztača. Ninacž kjurznačtan yek'antasača žoñinaca sufriskatzjapa nii pjjska jiiz intiru. ¹¹ Nii animalanacž mantiñi jiliriqui nii koz tuj cjetñipachača. Nii jilirž tjuuqui Abadón cjitača hebreo tawkquiziqui. Griego tawkquiz Apolión cjitača. Apolión cjiča, akzñiqui, nii.

¹² Jalla nižta watžcu primir anawaliqui watchiča. Nonžna. Imaziž iya pizc anawalinacaqui tjonča.

¹³ Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii jora nonzinča. Yooz yujcquiz žejlñi kor altarquiztan nii joraqui ulanchiča. Pajkpik wajrichiztača nii kor altaraqui. ¹⁴ Nii joraqui sexto trompetchiz anjilžquiz tuž cjichiča:

—Pajk Eufrates cjita pujquiz pajkpik anjilanaca čejlta žejlča. Jalla nii pa-

jkpic anjilanaca cutzna, —jalla nuž cjetča.

¹⁵ Nekztanaqui nii pajkpic anjilanacaqui cutstatača, čhjep parti žoñinaca conzjapa. Jalla nižta paazjapa tjacžtatača, nii ora, nii tjuñi, nii jiiz, nii wata, jalla nii timpujapa nižta paazjapa tjacžtatača. ¹⁶ Žoñinaca conzjapa wacchi žoñiž yawchi cawallunaca želatča, paa patac millonanacatača. Jalla nuž wacchi nonzinča.

¹⁷ Nii cawallunacatača jalla tižta cherchiqui. Nii yawchi žoñinacaqui queca weezinacchiztača. Nii queca weezinacaqui tižta culuranacatača, ljok, larama, k'illu, jalla nižta culuranacatača. Nii cawallunacaqui león animalanacž achanacchiztača. Jalla nii cawallunacž atquiztan uj, žketi, azupri ulanchiča. ¹⁸ Jalla nii čhjep anawalinacatača anawali paachiqui. Jalla nii uj, žketi, azupri ulantiquiztan chjep parti žoñinaca contatača. ¹⁹ Nii cawallunacž sufriskatz poderaqui ninacž atquiztača, nižaza ninacž kjurzquiztača. Nii cawallunacž kjurnacaqui zkoraztakaztača. Nii zkoranacaqui ch'atñi achchiztača, žoñinaca sufriskatzjapa.

²⁰ Nii anawalinacaz ana conta žoñinacazti Yoozquin anapanž kuz tjaachiča. Žoñiž paata yooznacžquin rispitzquiztan anapan jaytichiča. Tirapan rispitchiča zajranacžquizimi nižaza žoñiž paata yooznacžquizimi. Ninacž yooznacaqui paatatača korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, tabliquiztan, jalla nižtanaca. Nii žoñiž paata yooznacatača ana chernimi, nižaza ana nonžñimi, nižaza ana ojklayñimi. ²¹ Nii parti žoñinacaqui anawal kamtiquiztan anapan jaytichiča. Tirapantača žoñi conzqui, nižaza yat'iri ojklayzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza tjañizaz ojklayzqui.

TSJII LIWRUCHIZ ANJILA ŽELATČHA

10 Nekztanaqui pajk azziz anjila cherchinča, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui tsjir taypikiz tjonchiča, tsjii arcu iris cumari niž achuntuñ. Nii anjilž yujcqui tjuñižtakaz c'ajatča. ² Lisnacaqui uj asñižtakaztača. ² Niiž kjarquiz tsjii cjetžta liwru tanzicha. Niiž žew kjojchaqui pajk kotquiz tjecziča, niž zkar kjojchaqui yokquiz tjecziča. ³ Nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, león animalažtakaz. Nekztanaqui pakallawk wilta jorjorchiča. ⁴ Jalla nuž jorjortan, wejrqui cijjrmayatača. Pero cijjrmaya cjen arajpachquiztan tsjii joraqui wejtquin chiižquichiča, tuž cjan:

—Nii pakallawk jorjorñiž chiitaqui chjojzna. Ana nii puntu cijjra.

⁵ Jalla nekztanaqui nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilaqui žew kjara waytichiča arajpach kjutñi. ⁶ Žew kjara waytižcu, juramintu paachiča Yooz tjuu chiican.

—Watay wata žejtñi Yoozqui paachiča arajpachami, yokami, kotami; nižaza arajpachquiz žejlñinacami, yokquiz žejlñinacami, kotquiz žejlñinacami, tjappacha paachiča. Jalla nii zinta Yooz tjuu chiican juramintu paachiča, tjapa Yooz puntu parliñi profetanacž chitanacaqui ana enenžcu cumplisjapa. ⁷ Čhjulatorat séptimo anjilaqui trompet pekz tjawznačhaja, jalla nii timpu Yooz chjojzaka tantiita taku cumplisnaquiča. Tuqui timpuqui Yoozqui niž sirwiñi profetanacžquiz nii chjojzaka taku mazinchiča.

⁸ Jalla nekztanaqui nii arajpachquiztan chiižquini joraqui wilta wejtquiz pal-jayžquichiča, tuž cjan:

Nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilž kjarquiztan cjetta liwru tanzni oka. Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁹Jalla nekztanaqui anjilžquin liwru mayi ojkciniča, wejtquiz nii liwru tjaajo. Nii anjilaqui wejtquiz cjichiča:

—Tanzna, nižaza lujlna. Am atquiz zuma mazk'až cjequiča. Pero am pjuchquiziqui jaruž tucaquiča.

¹⁰Nekztan anjilž kjarquiztan liwru tanču lujlziča. Wejt atquiz anča mazk'atača. Jalla nuž lujltiquiztan wejt pjuchquiz jaru cjsiča. ¹¹Nekztanaqui wejtquiz cjichiča:

—Wilta amqui Yooziž chiita taku paljaystaniča, nacionanacž puntuquiztanami, tjapaman sarchiz žoñinacž puntuquiztanami, tjapaman takunachiz žoñinacž puntuquiztanami, mantiñinacž puntuquiztanami.

YOOZ TAKU PALJAYŇI ŽOÑINACA

11 Jalla nekztanaqui wejtquiz tsjii caña tjaatatača tupz paražtakaz. Nekztanaqui tsjiiqui wejtquiz mantichiča tuž cjican:

—Žaazna. Yooz kjuya mirižca, altaržtanpacha. Nižaza nekz žejlŇi Yooz rispitiñinaca kanzna. ²Yooz kjuy patiuqui ana miriizaquiča. Jalla nii patiuqui yekja wajtchiz žoñinacžquin intirjitača. Jalla nii žoñinacaqui Yooz zuma watja akznaquiča pusi tunc paani jiižnaca. ³Wejrqui cuhanžcača pucultan tisticu wejtquiztan paljayajo. Lut zquti cujtchi ojklayaquiča, 1260 tjuñicama. —Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁴Pizc olivo cjita muntinacami, nižaza pizc cantilirunacami tii yok mantiñi Yooz yujcquiz žejlča. Jalla nii muntinacami, nižaza cantilirunacami pucultan tisticu cjiča. ⁵Jakziltat Yooz taku paljayŇi žoñinacžquiz sufriskatz yanznačaja, jalla niiqui contaž cjequiča. Nii pucultan tisticunacž

atquiztan asni uj ulnaquiča ninacž quintr žoñinaca liwujzjapa. Nekztan ninacžquiz sufriskatz pecñinacaqui contaž cjequiča. ⁶Poderchizza nii pucultan tisticunacaqui ana chijinskatajo. Yooz taku paljaycan, jalla nii timpu ana chijinskataquiča. Nižaza nii pucultan tisticunacaqui kjaz ljok tuckatz poderchizzakazza. Nižaza tii yokquiz žejlŇi žoñinacžquiz tjapaman anawalinacžtan sufriskatz poderchizzakazza. Čjulora peccanami žoñinaca sufriskatasacha. ⁷Jalla nii pucultan tisticunacaqui Yooz taku paljayz žeržcu, contaž cjequiča. Tsjii anawal animalažtakaz anawal koz tujquiztan ulnaquiča. Yooz taku paljayŇinacž quintr cjequiča. Nižaza nii pucultiquiztan atipaquiča, nižaza conaquiča. ⁸Nekztanaqui ninacž ticzi curpunacaqui jakowasaquiča, Jerusalén wajt callquiz. Nii pajk wajtquiz Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Nižaza Jerusalén watjaqui Sodoma cjitača tsjii parabolažtakaz. Nižaza Egipto cjitazakazza, tsjii parabolažtakaz. ⁹Čjep maj chicatchiz tisticunacž ticzi curpuqui callquiz želaquiča. Jalla nuž želan žoñinacaqui ticzi curpunaca cheraquiča, tjapa nacionanacchiz žoñinacami, tjapa watjanacchiz žoñinacami, tjapaman takunacchiz žoñinacami, tjapaman saranacchiz žoñinacami, jalla ninaca. Nii cherzŇi žoñinacaqui anaž nii ticzi curpunaca tjakataquiča. ¹⁰Nii pucultan tisticunacaqui tii yokquiz žejlŇi žoñinacžquiz anča sufriskatchitača. Jalla nuž ticžtiquiztan tii yokquiz žejlŇi anawal žoñinacaqui cuntintuž cjequiča, nižaza pjijzta paaquiča, nižaza porapat onantanaca onarassaquiča. ¹¹Nekztan čjep maj chicatquiztan Yoozqui nii pucultan tisticunaca jacatatskataquiča, wilta žeti tjaacan.

Jacatatžcu tsijtsnaquičha. Nekztan nii ticziqiztan jacatatchinaca cheržcu, žoñinacaqui ancha tsuctsucaquičha.

¹²Jalla nekztanaqui arajpachqiztan tsjii altu joraqui nii pucultižquiz paljayaquičha, tuž cjan:

—Tsewc yawžca ančhucui. Tekz želaquičha.

Jalla nekztanaqui quintrā žoñinacāž cheran, nii pucultan tisticunacaqui arajpachquin waytitaž cjequičha tsjir tayp-iqiz. ¹³Nekztan cherchinčha tužu. Jalla nii orapacha ancha yoka chekjinchičha. Jalla nuž yoka chekjintiquiztan tunca parti Jerusalén watjaqui pajlsičha. Nii yoka chekjintiquiztan pakallawk warank žoñinaca ticzičha. Parti žejtñi žoñinacazti ancha tsuctsucchičha. Jalla nižtanaca wattiquiztan parti eclichi žoñinacaqui Yooz honora waytichičha.

¹⁴Jalla nii anawali wattan, pizc anawalinacaqui watchičha. Nižaza wajillaž tjončha tercer anawaliqiu.

SEPTIMO ANJILA

¹⁵Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui trompet pekž tjawunchičha. Jalla nuž tjawuntiquiztan arajpachquin altu joranaca chiiñi nonzinčha. Jalla tuž chiichičha:

“Tjapa tii muntuqui učhum Yooz Jiliriž mantita cjissičha. Nižaza Yooz Epiž uchta Jesucristuž mantita cjissičha.

Jalla ninacačha watay wata wiñaya mantiñiqui”.

¹⁶Jalla nekztanaqui nii paa tunc pusin jilirinacaqui Yooz yujcquiz yokquiz puct'ican, Yooz rispitchičha. Jalla ninacačha Yooz yujcquiz mantiz puestunacquiz julžñiqui. ¹⁷Yooz rispitan, tuž cjichičha:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amčha anzimi tuqitanami žejlñiqui. Am juc'ant azi tjeezamčha, nižaza anziqiu tjapa mantiñi kalltichamčha. Jalla nižtiquiztan amquin gracias tjaa-učha.

¹⁸Nacionanacchiz žoñinacaqui am quintrā žawjchičha. Pero ninaca casticz tjuñi tjončha. Nižaza ticzi žoñinaca pjalz tjuñi tjončha. Nižaza amquiz sirwiñinacžquiz zumanaca tjaaž tjuñi tjončha. Amquiz sirwiñinacami, am taku paljayñinacami, amquiz rispitiñinacami, amquiz kuz tjaañinacami, jalla tjapa ninacžquizimi zumanaca tjaaž cjequičha pjalz tjuñquiziqui. Nižaza tii yoka akñinacami, tii yoka žejlñi žoñinaca akñinacami, jalla ninaca akskattaž cjequičha. Jalla nii tjuñiž tjončha”.

Nuž cjichičha nii paa tunc pusin jilirinacaqui.

¹⁹Jalla nekztanaqui Yooz arajpach kjuya cjetžtatačha. Kjuy kjuyltan tsjii cajuna chertatačha. Yooziž tjaaž takutačha nii cajunquiziqui. Nižaza arajpachquin rayunaca želatčha, nižaza jorjorñinaca želatčha. Nižaza yoka chekjinskatñi želatčha. Nižaza pjursanti caraniza želatčha.

TSJAA MAATAKATAN TSJII ANAWAL ANIMALŽTAN

12 Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii pajk siñala parizichičha. Nii siñalaqui tižtatačha. Tsjaa maataka želatčha. Naa maataka zqitiqui tjuñižtakaztačha. Nižaza naaža kjojch koztan jiiz želatčha. Naaža achquiz tuncapan warawara tewžintatačha, tsjii pillužtakaz. ²Naa maatakquictatačha. Nuž cjen, ancha aynatčha, majtzjapa. ³Jalla nekztanaqui tsjii siñala parizichizakazza arajpachquin. Tsjii juc'ant anawal pajk ljok animala želatčha. Jalla niiqui dragón cjitatačha. Pakallawk achchiztačha, nižaza tunca wajrichiztačha. Nižaza zapa achquiz mantiñi žoñž pillunacžtan tewžintatačha. ⁴Niiž pajk kjurz wewčcu, čhjep parti warawaranaca tjojtskatchičha yokquin. Jalla nii

dragonqui maataka yujcquiz tsijtsiŋa, naa maataka majtz ora tjewŋcan. Jalla nuŋ tsijtsiŋa, naaŋa majtta wawa lujljapa majttiquiztanpacha. ⁵Nekztanaqui naa maataqui lucmajch wawa majtchinŋa. Nii lucmajchqui tjapa nacionquiz ŋejlŋi ŋoŋinaca c'aripacha mantiŋiŋ cjequiŋa. Pero jalla nuŋ majttiquiztan nii lucmajch wawaqui Yoozquin waytitataŋa, Yooziŋ tjaata puestunaca tanzjapa. ⁶Naa maatakti ch'ekti yokquin atipassinŋa. Jalla nicju Yoozqui naa maatakaltajapa tsjii yoka tjaczinchiŋa. Jalla nicju 1260 tjuŋinaca watzcama čherchiz cjequiŋa naaqui.

⁷Jalla nekztanaqui arajpachquin quira zaltissiŋa, Miguelŋtan niŋ mazi anjilanacŋtan dragonŋ quintr quira zaltissiŋa. Nii dragonŋtan niŋ mazinacŋtan ancha kichjassiŋa. ⁸Pero atipta cjissiŋa. Jalla niŋtiquiztan arajpachquin ana iya ŋelasaŋa. ⁹Jalla niŋtiquiztan nii dragonŋtan niŋ mazi anjilanacŋtan tii yokquiz chjatkatŋquitataŋa. Nii dragonqui Satanás diablupantaŋa. Niiŋa tuquita ŋkoraŋtakaz incallŋiqui. Tuquitan nii diabluqui Evaquiz incalltiquiztan tjapa tii muntu incallchiŋa anawali cjiskatzjapa.

¹⁰Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquin tsjii altu jora nonzinŋa, tuŋ cjiŋi:

—Jaziqui ultim liwriiz tjuŋi tjonŋa, niŋaza Yooz azi tjez tjuŋi tjonŋa, niŋaza uchum Yooz tjapa mantiz tjuŋi tjonŋa. Niŋaza Yooziŋ uchta Jesucristuŋ mantiz tjuŋi tjonŋa. Učhum criichinacŋ quintrariunacaqui chjatkatŋa cjequiŋa. Majiŋami weenami nii anawali qui Yooz yujcquiz criichinacŋ quintr uŋ tjojtjuŋitaŋa. ¹¹Pero criichinacaqui anawal diablu atipchiŋa, Uuzaŋtakaz Jesucristuŋ ticziŋ cjen, niŋaza Yooz taku paljaychiŋ cjen. Niŋaza nii

criichinacaqui Yooz taku paljaycan ana jiwjatchiŋa ticzuca cjenami. ¹²Arajpacha, niŋaza arajpachquin kamŋinaca, cuntintuŋ cjee. Yokquiz kamŋinaca, kotquiz kamŋinaca, ančuacaquiz anawali cjiskataquiŋa. Diabluqui chjatkatŋquitiquiztan ancha ŋawjziŋa. Jalla niiqui zizza, muntuquiz kamz timpuqui ŋkoluckazza.

¹³Jalla nekztanaqui nii dragonqui yokquiz chjatkatŋquita nayŋcu, naa lucmajch maatiŋ maataquiz apziŋa tanzjapa. ¹⁴Nekztan naa maataquiz pizc pajk aquilŋ kjara tjaatkalŋa, ch'ekti yokquin laycan ŋkoraŋtakaz diabluŋquiztan atipzjapa. Yoozqui nii yoka tjacziŋa, maataquiz čhjep wata chicatchiz čherchiz cjisjapa. Jalla nii yokquin maataqui layŋi atipchinŋa. ¹⁵Nekztanaqui ŋkoraŋtakaz diabluqui persun atquiztan wacchi kjaz jotchiŋa, pujuŋtakaz, kjaztan nii maataka tjuzjapa. ¹⁶Nekztan yokaqui maataquiz yanapzjapa, c'acchiŋa. Jalla nii c'actiquiz dragonŋ jotta kjazqui luzziŋa. ¹⁷⁻¹⁸Nii cherŋcu, dragonqui maatakajapa juc'anti ŋawjchiŋa. Jalla nekztanaqui diabluqui naaŋa majchmaatinacŋ quintr quira zali ojkiŋa. Naa maataka majchmaatinacaqui tiŋtanacaŋa. Jakziltat Yooz mantitanac jaru kamčhaja, niŋaza Jesucristuŋ tjaajinta jaru kamčhaja, jalla ninacaqui naa maataka majchmaatinaca cuntaŋa. Nii diabluqui quira zali ojkiŋcu, kot atquiz tsijtsiŋa.

PIZC ANAWAL ANIMALANACA CHERCHINŋA

13 Jalla nekztanaqui chawc kot kjazquiztan tsjii anawali pajk animala ulanŋquiŋi cherchinŋa. Jalla nii animalaqui pakallawk achchiztaŋa, niŋaza tunca wajrichiztaŋa, niŋaza zapa wajriquiz mantiŋi ŋoŋi

pillunacžtan tewžintatača. Nižaza achanacquiz Yooz quintrā tjuu cjiirtatača. ²Jalla nii weriž cherta animalatača tigrižtakaz tsijtchi. Nižaza niiz ataqi leonž atažtakaztača. Jalla nekztan dragonžtakaz diabluqui nii anawal animalžquiz niiz poderchiz puestu tjaachiča, walja azziz mantizjapa. ³Tsjii achaqui nii animalž pakallawk achanacquiztan tieskatzmaya chjojrictažtakaztača. Pero ana ticziča. Antiz žejtchiča. Nekztanaqui ispantižcuqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui anawal animala apziča. ⁴Žoñinacaqui nii dragón diablužquiz rispitchiča, Yoozquitzakaz. Nižaza nii dragonqui anawal animalžquiz niiz mantiz poder tjaachiča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui nii animalžquiz rispitchizakazza, tuž cjican:

—¿Jakziltat tii animalžquiztan juc'ant azzizqui? ¿Jequit tii animala atipasajo?

⁵Nekztan nii anawal animalaqui mit takunacami Yooz quintrā chiita takunacami chiizjapa permitta cjiissiča. Nižaza puzi tunc paan jiiznaca watzcama mantiz poderchiz cjequiča. ⁶Jalla nekztanaqui anawal animalaqui Yooz quintrā chiichiča, Yooz tjuu quintrami, nižaza Yooz timplu quintrami, nižaza arajpachquin kamñinacž quintrami. Jalla nižta quintrā chiichiča. ⁷Nižaza anawal animalaqui Yoozquin criichinacž quintrā quira zalajo permittatača, ninaca atipzcama. Nižaza niizquiz mantiz poder tjaatatača, tjapa zaranacchiz žoñinacžquizimi, tjapa watjanacchiz žoñinacžquizimi, tjapa takunacchiz žoñinacžquizimi, tjapa nacionanacchiz žoñinacžquizimi, jalla tjapa nii ana criichi žoñinacžquizimi mantizjapa. ⁸Yoozquin ana criichiž cjen žoñinacaqui anawal animalžquiz rispitchiča, Yoozquitzakaz. Nii

animalžquiz rispitiñi žoñinacž tjuunacaqui anaž cjiirtača, Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz. Liwriita žoñinacž tjuunaca Jesucristuž liwruquiz cjiirtača. Jalla ninacž laycu ticziča Jesucristuqui. Ima tii muntu kalltan, jakziltižquiz Jesucristuqui wiñay žeti tjaačhaja, jalla ninacž tjuunaca cjiirchiča arajpach liwruquiz.

⁹Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, nonžla. ¹⁰Jakzilta žoñit preso chjichta cječhaj niiqui, panž chjichtaž cjequiča. Nižaza jakzilta žoñit pajk cuchillžtan conta cječhaj niiqui, panž conta cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuztan cjis waquiziča, nižaza pasinsis kuztan cjis waquiziča, sufrisnaca watzjapa.

SEGUNDO ANAWAL ANIMALA

¹¹Jalla nekztanaqui yekja anawal animala cherchinča yokquiztan ulanñi. Jalla nii animalaqui pizc wajrichiztača, uuzažtakaz. Pero dragonžtakaz chiyatča. ¹²Jalla nii segundo anawal animalaqui tjapa nii primir animalž poderchiz mantichiča, primir animalžtan chica žejlcan. Nižaza segundo animalaqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca primir animalžquiz rispitskatchiča. Primir animalatača ticzmaya chjojrictiquiztan žejtchiqui. ¹³Nižaza segundo animalaqui pajk milajrunaca paachiča. Tsewctan yokquiz uj tjojtskatchiča žoñinacž cheran. ¹⁴Jalla nižta milajrunaca payi permittatača, primir animalaž želan. Jalla nižta milajrunaca paachiž cjen, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz incallchiča. Nižaza žoñinaca mantichiča, chjojrictiquiztan žejtchi animalž irata tsjii yooz paajo. Nekztan mantichiča, nii yooz rispitažo. Nii primir animalatača pajk cuchillžtan chjojrictaž cjenami, wilta žejtchi cjiissiqui. ¹⁵Segundo animalaqui

primir animalž irata paata yooz žejtñi cjiskatchiċha. Nižta poderchiz cjissiċha segundo animalaqui. Jalla nuž žejtñi cjican, nii paata yoozqui chiiñi cjissiċha. Nižaza jakziltat nii yooz ana rispitchaja, jalla niiqui contaj cjila, mantichiċha žejtñi chiiñi yoozqui.¹⁶ Nižaza segundo anawal animalaqui mantichiċha, tjapa žoñinacž yujc ayquizimi už žew kjarquizimi chimputa cjisjapa. Koltanacami, pajkinacami, ricachunacami, porinacami, žoñž mantuquiz cjiñinacami, ana žoñž mantuquiz cjiñinacami, liwj mantichiċha, chimputa cjeয়ো. ¹⁷ Ana chimputa cjenauqui ana kjaychucataċha, nižaza ana tuchucataċha. Nii chimpquui tužutaċha, žoñž ayquiz anawal animalž tjuužtan už anawal animalž numeružtan cjiŋrtatažlaja, jalla nii. ¹⁸ Jalla nii intintisjapaqui walja zizñi cjiŋtanċha. Jakziltat zizñi cjeċhaja, jalla niiqui anawal animalž número tantiiz waquiziċha. Nižaza nii numeruqui žoñinacž numeruċha. Jalla nii numeruqui sojta patac sojta tuncan sojtani, jalla niiċha.

144,000 ŽOÑINACA CHERCHINĊHA

14 Jalla nekztanaqui Siŋn cjeta cur kjutñi cherchinċha. Jalla nicju Uuzažtakaz Jesucristuqui tsijtchi želatċha. Niižtan chica 144,000 žoñinaca želatċha. Nii žoñinacž ayquiz Jesucristuž tjuumi, niž Ejpž tjuumi, jalla nii tju-unaca cjiŋrtataċha. ² Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinċha, wacchi pujunacž kjaz joražtakaz, nižaza pjursanti jorjorñiž joražtakaz. Nižaza nii weriž nonžta joraqui suyniñitaċha, jaknužt wacchi arpa quitaranaca suyniċhaja, jalla nižta. ³ Jesucristužtan žejlñi žoñinacaqui ew wirsu itsiċha. Nii mantiz puestuž yujcquiz nižaza nii pajkpic žejtñinacž yujcquiz, nižaza nii jilirinacž yujcquiz itsiċha. Anaž iya jakziltami nii

ew wirsu catoki atatċha; nii 144,000 jalla nii alaja nii wirsu catokchiċha. Nii 144,000 žoñinacaqui yokquiztan liwriitataċha. ⁴ Jalla ninacaqui ana zalzi nižaza ana ċjul maatakatan adulteriužtakaz paachiċha. Jalla ninacaqui Uuzažtakaz Jesucristo apziċha, jakziquin ojktċhaja, jalla nii. Nižaza ninacataċha žoñinacžquiztan primero liwriita žoñinacaqui. Yooztajapami Uuzažtakaz Jesucristužtajapami liwriitataċha. ⁵ Jalla ninacataċha ana zinta toscara chiichiqui, nižaza ana ċjul ujchiztaċha.

ĊHJEP ANJILANACA CHERCHINĊHA

⁶ Jalla nekztanaqui arajpach taypizquiz tsjii anjila layñi cherchinċha. Nii anjilaqui liwriiñi tawkchiztaċha, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz parliñijapa. Nii liwriiñi takuċha wiñayjapa werar razunaqui. Nii liwriiñi takuqui tjapa žoñinacžtajapa, tjapa nacionanacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa zaranacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa takunacchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa watjanacchiz žoñinacžtajapa, jalla ninacžtajapataċha. ⁷ Jalla nii anjilaqui altu joržtan tuž chiichiċha:

—Yoozquin rispitiñiž cjee. Niižquin honora waytiñiž cjee. Niiž ultim casticz ora tjonċha. Niiqui arajpachami, yokami, kot kjaznacami, nižaza kjaz jalzurinacami paachiċha. Jalla nižtiquiztan nižtiquiz rispitiñiž cjee.

⁸ Jalla nekztanaqui yekja anjilaqui apžquichiċha, tuž cjican:

—Babilonia, nii pajk watjaqui akziċha, akziċha. Nii watjaqui parti watjanacchiz žoñinacžquiz anawali kamañchiz cjiskatchiċha, jaknužt adulteriuquiz ojklayñinacaqui ana zuma kamañchizlaja, jalla nižta.

⁹ Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui apžquichiċha, altu joržtan tuž cjican:

—Jakziltat nii anawal animala rispitchaja, nižaza nii žoniž paata yooz rispitchaja, jalla niiqui castictaž cjequiča. Nižaza jakziltat niž ayquiz anawal animalž chimputa cječhaja, už kjarquiz anawal chimputa cječhaja, ¹⁰jalla niiqui Yooziž castictaž cjequiča. Jalla nii ana ultim Yooz rispiti žoninacž quintra Yoozqui anča žawjwaquiča. Yoozqui ninaca anča casticaquiča. Ninacaqui infieruquin nižaza asni azupriquiz anča t'akjizaquiča Yooz zuma anjilanacž yujcquizimi, Uuzažtakaz Jesucristuž yujcquizimi. ¹¹Infieruquin wiñayjapa sufran, uj žketiqui žketaquiča watay wata. Nii sufrini žoninacača majiñami weenami jeejzqui ana žejlchuca. Ninacaqui anawal animala rispittiquiztanami nižaza nii paata yooz rispittiquiztanami jalla niža anča sufraquiča. Nižaza ninacaqui nii anawal animalž tjuužtan chimputaž cjen niža anča sufraquiča. ¹²Jakziltat Yooz partiquiz žejlčhaja, nižaza Yooz tawj jaru kamčhaja, nižaza Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui tii muntuquiz pruebanaca watcan pasinsis kuzziz tira tjurt'ichej cjila.

¹³Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinča. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Jalla tiic cijra: “Tekztan nawjcchuc jakziltat Yooz Jiliržquiz tjurt'ichi kuzziz ticznačhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequiča”. Espíritu Santuqui tuž cjiča: “Ninacaqui ninacž langzquiztan jeejznaquiča. Nižaza ninacž zuma obranacquiztanami nižaza kamtiqiztanami pactaž cjequiča. Jalla nižtiqiztan cuntintuž cjequiča”.

ŽOŇINACA RICUJTA CUJICHAŽTAKAZ

¹⁴Jalla nekztanaqui tsewc kjutni cheržcu, čiw tsjiri cherčinča. Nii tsjir juntuñ tsjii žonižtakaz julzi želatča, kor pillu achquiz tjewzi, nižaza kjarquiz cuchillu tanzi. ¹⁵Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan ulanchiča altu joržtan kjawcan. Nii tsjir juñtuñtan julzi žonižquiz paljayčiča, tuž cjican:

—Tii muntuquiz žejlñi kujich ora tjončiča. Cujichaqui zuma pookčiča. Jalla nižtiqiztan am cuchillžtan pootzna, kujicha ricuja. —Nuž cjichiča anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi criichi žoninacača kujichažtakazqui.

¹⁶Jalla nekztanaqui nii tsjir juñtuñtan julzi žoniqui cuchillžtan tii muntuquiz žejlñi kujicha ricujčiča. Jalla nižtiqiztan Yoozquin criichi žoninacaqui ricujta cjisčiča.

¹⁷Nekztanaqui tsjii yekja anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan zakaz ulanchiča, cuchillžtan zakaz.

¹⁸Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz altarquiztan ulanchizakazza. Nii anjilaqui akzjapa poderchizza. Nekztanaqui nii anjilaqui segundo cuchillžtan anjilžquiz paljayčiča, altu joržtan tuž cjican:

—Am cuchillžtan uwas kujicha ricuja. Uwasnacaqui zuma pookčiča. Jaziqui nii ricuja. —Nuž cjichiča anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi ana criichi žoninacača uwas kujichažtakazqui.

¹⁹Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cuchillžtan ana Yoozquin criichi žoninaca kujichažtakaz pootčiča, nižaza ricujčiča. Nekztan nii ricujta žoninacaqui uwas kujich uyquiztakaz tjojtatača, Yooz casticta cjisjapa.

²⁰Jalla nekztanaqui jaknužt ricujta uwasanaca tjecančhaja, jalla niža nii

ricujta žoñinacaqui castictatača Yooz wajtž tjiiquin. Jalla nuž castictaž cjen, ancha ljoc ojkchiča, cawallunacž freno irantizcama. Quinsa patac kilómetro larcuquin niža ljoc ojkchiča.

PAKALLAWK ANAWALINACA

15 Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii siñala cherchinča. Nii pajk siñalaqui ancha ispanlichucatača. Pakallawk anjananacaqui želatča, pakallawk anawalinacchiz. Jalla nii anawalinaca wattan Yooz casticz žerzta cjequičha.

²Nižaza llijni kota cherchinča, ispijužtakaz ujtžtan t'ajžta. Nižaza nii ispijužtakaz kot atquin žoñinaca tsijtchi želatča. Nii žoñinacaqui Yooz arpi gitara tanzi želatča. Nii žoñinacaqui tii muntuquiz kamcan, anawal animalquiztan atipchiča, nižaza niž paata yoozquiztan atipchiča. Nižaza nii anawal animalž tjuužtan ana chimputatača. ³Jalla nii žoñinacaqui Yooz sirwiñi Moisés itsni itsatča, nižaza Uuzažtakaz Jesucristuž itsni itsatča, tuž cjican:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amiž paata pajk obranacača ancha zumanacaqui, nižaza ispanlichucača. Am kamañauki zuma lijitumča, werarapanča. Amča tjapa nacionchiz žoñinaca mantiñamqui. ⁴Yooz Jiliri, ¿ject amquin ana eksnasa? ¿Ject amquin honora ana tjaasa? Am alaja ancha zumampanča. Amča zuma lijituma pjalzñamqui, jalla nižtiquiztan tjapa nacionquiztan žoñinacaqui tjonaquičha, am rispitzjapa”.

⁵Jalla nekztanaqui arajpachquin cherchinča timplu kjuyltan. Jakziquizlaj Yooz lii, jalla nekz Yooz žejlž kjuya cjetzi cherchinča.

⁶Nekztan cherchinča, timpluquiztan pakallawk anjananacaqui pakallawk

anawalinac casticchiz tjonchiča. Ancha zuma llijni tol zquitichiztača, nižaza kor tsjaychiztača, quecanaca jweržinta. ⁷Jalla nekztanaqui tsjiiqui pajkpic žejtñinacžquiztan zapa mayni pakallawk anjananacžquiz kor chuwa tjaachiča. Nii chuananacaqui wiñay žejtñi Yooz casticunaca chjiipžtatača. ⁸Nii timpluqui uj žketžtan chjiipžtatača, Yooz juc'ant azziz cjen, nižaza anaž jecmi nii timpluquin luzi atasacha, nii pakallawk anjananacž anawalinaca watzcama.

ANAWALINACA CUTZTA

16 Jalla nekztanaqui tsjii alto chini jora nonzinča. Timpluquiztan nii joraqui pakallawk anjananacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Oka. Ančucaqui nii intirjita anawalinaca cutzna. Nii anawalinacžtan Yoozqui žoñinaca casticaquičha. —Jalla nuž paljaychiča nii joraqui.

²Jalla nuž paljaytiquiztan primir anjilaqui ojkchiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu yokquiz cutzjapa. Jalla nekztanaqui jakziltat anawal animalž chimputažlaja, nižaza nii anawal animalž žoñiž paata yoozquiz rispitchaja, jalla tjapa ninacaqui anawal llajanacžtan llajchiča. Nižaza ancha kjawcan aynatča.

³Jalla nekztanaqui segundo anjilaqui ojkchiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu kotquiz cutzjapa. Nii kot kjazqui ticzi žoñž ljocnacažtakaz tucchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa kotquiz zejlñi animalanacaqui ticziča.

⁴Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui nižquiz intirjita anawalinaca cutziča pujunacquizimi jalzurinacquizimi. Tjapa kjazqui ljoc tucchiča. ⁵Jalla nekztanaqui kjaz mantiñi anjilaž chiita nonzinča. Nii anjilaqui tuž cjichiča:

—Ancha zumamčha Yooz Jiliri. Amqui tuquitanami jaztanami žejlčha. Amqui lijitumakaz pjalžcu, casticčha. ⁶Nii casticta žoñinacaqui am parti žoñinacami, nižaza am parti parliñi žoñinacami conchičha. Jaziqui amqui nii žoñinaczquiz ljoc lickatchamčha. Jalla nužupan ninacžta waquizičha.

⁷Nižaza altarquiztan tsjii chiižquini jora nonzinčha, tuž cjican:

—Tjapa azziz Yooz Jiliri. Amqui ultim werara pjalzamčha; nižaza lijitumapan pjalžñamčha. Jalla nužupančha.

⁸Jalla nekztanaqui cuarto anjilaqui niizquiz intirjita anawali cutzičha tjuñquiz. Jalla nuž cutžtiquiztan, tjuñiž siiqui žoñinaca ujsičha, zmali kjakcan. ⁹Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui tjuñiž ujta cjissičha. Jalla nuž ujtiquiztan, žoñinacaqui ana persun uj paaznacquiztan jaytichičha, “Ujchizpantčha” cjican. Nižaza Yoozquin ana honora tjaachičha. Antiz Yooz tjuu quintra chiichičha, Yooz nii anawalinaca mantižquichiž cjen.

¹⁰Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui niizquiz intirjita anawali cutzičha, jakziquin nii anawal animalaqui mantiñi julzičhaja, jalla nicju. Jalla nekztanaqui nii mantita yokaqui ancha zumchi cjissičha. Jalla nuž cjen žoñinacaqui persun las ch'atsičha; ancha t'akjizichičha. ¹¹Jalla nuž sufrichiž cjenami, ana jaytichičha anawali paaznacquiztan, “Ujchizpantčha”, cjicanaqui. Pero arajpach Yooz quintra chiichičha, ninacž nuž ayinskatñi llajacama cjenauqui.

¹²Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui niizquiz intirjita anawali pawk Eufates cjita pujquiz cutzičha. Jalla nuž cutžtiquiztan, nii pujuqui kjonchičha, tuwantan tjonñi jilirinaca kjakžquizjapa.

¹³Nekztanaqui cherchinčha anawal dragonž atquiztan anawal ispiritu ulanchičha. Jalla nižtazakaz ulanchičha

anawal animalž atquiztanami, nižaza falso profetž atquiztanami. Nii čhjep ulanchi ispiritunacaqui zcaranacžtakaztačha.

¹⁴Nii ispiritunacaqui zajra ispiritunacatačha. Milajrunacž paa-atčha. Nižaza tjapa tii muntuquiz mantiñinacž juntatčha, quira zaltisjapa. Tjapa azziz Yooz Jiliriž uchta timpu pawk quira želaquičha.

¹⁵Nonžna. Jesucristuqui tuž cjičha: “Wejrqui tjañižtakal tiripintit tjonačha. Jakziltat naazñi kuzziz cječhaja, cuntintuž cjequičha. Zquitchizpan cjee; nekztan ana k'ala okasačha, žoñinacž ombrawillta cjisjapa”. ¹⁶Jalla nekztanaqui mantiñi jilirinacaqui juntantitaž cjissičha, tsjii yokquiz. Nii yokaqui hebreo tawquiz Armagedón cjitačha.

¹⁷Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui intirjita anawali pawk querquiz cutzičha. Jalla nuž cutžtiquiztan altu joraqui arajpach timpluquiz mantiz puestuquiztan chiichičha, tuž cjican:

—Yooz casticz obranaca cumplita cjissa.

¹⁸Jalla nekztanaqui rayunacami, arañinacami, jorjorñinacami želatčha. Nižaza juc'anti yoka chekjinchičha. Yooziž žoñi paatiquiztan jalla nii timpuquiztan anzama tii yokaqui ana wira juc'anti chekjinchičha. Walja tsucuñi cheknatčha. ¹⁹Jalla nuž yoka chekjinžcu, Jerusalén pawk watjaqui čhjep parti t'akžtatačha. Nižaza nacionacž capitalanacaqui k'ala pajlsičha. Nižaza Yoozqui Babilonia pawk watja cjuñižha. Yoozqui Babilonia wajtž quintra žawjžcu, juc'anti casticchičha, jaru vinžtan liquintažtakaz. ²⁰Jalla nuž castican tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami, nižaza curunacami katchičha. ²¹Nižaza arajpachquiztan žoñinacž juñtuñ pawk caranuzat tjojtžcu, ojkchičha. Tsjii caranuzauqui quintal

jilatača, ancha liczitača. Nekztanaqui žoñinacaqui Yooz quintra chiichiča nii caranuzaz nuž ojktiquiztan. Jalla nii anawaliquiztan ancha sufrichiča.

PUTIRII MAATAKA CHERCHINČHA

17 Jalla nekztanaqui tsjii nii pakallaww ana walinacchiz anjilanačquiztan wejtquiz tjonchiča, tuž cjan:

—Pichay. Putirii maataka amquiz tjeeznača. Naa putirii maatakaqui pajk watja cjiča. Jaknužt nii pajk watja casticta cječhaja, jalla nii zakal tjeeznača. Jalla nii anawal watjaqui wacchi kjaznacaran žejlča. Juc'ant anawali putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ²Tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui naa putiriyatan adulteriuquiz ojklaychiča. Naa irat kamañchiz pecžcu, Yoozquiztan ancha zarakchiča nii mantiñinacaqui. Jaknužt vinžtan licchi žoñiqui tsjii kjutñi ojčkaja, jalla nižta cjišiča.

³Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejr cherkatchiča jalla tižta. Tsjii anjilaqui wejr chjitchiča ch'ekti yokuin. Jalla nicju tsjaa maataka cherchinča. Jalla naa maataqui ljoc animalž juntun yawchi želatča. Jalla nii animalaqui persun curpuquiz Yooz quintra tjuunacchiztača. Nižaza pakallaww achchiztača, nižaza tunca wajrichiztača. ⁴Naa maataqui morat ljoc zquiti cujtchintača. Nižaza koržtan, c'ajñi mazllanacžtan, c'achanacžtan, jalla ninacžtan alajitača. Nižaza naaža kjarquiz kor wazu tanzinča. Nii kor wazuquiz anawalinacžtan nižaza ana zuma kamañanacžtan chjijpžtatača. ⁵Nižaza naaža ayquiz tii ana intintazzuca tjuu cjižtatača: “Pajk Babilonia, putirii maatakanacž maa, nižaza tii yokquiz ana zuma kamañanacchiz maa”. Jalla nuž cjižtatača. ⁶Nekztanaqui wejrqui naa maatak cherchinča

licchižtakaz. Naa maataqui wacchi Yoozquin criichinaca conchinča. Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen contatača nii criichinacaqui. Ninacž ljocžtan licchižtakaz cjistkalča. Jalla naa maataka cheržcu, wejrqui ancha ispantichinča. ⁷Weriž ispantiquiztan anjilaqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan am ispantejo? Wejrqui naa maatakaž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. Nižaza nii pakallaww achchiz, tunca wajrichiz animalž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. ⁸Maatakaž yawta animala cherchamča. Jalla nii animala tuquit tii muntuquiz želatča. Nekztan ana želatča. Wiruñ wilta želaquiča, koz anawal tujquiztan ulanžcaquiča. Ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequiča. Tuquit tii muntu paatiquiztanpacha Yoozquin ana criichi žoñinacž tjuunacaqui anaž Yooz liwruquiz cjižtatača. Jalla nii žoñinacaqui anawal animala cheržcu ispantaquiča. Nii animalaqui žejlchiča, nekztan ana želatča, nekztan wilta žejlča. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ispantaquiča.

⁹Jalla nii intintizjapa intintiñi kuzziz cjis waquiziča. Nii anawal animalž pakallaww achaqui pakallaww curunaca cjiča. Nii curunacž juntun tsjii watja julzi žejlča. Putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ¹⁰Nii pakallaww achanacaqui pakallaww mantiñi jilirinaca cjiča. Pjižkaltan mantiñinacaqui ezziča; katchiča. Tsjii mantiča anziq. Nii tsjiiqui ima tjonča. Jalla nii tjonžcu upacamakaz mantaquiča. ¹¹Nii tuqui žejlñi, nekztan ana žejlñi animalaqui octavo mantiñi jiliriča. Pero nii pakallaww mantiñinacž partiquiztankača. Nižaza ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequiča.

¹² Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacaqui tunca mantiñi jilirinaca cjiča. Nii tunca mantiñinacaqui imaž mantiz poder tanža. Nii anawal animalžtan chica tsjii orakaz mantaquiča. ¹³ Nii tunca mantiñinacaqui tsjii kuzzizza; ninacž mantiz poder tjaaquiča anawal animalžquiz. ¹⁴ Nii anawal mantiñinacaqui Uuzažtakaz Jesucristuž quintra quira zaltayskataquiča. Pero Uuzažtakaz Jesucristuqui criichi žoñinacžtan ninacžquiz atipaquiča. Jesucristuqui Jiliric jiliripanča, rey mantiñic mantiñipanča. Criichi žoñinacaqui nižtan chica želaquiča. Criichi žoñinacača Yooziž kjawžta, nižaza illzta, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichizakazza:

—Nii amiž cherta kjaznacaqui, jakziquin naa maataka julzinžlaja, jalla nii kjaznacaqui žoñinaca cjiča. Nii žoñinacaqui tjapaman watjanacchiztača, nižaza nacionanacchiztača, nižaza takunacchiztača.

¹⁶ Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacažtakaz mantiñinacaqui anawal animalžtan naa puturii maatak quintra chjaawjkataquiča. Nekztan naa maataka akznaquiča, nižaza ana zquitichiztakaz cjiskataquiča. Nižaza naaža curpu lujlnaquiča. Nižaza ujžtan ujznaquiča. ¹⁷ Jalla nuž nii mantiñinacaqui naa maatakaquiz paaquiča. Yoozqui ninacž kuznacquiz nuž peckatchiča, Yooz muntacama paa-ajo. Jalla nuž Yooz muntacama paacan ninacaqui tsjii kuzziz cjequiča, anawal animalžquiz ninacž mantiz poder tjaažjapa, Yooz chiitacama cumpliskatzjapa. ¹⁸ Nižaza amiž cherta maatakui pajk watja cjiča. Nii watjača tii yokquiz žejlñi mantiñi jilirinacžquiz mantiñiqui.

BABILONIA CJITA WATJA EZZIČHA

18 Jalla nekztanaqui wejrqui tsjii anjila arajpachquiztan chjijwžquiñi cherchinča. Nii anjilaqui walja mantiz poderchiztača; nižaza walja kjanatča. Nuž kjanan tii yokaqui majiñažtakaz cjissiča. ² Nekztanaqui nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjan:

—Babilonia pajk watja ezziča, ezziča. Nii wajtquiz zajranacaqui watja chassiča, tjapaman anawal ispiritunacžtan, nižaza tjapaman chjaawjkatta wežlanacžtan. ³ Nii Babilonia watjaqui tjapa nacionanaca Yoozquiztan zarakskatchiča, licchinacažtakaz. Nižaza nii watjaž cjen tjapa tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui ana zuma kamañchiz cjissiča. Nižaza nii wajtchiz žoñinacžquiz tjapaman cusasanaca tuytiquiztan, tuyñi žoñinacaqui ricachu cjissiča.

⁴ Jalla nekztanaqui wila tsjii jora nonzinča, arajpachquiztan chiižquiñi. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Wejt parti žoñinaca, nii wajtquiztan ulna, ana nii wajtchiz žoñinacažtapacha uj paazjapa, nižaza nii wajtchiz žoñinacžtanpacha ana casticta cjisjapa.

⁵ Nii wajtchiz žoñinacž ujnacaqui juc'anti muntunacžtakaz yapchiča arajpacha irantizcamažtakaz. Juc'anti ujnaca paachiča. Jaziqui Yoozqui ninacž paata ujnaca naychiča.

⁶ Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz anawali paatčhaja, jalla nii anawal paatiquiztan jama castictaj cjila. Ninacž ujnaca paatiquiztan pizc wila juc'anti castictaj cjila. Jaknužt yekja žoñinaca anawali cjiskatčhaja, jalla nižta irata pizc wila juc'anti ana wali cjiskattaj cjila. ⁷ Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui ancha persun honora waytitčhaja, nižaza jaknužt ninacaqui persun kuzcama kamtčhaja,

jalla nuž anawali kamtiquiztan jama sufriskattaj cjila. Ninacž kuzquiz tuž cjiñitača: “Wejrnacqui juc'ant zumtča. Anawalinaca wejtquiz anapan cjisnasača. Anal wira tsjaa žewažtakaz kaaznasača”. ⁸ Jalla nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacžquiziqui casticu tiripintit tjonaquiča. Ninacžquiz ancha anawalinaca tjonaquiča. Jaziqui žoñinaca ticznaquiča; nižaza llacjizaquiča; nižaza čherž kjara paznaquiča; nižaza ujquin ujžtaž cjequiča. Muzpa azziz Yooz Jiliriqui nii žoñinaca pjalžcu casticaquiča. Jalla nižtiquiztan nižta anawalinaca tjonaquiča.

⁹ Jalla nii cheržcu jakzilta mantiñinacat nii wajtchiz žoñinacžtan ana zuma kamañchizlaja, nižaza persun kuzcama kamchizlaja, jalla ninacaqui nii wajtchiz žoñinacž castictu cheržcu, kaaquiča, nižaza llacjizaquiča. Nii watja ujznan, nii mantiñi jilirinacaqui uj žketñi cher-aquiča. Nekztan kaaquiča. ¹⁰ Jalla nuž cheržcu, nii watja nuž castictaž cjen, ažkquin tsijtchi želaquiča; ana macjatž-caquiča. Castictaž cjen tsucaquiča, tuž cjican: —¡Ay! ¡Ay! Babilonia pajk watja. Muzpa azziz cjenacqui, anawali cjissila. Tsji ratukaz casticta cjissila.

¹¹ Nii watja castictaž cjen, tii muntuquiz žejlñi tuyñinacazakaz kaaquiča, nižaza llacjizaquiča. Ninacž cusasanaca kjayñimi ana iya želaquiča. ¹² Ninacž cusasanacaqui tižtanacača: kori, paaz, llijñi maznaca, c'achjanaca, zuma pañu, murat pañu, ser pañu, ljoc pañu, tjapaman zuma ulurchiz tablanaca, zuma marfila cjita maznaca, jila walurchiz maderanaca, korinaca, jirunaca, zuma marmol cjita llijñi maznaca, ¹³ canelanaca, zuma ulurchiznaca, insinsunaca, zuma ulurchiz mirra cjitanaca, zuma ulurchiz asitinaca, vinunaca, asitinaca, chiw llamp'u jac'unaca, trigonaca, kuzñi

animalanaca, uuzanaca, cawallunaca, autunaca, tuyzjapa piyunanaca. Jalla tjapa nižtanaca tuytatača. ¹⁴ Nii tuyñinacaqui nii wajt puntuquiztanž cjequiča:

—Nii wajtquiziqui anaž iya tjapaman zumanaca želaquiča, nii ancha juztažta zumanacaqui. K'ala pertissiča, wiñay-japa. Walurchiz cusasanacaqui pertissiča, nižaza wajtquiz honora tjaañi cusasanacaqui pertissiča wiñayjapa. —Nuž chiyaquiča.

¹⁵ Nii cusasanaca tuyñinacaqui ricachu cjissiča nii wajtchiz žoñinacaz kjaychiž cjen. Jaziqui tuyñinacaqui nii watja casticu cheržcu, eksñi kuztan ažkquin tsijtchi želaquiča. Nižaza altu joržtan kjawcan, kaaquiča, nižaza llacjizaquiča. ¹⁶ Nižaza ninacaqui tuž cjequiča: —¡Ay! ¡Ay! Anawali cjissila tii pajk watjaqui. Tsjaa ricach maatakažtakaz želatča, iñarato zquitchiz cujtchin, zuma pañ zquitchiz, murat pañ zquitchiz, ljoc pañ zquitchiz. Zuma iñarato želatča, koržtan, zuma walurchiz maznacžtan, zuma c'achjanacžtan. ¹⁷ Tsji ratukaz tjapa nii wajtquiz walja walurchiz cusasanaca pertissiča. —Jalla nuž cjequiča.

Jalla nii watja casticu cheržcu, warcu joojoñinacami, warcuquiz ojklayñinacami, warcuquiz langzñinacami, tjapa kot warcužtan langzñinacami ažkquin tsijtchi želaquiča. ¹⁸ Jalla nii wajtquiztan uj žketñi cheržcu, kjawaquiča, tuž cjican:

—¿Jakzilta watjat tižta chawc watjažtapacha žejljo?

¹⁹ Jalla nekztanaqui ninacaqui persun achanacquiz pjilžtan tjatznaquiča, ancha kaacan, nižaza ancha llacjizcan. Nižaza tuž cjequiča:

—¡Ay! ¡Ay! Ana wali cjissila nii chawc watjaqui. Nii wajtquin cusasanaca chjitchiž cjen, tjapa warcužtan langzñi

žoñinacqui cusa ricachu cjissiča. Nižaza tsjii ratulla akžtala.

²⁰ Arajpachquin žejlñinacazti, nii watja akžtaž cjen, cuntintuž cjee. Yoozquin criichi žoñinaca, cuntintuž cjee. Nii wajtchiz žoñinacqui ančhucaquiz anawali paachiča. Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz uchta apostolonaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca, tjapa ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquiča. Jaziqui ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquiča.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii walja azziz anjilaqui tsjii pajk maz tjaažtakaz waytīcu kotquiz tjojtchiča, tuž cjican:

—Tii maz tjaaž tjojttažokaz Babilonia chawc watja tjojttaž cjequiča. Anaž wira iya cherta cjequiča. ²² Tii wajtž calliran anaž wira iya itsñi jora nonžtaž cjequiča, arpi guitar jorami, itsñi jorami, pincall jorami, trompet pekz jorami. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya oficiuchiz langžñinacami želaquiča. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya žoñinaca tjaažžtan jawunñi jora nonžtaž cjequiča. ²³ Nižaza tii wajtquiz micha pekžta anaž iya cheraquiča. Nižaza anaž iya zalzñi pjijžta ch'ajwiñi nonznaquiča. Tuqui tii wajtquiz tuyñinacqui žoñinacž yujcquiz pajk žoñitača. Maña paacan, tii wajtchiz žoñinacqui tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz incallchiča.

²⁴ Nižaza tii wajtchiz žoñinacqui Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca conchiča. Tjapaman žoñinaca contača.

ARAJPACHQUIN YOOZQUI HONORCHIZZA

19 Jalla nekztanaqui arajpachquin wacchi žoñinacž jora nonzinča, tuž cjican:

“¡Aleluya! Učhum Yoozza liwriñiqui, walja azzizza, walja honorchizza.

² Učhum Yoozza lijituma pjalzñiqui. Jalla nuž Babilonia wajtchiz žoñinaca lijituma casticchiča. Nii žoñinacqui tjapa wajtchiz žoñinacžquiz ana wali kamañchiz cjiskatchiča. Jalla nižtiquiztan casticta cjissiča. Nižaza Yoozquin sirwiñi žoñinaca conchiž cjen, Yoozqui nii žoñinaca casticchiča”.

³ Wilta nii arajpachquin žejlñinacqui altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—¡Aleluya! Nii wajtquiztan uj žketi wiñaya žketaquiča.

⁴ Nekztanaqui arajpachquin paa tunc puzin jilirinacžtan pajkpic žejtñinacžtan yokquiz quillžcu, puct'ichiča. Nižaza Yoozquiz rispitchiča. Yoozqui niž mantiz puestuquiztača. Rispitcan tuž cjichiča:

—Nužoj cjila! ¡Aleluya! ¡Amén!

⁵ Nekztanaqui mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča tuž chiižquiñi:

“Tjapa Yoozquin sirwiñinaca, Yoozquiz honora waytila. Koltami pakjimi tjapa Yoozquin rispitiñinacami, Yoozquiz honora waytila”.

⁶ Nekztan wejrqui wacchi žoñinacž jora nonzinča. Wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. Nii joranacqui tuž cjichiča:

“¡Aleluya! Učhum tjapa azziz Yooz Jiliriqui tjapa mantiz kallantichiča. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančaž chipžla učhumqui, cuntintuž cjila. Yoozquin honoraž tjala. Uuzažtakaz Jesucristužtan niž parti žoñinacžtan juntu kamz ora irantižquichiča, tsjii zalz pjijsta oražtakaz. Jesucristuž parti žoñinacqui listu tjacziča, zalziñ turažtakaz. ⁸ Finu zquitinacžtan cujtziča; ancha limpu, nižaza llijñitača”.

Nii finu zquitinacžtan cujtchi tuž cjiča, Yoozquin criichinacaž zuma kamañanacchiz, jalla nii. Jalla nuž

zquitinacžtan cujtzkatchičha Jesucristuž parti žoñinacžquiz.

⁹Jalla nekztanaqui tsjii anjilaqui wejtquiz paljaychičha tuž cjican:

—Jalla tuž cijjra: “Uuzažtakaz Jesucristuž zalz pjijztiquiz invittanaca cuntintoj cjila”.

Nižaza wejtquiz cjichiča:

—Jalla tii weriž chiita takunacaqui Yooz zuma werar razunanacača.

¹⁰Jalla nižtiquiztan wejrqui nii anjilž kjojchquiz quillžcu puct'ichinča, nii rispitzjapa. Niizti wejtquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Ana niža paa. Wejrqui Yooz sirwiñtča, amtan chica, nižaza am jilanačtan chica. Tjapa ančhucča Jesucristuž puntuquiztan parliñinacaqui. Yoozquin alaja rispita amqui.

Jakziltat Jesucristuž puntuquiztan mazinčhaja, jalla niiča werar Yooz taku parliñiqui.

CHIW CAWALLQUIZ YAWCHI ŽOÑI

¹¹Jalla nekztanaqui arajpacha cjetzi cherchinča. Jalla nicju tsjii chiw cawallu jecžquichiča. Calwallquiz tsjii zuma žoñi yawchi cherchinča. Nii žoñiqui Zuma Lijituma cjitača, nižaza Werar Razunchiz cjitača. Jalla nii žoñičha zuma lijituma pjalzñiqui, nižaza ultim werar razunquiztanča quira zaltiñiqui. ¹²Nii žoñž čhujcquinacaqui ujštakaz c'ajatča. Niiž achquiz wacchi mantiñi žoñinacž pillunacchiztača. Nižaza nižquiz tsjii tjuu cijjrtatača. Nii tjuuqui niikaz zuma intintiča. ¹³Nii žoñiqui ljocžtan tinta tol zquitchiztača. Niiž tjuuqui Yooz Taku cjitača. ¹⁴Niižquiz apzcatča arajpach zultatunaca; chiw finu zquitchiznacatača, nižaza limputača. Nii zultatunacatača chiw cawallunacquiz yawchi. ¹⁵Nii zuma žoñž atquiztan tsjii pajk ar cuchillu ulanchičha, nacionanacchiz žoñinaca

casticzjapa. Tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz mantaquičha, tjapa anawali paatiquiztan jama casticcan. Jaknužt tsjii uwas cujichñi žoñiqui uwas kjaz zpjiitzjapa tjecančhaja, jalla niža irata nii zuma žoñiqui Yooztajapa quintra žoñinaca tjecnaquičha. Tjapa azziz Yoozza anawali žoñinacž quintra žawjchipan. Anziqoi ninaca casticta cjissa. ¹⁶Nii tjecanñi žoñž tol zquitquizimi niž lizquizimi tii tjuu cijjrtatača: “Tjapa mantiñi reynacžquiztan tsjan reyčha. Nižaza tjapa jilirinacžquiztan tsjan jiliriča”.

¹⁷Jalla nekztanaqui cherchinča, tsjii anjila tjuñquiz tsijtchi. Alto joržtan arajpachquin laylayñi wežlanaca kjawziča, tuž cjican:

—Tekchuc picha. Nižaza tekz ajcsca, Yooz tjaata čhjeri lujljzjapa. ¹⁸Tekz ajcsca, mantiñi reynacž janchi lujljzjapa, nižaza zultatu mantiñinacž janchi lujljzjapa, nižaza tjup kuzziz žoñinacž janchi lujljzjapa, nižaza cawallunacž chjizwimi nii yawchi žoñinacž janchimi lujljzjapa, nižaza tjapaman žoñinacž janchi lujljzjapa, žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, ana žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, kolta žoñinacž janchimi, pajk žoñinacž janchimi; tjapaman žoñinacž janchi lulaquičha. — Nuž cjichiča anjilaqui.

¹⁹Jalla nekztanaqui cherchinča, nii anawal animalžtan yokquiz mantiñi reynacžtanami ninacž zultatunacžtanami ajcsitača, chiw cawallquiz yawchi žoñž quintra kichjasjapa, niiž zultatunacžtanpacha. ²⁰Quira zaltižcu, nii anawal animalaqui preso tanta cjissiča, falso profetžtan chica. Jalla nii falso profetaqui animalž yujcquiz milajrunaca paachiž cjen, nii animalaž chimputa žoñinaca incallchičha; nižaza nii animalž žoñž paata yoozquiz rispiti žoñinaca incallchizakazza. Jalla nii pucultan anawalinacaqui azupri infiernuquin tjo-

jttatačha, žejtni sufrisjapa. ²¹Nii chiw cawallquiz yawchi žoñiqui parti quintr žoñinaca pajk cuchillžtan conchičha. Nii pajk cuchillučha nii žoñž atquiz-tan ulanchiqui. Jalla nižtiquiztan tjapa nii ajcsi wežlanacaqui ninacž janchižtan, chjizwinacžtan ancha chjekchi cjissičha.

WARANK WATA PUNTU

20 Jalla nekztanaqui tsjii anjila cherchinčha, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui kjarquiz llawi tanzičha; nižaza pajk carina tanzičha. Nii llawiqui koz anawal tuj llawitačha. ²Nekztan nii anjilaqui dragón tanchičha. Dragonqui žkoražtakaz Satanás diablučha. Jalla nii diabluqui warank wata watzcama čejltačha. ³Nekztan nii anjilaqui diablu tjojtžcu, koz tuj chawjčchičha. Nižaza tsjii estampillžtan žcatžinchičha, diabluž nacionanacchiz žoñinacžquiz ana iya incallajo, warank wata watzcama. Jalla nii warank watanaca wattanaqui, wila cuchta cjistančha tsjii upacamakaz.

⁴Jalla nekztan mantiz puestunaca cherchinčha. Jalla nii puestunacquin julzi žoñinacaqui pjalzjapa poderchiz-tačha. Nižaza acha muržinta criichinaca cherchinčha. Nii criichinacaqui contatačha, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan ticlartiquiztan. Ninacaqui anawal animalžquizimi nižaza niž paata yooznacžquizimi ana rispitalčha. Nižaza anatačha anawal animalž chimputa, ana yujc ayquizimi, ana kjarquizimi. Jalla nii conta criichinacaqui jacatatchi cherchinčha. Warank watanaca Cristužtan juntumantaquičha. ⁵Jalla ničha primiru jacatatzqui. Parti ticzi žoñinacaqui ana jacatatchičha nii warank watanaca watzcama. ⁶Nii primiru jacatatchi-nacaqui cuntintuž cjequičha. Ancha zuma kamañchiz cjequičha. Nii segundo

ticzqui ninacžtaqui ana želaquičha. Nii segundo ticzqui tuž cjičha, infiernuquin chjatkatta wiñayjapa casticta cjisjapa. Pero nii jacatatchinacaqui Cristužtan juntumantaquičha warank watanaca. Ninacaqui Yooztajapami Cristužtajapami sirwiñinaca cjequičha.

⁷Jalla nii warank watanaca wattiquiztan Satanás diabluqui cuchtaž cjequičha koz tujquiztan. ⁸Jalla nuž cutztiquiztan Satanás diabluqui ulnaquičha tjapa tii yokquiz žejlñi nacionanaca incalljapa. Gog cjita naciona, nižaza Magog cjita naciona nižaza tjapa nacionanacžquiz incallžcu, quira zalzjapa ajcskataquičha. Jalla nii nacionanacchiz zultatunacaqui walja tamačha, kot at pjilažtakaz. Nuž cherchinčha. ⁹Nii zultatunacaqui walja campuquin ojkičha, Yooz parti žoñinaca muyuntizjapa, nižaza Yooziž pecta watja muyuntizjapa. Jalla nuž muyuntan, Yoozqui arajpachquiztan uj cutzinžquichičha, ninaca k'ala ujjjapa. ¹⁰Nekztanaqui incallñi diabluqui azuprižtan asñi uj kotquin tjojtatačha. Jalla nicju tuquiqui anawal animalžtan toscar profetžtan tjojtatačha. Jalla nicju majiñami weenami sufraquičha watay wata.

PAJK CHIW MANTIZ PUESTU

¹¹Jalla nekztanaqui tsjii pajk chiw mantiz puestu cherchinčha. Nižaza nii puestuquiz tsjiiqui julzi želatčha. Jalla nii julzi mantiñiž nuž želan, niž yujcquiz arajpachami yokami k'ala katchičha. Nekztan ana iya arajpachami yokami želatčha. ¹²Nekztan ticzi žoñinaca cherchinčha, koltami pakjimi, mantiñi Yooz yujcquiz tsijtchi. Jalla nekztanaqui Yooz liwrunaca cjetžtatačha. Nižaza yekja liwru cjetžtatačha; liwriita žoñinacž tjuu listichiz liwrutačha. Nii Yooz liwrunacquiz tjapa žoñinacž

paatanacaqui apuntitatača. Ticzinacaqui apuntita paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹³Jakziltat pajk kotanacquiz ticztčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Nižaza jakziltami ticztčhaja, nižaza ticzi žoňž yokquin žejltčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui tjapa žoňinacaqui ninacaž paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹⁴Ticzmi nižaza ticzi žoňinacž yokami ana iya želaquiča. Asňi ujquin tjojtatača. Nii asňi uj kotquin sufrisqui segundo ticz cjiča. ¹⁵Jakziltiž tjuuqui livriita žoňinacž tjuu listiquiz ana žejlčhaja, jalla niiqui asňi uj kotquin tjojtazakaztača.

EW ARAJPACHA EW YOKA

21 Jalla nekztanaqui ew arajpachami ew yokami cherchinča. Primir arajpachami primir yoka katchicha, nižaza kotami. ²Nekztanaqui wejr Juanqui ew Jerusalén watja cherchinča, Yooz arajpachquiztan tjonni. Jaknužt tsjaa zalzin turqui persun tjowažtajapa tjacinžlaja, jalla nižta zuma tjacžtača ew watjaqui. ³Nekztan arajpach mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča. Altu tawkžtan tuž cjichiča:

—Cheržca. Yoozqui žoňinacž tayp-iquiz kamča. Yoozqui ninacžtan chica kamaquiča, nižaza nii žoňinacaqui Yooz wajtchiz žoňinaca cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacžtan chicaž cjequiča. ⁴Yoozqui ninacž kjaz kaajmi chjujžinaquiča. Nižaza ninacžta anaž iya ticz želaquiča, nižaza iya kaazmi, llaquizmi, sufrismi anaž želaquiča. Jalla ninacaqui k'ala watchiča.

⁵Nekztanaqui nii mantiz puestuquiz julžniqui tuž cjichiča:

—Cheržca, wejrqui tjappacha ew paa-uča. Tii cijira. Tiicha werar taku-nacaqui, nižaza lijitum takunaca.

⁶Jalla nekztanaqui cjichiča:

—Tjappachaž jazic žeržta. Wejrčha primirquiztanpacha, nižaza wiricama, jaknužt tsjii litranacaqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin wiricama žerzaja, jalla nižta. Jakziltat kjaztakaz zuma kamaña ancha pecčhaja, jalla nižquiz nužullakaz zuma kamaña tjaata cjequiča, jalzurquiztan žejtñi kjaztakaz. Wejrqui nii zuma kamaña tjaa-ača. ⁷Jakziltat tjapa anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquiz irinsažtakaz tii zumanaca weriž tjaata cjequiča. Wejrqui ninacžtajapa Yooz cjeeča. Ninacaqui wejt maatinaca cuntaž cjequiča. ⁸Ana wejtquin kuzziz žoňinacazti azupri uj kotquin chjatkattaž cjequiča. Jalla tižta kamañchizza nii žoňinacaqui: Yooz nicñinaca, Yoozquin kuz ana tjaañinaca, ana zuma kamañchiz žoňinaca, žoňi conñinaca, adulteriuquiz ojklayñinaca, yat'irinaca, žoňiž paata yooznaca sirwiñinaca, toscara chiiñinaca. Jalla ninacaž asňi ujquin castictaž cjequiča. Jalla nii asňi uj infernuquin ojzkui segundo ticz cjiča.

EW JERUSALEN CJITA WATJA

⁹Tuquiqui cherchinča pakallawk anawalinacaqui pakallawk anjilanacžquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui nii pakallawk anjilanacquiztan tsjiiqui wejtquin tjonchiča. Jalla tuž cjan, chiichiča:

—Pichay. Amquiz tjeeznača, Uuzaž-takaz Jesucristuž tur.

¹⁰Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejtquiz tuž cherkatchiča. Wejrqui pajk curquiz chjichtatača. Jalla niwjctan pajk zuma Jerusalén watja wejtquiz tjeeziča, arajpachquiztan Yoozquiztan tjonni. ¹¹Nii watjaqui Yooz honorchizza; nižaza llijatča Yooztakaz. Llijni maz-takaztača llijnatča jaspe maztakaz, nižaza ispijužtakaz. ¹²Nii wajt muytata

pajk pirka želatča, tuncapan zanchiz. Zapa zanquiz tsjii anjila želatča. Nižaza zapa zanquiz tsjii tjuu cjiyratača. Nii tuncapan tjuunacaqui Israel žoñinacž t'akanacž tjuutača. ¹³Nii pirkatača tuwanchuc čhjep zanchiz, užachuc čhjep zanchiz, warchuc čhjep zanchiz, tajachuc čhjep zanchiz. ¹⁴Nii wajt muytat pirkaqui tuncapan maz simintuchiztača. Nii tuncapan maz simintuquiz tuncapan Jesucristuž apostolunacž tjuunaca cjiyratača.

¹⁵Jalla nii wejtzquiz chiiñi anjilaqui kor miriis parchizza, nii watja miriisjapa, zanami pirkanacami. ¹⁶Nii watjaqui isquinatutača, porap kjuttan igualatača. Anjilaqui kor paržtan watja miriichiča, 2,200 kilometratača, tsewcchuc altu kjutñi, nižaza latuquin igualatača. ¹⁷Nekztan pirka miriichiča. Nii muytat pirkaqui sojta tunc pusin metro miriichiča, žoñiž metružtan miriita, jalla nuž.

¹⁸Muytat pirkaqui jaspe maztan pirkitatača. Watjaqui kori puru kjuyanacchiztača, limpu ispijužtakaz. ¹⁹Nižaza wajt muytat pirkiž simintunacaqui c'achja maznacžtan alajitatača. Primiruqui jaspe maztan, segunduqui zafiro maztan, terceruqui ágata maztan, cuartoqui esmeralda maztan, ²⁰quintuqui ónice maztan, sextuqui cornalina maztan, septimuqui crisólito maztan, octavuqui berilo maztan, novenuqui topacio maztan, decimuqui crisoprassa maztan, unodecimuqui jacinto maztan, duodecimuqui amatista maztan. ²¹Nižaza nii tuncapan zanaqui tuncapan perla maznacžtan paatatača. Zapa zanaqui tsjii perližtankaz paatatača. Wajt chawc calliqui kori puru paatatača, limpu ispijužtakaz.

²²Wajtzquiz ana timplu cherchinča. Tjapa azziz Yooz Jiliržtan Uuzažtakaz Jesucristužtan, jalla ninacaqui wajt

timplu cuntača. ²³Nižaza nii wajtzquiz kamcan, anaž tjuñimi jiizmi pecasača, kjanzjapa. Yoozpachaž kjanča, Jesucristužtanpacha. ²⁴Nacionanacquiztan liwriita žoñinacaqui Yooz kjanquizkaz ojklayaquiča wajtzquiz kamcan. Nižaza yokquiz mantiñi reynacaqui nii wajtquin honora zjižcaquiča. ²⁵Majiñ zita zana cjetžtaž želaquiča. Nižaza anaž ween želaquiča. ²⁶Tjapa nacionanacž honora chjichtaž cjequiča nii wajtquin. ²⁷Jalla nii wajtzquizqui anaž anawali kamañchizqui luzasača. Nižaza Yooz chjaawjkatta žoñinacami ana luzasača, nižaza incallñi žoñinacami ana luzasača. Jakziltiž tjuut Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz cjiyrtažlaja, jalla ninacakaz Yooz wajtzquiz luzasača.

22 Nekztanaqui nii anjilaqui wejtzquiz tsjii limpu puju tjeeziča. Nii puj kjazqui žeti tjaañi cjiča. Nii kjazqui ispijužtakaztača. Yooz mantiz puestuquiztanami, Uuzažtakaz Jesucristuž mantiz puestuquiztanami ulnatča. ²Nii puj kjazqui wajt chawc call tayıquiz okatča, puj porap kjuttan žeti tjaañi munti pakatča. Jalla nii muntiqui tuncapan wilta tsjii watquiz pookča, nižaza tuncapan frutchizza. Zapa jiizquiz fruta pookča. Nižaza nii munti chjañinacaqui watjanacchiz žoñinaca čhjetinzjapača. ³Nižaza nii wajtzquiz kamñinacaqui ana iya casticz cheraquiča. Yooz Jiliriz mantiz julzmi, Jesucristuž mantiz julzmi nii wajtzquiztača. Ninacž sirwiñinacaqui nii pucul-tižquiz rispitaquiča. ⁴Nižaza Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yooz cheraquiča. Nižaza Yooz tjuuqui nii žoñinacž ayquiz cjiyrtaž cjequiča. ⁵Nii wajtzquiz ween ana želaquiča. Nižaza anaž sir kjanami, anaž lampar kjanami, anaž tjuñ kjanami pecasača. Yooz Jiliripachaž ninacžta-japa kjana cjequiča. Nižaza Yoozqui

nii wajtquiz kamñinacaqui watay wataž zuma mantaquičha.

JESUCRISTUŽ TJONZ TJUŇI WAJILLAČHA

⁶ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichičha:

—Tii chiita takunacaqui weraračha, zuma lijitumapančha. Tuquitan Yooz Jiliriqui niž puntu parliñinacžquiz chikatchičha. Jalla nii Yoozpachaqui niž anjila cuchanžquichičha, niž sirwiñinacžquiz tjeezjapa, čhjulut wajilla wataquičha, jalla nii.

⁷ Jesucristuqui wajillaj tjonla.

Jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokačhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequičha.

⁸ Wejr Juanqui jalla tinaca cherchinčha, nižaza nonzinčha. Jalla nii nonžcu, cheržcu, nii wejtquiz tjeezñi anjilž yujcquiz quillzinčha, nižquiz rispitzjapa. ⁹ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yoozquin zakal sirwučha, am irata, nižaza Yooz parti parliñi jilanacaž irata, nižaza tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokñinacaž irata. Jalla nižtiquiztan Yoozquinkaz rispita.

¹⁰ Nekztanaqui wejtquin cjichizakazza:

—Tii liwruquiz cjiirta Yooz taku ana chjozaka joojoowa. Wajillaž tii taku cumplis tjuñi žcatžinžquičha. ¹¹ Jalla nii timpu tjonan, jakziltat anazuma paa-can žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kaj paala. Nižaza jakziltat anazuma kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kuzziz kaj kamla. Nižaza jakziltat zuma kamañchiz žejlčhaja, jalla niiqui zuma kamañchiz kaj cjila. Nižaza jakziltat Yoozquinkaz kuzziz žejlčhaja, jalla ni-iqui Yoozquinkaz kuzziz kaj cjila.

Nekztan tsjii joraqui cjichičha:

¹²—Nužupan wejrqui wajillaj tjonla. Jalla nuž tjoncan premiuchiz tjonla. Zapa maynižquiz tjaa-ačha, ninacaž kamtiquiztan jama. ¹³ Wejrtčha primirquiztanpacha wiricama, nižaza wejrtčha kalltiñtqui, nižaza žerzniñtqui, jaknužt tsjii litra “A” quiztan kalltičhaja, nižaza “Z” quin žerzaja, jalla nižta.

¹⁴ Jakziltat persun ujnacquiztan pertuntažlaja, jalla ninacaqui limpu ajunta zquitchiztakazza. Jalla nii pertunta žoñinacakaz cuntintuž cjequičha. Nižaza žeti tjaañi muntiz frutunacquiztan lulasačha. Nižaza ew wajt zanquiztan luzasačha. ¹⁵ Pero wajt zancu jalla tižta žoñinacaž eclaquičha: tsjii kjutñi kuz tjaañi žoñinaca, yat'irinaca, adulteriuquiz ojklajñinaca, žoñi conñinaca, žoñiž paata yooznacžquin rispitiñinaca, nižaza tjapa incallñinaca, nižaza tjapa toscar taku pecñinaca. Jalla nii anazuma žoñinacaž wajt zancu eclaquičha.

¹⁶—Wejr Jesucristutčha. Wejt anjila cuchanžquichinčha, tjapa icliz žoñinacžquiz tii takunaca ticlarzjapa. Wejtquiztan David jiliriqui tjoñinčha. Nižaza Davidž majchmaatinacžquiztan wejrqui tjoñinčha. Wejrtčha weenzlak kjantat llijñi warawaražtakaz.

¹⁷ Espiritu Santuqui Jesucristužquiz kuzziz žoñinacžtan “Jesucristuqui tjonla” cjičha.

Nižaza jakziltat tii chiita taku nonznačhaja, jalla nižakaz “Jesucristuqui tjonla” cjila.

Jakziltat kjaztakaz Yooz zuma kamaña ancha pecčhaja, picha, Yoozquiztan zuma kamaña tanzjapa. Nužullakaz tanznasačha. Zuma žeti tjaañi kjaztakazza nii zuma kamañaqui.

¹⁸ Jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku nonžaja, jalla nižquiz chiižinžcučha, tuž cjican: Jakziltat tii cjiirta Yooz taku yapačhaja, jalla ninacžquiziqui tii liwruquiz cjiirta anawalinacaž wataquičha. ¹⁹ Nižaza

jakziltat tii liwruquiz cjiŕta Yooz taku t'upznačhaja, jalla niž tjuu Yooz liwruquiztan jurtaž cjequičha; nižaza zuma Yooz wajtquiz anaž luzasačha; nižaza tii liwruquiz cjiŕta zumanaca ana nižtajapa cjequičha.

²⁰ Jalla tii takunaca ticlarñiqui tuž cjičha:

—Ultimupan wejrqui wajillal tjonačha.

Wejrzakaz cjiwčha:

—Jalla nužoj cjila. Amén. Jesucristo Jiliri, jalla nuž tjona.

²¹ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa an-čhucaquiz zumaj cjiskatla. Nužoj cjila. Amén.